

THE
NEW TESTAMENT

OF OUR

LORD AND SAVIOUR

JESUS CHRIST;

IN SANSKRIT.

TRANSLATED FROM THE GREEK

By the Calcutta Baptist Missionaries, with Native Assistants.

CALCUTTA

PUBLISHED BY THE BIBLE TRANSLATION SOCIETY,
24, LOWER CIRCULAR ROAD,

1886.

Third Edition.

CALCUTTA :

PRINTED BY J. W. THOMAS, BAPTIST MISSION PRESS, ♦,
1886.

धर्मपुस्तकस्य शेषांशः ।

अर्थतः

प्रभुना यौशुख्वीष्टेन

निरूपितस्य

नूतनधर्मनियमस्य

यन्यसङ्गः ।

इंसण्डीयवङ्गदेशीयपण्डितैर्यैनानीयभाषातो व्याकृतः

धर्मसमाजसाहाय्येन सुदाद्वाराप्रितस्य ।

कलिकातानगरे

१८०८ शाके । हैं सन् १८८१ ।

S
225-5912
B 5816
V.5

Sh. 10-07000

4690

निर्धणपत्रं ।

—०५०—

			एके
मर्थलिखितः सुसंवादः	.. ..	.. ..	१
मार्कलिखितः सुसंवादः	.. ..	.. ..	८६
लूकलिखितः सुसंवादः	.. ..	.. ..	१३८
योहनलिखितः सुसंवादः	.. ..	.. ..	२७०
प्रेरितानां कर्मणामात्यानं	.. ..	.. ..	२८५
रेतमिणः प्रति पौलस्य प्रेरितस्य पत्रं	.. ..	.. ..	३८३
क्रिस्तीनः प्रति पौलस्य प्रथमं पत्रं	.. ..	.. ..	४२२
क्रिस्तीनः प्रति पौलस्य द्वितीयं पत्रं	.. ..	.. ..	४५८
गालातिनः ग्रेति पौलस्य द्वचं	.. ..	.. ..	४८१
इफिषियाः प्रति पौलस्य पत्रं	.. ..	.. ..	४६४
एफिलिपिनः प्रति पौलस्य पत्रं	.. ..	.. ..	५०६
फलसिनः प्रति पौलस्य पत्रं	.. ..	.. ..	५३४
थिथलमीकिन्द्रिप्रविपौलस्य प्रथमं पत्रं	.. ..	.. ..	५२२
द्विषलन्द्रीकिनः प्रति पौलस्य द्वितीयं पत्रं	.. ..	.. ..	५३१
ग्रीमर्थियं प्रति पौलस्य प्रथमं पत्रं	.. ..	.. ..	५३५
ग्रीमर्थियं प्रति पौलस्य द्वितीयं पत्रं	.. ..	.. ..	५४५
ग्रीतं प्रति पौलस्य पत्रं	.. ..	.. ..	५५२
फलीमानं प्रति पौलस्य पत्रं	.. ..	.. ..	५५६
त्रिग्राः प्रति पौलस्य पत्रं	.. ..	.. ..	५५८
प्रूकः कर्वसाधारणपत्रं	.. ..	.. ..	५५८
पत्रस्य प्रथमं सर्वसाधारणपत्रं	.. ..	.. ..	५८५
पित्रस्य द्वितीयं सर्वसाधारणपत्रं	.. ..	.. ..	५९४
योहनः प्रथमं सर्वसाधारणपत्रं	.. ..	.. ..	६०३
योहनो द्वितीयं पत्रं	.. ..	.. ..	६०६
योहनकृत्तीयं पत्रं	.. ..	.. ..	६१८
किछुदाः सर्वसाधारणपत्रं	.. ..	.. ..	६२०
योहनं प्रति मकाशित वाक्यं	.. ..	.. ..	६२१
			६२४

मंथिलिखितः सुसंवादः ।

१ प्रथमोऽध्यायः ।

१ खीटस्य कन्नपत्रम् १८ जन्मकथम् ।

- १० अथ यीशोः खीटस्य जन्मपत्रम् । स तु दायूदस्य सन्नानः ।
- २ दायूदोऽब्राह्मामस्य सन्नानः । अब्राह्माम इस्वाकं जनयामास । इस्वाको याकेबं जनयामास । याकेबे यिङ्गदं तस्य भ्रातृंस्य
- ३ जनयामास । यामरो गर्भे यिङ्गदः पेरसं चेरहस्य जनयामास ।
- ४ पेरसो हिंगोणं जनयामास । हिंगोणोरामं जनयामास । अरा-
- मोऽस्मीमादवं जनयामास । अस्मीमादवो नहशोनं जनयामास ।
- ५ नहशोनः सल्लोनं जनयामास । सल्लोनो राहवो गर्भे वेयसं
- जनयामास । वेयसो रुतो गर्भं श्रीबेदं जनयामीस । श्रीबेदो
- ६ यिश्यं जनयामास । यिश्यो राजान् दायूदं जनयामास । राजा
- दायूदो मृतस्थोरियस्य जायाया गर्भे श्लोमानं उनयामास ।
- ७ श्लोमा रहवियामं जनयामास । रहवियामोऽवियं जनयामास ।
- ८ अविय आसां जनयामास । आसां यिष्टेशाफृटं जनयामास ।
- ९ यिष्टेशाफटो योरामं जनयामास । योराम उषियं जनयामास ।
- १० उषियो घेयमं जनयामास । घोयम आहसं जनयामास । आहसो
- ११ हिष्कियं जनयामास । हिष्कियो मनःश्च जनयामास । मनःश्चि-
मोनं जनयामास । श्रासेनो योश्चियं जनयामास । योश्चियो

यिकनियं तस्य भ्रातृंश्च जनयामास । तदा बाबिलीयप्रवासेऽभृत् ।
बाबिलीयप्रवासात् परं यिकनिष्ठं शस्टीयेषु जनयामास । शस्टीयेषु १२
सहस्राबिलं जनयामास । सहस्राविलोऽवीक्ष्णदं जनयामास । १३
अवीक्ष्णद इलियाकीमं जनयामास । इलियाकीम आसेऽनं जनया-
मास । आसेऽरः सादोकं जनयामास । सादोक आखीमं जनयामास । १४
आखीम इस्तीक्ष्णदं जनयामास ॥ इस्तीक्ष्णद इलियासरं जनयामास । १५
इलियासरो मन्तनं जनयामास । मन्तनो याकेबं जनयामास ।
याकेबश्च मरियमः पतिं योषेफं जनयामास । तस्या एव गर्भे १६
खीष्टोऽर्थतोऽभिषिक्त इत्यभिधो यीशु र्जस्ते ॥

इत्यमग्राहामाद् दायूदं यावत् साकल्येन चतुर्दशपुरुषाः, १७
दायूदात् पुन र्बाबिलीयप्रवासं यावच्चतुर्दशपुरुषाः, बाबिलीयप्रवा-
सात् पुनः खीष्टं यावच्चतुर्दशपुरुषाश्च ।

यीशोः खीष्टस्य तु जन्मेत्यमभृत् । तस्य मातरि मरियमि १८
योषेफाय वागदत्तायां सत्यां तयोः सङ्गमात् प्राक् सा पविचेणात्मना
गर्भवतीत्याविष्कृतं । तस्याः पति योषेफसु धार्मिकोऽर्थत तां १९
साधारणनिन्दाभास्त्रं कर्त्तुमनिष्क्रन् तां गुप्तं परित्यकुमकल्पयत् ।
तस्मै वितचिन्तयते प्रभो र्भूतः सप्ते दशनं दत्तवादौत्, भो २०
दायूदस्य चुतं योषेफ खभार्याया मरियमः पूरियणान्माऽभैषीः,
यतस्यास्या गर्भफलं पविचादात्मनः सम्भूतम् । सा हि एवं प्रसविष्यते २१
सम्भ तस्य नाम्न युग्मुरर्थतस्वांतेति करिष्यसि, यतः स एव खप्र-
जास्त्रासां फपेभ्यस्तारुचिष्यति । सर्वमैतन्तुं तथा बभूव अथा २२
भाववादिना वाइतं प्रभोरिदं वाक्यं मिद्दुं गच्छेत्, अथा, २३
कुमारों गर्भिणों पश्च चा पुच्चं प्रसविष्यते ।

इत्यानूयेषु इत्येवं तस्य नाम भविष्यति ॥

२४ नाम्नोऽस्य तात्पर्यम् असाम्यज्ञीश्वर इति । अनन्तरं निद्रोत्थितो
योषेषो यथादिष्टं द्रूतेन तथैवाकार्षीत्, फलतः स्वभार्यां पर्य-
२५ गृहीत्, सा परं यावत् प्रथमसुतं न सुषुवे तावत् स तां न
प्राजानात् । तस्य नाम च योगुरित्यकार्षीत् ॥ १ ॥

२ द्वितीयोऽध्यायः ।

१ नक्षत्रदर्शनात् ज्योतिर्विदो यिहशालमागमनं १२ शूषका यीशुमरियमे। मिस
रानयन १३ वैतुलिहमे नगरे हेरोदूराजस्य शिश्ननां चननं १४ इचायेल्लदेश
पर्वति खीष्य पुनरागमम् नासरतनगरे निवधनच ।

१ राज्ञो हेरोदस्य काले यिहदियादेशस्ये बैतलेहमे यीशो
जीवनः परं, पश्च, प्राच्यदेशात् केचिज्ज्योतिर्विदो यिहशालेममागत्य
२ जगदुः, कुच स यिहदीयानां नैवजातो राजा? यस्मादुदयदिशि
३ तस्य नक्षत्रं दृष्टवन्नो वयं तं प्रणिपतितुमागताः । श्रुते लस्मिन्
राज्ञो हेरोदस्य तेन च सह कृत्स्नस्य यिहशालेमस्योद्देगः सञ्चातः ।
४ ततः स सर्वान् सुख्याजकान् प्रजानां शास्त्राश्रापकांश्चैकत्र कृत्वा
५ पप्रच्छ ख्वाईषेन कुच जन्म गृहीतर्थं? ते तं जगदुः, यिहदिया-
देशस्ये बैतलेहमे, यतो भावादिनेत्यं लिखितमास्ते यथा,

६ यिहदीयप्रदेशस्य लक्ष्मु भो बैतलेहम ।
यिहदानायकश्रेष्ठां न क्षोदिष्टं कथञ्चन ॥

लक्ष एव यतो हेतोः स उदेश्यति नायकः ।

मत्प्रजावृन्दमिस्त्यायेल् येन सम्यालयिष्यते ॥

७ अनन्तरं हेरोदस्नान् ज्योतिर्विदो गुप्तमाह्य तन्नक्षत्रं कति
कालं प्रकरणितमिति पृष्ठा सूक्ष्ममवगत्य तान् बैतलेहमं प्राहिणो-
दिदमब्रवोच, यूय गृहा सूक्ष्मं तस्य शिष्णः तथानुसन्धानं कुरुत,

प्राप्ते दृदेशे मां ज्ञापयत्, तेनाहमपि गत्वा तं प्रणिपतिष्ठामि ।
राजो वाक्यं कुला तै र्गमने हते, पश्य, पूर्वदिग्भि यज्ञलक्ष्म तै ६
ईष्टं तत् तेषामयतोऽगच्छत् शिशुस्य स धनाविद्यत तत् स्थानं
ग्राय तदूर्धमवतस्ये । नक्षत्रं तद् दृष्ट्वा तेजतीव महतामन्देज १०
प्रफुक्षिताः । अनन्तरं श्रविष्यते ईष्टं माचा मरियमा मह ११
शिशुराविस्थके । ततसे प्रणिपत्य तस्य भजनं चक्रः स्वधनकोषा-
नुक्षाण्य तस्मै स्वर्णकुन्तुरुगन्धरसान् दर्शनीयान्युपज्ञुस्य । ततः परं १२
ते हेरोदं प्रति मा प्रत्यावर्त्तधमित्यादेशं स्वप्रेनेश्वराहव्यान्य
मार्गेण स्वदेशं प्रतस्थिरे ।

प्रस्तुतेषु तेषु, पश्य, प्रभो दूर्तः स्वप्रे योषेफाय दर्शनं दत्त्वा १३
जगाद, उक्तिष्ठ शिशुं तन्मातरस्य गृहीत्वा मिसरं पलायस्त च,
थावस्ताहं तुभ्यं नान्यत् कथयामि तावत् तचावतिष्ठस्त, यतो
हेरोदः शिशो ईत्यायै तं मृगधितुमुद्यतः । अतः स राचावुत्थाय १४
शिशुं तन्मातरस्य गृहीत्वा मिसरं प्रतस्ये हेरोदस्य मृत्यु यावत् १५
तचावतस्ये च । इत्यं भाववादिनोक्ता प्रभोरित्य कथा संसिद्धा
यथा,

मिसर्देश्वत एवाहं स्वीयपुं च समाङ्गयम् ।

तदा ज्योतिर्विद्धिरहं प्रवस्थित इति दृष्ट्वा हेरोदो भृशं १६
मुकोप, औतिर्विदां वचनाच्च सुक्ष्मं निर्णीतकालामुरुपं वर्षदद्य-
वयस्कालासन्न्यूनवयस्काच्च यावन्तः पुंशिश्ववो बैतलेहसे तस्मात्प्रपरि-
सीमनि चाविद्यत्त जनान् प्रहित्य स तान् सर्वान् घातयामास ।
तदा भाववादिना यिरमियाइएणोक्तमिंदं वचनं सिद्धिं अस यथा, १७
रामार्थां श्रूयेते रावः, शौकजं परिदेवनं । १८
रोदनं चञ्चुरुपस्य हाहिकारस्य, च धनिः ॥

१ सुसुतान् अगुशोचन्ती राहेण् करोति रोदनं ।

सान्वनां सा न गृह्णाति यतो हेतो न सन्ति ते ॥

१६ अनन्तरं पश्च मृते हेरोदे प्रभो दृतो मिसरे योषेफाय-

१७ खप्ते इर्षन् दत्ता जगद्, उन्निष्ठ शिर्षुं तन्मातरम् गृहीत्वेस्त्राये-

१८ लदेशं गच्छ च, यस्माच्छिशोः प्राकृताशार्थ्यिनो मृतनवन्नः । ततः स

१९ उत्थाय शिर्षुं तन्मातरम् गृहीत्वेस्त्रायेलदेशं प्रविवेश । किञ्चत्पार्थि-

लायः स्वपितुर्हेरोदस्य पदं प्राप्य यिङ्गदियाया राजास्ताति

निशम्य स तत्र गन्तुं शक्तिः । ततः परं स्वप्न ईश्वरीयोदेशं लब्ध्वा

२० गालूलीधजनपदं प्रत्येष, तत्रागत्य च नामरतामधे नगरे

वसतिं चक्रे । इत्यं स नामरीयोऽभिधायिष्यत इति भाववादि-

भिरुक्ता कथा सिद्धिं गता ॥ २ ॥

३ तृतीयोऽध्यायः ।

१ योऽन्ते विवरणं ० तस्य मञ्जनप्रचारः ११ छीष्य मञ्जनस्य ।

२ तस्मिन् कालेऽवगाहयिता योहन् उपतिष्ठते । ३ यिङ्गदियाया

४ मरौ घोषणां कुर्वन्नवदत्, मनांसि० परावर्त्यत यतः स्वर्गराज्यं

५ समीपमागतं । वासुवं स हि भाववादिना यिङ्गायाहेतु निर्दिष्टो

नरेऽयथा,

मरौ घोषयनः प्रोच्चैरस्त्ययं कस्यचिद् रुदः ।

६ प्रभोः मंस्कुरुताध्वानं विधद्वं तस्मैन् चूजूः । ०

७ तस्य तु योहनस्याइलोमनिर्मितं वसनं कटौ षड्वा चर्मनिर्मिता

पटुका चासां पतङ्गा चन्यमधु च तस्य खीद्यान्वासन् ।

८ तदानीं यिङ्गायेमस्य उत्तर्युचिङ्गदिश्चादेशस्य यद्दनान्तिकस्य

खल्पत्रजनपदस्य च मानवास्त्रमीपं गता खपापानि खीकुर्वाणा ६
 यद्दने तेगावगाद्यान् । अनन्तं तदीयावगाहनार्थिनः फरीशिनां ७
 सद्विकाश्च बहवो नरा आगच्छन्तीति दृष्ट्वा स तान् जगद् भो
 सर्पवंशाः, यूयं भाविकोधात् पत्तायितुं केनादिष्टाः? अतो मनः- ८
 परावर्त्तनस्य योग्यानि फलानि फलत । अस्माकं पिताब्राह्मो ९
 विद्यते इति वाक्यप्रयोगं वा खाल्नरे मैव कल्पयत । यतोऽहं
 युश्मान् ब्रवीमि, एतेभ्यः प्रस्तरेभ्योऽब्राह्मस्य कृते सन्नानानुत्पा-
 दयितुमीश्वरः शक्तिमान् । परन्त्वधुनैव पादपानां मूलेषु कुठारो १०
 स्तगन्नास्ते, अतो यः कश्चित् पादपः सत्पत्तं न फलति, स उच्चिद्यते
 वक्तौ निचिष्टते च । युश्मान् अहं मनःपरावर्त्तनाय तोयोऽवगाहयामि; ११
 मत्पश्चात्तु य आगच्छति स मत्तो बलवान् तस्योपानहौ वेढुमहं
 न योग्यः, स युश्मान् पवित्रं आत्मनि वक्तौ चावगाहयिष्यति ।
 तस्य हस्ते च सूर्पे विद्यते, स खीयखलं सम्यक् मंशोधयिष्यति । १२
 निजगोधूमान् कुश्ठले सद्गृहीयति च तुषांखनिर्वाणवक्षिना
 दाहयिष्यति ।

तदा योऽनेनाहमवगाहयिलव्य इति मला यीए गालीलतो १३
 यद्दने तत्समीपमाजगाम ।० योहनस्तु तं वारयन्नब्रवीत्, भवता १४
 समावगाहनं प्रयोजनीयं, भवांस्तु सदन्तिकमागच्छति? ततो १५
 यीएस्तुं प्रत्यवादीत, अधुनानुमन्यस्तु यस्मादित्यं मर्वधर्मसाधन-
 मावयो र्युच्यते । तदा स तमनुमन्यते । अवगाहितस्तु यीएस्तुर्ण १६
 तोयादुत्थितः । पश्य, तदा तस्य कृते खर्गं ड्रृहाटित ईश्वरस्यात्मा
 च कपोत इवावरोहन् तमाश्रयंस्तु तेन दृष्टः, खर्गतः सज्जता चिका १७
 वाणी बभाषे, मम प्रियः पुचोऽयस्मुङ्गस्मिन्नेवाऽप्नीतः ॥ ३ ॥

४ चतुर्थोऽध्यायः ।

१ दियावलेन छीछस्य परीक्षां १२ तस्य वफर्नाहमे वसनं १३ तस्य सुभंवाद-
प्रचारणं १८ पितर्-आन्द्रिय-याकीव-दीडन् एतेषामाकान् २१ छीछेन शोभिणीं
रोगमोचमष्ट ।

१० तदानीं यीशु दियावलेन परीक्षासहनार्थमात्मना मरुं नीतः ।
२ तत्र स चलारिंशद्विनानि चलारिंशद्वात्रीशोपेषितः, ततः परं
३ चुक्रोध । तदा परीक्षकस्तमुपागत्य जगाद्, भवांश्वेदीश्वरस्य पुचस्तर्हीमे
४ प्रस्तुरा यथा पूपा भवेयुक्तस्थाज्ञापयतु । स तु प्रतिजगाद्, लिखि-
तमासे, न केवलेन पूपेन मनुष्यो जीविष्यति, किन्त्वीश्वरस्य
५ मुखान्निंश्चता येन केनचिद् वचनेन । तदा दियावलसं पुण्यगुरुं
६ नीत्वा धर्मधार्मः शिखरे स्थापयित्वा जगाद्, भवांश्वेदीश्वरस्य
पुचस्तर्हीधस्तात् प्रपततु यतो लिखितमासे,

लंकाते निजदूतेभ्यः स आदेशं प्रदास्यति ।

यन्नाहन्याः पदं शैले तत् लां वक्ष्यन्ति ते करैः ॥

७ यीशुसं जगाद्, इदमपि लिखितमासे, लं स्वेश्वरस्य प्रभोः
८ परीक्षां मात्राकार्षीः । पुनश्च द्वियस्तलस्तमतीवोर्व गिरिं नीत्वा
९ जगतो निखिलराज्यानि तेषां प्रतपृष्ठ दर्शयन्वादीत्, लं चेत्
प्रणिपत्य मम भजनां कुर्यास्तर्हीतानि सर्वाणि तु भृंदास्यामि ।
१० तदा यीशुसं जगाद्, अपमर शैतान, यतो लिखितमासे, निजे-
११ श्वरस्य प्रभो भेजना लया कर्त्तव्या, एकश्च संएव लयाराध-
१२ यितः । तदा दियावलस्तमत्याक्षीतः पश्च चापरं स्वर्गदूता
१३ उपीगत्य-द्वृं परिचरितुं प्रावर्त्तन्त ।

१४- ततः परं योहनः काररयौ समर्षित इति निश्चय यीशु
१५ गौतमीकां प्रतस्ये नासृतं त्यक्ता च सबूलनस्य नप्तालेश्वरं सीमनि

सागरतोरस्ये कपरगाङ्गम उपस्थाय वसति चक्रे । इत्यं भववा- १४
दिना यिश्वायाहेन कथितमिदं वाक्यं सिद्धिं गतं यथा,

सबूलूनस्य यो देशो नप्तालेरपि यां चितिः । १५

पद्मनिः सागरासभा यर्द्दनस्योत्तरे स्थिता ॥

सेविते परजातीयैस्तस्मिन् गालीलमण्डले ।

अन्यकारे समासीनै धनै दृष्टा महाशुनिः ॥ १६

स्त्रियुक्षायादृते दंश उपविष्टास्य ये पुरा ।

ज्योतिस्तेषां मनुष्याणामुदितं दृष्टिगोचरे ॥

ततः परं यीशु धीर्षणां कर्तुमारभ्येदमन्त्रवीत्, मनासि-१०
परावर्त्तयत, यतः स्वर्गराज्यं सन्विकटमागतं । अपरं यीशु १८
गालीलोयसागरस्य तटे विहरन् द्वौ भ्रातरावर्थतः पित्राभिधं
श्रिमेऽनं तस्य सहोदरमान्त्रियज्ञ सागरे जालं चिपन्नौ ददर्श,
यतस्तौ धीवरावासां । स तौ जगाद, मम पश्चादागच्छतम् १९
अहम् युवां मनुष्यधारिणौ धीवरौ विधास्यामि । ततस्तौ दृणं २०
जालानि विश्वाय तमन्यगच्छतां । तस्मात् स्वानात् प्रगत्य सेवापरौ २१
द्वौ भ्रातरावर्थकः सिद्धिदियस्य पुनः याकेवं तदीयसहोदरं योहनम्
खजनकेन सह नौकायां स्वजालानां जीर्णाद्वारे
नियुक्तौ दृष्टा तावाजुश्व । तौ च तत्त्वणमेव नौकां स्वयितरम् २२
विश्वाय तमन्यगच्छतां ।

अनन्तरं यीशुः द्वात्मं गालीलं परिभ्राम्यन् तत्रयानां समाज- २३
मृषेषु शिक्षामददात् राज्यस्य सुखंवादस्वाधोषयत् अगानां याव-
तीयरोगं यावतीयदौर्मल्लस्त्रोपाशमयम् । एवं तस्य स्थानिः द्वात्मे २४
सुरियादेष्व शानश्च, अस्मयां विविधै रोगै व्यसनैश्च हिष्टा..
भूताविष्टा अपस्थारिणः पक्षासालिनस्य सर्वे मनुष्यस्त्रानिक-

२५ मानीतास्तेन स्वर्णीकृतास्य । अपरं गालील-दिकापलिन्यिष्ट-
शालेम-यिह्वदियाप्रदेशभ्यो यद्दनपाराच्च महान्तो मानवनिवहा
तमस्यगच्छन् ॥ ४ ॥

५ पञ्चमोऽध्यायः ।

१ खीषोपदेशारम्भः १ षष्ठ्यजानाणां निर्णयः ११ खीषिश्चाणां लवणदीप्तिसुरपूर्व-
कथम् १० अवस्थासाधनाय खीषावतारः १२ बधक्रोधयोनिषेधः १० पारदारि-
कत्वप्रतिषेधः १३ श्रवणनिषेधः १८ हिंसाप्रतिषेधः १४ रिपुभिः सार्वे प्रीति-
श्चवस्था च ।

१० तान् मानवनिवहोन् दृष्ट्वा स गिरिमारुरोह । तत्र तस्मिन्नुपविष्टे
२ शिव्यास्तस्य समीपमागमन् । तदा स वक्त्रसुद्धाच्च तेभ्यः शिर्जा दातुं
३ प्रदृक्ष्याऽब्रवीत्—

४ दीनात्मानो धन्याः, यतः स्वर्गराज्यं तेषामेव । शोकार्जा
५ धन्याः, यतस्ते बान्धविष्यन्ते । मृदुशीला धन्याः, यतस्ते दायांश्वत्
६ चित्तिं स्वस्यन्ते । धार्मिकतां बुभुक्षवः पिपासवश्च धन्याः, यतस्ते
७ परितर्स्यन्ति । कृपावल्लो धन्याः, यतस्ते कृपामवाश्यन्ति । शुचिहृदो
८ धन्याः, यतस्ते ईश्वरं इच्छन्ति न मृत्युकारिणोऽधन्याः, यतस्ते
९ ईश्वरस्य पुत्रा इत्यभिधायिष्यन्ते । धर्मेहेतुनोपद्रुता धन्याः, यतः
१० स्वर्गराज्यं तेषामेव । धन्या यूर्यं यदा मनुष्या मरुर्घ्यं युश्मान्
११ निन्दन्त्युपद्रवन्ति च युश्मदिरुद्धं सृष्टा सर्वविधां कुकुर्यां व्याहरन्ति ।

१२ च । आनन्दतोऽहसत च, यतः सच्चितं स्वर्गं युश्मकं प्रभूतं पारि-
ताषिकं । वास्तवं सृष्टाकं पूर्वं ये भाववादिन श्रीसन्, तांसे
१३ तथेवापाद्रैषन् ।

१४ यूर्यं ईश्यिया स्वरणं । स्वरणं तु यदि विस्तादं जायते तद्हि
१५ केनोपायेन तत् स्वारूप्यं कारीष्यते? ततः परं तत् कस्तिष्यित्

कार्ये न युज्यते, केवल वहि भिजेपणे मानवपदै र्मद्दने च युज्यते ।
युग्मं जगते दीपः । पर्बतोपरि स्थितं नगरं प्रच्छन्नमवस्थातुं न १३
शक्नोति । मनुष्यास्त्र दीपिकां प्रज्वाल्य मैं द्रोणस्याधस्ताद् अपि १५
तु दीपाधारस्योपरि स्थापयन्ति सा च गृहेऽवस्थितानां सर्वेषां
राजते । तथैव युश्माकं दीप्ति र्मनुष्याणां समन्वं विराजतां, तथा १६
क्षते युश्माकं सक्लिया इष्टा दें युश्माकं स्वर्गम्यं पितरं स्तोष्यन्ति ।

अवस्थाया भाववादिनां वा मोचनायाद्वागत इति मानुमि- १७
मीष्यं । न मोचनाय, प्रत्युत पूरणायाद्वागतः, यतोऽहं युश्मान् १८
सत्यं ब्रवीमि, यावद् व्योमसेदिन्योरत्ययोऽन भविष्यति तावद् ।
अवस्थाया एका मात्रैको विन्दु वा नैवात्येष्यति सर्वसेव हि
सेत्यन्ति । अतो यः कश्चिदेतासां चोदिष्टानामाज्ञानामेकां मुञ्चति १९.
मनुष्यास्त्र तदनुरूपं शिक्षयति, सं स्वर्गराज्ये चोदिष्टोऽभिधायिष्यते । २०
यस्तु ता आचरति शिक्षयति च स स्वर्गराज्ये महानभिधायिष्यते ।
यतोऽहं युश्मान् ब्रवीमि, युश्माकं धार्मिकता यदि शास्त्राध्याप-
कानां फरीदिनास्त्र धार्मिकतातोऽधिकं प्रभूता न स्यात्, तर्हि
यूथं स्वर्गराज्यं नैव प्रवेक्ष्यथ । . .

सं नरकात्मां माऽकाषधि, यस्तु नरकात्मां करोति स धर्माधि- २१
करणे शासनीयो भविष्यतीति प्राचीनेभ्यः कथितमासीत् युश्माभि-
सञ्चक्तम् । अहन्तु युश्मान् ब्रवीमि, यः कश्चिदकारणं स्वभावे २२
कुञ्चति स धर्माधिकरणे शासनीयो भविष्यति । यस्तु स्वभावरं
निर्णाधस्त्रमिति वदति १ स सभायां शासनीयो भविष्यति । यस्तु
वदति मूढस्त्रमिति, सोऽग्निमये नंरके शासनीयो भविष्यति ।
अतस्मया स्वकीयीप्रवृत्ति यज्ञकेदिमानीते तत्र भातु र्मनसि २४
तदिरह्या कथा विश्वत् इति तृतीयेत् स्वरसि, तर्हि तत्र स्वकीयो- २५

- पहारः यज्ञवेद्याः समुखे विहाय थाहि, प्रथमं स्वभाषा समिलितो
 २५ भव, ततः परमागत्य स्वकीयोपहारं निवेदय । स्वप्रतिपक्षेण सह
 यावश्यार्थे वर्त्तते, तावत् दृणं तस्यानुकूलो भव, नो चेत् प्रतिपक्षेण
 विचारयितु ईसे समर्पितस्त्वं विचारयिच्चा पदातिकस्य इसे समर्पितः
 २६ कारायां निचेष्यते । लामहं सत्यं वदास्मि, शेषोऽपि कपर्दको
 यावत् त्वया न शोधितस्त्वावृत् तत्स्यैनान्न निर्गमिष्यते ।
- २७ तं व्यभिचारं माऽकार्षीरिति प्राचीनेभ्यः कृथितमासीत्, युशा-
 २८ भिस्तस्युतम् । अहन्तु युशान् ब्रवीमि यः कश्चित् कामुकभावेन
 शोषितं प्रति दृक्पतं करोति, स तावता स्वहृदये तथा सह
 २९ व्यभिचारं कृतवान् । यदि तु तत्र दक्षिणं नेत्रं तत्र स्वलनकारणं
 ३० भवेत्, तर्हि तदुत्पाद्य दूरं निचिप । यतस्तवैकस्याङ्गस्य नाशः,
 ३१ न तु कृत्स्नशरीरस्य नरके निपातस्तंद्धि तत्र हितं । यदि वा तत्र
 दक्षिणो इस्तस्तवं स्वलनकारणं भवेत्, तर्हि तं किञ्चा दूरं निचिप ।
 यतस्तवैकस्याङ्गस्य नाशः, न तु कृत्स्नशरीरस्य नरके निपातस्तंद्धि
 तत्र हितम् ।
- ३२ पुनर्स्वं सृष्टा श्रपयं माऽकार्षीः, स्वं श्रपयफलन्तु प्रभवे दास्यमीति
 ३३ त्यागपत्रं ददातु । अहन्तु युशान् वदास्मि, यः कश्चिद् व्यभिचार-
 दोषादन्येन हेतुना स्वभार्यां त्यजति, स तां व्यभिचारं कारयति ।
 अश्च त्यक्तां योषितसुद्दहति स व्यभिचारं करोति ।
- ३४ पुनरस्वं सृष्टा श्रपयं माऽकार्षीः, स्वं श्रपयफलन्तु प्रभवे दास्यमीति
 ३५ प्राचीनेभ्यः कृथितं, युशाभिस्तस्युतम् । अहन्तु युशान् ब्रवीमि,
 शूद्रं सर्वज्ञं मा श्रपध्येः न स्तुर्गेण, यतः स ईश्वरस्य मिहासनं ;
 ३६ न मेदिन्या, व्यतः सा तस्य पादपीडं, न यिर्हशालेसेन, यतस्तव्यहतो
 राज्ञो नगरं । निंजिश्रिरप्ता वा मा श्रपस्त्र, यतः शिरोरह एकोऽपि

सितीकर्त्तुम् असितीकर्त्तुं वा तथा न शक्यते । युश्माकन्तु मंसपते ३७
यत् तथा तत् तथैव यन्न तन्नैव भवतु ; यदेतदधिकं तत् पापा-
त्मतो जातम् ।

चनुषो विनिमये चनुं दर्जनस्य विनिमये च दर्ज इति कथि- ३८
तमासीत् युश्माभिस्तच्छ्रुतम् । अहन्तु युश्मान् ब्रवीमि, दर्जनस्य ३९
प्रतिरोधो न कर्त्तव्यः, अपितु यः कश्चित् तव दच्चिणकपोले
चपेटाघातं करोति, तं प्रत्यन्यतरं कपोलमपि व्याघोटय । यस्म ४०
धर्माधिकरणे तथा विवदमानस्तवाङ्गाच्छ्रादकं जिह्वीर्षति, तस्य
कृते प्रावारमपि त्यज । यस्म विनावेतनं क्रोशमेकं गमनाय त्वा ४१
इरति, गच्छ तेन क्रोशदयं । यस्म तत्त्वो याचते तस्मै देहि । यस्म ४२
तत्त्वं स्वरूपभिवाऽऽवृत्ति तं प्रति विमुखो मा भव ।

तं स्वनिकटस्य प्रति प्रेमं, स्वशत्रुं प्रति तु द्वेषं करिष्यसीति ४३
कथितमासीत् युश्माभिस्तच्छ्रुतम् । अहन्तु युश्मान् ब्रवीमि, यूयं ४४
स्वशत्रून् प्रति प्रेम कुरुत, ये युश्मान् शपन्ति तानाश्रिष्टं वदत, ये
युश्मान् द्विषन्ति तेषां हितमाचरत, ये युश्मान् अपवदन्युपद्रवन्ति
च तेषां कृते प्रार्थनां कुरुत । नथा कृते युश्माकं यः स्वर्गस्थः ४५
पिता दर्जनानां सुजगनानास्त्रेपरि स्वस्त्र्यमुदाययति धार्मिकाणाम-
भार्मिकाणां स्त्रोपरि तेऽयं वषेयति च, तस्य पुच्छा भविष्यत । यतो ४६
. यदि केवलं युश्मेमकारिणः प्रति प्रेम कुरुथ तर्हि किं पारि-
तेषिकं लस्यत्वे ? शुल्कादायिनोऽपि किं न तदेव कुर्वन्ति ?
केवलं स्वभ्रातृन् वा यथभिवदथ, तर्हि विशिष्टं किं कुरुथ ? ४७
शुल्कादायिनोऽपि किं न तदेव कुर्वन्ति ?, अतो युश्माकं स्वर्गस्थः ४८
पिता यथा मिद्वाऽस्मि, यूयं तथैत मिद्वा भवत ॥ ५ ॥

६ घष्टोऽध्यायः ।

१ वर्षकर्मणः कथनं २ दानकरणवस्थापनं ४ प्रार्थनश्वस्यापनं १० उपवास-
वशस्थापनं १८ धर्मसंख्येष्टेष्टेश्च २४ धर्मचेष्टाया आवश्यकलष ।

१ यूयं स्वधर्मानुष्ठाने सावधाना भवतः जनावलोकनार्थाय तन्मा-
नवानां समक्षं माऽकार्ष । अन्यथा युश्माकं स्वर्गस्थपितृता लभ्यं
२ किमपि पारितोषिकं युश्माकं न नृविष्टि । अतस्य यदा भिक्षां
ददासि तदा मनुष्येभ्यः प्रशंसालिप्युकामेन समाजग्टहेषु रथासु च
कपटिनो यथा कुर्वन्ति तथा आत्मनोऽये दृश्यध्वनिं मा कुरु ।
३ अहं युश्मान् सत्यं वदामि ते स्वपारितोषिकं लभ्वन्तः । लयि तु
भिक्षां ददति तव दक्षिणहस्तेन यत् क्रियते तत् तव वामहस्तेन मा
४ ज्ञायतां । तथानुष्ठिते तव भिक्षादानं निभृतं भविष्टति, तव
निभृतदर्शी पिता तु तत्फलं तुभ्यं प्रकाशं दास्यति ।

५ यदा पुनः प्रार्थनां करोषि, तदा कपटिनां सदृशो मा
भव, यतसे मनुष्याणां गोचरीभवितुकामाः समाजग्टहेषु चत्वरा-
स्तेषु च तिष्ठन्तः प्रार्थयितुमनुरक्ताः । युश्मानहं सत्यं ब्रवीमि, ते
६ स्वपारितोषिकं लभ्वन्तः । त्वनु धृदा प्रार्थयेऽतदा स्वान्त-
रागरं प्रविश्य द्वारच्च रुद्धा निभृतम् उपस्थितं तव पितरमुदिश्य
प्रार्थनां कुरु, निभृतदर्शी तव पिता तु तत्फलं तुभ्यं प्रकाशं
दास्यति ।

७ प्रार्थनकाले च यूयं परजातीयजनवद् दृथां पुनरुक्तिं मा
कुरुतु, ते हि स्वर्वाक्यवाङ्ग्यादुत्तरसामः सम्भविष्टतीति मन्यन्ते,
८ तदै यूयं तेषां सदृशा मा भवत । युश्माकं हि यद्यदेव प्रयोजनं
९ एतत्तद् युश्माभि योचनात् प्रग् युश्मतित्रा ज्ञायते । अतो
यूयमित्यं प्रार्थयन्त्वं, स्त्रो अस्माकं स्वर्गस्य पितः, तव नाम पवित्रं

पूज्यतां । तव राज्यमायातु । यथा सर्वे तथा मेदिन्यामपि १०
तवेष्ठा मिथ्यतु । शक्तनं भक्ष्यमद्यामपि भयं देहि । वयस्त्व यथास्मद् १२
पराधिनां चमामहे, तथा लेमसाकमपराधान् चमस्त् । अस्मांश्च १३
परीक्षां मा नय, अपि तु दुरात्मत उद्धर । यतो राज्यं प्रग्रामः
प्रतापश्च युगे युगे तवैव । आसेन । वास्तवं हि यूयं चेन्ननुय्या- २४
णामपराधान् चमध्वे, तर्हि युश्माकं सर्वस्याः पिता युश्माकमपि
क्षमिष्यते । यदि तु मनुष्याणामपराधान् न चमध्वे, तर्हि युश्माकं १५
पिता युश्माकमपराधान् न क्षमिष्यते ।

यदा चोपवामं कुरुथ, तदा कपटिन इव विषेषवदना मा १६
भवत, यतस्ते मनुष्याणाम् उपवासिनः प्रत्यक्षीभवितुकामाः स्वव-
दनानि मलिनीकुर्वते । युश्मानहं सत्यं वदामि ते स्वपारितोषिकं
सञ्चवन्तः । लक्ष्मूपवासकाले स्वभिरसि तैलं सिञ्च स्वदनं प्रक्षालय १७
च । तथा क्षते न मनुष्याणाम् अपि तु निष्ठतमास्त्यितस्य तव १८
पितुः लक्ष्मुपोषितः प्रत्यक्षीभविष्यसि । निष्ठतदर्शी तत्र पिता च
तत्फलं तु भयं प्रकाशं दास्यति ।

यूयमात्मकातेऽत्र मेदिन्यां धनानि मा सञ्चिनुत, यस्मादत्र १९
कीटकलङ्कौ चयं नयतः, चौराश्च कुड्डं क्रिक्का मुष्णन्ति । सर्वे २०
लाक्ष्मकाते धनानि सञ्चिनुत, तत्र कीटः कलङ्को वा चयं न नयति,
चौराश्च नापि कुड्डं क्रिन्दन्ति न वा मुष्णन्ति । यतो युश्माकं २१
यत्र विनं तत्र युश्माकं चित्तमपि स्थास्यति । नयनं देहस्य दीपकं, २२
अतस्व नयनं चेत् सरलं तर्हि तव क्षत्त्वा देहस्त्वा दीप्तिमयो
भविष्यति । तव नयनं तु चेद् दुष्टं तर्हि तव क्षत्त्वा देहस्त्वा दीप्तिमयो २३
भविष्यति । अतस्वान्तर्ज्येति स्थेत् तिमिरं भवेत्, तर्हि तत् तिमिरं-
कियमहत् । दयोः स्वामिनो दीप्त्यं कर्त्तुं क्लेनापि न शक्यं, यतः २४

स एकंतरं द्विषन्नन्यतरस्मिन् प्रेष्यते, न चेदेकतरस्मिन्नासञ्जमानो-
इन्यतरमवमंस्यते । ईश्वरस्य धनस्य चोभयो दीर्घं कर्तुं युश्माभि
र्न शक्यते ।

२५ अतेऽहं युश्मान् ब्रवीमि, किं भजिष्यामः किं वा पास्याम इति
• विचिन्य स्वप्राणानधि, किं वसिष्यामह इति विचिन्य स्वदेहमधि
वा माकुलीभवत । किं हि प्राणांन भव्याच्छ्रेष्ठाः? वसनाद् वा
१६ नापि देहः श्रेष्ठः? विहायसो विहङ्गमान् निरीक्ष्यते, तै नैष्यते
नापि कृत्यते न चापि कुशुलेषु सञ्चीयते, युश्माकं स्वर्गस्यः पिता
२७० च तान् पुष्ट्याति । किं यूयं तेभ्यो नाधिकं विशिष्यन्ते? चिन्तयिला
२८ वा युश्माकं केन स्वययो हस्तमेकं वर्द्धयितुं शक्यते? कस्माद् वा
वस्त्राण्यधि चिन्नाकुलीभवय? प्रूणनाख्यानि चेत्रपुष्ट्याणि पर्या-
२९ लोक्यत, कथं तानि वर्द्धन्ते? न तानि अमं कुर्वते नापि सूचाणि
. तच्चन्ति । पुश्मान् लवं ब्रवीमि, श्लोमापि सङ्करप्रतापे तेषामे-
३० कमिव न पर्यधीयत । यदि लद्य वर्तमानं शशुक्षणं निकेपत्वं
सेचयं हणमीदृशमीश्वरः परिधापयति, तर्हि भो स्लोकविश्वासिनः,
३१ स किं युश्मान् नाधिकप्रचुरं परिधापयिष्यति? अतः किं भजिष्यामः
किं वा पास्यामः किं वापि वसिष्यामह इति विचिन्य माकुलीभवत,
३२ यतः परजातीयजनाः हि सर्वाण्येतान्यनुसन्धनते । वास्तवं यदिमाहि
सर्वाणि युश्माकमावश्यकानि तद् युश्माकं स्वर्गस्यः पिता जानीते ।
३३ प्रथमतस्यैश्वरस्य राज्यं धार्मिकताञ्चान्विच्छत, तृश्यान्ते सर्वाणी-
३४ मान्यपि युश्मभ्यं प्रदायिष्यन्ते । अतः श्वःक्षीते चिन्नाकुला मा भवत,
यतः शस्त्राणं दिनमात्मृत्युनो विषयं चिन्तयिष्यति । दिनस्य निजकष्टं
तस्य क्षीते पर्याप्तं ॥ ६ ॥

७ सप्तमोऽध्यायः ।

१ दीषीकरणप्रतिवेषः ३ प्रार्थनाकरणोपदेशः १४ संकीर्णद्वारेण प्रवेशोपदेशः १५

स्वयामविद्यादादिभ्यः सावधानलोपदेशः ११ ईश्वरेकमूर्तकरणावश्यकत्वं १४ ज्ञान-
ज्ञानिवान् दृष्टान्मः १८ छीषोपदेशस्य समाप्तिश्च ।

मा विचारं कुरुत, तेनैव युश्माकं विचारो न कारिष्यते । १
 यतो यूयं यद्विचारेण परस्य दोषान् निर्णयथ, तद्विचारेणैव युश्माकं २
 दोषा निर्णयिष्यन्ते । येन परिमाणेन च मिमीष्मे, तेनैव युश्मद- ३
 र्थमपि मायिष्यते । कुतश्च तं स्वभातुश्चक्षुःस्य शूक्रकणं निरीक्षेत, ४
 तत्र चक्षुःस्थन्तु गेहकाष्ठं नावधारयसि ? तत्र चक्षुषः शूक्रकणस्य ५
 मयोद्धरणमनुमन्यस्वेति वा स्वभातरं कथं गदिष्यसि ? तत्र चक्षुषि ६
 तु गेहकाष्ठमवतिष्ठते । कपटिन् प्रथमं स्वचक्षुषस्तद् गेहकाष्ठमुद्धर, ७
 ततः स्वभातुश्चक्षुषः शूक्रकणस्योद्धरणार्थं स्थाप्तं इत्यसि । युश्माकं ८
 पवित्रं द्रव्यं सारमेयेयो मादत्त । मापि स्वमुक्ताः शूक्ररेत्येयो ९
 निचिपत, यतस्तेन ते चरणेषां महिष्यन्ति परावृत्य च युश्मान् १०
 विदारयिष्यन्ति ।

याचक्षं, तेन युश्मभ्यं दायिष्यते । अन्विष्कृत, तेनासादयिष्यथ । ११
 द्वारमाहत तेन्युश्मभ्यम् उहाँटयिष्यते । यतो यः कृश्वद् याचते १२
 स लभते, यस्यान्विष्कृति सञ्चासादयति, यस्य द्वारमाहन्ति तदर्थ-
 सुहाव्यते । युश्मत्वा तादृशः को वा मानवो विद्यते यः स्वपुचेण १३
 पूर्णं याचितस्तस्मै प्रस्तरं दास्यति, मीनं वा याचितः सर्पं दास्यति ? १०
 तद् दुर्जना श्रप्ति यूयं चेत् स्वसन्नानेयो हितदानानि वितरितुं ११
 जानीय, तर्हि किमधिकै युश्माकं स्वर्गस्यः पिता स्वयाप्तेभ्यो १२
 हितानि वितरिष्यति । तत् सर्वस्मिन् विषये युश्मान् प्रति मनुष्ये १३
 यादृशमाचरितुं यूथमभीवाऽऽथ, यूथमपि तान् प्रति मादृशमेव १४
 चरत । यद् एतदेव व्यवस्थाया भीववादिगम्यस्य च तत्त्वं ।

१५ प्रविशत् सङ्कीर्णेनैव गोपुरेण, यतो येन विनाशं नीयते विशालं
१६ तद् गोपुरं स मार्गः पृथुतरश्च, तेनैव च बहवः प्रविशन्ति । जीवं
हि येन नीयते सङ्कीर्णं तद् गोपुरं मार्गश्च स सङ्कुचितः, स च यैः
प्राप्तैः तेऽन्याः ।

१७ यूयं कृष्णभाववादिभ्यः सावधाना भवति, ते भेषवेशा युक्तस्-
१८ भीषणमागच्छन्ति, अन्तरे तु ते यस्तिष्ठते दृकाः । तत्पलैरेव यूयं
तान् निष्ठेयथ । काटकेभ्यः किं द्राक्षा गोचरकेभ्यो वाङ्म्बरफलानि
१९ सम्भीयन्ते? एवमेव सर्वे सुवृच्छः सुफलान्युत्पादयति; कुवृचसु
२० कुफलान्येवात्पादयति । सुवृच्छः कुफलान्युत्पादयितुं न शक्नोति,
२१ कुवृचसु सुफलान्युत्पादयितुं न शक्नोति । येन सुफलं नोत्पादयते,
२२ तादृशः सर्वा वृच्छ उच्छिद्यते वक्षौ प्रचियते च । अतो यूयं तेषां
फलैरेव तान् निष्ठेयथ ।

२३ ये मां प्रभो प्रभो इत्यभिभाषने न ते सर्वे स्वर्गराज्यं
प्रवेक्ष्यन्ति, यस्तु मम स्वर्गस्थपितुरभीष्माचरति म एव प्रवेक्ष्यति ।
२४ असुमिन् दिने बहवो मां वक्ष्यन्ति, प्रभो प्रभो, न किं भवतो
नान्नास्माभि भावोक्ति वैषिताः? नांपि किं भवतों नान्नास्माभि
र्भूता जिःसारिताः? न चापि किं भवतो नान्नास्माभि वर्डः
२५ प्रभावसिद्धाः क्रियाः साधिताः? तान् तु तदाहं स्वयं वदिष्वामि,
युक्तान्तःन् कदाचित् ज्ञातवान्, अधर्षाचारिणोऽयूयं मक्षो-
उपसरत ।

२६ अतो यः कस्तिष्ठमैतानि वाक्यानि निश्च्याचरति तस्मै ह तेन
२७ शुद्धिमता न रेणोपमास्ये येन पाषाणोपरि स्वगेहं निरमायि, परं
कृष्णा पतिलवं प्रवाहैरागत्य वावुभिः प्रोद्धौ तद् गेहमाकान्तं, न तु
२८ पृष्ठात्, यतस्याच्च भिन्निमूलं पाषाणे खापितुमासीत् । यः कस्ति-

तु मैतानि वाक्यानि निश्चय नाचरति स तेन मूढेनः नरेण
सदृशः प्रतिपत्यते, येन सिक्तोपरि स्वगेहं निरमाधि । थन् परं १७
वृक्षा पतिला प्रवाहैरागत्य वायुभिः प्रोक्ष्य तद् गेहमाहतं, बदा
तत् पपत, अभृत्व तत्पतनं घोरतरम् ।

अनन्तरं यीशुनैतेषु वाक्येषु समापितेषु जननिवहास्तस्य २८
शिक्षामाश्वर्यां मेनिरे, यतः सँक्षमतापन्न इव, न तु शास्त्राधापका २९
इव तान् अशिक्षयत् ॥ ७ ॥

८ अष्टमोऽध्यायः ।

१ कुष्ठिनो निरामयलं ५ शतयेनापते दोषस्य निरामयलं १४ पित्रस्य चन्द्रा
निरामयलं १५ बड़नराणां निरामयलं १८ स्त्रीस्य पशाङ्गामिलस्य यवस्थापनं
१९ भक्त्वानिवारणं २० भृत्याजन्मन् ।

पर्वताद् यीशोरवरोहणात् परं महान्तो जननिवहास्तमनु- १
जग्मुः । पश्य चापरं नर एकः कुष्ठी आगत्य तस्य समक्षं प्रणिपत्य २
जगाद्, प्रभो भवान् यदीच्छति तर्हि मां प्रुचीकर्तुं शक्नोति ।
ततो यीशु ईस्तं प्रसार्य- ३ तं, सृष्ट्वा जगाद्, इच्छामि, प्रुचि ४
र्भव । अनेनैव तस्य कुछं प्रुचिलं गतं । यीशुश्च तं जगाद्, ५
मावधानः, कमपि मा ज्ञापय, अपितु याहि याजकमात्मानं
. दर्शय, सोश्नादिष्टमुपहारञ्च तेभ्यः साक्षदानार्थमुक्तुज ।

अनन्तरं यीशौ कफरनाह्नमं प्रविष्टे कश्चिच्छतपतिस्तस्यान्तिक- ५
मागत्य, तं प्रसादयन् जगीद, प्रभो, मम किङ्गंरो गेहेऽवशाङ्गस्तीव्रं ६
पीड्यमानः श्रेते । ततो यीशुस्तं ब्रवीति, श्वहमागत्य ब्रं निरामये ७
करिष्यामि । स शतपतिस्तु प्रत्यञ्चीत्, प्रभो, भवान् अन्नम वेश- ८
प्रविशेत, तारं तावता योग्यः । किवलं वाक्यं व्याहरतु, तेनैव मम

६ किङ्करो निरामयो भविष्यति । यतोऽहमपि चमनाधीनो मनुष्यः,
ममाधीनाश्च सैनिकाः सन्ति । तेषामेको गच्छेति मया कथिते
गच्छति, अपरश्चायाहीति कथिते समायाति, मम दामश्वेदं
१० कुर्विति कथिते तत् करोति । इदं श्रुत्वा योग्युगश्चर्यं मन्य-
मानेऽनुगामिनोऽव्रवीत्, युश्मानहं सत्यं वदामि, इस्मायेतेऽपि
११ मयेदृशो विश्वासो न लक्षितः । युग्मांसु वदामि, पूर्वपञ्चिमद्विग्नो
र्बहवो मनुष्याः स्वर्गराज्येऽब्राह्मणेऽमहाकेन याक्रोबेन च सह भोज्ये
१२ समाभिष्ठन्ते, राज्यस्य पुत्रास्तु बहिःस्थान्वकारे निक्षेप्यन्ते, तत्र
१३ च रोदनं दन्तै दंतघघेण च समविष्टतः । अनन्तरं योग्युसं शत-
पुतिं जगाद, याहि यथा च लया विश्वसितं तथैव तत्र सिध्यतु ।
तस्मिन्नेव च दण्डे तस्य किङ्करो निरामयोभूतः ।

१४ ततः परं योग्युना पित्रस्य गीहं प्रविष्य तस्य श्रूः श्याना
१५ च चरातुरा च दृष्ट्या, ततस्तेन तस्या इस्ते सृष्टे चरस्तां तत्याज,
सा चोत्याय तं पर्यचरत् ।

१६ सन्त्यायान्तूपस्थितायां भृताविष्टा बहवो मनुष्यास्तस्य समीप-
मानीताः । सु च वाक्येन भृतान् निःसूरयामास, अस्वस्यांश्च मर्चान्
१७ निरामयान् चकार । इत्थं भाववादिबा यिशायाहेन कथितमिदं
वचनं मिद्धिं गतं, यथा,

सत्यमस्माकमेवार्त्तीः स गद्वीत्वावह्यत् स्वयं ।
अस्मदीयत्यथाभारं स चाधार्षीत् स्वभारवत् ॥

१८ ततः परं योग्युः खेपरितो जननिवहान् बहन् दृष्ट्या
१९ स्वशिष्यान् द्वादं तरितुमाजपियामास । कर्मिच्छास्वाध्यापकल्पदाः
समागत्य जगाद, गुरो, यत्र, कुचिद्द्वयं भवता गत्यं तत्रा-
२० हमपि भवन्तमनुगमिष्यामि । योग्युसं जगाद, सन्ति गत्तानि

पृथगाखानां नौडास्य विहायसो विहङ्गमानां न स्थानं महुव्यपु-
चत्व तु श्रिः शाययितुं । शिवाणामन्यतमसं जगद्, प्रभो, २१
प्रथमं खपितुः सत्कारार्थं गमिष्यन्तं मामनुभव्यखन् यीश्वरु २२
तं जगद्, मामनुगच्छ, भूतानेव भूतानां खकीयानां सत्का-
रायानुजानीहि ।

• ततस्यस्मिन् नौकामारुद्धेऽ तत्त्वं शिवास्तमनुजग्मुः । पश्य च २३
सागरे सञ्चातस्तुसञ्चोभो नौकरैश्चास्याद्यत । स तु निद्राम्- २४
सेवत । शिवाः पुनस्तस्मीपमागत्य तं जागरयित्वा चात्रदत्, प्रभो, २५
रक्षलसाम्, वयं नश्यामः । स तु तान् जगद्, भोऽस्त्रोकविष्ट-२६
श्वासिनः कुतो यूथं भीरवः? उत्ताय च स तदा वातान् समुद्रस्य
ततर्ज, भूतञ्च विशालं निःक्षोभम् । नरास्त्रार्थं मला जगदुः; २७
कीदृग्मौ, यतो वाताः समुद्रस्त्रासाङ्गां गङ्गन्ति?

अनन्तरं तस्मिन् सागरस्यापरपारस्यं गदारीयाणां देवमागते, २८
नरौ द्वौ भूतविष्टौ श्वागारेभ्यो निर्गत्य तत्त्वमनुपस्थितौ,
तथोरतिप्राचण्डान्नार्गेण तेन गम्भु केनापि नाशक्यत । पश्य च २९
तावुक्तोशन्तौ जंगदतुः, भोऽस्त्रेभ्य सुत यीशो, भवता सहावयोः
कः सम्बन्धः? भवान् किं अस्मयात् प्रागावयो र्थातमां चिकीषुर-
न्नागतवान्? तेषान्तु कियद्वे बहनां पृथकराणां प्रत्योऽचरत् । ३०
अतस्तौ भूतौ नं प्रसादद्यन्तौ जगदतुः, यद्यावां निःसारयेत् ३१
तर्द्यावामसुशिन् पृथकरब्रज आवेष्टुमनुजानातु । स तौ जगद्, ३२
यातं । ततस्तौ निःस्त्रय प्रविविश्वतुसी पृथकरंप्रजं, पश्य च तदा
स हत्त्वः पृथकरब्रजो वेगेन धावन् पतिलूपैलायतस्त्रोये पश्चके
जगाम । ये च तमचौर्यस्ते पृथकर्य नगरं गता किञ्चिलवृत्तामां ३३
भूताविष्टयोस्तथोः कथाञ्च निवेदयामास्तुः । पश्य च नगरस्य सर्वे ३४

यीशुः साक्षादुपस्थातुं निर्गत्य तं दृष्ट्वा तेषां स्वसीमभ्यस्थास्य स्थाना-
न्नरगमनं प्रार्थया चक्रिरे ॥ ८ ॥

६ नवमोऽध्यायः ।

१ पक्षावातिमः स्वास्थ्यं पापमर्जनं ८ मर्यादानं १० तस्य गेहे भोजनं १४ उपकाशा-
करणार्थकथनं १८ प्रदररेणिगणाः साक्षकथनं २१ अधिकथस्य स्वतकन्याये
जीवनदानं २३ हाभ्यासम्भायाः भेदानं २५ भूतपञ्चमूकस्य स्वास्थ्यकथनं २६
दरिद्रान् प्रति योग्याद्य दयनन्तः ।

१० अनन्तरं स नौकामारुद्ध्वा हृदं तरिला च स्वनगरमाज-
२ गाम । पश्य च तदा खद्वायां शयानो नर एकोऽवशाङ्कस्तस्मीप-
३ मानीयत । यीशुः तेषां विश्वासं दृष्ट्वा तमवशाङ्कं जगाद्
४ आश्वसिद्धि, वस्तु, तव पापानि भोचितानि । पश्य च तदा शास्त्रा-
५ धापकानां केचित् स्वान्तर्जगदुः, असावीश्वरं किन्दति । यीशुः
६ तेषां मनोगतान्यवलोक्य जगाद्, कुतो युआभिः स्वइदयेषु कुचि-
७ त्तास्त्रिक्ष्यन्ते? ब्रूत, तव पापानि भोचितानीति वा त्वमुत्याच्य
८ परित्रियतेतयैः कथनयोः कतरम् अन्तायामं? पृथिव्यान्तु पापानि
९ भोचियितुं मनुष्यपुच्छ्य सामर्थमस्तीति यथा युआभि झायते,
१० तदर्थं—तमवशाङ्कमभिभाव्य स उवाच—त्वमुत्याच्य स्वद्वामादाच्य
११ स्वगेहं याहि । स हृत्याय स्वगेहं जगाम । तद् विलोक्य जननि-
१२ वहा भयं गत्वा तुष्टुवुरीश्वरं मनुष्येभ्यस्तादृशसामर्थ्यं दक्षवज्ञम् ।
१३ अनन्तरं यीशुङ्कसात् स्थानात् प्रगत्यै इुक्कादायस्थाने मध्य-
१४ रित्यभिधं नरं दृष्ट्वा, जगाद्, मामनुगच्छ, स चोत्याय तमन्व-
१५ ाक्षत्, तसः पश्य गेहमध्ये ऋजनार्थमीसीते तस्मिन् इुक्कादा-
१६ यिनो बहवः पांपिनश्चागत्य यीशुः सात् तदीयश्चैव सार्वम् उप-

विविशुः । तदृष्टा फरीश्नस्तस्य शिष्यान् जगदुः, किमर्थे भुज्ञे ११
गृह र्थशाकं इत्युक्तादायिभिः पापिभिश्च सार्वम्? तच्छ्रुत्वा १२
यीशुर्षु तान् जगाद, चिकित्सको न बलवताम् अपि लक्ष्यात्ता-
मावश्यकः । यूनु गता'शिक्ष्यं वचनस्तेतस्य तात्पर्यम्, १३

द्यामेवाभिवाच्छामि म तु यज्ञक्रियामर्ह ।

‘यतो न धर्मिकान् तप्ति तु मनःपरावर्त्तनाय पापिन
आङ्गातुमहमागतः ।

योहनस्य शिष्यास्तदा तस्य समीपमागत्य जगदुः, कथं वा १४
फरीश्नो वयस्त्र भूयोभूय उपवसामः, भवतः शिष्या वा कथं
नोपवसन्ति? यीशुस्तान् जगाद, वरो यावद् वरस्यैः सार्वे १५
वर्त्तते, तावत् किं तैः शोचितुं शक्यते? दिनानि तावदुपस्थास्त्वा
थदा वरस्तेभ्योऽपदारित्यते तदैव च त उपवस्यन्ति । जीर्णवस्नेन १६
न कोऽयनाहतवस्तस्य खण्डं सियति, यतस्तादृशपूरणेन जीर्णवसनात्
कियदपह्रियते, महत्तरं तेन च कुछिद्रं सञ्चायते । नापि नवो १७
द्राचारसे जीर्णकुद्रषु निधीयते, यतस्याक्षते कुत्रो विदीर्यन्ते,
तेन द्राचारसर्वं विस्तृति, कुलेष्टपि नश्यन्ति । प्रत्युत नवो द्राचा-
रसे नवकुटृष्टेव निधीयते, तेन चोभयोरक्षा सम्भवति ।

‘स यावत् तानिमानि वाक्यान्यवदत्, पश्य तावदागत्य कश्चिद्- १८
श्चक्षत्स्वमन्वं प्रणिपतन् जगाद, मम दुहितेदानीमेव मृतवती,
तथापि भवान् आगत्य तस्यां हस्तमर्पयतु, तेन सा जीविष्यति ।
ततो यीशुस्तस्य शिष्याशेष्याय तमनुजग्मुः । पश्य चानन्तरं इदंश्च- १९
वर्षान् यावद् रक्षसावातुरा काचिन्नारी पश्चाद्विश्युपागत्वं तदीय-२०
वस्तप्रलभ्यकं पस्यत्, यत्ते सा स्वरक्षावदत्, केवलं चेत् तस्य वस्तुं २१
सृशेष्य, तर्हि तरिष्यामि । यीशुर्षु परावृत्य दृष्ट्वा च तां जगाद, २२

आश्रिति, वत्से, तत्र विश्वासस्त्रां तारितवाण् । ततार च सा
नारी तस्मिन्नेव दण्डे ।

२७ अनन्तं यीशुस्तस्याध्यक्ष्य गेहमागत्य वंशीवादकान् शब्दाय-
२४ मानं महान्तं जननिवहस्त्र दृष्ट्वा जगाद् अपगच्छत, यतो बालि-
२५ कामै न मृता, सा निद्राणा । ते तु तमपजहसुः । वहिष्कृते तु
जननिवहे तेनान्तः प्रविश्यु तस्या दृष्ट्वा धृतः, बालिका चोत्तस्ये ।

२६ अनेन तस्य ख्यातिः कृत्वं तं प्रदेशं व्यानश्च ।

२७ तस्मात् प्रगच्छति यीशौ द्वावन्धौ तमनुव्रजन्तौ प्रोक्षरवेणाव-
२८ दत्तां, भो दायूदस्य फुन्न भवानावामनुकम्यतां । गेहं प्रविष्टे च तस्मिं-
स्तावन्धौ तस्मीपमाजग्मतुः । यीशुस्तदा तौ जगाद् एतत्
२९ कर्तुं मया शक्यत इति विश्वामो युवयोः किमस्ति? तावूचतुः,
३० अस्ति, प्रभो । स तदा तयो नैचाणि सृष्ट्वा कथयामास,
३० विश्वासानुरूपं वां सिध्यतु । अभवंशोऽवाटितानि तावत् तयो
३१ नैचाणि । यीशुस्तस्तौ प्रत्यन्यथावृत्तिं गता जगाद् यतेषां,
३२ कोऽप्येतन्मा जानातु । तौ तु निर्गत्य कृत्वे प्रदेशे तस्मिन् तस्याति
३३ कीर्त्यामासतुः । . . :

३४ पश्य च तयो निर्गमनकाले नर० एको मूको भृताविष्टस्तस्य-
३५ मीपमानीतः । ततो निःसारिते च भृते मूकः सोऽभाष्टु । अनेन
जननिवहा आश्यद्य मला जगदुः, इस्यायेले नेदृशं कदापि ।
३६ प्रतिभातं । फरीशिनस्त्रुचुः, निःसारं यत्यसौ भृत्यान् भृतराजस्य
साहाय्येन ।

३७ ततः न्यरं यीशु नृगराणिं सर्वाणि यामांशं सर्वान् परिभ्राम्यन्
३८ सेषां समाजगेहेषु पादिशत् राज्यस्य सुसंवादेष्वाधेष्यत् प्रत्यकरोच
३९ तथा प्रजाहृन्देषु निखिलामयस्त्र । निरीक्ष्य च स

अनग्निवदान् तेषु बकहणो बभूव, यतसे व्याकुला अवसन्नाश्चासन्
भेषा इव रचकविहीनाः । स तदा स्वशिथानवादीत्, प्रचुरं ३७
तावृक्ष्णं कर्तुनीयं कार्यकारिणस्त्वये, तत् तदेव. प्रार्थयध्वं ४८
श्रस्त्वेचस्य खामिनं यत् स स्तुतेऽकारिणः प्रद्विष्णुयात् ॥ ८ ॥

१० दर्शनोऽथायः ।

१ द्वादशशिथाणां प्रेषण १५ तेषां दुःखज्ञापनं ४४ खीषेऽपदेशफलं ४० शिथान्
प्रत्युपकारक्षमात् ।

अनन्तरं स शिथान् द्वादश निजान् स्तुतमीपमाङ्गय ददौ तेभ्यः १
स्तुतमयं निःशारणायात्मनाम् अशुचीनां प्रतीकाराय च सर्वरोगस्य
सर्वोमयस्य च । तेषां द्वादशशिथाणां नामानीमानि, पित्राभिधः २
शिथोनः पृथमस्तुत्य भाताद्विद्यस्य, मिवदिद्यस्य पुचो याकेऽवस्तुत्य
भ्राता योहनस्य, फिलिपो वर्यस्तुत्यस्य, थोमाः इन्द्र्लोदायी च ३
मथिः, आरुफेयस्य पुचो याकेावो यद्देयाभिधस्य लिङ्गेयः, कानानी ४
शिथोन ईङ्कारियोतीयस्य यिह्वदाः, अमौ शत्रुषु तस्य समर्पयिता ।

द्वादश यीऽपुः प्रेषयात्मास, प्रेषणकाले तु स तान् ५
अगाद, परजातीयानां पन्थनं मा गच्छत, शमरीयाणां वा मगरं
म्हा प्रविश्वर्त, वरमिस्त्रायेत्कुलस्य हारितान् सेषामनुगच्छत । गच्छ- ६
न्नस्तेदं घोषयत, स्वर्गराज्यं सञ्चिकटं जातमिति । अख्यातान् ७
निरामयान् कुरुतु, कुष्ठिनः शुद्धचीकुरुत, मृतानुत्यापयत, भूतान् ८
निःशारयृत । सञ्चवन्नो यूयं मूलं विनैव, प्रदक्षम् मूलं विना ।
नोपार्जयतु केऽपि युधाकं स्वकटिवैभ्ये खृणं वा रुणं वा तावं ९
वा गमगत्य वाते सेतुविष्टुकं वद्वक्त्रके द्वे वस्त्रे वाऽपादुके वा १०
वष्टिं, यतः कार्यकारी खट्टनिमईति । प्रविश्य तु यदा किञ्चन् ११

बगरं कञ्चन रामं वा, अनुसन्दहं तदा नरसत्र केर योग्यः,
 १२ यावत् न प्रस्थास्यधे तावत् तचैवावतिष्ठत्वं । गेहं प्रविश्यन्ते
 १३ तस्मै मङ्गलं वदत् । गेहं तद् यदि योग्यं स्थानं युशदुक्ता
 ग्रान्तिस्तर्हि तदाश्रयतु, यदि लघोग्यं पुन युशदुक्ता ग्रान्तिस्तर्हि
 १४ युशासु परावर्तनां । कश्चिच्च यदि युशान् न गृह्णाति युशाकं
 वाक्यानि च न इट्टेति, न तर्हि शूदं तस्माद् गेहान्नगराद् वा
 १५ निर्गच्छन्तः स्वचरणेभ्यो धूलिमवधूनुत । युशान्तहं सत्यं ब्रवीभि,
 भविष्यति विचारदिने सज्जतरा सदोमघोमरयो देहंस्य दशा
 नंगरस्य तस्य दशातः ।

१६ पश्यत् प्रदीप्यधे मया शूदं मेषा इव वृकाणां मध्ये, तद्भवत्
 १७ शूदं भुजङ्गा इव सतर्काः कपोताः इव चामायिकाः । भवत हु
 सावधाना मनुष्येभ्यः, यतस्मै युशान् विचारमभासु समर्पयिष्यन्ति
 १८ खस्माजग्नेषु च कशाभिः प्रहरिष्यन्ति । नायिष्यधेऽपि च शूदं
 समर्तं देशाधिपानां राज्ञाङ्ग, साक्ष्यन्तु सम्भविष्यत्यनेन तेषां
 १९ परजातीनास्त्र छते । यदा तु समर्पयिष्यते, कर्युकिं वा तदा
 वक्तव्यं तच्चिन्तया माकुलीभवत । यतो यद् वक्तव्यं तत् तस्मिन्नेव
 २० इष्टे युशभ्यं दायिष्यते । यतो न शूदं वक्तारः, वक्ता तु युशद-
 २१ न्तर्भाषमाणो युशत्पितुरात्मा । भाना पुन भ्रातरं जनकंश सुतं
 स्मृत्यवे समर्पयिष्यति, सन्नानास्त्र पित्रोः प्रातिकूल्येनोत्याय तौ
 २२ घातयिष्यन्ति । मम दावो हेतुना च शूदं सर्वे देहंस्यध्ये । यस्त्वम्
 २३ युशत् स्त्रियः स्थास्यति स एव चायिष्यते । यदा लेकंस्त्रिन्
 २४ नगरे जना युशानुपद्रवन्ति, तदान्यन्तरं गन्तुं पलायन्ते । यतोर
 युशान्तहं सत्यं ब्रवीभि, इस्त्रायेलस्य नगरेषु युशाकं कार्यसमाप्तेः
 २५ प्राक् मनुष्यपुच्च आगमिष्यति । न श्रेयान् शिष्यो गृहवो न च

दासः स्वामितः । स्वगुरुणा समानत्वं शिष्यस्य कृते पर्याप्तं । दासस्य २५
 कृते च स्वामिना समानत्वं । गेहपति र्यदि तै वैलसबूब् इत्यभि-
 हितसर्वि तद्गृह्णाः किं वाधिकं नाभिधायिथन्ते ? यूयन्तु तेभ्यो २६
 मा विभीत, यतो नास्ति किमपि तादृशं तिरोहितं यत्राविर्हितं
 भविष्यति, नापि तादृशं निगूढं यत्र ज्ञायिष्यते । यूयं मया २७
 तिमिरे यदुच्यधे तद् दीप्तो वदत, कर्णे च कथितं यच्छृणुथ तद्
 गृहेष्यपरिष्ठाद् घोषयत । ये च देहं प्रनिति, नामानन्तु इन्तु २८
 शक्तुवन्ति, तेभ्यो मा विभीत, तस्मादेव वरं विभीत यस्तामानच्च
 देहच्च नरके नाशयितुं शक्तोति । चटकौ दौ किं नैकेन ताव- २९
 स्वप्नेन विक्रीयेते ? युआकं पितुरनुमतिं विना तु तेषाम् एकोऽपि
 भूमौ न पतिष्यति । सन्ति च गणिताः सर्वेऽपि युश्मच्छिरसां ३०
 कचाः । अतो मा विभीत । बज्ज्यश्वटकेभ्यो यूयं विशिष्यधे । ३१
 तद् यः कश्चिन्नानुव्याणां समक्षं मामङ्गीकुरुते, तमहमपि मम ३२
 स्वर्गस्यस्य पितुः समक्षमङ्गीकरिष्ये । यस्तु मनुव्याणां समक्षं मां ३३
 प्रत्याख्याति, तूमहमपि मम स्वर्गस्यस्य पितुः समक्षं प्रत्याख्यास्यामि ।

मानुमिमीध्यं यदहं पृथिव्यांमैक्यमवतारयितुमागत इति । ३४
 नैकायम् अपि लसिम् अवतारयितुमागतोऽस्मि । यतो मनुष्यं पितु ३५
 विरुद्धं दुष्टिरं मातु विरुद्धं पुत्रबधूं शश्रू विरुद्धं भेदयितुमह-
 मागतः, स्वगृह्णाश्च मनुष्यस्य शत्रवो भविष्यन्ति । यः पितरि ३६
 मातरि वा मन्त्रोऽधिकं प्रेम कुरुते स ममन् योग्यः । यः सुते ३७
 सुतार्यां वा मन्त्रोऽधिकं प्रेम कुरुते स च मम न योग्यः । यस्तु ३८
 स्वकुशमादार्थं मां न ज्ञानजाति, स मम न योग्यः । यः स्वप्राणां- ३९
 नासादयति स तान् शारयिष्यते, यस्तु मृत्युते स्वप्राणान् शारयते
 स तानासादयिष्यति ।

- ४० यो युश्मान् गृह्णाति स मासेव गृह्णाति, माझ् यो गृह्णाति
 ४१ स मत्रेषयितारमेव गृह्णाति । यो भाववादिप्रत्ययाद् भाववादिनं
 गृह्णाति स भाववादिनः पारितोषिकं लस्थते । यस्तु धार्मिक-
 प्रत्ययाद् धार्मिकं गृह्णाति स धार्मिकस्य पारितोषिकं लस्थते ।
 ४२ शिष्यप्रत्ययाद् यस्तेषां चुद्राणामेकतमं चक्षकमेकं शीतलसलिलं
 पायथति, युश्मानहं सत्यं त्रिवौमि न्म कथञ्चन स्त्रपारितोषिकेण
 नोपवच्छिष्यते ॥ १० ॥

११ एकादशोऽध्यायः ।

- १ सुसंवादं प्रचारयितुं खीष्यस्य यावा २ खीष्यं प्रति योहनस्य शिष्यप्रेरणं ३ योहनं
 प्रति खीष्यस्य माचिलं ४६ योहनं खीष्यस्य अनानां वितर्कः २० कोरासि-
 नादिपुराणि प्रति खीष्यस्य विलपनं २५ तातपरमेवरं प्रति खीष्यस्य धन्यवदनं
 २८ भाराक्रान्तजनाकानन्तः ।
- १ सुमापिते स्त्रीयद्वादशशिष्येभ्य आदेशप्रदाने यीशु जनानां
 तगरेषु शिक्षादानार्थं घोषणार्थञ्च तस्मात् स्थानात् प्रतस्ये ।
- २ कारायां योहनस्तु खीष्यस्य क्रियाणां संवादं श्रुत्वा स्त्रियाणां
 ३ द्वौ प्रहित्य तं पप्रच्छ, येनागन्तव्यं स किं भवान्, वान्यः कश्चिद-
 ४ साभिः प्रतीक्षितव्यः? ततो यीशुस्तौ प्रतिजगांद, युवाभ्यां
 ५ यद्यच्छ्रूयते दृश्यते च गत्वा तद् योहनाय निवेदतां । अभ्या
 दृष्टिं लभन्ते, खस्त्राः परिव्रजन्ति, कुष्ठिनः शुचीभृयन्ते; वधिराः
 ६ शूखन्ति, मृता उत्थायन्ते, दरिद्राश्च सुसंवादं ज्ञापन्ते, यस्तु
 मयि न स्वत्तति स धन्यः ।
- ७ नबोस्त्रपगच्छतो, यीशु जननिवर्हेभ्यो योहनमधीदं कथ-
 ८ यितुमारेभ्यः किं निरीक्षितुं यूयं मरुं निर्गतवन्तः? किं वायुना
 ९ चांख्यमानं नलं? किमधवा इष्टुं यूयं निर्गतवन्तः? किं सूक्ष्मवेश-
 परिहितं मनुष्यं? पश्यतं सूक्ष्मवेशा मनुष्या राजभवनेषु विद्यन्ते ।

किमयत्वा इष्टुं यूऽ किर्गत्वनः ? किं भाववादिनं ? तच्चैव, कुर्मां-
स्त्रहं ब्रवीमि, भाववादितेऽपि श्रेष्ठतरं नरं । यतोऽसौ स १०
यमधीरं लिखितमाले,

पश्य तद्ददनस्याप्ये खदूतं प्रहिषोन्महं ।

गन्तव्यं तथ मार्गं स तवाप्ये संस्करिष्यन्ति ॥

युध्ममहं स्थां ब्रवीमि, नररीप्रस्त्रतेज्ज्वगाहयितु र्याहनान्महाम् ११
कोऽपि नोत्पन्नः । सर्वगराजे तु यः चोदीयान् स तस्मादपि मह-
त्तरः । परम्परगाहयितु र्याहनस्य दिनाव्यारभ्याद्य यावत् सर्वगराजं १२
बलादाकम्यते बलवन्तस्य तद्गुरन्ते । यतो भाववादिनो व्यवस्था १३
ए योहनपर्वत्तनाः, यूयम्भ चेदेतद् यद्दीतुं सम्मतास्तर्हि जानीत, १४
येनागमन्यं स एलियोऽसौ । इष्टोतु यस्य ओतुं ओत्रे स्तः । १५

तदेतत्कालीया मया कैरुपमेयाः ? ते हट्टेष्पविष्टैर्सूर्बा- १६
लकैः सदृशाः, ये स्ववयस्यान् आकृत्यन्तो वदन्ति, युश्मत्ताते वयं १७
कंशीरवादयाम यूयम्भ नानृत्यत, युश्मत्ताते वयं व्यत्यपाम यूयम्भ
खलांसि नाताडयत । योहनो हि न भेजनं न पानं वा सेव- १८
मान आगतः, अमैस्त्रुच्यते स भूताविष्टः । मनुष्यपुत्रो भेजनं १९
पादस्म चेवमान आगतः, जनैस्त्रुच्यते पश्चासौ भोक्ता मद्यपस्म
असुष्मः, इहस्तादायिनां पापिनाम्भ वस्तुः । प्रज्ञा तु स्वसन्तानाना-
माचारतो निर्देषीकृता ।

तदानों धिषु वृगरेषु कर्माणि भूयिष्ठानि प्रभावसिद्धानि तेज २०
कृतानि; तेषां निवृष्टिभि र्मनांषि न परावर्त्तितानीति हेतोः स
तानि भर्त्यितुमारभ्य व्याद, हा कोरापिन, हा वैक्षेदे, युर्वा २१
समापार्ह, यतो युवधो र्मध्ये कृतानि यानि प्रभावसिद्धानि कर्माणि;
तानि चेत् सारे सीदोने चाकारिष्यन्त, प्रागेव तज्जिवासिनस्तर्हि

२२ शार्ण फूरिधाय भस्मनुपविश्वं च मनांसि परावर्त्तयिष्यन् । अहम्

वां ब्रवीमि, विचारदिने युवंयो दर्शातः सोरस्य शीदोनस्य च

२३ दशा सद्गतवरा भविष्यति । लच्छ हा स्वर्गं यावदुच्चमिते कफरना-
द्व्यमपुरि, पाताळं यावदवरोहयिष्यते, यतस्य वृत्तानि प्रभाव-

४ चिह्नानि यानि कर्माणि, तानि चेत् सदोमेऽकारिष्यन्त, तर्ह्यद्य

२४ यावत् तदस्यास्यत् । युशांस्त्वं ब्रवीमि, विचारदिने सदोमदेशस्य
दशा तव दशातः सद्गतरां भविष्यति ।

२५ तस्मिन् काले यीशुरनुबभाषे, भो स्वर्गमन्त्ययोः स्वामिन्

पितः, लामहं साधुं वदामि, यतस्याया विजेभस्तीक्ष्णाबुद्धिभ्ये-

२६ मानि निगुह्य शिशूनामाविक्षकृतानि । अतः किं पितः, यदित्य-

२७ तव दृष्टौ यत् प्रीतिकरं तदेव चिह्नं । मम पिचा मयि सर्वमेव
समर्पितः, पितरं विनापरः कोऽपि पुत्रं न विजानाति, पुत्रस्ते
विनापरः कोऽपि पितरं न विजानाति, यस्मै च तं प्रकाशयितुं
पुत्राय रोचते सेऽपि तं विजानाति ।

२८ भो परिश्रान्ता भाराकान्तास्य सर्वे, मम समीपमायात,

२९ तेनाहं युशान् विश्रमयिष्यामि । मंसं युगं स्वेच्छयत मत्तः

शित्तास्य गृहीत, यतो मृदुशीलो निष्ठददयश्चाद्य । तथानुष्ठिते

३० यूगं स्वमनसां कृते विश्राममवास्यथ । यतः सुसद्यं मम युगं

खघश्य मम भारः ॥ १९ ॥

१९ द्वादशोऽध्यायः ।

१ विश्राममारम्भि छीटोपदेशः ६ शुक्रचक्रस्य स्वास्थ्यं १४ छीढ़॒० ति चरीशिनां
कुमन्तणा तमधि भविष्यदाक्षसिद्धिः १२ भूतप्रसाभसूकानां स्वास्थ्यं ११ कथा-
कथयोदेशः इन्द्र यैवाच्चयुद्विष्णुद्विष्णुद्विष्णुराज्ञाय वाक्येन चिक्षेष्टुमामान् प्रति
भर्त्तुम् ५८ अमृतात्मप्रसानां विवरणं ५२ माहमष्टानध्यपदेशनच ।

यीशुसदा विश्रामवारे शस्त्रचेणाव्रजत्, तस्य शिष्यास्त्वच्छन् १
 शस्यमञ्जरी भङ्गा च भोजने प्रावर्त्तन् । तद् दृष्ट्वा फरीशिलस्त्वमूषुः, २
 पश्यतु, विश्रामवारे यदविधेयं भवतः शिष्यस्त् क्रियते । स. तु ३
 तान् जगाद्, न किं पठितं भो दायूदस्तस्य भङ्गिनश्च यदाच्छन्
 तदा स किमकार्षीत्? ४ स हीश्वरस्य गेहं प्रविश्य तानेव दर्शनीय- ५
 पूर्णम् अभुङ्ग यान् भोक्तुं चाजकैः क्लेवलै विधेयमासीत्, न तु
 तेन न तत्पङ्गिभि वै । नापि किं व्यवस्थायां पठितं भो यद् ५
 धर्मधानि याजका विश्रामवारच्च स्वाध्यन्ति निर्दीषास्तु मन्ति?
 युश्मास्त्वहं ब्रवीमि, धर्मधान्तोऽपि महत्तरेण केनाप्यत्रोपस्थितं । ६
 परम्

दयासेवाभिवाच्कामि न तु यज्ञक्रियामहम् । ७
 एतस्य तत्त्वं यदि यूथमञ्जास्यात्, न निर्दीषान् दोषिणस्तदा-
 करिष्यत । प्रभु हि मनुष्यपुत्रो विश्रामवारसापि । ८

अनन्तरं स खानात् तस्मात् प्रगत्य तेषां समाजगत्वं प्रविवेश । ९
 पश्य च तदासृदुपस्थितो न एकः शुक्रहस्तः । ते च तस्मिन्न- १०-
 भियोगमारोपयितुकामास्तु षप्रच्छुः; किमामयस्य प्रतीकारो विधेयो
 विश्रामवारे? स तु तान् जगाद्, अस्ति वः कोऽप्येकस्य भेषस्य ११
 खामी? तस्य भेषष्ठेद् विश्रामवारे गर्त्ते पतनि, स तर्हि किं तं
 धृत्वा नोद्विरिष्यति? भेषाच्चु भनुष्यः किं न सुदूरं विशिष्यते? १२
 अतो विधेया सम्भित्या विश्रामवारे । स तदा न तं जगाद्, तव १३
 इस्तं प्रसारय । हस्तश्च तेन प्रसारितः खुस्तीभृतस्य सोऽन्यतर ईव । १४

अनन्तरं फरीशिनो निर्गत्य मिथो मन्त्रयाच्चक्रिये कथं स १५
 विनाशयितव्यः । यीशुस्तु तज्जालां खानं तत् तत्याज, महान्तो १५
 अनगिवशास्त्रं तमन्वयजन्, स च सर्वान् निरामयांश्चकार, तान् १६

- निर्भर्त्यथंश्च जगाद्, मां साधारणगोपरं माऽकार्षे । इत्यं भाव-
- १७ वादिना यिशायाहेन कथितमिदं वाक्यं सिद्धं, यथा,
- १८ . . सेवको मम पश्चासौ वरयित्वा मया धृतः ।
मामकप्रेमपात्रं स मन्मनसुष्टिकारं ॥
- १९ मया तस्योपरिष्ठाच्च स्वात्माधिष्ठापयिष्यते ।
विचारस्य च संवादं ज्ञातिभ्यः सं प्रदास्यति ॥
- २० मैव कोलाहलस्तेन नोच्छश्वदः करिष्यते ।
राजमार्गेषु वा कोऽपि नैव श्रोष्यति तद्रवं ॥
- २१ प्रकुषोऽपि नस्तेन नैव खण्डीकरिष्यते ।
निस्तेजा वर्त्तिका तेन न च निर्बापयिष्यते ॥
- २२ इत्यं श्रेष्ठे जयप्राप्तं विचारं सोऽभिनेष्यति ।
करिष्यन्ति च तस्यैव नाम्याश्रां परजातयः ॥
- २३ तदानीमन्ये मूकश्चैको भृताविष्टो मनुष्यस्तस्य समीपमानिन्ये,
स च तं स्वस्थं चकार, तेनान्यो मूकश्च स वाक्शक्तिं दृष्टिच्छ-
- २४ लेभे । ततः सर्वे जननिवहा आश्चर्यं मत्वान्निवन्, किमसौ दायू-
- २५ दस्य पुत्रः? फरीशिनस्तु तच्छ्रुत्वा जगदुः, निःसारथत्यसौ भृतान्
केवलं भृतराजस्य बेलमबूबूस्य साहाय्येन नान्येन केनायुपायेन ।
- २६ यीशुसु तेषां चिन्ता विज्ञाय तान् जगाद्, उत्सीर्दिति सकलं
तद् राज्यं यद् भिन्नं स्वविरह्दं, नायवस्थास्यते सकलं तत्त्वगतं कुलं
- २७ वा यद् भिन्नं स्वविरह्दं । शैतानस्तेत् शैतानं निःसारथति स
लहिं स्वविरह्दं भिन्नः सञ्ज्ञातः, तेन तस्य राज्यं वा कथंमवस्था-
- २८ स्थुते ? तद्वाहं यदि बैलमबूबूलेन भृतान् निःसारथामि, युश्माकं
पुचास्तर्हि केन बान् निःसारथन्ति ? अतस्ये युश्माकं विचारयितारो
- २९ भविष्यन्ति । यदि लीश्वरस्यात्मनाहं भृतान् निःसारथामि, तर्हि-

शरस्वत् राज्यं युग्मतमीपमुपस्थितं । अथवा तस्य बलिष्ठत्वं गेहं २८
प्रविश्य तस्य इवाणि लोठियतुं मनुष्येण कर्थं शक्यते ? बलिष्ठं
तम् अये न बद्धा तत् कर्तुं तेन न शक्यं बद्धा तु तस्य गेहस्यं
धनं तेन लोठियते । यो न मम सहायः स मम विरोधी, ३०
यस्य मया साहृदै न सञ्चिनोति स विकिरति ।

तद् युग्मानहं ब्रवीमि, चांस्मिते हु मनुष्याणां सर्वपापं सर्व- ३१
गिन्दा च आत्मनस्तु निन्दा मनुष्याणां न चमित्यते । यस्तु मनुष्य- ३२
पुचस्य प्रतिकूलं वाक्यं व्याहरति तस्य चमित्यते; यस्तु पवित्र-
स्यात्मनः प्रतिकूलं वाक्यं व्याहरति तस्य नास्मिन् युगे न भविष्यति
युगे वा चमित्यते । युग्माभिः सुवृत्ते कल्पिते सुफलान्यपि तस्य ३३
कल्पयितव्यानि, कुवृत्ते च कल्पिते कुफलान्यपि तस्य कल्पयितव्यानि
यतो फलेनाभिज्ञायते वृक्षः । भो कालमर्पण्याः, यूयं दुष्टाः, ३४
युग्माभिः सदाक्यानि व्याहन्तुं कथं शक्यते ? यतो हृदयस्याति-
पूरणसेव वक्षं व्याहरति । सुजनो हृदयात् सञ्चितसुधनात् सुवा- ३५
क्यानि निःसार्यति, कुजनश्च कुधनात् कुवाक्यानि निःसारयति ।
युग्मांस्खहं ब्रवीमि, वचनस्तोनर्थकस्तैककस्य मनुष्छैः कथितस्योक्तरं ३६
विचारदिने दातव्यं । यतस्यं स्वाक्षेभ्यो निर्देशः स्वाक्षेभ्य एव ३७
दोषी वा कारिष्यते ।

तदानीं आस्ताध्यापकानां फरीशिनाऽन्नं केचिच्चं प्रत्यवद्दृ, भो ३८
गुरो, भवतो दूरेऽभिज्ञानं द्रष्टुभिक्षामः । स तु तान् प्रतिज्ञाद, ३९
दुष्टो व्याभिचारी च वंशोऽभिज्ञानमनुसन्धते, तस्मै तु भाववांदिनेः
योक्ताहस्याभिज्ञानादन्यदभिज्ञानं न दायिष्यते । यतोऽयोमाहो ४०
यथा दिवचयं रात्रिचयस्य यावत् तिमेहदरेऽवस्थितवान्, तथा
दिवचयं रात्रिचयस्य यावत् पृथिव्या उदरेऽवस्थाप्ते ।

- ४१ नीनवीयनरा विचारे वशेनैतेन सार्वभूत्यास्त्रान्तं तं दोषीकरिष्यन्ति
च, यतो योनाश्च घोषणे तै र्मनांसि परावर्जितानि, पश्य तत्र
४२ योवाहामैश्चत्तरेण केनाप्युपस्थितं । दक्षिणदिशो राज्ञी विचारे
वशेनैतेन सार्वभूत्यापयिष्यते तं दोषीकरिष्यति च, यतः सा
श्लोमनो विज्ञानोक्तीः श्रीहु पृथिव्याः प्रांन्तेभ्य आगतवती, पश्य
तत्र श्लोमनो महत्तरेण वेनाप्युपस्थितं ।
- ४३ श्रीत्वा परन्वश्चिर्मनुष्यान्निर्यानात् परं निरुद्धकानि स्था-
४४ नानि पर्यटन् विश्रामं स्थगयते न हु तं प्राप्नोति । स तदा
वंदति निर्गतोऽहं मांमकाद् गेहाद् यसात् तत् पुनर्गच्छामि ।
- ४५ तत्रोपस्थाय हु स तद् पूर्व्यं मार्जितं श्रीभितव्यं पश्यति । गत्वा
च स तदापरान् स्तो दुष्टतरान् सप्तात्मनः खसङ्गिनः करोति,
सर्वे च ते तत्र प्रविश्य गिवसन्ति । अनेन मनुष्यस्य तस्यान्तिम-
दंशादिदशातो निकटा भवति । दुष्टस्य वशस्यैतस्यापि तादृशी
दशा सम्भविष्यति ।
- ४६ स यावत् जननिवहेभ्योऽकथयत्, पश्य तावत् तस्य माता
४७ भ्रातरश्च वस्त्रिष्ठन्तसेन भलपितुमैच्छन् । कश्चिच्च तं जगाद्,
पश्यतु, भवतो माता भ्रातरश्च भवतां भलपितुमिच्छन्तो वहि-
४८ स्तिष्ठन्ति । स हु तं भवाददातारं प्रतिजगाद्, का मम माता? के
४९ वा मम भ्रातरः? स्त्रिष्ठानुदिश्य चर्हे प्रसार्य च स जगाद्,
५० पश्योमी मम माता मम भ्रातरश्च । यतरे थः कश्चिकाम
सुर्गस्यस्य पितुरिच्छन् पालयृति, स एव मम भ्राता भगिनी
माता च ॥ १२ ॥

१३ चयोदशोऽध्यायः ।

१ वीजपनहषाळः १० शिष्यैः सर्वां संलापः १८ शिष्याणां हषाळार्थज्ञापनं
 १४ म्भासाकहषाळः ११ सर्वपदहषाळः १६ किष्टहषाळः १४ खीष्टसंघि भविष्यह-
 चन्नपिदिः १५ उक्तहषाळस्य वाङ्मा ४४ गिहुतधनहषाळः ४५ सुक्तिहषाळः
 ४० आग्नेयनिष्ठेपहषाळः ५१ शिष्याम् प्रति कथनं ५३ स्वकीयलोकैः खीष्टस्य
 न समानस्य ।

तस्मिन्नेव दिने थीरु गैहान्निर्गत्य समुद्रतीर उपविष्टे । १
 समीपागतेषु तु महसु जननिवहेषु स नौकामालद्वा तत्रोपविष्टे, २
 कृत्स्नो जननिवहस्तु समतले तीरेऽतिष्ठत् । स तदा दृष्टान्तकथा- ३
 भिर्बङ्गश्च आलपंस्तानग्रवीत्, पश्य वप्ता वीजानि वस्तु निर्जगाम; ४
 वपनकाले तु पथपार्श्वे कतिपयवीजानि पतितानि विहङ्गमैस्थागत्य ५
 तानि खादितानि । पतितानि चापराणि कतिपयानि स्थलेषु ५
 पाषाणमयेषु, तत्र नाविद्यत मृत्तिका प्रचुरं तेषां कृते, मृत्तिकाया ६
 गभीरत्वाभावात् तान्याशु प्रङ्गठाणि, सूर्ये दृष्टवंस्ये दग्धानि ७
 मूलाभावात्त्वं ग्रोषितानि । पतितान्यपराणि तु कण्ठकेषु समीडि- ८
 तानि च कण्ठकै दृष्ट्वा । अपराणि दृष्टमृत्तिकायां पतिता फलं ९
 फलितवस्ति, कानिचिच्छतगुणं, कानिचित् षष्ठिगुणं, कानिचिद् १०
 वा चिंशुणं । इत्पोतु यस्य श्रोतुं श्रोत्रे स्तः । ११

अनन्तरं शिष्याः समीपमागत्य तं प्रपञ्चुः, कुतो भवान् १०
 दृष्टान्तकथाभिरमूलालपति? स तान् प्रतिजगाद, युश्मभ्यं स्वर्गं ११
 राज्यस्य निगूढानां विषयाणां ज्ञानमदायि, असुभस्तु नादायि ।
 यतो यस्यांस्ति, तस्मै दायियते, तेन तस्मोपचायियते । यस्य १२
 तु नास्ति तस्य यदस्ति तदपि तस्माद्वारिष्यते । अतोऽहं दृष्टान्तं १३
 कथाभिरमूलालपामि, यतस्ते पश्यन्तोऽपि न पश्यन्ति इत्यन्तोऽपि
 च न इत्यन्ति न वा बुध्यन्ते । तेषु च यिशायाहस्येयं भाववाणीं १४
 सिद्धति, यथा,

१४ श्रोतैः संशुद्य युशाभि वैधो नैवेपलास्यते ।
सम्यग् दृष्ट्वा च युशाभि नैव दर्शनमास्यते ॥

१५ जातेरस्या यतो हेतो हृदयं खलतां गतं ।
मन्दभेव स्वकर्णेष्व वाचं प्रट्ठान्ति तज्ज्ञाः ॥
विनिमीलितवन्नश्च खलेचाणि नरां अमी ।
सर्वे ते लोकान्ते द्रष्टुं कर्णेः श्रोतुमनिच्छवः ॥
यस्मात् ते हृदये बुद्धा परावर्त्य मनांसि च ।
मत्तो रोगप्रतीकारं प्रयद्दीप्तुमसम्भातः ॥

१६ युशाकान्तु नेचाणि धन्यानि यतस्तानि पश्यन्ति, कर्णाश्च धन्या
१७ यतस्ते प्रट्ठान्ति । वसुतोऽहं युशान् सत्यं ब्रवीभि, बहवो भाव-
वादिनो धार्मिकाश्च द्रष्टुं वाज्ज्वितवन्तो युशाभि र्यद्यहृश्यते,
श्रोतुश्च युशाभि र्यद्यच्छ्यते, न तु तानि दृष्टवन्तो न वा
श्रुतवन्तः ।

१८ तद् युशाभिः श्रूयतां तस्य वसु दृष्ट्यान्तकथा । यदा कञ्चिद्
१९ राज्यस्य वाक्यं प्रट्ठान् न बुधते दुष्टात्मा तदागत्वा तस्य हृदये
२० यदुप्तं तदपहरीति । मनुष्यः स एवं लभ्ववीजः पश्यपार्हः । खलेषु
पाषाणमयेषु लभ्ववीजः स एव यो वाक्यं प्रट्ठणोति त्रूपाश्च सानन्दं
२१ प्रदाति, स लन्तरे निर्मूलोऽतः चण्डिरः, तत् तत्त्वाणं स्वलति
२२ पुन ज्ञाते क्लेशे वाक्यकृत उपद्रवे वा । कण्टकेषु लभ्ववीजः स एव
यो वाक्यं प्रट्ठणोति परन्वेतस्य युगस्य भावनया धृनस्य मायया च
२३ वाक्यं तंत् सम्पीड्यते निष्पलङ्घ्य जायते । उत्तमस्त्रिकार्यां लभ्य-
वीजस्तु स एव यो वाक्यं प्रट्ठणोति बुधदे च । स च फलवान्
भवति, कोऽपि शतगुणं, कोऽपि षष्ठिगुणं, कोऽपि वा चिंश्चुणं
फलसुत्पादयति ।

अग्नरं स तेभ्योऽप्यां दृष्टान्तकथां कथयामास, स्वर्गराज्यं २४
तेनैव मनुष्येषोपस्थेन्द्रं शः स्त्रज्ञेत्रे स्त्रीजस्वाप । लिङ्गाणेषु तु २५
जनेषु तस्य शत्रुरायाय गोधूमानां मध्ये शामाकृतीजानुशा
प्रस्थितः । ततस्तृणानि यदा प्रदृश्य कुलवन्यभवन् तदा शामाका २६
अपि प्रत्यक्षा अभवन् । दासास्त्रहो रद्वस्त्रामिनः समीपमागत्य २७
जगदुः प्रभो, अपि चेत्रे अवदन् किं स्त्रीजानि नोपवान्? तदस्य २८
शामाकाः, कथमेतत्? स तान् जगद, केनचिक्कत्तुणा मनुष्येणेदं
कृतं । दासास्तं पुन जगदुः, अभिमन्यते भवता यद् वयं गता
तान् सङ्कृदीयामः? स लब्धीत्, मैव यतः शामाकान् सङ्कृहन्तस्तीः २९
सह गोधूमाननूलचित्यथेति विभेमि । शस्यच्छेदनं यावदुभयोरेकत्र ३०
वृद्धिं सद्वर्क्षं । शस्यच्छेदनकालेऽहं तच्चेत्तुनिदमाशापर्यथामि,
शामाकान् प्रथमं सङ्कृश्य दाहनार्थं कूर्चे वंशीत, गोधूमांसु मम
कुश्ठले निधन्ते ।

स तेभ्योऽपरां दृष्टान्तकथां कथयामास, स्वर्गराज्यं शर्षपुवीतेन ३१
तेन सदृशं यदादाय कस्त्रिक्षनुश्यः स्त्रज्ञेत्र उवाप । चुद्रतम् तत् ३२
सर्ववीजेषु, दृष्टा पुनः शकेभो चुद्रद् भवति दृष्टो जायते च,
ततो विद्यायसा विद्युत्तमा आगत्य तस्य शाखासु निवसन्तीति ।

स नानपरां दृष्टान्तकथां जगद, स्वर्गराज्यं किएवेन तेन ३३
सदृशं यत् कृत्याचिद् योषितादाय गोधूमचूर्णानां द्रोणचयप-
रिमितानां मध्ये निङ्कुतं येन च परिणामे सङ्कृतं तस्याकल्पं
किएवभवति ।

सर्वसेवद् यीशु दृष्टान्तकथाभिः जनगिवहान् जगद, दृष्टान्तं ३४
विना च स तेभ्यः किञ्चित्काकथधत् । इत्यं भाववादिन इयमुक्तिः ३५
चिद्धिं गता, यथा,

अंहं दृष्टान्तवाक्ये हि व्यादास्यामि चिङ्गं सुखं ।

आजगतृष्ठितो गूढा व्याहरिष्याम्यहं कथाः ।

८६ तदानों यीशु जननिवहान् विसृज्य गृहमाजगाम, तस्य

शिथाश्च तत्प्रापमागत्य जगदुः, भवानस्मान् चेचस्यानां श्यामा-

८७ कानां दृष्टान्तकथां वेधयितुमईति । स तत्स्तान् प्रत्यब्रवीत्,

८८ सुवीजानां वप्ता मनुष्यपुच्छः, चेचस्यं जगत्, सुवीजानि च राज्यस्थ

८९ सन्तानाः । श्यामाकासु दुष्टात्मनः सन्तानाः, तदप्ता च श्वरु

९० दिँयाबलः । शस्यच्छेदनकालस्य युगान्तः, केत्तारस्य स्वर्गदूताः ।

९१ अतो यथा श्यामाकाः सङ्घट्यन्ते वक्त्रै च निर्दद्यन्ते, तथैव

९२ युगान्ते सम्भविष्यति, मनुष्यपुच्छः स्वदूतान् प्रहेष्यति, ते च तस्य

९३ राज्यस्थ मध्यात् सर्वाणि विज्ञान्यधर्माचारिणश्च सङ्घट्य-

९४ चुक्षयं निचेष्यन्ति, तत्र रोदनं दंन्तैर्दन्तघर्षणश्च सम्भविष्यतः ।

९५ धार्मिकासदा स्वपितृराज्ये सूर्यवद् विराजिष्यन्ते । इदोतु यस्य

श्रोतुं श्रोते ख्यः ।

९६ पुनः स्वर्गराज्यं चेचे निझुतेन तेन धनेन सङ्घट्यं व्याप्तासाद्य
कस्यिन्मनुष्यो । निझुत्य निजान्मृत्युक्षात् गत्वा सर्वस्यं विक्रीय चेचं
तत् क्रीणीते ।

९७ पुनः स्वर्गराज्यं सुकाः समीचीनाः अनुसन्दधानेन बण्डिजा-

९८ तेन सङ्घट्यं, येन महामूल्यैका सुकासादिता, प्रस्थाय च सर्वस्यं
विक्रीय सा क्रीता ।

९९ पुनः स्वर्गराज्यं समुद्रे निचित्तेन सर्वविधान् तोयचंरान् सङ्घट्य-
१० तामायेन सङ्घट्यं । पूर्णे च सनि तस्मिन्नानायिभिस्तं तीरमानीय
तंचोपविष्य सुमीनाः पात्रेषु सङ्घट्यताः कुसिताश्च वहि निचित्ताः ।

११ युगान्ते ताङ्गुणं सम्भविष्यति, स्वर्गीयदूता आगत्य धार्मिकासु ।

मथतो दुष्टान् पृथकृत्य वक्तिमयतुश्यां निजेष्यक्ति, तच रोदनं ५०
दण्डेन्द्रन्धरणम् समविष्टः ।

यीशुस्तान् प्रपञ्च, बुद्धं किं युश्माभिरेतत् सर्वं ? ते तं जगदुः ५१
बुद्धं, प्रभो । तदा स तानश्वीत्, अतो यः कश्चिक्षात्त्वाधापकः ५२
खर्गराज्यस्य क्षते शिक्षितः स खभाण्डागाराद् द्रव्याणि पुराणानि
नदीनानि चाहरता गृहस्तामिनीं सदृशः ।

समाप्तैता दृष्टान्तकथा यीशुः स्थानात् तस्मात् प्रतस्ये । ततः ५३
स खदेशमोगत्य तत्रयजनानां समाजगत्ते तेभ्यः शिर्कां दातुं ५४
प्रावर्त्तत, तेन च त आश्र्यं मलावदन्, कुतोऽसावीदृशज्ञानम्
ईदृशप्रभावैभवत्त्वं लभ्वान् ? नाभावसमीक्षतत्त्वः पुचः ? नामुष्य ५५
मातु नाम मरियमिति ? भ्राह्मणात्त्वं नामानि याकोबो योषिः
शिमोनो यिह्वदास्तेति ? नामुष्य भगिन्योऽपि सर्वा विद्यमेत्या- ५६
स्मानध्ये ? तत् कुतोऽसुनालमि सर्वमेतत् ? इत्यं ते तस्मिन् ५७
स्वलिताः । यीशुस्तु तान् जगाद्, नान्यत्र कुचापि भाववादिनो-
ऽसमानन्, केवलं तस्य खदेशे खकुले च । तेषामविश्वासवशात् ५८
तेन तच प्रभावसिद्धानि कर्माणि बन्धनि न चक्रिरे ॥ १३ ॥

१४ चतुर्दशोऽध्यायः ।

१ अवगाहयितु योहनस्य वधः ११ पश्यपृष्ठयमोनैः पश्यपृष्ठयाणां पुंसां भोजनं ११
शागरोपरि छीर्षस्य पद्मां गमनं १२ भूरिलोकानां निरामयत्वं ।

तस्मिन् काले चतुर्थांशाधिपति हेरोदो योगोः स्थानिं श्रुत्वा १
खदासान् जगाद्, अशाववगाहयिता योहनः, मूर्तानां मध्यादुत्तितः २
सः । अतो हि प्रभावैभवं तस्मिन् खकार्यं कुरुते । तथथा ३
हेरोदः स्वभ्रातुः फिलिपस्य भार्याया हेरोदिशाभिधायाः क्षते
योहनं धूवा बद्धा च कारायां निहितवान् । यतो योहनसामृददत्, ४

५ न विष्णुयं भवता तस्माः पतिलं । तं हनुकामस्तु स जननिवहाद-
 ६ विभेत् यतः सर्वे तं भाववादिनममन्यन् । हेरोदस्य जनदिनेऽसुवे-
 ७ तु हेरोदियाया दुहिता सभामधे नृत्यन्ती हेरोदायारोचत । स
 च सशपथं प्रत्यज्ञासीत्, किमपि यत् च याचिष्यसे तदेवाहं तुभ्यं
 ८ दास्यामि । तदा सा स्वमात्रा प्रवर्त्तिं जगाद्, अवगाहयितु-
 ९ यैहनस्य शिरः स्थाले निधृयात् मञ्चं ददातु । अनेन राजाशोचीत्
 १० शपथानां क्षते सहभोजिनश्चापेत्य तु तस्य द्युनमादिदेशं प्रेष्यच्च
 ११ प्रक्षित्य कारायां योहनस्य शिरङ्क्षेदयामास । स्थाले निहितमा-
 नीतञ्च तस्य शिरो दञ्चञ्च तद् बालायै, उपहृतञ्च तथा स्वमातुः
 १२ समीपम् । ततः परं शिष्यास्तस्यागत्य श्रवमादाय श्रवागारे निधुः,
 यीशोः समीपमागत्य च तस्मै संवादं निवेदयामासुः ।
 १३ तदाकर्ण्य यीङ्गुस्तस्मात् स्थानात् प्रस्थाय नौकया निर्जनं स्थानं
 किञ्चन निभृतं जगाम, जननिवहास्तु तच्छुला नगरेभ्यो निर्गत्य
 १४ स्थलमार्गेण तमनुव्रत्तजः । यीङ्गुस्तदा वहिरागत्य महान्तं जननिवहं
 १५ दृष्ट्वानुचक्ष्ये चकार च निरामयान् तेषां मध्ये रोगिणः । सन्ध्या-
 यान्तूपस्थिताद्यां तस्य शिष्यास्तस्मीपंमागत्य जगदुः, स्थानमेत-
 त्विर्जनम् आगतञ्च दिनावसानं, तद् विस्तज्जन्तां भवता जननिवहा
 १६ यथामी यामान् गत्य खाद्यानि स्वार्थं क्रीणीयुः । यीङ्गुस्तु तान्
 जगाद्, तेषामपगमनमनावश्यकं, यूयं वितरत तेभ्यो भक्ष्याणि ।
 १७ ते तमनुवन्, पूपान् पञ्च मीनौ च द्वौ विशायास्मिकमत्र किमपि
 १८ नास्ति च तान् जगाद्, तानेवाच मर्दन्तिकमानयते । ततः स
 १९ जननिवहानां शव्योपर्व्युपवेशनमादिदेश, तान् पूपान् पञ्च मीनौ
 चं द्वौ चादाय खर्गं प्रत्युद्दृढृद्युष्टि छात्याशीर्वाचनं चकार, ततः
 २० पूपान् भुङ्गा शिष्येभ्यो दैदौ, ते चं जननिवहेभ्यो ददुः । भुङ्गा च

सर्वे तदपुः । भग्नामामशार्ना शेषेण स ते दोदशडकान् पूर्वयि-
लाददुः । योषितो बालकास्थ विहाय भोक्तारस्ते प्राचेण पुरुषाः २१
पञ्चसहस्राण्णासन् ।

अनन्तरं यीशुः गियासत्काणं नौकामारोह्य तावदात्मनः २२
प्राक् पारं गन्तु भायहमादिदेश, म यावत् जननिवहं विस्तुजति ।
जननिवहं विस्तुज्य स निभृतं प्रार्थनार्थं गिरिमारुरोह च । तत् २३
सम्यायाः परं स तत्त्वादीकाकी, तदां तु मध्यसमुद्रं नौरुहर्षी- २४
भिराहन्त, थतो वायुरासीत् प्रतिकूलः । यामे तु यामिन्यास्तुर्थं २५
यीशुस्तेषां समीपं गन्तुकामः समुद्रोपर्यव्रजत, गियास्तु तं सम्- २६
द्रोपरि व्रजन्त दृष्ट्वोदविजन्त चामाचुक्रुणुशोका प्रतिच्छायासा-
विति । यीशुस्तु तत्काणं तानालयाब्रवीत्, आशसित, अहमेषः, २७
मा भैष । पित्रस्तेदा तमन्त्रब्रवीत्, प्रभो भवानेव चेत्, तर्हि २८
तायोपरि भवतोऽन्तिं कम गमनमनुमन्यता । स जगद, एहि । २९
ततः पित्रो नौकातोऽवरुह्य यीशोः समीपगमनर्थं तायोपर्यव्रजत् ।
वायुन्तु बलवन्त दृष्ट्वाबिभेत, निमज्जितुमारभ्य च चुक्रोश, प्रभो ३०
मां तारयतु । यीशुसंत्वाणं इस्ते प्रसार्य तं दधार ज्ञगाद च, भो ३१
स्तोकविश्वामिन्, किमर्थं समशेषाः ? तत्स्थयो नौकामारुदयो ३२
र्वायुः शशांम नौकास्यजनास्यागत्य प्रणिपत्य च तं जगदुः, सर्वे ३३
भवान् दैश्वरस्य पुत्रः ।

तरिलेखं ते प्रदेशे गिनेवरतास्य उपतस्थिरे । स्यानस्य तस्य ३४
नरास्य तमभिज्ञाय छत्वं जनपदं जनान् प्रहित्यास्त्वान् नगुष्यान् ३५
सर्वीस्तस्य समीपमानायथयामासुः प्रार्थयाद्विकिरे च ते तेषां क्षते ३६
तदीयवस्त्रप्रस्त्रकंशे सर्वजनानुर्मतिसेव, तेषु तावस्तो यावनः
स्यामै चक्रः ॥ १४ ॥

१५ पञ्चदशोऽध्यायः ।

१ श्रावकाभ्यापकान् फरीश्निष्ठ प्रति भर्तुन् १० मनुजानामेष्टवेतुनिर्वयः
 २१ कसाचन कनामीपर्णितः कथायाः स्वास्थ्ये १६ वड्डोकानां ज्ञायन्ते
 ३२ सप्तपूषास्यनीनेन चतुःसहस्रपुंसां भोजनम् ।०

- १० तदा विरुद्धालेमत आगताः शास्त्रीभ्यापकाः फरीश्निष्ठ
 ११ योग्योरन्तिकमुपस्थाय जगदुःभवतः शिष्याः कथं प्राचीनानां पर-
 १२ अरागतां शिरां लज्जयन्ति ? यतस्ते भोजनकाले इत्तान् न प्रवा-
 १३ लयन्ति । स तु तान् प्रतिजगाद् यूयमपि कथं युश्माकं पर-
 १४ अरागतशिक्षायामनुरागवशाद् ईश्वरस्याज्ञां लज्जयथ ? यत ईश्वर
 इदमाज्ञापयामास, त्वं स्खपितरं खमातरञ्च सम्बन्धेति, अपि च,
 १५ यः स्खपितरं मातरं वा शपेत स बधो भविष्यतीति । यूयमु
 वदथ, यः स्खपित्रे स्खमात्रे वा कथंयति मत्तो यदानेन तवोप-
 १६ कारः समर्भविष्यत् तदीश्वरायोपद्वितमित्यादि ; स्खपितरं स्खमातरं
 वेत्य स न कथञ्चन सम्बन्धते । स्खशिक्षायां परम्परागतायामनु-
 १७ रागाद् इत्यं युश्माभिरीश्वरस्याज्ञा वर्णिता । भो कपटिनः,
 युश्मानधि यिश्यायाहः समीचीनामिमां भावोक्तं कथितवान्,
 अथा,
- १८ मनुष्याः सकला एत आयाक्यास्यै र्मदन्तिकं ।
 अधरैरेव सम्मानम् आचरन्ति च मां प्रति ।
 किन्त्वन्तःकरणं तेषां मत्तो दूरमेवस्थितं ॥ १८ ॥
- १९ शूलीकार्यनिष्ठेः सर्वे भंग कुर्वन्ति सेवनं ।
 २० धर्मशिद्वाक्ष्यलेनेव शितयन्तो नृणां विधीन् ॥ १९ ॥
- २१ अनन्तरं स जननिवहं स्खसमीपमाङ्गय जगपद, शुल्वा युश्माभि
 २२ र्वुष्टां । यमुखं प्रविष्टति न तत्त्वमुष्यमद्वीकरोति । अनु

मुखान्निःसरति तदेव मनुष्यमपुचोकरोति । तस्य शिष्टाक्षदो- १२
 थागत्य जगदुः, अपि ज्ञायते भवता यद् वाक्यं तच्छ्रुत्वा फरी-
 श्विः स्वलिता इति? स तु प्रतिजगाद, उम्मूलयिष्यते यः १३
 कश्चिद् वृक्षो मम पिंचा न रोपितः । यूथममून् परित्यजत, १४
 तेऽन्धानामन्धाः पथप्रदर्शकाः । अन्धस्तेदर्थं नयेत्, तर्हुभौ गर्जे-
 र्तिष्यतः । पिचस्तु तं प्रतिजगाद, भवानस्मानुपमां तां बोधयितु- १५
 मर्षति । यीशुस्तद्वावीत, यूयं किमधुनायेबोधाः? युशाभिरधु- १६
 नापि किं न बुधते यद् यत् किञ्चन मुखं प्रविशति तदुदरमा- १७
 अयति शौचकृपे च निरस्यते, यनु मुखान्निःसरति, तद्वदया- १८
 विरेति, तदेव च मनुष्यमपुचोकरोति । यतो हृदयात् कुतका १९
 गरहत्या परदारगमनं व्यभिचारस्यैर्यक्तिया सृषासाक्ष्यं धर्मनिन्दा-
 च बङ्गशो निःसरन्ति । एतान्येव मनुष्यमपुचोकुर्वन्ति, मापुचोक- २०
 रोति पुन र्मनुष्यमप्रचालितैर्हस्तिराहरकरणम् ।

स्थानात् तस्मात् प्रस्थाय यीशु जीगाम प्रदेशं सोरसीदोनयोः । २१
 पथं च कनानीया काचिन्नारी तत्परिसीमतो निर्गत्य तसुद्विश्य २२
 क्रोशन्ती जगाद, प्रभो दायूदस्य स्वन्नान, मामनुकम्यतां । दुहिता
 मम भृतावेशवशाद् अतीव क्षिण्यते । स तु तां प्रत्यवादीन्नैकमणि २३
 वाक्यम् ॥ शिष्टाः पुनस्साम्निकमुपस्थाय, प्रार्थयमाना अब्रुवन्,
 विच्छ्रजत्वमूम्, यतः सास्माकं पश्चात् क्रोशति । स तदा प्रतिजगाद, २४
 प्रहितोऽहं केतलमिस्यायेलकुलस्य द्वारितान् नेषान् प्रति नापरं
 प्रति । सा तु तसुपागम्य प्रणिपपात जगाद् च, प्रभो, समोप- २५
 करोतु । सु प्रत्यवादीत्, न भद्रं भक्ष्यं बालकानां हचा प्रुनाम् २६
 भिसुखं तत् प्रक्षेत्रं । सानेन “जीगाद, सत्यं प्रभो, यत् श्वानः २७
 स्थानिनां भोज्यमद्वाद् भ्रंशतीर्भव्यफेलीः खादन्ति । यीशुस्तदा २८

तां प्रव्यादीत् भो नारि, महास्व विश्वासः, सम्भवतु तथा तव
यथाभीष्टं । निरामयाभृत्य तस्या दुहिता तस्मादेव दण्डात् ।

२६ न्यानात् तस्मात् प्रस्थाय यीशु गोलीसीयसमुद्द्य तटमा-
२० गत्य पर्वतमारुद्ध तत्रोपविवेश । महान्तो जननिवहास्य खञ्जान्
अन्धान् मूकान् हीनाङ्गान् अपरांश्च बहूभै सार्वमानीय योशो-
२१ शरणसमीपे निचिच्छिपुः, स च तांन् निरामयांश्चकार । इत्थे
मूकान् भाषमाणान्, हीनाङ्गान् स्वस्थान्, खञ्जान् पर्यटतो-
अन्धांश्च प्राप्तदृष्टीन् निरीक्ष्य जननिवहा विस्तयं गलेस्तायेस्तस्येश्वरं
हुष्टुः ।

२२ अनन्तरं यीशुः शिथान् स्वसमीपमाहय जगाद्, मनुष्येष्वेतेषु
कारुण्यं समोत्पद्यते, यतस्तु आदिनचयान्मम सन्निधाववतिष्ठन्ते
भच्यन्तु तेषां किमपि नास्ति । मार्गे ते मूर्च्छां यास्यन्तीति
२३ भयादहं तान् अक्षताशारान् विस्त्रितु नेष्ठामि । तदा शिथास्त-
मूर्चुः, कुतोऽसाधि र्लभ्याः स्यानेऽत्र निर्जने तावन्तः पूपा यैर्जन-

२४ निवहमीदृज्ञशन्तं तर्पयिथामः? यीशुस्तान् पप्रच्छ, पूपाः कति
२५ युश्माकं विद्युन्ते? ते जगदुः सप्त स्तुत्यं मत्यास्य चुद्राः । ततः स
२६ जननिवहान् भुव्युपवेशनमाङ्गापयामासः, तांश्च सप्तपूपान् मत्यां-

शादाय धन्यवादवाचनपूर्वकं भङ्गा स्वशिष्येभ्योऽददात्, ते च
२७ मनुष्येभ्योऽददन् । ततः सर्वे भङ्गा वृप्तवन्तो भग्नांशानां शेषेण च
२८ सप्तपेटकान् पूरयिताददिरे । योषितो बालकांश्च किहाय भोक्ता-
रस्ते पुरुषास्यतुः सहख्नाण्यासन् ।

२९ अनन्तरं स जननिवहान् विस्त्रित्य नौकामारुद्ध मगदलायाः
शीमानमागमत् ॥ १५ ॥

१६ घोडशेषाध्यायः ।

१ परीशिनाम् अभिज्ञामचेष्टन् ५ शिचाकिष्णमधि सावधानतोपदेशः १६ अधिष्ठीष्टं
जागानामनुमितिः पिचार्जीकारः ११ छीष्टापनस्तिप्रकाशं पिंचमिति तिर-
स्वरवच १४ सवधाङ्गमिना मुपदेशनच ।

तदा फरीशिनः सहूकिमस्य तस्यान्तिकमागत्य तं परीक्षमाणा १
गेगमात् अभिज्ञानस्य कस्यचित् प्रदर्शनं यथाचिरे । स तु तान् प्रति- २
जगाद् सन्ध्यायामुपस्थितायां यूयं वदथ, सुदिनं, यतो भाव्याकाशो ३
एकवर्षः । प्रातस्य वदथ, वात्याद्य, यतो भाव्याकाशो मसिनो रक्त- ४
वर्षस्य । भो कपटिनः, यूयम् आकाशस्य रूपं निर्णेतुं जानीय, न ५
अकुच किं कालानामभिज्ञानानि निर्णेतुं? दुष्टो व्यभिचारी च ६
बंद्रोऽभिज्ञामगुम्भन्ते, तस्मै तु भाववादिनो योगाहस्याभिज्ञाना- ७
दन्यदभिज्ञानं न दायिष्यते । अनन्तरं स तान् विहाय प्रतस्ये । ८

ततः परं शिष्याः पारमागत्य पूपानादातुं विस्मृताः । यीशुस्तु ९
तानन्नवीत्, यूयमालोच्य फरीशिनां सहूकिमात्मा किष्णतः सावधाना १०
भवत । अनेन ते मिथो विचारथन्नो जगदुः, असाभि र्यत् पूपा ११
मादना इति । यीशुस्तु तज्ज्ञाना तानन्नवीत्, भो स्तोकविश्वा- १२
सिनः, युशाभिः पूपा धादना इत्येवं कथं मिथो विचारथय? १३
अधुनापि किं न बुधते? अपि न स्मरथ किं पञ्चसहस्रेषु तान् १४
पञ्चपूपान् लक्ष्मणकसञ्ज्ञात्मा, चतुःसहस्रेषु च तान् सप्तपूपान् १५
सप्तपेटकसञ्ज्ञात्म? युशाभिः कथं न बुधते यत् फरीशिनां १६
सहूकिमात्मा किष्णतो युशाभिः सावधानै भवितव्यमित्येतद्विष्णु भव्या १७
कथितं न पूपानधीति? तदा तेस्योक्तेसात्पर्यमित्येवमवाधि १८
यदस्माभिः फरीशिनां सहूकिमात्मा शिचातः सावधानै भवितव्यं न १९
तु पूपस्य किष्णत इति ।

- १२ ततः परं यीशुः कैमरिया-फिलिया: सन्निकटं प्रदेशमागत्य
खण्डिष्यानप्रचक्षत्, मनुष्यपुत्रो योऽहं, सोऽहं क इत्यधि किं वदन्ति
- १३ भाववाः ? ते प्रत्यूचुः, केचिद् वदन्ति, भवान् अवगाहयिता
योहनः, अपरे वदन्ति, भवान् एलियः, अन्ये च वदन्ति, भवान्
- १४ यिरमिथाहेऽथवा भाववादिनामन्यतमः ? कश्चिदिति । स तान्
१५ जगाद्, कोऽहमित्यधि यूग्मेव वा किं वदथ ? शिमोनः पितृसंदर्शा
प्रतिजगाद्, भवान् सोऽभिषिक्तः पुरुषो जीवनमयस्यश्वरस्य पुचः ।
- १६ यीशुः प्रतिवदन् तं जगाद्, मो योनाःपुच शिमोन, धन्यस्त्वं
अतो न इत्कर्मासाभ्यां तुभ्यमिदं व्यक्तीकृतम्, अपि तु मम खर्गस्थेन
- १७ पितृवै । अहम्च लां ब्रवीमि, लं पित्रः (पाषाणः), पाषाणस्यैतसो-
परि चाहं मम मण्डलोः प्रतिष्ठापयिष्यामि, पातालस्य गोपुराणि
- १८ च नुतस्याः प्रभविष्यन्ति । तुभ्यद्वाहं सर्वराज्यस्य कुञ्जिकां दास्यामि,
किमपि यत् लं मेदिन्यां भन्त्यसि खर्गे तद् बद्धं स्यास्यति,
- १९ यदपि च लं मेदिन्यां मोक्ष्यसि खर्गे तमुकं स्यास्यति । स
तांस्तदादिदेश, कस्मैचिदपि युआभिर्न कथयितव्यं यदहं सोऽभि-
षिक्तः पुरुष इति । . . . :
- २० ततो यावद् यीशुः खण्डिष्येभ्यो दर्शयितुमारेभे यदहं यिरु-
श्वालेमं गला प्राचीनै मुख्यायाजकैः शास्त्राध्यापकैश्च पचुरं क्लेशं
- भोक्ष्ये धानिश्च च हत्तीये दिने तु पुनरस्त्याश्यामीत्युपयुक्तं ।
- २१ पित्रोऽनेन तं निष्ठतं नीत्वा भर्त्ययितुमारभ्याब्रदीत्, ईश्वरो
भवन्तमनुकम्पतां, प्रभो, दंशा सा भवतैः कदापि न भविष्यति ।
- २२ स तु परस्त्य पित्रं जगाद्, मन्त्रोऽप्सर, शैतान, लं मम सुख-
चहितुः, अतस्याया मानवं चिन्तयति नेश्वरीयम् ।
- २३ यीशुखदा संखिष्यान् अगाद्, कश्चिच्चेत्तामनुगमनुमिच्छति, स

तर्हात्मानं प्रत्याख्यातु, स्वक्रुशमाददातु मामनुग्रजतु च । यतो २५
यः कस्ति स्वप्राणान् रिरचिष्टति स तान् शारथिष्टति, यस्तु
मदर्थं स्वप्राणान् शारथति स तान् सप्त्यते । यतो मनुष्यः कृत्वा २६
जगत् सब्द्वा यदि स्वप्राणै वेश्वरते, तर्हि तस्य हितं वा किं
भवति ? स्वप्राणानां के वा निष्कृतं मनुष्यो दास्यति ? यतः २७
खीयदूतैः सह मनुष्यपुत्रः स्वर्पितुः प्रतापेनागमिष्टति, तदा च स
प्रत्येकं तदाचाराद्वृत्यं फलं दास्यति । युपानहं सत्यं वदामि, २८
विद्यन्तेऽत्र तिष्ठतां मध्ये केऽपि जना यै मनुष्यपुत्रं स्वराज्याच्छित-
मागच्छन्नं न दृष्ट्वा स्त्र्यु नास्वादयितव्यः ॥ १६ ॥

१७ सप्तदशोऽध्यायः ।

१ छीष्यान्यमूर्तिधारणं ६ एनियमधि कथम् १५ अपत्तारिणः खास्यां १५ सप्तत्युः
प्रकाशनं १४ करं दातुं चिनकरणं ।

तः परं दिनेषु षट्कृतीतेषु योग्यः पित्रं याकोबं तस्य १
सहेदरं योहनस्य सार्द्धं नीत्वा निभृतं गिरिमुखं कस्तिदारोह,
रूपान्तरीबभूतं च तत्र तेषां समर्तं, तस्यास्यं तदा सूर्यवद् २
व्यराजत वसनानि च तस्य दीशिवत् सितान्यभवन् । पश्यापि च ३
ज्ञाशिरेलियश्च तैः संलपन्तौ तेष्यो दर्शनमददतुः । पित्रसदा ४
योग्यां प्रत्यव्रीति, प्रभो, भद्रमसाकमवावस्थानं । भवांसेदभिसन्यते,
तर्हासाभिरबोद्जानि चीणि निर्मायिष्यन्ते एकं भवदर्थम् एकं ५
सोशर्वम् एकमेलियार्थम् । पश्य च तस्मिन्नित्यं ब्रुवाणे दीप्र. एको
सेघसेषामुपरि क्वार्यं ददो, पश्यापि त्वं सेघस्य तस्य मथारू
वाणीयमुदभूत, अयं मम प्रियः पुत्रः, अस्मिन्ह ग्रीतः, अस्य वर्णाचि
युपामि: श्रूयमाभिति । एतच्छुत्वा शिष्याः अधोसुखाः पतिलातीव ६

- ७ विभुः । तदा यीशुरपागत्य तानब्रवीत् उच्चिष्ठत, मा भैष । ततस्मे
८ लोचनान्युभीस्य केवलं यीशुं विहाय नापरं कमपि ददृशः ।
९ ततः परं तेषु पर्वताद्वरोहसु यीशुस्यनिदमादिदेश, मनुष्य-
पुत्रो यावन्मृतानां मध्यान्नोऽन्निष्ठति, तावद् रशनमिदं यूयं
१० कस्मैचिन्ना कथयतेति । तदा तस्य शिव्यास्तमपृच्छन्, प्रथमम्
११ एलियेमागन्तव्यमिति शास्त्राथापकैः कथमुच्यते? यीशुसु तस्मा-
प्रतिजगाद्, एलियः प्रथममागत्य सर्वं प्रतिसंखरिष्यतीति सत्यं,
१२ युशांस्त्वर्ह ब्रवीमि, इतिपूर्वमेलिय आगतवान्, मनुष्यासु न नाभि-
क्षाय तं प्रति तत्तत् क्षतवन्तो यद्यदैच्छक्षे । तादृशं मनुष्यपुत्रेणापि
१३ तेभ्यो दुःखभोगो लभ्यते । शिव्यैस्तदाबोधि यत् सोऽस्मान्
अवगाहयितु योहनस्य कथामुक्तवानिति ।
- १४ ततस्मेषु जननिवहस्यान्तिकमागतेषु नरः कश्चित् तस्मीप-
१५ मुपस्थाय तं संजानुपातं जगाद्, प्रभो, मम पुत्रमनुकम्पतां यतः
स चन्द्राहतोऽतीव् क्षियते च । स हि भृयो वक्षौ भृयश्च तोये
१६ पतनि । स च मया भवतः शिव्याणां समीपमानीतः, ते हु तं
१७ स्त्रस्यं कर्तुं नाशक्रुतवन् । यीशुरनेन प्रत्यवादीत्, ने अविशासिन्
उन्नार्गगमिष्य वंश, कियन्तं वा कालं सोढव्या यूयं मया युशाभिः
सार्द्धम्? कियन्तं वा कालं सोढव्या यूयं मया? 'बालकं तं
१८ मदन्तिकमन्नानयत । ततो यीशुसु भर्त्यामास भूतश्च स तस्मा-
१९ निःसार, दण्डाच तस्माद् यावद् बालकः स खस्योऽभूत् । ततः
परं शिवा निभृते यीशोः समीपमागत्य तं पप्रच्छुः, किमतः
२० कारणं अदस्माभिः स भृताँ निःसारयितुं नाशक्यत? यीशुस्तान्
प्रतिजगाद्, युशाकमविश्वासस्त्वच हेतुः । यतोऽहं युशान् सत्यं
ब्रवीमि, सति विश्वावे युशाकं सर्वपवीजमिते यूयं सेदसुं पर्वते

वदथ, लभतोऽपसरक्षदो याहीति, तर्चि सेऽपसरन् यास्ति
क्रिमपि च न भविष्यति युश्माभिरश्चयं । परन्वेतज्जातीयो भूतो २१
न निःसार्थते प्रार्थनोपवासाभ्यामन्येन केनाण्यपाचेन ।

ततः परं गालीले तेषां परिभ्रमणकाले यीशुस्तान् अन्नवीत्, २२
मनुष्यपुत्रो मनुष्याणां इस्तेषु समर्पयिष्यते ते च तं हिन्दिनि २३
त्वारीये दिने स पुनरुत्थास्यति च । अनेन तेऽतीव शोकाकुला बभूवुः ।

तेषु तु कफरनाह्नममागतेष्वद्वृग्नेकलमानानां सुद्राणामादा- २४
यिनः पित्रस्य समीपसुपस्थाय जगदुः, न दीयते किं युश्माकं
गुरुणा करो मन्दिरार्थकोऽद्वृग्नेकलमानः? सेऽन्नवीत्, दीयते ।
गृहं प्रविष्टे तु तस्मिन् यीशुस्तस्य कथनमपतीक्ष्य जगाद् भो २५
पित्र, तथा किमनुमीयते? मेदिन्या राजानः केभ्यः शुल्कं करं
वा गृहन्ति? किं स्वपुत्रेभ्योऽथवान्येभ्यः? पित्रस्तं जगाद्, अन्येभ्यः? २६
यीशुस्तमन्नवीत्, तथा ते पुत्राः सुतरां निष्कराः सन्ति । किञ्चमी २७
थदस्माभि न स्वाल्पेन्, तत् लं समुद्रतटं गत्वा वडिंगं त्विप,
प्रथमस्त्र यो मीन उद्देष्यति, तं धर, तस्य सुखसुह्वाच्य च लं
शेकलमानां सुद्रानेकां इत्येषि, तामेवादाय मम तव च
क्षतेऽमीभ्यो देहि ॥ १७ ॥

१८ अष्टादशोऽध्यायः ।

१ नघलनिनिष्ठ्वलग्निर्विवरणं १५ दाँविधातरं प्रत्याचरणं १६ चमाकरणसंख्यानिर्णयः
२१ चमाकरणदशानः ।

तास्मान् दण्डे शिष्या यीशोरन्निर्क्षमागत्य तं प्रस्तुः, स्वर्गराज्ये १
कस्तावन्नहन्तरः? यीशुस्तदा एुरं बालकमेकं स्वसमीपमाग्न्य २
तेषां मध्ये स्वापयित्वा तान् जगाद्, युश्मान्वै सत्यं ब्रवीमि, यूर्ध्वं

३ यदि न परावर्जन्ते न च बालका इति भवेत्, सर्वरस्य तर्हि
 ४ कथञ्चन न प्रवेत्यथ । अतः यः कश्चिदात्मानं बालकमिमित्व
 ५ नमीकरोति, स एव सर्वगतये महत्तरः । यथा मम नामेदृशमेकं
 ६ बालकं गृह्णाति, म मां गृह्णाति । यस्तु मयि विश्वसतामेषां
 ७ 'चुद्राणामेकं स्वललयति, तत्कष्टे छत्रपेषीवन्धनं गभीरसमुद्रे
 ८ च तस्य निमज्जनं श्रेयः । स्वललनहेतुभ्यो जगतः सन्नापो भवि-
 ९ थति । स्वललनहेतवो ह्यवश्यमाविनः । येन तु स्वललनहेतुरायाति
 १० मनुष्यस्य तस्य सन्नापो भविथति । यदि तु तव हस्तश्वरणो वा
 ११ तेव स्वललनहेतु भवेत् तर्हि तं किञ्चा दूरं निचिप । तव हस्त-
 १२ द्रयसम्पन्नस्य चरणद्रयसम्पन्नस्य वानन्ते वक्ष्यौ निपातात् श्रेयांस्तत्
 १३ खञ्जस्य हीनाङ्गस्य वा जीवने प्रवेशः । तव चकु र्वा यदि तव
 १४ स्वललनहेतुकं भवेत् तर्हि तदुत्पात्य दूरं निचिप । तव नेत्रद्रय-
 १५ मम्पन्नस्य वक्ष्यमये नरके निपातात् श्रेयांस्तवैकनेत्रस्य जीवने
 १६ प्रवेशः । सावधानस्तिष्ठत, चुद्राणामेषाम् एकमपि मावमन्धवः ।
 यतो युआनहं ब्रवीमि, सर्वे तेषां दूता निरन्तरं मम सर्वगत्यस्तु
 १७ पितुरास्य द्विरीक्षन्ते । वास्तवं हि ज्ञरितस्य चाणांर्थं मनुष्यपुच्छ
 १८ आगतवान् । युआमिः किमनुमीयते? मनुष्यस्य कस्त्रुचित् सत्तु
 शतमेषेषु यदि तेषामेको भान्तो भवेत् तर्हि स किमन्यान्
 एकोनशतं मेषांस्त्वका गिरिमयाणि स्थानानि च गता हारितं
 १९ तं सेषं न स्थगयते? अहम् युआन् सत्यं ब्रवीमि, यदि स कृता-
 र्यसामवादयति, तर्ह्यभ्रान्तेषु तेष्वेकोनशतंमेषेषु यस्ताणानन्देऽस्ति
 २० तस्मादपि महत्तरसमिक्षेवानन्दो जगिष्ठते । इत्यमेव चुद्राणा-
 मेषांमेकस्यापि विनाशो मम सर्वगत्यस्य पिंतु दृष्ट्यामवाज्जितः ।
 २१ लां प्रति तु तव भाषा पांपे कृते लं शाहि तं अर्थय च

केवलं स्वयं तस्मिंश्च वर्त्तमानयोः । स चेत् तव वाक्यं गृहीयात्
तर्हि स्वया स्वभातोपार्जितः । यदि तु न गृहीयात् तर्हात्मना १६
सार्वमपरमेकमपरौ वा द्वौ गृहण, तथानुष्ठिते द्वयोस्त्रिसूणा
वा साक्षिणां सुखेन सर्वकथा संस्थाप्यते । स चेत् तेषां वाक्यं १७
न गृहीयात् तर्हि मण्डलों ज्ञापय । यदि स मण्डलीवाक्यमपि
नं गृहीयात् तर्हि तव सक्षांशं स परजातीयेन गुरुकादायिना
च समानो भवतु । युश्मानहं सत्यं वदामि, किमपि यद् यूयं १८
मेदिन्यां भन्त्यथ सर्वे तद् बद्धं स्यास्यति । यदपि च यूयं
मेदिन्यां मोक्ष्यथ सर्वे तनुकं स्यास्यति । पुनरपि युश्मान् ब्रवीमि, १९
याचयितव्यं कञ्चिद् वरमधि यदि युश्मनाथे नरौ द्वावेकमतौ
भवेतां तर्हि मम सर्वस्यात् पितुः स वरस्ताभां स्यास्यते । वास्तवं २०
हि यत्र कुचापि जनौ द्वौ चयो वा जना मन्त्रामोहिश्च समा-
गतास्तेषां मध्येऽहं तत्र विद्ये ।

तदा पित्रस्त्वान्निकमागत्य जगाद्, प्रभो, कतिक्षुलो मम २१
भात्रा मत्प्रतिकूलं पापे कृते तस्याहं क्तमिष्ये ? किं यावत् सप्त-
क्षत्वः ? चीश्चुर्सं प्रत्यब्रवीत्, सप्तक्षत्वो यावदिति लां न वदामि, २२
अपि तु सप्ततिक्षत्वः सप्तक्षत्वो यावदिति । अनेन सर्वराज्यं स्वदामैः २३
सह जिग्णयिषुणा नराधिपमनुष्येणोपमेयं । तस्मिन् गणयितुम् २४
आरभवत्ययुवमुद्रागोणीनामृष्टेको दासस्त्वस्मीपमानीतः । तस्य तु २५
परिशेषोपायभावात् प्रभुस्त्वस्य सदीयभार्यासन्नानानां तत्सर्वस्त्वस्य
च विकीर्यं तंशूल्येन चण्ठीधमाङ्गापयामास । ततः स दासः प्रणि- २६
पत्य पूजयिला च जगाद्, प्रभो, सहतां से, तेभ्य तुभ्यं सर्वे
प्रत्यर्पयिष्यामि । प्रभुस्त्वदा दासं तमनुकम्य विसर्ज चक्षसे २७
तस्य तदृणं । दासः स तु निर्गतः सहदासार्गं मध्ये यसस्य गतं २८

सुद्रापादंन् अधारयत् तमासाद्य धूला च तस्य कण्ठदेशं पीड्यत्
 २६ जगाद् प्रत्यर्पय मम यद्यद् धारयसि । सहदासः स तदा तस्य
 चरणो निष्पत्य सविनयमुवाच, सहतां से, तेन तुभ्यं सर्वं प्रत्यर्प-
 ३० यथामि । स लक्ष्मीतोऽभूत्, गला च तम्भृशोधं यावत् कारायां
 ३१ निचिचेप । तमाचारं दृष्ट्वा सहदासास्तसीतीव इत्युच्चु गला च
 ३२ खप्रभवे सर्ववृत्तान्तं निवेदयामासुः । तस्य प्रभुस्तदा तं खस्मीप-
 माह्य जगाद्, रे दुष्ट दास तव सविनयां प्रार्थनां गृहीत्वाहं तव
 ३३ तत् सर्वस्त्रणं क्षमित्वान् । कृपा यथा मया लघि कृता तव
 ३४ सहदासेऽपि किं न तथा कृपा लक्ष्यापि कर्तव्यासीत्? अनन्तरं
 तस्य प्रभुः कुञ्जा तेन यदधार्यत, तत्सर्वस्य परिशोधं यावत् यन्त्र-
 ३५ एादायिषु तं समर्पयामास । यूयज्ञं प्रत्येकं यदि छदयेण खभान्
 तुरपराधान् न क्षमध्ये, तर्हि मम खर्गस्यः पितापि युआन् प्रति
 तथैव करिष्यति ॥ १८ ॥

१८ जनविंशीऽध्यायः ।

१ रोगिणां स्वास्थ्यं २ विवाहकथनं ३१ रिशुमां प्रहणं १६ युवलोकेपदेशः
 २२ धनिनः चाणदुःसाश्चात् २७ छोटगिर्याणां लक्षितेष्विक्षुः ।

१ वाक्यान्येतानि समाप्य यीशु गोलीलात् प्रस्थाय यद्दनस्य
 २ पारे स्थितां यिह्वदियायाः सीमानमागमत् । महान्तो जननिवहास्त्र
 तमन्त्रब्रजन् स च तत्र तान् निरामयान् चकार । ०० ।
 ३ अनन्तरं फरीश्नस्तस्यान्तिकमागत्य परीक्षमाणास्तं प्रैच्छुः;
 ४ विधेयः किं मनुष्येण भार्यात्यागो येन केनचिद्देतुन्म? स तु
 तान् प्रत्यब्रवीत् युआभिः किमेतन्म पठितं भो यदादौ निर्बाता
 ५ नरं नारीस्त तौ निर्मितवान् कथितवांस्य, एतद्द्वेतो र्मनुष्यः पितरं

भासरस्त्र परित्यज्य स्वजायाचां मासंक्षयते तावुभौ चैकाङ्गीभविष्यत
इति ? अनेन तौ पुन र्न द्वौ स्तः, तावेकाङ्गीभृतौ । अतो यद् ६
ईश्वरेण संयोजितं, तन्मनुष्येण मा विद्येज्यतां । ते तं प्रच्छु, ७
तर्हि त्यागपञ्चदामपूर्वकं तस्यास्यागो भोगिना कथमादिष्टः ? स ८
तान् जगाद्, युश्माकं हक्काठिन्यमुद्दिश्य युग्मदीयभार्याणां त्यागो
भोगिनास्यज्ञायि न लादितोऽभृतमित्यम् । अहन्तु युश्मान् वदाभि ९
ष्यभिचारादन्यहेतुना यः कश्चित् स्वभार्यां त्यक्तापरामुद्दिति, स
ष्यभिचारं करोति, यस्त्र स्वामित्यकां स्त्रियमुद्दिति स व्यभिचारं
करोति । तस्य शिष्यास्तमूच्छः, भार्यया सह यदि नरस्तेषुः सम्ब- १०
भस्तर्ष्यद्वाहेण इहितावहः । स तु तान् जगाद्, वचनमेतत्र सर्वे ११
गर्भाते, तैरेव केवलं गर्भाते सामर्थ्यं येष्टाऽदायि । फलते १२
विद्यन्ते च क्लीवा आमाहृतरात् तथाविधा जाताः, मरक्तनक्ती-
वास्त्र विद्यन्ते, स्वर्गराज्यार्थम् आत्मकृतक्लीवास्त्र विद्यन्ते । गर्भातु
यो यद्येण समर्थः ।

शिश्वः केचित् तदानीं तस्याक्षिकमानिन्द्रिये यत् तेन तेषु १३
हस्तावर्पयित्वा प्रार्थना क्रियेत । शिष्यास्तु तान् अभर्त्यन् । यीशुः १४
पुनरवादीत, मस्तमीपमागमिष्यतः शिशून् अनुमन्यध्वं मा वारथत
यतः स्वर्गराज्यम् ईदृशानामेव । स तदा तेषु हस्तावर्पयित्वा १५
प्रतस्ते ।

पश्य चामन्तरं नरः कश्चिन्निकटमागत्य तं प्रपञ्च, भो सद्गुरो, १६
सत् ‘किं’ कर्त्तव्यं मद्यानन्तजीवनलाभार्थम् ? स तु तेभ्रवीत्, १७
किमर्थं मां सतः कथां पृच्छसि ? सन्नेक एव । यदि तु जीवनं
प्रवेष्टुमिष्क्षुष्टि तर्हाज्ञाः पालय । स ब्रूते, का आज्ञाः ? यीशुरन्ते- १८
आपवीत्, नरस्त्रां मा कुरु, अभिचारं मा कुरु, सैर्यां मा कुरु,

- १६ सृष्टासांख्यं मा देहि, स्वपितरं स्वमातरश्च सम्मन्यस्त् । अपि च
 २० स्वनिकटस्य प्रत्यात्मवत् प्रेम कुर्विति । युवा स तं जगाद्, पालितं
 २१ मध्य र्षयसेतदाबाल्यात्, अधुना मम किमसम्पूर्णम्? यीशुसं
 जगाद्, यदि मिद्दो भवितुमिच्छसि; तर्हि गता सर्वे तव
 • घटदसि देहि विक्रीय दरिद्रेभ्यः । तथा क्ते सर्वे तव धनं
 २२ स्थास्यति । ततः परमागत्य मामनुकूलं । वचनसेतकूला युवा स
 शोचन्नापजगाम, यतस्तस्य वस्त्रनि प्रचुराण्णासन् ।
 २३ यीशुसदा स्वशिष्यानुवाच, युआनहं सर्वं ब्रवीमि, दुष्करो
 २४ नहि धनवतः स्वर्गराज्यप्रवेशः । पुनश्च युआन् ब्रवीमि, धनवतः
 २५ स्वर्गराज्यप्रवेशात् सूचीकृद्देषोऽगमनं सुसाध्यं । एतकूला शिष्या-
 २६ श्वमत्कारमतीव गता जगद्, कस्तर्हि तरितुं शकोति? यीशुसदा
 तान् समालोक्याब्रवीत्, तन्मनुष्ठाणामसाध्यम्, ईश्वरस्य तु सर्वे
 साध्यम् ।
 २७ पिचस्तदानों तं प्रत्यब्रवीत्, पश्चतु वयं सर्वं त्यक्ता भवन्नम्
 २८ अनुब्रजितवन्नः, किमसाभि लभ्यते? यीशुस्तान् जृगाद्, युआनहं
 सर्वं ब्रवीमि, पुर्जन्मनि यदा मनुष्यपुनः स्वप्रतापसिंहासन उपविष्टो
 भविष्यति, तदा मामनुब्रजितवन्तो यूर्ध्मपि द्वादशसिंहासनेष्यविष्टा
 २९ इस्त्रायेत्यस्य द्वादशवंशानां विचारं करिष्यथ । अपरं यः क्षमित्वा भ
 नाशः क्ते गृहणि वा भाद्रम् वा भगिनी वी पितृरं वा मातरं
 वा जायां वा सन्तानान् वा भूम्यधिकाराद् वा त्यक्तवान् वा
 तच्छतगुणं लभ्यते, द्वायांश्चूपमनन्तजीवनश्च प्राप्यते ।
 ३० अपि तु प्रथमा बहवैऽन्त्या भविष्यन्ति, अन्याश बहवः
 प्रथमा भविष्यन्ति ॥ १६ ॥

२० विशेषाऽथायः ।

१० छष्काणां हष्टानः १७ छोषस्य समरणदुःखस्य प्रकाशने २० शिष्यद्वयाय प्रत्यक्षं
दत्ता नवत्वोपदेशः १८ अभद्रयाय नेचदानं ।

यतः स्वर्गराज्यं गृहस्थामिना तेन सदृशं, यः प्रत्यक्ष एव १
स्वद्राक्षाचेचे क्षषकान् वेतनजीविनो नियोक्तुमिष्ठन् निर्जगाम ।
कृधकांश्च प्राप्य तैः सह दैतेनकभृतिं सुद्रापादं निष्ठ्य तान् २
स्वद्राक्षाचेचं प्राहिष्णोत् । ततः परं प्रायशः प्रहरे प्रथमेऽतीते स ३
पुन निर्गत्यापरान् कनिपयान् निष्कर्मकान् हृष्टे तिष्ठतो हृष्ट्वा
तानपि जगाद्, यूथमपि मम द्राक्षाचेचं गच्छत्, यच्च न्यायं ४
तदहं द्युम्भ्यं दास्यामि, तेन च ते जग्मः । द्वितीयस्य त्रितीयस्य ५
च पुनः प्रहरस्यान्ते निर्गत्य स तथैव चकार । चतुर्थप्रहरस्य पुन- ६
स्त्रूतीयांशेऽवशिष्टे निर्गत्य सोऽन्यान् निष्कर्मकं तिष्ठतः कनिपयान्
हृष्ट्वा पप्रच्छ, किमर्थं यूथमन्त्रं कृत्वं दिनं निष्कर्मकालिष्ठय ? ते ७
तमब्रुवन्, कर्मणि केनापि वयं न नियुक्ताः । स तानब्रवीत्, यूथ-
मपि मम द्राक्षाचेचं गच्छत्, तेन यद्यायं तस्यस्यध्वे । सन्ध्याया- ८
न्त्युपस्थितायां द्राक्षाचेचस्य स्वामी विषयाध्यक्षं निजं जगाद्, लं
क्षषकानाह्यान्त्येभ्यो दातुमारभ्य प्रथमान् यावत् तेभ्यो भृतिं
देहि । अनेन ये सन्ध्यायाः सार्वदण्डदयं प्रभागतवन्त उपस्थाय ९
ते प्रत्येकं सुद्रापादं लेभिरे । अनन्तरं प्रथमा उपस्थायासामि- १०
एधिकं लस्यत इत्यमन्यन्त । तेषान्त्वयेकैको सुद्रापादमेव लेभे । ११
उच्चा तु ते गृहस्थामिनमपवदन्तो जगदुः, अन्या अमी कर्म १२
प्रवदन्तो सुद्रमन्तमेकमेव, वयन्तु दिनस्य भारसुन्नापञ्च सोढवन्तः,
भवान् पुनरमूनस्माभिस्तुत्यान् कृतवान् । स ततः प्रतिवद्ग तेषाः- १३
देहेन जगाद्, मित्र, नाहं तदापराप्रोमि, मया सह तथा किं

१४ स्मृति र्सुद्रापादमाना न निरूपिता? गृहीतापगम्यता? अथवा
१५ यज्ञभ्यं । रोचये लहमक्षयैतसौ दातुं तुभ्यमिव । न किं विधेयं

१६ मशा खं मम निजस्वर्मधि यदहं कर्तुमिच्छामि? अथवा किं तव
१७ नेत्रं दुष्टति यदहं परहितैषीति? इत्यसेवान्याः प्रथमा भविष्यन्ति
प्रथमाश्चान्याः । यत आह्वात् वहवेऽन्ते तु वरिताः ।

१८ ततः परं यीशुरुद्धर्गमर्णेण यिरुशालेमं गच्छन् पथि द्वादशं-

१९ शिष्यान् निभृतं नीला तेभ्यः कथयामाम, पश्यत वयं यिरुशालेमं
गच्छामः, मनुष्यपुत्रश्च सुखयाजकेषु शास्त्राश्चापकेषु च समर्प-
२० यिष्यते । ते च विचारेण तस्य प्राणदण्डाङ्गां क्लावा पारुत्याय
कणाघाताय कुशरोपणाय च तं परजातीयेषु समर्पयिष्यन्ति,

२१ द्वतीये दिने तु स पुनरुत्त्यास्यति ।

२२ एविदियस्य पुत्रयो र्जननी तदा स्वसुताभ्यां सह तस्यान्तिक-
२३ मागत्य प्रणिपत्य वरं यथाचे । स तां जगाद्, किं वाच्छसि?

सा तमब्रवीत्, भवतो राज्ये यथा ममैतयोः पुत्रयोरेको भवतो
२४ दक्षिणेऽन्यतरस्य भवतो वासे ममुपविशेषं तस्यैवादिश्वतु । यीशुस्तु

प्रत्यब्रवीत्, युवां यद् याचेये तत्र जानीयः । येन पानपात्रेणाहं
पास्यामि तेन किं युवां पातुं शक्यः? येन चावगृहनेनाह-
२५ मवगाहयिष्ये, तेनावग्नहयितुं किं युवाभ्यां शक्य? तौ समूचतुः,

२६ शक्य! तदा स तावब्रवीत्, मम पानपात्रेण युवां पास्याथः, येन-
हमवगाहयिष्ये तेनावगृहनेनावग्नहयिष्येये च, परम् मम दक्षिणे

वासे वेापवेशनाधिकरतरस्य दानं मयां न. विधेयं, स, तु
क्रिवलेभ्यस्तेभ्यौ दातयो येषां कृते मम पित्रा स निरूपितः ॥

२७ श्रुत्वैतदन्ये दश शिष्यास्तयोः सहेदरयो रौक्ष्यमापन्नाः । यीशुस्तु
२८ तान् स्वसमीपमाङ्गयोवाच, यूं जानीय, परजातीयामर्त्तास्ता-

रस्तेषु पुरि तीक्ष्णप्रभुत्वं कुर्वते, महान् स्व तेषां तीक्ष्णकर्त्तव्यं
कुर्वते । ए भवन्तु तादृशं युग्माकं मध्ये । प्रत्युत युग्माध्ये चो २६
महान् भवितुमिच्छति स युग्माकं परिचारको भविष्यति । यस्य २७
युग्माध्ये प्रथमो भवितुमिच्छति, स युग्माकं दासो भविष्यति ।
यतस्त्वार्थवागतो मनुष्यपुत्रो न परिचर्यां भेक्तुम् अपि तु परिचरितुं २८
दातुस्व स्व प्राणान् निष्क्रयमूल्यं बह्ननां विनिमयेन ।

अनन्तरं तेषु यिरोह्नतो निर्गच्छत्यु महान् जननिवहस्तमन्य- २९
प्रजत् । पश्य च पथपार्श्वं उपविष्टौ दावव्यौ यीशो गममस्य कथां ३०
श्रुत्वा क्रोशन्ताववदतां, भो प्रभो दायूदस्य पुत्र, आवामनुकम्यतां ।
जननिवहस्तावनेन तर्जयन्नब्रवीत्, दृष्णीभवतं । तौ लघिकतरं ३१
क्रोशन्ताववदतां, भो प्रभो दायूदस्य पुत्र, आवामनुकम्यतां ।
यीशुसदा तिष्ठस्तावाह्य प्रक्ष, किं वाऽक्षयः? युवयो र्मया किं ३२
कर्त्तव्यं? तौ तमूचतुः, प्रभो, आवयो नैचाणि यदुद्वाश्वेन् तद् ३३
वाऽक्षवाः । तदा यीशुः क्षपां कृत्वा तयो नैचाणि पस्यर्ण, ३४
तत्त्वणस्त्र तौ दृक्षकिं लक्ष्मा तम् अन्वव्रजताम् ॥ २० ॥

२१ एकविंशतिअथायः ।

१ गर्जभीमारद्य यीशो यिरशालेमयान् १२ रुद्दिगद्दु बणिजां दूरीकरणं १८
निष्क्रीड्य रस्य शपनं १३ सख्याजाकानां नितरीकरणं १९ इयोः संसया-
ईद्याकथं १४ गृहस्थाक्षकानां दृष्टान्तः ।

अनन्तरं तेषु यिरुशालेमस्य समीपमागत्य जैतुनाख्यगिरौ-स्थितं १
बैतकगीनासकं ग्रामसुपस्थितेषु यीशुः शिष्यो द्वौ प्रेषयन्निदमा-
दिदेश, युग्मसमुख्यमसुं याम् गच्छते, तत्र तत्त्वामेवैकां बद्धां २
सक्षमां भर्हभीमारादयिष्यथः, तां सुकौभौ मदक्षिकमानयतं ।

- ३ यदि तु कश्चिद् युवां किमपि वदेत्, तर्हि ब्रूतम्, आभार्ण्यमोः
 ४ प्रयोजनमस्ति । तेन स तत्त्वं तौ विस्त्रित्यति । सर्वस्यैतत्स
 फलमिदं, यद् भाववादिनोक्तेयं कथा सफलाभृत्, यथा,
 ५ यूयं ब्रूत कथामेतां सियोनदुहितं प्रति ।
 पश्य यस्त्व राजासौ समायाति क्षंते तव ।
 विनीतो गद्धभारुणो रामभीग्निशुवाहनः ॥
- ६ अनन्तरं शिव्या तौ गत्वा यीशुना यथादिष्टं तर्यैव क्षत्वा तां
 ७ गद्धभीं तस्याः पोतञ्चानिन्यतुः स्ववस्त्वाणि च तयो निदधाते स
 ८ च तदुच्चर्युपविवेश । जननिवदश्चाधिकांशो मार्गे स्ववस्त्रानि विस्ता-
 रयामास, अन्ये च पादपानां शाखास्किन्चा पथि वस्त्रारचन्,
 ९ अयपश्चाद्वामिनश्च बहव उच्चैस्वरेणाब्रुवन् जय दायूदस्य पुच, प्रभो
 नामा य आयुति स धन्यो भृयात, ऊर्ढ्वलोके जयध्वनि र्भवतु ।
 १० तस्मिंसु यिरुशालेमं प्रविष्टे नगरस्य जनाः सर्वे वेपमाना अपृच्छन्,
 ११ कोऽसौ? जननिवदश्चल्वदन्, नासरतनिवासी गालीलीयो भाववादी
 यीशुरसौ ।
- १२ अनन्तरं यीशुरीश्वरीयं धर्मधाम प्रविश्य धर्मधार्मि क्षयविक्रय-
 कारिणः सर्वान् वहिश्वकार, बणिं च सुद्रासनानि कण्ठातविक्षेप-
 १३ एमासनानि च न्युज्ञयामास, जगाद् च तान्, लिखितमास्ते,
 प्रार्थनाग्रहमित्येव नामा मे ख्यात्यते गृहं ।
- १४ तत्तु युशाभिरकारि दस्यूनां गङ्करः । अनन्तरमन्याः कुञ्जासं धर्म-
 धार्मि तस्यान्तिकम् आगमन् स च तान् मिरामयांश्चकार ।
 १५ सुख्यायाजकाः प्रास्त्राधापकाश्च सालोक्याद्वृतकर्माणि तेष लिख-
 माणाणि वालकांश्च धर्मधार्मि जय दायूदस्य युचेति वाचम्
 १६ उदीरयतः कुधनसमूच्च, शूष्टते किं स्वामी यद् अश्विति ?

यीशुर्सु तान् प्रत्यवादीत्, श्रूयत इति । यूयं किं कदापि नैतत्
पठितवन्तो यथा,

शिशूनां स्तनपानाच्च वक्षात् त्वं व्यदधाः स्वम् ।

अनन्तरं स तांस्त्वका गत्वा च नगरस्य वह्निंस्यं वैयनियायाम् १७
रजनीं तत्र यापयामास ।

ग्रभाते तु नगरं गच्छन् सेऽनुधत्, तत् पथपार्श्वं उडुम्बर- १८
वक्त्रं दृष्ट्वा स तत्समीपं जगाम, तस्मिंसु पत्रेभ्योऽन्यत् किमपि १९
नादृचत्, सेऽतस्य जगाद, इतः परं कदापि लक्षणं फलं नोत्य-
द्यतां । अनेनोडुम्बरवृक्षः स सद्यः शुष्को जातः । तद् दृष्ट्वा २०
शिष्या आश्वर्यं मलाऽबुवन्, उक्तोऽसौ कियच्छीघ्रं शुष्कीभृतः ।
यीशुसान् प्रतिजगाद, अहं युआन् सत्यं ब्रवीमि, यूयं यदि २१
विश्वासमवलम्बय न संशेष्येते, तर्हि न केवलम् उडुम्बरवृद्धमधि
युआभिरीदृशं कर्म कारिष्यते, परन्तु त्वमुत्पत्य समुद्रे निपतेत्यमुं
गिरिं प्रति युआभिरुक्तेऽपि तत् सेत्यति । लस्यव्ये च सर्वं प्रार्थ- २२
नया विश्वसन्तो यद्यद् याचिष्यन्ते ।

अनन्तरं धर्मधाम प्रविश्य स यदोपदेशमददात्, मुख्याजका २३
जनानां गाचीनाच्च तदा तस्यान्तिकमागत्य प्रपञ्चः, केनाधिकारेण
करोषि त्वं कर्माण्येतानि? को वा तु भ्यं तमधिकारं दत्तवान्?
यीशुर्सु तान् प्रत्यब्रवीत्, युआनहमपि कथामेकां प्रस्थामि, २४
मद्यं चेत् तदुत्तरं दत्य, तर्हि केनाधिकारेण सर्वमेतत् करोमि,
तदहमपि युआन् वदिष्यामि । कुतो योहनस्यावगाहनसुत्पन्नम्? २५
अपि खर्गादुत मनुष्येभ्यः? ते तदा परस्यरं विचारयन्तोऽवदन् तत्
खर्गात्पन्नमित्युक्ते सेऽस्मान् प्रस्थृति, यूयं तर्हि तस्मिन् किमधं न
विश्वसितवन्तः? तत्स मनुष्येभ्य उत्पन्नमित्युक्ते जग्निवदाद् भेतव्यं, २६

२७ यतः सर्वे योहनं भाववादिनं मन्यन्ते । तत् ते यीशुं प्रत्यवदन्,
न जानीमः । सेऽप्यनेन तानवादीत्, नाहमपि युश्मान् ज्ञाप-
यामि करोम्यहं सर्वमेतत् केनाधिकारेणेति ।

२८ यूयं परं किं मन्यते? कस्यचिन्नरस्य पुच्छौ द्वावास्तां । स
तथोरेकस्यान्तिकं गत्वा तं जगाद्, वत्सु, याहि, कुरु चाद्य कर्म मम
२९ द्राक्षाचेचे । स प्रत्यब्रवीत्, मैच्छामि, पश्चात् सेऽनुत्थ जगाम ।

३० नरः सेऽन्यतरस्यान्तिकं गत्वा तथैव जगाद् । स तं प्रत्यब्रवीत्,

३१ यथाज्ञापयत् प्रभो, न तु जगाम । तथो द्वयोः कः पितुरभि-
मंतमाचरितवान्? ते तं वदन्ति, प्रथमः । यीशुस्तदा तान्

जगाद्, युश्मानहं सत्यं त्र्यामि, इत्यादायिनो वेशासैश्चरराज्य-

३२ प्रवेष्टु, युश्माकमयगमिनो भवन्ति, यतो योहनो धर्ममार्गेण
द्युश्मान्तिकमागतवान् यूयं पुनस्तस्मिन् न विश्वसितवन्नाः, इत्यादा-
दायिनस्तु वेशासृ विश्वासं तस्मिन् चक्रिरे । तदृष्ट्वा पश्चादपि
यूयं नाम्यतप्यध्वं तस्मिन् विश्वसितुं ।

३३ इट्युतापरामेकां दृष्टान्तकथां । यद्यस्मामी कश्चित् द्राक्षालता
रोपयन् द्राक्षोद्यानं क्वला वत्यां पैरिवार्यं तत्त्वाधे द्राक्षामद्दना-
र्थककुण्डं खनिलाद्वालं निर्माय च क्वषकेषु करदायिषु समर्थं

३४ देशान्तरं जगाम । ततः परम् आसन्न फलकाले निजफलांशमा-
३५ दातुं क्षेषकाणां समीपं स खदामान् प्राहिणोत् । क्षेषकास्तु तस्य

दामान् धृत्वा तेषामेकं ताङ्गुयामासुरन्यं मारयामीसुरपरञ्च प्रस्त-
३६ रैरभ्यांजुः । पुनः स प्रथमेभ्यस्तीभेऽधिकान् अन्यान् दामान्

३७ प्राहिणोत्, तै चिमान् प्रत्यपि ताङ्गुशमाचारं चकुः । अतो मत्पुच्छं
प्रति ते चपिता भविष्यन्तीति बुद्धा स पश्चात् तेषां समीपं

३८ खपुचं प्राहिणोत् । तनु दृष्ट्वा क्षेषकास्ते परस्यरमन्त्रुवम्, दायह-

रोऽवौ, तद्वागच्छत्, वयमसुं हनिष्वामस्त्वा दार्थंश्चात्मकात्
करिष्वामः । एवमुक्ता ते तं धृत्वा द्राक्षोद्यानाद् वहिर्निचिय ४६
जप्तुः । अतो द्राक्षोद्यात्मस्य खामी यदायास्ति, स तदा कृषकां- ४०
खान् प्रति किं करिष्यति? ते तं वदन्ति, स तान् दुर्जनान् ४१
दुरन्तं विनाशयिष्यति, समर्पयिष्यति च स्वद्राक्षोद्यानं तेष्वेव कृषकेषु
ये तस्मै यथाकालं फलानि दास्यन्ति । यीशुसदा तानवादीत्, ४२
युश्चाभिः कदापि किं शास्त्रे न पठितं, यथा,
गृह्णनिर्माणभिर्लोकैर्यः पाषाणे निराकृतः ।
स एव गृहकोणस्यः प्रमुख्यः प्रस्तरोऽभवत् ।
परमेश्वस्य कर्मदम् असाहृष्टै तदहुतम् ॥

अतोऽहं युश्चान् ब्रह्मीमि, ईश्वरस्य राज्यं युश्चन्तोऽपहारिष्यते, ४३
दाशिष्यते च तद्वन्यस्यै जात्यै या तदुपयुक्तैः फलैः फलवती भविष्यति ।
प्रस्तरेऽस्मिन् यस्तु पतिष्यति स खण्डशो भग्नो भविष्यति, प्रस्तरश्चाय ४४
यस्मिन् पतिष्यति तं सञ्चुर्णयिष्यति । तास्त्वा दृष्टान्तकायाः ४५
शुला मुख्याङ्गैः फरीश्चभिश्चावेद्य यदयमस्मानधि कथयतीति ।
तं पुन धर्त्तुं यतमानासे जननिवहेभ्यो बिभुः, यतस्ते तं भाववा- ४६
दिमममत्यन्तं ॥ २१ ॥

२२ द्वाविंशोऽध्यायः ।

१ राजप्रभस्य विवाचददानः १५ राजकरदानेऽपदेशः २२ यमानेऽपदेशः १६
१४ प्रधानान्नभिष्ठेयः ४१ अधिक्षीयं फरीश्चिनां निष्पारलं ।

तदुक्तर्त यीशुरिदं पुनर्लेभ्यो दृष्टान्तैः कथयामास, स्वर्गराज्यं १
राजा तेन सदृशं यः स्वपुच्छ्योदाहोत्सवं चकार, नरांश्च निम- २
स्त्रियान् उद्घाष्टेऽप्यवायाङ्गातुं स्वदायान् प्राहिष्णोत् । ते त्वागम्भु- ३

६ मभवक्ष समताः । स पुन दीपानपरान् प्रेषयच्छिदम्भदिदेव, यूर्य
 नरांस्तान् निम्नितान् वदत, पश्यत, पूर्वाङ्किं भोक्तं सम
 सज्जीकृतं, पश्ववृष्टं पुष्टा गवादयो मास्तिः, सर्वमेव प्रस्तुतं ।
 ५ यूर्यमुद्वाहेऽस्वमायातुर्मर्त्य । ते लवदेलंयन्तः स्वत्वेचमेकः स्वत्वा-
 इ लिङ्गं वापरो जगाम, शेषाश्च दूतांस्तस्य धूंला न्यक्तारपूर्वकं जप्तुः ।
 ७ तच्छुत्वा राजा स प्रकृत्य स्वत्वानि॑प्रहित्य धातकांस्तान् नाशयां-
 च मास नगरञ्च तेषां दाहयामास । ततः स सदासान् याजहार,
 ८ उद्वाहः सज्जीकृतो निम्नितास्ते पुनरयोग्या आसन् । यूर्यम-
 तेस्तावत उद्वाहेऽस्वमायाङ्क्यत राजमार्गाणां संबोगस्थानानि गत्वा
 १० यावतो यूर्य द्रव्यय । ततो दायास्ते राजमार्गान् गत्वा दुर्जनान्
 १. सुजनांश्च यावत आसादयन् तावतः समानिन्युः । तेनोद्वाहमृतं
 ११ जनैः समासीनैः पूर्णमभृत् । राजा तदा भोज्योपविष्ठान् मनुष्ठान्
 १२ निरीचितुं प्रविश्योद्वाहवसनवीनं जनमेकं तत्र दृढ्वा प्रपञ्च मिच्च
 उद्वाहवसनविहीनस्तुं कथमेतत् स्थानं प्रविष्टः? अनेन स निर्वाक
 १३ जातः । राजा तदा परिचारकान् जगाद, यूर्यमस्तु चरणैः हङ्कौ
 च बधीत धृत्वा चैनं बहिःस्ये तिभिरेऽविचिपत तत्र रोदनं दर्शी
 १४ दर्जनघर्षणञ्च भविष्यतः । वास्तवं ज्ञाज्ञतां बहवः स्वत्प्रे तु वरितः ।
 १५ फरीशिभि गत्वा सदा मन्त्रयाच्चके कथं स वाक्पाशेन॑निवश्यत
 १६ इति । ततस्ये स्वशिथान् हेरोदोदीयैः सुहितस्तु तस्यान्तिकं प्रेषया-
 मासुः । त ऊचुः, भो गुरो, वयं जानीसो यद् भवान् स्वयम्भान्
 सत्येनेभ्यरंस्य पन्थानं शिक्षयति च, कस्मादपि न विमेति, वतो
 १७ भवान् मवुंयाशां सुखायेचां न कुरोति, अृतो भवनम्भयन् वक्तु-
 मर्त्यति किं मन्यते भवान् कैसराय करदानं विशेषं द वेति ।
 १८ यीझद्वस्तु तेषां दुष्टतां ज्ञात्वा जगाद, किमर्यं मां परीक्षेवे कपदिकः?

करदामस्य सुद्रामेकां मां दर्शयत । तैस्वेकस्मिन्नानीते दीनारे स १६
तान् जगाद्, कस्येयं मूर्त्तिरिदं लेखनञ्च ? ते तं वदन्ति, कैसरस्य । २०
तदा स तानब्रवीत्, दत्त तर्हि कैसराय यथात् कैसरस्य, दत्त २१
कैश्चराय यथदीश्वरस्य । श्रुत्वैतत्त आश्वर्यं भेनिरे तं विश्वाय च २२
प्रतस्थिरे ।

द्विते तस्मिन् पुनरुत्थानमनङ्गीकुर्व्याणाः सद्गुकिनस्यान्तक- २३
मागाय तमूचुः, भो गुरो, भोग्निनादिष्टं यो निःसन्तानो विद्यते, २४
तस्य भाचां तद्वार्यामुदुह्य सभाचे वंशमुत्पादयिष्यतीति । अस्माकं २५
मध्ये तु सप्त भातर आसन्, प्रथमे विवाहं छत्रा ममार,
निःसन्तानलाच्च सभार्थां भ्रातुः कृते तत्याज । ततः परं दितीयस्य २६
द्वितीयस्य चैवं सप्तानामेव तादृशी गति र्बहुव । सर्वेषां पश्चाद् २७
योषित् सापि ममार । अतः पुनरुत्थाने सा त्वेषां सप्तानां कस्य २८
भार्या भविष्यति ? यतस्ते सर्वं एव तामुदूढवन्नः । यीशुरुक्षदा- २९
तान् प्रत्यवादीत्, यूयं शास्त्राणीश्वरस्य शक्तिञ्च न जानाम्य हेतोरतो
भाव्यथ । यतः पुनरुत्थाने मनुष्या नोदृश्नि नोदुद्धर्षि वा, ३०
प्रत्युतेश्वरस्य दृता इव सर्वे धर्त्तन्ते । न पठितं भो मृतानां ३१
पुनरुत्थानसूधि युध्यमीश्वरेण कथितमिदं वाक्यं, यथा, अब्राहा- ३२
मस्येश्वर इस्त्वाकस्य चेश्वरो याकेवस्य चेश्वरोऽहमिति । ईश्वरो न
मृतानाम्, अपि तु जीवताम् ईश्वरोऽस्मि । श्रुत्वै जननिवहांश्वस्य ३३
गिर्जां चमत्कारं भेनिरे ।

फर्माग्निस्तु सद्गुकिनां तेन निरुत्तरीभवनम् अवगत्यैकच भमा- ३४
जग्मुः, तेषां मध्ये चैको व्यवस्थावेत्ता परीक्षमाणसां प्रमाण, भो ३५
गुरो, व्यवस्थायाः काङ्क्षा महती ? यीशुरुक्षमब्रवीत्, त्वं कात्त्वान्तः- ३६
करणेण कल्पनापाणैः कल्पनिक्षेप च स्वेश्वरे प्रभौ ग्रेम कुर्वितीयं ३७

३८ प्रथमां महती चाज्ञा । द्वितीया चास्याः सदृशी, यथा त्वम्
३९ स्वनिकटस्य आत्मवत् प्रेम कुर्विति । आज्ञयोर्द्वयोरेतयोः कृतस्ता
४० व्यवस्था भाववादिनश्च समालम्बने ।

४१ ततः समेतेषु फरीशिषु यीशुसान् पप्रच्छ, ख्रीष्टमधि
४२ युशाभिः किं मन्यते ? कस्य पुत्रः सः ? ते तं वदन्ति दायूदस्येति ।
४३ स ताग् ब्रवीति, आत्मन आवेशाद् दैयूदेन कथं स तर्हि प्रभुर्विभीषण्यते ? यथा,

४४ मम प्रभुमिदं वाक्यं वभाषे परमेश्वरः ।

लक्ष्मचून् पादपीठं ते यावन्नहि करोम्यहं ।

अवतिष्ठस्व तावत् त्वम् आसीनो मम दक्षिणे ॥

४५ तद् यदि स दायूदेन प्रभुर्विभीषण्यते, कथं तर्हि स तस्य पुत्रो
४६ भवेत् ? एतस्योन्तरे केनापि वाक्यमेकं वक्तुं नाशक्यत, नाभवच्च
महिनादारभ्य साहसं कस्यापि तं किमपि प्रष्टुं ॥ २२ ॥

२३ चयोविंश्चोऽध्यायः ।

१ फरीशिनो शास्त्राधापकानास कथाकाननाच्चारत्यजनयोऽपदेशः १३ तेषां
सन्नाप्रकाशन १४ विरुद्धश्लेषमस्य विनाशे भावयद्वाक्यम् ।

१ यीशुस्तदा जननिवहेभ्यः स्वशिष्येभ्यश्च कथयामास, शास्त्र-
२ ध्यापकाः फरीशिनश्च मोश्वेरामनेपविष्टाः, अतः पालियतानुतिष्ठत
३ च यद्यद् युग्मांसे पालनीयं वदन्ति । मा पुनः कुरुत तेषां
४ क्रियानुरूपं, यथसे वदन्ति न लनुतिष्ठन्ति । वस्तुतस्ते भारान
५ गुरुन् दुर्वहंस बद्धा स्वन्म्बेषु मनुव्याणामर्पयन्ति स्यां तांस्त्रु-
६ ल्यापि चारथितुं नाज्ञीकुर्वते । स्वकर्माणि सर्वाणि ते लोकदर्श-
नायैव कुर्वन्ति, कुर्वन्ति च पृथून् स्वपद्मव्यान् सुदीर्घाणि च

स्ववस्थानां प्रलभ्वकाणि । आकाङ्क्षणि च ते भोज्येषु श्रेष्ठत्यागानि ६
भमाजगद्देषु श्रेष्ठासनानि हड्डेष्वभिवन्दनानि मनुष्यैश्च भो रक्ष्मि ७
भो रक्ष्मित्यभिभाषणम् । यूयन्तु रक्ष्मिति माभिभाष्यध्वं यतो ८
युश्माकं गुरुरेक एव खीष्टः, यूयं सर्वे मिथो भ्रातरः । कमपि च ९
मेदिन्यां भो पितरिति माभिभाष्यध्वं यतः पिता युश्माकमेक एव
स स्वर्गवासी । मनुष्यैराचार्यी इति भाभिभाष्यध्वं, यतो युश्माक- १०
माचार्य एक एव खीष्टः । युश्माकं मध्ये यश्च महत्तमः स युश्माकं ११
परिचारको भविष्यति । यस्त्वात्मानम् उच्चीकरिष्यति स नीचीका- १२
रिष्यते, यश्चात्मानं नीचीकरिष्यति स उच्चीकारिष्यते ।

अरे कपटिनः शास्त्राध्यापकाः फरीशिनश्च, यूयं सन्तापभाज- १३
नानि, यतो यूयं मनुष्येभ्यः स्वर्गराज्यस्य द्वारं रूप्य, यूयं पुन नं
प्रविश्य, प्रविश्नतस्तु प्रवेशान्विवारयथ । अरे कपटिनः शास्त्राध्या- १४
पकाः फरीशिनश्च यूयं सन्तापभाजनानि, यतो यूयं विधवानां
गृहाणि ग्रस्य छलाच्च सुदीर्घं प्रार्थयध्वे । तत्प्रस्थध्वे विचारे गुरुतरं
दाढ़ । अरे कपटिनः शास्त्राध्यापकाः फरीशिनश्च, यूयं सन्ताप- १५
भाजनानि, यतो यूयं सागेरं स्वलङ्घं परिभास्यथ कर्त्तुं मनुष्यमेकं
यिह्नदिमनावलम्बिनम्, कुरुय च तं नारकिणं युश्मतो द्विगुणं
यस्तद्वलम्बी भवति । अरे अभ्याः पथप्रदर्शका यूयं सन्तापभाज- १६
नानि, यूयं हि वदथ, यो मन्दिरेण शपते नानुष्टेयं तेन किमपि,
यस्तु सुवर्णैऽन्नं गन्दिरस्येन शपते स च्छणी । अरे मूढा अभ्यासु, १७
महत् कतरं, सुवर्णम् अथवा सुवर्णस्य पावकं मन्दिरं? वदथ च, १८
यो यज्ञवेद्या शपते नानुष्टेयं तेन किमपि, यस्तद्वप्तारेण तदुपरि-
स्येण शपते स च्छणी । अरे मूढा अभ्यासु, महत् कतरं, उप- १९
शारोऽथवेषापशारस्तु पाविका यज्ञवेदी? यो हि यज्ञवेद्या शपते, २०

२१ श्रपते सं तथा सर्वेण च तेन तदुपरि यद्यदास्ते । यश्च मन्दिरेण
 २२ श्रपते, श्रपते हि स तेन तन्निवासिना च । यश्च सर्वेण श्रपते,
 २३ श्रपते च स ईश्वरस्य मिहासनेन तदासीनेन च । अरे कपटिनः
     शास्त्राधापकाः फरीश्निश्च, यूयं सन्तोषभाजनानि, यतो यूयं
 • पोदिनायाः सितच्छचाया जोरकस्य च दशमांशान् उपहरथ, परि-
     त्यक्तवन्नस्तेतान् व्यवस्थाया गरीयसेऽशान् विचारो दया विश्व-
 २४ सञ्च । आसन्निमे युआभिरनुष्टातथा अमी च न त्यक्तव्याः । अरे
     अन्धाः पथप्रदर्शका यूयं पानीयं परिस्थावयन्तो मशकमपसारथ
 २५ महाङ्गन्तु निगिलय । अरे कपटिनः शास्त्राधापकाः फरीश्निश्च,
     यूयं सन्तोषभाजनानि, यतो युआभिः पानपात्रस्य स्यालस्य च
     वहिर्देशः शुचीक्रियते, अन्तस्तु ते परस्वापहारेणाजितेन्द्रियत्वेन
 २६ च परिपूर्णे स्तः । अरे अन्ध फरीश्निन्, प्रथमं पानपात्रस्य स्यालस्य
     चान्तर्देशं शुचीकुरु, तथा कृते वहिर्देशोऽपि तथोः शुचि भविष्यति ।
 २७ अरे कपटिनः शास्त्राधापकाः फरीश्निश्च, यूयं सन्तोषभाजनानि,
     यतो यूयं सुधाधर्वलितैः शवागारैः सदृशा यानि वहिशारूणि
     प्रतिभान्ति, सन्त्यन्तस्तु शवानाम् अस्मिन्निभिः सर्वविधैरपद्वैश्च
 २८ परिपूर्णानि । तानीव यूयमर्य वहि र्भनुष्यभ्यो धार्मिकाः प्रति-
 २९ भाय, अन्तस्तु कापुष्येनाधर्मण च पूर्णाः स्य । अरे कपटिनः
     शास्त्राधापकाः फरीश्निश्च, यूयं सन्तोषभाजनानि, यतो यूयं
     भाववादिनां शवागाराणि निर्मितोऽधे धार्मिकाणां च, समाधिस्था-
 ३० नानुपश्चोभयथ, वदयु च, वयं चेत् स्वपूर्वपुरुषाणां कालेऽवे-
     त्यामहि, नाभविष्याम वयं तर्हि तैः सहभागिनो भाववादिनां
 ३१ शोणितपातने । एवमेव यूयं धृदं भाववांदिष्ठातकानां पुच्चाः स्य
 ३२ युआनधि तस्य साच्चयूयमेव दत्य । यूयमपि स्वपूर्वपुरुषाणां

परिमाणं पूरथत । अरे सर्पाः कालसर्पणामात्मजाः, विचारे कथं ३३
यूयं नरकदण्डान्निस्तरीतुं शक्यय ?

तत् पश्यत यूष्मदन्तिकमहं भाववादिनो विज्ञवरान् शास्त्रा- ३४
ध्यापकांश्च प्रेषयितुमुद्यताऽस्मि । तेषां मध्यात् केचिद् युश्माभिर्धानिव्यन्ते क्रुशमारोपयिव्यन्ते च, केचिच्च तेषां पुश्माभिः स्वस्माजगृहेषु कश्चाभिग्रहनिव्यन्ते केचिच्च नगरान्नगरं प्रद्रावयिव्यन्ते ।
इत्यं धार्मिकस्य हेबलस्य शोणितमारभ्य मन्दिरवेद्योरन्तराले युश्मा- ३५
द्वृतस्य वेरिखियसुतस्य सखरियस्य शोणितं यावद् धार्मिकशोणितं
भृतले यावदेव सिकमभृत, युश्मासु तस्माकल्पेन वर्जितव्यं । युश्मा- ३६
नहं सत्यं ब्रवीमि, जनेष्वधुनातनेषु तत् सर्वं वर्जितव्यते । हा यिरु- ३७
श्वालेम, हा यिरुश्वालेम, हा भाववादिनां इन्ति नराणां तत्समीपं
प्रहितानां प्रस्तराघातिनि पुरे, पक्षयोरधः स्वशावकान् सङ्गृहीतुं
क्षुक्षुटीवाहं कतिकलस्तव शावकान् सङ्गृहीतुं वाच्छितवान्, यूयन्तु
न समाताः । पश्यत युश्माकं भवनं युश्मत्वं उत्सन्नं विहीयते । ३८
यतोऽहं युश्मान् ब्रवीमि, यावद् यूयं न वक्ष्यथ, धन्यः स यः प्रभो ३९
र्नाम्बायातीति, इतः परं तजुवन्मां न पुन द्रच्यथ ॥२४॥

२४ चतुर्विशेषाऽध्यायः ।

१ मन्दिरविज्ञवस्य भविष्यदाक्षं २ विनाशकालस्य बटना ३ शिष्याणां दुःखे
लोकानां पक्षायमन् ४ भातष्टीष्टानामुपस्थिताः ५ विज्ञदीयदेश्य दुर्दशा ६१
उदुम्बरदण्डस्य ६२ हथाळः ६३ प्रलयकालसदृशी दुर्दशा ६४ सचेतनबोपदेशः
६५ विश्वास्याविश्वास्याभयो ईद्याळः ।

अनन्तरं यीम्हु र्यदा निष्क्रम्य धर्मधामतोऽपागच्छत, तस्म १
शिष्यास्तदा तं धर्मधामो निर्माणप्रकारान् दर्शयितुं समाप्तम्
आगमन् । यीम्हुत्तु तान् जगाद, न दृश्यन्ते किं युश्माभिरेतानि २

सर्वाणि? युश्मानहै सत्यं ब्रवीभि, अच प्रस्तरोपरि प्रस्तर एकोऽ-
एनिपातयितव्यो न विश्वायिष्यते ।

३ अनन्तरं शिवास्तस्य जैतुनगिरावुपविष्टस्य समीपं गुप्तमागत्य
जगद्, वकुमहत्यस्मान् भवान्, कदा तत् सम्भविष्यति किं वाभि-
४ ज्ञानं भवतश्चोपम्यित्या युगान्तस्य चेति । यीपुस्तदा तान् प्रत्य-
५ वादीत्, सावधानास्तिष्ठत, युश्मान् ओऽपि मा प्रतारयतु, यतो
बहवो मन्त्रामध्यजिन आगत्य वदिष्यन्त्यहं खीष्ट इति प्रतारयि-
६ ष्ट्यन्ति च बहन् । कथास्य यूयं युद्धानां युद्धस्य किंवदनीश
ष्ट्रोष्यथ । सावधानास्तिष्ठत, मैवोद्विजध्वं, यतः सर्वेणैतेन भवि-
७ तव्यं, परिणामस्तु नापि तदा । वसुतो जाति जाते विरुद्धं,
८ राज्यस्त्र राज्यस्य विरुद्धमुत्यास्ति, भविष्यन्ति च स्थाने स्थाने
९ दुर्भिर्वमारीभृकम्याः । उपक्रमः पुनर्यातनानां सर्वमेतत् ।

१० मानवास्तदां क्लेशभोगाय युश्मान् समर्पयिष्यन्ति युश्मान्
मारयिष्यन्ति च, देव्यध्वे च यूयं सर्वजातिभि र्मन्त्रामक्षते ।
११ तदानों पुन र्बहवः स्वलिष्यन्ति, एकोऽन्यं समर्पयिष्यन्ति विदेश्यन्ति
१२ च । कूटभाववादिनो बहवश्चोत्यास्यन्ति बहन् प्रतारयिष्यन्ति च ।
१३ अनुष्टुं भविष्यति च बहतरणां प्रेमाधर्मप्राचुर्यात् । यस्तत्र यावत्
१४ स्थिरः स्थास्यति स त्रिष्यति । सुमंवादस्त्र राज्यस्यायं घोषयिष्यते ।
१५ कृत्वे भूमण्डले साक्षार्यं सर्वजातीनां कृते । तदानों पुनरपस्था-
स्यते परिणामः ।

१६ अत्रोऽयूयं यदा भाववीदिना दानीयेलेन कथितं ध्वंसकारि
१७ पृष्ठवर्तु स्थाने पवित्रे संस्थितं द्रक्ष्यथ—पाठको बुध्यतां—तदा ते
१८ पलाश गिरीज आश्रयन्तां ये चिक्षेदियायां विद्यन्ते, नावरोहतु
१९ च स खगेशात् किंमप्यादातुं यो वैष्टिष्ठे विद्यते, स च न स्तवा-

सांखादाहुं प्रत्यावर्त्ततां यः क्षेत्रे विद्यते । भविष्यन्ति च दिनेषु १६
नेषु गर्भिणः सन्यदायिन्यश्च समापभाजनानि । तथा च प्रार्थयच्च २०
युआकं पलायनं यथा शीतकाले विश्रामवारे वान् भवेत् ।
यतसदा महाक्षेत्रो यादृशः सम्भविष्यति, आजगदारमाद् अद्य २१
थावस् तादृशो न संभूतो नापि कदा सम्भविष्यति । दिनानि २२
तानि च चेत्व न्यून्यकारिष्यन्ति भर्त्तः कोऽपि तर्हि नातरिष्यति ।
न्यूनीकारिष्यन्ते हु दिनानि तानि वरितजनानां कृते ।

तदा च मा विश्वसित यूयसुका अपि केनचित् पश्य खीष्टो- २३
उच्च वासुच विद्यत इति । यतः कूटग्रीष्टाः कूटभाववादिनशोत्त्वा- २४
श्चन्ति, प्रदर्शयिष्यन्ति च ते महाभिज्ञानान्यद्भुतलक्षणानि च तादृ-
शानि यैः साध्ये मति ते वरितानपि मनुष्यान् पथभ्रष्टान् करिष्यन्ति ।
पश्यत युआनहं पूर्वमेवोक्तवान् । तत् पश्य स मरौ विद्यत इति २५
कथिते जनै द्युम्भ्यं यूयं मा निर्गच्छत, पश्य वा सोऽन्तःपुरे २६
विद्यत इति कथिते मा विश्वसित । यतो मनुष्यपुच्यस्यागमनं २७
सर्वै भविष्यति चण्डप्रभा यथा पूर्वदिश उदेत्य पश्चिमदिशं यावत्
प्रकाशते । यत्र हि कुणपे गृध्राश्च तत्र समागमिष्यन्ति । २८

तेषान्तु दिनानां क्षेत्राद् अव्यवहितपरं सूर्यः साम्बकारो २९
भविष्यति, चक्रश्च खण्डोत्त्वां न प्रदास्यति, नक्षत्राणि च नभसः
यतिष्यन्ति गृगनस्य बलानि च विचलिष्यन्ति । तदा व्योम्नि मनुष्य- ३०
पुच्यसाभिज्ञानं प्रकाशिष्यते । तदा गोक्षयश्च सर्वा देशस्याः शोकेन
स्ववच्छान्त्याहनिष्यन्ति, 'मिरीचिष्यन्ते च पराक्रमेण महाप्रतापेन च
परीतमाकाशीयमेघरथेनागच्छन्तं मनुष्यपुच्यम् । स च त्रूप्यध्यनिना ३१
महजिनादेन सहितान् स्वदूतान् प्रहेष्यति, ते च गगनस्यैकप्रान्तमार-
थ्यापरप्राक्तं यत्र चतुर्भ्यो वायुभी मनुष्यांस्य वरितान् समानेष्यन्ति ।

६२ उद्भवरवचाद् दृष्टान्तं शिचितुर्मईय । स्यष्टं यदा तस्य शाखा
जायते कोमला पत्राणि च विकाशन्ते, जानीय यूयम् आसन्नसदा

६३ यीश्वराल् इति । तथैव यदा यूयं सर्वमेतद् द्रक्ष्यथ, ज्ञास्यथ
६४ तदा स समीपस्यो दार उपस्थितश्वेति । युआनहं सत्यं ब्रवीमि,

६५ यावत् सर्वमेतत्त्वं सम्भवति, तावत्त्वं व्यवेष्यन्ति मानवा एतत्का-
लिकाः । द्यावापृथिव्यावयेष्यतः, ममंग्राव्यानि तु नैवावेष्यन्ति । ०

६६ दिनस्य तस्य तु दण्डस्य च तस्य तत्त्वं कोऽपि न जानाति,
स्वर्गीयदूता अपि न जानन्ति, जानाति तन्मम पिता केवलः ।

६७ बास्तवं हि नोहस्य काले यादृशमासीत् मनुष्यपुच्यागमनेऽपि
६८ तादृशं भविष्यति । फलतो महावन्यायाः प्राक्तनेषु दिवमेषु पोते

नोहस्य प्रवेशदिनं यावद् आसन्निविष्टा यथा मानवा भोजने पाने
६९ च विवृणे विवाहने च नाजानंश्च तावद् वन्ययोपस्थाय यावत्

७० सर्वे न समर्हियन्त, तादृशमेव भविष्यति मनुष्यपुच्यागमने ।
७१ भरयो दर्थोस्तदा चेचे तिष्ठतोरेकतरो याहिष्यतेऽन्यतरः परित्य-

७२ च्यते । ओषितो दर्थयोः पेषणीनियुक्तयोरेकतरा याहिष्यतेऽन्यतरा
परित्यक्ष्यते ।

७३ अतो यूयं जाग्न, यतो यूयं न जानीय दण्डे कस्मिन् युश्माकं
७४ प्रभुरायातीति । जानीत परन्त्वदं यद् यदि गृहस्वाम्यज्ञास्यद् ॥

आयाति चौरः कस्मिन् याम इति, स तर्ह्यजागरिष्यत् कुञ्जभेदस्त्वा
७५ स्वर्गेहस्य नामहिष्यत । तद् यूयमपि समज्ञास्त्वा यत् आयास्यति
मनुष्यपुच्यस्त्वस्मिन्ब्रेव दण्डे दण्डो यो युश्माभिर्नानुभृयते ।

७६ को चु खलु स विश्वस्ती बुद्धिमांश्च दासो यो यथासमये
७७ मृत्येभ्यो भक्ष्यवितरणाय स्वामिना स्वस्मैत्येष्वधिकतः ? धन्यः स

७८ नास्ति यामी अपागम्यकाले स्वैवाचरन्मासादधिष्यति । अहं

थुआत् सर्वं अवीमि स तं क्षत्ते भर्वस्तेऽधिकरिष्यति । मम् स्वामी ४८
खागल्नुं विलम्बत् इति मनसि धात्रा दासः स दुष्टो यदि सह- ४९
दासान् ताडयितुं प्रभन्नैश्च सह भोकुं पातुम्भ प्रवर्जते सुतर्हि ५०
दिने यस्मिन् नापेचते दण्डम्भ यं स न जानाति तदैव दासस्य
स्वामी तस्योपस्थाय तं दिधाकरिष्यति भाग्यम्भ तस्य कपटिभिः ५१
सार्वां निष्ठपयिष्यति । तड्ड रोदर्न् दन्तै दर्न्तघर्षणम्भ सक्षवि-
ष्यतः ॥२४॥

२५. पञ्चविंशोऽथायः ।

१. दशकन्यानां हठानकक्षनं १४ दूरदेशगामिन उत्तरमर्णस्य तदीयदासामाचक्षरं
११. विवारदित्यविवरणम् ।

स्वर्गराज्यं तदा भविष्यति सदृशं दशकन्याभि र्याः स्वप्रदीपान् १
आदाय वरं प्रत्युद्गल्नुं निरिताः । तासां मध्यादासन् पञ्च बुद्धिमत्यः २
पञ्च च बुद्धिहीनाः । यास्तु बुद्धिहीनासाः स्वप्रदीपान् आदाय ३
स्वसार्वं तैलं नाददिरे । बुद्धिमत्यस्य पुनः प्रज्ञेषु तैलं निधाय ४
स्वप्रदीपैः सहाददिरे । विलम्बमाने तु वरे निद्रालुतां गत्वा सर्वा ५
एव प्रसुषुपः । अर्द्धात्रे लंयम् उच्चधनि र्बभूव, पश्यतायाति वरो ६
यूयं तत्प्रत्युद्गमनाय निर्गच्छत । कन्यास्तास्तदा सर्वा उत्थाय ७
स्वप्रदीपान् संश्कुः । बुद्धिहीनास्तदा बुद्धिमती र्जगदु, दत्तास्तम्भं ८
किञ्चिद् युग्मदीयतैलाद् यतो जिवायन्त्यस्माकं प्रदीपाः । बुद्धिम- ९
त्योऽनेन प्रतिजगदु, नैवं कर्त्तव्यम् । न पर्याप्तं भविष्यति तदस्या-
कम्भ युग्माकम्भ छते । क्लीणीत वरं धूयं विक्रेतृणां समीप्तं गत्वा
स्वार्थं । तास्तु क्रयार्थं यावदपगच्छन्ति वरस्तावदुपतस्ये, द्वाः सर्वाः- १०
कृतास्तास्य तेन सह विवाहेऽसर्वाचरणह प्रविविश्तु द्वारम्भ तदस्ये ।
ततः परम् अन्यस्ताः कन्या आगत्य जगदु, प्रभी प्रभो, सोचत्यतु ११

१२ दारमसंख्ने । स तु प्रतिबभाषे, युआनहं सत्यं ब्रवीमि॑ नाहं
१३ जाने युआन् । अतो यूयं जागत, यतो यूयं दिवसं तं दण्डम्
तं न् जानीय, आयाति यदा मनुष्यपुत्रः ।

१४ फलतः स नरेण तेन सदृशः, यो विदेशगमनार्थं याचाकाले
१५ निजदासान् आह्लय स्वसम्पत्तिं तेषु समार्पयत् । स एकस्मै गोणीः

१६ पञ्च सुद्रापूर्णा अपरस्मै गोण्या दे, अन्यस्मै गोणीमेकामित्यं यस्य
१७ यथा मामर्थं तस्मै तदनुरूपमर्थं ददौ ततश्च द्रुणं प्रतस्ये । ततो

१८ लभ्य येन सुद्रागोणः पञ्च स ताभि र्बाणिञ्चं कुर्वन्नपराः पञ्च
१९ भोणीरूपार्जयामास । सच्चे येन गोण्या दे स तथैवापरं गोणीदद्य-

२० सुपार्जयामास । लभ्या तु येनैका गला स भूमिं खनिला स्वप्रभो
२१ सुद्रास्तत्र न्यूहृत् । काले दीर्घितीते दासानां तेषां प्रभुरागत्य
२२ तैः सह गण्यति । लभ्या येन गोणः पञ्च स तदोपस्थायापराम्

२३ गोणीः पञ्चानीय व्याजहार, प्रभो समर्पिता भवता मयि गोणः
२४ पञ्च । पश्यतु नाभिर्मयापरा गोणः पञ्चोपार्जिताः । तस्य स्वामी

२५ तं जगाद, साधु भद्र विश्वस्त दास, आसीस्तं स्वन्तेषु विश्वस्तः,
बङ्गषु मयाधिकारिष्यसे, गलाभ्यन्तरं भव भागी स्वप्रभोरानन्दस्य ।

२६ अनन्तरं सच्चे येन गोण्यो दे सोऽप्युपस्थाय व्याजहार, प्रभो
२७ समर्पिते भवता मयि गोण्यो दे, पश्यतु ताभ्यां मयापरं गोणी-

२८ दद्यमुपार्जितं । तस्य स्वामी तं जगाद, साधु भद्र विश्वस्त दास,
२९ आसीस्तं स्वन्तेषु विश्वस्तः, बङ्गषु मयाधिकारिष्यसे । गलाभ्यन्तरं

३० भव भागी स्वप्रभोराजन्दस्य । ततः परं लभ्या येन गोणेका,
३१ न्यौऽप्युपस्थांय व्याजहार, प्रभो भवान् नरः कठोरः, नोप्तवान् यत्र

३२ वौजीनि हन्ति तच शस्य, न यत्र विकीर्णवान् मस्तिनोति तच,
३३ अतोऽहं भीतो गंता भूमौ गोणीं भवतो गूढवान्, पश्यतु यद्

भवतस्तद् गृह्णातु । तस्य स्वामी तु प्रतिगदन् तमवौत् रे दुष्ट २६
मन्द दास, ल्वयेदं भो व्यज्ञायि यत्तथा नोप्तानि यत्र वीजानि
कृत्यते तत्र श्रास्त, न यत्र विकीर्णं सम्भूयते तच्चेति? तथा सति २७
आसेस्त्वया मदीयमुद्रा बणिच्छर्पयितयाः, तथा कृतेऽहमेवोपस्थाय
निजस्वं मम सरद्धिं आदायिष्यं । अतो यूयं गोणों तामसाद् २८
अपहृत्य दशगोलीनाम् अर्थिकारिणे, दत्त । यतो यस्य कस्यचिद् २९
आस्ते तस्मै दायिष्यते तस्य च प्राचुर्ये भविष्यति, यस्य तु नास्ते
तस्य यदिष्यति तदपि तस्माद् अपहृत्यिष्यते । दामं परन्त्यमम् ३०
अनुपयोगिनं निमिरे वहिष्ये निक्षिपत, तत्र रोदनं दन्तै दर्ढ-
घर्षणस्त्र चम्भविष्यतः ।

यदा तु स्वप्रतापाच्चितो मनुष्यपुत्रः सहितः सर्वे दूर्तैः पवित्रैः- ३१
रागमिष्यति, स तदा स्वप्रतापमिहासन उपवेद्यति जातयश्च सर्वा- ३२
स्तस्य समक्षम् एकत्रीकारिष्यन्ते । यथा च पालरच्चकः पृथक् करोति
मेषेभ्यश्चागान्, स तथा विभज्य मनुष्यांस्तान् पृथक् करिष्यति, ३३
स्यापयिष्यति च मेषान् स्वदक्षिणे त्वजान् स्ववासे । ततः परं राजा ३४
वदिष्यति संदक्षिणे स्थितान्, भो मत्पितुराशीर्वादभाजनान्यायात,
दायत्रद् भुक्त राजसुपैकच्चितं युग्मदर्थमाजगत्यापनात् । यतो ३५
मयि व्यत्क्वासे यूयं मह्यं भक्त्यम् अदत्त, दृष्टातुरे माम् अपाययत,
अतिथौ माम् अच्छग्नीत, विवस्ते मां वासांसि पर्याधापयत, ३६
अख्यस्ये मां पूर्यपूश्यत, कारांनिहिते माम् अभ्यागच्छत । धार्मिकास्ते ३७
तदा तं प्रतिभाषिष्यन्ते, प्रभो दृष्टे वा कुदा भवान् अस्माभिः
क्षुत्क्षासे भक्ष्येण तर्पितश्च? दृष्टे वा कदा दृष्टातुरुः पार्यितश्च? ३८
दृष्टे वा कदा भवान् अतिंश्चिरस्माभिरनुगृहीतश्च? दृष्टे वा कदा भवान् अस्त्वाः ३९
विवक्षो वासांसि परिधापितश्च? लक्षिती वा कुदा भवान् अस्त्वाः ४०

४० कारानिहिते वास्त्राभिः परिष्टृष्टः? राजा तांसदा प्रतिवदिंश्चति,
युश्मानहं सत्यं ब्रवीभिः, भावृणां ममैतेषां चोदिष्ठानाम् एकं प्रति
४१ युश्माभिः यावद् अकारि तावन्मां प्रत्यकारि । ततः परं स वामे
स्थितानपीत्यम् आलपिष्ठति, रे श्रमा यूयं मनो दूरमपगच्छता-
मन्मम् अग्निम् उपकल्पितं दियावलस्य तदीयदूतानाम् हते ।
४२ यतो मथि लुत्कामे यूयं मह्यं भक्ष्यं नादन्त, वृषातुरे मां जापां-
४३ यथत, अतिथौ मां नाम्यगद्धीत, विवस्त्रे मां वासेऽन पर्यधापयत,
४४ अख्ये कारानिहिते वा मां न पर्यपश्यत । तेऽपि तदोन्तरं हत्वा
ते गदिष्ठन्ति, प्रभो, कदा वा भवन्तं लुत्कामं वा वृषातुरं वातिथिं
वा विवस्त्रं वास्त्रम्यं वा कारानिहितं वा दृष्ट्वास्त्राभिर्भवतः परि-
४५ चर्या न हता? स तांसदा प्रतिभाषिष्ठते, युश्मानहं सत्यं
ब्रवीभिः, युश्माभिः चोदिष्ठानामैतेषाम् एकं प्रति यावन्नाकारि
४६ तावन्मामेव प्रति नाकारि । ततोऽपगमिष्ठन्तामे दण्डं भजितुमन्म
धार्यिकास्त्रवनन्तं जीवनम् ॥ २५ ॥

२६ षडविंश्तोऽध्यायः ।

१ शीष्य विषदं सुप्त्वा अकशाभ्यापकानां कुमन्तरं ६ योषथा शीष्याभिविष्ट्वा
१४ यिङ्गदाविश्वासवादित्वे १७ निकारपर्वीयमोक्षं ०९ प्रभो भौवनिकपयं
११ पितॄश्च शीष्यान्तीकरणमविष्ट्वाः १९ गेतसिभानीत्यभिष्ठे रक्षाने शीष्यकृष्णं
४० सत्यरकरापयं ५० महायाजकसमव्य तद्रथं ५८ तदिष्ठारत्वे १८ पितॄम-
कृष्णकरकृष्ण ।

समाप्त वाक्यानि, सर्वाण्येतानि यीरुः स्त्रियां अगाद,
१ आगीय यूयं यदुपस्थाप्तते निकारपर्व दिनदियात् परं, मनुष्य-
२ पुष्पसंदा कुशारेपणाय समर्पयिष्ठते । काले तस्मिन् सुख्याजकाः
आस्त्राभ्यापकाः प्रजानां प्राचीनाम् महायाजकस्य कायापाभिपृष्ठा
B. T. S.] 10 73

हर्म्ये समाजग्मः सम्बन्ध यामासिरे च यथा यीशुं क्षेत्रे धत्वा ५
हेन्युः । ते लवदेश मैव पर्वणि, चेत् तथा भविष्यति कलहो ५
जनानां मष्टे ।

वैथनियायान्तु यीशौ शिमोनस्य कुषिनो गेहे विश्वमाने ६
योषिदेका श्रेतोपलभाजनेन महाईं सुगन्धितैलमानीय तस्यान्तिक ७
गत्वा स्वावयामास तच्छिरसि तस्य भोजनायासीमस्त । एवं हृष्ट्वा ८
शिव्यास्त्वामन्तुष्टा भृत्वा अगदन्, कथमयमपव्ययः? तैलेऽस्मिन् ९
विकीते मूलं महस्त्वं दरिद्रेभ्यो दातुञ्चाशक्त्यत । यीशुस्तु १०
तज्जात्वा तान् बभाषे, तुरुष्य कथं दुखिणां योषामिमां?
क्षतवतीयकु मयि कर्म सत् । यतो दरिद्राः सततं युश्मस्त्रिनो- ११
उइन्तु न सततं युश्मस्त्री । इहे मम तैलमिदं निषिद्धेयं तावत् १२
क्षतवती कर्त्ता मम समाध्युपदेशि । युश्मानहं सत्यं ब्रवीमि क्षत्वस्त १३
जगतो यत्र कुचिद्भोषयिष्यते सुमंवादोऽयं, तत्र सर्वत्र कथ-
यिष्यते कर्माण्येतत् क्षतमनया स्वरणार्थमस्याः ।

तदा दादशशिष्याणाम् एक ईक्करियोतीयो यिङ्गश इत्य- १४
भिधो मुख्ययाजकानां समीपं गत्वा जगाद्, अहं यत् तं युश्मासु १५
समर्पयेयं तद् यूयं मध्यं किं दातुं सक्षताः? ततस्ते चिंश्व-
रौष्मुद्रास्तोत्रयामासुक्षस्य क्षते । तदाप्रभृत्यगवेषयत् स तत्सुम- १६
र्यणस्त्र समष्टम् ।

अनन्तरं निर्विषेषपूपानां प्रथमे दिने यीशोः समीपम् उपस्थाय १७
शिव्यास्तं जगदुः, भवत इच्छातः कुचासाभिरुपकर्त्त्ययित्येभोजनं
निस्तारपार्वणं? स बभाषे, अयं नगरममुक्त्य. समीपं गत्वा तं १८
शूत, गुरु वर्णक, आसन्नो मम कालस्त्रव गृहेऽहं खण्ड्येऽसह
विशारपर्व यन्पालशिष्यामि । अतो यीशुना यथादिष्टं शिव्यास्त्वयैव १९

१० कुर्वन्तोः भोजनं निस्तारपार्वणमुपकन्त्यामासुः । सन्ध्यायाम्
२१ ज्ञातायां यीशु द्वादशशिष्यैः मह भोजनार्थम् उपविशे । तेषु च-

भवत्माणेषु स बभाषे, अहं युग्मान् सत्यं ब्रवीमि, युग्माकम् एको
१२ मां समर्पयिष्यति । अनेन तेऽनीव शोर्चन्तः प्रत्येकं तं प्रष्टुम्
१३ औरेभिरे, प्रभो स किमहं? स तु प्रतिबंधाषे मया साहृदं यः
१४ सूपपात्रे पाणिमञ्जयत् म एव मां समर्पयिष्यति । मनुष्यपुत्रमधि-
यथा लिखितमासे स तर्यैव प्रयाति, नरेण येन तु मनुष्यपुत्रः
समर्थते स सन्तापपात्रं । तस्य नरस्य जन्म चेन्नाभविष्यत् तर्हि
२५ तेनैव तस्य चेमम् अभविष्यत् । तस्य समर्पयिता यिङ्गदास्तदा
प्रदिग्गाद, भो रच्छिन् स किमहं? स बभाषे, त्वं व्याहार्षीः ।

१६ अतस्तेषां भोजनकाले यीशुः पूर्पमादायाशीर्वादं कृत्वा तं
भङ्गः शिशेभ्यो ददौ बभाषे च, गङ्गांत भुग्ध्वम्, एतत्तम शरीरं ।
१७ ततः स पानपात्रमादाय धन्यवादं कृत्वा तेभ्यस्तद् ददौ बभाषे
१८ च, पितानेन सर्वे, यत एतत्तम शोणितं पापमोचनाय बह्नां
२६ कृते विस्तायमाणं नूतननियमस्य शोणितं । युग्मांस्त्वं ब्रवीमि,
गोस्तीलतोत्पन्नोऽयं रसो दिने यम्पिन् मम पितॄरांज्ये त्वानो
सया युग्माभिः सह पायिष्यते अद्यारथ्य तद्दिनं यावत् स मया
३० नैव पायिष्यते । ततस्ते स्तोत्रं गौत्वा जैतूनपर्वतं जग्मुः । ०

३१ यीशुस्तास्तदा जगाद, रात्र्यामस्यां सर्वे यूयं माय॒स्त्वलिष्यथ,
यतो, लिखितम् आस्ते, “अहं व्रजंरक्तमाहनिष्यामि, व्रजस्य
३२ मेषाष्व॑ विकीर्णा भविष्यन्ति॑” परन्तु मंसोत्त्वानात् परम् अहं
३३ बुग्धदये गत्वौलं यास्यामि । पित्रस्तं प्रतिजगाद, सर्वे॑पि चहुः
३४ भवति॑ स्वलेयुस्तथायहं कदाचन नै॑ स्वलिष्यामि॑ यीशुस्तं जगाद,
लामहं सत्यं ब्रवीमि, रात्र्यामस्यां कुक्षुटस्य रवात् प्राक् त्वं मां

चिह्नतः प्रत्याख्यात्यभि । पितृसं ग्रीति, यद्यपि भवना मार्द्वं १५
मम मरणम् अवशं स्थात्, तथाप्यहं भवन्तं नैव प्रत्याख्यात्यामि ।

एवमेव शिष्याः सर्वे यमाषत्वा ।

यीशुसदा तैः सह गेतश्चिमानीत्यभिधं स्थानमुपस्थाय शिष्यान् २६
जगाद् यूयमत्रोपविश्वत, यावदहमसुच गता प्रार्थना कुर्वे ।
अनन्तरं स पित्रं सिद्धियस्य पुच्छौ च सज्जिनः कृता शोचितुं २७
विषमुक्तारेभे लांसं जगाद्, प्राणा मम स्तुत्यवे शोकापन्नाः, २८
यूयमत्रावतिष्ठमाना मया सह जाग्नत । तनः स किञ्चिद् अयं २९
गत्वाधेमुखो निपत्य प्रार्थयमानोऽग्रीति, भो मम पितः, यदि
शक्यं स्थात् तर्हीदं पानीयपात्रं मनोऽपसरतु, तथापि न मया,
अपि तु लघा यथा वाञ्छयते तथैव भवतु । अनन्तरं स तेषां ३०
शिष्याणां समीपमागत्य तान् निद्राणान् दृष्ट्वा पित्रं जगाद्,
एवमेव यूयं घटिकाम् एकां मया सार्द्वं जाग्नुं नाशकुत ? जाग्नत ३१
प्रार्थयध्यस्य नो चेत् परीक्षां निवेद्यस्ये, यत आत्मोद्यतः अरीरन्तु
दुर्बलम् । द्वितीयवारं पुन गता स प्रार्थयाद्वके भो मम पितः, ३२
पानीयपात्रमिदं यावद्यत्य न पीयते तावद् यदि मनोऽपसरितुं
न शक्यात्, तवेच्छा तंहि सिध्यतु । सोऽनन्तरमागत्य पुनर्लान् ३३
निद्राणान् ददर्श, यतस्तेषां नेत्राण्वशान्याम् । ततः स तास्तुक्ता ३४
पुनरपगत्य द्वितीयवारं वाक्यं तदेव व्याहरन् प्रार्थयाद्वके । ततः ३५
परं स्तुशिष्याणां समीपमागत्य तान् जगाद्, एवमेव यूयं निद्राणा
विश्रामं सेवधे किम् ? पश्चतोपर्युक्तः स दण्डो मनुष्यपुच्छ
पापिनां करेषु समर्थते । उच्चिष्ठत वयं गच्छासः । पश्चत मम ३६
समर्पयिता समीपमागतः ।

पश्च च द्वावदित्यं भाषत आगमत् तावद् दादशानाम् एकोऽर्थतो ३०

यिहदासेन सार्वज्ञ सुख्याजकानां जनप्राचीनामाच्च सकाग्राद्
 ४८ असियष्टिधारो महान् जननिवहः । तस्य समर्पयिता तेभ्यः सङ्केतं
 दक्षतान्, यथा, अहं यं चुम्बिष्यामि स एव सेऽस्ति यूं तमेव
 ४९ धरतेति । अतः स तत्त्वं योगेरन्तिकमुपस्थाय, रञ्जन् प्रणाम
 ५० इत्युक्ता तं सुचुम्ब । योग्यस्त तमब्रवीत्, मिंच किमर्थमुपतिष्ठते ?
 ५१ जनास्ते तदोपागत्य योग्यौ क्षमार्पणं कृता तं दधुः । पश्य नरसदा
 योग्योः सङ्ग्रिनामेको हस्तं प्रमार्यं कोषान्निजामिं निष्कृत्य महा-
 ५२ याजकस्य दासमाहत्य तस्य कर्णमेकं परिच्छक्षेद । योग्यसदा
 तमब्रवीत्, तवामिं पुनः स्वस्थाने निधेहि, यतोऽसियाहिणः सर्वे-
 ५३ उमिना विनङ्गरन्ति । इदानीमेवाहं स्वपितरं याचितुं शक्नोमि, स
 च महां द्वादशभ्यो वाहिनीभ्योऽप्यधिकान् स्वर्गदूतान् वितरिष्यतांदं
 ५४ त्वयुं किम् असम्भवं मन्यते ? परन्वैतेनैव भवितव्यमिति शास्त्री-
 योक्तयः कथं वेष्यन्ति ?

५५ इएडे तस्मिन् योग्यु र्जननिवहान् जगाद्, इस्युमिव मां
 धर्त्तुमसीन् यद्योऽसादाय किं यूं वहिरागताः ? अहन्तु प्रत्यहं
 धर्मधात्रि युक्तस्त्रकाश्मामासीनोऽशिक्षयं यूं यं तदा न मां धृतवन्तः ।
 ५६ सम्मूलन्तु सर्वमेतद् यथा भाववादिनां शास्त्रीयोक्तयः सिद्धिं
 गच्छेयुः ।

५७ शिशासदा सर्वे तं व्यक्ता पलायाच्चक्रिरे । ये तु योग्युं
 धृतवन्तस्तैः स महायाजकस्य कायाफाः समीपं निन्ये । तत्र शास्त्रा-
 ५८ धार्यपकाद् प्राचीनाश्च स्मागमंश् । पिचस्तुं दूरात्मस्याजकस्य हम्यं
 यावत् तमन्वयज्ञत, परिषणम् दिव्युश्च तत्र प्रविश्य पदातिभिः
 ५९ सर्वोपविवेश । तदा सुख्याजकाः प्राचीनाः कस्त्रा सभा च योग्युं
 इमुकामास्त्रस्य प्रतिकर्त्त्वं मृषायांश्चाम् अस्मृगयन्त न तु लेभिरे,

बहुषु सूषासाचिषूपागतेवपि न लेभिरे । पश्चात्तु द्वौ सूषासा- ६०
चिणावुपस्थायोचतुः, असौ याहृतवान् अहम् ईश्वरस्य मन्दिरं ६१
भङ्गा दिनचये निश्चीतुं शकोमीति । महायाजकोऽनेनोत्थाय तम- ६२
ब्रवीत्, किमपि त्वं किं न प्रतिभाषये? इमौ तव प्रतिकूलं किं
साक्ष्यं दत्तः? यीशुसु भौनम् अवलम्बयातिष्ठत् । अनन्तरं महा- ६३
थाजकसं प्रतिबभाषे, अहं त्वां जीवनमयेनेश्वरेण श्रपयामि,
तमीश्वरस्य पुचः खीष्टो न वेत्यसान् वद । यीशुसं जगाद, त्वं ६४
व्याहरेषीः । अधिकन्तु युश्चानहैं ब्रवीमि, इतः प्रभृति यूयं मनु-
ष्यपुत्रं प्रभावस्य दक्षिण आमीनम् आकाशीयमेघरथेनागच्छन्तस्त्वं
वीक्षिष्यद्वे । महायाजकस्तदा स्ववासांसि विदीर्य वभाषे, स ईश्वर- ६५
निन्दां चकार, साचिणामधिकानां किं प्रयोजनम्? पश्चताधुना-
आवि युश्चाभिरीश्वरनिन्दा । युश्चाभिः किं मन्यते? ते प्रत्यवदन्, ६६
स प्राणदण्डमर्हति । ते तदा तस्यास्ये न्यष्टोवन् सुंष्टिभिश्च तमा- ६७
द्वन् । केचित्तु तं प्राहरन्वदर्श, खीष्ट भावोक्त्यासान् वद कस्त्वां ६८
ताडितवान्?

पिचस्तु वंचिः प्राङ्मण आमीनेऽतिष्ठत् । दामी तदैका तस्या- ६९
न्तिकमागत्याब्रवीत् त्वमपि गालीलीयस्य यीशोः संग्यामीः । स तु ७०
‘मर्वेषां ममक्षम् अनङ्गीकुर्वन् जगाद, न बुद्धते मया त्वया किं
गच्छते । तस्मिंश्च पुन र्गेषुपरं गते कार्चिदन्या तं दृष्ट्वा जनांस्तत्र ७१
विद्यमानानवदन्, अयमपि नासरतीयस्य यीशोः संग्यामीत् । स ७२
तेः शस्त्रा पुनरनङ्गीकुर्वन् जगाद मनुष्यं तं नु जानामीति । उच्णात् ७३
परं नरासत्र स्थिता उपागत्य पित्रमनुवन्, नूनं त्वमपि तेषाम्
एकागमोऽसि यतस्तत्र भावा त्वां वीक्षयति । स तदाभिश्चमुदित्येष्व ७४
कर्त्तुमारभ्याब्रवीत्, मनुष्यं तं न जानामीति । स यस्तु कुमुदो दराव ।

७५ अनन्तरं कुकुटरावात् प्राक् लं मां चिह्नतः प्रत्याख्यास्य सीति चाकं
यत् स यीशुमोक्षस्त् स्वत्वा पित्रो वहि गत्वा तीव्रं हरोद ॥ २६ ॥

२७ सप्तविंशोऽथ्यायः ।

१ पीलातस्य करे खीष्टपूर्णं ० यिङ्गदा अनुभूपमरणे १२ पीलातस्य समचं खीष्ट-
साक्ष्यमैते १४ तदेशीया रीतिः १४ पीलातस्याचरणं १७ इन्द्रं खीष्टनयमं १९
तस्य क्रान्तरोहणं १८ निष्ठाक्षिकिः २१ क्रुश आकृतिः २३ प्राप्त्यागाद्वत्तचणे
२५ ये व॒ष्टामुपस्थितिः २७ खीष्टसमाधिः २९ रचिभिः समाधिरचणच ।

१ ततः परं जाते पुनः प्रातःकाले सुख्याजका जनानां प्राची-
२ नास्य सर्वे योगो विरुद्धं तस्य वधार्थं मन्त्रणां चकुर्बद्धा च तम-
३ पनीय देशाधिपतौ पन्तीये पौलाते समर्पयामासुः ।

४ कृता योगो दृण्डज्ञेति दृष्ट्वा तंस्य समर्पयिता यिहदास्तदा-
नुत्य ताप्तिंशद् रौप्यमुद्रा सुख्याजकेषु प्राचीनेषु च प्रत्यपयन्
५ बभाषे, शोणितं निरपराधं समर्पय पापं मयाकारीति । ते लब्रवन्,
६ किमनेनास्माकं? ल्यौवालोच्यतां । स तदा रौप्यमुद्रास्ता मन्दिरे
७ निचिष्य प्रतस्ये गत्वा चाक्षानं प्रतिलम्ब्य ममार । ततो सुख्या-
जकास्ता सुद्रा आदाय जगदुः, भाण्डागारे स्वापनमेतासामविधेयं

८ यतः शोणितस्य मूल्यमेतत् । अतस्य मन्त्रणां कृत्वा ताभि विदेशिना-
९ स्तानां समाधिस्थानं कुम्भकारस्य चेचम् अक्षेषु । तद्देतुना चेचस्य
१० तस्याद्यापि प्रबलं शोणितकेचमिति नाम समूतम् । इत्यं भाव-
वादिना यिरमिथाहेष व्याहृतमिदं वाक्यं सिद्धिं भेतं, यथाऽपि
“इस्तायेषः सुतानाम् आदेशाद् यस्य मूल्यं निरूपितं, तस्य मूल्यवतो
१० मूर्द्य चिंश्चमुद्रामाणं रुप्यं तैरादांशं संदाप्रभुं र्मा यथादिज्ञत् तथा
कुम्भकारस्य चेचेऽर्पितमिति” ।

अग्रमरं यीशु देशाधिपतेः समक्षम् आतिष्ठत् । स तु देशाधि- ११
यनिसं पप्रच्छ त्वं किं यिहूदीयामां राजा ? यीशुसमवादीत्,
भवान् व्याहरति । मुख्याजकैसु प्राचीनैसु क्रियमाणे तस्याभियोगे १२
स किमपि न प्रत्यभाषते । तदा पीलातस्य ब्रवीति, म किं इष्टाणोषि १३
तत्र विरुद्धममी साक्ष्यंवचांसि कति कदन्ति ? स तु तस्यै नैकस्थापि १४
वचनस्थोन्नरम् अदात् । अनेन देशाधिपतिरतीवाश्यं भेने ।

रीतिरियज्ञासीत् यद् देशाधिपतिः प्रतिवर्षं पर्वणि तस्मिन् १५
जनानां छते तैरभीस्तिम् नरसेकं कारागुप्तं मेष्वयतीति । प्रसिद्धो १६
यर एकसेषां तदा बारम्बा इतिनामकः कारागुप्त आसीत् । तेष्वाः १०
समागतेषु पीलातसान् अप्रच्छत्, यूर्ध्वं मनः कतरस्य मोक्षम्
वाऽक्षय ? बारम्बाः किंवा ख्रीष्ट इति विख्यातस्य यीशोः ? यतो १८
देशाधिपतिनाज्ञायत स यन्मांस्यात् तैः समर्पितः । . . .

अग्रमरं यदा स विचारासन उपविष्ट आसीत् तस्य पढ़ी १६
तदा प्रेष्य प्रहित्य तं जगाद्, धर्मवता तेज सह व्यापारः कोऽपि
भवतो मा भवतु यतस्य छतेऽय स्वप्रदर्शने सम्भूता मम यातना
बङ्गतरा । यथा तु जनगिन्वहो बारम्बां याचेत यीशुस्य नाश्येत् २०
मुख्याज्ञकाः प्राचीनाच्च तांकथा प्रावर्त्यन् । देशाधिपतिस्तस्मान् २१
पप्रङ् युभ्यदिष्कातस्यो द्वयोः कतरो मम्य मोक्षयित्यः ? ते
बङ्गदः, बारम्बाः । पीलातसान् अब्रवीत्, ख्रीष्टाभिधं तर्हि तं २२
यीशुं प्रति मथुरा किं कर्त्तव्यम् ? सर्वे तमनुवत् स कुश्मारोप्य-
ताम् । देशाधिपति वर्भांषे, कथमेतत् ? क्लिपराद्दूं तेजः? अनेन २३
तेऽधिकं क्रोश्मनोऽवदन्, स कृश्मारोप्यताम् । तदाऽयतो मम २४
विफलः प्रत्युताधिकः कलहो जायते इति इष्टा पीलातसोयमौदाय
जनगिवैष्ट समर्थ इसौ प्रजांशं वभावं, धर्मवतोऽय स्वोषितपा-

२५ तते निर्दीषोऽहं युश्चभिरालोच्यतामिति । कृत्वः प्रजानिवहन्तु
तं प्रतिबभाषे, तस्य शोणितम् अस्माकम् अस्मास्यन्तानानां शिरःसु
२६ वर्ततां । तेषां कृते स तदा वारब्दां सोचयामास यीशुन्तु कशाभिः
प्रहार्य कुशरोपणार्थं समर्पयामास ।

२७ देशाधिपते: सैनिकनरा यीशुं तदा राजहर्षस्याभ्यन्तरं भीला
२८ मैत्रदलं कृत्वं तस्य परितः समागमयुमासुः । वस्त्राणि तस्य च
२९ सोचयित्वा तं लोहितवर्णं प्रावारं परिधापयामासुः काष्टकैश्च सजं
निर्वाय तस्य शिरसि निदधुस्तस्य दक्षिणेहसोपरि च नलं सम-
र्पयामासुरनन्तरं तस्य समजं जानुपातं कुर्वन्त उपहासेन तमवदन्,
३० यिङ्गदीयानां राजन् प्रणामः । पुनश्च तस्मिन् निष्ठीय तं नलमादाय
३१ तस्य शिरोऽनाडयन् । इत्यं तम् उपहस्य तं प्रावारं सोचयित्वा
तस्य ख्वासांसि परिधाय च कुशम् आरोपयितुं तम् अपनिन्दुः ।

३२ निर्गच्छन्तमुत्ते शिसोननामकं कुरीणीयं नरसेकमासादयामास
३३ दर्घुस्त तं, कृशं तस्य बोढुं वेतनं विना । अनन्तरं गलाधार्थतः
कपालस्थलमित्यभिधं स्यानसुपस्थाय पानीयार्थं ते तस्मै पित्त-
३४ मिश्रितम् अच्चरम् ददुः । स तु तमास्थाय पातुं नाङ्गीचके ।
३५ अनन्तरं ते तं कुशमारोष्य गुटिकापातेन तस्य वासांसि मिथो
विभेजिरे । इत्यं भाववादिनोक्तेयं कथा चिद्धिं गता, यथाः,

मामकीनानि वस्त्राणि स्वमध्ये विभजन्ति ते ।

मत्परिच्छदलिप्तातो गुटिकां पातयन्ति च ॥

३६ अनन्तरं ते तत्रोपविश्य तम् अरचन् । तस्य शिरस्योद्देशं ते
३७ बबन्धुरिदं तृस्याभियोगलेखं यथा, यिङ्गदिनां रांजा योशुरथम् ।
३८ तदा च दस्यू दौं तेन सार्वं कुशे आरोपयेताम्, एकतरस्तस्य दक्षिणे
वासे चान्यतरः ।

अनन्तरं ये मनुष्या मार्गेण तेनाब्रजसे शिरांसि चालयन्तस्त् १६
 . मित्यमनिन्दन्, यथा, मन्दिरभञ्जक दिनचये च तत्रिमातरात्मानं ४०
 तारय । वस्त्रेदोश्वरस्य पुचोऽसि तर्हि कुशादवरोह । शास्त्राभ्यापकैः ४१
 प्राचीनैश्च सार्वद्वये ईदृशमेव तमुपहसन्तो मुख्याजका अपि
 तमवदन्, दोषपरान् अतारयत्, आत्मानं तारयितुं न शक्नोति । ४२
 ० स चेद् ईस्त्रायेत्य राजाम्भिः तर्हीदानीं कुशाद् अवरोहतु, तथा
 कृते वयं तस्मिन् विश्वसिष्यामः । स ईश्वरे विश्वार्थं कृतवान्, ईश्वरस्य
 तम् अभिरोचयति तर्हि तमुद्धरतु, यतः स कथितवान् ईश्वरस्य
 पुचोऽहं । तेन सार्वं कुशारोपितौ दस्यु तावपि तथैव तमपवदतास् । ४४
 आमधाक्षात् हतीयप्रहरं यावत् कृत्वे भृतलेऽन्यकारोऽभृत् । ४५
 हतीये प्रहरे च यीऽपुरुषोश्चनुचरवेण बभाषे, एली, एली, लाम्हा ४६
 शवकानीति, अस्त्वर्थाऽयं,

हे मदीश मदीश वे माँ परित्यकवान् कुतः ।

तस्मुला तत्र स्थितानां नराः केचिदवदन् अमावेलियमाङ्गयति । ४७
 तत्त्वणाम्भ तेषामेको द्रुता स्पन्नमादायास्तुरसेन पूरयिता नस्ताये ४८
 बद्धा तम् अपीयत् । श्रूपरे लवदन्, निवर्त्तस्य, अमुं तारयितुम् ४९
 एकिय आगच्छति न वेत्यस्माभि दृश्यताम् ।

ततः परं योऽहुः पुनरुचैत्यकुश्यं प्राणांस्त्वयाज । पश्य च तदा ५०
 मन्दिरस्य तिरस्करिण्यतोऽधी यावद् विद्वे भृश्वकये शैता ५१
 विचिक्षिदिरे श्वागाराण्युद्घाटयामासिरे निद्राणानाम्भं पवित्राणां ५२
 कृष्णपानि बह्न्युत्याप्याञ्चकिरे तस्मोत्यापंगात् परस्य निर्गत्य ते ५३
 पुण्णनगरं प्रविश्यानेकेषां प्रत्यक्षीबद्ध्वुः । तांस्तु भृकृष्णादीन् व्यापा- ५४
 रान् दृष्ट्वा शतपति यीऽग्नोऽरक्षणे नियुक्तास्त्वय उज्जिनश्चातीतै
 भौतावदन्, सत्यम् आसीदसभीश्वरस्य पुचः ।^{१०}

५५ अपि च गासीखते यीशुम् अनुगतास्त्वरित्वर्थायाऽन्न नियुक्ता
५६ वह्नो योषितो दूरादवलोकमानास्त्राविद्यन् । तासां मथे मगद-
स्तीनी मरियम्, याकेाबयोष्योत्तमा माता मरियम् सिवदियसुतयो
र्मातां चासन् ।

५७००. सम्यायान्तु जातायाम् अरिमायियाचिवासी योषेफनामक
५८० एको धनी नर आगमन् । सोऽपि योशोः शिवः । स पीलातस्य
समीपं गता योशो दैवत यथाचे । आदिष्टे तदा पीलातेन दैवतस्य
५९ दाने योषेफो देहमादाय गुच्छिना चौमवस्त्रेण वेष्यामास
६० तृचिते शैलरन्प्रे च खार्यं स यच्छवागारं निर्मितवांस्तस्मिन्
नूतने शवागारे निरधे महामानन्न लोठयित्वा शवागारस्य मुखे
६१ दत्त्वा प्रतम्भे । तत्र तु मगदीनी मरियम् अन्यतरा च मरियम्
शवागारस्य समुखम् उपविश्यावातिष्ठेताम् ।

६२ परंदिने त्वर्थमः सज्जनदिनात् परं यद्दिनं तस्मिन् सुख्ययाजकाः
६३ फरीशिनश्च पीलातस्य समक्षं समेत्य जगदुः प्रभो स प्रवद्धको
जीवकाल उक्तवान् दिनत्रयात् परम् उत्थायामीत्यस्माभिः स्मर्यते ।
६४ अतसृतीयं दिवसं यावत् तच्छवागारस्य रक्षणं भवतपर्दिश्यताम् ।
नोचेत् शिवास्तस्य नक्तमागत्य तं इत्वा जनेभ्यः कथयिष्यन्ति स
स्तानां मध्यादुत्थापित इति । एवं सत्यादिभ्रान्तिर्तेऽन्तिमा
६५ भ्रान्तिरनिष्टतरा भविष्यति । पीलातस्तान् जगाद्, प्रहरिवर्गी
६६ युश्माकमास्ते, गत्वा तत् स्थानं यथाज्ञानं गोपयत् । ते तदा
गत्वा तमस्मानं सुद्रथाङ्गिल्यं प्रहरिवर्गेण्टपि शवागारम् अगो-
पयन् ॥२७॥

१८ अष्टाविंश्चाऽध्यायः ।

१ छीटेत्वान् ११ रचिभ्यः फरीग्नासुन्कोचदान् १३ छीट्य शिष्येदंश्वम्
कादेश्व ।

विश्रामवारे खतीते सप्ताहस्य प्रथमदिवसस्य प्रातःकाले मग्न- १
खीनी मरियम् सा चान्यतरा मरियम् तच्छवागारं द्रष्टुमागच्छताम् ।
पश्य च तदा महान् भृकस्तोऽभृत्, यतः प्रभोरेको दूतः स्वर्गाद् २
अवहङ्क समीपमागत्य प्रस्तरं तं द्वाराक्षोठिल्या तदुपर्युपविवेश ।
तस्य तु विद्युदिवाभा तुषारवच्छुक्ष्मस्य परिच्छद आस्तां तस्य भयाच्च ३
रक्षकाः समुदिग्ना मृतकल्पाश्च बभृतुः । स दूतस्ते योषिते प्राप्त, ४
युवां मा भैष्टं यतोऽहं जाने युवां कुशारोपितं योश्चुम् अच्चिद्यथः । ५
स तच्च न विद्यते यतः स यथोक्तवांस्तथैवोत्थापितः । आयातं यच्च ६
प्रभुरेत्त स्थानं तन्निरोक्षेणां गत्वा च सत्वरं तस्य शिथान् वदतं स ७
मृतानां मध्यादुत्थापितः पश्यत च स युग्मदयतो गालीलं याति,
तचैव तं द्रष्ट्यथ । पश्यतमहं युवाभ्यां कथितवान् । ततस्ते सभयं ८
महामन्देन च सत्वरं श्वागारात् प्रस्थाय तस्य शिष्येभ्यः संवादं
दातुम् अद्रवताम् । पश्य च शिष्येभ्यस्योः संवादं दातुं गच्छत्यो- ९
र्धिश्चुसे साक्षात्कात्याक्रवीत्, युवयो र्मङ्गलं भूयात् । ते चोपागत्य
तस्य चरणैः धृत्वा भजनाम् अकार्षाम् । तदा योश्चुसे अवादीत्, १०
मा भैष्टं गत्वा हु मम भ्रातृहृष्टं ममैनमादेण ज्ञापयतं यत् तै
गालीलं गृन्त्यां, तचैव ते मां द्रष्ट्यन्तीति ।

यावत् ते गच्छतः पश्य तावद् रक्षकवर्गस्य केचिक्षरा नगर- ११
सुपस्थाय यद्यद् दृत्तं तत् सर्वं सुख्ययाजकेभ्यो निष्ठेदयामीमुः ।
ते हु प्राचीनैः सह ईसेत्य मन्त्रणास्त्र छाता ईनिकनरेभ्यो अथेष्टा १२
रौप्यमुद्रा इतु र्बभाषिरे च धूयं वदते, शिर्षास्तस्य राचावांगत्य १३

१४ निद्रितेष्वस्मासु तम् अचूक्षुगन्ति । यदि च देशाधिपते: समक्षम्
अस्य अवणं भवेत्, वयं तर्हि तम् अनुनेष्यासो युश्मांश्च निःशङ्काम्
१५ करिष्यामः । ततस्ते ता सुद्रा गृहीता यथा शिरितास्तथैव चकुः ।
सां च कथा यिहूदिनां मध्ये व्याप्ताद्याप्तविष्टते ।

१६ एकादश शिष्यास्तु गालीलं गत्वा यीशुना निर्दिष्टे गिरावुप-
१७ तस्मिरे । तत्त्वं दृष्ट्वा तस्य भज्ञनां चकुः । केचित्तु समशेरत । तदम्
१८ यीशुः समीपमागत्य तैः संलपन् बभावे, खर्गमेदिन्यो निर्विकं
१९ सामर्थ्यं मन्त्रम् अदाय । अतो यूयं गत्वा यावती जीतीः शिष्यान्
कृर्वन्तः पितुः पुत्रस्य च पवित्रस्यात्मनस्य नामो हिश्य तान् अव-
२० गाहयत, शिष्यत च तांस्तस्तर्वस्य रक्षणं युश्मानहं यद्यदादिष्टवान् ॥
अधिकन्तु पश्यत, युगान्तं यावत् सर्वदिनान्वहं युश्माभिः सार्व-
मासे ॥१८॥

मार्कलिखितः सुसंवादः ।

१ प्रथमोऽध्यायः ।

१ अवगाहकस्य शीहनस्य उत्तानः ८ खीष्यावगाहन् ११ तस्य परीका १४ तस्य
सुहंवादप्रचारः १५ शिवेनस्य आन्त्रियादीनांशङ्गान् ११ भूतपक्षाद् भूत-
विश्वारथं १६ पित्रस्य सत्रा आरोग्यकरणं १७ वद्वर्णं लोकानामारोग्यकरणं
निर्दनप्रार्थनं ४० कुष्ठिन आरोग्यकरणम् ।

ईश्वरपुत्रस्य यीशोः खीष्यस्य सुसंवादारभा । भाववादिना यथे १

लिखितम् आस्ते, २

पथ्य लद्वमनस्याये स्वदूतं प्रसिणोम्यहं ।

तवाये तव पन्थानं स हि सज्जीकरिष्यति ॥

मरौ धोषयतः प्रोक्षैरस्त्वयं कस्यचिद् रवः । ३

प्रभोः संखुरुताध्वानं विधद्धं तत्स्तनो च्छजूः ॥

तथैव योहनः प्रान्तर उपस्थायावागाहयत् पापमोचनाय च मनः- ४

परावर्त्तनार्थकम् अवगाहनम् अधोषयत् । अपि च यिन्हिदियाया ५

निखिलो जनपदो यिन्हशालेमनिवासिनस्य तदन्तिकम् अपागच्छन्

सर्वे च स्वपापानि स्त्रीकुर्वाणासेन अद्वन्द्याम् अवागच्छन् ।

स तु योहन उद्ग्लोमजपरिधानसर्वपुक्या बद्धकटिशासीत् पत- ६

ज्ञान् वन्यमधु चाभवयत् । धोषएकाले तु सोऽवदत्, मत्तो बल-

वन्तरो नरो मत्पश्चाद् आयाति, नवा तदीयोपानश्चो वैन्धव्यो

ज्ञानुमप्यहं न येत्यः । अहं तोऽद् युशान् तोयेऽवगाहितवान्, ७

स तु दुशान् पर्वत आत्मन्यवगाहयिष्यति ।

६ तेष्वेव दिनेषु यीशु गालीलम्यनामरताद् आगत्य योहनेन
 १० यद्यन्ववगाहयाऽन्वके सद्यश्च तोयान्विगच्छन्वेव स गगनं भिद्यमानम्
 ११ आत्मानश्च कपोतमिव स्वोपर्यवतरमाणम् अदृक्त, खर्गाचेयं
 वाणी समभूत लं मम प्रियः पुत्रो यस्मिन्व हं प्रीत इति ।

१२ तत्त्वणश्चात्मा तं सहमपतिनाथ तत्र भरौ तिष्ठंश्च स चत्वारिं-
 १३ गद् दिनानि शैतानेन पर्यैक्ष्यत संज्ञे: सार्द्धश्चावर्त्तत् खर्गद्रूताश्च
 तं पर्यंचरन् ।

१४ समर्पिते तु योहने यीशु गालीलमागत्येश्वरराज्यस्य सुमंवादं
 १५ स्नोपयन्वत्रवीत्, सम्पूर्णः कालः समुपस्थितश्चेश्वरस्य राज्यं । यूं
 मनांषि परावर्त्यत सुमंवादे च विश्वसित ।

१६ ततः परं गालीलीयमसुद्रस्य तटे विहरन् स शिमोनं तस्य
 भातरम् आन्द्रियश्च समुद्रे जालं चिंपन्नौ ददर्श यतस्मै धीवरा-

१७ वास्ताम् । यीशुंस्तावत्रवीत् भम पश्चाद् आयातम् अहश्च युवां
 १८ मानवधारिणौ धीवरौ विधास्यामि । तदा तौ सपदि खजालानि

१९ त्यक्ता तम् अस्वव्रजन् । ततश्च स्तोकम् अर्यं गत्वा स सिबदियस्य पुत्रं
 याकोबं तस्महोदरं योहनश्च ददर्श, जालानां जीर्णाद्वारं कुर्वाणौ

२० तावपि नौकायामास्ताम् । तदा सपदि तेनाङ्गतौ तौ खपितरं
 सिबदियं वेतनजीविभिः सार्द्धं नौकायां त्यक्ता तमनुजग्मतुः ।

२१ ततः परं ते कफरनाङ्गमं प्रविष्टाः । सद्यश्च विश्रामवारे स
 २२ समाजगद्यै प्रविश्याश्चिन्तयत् । जनाश्च तस्य शिरायां समत्कारम्

अमन्यन् । यतः स सांसर्यविशिष्ट इवाश्चिन्तयत् तु शस्त्राध्यापका
 २३ इव । तेषां समाजे चाशुच्यात्माविष्ट एको नरोऽविश्यत स उत्क्षो-

२४ शन् जगाद् भो नासरतीय यीर्ष्णौ, श्रस्मार्कं भवतस्य किं? भवान्
 किमस्मान् नाश्चितुमागेतः? भवान् कस्तद्वं जानामि, ईश्वरस्य

पवित्रो नरो भवान्ति । यीशुरुत्तं तं निर्भर्त्येत् वभाषे मौनीभव, २५
अस्माच्च निःसर । तदा शोऽशुचिरात्मा नरस्य तस्माङ्गान् बहुत्तेच्च २६
प्रोच्चरवेण क्रोशंस्त्वान्निःस्तुतः । अनेन सर्वे चमत्कारं मत्वा मिथ २७
आलोचमाना अवद्दन्, किमिदं? का नूतनेयं शिक्षा? असौ तावत्
सामर्थ्येनाशुचीनात्मनोऽप्याज्ञापयति ते चामुच्याज्ञावर्त्तिनो भवन्ति २८
अनन्तरं तस्य ख्यातिः सत्वरं गालीस्त्वा कृत्वं परिमरं व्यानग्ने । २९
ततः परं सुमाजगृहान्निक्रम्य स तत्वरं याकेबेन योइनेन ३०
स बाहूं शिमोनस्याद्विद्यस्य च गेहं प्रविवेश । शिमोनस्य शशू तु ३०
ज्वरातुराशेत । ते च तस्मै सत्वरं तस्या अवस्थाम् अकथयन् । तदा ३१
स उपस्थाय तस्या हस्तं धृत्वा ताम् उत्थापयामास । सदृश
ज्वरसां तथाज सा च तान् पर्यचरत् ।

मन्द्यायान्तु जातायां यदा स्त्रीयाः समग्रमत् तदास्त्वा भृता- ३२
विष्टाश्च सर्वे तस्यान्तिकम् आनीताः कृत्वं नगरस्त्र दारि समेत्या- ३३
तिष्ठत् । स च नानाविध्याधिभिरखस्यान् बहून् मानवान् खस्ती- ३४
चकार भृतांश्च बहून् निःसारयामास, भृतांश्च भाषितुं नानुजाग्ने
यतस्मे तस्म अभ्यजानन् ।

प्रातस्त्वतीव प्रत्यूषं स उत्थाय निष्क्रान्तो निर्जनं श्वानमप- ३५
गत्य प्रार्थयत । शिमोनस्तु खस्त्रिभिः साहूं तस्म अनुद्राव । ३६
तमायाद्य च तेऽश्रुवन्, सर्वे भवन्तम् अचिष्ठन्ति । स तु ताग् ३७
वभाषे, आयात, वयं समीपस्थान् यामान् गच्छामः, तत्रापि मद्या ३८
घोषणं कर्मव्यं, यतस्तदर्थमहं निर्गतेऽस्मि । ततः परं स कृत्वे ३९
गाढ़ीले जनानां समाजग्रहेघोषयत् भृतांश्च निरसारूपत् ।

एकः कृष्ण तु मस्त्रालिकं धूगत्य प्रसादयन् जागृ पातयंश्च ४०
तस्म अब्रवीत्, भवास्त्रेदिष्टति तर्हि मां गुडीकर्त्तुं शकोति । तदा ४१

यीशुः कर्हणाविष्टो इत्थं प्रसार्य तं पस्यर्ग बभाषे च, इच्छामि
 ४२ शुचीभव । एवमुक्ते तेन सपदि कुठं ततोऽपसमार स च शुची-
 ४३ भृतः । स तु तस्मिन्नधैर्यं गता तत्त्वं विस्तृज्य तं जगाद्
 ४४ सावधानो भव कमपि किमपि मा वद, अपि तु गता याज-
 कायात्मानं दर्शय तेषां च साक्षार्थं स्वशुचिलंकाभनिमित्तं सोशिना
 ४५ यद्यदादिष्टं तदुपहर । स तु निर्गत्य ऋजुशो घोषयितुं तां कथां
 विज्ञापयितुम्ब प्रावर्तत, तंसात् पुनः प्रकाशं नगरं प्रवेष्टुं तेन
 नाशक्यत, अपि तु स वहि निर्जनेषु स्थानेष्ववर्तत सर्वतस्य जना-
 स्तस्मीपमागच्छन् ॥ १ ॥

२ द्वितीयोऽध्याय ।

१ बड्डोक्तमां श्रीष्टसमीपागममनं १ अवशास्त्रिन शरीरायकरणं पापमार्जनम्
 ११ मधिनाम्ब आङ्गानं पापिभिः सह भोजनम् १८ योहनस्य शिष्याणां फरीशिना-
 • दोपवासे निवासरताकरणं १९ विवामवासरे मञ्चरी भैरवांका तद्भोजनं स्वशि-
 षाणां निर्देषकरणम् ।

- १ कतिपयदिनेभ्यः परं स पुनः कफरनाङ्गमं प्रविष्टः स च गृहे
- २ विद्यत इति जनैः संश्रुतम्, तत्त्वां च बहवः समांगतास्ततो
दारसमीपेऽपि स्थानं नाशिष्यत । स च तेभ्यो वाचमकृथ्यत् ।
- ३ तदा केचिवराश्चतुर्भिरुद्यमानम् एकमवशाङ्गं नयन्तस्माम् अभ्यगच्छन्
- ४ जनैघहेतोस्तु तदन्तिकम् उपस्थातुमश्चक्यतात् स यद्युपासीत् तत्र
गृहपृष्ठं भिन्नोत्खन्य च दोऽपशाङ्गो धनाशेत तुं पर्यङ्गम् अवा-
प्तु रोहयन् । तदा यीशुद्देषां विश्वासं दृष्ट्वा तमवशाङ्गं जगाद्, वस्तु
५ तत्र पांपानीङ्गमा जातेति । तत्र तु केचिच्छास्त्राध्यापका आसीना
६ आसन्, ते खचित्सेष्वित्यम् अतर्क्यन्, किमर्थमसावीदृग्ं भाषते?
७ स ईश्वरं निन्दति । एकमात्रौ ईश्वरादन्यः कः पापाणि चमितुं

एकोतीति ? ते तु स्वान्तर ईदृशं तर्कयन्तीति यीशुस्त्वणम् ८
 आदान्यभिज्ञाय तान् अब्रवीत्, किमर्थं यूयं स्वचित्तेविमानि
 तर्कयथ ? अवशाङ्गमिमं कतरं वकुं सुकरं, तव पापानां चमा ९
 जातेत्यथवा त्वमुत्थाय खपर्यङ्कं वहन् विहरेति ? मेदिन्यानु १०
 पापानि चमितुं मनुष्यपुत्रस्य सामर्थ्यमस्तीति येन यूयं जानीयात्,
 नदर्यै (स नमवशाङ्गमाह) लामहम् आदिशामि, उच्चिष्ठ, खप- ११
 र्यङ्कमादाय वहन् खग्न्यै गच्छ । स च सपद्युत्थाय पर्यङ्कमादाय १२
 वहन् सर्वेषां समजं निष्क्रान्तः । अनेन सर्वे चमत्कारं मत्वेश्वरं
 प्रशंसन्तोऽवदन्, ईदृशं किमयसाभिः कदापि नादर्शि ।

ततः परं स पुनः समुद्रतटमपजगाम । छत्सो जननिवहस्य १३
 तस्मीपमागच्छत् स च तान् अशिच्यत् । गच्छ इुख्कादायस्यान् १४
 उपविष्टम् आलफेयस्य पुर्वं मध्यं दृष्ट्वा जगाद्, मासमन्त्रेति ।
 ततः स उत्थाय तमनुजगाम । ततः परं तस्य गृहे तस्मिन् भोव- १५
 नार्थसुपविश्वति बहवः इुख्कादायिनः पापिनश्चापि यीशुना
 तस्मिंश्च सार्द्धम् उपाविश्वन्, यतस्य बज्जसङ्का आसन् तस्माच्च-
 ब्रजन् । तनु इुख्कादायिभिः पापिभिश्च सार्द्धं भवयन्तं दृष्ट्वा १६
 शास्त्राध्यापकाः फरीशिनश्च तस्य शिष्यान् जगदुः, स किमर्थं
 इुख्कादायिभिः पापिभिश्च सह भवयति पिबति चेति ? तच्छुला १७
 यीशुस्त्वानु अब्रवीत्, न बलवताम् अपि खस्त्रसानां चिकित्सेन
 प्रयोजनम् । न धार्मिकान् अपि तु पापिनो मनःपरावर्त्तनाया-
 खरातुम् अहम् आगतोऽस्मि ।

तदौ तु योहनस्य शिष्याः फरीशिनश्चोपावस्म, अनेका आंगत्य १८
 तम् अपृच्छन्, योहनस्य फरीशिनाच्च शिष्या उपवस्त्रि, भवतः
 शिष्याच्च नेपवसन्येतस्य कारणं किं ? यीशुस्त्व तान् जगाद्, कन्याया १९

वरो यावत् सखिभिः सह वर्जते तावत् ते किमुपवसुं शकुवन्ति ?

यावत्कालं वरस्यैः सह विद्यते तावत्कालं त उपवस्तुं न शकुवन्ति ।

२० आथास्यन्ति तु दिनानि यदा वरस्येषां साक्रिधाद् अपहारिष्यते,

२१ तेष्वेव दिनेषु त उपवस्यन्ति । जीर्णे वास्त्रे कोऽयनाहतवस्त्रस्य

२२ ख्लाप्तं न सीघति, अन्यथा नूतनेन तेन पूरणोपायेन जीर्णस्य

२३ किञ्चह्नागोऽपक्षयते निकष्टतरस्य भेदेन जायते । अपि च कोऽपि

जीर्णसु कुटूषु नवीनं द्राक्षारसं न निधन्ते, अन्यथा नवीने

२४ द्राक्षारसः कुटू विदारयति, तेन द्राक्षारसस्य विस्तवति कुलस्य

२५ नश्यन्ति । अपितु नूतनासु कुटूषु नवीने द्राक्षारसो निहितव्यः ।

२६ एकदा स विश्रामवारे शस्यक्षेत्रेणाप्रजत् तस्य शिष्यास्य गच्छ-

२७ न्तो मञ्चरी र्भङ्गादातुमारेभिरे । तदा फरीश्नस्तमवदन्, पश्यतु,

२८ विश्रामवारे यत्र निधेयं भवतः शिष्यास्तदेव कथं कुर्वन्ति ? स हु

२९ तामन्त्रीत, अभावाद् दायूदस्य तस्मङ्गिनास्य चुधायां जातार्था

३० तेन यदकारि तत् किं युश्माभिः कदापि नापाठि ? महायाजक-

३१ खावियाथरस्य काले स ईश्वरस्य गृह्णं प्रविष्टो ये च दर्शनीयपूरा-

३२ याजकेभ्योऽन्यै न भोक्त्यासानेव सोऽभ्रंश्यत् खसङ्गिर्भृश्यायदात् ।

३३ पुनः स तान् बभाषे, मानवस्य कृते विश्रामवारः समूत्तो न तु

३४ विश्रामवारस्य कृते मनुष्यः । अतो मनुष्यपुंचो विश्रामवारस्यापि

३५ प्रभुरस्मि ॥ २ ॥

३ तृतीयेऽध्यायः ।

१ श्रोणितहस्ताक्षय तदन्येषाषारोग्यकरणं १२ हाइस्मिषाणा मनोनीतकरण
१००शास्त्राधापकाणां लिङ्गरकरणं ११ शुद्धिविवैषय ।

२ ततः परं स पुनः समाजगृहं प्रविषेष । तत्र च श्रोणितहस्तः

कस्त्रिकर आरीत्, अतः स विश्रामवारे तं स्वस्य करिष्यति न २
वेति इति ते तं निरैक्षण्य, यतसे तमभियोग्युम् एवेष्टन् । स तु ३
तं शोषितहस्तं मानवं जगाद्, मध्यस्थान उत्तिष्ठ, तांश्चाग्रवीत्, ४
विश्रामदिने किं विर्धयं? हितक्रिया किंवाहितक्रिया? प्राणरक्षा ५
किंवा प्राणनाशः? अनेन ते मौनमवललभिरे । स तु सकोर्ध ५
नान् समवलोक्य तेषां चिह्नजडतायां शोचत्सं नरं जगाद्, स्वहस्तं ६
प्रसारय । ततस्तेन प्रसारितः स इत्थः पुनरन्वतर दत्र स्वस्थः प्रतिपेदे ।
तदा फरीशिनो निर्गत्य दृष्टं हेरोदीयैः सह तदिनाशोपायाकाङ्क्ष्या ७
तस्य विरुद्धं मन्त्रयाङ्गकिरे ।

यीशुस्तु स्वशिष्यैः सार्वे समुद्रतटं जगाम । गालीलाच महान् ७
जननिवहस्तमन्वयच्छत् । यिङ्गदिद्यातो यिङ्गशालेमाद् इदोमाद् ८
यद्दनपारस्थदेशाच्चागता मानवाः सोरसीदेनयोश्चतुर्दिग्भ्यो महान्
जननिवहस्य तेन यद्यत् क्रियते तच्छुला तदन्तिकमाजग्मुः । तदा ९
जननिवहस्य कारणाद् अर्थतः स यत्ते न पीडित तदर्थं स्वशि-
ष्यात् जगाद्, एका नौका मरदर्थं सज्जीकृता लिष्टतिति । यतः स १०
बह्वन् निरामयान् अकार्षित्, ततो व्याधापन्नाः मर्वे स्त्रृष्टुं यत-
मानास्तु आकुलयन् । अग्नुचय आत्मानस्य यदा तम् अपश्यस्तदा ११
प्रणिपत्ये क्रीश्वलोऽवदन्, भवान् ईश्वरस्य पुत्रः । ते तु यत्ते न १२
घ्यकीकुर्युस्तदर्थं स तान् भृयोऽभर्त्यत् ।

ततः परं स गिरिमारुद्ध्य स्वकीयेष्वातः कांश्वन मरान् १३
स्वान्तिकम् आजुहाव ते च तत्समीपं जग्मुः । ये च तेन सह वर्त्तेरन् १४
घोषणार्थस्य तेन प्रेष्येरन् व्याधीनां प्रतीकाराय च भृत्यानां निःसा- १५
रणाय च सामर्थ्यविग्रीष्टा भवेयुस्मद्ग्रान् द्वादशग्रान् स निकुञ्जे । १६
[तेषां मध्ये गणिताय] शिसोनाय च पित्रं इति नाम ददौ,

- १७ शिवदित्यस्य पुचाय याकेबाय तस्य याकेबस्य भावे योहनाय च
स ब्रह्मरगश् इति नाम ददौ, एतस्यार्था मेघनादसुताविति ।
- १८ [शेषणां नामानि] आद्विद्यः, फिलिपः, वर्यलमयः, मधिः,
थीमाः, आलकेयसुतो याकेबः, यद्वैर्यः, कानानिः शिसोनः,
- १९ ईक्षरियोतीयो यिह्वदाश । एष एव तस्य भमर्पयिताभृत् ।
- २० अपरं ते गृहं प्रविविशु । पुनर्ज्ञमहान् जननिवहः भमागमतः
२१ ततस्तु आहारमपि कर्तुं नाशकुवन् । तच्छ्रुता तु तस्य बन्धुजनालं
२२ धन्तुं निर्जग्मु, यतस्तेऽवदन् स हत्वुद्विरभृत् । यिह्वशालेमार्त्
आगताः शास्त्राधारपकाशाङ्गः, स बेल्सवूलेनाविष्टः, भृतानामधि-
२३ पतेः साहायेन स भृतान् निःसारयतीति । तदा स तान् समी-
पम् आह्वयोपमाभि जंगाद, शैतानः कथं शैतानं निःसारयितुं
२४ शक्नुयात् ? किञ्चन् राज्यं यद्यात्मविरुद्धं विभज्यते तर्हि तद् राज्यं
२५ स्थातुं न शक्नोति, किञ्चन् कुलम् यद्यात्मविरुद्धं विभज्यते तर्हि
२६ तत् कुलं स्थातुं न शक्नोति । शैतानश्च यद्यात्मविरुद्धमुत्याय विभको
२७ जातस्तर्हि स स्थातुं न शक्नोति प्रत्युतानं प्राप्नोति । तस्य बलदते
गृहं प्रविश्यैव तस्य सज्जाम् अपहर्तुं केनापि न शक्यं । प्रथमतः
स बलवांसेन बधतां, तथानुष्ठिते तद्गृहस्य द्रव्याणि तेनुपहारि-
२८ अन्ते । युश्मानहं सत्यं ब्रवीमि, मनुष्यसन्नानानां सर्वाणि पापानि
२९ तैर्याहतानि सर्वाणि धर्मनिन्दावचांसि च मार्जयुष्यन्ते, यस्तु
पविचस्यात्मनो विरुद्धं निन्दां व्याहरति सेऽनन्ते कालेऽपि चमां
३० नावाश्यति, अपि तु विचारेऽनन्तं दण्डमर्हति । यतस्तेऽवदन्,
.असांवशुक्षिणात्मनाविष्टः ।
- ३१ ईतिमध्ये तस्य भातरो माता चागत्य वहिस्तिष्ठन्तः प्रेष्य
३२ प्रहित्य तम् आजुङ्ग्वुः । तस्य पर्वतस्तु जनौघ आसीन आसीत् ।

अतसे तं जगदुः, पश्यतु भवतो माता भातरस्व वहिस्तिष्ठन्ति
भवत्तमभिष्यन्ति च । स तु तान् प्रतिबभाषे, मम माता का? ३३
मम भातरस्व के? तदा स स्वपरित उपविष्टान् जनान् समवलोक्य ३४
बभाषे, पश्यत, मम माता मम भातरस्वेमे । यतो यः कस्त्वा ३५
ईश्वरस्येच्छाम् आचरत्ति स एव मम भाता किंवा मम भगिनी
किंवा मम माता ॥ ३ ॥ ०

४ चतुर्थोऽध्यायः ।

१ वीजवापकस्य दृष्टान्तः १० तस्य तात्पर्यं ११ प्रदैपस्य दृष्टान्तः १४ सावधानः-
भवता देवः १९ वीजवद्वैनस्य दृष्टान्तः २० सर्वपस्य दृष्टान्तः २१ अन्याश्य दृष्टान्त-
कथाः २५ तर्जनेन समुद्रस्य निसरङ्गकरणं ।

पुनः स समुद्रतटे शिचयितुम् आरेभे, तदा तु महति जनौघे १
तत्समीपं समागते स नौकां प्रविश्य समुद्र उपाविश्यत् कृत्स्नो २
जनौघश्च समुद्रतटस्य स्थलेऽविद्यत । स च तेभ्यो दृष्टान्तकथाभिः ३
प्रचुरशिच्चाम् अददात्, विशेषतः स्वशिच्चायां तान् अब्रवीत्, श्रूयतां, ४
पश्य वप्ता वीजानि वप्तु निर्गतः । तस्य वपनकाले तु कतिपयानि ५
वीजानि पथपार्थेऽपतन् तत आकाशस्या विहङ्गमा आगत्य तान्य-
भजयन् । अपराणि तु पाषाणमये स्थलेऽपतन् यत्र तत्कृते ६
प्रभृतमृत्तिका नासीत् । मृत्तिकाया अगभीरत्वात् तानि चिप्रं ७
प्रारोहन् उदिते तु स्थर्येऽदद्वान् मूलहीनत्वाद्वाशोऽव्यन्त । अपराणि ८
च कण्ठकानां सध्येऽपतन् तैः कण्ठकैश्च वृद्धावपीडितानि फलं ९
नाफलन् । अपराणि दूत्तमायां भूम्र्या पतिला प्ररोहि वर्धिष्यु १०
च फलम् अफलन्, कूनिचित् चिंशदुणं, कानिचित् षष्ठिणं, ११
कानिचिच्छतगुणस्त्वा । स च तान् जगाद् इत्थोतु यस्य श्रीतुं १२
श्रोत्रे खः ।

- १० यदा तु स निर्जने स्थान आसीत्, तदा दादशभिः सर्वं तस्य
 ११ सज्जिनसं तस्य दृष्टान्तस्य तात्पर्यं प्रक्षुः । स च तानन्नवीत्, ईश्वर-
 राज्यस्य गूढविषयस्य ज्ञानं युग्मभ्यं दत्तं वहिः स्थानान्वमीर्णां कृते
 १२ सर्वं तथोपमारूपं जायते यथा ते पश्यन्ते इच्छन्ति न लनुभवि-
 व्यन्ति गृहणन्तश्च श्रोतृन्ति न तु भोक्त्यन्ते, अन्यथा परावत्तानां
 १३ तेषां पापचमा सम्भविष्यन्ति । पुनः स तानाह, किं न जानीथि
 १४ दृष्टान्तकथामिमां कथञ्च सर्वा दृष्टान्तकथा युग्मभिः ज्ञातयाः ? स
 १५ वस्ता वाक्यं वपति । पथपार्श्वस्याश्च ते यत्र वाक्यसुष्यते श्रुते तु
 १६ तस्मिन् श्रैतान् आगत्य तेषां हृदयेषूप्तं वाक्यम् अपहरति । पुनः
 पाषाणमये खले सञ्चवीजासे ये वाक्यं श्रुतैव तत्त्वाणं सानन्दं
 १७ गृहणन्ति तेषां लन्तर्मूलं नास्ति ततस्य तेऽन्तकालस्याधिनो भवन्ति
 ततः परं वाक्यहेतुना क्षेत्रं उपद्रवे वोत्पन्ने ते सद्यः स्खलन्ति ।
 १८ कष्टकानाञ्च मध्ये सञ्चवीजासे ये वाक्यं गृहणन्ति ततः परं
 १९ मंसारसमन्वीयाशिल्ला धनस्य माया चान्यविषयाणामभिलाषाश्च
 २० प्रविश्य वाक्यमवपीडयन्ति ततस्तन्त्रिष्ठलं जायते । ब्रह्ममायान्
 भृस्यां सञ्चवीजासे ये वाक्यं गृहणन्ति गृहणन्ति फलं फलन्ति च,
 केचित् चिंशद्गुणं, केचित् विष्टिगुणं, केचित्त शतगुणं ।
- २१ अपि च स तान् जगाद् दीपो यद् द्रोणस्याधः किंवा खद्वाया
 अधः स्थापेत तदर्थं किमायाति ? स यद् दीपाधारोप्तरि निधी-
 २२ येत् किं न तदर्थम् आयाति ? वासंवं नास्ति किमपि गूढं यन्म
 प्रत्यक्षं भविष्यति । तत्र येन् सप्रकाशं स्थानं गच्छेत् तदर्थसेव
 २३ मण्डस्त्रीभृतं गृहणोत् यस्य श्रोतुं श्रोते सः ।
- २४ पुनः स तान् जगाद्, युग्माभिः किं श्रूयते तद् आलोक्यतां ।
 येन परिमाणेन घूर्णं मिमीघ्वे तेनैव युग्मदर्थं मायिष्यते, गृहणस्य

युग्मभ्यम् अधिकं दायिष्यते । यतो यस्यासे तस्मै दायिष्यते यस्य २५
तु नास्ते तस्य यदस्ति तदपि तस्माद् अपहारिष्यते ।

पुनः स बभाषे, ईश्वरराज्यं तथा यथा कश्चिन्नरो भूमौ वीजानि २६
वपति ततः प्रभृति यावत् स प्रतिराचं प्रतिदिनश्च निद्रायुक्तिष्ठति २७
च तावत् तदलच्छितरूपं वीजानि प्ररोहन्ति वर्धन्ते च, यतो भूमिः २८
खेयमेव फलन्ती प्रथमं दृणं ततः परं मञ्चरौ पश्चात् मञ्चर्यां
सिद्धं शस्यम् उत्पादयति । परिणते हु फले स दृष्टिं सविचं प्रयुक्ते २९
यतः शस्यकर्त्तनकालं उपस्थितः ।

पुनः स बभाषे, वयम् ईश्वरराज्यं केन सदृशं वदिष्यामः ? ३०
कथोपमया वा तद् उपमास्यामहे ? तत् सर्वपवीजेन सदृशं, यतो ३१
भूमौ वपनकाले तत् सर्ववीजेभ्यः चुद्रतरम्, उपल्लु प्रस्त्र्य सर्व- ३२
शाकेभ्यो महत्तरं जायते महतीः शाखाश्च प्रसारयति, तस्य द्वाया-
शास्त्राकाशीयपचिष्ठो निवस्तु ग्रन्थवन्ति ।

ईदृशैरेव वज्रभिः ईष्टान्तैः स तेषां अव्याशक्यनुरूपं तेभ्यो ३३
वाचमकथयत् ईष्टान्तन्तु विना तेभ्यः किमपि नाकथयत् । निर्ज- ३४
नन्तु सशिष्येभ्यः सर्वं व्याख्यत् ।

तस्मिन् दिने सन्ध्यायां जातायां स तान् जगाद्, पारं गम्यतां । ३५
अतस्ते जनौ धं त्यक्ता तथा भूतं तं नौकायाम् अग्निषुः । तत्प्रह ३६
त्वपराः कौशिनौ का आसन् । तदा महावात्या जाता तरङ्गाश्च ३७
गावमाहनम् । अतेन सा तोयेनापूर्यत । स हु नावः पश्चाङ्गाग ३८
उपविष्ठोपंधानमलङ्घ्यानिद्रात् । अतस्ते तं प्रावेधयन् व्याहरण्य
भो गुरो वयं नश्चामोऽच भवान् किं निश्चिन्तः? तदा सं जागरितो ३९
वस्तु तर्जयामास समुद्रश्च जगादं मौनं कुरु दृष्णीक्षत । अनेन
वायुः शशाम समूर्णं निर्वातोऽभूव च । स च तान् जगाद्, ४०

४१ किमर्थमीदृशं भीरवः स्य? यूयं विश्वासहीनाः कथमेतत्? तदा
ते महाभययस्ता मिथो जगदुः, को स्वयं यद् वायुः समुद्रस्या-
यस्याशा गर्व्वीतः ॥ ४ ॥

५ पञ्चमोऽध्यायः ।

१ अनेकभूतपक्षारोग्यकरणं ११ समाजाभृतकन्यारोग्यकरणार्थगमनं १५ प्रदर्श-
रोग्यारोग्यकरणं १५ समाजाभृतकन्यायै जीवनदानस्तु ।

- १ ततः परं ते समुद्रपारस्यं गादारीयाणां देशं प्रापुः । नौकातस्य
- २ किंगते तस्मिन् तत्क्षणं श्रवागारेभ्य आगतः कश्चिद् अशुचिभूताविष्टो
- ३ नरस्तस्य समक्षमुपतस्ये । स श्रवागारेषु कृतनिवास आसीत् कश्चिच्च
- ४ तं गृह्णालैरपि बद्धुं नाशकोत् यतः बज्जल्वो निगडैः गृह्णालैस्तु
बद्धेन तेन गृह्णालानि विदीर्णानि निगडानि च चूर्णितानि तं
- ५ शसयितुं शक्तिमान् कोऽपि नासीत् । स दिने च रात्रौ च निरन्तरं
गिरिषु श्रवागारेषु, वा तिष्ठन्त्रकोशत् प्रस्तरैश्चात्मानम् अकृत्तत् ।
- ६ दूरानु यीशुं दृष्ट्वा सेऽभिधाय तस्य भजनं चकार मशारवेण च
- ७ कोशन् व्याजशार भो परात्परस्ये श्रवस्य पुंच यीशो भवतां सह मम
- ८ कः सम्बन्धः? ईश्वरेण भवन्तं शापयामि मां मा धातयतु! यतो
- ९ यीशुसमवदत् रे अशुचे आत्मन् मनुष्यादस्मान्निःसर । स च तं
प्रस्तु तव नाम किं? स प्रत्युवाच वाहिनीति मम नाम यतो
- १० वयं ब्रह्मवः । भवानस्मानेतदेशाद् वहिंमा प्रेषयलित्युक्ता च स तं
- ११ भृशं प्रसादयामास । तत्र गिरिनितम्बे तु मैशान् शृङ्करवज्रोऽचरत् ।
- १२ ऋतस्ते सर्वे भृताः प्रार्थयमानास्तु मवदन्, अमूलं शृङ्करान् प्रत्यस्मान्
- १३ विस्त्रितुं, वयं तान् शृङ्करान् प्रेविशाम् । ततेन यीशुना दृष्ट्वा
अगुणातासेऽशुच्य आत्मानो निःस्त्रयं तान् शृङ्करान् प्रविशुक्षेन

६ हत्त्वा ब्रजः सवेगं धावन् जैलायात् समुद्रे निपपात । ते शूकराः
प्रायेण दे सहस्रे आसन्, सर्वे च समुद्रे पञ्चतं गताः । शूकर- १४
रक्षकासु पशाय नगरे पशीषु च संवादं व्याज्ञापयामासुः । ततो
यद् वृत्तं तद् द्रष्टुं मनुष्या विश्वराजम्भुः । यीशोः समीपसुपस्थाय १५
च वाहिन्याविष्टः स भृतपत्नो नर उपविष्टो वस्त्रान्वितः सुबुद्धिसेति
पश्चन्तसे बिभ्युः । ये च दृष्टवन्तसे नेभ्यस्य भृताविष्टस्य वृत्तान्तं १६
शूकराणाम् कथां निवेदयामासुः । ततसे यीशुं स्वसीमातोऽप- १७
मरणं याचितुमारेभिरे । तस्मिंस्तु नावं प्रविशति स भृताविष्टसं १८
सविनयं यथाचे, अर्हं यद् भवता साद्वै तिष्ठेयं तदनुमन्यतामिति ।
यीशुस्तु नानुमन्यं तं जगाद्, खग्नहं खजनसमीपं याहि, प्रभुख्वा- १९
मनुकम्यत लदर्थं यत् क्षतवांस्तत् सर्वं तेभ्यो निवेदय च । ततः स २०
गत्वा तं प्रति यीशुना यदकारि तत् सर्वं दिकापल्यां घोषयितुमारेभे,
तेन मानवाः सर्वं आशूर्यमन्यन् ।

ततः परं यीशो नावा द्रुदं तरित्वा पुनः पारम् आगते २१
मुहान् जनौघस्तसमीपे समाययौ स तु समुद्रतट आसीत् । पश्च २२
च समाजाध्यक्षाणां मध्ये यायीरनामा नर एक आगच्छत् तस्य
दृष्ट्वा तस्य चरणयोः प्रस्थिपपात तस्य भृशम् अनुमध्यवदत्, मम २३
कुद्रा दुहिता मृतकस्या । भवान् आगत्य तस्यां हस्तावर्पयितुम्
अर्हति, तेन सा तरित्वा जीविष्यति । तसः स तेन सह जगाम, २४
महान् जनर्जिवहृष्टं तम् अनुभवन्नपीडयत् ।

तदा लादादग्नवर्षेभ्यः प्रदररोगेण श्रीर्णा या काचिद् योषिद् २५
वज्रभिश्चिकिसके भृशं क्लिष्टा सर्वसं त्यक्षापि कमप्युपद्धमं न सम्बवती २६
प्रस्तुताधिकमस्था जाता सा यीशोः कथां श्रुत्वा जनौघस्य मध्येण २७
प्रस्तुतं पशाद् उपस्थाय तस्य वसनं पस्यते यतः सावदत् तस्य २८

२६ वासींसि स्तृष्टैवाहं तरिष्यामि । मद्यस्य तस्याः शोणितोत्पः इुम्बीमृतः ॥

२० सा च यद् व्याधिमुकाभृत् तत् स्वदेहेऽनुभूत्व । यीशुस्तु सपदि-
ख्तः मभावस्य निर्गमनं ज्ञात्वा जननिवहस्यः मध्ये पगवृत्य प्रप्रक्ष,

२१ को मम वसनं स्तृष्टवाम्? तस्य शिथास्तम् अवादिषुः, जनौघेन
भवान् पीड्यते तत् पश्यति, तथापि पृच्छति, को मां स्तृष्टवान्निति ॥

२२ तनु थथाकारि तां दिदृचुः स पर्यंपश्यत् । तदा सभया सक्त्वा-

२३ च सा योषिद् आत्मनि यद् वृत्तं तज्जात्वोपस्थाय तत्समवं

२४ प्रणिपत्य सर्वं यथातथं निवेदयामास । स तु तां जगाद्, वस्ते
तत्र विशासस्त्रां तारथामास, कुशलं याहि ख्याधितो मुक्ता
तिष्ठ च ।

२५ यावत् स एतद् भाषते तावत् तस्य समाजाथक्षस्य गृहात्

केचिन्नरा आगत्यावदन्, भवतो दुहिता ममार, किमर्थं गृहम् ॥

२६ अधिकं क्लिनीयात्? यीशुस्तु ताम् उच्यमानां कथां सपद्युपश्रुत्य

२७ तं समाजाथक्षं जगाद्, मा भैषीः केवलं विश्वमिहि । स च पित्रं

याकोक्तं याकोक्तस्य सहोदरस्य योहनमपश्यापरं कमपि स्वानुष्ट-

२८ जनाय नामुमेने । ततः परं समाजाथक्षस्य गृहमागत्य भृशं रुदतां

२९ क्रोधतात्म्यं कोलाहलं दृष्ट्वा स प्रविश्य तान् जगाद्, किमर्थं

कोलाहलं कुरुथ रुदिय च? न मृता सा वाला सा निद्राणा ।

३० ततस्ये तस्म उपजहसुः । स तु तान् सर्वान् वहिः लत्वा स्वसाद्यं

बालिकायाः पितरं मातरस्य स्वप्निक्षेप्य नयून् बालिकायाः

३१ अयनागारं प्रविशेत् । तस्या बालिकाया इस्त्वा द्युहीता तां जगाद्,

तालिंया-कूमीति । भाषान्तर एतस्यार्थीऽयं, बालिके, उच्चिष्ठेति

३२ ममाश्ची । सा च बालिका सपद्युत्यांय विहर्णुः प्रावर्तत, घनः

सा दादश्वर्यवद्यस्त्रांयीत् । तदा मानवा महामस्कारं भेदिरे ।

स तु ताज् हृष्टमादिशत्, एतत् केनपि न ज्ञातव्यम् । अपि च ४३
स तस्ये भक्ष्यदानम् आज्ञापयामास ॥ ५ ॥

द्वि घटोऽध्यायः ।

१ खीष्टशावज्ञानं ० शिष्येभ्यः शक्तिदानं १४ योहनमक्षकस्य वधः १० खीष्टस्य
विजग्नमनम् १५ पञ्चपूषदिसत्यैः पञ्चसहस्रलोकभेदानम् ४५ सिंहौ पद्मर्था
गमनं ५१ बड्डलोकारोप्यकरणेषु ।

ततः परं स तस्मात् स्यानान्निर्गत्य स्वदेशमागमत् तस्य शिष्याश्च १
तम् अस्यगच्छन् । उपस्थिते तु विश्रामवारे स समाजगत्ये शिळ- २
यितुम् आरेभे बहवश्च ओतार आश्चर्यं मन्यमाना अवदन्,
कुतोऽसुना सर्वमेतदलभिः ? असुमै दत्तज्ञेदं किं ज्ञानं ? असुष्य
कराभ्यामौहृशानि प्रभावस्य कर्माणि कथं साधने ? अमौ किं ३
नास्मादीयतदा भरियमः सुतो याकेाबस्य योषे र्यिङ्गदाः शिमो-
नश्च च भ्राता ? असुष्य भगिन्योऽपि किं नावास्मन्निकटे वर्तन्ते ?
इत्यं ते तस्मिन् स्वलिताः । यीरुस्तु ताज् अव्रवीत्, गान्यच ४
कृचापि भाववाद्यसमानितः केवलं स्वदेशे स्वकुले स्वगत्ये च ।
अतः स तत्र प्रभावमिद्दुः किमपि कर्म कर्तुं नाशक्रोत् केवलं ५
स्वस्थान् अस्तस्थान् नरान् हस्तार्पणेन निरामयान् अकार्षीत् ।
तेषाम् अविश्वासे चातीवाश्चर्यं मेने । ततः परं स परितः शितेषु ६
यामेषु पर्यटनशिक्षयत् ।

अपि च स पूर्वोक्तान् दादश शिष्यान् स्वसमीपम् आङ्ग्लय द्वौ ७
द्वौ कृत्वां प्रेषयितुम् आरेभे, तेभ्यशाङ्गुचीनाम् आद्यनां कर्हलम्
अदात् । तांसेदमादिदेश, याच्चर्यं केवलं यथिमादायान्यत् किमपि ८
मादङ्गं, भिक्षाधारं, पूर्णं, पटुकायां वा सुद्धा मादङ्गं, अपि तु ९
कांषोपानहौ वशीत, द्वे लक्ष्माच्छादने मा परिधङ्गं । स ताज् १०

इदमपि जगाद् यत्र कुचिचिद् गृहं प्रविश्य खानान्तरगमनं
 ११ यावत् तत्रावतिष्ठध्यं । ये च सर्वे मानवा युधान् नानुगृह्णन्ति
 युश्मदपक्षानि च न गृहावन्ति, तेषां स्थानमन्विगत्य तेषां विरुद्धं
 साक्षार्थं स्वचरणाधम्यितां सृत्तिकामयवधुनुत् । युधानहं सत्यं
 ब्रवीमि, विचारदिने मदोमस्य घोराया वा दशा तस्य नगरस्य
 १२ दशातः सज्जतरा भविष्यति । अतस्मि निर्गत्य मनःपरावर्तनस्य
 १३ कर्त्तव्यताम् अधोषयन्, बङ्गन् भृतांश्च निरमलयन् अखल्यांश्च
 बङ्गन् तैलेनाभिष्य निरामयान् अकुर्वन् ।

१४ तदा तस्य नान्नि प्रसिद्धतां गते राजा हेरोदस्य खाति
 शुलाब्रवीत्, अवगाहयिता योहनो मृतानां मध्याद् उत्तितस्तो
 १५ हेतोः प्रभावास्तस्मिन् स्वकार्यं साधयन्ति । अन्ये लवदन् स
 एतियः । अपरे चावदन् स भाववादी किंवा भाववादिनाम् एकेन
 १६ सदृशः । हेरोदस्तु शुला जगाद् यस्य योहनस्य शिरो मया छिन्नं
 स एवासौ । स मृतानां मध्यादुत्तिः ।

१७ वास्तवं हेरोद एव स्वभातुः फिलिप्पस्य भार्यां यां हेरोटि-
 यासुदूढवांसस्याः कारणात् प्रेषान् प्रहित्य योहनं शुला कारायां
 १८ बङ्गवान् । यतो योहनो हेरोदमगदत्, भ्रातृभार्यायाः स्थामित्वं
 १९ लया न विधेयमिति । हेरोदिया च तस्मै पर्यकुप्तत् तस्मै हनुम्
 २० ऐच्छक्त् न लग्नकोत् । यतो हेरोदो योहनं धार्मिकं धर्मित्वम् नरं
 शुला तस्मादविभेत् तस्मारक्तत् तस्यादेशं शुला च बङ्गनि कर्षीण-
 २१ करोत् प्रीतश्च तस्य वक्ष्यान्याकृण्यत् । अपरम् उपस्थितैः शुभदिने
 यदा हेरोंदः स्त्रीयजन्मोत्सवे, स्त्रीयमहस्तेकानां सहस्रपतीनां
 २२ गार्णीस्त्रीयप्रथमामास्य निमित्तं रांचिभोज्यम् अकरोत्, तदा तस्या
 हेरोदियाया कुहितरि सभां प्रविष्य मृत्येन हेरोदस्य ततोपवि-

षटानां तसङ्गिनाम् प्रीतिसुत्पादितवर्थां राजा तां बालिकामन्त्रवीद्
यद् वाऽच्छसि तत्त्वां याचस्तु तदेव तुभ्यं दास्यामि । अपि च स २३
शत्प्राप्ता तां जगाद्, यद्यं वाऽच्छसि तत् तुभ्यं दास्यामि, अहृराज्य-
पर्यन्तं तद् दास्यामि । तदा सा निर्गत्य खजननीम् आप्राचीत्, किं २४
याचिष्ठे ? सा जगाद्, अत्रगाहयितु योइनस्य मस्तकमिति । ततः २५
सा लिप्रं सेषाहं प्रविश्य राज्ञाऽन्तिकं गत्वायाचिष्ठ यथा भवान्
सपदि मद्यां स्यालेऽवगाहयितु योइनस्य मस्तकं ददात्वियं मम
वाच्छ्वा । अनेन राजा श्रोकार्त्तीं जातोऽपि अपथानां सङ्गिनाम् २६
भयात् तां प्रत्याख्यातुं नैक्षत् । अतो राजा दृष्टं प्रतिहारिणं २७
प्रहित्य तस्य शिरस आनयनमादिदेश । स च गत्वा कारणां तस्य २८
शिरश्चित्ता स्याले निधायानीय बालिकायै ददौ बालिका च
खमात्रे तद् ददौ । सर्वमेतच्छुत्वा तस्य शिर्या अगत्य तस्य २९
देहम् आदाय श्ववागारे निर्दधुः ।

ततः परं प्रेरिता यीशोः समक्षं समाजमुः, यच्च छत्रवन्नः ३०
—शिल्पितवन्त्यस्तु तत् सर्वे तस्मै निवेदयामासुः । स च तान् जगाद्, ३१
यूथमेव गुप्तं निर्जनं स्यानमागत्य किञ्चिद् विश्राम्यत । यत आगच्छ-
तामपश्चताम् महती मञ्चासीत्, आहारायायवकाशस्तोषां नाभवत् । ३२
अतसे गुर्वं नावमारुद्धा निर्जनं स्यानं जम्मुः । जगनिवहास्तु गच्छत- ३३
स्यान् अपश्यन् बहवस्थाभजान्, अतः सर्वनगरेभ्यो मानवाः स्वलमा-
र्गेण तत्र धात्रवन्त्यस्यान् अतिचंकमुक्तस्य समीपं समाजमुम् । यीक्षुस्तु ३४
वहिरेत्य मंष्टानं जगनिंवहं दृष्ट्वा, तान् अनुचक्ष्ये, यतसे वीकर-
क्षकै भेष्ये: सदृशा आमृण् । स तु तेभ्यः प्रभूतां शिरां दंतुमारेभे ।
इत्यं दिवस्य महाभागेऽतीते शिर्या उपागत्य तम्मुः, निर्ज- ३५
नमिदं स्यानं गतम् बहुतरं दिनं । भवान् अमूलं विद्युजतु यथा ३६

ते परिंतः स्थिताः पक्षी गीर्मांशु गला स्वार्थं पूपान् क्रीणीयु
 ६७ यंतसेषां खाद्यं नास्ति । स तु तान् प्रतिबभाषे, यूथमेव तेभ्य
 आहारं इत्त । अनेन ते तम् अब्रुवन्, वयं किं गला द्विशतमुद्रापादैः
 ६८ पूपान् क्रीलामीभ्य आहारं दास्यामः ? स तु तान् पप्रच्छ,
 'युग्मदन्तिकं कति पूपा विद्यन्ते ? गला पश्यत । ते तदवगत्याब्रुवन्,
 ६९ पञ्च पूपा द्वौ मत्यौ च । ततः चैनान् हरिति त्वये पङ्क्षिभिः
 ७० सर्वेषाम् उपवेशनमादिदेश । तदा त आहारार्थं शतं शतं पञ्चाशत्
 ७१ पञ्चाशत्त नराश्चतुरस्तपङ्क्षिभिरुपविष्टाः स च तान् पञ्च पूपान् द्वौ
 गत्यौ आदाय सर्वे प्रत्युच्छृष्टि भूलाश्चिष्मवादीत्, पूपांशु भङ्गा
 ७२ तेभ्यः परिवेषणार्थं स्वशिष्येभ्योऽददात् तौ द्वौ मत्यात्पि सर्वेषां
 ७३ कृते विभेजे । इत्यं सर्वे भुङ्गा तदृपुः । भग्नांशान् सञ्जृद्य च दादश-
 ७४ उक्तकान् पूरयामासुः, मत्ययोरेपि भग्नांशान् आददिरे । ते पूप-
 भेकारः प्रायः पैञ्चसहस्रपुरुषा आसन् ।

७५ ततः परं स धृपदि सोत्साहं स्वशिष्यान् नावं प्रवेष्टुं यावच
 ७६ स जनौचं विद्युजति तावद् अयतो वैत्तेदाग्निद्वयं गल्मादिदेश ।
 ७७ अनन्तरं स जनान् अनुज्ञाय प्रार्थयितुं गिरिमाहरोहै । सर्वात्
 यान्त्रूपस्थितायां नौका मध्यसागरं स चैकाकी स्तल आसीत् ।
 ७८ नौकावाहने च ते क्षिण्यन्ते यतो वायुस्तेषां समुख इति तेनादर्शिं ।
 प्रायो यामिन्याश्चतुर्थं यामे तु स समुद्रोपरि ब्रजंस्तेषां समीपमा-
 ७९ गमत् तानतिक्रमितुच्च प्रावर्तत । ते च समुद्रोपरि ब्रजन्तं तं
 ८० दृष्ट्वापक्षार्था मत्वा चुकुम्हुः, यतः सर्वं एव तं पश्यन्त उदि-
 विजिरे । ४४ तु दृष्टं तानालपन्नवीत्, आश्चित, सोऽहं, मा
 ४५ भैष्ट ४८ ततः परं स नौकामारुद्य तेषां समीपम् उपतस्ये वायुश्च
 ४६ शशाम । अनेन ते मनेःखतिमात्रं विस्मिता आश्चर्यं भेनिरे,

यतः पूर्णानां वृद्धा तैर्गुद्धं, तेषां इदयन् जडीभृतसामीत ।

तरिला ते गिनेषरतास्यं जनपदम् उपस्थाय नावं कूले बबन्धुः । ५४
नावसु निर्गतेषु तेषु मानवाः सपदि तमभिज्ञाय धावनो निक- ५५
टस्यं कृत्वं प्रदेशं गला पर्यङ्कैरखस्थान् वहन्तो यत्र कुचापि ५५
तसोपस्थितेः संवादम् आग्नेयस्तत्त्वं स्थानं निन्युः । तस्मिंश्च ५६
यामान् नगराणि वा पली वा प्रविश्टि मानवा अखस्थान् इह-
स्थानेषु निधाय तैसदीयवस्त्रप्रलग्नकस्यर्थनमेव तमयाचन्त, याव-
न्तस्थास्यूग्रंसे सर्वे तेहः ॥ ६ ॥

७ सप्तमोऽथायः ।

१ अप्रचालित हस्तैर्भाजनकथा १४ सन्तुष्टाशुचिकरणकारणर्थनियः १४ दुरफै-
निकौशिल्याः कन्यारोग्यकरण ११ वधिरकहृदनारोग्यकरणच ।

एकदा फरीशिनः शास्त्राधापकानाम् केचिन्नरा यिहृशालेमत १
आगत्य तस्यान्तिकं समाजसुस्तस्य कतिपयांश्च शिव्यान् अपवित्रै- २
रथतोऽप्रचालितै हस्तैराहरतो दृष्ट्वा निनिन्दुः । यतः फरीशिनो ३
यिहृदीयाम् सर्वे प्राचीनानां परम्परागतां शिवां रक्तनीतिहेतोः ४
सयन्नं हस्तौन् अप्रचाल्य नु भक्षयन्ति । हृष्टासागता अनवगाम्य न ५
भजयन्ति । अन्या अपि बड्डो रीत्यह्यैः शिर्जित्वा रक्त्यन्ते, यथा
पानपूत्राणां भाण्डानां तैजसभाजनानां श्यानाम् जलमञ्जनम् । ६
अतः फरीशिनः शास्त्राधापकाम् तमपृच्छन्, तव शिवाः किमर्थं ७
प्राचीनानां परम्परागतां शिवाम् अनाचरन्तोऽप्रचालितै हस्तैः ८
खाद्यमाहरन्ति । एतु तान् प्रतिजगाद्, कपटिनो युश्मानधि ९
यिशायाहः समीचीनां भावोऽपि व्याहृतवान्, यथा विखितमास्ते,
अधरैरेव कुर्वन्ति मत्सप्तानं जना इते ।

किन्त्वन्तःकरणं तेषां भन्ते दूरमवस्थितं ॥

- १ अलीकार्थन्विमे सर्वे मम कुर्वन्ति सेवनं ।
धर्मशिचाङ्गलेनैव शिचयन्तो नृणां विधीन् ॥
- २ यतो यूयमीश्वरस्याङ्गा विहाय मानवान्तुं परम्परागतां शिचां
रक्षन्तो भाण्डानां पानपात्राणां जलमज्जनं तस्मदृशा अन्याश
वह्नः क्रियाः कुरुथ । स पुनस्तान् जगाद् युशाकं परम्परागतां
३ शिचां रचितुकामा यूयं वाढम् ईश्वरस्याङ्गां वर्थीकुरुथ । यतो
नेऽग्निः कथयामास, वं निजपितरं मातरस्त्रं समन्वस्तेति, अपि च
४ यो निजपितरं मातरं वा श्रेष्ठे स वधो भविष्यतीति । यूयन्तु
वदथ, मत्तो यद्वानेन तवोपकारः समभविष्यत् तत् कर्वाणमर्थत
ईश्वरायोपहृतमित्यं पित्रे मात्रे वा यो मनुष्यः कथयतीति ।
५ यूयस्त्रं तत्पश्यात् तं पितु र्मातु वीरा कमप्युपकारं कर्तुं नानुजा-
६ नीय । अनेन स्वपरम्परागतशिचयेश्वरस्यं वाक्यं वर्थीकुरुथ । ईदृशी
वह्नः क्रियाश्च कुरुथ ।
- ७ अनन्तरं स जननिवृद्धं पुनः स्वसमीपमाह्य वभाषे, सर्वे
८ युशाभिः अुला बुधतां । वाह्यान्मनुष्यस्यान्तरं प्रविश्य यत् तम्
अपविचीकर्तुं शक्नोति तादृशं किमपि नास्ति । प्रवृत्त यथत्
९ तस्मान्निःसरति तत्तदेव मनुष्यम् अपविचीकरोति । इष्टेन्तु यस्य
ओतुं ओत्रे स्तः ।
- १० तस्मिंस्तु जननिवृद्धं व्यक्त्वा गृहं प्रविष्टे शिवास्तु तस्य उपमाया
११ अर्थं प्रस्तुः । ततः स तान् जगाद् किं यूयम् येवं निर्बोधाः ?
यत् किञ्चन वाह्यान्मनुष्यं प्रविशति तत् तम् अपविचीकर्तुं न
१२ शक्नोत्येतत् तु किं न बुध्यते ? तत् तावन्न तस्य हृदयं प्रविशत्यपि
१३ द्वदरमेव प्रविश्य सर्वभुक्तस्य इष्टवीकारकं ग्रीचकृपं निर्याति । स
पुन र्जनाद्, मनुष्याद् यस्मिःसरति तदेव मनुष्यम् अपविचीकरोति ।

यतोऽन्नरामनव्याणां इदयादेव कुचिक्षा निःसरणि यथा व्यभि- ११
चारा वेशागमनानि नरहत्यासौर्याणि लोभा अपकाराम्बलः १२
खैरिता कुदृष्टि धर्मनिन्दाभिमानो मूढता । सर्वाण्णेतान्यशुभा- १३
न्यन्नराम्भःसरणि मनुष्यम् अपवित्रीकुर्वन्ति च ।

तस्मात् स्थानादुत्थाय स चोरसीदोनयोः सीमानं गत्वा १४
किमपि गेहं प्रविवेश, तच्च केनापि न ज्ञातव्यमित्यवाङ्कृत् न
त्वशक्तोदत्तचितः स्थातुम् । यतो यस्याः चुद्रा दुहिताशुच्यात्मा- १५
विष्टाशीत् तादृशी काचित् स्त्री तच्छ्रुतागत्य तस्य चरणयोः
प्रणिपात । सा योषित् सुरफैनीकीयजातीया यूनानीयासीत् ।
स यथा तस्या दुहितुसं भृतं निःसारयेत् तदेव तथायाच्यत । १६
यीशुरुद्धु ताम् अत्रवीत्, प्रथमं बालकांस्त्रमुमनुमन्यस्त्र, यतो १७
बालकानां खाद्यं हत्वा सारमेयेभ्यो दानं न भद्रं । अनेन सा तं १८
प्रतिजगद, सत्यं प्रभो, यतो भोज्यमस्त्वाधो बालकानां फेल्यः
सारमेयै भर्त्यन्ते । ततः स तां जगाद्, अस्य वाक्यस्य इतुतो १९
याहि, तत् दुहितुः स भृतो निर्गतः । सा च खग्नेहं गत्वा तं भृतं २०
निर्गतं खुदुहितरस्त्र पर्यर्हं ग्रयानां ददर्श ।

पुनः चोरसीदोनयोः सीमतः प्रस्थाय स दिक्कापले: सीक्रां ११
मथेन गालीलीयसमुद्रस्थान्तिकमाजगाम । तच्च मानवाः स्वलित- १२
वाचमेकं वधिरं तस्मीपमानीय स यत् तस्मिन् इस्तावर्पयेत्
तदयाचन्त । ततः स तं जननिवहाश्चिर्जनं स्थानमपनीय तस्य १३
कर्णयोः स्थानुलौ निर्धाय निष्ठीवंस्तस्य जिङ्गां पस्यश्च खर्गं प्रत्युच्च- १४
दृष्टिं कृत्वा च निश्चस्य तं जगाद्, इप्फाथाह, अस्यार्थैः सुच्युतेति ।
सपदि च तस्य कर्णावुद्वाट्यास्त्रकाते जिङ्गावन्धनस्त्र मुकुते स १५
स्त्रजुवाग् वभृत्व च । यीशुरु तानादिदेशं, यूयं कमयेतन्मा वदत । १६

१० स तु थावदधिकं तानादिश्त् तावदधिकं तेऽघोषयन्, अतिमात्रं
चमल्लतासावदन्, स सर्वसेव सम्यक् चकार, वधिरांश्च अवजे
मूकांश्च कथने समर्थीकृतवान् ॥ ७ ॥

८ अष्टमोऽध्यायः ।

१ सप्तपूपकिष्मत् सौख्यतुः सहस्रपदवभेजनं ५० गणपीयचिङ्गदर्शयितुम् अनडौ-
कारः १४ ग्रिष्मारूपकिष्मकथा १९ अभ्याय नैर्वीदानं २७ खौटीनार्णयः २१ खौटस्य
स्वस्त्रयमेषामीयभविष्यद्वाक्यं २४ अनुग्रामिषोकान् प्रत्युपदेशः २८ भविष्यद्वाक्यम् ।

१ तेषु दिनेष्वेकदातीव महति जनारणे सति तेषांश्च खाद्याभावे
२ ज्ञाते यीशुः शिवान् स्वस्त्रीपमाह्नय जगाद्, अनुकम्पेऽहममूल्
मानवान्, यतस्त्रीष्वेव दिनानि ते मत्स्त्रीपम् अवस्थिताः खाद्यांश्च
३ किमपि तेषां नास्ति । अनश्नानस्तु ते चेन्नया स्वर्गेषु निष्ठज्यन्ते
४ तर्हि पथ्यवस्त्वन्ति, यतस्तेषां केचित् सुदूरादागताः । तस्य
शिवास्तं प्रतिजग्नुः, अत्र निर्जने स्थाने कः कस्मात् पूपान्
५ लक्ष्मामूल् तर्पयितुं शकुयात्? स तान् पप्रच्छ, युक्ताकं कति पूपाः
६ सन्ति? तेऽनुवन्, सप्तैव । ततः स जननिवचं भूमावपेष्टुमादिदेश,
तान् सप्त पूर्णांश्चादाय भङ्गा च परिवेष्टणार्थं स्वशिव्येऽद्दात्,
७ ते च जनौघाय पर्यवेषयन् । स्वत्प्याः चुद्रा मत्या अपि तेषामा-
सन्, स आश्रिष्व वदिला तेषामपि परिवेषणमाङ्गापयामास ।
८ इत्यं ते बुभुजिरे तद्वपुश्च, अवशिष्टस्य भग्रांशैः पूर्णान् सप्त
९ पेटकांश्चाददिरे । ते भोक्ताः प्रायस्तुः सहस्राष्ट्रासन् । अनन्तरं
स तान् विसर्ज ।

१० तेत्वणांश्च स स्वशिव्यैः सह नावं प्रविश्य दात्मानूयेतिनामके
११ प्रदेशं उपतस्ये । फरीश्चिन्दु विहिरांश्च तेन सह वादानुवादौ
कर्मुमारेभिरे परीच्छमाणांश्च तं गगनात् किमयभिज्ञानं यथाचिरे ।

ष ल्वामणा निश्चला जगाद्, एतत्कालस्य मानवाः किमर्थमभिज्ञानं १९
याचन्ते? युश्मानहं सत्यं ब्रवीमि, वंशायास्मै किमर्थमभिज्ञानं न दायि-
अते । इत्युक्ता ष तांस्तुक्ता पुरु न्नावं प्रविश्यापरपारं प्रतस्ते । २३

तैस्तु विस्तृत्य पूर्णा नानीता नावि च तैः साकं केवलमेकः १४
पूर्प आसीत् । ष च तानादिश्तत्, सतर्का भवत, फरीश्निर्ण १५
किल्खते हेरोदस्य च किल्खतः सावहिता भवत । अनेन ते मिथो १६
विचारयन्तोऽवदन्, अस्माकं पूर्णा न सन्ति तदेतत् कथयति ।

यीशुस्तु ज्ञात्वा तान् जगाद्, युश्माकं पूर्णा न सन्तीति किं १७
विचारयथ? इदानीमपि किं न जानीय न वा बुध्येद्देव? अधुनापि १८
किं जड़इदो यूयं? सनेचाः किं न पश्यथ? सकर्णाः किं न
गृण्यथ नापि सारथ? पञ्चसहस्रेभ्यं यदा पञ्च पूर्णान् अभाङ्गं १९
तदा भग्नांशैः पूर्णाः कति उङ्गका युश्माभिरादत्ताः? ते तं वदन्ति,
द्वादशेति । चतुःसहस्रेषु च यदा सप्त पूर्णानभाङ्गं, तदा भग्नांशैः २०
पूर्णाः कति पेटका आदत्ताः? तेऽवदन्, सन्तेति । ततः ष तान् २१
वभाष, युश्माभि न बुध्यते कथमेतत्?

बैत्तैदर्येयान्तूपस्थिते तंस्मिन् मानवा अन्वसेकमानीय प्रसादय- २२
मस्तं तस्य स्वर्णनं यथाचिरे । ततः स तस्यान्वस्य इस्तं धृत्वा तं २३
यामाद् वहि निर्माय तन्नेचयो निष्ठीय च तस्मिन् करावर्पथिला
तं पप्रच्छ ल्या किमपि दृश्यते किं? अनेन स दृक्पातं ज्ञात्वा- २४
ब्रवीत्, मनुष्यान् निरर्चे यतः पादपानिव तान् विहरतः पश्यामि ।
तदा स पुनस्तन्नेचयोः करावर्पथिला तं दृक्पातं कारयामास । २५
अनेन तस्यान्वस्त्रप्रतीकारे जाते सं सर्वान् सुस्पष्टमपश्यत् । स तु २६
तं गेहाय विस्तृच्य अगाद्, अमर्मपि मा प्रविश पामस्यं वा अस्मपि
मा ज्ञापय ।

१७ ततः परं यीडुस्तच्छ्रव्याश कैसरियाफिलिया यामान् जग्मुः ।

पथि च स शिव्यान् प्रपञ्च, मानवा मां कं ज्ञाला वदन्तीति ।

१८ ते प्रत्यूतुः, अवगाहयितारं योहनम्, अपरे लेलियम् अपरे च

१९ भाववादिनामेकतममिति । स पुनस्तान् बभाषे, यूयनु मां कं

ज्ञाला वदथ? अनेन पित्रस्तं प्रत्युषाच, भवान् खीष्ट इति । ततः

२० स तांस्तर्जयन्नब्रवीत्, मम कथां कमषि मा वदत् ।

२१ अनन्तरं स तानिदं शित्यितुमारेभे यथा, मनुष्यपुच्छावश्यं

यत् स बङ्गदुखं भुक्षीत प्राचीनैर्मुख्याजकैः शास्त्राधापकैश्च

२२ विराक्षियेत घायेत च चिभ्यो दिनेभ्यस्तु परं पुनरुत्तिष्ठेत् । स च

वाक्यमेतत् स्थृतमभाषत । तदा पित्रस्तं निर्जनमादाय तर्जयितु-

२३ मारेभे । स तु परावृत्य स्वशिव्यान् दृष्ट्वा च पित्रं तर्जयन्

जगाद, मन्त्रोऽप्यसर शैतान, यतो नैवैश्वरस्यापि तु मनुष्याणामेव

विषयास्त्रया चिन्त्यन्ते ।

२४ ततः परं स खशिष्यैः सह जननिवहमपि स्वसमीपमाङ्ग्य

तान् जगाद, यः कश्चिद्वाम् अनुगल्नुमिच्छति स आत्मानं प्रत्या-

२५ ख्यातु स्वकुश्मादाय च मामनुव्रजतुः । यतो यः स्वप्राणान्

रिरक्षिष्यति स तान् हारयिष्यति । यस्तु मदर्थं सुसंवद्वार्थं

२६ स्वप्राणान् हारयति स तान् रक्षिष्यति । यतो मनुष्यः० कात्मं

जगज्जष्वा यदि स्वप्राणैर्वैश्वर्यते तर्हि तस्य हितं वा किं भवति?

२७ स्वप्राणानां वा कं निक्षयं मनुष्यो दास्यति? युतो यः कश्चिद्

व्यभिचररिषु पापिष्ठेषु चैतत्कांलिकमानवेषु मन्त्रे मदीधवाक्येभ्य-

२८ द्वापर्यंपते, अपविच्च दूर्तै दूर्तो मनुष्यपुचो यदा स्वपितुः प्रतापे-

नागमिथ्यति तदा योऽपि तस्मादपचिपियन्ते ।

२९ अपि च स तान् जगाद, युक्तान्हं सत्यं ब्रवीमि, अपि ये

तिष्ठन्ति तेषां मध्ये केचिद् यावदीश्वरराज्यं प्रभावेनागतं च द्रष्टव्यं
यावन्मृत्योरास्तादं च स्तस्यन्ते ॥ ८ ॥

६ नवमोऽध्यायः ।

१ यौष्टस्यान्यमूर्तिधारणम् एलियनिर्णयस्य १४ एकमूकचिरभूतप्रस्थ स्वास्थ्य-
करणं १० सम्भूत्योः यमशानोत्यानस्य च कथा १२ त्रिष्ठलनिशयः १८ यौष्टस्य
नानोपदेशस्य ।

षड्भ्यो दिवेभ्यः परं यीशुः पित्रं याक्रोबं योहनञ्च गृहीत्वा १
विजनं केवलं तानेव प्रोक्षमेकं गिरिम् आरोहयामास तेषां २
समन्वे रूपान्तरीवभूत च । तस्य परिच्छदस्योच्चलो हिमवदतीव ३
शुभ्रस्थाभृत्, तादृक् शुभ्रीकर्तुं पृथिवीस्थेन रजकेण न शक्यं ।
अपि च मोग्निरेलियस्त्र तेभ्यो दर्शनं ददतुः । तौ यीशुना सह ४
समलपतां । तदा पित्रो यीशुं सम्बोध्यावादीत् रम्बिन् भद्रमसा- ५
कमचावस्थानम् अतोऽसामिस्त्वौषुट्जानि निर्मीयन्तां भवतः कृत
एकं मोग्नेः कृत एकम् एलियस्य कृते चैकं । वास्तवं किं वक्तव्यं ६
तत् तेन हाजायत यतसे चासापन्ना आसन् । ततः परं तेषामु-
परि द्वायाकरो मेघः सज्जातस्तमाम्बेधाद् वाणीयसुदभृत् अयं ७
मम प्रियः पुत्रोऽस्य वर्चासि युग्माभिः श्रूयन्तामिति । अकस्मात् ८
परितो इक्षपातं कुर्वन्तसे पुन नापरं कमपि ददृशुः केवलं तैः
सहितं यीशुः ।

गिरितख्ववरोहसु तेषुं यीशुस्तानिदमादिदेश, मनुष्यपुत्रो ९
यावन्मृतानां मध्यान्नोन्निष्ठति तावद् यूनं यद्यद् दृष्टव्रक्षात्
कमपि मा ज्ञापयत् । अतसे तद् वचनं स्वार्थम् अस्त्रम् अपि त १०
मृतानां मध्यादुत्यानं किं भवेदेतदधि मिथो व्यक्तारथम् । ततसे ११
यीशुं पप्रक्षुः प्रथमम् एलियेनागमन्वयमिति शास्त्राध्यापकैः कथ-

१२ मुच्छते ? स तान् प्रतिजगाद्, सत्यं प्रथमम् एलिय आगत्य शर्वं
पुनः संखरिष्यति । मगुष्यपुत्रमप्यधि कथमिदं लिखितमास्ते यत्
१३ तेन बङ्गदुःखं सोढव्यं नगण्यता च गन्तया ? युश्मांस्त्वहं सत्यं
ब्रवीमि, एलियोऽप्यागतवान् तमधि च यक्षिखितमास्ते तदनुरूपं
१४ तै तं प्रति तत्तत् कृतवन्तो यद्यदैच्छंसे ।

१५ ततः परं यदा स शिष्याणामन्त्रिकमागमत् तदा महान्तः
जननिवहं तेषां परितः संस्थितं शास्त्राधारापकांश्च तै विवदमानान्
१६ ददर्श । तत्त्वण्टु स कृत्वो जननिवहसं दृष्ट्वा चमत्कारं मेने
१७ मनुष्याश्च समाद्रवन्तस्तमभ्यनन्दन् । स तु शास्त्राधारापकान् पप्रच्छ,
१८ एतैः किं विवदत्वे ? । तदा जननिवहमध्यान्वर एकः प्रतिबभाषे,
१९ गुरो, भवत्समीपमहं स्वपुत्रमानीतवान् स मूकेनात्मनाविष्टः । स
चात्मा यत्र तमाक्रान्त्यति तत्र तं कर्षति स च फेनमुद्गमयति
२० दत्तैश्च दन्तान् घर्षति यष्टिवत् कठिनो जायते च । भवतः शिष्या
२१ यत् तं निःसारयेयुत्सदर्थमहं तेभ्यो न्यवेदयं ते तु नाशकुवन् । स तदा
२२ तान् प्रतिभाषमाणो जगाद्, रे विश्वासद्वीन वंश युश्मसमीपं मया
कियत्कालमवस्थातयम् ? कियत्कालं द्युयं मया सोढव्याः ? स
२३ मदन्तिकमानीयताम् । ततस्त्विंस्तादन्तिकमानीते तं दृष्ट्वैव स
आत्मा तं बालं कर्षन् चोभयामास स च भूमौ निपत्य फेनमुद्ग-
२४ मयन्नलुठत् । तदा स तत्पितरं पप्रच्छ, कियत्कालमेतत् तस्य
२५ समूतम् ? स जगाद्, आवाल्यान् । स च बड़कालसं नाश्चितुकामो
वक्षी तोये च निचिपत्वान् । भेवता तु यदि किमपि शक्यं तर्ष्ण-
२६ स्माननुकम्पयेष्यपकरोतु । यीशुर्तु तमवीत् यदि शक्यमिति कथं
२७ वदसि ? सर्वमेव शक्यं विश्वसता । ततस्त्वं बालकस्य पिता
२८ तत्त्वण्टुष्वैःखरेण शाश्रुतेचो जगाद् विश्विमि प्रभो भवान्

ममाविश्वासमुपकरोतु । तदा यीशु जननिवहं समाद्रवन्तं हृष्टा २५
तमग्नुचिमात्मानं तर्जयन् बभाषे, रे मूक वधिर आत्मन् लाम-
इमाज्ञापयामि, अस्त्रान्निःसर मैव पुनरिममाविश । तदा स २६
कोशिला भृषं तं कर्षिता च निःसार । स बालस्तु मृतकल्पो
बभूव तेन बहवोऽवादिषुः स मृतः । यीशुस्तु तस्य इस्तं धृत्वा २७
तस्यापयामास ततः स लक्ष्यो । ततः परं तस्मिन् गट्ठं प्रविष्टे २८
तस्य शिष्या निर्जनं तं प्रप्रच्छुः, कथं वयं तमात्मानं निःसारयितुं
नाशकुम ? स तान् जगाद, जातेरस्या निःसारणं नायेन केनायु- २९
पायेन सिष्ठति, केवलं प्रार्थनोपवासाभ्याम् ।

स्थानात् तस्मात् प्रस्थाय ते गालीलदेशेन प्रागच्छन्, ततु ३०
केनापि श्यायेत तत् स नैच्छत्, यतः स स्तशिष्यान् शिच्ययन्नक- ३१
थयत्, मनुष्यपुत्रो मनुष्याणां हस्तेषु समर्पयिष्यते तैर्धानिष्यते
च, हतस्तु स दृतीये दिने पुनरुत्थायति । ते तु तद् वचनं ३२
नाबुध्यन्त तं प्रष्टुमविभयुञ्च ।

ततः पूरं ते कफरनाह्नमम् आजग्मुः । गट्ठं प्रविष्ट्य स तान् ३३
प्रप्रच्छ पथि किमधि मिथो वादानुवादावकुरुत ? ते तु मौनिनो ३४
बभूव, यतः को महत्तम एतदधि ते पथि मिथो वादानुवादौ
कृतवन्तः । स चोपविश्व द्वादश शिष्यानाह्य जगाद, यदि कश्चित् ३५
प्रथमो भुवितुं वाच्छति तर्हि स सर्वेषामन्यः सर्वेषां परिचार-
कश्च भवतु ! अपि च स बालकमेकमादाय तेषां मध्ये स्थापयामास ३६
तं क्रोडे. गृहीत्वा च तान् अत्रवीन् यः कश्चिदीदृशमेकं बालकं ३७
मम नामा गृह्णाति स मां गृह्णाति, मात्रं यो गृह्णाति स न
मास् अपि तु मत्प्रेरकमेव गृह्णाति ।

तदा योहनस्तं प्रतिबभाषे, गुरोऽभवतो नामा यो भूतान् ३८

निःसारथ्यस्मांसु नानुगच्छति ताहृशो नरः कश्चिदसाभि दृष्टः,
 ३६ स लक्ष्मान् नानुगच्छतीतिहेतो वर्यं तं न्यवारयाम । यीशुसु जगाद
 मैव लं निवारयत, यतो नास्ति कोऽपि ताहृशो यो मन्त्राद्वा
 ४० प्रभावमिद्दुः कर्म्म लक्ष्मा सहसा मां निन्दितुं शक्यात् । यतो
 ४१ योऽस्माकं विपक्षो नास्ति सोऽस्माकं स्वपक्षः ।
 ४२ यूयं ख्रीष्टस्येति हेतो र्मम नाम्नाद्यः कश्चिद् युआन् चषक-
 मेकं तोयं पाययति, युआन् सत्यं त्र्वौमि, स कथञ्चन स्वपारि-
 ४३ तोषिकेण नापवच्छियते । यः कश्चित्तु मयि विश्वसतामेतेषां चुद्रा-
 णमेकं स्वालयति तत्कष्टे वृहत्येषणीबन्धनं समुद्रे च तस्य
 ४४ निपातनं श्रेयः । तव हस्तश्च चेत् तव स्वलनहेतु भवेत् तर्हि तं
 छित्ति । लदर्थमिदं श्रेयो यत् लं हीनाङ्गो जीवनं प्रविशेः, न लिदं
 ४५ यद् द्विहस्तो नरकमनिर्बाणञ्च वक्षिं गच्छे र्यत्र निवासिनां कीटो
 ४६ न चियते वक्षित्त्वं न निर्वायति । तव चरणो वा चेत् तव स्वल-
 नहेतु भवेत् तर्हि, तं छित्ति । लदर्थमिदं श्रेयो यत् लं खस्तो
 जीवनं प्रविशेः, न लिदं यद् द्विचरणो नरके वक्षौ चानिर्बाणे
 ४७ निचियेथा यत्र निवासिनां कीटो न चियते वक्षित्त्वं न निर्वायति ।
 ४८ तव नेत्रं वा चेत् तव स्वलनहेतु भवेत् तर्हि तदुत्पाटय । लदर्थ-
 मिदं श्रेयो यत् लमेकनेत्रं ईश्वरराज्यं प्रविशेः, न लिदं यद्
 ४९ द्विनेत्रो वक्षिमये नरके निचियेथा यत्र निवासिनां कीटो न
 ५० चियते वक्षित्त्वं न निर्वायति । वास्तवमेकैको नुरो वक्षिरूपेण
 लवणेन मिश्रियिष्यते, एकैको यंकुयोपहारस्यं लवणेन मिश्रियिष्यते ।
 ५१ लवणं भद्रं । लवणमनु यदि लवणत्रहीनं जायते तर्हि केनोपायेन
 तत् स्वादयुक्तं करिष्यत । स्वाक्षरे लवणं रक्षत मिथ ऐक्यमा-
 चरत च ॥ ६ ॥

१० दशमोऽध्यायः ।

१ स्मीत्यागकथा १२ शिष्यूनां पाच्छालं १० भजियुवलोकायोपदेशः १८ शिवाणां
सल्कारनिर्बयः ११ छोटैस्तोर्मैविद्वाच्च १५ याकोबयोहनयोः प्रार्थनस्यापाच्छालं
४८ अथाय चचुर्दशान्तः ।

१ तस्मात् स्वानात् प्रस्थाय स यिङ्गदियाया यद्देनप्रारम्भप्रदेशस्य १

“ च स्मीत्यासुपतस्ये पुनर्स्य जननिवहस्तदन्तिं समाजगमः । स च
खरीत्यनुसारेण पुनर्स्वानशिक्षयत् ।

तदा फर्गेशिन उपागत्य परीक्षमाणास्तं पप्रक्षुः, भार्यात्वागः २
किं भर्तु विधेयः? स तान् प्रतिबभाषे, सोशिर्युशान् किमादिष्ट- ३
वान्? तेऽवदन् त्यागपत्रं लिखिला तां विज्ञष्टु मोशिरनुज्ञे । ४
तदा यीशुस्तान् प्रत्यवादीत्, युधाकं इत्काठिन्यमवेच्य भोग्यि ५
र्युभदर्थमिममादेशं लिखितवान् । स्मृष्टेराहौ लीश्वरो नरं नारीश्व- ६
तौ निर्मितवान् । “एतद्वेतो र्मनुष्यः पितरं मातरस्य परित्यन्त- ७
खजायायामासंक्षयते तावुभौ चैकाङ्गीभविष्यतः ।” अनेन तौ पुन- ८
र्न द्वौ स्तः, तावेकाङ्गीभृतौ । अतो यदीश्वरेण संयोजितं तन्मनु- ९
श्वेण मा विद्योज्यतां । ततः परं गृहे शिव्याः पुनर्स्तं तां कथां १०
पप्रक्षुः । तदा स तान् जगाद् यः कश्चित् स्वभार्यां त्यक्तापरामु- ११
दद्यति स तस्या विद्धूं व्यभिचारं करोति, या च जाया स्वपतिं १२
त्यक्तान्येतोदुद्धते सा व्यभिचारं करोति ।

ततः परं शिशवः केचित् तस्यान्तिकमानीयम् यत् स तान् १३
सृष्टेत् । शिव्यास्त् तदानेहन् अभर्त्यन् । तदृ इष्ट्वा यीशुः कुञ्जा १४
तान् जगाद्, मस्तमीपमागमित्यतः शिशून् अनुभव्यर्थं मा वारघम
यतः स्वर्गराज्यमीदृशानामेव । दुश्मानहं सत्यं ब्रह्मीनि यः कश्चित् १५
शिशूरिव स्वर्गराज्यं गृहाति स न कथम् तत् प्रवेश्यति । ततः १६

परं स नान् शिष्मून् क्रोडे गृहीता तेषु हस्तावर्पयिता चाशेषं
बभाषे ।

१७ लक्ष्मिंसु गृहाद् वहिः पन्थानं गते कश्चिद् इतगमनेगागत्य
जागुनी पातयिता च तं पप्रच्छ, भो सदुरो अनन्तजीवनस्थाधि-
१८ कारी यद् भवेयं तदर्थं मया किं कर्तव्यं? यीशुसुं जगाद्, कर्थं
मां सम्बं वदसि? सदेकं एवेश्वरोऽनापरः कोऽपि । लमाङ्गां
१९ जागासि, व्यभिचारं मा कुरु, नरहर्यां मा कुरु, चौर्यं मा कुरु,
मृषाशास्त्रं मा देहि, वस्त्रानं मा कुरु, स्वपितरं स्वमातरस्त्रं
२० समन्वयेति । स तं प्रत्युत्ताच, गुरो पालितं मया सर्वसेतदावा-
२१ ल्यात् । तदा यीशुसुं समालोक्य तस्मिन् स्वेहमनुभूय च तं
जगाद्, तं गुणैकहीनोऽमि, गत्वा सर्वं तत्र यद्यदस्ति तद् विक्रीय
दरिद्रेभो देहि, तथा हते स्वर्गं तत्र धनं स्यास्यति, तत परमेहि
२२ क्रुशमादाय मामनुगच्छ । वचनेऽस्मिन् विषादं गत्वा स शोचन्
प्रतस्ये यतस्य वस्त्रनि प्रचुराण्यासन् ।

२३ तदा यीशुः परितो दृक्पातं कृत्वा स्वशिथान् अव्रीत्,
२४ वस्त्रानं स्वामिनः कियतायासेनेश्वरराज्यं प्रवेश्यन्ति? तस्यैतेषु
वाक्येषु ग्रिथास्यमत्कारं मन्त्रिरे । पुनर्य यीशुः प्रतिभाषमाण्डान्
२५ जगाद्, वस्त्राः, विच्छेषु विश्वसतामीश्वरराज्यप्रवेशः कियदायास्युकः!
२६ धनवत् ईश्वरराज्यप्रवेशात् सूचीच्छिद्वेषोद्गमनं सुसाध्यं । अनेन
तेऽत्याक्षमास्थर्यं मन्यमाना मिथोऽवदन्, कस्यहि तरिणुं अकृथात्?
२७ यीशुसुदा समालोक्य नागव्रीत्, तदसार्थं मनुस्याणां च तीक्ष-
रस्य । सर्वंहि साध्यमीश्वरस्य ।

२८ तदा पिचलमिदं वस्त्रं प्रावर्त्तत, पश्यतु वर्यं सर्वं त्वक्ता भव-
२९ नामनुञ्जितवस्त्रः । यीशुः प्रतिबभाषे, द्युप्राप्तं सर्वं व्रवीनि,

मरथं सुसंवादार्थं गृहं भावृन् वा भगिनी वा पितरं वा मातरं
वा भार्यां वा सन्नानान् वा चेचाणि वा त्यक्ता य इदानीमस्मिन् ३०
युग उपद्रवैः सार्द्धं शतगुणं गृहाणि भावृन् भगिनी भावृन्
सन्नानान् चेचाणि च भावियुगेऽनन्तं जीवनं न लक्ष्यते तावृग्रः
कोऽपि नास्ति । बहवः प्रथमास्त्वन्या भविष्यन्यन्याश्च प्रथमाः । ३१

तदा ते यिहशालेमं वच्छल्नः वर्तमन्यासन् यीरुस्तेषामग्रेऽवजत् ३२
ते च विस्मिता आसन् तमनुगच्छन्तोऽविभयुश्च । ततः स पुनस्तान्
द्वादश शिष्यान् खसमीपं गृहीत्वा स्वं प्रति यद्यत् सम्भविष्यति तत्
तेभ्यः कथयितुमारेभे, यथा, पश्यत वयं यिहशालेमं गच्छागो ३३
मनुष्यपुत्रं सुख्याजकेषु शास्त्राभ्यापकेषु च समर्पयिष्यते । ते च
विचारेण तस्य प्राणदण्डमादेक्ष्यन्ति परजातीयानां करेषु तं
समर्पयिष्यन्ति च, ते पुनस्तमुपहसिष्यन्ति, कशाभिः प्रहरिष्यन्ति, ३४
तदपुषि निष्ठीविष्यन्ति, तं धातयिष्यन्ति च । हतीये दिवसे तु स
पुनरुत्थास्यति ।

तदा सिबदियसुतौ याकोबयोहनौ तस्यान्तिकमागत्य जगदतुः, ३५
गुरो आवां यद् याचिंच्छावहे भवान् अस्तदर्थं तत् करोत्वेतद्
वाच्छावः । स तौ पप्रच्छ युश्मदर्थं मया कर्तव्यं किं वाच्छावः? ३६
तौ तं जगदतुः, भवतः प्रताप आवयोरेकतरो भवतो दिच्छिणे- ३७
ज्यतरो, भवतो वासे समुपविश्विमं वरमावाभ्यां दातुमर्हति ।
यीरुस्तु तौ प्रत्यवादीत्, युवां यद् याचेष्ये तत्र जानीयः । येन ३८
पानपाचेणाहै पास्यामि तेन किं, युवां पातुं शक्नुयः? येव चाव-
गाहनेनाइमवगाहयिष्ये तेनावशाइयितुं किं युवाभ्यां शक्यं? तौ
त्रमूचतुः, शक्यं । यीरुस्ताववीत्, येनाहै पास्यामि तेन पानेपाचेण ३९
युवां पास्यतः, येनाइमवगाहयिष्ये तेनावशाइयेनावगाहयिष्येष्ये च,

- ४० परन्तु मस दक्षिणे वासे वोपवेशनाधिकारस्य दानं मथा न विधेय, स
 ४१ येषां कृते निरूपितस्तेभ्य एव दातव्यः । श्रुतैतदन्ये दश शिष्या याकोबे
 ४२ योहन्ते च रौच्यमापन्नाः । यीशुस्तु तान् खसमीपमाङ्गयोवाच,
 यद्यु जानीथ, ये परजातौयानां ग्रास्तारः प्रतिभान्ति ते तेषां-
 ४३ सुपरि तीक्ष्णप्रभुलं कुर्वते, महान्तस्य तेषां तीक्ष्णकर्त्तव्यं कुर्वते ।
 ४४ न भव्यन्तु तादृशं युश्माकं .मथ्ये । इत्युत युश्माथ्ये यो महान्
 ४५ भवितुमिच्छति स युश्माकं परिचारको भविष्यति, यस्य युश्माथ्ये
 ४६ प्रथमो भवितुमिच्छति स सर्वेषां दासो भविष्यति । यतो
 मनुष्यपुत्रोऽप्यागतो न परिचर्यां भोक्तुम् अपि तु परिचरितुं
 दातुस्य खप्राणाग् निष्क्रयमूलं बहनां विनिमयेन ।
 ४७ अनन्तरं ते यिरीङ्गमागताः । ततः परं तस्य तच्छिष्याणां
 महतो जननिवहस्य च यिरीङ्गतो निर्गमनकाले तीमयस्य पुत्रो
 कर्तीमय इति नामकोऽन्यो भिन्नमाणः पथपार्श्वं उपविष्ट आसीन् ।
 ४८ नामरतीयो यीशुरुपस्थित इति श्रुत्वा स क्रोशन् गदितुमारेभे,
 ४९ भो दायूदस्य पुत्रं यीशो मामनुकम्यताम् । अनेन बद्वुल्लं भर्त्स-
 यन्नो मैनावलम्बनमार्दिदिः । स तु बड्गुणैरधिकम्बोश्त ।
 ५० भो दायूदस्य पुत्रं मामनुकम्यताम् । यीशुसदा तिष्ठतस्यानुग्रन्थ-
 माङ्गापयामास । अतस्ये तमन्धमाङ्गयन्तोऽनुवन्, आश्वसिहि,
 ५१ उच्चिष्ठ, स लामाङ्गयति । तदा स स्वसनं त्यक्तोत्पत्त्वा यीशो-
 ५२ रन्तिकमागतः । यीशुस्तुं समोद्यावादीत्, लदृशं सुया कर्त्तव्यं
 किं वाऽङ्गसि? सेऽन्यस्तं जगांदू, भो रस्तौणे, दृष्टिशक्तिं लिप्से ।
 ५३ ततो यीशुस्तुमुवाच, याहि तव विश्वासस्त्वां तारयामास । स च
 सत्काणं दृष्टिशक्तिं लेभे मार्गं यीशोरनुगामीं वभृव च ॥१०॥

११ एकादशोऽध्यायः ।

१ प्रीष्टस्य यिष्ठशालेमपुरयान् ११ उडुम्बरतरौ शापः १५ मन्दिरादु विजिता
विजितिः १० प्रत्ययस्य प्रावस्थकथन् २८ मुख्याजाकादीनां विष्णवरताक-
रच्छ ।

अग्नरं तेषु यिष्ठशालेमस्य समीपमागत्य जैतुगात्मगिरौ १
स्थितयो वैत्कगी वैथनिय चेत्यभिधामयोरूपस्येषु यीशुः २
श्विष्ठौ द्वौ प्रेषयन्निदमादिदेश, युग्मात्मुखस्थमसुं यामं गच्छतं तच ३
प्रविष्ठैव बद्धमेकं गर्दभशावकमासादयिष्यथो यत्पृष्ठं मनुष्ठः केऽपि ४
नारूढवान्, तमेव मुक्तागत्यतं । यदि च केऽपि युवां पृच्छेत् ५
किमर्थमिदं कुरुथ इति, तर्हि वदतम्, अनेन प्रभोः प्रयोजनमात्मा ६
इति, ततः स तत्काणं तमच विभव्यति । तदा तौ गत्वा वहि: ७
कुट्टरथायाः पार्श्वे गृहद्वारे बद्धं तं गर्दभशावकमासाद्य मोक्षं ८
प्रावर्त्ततां । तच तिष्ठन्तः केचिन्नरात्मु ताववदन्, किमर्थं तं शावकं ९
मुम्भयः? तदा यीशु र्यथादिष्टवांस्तथैव ताभ्यां कथिते तौ तैर- १०
नुश्चातौ । शावकं तम्भ यीशोः समीपमानिन्यतुसात्पृष्ठे च स्ववासांसि ११
निदधाते । ततः स तमाहरोह । बहवश्च मार्गे स्ववसनानि विक्षा- १२
रयमासुरन्ये च पादपानां पश्चावाञ्छिक्ष्या पथि व्यसारयन् आयप- १३
स्वाङ्गप्रिमिनो नराश्चरवेणाङ्गुवण्, जय, प्रभो नाशा य आयाति १४
स धन्वोभृथात्, प्रभो नाशासप्तितु दंत्यूदस्य यदु राज्यमायाति १५
तदु धन्वं भृथात्, ऊर्जलोके जयध्वनि र्भवतु । अग्नरं यीशु १६
र्यिष्ठशालेमं धर्मधाम च प्रविष्टः, पूर्णितः स्तर्वं निरीक्ष्य च दिना- १७
वसानहेतो द्वादशगिर्यैः साद्धुं तैर्यनियां प्रतस्ये । १८

परप्रातःकाले तेषु वैथनियोतः प्रस्तितेषु शोऽनुष्ठत् दूराच १९
सपत्नमेकम् उडुम्बरदृशं निरीक्ष्य तच किमपि फलं लक्ष्यते न वेति २०

- १४ इष्टु तदन्तिकं जगाम । समीपसुपस्थाय तु पचेभोऽन्यत् किर्मपि
जासादयामास । यतस्तदोऽुम्बरफलानां समयो नासीत् । अतो
यीशुङ्कं समोध्यावादीत् इतः परं कदापि क्रोऽपि लदृत्पक्षं फलं
१५ न भक्षयतु । तस्य शिथाश्च तद् वचनमयैषुः । ततः परं ते यिष्ठ-
१६ शालेम उपतस्थिरे, यीशुङ्कं धर्मधाम प्रविश्य तत्र धर्मधामि क्रय-
विक्रयकारिणो वहिष्कर्नुमारेभे, बर्णिषां सुद्रामनानि कपोतवि-
१७ क्रेत्रणामासनानि च न्युज्यामास धर्मधामो भथेन च कस्यापि
पात्रवद्वनं नानुमेने, शिवयंश्च तान् जगाद्, किं न लिखितमाले,
१८ ख्यास्यते सर्वजातीनां प्रार्थनाधाम मदृहम् ।
- १९ ततु युश्माभिरकारि दस्यूनां गङ्गरः । तच्छ्रुता शास्त्राध्यापका
२० सुख्याजकाश्च तं इन्द्रुमयतन्त । वास्तवं ते तस्मादविभयु र्यतः
कृत्वा जननिवहसास्य शिवायां चमत्कारममन्यत ।
- २१ सन्ध्यायान्तु जातायां स नगरान्विज्ञेगाम । प्रातःकाले च
मार्गेण गच्छन्तसे तस्मुदुम्बरवक्षं समूलं गृष्णकीभूतं ददृशुः ।
- २२ तदा पित्रः स्मरन्ते जगाद्, रस्त्रिन् पश्यतु भवताभिश्रापः, पादपो-
२३ इसौ इुष्कीभूतः । यीशुः प्रतिभाषमाणस्तानब्रवीत्, ईश्वरे विश्वासं
२४ क्षत्रावतिष्ठ्वम् । युश्मानहं सत्यं ब्रवीमि, लमुत्पत्यं समुद्रे चिप-
तेति गिरिमिमसुखा यः कश्चिन्मनसा न संशयामः स्वोत्र॑ कथा
२५ सिध्धतीति विश्वसिति स यत् कथितवन् तदवाप्यति । ततो
युश्मानहं वदामि, यूयं प्रार्थयमानां यद्यद् युच्यते तस्मभवन्त
२६ इति विश्वसित तर्हि तदवाप्यत्य । यदा च प्रार्थयम्भास्तिष्ठत तदा
ल्लभ्यं, यद्यि मनसि कस्यचिद् तिष्ठूा कथा विद्यते । तथा हते
२७ युश्माकं स्वर्गस्थः पितापि युश्माकं दोषान् जमिष्यते । युथनु यदि
न शर्मध्ये, तर्हि युश्माकं पितापि युश्माकं दोषान् न जमिष्यते ।

ततस्ते पुन र्यूशालेमं प्रविष्टाः । स च यदा धर्मधारि २७
व्यहरत्, तदा मुख्यावजकाः शास्त्राधारपकाः प्राचीनाश्च तमभ्येत्य २८
पग्रच्छुः, केनाधिकारेण करोषि लं कर्माण्येतानि ? को वा त्वयै-
तानि कारयितुं तमधिकारं तु भ्यं दत्तवान् ? यीशुस्तु तान् प्रत्य- २९
ब्रवीत्, युशानहमपि कथामेकां प्रक्ष्यामि, मम्हं चेत् तदुत्तरं दत्य,
तर्हि केनाधिकारेण सर्वमेतत् करोमि तदहमपि युशान् वदि-
व्यामि । योहनस्यावगाहनं किं स्वर्गादुत्पन्नमुत मनुष्येभ्यः ? एत- ३०
स्थोत्तरं मम्हं दत्त । ते तदा परस्तरं विचारयन्तोऽवदन्, तत् ३१
स्वर्गात्पन्नमित्युक्ते सोऽमान् प्रक्ष्यति, यूयं तर्हि तस्मिन् किमर्थं न
विश्वसितवन्नः ? तनु मनुष्येभ्य उत्पन्नमिति कथं वदेम ? वास्तवं ३२
ते जनेभ्यो विभ्युः, यतो योहनः प्रकृतो भाववाद्यामीदिति सर्व-
रन्वभूयत । तत्ते यीशुः प्रत्येवदन्, न जानीमः । यीशुस्तदा तान् ३३
प्रतिबभाषे, नाहमपि युशान् ज्ञापयामि, करोम्यहं सर्वमेतत्
केनाधिकारेणेति ॥११॥

१२ द्वादशोऽध्यायः ।

१ इति शास्त्रस्य दृष्टामः १२ करदाने फरीशिनां निवन्नरताकरणं १३ श्वशानो-
त्यानु सहूकिनां निवन्नरताकरणं १४ प्रधानाङ्गाया विष्णेयः १५ शास्त्राधार-
कानां निवन्नरताकरणं १६ तेषां देष्प्रकटनं ४१ विभवाया दाहत्वच ।

तदा सु उपमाभिस्तेभ्यः कथयितुमारेभे, नरः कश्चिद् द्राक्षा- १
स्ता रेष्यन् द्राक्षोद्यानं कृत्वा दृत्या पुरिवार्यं तवाद्ये द्राक्षा-
मह्नार्थकुण्डं खनिलाद्वालं, निर्षाय च कृषकेषु करदायिषु तत्
समर्थ देशान्तरं जंगाम । ततः परं फलकाले कृषकेष्वो द्राक्षो- २
द्यानश्च फलानामभ्यमादातुं म कृषकाणां ममीपं दासमेकं प्राहि-

- ६ एते । ते हु तं धूला ताड्यामासुरिकहस्तं विस्तृजुश्च । ततः स
४ पुनर्लेषा समीपमन्यसेकं दासं प्रेषयामास । ते प्रस्तरचेपणेन
५ तस्यापि मूर्द्धानमाजग्नुन्यकृत्य विस्तृजुश्च । ततः परमन्यस्मिन्
प्रहिते तेन ते तं धातयामासुः । अपरांश्चानेकान् अहिंसिषुः,
६ कांश्चित् प्रक्षारेण कांश्चिद् वा वधेन । तदैकं एव तस्य प्रियः
७ शेषे स तमपि तेषां समाप्तं प्राहिषोत् । ते क्षषकासु परस्यर-
मन्त्रवन्, दायहरोऽसौ, तदागच्छत वयमसु हनिष्यामस्तेन दायां-
८ शोऽसाकं भविष्यति । अनेन ते तं धूला जग्नु द्राक्षोद्यानाद् वहि
र्निचिच्छिपुश्च । अतस्योद्यानस्य स्वामी किं करिष्यति ? स आगत्य
९ तात् क्षषकान् विनाशयिष्यति, द्राक्षोद्यानश्चान्येषु समर्पयिष्यति ।
१० युशाभिः कदापि किं शास्त्रोक्तिरियं न पठिता, यथा,
११ गद्यनिर्षाहभिः लोकैर्यः पाषाणो निराळतः ।
१२ स एव गद्यकोणस्यः प्रसुख्यः प्रसरोऽभवत् ।
- १३ तदा तं धर्तुमयतन्त जननिवहाच्चविभयुः । यतस्तैरबोधि
यत स तानधि तां दृष्टान्तकथामवदत् । तं त्यक्ता हु ते प्रस्तिकाः ।
- १४ ततः परं वाक्पाशेन तं निबद्धुमिच्छन्तस्ते कांश्चित् फरीशिनो
१५ हेरोदोर्याच्च तस्याक्षिकं प्रेषयामासुः । त उपागत्य तस्तुः, भो
गुरो वयं जानीमो यद् भवान् सत्यंवान् कस्मादपि न विभेति
यतो भवान् ममुश्याणं सुखांपेक्षां न करोत्यपि हु सत्येनेश्वरस्य
१६ पन्थानं शिक्षयन्ति । कैसराय करदानं विधेयं न वेति ? दासामो-
जथवा न दास्यामः किं ? स हु तेषां कापयं बुद्धा तात् जगाद्,
- १७ कथं मी परीक्ष्येमः सुदृष्टापादसेकमानयताहं तं निरीच्यते ।

तस्मिंसौरानीते स तान् पप्रच्छ कस्येयं मूर्च्छिरिदं लेखनम् ? ते तं वदन्ति कैसरस्य । तदा यीशुस्तान् प्रतिष्ठभाषे, दत्त कैसराय १७ यद्यत् कैसरस्य, दत्त चेश्वराय यद्यदीश्वरस्य । अनेन ते तस्मिन्नास्यर्थं मेनिरे ।

तदा पुनरुत्थानमनङ्गीकुर्वाणः सहूकिनस्त्यान्तिकमागत्य तं १८ पप्रच्छुः, गुरो, भोगिरमदर्थमिममादेऽं लिखितवान्, यस्य भाता १९ भार्यां विहाय निःसन्नानो चियेत, स तां भ्रावभार्यामुदुद्य स्वभावे वंशसुत्यादयलिति । आसंसु सप्त भातरः । प्रथमः योषि- २० तमुदुद्य निःसन्नानो ममार । दितीयस्तदा तामुदुवाह, सेत्पि २१ निःसन्नानो ममार । द्वतीयस्य तादृश्येव गति र्बभूव । इत्यं ते सप्त २२ तामुदुद्य निःसन्नाना ममुश । सर्वेषां पश्चात् सा योषिदपि ममार ।

अतः पुनरुत्थान उत्तितानां तेषां कस्य भार्या सा भविष्यति ? २३ यतस्ये सप्तैव तामुदुदृढवन्नः । यीशुस्तदा तान् प्रत्यवाहीत्, यूयं किं २४ न हेतोरतो भ्राव्यथ यच्छास्त्राणीश्वरस्य शक्तिभ्व न जानीय ?

यतः पुनरुत्थानात् परं ते नोद्दृढन्ति नोदुद्यन्ते वापि तु स्वर्गनि- २५ वासिनो दूता इव वर्तन्ते । मृतानधि, ते यदुन्निष्ठन्त्येतदधि किं २६ न प्रथितं युश्माभि भीग्ये यथे स्वम्बवृत्तान्ते तं प्रति कथितमीश्वरस्येदं वाक्यं, यथा, अब्राहामस्येश्वर इम्हाकस्य चेश्वरो याकोबस्य चेश्वरोऽहमिति । ईश्वरो न मृतानाम् अपि तु जीवतामीश्वरो- २७ ऽक्षिः, अतो यूयं वाढं भ्राव्यथ ।

ग्रास्त्रोध्याएक एकस्तेषां तं विवादं श्रुत्वा, स तेभ्य उपमं २८ प्रत्युत्तरं दत्तवानिति बुद्धा चोपागत्य तं पप्रच्छ, सर्वप्रथमाङ्गा का ? यीशुस्तं प्रत्यवाहीत् सर्वज्ञानामियं प्रथमा, भो इक्षायेत्, २९ गृणु, अस्माकमीश्वरः प्रभुरेकः प्रभुरेव । तद्वा सर्वाङ्गकरणेन, ३०

- १३ सर्वप्राणैः सर्वचिन्तेन, सर्वशक्तया च स्वेश्वरे प्रभौ प्रेम कुर्वितीयं
 १४ प्रथमाज्ञा । द्वितीया चास्या: सदृशी, यथा, तं स्वनिकटस्य आत्म-
 १५ वत् प्रेस कुर्विति । एतयो र्भव्यतरापराज्ञा नास्ति । स शास्त्राध्या-
 पकस्तदा तं जगाद, वाढं, गुरो, सत्यमुक्तं भवता, यत ईश्वर
 १६ ऐक एव तदन्यो नास्ति, सर्वान्तःकरणेन सर्वबुद्ध्या सर्वप्राणैः
 • सर्वशक्तया च तस्मिन् प्रेमाचरणं निकटस्य आत्मवत् प्रेमाचरणम् ।
 १७ सर्वद्वयेभ्यः सर्वयज्ञेभ्यश्चाधिकम् । स च सत्विवेचनसुन्तरं क्षतवान्ति
 दृष्ट्वा यीशुस्तम्भवाच, ईश्वरराज्यात् तं न दूरवर्तीति । ततः परं
 नाभवदन्यस्य कस्यापि साहसं तं किमपि प्रष्टु ।
- १८ ततः परं यीशुः प्रतिभाषमाणो धर्मधान्ति शिवयन्नत्रवीत्,
 १९ शास्त्राध्यापकाः कथं वदन्ति ख्वाईषो दायूदस्य पुत्रं इति । स्वयं
 दायूदसु पवित्रस्यात्मन आदेशादिदं कथितवान्,
 . मम प्रभुमिदं वाक्यं वभाषे परमेश्वरः ।
- २० लक्ष्मीनून् पादपौठं ते यावन्नहि करोम्यहं ।
- २१ अविष्टस्व तावत् लम् श्रावीनो मम इच्छिणे ॥
- २२ अनेन स्वयं दायूदसुं प्रभुं वदति, कथं तर्हि स तस्य पुत्रो भवत्? ।
- २३ तदा समागतो महाजननिवचः सानन्दं तस्य वाक्यान्याकर्णयत् ।
- २४ स्वशिच्चायाम् स तान् जगाद, यूयं शास्त्राध्यापकेभ्यः सुव-
 धाना भवत, आकाङ्क्षान्ति ते महापरिच्छदै विद्वारं छट्टेष्वभिन-
 २५ न्दनानि समाजग्रहेषु श्रेष्ठासनानि भोज्येषु च श्रेष्ठस्थानानि । ते
 २६ विधवानां गृहाणि यसन्ति ऋत्वाच सुदीर्घं प्रार्थयन् । विचारे ते
 घोरतरं दण्डः सप्तन्ते ।
- २७ तदा यीशु धनागारस्य समक्षमुपविश्य तच धनागारे जग्नैः
 कथं सुकृदा निक्षिष्ठन्ते तंनिरैक्त । बहुतो धनिनः बड़मुद्रा

न्यक्षिपन् । विधवा तु काष्ठिद् दरिद्रागत्य जोधिष्ठमुद्रादृयं न्यक्षि- ४२
 पत् तत् तास्मुद्रापादेन समः । यीशुरुदां खण्डित्यान् अन्तिकमा- ४३
 छ्यावादीत्, युशान्हं सत्यं ब्रवीमि, यावस्तोऽच धनागारे सुद्रा
 निचित्पवन्तस्तावतां मध्येऽधिकतमं विधवास्तो दरिद्रा निचित्पवती ।
 अतः सर्वे प्रयोजनातिरिक्तं किञ्चित्तिचित्पवन्तः, सा तु प्रयोजनी- ४४
 • यस्याभावेऽपि सर्वस्तु निचित्पवती जीविकां कृत्स्नामेव ॥ १२ ॥

१३ चयोदशोऽध्यायः ।

१ मन्दिरविनाशशिष्टदुःखयो भेविष्यदाकथम् १४ यिहद्वैयानां दुःखकथम् ११
 कृद्यभाववादिकथनम् १४ यिहद्वैयानां राज्यविनाशकथम् १८ उड्यम्बरत्तद-
 दष्टामः सावधानत्यावश्यकत्वं ।

स यदा धर्मधामतो निरगच्छत् तदा तस्मिन्द्वयाणामेकसां १
 जगाद्, गुरो पश्यतु, कीदृशाः प्रस्तुता कीदृशानि हर्म्याणि च ।
 यीशुरुदां तं प्रतिजगाद्, खमेतानि महान्ति हर्म्याणि किं २
 पश्यसि ? अत्र प्रस्तुतोपरि प्रस्तुत एकोऽप्यनिपातयितव्यो न
 विहायिषते ।

ततः परं यदा सं जैतुनपर्वते धर्मधामः समस्तमामीन ३
 आसौत्, तदा पित्रो याकोवो योहग आन्द्रियस्तु निर्जनं तस्मै
 निवेदयामासुः, वकुमर्हत्यस्तान् भवान्, कदा सर्वं तत् सम्भवि- ४
 ष्यति ? किं वाभिज्ञानं यदा सर्वं तत् मिद्दिमवास्थाति ? तदा यीशुः ५
 प्रतिभाषमाणस्तुभ्यः कथितुमारेभे, सावधानास्तिष्ठत, युशान् ६
 कोऽपि ना अतूरयतुः यतो वहवो मन्त्रामध्यजिन आगत्य वदि- ७
 अन्यथाहं स इति प्रतारयिष्यन्त्वा च बह्न् । कथास्य युशानां युद्धस्तु ८
 किंवदनीश्च शुला भैवोद्दिजध्येः यत एतेन भवितव्यं, परिणामस्तु ९
 नापि तदा । वस्तुतो जाति जाते विद्युद्धं राज्यस्तु राज्यस्तुविद्यु- १०

सुत्यास्थिति । भविष्यन्ति च स्याने स्याने भृकम्याः । पुनः पुन
दुर्भिर्भूपश्चवश्चापि सम्भविष्यतः । उपक्रमो यातनानां सर्व-
मेतत् ।

६ यूयन्तु स्तेषु सतर्का भवत, यतो मानवा युश्मान् विचारसभासु
समर्पयिष्यन्ति यूयम्ब समाजेषु प्रहारिष्यन्ते मर्दयच्च देशाधिकाणां
१० राजाञ्च समर्वं स्यापयिष्यन्ते तेभ्यः साक्षादानार्थम् । प्रथमच्च
११ सर्वजातिषु सुसंवादो घोषयितयः । मानवास्तु यदा युश्मान्
समर्पयिष्यन्तो नेष्यन्ति तदा किं वक्तव्यमिति मालोचयत मा-
क्षिन्नाकुला भवत वा । तस्मिन् दण्डे तु युश्मभ्यं यद् दायिष्यते
तदेव कथयत, यतो न यूयं वकारः, वका तु पवित्र आत्मा ।
१२ भ्राता पुन भ्रातरं जनकश्च सुतं स्मृत्यवे समर्पयिष्यति, सन्ता-
नाश्च पित्रोः प्रातिकूल्येनोत्याय तौ धातयिष्यन्ति । मम नामो
१३ हेतुना च यूयं सर्वे द्वेष्यन्ते । यस्तन्न यावत् न्यिरः स्यास्थिति स
एव तरिष्यति ।

१४ अतो यूयं यदा भाववादिना दानीयेलेन कथितं धंसकारि
घृणवस्त्रनुपयुक्ते स्याने संस्थितं द्रव्यय—पाठको बुध्यतां—तदा
ते पलाय्य गिरीनाश्रयन्तां ये यिन्हिदियायां विद्यन्ते, यश्च गद्यष्टे
१५ विद्यते स गद्यं मावरोहतु स्वगदात् किमप्यादातुं वा तत्र मा-
१६ प्रविशतु । यस्तु चेते विद्यते स स्ववस्त्रमादातुं मा प्रत्यावर्ततां ।
१७ भविष्यन्ति च दिनेषु तेषु गर्भधारिणः स्तन्यशायिन्यश्च सन्तापभा-
१८ जनानि । तथा च प्रार्थयध्यं युश्माकं पलायनं यथा ग्रीतकाले न
१९ भूवेत् । यमस्तेषु दिनेषु क्लेशो यद्वृशः सम्भविष्यति न सम्भूतस्ता-
दृश ईश्वरकृतस्त्वेरारभाद् अद्य यावत्, नापि सम्भविष्यति पुनः ।
२० दिनामि तानि च प्रभुनां चेष्ट न्यूयकारिष्यन्त मर्त्यः कोऽपि तर्हि

नातरिष्यत् । स तु यान् वरितवान् तेषां वरितजनानां कृते
तानि दिनानि न्यूनीचकार ।

तदा च मा विश्वसित यूथमुक्ता अपि केनचित् पश्च ग्रीष्मोऽच २१
वासुच विद्यते । यतो कूटखीष्टाः कूटभाववादिनस्येत्यास्त्वन्ति २२
प्रदर्शयिष्यन्ति च तेऽभिज्ञानान्यद्भूतलक्षणानि च तादृशानि यैः
साधे सति ते वरितानपि मनुष्यान् पृथभृष्टान् करिष्यन्ति । यूथनु २३
सावधानास्तिष्ठत । पश्चत् युश्मानहं सर्वे पूर्वसेवाक्रवान् ।

तेषु दिनेषु तस्मान् क्लेशात् परं सूर्यः साम्भकारो भविष्यति, २४
चन्द्रस्य स्वज्योत्तनां न प्रदास्यति, न चत्राणि च न भूमिः पतिष्यन्ति २५
गगनस्थबलानि च विचलिष्यन्ति । मानवाश्च निरीक्षिष्यन्ते महाप- २६
राक्रमप्रतापाभ्यां परीतं सेघरथेनागच्छत्तं मनुष्यपुत्रम् । तदा च स २७
खदूतान् प्रहित्य सेदिनीप्रान्तमारभ्य गगनप्रान्तं यावच्चतुर्भ्या
वायुभ्यो मनुष्यान् सङ्ग्रहीष्यति ।

उडुम्बरदृष्टानं शिचितुर्महीय । स्यां यदा तस्य शाखा २८
जायते कोमला पत्राणि च प्रकाशन्ते जानीय यूथमासन्नस्तदा
यीश्वरालोक्य इति । तथैव धूयं यदा इच्छय यत् सर्वसेतत् सम्भवति २९
शास्य तदा स समीपस्या द्वार उपस्थितस्येति । युश्मानहं सत्यं ३०
ब्रतीमि, यावत् सर्वसेतत्र सम्भवति तावत्र व्यत्येष्यन्ति मानवा
एतत्कालिकाः । द्यावाष्टिथियावत्येष्यतः, मम वाक्यानि तु नैवा- ३१
त्येष्यन्ति ।

दिनस्य दृश्य तु दण्डस्य च तस्य तत्त्वं केनापि न ज्ञायते, ३२
नापि खर्गस्यदूतैर्नापि पुच्छेण, केवलः पिता तज्जानृति । यूयं ३३
सावधानास्तिष्ठत, जागैत प्रार्थयध्वस्य यतो न जानीय अस्मयः
कदोपतिष्ठते । युश्मतप्रभु दर्शनान्तरगतेन नरेण सदृशो यः पञ्चग्रह ३४

त्यक्ता स्वदासेषु विषयसेकैकस्मिंश्च स्वं स्वं कर्म समर्पितवान् प्रति-
 १५ हरिणच्च जागरणमादित्यवान् । अतो जाग्न यतो युयं न जानीय
 गृहस्वामी कदायाति, सायम् अर्द्धरात्रे वा कुकुटरावकाले वा
 १६ प्रात वै । अकस्मादागत्य स यथा युग्मान् सुग्मान् नामादयेत तत्
 १७ चिन्तयत । युग्मांस्तु यद् ब्रवीमि तत् सर्वानेव ब्रवीमि, जाग्न-
 तेति ॥ १३ ॥

१४ चतुर्हशोऽध्यायः ।

१ ख्रीष्णविवरणा कुमन्तरा १ लिया सुग्नितेलेन तदभिषेको यिह्नदाविश्वासघा-
 तिलभ ११ निस्तारपर्वणि भाज्ञासादनाय शिष्यप्रेषणम् १० तैः सह भोजनम्
 १२ राविभोज्ञनिरूपणम् १० पित्रसानहीकारे भविष्यदाक्षम् ११ उद्याने
 ख्रीष्ण चिन्ताभितापः ४३ ख्रीष्ण परेराङ्गमणम् ५१ तस्य विचारो दण्डाङ्गा
 च ६६ पित्रेणानहीकरणच्च ।

१ दिनद्यात् परं निस्तारपर्वणा निष्क्रियपूपानां समयेन
 दोपस्थातव्यमितिकाले मुख्यायाजकाः शास्त्राध्यापकाश्वायतन्त यथा
 २ तं क्लेन धत्वा हन्युः । ते त्वदन्, मैव पर्वणि, चेत् तथा भविष्यति
 कलहो जनानां मध्ये ।

३ वैयनियायान्तु तस्मिन् विद्यमाने श्रिमोनस्य कुष्ठिनो गेहे
 भोजनायामीने च योषिदेका श्रेतोपलभाजनेन बङ्गमूल्यं प्रकृतं
 जटामांसीरसयुक्तं सुग्नितैलमानीय श्रेतोपलभाजनं तद् भिन्ना
 ४ तस्य शिरसि तैलं स्नावयामास । तत्रीपस्थितास्तु केचिद् अल्लरे
 ५ रौक्ष्यापन्ना जगदुः, किमर्थं तैलस्यायमपर्वयः प्रसूतः? तस्मिन्
 विक्रीतिं चिंशतसुद्रापादेभ्योऽधिकं मूल्यं लभ्युं दरिद्रेभ्यो दातु-
 ६ स्नाग्न्यन्ते । एवं ते तस्यामधैर्यमकुर्वन् । यीमुखूवाच, इमां
 त्यजत, कुरुथ कथं दुःखितामिमाम्? कृतवतीयं मयि कर्म सत् ।

यतौ दरिद्राः सततं युश्मसङ्गिनः, यदा चेष्टय तदैव तानुपकर्तुं ७
शक्नुय, अहन्तु न सततं युश्मसङ्गी । यत् साध्यमनया तदकारि । ८
समयात् प्रागियं मम देहं सुगन्धितैखाकं क्षतवती मत्समाधृष्टम् ।
युश्मानहं सत्यं ब्रवीमि, क्षत्त्वस्य जगतो यत्र कुचचिद् घोषयिष्यते ९
सुसंवादोऽयं तत्र कुचचित् कथयिष्यते कर्त्त्वायेतत् क्षतमनया
स्मरणार्थमस्याः । . . .

ततो द्वादशानां मध्ये गणित ईक्षरियोतीयो यिद्धदा मुख्य- १०
याजकानां समीपं जगाम तेष्वेव तं समर्पयितुकामः । तच्छुला ते ११.
इवं गला तस्मै रुणं दातुम् अङ्गीचक्रिरे स च सुसमये तं समर्प-
यितुम् अयतत ।

अनन्तरं निष्काळपूपानां प्रथमे दिनेऽर्थतो निष्कारपर्वीयमे- १२
षशावकहत्यादिने शिवासं जगदुः, भवत इच्छातः कुचासाभि
र्गत्वेषकत्पयितव्यं भवदर्थं भोज्यं निष्कारपार्वणम्? तदा स शिवैः १३
द्वौ प्रेषयन् जगाद्, नगरं यातं तत्र मनुष्य एको जलपूर्णं कुम्भं
वहन् युश्मासमुखवर्तीं भृत्यति, तसेवानुगच्छतं स च यत्र प्रवेश्यति
तत्र गृहस्थामिनं ब्रूतं, गुरु वर्कि कुच सातियश्चाका यत्र शिवैः १४
सार्वं मया भोज्यं निष्कारपार्वणं सम्यालयितव्यमिति । स च वा १५
भृतित ऊर्जस्यामासनादिसञ्जया सञ्जितां वृहतीमेकां शास्त्रां
दर्शयिष्यति तजैवासादर्थं सुपकर्षयतम् । अतः शिवौ तौ प्रसाद्य १६
मगरमागत्वं तेज यदुकं तंदमुरुपं ल्लानं प्राप्य निष्कारपर्वीयभो-
श्यमुपकर्त्त्वयोर्मेषतुः ।

सन्ध्यायानु जातायां सौ दारशभिः सार्वमाङ्गामां । तेषु १७
दृपविश्व भवत्माणेषु यीडुर्बभावेषु, युश्मानहं सत्यं ब्रवीमि, युश्माकमेवो
नां समर्पयिष्यति यो मत्स्वभोजी । अनेक ते श्वेषितुमारभ्यं प्रत्येकं १८

१६ ते प्रश्नः, स किमर्ह? स किमर्ह? स तु प्रतिभाषमाणसानाह,

१० इदंशानामेको यो मया सार्वं स्वपपाचे इत्यं मञ्जयति, स एव ।

२१ मनुष्यपृच्छमधि यथा लिखितमास्ते स तथैवःप्रथाति । नरेण येन

तु मनुष्यपृच्छः समर्थते स मनापपाचं । तस्य नरस्य जन्म चेन्नाभ-

विष्टु तर्हि तेनैव तस्य चेमम् अभविष्यत् ।

२२ अतस्येण भोजनकाले यीऽहुः पूर्वमादायाशीर्चादं कृत्वा तं

भङ्गा तेभ्यो ददौ बभाषे च, गृहीत भुग्घ्वम्, एतत्तम शरीरं ।

२३ ततः परं स पानपात्रमादाय धन्यवादं कृत्वा तेभ्यो ददौ सर्वे च

२४ तेन पपुः । स च तानाह, एतत्तम शोणितं बहूनां कृते विस्ता-

२५ व्यमाणं नूतननियमस्यैव शोणितं । युआनहं सर्वं ब्रवीमि, गोस्त-

नीस्तोत्प्रत्यन्नायं रसो दिने यस्मिन् ईश्वरस्य राज्ये नवीनो मया

२६ पायिष्यते तदिनं यावत् स मया पुन नं पायिष्यते । ततस्य सोत्रं

गीवा जैतुनपर्वतं जग्म ।

२७ यीऽहुस्तांसदा जगाद्, रात्रावस्थां सर्वे यूयं मयि स्वलिष्यथ,

यतो लिखितमास्ते, “अहं ब्रजरत्नकमाहनिष्ठामि भेषाश्च त्रिकोर्णा

२८ भविष्यन्ति ।” परन्तु ममोत्थानात् परमहं धुश्चदये गालीलं यास्यामि ।

२९ पिचकु तं जगाद्, सर्वेऽपि चेत् स्वलेयस्थाप्यहं न स्वलिष्ठामि ।

३० यीऽहुस्तदा तमाह, लामहं सर्वं ब्रवीमि, अयैव रात्रवस्थां

३१ कुकुटस्य द्वितीयरवात् प्राक् लं मां चिक्कलः प्रत्याख्यास्यसि । स

३२ हृष्टतरमवोचत्, अद्यपि भवता सार्वं मम् मरणम् अवश्यं

स्थात्, तथाप्यहं भवन्तं नैव प्रत्याख्यास्यामि । एवमिव सर्वेऽप्य-

भावत्त ।

३३ ततः परसुपस्त्रितेषु तेषु गेतर्श्चमानीत्यभिधे स्याने स सञ्चि-

३४ यान् जंगाद्, यूथमंचोपत्रिष्ठत यावदहं प्रार्थना कुर्वे । अगम्भारं

स पिच थाकोब थोहनश्च सङ्गिनः शत्रु विषभुज्ञारेभे
 तस्य जगाद्, प्राणा मम स्त्रये शोकापन्नाः, यूथमत्रावतिष्ठमाना १४
 जाग्रत् । ततः स किञ्चिद्यं गत्वा भूमौ निपत्येदं प्रार्थयास्त्वके, १५
 साथे सति यथा सा घटिका तस्मादपगच्छेत् । स चाब्रवीत्, १६
 आव्वा तात्, सर्वं साथे भवता, पानीयपादमिदं मत्तोऽपसारथ्यतु ।
 तथापि न मया, अपि हु लया अद् वाच्यरते तदेव भवतु । १७
 अनन्तरं स आगत्य तान् निद्राणान् दृष्ट्वा पिचं जगाद्, शिमेन १८
 निद्रासि किम्? घटिकामेकां जागर्तुं किं नाशकोः? यूयं जाग्रत् १९
 प्रार्थयध्वञ्च नो चेत् परीक्षां निवेद्यध्वे, यत आत्मोद्यतः शरीरम्
 दुर्बलम् । दितीयवारं गत्वा स वाक्यं तदेव व्याहरन् प्रार्थयास्त्वके । २०
 प्रत्यावृत्य तु तान् पुन निद्राणान् ददर्श, यतसेषां नेत्राण्वशान्या-
 सन् तस्मै च किमुत्तरं दातव्यं तत् तै नाबुध्यत् । द्वितीयवारं २१
 पुनरागत्य स तान् जगाद्, एवमेव यूयं निद्राणा विश्रामं सेवधे
 किम्? अलमनेन । उपस्थितः स दण्डः । पश्यत मनुष्यपुत्रः पापिनां
 करेषु समर्प्यते । उच्चिष्ठत । वयं गच्छामः । पश्यत मम समर्पयिता २२
 समीपमागतः ।

- तथैव तस्मिन् भाषमाणे द्वादशानां मध्ये गणितो यिङ्कदा २३
 उपबस्ये, तेन सार्वश्च मुख्याजकानां शास्त्राध्यापकानां प्राचीना-
 नास्त्र चकाशाद् असियष्टिधारी महान् जननिवहः । स समर्पयिता २४
 तेभ्यः सङ्केतं दुत्तवान्, यथा, अहं यं चुम्बिष्यामि स एव सेऽस्मि,
 यूयं तमिव शत्रु यंत्रेन रजन्तुऽपमयत् । अतः स आगत्य द्वये २५
 तदग्निकसुपस्थाय रम्बिष्यिक्तुका तं चुपुम् । तदां ते तस्मिन् २६
 इस्तापयेण शत्रु तं दध्वः । गराण्यास्त्र तथ तिष्ठतामेकः क्वापादसि २७
 गिर्मृद्य महाधाजकस्य दासमात्य तस्य कर्णे परिचिक्षेद । शीङ्कसु २८

प्रतिभाषमाणस्तान् जगाद् दसुमिव मां धर्त्तुम् असीन् यदीशा-
 ४६ दाय कि यूयं वहिरागताः? अहन्तु प्रत्यहं धर्मधान्ति शिवयन्
 युश्मात्काशमासं, यूयं तदा न मां धतवन्तः। परन्तु शास्त्रीयो-
 ५० किभिः सिद्धिर्गन्त्या। तदा सर्वे तं त्वक्ता पलायाच्छ्रिरे ।
 ५१ युवा कश्चित् तु नग्नकाये सूक्तं वक्तं परिधाय तमस्वगच्छत् ।
 ५२ युवभिर्भिर्यमाणस्तु म तत् सूक्तं वक्तं विहाय नग्नः पलायाच्छ्रुते ।
 ५३ यीश्वर्मु महायाजकस्त्रान्तिकमानीतः। तदर्थस्त्र एवे सुख्य-
 ५४ याजकाः प्राचीनाः शास्त्राश्यापकाश्च समाजग्मुः। पिचसु दूरान्म-
 हायाजकीयहर्यस्याभ्यन्तरं यावत् तमनुगत्य पदातिभिः सार्वद्वय-
 ५५ विश्वाग्नितापमेवत । सुख्ययाजकाः कृत्वा महासभा च यीश्वरं
 ५६ इन्तुकामास्त्र्य प्रतिकूलं सात्यमस्तुगयन्त, न तु लेभिरे । बहव-
 लादिरुद्धं सृषासात्यमकथयन्, तेषां सात्याणि तु समानानि
 ५७ नाभवन् । तदा केचिदुत्याय तस्य विरुद्धं सृषासात्यं कथयन्तो-
 ५८ इवदन् अस्य मुखादस्माभि वौक्यमिदमश्रावि यथा, इस्तक्षतमिदं
 ५९ मन्दिरं भज्ञाहं दिनचयेऽपरमेकमहस्तकं निर्मास्ये । इत्यमपि
 ६० तेषां सात्यं समानं नाभवत् । अनेन महायाजको मध्यस्थान
 उत्थाय यीश्वरं प्रपञ्च किमपि लं किं न प्रतिभाषेच? इमे तत्र
 ६१ प्रतिकूलं किं सात्यं ददति? म तु मौनमवलस्यातिष्ठत्, किमपि
 न प्रत्यवदत् । महायाजकः पुनस्तु पृच्छन्नवादीत्, लं किं परमध-
 ६२ न्यस्य पुनः ग्रीष्मः? यीश्वरसदा जंगाद्, सोऽहमस्मि ॥ यूयच्च
 मनुष्यपुंचं प्रभावस्य दक्षिण आसीनम् आकाशीयमेष्वर्यैर्नार्गच्छत्तच्च
 ६३ वीक्षिष्येच । महायाजकसदा स्ववासांसि विदीर्य बभाषे, सात्ति-
 ६४ णामधिकानां किं प्रयोजनम्? अश्रावि युश्माभिरीश्वरनिन्दा ।
 युश्माभिः किं मन्यते? तदा सर्वे तं प्राणदण्डार्थमुक्ता देविण-

चकुः । ततः केचित् तदपुषि निष्ठीवितुं तस्याख्यमाञ्छाय सुष्टि- ४५
भिराहम्नुम् इर्वं वकुञ्जारेभिरे, भावेकिं व्याहरेति । अनन्तरं
पदातिनः प्रहारैस्तु जग्नः ।

पिचस्तु यदाधः प्राङ्गणेऽविद्यत, तदा महाधारकस्यैका दास्या- ४६
गत्य तापसेवने निविष्टं पिचं दृष्ट्वा सुनिरीक्ष्य च बभाषे लमपि ४७
मासरतीयथीशोः सज्जासीः । अनेक सोऽनङ्गौकुर्वन् जगाद्, न ४८
ज्ञायते न बुझते वा मया लया किं गद्यते । ततः स वहिः-
प्राङ्गणं जगाम तदैव कुकुटो रुराव च । तत्रया दासी च तं ४९
दृष्ट्वा पुनः समीपे संस्थितान् जनान् वकुमारेभे, असौ तेषामेकः ।
स तु पुनर्व्वारमनङ्गीचकार । ज्ञानात् परं समीपे संस्थिता जनाः ७०
पुनर्व्वारं पिचमूत्रः, सत्यं लं तेषामेकतमः, लं हि गालीलीयोऽसि
तव भाषापि तादृशी प्रतिभाति । तदा सोऽनिष्टं प्रार्थयितुं ७१
अमुञ्जारभ्य व्याजहार, न जानेऽहं तं नरं यो युशाभिरभिधीयते ।
तदा द्वितीयवारं कुकुटो रुराव । अनन्तरं कुकुटस्य द्वितीयवात् ७२
प्राक् लं मां चिङ्गलः प्रत्याख्यास्यसीति वाक्यं यत् स योग्युनोक्तसात्
सूत्वा पिचस्तिनाकुलो भूत्वा क्रन्दितुं प्रवृत्तः ॥ १४ ॥

१५ पञ्चदशोऽथायः ।

१ जीष्य पीड्यातसमीपानयनम् १ पीड्याते समर्पयन्म १५ जीष्योपहासः ११
तथा कुर्ये वेष्टनम् १६ तथा निर्भर्त्यनम् १७ तस्यार्पाणाशः १० तस्य प्राणत्यागः
४० तम्भरपाणात् परं योगिनामुपस्थितिः ४१ तस्य एवागारे आपन्तु ।

आते—४२ प्रातःकाले ग्राचीनेः शास्त्राभ्यापकैश्च सार्वं सुख- १
याजकाः कृत्वा महासभा ४३ तृणं मञ्चणां चकु र्बद्धा च यीज्ञ-
मपनीय पीड्याते समर्पयामासुः १ पीड्यातसदा तं प्रपञ्च, लं किं ५
यिङ्गदीयानां राजा ? स तं प्रत्यवादीत्; भवान् व्याहरति । सुख- १

४ याजकाश्च बहुशस्त्राभियोगमयुर्वन् । पीलातसदा पुनर्षत् पप्रच्छ,
त्वं किं किमपि न प्रतिभाषेऽ? पश्य तत्र विरद्गममी सात्त्ववर्णासि-
५ कति वदन्ति । यीशुन्तु ततः प्रमृति किमपि न प्रत्यभाषत,
पीलातस्त्र तेनाच्चर्यं मेने ।

६ तस्मिन् पर्वणे तु प्रतिवर्षं स तेषां कृते तैर्याचितं नरमेकं
कारागृष्ममेऽचयत् । तदा च यैस्तपस्त्रकारभिरुपस्त्रवे नरहत्या-
७ कारितैः सार्द्धं बारब्बा इतिनामको नर एकः काराबद्धं आसीत् ।
८ अतः स तान् प्रति नियं यादृशमकरोत् जननिवह उच्चैःखरेण
९ क्रोशस्तादृशमनुयहं याचितुमारेभे । पीलातसदा तान् प्रत्यवादीत्
१० युश्मदर्थमहं घट् यिङ्गदीयानां राजानं मोचयेयं तत् किं वाच्कथ?
११ यथस्तेनाज्ञायत स यन्मात्मर्यानुख्याजकैः समर्पितः । युथा तु
१२ वरं बारब्बास्तेन मोच्येत तदर्थं मुख्यं याजका जननिवहं प्राचोद-
१३ यत् । पीलातसदां प्रतिभाषमाणः पुनस्तानब्रवीत्, यूयं यं यिङ्ग-
दीयानां राजानं वदथ तं प्रति तर्हि मया कर्त्तव्यं किमिक्षय?
१४ ते पुनः क्रोशन्ते ऊङ्गुः, स क्रुशमरोप्यतां भवता । पीलातसान्
जगाद्, किं नु तेनापराद्गम? ते लधिकं क्रोशन्तोऽवदन् स क्रुश-
१५ मारोप्यतां भवता । पीलातसदा जननिवहस्य प्रीतिजनकं कर्म
कर्मुमभिरोच्य तेषामिक्षातो बारब्बां मोचयामास, यीशुन्तु
कश्चाभिः प्रदार्थं क्रुशारोपणार्थं तेषु समर्पयामास ।

१६ सैनिकनरासदा तं हर्मस्यार्थतो राजभवनस्त्राभ्यन्तरं नीत्वा
१७ सैन्यदलं कृत्स्नमेकचाक्षय च कृष्णलोहितं वस्त्रं शरिरधीपयामासुः -
कण्ठकैश्च खंजं निर्माय तस्य शिरसि निदधुस्त्रमित्यमभिवादयि-
१८ तु द्वारेभिरे, यिङ्गदीयानां राजन् प्रणामः । नलेन तस्य शिरस्या-
१९ ताज्यर्थं तस्य वपुं विन्युक्तिवन् जानुपासं कुर्वन्तस्य तं प्राणम्,

इत्यं तसुपहस्य तत् हृष्णलोहितवर्णं वस्त्रं मोक्षयित्वा तस्य स्ववा- २०
सांसि परिधाय च क्रुशमारोपयितुं तं वहि निन्युः ।

तेन मार्गेण तदा मिकन्दर-हृफयोः पिता शिसोननामा नर २१
एकः कुरीणीयो यामत आगच्छत्, तमेव ते दध्रुः कुशं तस्य
वोदु वेतनं विना । इत्यस्त्र तं गल्गथानामकं स्थलं निन्युः । २२
नाशोऽस्यार्थः कपालस्थलनिति । तत्र ते पानीयार्थं तस्मै गन्धर- २३
समित्रिं द्राक्षामर्त्तं दातुमुपचकमिरे सं तु तं न जयाह । अनन्तरं २४
ते तं क्रुशम् आरोप्य तस्य वासांसि मिथो विभजमानाः केन किं
स्तभ्यं तज्जातुं गुटिकापातमकार्षुः । प्रथमे प्रहरे स तैः क्रुशमारे- २५
पथास्त्रके । तस्येदमभियोगपत्रस्त्र लिखितमासीत्, यिहौदीयामां २६
राजेति । तेन सार्वद्वयं तैर्दस्यू द्वौ क्रुशे आरोप्येताम्, एकतरस्य २७
दक्षिणे वामे चान्यतरः । इत्यं शास्त्रीयोक्तिरियं सिद्धिं गता,

दुष्क्रियाकारिणं मध्य एकः स गणितोऽभवत् । . २८

अनन्तरं ये मनुष्या मार्गेण तेनाप्रजंसो शिरांसि चालयन्तस्त- २९
मित्यसुनिन्दन्, यथा, हा मन्दिरभक्तक दिनचये च तनिर्मात-
रात्मानं तारय क्रुशादवरोह च । शास्त्राध्यापकैः सार्वद्वयं सुख्याया- ३०
जका अपीडृशमेव मिथो रहस्यं कुर्वन्त्वोऽवदन्, सोऽपरानतारयत्, ३१
आत्मानं तारयितुं न शक्नोति । इस्मायेतस्य राजा खोष्ट इदानीं ३२
क्रुशादवरोहतु, तथा कृते वयं दृष्ट्वा विश्वसित्वामः । तेन सार्वद्वयं
क्रुशारेऽप्स्त्रौ तैर्द्वौ नरावेषि तमपावदताम् ।

आमधेयाङ्गेन्तु द्वितीयप्रहरं यावत् कत्त्वे भृतलेऽस्यकारेऽभृत् । ३३
द्वितीये प्रहरे च धीपूरुहस्तोऽश्वाघुष्मरवेण वभाषे, एलोही, एलोही ३४
शास्त्रा श्रवकानीति, अस्यार्थोऽयम्,

हे मदीश्च मदीश्च लं मां परित्यक्तवान् कुतः ।

४५ तच्छ्रुता तत्र स्थितानां नराः केचिद्वदन्, पश्चासावेलियमाङ्ग-
४६ यति । एकश्च द्रुता स्पङ्गमस्त्रसेन पूरयित्वा नलाये दद्धा च.
तमपीयत् प्राह च, निवर्जन्धम्, असुमवरोहृयितुम् एलिय आग-
चूति न वेत्यसाभि दृश्यताम् ।

४७ ततः परं यीशुरुचरवसुदीर्घं प्राणांस्तत्यांज । तदा मन्दिरस्य
४८ तिरस्करिष्यतेऽधो यावद् विदीर्णा दिखण्डा बभूव । स चेदसु-
४९ लोग्न् प्राणांस्तत्याजेति दृष्ट्वा तत्समुखं संस्थितः शतपतिरवांदीत्,
सत्यं नरोऽथमीश्वरस्य पुच आसीत् ।

५० अपि च योषितः काश्चिद् दूरादवलोकमानास्त्राविद्यन् ।

५१ तासां मध्ये मग्दलीनी मरियम् कनिष्ठयाकोबस्य योषेश्च माता
मरियम् शालोमी चासन्, स यदा गालील आसीत् तदायेतास्त-
मनुगतवत्यः परिचरितवत्यश्च । तेन सार्वे यिष्ठशालेममागता
बद्धोऽपरा अयुपर्यिता आसन् ।

५२ तदा सन्ध्या सम्भूता । तदिनश्च मञ्जीकरणदिनमर्थते विश्रा-
५३ मवारस्य पूर्वदिनम्, अतोऽरिमाथियानिवासी योषेफ इति नामको
यः सुशीला मग्नीश्वरराज्यं प्रत्यैक्षत स उपस्थाय पुरुषस्मवस्त्रम्य

५४ पीक्षातस्य गृहं प्रविवेश तच्च यीशो दैहं यथाचे । तस्याशुमरणे
पीक्षात आश्वर्यं मत्वा त शतपतिमाङ्ग्य यप्रच्छ स दीर्घकालं

५५ मृतो न वेति । शतपते मुखात् ज्ञातव्यमवगत्य स विनामूलेन

५६ योषेफाय देहं ददौ । स च सूक्ष्मं वृत्तं क्रीत्वा तमत्पेह्य तेन

वस्त्रेण वेष्यामास शैक्षमध्ये तक्षिते शवागारै निदध्ये च, प्रस्तरसेकं-

५७ लोठधिलां च तच्छवागारसुखं सरीध । स तु कुच निधीयते

तमगदलीनी मरियम् योषे माता चान्यतरा मरियम् दहू-
शतुः ॥ १५ ॥

१६ पोडशोऽध्यायः ।

१ सर्गेण्यदूतेन जीष्टोत्थानप्रकाशः ६ मगद्धनैर्मै मरियमे शिष्यद्वयाय च दर्शन-
दानं १४ एकादशशिष्येयो दर्शनदानम् आदेशम् १५ सर्गं रीढाहृष्टः ।

व्यतीते तु विश्रामदिने मगदलीनी मरियम् याकेबस्य माता १
मरियम् शालोमी च सुगन्धिद्रव्याणि चिकियु र्यतस्ता गत्वा तं
संलेपयितुमैच्छन् । ततः सुप्ताहस्य प्रथमदिवस्य प्रत्यूषे ताः स्थैर्या- २
दद्यात् परं श्वागारस्यान्तिकमागच्छन्यो मिथोऽवदन्, श्वागारस्य
द्वारात् कोऽस्मदर्थं तं प्रस्तुरं लोठयिव्यतीति । तत ऊर्ढ्वदृष्टिं छत्वा ३
ताभिः स प्रस्तरो द्वारास्तोठितो लच्छितो यतः सोऽतीव महान्य-
सीत् । अमन्तरं ताः श्वागारं प्रविश्य सितप्रावारपरिहितमेकं ४
युवानं दक्षिणपार्श्वं उपविष्टं इदृशुसुनुभिरे च । स तु ता जगाद्, ५
मा जुभ्यत । यूयं कुशारौपितं नासरतीयं यीशुम् अन्विष्य । ६
पुनरुत्थितः स नात्र विद्यते । पश्यतेदं तत् स्थानं यत्र स शायितः । ७
प्रत्युत यूयं गत्वा तस्य शिष्यान् पित्रस्त्र ब्रूत्, स युश्मदयतो गालीलं
आति, यूयं तेन यथोक्तास्तदनुरूपं तत्र तं द्रष्ट्यथेति । ततस्ता ८
निर्गत्य सत्वरं श्वागारं त् पलायाम्बुद्धिरे, कम्यविस्मयाभ्यामाक्रा-
न्तास्तु कमपि किमपि नावदन् यतस्ता अविभयुः ।

सुप्ताहस्य प्रथमे दिवसे प्रत्यूषे पुनरुत्थितो यीशुः प्रथमं ९
मगदलीनैर्मै मरियमे दर्शनं ददौ यस्ताः स सप्त भूतान् निःसार्व-
तवान् सां च गत्वा श्रीषङ्गो रुदस्यस् तस्य सङ्गिभ्यः संवादं १०
— ददौ ।— यु जीवनि तथादर्शि चेति श्रुत्वा ते न व्यश्वसिषुः । ११
ततः परं स रूपान्तरमादायोतेषां दद्योः पदव्यजेन योमं गंच्छयोः । १२
प्रत्यक्षीवभूत । तरै च गत्वान्वेभ्यः संवादं ददतुः । तथो वैक्षेष्यपि १३
ते न व्यश्वसिषुः ।

१४ गीष एकादशसु भोजनायोपविष्टेषु स तेषामेव प्रत्यक्षीबभूव,
ये च तं पुनरुत्थितं दृष्टवन्नस्तेषां वाक्येषु नै विश्वासा नाकारीति
हेनेऽस तेषाम् अविश्वासं मनःकाठिन्यम् चिमिन्द ।

१५ अपि च स तान् जगाद् यूयं कृत्वा जगद् गता कृत्वा स्तुष्टे
१६ इनार्थं सुसंवादं घोषयत । यो विश्वसारंगाहयिष्ठते स तार-
१७ यिष्ठते, यस्तु न विश्वसिष्ठति, स विचारे दण्डपात्रं भविष्ठति । ये च
विश्वसिष्ठति, अभिज्ञानानीमानि ताननुवर्त्तिष्ठन्ते । मम
मात्रा ते भूतान् निःसारयिष्ठति । नूतना भाषा वदिष्ठति ।
१८ सर्वान् उपादास्यन्ते । पीतमपि तैः प्राणान्तकं पानीयं तान् नैव
हिंसिष्ठति । हते तैः पीडितेषु इस्तार्पणे त आरोग्यं सप्त्यन्ते ।

१९ तैः संख्यनात् परं प्रभुः खर्गमारोहित रैश्वरस्य दक्षिण
२० उपविष्टम् । ते तु प्रस्थाय सर्वत्र सुसंवादमघोषयन् प्रभुम् सहक-
र्षाभृत्, अनुवर्त्तमानैरभिज्ञानैश्च वाक्यं सप्रमाणमकरोत् ॥ १६ ॥

लूकलिखितः सुसंवादः ।

~~~~~ «१४» ~~~~

१ प्रथमोऽध्यायः ।

१ आमाषः ५ इतीशावेताया गर्भधारणकथं १९ मरियमो गर्भधारणकथं १८
तयोर्द्वयोः साक्षात्करणं ४९ मरियमो गीतं ५० योहनस्य जनककथं ५०
तत्पितुः सखरियस्य भविष्यद्वाक्षं ८० योहनस्य दृष्टिः ।

आदिते ये साक्षिणे वाक्यस्य सेवकाश्वासंस्तैरस्मासु दथा १
समर्पितं तथैवास्मद्वये इडप्रत्ययेन गट्ठीतानाम् इतिवज्ञानां कथा- २
प्रबन्धं रचयितुम् अनेक उपचक्रमिरे । अत एव, भो महामहिम ३
थियफिल, सूक्ष्मानुसन्धानेनारम्भात् सर्वमनुगतोऽहमपि भवदर्थ-
मानुपूर्व्येण लेखितुं मतिमकार्षं, तेन भवान् याः कथाः शित्तिस- ४
स्तासाम् अमोघतामनुभविष्यति ।

यिङ्गदियाया राज्ञो हेरोदस्य कालेऽविद्यस्य श्रेष्ठां नियुक्तः ५
सखरियनामा याजक आसीत् । तस्य भार्या शारोण्डशोऽह्नवा,
नाम तस्या इतीशावेता । उभौ तावीश्वरस्य समवं धार्मिका- ६
वास्ताम् अनिन्दनीयौ च प्रभोः सर्वा आज्ञा विधीश्च समाचरताम् ।
सक्षानस्तु तयो नासीत्, यत इतीशावेता बन्धा तावुभौ च ७
वयोद्वृद्धौ जातौ । एकदा तु यदा स याजकत्वस्य नियमात् ८
खश्रेष्ठस्य पर्यायहेतेऽरीश्वरस्य समवं याजकत्वम् अन्यतिष्ठत्, तदा ९
गुटिकापातकतनिरूपणात् रुद्धूपदाहं कर्तुं प्रभो र्मन्दिरं प्रविष्ट- १०
वाम् । धूपदाहकाले च छत्नो जननिवहो वहिः प्रार्थयेत । तदा ११
धूपवेद्या दक्षिणे तिष्ठन् प्रभोरेको दूतस्त्रै दर्शनं ददौ । तं दृष्ट्वा १२

- १३ सखरिय उद्दिष्ट्य भयाक्रान्तोऽभृत् । स दूतसु तं जगाद् मा
भैषीः सखरिय, यतस्तव प्रार्थनाश्रावि, तव भार्येलीश्वावेता च
लद्धैः पुचं प्रसेाव्यते, लम्ब तस्य नाम येत्वन् इति करिष्यसि ।
- १४ तव हर्ष उज्जासश्च जनिष्ठते बहवश्च तस्य जन्मन्यानन्दिष्यन्ति ।
- १५ यतः स प्रभोः समक्षं महान् भविष्यति, द्राक्षारसं मद्यं वा न
- १६ पास्यति, आमाहगर्भादेव पवित्रेणात्मवा पूरयिष्यत इस्तायेत्यश्च ।
सन्नानानाम् अनेकांस्तेषामीश्वरं प्रभुं प्रति प्रत्यावर्त्तयिष्यति च ।
- १७ तस्यागतश्च स एलियस्यात्मना प्रभावेन च ब्रजन् सन्नानान् प्रति
पितृणां छदयानि प्रत्यावर्त्तयिष्यत्याज्ञात्यागिनश्च धार्मिकाणां
- १८ मतौ प्रवर्त्य प्रभोः कृते सज्जितं प्रजावन्दसुपकल्पयिष्यति । सख-
रियस्तदा तं दूतमब्रवीत्, कथमेतज्जास्यामि? अहं हि स्यविरो
- १९ मम भार्यापि वयोटद्वा । दूतसुं पंतिबभाषे, ईश्वरस्य समक्षं
स्थातुं नियुक्तो गांत्रीयेलोऽहं लामालपितुमिमं मङ्गलसंवादं तुभ्यं
- २० दातुम्ब ग्रहितः । पश्य च यस्मिन् दिन एतत् सेष्यति तदिनं
यावत् त्वं मैतो भाषितुमसमर्थश्च स्यास्यसि । यतो मम वृच्चः सु-
- २१ ल्या प्रत्ययो नाकारि, स्तम्भये तु तानि सेष्यन्ति । एतावत्कालं
प्रजाजनः सखरियं प्रत्यैकत मन्दिरे तस्य विस्त्रने व्यस्तयच्च ।
- २२ वहिरागतसु य तैः संलिपितुं नाशकोत्, मन्दिरे तेन दृश्यनं
स्त्रभमिति तैरबोधि च । स तु तेषां ज्ञानार्थमिङ्गितान्यकरोन्मू-
- २३ कोऽवातिष्ठत च । तदीयोपासनानुष्ठानस्य काले सूम्यर्णे सुखगृहं
- २४ प्रत्याजगतम् । तस्मात् कृज्ञात् पूरं तस्य भार्येलीश्वदेता-गर्भवती -
- २५ बृहद्व पञ्च मासान् प्रस्त्रक्ष्वा तस्यौ वृ, यतः सावदत्, प्रभु यस्मिन्
काले जनेषु ममापयशो इन्द्रुं दृक्पातं कृतवान्, तस्मिन् काले
मां प्रतीत्यमाचरितवान् ।

षष्ठे नाथे पुन गंगीयेसो दूतो गालीलस्यं नासरतास्यं २६
नगरं दायूदकुलोद्भवाय योषेकाभिधाय पुहवाय वामदक्षामेको २७
कुमारों प्रतीक्षरेण प्रहितः । तस्याः कुमार्या नाम मरियन्निति ।
दूतो मृहं प्रविश्य तां जगाद्, मङ्गलं ते भूयात्, अनुगट्टीते, २८
प्रभुस्तव सहायः, नारीषु त्वं धन्वा । एवं दृष्ट्वा सा तस्य कथाया- २९
कुदिग्ना समालोचयत् तीदृशोऽयं मङ्गलवाद् इति । दूतसदा ३०
तामवादीत्, नाम भैषी मरियम्, यतस्त्वमीश्वरस्यानुग्रहपात्री, पश्य ३१
त्वं तं गर्भिणी भूत्वा पुचं प्रसेष्यसे तस्य नाम यीशुरिति
करिष्यसि च । स महान् भविष्यति परात्परस्य पुचं इत्यभिधायिष्यते ३२
च, ईश्वरः प्रभुस्तम्भौ तत्पितु दायूदस्य सिंहासने दास्यति च, स ३३
च सर्वयुगानि यावद् याकेषुकुलस्य राजा स्यास्यति तद्राज्यस्यान्तः
कदापि न भविष्यति च ।

मरियम् तदा दूतमवादीत् कथमेतत् बन्धविष्यति ? पुरुषं ३४
हि न जानेऽहं । दूतसां प्रतिबभाषे, पवित्र आत्मा त्वामधिष्ठास्यति ३५
परात्परस्य प्रभावस्त्वोपरि छायां दास्यति च । एतस्कारणादेव
तत् तत् पवित्रं गर्भफलमीश्वरस्य पुचं इत्यभिधायिष्यते । पश्य च ३६
तत् शात्रिलीश्वावेतापि वार्द्धक्ये गर्भिणी जाता, सर्वे र्बन्धेत्य-
भिष्ठितायाश्च तस्याः षष्ठो मासेऽयं यत ईश्वरस्यासाधं वाक्यं ३७
क्विमपि नास्ति । मरियम् तदाबवीत् पश्यत्वं प्रभो दीक्षी । यथोक्तं ३८
भवतु तथेव मम गति भूयात् । अनन्तरं दूतसस्याः समीपात्
प्रतस्ते—

तस्मिन् काले मरियम् उत्थाय सखरं पर्वनमयप्रदेशस्यं ३९
थूदानगरं जगाम सखरिष्यस्य मृहं प्रविश्य चेष्टीश्वावेतां मङ्गलवा- ४०
देनाभिष्वभाषे । इष्टीश्वावेता च यदा मरियमो मङ्गलवादमश्रौषीत् ४१

- ४२ तदैव तस्मा जठरे शिशु ननर्त । इतीशावैता च पवित्रेणात्मा
पूर्णोच्चरवेणमां वाचमुदीरयामास, धन्या लं नारीषु धन्यज्ञ तव
४३ गर्भफङ्क । कथन्तु जातं ममेदं सौभाग्यं यन्नात्मभो जननी
४४ महग्निकमागता ? पश्य लदीयमङ्गलवादस्य रवे मम कर्णै
४५ प्रविष्टवत्येव ननर्त शिशुरुक्षामामसोदरे । धन्यैव लं विश्वासकारिणि
यत् प्रभोरादेशात् लं यद्युक्ता तत्सिद्धि र्भविष्यति । तदा मरिचम्
बभावे,
- ४६ कीर्त्यन्ति मम प्राणा मर्चिमानं सदापभोः ।
- ४७ ममात्मा च प्रहृष्टोऽभृद् ईश्वरे तारके मम ॥
- ४८ स्वदास्था दीनतायां स दृक्पातं कृतवान् यतः ।
पश्याद्यारभ्य वच्यन्ति धन्यां मां सर्वकालिकाः ॥
- ४९ मदर्थं गुरुकर्माणि कृतवान् सर्वशक्तिमान् ।
नामधेयज्ञ यंत् तस्य तत् पवित्रं सूतं किल ॥
- ५० तस्माद् भीता मनुष्या ये तेषामेव कृते स्त्रिरा ।
पुच्छपौचादिभि भौग्या करुणा तस्य वर्तते ॥
- ५१ कर्म विक्रमसिद्धूं स कृतवान् स्त्रीयबांडना ।
उद्भुतांश्चित्तसङ्कल्पै र्मनुष्यान् स विकीर्णवान् ॥
- ५२ स कर्हलविशिष्टांश्च कृतवान् आसनच्युतान् ।
ये च नीचा मनुष्यांसान् चकारे। चपदाच्चितान् ॥
- ५३ त्रुधितान् पूरयामास स इव्यैरुत्तमैः पुनः ।
धनिनस्तु मनुष्यान् स रिकृश्वान् विस्तृष्टवान् ॥
- ५४ दंस्तायेति स्वदासम्भोपाकार्षेति ६ सदायत् ।
दर्यां समर्तुं यथा प्रोक्तासेमस्मिन्यूर्ब्धूरुषाः ।
- ५५ अग्राहसे फक्षिष्ठस्तीं तदंशे च युगकमात् ॥

अग्नरं मरियम् प्रायेण मासचयं तस्याः सन्निधाववस्याय स्वरहं ५६
प्रतिजगाम ।

इतीश्वरेतायासु प्रसवकाले सम्पूर्णं सति सा पुत्रं प्राप्तोष्ट । ५७
तदा तां प्रति प्रभुना महती दद्याकारीति श्रुत्वा तस्याः समीप- ५८
वासिनो ज्ञातिजनाश्च तथा सार्वमाननन्दुः । अष्टमे दिने च ते ५९
शिशोस्त्वक्षेदनार्थमागत्य पितु नामेव तस्यापि सखरिय इति
नाम कर्तुं प्रावर्त्तन्त । तस्य जननी तु प्रतिजगाद्, मैवम्, अस्य ६०
नाम योहन इत्यभिधायिष्यते । अनेन ते तामूचुः, एतज्ञान्ना ६१
ख्यातस्त्व ज्ञातिजनेषु कोऽपि नास्ति । ततस्तु इङ्गितैस्तस्य पितरं ६२
प्रपञ्चुः, भवदिच्छातोऽस्य किं नाम कर्तव्यम्? ततः स फलकमेकं ६३
याचिला स्तिलेख, अस्य नाम योहन इति । अनेन सर्वे विस्मयं
मेनिरे । तत्त्वामेव तस्य वक्त्रं जिङ्गा च मोचिते, स च भाषमाण ६४
ईश्वरस्य धन्यवादं कर्तुं प्रवृत्तः । तयोः समीपवासिनश्च सर्वे ६५
भयाक्रान्ताः । यिङ्गदियायाः पर्वतमयप्रदेशस्य च सर्वत्रैतासां ६६
सर्वकथानां प्रसङ्गो व्यानश्च, यावन्तस्य ता अश्रौषंसे इदयेषु ता
निधायावदन्, किं तु भवितव्यं शिशुनामुनेति । प्रभो हस्तश्च
तस्य सदाय आसीत् ।

तस्य पिता सखरियस्य पवित्रेणात्मना पूर्णा भाववाक्यमिदं ६७
व्याजहार,

धन्यः स्यादीस्येलीयजनानामीश्वरः प्रभुः ।

६८

— ऋचेद्द्वा स्वप्रजानां स मोचनं कृतवान् यतः ॥

गृह्णस्योत्पादयामासोऽमदर्थं चाणसाधकं ।

६९

उद्भूतं स्त्रीयदासस्य दाधूदस्त्रैव वंशतः ।

यथा प्राहादिकालीनैः पवित्रैः भाववादिभिः ॥

७०

- परिचाणार्थमसाकं परिपन्थिस्मूहतः ।
- ७१ उद्गाराय च सर्वेषाम् अस्मद्दिवेषिणां करात् ॥
- ७२ करुणां कर्नुकामोऽस्मि सोऽप्तदीयपितृश्च प्रति ।
नियमं स्मर्तुकामश्च पवित्रं खक्तं पुरा ।
- ७३ अस्मत्पित्रेऽब्रह्मामाय शश्वा इत्तच्च तं वरं ॥
- ७४ निर्भया येन शक्त्यामः शत्रुहस्तेभ्य उद्गृताः ।
- ७५ साधुत्वधार्मिकत्वाभ्यां तत्पाञ्चात् तं समर्चितुं ।
सकलान् दिवमान् यावदसाकं परमायुषः ॥
- ७६ शिशो परात्परस्य लं भाववाद्यभिधास्यसे ।
प्रभो मार्गान् हि संस्कर्तुं तदगे लं व्रजिष्यसि ॥
- ७७ प्रजाभ्यस्य दातयं ज्ञानं त्राणस्य च लया ।
पापानां मार्जने तासां कारणेनास्मदीशितुः ॥
- ७८ तस्मैहादृद्धर्लोकीयासान् ऊषा प्रत्यवैक्षत ।
- ७९ ध्वाने मृत्युतमिसे चासीनान् द्योतयितुं नरान् ।
अस्मत्पादान् यथा कुर्याच्छान्तिमार्गावलम्बिनः ॥
- ८० अथ स शिशुरवद्वृत्तात्मना च बलवान् अजायत । इस्यायेताय
तु तप्रदर्शनस्य दिनं यावदनुपस्थितं तावत् स निर्जनस्यानेष्व-
वर्तते ॥ १ ॥

२ द्वितीयोऽध्यायः ।

१ यैषेषास्यमैत्येहसपुरथानं खौद्यजन्म द्युर्भयद्वैर्भयपालानां समीपे तत्त्वा-
माद्यानि १५ सेषपालाकौरन्येभ्यस्यास्मैवक्षीकरणं ११ खौद्यस्य लक्ष्मेदमं १२
मरियमः शुभिमा १२ शिशियोमस्य कथा १३ आप्नावरितं ४० खौद्यस्य वर्तवं
४१ वैष्णवे वर्यसि पर्वितैः सर्व खौद्यस्य प्रशीतरे च ।

तस्मिन् कालं चौगत्स्कैसरस्य सकाशादिदं शासनं प्रचकार, १
 यत् सावाज्यस्य सर्वजनैः स्वनामां लेख्यारोपणं कर्तव्यं । नामां २
 तस्मेख्यारोपणं सुरिघाप्रदेशाधिपतेः कुरीणीयस्याधिकारकालस्य
 प्रथममासीत् । अतो नामानि लेख्यमारोपयितुं सर्वजनः प्रत्येकं ३
 स्वनगरं जगाम । योषेषोऽपि गालीलस्यान्नासरताख्यगराद् ४
 यिङ्गदियादेश्यं बैतलेहमभिधं दायूदस्य नगरं जगाम, यतः स
 दायूदस्य कुले गोष्याच्च जातः । स आत्मने वागदत्तया स्वजायया ५
 मरियमा सर्वं नामो लेख्यारोपणार्थं जगाम । सा तु गर्भिण्णा-
 सीत् । तयोश्च तत्र वर्तमानयोस्तस्याः प्रसूतिकालं उपतस्ते । ६
 अतः सा निजं प्रथमजातं पुच्छं प्राचोष्ट, वस्त्रखण्डै वैष्टिला च ७
 पशुशालाख्यगवादन्यां तं शाययामास, यतः प्रवासगरहे तेषां कृते
 स्यानं नासीत् ।

तस्मिन् प्रदेशे वर्तमानाः केचिन्नेषरचकाः प्राक्करे रात्रिं ८
 यापयन्तः पर्यायक्कमेण यास्मिन्चर्णं स्वब्रजम् अरन्तन् । सप्तमा ९
 एष्मारेकेण दूतसंषामन्तिकम् उपतस्ये प्रभोः प्रतापश्च तेषां परितो
 विरेते । अनेन ते महाभयेनाकाळाः । स दूतस्तु तान् जगाद् १०
 मा भैष्ट । पश्यतावं युश्मभ्यं महानन्दस्य सुसंवादं ददामि, स
 आकन्दः कृत्स्नेन प्रजाजनेन भोग्यः । यतो युश्मदर्थमय दायूदस्य ११
 नगरे परिचाताजनि, स हि ख्रीष्टः प्रभुः । इदम् युश्मदर्थं १२
 तदभिल्लग्नं, वस्त्रखण्डै वैष्टितः शिशु गंवादन्यां शयानो युश्माभि-
 रासदृथिष्ठितःइति । अकस्माच्च बज्जतरा स्वर्गीयसेना तस्य दूतस्य १३
 सङ्गिनी भूलेश्वरस्य स्वं गायेन्ती व्याजहार,

ईश्वरायीर्द्धलिकेषु भूयांक्षाशात्मकीर्त्तनं ।

शान्ति भूयात् पृथिव्याच्च प्रीतिपाचाणि मानवाः ॥

१५ तेषु दूतेषु तेभ्यः स्वर्गं प्रस्थितेषु मेषरचक्कास्ते मनुष्याः
परस्यरमूच्चः, गम्यतामसाभि वैतलेहम्, अवलोक्यताऽच्च तदितिष्ठत्तं
१६ यत् प्रभुरस्मान् ज्ञापयामास । अतस्ते सूत्वरं गता मरियमं
१७ योषेषं च गवादन्यां शयानं शिशुञ्चासादयामासुः । दृष्ट्वा च
१८ ज्ञापयामासुत्तं शिशुमधि तां कथां यां ते प्रोक्ताः, ओतारस्तु
१९ मर्वे मेषरचक्कैः कथितेषु वचःस्वाश्वर्यं मैनिरे । मरियमपि चिन्ते
२० विचारयन्ती तानि सर्वाणि वर्चाण्यस्यरचत् । ते मेषरचक्कास्तु यथो-
कास्तैव यद्यच्छ्रुतवन्तो दृष्टवन्तश्च, तत्रिमित्तमीश्वरं महयन्तस्तु-
वन्तश्च प्रत्याजग्नुः ।

२१ अष्टमे दिने द्रृपस्थिते शिशोस्त्वकदेकाले तस्य नाम यीङ्गु-
रित्यकारि । गर्भावस्थात् प्रागेव तस्य तन्नाम दूतेनोदाहृतम् ।

२२ मौश्ये वृवस्थानुसारेण च तस्याः इत्तुच्चीभवनकाल उपस्थिते
तौ प्रभोः समर्हं शिशुमुपस्थापयितुं यिहशालेमं निन्यतुः, यतः
२३ प्रभो वृवस्थायामित्यं लिखितमास्ते, गर्भाशयोहाटकः सर्वपुंस-
२४ नामः प्रभोः क्षते पवित्रोऽभिधायिष्यते । पुनश्च प्रभो वृवस्थायां
यत् कथितमास्ते तदनुसारेण यज्ञीयोपज्ञारार्थं कपोतयुग्मं पारा-
वतशावकद्यं वा तयो दीत्यमासीत् ।

२५ पश्य च यिहशालेमे शिमियोननामको नर एकोऽविद्यत, स
धार्मिकः अद्वाशील इस्यायेतस्य सान्वनां प्रतीक्षमाणः पवित्रे-
२६ पात्मनाधिष्ठितश्चासीत् । पवित्रेणात्मना तस्मै चेदं प्रत्यश्रावि यत्
प्रभोरभिषिकं नररब्दं (खीटं) न दृष्ट्वा च स्त्र्युनास्तु दिष्ट्वति ।

२७ पवित्रस्यात्मन आवेशात् स धर्मधाम आगतवान् । यदा च शिशो
योऽप्तिः पितौ वृवस्थानिरूपितरीतिमाचरितुं तमभ्यक्तरमानयतां,
२८ तदा केऽपि तं केऽप्तिरीत्, ईश्वरस्य धनवादं कुर्वन्नावादीत्,

इदानीं भवता स्त्रीयः किङ्गरोऽयं विस्तज्ज्ञते । १६

भो मत्खामिन् सकल्याणं भवदाक्यानुसारतः ॥

मन्त्रेचाभ्यां अतोऽदर्शि चाणेपायस्त्वया कृतः । १०

समच्चं सर्वजातीनां भवतैवोपकल्पितः ॥

दीपः स परंजातीनां तासां प्रद्योतनार्थकः । ११

लज्जनस्तु य इस्तायेल् तस्य भास्कर एव सः ॥ १२

शिशुमधि यद्यद् अकथत तत्र योषेफस्तस्य माता चाश्वर्यम्- १३

मन्येतां । श्रिमियोनस्त्र ताभ्यामशिष्यं ददौ तस्य मातरं भरियम् १४

जगाद् च, पश्येत्सायेलस्य मध्ये बङ्गनां पतनोत्यानयो ईंतु ।

र्विसंवादाभितमभिज्ञानस्त्र भवितुमयं नियुक्तः । तव निजप्राणा १५

अथसिना व्यक्त्यन्ते । इत्यं बङ्गहृदयेभ्य उद्गतैस्तर्कैः प्रकटीभवितव्यमिति ।

तदानीमाशेवंशोऽङ्गवा पनूयेलसुता हान्तेतिनामिका भाववा- १६

दिन्यासीत्, सातीव वयोवद्दा, कौमार्यात् परं सप्तवस्त्रान् भर्त्रा

सार्वांमुषिला प्रायेण चतुरशीतिवर्षीया विधवा जाता । सा धर्म- १७

धामतो न निरगच्छत् नकं दिवा चोपवासप्रार्थनाभिरूपासनाम-

कुरुत । सापि तस्मिन् दण्डं उपस्थाय प्रभो र्माहात्म्यं स्त्रीकुर्वाणा १८

यिष्ठालेमे ये भोचनं प्रत्यैक्षन्त तेभ्यः सर्वेभ्यस्तस्य कथाम-
कथयत् ।

प्रभो व्यवस्थादिष्टानि सर्वकर्माणि सम्याद्य तौ स्त्रजगर- १९

—प्रस्त्रैक्षलं नामुरतं प्रतिजग्मतुः । स शिशुस्त्रावर्धतात्मना व्यलवान् २०

ज्ञानपूर्णस्त्राभवत्, ईश्वरस्त्रानुपैष्ठेणाधिष्ठितस्त्रासीत् ।

अथ तस्य पितॄरौ प्रतिवर्षं निस्तारपर्वणि यिष्ठालेमम्- २१

गच्छताम् । अतस्मिन् दादग्रवर्षवयस्कैः सति पार्वणरीत्यनुसारेण २२

४३ तौ चिरुश्गालेमं गता पार्वणदिनानि यापर्यिता च यदा प्रत्या-
 वर्त्ततां तदा बालको यीशु चिरुश्गालेमेऽतिष्ठत् । योषेफसु तस्य
 ४४ माता च तन्नाजानीताम्, अपि तु स कृचित् सहयाचिकाणां
 मध्ये इस्तीत्यनुमाय तौ दिनैकगम्यं मार्गे जग्मतुः, ततः परं ज्ञाति-
 ४५ जनेषु बन्धुषु च तम् अमृगयेताम् । अनासाद्य तु तमन्विष्यन्तौ
 ४६ चिरुश्गालेमं प्रत्याजग्मतुः । दिनत्रयात् परञ्च धर्मधात्रि तमासा-
 दयामासतुः । स गुरुणां मध्य आसीनस्तेषां वचांस्यगृणेत् तांस्य
 ४७ प्रश्नानपृच्छत् । यावन्नस्य तस्य वाक्यान्यगृणेन् ते सर्वे तस्य
 ४८ बुद्धां प्रत्युचरेषु चाश्वर्यममन्यन्त । तं दृष्ट्वा तौ विस्मयापन्नौ ।
 तस्य माता च तं जगाद्, वसु, आवां प्रति ल्येदं किमकारि ?
 ४९ पश्य तत्र पिताहस्य शोचन्तौ लाम् अन्वैष्वाव । स तु ताववादीत्
 किमर्थं मामचैष्यतम् ? किं नाजानीतं यन्मतियतु र्विषयेष्ववस्थानं
 ५० मयि युज्यते ? इदं यद् वचनं स ताववादीत्, तत् ताभ्यां
 ५१ नाबोधि । ततः परं स ताभ्यां सार्द्धं यात्रां कृता नासरतमाज-
 गम तथो र्वश्वर्ती तस्यौ च । तस्य माता चैताः सर्वकथासि-
 ५२ चेऽरक्षत् । यीशुसु ज्ञाने वयसीश्वरस्य मनुष्याणाज्ञानयहु च
 वर्धिष्युरासीत् ॥ २ ॥

३ तृतीयोऽध्यायः ।

- १ योहस्य प्रवारो मज्जत्वा १५ छीटार्थं तस्य साक्षद्वान् १५ दैत्यस्य
 कारप्रवर्त्तनं ११ छीटस्य मज्जनं ११ छीटस्य वंशबोणौ च ।
- २ अथ तिबिरियकैषरस्य राजस्य पञ्चदशे वसुरे यदा
 पक्षीयः पीलानो यिङ्गदियायाः शास्त्रां, चतुर्थांशाधिपतीनां मध्ये
 च हेषादेहो गालीलस्य, तदीयभाता फिलिप्पो यितूरिया-चाहो-

नीत्याख्ययोः प्रदेशयो र्लृषाणियस्वाबिलीन्या राजान् आसन्, यदा
स्य हाननः कायाफास्य महायाजकावास्तां, तदा मरभूमावीश्वरस्य ५
वाक्यं सखरियसुतं दोहनं प्रति प्रादुरभूत् । ततः स यद्दनसमी- ६
पस्यस्य जनपदस्य सर्वचोपस्थाय पापमोचनार्थं मनःप्रत्यावर्त्तनस्त्र-
चकम् अवगाहनमघोषयत्, भाववादिनो यिशायाहस्योक्तीनां यथे ७
यथा लिखितमास्ते, ८

मरौः घोषयतः प्रोक्षैरस्त्वयं कस्यचिद्रवः ।

प्रभोः संस्कुरुताध्वानं विधद्वं तस्मृती चक्षुः ॥

सर्वाण्णापूरयिथन्ते निन्द्रस्यामानि यन्नतः ।

कारिष्यन्ते पुन निन्माः सर्वे भृधरपर्वताः ॥ ९

सरलानि भविष्यन्ति कुटिलानि स्थलान्यपि ।

यानि वर्त्मानि रक्षाणि तान्याश्यन्ति समानतां ।

इत्यते सर्वमन्त्येष्य वाणमीश्वरसाधितं ॥ १०

ततो ये जननिवहासेनावगाहनार्थं वहिरगच्छंसान् चेऽवदत्, ११

अरे सर्ववंशाः, यूद्यं भाविकोधात् पलायितुं केनादिष्टाः? अतो १२

मनःप्रत्यावर्त्तनस्य योग्यानि फलानि फलत । अस्माकं पितामाहामो

विद्यत इति वाक्यं वान्तरे प्रयोक्तुं मा प्रवर्त्तेष्व, यतोऽहं युग्मान्

ब्रवीमि, एतेभ्यः प्रस्तरेभ्योऽब्राहामस्य छते सन्तानानुत्पादयितुम्

ईश्वरः ग्रन्तिमान् । परक्षव्यूहैव पादपानां मूलेषु कुठारो लग्नास्ते, १३

अस्ते: यः कश्चित् पादपः सतफलं न फलति स उच्छिष्यते बङ्गौ

गिरिष्यिते च ।

जननिवहासदा तं प्रप्रच्छुः, तर्हि किं कर्त्तव्यमस्माभिः? स १०

प्रतिभाषमाणसान् जगाद्, यस्याङ्गरक्षते द्वे वस्त्रे सः स वस्त्रही- ११

नायैकतरं ददातु । खाद्यव्याणि वा यस्यं विद्यन्ते ऐ तथैव

१२ करेतु । आवगाहनार्थमागतः केचिच्छुस्कादादायिनोऽपि तं जगदुः,
१३ गुरो किं कर्त्तव्यमस्माभिः? स तान् जगाद्, युश्मदर्थे यदादिष्टं ।
१४ ततोऽधिकं माहारथत । केचिद्व योद्धारोऽपि तं प्रच्छुरस्माभि
वा किं कर्त्तव्यं? स तान् जगाद्, कमपि मा पीडयत, स्वषादोषं
वा कस्मिन्नपि मारोपयत, स्वभृतौ सन्तुष्य तिष्ठत च ।

१५ प्रजाजनसु प्रतैकत सर्वे च द्यैहन्मधि मनःखित्यम् अतर्क-

१६ यन्, असै किं द्वीष्टः स्वादिति? अतो योहनः प्रतिभाषमाणः
सर्वान् जगाद्, अहं युश्मास्तोयेऽवगाहयामि, सत्यशानु मनो
बद्धवत्तरो नर आगच्छति, तदीयोपानहो र्बम्बन्यौ मेाकुमयहं न
योग्यः । स युश्मान् पवित्र आत्मनि वक्त्रौ आवगाहयिष्यति ।

१७ तस्य हस्ते सूर्पो विद्यते, स च स्त्रीयखलं सम्यक् संशोधयिष्यति,
निजगोधूमान् कुश्मूले सङ्कृदीष्यति च, तुषांस्त्वनिर्वाणवङ्गिना
१८ दाइयिष्यतीति । एतदन्येन प्रचुरेणोपदेशेनापि स प्रजाजनं सुसंवा-
दमशापयत् ।

१९ ततः परं हेरोदः फिलिपनामकस्य स्वभातु र्भायां देरोदि-
यामधि स्वक्षतान्वपराणि सर्वाणि दुष्कर्माण्डधि च योहनेन
२० भर्त्तिः । अतः स तं दोषराश्मनेनापि वर्धयामास यद् योहनं
कारायां हरोध ।

२१ अदा तु कृत्वा: प्रजाजनोऽवागाह्नत, तदा यीश्वावयवगाहिते
२२ प्रार्थयमाने च सर्वं उद्घाटितः पवित्र आत्मा च दूरैकिं आकारे
कपोत इव तस्योपर्यावततार, स्वर्गाद्वेषं वाणी समभूत, मम
प्रियः पुंचक्षं ल्वयच्छं प्रीतः ।

२३ स्वकार्यमारभमाणे यीङ्गुः प्रायेण चिंशद्वर्षवयस्क आसीत् ।

२४ लौकिकैङ्गाने स यौवेकस्य सुतः, स पुनरेलोः सुतः, स मन्त्रतस्य

सुतः, स लेवे: सुतः, स मङ्गोः सुतः, स यामस्य सुतः, स योषेफस्य सुतः, स मन्त्रयिथस्य सुतः, स आमोषस्य सुतः, स २५ नहमस्य सुतः, स दृष्टेः सुतः, स नगे: सुतः, स माटस्य सुतः, २६ स मन्त्रयिथस्य सुतः, स शिमिये: सुतः, स योषेफस्य सुतः, स यूदा: सुतः, स योहानाः सुतः, स रीषाः सुतः, स सहव्यापि- २७ लस्य सुतः, स श्लृटीयेलस्य सुतः, म नेरे: सुतः, स मङ्गोः सुतः, २८ स आदे: सुतः, स कोषमस्य सुतः, स इलमोदमस्य सुतः, स एरे: सुतः, स योषे: सुतः, स दृश्येषरस्य सुतः, स योरीमस्य २९ सुतः, स मन्त्रतस्य सुतः, स लेवे: सुतः, स शिमियोनस्य सुतः, स ३० यूदा: सुतः, स योषेफस्य सुतः, स योननस्य सुतः, स इलिया- ३१ कीमस्य सुतः, स मिलेयाः सुतः, स मैननस्य सुतः, स मन्त्रनस्य सुतः, स नाथनस्य सुतः, स दायूदस्य सुतः, स यिश्यस्य सुतः, ३२ स ओबेदस्य सुतः, स बोयमस्य सुतः, स मलमोनस्य सुतः, स नहशोनस्य सुतः, स आमीनादवस्य सुतः, सोऽरामस्य सुतः, स ३३ हिप्रोणस्य सुतः, स पेरसस्य सुतः, स यिङ्कदाः सुतः, स याकेवस्य ३४ सुतः, स इस्वाकस्य सुतः, सोऽब्राहामस्य सुतः, स तेरहस्य सुतः, स नाहोरस्य सुतः, स महगस्य सुतः, स रियोः सुतः, स पेलगस्य ३५ सुतः, स एवरस्य सुतः, स शेलहस्य सुतः, स कैननस्य सुतः, ३६ सोऽफचदस्य सुतः, स शेमस्य सुतः, स नोहस्य सुतः, स लेमकस्य ३७ सुतः, स मधूशेलहस्य सुतः, स हनोकस्य सुतः, स येरदस्य सुतः, —स—नहलेलस्य सुतः, स कैननस्य सुतः, स इनोशस्य सुतः, स ३८ शेथस्य सुतः, स आदमस्य सुतः, स ईश्वरस्य सुतः ॥३॥

४ चतुर्थोऽध्यायः ।

१ शैतानद्वारा जीष्यते परीक्षा १४ तेज प्रचारारम्भण् १६ अशुद्धिभूतत्याक्षमं ।
२ इच्छित्वा रोग्यकरणं ४० नानाविधिरोग्यारोग्यकरणम् ।

३ अथ यीशुः पवित्रेणात्मना पूर्णो यद्वन्तः प्रत्यावत्त आत्मना
४ च महं नीतश्लारिंश्चद्विनानि दियावलेन परीचितस्तु । तेषु दिनेषु
५ स निरशनस्तस्यौ । तेषु लतीतेषु स चूँचोद । ततो दियावलस्तु ।

६ माह, भवांस्येदीश्वरस्य पुत्रस्तर्हि प्रस्तरोऽसौ यथा पूपो भवत्
७ तथाज्ञापयतु । यीशुस्तुं प्रतिजगाद, लिखितमास्ते, न केवलेन
८ पूपेन मनुष्यो जीविष्यत्यपि त्वीश्वरस्य येन केनचिद् वचनेन । ततः

९ परं दियावलस्तमुच्चमेकं गिरिश्चिहरं नीत्वा निमिषैकमध्ये भूम-
१० एडलस्य निखिलराज्यानि दर्शयन्नवादीत्, कृत्स्नमिदं कर्त्तव्यमेतेषां
११ प्रतापञ्चाहं तुभ्यं दास्यामि, यतस्त् सर्वं मयि समर्पितं, यस्मै च

१२ तद् दातुमिच्छामि तस्मै तद् ददामि, अतस्त्वं चेत्प्रम समर्चं
१३ प्रणिपतेस्तर्हि तत् सर्वं तवैव भविष्यति । यीशुस्तुं प्रतिबभाषे
१४ मन्त्रोऽप्सर शैतान, यतो लिखितमास्ते, निजेश्वरस्य प्रभो र्मजना

१५ लया कर्त्तव्या, एकस्व स एव लयाराध्यितयः । पुनस्तु स तं
१६ यिरुशालेमं नीत्वा धर्मधान्वः शिखरे स्थापयित्वा च जगाद,
१७ भवांस्येदीश्वरस्य पुत्रस्तर्हमात् स्थानाद् अधस्तात् प्रपततु, यतो

१८ लिखितमास्ते,

१९ तदर्थं निजदूतान् स तवादेत्यति रक्षणं ।

२० यस्ताह्याः पदं शैले तत् लां वक्ष्यन्ति ते कर्तैः ॥

२१ यीशुस्तुं प्रतिजगाद, उक्तमास्ते, तस्येश्वरस्य प्रभोः परीक्षां

२२ मांकार्षीः । इत्यं कृत्स्नां परीक्षां स्मायं दियावल उपयुक्तं समयं

२३ धावत् तस्मात् प्रतस्ये ।

यीशुशात्मनः प्रभावेन शास्त्रीलं प्रत्याष्टकस्तथा स्थानिष्ठ तं १४
कृत्वं प्रदेशं व्यानगे । स च तेषां समाजगटहेषूपादिशत् सर्वेषां १५
प्राशस्यत ।

इत्यं पुरा यत्र स पोषितस्तन्नासरतनगरमाजगाम, खरीत्यनु- १६
सारेण च विश्रामदिने समाजगटहं प्रविश्य पाठार्थमुच्चस्यौ । तदा १७
भाववादिनो यिशायाहस्य एव्ये तस्मै इन्ने स एव्यं विस्तार्य तत्
स्थानमवाप यत्र लिखितमासीत्,

आस्ते मयि प्रभोरात्मा यतो मां सेऽभिषिकवान् । १८

ज्ञापयेयं सुसंवादं दरिद्रान् मानवान् यथा ॥

तेनाहं प्रहितः कर्तुं भग्नचिन्नान् निरामयान् ।

वन्दीनां घोषितुं सुकिं दृक्ग्रक्षिष्व विचक्षुषां ॥

अप्यनुज्ञाय विस्तृतुं मनुष्यान् परिपीडितान् ।

प्रभो र्घाषयितुञ्चापि प्रसादावहवत्सरं ॥ १९

ततः परं स तं ग्रन्थं बङ्गा भृत्ये प्रत्यर्थासन उपविष्ट । समा- २०

जस्याः सर्वे चैकदृष्ट्या तं निरीक्ष्य तस्युः । तदा स तानिदं वक्तु- २१

मारेभे, शास्त्रीयवचनंमिदमय अुश्लकर्णगोचरे पूर्णतां गतं । सर्वे २२

च तस्य पर्वे साक्ष्यमददुस्तन्मुखान्निःसरस्य प्रीतिजनकेषु वचःस्था-

र्थसमन्वयत च । ते पुनरवदन्, किं न योषेषस्य पुचोऽसौ? ततः २३

स तान् जगाद, यूथमवश्यं मामिमं प्रवादं वक्ष्यथ, चिकिसक,

आत्मचिकित्सां कुरु, कफरनाहमे सिद्धानां येषां कर्त्तरां किंव-

-स्वस्यमभिरश्चावि, तादृशान्यत्र स्वदेशेऽपि कुर्विति । स पुन जगाद, २४

कोऽपि भाववादी स्वदेशे नानुगृह्णते । युश्मानहं सद्यं ब्रवीमि, २५

प्रस्त्रियस्य काले यदा चीन् वस्त्रान् वण्मासांस्य धावदाकाशी ॥

रुद्धोऽतिष्ठत् छत्वे देशे महादुर्भिर्व्याभृत् इक्षायेते तदा बङ्गी

- २६ विद्वा अविद्यन्, एत्तियस्तु तामां कामपि प्रति न प्रहितः, केवलं
सीदोनदेशस्यं सारिफन्नगरं काञ्चिदिधवां घोषितं प्रति प्रहितः ।
- २७ तथा भाववादिन इलीश्वायस्य काल इस्तायेते बहवः कुष्ठिनो-
उविद्यन्त, तेषान्तु कोऽपि न इच्छीकृतः, केवलः सुरीयो नामानः
२८ इच्छीकृत इति । इदं श्रुता समाजस्याः सर्वे रोषेण पूर्णा उत्थाय
२९ तं नगराद् वहिष्यकुः । यत्र पर्वते च तेषां नगरं निर्मितमासीत् ।
३० तद्यमागं नीत्वा तं निपातयितुमैच्छन् । स तु तेषां मध्येन ब्रजन्
प्रतस्ये ।
- ३१ अनन्तरं स कफरनाह्नमास्यं गालीलस्यं नगरमवततार ।
- ३२ विश्रामवारे च यदा जनानश्चित्यत् तदा ते तस्य शिश्यायामा-
- ३३ श्वर्यम् अमन्यन्, यतस्तस्य वाक्यं सामर्थ्यविशिष्टमासीत् । तत्र
समाजे चाषुचिभृतस्यात्मनाधिष्ठित एको नरोऽविद्यत, स उच्चैः-
- ३४ स्वरेणोल्कोशन् जगांद, निवर्त्ततां, भो नामरतीय यीशो, अस्माकं
भवतश्च किं? भवाम् किमसान् नाशयितुमागतः? भवान् कस्तद्वं
- ३५ जानामि, ईश्वरस्य पवित्रो नरो भवानिति । योग्युस्तु तं निर्भर्त्स-
यन् बभाषे, मौनी भव, अस्माच्च निःसर । ततः स भूतसं सध्य-
स्थाने नित्यिय, किमपि न हिसित्वा तस्मान्निःस्तः, सर्वे च
विस्मयेनापन्नाः परस्परं मंलपन्नश्चावादिषु, वाक्यमिदं कीदृशं ?
- ३६ यतोऽसौ सामर्थ्येन प्रभावेन चाषुचीनात्यनेऽप्याशापयति ते च
३७ निःसरन्ति । अनन्तरं, तदीयकिंवद्नां परितःस्युस्य जनपदस्य
सर्वच व्यानशे ।
- ३८ अनन्तरं स उत्थाय संर्वाजात् शिसोनस्य गृहं प्रविषेश ।
शिसोनस्य श्वशूलदा प्रबलेन ऊरेणापीद्युत, ते च तस्या उपका-
- ३९ श्वर्यं तं प्रसादयामासुः । ततः स तस्या ऊर्ज्जे तिष्ठन् ऊर्जं

तर्जयामास, अरस्य तां तथाज, सा च तत्क्षणमुत्ताय तान्
पर्यचरत् ।

ततः परमसं गच्छति सूर्ये विविधव्याधिगसा अख्याया जना ४०
येषामासंसे सर्वे तान् तथान्तिकमानिन्युः । स च तेषामेकैकस्मिन्
हस्तावर्पर्यस्तान् निरामयासुकार । बडभस्य भृता निःसरन्त उच्चैः- ४१
खरेणावदन्, भवानीश्वरस्य पुच्छः एक्षीष्टः । ततः स तान् भर्तुष्ठन्
भाषितुं नाम्यमन्यत, यतः स खीष्ट इति तेऽजानन् । जाते पुनः ४२
प्रातःकाले स निर्गत्य किञ्चन निर्जनं स्थानं यदौ, जमनिवहासु
तं मृगयास्त्वकिरे तथान्तिकमागत्य च तेषां सञ्चिधितस्य प्रस्थानं
निवारयितं तमधरन् । स तु तामब्रवीत्, अन्येष्वपि नगरेष्वीष्वर- ४३
रात्यस्य सुसंवादो मथा घोषयितव्यः, यतस्तदर्थमहं प्रहितः । ततः ४४
परं स गालीस्तस्य समाजग्नेष्वघोषयत् ॥ ४ ॥

५ पञ्चमोऽध्यायः ।

—५ चनेकमदस्यवर्णं ११ कुटिलः परिक्षरवर्णं १० पचावासिनः स्वास्थ्यवर्णं पाप-
वर्णं १० लेपिनाम आकृत्यस्तद्गेहे भोजनं ११ अनुपवासकारविवरणः ।

एकदेशरस्य वाक्यं ओतुं जननिवहस्तमाकुरुयत् स च गिरेष- १
रत्मस्यहृदस्य तीरेऽतिष्ठन् । तदा स हृदकूलेऽवस्थिते हे नावै २
इर्दण, ताभ्यां निर्गता धीवरा जालानि प्राचास्थयन् । अतस्यो ३
—५ : शिमोनस्थायीत् स तां प्रविश्य शिमोनमब्रवीत् स्वं स्थानम्
किञ्चिद्दूरं तां वार्ष्यतु मर्झसीति । अनन्तरं स नायुषविश्व
जननिवहान् अपिक्षयत् । यदा च कथमादिररामं तदां शिमोनं ५
जगरद, गभीरं स्थानं द्यावक्षावं वाहय, तच्चैव मत्सधरवार्यं
पुराभि जालानि निलिप्यनां । शिमोनसं प्रत्यब्रवीत्, जाल, ५

कस्त्रां यामिनीं परिश्रमं क्षत्रासाभिः किमपि न धृतं भवत
 ६ आज्ञायात्मवं जालं निचेष्यामि । तदनुरूपं क्षत्रा च तै र्महान्
 ७ मत्यनिवडे निबद्धः । ततो विशीर्यमाणे तेषां जाले त उपका
 रायागमनार्थम् अन्यतररथां नावि स्थितान् स्थसन्निन आजुङ्गु-
 ८ सेषु चागतेषुभै नावौ मग्नकल्पे कुर्वन्तः पूर्यामासः । तद्
 ९ विलोक्य पित्रो चीशो र्जानुनेत्रः प्रणिपत्त्वं व्याजहार, मन्त्रोऽपसरतु
 १० प्रभो, यतः पापिष्ठो नरोऽइमिति । यतस्तैः सन्धृताद्वात्ययूथात् च
 ११ तस्मिन्नश्च सर्वे विस्मयाकालाः, शिमोनस्य सहभागिनोः सिद्ध-
 १२ द्वित्यसुतयो र्याकोब-योहनयोरपि सैव दशा समूता । थैश्चुक्त
 १३ शिमोनमवृत्तिः, मा भेषीरद्यारभ्य तं नरधारी भविष्यति । अन-
 १४ न्नरं नावौ स्थलं नीत्वा ते सर्वे विहाय तमनुजग्मुः ।
 १५ अथ स् यदा कस्मिंश्चिन्नगर आंसीत्, तदा कुष्ठपूर्णो गर
 एकं उपतस्ये । योश्चु दृष्ट्वा सोऽधोमुखं पतिला तं प्रसादयन्
 जगाद्, प्रभो, भवान् यदीच्छति तर्हि मां शुचीकर्तुं शकोति ।
 १६ ततः स इसं प्रसार्य तं सृष्ट्वा जगाद्, इच्छामि, शुचि र्भव ।
 १७ तत्त्वणश्च कुष्ठं तस्मादपसरात् । योश्चुस्तं तमाज्ञापयामास, कम-
 १८ येतन्मा वद । अपि तु गत्वा याजकमात्रानं दर्शय, तव शुचि-
 ल्लाभनिमित्तश्च सोश्चिना यथादिष्टं तथैव तेभ्यः साक्षादानुर्थ-
 १९ मुपहारं देहि । तथापि तदीयकिंवदन्यधिकं देशं व्याप्तेऽत,
 २० महान्मो जननिवहाश्च, तस्य वाक्यानि ओतुं तेन व्याधिमुक्तिं
 २१ सन्धुश्च समागच्छन् । स तु शृण्ते गत्वा निर्जनेषु स्थानेष्ववर्त्तत
 २२ प्रार्थयतं च ।
 २३ अथ कस्मिंश्चिद् दिवसे यदा सोऽश्चिन्नतं तदा गार्वीस्त्वा
 सर्वदामेषी यिन्द्रियादेश्चु यिन्द्रियालेमात्रागताः फरीनिनो

व्यवस्थावेच्छारस्त्र समाप्तोना आसन् तेन व्याधिप्रतीकाराय च प्रभोः
प्रभावः सतेजा आसीत् । पश्च च केचिन्नराः खद्गार्थां श्यानसे- १८
कमवशाङ्गं मनुष्यमन्धनरं नेतुं तस्य समक्षं स्वापयितुश्यायतन् ।
जनताकारणानु तदानयनाथें मार्गमप्राप्य ते गृहपृष्ठमारुद्धा फल- १९
काकाराः क्तिपद्या इष्टका अपमार्य तेन छिद्रेण तं सखद्वं
गृहमध्ये यीशोः समुखमिवरोहयामासुः । स च तेषां विश्वासं २०
दृष्ट्वा तं जगाद् भो मानव, तव पापानि मोचितानि । तदा ते
शास्त्राध्यापकाः फरीशिनश्च मिथ इत्यं तर्कयितुमारेभिरे, केऽसौ २१
य ईश्वरनिन्दककथा व्याहरति ? एकस्मादीश्वरादन्यः कः पापानि
चमितुं शक्तोति ? यीशुसु तेषां तर्कान् विज्ञाय प्रतिभाषमाण- २२
खानब्रवीत्, युश्माभि र्मनःसु किं तर्क्यते ? ब्रूत, तव पापानि २३
मोचितानीति वा लम्बुत्याय परिव्रजेत्येतयोः कथनयोः कतरम्
अनायासं ? पृथिव्यानु पापानि मोचयितुं मनुष्यपुच्य सामर्थ- २४
मस्तीति यथा युश्माभि र्जायेत, तदर्थं—तमवशाङ्गम् अभिभाव्य
ए उवाच—वामहमाङ्गापयामि, उत्थाय सखद्वामादाय स्वगेहं
याहि । स तु तत्त्वाणि सर्वेषां समक्षमुत्याय स्वश्यामादाय चेष्टरं २५
स्ववन् स्वगेहं जगाम । ततः सर्वे विमयापन्ना ईश्वरमस्तुवन् २६
भयपूर्णाश्वदन्, अहूतानीतिवृत्तान्यद्यामाभि दृष्ट्यानि ।

ततः परं स वहि गला गुल्कादायस्यान् उपविष्टं लेविमामकं २७
गुल्कांदायिनं निर्गृह्य जंगाद, मामनुगच्छ । स च सर्वे त्यक्तो- २८
त्थाय तंमनुजीगाम । स लेविश्च तस्य कृते निजगृहे महाभेद्यं २९
चकार, तत्र भोक्तुमुपविष्टा बहवः गुल्कादायिनस्तेषां संक्लिने-
ऽन्यजनाश्वाविद्यन् । अतसेषां शास्त्राध्यापकाः फरीशिनश्च तस्य ३०
शिश्यान् सम्बोध्य सामर्थमवादिषुः, किमर्थं भुंग्ये गुल्कादायिभिः

३१ पापिभिश्च सार्हम्? यीशुमु प्रतिभाषमाणस्तान् जगाद् चिकि-
३२ त्वको न खस्यानाम् अपि लक्ष्यानाम् आवश्यकः । न धार्मिकान् ।

अपि तु मनःपरावर्त्तनाय पापिन आक्रातुमहमागतः ।

३३ , ते पुनस्तमूचुः, किमर्थं योहनस्य शिष्या भूय उपवसन्ति प्रार्थ-
यन्ते च फरीशिनां शिष्या भूषि तथैव कुर्वन्ति, तव शिष्यास्त्वशन्ति
३४ पिवन्ति च? तदा स ताजब्रवोत्, वरो यावद् वरसखैः शार्हैः ।
३५ वर्तते तावत् किं तान् उपवासयितुं शक्यु? दिनानि तावदप-
स्यास्यन्ते यदा वरस्तेभोऽपहारिष्यते, तेष्वेव दिनेषु त उपवत्स्यन्ति ।
३६ म” तानिमाम् उपमाकथामपि जगाद्, जीर्णवसने न कोऽपि
नूतनवसनस्य खण्डं सीध्यति, यतस्यथा कृते तन्मूत्तमपि तेन
३७ क्षिद्यते पुरातने च न युज्यते नूतनादुद्धृतः स खण्डः । नापि
नवो द्राक्षारसः केनापि जीर्णकुटृषु निधीयते; यतस्यथा कृते
नवो द्राक्षारसः कुटृ विदारयति तेन स च क्षिद्यति कुलश्च
३८ नन्द्यन्ति । प्रत्युत नवद्राक्षारसो नवकुटृषु निधातव्यस्तेनोभयो रक्ता
३९ सम्भवति । पुरातनं पीला तु कोऽपि सहसा नवं नाभिवाङ्कनि-
यतः स ब्रूते, पुरातनः सुखादतरः ॥ ५ ॥

ई षष्ठोऽध्यायः ।

१ द्विनामवार्तार्थं फरीशिनो निरतरकरणं २ गुण्डवस्तसारोग्यकरणं ३ रिष्याणां
मनेनीतत्वकरणं ४ रिगिणामारोग्यकरणं ५ रिष्याणामपदेशः ६ शत्रुषु
प्रेमकरणं ७ उपदेशः ८ परस्य दोषित्वकरणनिषेधः ९ ऐश्वनिर्माणदद्यान्
कथा च ।

१ . दितीयं आद्यविश्रामवार्ता तु शस्यज्ञेण तस्मिन् ब्रजति तस्य
२ शिष्या मञ्चरी भूंक्ता पाणिभि मृदुन्तोऽभुज्जत । फरीशिनः केचित्
तदा तांगवदम्, विश्रामदिने यज्ञ विधेयं तत् कर्म कथं कुरुथ?

ततो यीशुः प्रतिभाषमाणस्तान् जगाद्, न किं पठितं भो ३
दायूदस्तस्य सङ्ग्रिनश्च यदानुधन्तदा स किमकार्षीत्? स हीश्वरस्य ४
गेहं प्रविश्य तानेव दर्शनीयपूपान् आदायाभुङ्गः स्वसङ्गिभ्यश्च प्रादात्,
यान् भोक्तु याजकैः केवलै विधेयम् । पुनः स तान् जगाद्, प्रभु ५
हिं मनुष्यपुत्रो विश्रामवारस्यापि ।

अन्यस्मिन्ब्रपि विश्रामवारे स तेषां समाजं प्रविश्य यदोपादि- ६
गत् तदासीत् तत्र नर एको यस्य दक्षिणो इत्थः पृष्ठकः । स तु ०
विश्रामवारे रोगप्रतीकारं करोति न वेति जिज्ञासवः शास्त्रा-
धापकाः फरीश्विनश्च तदभियोगस्य सूचं गवेषयस्तस्मैचन्न । -८ ८
तु तेषां तर्कान् शाला तं पृष्ठकहस्तं मनुष्यं जगाद्, उत्थाय
मध्यस्थाने तिष्ठ । ततः स उत्थायातिष्ठत् । यीशुस्तदा नान् ९
जगाद्, युश्यानहं पृष्ठकामि, विश्रामवारे किं विधेयं, हिताचरण-
मथवा हिंसाचरणम्? प्राणरक्षाथवा प्राणनाशः? अनन्तरं स १०
परितस्तान् सर्वान् निरीक्ष्य तं नरं जगाद्, तत्र एकं प्रसारय ।
ततस्मै तथा कृते स करोऽन्यतर इव स्वस्यो जातः । ते तु तमः ११
पूर्णा बभूतु यीशुः प्रति किं कर्तव्यं तदधि समभाषन्त च ।

तेषु दिनेषु यीशुरेकदा प्रार्थयितुं पर्वतं गत्वेश्वरसुहित्य १२
प्रार्थयमानः कृत्वां रात्रिमयापयत् । दिवसे तृपस्ति ते स खण्डि- १३
व्यानाङ्गय तेषां मध्ये पश्चात्विर्द्दिष्टान् द्वादश नरान् वरयामास
सेषाङ्गं प्रेरितवर्णं इत्यभिधानं चकार । ते शिमोनो यस्मै यस्मै पिच १४
इत्यभिर्द्दितस्य भ्रांताङ्गियस्य, याकोवो योहनस्य फिलिपो
वर्षत्वमयस्य मथिस्योमास्य, आपकेयसुंतो याकोव उद्योगीत्यभिधः १५
ब्रिसोनस्य, याकोवस्य (भ्रांता) यिङ्गदा स चेष्टकरियोतीयो यिङ्गदा १६
यः पश्चात् समर्पयिता बभूव ।

- १७ ततः परं स तैः सार्दुमवरह्वा कस्मिंश्चित् समस्यले तस्यै ।
उपतस्थिरे च तत्र तच्छ्वयस्तन्दं कास्यायिक्षदियातो यिरुशालेभात्
वेवारम्भीदेवानयोः समुद्रतीरस्यप्रदेशाचागतो भृष्णान् जननिवहश्च ।
- १८ इमे तस्य वाक्यं आतुं रोगमुकिं प्राप्नुञ्च तस्यान्तिकमागतवन्तः,
१९ भृष्टाविष्टाच्चाशुच्यात्मभ्यो मुकिम् श्रुत्वान्तः, उत्तमो जननिवहश्च
तं स्युष्टुमयथत, यतः प्रभावस्तस्मार्त्तर्गक्षन् सर्वेषामारोग्यम् सा-
धयत् ।
- २० अमल्लरं स खण्डित्यानुदित्योर्द्वैदृष्टि भूत्वा व्याजहार, धन्या
२१ दीना यूयं, यत ईश्वरराज्यं युश्माकमेव । धन्या अधुना चुधार्ता
यूयं, यतः परितस्थित । धन्या अधुना हृदन्तो यूयं, यतो हसि-
२२ व्यथा । धन्या यूयं यदा जना मनुष्यपुत्रस्य हेतो युश्मान् द्विषन्ति,
यदा युश्मान् पृथक् कुर्वन्ति व्यकुर्वन्ति अधमभिव युश्माम
२३ निराकुर्वन्ति च । तस्मिन् दिन श्रानन्दत नृत्यत च । यतः
पश्यत सच्चितं स्वर्गे युश्माकं प्रचुरं पारितोषिकं । वास्तवं तेषां
२४ पूर्वपुरुषा भाववादिनः प्रति तथैवाचरितवन्तः । प्रत्युत धनिनो
२५ यूयं सन्तापपात्राणि, यतो यूयं स्वसान्त्वनां लभवन्तः । परिहसा
२६ यूयं सन्तापपात्राणि यतः चोत्थय । अधुना हृदन्तो यूयं सन्ता-
पपात्राणि, यतः ग्रोचित्यथ रोदित्यथ च । यूयं सन्तापपात्राणि
यदा भृष्टाः सर्वे युश्माकं सुख्यातिं कुर्वन्ति । वास्तवं तेषां
पूर्वपुरुषाः कूटभाववादिनः प्रति तथैवाचरितवन्तः ।
- २७ परम्पु भो ओतारः, युश्मनहै श्रवीमि, स्वश्वून् प्रति प्रेम
२८ कुरुत, ये युश्मान् द्विषन्ति तेषां हितं कुरुथ, ये युश्मान् शपन्ति
तेभ्य आश्रितं दत्त, ये युश्मान् अपवर्दन्ति तेषां हितं प्रार्थयध्यं ।
- २९ घस्तवैकतीरस्मिन् कपोले कराधातं करोति तं प्रत्यन्यतरं कपोल-

मपि व्याघोटय । यस्त तव प्रावारं हरति, तवाङ्गाच्छादकमपि
हर्तुं तं मा वारथ । यः कश्चित् त्वां याचते तस्मै देहि । यस्त ३०
तव द्रव्याणि हरति तं तप्रतिदानं मा याचत्व । अपि युश्मान् ४१
प्रति मनुष्याणां यादृशमाचारं यूयमभिवाच्छय, यूयमपि तान्
प्रति तादृशमाचरत । यदि तु युश्मत्प्रेमकारिणः प्रति प्रेम कुरुथ, ४२
कस्त्विं युश्माकं साधुवादः? यतः पापिनोऽपि स्खप्रेमकारिणः प्रति
प्रेम कुर्वन्ति! यदि च स्खहितकारिणः प्रति हिताचारं कुरुथ, ४३
कस्त्विं युश्माकं साधुवादः? यतः पापिनोऽपि तदेव कुर्वन्ति ।
येभ्यः प्रत्यादानस्याशा युश्माकमस्ति तेषु चेदृणं समर्पयथ, कस्त्विं ४४
युश्माकं साधुवादः? यतः समानप्रत्यादानार्थं पापिनोऽपि पापि-
क्षृणं समर्पयन्ति । प्रत्युत यूयं स्खशब्दून् प्रति प्रेम कुरुत प्रत्यादानस्य ४५
प्रत्याशाभावेऽपि हिताचारमृणदानम्बुद्धुत । तथा कुते युश्माकं
प्रचुरं पारितोषिकं भविष्यति यूयम्बुद्धुत परात्परस्य पुत्रा भविष्यत ।
स द्युक्तज्ञान् दुर्जनांशु प्रति सुशीलः । अतो युश्माकं पिता यथा ४६
कृपावान्, यूयमपि तथैव कृपावन्तो भवत ।

विचारं वा मा कुरुत, तेन युश्माकं विचारो न कारिष्यते । ४७
परं मा दोषीकुरुत, तेन यूयं न दोषीकारिष्यन्ते । त्वमध्यं तेन
स्खमां स्खस्यन्ते । दत्त, तेन युश्मभ्यं दायिष्यते, उत्तमं निपोजितः ४८
सञ्चालितम् अतिपूर्णं परिमाणपात्रं युश्मकोडे दायिष्यते । येन
परिमाणेन यूयं मिमीष्ये तेनैव युश्मदर्थं पुनः र्मायिष्यते ।

अथ तेभ्य उपर्मा कृपयामास, अस्यः किमन्धं नेतुं शक्नोति? ४९
किं न तावुभौ गर्चेऽप्तिष्ठतः? नास्ति शिष्यो गुरुतः श्रेष्ठः । ५०
परिपक्षस्तु यः कश्चित् स स्खगुरुणा तुष्टः । त्वम् कुतः स्खभातुश्चब्दुम्बुद्धुत ५१
ग्रुककणं निरोक्षते, तव चतुःस्थल्यु गेहकाणं नावधारयर्यात? तव ५२

४३ सतुःस्य गेहकाष्ठमदृष्टा लं कथं वा स्वभातरं गदितुं शकोषि,
भातस्त्व चतुःस्यगृहककणस्य मयोद्वरणमनुमन्यस्तेति । कपटिन्;
प्रयम् स्वचतुष्पत्सद् गेहकाष्ठमुद्धर, ततः स्वभातुष्पत्तुषः पृष्ठकण-
४३ स्योद्वरणार्थं स्यष्टं इत्यस्मि । नात्ति हि सुवृच्छः कुफलेत्यादकः,
नात्ति वा कुवृच्छः सुफलेत्यादकः, यत एकैको वृच्छः स्वफलेना-
४४ भिज्ञायते । नैव कएटकेभ्य उडुम्बरफलानि सञ्चीयन्ते नैव स्त्रावाद् ।
४५ वा द्राचाफलानि सङ्कृत्यन्ते । सुजनो सुधनपूर्णाद्वृदयात् सुद्रवं
निःसारयति, कुजनश्च कुधनपूर्णाद्वृदयात् कुद्रवं निःसारयति,
यतो इदयस्तातिपूरणमेव वज्रं व्याहरति ।

४६ किमर्थं वा यूयं मां प्रभो प्रभो इत्यभिभाषध्वे न तु मदा-
४७ क्यानुरूपमाचरणं कुरुथ ? यः कस्यिन्द्रन्तिकमागत्य मम वाक्यानि
४८ गृह्णेति स्माचरति च स केन सदृशतदृशं युग्मान् ज्ञापयिष्यामि ।
स गृहनिर्माणे नियुक्तेन नरेण सदृशो यो गभीरं स्वनिवा पाषाणे
गृहमूलं ज्ञापयामास । ततः परं वन्यायामुपस्थितार्थं स्वोतस्तद्
गृहमाजघान विचालयितुन्तु नाशक्नोत्, यतस्तत् पाषाणोपरि
४९ संस्थापितं । यस्तु श्रुत्वा न समाचरति स तेन नरेण सदृशो येन
भिन्निमूलं विना गृहं वृत्तिकोपरि निर्मितं । स्वोतसाइन्यमानं
तत् सहसा पपात, तस्य गृहस्य भङ्गो घोरतरो बभूव च ॥ ४६ ॥

७.सप्तमोऽध्यायः ।

१ इतरेणापते दौसस्यासार्जादारोग्यक्षरणं १८ विषयाया व्यंतपुच्छं जीवनं
१९ योग्यनार्थं छोदवार्ता १४ योग्यमै छोष्यसाक्षं १५ कुष्टनार्थाः पापमार्जनच ।
२ जावानां कर्णगोचरे सर्वाणिं तानि वाक्यानि समाय स
२ कफरमाहम् प्रविवेष । कस्त्रिच्छतपते व्याधियस्तो दासस्तुदा

मृतकल्प आसीत्, स स्वामिनो बद्धमतः । अतः स यीशोः संवादे ३
 श्रुत्वा यिहदीयानां प्राचीनान् तस्यान्तिकं प्रहित्य तं थाचथामास
 स यथागत्य तस्य दासं तारयेत् । ते च यीशोः समीपमुपस्थाय ४
 सथवं प्रसाद्यन्तस्मूचुः, भवान् यदित्यं तमुपकुर्यात् स तस्य ५
 योग्यपात्रं, यतोऽसम्भार्तिं प्रति स प्रेम करोति, स एव चास्माकं ६
 समाजगृहं निर्मापितवान् । अतो यीशुसौः सार्वमवजत् । तद्वृहा-
 दनतिदूरमूपस्थिते तस्मिन् स शतपतिः कतिपथान् बन्धून् तदन्तिकं ७
 प्रहित्य तमब्रवीत्, प्रभो, मा आम्यतु, नाहर्मह्यमि यद् भवान्
 मम वेष्म प्रविशेत् । ततो हेतोरेवाहं स्वयं भवस्मीपं गन्तुमात् ८
 त्वानमयोग्यममन्ये । प्रत्युत भवान् वाक्यं व्याहरतु तेनैव मम किञ्चितो
 निशामयो भविष्यति । यतोऽहमपि चमताया वशीभृतो मनुष्यः, ९
 ममाधीनास्य वैनिकाः सन्ति । तेषामेको गच्छेति मया कथिते
 गच्छति, अपरस्यायाहीति कथिते समायाति, मम दासद्येदं
 कुर्विति कथिते तत् करोति । इदं श्रुत्वा यीशुस्तस्मिन्नाश्रयं १०
 मन्यमानो मुखं प्रत्यावर्त्यानुगमिनं जननिवहं जगाद्, युआनन्दं
 ब्रवीमि, इस्यायेऽपि भर्तुदृग्दृढो विश्वासो न सञ्चितः । तदनन्दरं ११
 ते प्रहिता जनास्तद् गृहं परावत्य तं रोगिणं दासं स्वयं ददृशुः ।

परदिवसे स नायिनास्यमेकं नगरमगच्छत् तेन सार्वज्ञ तस्य १२
 बहवः शिव्या महान् जननिवहस्यात्रजन् । पश्य च नगरदारसमीप- १३
 मुपस्थिते तस्मिन् कश्चिन्मृतः समाधर्यं वहिरुद्धते, स निजमातुरे-
 कजातः सापि विधवा । नगरस्य मक्ष्यन् जननिवहस्य तया सार्वमासीत् ।
 तां दृश्या प्रभुरनुकर्म्य जगाद्, मा रोदीः । ततः परं स समीप- १४
 मागत्य ब्रवयानं पर्याश्च । वाहकेषु तदा तिष्ठसु स जगाद्, भो १५
 युवन्नुक्तिष्ठेति लामादिशामि । अनेन स्तु ऊर्द्धा भूत्वोपविवेद ।

- १६ भाषितुमारेभे च । ततः परं स तं तन्मातरि समर्पयामास । सर्वे
च भयाकान्ता ईश्वरं तुष्टुवुरुचुश्च, उत्पत्रोऽस्मन्मथे महान् भाववा-
१७ तीनीश्वरः खप्रजा अवेच्छितवानिति च । तमःधि सा किंदन्तो च
कृत्वां यिङ्गदियां परितःस्थं कृत्वं जनपदञ्च व्यानग्ने ।
- १८ योहनस्य शिष्यास्तमै तदैताः सर्वकथा निवेदयामासुः । ततो
१९ योहनः स्वशिष्याणां द्वौ समीपसाहय्यं शूण्डुं प्रति प्रहित्य प्रचक्ष,
येनागलव्यं स किं भवान् वान्यः कश्चिदसाभिः प्रतीचितव्यः ?
- २० अन्तस्तौ नरौ तस्मान्जिकमागत्य जगद्गतुः, अवगाहयिता योहन
श्रावां भवत्समीपं प्रहित्य पृच्छति, येनागलव्यं स किं भवान् वान्यः
- २१ कश्चिदसाभिः प्रतीचितव्य इति । तस्मिन् दण्डे तु स बह्न् व्याधितो
चातनातो दृष्टात्मभ्यस्य मोचितवान् बज्जभ्योऽन्येभ्यै दृक्शक्ति
२२ दत्तवांश्च । अतो यीशुः प्रतिभाषमाणस्तो जगाद्, युवाभ्यां यद्यहृष्टं
श्रुतञ्च गलां तद् योहनाय निवेदयां । अन्धा दृष्टिं समन्ते, खक्षाः
परिचरन्ति, कुष्ठिनः शुचीभूयन्ते, वधिराः शृणवन्ति, मृता उत्था-
२३ पन्ते, दरिद्राश्च सुसंवादं ज्ञायन्ते, यस्य मयि न स्वलृति स धन्यः ।
- २४ योहनस्य दूतयोरपगतयो र्याशु जङ्गनिवहेभ्यो योहनमधोदं
कथयितुमारेभे, किं निरीचितुं यूयं मरं निर्गतवन्तः ? किं वायुना
२५ चाल्यमानं नलं ? किमयवा द्रष्टुं यूयं निर्गतवन्तः ? किं सूक्ष्मवे-
शपरिहितं मनुयं ? पश्यत ये शुभं परिच्छदं सुखभोगञ्च सेवन्ते
२६ ते राजभवनेषु विद्यन्ते । किमयवा द्रष्टुं यूयं निर्गतवन्तः ? किं
भाववादिनं ? तथैव, युश्मांस्त्वद्व ब्रवीमि, भाववाद्वनेऽपि श्रेष्ठतरं
२७ नरम् । असौ स यमधोदं लिखितमात्मं
पश्यत लद्वदनस्याये स्त्रूतं प्रस्त्रिणोभ्यहं ।
गम्भव्यं तव मात्मं स लदये संस्कृश्यति ॥

यतो युग्मानहं ग्रीति, मारीप्रसूतेष्वत्तगाहितु योहनान्नहान् ३८
भाववादी नास्ति । ईश्वरराज्ये तु च चोदीयान् स तस्मादपि
महत्तरः । कृत्तं हि जनवृन्दं शुल्कादायिनश्च श्रुता योहनस्या- ३९
वगाहनेनावगाहिता ईश्वरं धार्मिकं मत्वा प्रतिपेदिरे, फरीशिनस्तु ४०
शास्त्राध्यापकास्त्रे तेनावगाहनमसीकृत्येश्वरस्य मन्त्रणामात्मोहेश्च
व्यर्थोचकिरे । तदेतत्कालीया मनुष्या मथा कैरूपमेयाः? ते हठ ४१
उपावेष्टैस्तीर्णालूकैः सदृशा येषामेकोऽन्यानाङ्गयन्तो वदन्ति, युग्मात्तते ४२
वयं वंशीरवादयाम यूथन्तु मानृत्यत, युग्मात्तते वयं व्यस्तपाम
यूथन्तु नारदित । अवगाहिता योहनो हि न पूपभोजमं न द्राव्या- ४३
रसपामं वा सेवमान आगतः, युग्माभिस्त्रूच्यते, स भूताविष्टः ।
मनुष्यपुत्रो भोजनं पानस्त्रे सेवमान आगतः, युग्माभिस्त्रूच्यते, ४४
पश्चात्तौ भोक्ता मद्यपस्य मनुष्यः, शुल्कादायिनां पापिनास्त्रे बन्धुः ।
पश्चा तु स्वसर्वे सम्भानानां स्वभावेन निर्दोषीकृता । . ४५

अथ कस्ति फरीशी स्वेन सह भोजनार्थं तं निमन्त्रयामास, ४६
ततः स तस्य फरीशिनो गृहं प्रविष्ट्यभोजनार्थं सुपविवेश । पश्च च ४७
तत्त्वगरनिवासिनी काचित् पापिष्ठा योषित् तस्य फरीशिनो गृहे
भोजनार्थं तदुपवेशनस्य संवादं श्रुता सुविनितैलपूर्णं स्वेतोपस्तपा-
चमादाय पश्चात तत्त्वरणयोः सन्धिरौ तिष्ठन्ती इदती च नेचाम्बुदा ४८
तस्य चरणौ निषेकुमारे भेदे, पुनः स्वशिरसः कच्चे र्माण्डा तौ चरणा-
वसुभूत तैलेनामर्दयत्व । तदृशा तत्त्विमन्त्रयिता फरीशी स्वान्नरे- ४९
उवादीत्, असौ चेद् भाववाद्यभविष्यत्, तत्त्वाश्चात् का किवृशी च
सा योषिद् या तं स्पृश्यति, यतः सा पापिष्ठा । ततो थीशुः ५०
प्रतिभाषमाणस्तमुवाच, भिसोन्, हुभ्यं कथयितव्यं मम किञ्चिदास्ते ।
स उवाच, गुरो, कथयतु । एकस्त्रोत्तर्मर्णस्य द्वावधर्मपावासां, ५१

४२ तयोरेकः पञ्चशतान्यन्तरश्च पञ्चाशत् सुद्रापादानधारयत् । तयोसु
प्रतिदानस्योपायाभावात् स उभयोश्चक्षमे । तद् वद, कतरस्तं
४३ प्रत्यक्षिकं प्रेम करिष्यति ? शिसोनः प्रत्युवाचः मन्ये यस्याधिकमृणं
चुच्चमे । स तमब्रवीत्, यथार्थो विचारोऽकारि ल्या । ततः परं
४४ स तां योषितं प्रति सुखं प्रत्यावर्त्य जगाद्, योषितममूँ किं
पश्यसि ? मयि तव गृहं प्रविष्टे त्वं मत्प्रदिपकालनार्थं तोयं नादः ।
असौ तु खनेत्राम्बुदा मम पादौ निषिकवती स्तशिरमः कच्च
४५ मार्जितवती च । त्वं मां नाचुम्बीरसौ त्वं मत्प्रवेशकालमारभ्य
४६ मम पादौ चुम्बितुं न निष्टन्ता । त्वं तेलेन मम शिरो नाममदः ।
४७ असौ तु सुगच्छितैलेन मम पादौ मर्दितवती । अत्रौ हेतोस्त्वां
ब्रवीमि, अमुच्याः पापानि यानि बहूनि तेषां चमाकारि, यतः
(पश्च) सा वृक्षप्रेम चकार । यस्य तु स्तोकं चम्यते स स्तोकं प्रेम
४८ करेतति । ततः परं स तां जगाद्, तव पापानां चमाकारि ।
४९ तदा सहभोजिनः स्वेषु वकुमारेभिरे, कोऽसौ यः पापक्षमामर्पि
५० करोति ? स तु तां योषितं जगाद्, तव विशासस्वां तारथामास,
स्तेषु याहि ॥ ७ ॥

८ अष्टमोऽध्यायः ।

१ नमरेषु पामेषु च खौषस्य गमनं ४ वौजयपनस्य हृष्टानकाशा ६ तस्य नात्यया
१९ प्रदैपदटाळः १८ कुदुम्बक्षणं ११ वायोस्तश्चनं १६ भूतानां त्याजन
४० खौषस्य पाश्चाल्यं ४१ प्रदररोगिण आरोग्यंकरणं ४८ चूषिषते स्त्रैसंकन्याये
जीवनुदानम् ।

१ तदर्थस्तरं स देशं परिभ्रान्त्येन नगरेषु पामेषु चेश्वरस्य राज्य-
२ मधोवयत् तसुमंवादश्च जनानशापयत् । आसंस्तु तेष माद्वं पूर्वोक्ता
दादश नरा दुष्टात्मन्यो व्याधिभ्यश्च तेष मुक्ताः काषिद् योषितो-

जर्थते यस्याः सप्तं भूता निःसृताः सा मगदलीन्यभिधा मरियम्
हेरोदस्य विषयाध्यच्चस्य कृशाः पद्मी योहाना शोश्न्ना बङ्गश्वान्याः, ३
इमाः स्वसुभिस्तं पर्यचरम् ।

अथ महति जननिवहे समागच्छति मनुष्येषु च नगरेभ्यस्त- ४
स्थान्तिकं व्रजत्सु च दृष्टान्तकथयेदं व्याजहार, वप्ता स्ववीजानि वप्तुं ५
निर्जगाम, वप्तकाले तु पद्यपार्श्वं कतिपयानि पतितानि, तत-
स्तानि पादतलै दर्जितानि खेचरपक्षिभिः खादितानि च । पति- ६
तानि चापराणि पाषाणे, तानि प्रहृष्ट्य रसाभावाच्छोषितानि । पति- ७
तान्यपराणि तु कण्ठकानां मध्ये तान्येकत्र वर्द्धमानैः कण्ठकैः समीडि-
तानि । अपराणि दृज्जमन्त्रनिकार्यां पतिला प्रहृष्ट्य ग्रन्थुणं फल- ८
फेलुः । इदमुक्ता स उच्चै व्याजहार, इट्टेणातु यस्य ओतुं ओत्रे स्तः ।

ततः परं तस्य शिष्यास्तं प्रपञ्चकुः, अस्या दृष्टान्तकथायास्तात्यर्थं ९
किं स्यात्? च तान् जगाद, युश्म्यम् ईश्वरराज्यस्य निगृहानां १०
विषयाणां ज्ञानमदायि, अपरेभ्यस्तु दृष्टान्तच्छलेन (शित्ता दीयते),
ते यथा दृष्ट्वापि न पश्येयुः श्रुत्वापि च न बुध्येत् । सा दृष्टान्त- ११
कथा लेवमूर्ता । वीजमीश्वरस्य वाक्यं । पद्यपार्श्वस्यास्ते ये गृह्णन्ति १२
ततः परं यथा ते विश्वस्य परिचाणं न प्राप्नुयस्तदर्थं दियावल
आगत्य तेषां इदयतो वाक्यमपहरति । पाषाणोपरिस्यास्ते ये १३
अवणकाले सहसा सानन्दं वाक्यं गृह्णन्ति, ते तु मूलहीनाः
स्वन्तकास्तं विश्वसन्ति परीक्षाकाले शापकाम्यन्ति । कण्ठकेषु पति- १४
तानि वीजानि च ते ये श्रुत्वा चिन्ताभि वंसुभि जीवनयमन्वीय-
सुखभोगेन च भाराक्रान्तास्त्ररम्भो निपीड्यन्ते पक्षफलहीनास्तिष्ठन्ति
च । उभमन्त्रनिकार्यां पंतितानि वीजानि च ते ये भद्रेण साधुना १५
च इदयेन वाक्यै श्रुत्वा रक्षन्ति खैर्येण फलं फलन्ति च ।

- ६ दीपिकां प्रज्वाल्य मनुष्यस्तां न पात्रेणाच्छादयति नापि
खद्राथा अधो निदधाति, अपि तु दीपाधारस्योपरि स्थापयति यथा ।
- ७ प्रश्निग्ननः सर्वे दीपिं पश्येयुः । यतो नास्ति किमपि तादृशं
तिरोहितं यन्नाविर्हितं भविष्यति, नापि तादृशं निगूढं यन्न
ज्ञायिते प्रकाशताच्च यास्यति । अतो युग्माभिः कर्त्त श्रूयते
तदालोच्यतां । यतो यस्यास्ति तस्मै दायित्यते, यस्य तु नास्ति स ।
- ८ यत् सं मन्यते तदपि तस्मादपहारित्यते ।
- ९ अथ तस्य माता भातरस्य तस्मीपमागमन्, जनताढेतोस्तु
१० तेन सह मिलितुं नाशकुवन् । ततः केचित् तस्मै निवेदयामासुः,
- ११ भवतो माता भातरस्य भवन्तं द्रुष्टुमिच्छन्तो वहिस्तिष्ठन्ति । स तु
तान् प्रतिजगाद, सम माता भातरस्य ते य ईश्वरस्य वाक्यं गृणन्ति
समाचरन्ति च ।
- १२ कस्मिंश्चिद् दिने स खण्डिष्ठैः सह नावमारुद्ध्य तान् जगाद्,
१३ ह्रदस्य पारं गम्यतां । ततस्ते नावं मुक्ता प्रस्थिताः । गमनकाले तु
- सेऽनिद्रात् । तदा इडज्ञा ह्रदमाचकाम नावि तोयेन पूर्यमाणायां
१४ तेषां प्राणसंशयो बभूव च । ततस्ते समीर्प गत्वा तं जागरयिवा
जगदुः नाथ नृशमो वयं । तदा स उत्थाय वायु तोयभङ्गस्य
- १५ तर्जयामास तौ च निष्ठतौ शान्तिश्च सञ्चाता । तांसु सेऽब्रवीत्,
युग्माकं विश्वामः क? अनेन ते भीता विस्मिताश्च परस्यरमाङ्गः, को
न्वसौ यत् स वायून् अपश्वायाज्ञापयति. तैश्च तस्यादेशो गृह्णते?
- १६ ततः परं नावा वशमानास्ते गालीखस्य समुखस्य ग्रादारीयाणां
१७ देशं प्रापुः । तत्र स्थलमवतीर्ण तस्मिन् नगरस्य कस्मिन्मनुष्यस्तस्य
समुखमुपतस्ये, य आबज्जवस्तेरेभ्यो भृतैराविष्टः । स न वस्त्रं पर्यधत्त,
- १८ नापि गृहेऽवस्त, अपि तु शृङ्खागारेषु । यीश्वः हृष्टैव स प्रणिपद्य

तोऽग्निता प्रोचे र्याजाहार, भो परात्परस्येश्वरस्य पुत्र यीशो भवता
उह मम कः सम्बन्धः ? नार्हति भवान् मां थातयिर्तुं । यतः स २६
अमरुचिमात्मानं तस्मान्मनुष्यान्निर्गम्यमादिगत् । यत आदीघकालात्
उ तेनाकाळः, यदा च शृङ्खलैर्निर्गण्डैश्च बद्धोऽरक्ष्यत तदा अन्वनानि
वेदारथन् भृतेन निर्जनानि स्थानान्यपानीयत । यीशुस्तं प्रमध्य, १
। ३ किं नाम ? स व्याजाहार वाहिनीति, यतः स बङ्गभूतैराविष्टः ।
१ सानुनयं तमूचुः, अस्मान् अगाधस्थानं गन्तुं मैवाज्ञापयतु । तच २
उ बङ्गसङ्कक्षुकरब्रजो गिरावचरत् । अतसे यीशुं यथाचिरे,
प्रमून् शृङ्खरान् प्रवेष्टुमस्माननुजानातु । ततः स ताम् अनुजाहौ । ४५
१ भृतास्तदा तस्मान्मनुष्यान्निःस्थय ताम् शृङ्खरान् प्रविविशुस्तः । ४६
। तत्त्वो ब्रवेदा धावन् पतिला शैखायतो इदे पञ्चव्यं जगाम । ये च ५०
। मत्तारथं तदितिवन्तं इद्यु । पलाय नगरे यामेषु च तज्जाप-
गमासुः । यद् एतं जनास्तदा तद् इद्युं वहिराजम्युः, दीशोः । ५१
। मीपसुपस्थाय च ददृशुः, भृतासे यस्मान्निर्गतः स मनुष्यो
स्त्वान्वितः सुबुद्धिश्च यीशोऽस्त्ररथ्योऽपविष्टोऽस्तीति, ततसे विभ्वुः ।
। इताविष्टः स नरस्य कस्म तारितस्तत् साचिभिष्येभ्यो निवेदयाङ्गके । ५२
। तो गादारीषप्रदेशनिवासिनी हत्यो जनौघो महाचासापन्नत्वात् । ५३
। माह, भवानस्तस्मिधितोऽपगम्युमर्हति । ततः स जावमाहस्य
त्वावदते । ते भृतासु यस्मान्निःस्थताः स मनुष्यसं प्रार्थयाङ्गके, ५४
। वस्तमीपमवस्थातुं मामनुमन्यतां । यीशुस्तु तं विशुज्यान्वीत, तं
। गृहं प्रत्याकर्त्तस्त, तदर्थमीष्वरो यथत् इतवासस्त्वां कथय च ।
। तदा प्रस्थाय तदर्थं यीशु र्णयत् कृतवान्, अगरस्य सर्वच । ५५
। कथामधोषयन् ।

प्रत्याकर्त्ते तु यीशौ अग्निवृत्तसमनुजापाह, यसः सर्वे संप्रत्यैकन । ५०

४१ पश्च च यायीर इत्यभिध एको नर लर्पतस्ये, स समाजाध्यक्षा
आसीत् । स यीशोश्वरणयोः प्रणिपत्य स्वगृहप्रवेशार्थं तं प्रसाद-
याभान्, यतः प्रायेण दादशवर्षीया तस्यैकजटा या दुहिता सा
मरणोद्यतासीत् । गमनकाले तु जनता तमपीडयत् । अनन्तरं
दादशवर्षान् यावद् रक्षावातुरा काचिन्नारी या चिकिसकैः
सेवनार्थं सर्वस्वं व्यथितवती, तथापि कस्मादयारोग्यं लञ्छु नाश-
कोत्, सा पश्चाद्विघ्नप्राप्त्य तदोयवस्त्रस्य प्रलम्बकं पर्याश, तत्च-
प्रत्यक्षं तस्या रक्षावो विराम । यीशुस्तदा पप्रच्छ, को माँ
सृष्टवान्? अनङ्गीकुर्वत्यु तु सर्वेषु पितृत्वस्त्रिनश्चाहः, नाय,
भवान् जनतया परिवार्यते पीड्यते च, पुनः पृच्छति, को माँ
४६ स्यृष्टवानिति । यीशुरुवाच, कश्चिन्मां पर्याश, यतः प्रभावो मनो
४७ निःसृत इत्यज्ञायि मया । ततः सा योवित् प्रचक्षना स्यातुं न
शक्नेतीति शुद्धा वेपमानोपाजगाम, तस्यान्तिकं प्रणिपत्य च
तत्स्यर्थनस्य कारणं सद्य आरोग्यलाभय कथाञ्च सर्वजनान्
४८ समक्षं निवेदयामास । स तदा तामन्त्रवोत्, आश्रित्वा, वसे, तत्र
विश्वासस्वां तारयामास, चेमेण याहि ।

४९ इदं भाषम्युणे तस्मिन् समाजाध्यक्षं गृहात् कश्चिदागत्य
५० तमाह, भवतो दुहिता ममोर, गुरुं मा क्लिङ्गातु । यीशुस्तद्युच्छुवा
प्रतिशाषमाणसं जगाद, मा भैषीः, केवलं विश्रित्वा, तेन सा
५१ तद्विष्टते । ततः परं स तद् भवनमागत्य नान्यं कमुपि प्रवेष्टुमनु-
ज्ञौ, केवलं विचं याकेऽब योद्दृश्य वृत्ताया मात्रपितरौ च ।

५२ जनाः शर्वे लद्दद्यस्याः कृते वकांस्यताउदयंश । स तानाह, मा
५३ ददित, न सृता सापि तु निद्रणा । सा तु स्मृतवतीति ज्ञात्वा
५४ ते तसुपरिचयन् । स तेत्र तान् सर्वान् विश्वृत्य तस्या इस्तं ध्वा-

ग्रोचे व्याजहार, बालिके उन्निषेति । तस्या: प्राणासदा प्रत्या- ५५
जग्मुः, सा च तत्वणमुभास्यौ । ततः परं यीशुपत्न्यै भक्त्यदा- ५६
नमादिदेश, तस्या जग्मकौ च विस्मयापन्नौ । स तु तावाच्छापया-
मास, ददं यद् दृष्टं युवां तत् कमपि ज्ञापयितुं नार्हयः ॥ ८ ॥

९ नवमोऽध्यायः ।

१ ग्रिष्मावा प्रेषण्ठं ० छोटं इहुं रेरोदम्येक्षा १० पष्पैमैत्याभ्याच पष्पसरच-
पुंभेजनं १८ छोट्य निषेदः २१ छोट्येष्वदेशः २८ तेज मत्तमारधारणं
३० भृतपक्षवालकास्य स्वस्याता ४९ नवताया उपदेशः ४८ सर्ववृत्तयस्याव-
शकर्णं ५१ गोमिरोप्यैषैः छोट्यापात्राता ५७ चक्रस्तेकान् प्रतिं छोट्यो-
पदेशकथा च ।

अथ श्लृश्वान् द्वादश निजानेकचाह्य तेभ्यः सर्वभृतानां १
(दमनार्थं) प्रभावं कर्त्तव्यं रोगप्रतीकारस्य सामर्थ्यं ददौ,
तांस्वेश्वरस्य राज्यं घोषयितुमख्यान् निरामयान् कर्त्तव्यं प्रेषया- २
मास । तान् जगाद् च, गमनार्थं यद्युं चेत्सम्युट्कं वा पूयं वा रुप्यं ३
वा किमपि मादङ्कं, युशाकृत्य कस्यायन्नरचे द्वे मासाँ । यद् गृहं ४
प्रविश्य च तत्र तिष्ठत्, तस्माच्च प्रतिष्ठेवं । यस्य नगरस्य जनास्तु ५
युशान् न गृहन्ति, तस्मान्नगरान्विर्गच्छनः खचरणेभ्यो धूलिमय-
वधूनुत तेषां विरहुं साक्षार्थम् । ततस्ते प्रस्थाय नामं यामं पर्य- ६
ठन्नः सर्वच सुसंवादमघोषयन् व्याधिप्रतीकारमकुर्वेत् ।

तेज तु यद्यदक्षियत तत्कथां चतुर्थांश्पति हेरोहः इत्यावा- ७
स्त्रिरो वभूव च, यतः कैस्त्रिदूषे, योहनोऽमृतेभ्य उत्यापित इति,
अपरे: कैस्त्रित्, एस्त्रियोऽदृश्यन् ददाविति, अपरैः पुनः, प्राचीनानां ८
भाववादिनामेक उत्तम्याविति । हेरोंदस्तदात्रवीत, यैतृनस्य जिर-
म्बदेनं हातं मथा, कः पुंगरसौ यमधीदृशीः कथाः गृणेति ? स
च तं इहुमयतत ।

- १० ततः परं प्रेरिताः प्रत्यावृत्य यद्यत् तैः 'कृतं तस्मै तन्निवेद-
यामासुः । स तदा तान् सङ्ग्रिनः कृत्वा गुर्तं वैत्यैदाख्यनगरसमी-
- ११ पश्चं क्रिक्षनं निर्जनं स्थानं जगाम । जननिवहास्तु तदनुभूय
तमनुजग्मुः, स च तान् गृहैत्वैश्वरस्य राज्यमधितैः संललाप
- १२ रोगप्रतीकारार्थ्यनश्च निरामयांश्चकार । दिनावसाने लागच्छति ते
द्वादश शिथा उपागत्य तमूरुः, विस्तृथन्तां भवता जननिवेदा
- यद्यामी परितःस्याः पक्षी गांमांश्च गत्वा रात्रिं यापयेयुः खाद्या-
- १३ न्यान्त्रयुश्च, वर्यं क्षत्रं निर्जने स्थाने विद्यामहे । स तानब्रवीत्
- यूद्यसेव तेभ्यो भक्ष्याणि दत्त । तेऽवादिषुः, पूपान् पञ्च मीनौ च
द्वावपद्यायासाकं किमपि नास्ति, तदेतेषां सर्वजनानां कृते
- १४ खाद्यानि क्रेतुमस्माभि गन्तव्यं किं? यतः प्रायेण पुरुषाः पञ्चम-
- इस्ताण्डासन् । स तदा खण्डित्वा जगाद्, यूयं पञ्चाशतं पञ्चाशतं
- १५ जननेकत्र कृत्वा सर्वान् पङ्किभिरुपवेश्यत । ते तदेव कृत्वा
- १६ सर्वान् उपवेश्यामासुः । स तदा तान् पूपान् पञ्च मीनौ च
द्वावादाय सर्वे प्रत्युच्छृष्टिं कृत्वा तेभ्य आशिषं ददौ, भङ्गा च
- १७ जनानां कृते परिवेषणार्थं खण्डित्वेभ्यस्तानदंदात् । भुक्ता च सर्वे
तत्पुः । भग्नानामृशानां शेषेण पूर्णा द्वादश उक्तकाञ्च जनैराददिरे ।
- १८ एकदा स यदा निमृतं प्रार्थयत तदा तस्य शिथास्तेन
- १९ शार्द्धमासन् । स च तान् पप्रच्छ, जना मां कं वदन्ति? ते प्रत्यूषुः,
- अवगाहयितारं योहन्मिति । केचित्तुः वदन्ति, भुवान् एत्तिय
- दृति । अन्ये पुनः, प्राचीनानां भाववादिनामेक उक्तस्थाविति ।
- २० स तदा तान् पप्रच्छ, यूयं तु मां कं वदय? पित्रः प्रतिभाष-
- २१ माणेऽब्रवीत्, ईश्वरस्य खोयैः । ततः स तौसर्जयम् जगाद्, यूयमिदं
- २२ कमपि मरु ज्ञापयत । स पुनरब्रवीत्, मनुष्यपुत्रस्यावश्यमावि यत्

स वज्रुःखं भोक्ष्यते प्राचीने मुख्यायाजकै ग्राह्याधापकैश्च निराकारिष्यते घातयिष्यते च, हत्याये दिवसे तु पुनरहत्यापयिष्यते ।

स पुनः सर्वानुवाच, कस्मिक्षेनामनुगम्नुमिष्टति स तर्हात्मानं २३ प्रत्याख्यातु प्रत्यहं स्वकृशमादाय मामनुव्रजतु च । यतो यः २४ कस्थित् स्वप्राणान् रिचिष्टति स तान् हारयिष्टति, यस्तु मदर्थं स्वप्राणान् हारयति स एव तान् रिचिष्टति, यतो मनुष्यः कृत्स्नं २५ जगसङ्ख्या यद्यात्मानं हारयति वात्महानिं कुरुते, तर्हि तस्य द्वित वा किं भवति? यतो यः कस्मिन्ननो मदोयवाक्येभ्यश्चापचपते, २६ मनुष्यपुत्रो यदा स्वप्रतापेन स्वपितुः पवित्रदूतानां च प्रतापेन चागमिष्टति तदा सोऽपि तस्मादपचपिष्यते । युधांस्त्वहं सत्यं २७ ब्रवीभि, अत्र ये तिष्ठन्ति तेषां केचिद् यावदीश्वरस्य राज्यं न इच्छन्ति तावन्मृत्योरास्वादं न लस्यन्ते ।

एताभ्यः कथाभ्यः परं व्यतीतेषु प्रायेणाष्टु दिनेषु स पित्रं २८ आकेऽबं योहनन्द्व सङ्ग्रिनः कृत्वा प्रार्थयितुं पर्वतमास्त्रोऽ । प्रार्थ- २९ यमाने च तस्मिंस्तदीयवदमस्याक्षतिरन्यरूपा परिष्कदश्च चित उच्चसङ्ख्य बभूव । पश्य च द्वौ नरौ तेन समरूपतां, तौ मोग्नि- ३० रेत्स्त्रियस्त्र । इमौ सप्रतापं दर्शनं दद्वा यिरूशालेमे साधयितश्चां ३१ तस्य शेषगतिमकथयतां । पित्रस्तसङ्गिनौ च निद्राभारेणाक्रान्ता ३२ आसन् । तथापि कथस्त्रिज्ञागटत्वा तस्य प्रतापं तेन सार्वं तिष्ठन्तौ तौ नरौ च ददृश्यः । तथोस्तु तस्मात् प्रस्थानकाले पित्रो यीश्युः ३३ जगाद्, नाथ भद्रमस्माकम् चावस्थानम्, अतोऽस्माभिरटजनि चोणि निर्मीयन्ताम्, एकं भवदर्थम्, एकं मेष्यर्थम्, एकमेलियार्थम् । स तु यदभाषत तन्नाबुध्यत । तस्मिंस्त्रियं ब्रुवाणे नेष्ट एक चागत्य ३४ तेषामुपरि चायां ददौ । तस्मिन नेष्टे तथोः प्रवेषकाले ते विभ्युः । ३५

- ६४ अथवा भवति वाणीयमुदभृत्, अयं मम प्रियः पुच्छः, अस्य वर्चांसि
युग्माभिः शूयन्ताभिति । समूतायामेवासां वाणां यीश्वरेकाक्ष्य-
विद्धत् । ते च मौनमवलालभिरे यत्तदृष्टवक्तुस्तदधि तेषु दिनेषु
कमपि किमपि न जगदुः ।
- ६५ परदिने तेषु गिरितोऽवरुद्धेषु महान् जननिवहस्तत्पुखमुप-
त्यस्ये । पश्य च जनताया नह एक उच्चैःखरेणोवाच, गुरो, मम ।
- ६६ पुच्छं प्रति भवान् दृक्पातं कर्तुमर्हति, यतः स ममैकजांतः ।
६७ पश्यतु च कश्चिदात्मा तं धरति सहसा चाक्षोशयति फेनसुद्गम-
यंसदीयाङ्गानि कर्षति तत्त्वं चूर्णयन्निव कष्टेन तस्मादपसरति ।
- ६८ भवतः शिव्यास्य मया तस्य निःसारणं याचिताः, ते तु नाशकुवन् ।
- ६९ यीश्वरसदा प्रतिभाषमाणोऽब्रवीत्, रे अविश्वासिचुमार्गगमिष्य
वंश, कियन्तं कालं स्यात्यन्यं मया युग्माभिः सार्वे शूयञ्च चोढव्या
- ७० मया? तव पुच्छमन्त्रानय । स हु यदागच्छत्, तदा स भृतस्तमा-
कम्भाकर्षत् । यीश्वरसदा तमश्विमात्मानं भर्त्यामास बालकत्त्वं
- ७१ स्वर्णं कृत्वा तस्य पितरि समर्पयामास । तदेवरस्य माहात्म्यतः
सर्वे विस्मयापन्नाः ।
- ७२ यीश्वुना कृतेषु सर्वकर्मसु यदा सर्वे आस्थर्यममन्यत्त, तदा
स स्वशिव्यानब्रवीत्, सर्वा इमाः कथा युग्मकर्णे गर्भानां, युतो
- ७३ मनुष्यपुंचो मनुष्याणां इहेषु समर्पयिष्यत इति । तद् वाक्यतु तै
र्ण बुबुधे यथा च तै नानुभ्येत तथा तेभ्यः प्रच्छन्नमासीत् । तद्
वाक्यमधि तं किमपि प्रष्टु तेऽविभयुश्च! ।
- ७४ अथ तर्क एषस्तान प्रतिवेश, तेषां कः अष्ट इति । यीश्वर
- ७५ तेषां इहतं तर्कं दृष्ट्वा बालकलेकं गृहीत्वा स्वपर्श्वे स्यापयित्वा च
तान् उवाच, यः कर्मसम्म नामेन बालकं गृह्णाति स मां मृहाति,

माच्छ यो गृह्णाति स मत्रेष्वितारं गृह्णाति । अतो युग्मासु यः ४८
सर्वेषां चोधिष्ठः स महान् भविष्यति ।

ततो योहनः प्रतिभासमाणोऽन्नवीत्, नाथ, भवतो नाका यो ४९
भूतान् निःसारयति ताहृशः कश्चिदस्माभि र्लच्चितः, स लक्ष्माभिः
साहृं नानुगच्छति तन्निमित्तं सेऽस्माभि निवारितः । यीशुस्तम्भु- ५०
वाच, तं मा निवारयत, यमाद् यो न युश्चिप्रक्षः स युश्चत्-
ख्यपक्षः ।

अथ स यदा स्वर्गमारोहयितव्यस्तस्मिन् काले पूर्यमाणे स ५१
स्थिरचेता यिरुग्मालेमं गन्तुमुन्मुखो बभूव । ततः स स्वस्यायतो ५२
दूतान् प्राहिषोत् । ते च प्रस्थाय तदर्थं प्रयोज्यद्रव्याणि सज्जीक-
र्तुमिच्छन्तः श्वरीयाणां कश्चिद् यामं प्रविविष्टुः । स तु यिरुग्मा- ५३
लेमं गन्तुमुन्मुखस्तो हेतो र्जनास्तं न जग्न्तः । तद् दृष्ट्वा याको- ५४
बो योहनसेतिनामानौ तस्य शिष्यौ पप्रच्छतुः, प्रभो, एलियेनप्रपि
वथाकारि तथैवाऽनां किं वक्तिमादेत्यादो यत् स्वर्गादवरहम्य तान्
संहरेत्? इदं किं भवतोऽभिरुचितम्? स तु मुखं प्रत्यावर्त्य तौ ५५
भर्त्यन् जगाद, युवां कीदृशस्यात्मनस्त्र जानीयः । मनुष्यपक्षो ५६
हि न मनुष्याणां प्राणान् नाशयितुमागतोऽपि तु तारयितुम् ।
ततस्तुपरं यामं जग्मुः ।

अथ तेषां गमनकाले कश्चित् पथि तं जगाद, प्रभो यत्र ५७
कुचचिद् भवता गमयं तत्त्वाहमपि भवन्तमनुगमिष्यामि । यीशु- ५८
सं जगाद, सप्ति गर्वानि गृहगालानां नीडास्त्र विहङ्ग-
मानां, न स्थानं मनुष्यपुच्यते तु श्रिः शाययितुं । अपरमेकं नरं ५९
सेऽन्नवीत् मामयुगच्छ । स तु प्रतिजगाद, प्रभो, प्रथमं गत्वा ६०
खण्ठिः सत्कारं कर्तुं म्यमनुमन्यताम् । यीशुस्तु तं जगाद,

मृतनेव मृतानां स्त्रीयानां सत्कारायानुज्ञानीहि, समु गलेश्व-
६१ रराज्यस्य संवादं प्रचारय । अपरः कश्चिद्वाच, प्रभो, अहं भवन्न-
मनुयास्यामि, प्रथमनु मदीयगद्ये ये विद्यक्ते तानाप्रष्टुं मामनु-
६२ जानातु । यीशुर्तु तमब्रवीत्, लाङ्गले हस्तमर्पयिवा येन पशादिग्नि
दृक्पातः क्रियते ताहृशः कोऽपीश्वरराज्यर्थमुपयोगी नास्ति ॥ ८ ॥

१० दशमोऽध्यायः ।

१ स मिश्याणा निरुपयं प्रेरयत् ११ कोरासिनादिनगराणा समाप्ता भवि-
४ ष्यत्कथा च १० सप्ततिशिष्यै सह कथम् १२ शिष्येभ्य आशीर्वान् १५ खौटिन
अवस्थापकायेऽपदेशः १८ मार्यामरियमा गृह्णे खौटसातिथिलभ ।

१ ततः परं प्रभुरन्यान् सप्ततिजनानपि निरुपयामास, स स्थं
यद्यन्नगरं स्थानं वा गमिष्यति तत्र स्त्रीयतस्तान् द्वौ द्वौ प्रेष-
२ यामास । तान् जगाद् च, प्रचुरं तावच्छस्यं कर्त्तनीयं कार्यकारि-
३ णस्त्वल्पे, तत् तदेव प्रार्थयध्वं शश्चेत्रस्य स्वामिनं यत् स खचेचे
४ कार्यकारिणः प्रेरयेत् । यात, पश्यत वृकाणां मध्ये शिशुमेषवानिव
५ युशान् प्रदिष्टोमि । मुद्राधारं चेलसम्पुटकं वैपानहौ वा मा वहत,
६ पथि च कमपि मङ्गलवादं मा वहत । यदा च किञ्चन गृहं प्रवि-
७ ध ग्रथ तदा प्रथमं वहत, गृहस्या स्त्री भान्ति भयात् । ततो युदि
८ तत्र शान्ते: पात्रं विद्यते तर्हि युशदुक्ता श्रान्तिस्त्री नरमाश्रयिष्यति
९ नो चेत् पुन युशासु वर्त्तिष्यते । यूपं तस्मिन् गृहे चावतिष्ठधं
१० भुंधं पिषत च यद्यत् तत्रत्येष्यो लस्यध्वे । यतः कार्यकारी स्ववे-
११ तनमर्षति । गृहाद् गृहं मानस्त । किञ्चन नगरं प्रविष्टा यूपं
१२ अदि जनै गृहाभ्ये, तर्हि युशदर्थं यद्यत् परिवैषयिष्यते तद् भुंधं,
१३ तथाग् अस्त्रान् निरामयान् कुरुत, जनांस्य वहत, रैश्वरस्य राज्य-

युश्मतमीपमुपस्थितं । किञ्चन नगरं प्रविष्टासु यदि जनै न गद्याद्ये, १०
तर्हि वहिस्तदीयचत्वराणि गत्वा वदत्, युश्मदीयचत्वरस्य या धूलि- ११
रसासु लग्ना तामपि युश्मदर्थमवधूनुमः । तथापि युश्मभिरिदं
ज्ञायतां यदीश्वरस्य राज्यं युश्मतमीपमुपस्थितम् । युश्मास्त्वं ब्रवी- १२
मि, दिनेऽमुच्चिन् सदोमस्य दशा तस्य नगरस्य दशातः सद्यतरा
भविष्यति ।

हा कोणसिन्, हा वैसैदे, युर्वा सम्भापार्द्द, यतो युवयो १३
मर्द्ये कृतानि यानि प्रभावसिद्धानि कर्माणि, तानि चेत् सेरो
सीदोने चाकारियन्त, प्रागेव तन्मिवासिनस्त्वर्द्दिः शास्त्रं परिभ्राय-
भस्मन्युपविश्य च मनांसि परावर्त्तयिष्यन् । अपि तु विचारे दुवयो १४
दशातः सेरस्य सीदोनस्य च दशा सद्यतरा भविष्यति । लघु हा १५
खर्गं यावदुन्निमिते कफरनाळमपुरि, पातालं यावद्वरोहियिष्यते ।

यो युश्माकं वाक्यानि गद्याति स मम वाक्यानि गद्याति ।
यश्च युश्मान् निराकरोति स मां निराकरोति । यश्च मां निरा- १६
करोति स मत्प्रेरकं निराकरोति ।

ततः परं सप्ततिस्के सानन्दं प्रत्यागत्य जगदः, प्रभो भवते १७
शास्त्रा भृता अयस्माकं वशीभवन्ति । स तु तामवादीत्, अहं १८
विद्युतमिव ज्ञैतानं खर्गात् पतन्तमवलेक्यं । पश्यत् युश्मभ्यमहमिदं १९
शास्त्रं दत्तवान्, तद् यूयं सर्पान् उच्चिकांश रिपेः कृत्वं बलस्त्र
चरणे मंडिष्यथ । किमप्येव युश्मान् न हिंसिष्यति । अपि तु मैत्रे- २०
तस्मिन्नानन्दत् यदात्मानो युश्माकं वशीभवन्ति, प्रत्युतैतस्मिन्
यद्युश्मामानि खर्गे लिखितानि निश्चन्ते ।

तस्मिन् इष्टे योश्चरांत्प्रव्युपासमनुभृय वभाषे, भो खर्गमर्थयोः २१
खामिन् पितः, खामहं साधु वदामि यत्स्यां विज्ञेभ्यस्तीत्युद्दिः-

भवेमानि निगुणा शिशुमामाविष्टानि । अतः किं पितः, यदित्थं
१२ तव दृष्टौ यत् प्रीतिकरं तदेव सिद्धं । ततः परं स शिथान् प्रति
परावृत्यावाच, मम पिता मयि सर्वसेव समर्पितं, अपि च पुच्छः
कस्त् पितरं विनापरः कोऽपि न जानाति, पिता वा कस्त् पुच्छं
विनापरः कोऽपि न जानाति, यस्मै च तत् प्रकाशयितुं पुच्छाथ
रोचते चोऽपि तज्जानाति ।

१३ ततः परं स खगिथान् प्रति प्रव्यावृत्य विजनेऽवद्दीत, धन्यानि
१४ तानि नेत्राणि यानि पश्यन्ति यद्यद् यूयं पश्यथ । वसुतोऽहं युश्मान्
ब्रवीभि, बहवो भाववादिनो राजानश्च द्रुं वाञ्छितवन्तो युश्माभि
र्यथाहृष्टे ओतुम्भ युश्माभि र्यद्यच्छ्रूयते, न तु तानि दृष्टवन्तो न
वा अतवन्तः ।

१५ पश्च च, यवस्थावेत्ता कश्चिदुत्थाय तं परीक्षमाणेऽव्रीत्, गुरो,
१६ किं क्षत्रा मयानन्तजीवनसाधिकारो लक्ष्यते? स तं जगाद, यव-
१७ खायां किं लिखितमासे? कीदृक् पठसि? स प्रतिवभाषे, लं कृत्स्ना-
ज्ञाकरणेण कृत्स्नप्राणैः कृत्स्नशक्त्या कृत्स्नचिन्तेन च सेष्वरं प्रभुं प्रति,
१८ खवस्व खनिकटस्यं प्रति प्रेमे कुर्विति । स तमाहं, यथार्थं प्रत्यक्षं लक्ष्या,
१९ तदेवाचर तर्हि जीविष्यसि । स लातामानं निर्दौषीकर्तुमिष्ठन् यीशु-
२० मग्नवीत्, वाढं, मम निकटस्यः कः? यीशुलदा प्रतिभाषमण्णः
कथयामास, कश्चिक्षनुय्यो यिष्टशालेमाद् यिरीङ्गमवारोहन् दसुभि-
रामादितः, ते तं विवस्तीक्ष्यास्त्वैराजन्म द्वितप्रायम्भ त्यक्ता प्रतस्थिरे ।
२१ सङ्गत्या यागकः कश्चित् तेन मार्गेण्डवारेऽद्वत्, स तं दृष्टापरपार्श्वेना-
२२ पञ्चगाम । तथैव लेवीयः कश्चिंत् तस्मिन्द्वान उपुस्थायोपागत्य दृष्ट्वा
२३ चापरपार्श्वेनापञ्चगाम । तदुन्निकसुपस्थितः शमरीयः कश्चित् पश्चि-
२४ कस्तु तं दृष्ट्वानुपकर्ष्य, समीपं गत्वा च तैलं द्राघारसम्भ निषिद्ध-

ताजतानि व्यव्य, बिजवाहनमारोहा च तं पान्थशासां निनाया-
इुश्रूपत च । परदिने च निर्गत्य सुद्रापादद्वयं गृहीता पान्थशा- ३५
साधक्षाय ददौ तस्माह, इुश्रूपस्त्रामुं, यदि चाधिकं व्यमेतर्ज्ञहं
प्रत्यागमनकाले तुभ्यं तत् प्रतिदास्यामीति । अत्र त्वं किं मन्यसे? ३६
चथाणां तेषां को दस्युभिरासादितस्य तस्य निकटस्यो जातः?
सोऽब्रवीत् यस्ते प्रति दधां चकार॑स एव । ततो यीगुस्तमुवाच, ३७
याहि तमपि तथैवाचर ।

अथ तेषां गमनकाले स कञ्चिद् यामं प्रविवेश । मार्दा ४८
गात्रा योषित्वा स्वरुहे तस्यातिथं चकार । तस्या मरियमर्भिधा ४९
भगिन्यास्तीत्, सा यीशेश्वरण्योहृपविश्वं तस्य वाक्यमाकर्णयन् ।
मार्दा तु बङ्गविधपरिचर्यायां व्याकुलाभृत्, उपागत्य चावेचत्, ५०
प्रभो, भवान्त्र किमुदासःनो यत्तद्विग्निनी मां व्यक्तैकस्यां मयि
परिचर्यां समर्पितवती? तदादिश्वतु तां यथा सा मम साहाय्य
कुर्यात् । योगुस्तु प्रतिभाषमाणस्तामाह, मार्दा, मार्दा, बङ्गविधि ५१
चिन्तयसि यथा भवति च, एकमेव तु प्रयोज्यं । मरियम् हि ५२
तस्मुक्तमसंशं वरितवती यंस्तस्या नैवापहारिष्यते ॥ ५० ॥

११ एकादशोऽध्यायः ।

१ प्रार्थनायै खोष्योपदेशः १४ मूकभ्रतत्याजनं १४ अशुविभृतय इष्टामः १०
भश्यलःकान्ता निर्पयः १८ लोकानामनिकै खोष्यस्य प्रदातः १९ प्रदोपस्य इष्टा-
क्षवाचा १० घूरीश्विः प्रति तस्य कथा ४५ यवसारेत्तन् प्रति तस्य कथा च ।

अथ कस्मिंश्चित् स्यात्तेऽवस्थितिकाले स प्रार्थयत, यदा च १
विरराम तदा तच्छ्रव्याणामेकस्तमांहं, प्रभो, शिक्षयत्वमान् प्रार्थ-
यितुं देवहनोऽपि यथा स्वशर्यान् श्रिज्जितवान् । ततः स तागवा- २
दीत्, यदा प्रार्थयस्वे तदा वदत्, अस्माकं स्वर्गस्त्रं पितः, तत-

- नाम पवित्रं पूज्यतां । तव राज्यमायातु । यर्था स्वर्गे तथा मेदिन्या-
६ मपि तवेच्छा सिध्यतु । अस्माकं श्वसनं भव्यं प्रत्यहममायं देहि ।
- ७ अस्माकं पापानि चमत्वं च, यतो वयमप्यस्मादपराधिनामेकक्षय-
तुमामहे । अस्मांश्च परीक्षां मा नय, अपि तु दुरात्मत उद्धर ।
- ८ पुनश्च स तानवादीत्, युग्मासु यस्य बन्धुरासे स यद्यद्वाराचे
९ तदल्लिकं गता तं वदति, मित्र, पूपचयं महामृणं देहि, यतो ।
- मम बन्धुः पश्चिक एको मदृहमागतसं परिवेषयितुं मम किमपि
- १० नास्ति, गद्याभ्यन्तरस्यः स प्रतिभाषमाणक्षर्हि किं वदिष्यति,
मां मा क्षिशान, रुद्धं हि सम्प्रति दारं, मम बालकाश्च मया
- ११ सादृं श्वयने विद्यन्ते, तुभ्यं दानार्थमुत्यातुं न शक्नोमीनि । युग्मानहं
ब्रवीमि, स मित्रमितिहेतोरत्याय तस्मै दातुमसम्भतः सन्त्रयि स
- १२ तदीयाप्रहकारणादेवोऽयाय तस्मै यति पूषाः प्रयोज्यास्तति दायति ।
- १३ अहमपि युग्मान् ब्रवीमि, याचध्वं तेन युग्मायं दायिष्यते, अन्वि-
यत तेनासादयिष्यते । दारमाहत तेन युग्माभ्यमुहाटयिष्यते ।
- १४ यतो यः कश्चिद् याचते स लभते, यंशान्विष्यति स आसाद्यति,
- १५ यश्च दारमाहन्ति तदर्थमुहाश्चते । युग्मासु कः पिता स्वपुत्रेण
पूर्णं याचितस्तस्मै प्रस्तुरं दायति? मीनं वा याचितः स किं
- १६ मीनस्य परिवर्त्तनं तस्मै सर्वं दायति? अण्डं वा याचितः इकं
- १७ तस्मै दृश्यिकं दायति? तद् युर्जना अपि चूयं चेत् स्वसन्नानेभ्यो
हितदानानि वितरितुं ज्ञानीय, तर्हि किमधिकं स् सर्वाश्चः पिता
- १८ स्वयाचकेभ्यः पवित्रमात्यज्ञं वितरिष्यति ।
- १९ अर्थेन्द्रां स भूतं निरसीरथत्, स् भूतृच्च मूकः । विश्वते
- २० च भूते स मूकोऽभाषत, ततो जनेनिवहं आश्चर्यं सेनिरे । तेषां
केचित् त्वंवदन्, निःसारयत्यसौ भूतान् भूतराजस्य देष्टुस्तुवृत्तम्

साहायेन । अपरे च परीक्षमाणासं गग्नादभिज्ञानस्य प्रदर्शनं १६
थयाचिरे । स तु तेषां चिन्ना विज्ञाय तान् जगाद् खत्तीदति १७
खकलं तद् राज्यं यद् भिन्नं स्वविरहद्वं, कुसस्योपरि कुलं पतति
च । शेतानेऽपि चेत् स्वविरहद्वं भिन्नो जातस्य राज्यं तर्वि १८
कथमवस्थास्यते? यूयं हि वदथ यदहं बेलसबूदस्य मात्रा भूतान्
निःसारथामि । तदहं यदि बेलसबूदवलेन भूतान् निःसारथामि, १९
युज्ञाकं पुचाल्लर्हि केन निःसारथन्ति? अतसे युज्ञाकं विचारयि-
तारो भविष्यन्ति । यदि त्वीश्वरस्याङ्गुखाङ्गु भूतान् निःसारथामि, २०
तर्हीश्वरस्य राज्यं नूनं युज्ञस्यमीपुपस्थितं । स बलिष्ठो यत्पद् २१
रणसञ्जान्तिः स्वप्रापादं रक्षति तावत् तस्य वस्तुनि निश्चिद्रवाणि
तिष्ठन्ति । तस्माद् बलवत्तरो नरस्त्रपागत्य यदा तं पराजेष्यति, २२
तदा तस्य विश्वासभूमिं सर्वाङ्गरक्षिकां रणसञ्जामपहरिष्यति
तदीयलोप्त्राणि विभव्यति च । यो न ममं सहायः स मम २३
विरोधी, यस्म भया सार्हदं न सद्विनोति स विकिरति ।

अप्पुचिरात्मा मनुष्यान्निर्यानात् परं निश्चिदकाणि स्यानानि २४
पर्यटन् विश्वासं स्वग्रह्यते । तन्त्रप्राप्य स वदति, निर्गतेऽहं माम-
काद् गेहाद् यस्मात् तत् पुनर्गच्छामि । तत्रोपस्थित् तु स तन्मा- २५
र्जिनं शोभितस्य पश्यति । गता च स तदापरान् स्वतो दुष्टतरान् २६
सप्तात्मनः स्वसङ्गिनः करोति, सर्वे ते च तत्र प्रविष्य निवसन्ति ।
श्वेतः मनुष्यस्य तस्मान्तिमदशादिदशातो निष्ठाभवति ।

स यदैतत्त्वकथयैत् तुदा उग्नामध्यात् कापि घोषितुवरवेष २७
तमाह, धन्यः स जृठो यो भवत्त्वंधारितवान् धन्यंस्य तत् सन-
हयं यद् भवता दोहितं । स द्रवाच, भूवत्, धन्यास्य ते यैरीश्वरस्य २८
काकं शूष्टते रक्षते च ।

- ४६ समागच्छतु तु अननिवदेषु स वकुमरिभे, वंशोऽयं दुष्टः,
सेऽभिज्ञानमनुसन्धने, तस्मै तु भाववादिनो योनाहस्याभिज्ञाना-
- ४० दन्वदभिज्ञानं न दायिष्यते । यतो योनाच्चै, यथा नीनवीयनां
निमित्तमभिज्ञानमभृत्, तथा मनुष्यपुत्रोऽप्यस्य वंशस्य निमित्तम-
- ४१ भिज्ञानं भविष्यति । दक्षिणदिशो राज्ञी विचारेऽस्य वंशस्य नरैः
• सार्द्धसुत्यापयिष्यते तान् दोषीकरिष्यति च, यतः सा श्लोमनो •
विज्ञानोक्तीः श्रोतुं पृथिव्याः प्राक्तेभ्य आगतवती, पश्च त्वं श्लोमनो
- ४२ महत्तरेण केनायुपस्थितं । नीनवीयनरा विचारे वंशेनैतेन सार्द्ध-
सुत्यास्यन्ति तं दोषीकरिष्यन्ति च, यतो योनाहस्य घोषणे तैर्मनांसि
परावर्त्तिनानि, पश्च त्वं योनाहस्याहत्तरेण केनायुपस्थितं ।
- ४३ मनुष्यो दीपिकां प्रज्ञात्य न गृह्णाधःस्यायां गुर्यां द्वोणस्या-
धस्याद् वा, अपि तु दीपाधारस्योपरि स्यापयति, प्रवेशिनो यथा
- ४४ दीपिनिं पश्येयुः । देहस्य दीपिका चक्षुः । अतस्त्व चक्षुषि सरले सति
तव कृत्स्ना देहो दीपिमयोऽस्ति, तस्मिंस्तु दुष्टे जाते तव देहेऽपि
- ४५ तिमिरमयो भवति । ततो इतेस्तथावलोकय तवान्तर्ज्योति र्यथा
- ४६ न तिमिरमयं भवेत् । तद् यदि तव कृत्स्ना देहो दीपिमयो
भवेत्, तस्य कोऽयंशस्तिमिरमयो न भवेत्, तर्हि तस्मर्जाङ्गं
दीपिमयं भविष्यति, स्वप्रभया त्वां द्योतयनी दीपिकेव । •
- ४७ स यदाभाषत तदा फरीशी कश्चित् तं निमन्त्रयामास यथा
स पूर्वालिकाहारार्थं नदृहमागच्छेत् । ततः स प्रविश्य भोजनार्थ-
- ४८ सुपविवेश । तद् दृष्ट्वा स फरीशी विस्तुयं जंगाम थतो भोजनात्
४९ प्राक् स नावागाहत । प्रभुंस्तु तमवादीत्, इदानों फरीशिनो
यूयं पानपाचस्य स्यालस्य च वर्द्धिर्देशं इच्छीकुरुय, युधरनर्देशस्तु
- ५० परस्पापर्हारेण दुष्टंया च परिपूर्णोऽस्ति । भो निर्विपाः, वृहि-

देशो येन रचितसेन किं जानदेशोऽपि रचितः? अपि तु यद्यद- ४१
 जनम्यं तद् भिक्षां दत्त, पश्चन च युग्मदर्थं सर्वमेव इुच्चभृतं ।
 फरीशिनो यूयं सन्नापभाजनानि, यतो यूयं पोदिनायाः पांगजा- ४२
 स्थलणस्य सर्वशाकानां च दशमांशानुपहरथ, परिहरथ तु विचार-
 मीश्वरस्य प्रेम च । इयमेतदासीद् युश्माभिरनुष्ठातव्यम् अमी च न
 त्यक्त्याः । फरीशिनो यूयं सन्नापभाजनानि, यतः समाजगटहेषु ४३
 शेषासनानि इद्देषु चाभिवन्दनान्याकाङ्क्षय । अरे कपटिनः ग्रास्ता- ४४
 थापकाः फरीशिनश्च, यूयं सन्नापभाजनानि, यतो यूयं प्रक्षेपैः
 श्वागारैः सदृशा येषामुपरि मनुष्या अश्वाला विहरन्ति ।

तदा अवस्थावेत्तुराणं कस्ति प्रतिभाषमाणस्तमवादीत्, गुरो, ४५
 वचांशीमानि व्याहरांस्त्वमस्तानपि न्यक्तरोषि । स तृत्वाच, रे ४६
 अवस्थावेत्तारः, यूयमपि सन्नापभाजनानि, यतो यूयं दुर्वैर्भारै
 मनुष्यान् भारिणः कुरुथ, स्त्रयं लेकाङ्गुल्यापि तान् भारान् च
 स्युश्यथ । यूयं सन्नापभाजनानि, यतो यूयं भाववादिनां श्वागा-
 राणि निर्भिमीष्वे, युश्माकं एव्वपुरुषास्तु तान् इतवन्तः । सुतराणं ४७
 युश्मत्यूर्च्चपुरुषाणां कर्माणि सप्रमाणानि कुरुथ तेष्वमुमोदध्वे च । ४८
 ते हि तान् इतवन्तो यूयस्त्र तेषां श्वागाराणि निर्भिमीष्वे ।
 अतेते हेतोरीश्वरस्य प्रशापि व्याजहार, तेषामन्तिकमहं भाव- ४९
 वादिनः प्रेरितांश्च प्रहेष्यामि, तेषां मध्यात् केचित् ते र्षानि-
 अन्ते प्रद्रावयिष्यन्ते च, इत्यमाजगांस्यापनाद् विस्त्रावितं सर्वेषां
 भाववादिनां अच्छोणितं, त्रैबलस्य ग्रोषितमारभ्य निकेतनवेष्यो- ५०
 रम्भाराखे नष्टस्य सुखरियस्य ग्रोषितं यावत् तस्मैस्यं ग्रोष्यो ५१
 अनेष्याऽधुनातनेभ्य आहारयिष्यते । युमानहं निर्भितं व्रवोमि,
 अनेष्याऽधुनातनेभ्यस्यक्षोध आहारयिष्यते । रे वावस्त्रावेत्तार, ५२

यूं सन्तापभाजनानि, यतो यूं ज्ञानस्य कुञ्जिकामपहृतवन्नः ।

शूद्रमपि न प्रविष्टः प्रविशन्तोऽपि युशाभि निर्वारिताः ।

५६ तेनैतान्युच्चमानाः शास्त्राभ्यापकाः करोऽश्रितस्य गाढं व्यधीभूय

५७ तदिलुङ् मन्त्रयमाणा अभियोगस्थूचलिप्यात् तनुखनिःस्तं किमपि

धर्तुं यतमानाश्च तं बड्डप्रश्नानामाकस्मिं प्रत्युत्तरं याच्चितुमा-

रेभिरे ॥ ११ ॥

१२ द्वादशोऽथायः ।

१ छोटेन शिष्याणामुपर्देशः १३ धनिकानां दृष्टानकथा ११ चिक्कननिषेषः

१५ कर्मशैलत्वापर्देशः ४१ प्रभुदासयोर्द्याकः ४२ छोटोपर्देशस्य फलनिषेषः

५४ कपटिमां तर्जनं ५५ तेषामुपर्देशः ।

१ इतेमध्ये जननिवहा अयुतशः सुमागत्य परस्यरं पादै र्मद्दै-

यितुं प्रार्चन्त । तदा स स्वशिष्यान् वकुमारेभे, यूयं प्रथमतः

स्वरक्षार्थं फरीशिनां किष्वतः सावधानास्तिष्ठत । तद्वा कापशं ।

२ नास्ति तु किमपि ताहृशं तिरोऽविं यन्नात्तिर्विं भविष्यति,

३ नापि ताहृशं निगूढं यन्न ज्ञायिष्यते । अतो यूयं तिमिरे दद्य-

दुक्षवन्नस्तद् दीप्तो आविष्यते, अन्तरांगरेषु च कर्तुकुहरे यद्यह्

४ व्याहृतवन्नस्तद् गृहपृष्ठेषु घोषयिष्यते । मदीयबन्धून् युशांस्त्वहं

ब्रवीमि, मा भैष्ट तेभ्यो ये देहं प्रज्ञि तदुत्तरन्वधिकं किमपि

५ कर्तुं न शक्नुवन्ति । कस्मात् भेतव्यं तदहं युशान् बोधयिष्यामि ।

बिभीत तस्माद् यो हृषा तदुत्तरं नरके निचेत्पुं शामर्थ्यवशिष्टः ।

६ युशानहं निश्चितं वदाभि, तस्मादेव विभीतं । चट्टकाः पञ्च किं,

न ताव्यखण्डदयेन विक्रीयन्ते? ईश्वरस्य समवन्धु तेषां नैकोऽप्यस्तः ।

७ सज्जि च गणिताः सर्वेऽपि द्वुशक्तिरसां कवाचाः । अंतो मा बिभीत,

८ यूयं बड्डभ्युष्टकेभ्यो विशिष्यन्ते । युशांस्त्वहं ब्रवीमि, च: कस्त्रिष्य-

मनुष्याणां समक्षं मामङ्गीकुरुते, तं मनुष्यपुणोऽपीश्वरस्य दूतानां
समक्षमङ्गीकरिष्यते । यस्तु मनुष्याणां समक्षं मां प्रत्याख्याति, स ए
ईश्वरस्य दूतानां समक्षं प्रत्याख्यायिष्यते । यः कश्चिच्च मनुष्यपुच्छस्य १०
प्रतिकूलं वाक्यं व्याहरति तस्य चमिष्यते, यस्तु पवित्रमात्रानं परि-
निर्दति तस्य नैव चमिष्यते । यदा तु जनैः समाजानां शास्त्राणां ११
कर्तृणांश्च समक्षं नायिष्यते, कथं किं वा तदा प्रतिवदिष्यय कथ-
यिष्यथ वा, तच्चिन्नया माकुलीभवत । यतो यद् वक्त्यं तत् १२
तस्मिन्नेव दण्डे पवित्रं आत्मा युआन् शिवयिष्यति ।

अथ जनताया मध्यात् कश्चित् तं जगाद, गुरो, मम भातरं १३
तथादिश्वर यथा स मया सार्वं रिक्यं विभजेत् । स तु तमश्वीत्, १४
हे मनुष्य, युवयोः प्राणिवाकं विभक्तारं वा मां कोऽधिक्षतवान् ?
ततः स जनानवादीत्, सतर्का भवत सावधानांश्च सर्वसाहृदयो- १५
भात्, यतो धनाद्यस्य जीवनं न तदित्तनिष्ठं । स तेभ्यो दृष्टान्त- १६
कथामपि कथयामास, यथा, मनुष्यस्य कल्याचिद् धनिनो भूमिः
प्रचुरश्चादीनि द्रव्याण्णदपीपदत् । तदा स मनसा व्यतर्कयत् किं १०
करवाणि ? यतो मम भूम्युत्पन्नद्रव्याणि सम्भेतुं मम स्थानं नास्ति ।
स पुनरब्बोत्, इदं करिष्यामि, मम कुश्गूलान् भङ्गा महत्तराण् १८
गिर्याय तच्चैव मम सर्वाणि भूम्युत्पन्नद्रव्याणि विच्छानि च सम्भे-
ष्यामि, मन्माणाणांश्च विद्यामि, भो प्राणाः, सन्ति वः प्रचुरविच्छानि १९
बङ्गवर्षार्थं सञ्चितानि । विश्रामः क्रियतां भुज्यतां पौयताम् आसोदः
सेव्यतां । ईश्वरस्तु तमाह, रेणिर्बोध, रात्रावस्थां त्वं प्राणाणां २०
प्रत्यर्पणमाज्ञापयिष्यते । कस्य तर्हि भविष्यति सर्वं तद् यत् सञ्जीक्षतं
र्लिया ? ईदृशेव गतिसख्य य आत्मार्थं धनसञ्जयकारी न लीय- २१
रार्थं धनवान् ।

- १३ स्वशिष्ठांसु स जगाद् ततो हेतेरहं युश्मान् ब्रवीमि, किं
भन्निष्ठाम् इति विचिन्त्य सप्राणानधि, किं वसिष्ठामह इति
२२ विचिन्त्य स्वदेहमधि वा माकुलंभवत् । भन्निष्ठात् प्राणा हि श्रेष्ठा
२४ वृमनाच्च देहः श्रेष्ठः । वायसानालोचयत, तै नोप्यते नापि कृत्यते,
भाण्डागारं कृष्णलो वा तेषां नास्ति । तथापीश्वरस्तान् पुण्णाति ।
२५ विच्छङ्गमेभ्यो यूयं कतिगुणमधिकं विशिष्यते? चिन्तयित्वा वा
२६ युश्माकं केन स्वयथो हस्तमेकं वर्द्धयितुं शक्यते? तद् यदि लघिष्ठ-
मपि युश्माकमश्चक्षं, कथं तर्हान्यान्यधि चिन्ताकुला भवत्य? शूश्म-
२७ नाशानि क्षेत्रपृथ्वाणि पर्यालोचयत, कथं तानि वर्द्धन्ते? न तानि
अमं कुर्वते नापि सूत्राणि तत्त्वन्ति । युश्मांस्त्वहं ब्रवीमि, श्लोमापि
२८ स्वकृत्प्रतापे तेषामेकमित्र न पर्याधीयत । यदि लद्य क्षेत्रे वर्त्त-
मानं श्वशुकृं निक्षेपयं लग्नमोदृशमीश्वरः परिधापयति, तर्हि भो
२९ स्तोकविश्वासिनः सं कतिगुणमधिकं युश्मान् परिधापयिष्यति । अतो
यूयं किं भन्निष्ठाय किं पास्यथ वा तन्मानुसन्धङ्कं संशयारुढां वा
३० मा भवत । जगतिष्याः परजातायजना हि सर्वाण्येतान्यनुसन्ध-
धते । युश्मतिता तु जानीते यदिमानि सर्वाणि युश्माकमावश्य-
३१ कानि । ईश्वरस्य राज्यमेवाच्चित्यत, तथा क्षेत्रे सर्वाणीमान्यपि
३२ युश्मयं प्रदायिष्यन्ते । मा भैषोः कुद्रं मेषप्रज, यतो युश्मयं स्मर्ज्यं
दातुं युश्मतिता रोचितवान् । युश्माकं यद्यदास्ते तद् विक्रीय
३३ भिजां दत्त । सज्जीकुरुत स्वार्थमजरान् सुद्राधारान् अक्षयं धनं
खर्गे वर्चितं, यत्र न चौर उप्रसर्पत् न कौटो वा क्षिणोति ।
३४ यतो युश्माकं यत्र वित्तं तंत्रं युश्माकं चित्तमपि स्वास्यति ।
३५ युश्माकं कटयो बद्धा दौपिकाशीज्जलास्त्रिष्ठन्तुं, यूयम् भवत
३६ सदृशास्त्रं जनै र्ये विवाहेऽस्वात् खप्तभोः प्रस्तानकालमाकाङ्क्ष-
-

स्थाया तं प्रतीक्ष्यावति॒न्ने, यथा तस्मिन्नायाते द्वारं ताडयति॑ च
तत्क्षणं तदर्थं द्वारमुहाटयेयुः । धन्यास्ते दासाः प्रभुरागत्य यान् ३५
जायत आसादयिष्यति । युश्मानहं सत्यं ब्रवीमि स कटिं बद्धा तान्
भोगनायोपवेशयिष्यत्योपागत्य च परिचरिष्यति । स द्वितीये यामे ३८
तृतीये यामे वागत्य यानेवशूनान् आसादयिष्यति, त एव दासा
धन्याः । जानीत परन्विदं यद् यदिग्गद्यस्ताम्यज्ञास्त्वा आयाति ३९
चौरः कस्मिन् दण्ड इति, स तर्हजागरिष्यत् कुद्यभेदस्त्वा सर्गेत्य
नासहिष्यत । तद् यूयमपि सप्तज्ञास्तिष्ठत, यत आयाति मनुष्य- ४०
पुच्छस्मिन्नेव दण्डे दण्डे यो युश्माभि नानुभूयते ।

पिच्छलदा तं प्रच्छ, प्रभो, दृष्टान्तोऽयं भवतास्माभ्यं कथ्यते ४१
किंवा सर्वेभ्य एव ? प्रभुरब्रवीत्, को नु खलु स विश्वस्तो बुद्धिमांश्च ४२
धनाध्यक्षो यो यथासमये निरूपितभक्त्यवितरणात् स्वामिना
खभृत्येवधिक्रियते ? धन्यः स दासः स्वामी यमागमनकाले तस्मै- ४३
वाचरन्तमासादयिष्यति । अहं युश्मान् सत्यं ब्रवीमि, स तं कृत्स्ने ४४
सर्वस्येवधिक्रियति । मम स्वामी लाग्नुं विलम्बत इति मनसि ४५
ध्यात्वा दासः स यदिं दासान् दासीश्च ताडयितुं, भोकुं पातुं
प्रमत्तो भवितुञ्च प्रवर्त्तते, स तर्हि दिने यस्मिन् तापेचते दण्डञ्च ४६
यन्म न जानाति, तदैव दासस्य स्वामी तस्योपम्याय तं द्विधा-
क्रियति भाग्यञ्च तस्याविश्वासिभिः सार्हे निरूपयिष्यति । यो ४७
दासम् स्वामिवोऽभीष्टं विज्ञाय न सप्तज्ञाभृत् न वा तदभीष्टा-
नुरूपमाचरितवान् मं प्रभृतं प्रहरिष्यते । यस्तु न विज्ञाय प्रहार- ४८
योग्यमाचारं कृतवान् म स्तोकं प्रहारिष्यते । अपि च यस्मै कस्मैचिद्
बज्ज दन्तं बज्ज तस्मिन्धावनुमन्वायिष्यतं, यस्मिंश्च बज्ज समपितं,
जनैः सेऽधिकतरं याचिष्यते ।

४६ सेदिन्यामग्निं निकेसुमहमागतः, स चेदधुना प्रज्वलितसार्हपरं
 ५० किं वाऽच्छामि ? अवगाहनेन केनचिन् ममावगाहनमवश्यमाति, तच्च
 ५१ यावदषिद्दुं तावत् कीट्क मङ्गोच्चे ! युग्माभिः किमनुभीयते यदहं
 पृथिव्यामैकं निधातुमागतः ? युग्मानहं ब्रवीमि, न तथापि
 ५२ तु विभेदसेव । यतेऽयप्रभृत्येकस्मिन् गृहे पञ्च जना विभिन्ना
 ५३ भविष्यन्ति, चयो द्वयो द्वौ च चयाणां विस्तु । विभिन्ना हि ।
 भविष्यन्ति पिता पुत्रस्य, पुनः पितु विस्तु, माता दुहितु दुहिता
 मातु विस्तु, अश्रूः पुत्रबध्नः अश्रूश्च विस्तुम् ।
 ५४ ० अपि च स जननिवहान् जगाद, पश्चिमदिश उद्गच्छन्तं सेषं
 ५५ दृष्ट्यैव यूयं वदथ, दृष्टिग्रायातीति, तथैव जायते च । दृच्छिणवायु
 वातातीति निरूप्य च वदथ, यीमो भविष्यतीति, तच्च जायते ।
 ५६ रे कपटिनः, यूयं भूतलस्याकाशस्य च रूपं निर्णतुं जानीय, कथं
 ५७ तर्हि कालमिमं न निर्णयथ ? कथञ्च स्थयसेव यथार्थं विचारं न
 ५८ कुरुथ ? शास्तुः समीपं गच्छक्ष्यत्वं यावत् स्थप्रतिपत्तेण सार्वं ब्रजसि,
 तावत् पथि तस्मादुद्धारं साधयितुं यतस्य, नोचेत् स त्वां बलेन
 प्राञ्छिवाकस्यान्तिकं नेष्यति, प्राञ्छिवाकश्च त्वां पदातौ समर्पयिष्यति,
 ५९ पदातिस्त्वं त्वां क्षुरायां चेष्यति । त्वामहं ब्रवीमि, शेषोऽपि कपद्वको
 यावत् त्वया न शोधितस्तावत् तत्प्यानान्ने निर्गमिष्यते ॥ १५ ॥ ।

१३ चंयोदशोऽध्यायः ।

१ पापस्य दण्डं त्याजयितुम् अनुप्यपावश्यकलं २६ निष्पलोडुम्बरष्टवद्वानः
 १० कुञ्जलिया आरोग्यकरणं १६८ सर्वपक्षिष्ठेऽद्युम्नः ११ उपदेशकथा
 ११ यिरुशालिमस्थलोकानामपि तर्जनम् ।

तस्मिन् काले केचिदुपम्बाय तस्मै तेषां गालीलीयानां संवादं

ददुर्येषां निजशोणिते यज्ञीयेन सार्वे पीसातेन मिश्रितं । यीशु- १
सदा प्रतिभावमाणसान् अब्रवीत्, यूं किं मन्यष्वे यत् तेन
दुर्भगतेन ते गालीलीकाः सर्वेभ्यो गालीलीयेभ्योऽधिकपापिनः
प्रतिपद्माः ? युश्मानहै ब्रवीमि, न तथा । प्रत्युत यदि न प्रत्यावर्त्तने २
सर्वे तर्हि तर्थैव विनन्दृथ । अथवा श्रीलोच्छ्वेमोऽग्नेषेण पतना ३
चे हतासेष्टादशजना धिर्जालेमनिवासिभ्यः सर्वमनुष्वेभ्योऽपरा-
धिनः प्रतिपद्मा इति किं मन्यष्वे ? युश्मानहै ब्रवीमि, न तथा, ४
प्रत्युत यदि न प्रत्यावर्त्तन्ते, सर्वे तर्हि तर्थैव विनन्दृथ ।

अनन्तरं स दृष्टान्तकथामिमां कथयामास, कस्यचित् स्वद्राशा- ५
क्षेचे रोपित उडुम्बरवृक्षं आसीत्, स चागत्य तस्मिन् फलमन्वैष्यत्,
न तु प्राप । ततः स द्राश्क्षेचरक्षकं जगाद्, पश्च चौम् वर्षानह- ६
मागत्यास्मिन्नुडुम्बरवृक्षे फलमन्वैष्यामि न तु प्राप्नोमि, खमेनसु-
क्षिन्मि, किमर्थमयं भूमिपि विकारत्वति ? स तु तं प्रत्यब्रवीत्, ७
प्रभो, वर्षमेनमपीमं खातुमनुजागातु, अहं तावत् तत्परितः
खनिष्याम्यालवालं स्थापयिष्यामि च, किंस्ति च फलं फलिष्यति, ८
नोचेत् ततः परं स भवेतोऽच्छेष्यते ।

अथ स विश्रामवारे कस्तिस्ति त समाजग्रह उपादिष्टत् । पश्च १०
च न्तचाष्टादशवर्षान् यावद् दौर्बल्यजगकात्मनाविष्टा काचिद् योषि- ११
दासीत् । सा भुग्ना सम्यूर्णहृपस्त्रजु भवितुं नाशकोत् । यीशुसां १२
दृष्टाजुहाव जगाद् च, नौरि, तव दौर्बल्यात् त्वं मुक्ता । इत्युक्ता १३
स तस्यां हस्तीवर्णयामास । ततः स तत्कण्ठजूर्बभूवेश्वरं तुष्टुवे च । १४
समाजाभक्षणं विश्रामवारे यीशुसांरोग्यसाधने कुञ्जा जननिवहं
जगाद्, परिश्रमां येषु विधेयस्तादृशाणि षट् दिनानि चक्षि,
आरोग्यसाभाय तेष्वेवागच्छत, न तु विश्रामवारे । चतुः प्रभुः १५

प्रतिभाषमाणस्तमाह, रे कपटिनः, किं न युश्माकसेकैको विश्राम-
वारे स्थगां स्थगाईभं वा गवादनीतो मुक्ता तोयं पाययितुं नयति ?
१६ इयन्वद्वाहामस्य या तनयाष्टादश्वर्षान् यावत् शैतानेन बद्धा,
१७ एतस्यां विश्रामवारे बन्धनादस्माक्षोचनं किं न विधेयम् ? तस्मि-
न्नेतत् कथितवति तदिपक्षाः सर्वे लज्जापन्नाः, क्षत्त्वा जननिवहस्तु
• तेन साधितेषु यशस्विषु कर्मस्वीनगत्वा ।^०

१८ अथ स वभाषे, ईश्वरस्य राज्यं केन सदृशं ? केन वा तदुप-
१९ मास्ये ? तत् सर्वपवीजेन तेन सदृशं यदादाय कश्चिन्मनुष्यः सोद्यान
उच्चारेत् । तच्च उद्धा महातरु र्बभूव, विहायसो विहङ्गमाश्च तस्य
२० शाखासु न्यवसन् । पुनरपि स जगाद्, ईश्वरस्य राज्यं केनेऽपमास्ये ?
२१ तत् किञ्चेन तेन सदृशं यत् कथाचिद् योषितादाय गोधूमचूर्णानां
इत्योणच्चयपरिमितानां मध्ये निकुतं येन स परिणामे सञ्चातं
तत्त्वाकल्पं किञ्चिभावितं ।

२२ अथ स नगरान्वगरं यामाच्च यामं गत्वोपादिश्न् यिहशालेम-
२३ मुद्दिश्य याच्चामकरोत् । एकदा कश्चित् तम् अप्राचीत, प्रभो,
२४ चाणपाचाणि किमत्प्यानि ? स तं जगाद् सङ्कीर्णेन गोपुरेण प्रवेष्टुं
प्राणपणेण चेष्टये, यतेऽहं युश्मान् ब्रवीमि, बहवः प्रवेष्टुं यतिष्ठन्ते,
२५ न तु शक्यन्ति । गद्यस्वामिनोत्थाय द्वारे बहु वहिस्तिष्ठन्तो धूयं
द्वारमाहन्तुमारभ्य यदा वक्ष्यथ, प्रभो प्रभो, अस्मदर्थं द्वारं सुच्छ-
लिति, तेन लिदं प्रतिवक्ष्यस्ते, कुचत्यां धूयं तन्त्रं जानामीति,
२६ तदा धूयमिदं वक्तु प्रवर्त्त्यव्यध्वे ॥ भवतः० समन्तं धर्थं भोजमपाने
२७ क्षतवन्तोऽसादीयचत्वरेषु च भवोनुपदिष्टवर्गमिति ॥ स तु व्याहरिष्यति,
युश्मानहं ब्रवीमि, कुचत्यां धूयं तन्त्रं जानामि, मन्त्रोऽपस्त्वय तिष्ठत
२८ रे अधर्म्मशारिणः सर्वे ईति । तच रोदनं दग्धैर्दण्डघर्षणैऽच-

भविष्यते युश्माकं वीक्षमाणानाम् अब्राह्मामम् इस्त्वाकं याकेबच्च
भाववादिनश्च सर्वान् ईश्वरस्य राज्ये (सुखासीनान्), युश्मांसु वहि-
निञ्चित्पान् । अपरस्त्र पूर्वपश्चिमोन्नतरदक्षिणदिग्भ्यो जना, आग- २८
त्येश्वरस्य राज्ये भोजनायोपवेष्यन्ति । पश्यत चान्यैः कैश्चित् प्रथमैः ३०
र्भवितयम् प्रथमैश्च कैश्चिदन्यैः ।

तस्मिन् दिने फरीश्चिनः केचित् तदन्तिकमागत्य तमनुवत्, ३१
प्रस्थाय दूरं याहि, यतो हेरोदत्त्वां जिघांसति । स तु तान् ३२
जगाद्, यूयं गत्वा तं भूरिमायं वदत, पश्याहमद्य शश्च भूतान्
निःसारथाम्यारोग्यदानानि साधयामि च, वृतीये दिने च सिद्ध-
कर्त्ता भविष्यामि । प्रत्युताद्य शश्च परशश्च मथा याचा कर्त्तव्या । ३३
यतो यिरुशालेमाद् वहि र्भाववादिनो विनाशो न मभवति । हा ३४
यिरुशालेम, हा यिरुशालेम, हा भाववादिनां हन्ति नराणाम्
तत्प्रसीपं प्रहितानां प्रस्तराधातिनि पुरि, पक्षयोरधः स्तशावकान्
सुड्गृह्णन्ती कुकुटोवाहं कतिकलस्तव शावकान् सङ्ग्रहीतुं वाच्छिकतवान्,
यूयन्तु न सम्भाताः । पश्यत युश्माकं भवते युश्माक्तत उत्सन्नं वही- ३५
यते । युश्मांसाहं सत्यं क्रवीमि, धन्वः स यः प्रभो नाम्नायातीति
यदा यूयं वक्ष्यत, स कालो यावदनुपस्थितस्तावन्मां पुन ने द्रष्टव्यथ ॥
॥१५॥

१४ चतुर्दशोऽध्यायः ।

१ उद्दकोदरिष्ठः स्वास्यकरणं ० नवत्वोपदेशः १० निमन्त्रणविधिः १५ सप्ता-
मोन्यहृष्टानः ०१५. नानीपदेष्टकथा च ।

अथ कस्मिंश्चिद् विश्रामवारे तेज भोजगार्थं कस्यचिन्मुख्य- १
फरीश्चिनो गद्दं प्रविष्टे ते तमवेष्यातिष्ठन् । पश्य च वर एक २
उद्दकोदरी तस्म समुखमविद्युत । योग्यकादा प्रतिभाषमाणो व्यव- ३

स्वावेत्तुन् फरीशिनस्माह, विश्रामवारे रोगप्रतीकारः किं विधेयः ?
 ४ अनेन ते मौनीभूताः । स तु तं नरं स्युशन् निराभयं क्षत्वा
 ५ विसर्ज, ततः परं प्रतिभाषमाणस्तानवादीत्, युग्माकं मध्ये कः
 क्लृपे पतिं स्वर्गद्वयं स्वगां वा तत्त्वाणं विश्रामवारे नोद्धरति ?
 ६ अस्य वचनस्य प्रत्युत्तरं कर्तुं तै नाशकघृत ।
 ७ ततः परं स निमन्त्रितेभ्यो जनेभ्यो दृष्टान्तकथामकथयत्,
 ८ यत्स्ते कथं श्रेष्ठस्यानानि वरयन्ति तत् तेनालक्ष्यत । स तानुवाच,
 केनचिद् विशाहेत्स्वार्थं तव निमन्त्रणे क्षते मैव श्रेष्ठस्यान उपविश,
 ९ किंस्ति लक्ष्मी बड्डमतः कश्चित् तेन निमन्त्रितः, तथा सति तव
 तस्य च निमन्त्रयितोपागम्य लां वक्ष्यति, अमुमै स्थानं देहीति,
 १० तद्व तदा लक्ष्मितोऽन्यस्यानमाश्रयितुं प्रवर्त्तिष्ठसे । प्रत्युत क्षते
 तव निमन्त्रणे गत्वान्यस्यान उपविश, यथा तत्रिमन्त्रयितोपागमन-
 काले लां वदेत् बन्धो त्वमुच्चतरं स्थानं गन्तुमर्हसि । तदा हि
 ११ सहभाजिनां समक्षं तव गौरवं जनिष्यते । यतो यः कश्चिदात्मा-
 नमुच्चीकरोति स नीचीकारिष्यते, यस्यात्मानं नीचीकरोति स
 उच्चीकारिष्यते ।

१२ अथ यस्तु निमन्त्रितवान्, तस्मै स कथयामास, तं यदा
 पूर्वाह्लिकमपराह्लिकं वा भोज्यं करोषि, तदा स्वबन्धुन् स्वभावेन्
 वा स्वकुटुम्बिनो वा स्वसमीपवासिनो धनिनो वा मानिमन्त्रय,
 किंस्ति तैरपि तव निमन्त्रणे क्षते तव प्रतिदानं भविष्यति ।

१३ प्रत्युत यदा महाभोज्यं करोषि, तदा दरिद्रान् हीनाङ्गान्,
 १४ स्वज्ञान्, अन्धान् निमन्त्रय, तर्हि धन्यो भविष्यसि, यतसुभ्यं
 प्रतिदानस्योपायस्तेषां नास्ति, धार्मिकाणां पुनरुत्थाने तु तुभ्यं
 प्रतिदानं विधायिष्यते ।

कथा एताः श्रुत्वा सहभोजिनामेकस्तमन्नीत्, धन्यः स य ईश्वरस्य १५
 राज्ये भक्ष्यभागी भविष्यति । स तु तस्माच, कस्मिन्नानुष्ठोऽपि- १६
 राहिकं महाभोज्यं चक्रे वह्ने निमन्त्रयामास च । भोज्यस्य दण्डे १७
 च स्वदासं प्रदित्य तानवादीत्, आयात, यतः सर्वमेवेदानीं
 सज्जीभूतं । ते सर्वे लेकमत्यानुज्ञां याच्चितुं प्रवृत्तिरे । प्रथम- १८
 स्वस्मुवाच, चेत्रं क्रीतं मया तद्दर्शनार्थमवश्यं वर्द्धन्तव्यं । त्वां प्रार्थये;
 मामनुज्ञातं मन्यस्मि । दितीय आह, गोयुग्मानि पञ्च क्रीतानि १९
 मया, तानि परीचितुं गच्छामि, त्वां प्रार्थये, मामनुज्ञातं मन्यस्मि ।
 अपर एको जगाद, दारा उदूढा मया, ततो गन्तुं न शक्यते । २०
 ततः परं स दास उपस्थाय स्वप्रभवे तत् सर्वं निवेदयामास । २१
 गृहस्तामी तदा कुञ्जा स्वदासमाह, सत्वरं नगरस्य चक्रराणि रथांसु
 गता दरिद्रान्, हीनाङ्गान्, खञ्जान्, अस्त्रांशाच भूमानय । ततः २२
 परं तेन दासेनोक्तं, प्रभो, भवता यथादिष्टं तथैवाकारि, स्थान-
 निक्षिदानीमपि शिष्यते । प्रभुस्तदा दासमाह, तं व्रह्मराजमार्गान् २३
 तस्तस्तानि च गता तथाग्रहं विधाय जनान् समानय यथा मम
 गृहं परिपूर्येत । यतोऽहं युश्मान् ब्रवीमि, नराणां तेषां निम- २४
 क्षितानां कोऽपि मम भोज्यं नास्तादिष्यति ।

* अथ महत्सु जननिवृहेषु तेन सार्वं ब्रजत्सु स प्रत्यावृत्य तान् २५
 जगाद, यो मदन्तिकमायाति स यदि स्वपितरं स्वमातरञ्च प्रति २६
 भार्यां सन्ताणान् भ्रातृन् भगिनीश्च प्रत्यपि च स्वप्राणान् प्रति न
 विरज्यते तर्हि मम शिष्यो भवितुं न शक्नोति । यः कस्मिंश्च स्वकुशं २७
 वह्ने मां नानुगच्छति स मम शिष्यो भवितुं न शक्नोति । यत २८
 उच्चगृहं निर्मातुमिच्छु युश्माकं को न प्रथमसुपविश्य व्यर्थं गणयन्
 कृथ्यसिद्धेरूपायस्त्वासि न वेति विचारयन्ति? नोचेत् स्वापिते २९

गृहमूले यदि समाप्तिस्याशक्या जायते, तर्हि ये नद् द्रक्ष्यन्ति १० ते सर्वे तमुपहसितुं प्रवृत्ता वदिव्यन्ति, नरोऽसौ गृहनिर्माणमात्र ११ रेभे समापयितुलु न शशाकेति । अथवापरेण राजा साहूं स्थानात्मार्थं युद्धयाचां चिकीर्षुः को राजा न प्रथमसुपविश्य मन्त्र-यते, विश्वितमहस्ते वृत्तो यो मद्विरुद्धमायाति, तं किं दशमहस्ते १२ वृत्तोऽहं प्रतिरोद्धुं शक्ष्यामीति । यद्यशक्यं प्रतिभाति, तर्हि याव-दन्तरो दूरे स्थितस्तावत् स दौत्यं प्रस्तित्य सन्धेः सम्भवं प्रार्थयिष्यते । १३ तथैव युधाकं यः कश्चित् सर्वस्याय जलाच्छलिं न ददाति स मम १४ शिथो भवितुं न शक्तोति । लवणं हि भद्रं, लवणनु यदि विस्वादं १५ जायते, तर्हि तत् केनोपायेन स्वादयुक्तं कारिष्यते? ततःप्रभृति तत्र दृच्छिकायां नास्तवालरागौ वा युज्यते, वहिरेव निच्छिष्यते । गृष्णोतु यस्य श्रीतुं श्रीत्रे स्तः ॥ १४ ॥

१५ पञ्चदशोऽथायः ।

१ चारितमेषवारितस्ययो दृष्टानः ११ अपब्रयिपत्रस्य दृष्टान्तः ।

१ अथ इत्यादायिषु पापिषु च सर्वेषु तस्य वाक्यानि श्वेतुं २ तदन्तिकमागच्छत्सु फरीशिनः शास्त्राध्यापकाश्वासन्तुव्यावदन्, पापि- ३ नोऽनुग्रहात्यसौ तैः साहूंमआति च । सं तु तेभ्यो दृष्टान्तकश्चा- ४ मिमां कथयामास, युधाकं को नरः शतमेषाणां स्वामी? तेषा- ५ मेकस्थिन् चारिते स किं नैकोनशतं प्राज्ञरे परिव्यज्ञ तसेकं हारितं ६ यावत् प्राप्नोति तावदनुसरति? माय च सं दृष्टसं एकम्बदेशमा- ७ रोपयति गृहमागत्य च वन्धुं समीपवासिनस्याक्षय वदति, मया ८ साहूंमानेन्दत, यतो मम दृष्टिरो मेषो मया पुनर्लेभः । युधावहं ९ ग्रीवामि, अस्यैव पापिन्येकस्थिन् मनः परावर्त्यति स्वर्गं आगम्ने ।

भविष्यति । म भविष्यति तादृश एकोनश्चतधार्मिकेभ्यपि येषां
मनःपरावर्त्तनमप्रयोज्यम् ।

यस्या दशमुद्ग्रापादाः सन्ति तादृशी वा का योषिद् एकस्मिन् ८
मुद्रापादे ह्याग्निते न दीपिकां प्रज्वालयति यावच्च तं न प्राप्नोति
तावद् यद्हृं परिमार्जन्ती स्यक्षं गवेषयति ? तस्मिन्नामादिते च ९
सा सखीः प्रतिवेशिनीश्च समाहृये वदति, मथा सार्वदामानन्दत,
यतः स हास्तिं मुद्रापादो मथा पुरलश्चः । युश्मानहं ब्रवीमि, १०
तर्थैवैकस्मिन् पापिनि मनः परावर्त्तयतीश्वरस्य दूतानां समच्चमा-
नन्दः सम्भवति । ११

स पुनः कथयामास, नरस्य कस्यचिद् द्वौ पुचावासां । १२
तयोः कनिष्ठः पितरमाहृ, पितः, देहि मह्यं रिक्ष्यस्य तमशं यो । १३
मथा प्राप्नव्यः । ततः स तयोः कृते रिक्ष्यं विभाज । अनधिक- १४
दिवसेभ्यः परं स कनिष्ठः सर्वं सङ्गृह्य दूरदेशं प्रत्यस्ये तत्र च लाभयेन
जीवनं यापयन् स्ववित्तं प्राकारीत् । व्ययिते तु तेन सर्वस्वे १५
तस्मिन् देशे घोरतरं दुर्भिक्षं सञ्चातं, स च कष्टभागी भवितुमा-
रेष्ये । तदा स गत्वा नेत्रदेशस्ये कस्मिंश्चित् पैरे ससज्जे, स च १६
तं शूकरचारणार्थं स्वगामान्तीयचेचाणि प्रेषयामास । तत्र स १७
शूकराणां भोज्ये वैन्यमार्षकीषिरुदरं परिपूर्यितुमवाच्छत्, केऽपि
तु तस्मै नाददात् । ततः परं स चेतनां सञ्च्चा बभाषे, मत्पितुः १८
कति चेतनजीविनः पूर्वतिवस्ता भवन्ति, अहन्त्वच्च जुधया नश्यामि ।
अहमुत्थाय भन्त्युतरमंभियास्यामि, तस्मान्विद्यामि, पितः, स्वर्गस्य १९
विरह्मं भवतः समूरच्छ पापं कृतं मथा, भवतः पुं इति नाम २०
मथि पुन न युञ्जते, भवान् मां स्ववेतनजीविनामेवेन समान-
करोतु । अनन्तरं स उत्थाय स्वपितरमभिजंगाम । तंलु दूरे २०

स्थितमेव पिता स्वस्यामामानुकम्पय च धाविला तस्य कण्ठं भृत्वा
 ११ चुचुत् । पुच्छदा तमवादीत्, पितः, स्वर्गस्य विरुद्धं भवतः सम-
 बन्ध पापं कृतं मया, भवतः पुत्र इति नाम स्फुट्य पुन न युज्यते ।
 १२ तस्य पिता तु स्वदामानाह, सत्वरं सर्वोत्तमं प्रावारं वहिरानीयेम-
 परिधापयत, अस्य हस्ते चाङ्गुरीयकं, चरणयोषोपानहावर्पयत,
 १३ अस्मात्पोषितं गोवस्मानीय मारयत च, अस्माभि भुज्यतां हर्षः
 १४ सेव्यताञ्च, यतो ममायं पुत्रो मृत आमीत् पुनर्जीवितश्चाभृत्,
 हारित आमीत् पुनर्लभ्यस्याभृत् । ततस्य हर्षं सेवितुमारेभिरे ।
 १५ तस्य ज्येष्ठः पुत्रस्तु तदा क्षेत्र आमीत् । आगमनकाले स यदा
 १६ गृहान्तिकमुपातिष्ठत्, तदा वाद्यनृत्यानां शब्दमत्रौषीत् । ततः स
 १७ दीमानामेकं ममीपमाह्य प्रस्तु, किमर्थमेतत्? स तमवादीत्,
 भवतो भातागतः, भवतः पिता च तं स्वस्यं लभ्वांस्तद्दुतेऽपोषितं
 १८ गोवस्यं मारयामास । ततः स कुपिला प्रवेष्टुमनङ्गीचक्रे । तस्य
 १९ पिता तदा वहिरागत्य तं प्राप्तादयत् । स तु प्रतिभाषमाणः पित-
 रमाह, पश्यैतावतो वक्षरानहं त्वां परिचरामि, कदापि तवाङ्गां न
 लङ्घामि स, मह्यं हि लं कदापि मित्रैः भाङ्गं हर्षसेवनार्थं क्षण-
 २० श्वावकं नाददाः । यस्तु वेश्याभिः साङ्गं तव जीविकां ग्रस्वांस्तव
 २१ तस्मिन् पुत्रेऽमुखिनागतव्येव तदर्थं पोषितं गोवस्ममारयः । स
 तु तमब्रवीत्, वक्ष, लं सततं मया साङ्गं वर्त्तसे, मम च दद्यदस्ति
 २२ तत् सर्वे तव । प्रत्युत शर्षसेवनमाङ्गादनश्चामासु युज्येते सा, यत-
 स्व भ्रांतामै सृत आमीत् पुनर्जीवितश्चाभृत्, हारित आमीत्
 पुनर्लभ्यस्याभृत् ॥ १५ ॥

१६ षोडशोऽथायः ।

१ अपव्ययिग्नेष्वकार्याधीग्रहणात् १० विश्वास्यत्वस्यावश्यकत्वं १४ परीशिकः प्रति
तर्जनं धनिदरिद्रयो हृष्टान्तम् ।

अथ स स्वशिष्येभ्योऽपि कथयामास, नरस्य कस्यचिद् धनिनो १
धनाध्यक्षं आमीत्, स तस्य विज्ञानि प्रकिरतीति तत्समीपं पर्युदितः । २
ततः स तमाङ्गय जगाद्, किमेतद् यच्छ्रूयते मया लामधि ? लं ३
स्वधनाध्यक्षतस्य गणनां देहि, यत इतःप्रभृति त्वं धनाध्यक्षः । ४
स्थातुं न शक्ष्यसि । स धनाध्यक्षस्तदा स्वान्तरेऽचिन्तयत्, किं ५
करवाणि ? यतः मम स्वामी धनाध्यक्षत्वपदं मत्तोऽपहरति । खण्डितुं ६
मम बलं नास्ति, भिक्षितुं लज्जे । किं कर्तव्यं तमया बुद्धुं, जना ७
यथाध्यक्षलाच्चावितं मां स्वगृहेषु गृहीयुः । ततः स स्वप्रभोरेऽन् ८
कैकमधमर्णमाङ्गय प्रथमं पप्रच्छ, लं मम स्वामिनः कति धार- ९
यसि ? स जगाद्, तैसस्य शतं कुट्ठः । ततः स तमादिश्तु, तव १०
पञ्चमादायोपविश्वं च द्रुणं पश्चाशतं लिख । ततः परं सेऽन्यमेकं ११
पप्रच्छ, लक्ष्म कति धारयसि ? सेऽन्नवीत्, गोधूमानां शतं द्रोणान् । १२
स तमादिश्तु, तव पञ्चमादायाशीति लिख । अनन्तरं स्वामी १३
तमयाथार्थिकं धनाध्यक्षं सुबुद्धाचारिणं मला प्रशङ्खं, यतो दीप्तेः १४
मञ्जानेभ्य एतच्युगस्य सन्तानां स्वजातिसुद्दिश्य बुद्धिमत्तराः । अह- १५
मपि युश्मान् ब्रवीमि, यूयमयथार्थेन धनेन मित्रलाभं साधयत, १६
तया क्ते यदा हीनस्ता भविष्यत, तदा मित्रैरनन्तेष्वावासेषु १७
याहीव्यव्यु । . . . .

यो लघिष्ठे विश्वसः स प्रभूतेऽपि विश्वसः । यस्तु लघिष्ठे- १०
ज्यायाथार्थिकः स प्रभूतेऽप्ययायार्थार्थिकः । अतो यूयमयथार्थे धने ११
चेदविश्वसा जाताः कस्तर्हि विश्वस्य दुष्मासु पंरमार्थं निर्जन्मयति ?

१३ परकीये च चेन्व विश्वसा जाताः कस्तर्हि युश्मदीयं युश्मभ्यं दास्यति ?
१४ इयोः स्वामिनो दास्यं कर्तुं केनापि दासेन न शक्यं । यतः स
एकतरं दिष्टनन्यतरस्मिन् प्रेष्यते, न चेदेकतरस्मिन्नामज्जमानो-
ज्ञ्यतरमवमन्यते । ईश्वरस्य धनस्य चेभयो दास्यं कर्तुं युश्माभि न
शक्यते ।

१५ धनलोभिनः फरीशिनोऽपि सर्वाण्डेभान्यग्न्यावन् तसुपाहमन्यस्य,
स तु तानवादीत्, यूयमेव मनुष्याणां समन्व स्वान् धार्मिकीकुरुथ,
१६ ईश्वरस्य युश्माकं चिन्नानि जानानि । यतो मनुष्येषु यदुच्चमीश्वरस्य
१७ चन्द्रं तज्जघन्यं । व्यवस्था भाववादिनश्च योहनपर्यन्ताः । तं
कालमारभ्येश्वरराज्यस्य सुमंवादो घोष्यते, नराश्च प्रत्येकं व्यग्रत्वेन
१८ तत् प्रविशन्ति । व्यवस्थाया एकस्य विन्दोरपायाद् द्यावाष्ठिचि-
१९ व्यारपायः सुसाधः । यः कश्चित् स्वभार्यां व्यक्तान्यामुद्दृश्यति स
व्यभिचारं करोति, यस्य कश्चित् स्वामित्यकां स्त्रियमुद्दृश्यति स
व्यभिचारं करोति ।

२० धनाद्यः कश्चिन्नर आसीत्, स कण्णलोहितानि सुक्ष्माणि च
२० वसनानि पर्याधन्त प्रत्यहस्य सप्रतापं सुखभोगमसेवत । अपि च
लासाराभिध एड्नो दरिद्र आसीत्, स तस्य गोपुरान्तिकं शयानो
२१ ब्रणयुक्त्य तस्य धनिनो भोज्यमश्चाद् भंशन्तीभि भर्त्यफेलीभि-
स्त्रमूमैच्छत् । प्रत्युत शानोऽप्यागत्य तस्य ब्रणानि पर्यलिहन् ।
२२ ततः परं स दरिद्रो भमार स्वर्गदूतैश्चोद्यमानोऽग्राहामस्य क्रोडं
२३ निव्ये । स धनवानपि भमार शवाणारे चिदधै च । पाताले दृढः
निरीक्ष्य अन्तर्णास्थाने विद्यमानो दूराद्ब्राह्मणं तत्कोडसं लासा-
२४ रस्त दर्श । ततः स प्रोच्चैराह, भी पितराहाम, मामनुकम्यतां
लासारस्त्रं प्रहिणेतुं स यथाङ्गुल्या अशभागं तोये मञ्जथिला मुम

जिङ्गां शीतलीकुर्यात्, यतोऽत्रामिश्रिखाथां यातनां सहे । अब्रा- २५
 हामस्त्ववीत्, वत्स, सर यत् वं स्वजीवने तव सुखमभजः, लासा-
 रथ तथैव दुःखमभजत् । इदानोन्तत्सात्र मान्वना तव च यातना
 जायते । सर्वमेतदपहाय लस्माकं युग्माकञ्चान्तरालं दृहच्छून्यस्थलं २६
 तथा दृढीकृतं, यथास्मात् स्थानाद् युग्मदन्तिकं जिगमिषवस्तुरितुं
 न शक्युः, नामुशात् स्थानादागनुकामा वास्तदन्तिकं तरेयुः ।
 स तदा जगाद्, भवन्ते प्रार्थये, पितः, भवांस्ते मत्पिण्डिहं प्रहि- २७
 णोतु, यतो मम पञ्च भातरः सन्ति, तेऽपि यथेदं यातनास्थानं २८
 नागच्छेयुस्था स तेभ्यो दृढं साक्षं ददातु । अब्राहामस्तमह, २९
 मोशि भाववादिनश्च तेषां (शिक्षकाः) सन्ति, तेषां वचांसि तैः
 आशूयन्तां । स उवाच, न तथा, पितरब्राह्मण । प्रत्युत मृतानां ३०
 समीपतो यदि कश्चित् तेषां समीपं गच्छेत्, तर्हि ते मनांसि
 परावर्त्यिष्यन्ति । स तु तमवादीत्, ते यदि मोशि भाववादिनाम् ३१
 वचांसि न गृह्णत्वा, तर्हि मृतानां मधादुत्तितेऽपि कस्मिंश्चिन्न
 प्रत्येष्यन्ति ॥ १६ ॥

१७. सप्तदशोऽध्यायः ।

१ विष्वस्यानुवादनायोपदेशः ७ प्रभुदामयोराचारविधिः ११ दशकुषितां स्वास्थ्य-
 करणं १० ईश्वरराज्यस्य कथा ११ छीटागमनकथा च ।

अथ स स्वशियानब्रवीत्, स्वल्लनहेतवो यन्न भविष्यन्ति तद- १
 सम्भवं, ते तु येनायांन्ति स सन्तापपात्रं । तत्कण्ठे दृहत्येषणी- २
 वस्थनं समुद्रे च तस्य नित्येषणे श्रेयः, न चेतेषां चुद्राणामेकस्य
 स्वास्थनं । युथमात्मार्थं सावधामास्तिष्ठत । तव भाता यदि लद्वि- ३
 दद्वृ पापं करोति, तर्हि तं भवेय; यदि लगुतप्ते तर्हि तस्य

४ क्षमत्वा । एकस्मिन् दिने सप्तक्षत्वस्तदिरुद्धूं पापं कृत्वा यदि स एकस्मिन् दिने सप्तक्षत्वस्त्रीं प्रति परावृत्य वदति, अनुत्थ इति, ५ तर्हि तस्य चमिष्यते । प्रेतिस्तदा प्रभुमूरुः, अस्माकं विश्वासं ६ वृद्धयतु । प्रभुमूरु तान् जगाद्, मर्ति विश्वासे सुश्वाकं मर्षपवीजमिते यूयं चेदेनसुदुम्बरवृत्तं वदथ, लमुन्नालितो भूत्वा समुद्रे रोपितो ७ भवेति, तर्हि स युश्वाकमाङ्गां गृहीयति ।

८ युश्वाकं कस्यचिद्दलधरः पशुचारको वा दासो यदा चेचाद् गृहं प्रविशति, तदा स किं तं वदिष्यति, इदानीमेवोपागच्छ भोज- ९ नार्थसुपणिशेति । स तं किं नेदं वदिष्यति. ममापराह्लिकाहारार्थं सर्वं सञ्जीकुरु, यावच्चाहमश्वामि पिवामि च तावद् बद्धकटिः १० अस्यते मां परिचर, ततः परं लमण्यश्रिष्टमि पास्यसि चेति । स दास आदिष्टानि कर्माणि कृतवानितिहेतोः स किं तं प्रति ११ कृतज्ञतां स्वोकरिष्यति ? मन्येऽहं न तथा । तथैव यूथमपि यद्य- दादिष्टास्तस्मापनात् परं ब्रूत, अनुपयोगिनो दासा वयं, अस्माभि १२ र्यद्यद् चृणग्रोध इव कर्त्तव्यमासीत् तदेवाकारि ।

१३ अथ स यदा यिरुशालेममगच्छत् तदा श्वरियागालीलयो १४ मध्येनागच्छत् । प्रविष्टे च तेन कस्मिंश्चिद् यामे कुषिनो दश १५ नरास्त्य समुखीवभृत्वः, ते दूरे तिष्ठन्तः प्रोच्चैरवदन्, योशा नाथ, १६ अस्माननुकम्पतां । तद् दृष्ट्वा स तानब्रवोत्, यूयं गत्वा याजकेभ्यः १७ सरान् दर्शयत । ततस्येषां याचाकाले ते प्रूचांभृततः । तेषांमेक- १८ स्तदात्मानं प्राप्तारोग्यं दृष्ट्वोच्चरणेश्वरं सुवन् प्रत्याववते तस्य चरणयोरधोमुखं प्रणिपत्य च तं प्रति कृतज्ञतामङ्गीचकार । स नरः १९ अमरायः । यीश्वरस्तदा प्रतिभाषमाणो जगाद्, किं न दश ते २० इदं ? ते नवं तर्हि कुच ? ईश्वरं सोतुं प्रत्यावन्ता अस्माद्

विजातीयादन्ये केऽपि किं न लक्षितः? ततः परं स तमुवाच, १६
उत्थाय याहि, तव विश्वासख्लां तारयामास ।

अथेश्वरस्य राज्यं कदायातीति फरीशिभिः पृष्ठः स प्रतिभाष- १०
माणस्तानवादीत्, नायातीश्वरस्य राज्यं प्रत्यक्षतया सहितं, जनस्य
न वदिव्यन्ति, पश्चात्त्रेति, पश्चामुचेति वा । यतः पश्चत, ईश्वरस्य २१
राज्यं युपदन्तास्यम् ।

अथ संख्यानुवाच, आयाति स कालो यदा यूयं मनुष्य- २२
पुत्रस्य दिनानामेकं दिवृक्षियथ न तु द्रक्ष्यथ । जनाश्च युपान् २३
वदिव्यन्ति, पश्चात्त्रेति, पश्चामुचेति वा । मैत्रापगच्छत, मैत्रानुधातते
वा । यतः प्रकाशमाना विद्युद् यथाकाशस्याधोदेशमारभ्याकाशस्या- २४
धोदेशं यावद् विराजते, त्रैव मनुष्यपुत्रोऽपि स्वदिवसे प्रतिभाष-
स्यति । अपि तु प्रथमं तेन बङ्ग दुर्खं भोक्त्यम्, एतत्कालिकै २५
मनुष्यैश्च तस्य निराकरणमवश्याति । अपि च नोहस्य काले यथा २६
समूतं, तथैव मनुष्यपुत्रस्य कालेऽपि सम्भविष्यति । पोते नोहस्य २७
प्रवेशदिनं यावन्ननुय्या आश्रवपिबन्नदवहन्नदौद्यून्तं च, तदा तु
वन्योपस्थाय सर्वान् नाशयामास । तथैव लोटस्य कालेऽपि समूतं । २८
मनुष्या आश्रवपिबन्नकीएन् यक्त्राणवरोपयन् गृहनिर्माणमकुर्वेत्वा ।
यस्मिन् दिने हु लोटः सदामान्निर्यथा, तस्मिन्नाकाशाद् वर्षन्तौ २९
वक्षिगम्यकौ सर्वान् नाशयामासतुः । मनुष्यपुत्रो यस्मिन् दिने ३०
प्रकाशिष्यते, तस्मिंस्त्वयैव भविष्यति । तस्मिन् दिने यो गृहपृष्ठे ३१
विद्यते तस्य इत्येषु गृहमध्ये स्थितेषु मावरोहतु स तान्यादातुं ।

तथैव यः क्षेत्रे विद्यते स मा परावर्त्ततां । लोटस्य भार्यां सरत । ३२
यः कश्चित् स्वप्राणान् रक्षितुं यतिष्यते, स तान् हारयिष्यति, यस्म इह
तान् हारयिष्यति स तान् जीवयिष्यति । युग्मानहं ब्रवीमि, तस्मा ३३

राचावेकस्त्रा खद्वार्य शयानयो ईयो नैरयोरेकतरो याहीव्यते-
 ४५ इन्यतरः परित्यक्ष्यते । योषितो ईयोरेकत्र पेषणीनियुक्योरेकतरा
 ४६ याहीव्यते इन्यतरा परित्यक्ष्यते । नरयो ईयोः क्षेत्रे स्थितयोरेक-
 ४७ तरो याहीव्यते इन्यतरः परित्यक्ष्यते । तदा ते प्रतिभाषमाणासां
 प्रपञ्चः, कुच, प्रभो? स तानवादीत्, यत्र कुणपं तच्चैव गृध्राः
 समागमिष्यन्ति ॥ १७ ॥

१८ अष्टादशोऽध्यायः ।

१ विधवाया दृष्टाः ८ फरौशिनां शुक्लादायिनाश्च दृष्टाः १५ शिष्ठ्यनां
 पाश्चात्यं १८ कस्यचिद् युवधनवदधिपतेश्चित् ११ ज्वीष्मरण य भविष्यद्वात्यं
 १६ अङ्गभिक्षवे चचुर्दशनश्च ।

१ अथ सर्वदा प्रार्थना कर्त्तव्या, शिष्टाहः परिहर्त्य एतदधि-
 २ स तेभ्यो दृष्टान्तकथामपि कथयन् बभाषे, कस्मिंश्चिन्नगरे प्राञ्जि-
 ३ वाकं एक आसीत्, स ईश्वरान्नाविभेत, मनुष्यमपि नामानयत् ।
 ४ तस्मिन्नेव नगरे विधवा काचिदासीत्, सा तस्य समीपसुपस्थाय
 ५ तमवदत्, अन्यायं प्रतीक्षय मध्यतिपचान्नामुद्धर । अत्र स दीर्घ-
 ६ कालमसम्मतोऽनिष्टत् । ततः परन्तु मनस्यवदत्, यद्यपीश्वराश्च
 ७ विभेति मनुष्यमपि न मानयामि, तथापौयं विधवा मां क्षिण्ड्रा-
 ८ तीतिहेतेरन्यायं प्रतीक्षयेमामुद्धरिष्यामि नोचेदियं चरममागत्यं
 ९ मुक्षाधातेन मां कलङ्कयिष्यति । प्रभुः पुन बभाषे, तेनायाथा-
 १० र्धिरेन प्राञ्जिवाकेन यदुच्यते तद् युग्माभिः शूयतां । ईश्वरेण
 ११ तर्हि किं नोद्धारिष्यन्तेऽन्यायं प्रनीक्षित्य तस्यात्मवित्तनरा ये दिवा-
 १२ रात्रं तसुदिश्य क्रोशन्ति? स किमुदासीक्षवात् तान् प्रति सहन-
 १३ शीक्षः? युशानहं ब्रवोमि, स उत्तरमन्यायं प्रतीक्षय तानुद्धरिष्यति ।
 १४ प्रत्युत मनुष्यपूच आगममकाले किं मेदिन्यां विश्वासमवास्थिति?

अथ धार्मिका वंचित्यात्मनिष्ठा येऽपरान् तु स्फूर्तीकुर्वन्ति, ९
 ताहृशान् कांश्चिन्ननुव्यानुदिश्य स दृष्टान्तकथामिमां कथयामास,
 नरौ दौ प्रार्थयितुं श्रम्भधाम जग्मतुः । तयोरेकतरः फरीशीः अत्य- १०
 सरः गुल्कादायी । फरीशी सित्वा खर्गतमित्यं प्रार्थयत, भो ईश्वर, ११
 खां स्तौमि, यतो नास्यहं सदृशोऽन्यै मनुष्यैः परस्वापहारकैरन्या-
 याचारिभि व्यभिचारिभिश्च नापि वा सदृशोऽनेन गुल्कादायिना ।
 प्रतिसप्ताहमहं दिङ्कल उपवासमि मदीयसर्वायस्य दशमांशमुपहरामि १२
 च । स गुल्कादायी तु दूरे तिष्ठन् खर्गं प्रत्यूर्द्धं निरीक्षितुमपि १३
 नैक्षत् अपि तु वचःस्यलमाहत्य व्याहरत्, भो ईश्वर, प्रसीदेभं
 पार्पिनः । युश्मानहं ब्रवीमि, अमुमपहाद्येषा धार्मिकीष्टतः स्वगृहमव- १४
 ततार । यतो यः कश्चिद्गत्वानमुच्चीकरोति म नीचीकारिष्यते;
 यस्त्वात्मानं नीचीकरोति स उच्चीकारिष्यते । . . .

अथ शिश्वेऽपि तस्यान्तिकमानिन्द्रिये यत् तेन स्पृश्येत् । १५
 तद् दृष्ट्वा शिव्यास्तानभर्त्यन् । यीशुस्तु तान् समीपमाह्य बभाषे, १६
 मत्समीपमागमिष्यतः । शिशूनुभव्यध्वं मा वारयत, यत् ईश्वरस्य
 राज्यमीदृशानामेव । युश्मानहं सत्यं ब्रवीमि, यः कच्चित् शिशुरि- १७
 वेश्वरस्य राज्यं गृह्णाति स तत्र नैव प्रवेश्यति । . .

अथ कश्चिद्धृत्यस्तं पप्रच्छ, भो महुरो, किं कृत्वाहमनन्तजी- १८
 वनस्याधिकारी भविष्यामि? यीशुस्तु तमब्रवीत्, किमर्थं मां १९
 सन्तं वर्दस? सत् कोऽप्यन्यो नास्ति, किवल ईश्वरः । लमाशा २०
 जानासि, व्यंभिचारं मा कुरु, नेतृत्वां मा कुरु, चौर्यं मा कुरु,
 सृषापात्वं मा देहि, खूपितरं स्वेमातरस्तु सम्भव्यत्वं । स जगाद् २१
 पालितं मया सर्वमेतदावाल्यात् । तच्चुला यीशुस्तमब्रवीत्, २२
 चृधुनापि तवासम्यूर्धं किञ्चिदस्ति । सर्वं तत्र यद्यदस्ति देहि विकीर्य

दरिद्रेभः, तथा कृते सर्वे तव धनं स्यास्ति, ततः परमागत्य
 १५ मामनुब्रज। एतच्छुला स शोकार्त्ती बभूव, यतः सेऽतीव धनवा-
 १६ नासीत्। यीशुस्तु तं शोकार्त्तीमूर्तं दृष्ट्वा, वभाषे, विज्ञानां
 १७ स्थामिनः कीदृगयासेनेश्वरस्य राज्यं प्रवेद्यन्ति। सुसाध्य हि
 १८ धनवत ईश्वरराज्यप्रवेशात् सूचीच्छिद्रेणाङ्गमनं। आतरसदा
 १९ जगदुः कस्त्वित तरितुं शक्नोति? सेऽत्रवीत्, मनुव्याणां यद्यदमाध्य
 २० तदीश्वरस्य साध्यं। पित्रसदा व्याजहर, पश्यतु, वद्य सर्वं त्यक्ता
 २१ भवन्तमनुब्रजितवन्तः। स तान् जगाद, युश्मानहं सर्वं ब्रवीमि,
 ईश्वरराज्यस्य कृते गृहं जनकौ वा भ्रातृन् वा जायां वा सन्नानान्
 २२ वा त्यक्ता य इहकाले तद्वज्जग्नेष्ठामान्युगे चानन्तं जीवनं
 २३ न लक्ष्यते तादृशः कोऽपि नक्षित् ।

२४ अथ स दादश्शिष्यान् स्वान्तिकमानीयत्रवीत्, पश्यत वयं
 यिष्ठालेमं गच्छामः, भाववादिभिश्च मनुष्यपुत्रमधि यद्यज्ञितिं
 २५ तत् सर्वं सेक्यति। यतः स परजातीयेभ्यः समर्पयिष्यत उपहा-
 २६ सिष्यते न्यक्तारिष्यतेऽवनिष्ठीविष्यते च, ते च कशाभिराहत्य तं
 २७ धातयिष्यन्ति, हतीये दिने च स पुनर्हत्यास्यतीति। तैस्तेतासां
 कथानां किमपि नावेदित तद् वचनम् तेभ्यस्तिरोक्तिमासीत्,
 यद्यदकथत च तत् ते न जायि ।

२८ अथ तस्मिन् यिरीहेः समीपम् उपस्थिते कश्चिदन्यो भित्तमाणः
 २९ पश्यपार्ष उपस्थित आसीत्। स सत्रिष्या गच्छते जननिवृत्य शब्दं
 ३० श्रुत्वा प्रगच्छ; किं भूतमिति। जनसत्तमूच्चः नासरतीयो योऽप्तुरनेन
 ३१ मार्गेण गच्छति। ततः स क्रोश्न जगाद् भो द्वायूदस्य पुत्र यीशा,
 ३२ मामनुकम्यतां। अमेनायगमिनस्तं तर्जयन्तोऽवादिषुः मौनी भव,
 ३३ स तु बङ्गुणाधिकमुच्चैरवदन्, भो द्वायूदस्य पुत्र, मामनुकम्यतां ।

थीशुसदा व्यिला स्वसमीपं तस्यानयनमादिदेश । ततः परं ४०
तस्मिन्नुपागते स तं पग्रच्छ, तदर्थं मया कर्त्तव्यं किं वाऽङ्गसि ? ४१
स जगाद्, प्रभो, हृक्षकिं यथा प्राकृत्यां । ततो थीशुसमाह, ४२
हृक्षकिं गृहण, तत्र विश्वासस्त्वां तारयामास । स तत्त्वां दृक्षकिं ४३
लेभे, ईश्वरस्य प्रशंसस्तमनुजगाम । कृत्वा जननिवहस्य तद् दृष्टे-
शरं तुषुवे ॥ १८ ॥ ०

१९ जनविंशोऽध्यायः ।

१ संक्षेप्यमानः शक्तादायिनश्चरित्तं ११ कस्त्रिक्षमहतो जनस्य सदासत्य चाष्टानं
१८ ख्यौष्ठस्य यिरुपालिमगमनं तप्युरीयभाविदुःख्यौष्ठस्य विक्षापः ४५ अन्य-
कथा च ।

ततः परं स यिरीज्जं प्रविश्य तन्माध्येनागच्छत् । पश्य च संक्षे- १
थनामा कश्चिन्नरसत्त्वासीत् । स सुख्याः शुख्यादायी धूमी चासीत् । २
को थीशुसन्निश्चेतुमिष्कन् स तं द्रष्टुम् अयतंत जनताकारणात् ३
माशक्नोत्, यतः स हृस्तकाय आसीत् । ततः सोऽये धाविला ४
तदिहृक्षयोऽुम्भरवृत्तमारुरोह, यतस्त्वैव तेन गन्तव्यं । ततः परं ५
थीशुसत् स्थानं प्रार्थ्येद्दृष्टिं कृत्वा तं निरीक्ष्य जगाद्, सङ्क्षेप्य,
शीघ्रमवतर, यतस्त्वं गृहे मयाद्य वस्तव्यं । स तदा तरयावत्स्था ६
स्थनन्दं तं जयाह । तद् दृष्ट्वा सर्वेऽसनुष्य प्राङ्गः, स रात्रियाप- ७
नार्थं पापिष्ठनरस्य गृहं प्रविष्टः । सङ्क्षेपस्तु ख्यिला प्रभुमन्तवीत्, पश्यतु ८
प्रभो; मदीयस्वस्त्वार्द्दमहं दरिद्रेभो वितरामि, यदि च मृष्टा-
देषमारोप्यकस्यचित् किमपि०मयापहतं, तर्हि तत्त्वतुर्गुणं प्रत्यर्थ-
चामि । थीशुसदा॒ तमाह, अय एहेऽस्मिन् परिचाणं वृत्ते, यतो- ९
अयमयाहामस्यं सन्मगः । मनुष्यपुच्छो हि हारितमन्तेषितुं तार- १०
षितुस्थागतः ।

११ तेष्वेतच्छृणु स दृष्टान्कथामपि कथयामास, यतः स
 यिद्गशालेमस्य सन्निधावासीत् तैश्चात्मीयत यदीश्वरस्य राज्यं
 १२ सहस्रा प्रकाशित्यते । अतः स व्याजहार, त्रः कश्चित् कुलीनो
 १३ दूरदेशं प्रतस्थे, स खार्यं राजलं यहीतुं प्रत्यायातुच्छृच्छत् । स
 खदासान् दश समाङ्गय दश स्वर्णमुदाक्षेषु समर्प्य च तान् जगाद्
 १४ ममागमनं यावद् व्यापारं कुरुतेति । तदीयपुरवासिनसु तमदि-
 पुलत्यशाच्च दौत्यं प्रहित्य निवेदयामासुः, नरेऽप्तौ यदस्माकं
 १५ राजा भवेत् तत्त्वाभिमतमस्माभिः । स तु यदा राजलं लब्ध्वा
 'पुग्ररागमत् तदा केन व्यापारं क्लबा किमुपार्जितं तज्ज्ञासुः स
 १६ तेषां दासानामाङ्गानमादिदेशं येष्वर्यमर्पितवान् । सतुः प्रथम-
 उपस्थाय जगाद्, प्रभो, भवतो सुद्रश्यापूरा दश सुद्रा उपार्जिताः ।
 १७ स तमाह्, साधु, भद्र दास, लं कोधिष्ठे विश्वस्त आसीसतो
 १८ दशानां नगराणामाधिपत्यविशिष्टो भव । अनन्तरं द्वितीय आगत्य
 १९ जगाद्, प्रभो, भवतो सुद्रया पञ्च सुद्रा उपार्जिताः । स तमप्याह,
 २० लं पञ्चसु नगरेष्वधिकतो भव । ततः परमन्य एक आगत्यान्वीत्,
 २१ प्रभो, पश्चलियं भवतो सुद्रा । खेदहर्वस्ते निधाय सा मया
 रक्षिता भवतो भयात् । यतो भवान् कठोरो नरः, यत्र निहित-
 २२ वांस्तदादन्ते, वीजान्यनुस्त्रा च ग्रस्यं कृन्तति । स तु तमवादीत्,
 तव सुखाद् यन्निःस्तं, रे दृष्ट दास, तेनैव तव विचारं करि-
 २३ ष्यामि । लघेदं भो 'अज्ञायि यदहं कठोरो नरः, न निधाय
 इद्यमादंदे, वीजान्यनुस्त्रा च शस्यं कृन्तामि । कथं तहि ममार्थस्त्वया
 न बणिषां हस्ते निजिप्तः? तथा हते, हम्यगमनकाले कुसीदेश
 २४ शार्दूलं ते प्रत्यपत्थे । निकटे, तिष्ठतो जनांश्च स उवाच, तां स्वर्ण-
 २५ सुद्रामसादपृत्यामुपै दन्ते थस्य दश सुद्राः सन्ति । ते प्रोक्षुः,

प्रभो, सन्ति तस्य दशं मुद्राः । युश्मानहं ब्रवीमि, यस्य कस्यचिदास्ते २६
तस्मै दायिष्यते, यस्य तु नास्ते तस्य यदस्ति तदपि तस्मादप-
हारिष्यते । किञ्चन्नयताच मत्प्रसंगं घातयत च मम तात् शब्दून् २७
ये स्वेषामुपरि मम राजलम् अस्तीक्षतवन्नः ।

सर्वमेतत् कथयिता । स पुरस्ताद् प्रजन् यिरूशालेमं गच्छु २८
• प्रवृत्तते । यदा च स वैतफग्या वैर्थ्यनियायाश्च निकटे जैतुनाख्यगिरे: २९
पार्श्वं उपातिष्ठत, तदा स्वशिष्याणां द्वौ प्रेषयन्नब्रवीत्, समुखस्थमसु ३०
यामं गच्छतं, तत्र प्रविश्यै तादृशमेकं बद्धं गर्दभवत्समासादिय-
व्यथो यस्य पृष्ठे मनुष्यः कोऽपि कदापि नोपविष्टवाम्, तं सुक्षा-
नयतं । युदितु कश्चिद् वां पृच्छति, कुतो मुञ्चय इति तर्हि श्रूतं, ३१
अनेन प्रभोः प्रयोजनमस्तीति । ततस्तौ प्रेरितौ गत्वा तेन चत् ३२
कथितं वदनुरूपं प्रापतुः । तौ तु यदा तं गर्दभवत्समुञ्चतां तदा ३३
तत्प्राप्तिं ज्ञातुः, कुतो गर्दभवत्समुञ्चय? तौ प्राप्तुः, अनेन ३४
प्रभोः प्रयोजनमस्ति । ततः परं तौ तं गर्दभवत्समुञ्चयोः समीपं ३५
निन्यतुस्तत्पृष्ठे च स्ववासांसि क्षिप्ता यीशुः तदुपर्युपवेशयामास्तुः ।
तस्य यात्राकाले च जनाः स्वस्त्वाणि मार्गं तस्त्वः । ततः परं ३६
यदा स जैतुनपर्वतादवरोहणमार्गस्य सन्निधावुपातिष्ठत, तदा क्षत्त्वः ३७
स्त्रियनिवहः सानन्दं पूर्वदृष्ट्यानां सर्वेषां प्रभावसिद्धकर्मणां कार-
णादीश्वरस्य स्तवं कीर्त्यितुमारभ्य बभाषे, धन्यो राजासौ यः प्रभो ३८
नान्नायामति, स्तर्गं शान्तिरूद्धर्लोके च माहात्म्यकीर्तनं भृयात् ।
जनताया मध्यात् तदा क्वेचित् फरीशिनस्तमवादिषुः, गुरोः, खण्ड- ३९
यान् तर्जयतु । स द्व प्रतिभ्राष्टमाणसान् जगाद्, युश्मानहं ब्रवीमि, ४०
अमी यदि द्रष्टीभवन्ति, प्रस्तरांस्तर्हि, प्रकोच्यन्ति ।

ततः परं स यदा निकटस्योऽभृत् तदा पुरो निरीक्ष्य तासुहित्या ४१

४२ क्रन्दन्त्रब्रवीत्, यत् तव शान्तिजनकं कथं तत्र तथायनुभृतं? अस्मिन्
लदीयदिवस एव कथं नानुभृतं? तत् लघुना तव दृष्टिः प्रच्छन्नं ।

४३ यत् उपस्थास्यन्ति लां तानि दिनानि येषु, तव शत्रवस्त्वत्परितः

४४ प्रृकारं रचयिता लां वेष्यिव्यन्ति समन्ताद्रोत्यन्ति च, लां
लदन्नःस्थान् तव शिशुश्च भूमिसात् वरिश्यन्ति, तत्राधे प्रस्तरस्यो-
परि प्रस्तरं नैकमपि शेषयिव्यन्ति च, यदा हेतोत्तरदीयतत्त्वावलो-

४५ कनस्य समयस्त्वया नानुभृतः । अथ म धर्मधाम प्रविश्य तत्र

४६ क्रयविक्रयकारिणो वहिष्कर्तुं प्रवृत्ते, तांश्चात्रवीत्, लिखितमास्ते,

एवं गृहं यत्तामकीनं तद् भविता प्रार्थनागृहं ।

रत्नु युआभिरकारि दस्तुनां गङ्गरः ।

४७ ततः प्रभृति स प्रत्यहं धर्मधामन्युपादिश्तः । मुख्याजकास्तु

४८ शास्त्राध्यापकाः प्रजानां प्रथमाश्च तं नाशयितुमयतत्त्वं, तथापि किं
कर्त्तव्यं तर्निर्णतुं नाशकुवन्, यतः सर्वजनस्तुदुपदेशश्रवण आसक्त
आसीत् ॥ १८ ॥

२० विंशोऽध्यायः ।

१ प्रधानयाजकाध्यापकानां निरन्तरकरणं ४ द्राक्षाचेष्य दृष्टानां १८ राजकरै
याजकाध्यापकानां निरन्तरकरणं २७ ग्रन्थानादुत्ताने सदूकिनां निरन्तरक-
रणं ४१ खण्डिनश्चाध्यापकानां निरन्तरकरणं ।

१ तत्कालस्य कस्मिंश्चिद्विषे स यदा धर्मधात्रि जनानशिक्षयत्
सुमंवादमज्ञापयच्च, तदर मुख्याजकाः शास्त्राध्यापकाः प्राचीनाश्च

२ तमुपस्थांय जगदुः, अस्मान् वद, केनाधिकारैण करोषि लं कर्मा-
३ षेतानि? कों वा तुभ्यं तमर्धिकारं इत्त्वान्? यीशुसु प्रतिभा-

४ षमाणस्तुनवादीत्, युआनहमपि कथामेकां प्रक्षामि, मद्यं तदुत्तरं
५ इत्त । यो धर्मस्थावगांहनं किं खर्गोत्पन्नमासीदुत मनुष्योत्पन्नं? ते

तदा मिथो विचारथनोऽवदन्, तत् स्वर्गोत्पन्नमित्युके चेऽस्मान् ५
 प्रक्षयति, यूयं तर्हि तस्मिन् किमर्थं न विश्वसितवन्नः? तच्च मनु- ६
 श्वोत्पन्नमित्युके सर्क्षजनोऽस्मान् प्रस्तरैराहत्य मारथिष्यति, यतो
 योहनो यद् भाववादी तत् सर्वे दृढं प्रतीयते । तत् ते प्रत्यवदन् ७
 तत् कुत उत्पन्नं तत्र जानीमः । योश्चरनेन तानवादीत्, नाहमपि ८
 युश्मान् ज्ञापयामि, करोष्यहं सर्वमेतत् केनाधिकारेण ।

ततः स. जनेभ्यो दृष्टान्तकथाभिमां कथयितुं प्रवृत्ते, नरः ९
 कश्चिद् द्राच्चालता रोपयन् द्राच्चोद्यानं चकार, क्षषकेषु करदायिषु
 तत् समर्प्य च दीर्घकालार्थं देशान्तरं जगाम । फलकाले च क्षषका १०
 यद् द्राच्चोद्यानोत्पन्नफलानामंशं तस्मै दद्युम्लदर्थं स तेषां समीपं
 दासमेकं प्राहिणेत्, क्षषकास्तु तं प्रकृत्य रिक्तहस्तं विमस्तुजः । पुनः ११
 चेऽपरमेकं दासं प्राहिणेत्, ते तु तमपि प्रकृत्य न्यक्षुत्य च रिक्तहस्तं
 विमस्तुजः । पुनः स हतीयमेकं प्रेषयामास, ते तु तमप्यत्त्वैराहत्य १२
 वहि निंचित्पुः । उद्यानस्य खामी तदा बभाषे, किं करवाणि? १३
 मम प्रियं पुत्रं प्रहेष्यामि, किंस्ति तं दृष्ट्वा त आदरिष्यन्ते ।
 क्षषकास्तु तं दृष्ट्वा परस्परं तर्क्यन्तोऽवदन्, असावुत्तराधिकारी, १४
 समायात, हन्यतामसावसाभिस्तेन रिक्तमस्ताकं भविष्यति । ततः १५
 परं स तै द्राच्चोद्यानाद् वर्हि निंकितो इतश्च । तदोद्यानस्य खामो
 तान् प्रति किं करिष्यति? स आगत्य तान् क्षषकान् संहरिष्यति, १६
 द्राच्चोद्यानमन्येषु समर्पयिष्यति च । तच्छ्रुत्वा जना अवदन्, भैवं १७
 भवतु । स तु तान् अवलोक्य याजहार, किंनर्द्यतद् यस्त्रिखितमास्ते,
 गृहनिर्माणभिर्लोकैर्यं पाषाणो निराकृतः ।
 स एव गृहकोणस्यः प्रमुखः प्रस्तरोऽभवत् ॥
 प्रेस्तुरे तस्मिन् यः कश्चित् परिष्यति स खण्डंशो भग्नो भविष्यति, १८

१६ प्रस्तरस्य स यस्मिन् पतिष्ठति तं सञ्चूर्णयिथ्यति । मुख्याजकाः
शास्त्राधापकाश्च तस्मिन्वेव दण्डे तस्मिन् हस्तार्पणं कर्तुमयतन्म,
जनेभ्यस्त्विभयुः, यतः स तानुदिश्यामुः दृष्टान्तं कथितवानिति
तैर्बोधि ।

१० अथ ग्रासु ईसे देशाभ्यच्छस्याधिकारे च तं समर्पयितुमिच्छवसे
समालोच्य वाक्पाशेन यत् तं धरेयुस्तदर्थं कपटधार्मिकवेशान् ।

११ कतिपयान् प्रणिधीन् प्रेषयामासुः । ते तं पप्रच्छुः भो गुरो,
वयं जानीमे यद् भवान् च्छु भाषते उपदिशति च, मुखापेचां

१२ न कुरुतेऽपि तु सत्येनेश्वरस्य मार्गं शिक्षयति । अस्माभिः कैसराय
१३ करदानं विधेयं न वेति? स तु तेषां धूत्तर्ता बुद्धा तान् जग्याद्

१४ किमर्थं मां परीक्ष्येत्? मुद्रामेकां दीनाराख्यां मां दर्शयत । अत्र
१५ कस्य मूर्त्ति लेखनम् भातः? ते प्रत्यूचुः, कैसरस्य । तदा स

तानब्रवीत्, दत्तं तर्हि कैसराय यद्यत् कैसरस्य, दत्तं चेश्वराय
१६ यद्यदीश्वरस्य । ततस्ते जनानां समवं वाक्पाशेन तं धर्तुं नाश-

कुवन्, तस्य प्रत्युत्तरे विसिता मौनीबभृतुश्च ।

१७ अथ पुनरुत्थानमनङ्गौकुर्वाणाः केचित् सद्गुकिनो निकटमागत्य
१८ तं पप्रच्छुः, भो गुरो, मोशिरस्मदर्थं लिखितवान्, कल्पचित् कृत-

दारी भ्राता यदि निःसन्नानो चियते, तर्हि तस्य भ्राता त्वं
१९ जायामुदुद्य स्वभ्राते वंशमुत्यादयिष्यतीति । वाढं, सप्त भ्रातर

२० आसन् । प्रथमश्च विवाहं कृत्वा निःसन्नानो ममार । द्वितौयस्तदा

२१ तस्य जायां लेभे, वेऽपि निःसन्नानो भूमारस्त्वं तेतस्तृतीयस्तां
२२ लेभे । इत्यमेव ते सप्त नराणां सन्नानान्त्यक्षा मधुः । सर्वेषां

२३ पश्चात् सा योषिदपि ममार । अतः पुनरुत्थाने सा तेषां कस्य
२४ भार्या भवेत्? यतस्ते सप्तं तामुदृढवत्तः । योग्यस्तदा तान्

प्रत्यवादीत्, एतद्युगस्य सन्नामा उद्देश्यदुष्ट्यन्ते च, ये लभुव्य ३५
युगस्य मृतोत्थानस्य च भागिलमर्हत्तीति प्रतिपन्नास्ते नोद्देश्विति
नोदुश्वन्ते वा, न शक्यं हि तैः पुन र्मत्तुमपि । वासवं खर्गदूतैस्तु- ३६
ख्यास्त ईश्वरस्य सन्नामास्य जाताः, यतस्ते पुनरुत्थानस्य सन्नामाः।
मृतास्तु यदुत्थायन्ते तत् स्वस्य उत्तान्ते मोशिनापि सूचयाच्छक्ते, ३७
यतस्तेन प्रभुरब्राह्मणेश्वर इस्हाकस्य चेश्वरो याकेवस्य चेश्वरं
इत्यभिधीयते । ईश्वरो न मृतानामपि तु जीवतामीश्वरोऽस्मि, ३८
यतस्तस्मै सर्वे जीवन्ति । शास्त्राध्यापकानां केचित् तदा प्रत्यूचुः, ३९
भो गुरो, सम्यग्मुकं भवता । ततः प्रभृतिं पुनस्तं किमपि प्रष्टुं ते ४०
—तेमद्येहिते ।

स हु तानवादीत्, जनाः खीछुं कथं दायूदस्य पुचं वदन्ति? ४१
गीतपर्ये हि ख्ययं दायूद इत्यं व्याहरति, ४२

मम प्रभुमिदं वाक्यं बभाषे परमेश्वरः ।

लक्ष्मीन् पादपीठं ते यावत्र हि करोम्यहं । ४३

अवतिष्ठत्वा तावत् लमासीनो मम दक्षिणे ॥

अतएव स दायूदेन प्रभुरित्यभिधीयते, कथं तर्हि स तस्य पुत्रो ४४
भवेत्?

ततः परं स लक्ष्मीस्य प्रजायन्दस्य कर्णगोचरे खशिष्यामाह, यूयं ४५
शास्त्राध्यापकेभ्यः सावधाना भवत, रोचयन्ति ते महापरिच्छदै ४६
र्विहारम्, आफाङ्गन्ति च हृष्टेष्वभिवन्दनानि समाजग्रहेषु श्रेष्ठा-
सनानि भोज्येषु च श्रेष्ठस्यानानि । ते विधवानां गृहाणिं यसन्ति, ४७
द्वाषाच सदीचं प्रार्थयन्ते । विचारे तै घोरतरं दण्डं लाप्यन्ते ॥ २० ॥

२१ एकविंशोऽध्यायः ।

१ विधवाया दानकथनं ५ मन्त्रविनाशे भविष्यदाक्षं १० शिष्याणां दुःखे भवि-
ष्यदाक्षं १० सोकार्णा दुःखे भविष्यदाक्षं १५ उडुम्बरटचस्य दृष्टान् उपदेश्च
१० छोटस्य यातायातकथा च ।

- १ अथ स ऊर्ज्जृष्टिं हत्वा धनाग्नूर उपहारान् निचिपतो
२ धनिनो ददर्श विधवास्त्रीकां दरिद्रां ददर्श या क्षोधिष्ठमुद्रादृयं
३ तत्र न्यजेप्तीत् । ततः स उवाच, युग्मानहं सत्यं ब्रवीभि, दरिद्रेयं
४ विधवा सर्वेभ्योऽधिकं निचिप्तवती, यतः सर्वे प्रयोजनातिरिक्तं
किञ्चिद्दीश्वरोद्देशोपहारेषु निचिप्तवल्लः, इयन्तु प्रयोजनीयस्थाभा-
वेऽपि सर्वसं निचिप्तवती, जीविकां कृत्वा सेव ।
- ५ अथ धर्मधाम रुचिरैः प्रस्तरैरुत्पृष्ठदर्थैश्च शोभितामति कैश्चित्
६ कथिते स व्याजहार, अत्र युग्माभि यद्यद्युप्तते तन्मध्ये यदा प्रस्त-
रोपरि प्रस्तर एकोऽप्यनिपातयितव्यो न विहायिष्यते, तादृशानि
७ दिनान्यायास्थन्ति । ते तदा तं पप्रच्छः, गुरो, वाढं, कदा तत्
८ सम्भविष्यति? किं वाभिज्ञानं तस्मव्यक्तालस्य? स उवाच, सावधा-
नालिष्ठत, मा भाग्यत, यतो बहवोऽमन्त्रामध्यजिन आगत्य
९ वदिष्यन्त्यहं सः, समयश्च निकटमागत इति । तद्यूयं तान् मानु-
गम्भक्त । यदा च युद्धानामुपस्थितानां च किंवदन्तीं श्रोत्यय तदा
मा चस्थत, यत एतानि प्रथममवश्यकावीनि, न त्वापाततः
परिणामो भविष्यति ।
- १० स तदा तान् जगाद, जाति र्जप्ते विरुद्धं रौज्यस्त्रैराज्यस्य विरु-
११ द्धमुत्यार्थान्ति; स्थाने स्थाने च महाभृक्ष्या दुर्भिष्ठाणि मार्यस्य
भविष्यति, गगनाच महान्ति भीषणान्यभिज्ञानान्ति च सम्भवि-
१२ त्यन्ति । सर्वस्त्रादेतस्मात् प्राक् तु मनुष्या युग्मासु इक्षानर्पयिष्यन्ति ।

समाजगतहेषु कारासु च निधास्यन् उपद्रोघनि च युश्मान् राजा
 शास्त्राणां च समर्ज्ज नेतव्यान् मन्मामकारणात् । तनु युश्मतच्छीयसा- १९
 द्येण परिणतं भविष्यति । ततो यूयं मनःस्थिदं निश्चिह्नत यत् २०
 स्वपत्रवादार्थं युश्माभिः प्राक् न चिन्तयितव्यं । यतो युश्माकं सर्वेऽपि २५
 विपक्षा चस्य प्रतिकूलवादं प्रतिरोधं वा कर्तुं न शक्यन्ति, तादृशं
 वक्त्रां ज्ञानस्त्र भयैव युश्माण्यं दायिषेति । यूयन्तु पित्रभ्यामपि भावभिः २६
 ईर्णांतिभि र्बन्धुभिश्च समर्पयिष्यत्वे, युश्माकं केचिच्च घानिष्यन्ते । २७
 यूयस्त्र सर्वेषां द्वेषपात्राणि भविष्यथ मन्मामकारणात् । न तु २८
 विनक्षयति युश्माकमेकोऽपि गिरोरुहः । स्वधैर्येण यूयं स्वप्राप्तान् २९
 अर्जयिष्यथ ।

यदा तु यिष्ठशालेमपुरो पृतनाभिर्वैष्टितां इक्ष्यथ, तदा तस्य ३०
 उच्छित्ति र्यन्निकटमागता तज्जानीत । तदा यिष्ठदियानिवासिनः ३१
 पलाय्य पर्वतानाम्रयन्तु मनुष्यस्त्र पुर्या मध्ये वर्तमाना निर्गम्भक्त्वा
 यामेषु वर्तमानास्त्र तां मा प्रविशन्तु । यतो यद्यसिद्धितमास्ते ३२
 तत्पुर्वस्य सिद्धौये तान्यधर्मप्रतीकारस्य दिनानि भविष्यन्ति । भवि- ३३
 अन्ति च दिनेषु तेषु गर्भिण्यः स्वन्यदायिन्यस्त्र सन्तापभाजनानि ।
 यतो मेदिन्यां महादुर्गति भविष्यति कोपस्त्र जातिमिमां प्रति ।
 अना असिग्यस्ताः पतिष्यन्ति वन्दीकृताः सर्वजातिषु (विकायिष्यन्ते) ३४
 च । परजातीनां कालस्य यावदपूर्णः स्यास्ति, तावद् यिष्ठशालेम
 नियोपर्जातीनां चरणैर्भद्वयिष्यते । स्वर्ये चन्द्रे नक्षत्रेषु चाभि- ३५
 ज्ञानानि भविष्यन्ति, भूतलेऽपि, जातीनां सङ्कोचो व्याकुलानां ३६
 समुद्रस्य नाइचलनयो मूर्तुष्येषु च प्राणत्यागिषु भयाद् भूमण्डल-
 माक्रमिष्यन्तीनां (विपदां) प्रतीक्षण्यात्, यतो गगनस्य बलानि
 विचक्षिष्यन्ति । तदा च मन्मामकमर्यप्रतापाभ्यां वाहूं मेष्वरयेना- ३७

२८ गच्छ मनुष्यपुत्रस्ते र्णचिदिष्टते । एतत्सम्भवस्यारम्भे तु यूद्यमूर्द्धे-
भूय शिरांसुचीकुरुत, अतो युश्माकं सुक्रिरासना ।

२९ पुनः स तेभ्यो दृष्टान्तं कथयामास, उद्गम्बगः सर्वे दक्षाश्च
३० युश्माभिरालोच्यन्तां, ते स्थृं पङ्गवानुत्पादयन्तीति दृष्ट्वा स्थृं
३१ जानीय यूद्यमासन्नः यीश्वकाल इति । तस्मैव यूद्यमपि यदैतस्वर्वस्य
३२० सम्भवं द्रव्यय ज्ञास्यथ तदा यदीश्वरस्य रक्ष्यं समीपस्यं । युश्मानहं ।

सत्यं ब्रवीमि, यावत् सर्वमेतत्र सम्भवति तात्रन्त्र व्यायेष्वन्ति मानवा
३३ एतत्कालिकाः । द्यावापृथिव्यावत्येष्टतः, मम वाक्यानि तु नैवा-
३४ त्येष्वन्ति । यूद्यन्तु स्वार्थं सावधाना भवत, नोचेत् युश्मचित्तानि
मद्यभारेण मन्त्रतया जीविकाजन्यचित्ताभि वा जडीभूविष्वान्ति.
३५ तथां सति स दिवसः सहसा युश्मानुपस्थाप्यति । र्यतः कूटपाशवत्
३६ स भूतलस्य सर्वत्रासीनानां सर्वेषामुपरि वर्त्तिष्ठते । अतो यूद्यं
जाग्रतः स्थित्वा गर्व्वकाले तथा प्रार्थयध्वं यथा विचार इदं निश्ची-
येत अत् सर्वाषेतानि भाविदुःखानि तरितुं मनुष्यपुत्रस्य समक्षं
स्थातुञ्च यूद्यमर्हय ।

३७ तदा स प्रत्यहं धर्मधामन्युपदिशन् दिवसमयापयत्, जैतुना-
३८ खण्डिरं निर्गत्य च तत्र रात्रिमयापयत् । प्रत्यूषे च सर्वजनो
धर्मधार्त्रि तस्य वाक्यान्याकर्णयितुं तस्य समीपमागच्छत् ॥ २१ ॥

२२ द्वाविंशोऽध्यायः ।

१ खोष्ट्वा विवृद्धकुमन्त्रणा ० निज्ञाने तप्यवीयमेज्यासादने १४ प्रभो रात्रिमेज्य-
निक्षपणं ११ तस्य परकरार्पकस्य कथा १४ नघलेष्वदेशः १५ पित्रस्यान्त्रौ-
कारकथगं १५ शिष्यान् प्रति प्रश्नः १६ उद्याने खोष्ट्वा दुःखं १० पित्रहा-
विचास्त्रौतिलं १४ पित्रस्यान्त्रौकारः १६ खोष्ट्वा प्रत्युपहासः प्रसारय-
१९ विचारे लक्षणादावच ।

निक्षिखपूपानां पर्व तदासन्नमासीत्, तस्य नामान्तरं पात्त्वे- १
ति । सुख्याजकाः शास्त्राध्यापकाश्च यीशो व्यापादनस्योपायमग- २
वेषयन्, यतसे जनेभ्यो भीता आसन् ।

अथ शैतानो द्वादशानां श्रेष्ठां गणितमीक्षरियोतीयाभिधं ३
चिह्नदाम् आविवेश । चैत्यं सुख्याजकानां सेनापतीनाम्ब्र ममीपं ४
गला तेषु तत्परणस्योपायमधि तैः संस्लाप । ततसे हर्षं गला ५
तस्मै रुद्धं दातुमङ्गीचकुः । सेऽपि सम्भातो बभूव, जनतायतिरे- ६
केण तेषु तत्परणार्थमवकाशं प्राप्नुमयतत च ।

ततः परं निक्षिखपूपानां दिनमुपतस्ये यदा निस्तारोत्सवीयो ७
मेषो धातयितव्यः । यीशुस्तदा पित्रं योद्धनस्तेदमादिश्न् प्राहि- ८
णोत्, युवां शत्रास्तर्दयं निस्तारोत्सवीयं भोज्यं सज्जीकुरुतं तद- ९
साभि र्यथा भुज्येत । तौ तं प्रपञ्चतुः, भवदिच्छातः कुचावाभ्यां १०
सज्जीकर्त्तव्यं ? स ताववादीत्, पश्यतं युवयो नंगरं प्रविष्टयो र्जल- ११
पूर्णं कलयं वहन् कश्चिन्नरो युग्मत्सम्मुखमुपस्थाप्यते, स यद् गृहं १२
प्रवेत्यति, तदभ्यन्तरं यावद् तमनुगच्छतं, गृहसामिनम्ब्र वदतं, १३
गुह भवनं पृच्छति, कुंच तदतिथिगृहं यत्राहं स्वशिष्यैः सार्हदं नि- १४
स्तारोत्सवीयं भोज्यं भोक्ष्ये ? स तदा वां भूमित उच्चतरामासमैः १५
सुज्जितां वहतों शालां दर्शयिष्यति । तच्चैवोपकल्पयतं । ततस्मै १६
गला तेन यत् कथितं तदनुरूपं दृष्ट्वा निस्तारोत्सवीयं भोज्यं
सज्जीकर्तुः ।

समय दृश्यते भूमेनुमुपविवेश द्वादशं प्रेरिताश्च तेन सार्हद- १७
मासन् । स तदा तानुवाच, दृढांकाङ्गयेदं भया प्रत्याकाङ्क्षितं १८
यन्मम कुरुभोगात् प्राग् युशाभिः सार्हदमिदं निस्तारोत्सवीयं भोज्यं १९
भुज्जीय । युशानहं भ्रवीभिः, तद् यावदीम्बरस्य राज्ये सिद्धं न भवि-

१७ अति तावनमया नैव भोद्यते पुनः । ततः परं स पानपाचं गृहीत्वा

१८ धन्यवादं कृत्वा जगाद् गृहीतैतन्मिथो विभजेत्वं च । यतो युश्मान्

ब्रवीमि; इतः परं यावदीश्वरस्य राज्यं नोपस्थाप्ते तावद् गोस्त-

१९ न्यैलतोत्पत्त्वो रसेषा मया न पाचिष्यते । तत्रुः परं स पूष्पमादाय

धन्यवादं कृत्वा च तं भङ्गं तेभ्यो ददौ वभाषे च, एतन्मम शरीरं

२० यद् युश्मदर्थं दीयते । मम स्वरंणार्थमिदं कुरुत । भोजनात् परम्

स तथैव पानपाचमादाय वभाषे, पानपाचसेतन्मम शोणितेन

स्थापितो नूतनो नियमः, युश्मदर्थं तद् विस्तायते ।

२१ अपि च पश्यत, मस्मर्मपर्यचितु ईक्षो मया सार्द्धं भोजनमस्तु

२२ वर्तते । यथा निरूपितं तथैव मनुष्यपुत्रः प्रथाति, नरेण येत् तु

२३ स समर्थते स सन्नापयाचं । ततस्मैषां कल्पत् करिष्यत्येतदधि ते

मिथो विचारयितुमारेभिरे ।

२४ पुनर्लेषां को महान् मान्यः, एतदधि तेषु वादानुवाद उत्पेदे ।

२५ स तु तान् जगाद्, परजातीयानां राजानस्तेषामुपरि प्रभुत्वं कुर्वते,

२६ तेषां कर्त्तव्यकारिणश्च हितकरा इत्यभिधीयन्ते । यूयन्त्वादृग्भावा

२७ मा भवत । प्रत्युत युश्ममष्टे यो महान् सं कनिष्ठ इव भवतु, यस्य

२८ नायकः स परिचारक इव भवतु । कुतरो हि महान्, भोज्ये य

आसीनोऽस्त्वयवा यः परिचरति? किं न स य आसीनोऽस्ति?

२९ युश्माकं मध्ये त्वाहं परिचारक इव वर्त्ते । मत्परीक्षामु तु यूयं

स्थिरभावेन मया सार्द्धमवस्थितास्तो यथा मम षिता भैः इत्य-

३० यद् राज्यं दातुमङ्गीकृतवान्, तत्त्वाहं युश्मद्य दसवादमधिकारं

दातुमङ्गीकरोमि, यत्तम राज्ये यूयं मया सार्द्धं मम भोजनमस्तु

भोद्यत्वे, पाचय च, सिंहासनेवासीना इत्यायेंस्य चादशानां

वाणानां विचारं करिष्यत च ।

ततः परं प्रभु वैभाषे, शिमोन, शिमोन, पश्च, शैतानस्ति- ११
उमा श्वस्यमिव चालयिष्यम् युश्मान् स्वच्छं यथाचे, अहन्तु त्वदर्थं १२
तथा प्रार्थितवान् यथा तव विश्वासा न विजुप्येत । त्वमपि स्वसमये
प्रत्यावनस्तव भाहृन् सुस्थिरीकुरु । स तु तमाह, प्रभो, भवता १३
सार्वमहं कारामपि मृगुमपि च गन्तुमुद्यतोऽस्मि । स त्रिवाच, १४
पृच्छ, त्वामहं ब्रवीमि, त्वं यन्मां जोनासि तत् त्रिक्षत्वो यावन्नान-
ज्ञीकरिष्यसि तावत् कुकुटोऽयं न रविष्यति ।

ततः परं स तानुवाच, यदाहं युश्मान् सुद्राधारं चेलसम्पुटक- १५
मुपानैषै च विना प्राद्विष्टवं, तदा युश्माकं किं कस्यायभावो
अप्तः? ते प्रत्यूचुः, न जातः । स पुनस्तानवादीत्, अधुना तु यस्य १६
सुद्राधारोऽस्ति स तं गृह्णातु, चेलसम्पुटकम्ब तथा । यस्य तु नास्ति १७
स स्ववस्त्रं विक्रीणात्वसिम्ब क्रीणातु । यतोऽहं युश्मान् ब्रवीमि,
मामधेतेनापि सिद्धेन भवितव्यं यस्त्रिखितमास्ते,

अधर्मोचारिणां मध्ये सेऽप्येको गणितोऽभवत् ॥

यतो मामधि यद्यन्निरूपितं तत्परिणामः मिथ्यति । तेऽवा- १८
दिषुः, प्रभो, पश्चलं दावसी विद्येते । स तानब्रवीत्, तत्
पर्याप्तम् ।

- ततः परं स निर्गत्य स्वरीत्यनुसारेण जैतुनपर्वतं ययौ तच्छ- १९
व्यास्तु तमनुजग्मुः । गन्तव्यं स्यानं प्राप्तस्य स तानवादीत्, चूयं
तथा प्राणीयव्यं । यथा परीकां मा प्रविशेत । अनन्तरं स प्रायेण २०
प्रसरत्तेपस्थानमेतत् कुर्वेद्देभ्यः इथग् बभूत्वं जानुनी पातयिला चेदं २१
भाषमाणः प्रार्थयाङ्गके, पितः, पानीचमिदं मत्तोऽपसारयितुं यदि २२
तव मत्ति भवेत् । तथापि न मम वाङ्कापि तु तवैव वाङ्का
सिध्यतु । तदा स्वर्गात् तस्मै वलदातां दूत एकसासै दर्शनं ददौ । २३

४४ स च प्राणपणेन चेष्टमान एकाग्रतरं प्रार्थयत् । तस्य स्वेदस्य बभूव
४५ भूमौ पतङ्गिः शोणितविन्दुभिः सदृशः । ततः परं स प्रार्थनात
उत्थाय शिव्याणां समीपं गत्वा तान् शोकान्निद्राणान् इदर्शं बभाषे
४६ एव, किमर्थं निद्राय? उत्थाय तथा प्रार्थयन्ते यथा परीक्षां च
प्रविशेत ।

४७० स यदैतदभाषत, पश्य तदा जनतोपत्थे, तदये च दादशानामे-
कोऽर्थतो यिह्वदा इत्यभिधो नरोऽव्रजत्, यीशुः चुम्बितुच्च तद-
४८ न्तिकमाजगाम । यीशुस्तु तमाह, रे यिह्वदा, चुम्बनेन किं मनु-
४९ पुंचं शत्रुषु समर्पयसि? तदा यह् भवितव्यं तत्सङ्गिभिः कैस्ति तद्
५० दृष्ट्वा स पृष्ठः, प्रभो, अस्माभिः किं कृपाणाघातः कर्त्तव्यः? तेषामेष्टु

कश्च महायाजकस्य दासमाहत्य तूस्य दक्षिणं कर्णमवचिच्छेद ।
५१ यीशुस्तु प्रत्युवाच, एतद् यावन् मामनुजानीत । इत्युक्ता स तस्य
५२ कर्णं-स्युष्ट्वा तं निरामयं चकार । अनन्तरं यीशुः स्वसमीपमभ्याग-
तान् मुख्याजकान् धर्मधामरत्नकान् सेनापतीन् प्राचीनांश्च
जगाद, दस्युं धरिष्यन्त इव यूं किमसीन् यद्यांशादायागताः?
५३ अहन्तु प्रत्यहं धर्मधामि युशाभिः सार्वमासे, तदा यूयं मद्विरुद्धं
इक्षान् न प्रासारयत । अपि लयं युशाकं समयोऽन्धकारस्य
चाधिपत्यम् ।

५४ ते तु तं धृत्वापनीय महायाजकस्य गट्ठं प्रवेशयामासुः, पित्रस्य
५५ दूरात् तमन्वगच्छत् । ब्रतं प्राङ्गणस्य मध्ये जनेषु वृक्षिं प्रज्ञाल्यै-
५६ कचोपविष्टु पित्रस्तेषां मध्य उपविशेष । दृष्ट्वा काञ्जित्वं तदा तमा-
लोकस्य पुरस्तादुपविष्टु निरीश्य तं प्रवेकदृष्टिं कुर्वन्ती व्याहा-
५७ र्तीत्, असावपि तेन सार्वमासीदिति । स खनङ्गीकुर्वन्तव्रवीत्,
५८ नारि, सं न जानामि । चक्षात् परमन्यः कस्ति तं दृष्ट्वा जगत्,

लमपि तेषामेक इति । पिचस्त्रवाच, नर, नाइमस्ति । ततः परं ५४
व्यतीतायां प्रायेणीकस्यां घटिकायामपरः कश्चिद् दृढतरं व्याहा-
र्षीत्, नूनमसावपि तेन सार्वमासीत्, असौ हि गालीखीय इति ।
पिचस्त्रवादीत्, नर, न जाने लया यदुच्यते । तस्मिन्नित्यं भाषमाणे ५०
सहसा कुकुटो रुराव, प्रेपुञ्च मुखं परावर्त्य पित्रं समालोकयामास ।
पिचस्त्रदामार्षीत् प्रभोक्षण् वाक्यं यत् स तेनोक्तः, यथा, कुकुट- ५१
रोंवात् प्राक् लं चिक्षलो मां प्रत्याख्यायसीति । ततः पित्रो वहि- ५२
गंखा तीव्रं रुरोद ।

अथ योग्यो रक्षणे नियुक्ता नरा उपरसितुं प्रवत्तास्तं ग्रहिरन् ५३
वस्त्रेण तस्य शिर आच्छाय चास्यमताडयन् तमपृच्छंश्च, कस्त्वा- ५४
ताडितशान्? भवोक्त्या तद् वद । एतदन्यान्यपि निन्दास्त्रुचकवर्चांसि ५५
बहूनि तं प्रति तैरुचिरे ।

जाते पुन दिवसे जनानां प्राचीनवर्गो मुख्याजंकाः शस्त्रा- ५६
ध्यापकाश्च समागत्य स्त्रीयसभामानाय तं जगदुः, लं यदि खीष्ट- ५७
स्तर्द्वस्मान् वद । स तु तानुवाच, मयोक्ता अपि यूयं न विश्वसिष्यथ, ५८
पृष्ठाश्वापि मां न प्रत्विदिष्यथ नापि वा मोचयिष्यथ । इतः प्रभृति ५९
मनुष्यपुत्र ईश्वरस्य प्रभावस्य दक्षिण आसीनः स्थायति । अनेन ७०
सर्वे व्याहार्षुः, लं तर्हि किमीश्वरस्य पुत्रः? स तानवादीत्, यूयं
(तथ्य) व्याहरथ, यतोऽहं सोऽस्मि । तदा ते प्राङ्गः, साक्षेणा- ७१
धिकेनास्माकं किं प्रयोजनं? वयमेव तस्य मुखान्निर्गतं वाक्यं
अनुवल्लः ॥ २२ ॥

२३ च्योविश्वेऽध्यायः ।

पौष्ट्रस्य वे दोंदस्य च समैपे खीष्टय नश्वन् ११ पौष्ट्रातस्य विचारो इच्छाप्ता
विचापिन्यः जियः प्रति योष्टस्य कृष्ण १२ खीष्टस्य कुरु चेष्टन्मुष्टा-

सच १६ कुरु विष्टुष्टमिष्णोः कथा च ४४ छीटसंनिधनं ५० तस्य शब्दागारे
स्थापनच ।

- १ ततः परं तेषां कृत्वा निकर उत्थाय तं पीलातस्य समीप-
२ मैषीत् तस्य विरुद्धस्य तेऽभियोगं कुर्वन्त्वा भाषितुमारेभिरे,
लक्षितोऽयमसामाभि र्यद् राजा यज्ञीष्टोऽद्विनिति व्याहरन्नयं जाति-
मिमासुनार्गगमिले प्रवर्त्तयति कैसराय करदानं निवारयति च ।
- ३ पीलातस्तदा तं पप्रच्छ, लं किं यिष्ठदीयानां राजा ? स तं प्रति-
४ वभाषे, भवांस्तथं व्याहरति । ततः पीलातो सुख्याजकान्
जननिवहांश्च जगाद्, नरेऽस्मिन् मध्य कोऽपि दोषो न लक्ष्यते ।
- ५ ते तु गाढतरमवदन्, स प्रजा उत्तेजयति, गालीलत आरभैद्वद्व-
६ खानं यावद् यिष्ठदियाया: सर्वचोपदिग्नति च । इत्यं गालीलस्य
७ नाम श्रुता पीलातः पप्रच्छ, स नरः किं गालीलीयः ? ततः स
हेरोदस्य कर्त्तवाधीन इत्यवगम्य स तं हेरोदस्य समीपं प्राहिणोत्,
- ८ यतस्तेषु दिनेषु सोऽपि यिष्ठशालेमेवर्त्तत । यीशुं दृष्ट्वा हेरोदो-
ऽतीव जहर्ष, यत आदीर्घ्यकालात् स तमदिवृक्षत, यतः स तमधि-
वङ्गीः कथा अग्नेणोत्, तेन प्रदर्शितं किञ्चनाभिज्ञानं इत्यामीत्या-
- ९ शापि तस्य सञ्चाता । तस्मात् स तं बङ्गप्रस्नानपृच्छत् । स तु तं
१० किमपि न प्रत्यभाषत । अपि च तत्र स्थिता सुख्याजकाः शास्त्रां-
- ११ धापकाश्वैकायं तस्याभियोगमकुर्वन् । हेरोदस्तु समैन्यानां साहा-
योगं तं परुषीकृत्योपज्ञास शुद्धं प्रावारं परिधाष्य च संपुनः
- १२ पीलातस्यान्तिकं प्रेषयामात् । तस्मिन् दिने पीलात्क्षेरदौ परस्यरं
प्रणयिनौ बभूवन्तुः, यतस्तत्पूर्वं नौ परस्यरुं वैरमास्यितौ ।
- १३ अथ पीलातो सुख्याजकान् नायकान् प्रजाजनस्य मर्त्यान्या-
- १४ भवीत्, मनुष्योऽयं प्रजाजनस्यं कुप्रवर्त्तक इव युक्ताभि मर्देन्मक-

मानीतः । पश्चत् हु यूथमस्मिन् यान् दोषानारोपयथ मथा १५
 युश्मत्समकं विचारं कुर्वतास्मिन् नरे तेषां कोऽपि दोषो न लक्षितः,
 हेरोदेनापि न लक्षितः, यतोऽहं युश्मान् तस्मान्निकं प्रेषितवान् ।
 पश्चत् च मापराद्गुमनेन प्राणदण्डहेतुकं किमपि । अतोऽहमिमं १६
 शासित्वा सोचयिव्यामिभे प्रतिवस्तुरनु पर्वणि तेषां तोषणार्थसेकस्य १७
 मोचनं तेनावश्यकन्तर्यामासीत् । अतसेषां छत्त्रजनतोक्तोश्चन्ति १८
 जगाद् संहरेम वाराङ्गास्त्रास्त्रदर्थं मोचय । नरः स नगरे सम्भू- १९
 तस्योपप्लवस्य नरहत्यायास्य कारणात् काराबद्ध आयीत । पीला-
 तस्तदा यीङ्गुं सोचयितुभिच्छक्षान् पुनरुच्चैः समोदयामास्य । ते २०
तृच्छै र्जगदुः, क्रुशमारोपयेम, क्रुशमारोपय । पीलातसृतीयवारं २१
 तान् बभाषे, किं व्यपराद्गुमनेन ? न लक्षितोऽस्मिन् मथा प्राण- २२
 दण्डहेतुकः कोऽपि दोषः । तदिमं शासित्वा सोचयिव्यामि । ते हु २३
 महाशब्दैरुग्यतामासाय तस्य क्रुशारोपणं यथाचिरे, तेषां च सुख्य-
 याजकानां शब्दाः प्रबभूतुः, पीलातस्य तेषां याच्चायाः साधनं २४
 निश्चिकाय । इत्यसुप्लवस्य नरहत्यायास्य कारणात् काराबद्धो २५
 यो नरस्तै र्याचितः । स तेषां तोषणार्थं तेन सोचितः, यीङ्गुस्तु
 तेषामभिलाषे समर्पितः ।

अथ जना यदा तमपानयस्तदा यामादागच्छन्तं श्रिमोनाभि- २६
 धमेकं कुरीणीयं नरं धृत्वा यीश्रोः पसाद् वशानार्थं तस्कृत्ये
 क्रुशमर्यादामासुः । महान् जननिवहस्य तमस्यगच्छत् तक्षधे योषि- २७
 तोऽप्यासन्, नक्षत्रदर्थं स्वत्वांस्यताङ्गयन् व्यलंपय । यीङ्गुस्तु सुखं २८
 परिवर्त्य ता अवृतीत्, भो यिह्यालेभ्य दुष्टिरः, मदर्थं मा ददि-
 तापि तु स्वार्थं स्वसमानवृद्धार्थस्य, यतः पश्चतायानि तानि २९
 द्विनानि यदा जगै कर्त्तव्यते, धन्या यन्याः, धन्या अठरा अप्रसुताः,

४० धन्यानि च सामान्यदोहितानि । तदा मनुष्या गिरीम् सम्बोध्य
वदिव्यन्ति, अस्मासु निपततेति, शैलांश्च वक्ष्यन्ति, अस्मान् प्रच्छा-
४१ दयतेति । यतः सरसं तर्हं प्रति यद्येतत् क्रियते, का तर्हि शुक्लस्य
४२ गति भविष्यति ? अपि च तेन सार्वद्वयपरौ द्वै, दुष्कर्मिणौ व्यापा-
दनायापानीयेताम् ।

४३ ततः परं ते कपालमित्यभिधं स्थानं प्राय तत्रैव तस्य तौ
दुष्कर्मिणौ च कुशान्यारोपयामासुरेकतरं तस्य इच्छिष्ये, वामे
४४ चान्यतरं । यीशुस्तदोवाच, पितः, चमलं तेषां, यतः किं कुर्वन्ति
४५ तथा जानन्ति । अनन्तरं ते तस्य वासांसि विभजमाना गुटिका-
पातमकार्षुः प्रजाजनाश्च निरीक्षमाणा अतिष्ठन् । तैः सार्वद्वयका-
अपि तं व्यक्त्वन्तोऽवदन्, असावन्यांस्तारयामास, यस्यवावीश्वरस्य
४६ वरितः खीष्टस्त्रीत्यात्मानं तारयतु । सैनिका अपि तसुपद्मन
४७ उपग्रात्याम्बूरसमुपांहरन्नवदंस्य, लं चेद् यिङ्गदीयानां राजा तर्हा-
४८ त्यानं तारय । तस्योर्द्देष्यं च यूनानीयैरेमीयैरित्रीयैश्वान्नरै र्लिखि-
तमिदं लेख्यमासीत्, यिङ्गदीयानां राजायमिति ।

४९ तेन सार्वद्वयद्वयो दुष्कर्मिणोरेकतरोऽपि तं निन्दन्नाह, लं
५० यदि खीष्टस्त्रीत्यात्मानमावास्तु तारय । अन्यतरस्तु तं भर्त्यथन्नवीत्,
५१ ईश्वरादपि किं लं न विभेषि तेनैव दण्डेनाकान्तः ? आवां हि
तदर्हा, यत आवाभ्यां यद्यपपराह्वं तदुपयुक्तानि फलानि भुज्यन्ते,
५२ अथक्षयुक्तं किमपि न कृतवान् । ततः प्ररं स यीशुं जगाद् प्रभो,
५३ भवान् यदा स्वराज्येनायास्यति, तदा भीं समर्तु । यीशुस्य
तमवादीत्, सामहं सत्यं ब्रह्मीमि, अद्य लं परमदेशे मम सङ्गी
भविष्यति ।

५४ तदा प्रायेषोपस्थितायां घषघटिकायां छत्वे भूमखलेऽप्यक्षमासः

सञ्चातः, स नवमघटिकां यावद्वतस्ये । सूर्यसूदाभ्यकारमयो बभूव, ४५
मन्दिरस्य तिरस्करिणी च छिन्ना द्विधा बभूव । यीशुश्वेच्छरव- ४६
मुदीरथन् व्याजहारः पितस्त्रव इस्तयोर्ममात्मानं समर्पयामि ।
इदमुक्ता स प्राणांस्तत्त्वाज । तदितिष्ठन्तं दृष्ट्वा शतपतिरीश्वरं स्तुव- ४७
शुवाच, सत्यं, नरोऽसौ धर्मिक आसीत् । तक्तौतुकदर्शनार्थमेक- ४८
चीभूता जननिवशाश्च सर्वे तदितिष्ठन्तं निरीक्ष्य स्ववर्णांसि ताडयन्तः
प्रतिजग्मुः । आसंश दूरे तिष्ठन्तस्तत्परिचितजनाः सर्वे यात्र ४९
गालीलतस्तेन सार्दूमनुगतास्तासां काश्चिद् योषितस्त् सर्वं निरी-
क्षमाणाः ।

पश्य च यिह दीयानाम् अरिमाथियानगरान्नर एको योषेफ- ५०
मामोपतस्ये । सं मन्त्री किञ्चुभद्रो धार्मिकश्च नरोऽमीषां भन्त- ५१
णाचाराभ्यामसमृक्तासीत् स्वयमपीश्वरस्य राज्यं प्रत्यैक्तत च । स ५२
एव पीज्ञातस्तान्तिकं गत्वा तं यीशो देहं यथात्ते । तमवरोद्ध च ५३
सूक्ष्मवाससा वैष्ट्यामास, यत्र च प्राक् कोऽपि कदापि न शयित-
स्तादृशे तच्चिते शत्रागारे तं निदधाय । तदिनं सञ्जनदिनं, विश्रा- ५४
मवारस्यारम्भासन्न आसीत् । गालीलतस्तेन सार्दूमागता नार्थी- ५५
उपनुगच्छन्त्यस्तच्छवागारमवलोकयामासु देहश्च कथं निधीयते
तद् ददृशः । ततः परं प्रत्यावत्य सुगन्धीनि द्रव्याणि तैलानि च ५६
सञ्जीचकुः । तथापि विधानानुसारेण ता विश्रामवारे विश्राम-
मसेवन्त ॥ २४॥

२४: चतुर्विश्वाऽध्यायः ।

१ सर्वेवैताम्यां छोडक शत्रागारोत्यानप्रकारः ८ लौभिः शिष्येभ्यैकुत्यान-
वृत्तिरथन् ११ इकादूषमरगमिभ्या शिष्याभ्यां छोडस्तेन साम्या सह कथन्त

१६ यिरुम्भालेमे पराहत्य सर्वेभ्यो वार्ताकथनम् १९ मिष्टैः खीष्णव दर्शनं
वेन भोजनमुपदेशम् २० सर्वारोहणम् ।

- १ सप्ताहस्य प्रथमे दिने त्वतीव प्रत्यूषे ताः सञ्जीकतानि सुगम्भिर-
व्याप्ति वेहन्त्यः श्वागरान्तिकं जग्मुक्ताभिः सर्वदमन्या अपि कास्ति-
२ चार्योऽव्रजन् । तदा ताः श्वागरदारात् प्रस्तरमपमारितं लक्ष्या-
३ मासुः, प्रविश्य तु प्रभो र्थशो दैर्घ्यं न ददृशः । पश्य चाच
४ चिन्ताकुलासु तासु दीप्रपरिच्छदवेष्टितौ द्वौ पुरुषौ तां उपतस्यतुः ।
५ तासु च भीतासु भृत्यि प्रति नतसुखीषु च तौ ता जच्छतुः, कथं
६ स्तरानां भये तं जीवितं गवेषयथ? सेऽत्र नास्ति, स उत्थापित
७ एव । पुरा गालीले विद्यमानेन तेन यूयं यदुक्तास्त् स्मरन् ।
स हि कथितवान्, मनुष्यपुत्रस्येदमवश्यमावि, यत् ख पापिमनुष्याणां
करेषु समर्पयिष्यते, क्रुशमारोपयिष्यते च वृत्तीये दिने च पुनर-
त्यास्त्वति । तदा तास्त्वयोक्तीः सप्तरः ।
- ८ अनन्तरं ताः श्वागरात् प्रत्यावृत्यैकादशभ्यः प्रेरितेभ्योऽन्येभ्यः
९० सर्वेभ्यश्च संवादं ददुः । मगदलीनी मरियम् योहाना याकोबस्थ
माता मरियम् तासां सङ्गिन्योऽन्याशेमा । एव प्रेरितेभ्यः सर्वमेतत्
११ कथयामासुः । तेषां दृष्टौ तु तासां कथा प्रलाप एव प्रत्यभात्
१२ ते च तासु न व्यश्वसन् । पिच्चलत्याय श्वागरं प्रति दुर्दाक्ष
प्रङ्गश्च केवलं वस्त्रखण्डान् भूमौ विस्तृतान् ददर्श, यत्पूर्वं तत्र
मनस्याक्षर्यं मन्यमानेऽपजगाम ।
- १३ पश्य च तस्मिन् दिवसे तेषां द्वौ नगौ 'यिरुशालेमात् ज्ञोश-
१४ चतुष्टयव्यवहितमिम्मायूनामकं द्याममगच्छतां । तोषेतानि सर्वा-
१५ णीतिष्ठान्यधि मिथः समलपतां । तयोरित्यं संलपत्यो विज्ञारथ-
योश्च स्वयं यीऽहः समीपमागत्य ताभ्यां सार्वदं व्रजितुं पूर्वते ।

तयो नैचालि तु तथा रुद्धान्वासन् यथा तौ तमभिशातुं नाश- १५
 कुतां । स तदा ताववादीत्, कास्ताः कथा ब्रजनकाले चा मिथो १७
 विचारयथो विषष्टौ ? तदा क्लियपानामा तयोरेकतरः प्रतिभाषमा- १९
 एस्समवादीत्, एकै॒ भवान् प्रवासी॒ यिरुशालैमे वर्त्तमानोऽपि
 किं नावगतवांस्तु सर्वे॑ भद्रतेषु दिनेषु तत्र दत्तं ? स तौ पप्रस्त्, २१
 तत् किं ? तौ तमूचतुः, नासरतीयं यीशुमधि यद् दत्तं तदेव ।
 स भाववादी नर आभीत्, ईश्वरस्य सर्वजनस्य च समर्चं क्लिया
 वाचा च शक्तिमान् । स यन्मुख्याजकैरसाकं नायकैश्च प्राणदण्डार्थं २०
 समर्पितः क्रुशमारोपितश्चाभृत् । अस्माकच्छियमाशासीत्, धन् स २१
 एवेत्त्वायेत्त्वाय भावो मोक्षयिता । तद् यथास्तु तथास्तु, तस्मादिति-
 इत्तादारभ्याद् छत्रीयं दिनं स गतः । अपि चास्मात्तद्विनीभिः २२
 काभिश्चिकारीभि वर्यं चमल्कारिताः । ताः प्रत्यूषे श्वागारं गता- २३
 स्तदीयदेहमप्राप्य प्रत्यागताश्च, ता अवदन्, वर्यं स्वर्गदूतयो ईर्शनं
 प्राप्नास्ताभासुच्यते स जीवतीति । ततोऽस्मात्तद्विनां केऽपि श्वा- २४
 गारं जग्मुः, ते ताभि र्यथा कथितं तदनुरूपमेव सर्वं प्रापुस्तनु
 न ददृश्युः । स तदा तावुचाच, रे निर्व्वाधौ भाववादिभि र्यद्य- २५
 दुक्तं तत्र विश्वसितुं मन्दधियौ च, कृत्वा तद् दुःखं भुक्ता खीष्टो २६
 शत् स्वप्रतापं प्रविशति, किं न तत् तस्यावश्यक्त्वार्थमासीत् ? ततः २७
 परं स जोशितः सर्वेभ्यो भाववादिभ्यस्तारभ्य कृत्वे शास्त्रे तमधि
 अद्यजिल्हितं तद् व्याख्यात् । इत्यं ते यदा तयो गंतव्यस्य स्थानस्य २८
 समीपसुपाप्निष्ठन्तः स तदायगमनेच्छाया लक्षणमदर्शयत् । तौ तु २९
 सायर्हं प्रसादर्थ्यन्तौ तमूचतुः, तिष्ठेवावाभ्यां सार्वं, धृतं सायंसमय
 आसन्नोऽदिनावसानश्च प्रतिभाति । ततः स ताभ्यां सार्वमवस्था-
 न्दृष्टं मृहं प्रविश । ततः परं ताभ्यां सार्वं भोजनार्थोपविश्य स ३०

पूर्णं गृहीत्वा धन्यवादमकार्षीत्, तं भङ्गा च ताभ्यामददात् । अनेन
३१ तयो नैवाणि मुक्तानि तौ च तमभिजग्नतुः । स तु तयोः समी-
३२ पतोऽन्तर्दधे । तौ तदा परस्परमवादिष्टां, अस्मद्गृहयं किं नाज्ञ-
३३ त् तदासादन्तरे यदा स पर्यावाभ्यां ममलपद्मप्रदर्थस्त्र शास्त्राणि
व्याख्यत् ?

३४ तस्मिन्नेव दण्डे तावृत्याय यिहृशालेम प्रतिजग्नतुः समवेतां-
३५ श्वैकादशप्रेरितांस्तेषां सङ्ग्रिनश्च प्रापतुः । तेऽवदन् सत्यं प्रभुरुत्यापितो
३६ दत्तवांश्च शिमोनाय दर्शनमिति । तावपि पथि यद् वृत्तं पूपभ-
३७ ऋज्ञं च स यथा ताभ्यामभिज्ञातस्त्रिवेदयामास्तुः ।

३८ इत्यं तेषां कथनकाले स्वयं यीशुस्तेषां मध्ये तस्मै नांश्च
३९ जगाद्, युग्माकं आन्ति भूयात् । शत्रुष्णे चुक्ष्या चासं गत्वा चान्त-
४० मिमत कञ्चिदात्मानं पश्याम इति । स तु तानब्रवीत्, कथमुद्दिग्नाः
४१ स्य ? किमर्थश्च युग्माकं छदयेषु वितर्का उद्भवन्ति ? मम इस्तौ
चरणौ च निरीक्ष्य जानीत यत् स्वयमहं सोऽस्मि । स्युप्तत माँ
४२ समवलोकयत च । नास्त्यात्मा तादृशांसाम्यिविश्येद् यादृशं माँ
४३ पश्यथ । एतद् भाषमाणः स तेभ्यः स्वहस्तौ स्वचरणौ च दर्शया-
४४ मास । तदापि लानन्दात् तेषु न वृश्यमत्साश्चर्यं मन्यमानेषु च
४५ स तान् प्रपञ्च, युग्माकमन्त्र किञ्चित् खाद्यं कि विद्यते ? तदा ते
४६ तस्मै भृष्टमीनस्य खण्डं मधुकोषस्य खण्डश्च ददुः, स च तेषां
४७ समर्थं तद् गृहीत्वा बुभुंजे । तांश्चोवाच, मोऽस्त्रे वैवस्यायां भाववा-
४८ दिनां यन्तेषु गीतसंहितायाद्य मामधि॒यद्यलिखितमास्ते सर्वेषां
४९ तेन सिद्धेन भवितव्यमिति योः कथाः पुरा सुग्राम्भः सार्वं ममा-
५० वस्त्रिकाले यूर्यं मयोक्ताम्तामां फलमेतत् । तदा स तेषां बुद्धिं
५१ शास्त्रबोधायोद्धारयामास । तांश्च जगाद्, इत्यं लिखितमास्ते

दयस्त ग्रीष्मस्यावश्यकं भव्यमासीत्, यत् तेन दुःखं भोक्तव्यं हतीचे
दिने पुनरुत्थातव्यं, यिरुग्गालेमाद्वारभ्य च सर्वजातिषु तस्य नान्ना ४७
मनःपरावर्त्तनस्य पापेत्तमाद्यास्य घोषणेन व्याप्तव्यं । यूथस्त् सर्वस्यै- ४८
तस्य साच्चिणः । पैश्चत च मम पित्रा यत् प्रतिश्रुतं तदहं युश्मा- ४९
कसुपरि प्रेषयिष्यामि । यूथस्त् यावदूर्ज्ञलोकतः प्रभावेन सज्जिता
न् भविष्यथ, तावद् यिरुग्गालेमपुर्यामवतिष्ठध्वम् ।

अथ स तान् वैयनियां यावद् वहि र्निनाय, स्वकरावूर्ज्ञीकृत्य ५०
च तेभ्य आश्चिषं ददौ । आशीर्दानकाले च तेभ्यः पृथग्मूय स्वर्गमा- ५१
रोहयास्त्वके । ते च तस्य भजनं कृत्वा महानन्देन यिरुग्गालेम ५२
प्रतिजस्त्वुः, सततं धर्मधान्ति वर्त्तमानास्येश्वरमस्तुवन् धन्यम- ५३
वदेत्त्वा ॥ २४ ॥

योहनलिखितः सुसंवादः ।

---

१ प्रथमोऽध्यायः ।

१ औष्ठेश्वरान् ६ ईश्वरेण योहनस्य प्रेरणं १४ औष्ठावसारकथा १८ भग्निक्षेपादानं १८ औष्ठस्य प्रामाण्यस्य कथा १५ शिरोनाम्निययोः कथा ४३ नयनेलस्य कथा च ।

१ आदौ वाद आसीत्, स च वाद ईश्वराभिमुख आसीत्, स २ च वाद ईश्वर आसीत् । स आदावीश्वराभिमुख आसीत् । तेन ३ सर्वमुद्भूतं, यदुद्भूतं तत्त्वं च तं विना न किमप्युद्भूतं । तस्मिन् ४ जीवनमासीत्, तज्जीवनम् मनुष्याणां ज्योतिरासीत् । तज्ज्योति-
५ सान्वकारे राजतेऽन्वकारसु तत्र अयाह ।

६ अथेश्वरसकाशात् प्रहितो नर एकः समुद्भूत, तस्य नाम योहन
७ इति । स साक्ष्यार्थमाजगाम, ज्योतिरधि तेन तथा साक्षं दातव्य-
८ मासीत्, यथा सर्वं तेन विश्वासिनो भवेयुः । स ज्योति नासीत्,
९ अपि तु ज्योतिषि साक्ष्यदाने नियुक्तः । यत् सर्वमनुष्यं द्योतयति
१० तद् यथार्थं ज्योतिरासीज्जगदायातुमुद्यतं । तज्जगत्यासीत्, अगच्छ
११ तेन समुद्भूत, जगन्तु तत्राजानात् । स ज्योतिःस्वरूपो निजविष-
१२ घमाजगाम, निजस्वासु तं न जटजः । यावन्तसु तं जटज्जसेभ्यः
१३ स तत् सामर्थ्यं ददौ येन त ईश्वरस्य सन्तत्तना भवन्ति यतस्तेऽसुव्य
१४ नान्ति विश्वसन्ति । न शोणितेभ्यो नापि वा मांसस्याभिलाषाद्वापि
वा पुरुषस्याभिलाषात् प्रत्युतेश्वरादेव ते जाताः ।

१५ स च वादो मांसंरूपी वैभूत प्रवासीवास्तव्यं वदते च । वयम्

पिण्डकाशादागतस्यैकंजातस्य पुच्छ्य प्रतापमिव तस्य प्रतापं निरी-
चितवन्नः । परिपूर्णः स प्रसादेन सत्येन च । योहनस्य साक्षी, स १५
प्रोच्छैरुक्तवान्, अथं स एव यमधि मयोक्तं, मम पञ्चाद् च आयाति
स मत्तोऽपगण्यो जातः, यतः स मत्तः प्रागासीदिति । तस्य पूर्वे- १६
तातशालभ्य सर्वैरसामिः प्रसादात् परं प्रसादः । यतो मोशिद्वारा १७
व्यवस्थादायि, प्रसादसत्ये तु यींगुर्खीष्टद्वारा समुद्भूते । ईश्वरः १८
कदापि केनापि नादर्घि, पिण्डकोडस्य एकजातः पुच्छ एव तं व्याचख्यौ ।

अथ योहनस्य साक्ष्यमिदं । यिहदीयजना यिहशालेमाद् १९
याजकान् लेवीयांश्च प्रहित्य यदा तमप्रच्छयन्, को भवानिति,
तदा सोऽङ्गीचकार नैवापञ्चुवे । सोऽङ्गीचकार, नाहं ख्रीष्टः । २०
ते तमप्राक्तुः, तर्हि किं? भवान् किमेत्यिः? सोऽब्रवीत, नाहं २१
सः । तर्हि भवान् किं स भाववादी? स प्रत्यवादीत्, नाहं सः ।
ततस्ये तमाङ्गः, भवान् कस्तद् वदतु, यतो वयं यैः प्रेरितास्तेभ्यो- २२
इसामिः प्रत्युत्तरं दातव्यं । आत्मविषये भवान् किं वदति? स
उवाच, भाववादी यिशायाहो यथोक्तवान्, तथैव
अस्यहं कस्यचिद् वाणी प्रोच्छै धीषयतो मरौ ।

भो युशाभिः प्रभो र्मार्गः समानीक्रियतामिति ॥

अहितास्ते जनाः फरीशिनां श्रेष्ठां गणिताः । ते तदा तमिमां २३
कथामप्राक्तुः, भवान् वदि न ख्रीष्टो नायेत्तियो वा नापि वा स २४
भाववादी, किमर्थं तुर्द्विवगाइयति? योहनः प्रतिभाषमाणस्तानवा- २५
दीत्, अहं तोयेऽवगार्हेयामि, यूयन्तु यं न जानीय तादृशो नर २६
एको युशाकं मध्ये द्वित्यास्ते । मत्पश्चादागच्छन् स एव ममायगण्यो २७
आतः । नार्दाम्यहं तदीयोपानहो र्बन्धनं मोक्षमिति । योहनो
युवावागाहयत् तत्र यद्यनपारस्थायां वैधनियांयामिदं समभूत् । २८

३८ परदिवसे योहनः स्वसमीपमागच्छन्तं योशुं विलोक्य बभाषे,
 ३० पश्चायमीश्वरस्य मेषशावको यो जगतः पापभारं हरति । अयं
 स अमधि मयोक्तं, मत्पश्चान्नर एक आयर्ण्ति यो ममायगण्ठो
 ३१ जातः, यतः स मन्तः प्रागासीदिति । अहश्च तं नाजानां, स तु
 अदिस्त्रायेलस्य प्रत्यक्षीक्रियेत तदर्थमहं तोयेऽवगाहयनागत इति ।
 ३२ अपि च योहनः साक्ष्यं दत्त्वावादीत्, पवित्रं आत्मा कपोत इव
 ३३ स्वर्गादवरोहन् मया लक्षितः, स चामुखोपर्यवतस्येऽपि तं
 नाजानां, येन तु तोयेऽवगाहयितुं प्रहितोऽहं तेऽवै महां कथितं,
 लं यस्योपरि पवित्रमात्रानभवरोहन्तमवतिष्ठमानश्च द्रक्ष्यसि, स
 ३४ एव पवित्रं आत्मन्यवगाहयिता । अहश्च दृष्टवान् साक्ष्यं दत्त्वावाद्य
 अदयमीश्वरस्य पुत्र इति ।

३५ तत्परदिवसे पून योहनस्तिष्ठमासीत्, तच्छिष्यौ च द्वौ तेन
 ३६ सार्द्धमास्तां । स तदा योशुं विश्रन्तं निरीक्ष्य बभाषे, पश्चायमी-
 ३७ श्वरस्य मेषशावकः । तौ द्वौ शिष्यौ च तस्येदं वचनं श्रुत्वा योशुम-
 ३८ नुजग्मतुः । योशुः प्रत्यादृत्य तावनुगच्छन्तौ विलोक्य भाषते,
 किमच्चिष्यथः ? तौ तमवदतां, भवान् कुत्र वसति, रक्षिन् ?
 ३९ भाषान्तरेऽस्यार्थो गुरो । स तौ ब्रूतीति, एत्य पश्यते । ततस्तौ
 गत्वा स यत्रावस्तु तत् स्थानं ददृश्वत्सुदिनश्च तेन सार्द्धमवत-
 ४० स्थाते । तदा प्रायेण दशमी घटिकासीत् । यौ द्वौ योहनस्य वचनं
 श्रुत्वा योशुमनुगतौ, 'आन्द्रियनामा शिमेनस्य पित्रस्य भ्राता
 ४१ तयोरेकतरं आसीत् । प्रथमः स निजभ्रातरं शिमेनमन्विष्य
 प्राप्नोति वदति च, आधादित आवाभ्यां मशीहः । भाषान्तरे-
 ४२ ऽस्यार्थः खीष्टः (अभिपिक्षः) । इदमुक्ताः स तं योशीरन्तिकं
 किमाय । योशुलक्ष्मां तं समालोक्य बभाषे, लं योगतः सुतः

शिमोनः, त्वं कैफा दत्यभिधायिष्यसे । भाषान्तरेऽस्यार्थः पिचः
(पाषाणः) ।

तत्परदिवसे यीशु गालीलं प्रस्तातुमैच्छत् । स च फिलिपमा- ४३
माद्य वदति, मामभुगच्छ । आन्द्रियपितौ यस्य पौरौ, स फिलि- ४४
पोऽपि तस्य वैतसैदार्थपुरस्य पौर आशीत् । पुनः फिलिपो ४५
— नथनेलमामाद्य वदति, भोशि व्यवस्थायां भाववादिनश्च यस्य वर्णनां
लिखितवन्नः सोऽस्माभिः प्राप्तः, स योषेफसुतो नासरतीयो यीशुः ।
नथनेलस्तमवीत्, नासरताद् भद्रं किमपि किं समुद्भवितुं शक्नोति? ४६
फिलिपसं ब्रवीति, एत्य पश्य । यीशुः स्वान्तिकमागच्छन्तं नथनेलं ४७
निरीक्ष्य तमुदिश्य भाषते, पश्यायं सत्येनेस्यायेलीयो नास्त्वस्मिन्
कपटः । नथनेलसं ब्रवीति,, कथं मां जानाति भवान्? यीशुः ४८
प्रतिभाषमाणस्तमाह, फिलिपेन तवाङ्गानात् प्रागुद्भवरट्टकस्याधः
स्थितस्तं मया लक्षितः । नथनेलः प्रतिभाषमाणसं वदति, रञ्जन्, ४९
भवानीश्वरस्य पुत्रः, भवानिस्यायेलस्य राजा । यीशुः प्रतिभाषमाण- ५०
स्तमाह, उडुम्बरस्याधस्तात् त्वं मया लक्षित इत्यहं तामुक्रवांस्तक्वार-
णात् किं विश्वसिषि? अस्मादपि महत्तराणि (लक्षणानि) द्रव्यसि ।
अन्यच्च स तं वक्ति, सत्यं सत्यं, युशानहं ब्रवीमि, उद्घाटितः स्वर्गो मनु- ५१
श्यपुत्रस्याद्द्वेन चारोहनोऽवतरत्तश्च स्वर्गदूता युशाभि द्रव्यसि ॥ १ ॥

२ द्वितीयोऽध्यायः ।

१ ग्रीष्मस्य प्रथमास्तर्यक्तिया ११ कपर्नाल्लमे तेन यानं १२ तेन यिहशालीमे
यानं मन्दिरपरिक्षस्त्वस्य १३ निजनिधनोत्यानयो भवियद्वाक्यं १४ तस्याश्य-
क्तियाभिर्बहुतां विचासु ।

द्वितीये दिने हु गालीस्तस्कान्वायां विवाहः समभूत्, यीशो

२ माता च तचासीत् । यीशुस्तक्षिष्ठाशापि तस्मै विवाहाय निम-
३ न्निता आमन् । जाते तदा द्राक्षारमस्य न्यूनत्वे यीशो माता
४ तमवादीत्, अमीषां द्राक्षारसो नास्ति । यीशुस्तां वदति, नारि,
५ मपा सह तव किं कार्यं? मम ममथ इदानीश्यनुपस्थितः ।
६ तस्य माता परिचारकान् ब्रवीति, असौ युश्मान् यद्यद् वक्ति तत्
७ कुरुत । तत्र तु यिह्लदीयानां गुच्छिलसाधनार्थमुचितानि पाणा-
८ णमयानि षट् महान्ति तोयपाचाण्ठासन्, तानि प्रत्येकमाठकद-
९ यमाठकत्रयं वाधारयन् । यीशुस्तान् वक्ति, पाचाणीमानि तोयेन
१० पूरयत । ततस्ते तान्याकर्णं पूरयामासुः । तदा स तान ब्रवीति,
११ इदानीं किञ्चिदादाय भोज्याधक्षो यदा तोयं तद् द्राक्षारमेन परिणतमा-
१२ खादयत्, तदा तत् कुत श्रानीतं सक्राजानात्, यैसु तदुत्तारितं ते
१३ परिचारका अजानन् । ततः स भोज्याधक्षो वरमाह्याह, सर्वम-
१४ नुष्टः प्रथमसुन्नमं द्राक्षारमं परिवेषयति, जनर्बाङ्गल्येन पौते च
१५ निष्कृष्टतरं परिवेषयति । लक्ष्मेतावत्कालं यावदुत्तमं द्राक्षारमं रचि-
१६ तवान् । गालीलस्थकान्नायां यीशुनाभिज्ञानानामयमारम्भोऽकारि
१७ स्वप्रतापश्च प्रत्यक्षीचक्रे । तच्छिष्ठाश्च तुम्भिन् व्यश्वसन् ।

१८ ततः परं स तस्य माता भातरश्च तस्य शिष्याश्च कफरनाह्न-
१९ ममवतेर्हः, तत्र लक्ष्मेदिनान्वयतस्थिरे ।

२० श्रासने पुन र्धिह्लदीयानां निस्कारपर्वणि यीशु र्धिह्लगालेम-
२१ माहरोह । धर्मधान्ति च गोमेषकपेतविक्रेतृन् सुद्राविनिमय-
२२ कारिणश्चासीनान् दृष्टा स दामभिः क्लर्णा रचयिता सर्वांस्तान्
२३ मेषान् गृश्च धर्मधामतो दक्षिणावथामास, वणिजाश्च सुद्राच्चयान्
२४ विकीर्णामुण्डानि न्युजीचकार, कपेतविक्रेतृश्चेवाच, सर्वमेतदतः

स्थानादपसारथत्, मंम पितु गर्हें मा कार्ष्ण वाणिज्यगृहमिति ।

तच्छिव्याश्च सम्भव र्यस्त्रिखितमास्ते,

त्वक्किकेतनपक्षीया व्यग्रता मां घसिष्यति । १७

ततो यिङ्गदीयोः प्रतिभाषमाणास्तमवादिषुः, एतत् त्वया धत् १८

कर्तव्यं तस्य किमभिज्ञानमस्मान् दर्शयसि ? यीशुः प्रतिभाषमाण- १९
स्तानब्रवीत्, मन्दिरमिदं भङ्गः, चिषु दिनेष्वर्हं तदुत्पापयिष्यामि ।

यिङ्गदीयास्तदा जगदुः षट्कलारिंश्चत्वस्तरान् यावत्तमन्दिरमिदं २०

निर्मीयते स्म, त्वं कथं चिषु दिनेषु तदुत्पापयिष्यसि ? स तु

खदेहरूपं मन्दिरमुद्दिश्यकथयत् । अतो स्तानां मध्यतस्यांत्यां- २१

नात् परं तस्य शिष्याः समस्तर्यत् ते तेनेदमुक्ताः । तदा ते शास्ते २२
यीशुना कथिते वचने च व्यश्विषुः ।

निस्तारपर्वणि यदा स यिङ्गालेभेऽवर्त्तत, तदा तेन क्रिय- २३
माणान्यभिज्ञानार्थकर्माणि विलोक्य बहवस्तस्य नान्नि व्यश्वसन् ।

यीशुस्तु तेष्वात्मसर्मणं नाकार्षीत्, यतः स सर्वानजानात् । २४

मनुष्ये परस्य साक्षेण तस्य प्रयोजनं वा नाभवत्, यतो मनुष्य- २५
स्यान्तरे यदविद्यत, तत् स खयमजानात् ॥ २ ॥

३ तृतीयोऽध्यायः ।

१ नीकदीमं प्रति खौष्ट्योपदेशकथा ११ योहनमज्जनं १५ खौष्ट्ये योहनस्य
साक्षदामच्च ।

अथ फरीशिनां मध्ये नीकदीमनामां नर आसीत्, स यिङ्गदी- १
यानामेको नायकः । स रात्रौ योशोरन्तिकमागत्य तमवादीत्, २
रञ्जिन्, वयं जानीमो यद् भवानीश्वरादागतो गुरुः, अतो भवान्
युन्यभिज्ञानार्थकर्माणि करोति, तामि कर्मुँ केमापि न ग्रक्ष्य-

३ मीश्वरस्य शङ्खिलं विना । यीशुः प्रतिभाषमाणस्मवीत्, सत्यं
 सत्यं, त्वामहं ब्रवीमि, पुनरादितो न जनिवा मनुष्य ईश्वरस्य
 ४ राज्यं द्रष्टुं न शक्नोति । नीकदीमसं ब्रूते, वर्द्धक्यप्राप्तो मनुष्यः
 कपुं जनितुं शक्नुयात् ? स किं द्वितीयवारं भातुं जठरं प्रविश्य
 ५ जनितुं शक्नोति ? यीशुः प्रतिबभाषे, सत्यं सत्यं, त्वामहं ब्रवीमि,
 तौआत्मभ्यां न जनिवा मनुष्य ईश्वरस्य राज्यं प्रवेष्टु न शक्नोति ।
 ६ यत्प्राप्ततो जातं तत्प्राप्तं, यदात्मतो जातं तदात्मा । युप्ताः
 ७ पुनरादितो जनितव्यमिति मध्या लं यद्ग्रक्षस्त्राश्चर्यं मा मन्यस्त ।
 ८ आत्मस्थो वायु रथचेच्छति तत्र वाति, तत्स्वनश्च लघा श्रूयते, न
 ज्ञायते तु स कुत्रु आयाति कुच याति वा । आत्मतो जातः
 ९ सर्वमनुष्यस्तादृग्मूतः । नीकदीमः प्रतिभाषमाणस्मवादीत्, सर्व-
 १० मेतत् कथं भवितुं शक्नोति ? यीशुः प्रतिभाषमाणस्माह, लभिस्ता-
 ११ येत्स्य गुरुस्थायेतत्र जानामि ? सत्यं सत्यं, त्वामहं ब्रवीमि,
 वयं यज्ञानोमस्तत् कथयामः, यत्र दृष्ट्यन्तस्त्राच साक्षं दद्धः ।
 १२ तथाप्यस्त्वाच्यं युप्ताभि न गृह्णते । पार्थिवविषयान् कथितवर्ति
 मयि यदि यूयं न विश्वमिथ, कथं तर्हि स्वर्गायविषयान् कथित-
 १३ वति मयि विश्वमिथ्य ? नापरः कोऽपि स्वर्गमारुरोह, केवलं
 १४ स्वर्गादवरूढः स्वर्गवासी मनुष्यपुच्चः । अपि च यथा मरौ मोशिना-
 सर्प उच्चीकृतस्थामा मनुष्यपुचो यद् उच्चाकारिष्यते तत्स्यावग्य-
 १५ आवि, तस्मिन् विश्वासीं सर्वमनुष्यो यथा न विनश्यानन्तं जीवनं
 १६ लक्ष्यते । यत ईश्वरो जगतीत्यं प्रेम चकार, यन्निजमेकजातं पुचं
 ददौ, तस्मिन् विश्वासीं सर्वमनुष्यो यथा न विनश्यानन्तं जीवनं
 १७ लक्ष्यते । ईश्वरो हि लपुचं जगति प्रहितवान् न जगतो विचार-
 १८ साधनार्थं, प्रत्युत जगद् यत् तेन चाणं लभेत तदर्थं । यस्तस्मिन्

विश्वसिति तस्य विचारे न क्रियते । यो न विश्वसिति तस्य
विचारः समूतः, यतः स ईश्वरस्यैकजातपुच्य नान्नि न विश्वसित-
वान् । विचारस्याद्य, यदागतं जगति ज्योतिः, मनुष्यास्तु ज्योति- १६
षस्त्रिमिरेऽधिकमप्रोयन्त, यतस्तेषां कर्माणि दृष्टानि । कदाचार- १०
वान् सर्वमनुष्यो हि ज्योति दीर्घिति, तदीयकर्मणां दोषस्तेन व्यक्ती-
भविष्यतीति भयाच्च "म ज्योतिषो निकटं नायाति । अस्तु ११
सत्यमाचरति तस्य कर्माणीश्वरे साधितानीव प्रत्यक्षीभविष्यती-
त्याकाङ्क्ष्या स ज्योतिषो निकटमायाति ।

ततः परं योग्यस्तदीयशिश्वाश्च यिह्वदियाया जनपदं जग्मुः, १२
स च तत्रैव तैः सार्द्धं वर्त्तमानोऽवागाहयत् । योहनोऽपि शास्त्री- १३
मान्त्रिकस्य ऐनोने वर्त्तमानोऽवागाहयत्, यतस्तत्र बङ्गाप आसन्
मनुष्याश्वोपस्थायावागाह्यन्त । योहनस्तदापि काशायामनिच्छिप्त १४
आमीत् ।

अथ गुच्छित्वमाधनमधि योहनस्य केषाच्चिच्छिव्याणां कस्यचिद् १५
यिह्वदीयनरस्य च मिथो वादानुवादो बभूव । ते तदा योहनस्य १६
समीपमागत्य तमवादिषुः, रच्चिन्, यद्देनपारे यो भवता सार्द्ध-
मामीत्, भवता च यस्य स्खपत्रं साक्षात्मदायि, पश्यतु स सेऽत्र-
गाहयति, सर्वे च तस्मीपमुपतिष्ठन्ते । योहनः प्रतिभाषमाणो १७
जगाद, यस्तै यत् स्खर्गाददायि, तद्भ्रंत्रं किमपि तेन मनुष्येणादातुं
न शक्यते । नाहं, ख्रीष्टोऽपि तु तस्यागे प्रहितोऽस्मीति मया १८
यदूचे तत्र यूथमैव भेम सांचिलः । यः कन्यां प्राप्तवान् स एव १९
वरः, वरस्य यो बन्धुस्तुः सन्निधौ तिष्ठस्तस्य वाक्यान्याकर्णयति, स
वरस्य वाणीकारणादानन्देन मोदते । नूनं सम स आत्मन्दः पूर्णो
बभूवः । असुना वर्धितव्यं, मया तु इति । य ऊर्ध्वत आयाति २०

३१ स सर्वेषामुपरिष्ठः । यो भूम्युत्पन्नो भौमः सः, भौमविषयान्
३२ कथयति च । यः स्वर्गादायाति स सर्वेषामुपरिष्ठः, यच्च दृष्टवान्
श्रुतवांश्च तदधि साक्षं ददाति । तस्य मात्क्यन्तु केनापि न गृह्णते ।
३३ तग्न मात्क्यं येन गृहीतं, तेनश्वरः सत्य इति वैया मुद्रयाङ्किता ।
३४ यतो य ईश्वरेण प्रहितः स ईश्वरस्योक्तो भाषते । ईश्वरो ह्यमि-
३५ खात्मानं ददाति । पिता पुत्रं प्रेम करोति, तस्य हस्ते सर्वं
३६ समर्पयामास च । यः पुत्रं विश्वमिति तस्यानन्तं जोवनमास्ते, यस्तु
पुत्रं न अदधाति स जीवनं न द्रक्ष्यति प्रत्युतेश्वरस्य क्रोधस्तस्यो-
पर्यवतिष्ठते ॥ ३ ॥

४ चतुर्थोऽध्यायः ।

१ शमरौशल्लै ज्ञौष्टस्योपदेशः २१ नगरे ज्ञौष्टं प्रति तस्या वार्ताकथनं
२१ शिष्येभ्यः ज्ञौष्टस्य कथनं २२ नगरादागतलैकानां ज्ञौष्टे विश्वसनं ४३ गा-
ज्जीलप्रदेशं प्रति ज्ञौष्टं य गमनं ४४ कर्कनाहमे राजसभासारपुत्रस्य खास्यच ।

१ योऽग्नुः स्वयं नावागाहयत्, तस्य शिष्या अवागाहयन् । अतो १
२ योहनतो योऽग्नुना बहवः शिष्याः क्रियनेऽवगाह्यन्ते चंति कथा
३ फरीशिभिरश्राव्येतज्जाला वा प्रभु र्यहूदियां पर्वत्यज्य पून गोलीलं
४ प्रतम्ये । शमरियादेशेन गमनन्तु तस्यावश्यक्तर्त्यमासीत् । ततः स
५ शमरियादेश्यं गुरुखराभिधं नगरमांयाति । पुरा या भूमि-
६ र्याकोबस्य कूप आमोत् । अत योऽग्नुः पथश्रान्ते भूला तथैव
७ तत्कूपान्तिसुप्रविष्टवान् । नदा प्रायेण षष्ठी घट्टकासीत् । शमरीया
काचिच्चारी तोयमुदूर्त्तमायाति । योऽग्नुस्त्रां ब्रूते, मह्यं पानीयं
८ देहि । यतस्त्वः शिष्याः खायक्रयार्थं नगरम् पगतवंतः । ततः सा
९ शमरीया नारी तं ब्रवीति, अहं शमरीया नारी, लक्ष्य यिहृदीयः,

तत् कथं मा पानीयं याच्छे ? यतः गमरीयैः सह यिहृदीयानी
 श्ववश्वरो नास्ति । यीशुः प्रतिभाषमाणस्तामवादीत्, यदि लभी- १०
 श्वरस्य दानमज्ञास्य, मह्यं पानीयं देहाति येनोच्चमे तस्य तत्त्वस्य
 यद्यज्ञास्यस्त्वर्हि लभैव तमयाच्चिद्यथाः, स च तुभ्यं जीवि तोयन-
 दास्यत । सा योषित् तं वदति, प्रभो, तोयोद्गुरणोपायो भवतो ११
 नास्ति, प्रहिश्च गम्भीरः, कुतः पुनस्त्वाविं तोयं लभ्यं भवता ?
 कूपोऽयं येनास्यभ्यं दक्षस्तादमत्यितामहाद् याकोबाद् भवान् १२
 किं महत्तरः ? तेनापि तत्पुत्रैश्च तत्पोषितैः पशुभिश्चैतस्य
 तोयमपीयत । यीशुः प्रतिभाषमाणस्तामवादीत्, तोयमेतद्वृ येन १३
 केनचित् पीयते स पुनः पिपासिष्यति, मदातयं तोयनु येन १४
 पीयते, सोऽनन्तकालं यावत् पिपासिष्यति, अपि लहं तस्मै यत्
 तोयं दास्यामि तत् तस्यान्तरेऽनन्तं जीवनं यावदुल्लवमानस्य
 तोयस्योत्सो भविष्यति । सा नारी तं ब्रूते, प्रभो, मह्यं तत् तोयं १५
 - ददातु, अहं यथा न पिपासामि नापि वा तोयोद्गुरणार्थमत्ता-
 गच्छामि । यीशुस्तां वक्ति, याहि, तव पर्तिमाङ्ग्याचागच्छ । सा १६
 योषित् प्रतिभाषमाणं तमवादीत्, पति र्भम नास्ति । यीशुस्तां १७
 ब्रूते, पति र्भम नासीति युक्तं कथितं लया, यतः पतयः पञ्च १८
 - भवासन्, अधुना तु तव योऽस्ति नास्ति स तव पतिः । सत्यमिद-
 मुक्तं लया । सा नारी तं वदति, प्रभो, निरूपयाम्यहं यह् भवान् १९
 भाववादी । अस्मत्यितामहा अस्मिन् गिरावुपासनम् अकुर्वम्, २०
 यूयनु वदथ, उपासनं यत्र कर्त्तव्यं, तत् स्यालं यिरूशालेमेऽस्तीति ।
 यीशुस्तां ब्रूते, गृहि, मयि विश्वसिष्वि यत् समयः स आद्यति, २१
 यदा नास्मिन् गिरौ ज्ञापि वा यिरूशालेमे पितृरूपासनं युक्ताभिः
 कारिष्यते । यूयं वन्न जानीय तस्योपासनं कुरुथ । वयं वज्ञानी- २२

२३ मस्त्वोपासनं कुर्मः । परिचाणं हि यज्ञदीयजातिमूलकं । प्रत्युत
समयः स आयात्यधुना चाह्नि यदा प्रकृता उपासका आत्मना
सत्येन च पितुरुपासनं करिष्यन्ति, यतः पिता स्वोपासकांस्तादृशान् ।
२४ अनुसन्धते । ईश्वर आत्मा, यैश्च तत्त्वोपासनं कियत आत्मना
२५ सत्येन चोपासनं तैः कर्त्तयं । सा स्त्री तं गदति, जानेऽहं मशी-
हेनार्थतः ख्रीष्टाभिधेन पुरुषेणांगलव्यं, स यदायास्यति तदास्मभ्यं
२६ सर्वं निवेदयिष्यति । यीशुस्तां ब्रवीति, लया सम्भाषमाणो योऽहं
सोऽहमेव सोऽस्मि ।

२७ तदैव तत्त्वं शिष्या उपतस्थिरे, नार्या सह तत्त्वं सम्भाषण
आश्चर्यं मेनिरे च, तथापि भवान् किमन्विष्यतीति, अथवामुया
२८ सह भवान् किं सम्भाषत इति केवापि जावादि । ततः सा नारी
२९ स्वकल्पसं विद्याय नगरं गत्वा जनान् वदति, आयात, मया
यद्युक्तकारि तत् सर्वं महां यः कथितवांस्तादृशं मनुष्यं पश्यत च ।
३० स किं ख्रीष्टः स्यात्? ततसे नगरान्निर्गत्य तत्त्वं समीपमगच्छन् ।
३१ तस्मिन्वसरे शिष्याः सानुनयं तमवादिषुः, रव्विन्, अश्वातु ।
३२ स तु तानब्रवीत्, भोजनार्थं युश्मदविदितं भव्यं ममास्ते । अनेन
३३ शिष्या मिथोऽपच्छन्, केनापि किं तत्त्वं समीपं भव्यमानायि?
३४ यीशुस्तान् ब्रूते, मम भव्यमिदं यन्मत्रेषयितुरभौष्माचराणि
३५ तदीयकर्म साधयामि च । अधुनापि मासचतुष्टयं शिष्यते, तदा
श्चकर्तनकालं उपस्थास्यत इति किं युश्माभि नैव्यते? पश्यताहं
युश्मान् ब्रवीमि, ऊर्ध्वदृष्टिं कृत्वा चेचाण्वलोकयत, शस्यकर्तनार्थं
३६ तान्यधुनैव सिताणि प्रतिभाणि । शस्यङ्केन्नाच वेतनं लभते उ-
माजीवनाय फलाणि वस्त्रिनेति च, यथा वस्त्रङ्केन्नारविकवान्-
३७ न्देतां । अच हि प्रवादोऽर्थं सत्यः, वपन्येकः छन्तव्यं इति । यूषं

यत्र न अममनुष्टितवन्नस्त्वा शस्त्रकर्तनार्थं प्रहिता मया । अन्ये ३८
अममनुष्टितवन्नः, यूयस्त्र तेषां अमस्यानं प्रविष्टाः ।

अथ मया यद्यदकारि तत् सर्वं स महां कथितयानिति ३९
मात्स्यदायिन्यास्तस्यौ नार्था वचनात् तत्रगरीया बहवः शमरीयम्-
मुव्यास्तस्मिन् व्यश्चिषुः । ततस्ते शमरीया यदा तस्मीपमुपातिष्ठन्त, ४०
तदा तैः सार्द्धमवस्थानं तं प्रार्थयन्त, स च दिनद्वयं तत्रावतस्ते ।
बज्जगुणाधिकरश्च तस्य वचनाद् व्यश्चिषुस्तां नारीमवादिषुस्त, ४१
अधुनापि लदीयकथनकारणादेव वयं विश्वसिमस्तन्त, यतः स्वयम्- ४२
स्माभिः श्रुतमनुभृतञ्चेदं यत् सत्यमेवायं जगत्त्वात् खोष्टः ।

दिनद्वये तस्मिन्नतीते स ततः प्रस्थाय गालीलं जगाम । योश्तुः ४३
स्वयं हि मात्स्यमिदं दत्तवान् यत् स्वदेशे भाववादी सम्मानहीनः । ४४
अतो गालील उपस्थितः स गालीलीयैर्व्याह्विष्ट, तत्कारणमिदं ४५
यद् यिहशालेषे पर्वणि तेन यद्यत् कृतं तत् सर्वं ते दृष्टवन्तः,
यतस्तेऽपि पर्वत्युपस्थितवन्नः । अत एव योश्तु यत्र तेऽयं द्राक्षार- ४६
स्त्रीकृतवांस्तां गालीलम्यकान्नां पुनराजगाम ।

तदा कफरनाह्नसे यस्य पुत्रो व्याधितस्तादृशो राजपुरुषः
कश्चिदासीत् । स यिहदियातो गालीले योग्योरागमनस्य संवादं ४७
श्रुत्वा तस्यान्तिकं जगाम, स च यत् (कफरनाह्नम्) अवस्था
तं पुत्रं निरामयं कुर्यात् तत् प्रार्थयाज्ञके, यतः स सृतकल्प
आमीत् । ततो योश्तुपत्तमुवाच, यूयम् अभिज्ञानान्यहृतलक्षणानि ४८
चाहृष्ट्वा नैव विश्वसिष्यथ । स राजपुरुषस्त्रं ब्रूते, प्रभो, मद्वालकस्य ४९
मरणात् प्रागवरोहतु । योश्तुस्त्रं ब्रवीति, याहि, तव पुत्रो जीवति । ५०
ततः स भरो योश्तुना यदुक्तस्मिन् करके विश्वस्य याचामकुरुत ।
तस्य चावरोहणकाल एव तस्य दासांस्तस्मुखमुपस्थायेदं निवेद- ५१

५२ यामासुः, भवतः पुत्रो जीवतीति । ततः स नान् प्रपञ्च, कस्मिन्
दण्डे तस्योपशमो जातः? ते तमूचुः, ह्यः सप्तम्यां घटिकायां
ज्वरस्तमयाचीत् । ततः पित्राबोधि तत् तस्यामेव घटिकायां
५३ क्षम्यूनं यदा स यीशुनोक्तस्त्रव पुत्रो जीवतीति । ततः स तदीय-
५४ गृहाश्च सर्वे व्यश्वसिषुः । इदं पुन दितीयमभिज्ञानार्थकर्माकारि
योशुना यिहृदियातो गालीर्लमागतेन ॥ ४ ॥

५ पञ्चमोऽध्यायः ।

१ एष्टचिंश्चत्सरान् यावद् रोगपत्नमन्यस्य विश्रामवारे स्वास्थ्यकरणं
१४ ख्रीष्णेन यिहृदीयानां तज्जनं शिक्षणम् ११ ख्रीष्णेन योहनस्य पितुष्य
धर्मशास्त्रं च साक्षं ।

१ ततः परमुपस्थिते यिहृदीयानामुखे योशु र्यूङ्गालेमं
२ जगाम । यिहृशालेमे मेषदाराख्यस्य गोपुरस्य निकटे सर एकमस्ति,
इत्रीयभाषया तस्य नाम बैथेषदेति, तत्र पञ्चभिरलिन्दै द्युकं ।
३ तेषु श्रयाना व्याधिता अन्धाः खच्चाः शुष्काङ्गा वा बहवो मनुष्या-
४ स्तोयस्य कम्यनं प्रत्यैक्तन्त । यतः ममये ममये स्वर्गदूत एकस्तत्
सरोऽवतरंस्तोयमकम्यत् । तोयकम्यनान् परञ्च प्रथमो यो मनुष्य-
स्तोयं प्राविश्ट् स येन केनचिद् व्याधिना व्याधितस्तस्मान्मुक्तो
५ निरामयस्वाभवत् । तत्र चाष्टिंश्चदर्शाणि यावद् व्याधिगत्तो नरः
६ कश्चिदविद्यत । योशुमेव श्रयानं दृष्ट्वा स आदीर्घकालाद् व्याधि-
७ तस्तज्जाला च प्रपञ्च, लं किं निरामयो भविणुं वाच्छसि? स
रोगी तं प्रत्यवादीत्, प्रभो, वासि मम जनेऽयस्तोयकम्यनकाले
मां सरसि निचिपेत्, यावच्चाहमुपागच्छमि, भावदपरः कश्चिन्मत्तः
८ प्रागवतरुति । योशुरुं ब्रवीति, उच्चिष्ठ, तष्व खद्वामादाय विहर-
९ च । ततः स मनुष्यस्तत्त्वां निरामयो जातः खद्वामादाय च

विहर्तुं प्रवृत्तः । तद् दिनकु विश्रामदिनं । ततो यिङ्गदीयास्त- १०
मारोग्यप्राप्तं नरं जगदः, अथ विश्रामदिनं, तव खद्रावहनमवि-
धेयं । स तान् प्रत्यवादीत्, अहं येन स्वच्छीकृतस्तेनेवोक्तः, तव ११
खद्रामादाय विहरेत् । ततस्ते तमपृच्छन्, तव खद्रामादाय कि- १२
हरेति वं येनोक्तः स मनुष्यः कः? स तु कस्तत् तेनारोग्यप्राप्तेन १३
नाशायि, यतस्तत्र जनानवहस्योपस्थितितो योग्यरपस्तः ।

ततः परं यीशु धर्मधार्चिं तमासाद्यावादीत्, पश्य लयारो- १४
ग्यमलमिः, पुनः पापं मा कुरु, नोचेत् तव घोरतरा दुर्गति
भविष्यति । स मनुष्यस्तदा गत्वा यिङ्गदीयान् ज्ञापयामाम, यद् १५
यीशुस्तस्यारोग्यकारी । ततो यिङ्गदीया यीशुमबाधन्ते इन्द्रुम- १६
यतन्त च, तत्कारणमेतदेव भत् स विश्रामवार एतात्यकरोत् ।
यीशुस्तु तान् प्रत्यवादीत्, मम पिताद्य यावत् कर्म करोत्यहमपि १७
करोमि । एतत्कारणादेव यिङ्गदीयास्ते इलुमधिकमप्ययतन्त, १८
“अतः स न केवलं विश्रामवारमलङ्घयदपि लोक्यरं स्वीयपितरमभ्य-
दधात्, इत्यज्ञात्मानमोक्षरेण तुल्यमकुरुत । ततो यीशुः प्रति- १९
भाषमाणस्तानुवाच, सर्वं सर्वं, युग्मानहं ब्रौमि, पितरं कर्म
कुर्वन्तं न दृष्ट्वा पुनः स्तुतः किमपि कर्तुं न ग्रन्तोति । स हि
“अद्यत् करोति, पुनोऽपि तथैव तत् करोति । यतः पिता पुने २०
प्रेम कुरुते, स्वयम्भ यद्यत् करोति पुनं तत् सर्वं दर्शयति । स च
तमेतेभ्योऽपि भवत्तराणिं कर्माणि दर्शयिष्यति, यूयं यथाश्वर्यं
मंसध्वे । यतः पिता यादृशं मृतानुत्थापयति सञ्चात्वयति च, २१
तादृशं पुनोऽपि यान् रोचयति तान् सञ्चात्वयति । पिता हि २२
कृत्यापि विचारमपि न करोत्यपि तु समस्तं विचारं पुने समर्पया-
मास, सर्वं यथा पितरं मानयन्ति तथैव पुनं मानस्त्विति २३

२४ तस्माभिप्रायः । पुत्रो येन न मान्यते, तत्रेष्यिता पितापि तेन
 न मान्यते । सत्यं सत्यं, युग्मानहं ब्रवीमि, यो मम वाक्यं गृह्णोति
 मत्प्रेषयिनरि विश्वसिति च, सेऽनन्तजीवनप्रोप्तः, स च विचारं
 २५ न नेतव्योऽपि तु मृत्युतो जीवनं प्रत्यक्षीर्णः । सत्यं सत्यं, युग्मानहं
 ब्रवीमि, समयः स आयात्यधुना चास्ति, यदा मृता ईश्वरपृच्छ
 २६ गिरं श्रोव्यन्ति, ये च श्रोव्यन्ति ते जीविष्यन्ति । यतः पिता
 यादृक् स्वयञ्जीवी तादृक् पुत्रायापि स्वयञ्जीविवेद दत्तवान्
 २७ त्रिचारमाधनस्य मामर्थं च तस्मै दत्तवान्, यतः स मनुष्यपुत्रः ।
 २८ अत्र मात्स्यर्थं मन्यध्यं । यत आयाति स समयो यदा श्वागारस्याः
 २९ सर्वे तस्य गिरं श्रोव्यन्ति वहिरायास्यन्ति च । कृतसदाचारा
 जीवनार्थपुनरुत्थानाय, कृतदुराचारांश्च विचारार्थपुनरुत्थानाय ।
 ३० स्वतः किमपि कर्त्तुं मया न शक्यते, यच्छृणोमि तदनुरूपं विचारं
 करोमि, मम विचारस्य न्यायः, यतोऽहं न मदीयाभीष्टमपि तु
 मत्प्रेषयितुः पितुरभीष्टमीहे ।
 ३१ यद्यहं स्वार्थं साक्ष्यं ददामि, तर्हि मम सक्ष्यं न सत्यं । अपरो
 ३२ मयि साक्ष्यं ददाति, अहम् जाने यन्मयि दीयमानं तस्य साक्ष्यं
 ३३ सत्यं । यूयं योहनं प्रति दूतान् प्रस्तिवन्तः स च सत्यस्य खपदं
 ३४ साक्ष्यं दत्तवान् । नाहन्तु मनुष्यात् साक्ष्यं गृह्णामि । यूयं यत्
 ३५ चाणमाप्युयात् तदर्थमेतत् कथयोमि । स ज्ञानलौ विराजमाना
 च दीपिकासीत, यूयम् च्छं यावत् तस्य दीप्त्या मेदितुमरोचयत ।
 ३६ योहनस्य साक्ष्यात् महत्तरं साक्ष्यं ममास्ते । येषां कार्याणां
 साधनार्थं तद्वारः पिचा मयि समर्पितस्तीनि मया क्रियमाणानि
 ३७ कार्याण्डेवं मधीदं साक्ष्यं ददति यद्यहं पिचा प्रस्तिः । मत्प्रेषयिता
 पितापि स्वयं मामधि साक्ष्यं दत्तवान् । युग्माभिः कदापि तस्य

वाणी न श्रुता नापि वा तस्य रूपं दृष्टं, नापि वा लक्षं तस्य
वाक्यं युश्मद्वरवितिष्ठमानं । यतस्मेन यः प्रहितस्मिन् युश्माभि ४३
र्न विश्वसते । शास्त्राण्मुम्भङ्गं यूयं हि तेषु स्वान् अनन्तजीवन- ४४
प्राप्तान् मन्यवे, तान्येव च मयि साक्षं ददति । तथापि यूयं ४०
जीवनसाभार्थं मदक्षिकमायातुमसम्भाताः । मनुष्येभोऽहं सम्मानं न ४१
गृह्णामि, युश्मांसु जार्नामि, यत्र लक्षं युश्माभिरीश्वरस्य प्रेम ४२
युश्मद्वरवितिष्ठमानं । मत्पितु नाम्नागतोऽहं युश्माभि र्न गृह्णो । ४३
अपरः कस्मिचेन्निजनाम्नागच्छेत्, स एव तर्हि युश्माभि गृहीयते ।
परस्परं सम्मानं गृह्णन्त एकस्मादीश्वराक्षभ्यं सम्मानन्त्वनीहमाना चे ४४
यूयं, कथं विश्वसितुं शक्यते युश्माभिः ? मा मन्यवे यत् पितुर- ४५
निक्कमहं युश्माकमभियोका भविष्यामि । अस्ति युश्माकमभियोका
स. मोशि चौ युश्मदीयाशाभूमिः । यतो यदि मोशौ व्यश्वसिष्यत, ४६
तर्हि मयि व्यश्वसिष्यत, स हि मामधि लिखितवान् । तस्य ४७
लिखेषु तु यदि न विश्वसिष्य, कथं तर्हि मम वाक्येषु विश्वसि-
ष्यत ? ॥ ५ ॥

६. पष्ठोऽध्यायः ।

१. छोट्यस्य सिन्धुपारंगमनं ४ पञ्चभिः पूर्वैङ्गाभ्यां मत्स्याभ्याच्च पञ्चसूखलोकाना-
भोजनं १९ तोयोपरि छोट्यस्य पद्मजनं ११ तदूक्तिके बङ्गलोकागते सेषाम्
पदेशः ४१ सद्याचाचाररूपकाशनं ५१ विवादियिङ्गदौयान् प्रति प्रत्यजर्ण ६० बङ्ग-
लोकैष्टस्य तागः शिर्षाणां खिरखितिष्य ।

ततः परं योऽहु गासोलस्य तिदिरियाख्यद्वद्यस्य पारं प्रत्यक्षे । १

२. महाजनग्निवहस्य तमन्तर्गच्छत्, यतो रोगिषु तेन क्रियमाणान्व-
भिश्वासार्थकर्त्त्वपिण्डि तैदृश्यम् । एकदा योऽहु गिरिमन्त्राद्य स्त्रियैः २

४ सार्वं तत्रोपविष्टवान् । तदा यिह्वदीयानां निस्तारेऽत्यंतं आसन्न
 ५ आसीत् । ततो यीशुरुद्धृदृष्टिं कृत्वा स्वसमीपमौगच्छन्तं महाकं
 जननिवहं निरीक्ष्य फिलिपं प्रचक्ष, एतेषां भोजनार्थं कुचास्ता-
 ६ मिः पूपाः क्रेत्याः? स तं परीक्षमाण इदमवदत्, यतः स किं
 ७ कर्तुमुद्यत आसीत् तदजानात् । फिलिपसं प्रत्यवादीत्, दिशत-
 'मुद्रापादमूल्याः पूपा अय्येतेषां निमिनं तथा पर्याप्ता न भवि-
 ८ व्यन्ति यथेतेषामेकैकस्तोकं लभ्यते । तदीयशिव्यालामेकोऽर्थतः
 ९ पित्रस्य भ्राताद्वियसं ब्रवीति, अस्त्वत्र चुद्र एको बालकः, तस्य-
 १० मीपं पञ्च यावपूपा मौनौ च द्वौ चुद्रौ विद्यन्ते । एतावतः प्रति
 ११ तु तत् किं? यीशुस्तदाब्रवीत्, यूर्यं तान् मानवान् भोजनायोप-
 वेश्यत । तत्र प्रभृतं शष्पमासीत् । यै च पुरुषा उपविश्युसे
 १२ संख्या प्रायेण पञ्च सहस्राणि । ततः परं यीशुस्ताम् पूपान्
 जगाह, धन्यवादं कृत्वा च शिष्येभ्यो ददौ, पुनर्ज्ञ शिष्याः समा-
 १३ सीनेभ्यो मनुष्येभ्यो ददुः । तथैव तयो मनियोसेभ्यो यथेष्टम-
 १४ दीयत । तेषु तु त्वं त्वं स खशिव्यान् जगाह, अवशिष्टा भग्नांशा
 १५ युधाभिः सञ्चीयन्तां, किमपि मा विनश्शतु । अतस्ते तेषां पञ्चानां
 यावपूपानां भेद्यूभिः शेषितान् भग्नांशान् सञ्चित्य तै र्हादश
 १६ उक्षकान् पूरयामासुः । यीशुना कृतं तदभिज्ञानार्थकर्म दृष्ट्वा
 १७ मनुष्या अवदन्, सत्यम्, अयं स भाववादी येन जगत्युपस्थानय-
 १८ मिति । अतस्ते मां राजानं चिकीर्षन्तो मां धर्ममागमिव्यन्तीति
 शाला यीशुरेकाकी पुन र्गिरिमाशिश्राय ।

१९ तस्य शिव्यास्तु सन्ध्यायामुपस्थितार्थां समुद्रतीरमवरुद्धा नावं
 २० प्रविश्य उमुद्रपारस्य, कपात्ताङ्गमं गम्य प्रदृशात् । ततः परम्
 २१ अभ्यकारे जातेऽपि यीशुसेषां समीपं नामेत्वान् उमुद्रकं महा-

वायोराधातेनाचोभ्यत । इत्यं वहमानास्ते यदा साहौकं क्रोशं १६
क्रोशद्वयं वा गर्त्तस्तदा यीशुं समुद्रस्योपरि ब्रजन्तं नावो निकट-
सुपस्थितस्त्र लक्ष्यामासुरनेन विभुश । स तु तानाम् अथमहं २०
मा भैष । ततस्ते तं नावि यहीतुमरोचयन्, नौस्त्र तत्क्षणं २१
तेषां गन्तव्ये म्यल उपतस्ये ।

तत्परदिने समुद्रपरे जनर्निवहस्तिष्ठन्नासीत् । तदीयशिष्यैः २२
प्रविष्टात् पेततादन्यः पेतस्तत्र नासीत्, तदीयशिष्याणां प्रवेशकाले
च सा नौ योग्यिना न प्रविष्टा केवलं तदीयशिष्यैरेव प्रविष्टैतत्
तैर्जनैरदर्शि । तत्पश्चात् तिविरियात् आगता अन्या नावस्तत्स्यान् २३
समीपसुपतस्थिरे, यत्र कृते प्रभुना धन्यवादे पूपासै भुक्ताः ।
अतोऽत्र योग्युनास्ति तदीयशिष्यास्त्र न सन्तीति दृष्ट्वा ते जना २४
अपि नौका आरूप्य योग्युमन्विष्यन्तः कफरनाह्नममाजग्नुः समुद्र- २५
पारे तं प्राय च पप्रच्छुः, रव्विन्, भवानत्र कदोपस्थितवान् ?

योग्युस्तान् प्रतिजगाद्, सत्यं सत्यं, युशानहं ब्रवीमि, यूयमभि- ३६
ज्ञानानि दृष्टवन्तो नैतत्कारणान्नामन्विष्य, प्रत्युत तान् पूपान्
भुक्ता यत् दम्पत्तस्तत्कारणादेव । कार्यं मा क्रियतां युशाभिः २७
चीयमाणस्य भक्ष्यस्य लिप्सया, क्रियतान्वनन्तजीयनं यावत् स्या-
यिनो भक्ष्यस्य लिप्सया । मनुष्यपुत्रेण तद् युशभ्यं दातव्यं । स
हि पित्रेश्वरेण सुद्वाङ्कितः । ततस्ते तमवादिषुः, ईश्वरादिष्टानि २८
कार्याणि चिकीर्षुभिरसाभिः किं कर्तव्यं? योग्युः प्रतिभाषमाण- २९
स्तानुवाच, ईश्वरादिष्टं कार्यमिदं, यत् तेन यः प्रहितो युशाभि-
स्तस्मिन् विश्वसितव्यं । ततस्ते तमाङ्गः, लं नु किमभिज्ञानार्थकर्म ३०
करोषि यद् दृष्ट्वासाभिस्त्रयि विश्वसितव्यं । लं किं समुपार्ज-
यस्मिः? अस्तपूर्वपुरुषा मरी मानामभुक्तत्, यतो लिखितमास्ते, ३१

३२ स तेभ्यो भोजनार्थं सर्वोत्पन्नं खाद्यं ददाविति । ततो यीशुमान्
अवादीत्, सत्यं सत्यं, युशानहं ब्रवीभि, मेणि युशभ्यं सर्वोत्पन्नं
खाद्यं च दत्तवान्, मम पिता तु युशभ्यं प्रकृतं सर्वोत्पन्नं खाद्यं
३३ ददाति । यत ईश्वरीयं खाद्यं तदेव यत ईर्गदत्तरति अगते
३४ जीवनं ददाति च । ततस्ते तमूचुः, प्रभो, सर्वदास्मभ्यं तत्
३५ खाद्यं ददातु । यीशुमु तानुवाच, अहमेव जीवनदायि खाद्यं ।

३६ मत्समीपं य आगच्छति, स नैव चोत्स्थिति, मयि यश्च विश्वसिति
३७ स कदापि न तषिष्यति । युशांस्त्वहसुक्तवान्, यन्मां दृष्ट्यापि न
३८ विश्वसित । पित्रा महां यद्यद्वयते सर्वं तत्त्वसमीपमायास्यति ।
३९ यश्च मत्समीपमायाति, स मया नैव वहि र्निक्षेप्यते । अतो न
मदीयाभीष्टमपि तु मत्प्रेषयितुरभीष्टं कर्तुमहं सर्वादवतीर्णः ।
४० मत्प्रेषयितुः पितुरभीष्टच्चेदं यनाच्यं तेन यद्यद् दत्तं तस्य किमपि
४१ मया न हारयितव्यमपि लक्षितमदिने सर्वं मयोत्यापयितव्यं । मत्प्रे-
षयितुरभीष्टच्चेदं यत पुत्रं निरौच्य यः कश्चित् तस्मिन् विश्वसिति,
४२ तेनानन्म जीवनं प्राप्त्यमन्तिमदिने च स मयोत्यापयितव्यः ।

४३ । अथ सर्वादवतीर्णं खाद्यमहसिति यीशुना यद्यक्तं, तत्कारणाद्
४४ यिहृदीयास्तमधि विवदितं प्रवृत्ताः ॥ तेऽवदन्, अमै किं न

४५ योषेषक्ष्य पुत्रः स यीशु यस्य पितरं मातरञ्ज जानीमः? कथं
४६ तर्हि स वदति, सर्वादवतीर्णाऽहसिति? यीशुः प्रतिभाषमाण-
४७ स्तानब्रवीत् मा विवद्यच्च मिष्ठः । अपरः केऽपि मत्समीपमायातुं
४८ न ग्रन्थोति, केवलं स यो मत्प्रेषयित्रा पित्राकृयते, स चान्तिम-
४९ दिने मयोत्यापयिष्यते । भाववादिनां यथे लिखितमास्ते,
५० भविष्यन्ति हि ते सर्वं ईश्वरेणैव शिक्षिताः ।

५१ अतो एः कश्चित् पितुः सकाशाच्छुला शिक्षितवान्, स मत्समीप-

मायाति । कोऽपि चत् पितरं दृष्टवान्, न तथा, ईश्वरस्य ४६
सकाशाद् योऽप्ति, केवलं स एव पितरं दृष्टवान् । सत्यं सत्यं, ४७
युग्मानहं ब्रवीमि, मयि यो विश्वसिति, तस्मानन्तं जीवनमासे । अहं ४८
जीवनदायि खाद्यै । युग्माकं पूर्जपूरुषा मरौ मानां भुक्तवत्तो ४९
स्मृतवन्तस्त्र । इदं स्वर्गादवतीर्णं खाद्यम्, मनुष्येण भोक्तव्यं, भुक्ता ५०
च न मर्तव्यं । अहं स्वर्गादवतीर्णं जीवनमयं खाद्यै । खाद्यमिदं ५१
येन भुज्यते स शाश्वतं जीविष्यति । यस्तु खाद्यमहं दास्यामि
तत्त्वम् मांसं यद्दातव्यं अगतो जीवनार्थै ।

ततो चिह्नदीया मिथो वाग्यद्वं कुर्वन्तोऽवदन्, भोजनार्थ- ५२
मम्माभ्यं स्वमांसं दातुमसुना कथं शक्यं? यीश्वरस्तदा तानवादीत्, ५३
सत्यं सत्यं, युग्मानहं ब्रवीमि, यदि मनुष्यपुत्रस्य मांसं माश्रीय
तस्य शोणितं न पिबत्य च, तर्हि यूयमन्तरेऽनन्तं जीवनं न
प्राप्तवन्तः । यो मम मांसमश्चाति मम शोणितं पिबति च, ५४
सेऽनन्तजीवनप्राप्त उत्थापयितव्यस्त्र मयान्तिमदिने । यतो मम ५५
मांसं सत्यं भक्ष्यं मम शोणितस्त्र सत्यं पानीयं । यो मम मांस- ५६
मश्चाति मम शोणितं पिबति च, मयि सेऽवतिष्ठते तस्मिन्न-
हस्तावतिष्ठे । यथा जीवनमयः पिता मां प्रहितवान् पितु गुणादहं ५७
जीवामि च, तथा यो मामश्चाति सेऽपि मम गुणाच्छीविष्यति ।
इदमेव स्वर्गादवतीर्णं खाद्यै । नास्तीदं तेन मानाख्यद्वयेण सदृशं, ५८
युग्माकं पूर्जपूरुषा यद् भुक्तवत्तो स्मृतवन्तस्त्र । खाद्यमिदं येन
भुज्यते स शाश्वतं जीविष्यति । कथा एतास्तेन कफरनाङ्गमे समा- ५९
जगत्त्वं उपदिशताकर्त्यन्तं ॥

अथ ताः श्रुता तदौथशिष्याणां बृहवोऽवादिषुः, कष्ठिनेष्यमुक्तिः ६०
केऽपि श्रीतुं शक्ता? तदौथशिष्यास्तु यदस्मिन् विषये विश्वदन्ते,

६१ यीशुरकरे तज्जावा तानवादीत्, इदं किं युग्मान् स्वास्थ्यति ?

६२ तर्हि मनुष्यपुत्रः पुरा यत्रासीत् तत् स्वानमार्होहन्तं तं यदा

६३ निरीचिक्षेष्वे, तदा किमनुमास्यत्वे? आत्मैव जीवनदायी, मांसं
किंभपि नोपकरोति । अहं युग्मयं यानि वर्चासि कथयामि,

६४ तान्यात्मा जीवनश्च । सन्ति हु युग्माकं केचिद्, ये न विश्वसन्ति ।

यतः के के न विश्वसन्ति को वा तं (शत्रुषु) समर्पयिष्यति तद्

६५ यीशुनादितोऽज्ञायि । स चाब्रवीत्, अतो हेतो यूयं मयोक्ताः,

अपरः कोऽपि मत्समीपमायातुं न शक्नोति, केवलं स यस्मै पित्रा
शक्तिरदायीति ।

६६ ततः प्रभृति तच्छिष्याणां बहवः पराङ्मुखीभूयाः पकात्ताः, न

६७ पुनर्लेन सार्हदमन्त्रजन् । तदा योग्यु दीदश्श प्रेरितानप्राचीत्, यूयमपि

६८ किमपक्षमितुनिच्छय? शिसोनः पित्रस्तमुवाच, प्रभो, कमाश्रयितु-

६९ मपक्षिष्यामः? सन्ति भवतोऽनन्तजीवनस्य कथाः । अस्माभिश्च

विश्वसितं ज्ञातश्च यद् भवान् जीवनमयस्ये श्वरस्य पुत्रः खीष्टः ।

७० यीशुस्त्वान् प्रत्युवाच, किं न दादश यूयं वरिता मया? तथापि

७१ युग्माकमेको दियावलः । अनेन स शिसोनस्य पुत्रमोक्षरियोतीयं

यिन्द्रदामसूचयत्, यतो द्वादशानामेकः सन्वपि स तस्य भावी

समर्पयितासीत् ॥ ६ ॥

७ सप्तमोऽध्यायः ।

१ छौष्ट्यस्य यिरुग्मालेसगमनं १४ मन्दिरस्त्वेकेभ्य उपदेशः १५ विवादिनः प्रति
प्रयत्नरं १६ तस्योपदेशः १० तमुद्दिष्य दोकानां विचारः १५, महायाजकानां
फरीदिग्नाम् छौष्ट्यं प्रति विप्रवता ।

१ ततः भर्तु योग्यु ग्राहीले प्रथ्याटत्, चतो यिन्द्रदीयासु जिघां-
२ सज्जीति द्वारवा स पुनः यिन्द्रियासां पर्यटितुं नैक्षत् । गिन्द्री-

यानासुटजनिर्माणाणां उत्सवे लासने सति तस्य भ्रातरस्तमवदन् , १
 लमतः स्थानादुक्षाय यिह्वदियां याहि, लया यानि क्रियन्ते,
 तानि कर्माणि त्वं शिवैरथालोक्यन्तां, यतः स्त्रयं संप्रकाशो ४
 भवितुमीहमानः कोऽपि गुप्तं नाचरति । त्वं यदेतानि साधयसि,
 तर्ह्यात्मानं जगतः प्रत्यक्षं कुर्विति । यतस्तदीयभ्रातरोऽपि तस्मिन् ५
 व्यशसन् । यीशुत्तदा तानवादीत्, मम समय इदानीमप्यनुपस्थितः, ६
 युश्माकं समयस्तु रच्यदा प्रस्तुतः । जगद् युश्मान् देष्टु न शकोति, ७
 मानु देष्टि, यतस्मिन्मयेदं सात्त्वं दीयते यत् तस्य कर्माणि
 दुष्टानि । यूयमेवेनमुत्सवं गच्छत । अहमधुनायेनमुत्सवं न गच्छामि, ८
 यतो मम कालु इदानीमप्यसम्पूर्णः । तानिदस्त्रां स गात्रीते- ९
 इवतस्ये । प्रस्थितेषु तु तदीयभ्रात्यु चोऽपि तमुत्सवं जगाम, न १०
 सप्रकाशमपि तु गुप्तमिव । ततो यिह्वदीया उत्सवे तं गवेषयन्तो- ११
 इवदन्, स नरः कुत्र? जननिवहेषु च तमधि बज्जतरो विवादः १२
 समजायत । केचिदवदन्, स भद्र इति । केचित् पुनरवदन्, न
 तथा, प्रत्युत स जननिवहमुन्मार्गगामिनं करोतीति । तथापि १३
 यिह्वदीयानां भयात् कोऽपि तमधि सप्रकाशं नाकथयत् ।

उत्सवस्थार्द्धकाले तु यीशु धर्मधाम गत्वोपदेष्टु, प्रवद्धते । १४
 अनेन यिङ्गदीया विस्तायापन्ना अवदन्, असावनधीत्यापि कथं १५
 शास्त्रविज्ञातः? यीशुः प्रतिभाषमाणस्तदनवादीत्, मदीयोपदेशो १६
 न मम, स मत्प्रेषयितुरेव । कर्त्तिवृद् यदि तस्याभीष्टमाचरितुं १७
 रोचयति, स तर्ह्युपदेशमधि ज्ञात्यन्ति स ईश्वरोत्पन्नोऽथवैहं स्ततो
 भाष इति । यस्तो भाषते स खीयगौरवमीहते, यस्तु स्त्रप्रेषयितु १८
 गौरवमीहते, स बत्यस्त्रिंश्चाधर्मो नास्ति । अवस्थां किं ज १९
 मोऽस्मिन् युश्मभ्यं दत्ता? तथापि युश्माकं कोऽपि अवस्थां न

- २० समाचरति । यूद्धं किमर्थं मां जिधांसय ? अननिवहः प्रत्यवादीत्,
 २१ त्वं भृताविष्टः, कस्त्वां जिधांसति ? यीशुः प्रतिभावैराणस्तानब्रवीत्,
 २२ कर्मैकमकारि मया, तत्र सर्वे यूद्धमाश्वर्यं मश्वर्यं । तत्कारणाद्
     (वदामि,) मोशि वृशभ्यं लक्ष्मेदस्य विधिं दत्तवन्, सोऽपि न
     मोशित उत्पन्नः प्रत्युत पितृभ्यः; यूद्धञ्च विश्रामवारे मनुष्यस्य
 २३ लिक्ष्मेदं कुरुथ । मोशि वृवस्या यन्न लंघेत, तदर्थं यदि विश्रामवारे
     मनुष्येण लक्ष्मेदः सोऽप्यस्त्वाहि विश्रामवारे सर्वाङ्गे मनुष्यो मया
 २४ स्वस्त्रीकृतोऽत्र किं महां कुरुथ ? चातुषं विचारं मा कुरुत,
     न्यायमेव विचारं कुरुत ।
- २५ ततो यिष्ठशालेमनिवासिनां केचिद्वदन्, (नायका) यं हन्तुं
 २६ यतन्ते, मनुष्योऽयं किं न स एव ? पश्यत च स सप्रकाशं भाषते तैश्च
     किमपि नोच्यते । अयं खीष्ट एवेति किं नायकैः सत्यमज्ञायि ?
 २७ अयन्तु कुत उत्पन्नस्तदसाभिर्विदितं । खीष्टस्तु यदायास्यति तदा
 २८ स कुत उत्पन्नस्तत् केनापि न ज्ञायियते । ततो यीशु धर्म-
     धामन्युपदिश्न् प्रोच्चैराह, यूद्धं माश्वं जानीयु कुतस्याहस्रत्यन्नस्त-
     दपि जानीय । अहल्लु न स्वत आगतः प्रत्युत सत्योऽस्मि माप्रेष-
 २९ यिता, स युषाभिर्विदितः । अहल्लु तं जानामि, यतोऽहं
 ३० तत्प्रकाशाद् (आगता) ऽस्मि, स च मां प्रस्तिवान् । ततसे तं
     धर्मुमयतन्त, तथापि कोऽपि तस्मिन् इस्तं नार्पयामास, यतस्या-
 ३१ नीमपि तस्य समयोऽनुपस्थित आयीत् । जननिवहस्य बहवो
     नराश्च तस्मिन् व्यश्वसिषुरवादिषुष्ट, खीष्टो यदायास्यति, तदानेन
     यानि हतानि तेभ्योऽधिकान्यभिज्ञानार्थकृमाणि किं स करिष्यति ?
- ३२ अथ अननिवहस्यमधीत्य यह व्यवदत तच्छुल्यं फरीदिनो
 तु भुक्तायामाकाष्ठं तं धर्मं पदांतीन् प्रेषयामासु । अतो यीशुसाम्

जगाद् इतः परमहं सोकं कालं युश्माभिः सार्वे स्वास्थामि, ततो
मत्प्रेषयितुः समीपं यास्थामि । यूचं मां गवेषयिष्यथ न लवास्थथ । ३४
अहम् यत्र विद्ये तत्रोपस्थातुं युश्माभिरशक्य । ततो यिङ्गदीषा ३५
मिथोऽवदन्, अनेन किं स्थानं गन्तव्यं यत् सेऽस्माभिरप्रायो
भविष्यति? अयं किं यूनानीयानां सधे विकीर्णजनानां समीपं
गत्वा यूनानीयान् शिक्षयिष्यति? कीदृशमिदमनेन कथितं वचनं, ३६
यूचं मां गवेषयिष्यथ न लवास्थथेत्यपरम् यत्राहं विद्ये तत्रोपस्थातुं
युश्माभिरशक्यमिति?

अथोत्तरस्यान्तिमदिवसेऽर्थतो महादिवसे यीशुस्तिष्ठनुर्वेण ३७
बभाषे, यः पिपासुः स मदन्तिकमागत्य पिबतु । मयि यो विश्व- ३८
मिति, शास्त्रीयोऽत्यनुसारेण तस्यान्तरादमृततोयस्य सरितः प्रस्तु-
विष्यन्ति । तस्मिन् विश्वासिभि र्थं आत्मा लस्यते तमधि तेनैतद- ३९
कथ्यत । पविचस्त्रात्मनो वितरणं तदायसमूतमासीत्, अतस्तदापि
—यीशुरप्राप्तप्रताप आसीत् । वचनमेतच्छ्रुत्वा जननिवहस्य बहवो ४०
जना अवदन्, सत्यम्, अयं स भाववादी । अन्येऽवदन्, अयं ४१
खीष्टः । अन्ये पुनरवदन्, कथमेतत्? खीष्टेन किं गालीसादा-
गत्वायं? शास्त्रे किं नेदं लिखितमात्मे यद् दायूदस्य वंशाद् ४२
—दायूदस्य वस्तियामाच वैतलेहमात् खीष्टेनागत्वायं? अतस्तमधि ४३
जननिवहस्य भेदः सञ्चातः । तेषां केचिच्च तं धर्नुमैच्छक्न्, तथापि ४४
कोऽपि तस्मिन् हस्तं नारपेयामास ।

ततसे पदातयो मुख्ययोजक्नां फरीशिनाच्च समीपं प्रत्या- ४५
जग्मुखे च तानप्रत्युः, स किमर्थं युश्माभि नानीतः? पदातयः ४६
प्रत्युः, स चादृशं भाषते, तादृशं कोऽपि मनुष्य इतिपूर्वं कदापि
न भाषितवान् । फरीशिनसदा तात् प्रत्युः, यूयमपि किमुक्तार्गं ४७

४८ नीताः? नायकानां फरीशिनां वा कोऽपि किं तस्मिन् विश्वास? ४९ प्रत्युत व्यवस्थानभिज्ञोऽसौ जननिवहः शस्तः । तदा तेषां मध्ये ५० गणितो यो नीकदीमो रजन्यां तस्यान्तिकम् गतवान्, स तान् ५१ अवीति, प्रथमं मनुष्यस्य मुखाद् वाक्यमश्रुला तेन किं क्रियते ५२ तदशाला वास्त्राकं व्यवस्था किं मनुष्यं दोषिणं करोति? ते ५३ प्रतिभाषमाणास्तमूच्चुः, लमपि किं गालीलीयः? अनुमन्त्रत्वालोक्य च यद् गालीलतः कोऽपि भाववादी नेत्रपद्मते ॥ ७ ॥

८ अष्टमोऽध्यायः ।

१ एकस्या व्यभिचारिण्या मोचनं ११ भाष्डागार उपदेशः ११ यिदीयैः साकं विवदन् १० व्याङ्गाहासे कथनं ४८ स्तन्त्रिंद॒प्रत्यक्षटनं साम्ब्राह्मनष्ठ ।

१ ततस्ते प्रत्येकं स्वप्तुं जग्मुः, यीशुश्च जैतृनगिरिं जगाम ।
 २ प्रत्यूषे तु स पुन धर्माधामन्युपतत्ये सर्वजनश्च तदन्तिकमागच्छत्,
 ३ स चोपविश्व तानशिक्षयत् । तदा शास्त्राध्यापकाः फरीशिनस्य
 व्यभिचारे धृतां स्त्रियं काञ्चित् तस्य समीपमानयन्ति, मध्यस्थाने
 ४ स्थापयिला च तं वदन्ति, गुरो, योषिदियं व्यभिचारं कुर्चन्त्येव
 ५ धृता । व्यवस्थायाच्च मोशिरसान् प्रस्तुपुष्टातेनेवृशीनां प्राणदण्ड-
 ६ माज्जापयामास, अतो भवान् किं वदति? तस्य विरुद्धमभियोग-
 सुचस्य लिप्स्या ते परीक्षमाणास्तमेतदूचुः । यीशुस्तु प्रक्षीभृयाङ्गुल्या
 ७ मृत्तिकायाम् अलिखत् । तेषु तं प्रत्यावतिष्ठमानेषु, स जड्जे-
 भूय तानवादीत्, युश्माक यो निष्प्रापः प्रथमं सेऽस्यां प्रस्तरं
 ८ निष्पितु । इत्युक्ता स पुनः प्रक्षीभूय मृत्तिकायामलिखत् । ते
 ९ तु तच्छुल्प भवेदेन दोषबोधमनुभूय च प्राचीनेभ्य आरभ्यान्त्यान्
 १० आवदेकैकशः सर्वे निरक्षामन् । इत्यमेकाकी यीशु मध्यस्थाने

निष्ठमी सा स्त्री चाश्चितेऽन् । ततो यीशुरुद्धर्मभूय तां स्त्रिय- १०
मृतेऽपरं कमपि न दृष्ट्वा च तां प्रपच्छ, नारि, लदभियोगिनसे
नराः कुत्र? लवं किं केनापि न दण्डार्हिक्षता? सावादीत्, न ११
केनापि, प्रभो । ततो यीशुरुस्तामाह, अहमपि लां न दण्डार्हि-
करोमि, याहि, पुनः पापं माकार्षीः ।

ततो यीशुः पुनर्जनैः संस्तु बभाषे, अहं जगतो ज्योतिः, १२
यो मामनुगच्छति स नैवाभ्यकारे ब्रजिष्यत्यपि तु जीवनरूपमालोकं
प्राप्यति । फरीशिनस्तदा तमूचुः, लया स्वार्थं साक्षं दीयते, तत्र १३
साक्षं न सत्यं । यीशुः प्रतिभाषमाणस्तान् जगाद, यद्यप्यहं १४
स्वार्थं साक्षं ददामि, तथापि मम साक्षं सत्यं, यतोऽहं कुत
आगतः क्व वा गच्छामि, तज्जाने । यूयन्तु न जानीय कुतो-
अहमागतः क्व वा गच्छामि । यूयं शरीरानुयायिनं विचारं कुरुथ, १५
अहं कस्यापि विचारं न करोमि । यद्यप्यहं विचारं करोमि, १६
तथापि मम विचारः सत्यः, यतो नास्त्यहमेकाकी, किन्त्वहमस्मि
मत्प्रेषयिता पिता चास्ति । युग्मदीयव्यवस्थायामपि लिखितमस्ति, १७
यद् द्वयोः साच्चिणोः साक्षं सत्यं । अहं स्वार्थं साक्ष्यदातास्मि, १८
मत्प्रेषयिता पिता च मयि साक्षं ददाति । तदा ते तं पप्रच्छुः, १९
कुत्रास्ति तव पिता? यीशुरुस्तान् प्रतिजगाद, यूयं मात्रं न
जानीय, मम पितरञ्च न जानीय । यदि मामज्ञास्यत, तर्हि मम
पितरमयज्ञास्यत । एतानि वच्चप्रसि धनागारे यीशुनाकर्णन् । २०
स तदा धर्मधामन्युपादिश्यत् तथापि कोऽपि तं न दधार, यत-
स्तदानोमपि तस्य समयेऽनुपस्थित आसीत ।

ततो यीशुः पुनरुस्तानवादीत् अहं गच्छामि, यूयञ्च मां २१
ग्रवेषयिष्यथ, स्तपापे मरिष्यथ-च । अहं यत् स्तानं गच्छामि-

- २२ तत्रोपस्थातुं युआभिरशक्यं । ततो यिहदीया अवदन्, स किमा-
त्प्राप्ताती भवितुमुद्यतस्तद्वेतोश्च वदति, यत् मृत्युनमहं गच्छामि
- २३ तत्रोपस्थातुं युआभिरशक्यमिति? स तदा तात्रवीत्, यूथमधः-
- स्थानीयाः, अहमूर्ध्यानीयाः । यूथमेतज्जगत्सुभव्यायाः, नास्मयह-
- २४ मेतज्जगत्सुभव्यायाः । ततो युआभ्यं कथितवान्, यूथं स्वपापेषु
मरिष्यथ । यतेऽहं सेऽस्मीति चेत्र विश्विष्य, तर्हि स्वपापेषु
- २५ मरिष्यथ । ते तदा तं प्रपञ्चुः, कल्पं? यीशुस्तानुवाच, आदित-
- २६ स्वदेव युआभ्यं कथयामि । युआनधि मया बज्ज वक्तव्यं बज्ज
विचारणञ्च कर्त्तव्यं । मत्प्रेषयिता तु सत्यः, तस्य मुखाच्च मया
- २७ यद्यद्यावि तदेव जगते कथते । स यत् तेषां ज्ञानार्थं पितरम-
- २८ स्वचयत् तत्त्वैवाधि । ततो यीशुस्तानव्रीत्, मनुष्यपुत्रे युआ-
भिरस्तीक्ष्णते ज्ञायिष्यते यदहं सेऽस्मि स्वतश्च किमपि न करोम्यपि
- २९ तु पित्रा यथादिष्टस्तथैवैतानि भावे । मत्प्रेषयिता च मया
सार्वमास्ते, स मासेकाकिनं न व्यक्तवान् यतस्मै यद्यद् रोचते
सर्वदा तदेव मया क्रियते ।
- ३० स यदैताः कथा अभाषत, तदा वक्तव्यस्तस्मिन् व्यश्विषुः ।
- ३१ ततो ये यिहदीयास्तस्मिन् व्यश्विषुमृत्युन् यीशु र्जगाद, यदि मम
- ३२ वाक्ये स्थिरा भवथ, तर्हि सत्यं यूथं मम शिष्याः स्य, सत्यञ्च
- ३३ ज्ञात्यथ, सत्येन स्वाधीनीकारिष्यन्वेच च । ते तं प्रत्युचुः, वयमब्राह्म-
मस्य वंशः, कदापि कल्पापि दास्यं नाचरितवन्नः । तत् कथं
- ३४ ल्योच्यते, यूथं स्वाधीनां भविष्यन्ति? यीशुस्तान् प्रत्यवादीत्,
सत्यं सत्यं, युआनहं वदामि, यः कस्त्रिपापमाचरति स पापस्य
- ३५ दायाः, दायम् न ग्रास्यतं भूषेऽवतिष्ठते, पुच एव ग्रास्यतमवतिष्ठते ।
- ३६ अतस्मै, युचेष स्वाधीनीकिष्यन्वेच, तर्हि सत्यरूपेण् स्वाधीना

भविष्यथ । अहं जाने यद् यूयमब्राह्मस्य वंशः, मानु जिधांसय, ३७
 यतो मदीयवाक्यं युश्मदन्तरे स्थानं नाशेति । मत्पितुः समीपं ३८
 मथा यद्यदर्शं तदेव कथ्यते, तथा च युश्मतितुः समीपं युश्माभि
 र्यद्यदर्शं तत् कियते । ते प्रतिभाषमाणास्तमूच्चः, अब्राह्मो- ३९
 अस्माकं पिता । यीशुस्तान् वदति, यद्यब्राह्मस्य सन्ताना अभ-
 विष्यत, तर्ष्णब्राह्मस्य क्रिया अकरिष्यत । इदानीन्तु माँ जिधांसय, ४०
 नरं य ईश्वरस्य मुखात् सत्यं श्रुत्वा युश्मभ्यं कथितवान् । अब्राह्म-
 मेणैतन्नाकारि । युश्मतितुः क्रिया युश्माभिः क्रियन्ते । ततस्ते तमूच्चः, ४१
 न व्यभिचारजाता वयम्, अस्माकमेकः पिताल्लि स ईश्वरः ।
 यीशुस्तदा तानुवाच, ईश्वरो यदि युश्माकं पिताभविष्यत, तर्हि ४२
 यूयं मयि प्रेमाकरिष्यत, यत्तेऽहमीश्वरान्निर्गत्यायातः, नैव हि
 स्तत आगतोऽहं, प्रत्युत स एव माँ प्रहितवान् । मम भाषा ४३
 किमर्थं युश्माभि नाभिज्ञायते ? कारणमेतद् यद् यूयं मम वाक्यं
 श्रोतुं न शकुय । यूयं पितुर्दियावलस्य सम्बन्धीयाः, युश्मतितुर- ४४
 भिलाषानाचरितुकामात्म । स आदितो नरघातक आसीत्, सत्ये
 च नावस्थितः, यतस्तस्मिन् सत्यं नाल्लि । स यदानृतं भाषते तदा
 निजस्तं भाषते, यतः सोऽनृतवादी तस्य पिता चाल्लि । अहम् ४५
 सत्यं भाषे, तत्कारणाद् यूयं मयि न विश्वसिय । मम पापमस्तीति ४६
 प्रेमाणं युश्माकं को ददाति ? यदि तु सत्यं भाषे, किमर्थं तर्हि
 यूयं मयि न विश्वसिय ? य ईश्वरसम्बन्धीयः स ईश्वरस्तोत्रीः ४७
 गृहणोति । युश्माभिसंन्तं म श्रूयन्ते, तत्कारणमेतद् यद् यूयमीश्वर-
 सम्बन्धीया न स्त । ४८
 . यद्यदीयास्तदा प्रतिभाषमाणास्तमवादिषुः, किं न युक्तमस्ताभिः ४९
 कथ्यते यत् त्वं ग्रन्थरीयो भूताविष्टस्तेति । यीशुः प्रतिष्ठगाद्, ५०

नास्म्यहं भूताविष्टः, प्रत्युत मम पितरं समानयामि, यूयच्च
 ५० मामवमानयथ । नाहं मत्समानान्वेषी, अस्ति लैक्षदण्डेषी तदि-
 ५१ चारयिता च । सत्यं सत्यं, युश्मानहं ब्रवीमि, यः कश्चिन्म
 ५२ वाक्यमनुपालयति, सोऽनन्तकालं यावन्मृत्युं न इद्यति । यिहदी-
 यास्तदा तमवदन्, अधुना वयं बुद्धा जानीमो यत् लं भूताविष्टः ।
 'अब्राह्मामो ममार, भाववादिनश्च ममुः, लं पुन वैदसि, यः
 कश्चिन्म वाक्यमनुपालयति, सोऽनन्तकालं यावन्मृत्युः नास्ताद-
 ५३ यिथतीति । अस्मत्पितुरब्राह्मामात् लं किं महत्तरः? म हि ममार,
 ५४ भाववादिनोऽपि ममुः, लमात्मानं कं कुरुषे? योग्युः प्रत्युवाच,
 यद्यहं स्वं समानयामि, तर्हि मम समानः किमपि नास्ति, मम
 ५५ पितैव मत्समानयिता, स युश्माकल्पीश्वर इति यूयं वदथ, तथापि
 स युश्माकमविदितः, अहन्तु तं जानामि । स ममाविदित इति
 चेद् वदेद्य, तर्हि युश्माभिः सदृशोऽनृतवादी भविष्यामि । अहं तं
 ५६ जानामि तस्य वाक्यमनुपालयामि च । युश्मतिपत्राह्मामो महि-
 ५७ नर्दशनस्याशया प्रसुमुदे तद् दृष्ट्वा चाहृष्यत् । ततो यिहदीयास्त-
 मूचुः, इदानीमपि तव पञ्चाशद्वर्षपरिमितं वयो नास्ति, लं
 ५८ किमब्राह्मं दृष्ट्वान्? योग्युस्तानुवाच, सत्यं सत्यं, युश्मानहं
 ५९ ब्रवीमि, अब्राह्मामस्य जन्मनः प्राङ्गालमारभ्याहमस्मि । तदा ते
 तमाहन्तुं प्रस्तरानाददिरे । योग्युस्तु प्रच्छन्नसेषां मधेन व्रजन्
 धर्मधामतो निःसारेत्य खानान्तरं जगाम च ॥ ८ ॥

८ नवमोऽथायः ।

१ अभ्याय अशुद्धार्थं च तस्मात्प्रोक्तानामाश्येश्वानं ११ फरीशिनां सभीपमभ्य
 जयनं ईदं तस्य पित्रेः कथा १४ फरीशिनां कथा १५ अभ्यापगमनं तस्य
 योग्युस्तानुवाच ।

गमनकाले स नरमेकं जन्मान्वय सचयामास । तस्य शिवास्तदा १
 तमप्राचुः, रच्छि, असौ यदन्वोऽजनि, तादृशं पापं केनाकारि? २
 असुना किं वागुर्थं पिहभ्यां? यीशुः प्रत्युवाच, (तादृशं) पापं ३
 नामुनाकारि, नापि वामुष्य पिहभ्याम्, प्रत्युतामुश्चिन्नीश्वरस्य ४
 क्रियाभिः प्रत्यक्षीभवितव्यम् । यावद् दिवसेऽस्ति तावन्मत्प्रेषयितुः ५
 क्रिया मया कर्तव्याः । आयातिं सा रात्रि र्देवा कार्यं कर्तुं ६
 केनापि न शक्यते । अहं यावज्जगति वर्त्ते तावज्जगतो ज्योतिरस्मि । ७
 इत्यं भाषिला स भूमौ निष्ठीव्य तेन ष्टीवनेन पङ्कं रचयामास, ८
 पङ्केन तस्यान्वस्य चकुषी लिप्त्वा च तं जगाद् याहि, शीलोहास्य- ९
 सरस्यास्यं प्रकाशय च । भाषान्तरे नामोऽस्यार्थः प्रहित इति ।
 स तदा गत्वास्यं प्रकाश्य दृष्टिप्राप्तः प्रत्याजगाम ।

तप्रतिवेश्वरन्दादयो ये मनुष्याः प्राक् तमन्वयं ज्ञात्वालक्षयन्ते १०
 तदाप्राचुः, अयं किं न स जनो यः (प्रत्यहम्) आसीनोऽभिज्ञत? ११
 अपरेऽवदन्, अयं स एव । अपरे चावदन्, अयं तेन सदृशः । १२
 स लवादीत्, अहं स एव । ततस्ये तमप्राचुः, तव लोचने कथं १०
 प्रसन्नीभृते? स प्रतिभाषमाणस्तानवादीत्, यीशुनामा नर एकः ११
 पङ्कं छत्रा मम लोचने लिप्त्वा च मामादिदेश, शीलोहसरो १२
 गत्वास्यं प्रकाशयेति । ततोऽहं गत्वा प्रकाश्य च दृष्टिं प्राप्तवान् ।
 ते तदा तनप्राचुः, स कुचालिः? स आह, न जाने । १३

तदा ते तं पूर्वान्वयं फरीशिनां स्मीपमनैषुः । यीशुस्तु यस्मिन् १४
 दिने पङ्कं छत्रा सस्य नेत्रे प्रसन्नीकृतवौस्तद् विश्रामदिनं । फरी- १५
 शिनस्तदा तं पुनरप्राचुः कथं ल्या दृक्शक्ति लंभ्य? स तान् १६
 जगाद्; तेन मन्त्रेष्वधोः पङ्केऽर्पितेऽहमास्यं प्रकाशितवाग्, ततस्य १७
 पश्यामि । फरीशिनः केचित् तदा तमूषुः, नास्ति स नर रूपाद्यहितः, १८

थतः स विश्रामवारं जानुपालयति । अपरेऽवदन्, पापी मनुष्य
ईदृशान्यभिश्चानार्थकर्माणि कर्तुं कथं शक्नोति ? इत्थं तेषु भेदो
१७ जातः । न तस्मै तमन्धं पुनरप्राचुः, स तव नेत्रे प्रसन्नीकृतवानिति
इत्तास्यं तमधि किं वदामि ? स उवाच, स भाववादाति वदामि ।

१८ स यदन्धं आसीत् दृक्गक्षिञ्च प्राप्तवान्, यिह्नदीयासन्न
१९ संत्वममन्यन्त, ततः शेषे तस्य दृष्टिप्राप्तस्य पितरावाह्य तावप्राचुः,
२० अयं युवयोः पुत्रो यो युवयोः प्रमाणादन्वोऽजनि, अधुनायं कथं
२१ पश्यति ? तत्पितरौ प्रतिभाषमाणौ तानूचतुः, अयमसमत्युत्रोऽस्य-
२२ न्वोऽजनि च तज्जानीवः, कथन्वधुना पश्यति, केन वास्य नेत्रे
प्रसन्नीकृते तन्न जानीव आवां । वयःप्राप्नोऽयम्, इममेव पृच्छत,
२३ अयं स्वकथां स्वयं कथयिष्यति । तत्पितरौ यिह्नदीयानां भया-
देवेत्यमभाषेतां, यतो यः कश्चित् तं स्त्रीयं मत्वा स्वीकरिष्यति स
२४ समाप्तेष्टो भविष्यतीति यिह्नदीयास्त्यूर्ध्वं निश्चितवन्नः । तत्का-
रणात् तस्य पितरावूचतुः, अयं वयःप्राप्नः, इममेव पृच्छतेति ।

२५ तदा ते द्वितीयवारं तं पूर्वान्धमाह्य जगदुः, ईश्वरस्य
२६ महिमानं स्त्रीकुरु, वयं जानीमो यत् स नरः पापी । स प्रति-
२७ भाषमाणोऽत्रवीत्, स पापी न वेत्यहं, न जाने, एकमेव जाने,
२८ पूर्वान्धोऽहसिदानों पश्यामि । ते तं पुनरप्राचुः, स लां प्रति किं
२९ क्षतवान् ? कथं तव नेत्रे प्रसन्नीकृतवान् ? स तान् प्रत्यवादीत्, पुरा
मयोक्ता यूयं नाश्रौष्ट, किमर्थं पुनः ओतुमिच्छथ ? यूयमपि
३० किं तस्य शिव्या भवितुं वाच्छथ ? तदा ते तं न्यंकुर्वन्नोऽवादिषुः,

३१ लं तस्य शिव्यः, वयं मोशेः शिव्याः । मोशिनेश्वरः संलग्नाप तद्
३२ इ० वैश्यं जानीक्ष, असौ तु कुत्स्त्यन्नक्ष जानीमः । स नरः प्रति-
३३ भाषमाणस्तान् जगाद्, अचेतदेवाश्वर्यं, यत् स कुत्स्त्यन्नक्ष

युश्चाभि न ज्ञायते । स हि मम नेत्रे प्रसन्नीकृतवान्, वयस्तु जानीमो ११
यदीश्वरः पापिना॑न इट्टणोति, प्रत्युत्यो मनुष्य ईश्वरभक्तसुदभीष्ट-
माचरति च तस्यै इट्टणोति । जन्मान्तरस्य नयने केनापि प्रसन्नीकृते १२
इत्यायुगान्नाश्रावि । असौ चेदीश्वरप्रहिते नाभविष्यत् तर्हि किमपि १३
कर्तुं नाशक्ष्यत् । ते तं प्रत्यवादिषुः, सर्वाङ्गः पापाविष्टोऽजनिष्ठा १४
यस्त्वं लं किमस्मान् शिर्यसि ? इत्युक्ता ते तं वहिश्वकः ।

स तै वैचिकृत इति श्रुता यीशुस्तमनुस्तृत्य जगाद, तं १५
किमीश्वरस्य पुने विश्वसिषि ? स प्रतिबभाषे, स कः, प्रभो ? अहं १६
तस्मिन् विश्वसानि । यीशुस्तमब्रवीत्, स लयादर्शि, लया यः १७
चलपति स एव सः । तेनावादि, विश्वसिमि, प्रभो । इत्युक्ता स १८
प्रणिपत्य तमर्चयामास ।

यीशुस्तदा बभाषे, ये न पश्यन्ति तै ईश्वर्यं, ये च पश्यन्ति १९
तैरन्वीभवितव्यमिति विचारार्थमहं जगदिदमागतः । तच्छ्रुत्वा ये २०
केचित् फरीशिनस्तेन सार्वमविद्यन्ते त तमवादिषुः, वयमपि
किमन्वाः ? यीशुस्तानाह, यद्यन्वा अभविष्यत, तर्हि निष्पापा २१
अभविष्यत, युश्चाभिस्त्विदानीमुच्यते पश्याम इति, ततो युश्चाकं
पापमवतिष्ठते ॥ ८ ॥

१० दशमोऽध्ययः ।

१ छीटेन सत्यं मेषगद्युदारखण्डस्य द्वूर्मर्म २ तलू तात्पर्यं ११ सत्यं मेषपाणक-
खण्डस्य द्वूर्मर्म १२ छीटेन सच गिहदीयानां विवादः १२ लोकानामुपदेशः
१३ यद्यनमयाकठगमनम् ।

सत्यं सत्यं, युश्चानंश्च ब्रवीमि, योऽन इति वारेण लेववाटं प्रविष्टे- १
तहृष्णायेनारोहति स वोरो दखुच्च, यस्तु इति वारेण प्रविष्टति स २
२५४

६ मेषाणां रक्तकः । तस्य निमित्तं दौवारिकोऽद्वारं मुम्भति, मेषाश्च
तस्य गिरं गृष्णन्ति, स चैकैकस्य नामा निजमेषानाङ्गयर्ति वहि
७ र्नयति च । स च यदा निजस्वान् वह्निः करेति । तदा तेषामयतो
८ ब्रजति, मेषाश्च तमनुगच्छन्ति, यतस्य तस्य गिरं जानन्ति । पर-
कीयन्तु नैवानुगमिष्यन्ति प्रत्युत तस्मीपात् पस्तायिष्यन्ते, यतस्ये
९ परकीयाणां गिरं न जानन्ति ।

१० उपसेयं यीशुना तेभ्योऽकथ्यते, ते तु तेन यदच्यते तत्त्वा-
११ बुध्यन्ते । यीशुखदा पुनस्तानुवाच, सत्यं सत्यं, युश्मानहं ब्रवीमि,
१२ अहमेव मेषवाटद्वारं । यावन्तो मदयत आगतास्ते सर्वे चोरा
१३ दस्यवश्च, मेषास्तु तेषां नाश्वरण् । अहं द्वारस्वरूपः । मया थः
१४ प्रविशति, स त्राणं लस्यते, स च प्रवेद्यति निर्यास्ति च प्रचार-
१५ मास्यति च । चोरो नान्यकार्यार्थमायाति, केवलं चौर्यहृद्या-
१६ विनाशार्थमेव । मेषास्तु यथा जीवनम् अतिपूर्णताश्च ग्राम्युक्तदर्थ-
१७ महमागतः ।

१८ अहं स भद्रो मेषरक्तकः । भद्रो मेषरक्तकोऽमेषाणां निमित्तं
१९ खप्राणांस्त्यजति । यो वैतनिकस्तु न मेषरक्तकः, मेषाश्च यस्य
२० निजस्वा न सन्ति, स वृक्षमागच्छन्तं, निरीक्ष्य मेषान् विजहाति
२१ पलायते च । ततो वृक्षस्वान् हरति मेषान् विकिरति च । वैत-
२२ निकः पलायते, यतो हेतोः स वैतनिको मेषेषु निश्चिन्तस्य । अहं
२३ स भद्रो मेषरक्तको मदीयांश्च जानामि । मदीयाश्च मां जानन्ति,
२४ यथा पिता मां जानात्वाहस्त्र पितरं जानामि । मेषाणां निमित्तं
२५ खप्राणांस्त्यजामि च । सन्ति ममैतन्मेषवाटस्येऽप्यन्ते मेषाः, तेऽप्य
२६ भयानेतव्यः ते च मम गिरं ओष्ठन्ति, इत्थं मेषव्रज एको
२७ भविष्यति । मेषरक्तस्येकः । एतत्कारणामतिता मयि प्रेम करेति

थतोऽहं मम प्राणांस्यथा व्यजामि थथा तान् पुन र्घीश्चामि ।
नामः कोऽपि ममसानपइरति, स्वयमहंस्यांस्यजामि । तांस्युं १८
मम सामर्थ्यमासे, पुनसान् यहीतुमपि मम सामर्थ्यमासे ।
आदेशोऽयं मत्पितृतो मयालभ्यि ।

एतेभ्यो वाक्येभ्यो यिहदियेषु पुन र्भेदः सञ्चातः । तेषां मध्ये १९
बहुवेऽवदन्, स भूतावेष्ट उम्भतत्त्व, किमर्थं तस्य इटुणुय? अन्ये- २०
अवदन्, न सन्ति भूताविष्टस्योक्त्य इमाः । भूतः किमन्यानां २१
नेत्राणि प्रसन्नीकर्तुं शक्नोति?

अथ यिहशलेमे मन्दिरोर्मुर्गपर्वाभृत् । तदा हेमन्तकाल २२
आसीत् । एकदा धर्मधात्रि शलोमनोऽलिङ्गे विरहम् यीरु र्यङ्ग- २३
दीर्घी वैष्टिः पृष्ठंसु, कति कालमन्त्राणान् संशयारुढान् धारयसि? २४
तं चेत् खीष्टस्त्र्यमान् स्पष्टं वद । यीरुसान् प्रत्यवादीत्, यूयमुक्ता २५
अथा, न तु विश्वसिथ । मत्पितु नामाहं याः क्रियाः करोमि ता २६
एव मामधि सात्यं ददति, यूयन्तु न विश्वसिथ । यूयं हि न
मदीयमेषाणां श्रेणां गणाः । (युआनहं तदनुरूपमुक्तवान् ।)

मम मेषा मम गिरं गृण्णन्ति, अहम्बु तान् जानामि, ते च मामनु- २७
गच्छन्ति तेभ्योऽहश्चामनं जीवनं ददामि । अनन्तकालेऽपि ते नैव २८
विनंक्षयन्ति, मम कराच कोऽपि तान् नापइरिव्यति । ते मद्यं घेन
इत्ताः स मदीयपिता सर्वेषो महन्तरः । मत्पितु र्षसाच तान्- २९
पहुर्तुं कोऽपि न शक्नोति । अहं प्रिता चैकं स्वः । यिहदियास्तदा ३०
पुनसामाहन्तुं प्रसारानाददिरे । यीरुसान् प्रत्यवादीत्, मत्पितुः ३१
स्वकाशादहं युआन् यह्नयि स्तिकर्माणि दर्शितवाम्, तेषां कस्य ३२
कर्मणः कारणानां प्रसारैराहय? यिहदीश्चाः प्रतिभाष्माणास्त- ३३
मदादिषु, नैव स्तिकर्मणः कारणात् त्वां प्रसारैराहयः, प्रत्युतेष्व-

४८ गिन्द्राकारणात्, यतस्य ममुषः सन्नात्मानमीश्वरं कुरुषे । यीशु-
स्नान् प्रतिजगाद्, युआकं ग्रास्ते किं नेदं लिखितमास्ति, मयोक्त-
मीश्वरा' यूयमिति ? स यदि तान् ईश्वरान् ऋभितवान् यान्
४५ प्रतीश्वरस्य वाक्यं प्रादुरभृत्, यदि च शास्त्रस्य लोपो न सम्भवति,
४६ तर्हि पिता यं पवित्रीकृत्य जगति प्रहितवान् सोऽहं कथितवान्
ईश्वरस्य पुत्रोऽस्मीति कारणात् किं मां वदय लभीश्वरं निन्दयीति ?
४७ यदि मत्यितुः किया न करोमि तर्हि मयि मा विश्वसित,
४८ यदि तु करोमि, मयि च न विश्वसिथ, तर्हि कियासु तथा
विश्वसित, यथा ज्ञात्यय विश्वसित्य च यन्मयि पिता तस्मिंश्वासं
स्थितः । तदा ते पुनर्सं धर्तुमयतन्न, स हु तेषां इस्तोता
निःसंशार ।

४९ ततः परं यीशुः पुन र्यद्वनपारस्य तत् स्थानं प्रतस्ये यत्र प्रथमं
५० योइनोऽवागाइथत्, तज्जीवावतस्ये च । बहवस्त्र तदन्तिकमागच्छच्च-
५१ वदंश्व, योहनः किमपभिज्ञानार्थकर्म न कृतवान्, इममधि शु
५२ योइनो यद्यदुक्तवांस्तत् सर्वं सत्यमामीत् । बहवस्त्र तत्र तस्मिन्
व्यश्वसिषुः ॥ १० ॥

११ एकादशोऽध्यायः ।

१. लासारस्य पीडितब्दं ७ सविकर्ते च्छीष्टस्य गमनं १० तस्य भगिनीभ्यां सार्वं
खोडस्य कथनं तयोर्यापमष्ट ४३ महायाजककरोश्चिना धिपहत्वकरणं
५५. निकारीत्युते तं धर्तुं चेष्टा ८ ।

१ अथ वैथनियानिवासी लासाराभिधः कस्तिवरो व्याधित
आसीत् । वैथनिया मरियमस्त्रसा भगिन्या मार्यायाश्व याम
२ आसीत् । मरियम् सा योग्यिद् या सुगन्धितैलेन प्रभुं समलीलिपत्

खकचैश्च तच्चरणौ पर्यमार्वीत् । तस्या एव भाता लासारो व्याधित
आसीत् । अतस्य भगिन्यौ दूतं प्रहित्य तस्मै निवेदयामास्तुः, ३
प्रभो, पश्यतु, भवेन् यस्मिन् प्रेम करोति स व्याधितः । यीशुखु
तच्छुवाप्रवीत्, व्याधिरथं न मृत्यवे प्रत्युतेश्वरस्य महिमाधीः, ४
ईश्वरस्य पुचो यथा तेन महीयेत । यीशु र्मार्यादां तस्या भगिन्यां ५
[मरियमि] लासारे च प्रेमाकरोत् । स तु यत्ताविद्यत तत्र ६
तद्व्याधिसंवादश्रवणात् परमपि दिनद्वयमवतस्ये ।

ततः परन्तु स स्वश्यानवादीत्, पुनर्यिहृदित्या गम्यतामस्याभिः । ७
शिव्यास्तं वदन्ति, रब्बिन्, दिनेऽमुश्मिन् यिहृदीयाः प्रस्तराघातेन ८
भवन्तं मारयितुमयतन्त, भवांश्च किं पुनस्तत्र गच्छति ? यीशुः ९
प्रतिबभाषे, दिवसे किं न द्वरश्च घटिका भवन्ति ? दिवा यः
परिव्रजति स न स्वलति, यनः स जगतोऽस्य ज्योतिः पश्यति, १०
निश्चायान्तु यः परिव्रजति स स्वलति, यतो ज्योति न
तैदन्तःस्य ।

एतत्कथनात् परं स तानब्रवीत्, अस्मद्भ्यु लोमारः स्वपिति, ११
तं जागरयितुन्तु गच्छामि । शिव्यास्तदा तमूचुः, प्रभो, स यदि १२
स्वपिति, तर्हि तरिव्यति । यीशुखुस्य मृत्युमुद्दिश्य कथिनवान्, ते १३
त्वमन्यन्त, स निद्रारूपस्थित्यनमुद्दिश्य कथयतीति । अतएव यीशु- १४
सदानान् स्थृतमब्रवीत्, लासारो भमार, यूयच्च विश्वसिष्यथेति
बुद्धा युश्मदर्थं तत्र मदनुपस्थितवादृहं हृष्ट्यामि । तद्यथा तथास्तु, १५
तत्परीयं गम्यतां । तदा धोर्मा अर्थतो दिदुसो [जमकः] सह- १६
शिव्यान् जगाद् अस्माभिरपि गम्यतां, तेन साहृदयं यथा मरिव्यामः ।
इत्यं यीशु र्थदागमत् तदाजानाद्, यदादिनचतुष्टयात् स [लासारः] १७
भवागारे शेते । वैथनिया च यिरुशालेमस्य वर्मीपस्या प्रायेण १८

१६ क्रोशैकदूरासीत्, बहवो यिह्वदीयाश्च मार्यामरियमो भ्रातृशोक-
मान्वनार्थं तथो र्ग्नहमागतवन्नः ।

२० मार्या तदा यीशोरागमनसंवादं श्रुत्वैव तं प्रेत्युज्जगाम, मरियम्

२१ तु गृह आसीनावातिष्ठत । मार्या तदा यीशुमवादीत्, प्रभो,

२२ भवान् यद्यचास्यास्यत्, तर्हि मम भ्राता नामरिष्यत्; जाने

लघुनापि भवान् ईश्वरं यद्यत् प्रार्थयिष्यते, तदीश्वरेण भवते

२३ दायिष्यते । यीशुस्तां ब्रूते, तव भ्राता पुनरुत्थास्यति । मार्या तं

२४ ब्रूते, अन्तिमदिने पुनरुत्थाने स उत्थास्यतीति जाने । यीशुस्ता-

२५ मुवाच, अहं पुनरुत्थानं जीवनम् । मयि यो विश्वसिति स मृत्वापि

२६ जीविष्यति, यः कश्चिच्च जीवति मयि विश्वसिति च, सेऽनन्तकाले-

२७ इपि नैव मरिष्यति । अत्र लं एति विश्वसिषि? सा तं ब्रवीति,

तथैव, प्रभो । जगति येनागल्यम् ईश्वरस्य पुत्रः स खीष्टो भवा-

२८ नेवेति विश्वासो मयाकारि । इत्युक्ता सप्तगमाम, गुप्तम् स्वभगिनों

भरियममाङ्गयन्ती तामाह, गुरुरुपस्थितोऽस्ति लामाङ्गयति च ।

२९ सा तच्छ्रुत्वै सत्वरमुत्थाय तदन्तिकमायाति । यीशुस्तदापि यामं

३० न प्रविष्टवान् मार्या यत्र तं प्राप्तवती तत्रैवासीत् । ततो मरियमा

३१ सार्दूं गृहे विद्यमाना ये यिह्वदीयास्त्रामसान्वयंस्ते तां सत्वर-

३२ मुनिष्ठृत्यन्तों निर्गच्छन्तीम् दृष्ट्वा, सा रोदितुं श्वागारं यातीत्युक्ता

३३ च तामनुजग्मः । यीशुस्तु यत्रासीत् मरियम् तत्रोपस्थाय तं

३४ दृष्ट्वा च तत्त्वरणयोः प्रणिपत्येऽवाच, प्रभो, भवान् यद्यचास्यास्यत्,

३५ तर्हि मम भ्राता नामरिष्यत् । तदा यीशुस्तां रुदतीं तथा

३६ सार्दूमागताम् यिह्वदीयांश्चापि रुदतो विलोक्यात्मन्यधैर्यं गत्वा

३७ संकुभ्य रुपप्रस्त्र, संयुक्ताभिः कुञ्ज शायितः? ते तं बदन्ति, प्रभो,

३८ एत्य जिरीक्षतां । यीशुरशूलसुच्चत । ततो यिह्वदीया अवदन्,

पश्यत, स तस्मिन् ग्रीष्मके प्रेमाकुरुत । तेषां केचिच्चाज्ञः, तस्याभ्यस्य ३६
नेत्रे प्रसन्नीचकार योऽसौ सेऽसौ किमस्य मृत्युं निवारयितुमयि ३७
समर्था नाशीत् ? यीशुस्तदात्मरे पुनरधैर्यं गत्वा श्वागारसमीप- ३८
मागच्छति । तद् गुह्याकारं पाषाणेनापिहितज्ञाशीत् । यीशु ३९
ब्रवीति, तं पाषाणमपसारथत । तस्य मृतये भणिणी मार्या तं
बद्धति, प्रभो, इदानीं सं पूर्यते, यत् आपत्तुर्भ्यो दिनेभ्यः स मृतः ।
यीशुसां ब्रवीति, तं यदि विश्वसिषि, तर्हीश्वरस्य महिमानं ४०
इत्यसीति किं नोक्ता मया ? ततः स मृतो यत्राशेत, तत्र स्थितः ४१
पाषाणस्त्रैरपसारितः । यीशुस्त्रोर्ज्ञदृष्टिं छत्वा व्याजहार, पितः,
खामहं धर्यं वदामि, यतस्त्वं मे श्रुतवान् । तं सर्वदा मे पूर्णोषि ४२
तदजानाम् अपि लयाहं यत् भृदितस्तत्रैते विश्वसिव्यन्तीति बुद्धा
परितः स्थितस्य जगन्निवहस्य कारणादिहं मयोदाशारि । इदमुक्ता ४३
स प्रोक्ष्यैः क्रोशन् व्याजहार, लासार, वहिरागच्छ । तदा स मृतो ४४
बंहिरागमत्, स च दीर्घवक्त्रखण्डै र्बद्धचरणहस्तः स्वेदहरवस्तेष
वेष्ठितमुखज्ञासीत् । यीशुस्तान् ब्रवीति, बन्धनानि सुक्तेम गल्लुमनु-
जानीत । तदा भरियमः समीपमागता बहवो यिङ्गदीया यीशुना ४५
यद्यदकारि तद् इष्ट्वा तस्मिन् व्यशसिषुः, केचिच्चु फरीग्निमन्त्रिकं ४६
गत्वा यीशुना यद्यदकारि तत् तेभ्यो निवेदयामासुः ।

ततो सुख्याजकाः फरीग्निस्य मन्त्रिसर्भाः समाह्यावादितुः, ४७
किं करवाम ? स नरो वैङ्गन्यभिज्ञानार्थकर्माणि करोति । यदि ४८
तस्य उत्तिमित्यं शङ्खामहे, तर्ही सर्वे तस्मिन् विश्वसिव्यलि, रोभी-
याशागत्याजाकं स्थानंश्च मजादुर्दृश्य इरिष्यते । तेषां भथ्ये भणित- ४९
स्त्रेषो नरोऽर्थो यः क्रायापात्ताच्च सुङ्गक्षरस्य यज्ञाशाजक आसीन्
व तदा तस्मुताच्च, यूयं किमयि च ज्ञानीय नापीः तर्तुष्य, च

५० प्रजाटन्दस्य निमित्तसेकस्य मरणमसद्वितकरं तत्र च कृत्स्नस्य प्रजा-
 ५१ दन्दस्य विनाशः । एतत् तेन न स्तो व्याहारि, प्रत्युत स तस्य
 संवत्सरस्य महायाजक आसीत्, तत्कारणात् तेन भावोक्तिरियं
 ५२ व्याहारि यत् प्रजाटन्दस्य निमित्तं यीशुना मर्त्यं, नापि च
 केवलं तस्य प्रजाटन्दस्य निमित्तं, प्रत्युत विकीर्णानाम् ईश्वर-
 ५३ मन्त्रानानाम् एकत्र सङ्ग्रहणार्थमपि । तदिनमारभ्य ते तस्य वधार्थम्
 ५४ अमन्दयन्त । अतएव यीशु ने पुनः सप्रकाशं यिह्वदीयानां मध्ये
 पर्यट्त, प्रत्युत तस्मात् स्थानान्नरूपसमीपस्थम् इप्रथिमायां यामं
 प्रस्थाय स्वशिष्टैः सार्दूं तत्रैवावर्त्तत ।

५५ तदा यिह्वदीयानां निस्तारोत्सव आसन्न आसीत्, बहवो
 मनुष्याश्च शुचित्वसाधनार्थं निस्तारोत्सवात् प्राक् जनपदाद् यिह्व-
 ५६ शालेमं जग्मुः । ते तदा यीशुमगवेषयन् धर्मधान्ति स्थिता च
 मिथोउवदन्, किं मन्यत्वे, स किमुत्सुवे नैवापस्यास्यत इति ।
 ५७ सुख्ययाजकाः फरीश्निश्च तं धर्मुमिछक्तं आज्ञामपि दत्तवन्त्,
 यथा स कुत्र वर्तते तत् स्थानं यो वेत्ति स तत् सूचयेदिति ॥११॥

१२ द्वादशोऽध्यायः ।

१ योगेश्वरण्यो र्मतिथमा तैलमद्दनं ६ सामारं दद्यु बङ्गलोकानामागमनं
 ११ ख्वीष्टस्य यिरुण्डालेसगमनं १० ख्वीष्टसमीपेऽन्यदेशीयानामागमनं ११ ख्वीष्टस्य
 निजनिधनस्य भविष्यदाक्षं १७ अस्पलोके विश्वसनं १४ ख्वीष्टस्योपदेशस्य ।

१ ततो यीशु निस्तारोत्सवात् षट् दिनानि प्राग् बैथनिया-
 यासुपतस्ये । यो स्ततो सामारस्तेन स्ततानां मध्यादुत्यापितः स
 २ तत्त्वासीत् । तत्र च तस्य निमित्तं रात्रिभोज्यमकारि, मार्घा तत्र
 ३ पर्यट्त, सामारस्य तस्वर्भोजिनामेक आसीत् । तदा सरिधम्

अर्द्धेष्टकं बङ्गमूर्यं प्रकृतं जटामांसीरमयुक्तं सुगन्धितैलमादाय
चीशेश्वरणौ समलेपयत् स्वकचेश्व तौ चरणौ पर्यमार्चित्, क्षत्सं
प्लहस्त्र तस्य तैलस्य सौरभ्येण पर्यपूर्यते । तदा तच्छ्याणमे- ४
कोऽर्थतः शिरोनसुतो य ईक्षरियोतीयो यिङ्गदास्त्वस्मर्पयर्थात्-
भूत्, स ब्रवीति, सुगन्धितैलमिदं किमर्थं न चिभिः गतै मुद्रापादै ५
र्विक्रीतं दरिद्रेभ्यो दन्तस्त्र? न दरिद्राणां हितचिन्ननकारणात् ६
तेनेदमकथ्यत, प्रत्युत स चैरः सम्पुटवाही चासीत् सम्पुटे च यद्यन्न-
क्षियत तदहरत् तत्कारणादेव । योग्यस्तदाब्रवीत्, अमूमनुजानौहि, ७
मत्समाधिदिनार्थं तयेदं रचितं । दरिद्रा हि सततं युश्मत्सङ्गिनः, ८
अहन्तु न सततं युश्मत्सङ्गी ।

अथ योग्यस्तवास्तीति ज्ञाता यिङ्गदीयानां महान् जननि- ९
बहस्त्रोपतस्य, न केवलं यीशोः कारणात्, प्रत्युत मृतानां मध्यात्
तेनेत्यापितस्य लापारस्यापि दिङ्गच्या । मुख्याजकासु लापा- १०
इस्यापि हत्यार्थं मन्त्रयाद्वक्त्रिरे, यतस्य कारणाद् बहवो ११
यिङ्गदीया गता यीशो व्यशसन् ।

अथ परदिने योग्यु र्युङ्गालेममायातीति श्रुता पर्वार्थ- १२
मागतो महान् जननिवहः खर्जूरपञ्चवानादाय यीशोः प्रत्युङ्गमनार्थं १३
निर्ययाद्वुच्चरवदस्त्र, जय, प्रभो नौका य आयाति धन्यः स
इस्यापेक्षस्य राजा । योग्यसु युवर्गद्वयं प्राप्य तत्पृष्ठ उपविश, १४
यथा लिखितमास्ते ॥

मैवानुभृयनां चाये भेदो शीघ्रोनसुते ल्या । १५
पश्च राजा तवायात्यासीनो गद्वभशावके ॥

सर्वमेतत् तस्य शिष्टैः प्रथमं नार्वेधि, यीशोसु मृद्धिमप्राप्तेः १६
एवं ते सप्तर र्थत् तमधि कथेयं लिखितासीत् तं प्रतीत्यमकारि

१७ चेति । यीशु र्घुषासारं श्वागारान्निर्गमनार्थम् इतवान् मृतार्था
मथादुत्थापितवांश्चेति साक्षं तस्य तदानीन्तनसङ्ग्निवेशादीयत ।
१८ एतकारं प्रादेवार्थतः स तद् अभिज्ञानार्थकर्म छतवानितिकथा-
१९ अवणकरणादेव जननिवहसं प्रत्युच्चगाम । फरीश्चिनसदा परस्पर-
माङ्ग, युधाकं सर्वयन्नो व्यर्थसदृ विलोकयथ, जगदेव तस्य
पश्चाद् अपगतम् ।

२० पर्वत्युपासनार्थं ये आगमस्तेषां मध्ये कतिपया यूनानीया
२१ नरा आसन् । ते तदा गालौलस्थवैतमैदानिवासिनं फिलिपमभिगम्य
२२ प्रार्थयाच्चक्रिरे, प्रभो, वयं यीशु दिदृच्चामहे । फिलिप आगत्या-
न्द्रियं तद् वदति । पुनरान्द्रियफिलिपौ यीश्वे निवेदयतः ।
२३ यीशुस्तु प्रतिभाषमाणस्ताववादीति^१, मनुष्यपुच्छ्य महिमप्राप्नेः
२४ समय उपस्थितः । सत्यं सत्यं, युवामहं ब्रवीमि, गोधूमवीजं चेन्न
मृत्तिकायां पतिला मिथते, तर्हीकं तिष्ठति, यदि तु मिथते,
२५ तर्हि बड़ फलं फलति । यः खप्राणेषु प्रेम कुरुते, सोऽनन्तजीवनाय
हारयिष्यति, यस्त्वहस्तोके तान् प्रति विरच्यते, सोऽनन्तजीवनाय
२६ तान् रक्षिष्यति । कश्चिन्नानुयो यदि मां परिचरितुं स्वीकरोति, तर्हि
मामनुगच्छतु, तथा सत्यं यत्तास्मि मम परिचारकोऽपि तच्चैव
स्थास्ति । यथ कश्चिन्नां परिचरति, मम पिता तं सम्मानयिष्यति ।
२७ अधुना तु मम प्राणा उदिग्ना जाताः, अत्र किं वदानि ?
पितः, दण्डादसानामां तारय । प्रत्युतैतदर्थमहं दण्डमिमं यावदा-
२८ गतवान् । पितः, तव नाम महिमान्वितं कुरु । तदा गगनादियं
वाणी सञ्चाता, तन्मया महिमान्वितमकरि पुनश्च महिमान्वितं
२९ कारिष्यत इति । तच्च स्थितो जननिवहसदा श्रुत्वाब्रवीत्, सेधनादे
आत इति । अन्तेऽवदन्, कश्चित् खर्गदूतैऽगेन समभाषतेति ।

यीशुस्तु प्रतिभास्माणेऽग्रवीत्, न मदर्थं, किन्तु युग्मदर्थं वाणीयं १०
समभूत् । अधुना जगतोऽस्य विचारः साधते, अधुना जगतो- ३१
इस्याधिपति वर्वहि निर्वेष्यते । अहम् चेत् भूतलादुच्छीकृतो ३२
भवामि, तर्हि सर्वान् मदन्तिकमाकृत्यामि । स कीदृशं स्फुट्यु ३३
सहिष्यते वचनेनैतेन तदस्त्वयत् । ततो जननिवह उवाच, व्यवस्था- ३४
प्राठेन वयं श्रुतवनो 'यत् खोषिन शाश्वतं स्यात्यं, तद् भवान्
कथं ब्रूते, मनुष्यपुत्र उच्चीकर्त्तव्य इति? स मनुष्यपुत्रः कः ?
यीशुस्तदा तानवादीत्, इतः परं ज्योतिः स्तोकं कालं युआमिः ३५
सार्हं विद्यते । ततो यावज्ज्योतिस्थितिं तावत् परिव्रजंत,
नोचेदन्धकारेणावेद्यधे । अन्धकारे यः परिव्रजति स कुच
गच्छति तत्र जानाति । यावद् अयुआकं ज्योतिरास्ते तावज्ज्योतिषि ३६
तथा विश्वमित यथा ज्योतिषः पुत्रा भविष्यत । एतनि वचनानि
योहुस्तेभ्यः कथयामास, ततः परमपगत्य तेभ्यः प्रच्छन्नो बभूत्र ।
यद्यपि स तेषां समक्षमेतावन्यभिज्ञानार्थकर्माणि कृतवांस्तथापि ३७
ते तस्मिन् न व्यश्वसन् । इत्यं भाववादिनो यिशायाह्यैतद् वचनं ३८
सिद्धिं गतं,

असच्चावितसंवादे, विश्वासं कोऽकरोत् अभो ।

परमेशस्य बाङ्गवाभूत् कस्मै सम्प्रकाशितः ॥

एतत्कारणात् ते विश्वमितुं नाशकुवन्, यतो यिशायाहः पुन- ३९
रिदमपि व्याहृतवान्,

तेषां नेत्राणि चेऽन्योऽकिं चिन्ते स्यूलं चकार च । ४०

नोचेत् ते लोचनैः दृश्वा चिन्ते बुद्धिमवाय च ।

परादृत्ता भविष्यन्ति नोक्त्याश्वामयाकृत्या ॥ ४१

यिशायाह्यस्य प्रतापमपश्यत् तत इदं याहार्षीत्, तस्मैषोहिम्म स ४१

४२ बभाषे । तथापि नायकानामपि बहवस्त्रसिन् व्यश्वसिषुः, फरीशिनां कारणानु तं न स्वीकृतवत्ता:, समाजभृष्टा भविष्याम इति ४३ भव्यात् । यत ईश्वरदत्तगौरवात् ते मानवदत्तं गौरवं प्रेयो-उभयन् ।

४४ अपि तु यीशुरुचैःस्वरेण व्याहतवान्, यो मयि विश्वसिति, ४५ भ न मयि विश्वसियपि तु मप्रेषयितरि । यश्च मां निरीक्षते ४६ स मप्रेषयितारं निरीक्षते । अहं ज्योतिःस्वरूपो जगदागतवान्, ४७ यः कश्चिन्मयि विश्वसिति स यथा तिमिरे न स्यास्यति । यश्च कश्चिन्मम वचांसि श्रुतो न विश्वसिति तस्य विचारो मया न क्रियते, यस्मात् जगतो विचारं कर्तुमागतोऽहं, प्रत्युत जगत् ४८ तारयितुमेव । यो मां निराकरोति मम वचांसि न गृह्णाति च तस्य विचारयितास्ते । मया कथितं वाक्यमेवान्तिमदिने तस्य ४९ विचारं करिष्यति । यतोऽहं न स्तः कथितवान्, प्रत्युत मया किं कथयितयं किञ्च भाषितयं, तन्निरुपिकाङ्गा मप्रेषयिता ५० पित्रा महामदायि । तस्माज्ञा च यद् अनन्तजीवनावहा तदहं जानामि । अतोऽहं यद् भाषे तत् पित्रा यथोक्तस्यैव भाषे ॥१९॥

१३ चयोदशोऽध्यायः ।

१ लैट्रेन सर्विष्याणां चरण वालनं ११ तस्य तात्पर्यं ११ यिहदा विश्वासघातौ भविष्यतौति ज्ञापनं ११ शिष्यभः द्वौ ईश्वरोपदेशः ११० पित्रस्य १११ ज्ञीकारज्ञापनस्य ।

१ अथ निस्तारोत्सवात् प्राग् योग्यु र्यदा, जंगतोऽस्मात् पितु-रन्तिकमात्मगमनस्य समयमुपस्थितमज्ञानात् तदा जगति स्थितान् थान् निजस्थान् प्रति प्रेम कृतवांस्तान् प्रत्यन्तं यावत् प्रेमाकृहत । २ अपि च शक्तुषु तत्सर्पणस्य वीजे दियावलेन शिमोनसुतस्येकरि-

योतीयस्य चिक्षद्वर्हदि निक्षिपे सति यदा राज्ञिभोज्यमभवत्,
 तदा सर्वं पित्रा मत्करयोः समर्पितमह्मेश्वरसकाशादागत ईश्वर- ३
 समौपं गन्तुमुद्यतश्चेति ज्ञाला यीशु र्भोज्यादुत्तस्यै स्ववसनानि ४
 मोचयिला च गात्रमार्ज्जनवस्त्वमादाय तेन खकटिं बबन्धेऽपि ५
 ततः परं प्रक्षालनपात्रे तोयं निधाय शिव्याणां चरणान् प्रक्षाल- ५
 यितुं खकटौ निबद्धेर्न मार्ज्जनवस्त्वेण मार्ज्जयितुञ्चारेभे । इत्थं ६
 स यदा शिमोनपित्रस्य समीपमागच्छत् तदा स तमवादीत्, —
 प्रभो, भवान् किं मम चरणौ प्रक्षालयेत्? यीशुः प्रतिभाष- ७
 माणस्मुवाच, मया यत् क्रियते, त्वया तदिदानीं न ज्ञायते,
 इतः परन्तु ज्ञायिष्यते । पित्रस्तं ब्रूते, भवान् अनन्तकालेऽपि ८
 नैव मच्चरणौ प्रक्षालयिष्यति । न्यौशुस्तं प्रत्यवौत्, यद्यहं तां
 न प्रक्षालयामि, तर्हि मया सार्द्धं तवांशिलं न भवति । शिमोनः ९
 पित्रस्तं वदति, तर्हि न केवलं मम चरणौ, प्रत्युत करौ शिर-
 श्चापि [प्रक्षालयतु] । यीशुस्तं ब्रूते, यः ज्ञातः केवलं चरणयोः १०
 प्रक्षालनं तस्यावशकं स हि सर्वाङ्गः शुचिः । यूथमपि शुचयः
 स्य, न तु सर्वे । यतो यीशुः स्वस्मर्पयितारमजानात्, तत्का- ११
 रणाङ्गाद, न सर्वे यूथं शुचयः ।

इत्थं तेषां चरणान् प्रक्षालय स स्ववसनान्याददे, पुन र्भोजना- १२
 योपविश्य च तानवादीत्, युशान् प्रति मया यदकारि तत्
 किं जानीय? युशाभिरहं गुरुः प्रभुशेष्यभिधीये, तत्त्वं भद्रं १३
 कथ्यते, यतोऽहं सं एवाम्नि । अतः प्रभु गुरुश्च योऽहं, सोऽहं १४
 यदि युश्वरणान् प्रक्षालितवांस्तर्हि परस्यरं चरणप्रक्षालनं युशा-
 भिरपि कर्त्तव्यं । यतोऽहं युशान् प्रति याहृश्च ज्ञातवान् तादृशं १५
 कर्म यूथमपि यत् करिष्यथ, तदर्थं युशान् त्रृष्णानं इर्शितवान् ।

१६ सत्यं सत्यं, युग्मानहं ब्रवीमि, नास्ति दासः सप्रभुतो महत्तरो
 १७ नापि वा प्रेरितः प्रेषयितु र्महत्तरः । यद्येतत् सर्वे जानीय
 १८ तर्हि तदाचरन्तो धन्या भविष्यथ । न सर्वान् युग्मानधीदं मया
 कथ्यते । अहं यान् वरितवांस्तान् जानामि, अपि त्वनेन शास्त्रीय-
 वचनेन सिद्धेन भवितव्यं,

यः पूपाशी मया सह ।

सोऽपि मत्प्रातिकूल्येन पार्षिण्ठेषं चकार ह ॥

१९ इदानीमेव सिद्धेः प्राग् यूयमुच्यते मया, सिद्धिकाले यथा
 २० विश्वसिष्यथ यदहं सोऽस्मि । सत्यं सत्यं, युग्मानहं ब्रवीमि, यो
 मया प्रहितं नरं गृह्णाति स मां गृह्णाति, मात्रं यो गृह्णाति
 स मत्प्रेषयितारं गृह्णाति । २.

२१ इदसुक्ता यीशुरात्मन्युदविजत, सात्यज्ञ ददत् कथयामास,
 सत्यं सत्यं, युग्मानहं ब्रवीमि, युग्माकमेको मां शत्रुषु समर्प-
 २२ यिष्यति । ततः स कमधि भाषते तत्र सन्दिहानाः शिष्याः
 २३ परस्परमालोकयन् । तदीयशिष्याणामेकस्तर्थतो यो यीशोः प्रियः
 २४ स तस्य क्रीडमालङ्घासीन आसीत् । शिमोनः पितः सङ्केतेन
 तमेवेदमादिशत्, यत् कसुदिश्य यीशु र्भाषते, तत् तेन पृष्ठा
 २५ वक्तव्यं । ततः स यीशो वैचसि शिरो निपात्य तं वदति, प्रभो,
 २६ स कः? यीशुः प्रत्यवादैत्, अहं [स्वपे] पूपखण्डं मञ्जिला
 यस्मै दास्यामि स एव सः । तनः स पूपखण्डं मञ्जिला शिमोन-
 २७ सुनायेक्षरियोतीयाय यिह्वदै ददां । तस्मात् पूपखण्डात् परं
 शैतानसं प्रावेचीत् । योशुसदा तमाद् लं यत् करोषि तत्
 २८ सत्वरमेव क्लृष्ट । किमुदिश्येद् तेनाकथत, तद् भोजनायासीनानां
 २९ केनापि जाग्रायत । स हि यिह्वदास्येत्सम्पुटवाहक आसीत्,

तस्मात् कैश्चिदन्वर्गीयत, यीशुस्तम्भवार्थमस्तप्रयोज्यानि इवाणि
केतुं किंवा दरिद्रेभ्यः किञ्चिद् दातुमाज्ञापयतीति । स तु तं ३०
पूपखण्डं गृहीत्वा सपदि निश्चकाम । तदा रात्रिरासीत् ।

तस्मिन् निष्क्रान्ते यीशुरुवाच, इदानीं मनुष्यपुत्रो महि- ३१
मान्वितोऽभृत, ईश्वरस्य तस्मिन् महिमान्वितोऽभृत । तस्मिंश्च- ३२
दीश्वरो महिमान्वितोऽभृत, तर्हीश्वरोऽपि स्वस्मिंश्च महिमान्वित
करिष्यति, सत्वरमेव करिष्यति । वत्सः, युश्माभिः सार्वमहिमितः ३३
परं स्तोकं कालं स्वास्थ्यामि । यूयं मां गवेषयिष्यथ, यथा तु
यिहृदीयानहसुक्तवांस्तथाधुना युश्मानपि वच्चि, अहं यत् स्यानं
गच्छामि तत्रोपस्थातुं युश्माभिः न शक्यं । नवीनामेकामाज्ञां युश्मये- ३४
ददामि, यद् युश्माभिः परस्यरं प्रेम कर्त्तव्यं । यथा युश्मान् प्रति मयै-
तदर्थं प्रेमाकारि यद् यूयमपि परस्यरं प्रेम करिष्यत । यदि परस्यरं ३५
प्रेमाचरथ, तर्ह्यनेन सर्वे ज्ञास्यन्ति यद् यूयं मम शिष्या इति ।

१ शिमोनः पित्रसं ब्रवीति, प्रभो, कुत्र याति भवान्? यीशुस्तं ३६
प्रत्युवाच, यत्र गच्छामि, तत्रेदानीं मामनुगत्वं न शक्नोषि, पश्चात्
त्वनुगमिष्यसि । पित्रसं ब्रूते, किमर्थमधुनैव भवन्तमनुयातुं न ३७
शक्नुयां? भवदर्थमत्रं प्राणांस्त्वय्यामि । योशुः प्रतिवभाषे, मदर्थं ३८
त्वं किं प्राणांस्त्वय्यामि? सत्यं सत्यं, लाभत्वं ब्रवीमि, त्वं यावत्त्र
चिक्षिवो मां निक्षेप्यसे तावत् कुकुटो न रविष्यति ॥१३॥

१४ चतुर्दशोऽध्यायः ।

१ शिष्याणां सान्दर्भं च तस्य पितृयैवं १५ सत्यां तेषां समौपे प्रेरयितुं
प्रतिज्ञा १५ प्रस्तावीया कथा च ।

युश्माकं इद्यं मैवोद्विजताम्, ईश्वरे विश्वसित । मत्यपि १

७ विश्वसित । मम पितु निकेतने बहवो वामा सन्ति । नोचेद्
 युश्मभ्यकथयिष्यं । युश्मदर्थं हि स्यानं सज्जीकर्तुं गच्छामि ।
 ८ यदि च गला युश्मदर्थं स्यानं सज्जीकरोमि, तर्हि पुनरागत्य
 मस्मीपं युश्मान् यदीश्यामि, यत्राहं वर्ती तत्र यूश्मपि यथा
 ४ वर्तीष्यच्चे । यत् स्यानमहं गच्छामि तद् यूयं जानीय, पन्थान-
 ५ मपि जानीय । योमास्त्रं क्रूते, प्रभो, भवान् किं स्यानं गच्छति,
 ६ तत्र जानीमः, कथं तर्हि पन्थानं ज्ञातुं शक्याम ? योग्युस्तं
 वदति, अहमेव पन्थाः सत्यञ्च जीवनञ्च, नाम्यनोपायेन मनुष्यः
 ७ पितुः समीपमायाति, केवलं मया । माच्चेदज्ञास्यत, तर्हि मत्यि-
 तरमण्डास्यत । अधुनारभ्य च तं जानीय, तं दृष्टवन्तः ।
 ८ फिलिपस्त्रदा तं ब्रवीति, प्रसी, दर्शयत्वस्मभ्यं पितरम् अस्म-
 ९ दर्थं तत् पर्याप्तं भविष्यति । योग्युस्तमवादीत्, एतावकालं
 आवदहं युश्माभिः साहृं वर्ती, फिलिप, तथापि त्रिं मां किं न
 जानामि ? मां यो दृष्टवान् स पितरं दृष्टवान् । अतः कर्त्त-
 १० वदसि, दर्शयत्वस्मभ्यं पितरमिति ? त्रिं किमिदं न विश्वसिषि
 अदहं पितरि, पिता च मयि स्थितः ? युश्मभ्यमहं यानि वर्वामि
 कथयामि तानि न स्तः कथयाम्युपि तु मय्यवस्थितः पितैव
 ११ कर्माणि करोति । मयि विश्वसित यदहं पितरि पिता च मयि
 १२ स्थितः । नोचेत् कर्माणां कारणाद् विश्वसित । सत्यं सत्यं, युश्मानहं
 ब्रवीमि, मयि यो विश्वसिति, मया क्रियमाणानि कर्माणि
 तेनापि कारिष्यन्ते, तेभ्यो महत्तराणि च कारिष्यन्ते, यतो हेतो-
 १३ रहं मत्यिसुः समीपं गच्छामि, युश्माभिश्च मम नाम्या यत् किमपि
 प्रार्थीयत्वते तत् करिष्यामि, पुचे पिता यथा महिमान्वितो भवि-
 १४ अति । यदि मम नाम्या किञ्चन प्रार्थीयच्चे तर्हाहं तत् करिष्यामि ।

यदि मां शति प्रेम कुरुथ, तर्हि ममाज्ञा अनुपालयत, १५
 ततोऽहं पितरं याचिष्ये, स च युग्मभ्यमन्यमेकं शान्तिकर्त्तारं १६
 दास्यति युशाभिः साद्दृं येन शाश्वतं स्थातयं, तं सत्यस्वरूपमा- १७
 त्वानं दास्यति यो जगता यद्हीतुं न ग्रक्षते, यतः स तेन न
 दृश्यते नापि वा ज्ञायते । युशाभिस्तु स ज्ञायते, यतः स
 युश्मात्मीपमविष्टते युश्मदनश्च वर्णिष्यते । न परिव्यक्षामि १८
 युशान् अगाधान्, अहं युश्मदन्तिकमागच्छामि । स्तोके काले १९
 अतीते जगन्नां पुन न द्रक्ष्यति, यूयन्तु द्रक्ष्यथ, यतोऽहं जीवामि
 [ततश्च] यूयमपि जीविष्यथ । तस्मिन् दिने यूयं ज्ञास्यथ, यदहं २०
 मत्प्रितरि स्थितो यूयश्च मयि स्थिता अहश्च युश्मा सु स्थितः ।
 यो ममाज्ञाः प्राप्तंवांस्ता अनुपालयति च स एव मयि प्रेमकारी । २१
 अश्च मयि प्रेमकारी स मम पितुः प्रेमपात्रं भविष्यति, अहश्च
 तं प्रति प्रेम करिष्यामि स्तं तत्प्रत्यक्षीकरिष्यामि च । ईक्षरियो- २२
 तीयादन्यो यिङ्गदासदा तं ब्रूते, प्रभो, कथमेतद् यद् भवान् स्तं
 जगतः प्रत्यक्षं न कृत्वा सम्प्रत्यक्षं करिष्यति ? धीरुः प्रतिभाष- २३
 आणस्तमाह, कश्चिद् यदि, मां प्रति प्रेम करोति तर्हि मम
 वाक्यमनुपालयिष्यति, मम् पिता च तं प्रति प्रेम करिष्यति,
 तत आवां तस्य समीपमागमिष्यावस्तेन सह वसति करिष्यावश ।
 यो मां प्रति प्रेम न करोति स मम वाक्यानि नानुपालयति । २४
 अश्च वाक्यं युशाभिः श्रूयते, तत्र मम प्रत्यक्षं मत्प्रेषयितुः पितु
 वाक्यम् ।

युशाभिः साद्दृं वर्त्तमानोऽहं युश्मध्यं सर्वमेतत् कथितवान् । २५
 शान्तिकर्त्ता लर्यतो भज्ञाभिः पित्रा प्रेषयितशः पवित्र आत्मा २६
 युश्माम् सर्वं विष्णुष्यिष्यति, मया युश्मध्यं अप्यत् कथितं तत् सर्वं

२७ सारथिष्ठति च । अहं युश्मदर्थे दायमिवः ॥ न व्यजामि,
मदीयशान्तिं युश्मभ्यं ददामि । जगद् यथा ददाति नाहं युश्मभ्यं
तथा ददामि । युश्माकं हृदयं मैवोद्दिजर्ता मैव वा भीरु भवतु ।
२८ अहं गत्वा युश्मसीपमागमिष्यामीति युश्मभ्यं यदचकयं तद् यूयं
श्रुतवन्नः । यदि मां प्रति प्रेमाकरिष्यत, तर्हाहं पितुः समीपं
गच्छामीति यदचकयं तचानन्दिष्यत, यतः पिता सत्तो महत्तरः ।
२९ तत्सिद्धिकाले च यद् विश्वसिष्यथ, तदर्थमहमिदानीं सिद्धेः प्राग्
३० युश्मभ्यं कथितवान् । इतः परमहं युश्माभिः सार्द्धं न पुन वर्ज्ञ
वश्याषिष्ये । यतो जगतोऽस्याधिपतिरागच्छति, मयि च तस्य
३१ किमपि नास्ति । अहम्नु पितरं प्रति प्रेम करोमि पित्रा च
यथादिष्टस्तथाचरामीति जगता ज्ञातव्यम् । उर्ज्ञष्टत, स्थानाद-
स्थादस्माभिः प्रस्थीयताम् ॥ १४ ॥

१५ पञ्चदशोऽध्यायः ।

१ सत्य द्राक्षालतामवरूपलदर्शनं शिष्यगणस्य शास्त्रारूपलदर्शनं च सेषामनेकफल-
फलमावश्यकता १० तेषां भाविताऽन्नासान्वनयोः प्रकटनच ।

१ अहं यथार्थः दाक्षालता, मम पृता च कृषकः । मयि स्थिता
२ चा काचिच्छाखा फलं न फलति सा तेन ह्रियते । या काचि-
३ चाखा च फलं फलति, सा तेन तथा संस्क्रियते यथाधिकं फलं
४ च फलिष्यति । यूयं मया यद् वाक्यमुकास्तकारणेत् परिष्कृता
५ याताः । मयि युश्माभिरवस्थीयता, युश्मासु च मया । यथा
६ द्राक्षालतायामनवस्थाय शास्त्रया स्वतः फलं फलितुं न शक्यते,
७ तथा मद्भानवस्थाय युश्माभिरपि न शक्यते । अर्थं लता, यूयं
८ तस्माद्याः । यो सम्यवतिष्ठतेऽहम् यस्मिन्नवतिष्ठे, च वृक्षं

फलानि फलति ॥ यतो मत्तः पृथग् युशाभिः किमपि कर्तुं न
शक्यते । मनुष्यस्वेतमयि नावतिष्ठते, तर्हि स शाखेव वहि र्निष्प्रितः ६
युक्तीभूतश्च, मनुष्यैश्च सञ्ज्ञित्याग्नौ निष्प्रासा ज्वलन्ति ।

यूयं यदि मयवतिष्ठध्वे मम वचांसि च युशास्ववतिष्ठन्ते तर्हि ७
यद्यद् वाच्छब्दय तत् प्रार्थयिष्यध्वे, युश्मदर्थं तत् सेत्यति च ।
मम पितानेन महिमान्वितोऽभृतं, यद् यूयं बङ्ग फलं फलथं ८
मम शिव्या भविष्यथ च । यथा मयि पित्रा प्रेमाकारि, तथा ९
युशासु मया प्रेमाकारि । मम प्रेमन्यवतिष्ठध्वं । यदि ममाज्ञा १०
अनुपालयथ तर्हि मम प्रेमन्यवस्थास्यध्वे, यथाहं मत्पितुराज्ञा
अनुपालितवांस्तप्रेमन्यवतिष्ठे च । अहं युश्मभेतदर्थमिदं कथ- ११
धामि, अन्नमानन्दो युशास्ववस्थास्यते युश्माकमानन्दस्त्रं समूर्णो
भविष्यति । ममाज्ञेयं यद् युशाभिः परस्परं तथा प्रेम कर्तव्यं १२
यथा युशान् प्रति मया प्रेमाकारि । स्वबन्धुनां निमित्तं प्राण- १३
त्यागात्महत्तरं प्रेम कस्यापि नास्ति । यूयं मया यद्यदादिश्वध्वे १४
तत् सर्वं चेदाचरथ तर्हि यूयं मम बन्धवः । नाहं पुन युशान् १५
दामानित्यभिदधामि, यतः प्रभुना किं क्रियते दासस्त्रं जानाति ।
अपि हु युशान् बन्धुनित्यभिहितवान्, यतः पितुः सकाशान्वया
यद्यदप्रावि तत् सर्वमहं युशान् ज्ञापितवान् । न यूयं मां वरित- १६
वन्नः, प्रत्युताहं युशान् वरितवांस्तदर्थं नियुक्तवांश्च यद् यूयं गत्वा
फलं फलिष्यथ, युश्मफलस्त्रं स्थास्यति, यथा मम नामा पितरं यत्
किमपि प्रार्थयिष्यध्वे तत् तेन युश्मभ्यं दायिष्यते ।

अहं युशानेतदर्थमिदमादिशामि, यद् यूयं परस्परं प्रेम १७
करिष्यथ । जगद् यदि युशान् देहिः तर्हीदं जानीत यद् युश्म- १८
दयतोऽहं तेन सन्दिष्टः । यदि जगत्समन्वीयो अभविष्यत, तर्हि १९

जगन्निजखं प्रति प्रेमाकरिथ्त । यूथन् न जग्नसमन्वीया अपि
 २० तु जगन्नथान्नया वरितास्त्कारणाच्चगद् युभान् देष्टि । नास्ति
 दासः खंगभुतो महत्तर इति यद् वचो यूयं भयोकास्त् स्मरत ।
 तै चंयहसुपद्रुतस्तर्हि यूयमयुपद्राविष्यक्ते, तै चंदि मम वाक्यमनु-
 २१ पालितं तर्हि युभाकमपि वाक्यमनुपालिष्यते । एतत् सर्वन्तु
 युशान् प्रति मन्त्रान्नः कारणात् तैः कारिष्यते, यतसे मत्प्रेष्यि-
 २२ तारं न जानन्ति । यद्यहमनागत्य तेभ्यो नाकथिष्यन्तं, तर्हि ते
 निष्पापा अभविष्यन् । इदानीन्तु स्पापप्रच्छादकोपायस्तेषां नास्ति ।
 २३ यो मां देष्टि स मत्पितरमपि देष्टि । यानि कर्माण्यन्येन
 २४ केनापि न कृतानि, तानि चेदहं तेषां मध्ये नाकरिष्यन्तं, तर्हि ते
 निष्पापा अभविष्यन् । इदानीन्तु ते दृष्ट्यापि मात्रं मत्पितरञ्च
 २५ द्विष्टवन्तः । लिङ्गित्यसेव तेषां शास्त्रे लिखितेनानेन वचनेन सिद्धेन
 २६ भवितव्यं, द्विष्टेऽहं तैरकारणादिति । यः शान्तिकर्ता तु पितुः
 सकाशाद् युशदन्तिकं मया प्रेषयिष्यते, पितुः सकाशान्निर्गच्छन्
 स सत्यस्वरूपं आत्मा यदागमिष्यति, तदा स एव मामधि साक्ष्यं
 २७ प्रदास्यति । यूयमपि साक्षिणः, यत आदितो मत्सङ्गिनः स्य ॥१५॥

१६ योङ्गशोऽध्यायः ।

१ योङ्ग प्रस्तावं सहायस्यागमनं जगज्जनान् प्रति नकर्मप्रर्थमनं १२ शिष्यान्
 प्रति तस्य कर्म १५ तस्य प्रस्तावागामायाः शिष्याणां वीभत्ता १५ तस्यायाः
 शापनक्त ।

- १ यूयं यन्न स्वलिष्यथ तदर्थमहं युशभ्यं सर्वभैतत् कथितवान् ।
- २ जना युश्मान् समाजच्युतान् कृरिष्यन्ति । अपि तु समय आयाति
 यदा युश्मातकं एकैको मन्त्यते, ईश्वरायाराधनमुपहरामीति ।

ते यद् युश्चान् प्रतीकृशमाचरिष्यन्ति, तत्कारणमिदं यत् ते नै
पितु नाहं वाभिज्ञातः । यूयं मयेदमुक्ता इति यदुपस्थिते समये
स्मरिष्यथ, तदर्थमहं युश्चभ्यमिदं कथितवान् । आदितस्तु युश्चभ्यमिदं
नाकथयं, यतोऽहं युश्चाभिः सार्हमासं । अधुना तु मत्प्रेषण्ठिंतुः
समीपं गच्छामि, युश्चाकञ्च केऽपि मां न पृच्छति, कुच
गच्छस्वति । अपि तु युश्चभ्यं मयैतत् कथितमिति कारणाद्
युश्चाकं हृदयं शोकपूर्णमभृत् । तथापि युश्चानहं सत्यं ब्रवीमि,
ममापगमनं युश्चाकं हितावहं, यतोऽहं चेन्नापगच्छामि, तर्हि
ग्रान्तिकर्ता युश्चत्प्रभीपं नागमिष्यति, यदि लपगच्छामि तर्हि
तं युश्चत्प्रभीपं प्रक्षेप्यामि । ततः स आगत्य पापे धार्मिकतायां
विचारे च दोषस्य प्रमाणं जगने दास्ति । पापस्य प्रमाणमिदं
यत् ते मयि न विश्वसन्ति । धार्मिकतायाः प्रमाणमिदं यदहं
पितुः समीपं गच्छामि युश्चाभिश्च न पुन द्रव्ये । विचारस्य ११
प्रमाणाङ्गेदं यदस्य जगतोऽधिपते विचारो निरणायि ।

युश्चभ्यं कथितव्या अन्या बङ्गः कथा मम घन्ति, यूयन्त्वा- १२
दानीं ताः चेदुं न शक्यथ । स सत्यस्त्रूपं आत्मा तु यदायास्ति १३
तदा पथप्रदर्शक इव युश्चान् कृत्वा सत्यं नेष्टति । स हि न स्वतः
कथिष्यति, प्रत्युत यद्यच्छ्रोष्यति तत् कथिष्यति, यद्यद् भावि
तद् युश्चान् शापयिष्यति च । स मां महिमान्वितं करिष्यति, १४
यतो यन्मम तस्मव्वर युश्चान् शापयिष्यति । पितु यद्यदासे तत् १५
सर्वं मम, ततो हेतो र्मयो कुशितं, यन्मम स तस्मव्वर युश्चान्
शापयिष्यति ।

स्तोककालेऽनीते धूयं मां न द्रूष्यथ, पुनः स्तोककालेऽनीते १६
मां द्रूष्यथ, यतोऽहं यितुः समीपं गच्छामि । ततस्मिन्दिव्यार्था १०

केचित् परस्परमवदन्, किमेतद्यत् तेन यात्रिण्यते, स्तोककाले-
इतीते यूयं मां न इच्छय, पुनः स्तोककालेऽतीते मां इच्छयेति,
१८ अपि च, यतेऽर्हं पितुः समीपं गच्छामीति। तत्रैव तेऽवदन्,
स्तोककाल इति तेन यदुदाह्रियते तत् किं? तंन किं कथते
१९ तदस्माभि न बुधते। ततसे तं प्रष्टुकामा इति ज्ञाता यीडु-
स्तानवादीत्, स्तोककालेऽतीते मां न इच्छय, पुनः स्तोककाले-
इतीते मां इच्छयेति मया यदुकं तदधि किं मिथो विचारयथ?
२० सत्यं सत्यं, युश्मानहं ब्रवीमि, यूयं क्रन्दिष्यथ विलपिष्यथ च,
जगत् लानन्दिष्यति। यूयं शोचिष्यथ, किन्तु युश्माकं शोक
२१ आनन्देन परिणतो भविष्यति। प्रसवन्ती नारी शोकार्त्ता भवति,
यतस्या दण्ड उपस्थितः। शिशुः प्रगृहता तु वा तं क्लेशं पुन
२२ न स्मरति, प्रमवेन मनुष्यो जगत् प्रविष्ट इत्यानन्दात्। यूयमय-
धुना शोकार्त्ता, श्रहन्तु युश्मान् पुन द्रव्यामि, ततो युश्माकं
२३ इहयमानन्दिष्यति, युश्माकमानन्दश्च केनापि युश्मतो नापहर्त्यवः।
२४ तस्मिन् दिने च यूयं मां किमपि न प्रस्त्यय। सत्यं सत्यं, युश्मा-
नहं ब्रवीमि, यूयं पितरं यद्यत् प्रार्थयिष्यध्वे मम नान्ना स
२५ युश्मयं तत् सर्वं दास्यति। इतिपूर्वं यूयं मम नान्ना किमपि
न प्रार्थयतवतः। प्रार्थयिष्यध्वे तेन लस्यध्वे, युश्माकमानन्दो यथा
सम्युर्णा भविष्यति।

२६ सर्वमेतदहसुपमाभि युश्मयमकथयं। श्रायाति तु समयो
यदा न पुनरुपमाभि युश्माभिः खाद्यै सभाषिष्येऽपि तु स्यष्टं
२७ युश्मान् पितुः कथां ज्ञापयिष्यामि। तस्मिन् दिने यूयं मम नान्ना
प्रार्थयिष्यध्वे। युश्मानध्यहं पितरं आचिष्य इति युश्मान् न वर्दामि।
२८ पिता हि स्वयं युश्मासु प्रेमं कुरुते, यतो यूयं मयि प्रेमं कृतवन्नो

विश्वसितवन्तस्य वदेहं पितुः सकाशान्निर्गत्यायातः । अहं पितुः २८
सकाशान्निर्गत्य जगदायातः, पुन जगत् व्यक्ता पितुः समीपं
गच्छामि । तस्य शिष्यास्ते वदन्ति, पश्यत्वधुना भवान् स्थैर्यं २९
भाषते, कामप्युपमां न कथयति । भवान् सर्वं वेच्चि कर्त्तापि ३०
प्रश्नं न प्रतीक्षते, तदधुनासाभिरनुभृतं । अनेन वद्य विश्वसिमो
यद् भवान् ईश्वरसकाशान्निर्गत्यायातः । योग्युस्तान् प्रत्यवादीत्, ३१
अधुना किं विश्वसिय? पश्यतायाति स समय इदानीच्चागतेऽस्मि ३२
यदा यूयं विकीर्णः प्रत्येकं निजस्यातं गमिष्यते मामेकाकिनं
विहास्य च । नास्मि लेकाकी, यतः पिता मया साद्वै वर्तते ।
सर्वमेतदेहं युआन्धमकथयं, यथा मयि युआकं शान्ति र्भविष्यति । ३३
जगति युआकं क्लेशो जायते, किञ्चाश्वसित, पराजितं मया
जगत् ॥ १६ ॥

१७ सप्तदशोऽध्यायः ।

१ छीष्टस्य पितरि प्रार्थनं १ दादशिष्यार्थं प्रार्थना १० सब्देशिष्याणामनन्त-
मुखार्थं प्रार्थना च ।

सर्वमेतत् कथयित्वा योग्यः सर्वं प्रत्यूर्जदृष्टिं कला बभाषे, १
पितः, समय उपस्थितः, तत्र पुत्रं महिमान्वितं कुरु, पुत्रोऽपि
यथा त्वां महिमान्वितं करिष्यति । त्वं ह्येतदर्थं तस्मै यावतीय- २
मर्त्यीनां कर्त्तव्यं दत्तवान् यत् तस्मै त्वां यद्यददायि तत्पुर्वस्मै
व्याजनन्तं जीवनं दायति ३ अनुन्तं जीवनन्विदं यत् त एकं ४
सत्यमीश्वरं त्वां तत्प्रेरितं योग्यं खीष्टस्य ज्ञास्यन्ति । पृथिव्यामहं ५
त्वां महिमान्वितं कर्तवान् साधितव्यं तत् कर्म यत् त्वं मया
करणार्थं मयि समर्पितवान् । अतोऽधुना, पितः, त्वस्मीपं त्वां ६

महिमान्वितं कुरु तेन महिमा यो जगत् उद्घात् प्राक् लभ्य-
मीपं ममाषीत् ।

६ जगतो मध्याद् ये मनुष्याख्यया महां दक्षास्तेषां समज्ञमहं
तत्र नाम प्रकाशितवान् । ते तवासन्, लक्ष्मि महां तान् दक्षवान्,
७ ते च तव वाक्यं रचितवन्नः । इदानीं तैरज्ञाय यत् त्वं महां
८ यथैव दक्षवान्, तत् सर्वं लक्ष्मकाशादुत्पत्तं । यतस्तु महां यानि
वाक्यानि दक्षवांस्तानि मया तेभ्यो दक्षानि, तैश्च तानि गृहीत्वा
सत्यमज्ञायि यदहं लक्ष्मकाशान्विर्गत्यायातः । ते चाच व्यश्विषु
९ यत् त्वं मां प्रदितवान् । तेषां निमित्तमहं याचे । नाहं जगतो
१० निमित्तं याचे, किन्तु त्वया ये महां दक्षास्तेषां निमित्तं, यतसे
११ तत्र । यद्यक्षम तत् सर्वं तत्र, तथा यथात् तत्र तत्त्वम् । अहस्त
१२ तेषु महिमान्वितो जातः । इतः प्रभृति चाहं न जगति वर्त्ते ।
इमे तु जगति वर्त्तन्ते अहस्त लक्ष्मीपं गच्छामि । पविच पितः,
महां दक्षे तत्र तव नान्नि तान् रक्ष, आवामिव ते यथैकं भविष्यन्ति ॥
१३ यदा तैः शार्दूलं जगत्यासं तदाहं तत्र नान्नि तानरचं । त्वं महां
यान् दक्षवांस्तान्हं रचितवान् । तेषां मध्ये कोऽपि न हारितः,
केवले तद् विनाशभाजनं इरितं, युतः ग्रास्त्वेण सिद्धेन भवि-
१४ तयं । अधुगा त्वं तत्र समीपं गच्छामि, भाषे चेदं जगति, ते
१५ यथा ममानन्दं समूर्णमन्तरे प्राप्य भोक्ष्यन्ते । अहं तेभ्यस्तव वाक्यं
दक्षवान्, जगत् तान् अदिष्टत् यतोऽस्तु यथा न जगत्समन्वयीय-
१६ स्था तेऽपि न जगत्समन्वयीयाः ॥ ते त्वया जगतो वहि नैर्यन्तां
नाहमेतद् याचे, प्रत्युत ते त्वया दुरात्मतेऽरक्ष्यन्नामिति याचे ।
१७ अहं यथा, जगत्समन्वयीयो भास्ति तेऽपि तथा जगत्समन्वयीया न
१८ बन्नि । तत्र सत्येन तान् पविचीकुरु, तत्र वाक्यमेव सत्यस्त्रहयः ।

तं यथा मां जनैति प्रहितवांस्तथाहमपि तान् जगति प्रहितवान् । १८
तेषां निमित्तं स्वं पवित्रीकरोमि च, यथा तेऽपि सत्येन पवित्रो- १९
कृता भविष्यन्ति ।"

अहं न केवलमेतेषां निमित्तं याचे, प्रत्युत तेषामपि निर्मित्त २०
य एतेषां वाक्येन मयि विश्वसिष्यन्ति, सर्वे ते यद् एकीभविष्यन्ति । २१
यथा भवि तं, पितः, त्वयि चांहं, तथावयोस्तेऽपि यद् एकीभ-
विष्यन्ति; तं मां प्रहितवान्त जगद् यद् विश्वसिष्यति । तथा यो २२
महिमा मह्यं दत्तस्तमहं तेभ्यो दत्तवान्, यथावामेकं स्वस्था तेऽपि
यदेकीभविष्यन्ति, तेष्वहं मयि च तं, ते यत् सिद्धिं प्राप्णेकीभवि- २३
ष्यन्ति, तज्ज्ञ मां प्रहितवान् यथा च मयि प्रेम कृतवांस्तथा तेष्वपि
प्रेम कृतवानिति जगद् यज्ञास्थति । पितः, ममाभीष्टमिदं, तं २४
मह्यं यान् दत्तवान्, यत्राहं वर्त्ते तत्र मया सार्वदेऽपि वर्तन्तां,
जगत्सापनात् प्राक् च तं मयि प्रेम कृतवानिति हेतो मह्यं यं
महिमानं दत्तवान्, मम तं महिमानं ते निरीक्षन्तां । धर्ममय २५
पितः, जगत् त्वा नाजानात्, अहन्तु त्वामजानां, तथाहं प्रहित
दत्तीमेऽप्यजानन् । अहम् तांस्त्रव नाम शापितवान् पुन शापयि- २६
यामि च, तं मयि यत् प्रेम कृतवांस्तद् यथा तेषु स्थास्त्यहम्
यथा तेषु स्थास्थामि ॥ १७ ॥

१८ अष्टादशोऽध्यायः ।

१ शीघ्रः परकरेषु समर्पितत्वं ११ नहायाजकान्तिकं तस्य नयनं १५ तस्य पञ्चान्
पित्रयोऽप्ययो गेहमीनं १६ तस्य विचारितत्वं १५ तस्य पित्रस्यापक्षः १८
पौष्ट्रातसमीक्षं तस्य नयनं १७ पौष्ट्रातेन तस्य विचारितत्वः ।

सर्वमेतत् कथयित्वा योऽप्तुः स्वशिक्षां यस्त्रिनः कृत्वा किद्रो- १

एत्युक्त्वा तसः पारं जगाम श्रिष्टैः सार्ड्धं तत्र स्थमेकमुद्यानं प्रविवेश
 २ च । तस्य समर्पयिता यिङ्गदा अपि तत् स्थानमजानात्, यतो
 ३ यीशुः पुनः पुनः स्थिष्टैः सह तत्र समवेतः । तदा यिङ्गदा:
 ४ मैन्यगणं सुख्याजकेभ्यः फरीशिभ्यश्च पदातीच्च लञ्छोल्कादी-
 ५ पिकास्तैः सञ्जितस्त्रोपतिष्ठते । ततो यीशुरात्मानं प्रति यद्
 ६ भवितव्यं तद् दृष्ट्वा वह्विरागत्य तानवादीत्, कं गवेषयथ? ते
 ७ प्रत्युच्छुः, नासरतीयं यीशुः । यीशुस्तान् ब्रतीति, अहमेव सः ।
 ८ इति तेन व्याहृते ते पश्चाद्विशं ब्रजित्वा भूमौ निषेतुः । ततः
 ९ स तान् पुनरप्राप्तीत्, कमन्विष्यथ? तेऽवादिषु, नासरतीयं
 १० यीशुः । यीशुस्तान् प्रत्यवादीत्, अहं सेऽस्मीति सुप्तान् उक्तवान् ।
 ११ अतो मां चेदन्विष्यथ तर्ह्यतेषां गमनमनुजानीत । एतस्याभि-
 १२ प्रायोऽयं यत् तेन कथितमिदं वचनं सिद्धं भवेत्, त्वं महां यान्
 १३ दत्तवांस्तेषां कोऽपि मया न हारित इति । तदा शिमोषः
 १४ पित्रोऽसिना सञ्जित आसीत्, अतः स तं कोशान्निष्कृय महा-
 १५ याजकस्य दासमाहत्य तस्य दक्षिणं कर्णं परिचिच्छेद । दासस्य
 १६ तस्य नाम भूल इति । ततो यीशुः पित्रं जगाद्, तवासिं केषे
 १७ निधेहि । पिता महां यत् पानपात्रं दत्तवांस्तत्रस्यं पानीयं किं न
 १८ पास्यामि?

१९ ततः परं सैन्यगणः सहस्राति र्यिङ्गदीयानां पदातयश्च यीशुः
 २० धृत्वा धृत्वा च प्रथमं हाननश्च समोपमनैषुः । तत्परस्य तस्य
 २१ महायाजको यः कायाकास्तस्य शशुरोऽशननः । स कायाकाः एव
 २२ शिङ्गदीयान् मन्त्रणारूपमिमीं कथामुक्तवान्, प्रजादन्दस्य निमित्त-
 २३ मेकस्य मनुष्यस्य मर्त्यं श्रेय इति ।

यीशुसु पित्रेण तदन्येनेकेन शिष्येण चान्वगम्यत । स शिष्यो १५
महायाजकस्य परिचित आसीत्, यीशुना सार्वं महायाजकस्य
[निकेतनस्य] प्राङ्गणं प्रविवेश च । पित्रसु वहि गोपुरसमीपं १६
तिष्ठन्नासीत् । ततो महायाजकस्य परिचितः खेऽन्यतरः शिष्यो
वहि गंबा दाररचिक्या दास्या संलय पित्रमभ्यन्तरमानेषीत् ।
सा दाररचिका दासी तदा पित्रं जगाद्, लमपि किं नरस्य १७
तस्य शिष्याणामेकः? खेऽवादीत्, नास्मि । दायेषु पदातिषु १८
च शीतकारणाद् अङ्गारैरग्निं प्रज्वाल्य तिष्ठत्सु तापं सेवमानेषु
च पित्रोऽपि तैः सार्वं तिष्ठस्यापमसेवत ।

महायाजकसदा यीशुं तस्य शिष्यानुपदेशश्चाप्राप्तीत् । यीशुस्य १९
प्रतिजगाद्, अहं जगते स्यष्टमकथयं । यिङ्गदीया यत्र नियतं २०
समागच्छन्ति सर्वदा तत्र समाजग्ने धर्मधात्रि चेपादिशं, गुप्तं
किमपि न कथितं मया । भवान् मां कथं पृच्छति? ये श्रुतवन्नसे २१
मया किमुकास्तानेव तत् पृच्छतु । पश्यतु मया यत् कथितं
तत् तैः शीयते । इदं भाषितवति तस्मिन् तत्र तिष्ठन्नेकः पदातिः २२
करेण यीशुमाहत्य जगाद्, महायाजकं किमित्यं प्रतिभाषते?
यीशुस्य प्रत्यवादीत्, यद्युक्तं व्याहृतं मया तर्हि तस्यायुक्तस्य २३
प्रमाणं देहि, युक्तम् यदि व्याहृतं तर्हि कथं मां प्रहरसि?

ततो हानमसं बद्धं महायाजकस्य कायाकाः समीपं प्राहि- २४
णोत् । तदापि शिसोऽः पित्रक्षिष्ठन् तापमसेवत । ततः केचित् २५
तं वदन्ति, लमपि किं तस्य शिष्याणामेकः? स निङ्गत्य जगाद्,
नास्मि । पित्रो यत्थ कर्णं हिन्दवांसाद्य शानि महायाजकस्यैको २६
दाससाहस्रवीत्, उद्याने तेन सार्वं भिषंस्यं किं न लक्षितो मया?
ततः पित्रः पुन र्गिञ्जन्तुवे तत्त्वणां शुकुटो द्वराव । २७

१८ ततो यीशुसौः कायाकाः सकाशात् राजगद्वं नीतः । तदा
प्रत्युष आसीत् । ते तु राजगद्वं न प्रविश्युः, यतस्तेऽग्नौचं
१९ परिहर्तुं निल्लारोस्वीयं भोज्यं भोक्तुञ्चन् । ततः पीलातस्तेषां
सभीयं वहिरागत्य बभाषे, नर्स्यैतस्य विरुद्धं यूयं कमभियोग-
२० मुपस्थापयथ? ते प्रतिभाषमाणास्तमूचुः, अयं यदि दुष्कर्मी
२१ नाभविष्यत्, तर्ह्यसाभि भवतो हस्ते न समार्पयिष्यत । ततः
पीलातस्तानब्रवीत्, यूयमेव तं गृहीता युश्मदीयद्यवस्थानुरूपं
२२ तस्य विचारं कुरुत । यिह्वदीयास्तदा तमूचुः, कमपि हनुमस्माकं
२३ उक्षमता नास्तीति । एतस्याभिप्रायोऽयं यत् तेन कीदृशो मृत्यु
भाक्षयस्तमूचकं तस्य वचनं मिद्दं भवेत् ।

२४ ततः पीलातो राजगद्वं पुनः प्रविश्य योग्युमाङ्ग्य जगाद्,
२५ त्वं किं यिह्वदीयानां राजा? यीशुस्तं प्रत्यवादीत्, भवानेतत्
२६ खतो भाषते, किं वाच्येन सम कथामुक्तः? पीलातः प्रतिबभाषे,
किं यिह्वदीयोऽहं? तैव जात्या मुख्याजकैश्च तं मर्य
२७ समर्पितः । किमकारि लघा? यीशुः प्रत्युवाच, नास्ति सम
राज्यम् एतच्चगत्सम्बन्धीयं । सम राज्यं यद्येतच्चगत्सम्बन्धीयम-
भविष्यत् तर्हि यिह्वदीयानां हस्ते मृत्युपर्णस्य निवारणार्थं सम
२८ मृत्याः [प्राणपणे] अचेष्टिष्यन्ते । वास्तवन्तु नास्ति सम राज्य-
मैषिकं । ततः पीलातस्तमव्रवीत्, तर्हि नूनं राजामि तं? यीशुः
प्रतिबभाषे, भवांस्तथं ब्रवीति, यतोऽस्मद्वं राजा । एतदर्थ-
मज्जिषि, एतदर्थं जगदागमम्, यत् सत्यार्थं मर्या साक्षं
दातव्यं । यः कश्चित् सत्यसम्बन्धीयः, सम वाणीं पृष्ठेणाति ।
२९ पीलातस्तमाद्, सत्यं किं? इदसुक्ता स पुन यिह्वदीयानां समीपं
वहि गृह्णा तात् ब्रवीति, मर्या तस्मिन् कोऽपि देवो न स्वस्यते,

गिरारोत्सवे तु काराषद्व एको नरो युश्मदर्थं मया मोचते ३६
युश्माकमियं रीतिरस्ति । अतो यिङ्गदीयानां राजा युश्मदर्थं मया
मोचते इदं किं वाच्कथ? ततः सर्वे पुनरुच्चैः स्वरेणावदन् ४०
मैवायमपि तु वाराष्वाः । स वाराष्वा दसुरासीत् ॥ १८ ॥

१९ जनविंशोऽध्यायः ।

१ पीलातेन यीशुं निर्देवं प्राप्यापि तस्य कशाप्रवारणं मक्षके कण्टकमङ्गुटस्य च
दानं च यीशुं मोचयितुं पौलातस्य चेष्टा १७ यिङ्गदीयानां तुष्टयर्थं संजाशे
वेषितुम् आज्ञापनं १९ तस्य क्रृष्ण वेष्ठनं २१ तस्य वस्त्राणां विभागः २५ खमा-
मरं प्रति तस्य कथा २८ तस्य चत्वयः २१ तस्य पांच शूलाषासः २८ तस्य
ग्रामशाने स्थापनश्च ।

अतएव तदा पीलाते यीशुं गृहीत्वा कशाभिराजघान । १
सैनिकजनाश्च कण्टकैः स्वजं रचयित्वा तस्य शिरस्यर्पयामासुस्तम्भ २
कृष्णलोहितं वसनं परिधापयामासुस्ततो नमो, यिङ्गदीयानां राजा ३
इति वदन्तस्तमताडयन् । पीलातस्तदा पुन वैहिरागत्य जनान् ४
ब्रीवीत्, पश्यताहं तं पुन युश्मस्तमीपमानयामि, यतस्तस्मिन् कमण्य-
पराधं न लक्ष्यामीति, युश्मभि झातव्यं । ततस्या कण्टकसूजा ५
तेन कृष्णलोहितवर्णेन वसनेत च राजवेशी यीशु वैहिरागत्याम,
पीलातस्य बभाषे, निरीक्ष्यतामयं मनुष्य इति । मुख्ययाजकाः ६
पदातयस्य तदा तं दृष्ट्वा रुद्धुः, कुशारोपणं कुरु, कुशारोपणं
कुरु । पीलातस्तान् ब्रूते, यूयं तं गृहीत्वा कुशमारोपयत, यतो
मया तस्मिन् त्रोऽयथराधो न लक्ष्यते । यिङ्गदीयासां प्रतिजगदुः, ७
आस्माकं व्यवस्थासिं, तयास्तदीयव्यवस्थया स मृत्युमर्हति, यतः स
स्वमीश्वरस्य पुच्छं वृत्तंवान् ।

८ ततः पीलातो वचनस्मिदं श्रुत्वा धिकमैतीर्पुनश्च राजगद्वहं
प्रविश्च यीशुं ब्रवामि, कुचत्यस्त्वं? यीशुलुत्स्मै क्षिमपि प्रत्युत्तरं ९

१० नाहात् । ततः पीलातस्मवादीत्, सया 'किं न सम्भाषेत् ?

किं न जानावि यत् त्वां क्रुशमारोपचितुं ममाधिकारोऽप्स्ति, त्वां

११ मोचयितुमधिकारोऽप्स्ति ? यीशुः प्रतिष्ठाषे, ऊर्ज्जते एवि

भवते न प्रादायिष्यत, तर्हि मदिरुद्धं भवतः कोऽप्यधिकारो

१२ नाभविष्यत् । एतत्कारणात् स महत्तरेण पापेन लिप्तो येनाहं

भवतः करे समर्पितः । तदारभ्य पीलातस्तु मोचयितुमयतत ।

यिङ्गदीयास्त्रैवदन् भवान् यद्येन मोचयति, तर्हि कैसरस्य

प्रणयी न भवति । यः कश्चित् स्वं राजानं कुरुते, स कैसरं प्रति

क्षिसवादीति ।

१३ ततः पीलातः कथामिमां श्रुत्वा यीशुः विश्रान्निशाय, स्वयम्भू

शिलास्तर इत्यभिहिते स्थाने विचारासन उपविवेश । इत्रीयभा-

१४ सया तस्य स्थानस्य नाम गच्छयेति । तद् दिनं निस्तारेत्सुवस्य

सञ्जनदिनं, घटिका प्रायेण षष्ठी । ततः स यिङ्गदीयान् ब्रूते,

१५ निरीक्ष्यतां युश्माकं राजा । ते तु रुच्वुः, संहरैनं, संहरैनं क्रुशमा-

रोपय । पीलातस्तान् ब्रूते, युश्माकं राजानं किं क्रुशमारोप-

यिष्यामि ? सुख्याजकाः प्रतिवभाषिरे, नास्त्यस्माकं राजा

१६ कैसरादन्यः । तदैव स तं क्रुशारोप्यार्थं तेषु समर्पयामास । ते च

यीशुः ध्वापनिन्युः ।

१७ ततः स स्वकुशं वहन् कपालस्त्रमित्यभिधमर्थत इत्रीय-

१८ भाषया गत्यग्येतिनामकं आनं प्रतस्ये । तत्रैव ते तस्मि तेन

सार्द्धमन्यौ द्वौ च क्रुशान्यारोपयोमासुः, तौ द्वौ तस्य पार्श्वयो-

१९ यीशुः सधस्याने । पीलातस्तापराधविशोपकं पञ्चं लेखयित्वा

क्रुशिर्पयामास । तत्र लिखितमासीत्, यिङ्गदीयानां राजा नास-

२० रतीयो यीशुरितिं । अत एव वहने यिङ्गदीयास्त्रैव पञ्चमपठन्,

यतो यीशु र्यच क्रुशमारोपितस्त् स्थानं नगरस्य निकटस्थं, तत् पञ्चमेवीयै यूनानीयै रोमीयैस्थाचरै र्णिखितमासीत् । अत एव २१ यिङ्गदीयानां मुख्यायाजकाः पीक्षात्मवादिषुः, यिङ्गदीयानां राजेति मा लिख्यतां, प्रत्युतेदं लिख्यताम्, अयं कथितवान्, यिङ्गदीयामां राजाहसिति । पीक्षातः प्रतिबभाषे, अहं यस्त्रिखितवांस्तदेव २२ लिखितवान् ।

मैनिकजनास्तु यीशुं क्रुशमारोप्य तस्य वासांसि गृहीत्वैकक्ष २३ सैनिकस्य निमित्तमेकैकमंशसिति चतुरोऽशान् कृत्वा विभेजिरे, तस्याङ्गाच्छादकमप्याददुष्ट । तदङ्गाच्छादकन्तु सीवनरहितंम् जर्जप्रान्तमारभाखिलमूतमासीत् । ततस्ते परस्यरमवदन्, मैव २४ क्षिद्यतामिदं प्रत्युतेदं कस्य भविष्यति गुटिकापातं कृत्वा तस्मि- स्थीयताम् । अनेन शास्त्रीयमिदं वचः सिद्धं बभूव,

मामकीनानि वस्त्राणि खमधे विभजन्ति ते ।

मम परिच्छदार्थस्त्र गुटिकां पातयन्ति हि ॥
ते सैनिकजनास्तदेवाकार्षुः ।

आसंसु यीशोः क्रुशस्य समीपे तिष्ठन्त्यस्तस्य माता, मातु २५ भैरिनी क्लोपाभार्या मरियम्, मगदलीनी च मरियम् । यीशु- २६ सदा खमातरं सन्त्रिधौ तिष्ठन्तं खप्रियं शिव्यस्त्र विलोक्य खमातरमाह, नारि, पश्यायं तव पुचः । ततः परं स तं २७ शिव्यमाह, पश्येयं तव माता । तस्मात् दण्डादारभ्य स शिव्यसां निजघट्टं नीक्षायहीत ।

ततः परं शास्त्रं चथा, सिद्धं भवेत् तथा सर्वमिदानीं समाप्त- २८ मिति ज्ञात्वा यीशु र्बभाषे पिण्डामि । तत्र लक्ष्मरवेन २९ पूर्णं पापमेकमासीत् । ततो जग्नाः खमात्रमप्युत्तरवेन पूर-

३० यिला तु सीदण्डे बङ्गा च तस्य मुखान्तिकमनेषुः । अस्त्रम् तं
भुक्ता यीशुर्व्याजवार, समाप्तमिति, शिरो नमयन्नात्मानं समर्पया-
माम च ।

३१ तद् दिनं सज्जनदिनं तद्वत्तरविश्रामवारश्च महादिनं, तत्का-
रणाद् यिह्नदीया विश्रामवारे तेषां श्वानां कुशेष्ववस्थानं
निवारयितुमिच्छन्तः पौलातं तदीयजडानां भञ्जनं तेषाच्च
३२ स्थानान्तरीकरणं यथाचिरे । अत एव सैनिकजना आगत्य तेन
शार्दूलं कुशारोपितयोः प्रथमस्य जडे तदन्यतरस्य जडे च बमचुः,
३३ यीशुर्मुपस्थाय तु यशा तं स्थृतमपश्चंतदा ते तस्य जडे न
३४ बमचुरेकस्तु सैनिको दीर्घगृहलेन तस्य पार्श्वं विशाध, ततस्तत्वणं
३५ शोपितं तोयच्च निःस्त्रेते । यो दृष्टवान् म मात्स्यं दत्तवान्, तस्य
सात्त्व्यच्च सत्यं; स च जानाति यत् सत्यं भाषते यूयं यथा विश्व-
३६ यिष्यथ, यतः सर्वमिदमेतदर्थं सम्भूतं यदियं शास्त्रीयोऽक्षिः सिद्धा
३७ भवेत्, तस्यैकं कांक्षमपि न भक्षण्यमिति । पुनश्चान्या शास्त्रीयोऽ-
क्षिरियं, ते यं विद्वच्छस्तुद्विष्य दृक्पातं करिष्यन्तीति ।

३८ ततः परमरिमाश्चियानिवासी यो योषिको यीशोः शिष्य आ-
शीन्, प्रस्तुत्यिह्नदीयानां भयात्, स यीशो देहं स्थानान्तरी-
कर्त्तुमिच्छास्तदर्थं पौलातमनुमतिं यथाचे । पौलातेनानुज्ञातश्च स
३९ आगत्य योशो देहमवरोचयामाम । यश नौकदीमः प्रथमं रजन्यां
यीशोः समीपमागतवान्, सेतुण्णागत्य प्रायेष पञ्चश्चस्तकपरि-
४० मितं गन्धरसमित्रितमगुरु समाख्यैन् । तौ तदा योशो देहमा-
दाय यिह्नदीयानां समाधिकर्मणो रीत्यनुसारेण तैः सुगन्धिद्रव्यैः
४१ शार्दूलं पटैर्दृष्ट्यामासतुः । यत्र स्थाने च स कुशमारोपितस्त्रोद्यानं,
तस्मिन्द्युधाने च नूतनमेकं श्वागारमासीत्, यत्र त्रैऽपि कदापि

न निहितः । अतस्तदा यिह्वदीयानां सज्जनदिनं तच्चवागरञ्च ४२
निकटस्यमेतत्कारणाद् यीशुस्त्रैव ताभ्यां निहितः ॥ १६ ॥

२० विंशोऽध्यायः ।

१ योग्योदत्यानस्य प्रकाशः ११ मगद्लीनीमरियमे तस्य दर्शनदानं १५ शिष्येभी
दर्शनदानं १४ थामै दर्शनदानं १० सुसंबादलेखकस्याभिप्रायस्य ।

सप्ताहस्य प्रथमे दिने तु मगद्लीनी मरियम् प्रत्यूषेऽन्वकारे- १
उनतीते तंच्चवागरमायाति पाषाणं श्वागरमुखादपसारितं लक्ष-
यति च । ततः सा धावन्ती शिमोनस्य पित्रस्य समीपं यीशोः २
प्रियस्यान्यतरशिष्यस्य च समीपमायाति तौ वदति च, श्वागारात् ३
प्रभुरपसारितोऽस्मदविदिते स्याने निहितश्चेति । ततः पित्रः सोऽन्य-
तरः शिष्यस्य निर्गत्य श्वागरमगच्छतां । तौ युगपदधावतां । ४
सोऽन्यतरः शिष्यस्तु पित्रात् चिप्रतरं प्रधाय प्रथमं श्वागर उप-
तस्ये, प्रङ्गीभूय पटानि लक्षयामास च, न तु प्रविवेश । ततः परं ५
तमनुगच्छन् शिमोनः पित्र उपस्थाय प्रविशति भृमौ निहितानि ६
पटानि लक्षयति च, तस्य शिरश्च येनाच्छादितं तत् स्वेदहरवस्त्रमपि ७
लक्षयामास । तत्र पटैः रादृं निहितं प्रत्युत पृथक् स्यानविशेषे
सुरचितमासीत् । तदैव श्वागरे प्रथममागतः सोऽन्यतरः शिष्योऽपि ८
प्रावेक्षीत् दृष्ट्वा च अश्वसीत् । यतो मृतानां मध्यात् तेनोत्यातव्य-
मिति या शास्त्रीयोक्तः सा तदानीमपि ताभ्यां नावेदि ।

तौ शिष्यौ तदा पुनर्निजस्थार्थं जग्मतुः । मरियम् तु रुदती १०
श्वागरममीपे वहिरतिष्ठत् । रुदती श्वागरं प्रति प्रङ्गीभूय सा ११
श्वेतवसनौ द्वौ स्वर्गदूतौ पश्यति, यीशो दीहो यचाशेत तौ १२
तत्रोपविष्टै, एकः शिरसः स्थानेऽन्यतरश्च चरणयोः स्थाने । तौ तां १३
वदतः, नाति, किमर्थं रोदिषि? सा तौ ब्रवीति, सम प्रभुः

- १४ स्यानान्तरीकृतः, न जाने कुन्त म निहितः । एतदुक्ता सा पश्चाद्विग्नि
प्रव्यावृत्य यीशुः तिष्ठन्तं पश्यति, न तु जानाति यत् म यीशुः ।
- १५ यीशुस्तां ब्रूते, नारि, किमर्थं रोदिषि? कर्मन्विष्यसि? सा तम्
उद्यानरक्षकं मता ब्रवीति, महेश्वर, स यदि भवतापवाहितस्तर्हि
कुन्त निहितस्तन्मां वकुमर्हति, अहम्च तं स्यानान्तरीकरिष्यामि ।
- १६ यीशुस्तां वदति, भो मरियम् । सा प्रव्यावृत्येत्रीयभाषया तं
१७ वदति, रक्षणे । अस्यार्थः, भो गुरो । यीशुस्तां ब्रूते, मां सा धर,
यतोऽहमिदानीमपि मत्पितुः समीपं नाहृष्टवान्, प्रत्युत मम
भ्राह्मणं समीपं याहि तान् ब्रूहि च, यो मम पिता युश्माकच्च
१८ पिता, ममेश्वरो युश्माकञ्चेश्वरस्तस्य समीपमहमारेत्वामीति । तदा
मग्दलीनी मरियम् गला, प्रभुस्तस्यै दर्शनं दन्तवान् सर्वमेतत्
कथितवांश्चेदं शिव्यान् ज्ञापयामास ।
- १९ तस्मिन्नेव सप्ताहस्य प्रथमदिने सन्ध्यायां जातायां समवेताः
शिव्या यत्रामन् यिहृदीयानां भयात् तस्य स्यानस्य द्वारेषु रुद्धेषु
यीशुरागत्य मध्यस्थाने यित्वा तान् ब्रूते, युश्माकं शान्तिं भूयात् ।
- २० इदमुक्ता स तान् स्वहस्तौ स्वपार्थच्च दर्शयामास । ततः प्रभुं निरोक्त्य
- २१ शिव्या आनन्दुः । यीशुस्तदा तान् पुनर्ब्रवीति, युश्माकं शान्तिं
भूयात् । यथा पिता मां प्रहितवांस्तथाहं युश्मान् प्रहिणेऽमि ।
- २२ इदमुक्ता स तान् दिस्य दध्नौ तान् जगाद च, पवित्रमात्मानं गृह्णीत,
- २३ येषां पापानि मोत्तिष्यथ तेषां मोत्तिष्यन्ते, येषान् न मोत्ति-
ष्यथ, तेषामसुकानि स्यास्यन्ति ।
- २४ दृत्यं यदा यीशुरागमत, नदा दादग्नानां मध्ये गणितः योमा
- २५ अर्थतोर यस्तजस्ते: सार्द्धं नासीत् । ततोऽन्ये शिव्यास्तमूचुः, वयं प्रभुं
दृष्टवन्तः । स तु तानवादीत्, तस्य करयो लौहकोलचिक्रमद्युषा

तत्र सौहकीलचिह्ने ममाषुलीमनिधाय च तस्य पार्श्वं मम करम-
निधाय चाहं द्वै विश्वसित्यामीति ।

ततोऽष्टदिनेभ्यः परं शिष्याः पुनरभ्यन्तर आसन्, थोमा अपि २६
तैः सार्वमासीत् । तदा हड्डेषु द्वारेषु यीशुरुपस्याय मध्यस्थाने
तिष्ठन्तवादीत्, युआकं शान्तिं भूयात् । ततः परं स थोमा ब्रवीति, २७
तत्राज्ञलीमन्त्रं नय मम इसौ गिरीजस्त्रं च, तत्र करम्बु नय मम
पार्श्वं निधेष्ठि च । अविश्वासी च मा भव, प्रत्युत विश्वासी भव ।
थोमासदा प्रतिभाषमाणहमवादीत्, भो मम प्रभो, भो २८
ममेश्वर । यीशुस्तं ब्रूते, त्वं मां दृष्टवांश्योमाः, तमाद् व्यश्वसीः, २९
धन्यासे ये न दृष्टापि व्यश्वसिषुः ।

वास्तवमेतेभ्योऽन्यानि बहून्यभिज्ञानार्थकर्माणि स्वशिष्याणां ३०
समन्तं यीशुनाक्रियन्त, तानि लस्मिन् गम्ये, न लिखितानि ।
एतेषां वृत्तान्तस्त्वलेखि, यतो यीशु र्दीश्वरस्य पुचः खीष्टोऽत्र ३१
कुशाभि विश्वसितव्यं, विश्वसद्विश्वं तस्य नान्न जीवनं प्राप्नव्यम् ॥३०॥

२१ एकविंश्टीयायः ।

१ तिविरीयद्वदे अर्थात् गालीलसिद्धी शिष्येभ्यो दर्शनदानं १५ पिचेण सह
योग्याः कथनं १० योहने तस्य कथा १४ समाप्तेः कथा च ५

ततः परं यीशुस्त्विरीयस्य द्वदस्य तीरे पुनरात्मानं १
शिष्याणां प्रत्यक्षं चकार । स इत्यमेवात्मानं प्रत्यक्षीचकार ।
शिमोनः पिचः, थोमा अर्थतो यमजः, गालीलस्यकामानिवासी २
नथगेखः, सिवदियस्य पुचैः, चित्तैः च हावन्यावेकचासम् । शिमोनः ३
पिचस्त्रान् ब्रवीति, अहं मीनान् धर्तुं यामि । ते तं वदन्ति
• चयमपि लया सार्वं यामः । ततस्मै द्वार्ण वहि गत्वा त्रावमारु-
दज्जसार्वा रञ्जन्यानु किमपि न दधुः । जाते पुनः प्रत्यूषे यीशु- ४

५ स्तुते स्थितवान् । स तु योग्युरिति शिष्यै नैङ्गायि । यीशुस्तदा
तान् ब्रवीति, वत्साः, खाद्यं किमपि युश्माकं किमाले ? ते गं
६ प्रत्यवादिषुः, नास्ति । यीशुस्तदा तान् वदति, नावो दक्षिणपार्श्वं
जालं निचिपत, तर्हि लस्यध्वे । ततस्ते तविचिचिपुस्तदा च
७ मीनानां महासङ्घातः पुनस्तदाकष्टुं नाशनुभ्वन् । ततो योशोः प्रियः
स शिष्यः पित्रमवादीत्, असौ प्रभुः । तदा प्रभुरमाविति श्रुता
पिच उत्तरीयवसनमादाय कटौ बबन्ध, यतः म विवर्त्व आसीत् ।
८ ततः परं समुद्रे निपपात । अन्ये शिष्यास्तु पेतेनागमन्, यतस्ते
स्थलाद् अदूराः केवलं प्रायेण दिशतहस्तवधाना आसन् । ते च
९ मत्यपूर्णं जालमाकर्षन् । स्थलमुत्तीर्थं त तैरङ्गारथोऽग्निस्तस्यो-
१० परिस्थितो मृष्टो मीनः पूपश्च लक्ष्यन्ते । यीशुस्तान् ब्रवीति,
११ अधुना यान् मत्यान् अधार्य तेषां कतिपयानानयत । ततः
शिमोनः पिच आरह्य मत्यपूर्णं जालं कर्षन् स्थलेऽर्पयामास, तत्र
चिपञ्चाशदधिकशतं महाक्षो मत्या आसन् । एतावत्सु मत्खण्डि
१२ जालं न वदीर्यत । यीशुस्तदा तानवादीत्, आयात, प्रातराणं
भुग्द्वन् । शिष्याणाञ्च कोऽपि कस्त्वभिति तं स्वतत्वं प्रष्टुं नोत्सेहे,
१३ यतः स प्रभुरिति तेऽजानन् । यीशुस्तदोपस्थाय तं पूर्णं गृहीता
१४ तेभ्यो वितर्तत, तं मत्यञ्च तथा । इत्यं स्तनानां मथादुत्था-
पितो यीशुस्तृतीयं वारं स्तशिष्याणां प्रत्यक्षो बभूव ।
१५ तेषां प्रातराशभोग्यात् इति, यीशुः शिमोनं “पिच ब्रवीति,
योनासुत शिमोन, एतेभ्यस्तु मैः प्रत्यधिकं प्रेम करोषि ?
स तं वदति, सत्यं प्रभो, भवान् जावति यद्हं भवदनुरक्तः ।
१६ स तं ब्रवीति, मम् मेषशांवकान् चारथ । स पुन द्वितीयं वारं
तं वदति, योनासुत शिमोन, मयि किं प्रेम करोषि ? स तं

वदति, सत्यं प्रभो, भवान् जानाति यदहं भवदनुरक्तः । स तं ब्रवीति, मम मेषान् पालय । स त्रीयं वारं तं ब्रवीति, १७ योनासुत शिमोन, त्वं किं मदनुरक्तः? पित्रस्तुतीयवारं त्वं किं मदनुरक्त इति तेन पृष्ठस्त्वारणाच्छ्रोकार्त्ता बभूव, तच्च जगाद, प्रभो, भवान् सर्वविद्, भवान् जानाति यदहं भवदनुरक्तः । यीशुस्तु ब्रूते, मम मेषान् चारय । सत्यं सत्यं, लामहं ब्रवीमि, यदा १८ तस्मितर आसीस्तदा स्त्रयं स्वकटिमवधा यत्र चैच्छस्त्र व्यहरः । यदा तु दृढो भविष्यसि, तदा स्वहस्तौ प्रसारयिष्यास्यन्यश्च कश्चित् तत्र कर्टि भन्त्यति, लदनभीष्टुं स्थानं लां नेष्यति च । कौदृशेन १९ मृत्युना स ईश्वरं समानयिष्यति तत् सृचयन् यीशुरिदं कथया- मास । इदं कथयिला च स तमवादीत्, मामनुगच्छ ।

पित्रस्तदा प्रत्यावृत्य यीशोः प्रियं तं शिष्यमनुगच्छन्तं व्यलो- २० क्यत्, यो भोज्ये तस्य वक्षस्यामीनः पृष्ठवान्, प्रभो, भवतः समर्पयिता क इति । तमेव दृढ्या पित्रो यीशुं ब्रवीति, प्रभो, २१ किं भवितव्यमनेन?, यीशुस्तु वदति यदि ममागमनं यावत् २२ तस्यावस्थानं रोचये, तर्हि तत्र तत्र किं? त्वं मामनुगच्छ । ततः २३ शिष्येषु कथेयं व्यानशे यत् तेन शिष्येण न मर्त्यं । यीशुस्तु तं नैवेदं व्याजहार, तेन न मर्त्यव्यमिति, प्रत्युतेदं, यदि ममागमनं यावत् तस्यावस्थानं रोचये तर्हि तत्र तत्र किमिति ।

स एव शिष्य एताः कथा अधिः साक्ष्यं दत्तवान् एताः कथा २४ लिखितवांश्च, तस्य मात्यच्च संकेतिति वयं जानीमः । एतेष्वो- २५ ऽन्यान्यपि बहूनि कर्माणि यीशुना कृतानि, सर्वाणि तानि यद्य- कैकर्णो लिख्यन्ते, मन्ये तर्हि तेषां लेखितव्यानां यन्यानां धारणार्थं जगदप्यपर्याप्तं भविष्यति ॥ २१ ॥

प्रारंतानां कम्मणामाखगानम् ।

१ प्रथमोऽध्यायः ।

१ शिष्येभा घीर्णा दर्शनदानस आजापनं तम्य स्वर्गरोक्ताङ्क २५ गिर्वाणं गिरु-
शालिसगमनं प्रार्थनायां प्रवर्त्तनं २५ यिहदाविनिमयेन सत्यिष्यनिवाजनम् ।

- १ भो महामहिमयिथफिन, योग्यु र्ययत् कर्तुमुर्पदयुज्ज प्रवट्टते
- २ तत्सर्वस्य कथा मया पूच्चेप्रवन्धे तद् दिनं यावद् रचना यस्मिन्
स पवित्रेणात्मना स्वरगितेभ्यः श्रिष्टेभ्य आदेशं दत्त्वाद्वलेकमनायि ।
- ३ स्वदुखभोगात् परं स बड्डभिः प्रत्यक्षैः प्रमाणैऽस्तीषां समक्षमात्मानं
जीवन्तं दर्शितवान्, यतश्वलारिंशद्दिनेषु म पुनः पुनस्तेष्यो दर्शनम-
- ४ ददात् ईश्वरराज्यस्य कथाच्चाकथयत् । ततः स तान् एकत्रीकृत्या-
दिदेश, यूयं यिहशालेमतो मापगच्छत, प्रत्युत मत्तः श्रुतां पितुः
- ५ प्रतिज्ञां प्रतीक्ष्य, यतो योहनस्योयेनावागहयत्, यूयन्त्वन्येषु
- ६ दिनेष्वतीतेषु पवित्र आत्मन्यवगार्द्ययस्ते । ते तदा समागत्य
तमप्राचुः, प्रभोः कालेऽस्मिन् भवान् किमिस्त्रायेलाय राज्यं प्रति-
- ७ पादयिष्यति? स तु तानवादीत, पिता यान् कालान् यांश्च
- ८ समदान् स्वर्कर्त्तव्याधीन् न कृतवांस्तान् ज्ञातुं युग्माकमधिकारो
- ९ नास्ति । पवित्रेणात्मनाविद्याम् यां प्रभावं लक्ष्यत्वं यिहशालेमे
कृत्वायां यिहदियायां गमनियाऽच्च मेदित्याः प्रान्तज्ञ यावत्तम
- १० साक्षिणो भविष्यथ । तेनैदमुक्तास्ते यावद्विरैक्तत् तावत् स ऊर्ढ्व-
मनीयत न्मेधस्यैकस्तेषां लोचनगोचरात् तमपंजहार । तस्यापगमन-

काले त्रिष्वेकायदृष्ट्या गगनं निरीक्षमाणेषु, पश्च, इक्षपरिष्कृदौ

द्वौ पुरुषौ तानुपस्थायावदतां, भो गालीलीयनराः, किमर्थं गगन- ११
मवलोकयन्तस्तिष्ठथ? असौ यो योशु युश्मस्मीपात् स्वर्गं नीतः
स यादृशेन गमनेन स्वर्गं गच्छन् युश्माभिः सन्दृष्टस्तादृशेन प्रत्या-
गमिष्यति ।

तदा ते जैतुनाख्यगिरितो यिरुशालेमं प्रत्यावरुतिरे । स गिरि १२
यिरुशालेमस्य निकटस्थः प्रायेण विश्रामवारीयमांगैकव्यवधानः ।

नगरं प्रविश्य ते गद्यस्योपरिस्थप्रकोष्ठं जग्मुः । तद्रुहनिवासिनः पित्रो १३
याकेाबो योहन आन्त्रियश्च, फिलिप्पोमाश्च वर्द्धलमयो मध्यश्च,
आल्फेयसुतो याकेाब उद्योगी शिरोनश्च याकेाबस्य भ्राता
यिङ्गदासैते सर्वे योषिङ्गि यीशो र्मात्रा मरियमा च तस्य भ्रात- १४
भिष्म सार्दूसेकचिंत्ताः सन्तः प्रार्थनायां याचनायाच्चाध्वसायि-
नोऽवर्तन्त ।

तेषु दिनेष्वेकदा प्रायेण विश्वत्यधिकशतजनेष्वेकत्रीभूतेषु पित्रो १५
आदृणां मध्य उत्थाय बभाषे, भ्रातरः, योशु दैरधारि तेषां १६
नायकीभूतं यिङ्गदामधि पवित्र आत्मा दायूदस्य वक्त्रेण यां शास्त्री-
योक्तिं व्याद्यतवांस्त्वया मिद्द्वः प्राप्तव्यासीत् । स द्वासाकं मध्ये १७
गणितोऽस्याः परिच्योया अश्विं प्राप्तव्यासीत् । सोऽधर्मस्य १८
वेतनेन भूमिखण्डसेकमकैषीत् अवाक् पतिवा तु द्विधा बभूव
निःसञ्चुश्च तस्य सर्वान्तराणि । तच्च यिरुशालेमनिवासिभिः सर्वैः- १९
रज्ञायिः, तस्मात् तेषां स्वभाषायां तत् चेच इकलदामेत्यभिधौ-
यते । अस्यार्थः शौणितचेचमिति । गीतसंहिताख्ये गम्ये हि लि- २०
खितमास्ते ।

वाटी तस्य भवेच्छूच्या तन्माध्ये कोऽपि मा वसेत् ॥

पुनस्य, अश्वलमदं तस्य गद्यीयादपरो नरः ॥

२१ अत एव योहनस्यावगाहनमारभ्य प्रभो योशीरसन जर्जमपसा-
रणदिनं थावत् सेऽस्माकं दृष्टिगोचरे यदा प्राविश्चन्निरगच्छ,
२२ तस्मिन् कृत्वे काले येऽस्माकं सहचरा आसंसेषां नराणामेवो-
२३ उस्माभिः सार्वं तदीयपुनरुत्थानस्य साक्षी भवतीत्यावश्यकं । ततस्मे
युष्ट इतिनामानं वार्षबाभिधं योषेफं मन्त्रयित्वा द्वावेतौ स्थापया-
२४ भासुः प्रार्थयमानास्य जगदुः, भो सर्वेषां चिन्तज्ञ प्रभो, यिहदाः
खस्यानं प्रथाणार्थमिदं यत् परिचारकलं प्रेरितलच्च त्यक्ता गत-
२५ वांस्कदधिकारस्ताभाय लक्ष्य दद्योरेतयो यै वरितस्तं निर्दिश ।
२६ ततः परं तावुद्दिश्य गुटिकापाते कृते मन्त्रयितो गुटिकाया निर-
चायि, स चैकादशप्रेरितैः सार्वं गणितोऽभृत् ॥ १ ॥

२ द्वितीयोऽध्यायः ।

१ पवित्रस्याकाश आविभावः ५ तेन प्रेरितानां नानाभाषाकथर्वं ततो लोकानाम्
आशर्यमन्तरं १४ पितस्योपदेशवाक्यं १७ तेन वाक्येन वडोकानां मना-
परादृतिः ४१ तेषां मञ्जरं सदाचरणच्च ।

१ ततः परमुपस्थिते पद्माशन्तमीत्यभिधोत्सवस्य दिने ते सर्व
२ एकचित्तेनैकत्वास्तु । तदाकस्माद् गुगनाद् वहमानस्य प्रचण्डवा-
तस्येव शब्दः सञ्ज्ञातः, ते च यतोपविष्टा आसंस्तत् कृत्वं गृहं तेन
३ व्याप्तम्, अग्नेत्रिव विभूष्यमाना जिङ्गाकारास्य तेषां प्रत्यक्षीबभृत्वः
४ स च वक्तिसेषामेकैकस्मिन् त्रिषुआद्, ते सर्वे च पवित्रेणात्मना
पूरयाद्वक्त्रिरे, आस्मना च अशोकारणमदीयत तर्थैवान्याभि
भाषाभिर्गदितुमारेभिरे ।

५ तदा, गगनस्याध्यस्थितार्भुः सर्वजातिभ्य आगताः अद्वांशीता
६ यिहदीत्युत्तरा यिहशालेमे न्यवसन् । अतः सञ्ज्ञाते तस्मिन् शब्दे

जनौघः समागत्य व्याकुस्तीवभृव, यतस्ते प्रत्येकं निजभाषयां व्याह-
रतां तेषां कथामग्नेणन् । ततः सर्वं आशूर्यं मत्वा चमल्लताः ७
परस्परमूचुः, पश्यतां वकारोऽमी किं न सर्वे गालीलीयः? कथं ८
तर्दि वयं प्रत्येकं खजन्नभाषया व्याहरतां तेषां कथां शृणुमः?
पार्थीया मादीया एलमीया जना मिषपतामिया-यिङ्गिया- ९
कापदकिया-पन्तदेशानाम् आशियां-फरुगिया-पमुलियादेशानां १०
मिषरस्य कुरीष्टन्तिकलिवुयादेशस्य च निवासिनः प्रवासिरोमी-
यास्य यिङ्गिया यिङ्गियमतावलम्बिनश्च क्रीतीया आरबीयाश्च ११
वयं सर्वेऽसद्ग्राषाभिरीश्वरकृतानि महान्ति कर्माणि निवेदयताम्
अमीषां कथाः शृणुमः । इत्यं सर्वे विसिता बभृवः सन्दिशानाश्च १२
परस्परमूचुः, अस्य तात्पर्यं किं भवेत्? अन्ये द्वपहसन्तोऽवदन्, १३
अमी सुखादुना द्राचारसेण मत्ताः ।

तदा पित्र एकादशभिः सार्वमुत्यायोचस्वरमुदीरयंस्तानुद्दिश्येत्यं १४
ब्रमाषे, भो भ्रातरो यिङ्गियालेमनिवासिनश्च सर्वे, युश्माभिरेत-
ज्ञायताम् अतो मम वक्त्यमाकर्षतां । युश्माभि यथानुभीयते १५
तथामी मत्ताः सन्ति तत्र, सत्यं, यतोऽधुना दिवसस्य हतीया
घटिकास्ति । प्रत्युत भाववादिना योद्येलेन यदुकम् इदं तदेव, १६
यथा ।

इदं भावन्तिसे काल इति व्याहरतीश्वरः ।

१७

वर्षिष्यामि निजात्माहृं सर्वमर्त्यस्य मूर्धनि ।

युश्माकं पुचपुचीभि भवेत्किः कथयिथते ॥

भविष्यन्ति च युश्माकं युवानो लभदर्शनाः ।

खप्तान्यासेकं यिथन्ते युश्माकं स्वविरा अपि ॥

श्वर्षस्वपि खदासानां खदासीनाश्च मूर्धसु ।

१८

- वर्षिष्यामि निजात्मानमहं तेषु दिनेषु च ॥
- १६ गगने स्वक्षणान्यूर्द्धेऽभिज्ञानान्यथाधो भुवि ।
रक्तं दास्यामि वक्षिष्व सधूमं वाष्पमेव च ॥
- १० विक्षतोऽये रविर्धानं चद्रो रक्तं भविष्यति ।
तदायास्ति भीमं तत् प्रसिद्धूष्व प्रभोर्दिनं ॥
- ११ भव्यमेतच्च यः कश्चिन्नरो नामाङ्ग्नयन् प्रभोः ।
प्रार्थनां कुरुते तस्य परिचाणं भविष्यति ॥
- १२ भो इस्यायेलीयनरा वचांसीमान्याकर्णयत । नासरतीयो चीरुः
प्रभावसिद्धुक्रियाभिरहृतलक्षणैरभिज्ञानार्थकर्मभिश्च युश्मसमीपस्मी-
श्वरात् प्रहितो नर इव प्रतिपन्न आसीत् । ईश्वरो हि तेनैव
- १३ युश्मन्नथे तानि कृतवान् एतद् यूथमपि जानोय । तमीश्वरस्य
निर्णीतमन्वयेया भाविज्ञानेन च समर्पितं यूयं धूलाधर्मिणां हस्तैः
- १४ क्रूशविद्धुं द्वृतवन्तः । ईश्वरसु सृत्यो र्यन्वणानि मोक्षयिता तमुत्थाप-
- १५ यामास । यतस्तु वशे कर्तुं स्त्रियुर्नाशक्तोत् । दायूदो हि तमुद्दिश्योवाच,
सततं स्थापयामि स्म निजसाक्षाद्वं प्रभुं ।
- १६ स मद्विच्छिणपार्श्वस्यः स्वतन्त्रं से निवारयन् ॥
- १७ तस्माद्वृष्टिं मच्चिन्तं मम जिङ्गां च नन्दति ।
शरीरं मामकज्ञायाश्वासितं विश्रमिष्यति ॥
- १८ यतस्तु मामकप्राणान् पाताले न विहास्यसि ।
स्त्रीयपुण्यवतो नैव सोढाउते क्षयदर्शनं ।
- १९ जीवनस्य हि पन्थानं त्वं मां प्राप्तिवानसि ।
पूर्यिष्यसि इर्षेण मां लदास्यस्य सक्षिणं ॥
- २० हे भातरः, तं पिदकुरुपतिं दायूदमधि युश्मन्ने सुककण्डेन
मयेदं फ्रक्षिष्यतु शक्यते यत् स ममार च शवधारे विदधे च तस्य

गवागारञ्चाद्यायस्मदन्तिकं विद्यते । स तु भाववाद्यासीदजानाच्च १०
यच्छरीरसम्बन्धे तस्मैरसफलात् खीष्णेनोत्पद्य तदीयसिंहासन
उपवेष्ट्यमितीश्वरः धपथेन तस्मै प्रतिश्रुतवान् । ततः स भवितव्यं ११
दृष्ट्वा खीष्टस्य पुनरुत्थानमधीनब्रवीत्, यतस्तस्यैव प्राणाः पाताले
न परित्यकास्तस्यैव देहस्य क्यं न दृष्टवान् । तसेव यीशुमीश्वरः १२
पुनरुत्थापितवान्, अत्र सर्वे वयं साक्षिणः । अत ईश्वरस्य इक्षिण- १३
इस्तेनोच्चीकृतः स पितृतः प्रतिज्ञायाः फलं पवित्रमात्मानं लक्ष्याधुना
युग्माभि यद् दृष्टये श्रूयते च तदवतारयामास । न हि दायूदः १४
खर्गमाहृष्टवान् स एव द्रवाच,

मम प्रभुमिदं वाक्यं बभाषे परमेश्वरः ।

सच्छत्रूम् पादपीठं ते यावन्नहि करोम्यहं ॥ १५

अर्वतिष्ठख तावत् त्वम् आसीनो मम इक्षिणे ॥

अत इस्तायेजस्य कृत्वं कुलममोघं जानातु यद् युग्माभिः १६
कुशरोपितं तसेव यीशुमीश्वरः प्रभुमभिषिक्तातारञ्च चकार ।

इदं श्रुता ते विदीर्णहृदया भृत्या पित्रमन्यान् प्रेरितांश्च जगदुः, १७
भो भातरः, किं करवाम ? पित्रसदा तानुवाच, मनांसि परावर्त- १८
यत प्रत्येकस्त्र पापानां मोचनार्थं यीशोः खीष्टस्य नाम्न्यवगाह्यध्यं,
तथा कृते पवित्रमात्मानं दानवस्तस्यध्ये । यतः सा प्रतिज्ञा युग्मासु १९
युग्मसन्नानेषु चासदौश्वरेण प्रभुना समाह्रायिष्यमाणेषु दूरस्येषु
सर्वेष्वपि च धर्त्तते । एतदन्यैरपि कङ्गभि वर्चोभिः स साक्षं दत्त्वा- २०
च्यगच्यत्, यूयमेतत्कालिकाभ्यः । कुटिलेभ्यो मनुष्येभ्यः स्वनिस्तारं
साधयितुमर्हय । तेदा ते सानन्दं तस्य वाक्यं गृहीत्वावगाह्या- २१
- चक्रिरे । इत्यं तस्मिन् दिने प्रायेण चयाणां सहस्राणां मनुष्या-
णामागमने मण्डली वृद्धे ।

४२ ते च प्रेरितानां शिक्षायां सहभागितायाँ पूपभज्ञने प्रार्थनासु
 ४३ चाध्वसायेन निविष्टा अतिष्ठन् । यावतीयप्राणिनश्च भयं सज्जातं
     प्रेरितैश्च बह्यद्वृतानि लक्षणात्यभिज्ञानार्थकर्माणि चासाधन्त ।
 ४४ विश्वासिनश्च सर्वे एकत्रातिष्ठन् सर्वज्ञ साधारणं मताधारयन्,
 ४५ स्यावराणि जड्मानि वा विज्ञानि च व्यक्तिणन् एकैकस्य प्रथोज-
 ४६ नानुसारेण सर्वैषु व्यभजंश्च । अथवसायेन च प्रत्यहसेकचिन्तः
     धर्मधामन्यवर्त्तन्त गृहे गृहे च पूपं भज्ञन्त आह्वादेन ज्वदयस्य
 ४७ सारल्येन च भद्यम् अभुज्ञतेश्वरमस्तुवंश्च सर्वजनसानुग्रहभाजना-
     न्यभवंश्च । प्रभुसु प्रत्यहं परिचालपात्रै र्मण्डलीमवर्धयत् ॥ २ ॥

३ तृतीयोऽध्यायः ।

१ पित्रेण खञ्चस्य सास्थ्यं ११ मनःपरार्थनाय पित्रस्योपदेशकथा च ।

१ एकदा प्रार्थनायाः समयेऽर्थतस्तृतीये प्रहरे पित्रयोहनौ अशा
 २ युगपद् धर्मधाम गच्छतस्तदामाहगर्भतः खञ्जो नर एक उद्घमानं
     आगच्छत् । धर्मधामप्रवेशकान् भित्तां याचिष्यमाणः स प्रत्यहं
 ३ धर्मधामः सुन्दराभिधे द्वारे न्यधीयत । स धर्मधाम प्रवेष्टुमुद्यनौ
 ४ पित्रयोहनौ निरीक्ष्य भित्तां लिप्युरग्याचत । तदा योहनेन सहितः
 ५ पित्रोऽनन्यदृश्या तं समालोक्याह, आवां प्रत्यवेच्यस्व । स तदा
 ६ किमपि लक्ष्य इति प्रतीक्ष्य तयो र्त्विष्टलोचनोऽतिष्ठत् । ततः
     पित्रो अगाद स्वर्णं रुप्यं वा स्तु नांसि, यत्स्ति तु भ्यं तदु
     ददामि । नासरतीयस्य यीशोः खोष्टस्य नामः समुत्थाय परिब्रज ।
 ७ इत्युक्ता स तस्य दक्षिणाद्द्वां धूला तमुत्थापयामास । तत्त्वणसेव
 ८ च तस्य पादतलौ गुरुफौ च हृडी बभूः, सं चोत्सवमान उच्चस्यौ
     ब्रजितुं प्रवदते च व्रजमुत्पवमानस्त्वेश्वरं स्तुवस्ताभ्यां शार्दूँ धर्मधाम

प्रविवेश च । ब्रजनीश्वरं स्तवंश्च स सर्वजनेनादर्शिं धर्मधार्मः ६
सुन्दरे द्वार उपविष्टो योऽभिज्ञत स एवायमित्यभ्यज्ञायि च । १०
तस्मिंश्च यत् समूतं तेन ते चमलता विस्थापन्नाश्च बद्धवुः ।
खास्थ्यप्राप्ते तस्मिन् खच्चे तु पित्रयोहनाववलम्ब्य स्थिते सर्वजन- ११
श्वमलतो इतगत्या श्लोमनोऽलिङ्गं तेषामन्त्तिकमाजगाम ।

तद् दृष्ट्वा पित्रो जमानवादीत्, भो इस्यायेलीयनराः, यूयं १२
किमर्थमत्रौश्चर्यं मन्यध्वे निजशक्त्या निजभक्त्या वावामिमं ब्रजने
समर्थं कृतवल्लाविति मला किमर्थमनन्यदृष्ट्यावां निरीक्षध्वे च ?
अब्राहामस्येष्वाकस्य याकेवस्य च य ईश्वरोऽस्तपूर्वपुरुषाणामीश्वरः १३
स एव खसेवकं तं यीशुं महिमाप्राप्तं कृतवान् यो युश्माभिः
शत्रुहस्ते समर्पितो विचारे तद्विसर्जनकामस्य पीलातस्य समक्षमेव
प्रत्याख्यातश्च । यूयं हि पवित्रं धर्मवलञ्च तं नरं प्रत्याख्याय १४
मनुष्यघातिनं नरं वरवद् याचितवन्तो जीवनस्यादिकर्त्तारनु इत- १५
वन्तोः । ईश्वरस्तु मृतानां मध्यात् तमुत्यापितवान् एतस्यावां
साच्चिणौ । तस्य नान्नि विश्वमनहेतोश्च युश्माभि दृश्यमानम- १६
भिज्ञातञ्च नरमिमं तस्य नाम सबलीकृतवान् तज्जनितो विश्वास-
स्वास्मै सर्वेषां युश्माकं समर्तमिदं सर्वाङ्गव्यापि खास्थं इत्तवान् ।

अधुना, भो भातरः, जानेऽहं तत् कर्म युश्माभि युश्मदीया- १७
श्वैश्वाज्ञानवादकारि । खीष्टेन तु दुःखं भोक्तव्यमिति यद्यद् १८
भद्रमीश्वरः स्त्रीयभाववादिनां मृत्युं युवैर्विज्ञापितवान् तत्तदित्यं
साधयामास । अतो युश्मत्यापानां मार्जनार्थमनुतथ्यं भनांसि १९
परावर्त्तयत च, तथा छृते प्रभोः सकाशात् तापशान्ते काल
आयास्ति स च युश्मदर्थं पूर्वं निरूपितं खीष्टं यीशुं श्वेष्विति । २०
ईश्वरस्तु युगारभात् पवित्राणां स्त्रीयभाववादिनां सर्वेषां सूखौः २१

१ सर्वविषयाणां सुदशायाः प्रतिपादनस्य यं कालमङ्गीकृतवान् तं प्रती-
 २ त्वमाणेन खीटेन सर्वोवस्थातयं । मोशि ह्यस्त्वपूर्वपुरुषान् उत्तवान्
 युआकमीश्वरः प्रभु युग्मदर्थं युग्मद्वाहणां मध्यान्नादृशं भाववादि-
 ३ रसुत्पादयित्वा, स युआन् यद्यद् वदिष्यति, तत् मर्वमधि तस्य
 ४ वाक्यं युआभि र्यहीतयं । यः कश्चित् प्राणी तु तस्य भाववादिनो
 ५ वाक्यं न यद्योष्टि स सजनमध्याद् उच्छ्रेत्यत इति । अपि च
 शम्भूयेलादयो यावन्नो भाववादिनः कालानुक्रमेण भाषितधन्तः सर्वे
 ६ तेऽपीमं कालमधि भाविवाक्यं कथयामासुः । यूयं हि भाववादिनां
 सन्ताना अस्त्वपूर्वपुरुषैः सार्वमीश्वरेण स्यापितस्य समयस्य चाधि-
 ७ कारिणः सन्तानाः । तं स्यापयन् सोऽब्राह्ममवादीत, तव वंशे
 ८ मेदिन्याः सर्वाणि कुलान्याशिष्ठं लस्यन्त इति । प्रथमं युग्मदन्ति-
 कमीश्वरः स्वरेवकं यीश्वरमुत्याष्टैकैकं स्वखलतातः परावर्त्य युआन्
 श्राशिषो भाजनानि करिष्यन्तं तं प्राचिष्णोत् ॥ २ ॥

४ चतुर्थोऽध्यायः ।

१ पिच्चेषोपदेशेन सज्जायाजकानां क्रोधः, पिच्चेषोहनयोः कारायां स्यापनं
 ५ पिच्चे योहने च राजविचारः पिच्चेषोपदेशेन १३ पिच्चेषोहनो प्रति ख्वैष-
 नामप्रचारनिषेधेन १४ तेषां मण्डल्यागमेषं प्रार्थनच्च ११ प्रार्थनया पवित्रात्-
 प्राप्तिः शिष्याणामेकलं धनविभागम् ।

१. यदा तौ जनान् प्रतीत्यमभाषेतां, तदा याजका धर्मधानः
२. सेनापतिः सदूकीयाश्च ताक्षप्रसुः, यतस्तौ जनानुपादिशतां योशो
३. स्तुतानां मध्यादुत्यानमझापयताच्चैथेनेन ते पर्यन्तप्यन्त । अतस्यो
४. र्हस्त्वापणं क्षत्वा ते परदिनपर्यन्तं तौ कारायां निदधुः, यतस्तदा
५. सम्यासीन् । ये तु वाक्यं अनुवन्नसेषां बहवी विश्वासिनो जाताः,
६. उत्तमाद्य, यज्ञाया न्यूनाधिकं पञ्च सहस्राणामन् ।

परदिनेऽध्यवाः प्राचीनाः शास्त्राधार्यापका शानमनामा महाया- ५
 अकः कायाका योहनः सिकन्द्रस्य महायाजकीयकुलजाता अन्ये ६
 सर्वे नरास्य यिष्ठशालेभे समाजग्रमुः, मध्यस्थाने तौ स्थापयित्वा ७
 पग्रच्छुभ्य, केनाधिकारेण केन नान्ना वा युवाभिदं क्षतवन्नौ ?
 तदा पित्रिणेणात्मना पूर्णः पिचसान् जगाद् भो जनाध्यवा इस्ता- ८
 चेलस्य प्राचीनाश्च, अयं केन स्वास्थ्यं प्राप्नवानिति रोगिणेऽस्य ९
 मनुष्येणोपकारमधि यद्यावां पृच्छ्यावहे, तर्हि सर्वे युश्माभिः १०
 सर्वेणेस्वायेलीयजनेन चेदं ज्ञायतां, यो युश्माभिः क्रुशमारोपित
 ईश्वरेण तु स्तनानां मध्यादुत्यापितस्तस्यैव नामरतीयस्य यीश्व-
 खीष्टस्य नान्नायं युश्मसमक्षमरोगी तिष्ठति । स एव स्थापतिभि ११
 युश्माभिरवज्ञातः स प्रस्तरो यः कोणस्य मुख्यप्रस्तरो जातः । न १२
 च विद्यतेऽन्यस्मिन् कस्मिन्ब्रपि परिचाण, नापि वास्त्वन्यत् किमपि
 नाम स्वर्गस्थाधो मनुष्येभ्यो दक्षं यद्वारामाभिः परिचाणं प्राप्नव्य ।
 ~ तदा पित्रयोहनयो निर्भयतां पश्चन्तस्तावक्तविद्यौ सामान्य- १३
 नराविति बुद्धा च ते विस्तिता बभूवुक्तौ यीशोः सङ्ग्रन्धावास्ता-
 मित्यभ्यजानंश्च । तं स्वस्थीकृतं मनुष्यन्तु ताभ्यां साद्वं तिष्ठन्ते १४
 पश्चन्तः किमपि प्रतिवदितुं न शेषुः । ततः परं यभातस्तेषां निर्ग- १५
 मनमादिष्य ते मिथ इत्यं मन्त्रयितुमारेभिरे, इमौ नरावुद्दिश्या- १६
 स्माभिः किं कर्त्तव्यं ? यतः प्रसिद्धुभेकमभिज्ञानार्थकर्म ताभ्यां यद-
 कारि तद् यिष्ठशालेमनिवासिन्नां सर्वेषां प्रत्यक्षमस्माभिष्य निङ्गो-
 तुमशक्यं । परन्तु सा कथा प्रजासु यथाधिकं न व्याप्तुयात् तदर्थं १७
 वयं तौ तर्जयन्तोऽद्यप्रभृति तेन नान्ना कमपि किमपि मा भाषे-
 आमित्यादेव्यामः । ततः परं ते तावाङ्ग्याङ्गापयामासु,, ततः परं १८
 यीशो गीणा कथञ्चित् किमपि मा व्याप्तरतं मा विकृद्यते वेति ।

१६ पित्रयोहनौ तु प्रतिगदन्तौ तानवादिष्टाम् ईश्वरस्याङ्गातो युग्मा-
कमाङ्गायामधिकमवधानमोश्वरस्य दृष्टौ न्यायं न वेति युग्माभि-
१० निर्णयितां । आवाभ्यां हि यद्यदर्थश्चाविं च तत्र भाषितुमशक्य-
२१ भिति । तदा ते पुनस्तौ तर्जयित्वा विस्तुजुः, यतोऽयत्सम्भूतेन तद्वितेः
सर्वे ईश्वरमस्तुवन्, अतो जनभयात् ते तयोः शासनस्योपायं
२२ नालभन्त् । तत् स्वास्थ्यप्रदानरूपमभिज्ञानञ्च यस्मिन् नरे प्रदर्शितं
तस्य वयश्चलारिंशर्दर्षभ्योऽप्यधिकमासीत् ।

२३ इत्यं विस्तृष्टौ तौ स्वीयात्मीयानां समीपमगमतां सुख्याजकैः
२४ प्राचीनैश्च अद्युक्तौ तत् तेभ्यः कथयामासतुश्च । श्रुत्वा ते चैकचि-
त्तेनेश्वरमुद्दिश्य प्रोच्छैः प्रार्थयमाना अवदन्, भो नाय, सर्वस्य
भूमण्डलस्य समुद्रस्य च तत्र विद्यमानानां सर्वेषाञ्च लम्बेव स्तृष्टे-
२५ श्वरः, लक्ष्मेवकस्य दायूदस्य मुखेन च त्वमिदं भाषितवान्,
किमर्थं भिन्नजातीया लोकाः कुर्वन्ति गर्जनं ।

देश्वासिप्रजाश्चापि चिन्तयन्ति व्यलीकतां ॥

२६ उत्तिष्ठन्ति महीपालाः समायान्ति च नायकाः ।
परमेश्वर्य तेनैव चाभिषिक्तस्य शाच्चवात् ॥

२७ सत्यं हि, पवित्रस्त्वं सेवको यो श्रीगुरुल्याभिषिक्तस्य विरुद्धं
२८ नगरेऽस्मिन् हेरोदः पन्तीयः पीलातञ्च परजातीयैरिस्तायेलीयवं-
श्रीयैश्च जनैः सार्द्धं मिलित्वा साधितवन्तौ सर्वे तद् भव्यं यत् तव
२९ इहोन मन्त्रणाया च पुरा निर्णीतम् भीत । इदानीञ्च, भो प्रभो,
तेषां विविधतर्जनमवलोक्य सदासंभव्यं सम्पूर्णनिर्भयत्वेन तदाक्षय-
३० कथनस्य सामर्थ्यं देहि तदर्थञ्च प्रसारय । खहस्तमारोग्यदानाय तव
पवित्रसेवकस्य यीशो नीजाभिज्ञानार्थकर्मणामद्भूतलक्षणानाञ्च सिद्धये
३१ च । तेरित्यं प्रार्थिते अत्र ते समवेता आसंसात् स्थानं चकम्ये,

सर्वे ते च पवित्रेणात्मना पूर्णा ईश्वरस्य वाक्यं निर्भयमकथयन् ।

कृतविश्वासिनाऽन्नं निकरस्य चित्तमेकं मनस्कैकमासीत् । नापि ३२
च कोऽपि सर्वस्त्रस्य किमपि निजस्त्रमवदत् अपि तु सर्वमेव तेषां
साधारणमासीत् । प्रेरितात्मा महाप्रभावेण प्रभो योग्योः पुन-
रुत्थाने साक्ष्यं प्राददुः । तेषु सर्वेषु च महानुयहोऽवर्तत । ३३
फलतो दुर्गत एकोऽपि तेषु नाविद्यत, यतो यावत्तो भूमि- ३४
खण्डानां गृहाणां वा स्वामिन आसंस्कौस्तानि विक्रीय यदा यद्
व्यक्तीयत तदा तस्य मूल्यमानीय प्रेरितानां चरणेषु न्यधीयत
ततः परम् एकैकस्मै प्रयोजनानुसाराद् व्यतीर्थत । तदा ये प्रेरितैः ३५
बाणेवा अर्थतः प्रवेधपृत्र इत्यभिहितः स कुप्रदीपे जातो योषि- ३६
नामा लेखीयः चेत्रस्यैकस्य स्वाम्यमासीत्, स तद् विक्रीय मूल्य- ३७
मानीय प्रेरितानां चरणेषु निदधौ ॥४॥

५. पञ्चमोऽध्यायः ।

१ धनविभागे कापट्टकरणाद् अनन्तियसाक्षीरयोर्मेरण् ११ प्रेरितानां बहाश्चर्य-
कम्पकरण् १० तेषां कारायां स्थापनं दिव्यादृतैसेषां मोचनं महायाजकस्य
समौपे पित्रस्यात्मरं ११ तेनोन्नरेण सभास्ताना कौपिलं गमलीयेत्समन्वण्या
प्रेरितानां प्रहारेण विसर्जनत् ।

अनन्तियास्यस्त्वेकः पुरुषः स्वभार्यायाः साक्षीरायाः सम्मत्या १
कञ्चिद् विषयं विक्रीय भार्यमूल्यस्यात्मयवगतायां मूल्यस्यांशमात्मसात् २
कृत्वा कञ्चिदंशमानीय प्रेरितानां चरणेषु निदधौ । पित्रस्तु तम- ३
वादीत्, अनन्तिय, किमर्थं शैतानस्त्र इदयं पूरयित्वा त्वं चथा ४
पवित्रायात्मनेऽनृतं कंथयेत्सद्गुमिखण्डय मूल्यस्य चांशमात्मसात् ५
कुर्यास्तथा त्वं प्रवर्त्यामास? स्थितिकाले स किं न तवातिष्ठत्?

विक्रीते च तन्मूलं किं न तवाधीनमासीत्? किमर्थमेतत् कर्म स्वच्छदयेऽप्याहीः? न मनुष्येभ्योऽपि त्वीश्वरायानृतं कथितं लया ।

५ कथा एताः पृथग्बन्ननियः पतिवा प्राणस्त्वाज, यावन्न-
द शाश्रौषुप्ते सर्वे महाभयापन्नाः । युवानस्त्वाय तं वस्त्रे वेष्ट-
यामासु वैहिरुद्धा श्रवागारे निदधुश्च ।

७० तदनन्तरमतीते प्रायेषैकभिन् प्रहरे तस्य पन्नी तद् वृत्तम-
म् शाला प्रविवेश । पित्रस्तां मम्बोध जगाद, मां वद, मा धूमिः
किं युवाभ्यमेतांनुद्दाभि विक्रीता? साक्रीत्, सत्यम् एतावती-
द भिरेव । तदा पित्रस्तां जगाद, कथमेतद् यद् युवां प्रभोरात्मानं
परोक्तिमेकमन्वणौ जातौ, पश्य तव पति र्यैः श्रवागारे गिहित-
१० स्तेषां पादा दारदेश उपस्थितास्ते लः नपि वैहि वैद्यन्ति । अनेन
मा तत्त्वां, तस्य चरणयो निपत्य प्राणस्त्वाज । ते युवानश्च
प्रविश्य तां स्त्रां दृष्ट्वा वैहिरुद्धा पतिपार्थे तां श्रवागारे
११ निदधुः । ततः कृत्वा मण्डली यैश्वेदमत्रावि सर्वे ते च गः स-
भयेनापन्नाः ।

१२ अपि च प्रेरितानां हस्तै जनेषु बह्न्यभिज्ञानार्थकर्माण्यद्भुत-
१३ स्त्रेणानि चामाध्यन्त । सर्वे चैकचिन्नाः श्लोमजोऽलिन्देवर्जन्त ।

अपरेषान्तु कोऽपि मनुष्यस्तेषु नृषुक्तुः प्रग्रहमतां नागमत् । तथापि
१४ जनास्तान् समाद्रियन्त । विश्वामितां सङ्ख्या तु पुरुषाणां योषिताद्य
१५ बाड्य्येनेत्तरोत्तरमदर्घत । उल्लृण्युपि मनुष्यै वैहिराभीय व्याधिताः
श्वासु खद्वासु वा ग्रायिता न्यधीयन्त । किंसिद्वागच्छतः पित्रस्य
१६ छायैव तेषां कमपि स्त्रृत्यतीव्याशया । चतुर्दीक्ष्यनगरणां नर-
निकरस्य व्याधितान् आगुच्यात्मभिः क्षिणाश्च मर्त्यान् आनयन्तो
चिरुश्लेषे समागच्छन्, सर्वे ते चारोग्यमस्तुभन्त ।

तदा महायाजकः सर्वे तस्य पञ्चिनश्चार्थतः महूर्किंमतावल- १७
 चिनां सङ्गात ईर्ष्या पूर्णाः प्रेरितेषु हस्तार्पणं कृत्वा तान् १८
 साधारणकारायां गिदधुः । प्रभो दृतस्तु रात्रौ काराया, दाराण्डु- १९
 ह्वाटयामास, तांश्च वहि नीला जगाद, यूयं गत्वा धर्मधान्ति २०
 तिष्ठन्ते जनेभ्य एतच्चीवनावहानि सर्वाणि वाक्यानि कथयत ।
 श्रुत्वा त आमन्त्रप्रभाते धर्मधाम प्रविष्टोपदेष्टुमारेभिरे । इतो- २१
 मध्ये महायाजकस्तसङ्गिनश्चैपस्याय सभाम् दस्त्रायेलीयमनानानां
 कृत्वा प्राचीनवर्गज्ञ समाह्रय प्रेरितानामाजन्यनार्थं पदातिनः कारा- २२
 गृहं प्रेषयामासुः । ते द्रष्टव्याय तान् कारायां नामाद्यामासुः ।
 अतस्ते प्रत्यावृत्य जगदुः ममूर्णयन्वेन रुद्धं कारागृहं दारदेषेषु २३
 तिष्ठन्ते रचकाशास्माभि दृष्टाः, प्रविश्य लभ्यन्तरे कोऽपि नामा-
 दितः । कथामिमां श्रुत्वा महायाजवो धर्मधातः सेनाध्यवो २४
 मुख्यायाजकाश्वेदं केन परिणामतीति तेषु चिन्ताकुला अभवन् । तदा २५
 कश्चिदागत्य तेभ्यो निवेदयामास, पश्यत, ये पुरुषा युश्माभिः
 कारायां समर्पितास्ते धर्मधान्ति तिष्ठन्ते जनसुपदिशन्ति । तदा २६
 सेनाध्यवः पदातयश्च गत्वा तानानिनाय, न तु वलेन, जनभयात्
 प्रस्तरै धीनिष्ठामह इति शङ्खानाः । तांश्चानीय सभार्या स्मापया- २७
 मासुः । महायाजकस्तदा तान् पप्रच्छ, तेन नाम्ना मैत्रोपदिशतेति २८
 यूयं किं न दृढमस्माभिराज्ञापिताः? .पश्यत तु, युश्मदुपदेशेन
 यूयं विष्वगालेमं पूरयितवन्तः, द्रास्त्र भरस्य शोणितमस्मासु वर्तयितुं
 यतध्वे च । ततः पितॄऽन्ये प्रेरिताश्च प्रतिजगदुः, मनुष्याणा- २९
 माज्ञात ईश्वरस्याज्ञाधिकं यहीतव्या । यूयं काष्ठ उदध्य यं ३०
 व्यापादितवन्तः स योग्युरस्त्वयुर्व्युपुरुषाणामीश्वरेण पुनरुत्पापितः ।
 ईश्वरः स्वदक्षिणहस्तेन तमेत्वेच्चीकृत्येत्यायेलाय मनःपरावर्त्ततस्य ३१

३२ पापमोचनस्य च प्रदानार्थमधिपतिं चातारच्च उतवान् । कथा-
खेतासु तस्य माचिणो वयं स च पवित्र आत्मा यमीश्वरः स्त्रीया-
ज्ञायाहिभ्यः प्रदत्तवान् ।

३३ एतच्छुला ते रुद्धास्तेषां हत्यार्थममन्दयन्तः सभायासुपस्थित-
३४ स्तेकः फरीशी नरोऽर्थतो सर्वजनेन सम्मानितो गमलीयेल
३५ इत्यभिधो व्यवस्थापक उत्थाय प्रेरितानां कियकालार्थं वहि-
३६ करणमादिश्च सभायान् जगाद् भो इस्तायेलायनराः, यूथं तांन्
३७ मनुष्यान् प्रति यत् करिष्य तत्र सावधाना भवत । एतेभ्यो
३८ दिनेभ्यः प्राक् यूदा आत्मानं विशिष्टं मत्वोत्तम्यौ न्यूनाधिकं
३९ चत्वारिंशतानि नराश्च तस्मिन्ननुसमज्जिरे, म त जप्ते तस्याज्ञा-
४० गाहिणश्च सर्वे विकीर्णं अवास्तवाश्च बभूवः । तस्य पञ्चात् नाम्नां
लेख्यारोपणकाले गालीलीय यिङ्गदा उत्थाय बङ्गजनान् स्थानु-
४१ गमनायोन्नार्गं निनाय । सोऽपि ननाश तदाक्षयगाहिणश्च सर्वे
४२ विकीर्णं बभूवः । अतोऽहमिदानीं युक्तान् ब्रवीमि, यूथं तस्म्
४३ नरांस्त्वां मा वाधक्षं । यतो मन्त्रणमिदं कार्यमिदं वा चेन्नुव्य-
४४ मूलकं तर्हि लोपं यास्यति, तत्तु चेदीश्वरमूलकं तर्हि यूथं तस्य
४५ लोपं साधयितुं त शक्यथ । अपि लोक्यरेण माद्दृं युद्धकारिणः
४६ प्रतिभास्यथ । तदा ने तस्य वाक्यं जगडः प्रेरितांश्च स्तान्तिक-
४७ माहृश्य प्रहार्य च, यीश्वरो नाम्ना पुन न भाषधमित्यादिश्च
४८ तान् विस्तृजुः । तदा तस्य त्वाम् कारणाद् वयनवमाननाथा
४९ योग्या गणिता इत्यवानन्दनस्ते भभायौ समुखात् प्रतिष्ठिरे ।
५० ऊत्तं दिनञ्चाविरतं धर्मधार्मि गर्हे चोपादिश्च यीश्वरेव खीष
५१ दति संवादृं व्यज्ञापयंश्च ॥५॥

६ षष्ठोऽध्यायः ।

१ सरिङ्गणार्थं सप्रसङ्गकारिणा लियोजनं ५ ते षां समानां मध्ये स्तिफानस्य कथा
न च विचारिभिः सहु विवादे स्तिफानस्यापवादित्वं ।

तेषु दिनेषु वर्धमानायां शिव्याणां सञ्चायाम् इत्रीयभाषिणां १
विहृद्दं यूनानीयभाषिणां मनोरुःखसूचकमिदं वाक्यमआवि यत् २
प्रात्यहिकोपकारेऽस्माकं विधवा योगित उपेत्यन्त इति । इदश्च ३
प्रेरितास्तदा शिष्यनिकरं स्वममीपमाह्य जगद्, वयं यदीश्वरस्य ४
वाक्यं विहाय भोजनमञ्चान् परिचरामस्तत्र प्रीतिजनकं । अतो भो ५
भ्रातरः, युषमन्तर्ये पवित्रेणात्मना प्रज्ञया च पूर्णान् सप्त सुख्यातान् ६
नरान् निरूपयत, तानेव वयं कार्येऽस्मिन्नधिकरिष्यामः । वयन्तु ७
प्रार्थनायां वाक्यस्य परिचर्यायाज्ञाध्यभाषिनः स्यास्यामः ।

कथायासेत्यां कृत्स्नस्य जननिवहस्य प्रीतिर्जाता, अतसे ५
विश्वासेन पवित्रेणात्मना च पूर्णे स्तिफाननामानं नरं, किलिपं, ६
प्रखरं, नीकानरं, तीमोनं, पार्मिणां, नीकलायाभिधमेकञ्चान्तीय-
खीयं यिङ्गदिमतावलम्बिनं वरयामासुः प्रेरितानां समुखे स्याप- ७
यामासुश्च, ते च प्रार्थयित्वा तेषु हस्तानर्पयामासुः । ईश्वरस्य ८
वाक्यञ्चावर्धत, यिङ्गशालेमे शिव्याणां सञ्चायतीवावर्धत । याजका- ९
नामपि महानिवहेता विश्वासेनाज्ञायाहौ बभूव ।

अनन्तरं स्तिफानेऽनुयहेण प्रभावेन च पूर्णः सन् जनानां १०
मध्येऽहुतलक्षणान्यभिज्ञानार्थकर्माणि चासाधयत् । तदा लिवर्त्ती- ११
नानां समाज इत्यभिधत्य समाजस्य केचिदंश्चिनः कुरीणीयानां १२
सिकन्दरीयाणां च केचिन्नराः किलिकियाप्रदेशिनाम् आशिया-
प्रदेशिनां च समाजस्य केचिदंश्चिनस्त्रिय स्तिफानेन सादृशं व्यव- १३
दन्त स तु येन प्राग्नवेन येनात्मना चाभाषत तयोः प्रतिरोधं कर्तुं ।

११ नाशकुवन् । तदा तैः प्रवर्त्तिता केचिन्नरा अवदन् असौ मोशे-
रीश्वरस्य च विरह्दं निन्दोकी व्याहरत् ता वयमाकर्णितपन्तः ।
१२ इत्यं प्रज्ञसु प्राचीनेषु ग्रास्त्वाध्यापेषु च तैरुत्तेजितेषु ते तसुप-
१३ स्त्रीय दधुः सभां निन्युश्च स्वषामाच्चिण उपस्थापयामासुश्च । ते-
ब्रुवन् असौ नरोऽस्य पवित्रस्यानस्य व्यवस्थायाश्च विरह्दं निन्दोकी
१४ व्याहर्तुं न विरमति । वयं हि तंसेदं वाक्यम् श्रौम्ययथा, नासरतीयो
यीशुरिदं स्थानं ध्वन्यिष्यति शोश्नानास्मभ्य दत्ता रीतिः ॥५८-
१५ वर्त्तयिष्यति चेति । तदा सभायामासानाः सर्वेऽनन्यदृश्या तं समा-
ले कर्मन्तस्तस्यानं स्वर्गदूतस्यानन्मिव प्रतिभातीत्यपश्यन् ॥६॥

७ सप्तमोऽध्यायः ।

१ महायाजकं प्रति स्तिफानस्योत्तरं ६ पूर्वपूर्वशाणां इत्यान्तकथनं १० मोशा-
स्यामकथनं १० श्लेषामनः समयं यावत् लोकानां कथा ५१ यिङ्गदौयान् प्रति
स्तिफानतर्जनं ५४ प्रस्तुराधातेन तिफानस्य वधश्च ।

१ अनन्तरं महायाजकः पप्रच्छ, कथा एताः किं सत्याः?
२ स्तिफानोऽवादीत्, भो भ्रातरः पितरस्य, पृष्ठेन । अस्माकं पूर्व-
पुरुषोऽब्राह्मोऽहरणनगरे निवासनात् प्राग् यदा मिसपतार्मि-
३ यादेशेऽवर्त्तत, तदा प्रतापस्येश्वरस्यस्मै दर्शनं दत्ता तमवादीत्, वे-
४ खदेशात् स्वज्ञातिजनं गथाच्च निर्गत्य मया प्रदर्शयितव्यं देशं
५ याहि । तदा स कल्दीयानां देशान्निर्गत्य धारणे न्युवास । पुन-
६ स्तियतु मरणात् परं स तं ततोऽपि प्रस्त्रायेदानों युपाभिरषुश्च-
७ माणेऽस्मिन् देशे वासयामास । तत्र तु तस्य कर्मणि भूम्र्धिकारं
८ न ददौ पदैकमानामपि भूमिं न ददौ तथा च निजस्विषयार्थं
९ तं देशं तस्मै तदीयोऽन्तरवंशाय च दातुं प्रतिशुश्राव । तदा स

निःसन्नान् आसीत् । ईश्वर इत्यमण्डभाषत, यत् तस्य वंशश्वलारि- ६
ग्रतानि वर्णान् परदेशप्रवाभी भद्रिष्यति तज्जन्दैरासीहतः पीडिष्यते
च । ताः प्रजासु यस्या जाते दासा भविष्यन्ति, तास्महं ग्रासिष्या- ७
मीति प्रभुरुवाच, ततः परं ता निर्गत्य स्थानेऽस्मिन् मामाराधर्यि-
व्यन्तीति । स तस्मै लक्केदस्य नियममपि ददौ । तदनुरूपञ्च स ८
इसहाकं जनयित्वाष्टमे दिने तस्य लंककेदं चकार । पुनरिसहाको
योकिविं श्रति, याकोबस्यास्माकं द्वादश पितृकुलपतौन् प्रति तदेव
चकार ।

ते पितृकुलपतयो योषेकायेष्वन्तो मिसरगामिनरेषु तं ९
विचिकित्यिरे । ईश्वरसु तेन साद्वमवर्तत तद्भूकात् सर्वस्मात् १०
क्लेशात् तमुद्धारेच, तस्मै मिसरराजस्य फरौणस्य समन्वयनुग्रहं
प्राज्ञताञ्च विततार च, स च तं मिसरस्य स्वीयकृत्तज्जुलस्य चाधि-
पत्ये नियुयुजे । तदा कृत्ते मिसरदेशे कनाने च दुर्भितं महा- ११
क्लेश्वापतस्याते, भव्यद्रव्याणि चास्मत्पूर्वपुरुषैरलभान्दभवन् । तदा १२
मिसरे गेष्ठूमा विद्यन् इति निश्चय याकोबः प्रथमस्मात्पूर्व-
पुरुषान् प्राहिणोत् । अनन्तरं द्वितीये गमने योषेकः स्वभावभिः १३
प्रत्यभिज्ञातः फरौणस्य समन्वयं योषेकस्य जातिः एकाश्चिता । तदा १४
योषेकः संवादं प्रहित्य स्वपितरं याकोबं निजान् पञ्चसप्तति-
सङ्ख्यान् सर्वज्ञातीश्वानाययामास । अनन्तरं याकोबो मिसरं १५
जगाम, तच्चैव स चास्मत्पूर्वपुरुषाः प्राणांस्तत्युजः । तेषां शवाञ्च १६
शिखिमं नीताः शिखिर्मर्यादमोरस्य पुचेष्यो रूपमूलं दत्ता-
ब्राह्मणे ज्ञाते शवागरे निदधिरे ।

ईश्वरस्वब्राह्मामाय शपथेन यत् प्रतिश्रुतवान् तस्याङ्गीकार- १७
वाक्यस्य सिद्धिशमयो यदा निकटोऽभवत् तदा मिसरे प्रजा-

१८ वर्धते बुद्धयज्ञा चाभवत् । शेषे योषेषं यो नाजानात् तादृशो
 १९ उपरो मिसरराज उत्पन्नः । सोऽस्मज्ञाते विहृद्धं कलमाश्रित्यास्माकं
 पूर्वपुरुषानपीडय् । फलतस्तेषां शिशवो यथा न जीवेयुक्तदर्थं
 २० तेषां बहिःपरित्यागमादिदेश । तस्मिन् काले मोग्निरजनि, स
 ईश्वरस्य दृष्टौ मनोहर आमौत्, मासत्रयं पितृगते पर्यपाल्यत च ।
 २१ ततः परं वहिः परित्यक्तं तं फरौणस्य दुर्वितोदधार स्वार्थं पुच्छं
 २२ नियुज्य परिपालयामास च । ततो मोग्नि मिस्त्रीयाणां रक्षविज्ञानं
 २३ ग्रन्थितो वाक्येषु क्रियासु च शक्तिमान् जातश्च । इत्यं चलारिंश-
 द्वर्षपरिमिते काले तेनातिवाहिते स्वभावृणामिस्त्रायेलसन्नानानां
 २४ तत्त्वावधारणे प्रत्यनिक्षितस्य हृदाकाश उदियाय । ततस्तेषामेकं
 प्रत्यन्यायः क्रियत इति दृष्ट्वा स उपकारं कुञ्जेषां मिस्त्रीयं हत्वा
 २५ तस्य पीड्यमानस्य कृतेऽन्यायस्य प्रतीकारं चकार । अत्र सो-
 इच्यमन्यत, मम भ्रातरो भोत्यन्ते यद्यम हस्तेनेश्वरसेभ्यस्ताणं
 २६ ददातीति । तनु तै नाबोधि । परदिने तेषु मिथो युध्यनालेषु
 स तेषां प्रत्यक्षो भूला सायहं सन्धये प्रवृत्तयसानब्रवीत्, भो
 २७ मराः, भ्रातरो यूयं, किमर्थं परस्परमपुकुरुथ ? तदा निकटस्यस्या-
 पकारी तं दूरीकुर्बन् जगाद्, कस्तुं शासकं प्राञ्छिवाकम् कृत्वा-
 २८ साखधिकृतवान् । लं यथा ज्ञासं मिस्त्रीयं हतवास्तथा मामपि
 २९ हनुं किमिच्छसि ? तद्, वचः शुला मोग्निः पलाय्य मिदियनदेश-
 ३० प्रवासी बभूव तत्र पुच्छरङ्गं लान्यामस्ये च । इत्यं चलारिंश-
 द्वर्षेष्वतीतेषु सीनयगिरे र्मरो प्रभो दूर्तौ गुल्मानस्य शिखार्थं
 ३१ तस्मै दर्शनं ददौ । तस्मिन् दर्शने मोग्नि विस्तिंतः । यदा तु तत
 समालोक्यितुं समीपं याति, तदा तं प्रति प्रभोरियं वासी बभूव,
 ३२ तत्र पूर्वपुरुषाणामीश्वरोऽहम्, अव्राशामस्येश्वर इसूरकस्येश्वरो या-

कोवस्य चेश्वरः । तदा मोशिर्वेषमानः समालोकयितुं प्रगल्भो न
बभूव । प्रभुस्तु तमब्रवीत् । तव चरणयोरुपानहौ मोचय यतस्य ३३
यत्र तिष्ठसि सा पवित्रा भूमिः । मिसरस्थानां मम प्रजानां पीडनं ३४
मथा सम्यग् दृष्टं अतश्च तासामार्त्तरावः । ता उद्गुर्त्तमेवाहम-
वतीर्णः । इदानीच्च त्वमायाहि, अहं लां मिसरं प्रहेष्यामि । तं ३५
यं मोशिर्वेष्याख्याय त उक्तवन्तः, कस्तां शासकं प्राज्ञिवाकच्च
नियुक्तोऽस्मेवेश्वरः शासकं मोचयितारच्च कृता गुरुमे तस्मै दर्शन-
दातु दूतस्य इस्तेन प्रेषयामास । स एव मिसरदेशे लोहितसमुद्रे ३६
च मरौ च चत्वारिंशद् वस्त्रान् अद्भुतलक्षणान्यभिज्ञानार्थक्षोणि
च साधयंस्तान् वहि निनाय । स एव मोशिरिसायेलसन्नानान् ३७
जगाद् युआकमीश्वरः प्रभु युश्मदर्थं युश्मद्वादृणां मध्यान्नादृशं
भाववादिनमुत्पादयिष्यति, तस्य वाक्यं युआभि गौहीतश्चमिति । स ३८
एव मरौ वर्त्तमानायां मण्डल्यां सीनयगिरो तेन संलपतो दूत-
स्थस्मित्यूर्च्चपुरुषाणाच्च मध्यस्यो जातोऽस्मभ्यं दातव्यानि जीवना-
वहानि वचांसि लभ्यवांश्य । अस्मत्यूर्च्चपुरुषास्तु तस्माज्ञावर्जिते ३९
भवितुमनिच्छन्तस्य दूरीक्षय खमनःसु मिसरं प्रत्यावृत्ता इरो- ४०
णमब्रुवन् अस्मदर्थं देवान् निर्मिमीष्य येऽस्माकमये यास्यन्ति,
यतो येन मोशिना वयं मिसराद् वहिरानीतास्तस्य का दशा
सभूता तत्र जानोम इति । तस्मिन् काले तेऽगोवत्समूर्त्तिं निर्माय ४१
तां मूर्त्तिसुद्दिश्य यज्ञमनुतस्युः स्वाहस्थानां कर्मस्थाननन्दुश्य । तत ४२
ईश्वरः पराक्रम्मीभूय गौगनीयवाहिन्या आराधनार्थं तास्त्वाज ।
भाववादिनां यस्ये तदधीदं लिखितमास्ते,

चत्वारिंशत् ऋमा यावत् किं भद्रं प्रान्तरे वस्तीश् ।

किं नैवेद्यानि वादन् यूयं भो इस्त्वयेलकुल ॥ १ ॥

- ४३ मोक्षकस्यापि दूष्यन्तु रिम्कन्देवस्य तारकां ।
युश्माभिः निर्मिताः पूज्या अन्याशावहताङ्कनीः ।
ततोऽहं बाबिलः पारं वा नेत्रामि प्रवासयन् ॥
- ४४ चो मोक्षिं तेन दृष्टस्यादर्शस्यानुरूपं साक्षद्गृह्णं निर्मातुमादिष्टवां-
४५ स्तस्याज्ञातस्तद् दूष्यं मरावस्त्यूर्व्वपुरुषाणां मध्येविद्यत, यिहेऽ-
शृ॒ग्यस्य सङ्गिनोऽस्मत्पूर्व्वपुरुषाश्च पैठकविषयं मध्ये तस्मैवा परजा-
तीनामधिकारयहणकाले तत्र नीत्वास्मत्पूर्व्वपुरुषाणां स्मर्तुखादी-
श्वरेण निरस्तानां तासां जातीनां देशे दायुदस्य कालं यावत्
४६ तदर्थन् । स ईश्वरस्यानुग्रहभाजनं भूला याकोबेश्वरस्य कृत आवा-
४७ सस्याविष्कारं प्रार्थयाच्छक्रे । श्लोमा तु तस्य कृते गृहं निर्ममे ।
४८ अपि तु परात्परो इत्यनिर्मितेषु निवासेषु न वमति, भाववादिना
यथोक्तं ।
- ४९ मम सिंहासनं स्वर्गं मम पादासनञ्च भृः ।
प्रभुराह गृहं कौडृग् विनिर्मास्यथ मल्लते ॥
- ५० मदित्रामार्घकं स्थानं कुच वा लक्ष्यिष्यते ।
- ५१ भो कठोरयीवा हृदयेषु कर्णेषु चाच्छिन्नलचश जनाः, यूयं सर्वदा
पवित्रस्यात्मनः प्रतिकूलाचाराः, युश्माकं पूर्व्वपुरुषा यादृशा आसन्,
- ५२ यूयमपि तादृशाः । भाववादिनां मध्ये को युश्मात्पूर्व्वपुरुषैर्नोपद्रुतः ।
- ५३ तस्य धर्मवतो भाव्यागमनं यैर्ज्ञापितं तांसे जन्मुः । इदानीच्च
५४ यूयं तस्य समर्पयितारो चातकाशु जातः । स्वर्गदूतानां नियम-
मिव व्यवस्थां लक्ष्मा यूयं तां न रक्तिवग्नः ।
- ५५ एतच्छुला ते रुष्टहृदयं जातास्त्रं प्रति-दन्तानघर्षेण । स तु

मीश्वरस्य दाचणे तिष्ठन्तं यीशुभ्व ददर्श जगाद् च, पश्च, उहाटितं ५६
खर्गमीश्वरस्य दक्षिणे तिष्ठन्तं मनुष्यपुत्रभ्व वीक्षे, तदा ते प्रोच्छ- ५७
रवेण क्रोशन्तः स्वकण्ठान् रुद्धा चैकचित्तेन तमभ्यद्रवन् ॥ नगराद् ५८
वहिक्षुव्य च तं प्रस्तरैराप्नन् । साक्षिणश्च शौलनाथः कस्यचिह्न-
यूनश्वरणयोः स्वावासांसि निदधुः । यदा ते स्तिफानं प्रस्तरैराप्नन्तदा ५९
स प्रार्थयमानोऽवदत्, प्रभो यीशो ममात्मानं गृह्णाण । जानुनी ६०
पातंथिंका चाब्रवीत्, तेषामिदं पापं मा गणय । इत्युक्ता स
निदद्रौ । शौलसु तस्य हत्यायां समप्रीयत ॥ ७ ॥

८ अष्टमोऽध्यायः ।

१ ताडमानि मैजडकौयलोकेषु विकीर्णेषु फिलिपस्य शमरियनगरगमनं तबा-
नेकाश्चर्यक्रियाकरणं ६ मायाविशिष्मेनस्य विश्वसनं १४ मुद्राभिः पवित्रमात्रानं
क्रेतुं चेदायां शिमोनापराधः १६ कृशदेशीयनपुंसकस्य उत्तानञ्च ।

तस्मिन् दिने यिरुशालेमस्यमाङ्गल्या विहद्धमुक्त उपद्रव १
उत्त्वन्तः । ततः प्रेरितेभ्योऽन्ये सर्वे यिह्नदिव्यायाः शमरियायाश्च
यासेषु व्यक्तिर्घन्त । तथाच अद्वाशालिनः केचिन्नराः स्तिफानस्य २
समाधिक्रियामनुष्टाय तमधिं महाविलापमकार्षुः । शौलसु ३
मण्डलीं लुम्पन् गृह्णाणि प्रविश्य पुरुषान् योषितश्च व्यपकर्षन्
कारायां समर्पयत् ।

तदा ये विकीर्णास्ते विविधस्यानानि गृच्छन्तः सुसंवादस्य वाक्यं ४
व्यश्चापयन् । विशेषतः फिलिपः शमरियाया नगरं गत्वा तत्रय- ५
मनुष्याणां मध्ये खोष्टस्य कथामघोषयत् । तदा फिलिपो यद्यद्
अकथयत्, अननिवदा एकचित्तासत्र मनांसि न्यदधत, यतस्तेन ६
साधमानानामभिज्ञानरथ्कर्मणां उत्तानं तेऽप्तदेवन् अथवा तान्य-
पश्चन् । फलतोऽभुत्तामाविष्टेभ्यो वज्रभ्य आत्मान उच्चरवसुदीरणमातो ७

- ८ निरगच्छन् अवशाङ्गाः खञ्जास्त्र बहवो निराभया अभवन्। अनेन
तस्मिन् नगरे महानन्दः सञ्चातः ।
- ९ तस्मिन् नगरे पूर्वसुपमितः शिष्मेननामापुरुष एक आसीत्,
स मायाविवृत्तिमायाय महापुरुषोऽहमिति वदन् शमरी-
१० यजाति विस्मयापन्नामकरोत् । अमावीश्वरस्य महती शक्तिरिति
धदन्तः ज्ञुद्रा महान्तस्त्र सर्वं तस्मिन् मनांसि लादधत च ।
- ११ आदीर्घकालाद् विविधमायाविवेन ते विस्मयापन्नास्तते हृती-
१२ लस्मिन् मनांसि न्यदधत । यदा लीश्वरराज्यस्य यीशुग्रीष्टस्य
नामस्त्र सुसंवादं विज्ञापयति फिलिपे तेषां विश्वासेऽजायत
१३ तदा पुरुषा योषितश्वावागाह्यन् । स शिष्मेनोऽपि व्यशसीत्,
अवगाह्यितस्त्र नित्यं फिलिपस्मान्तिकेऽवर्तत, अभिज्ञानानां प्रभावसि-
द्धानास्त्र मच्चतां कर्मणां साधनं पश्यन् विस्मयापन्नोऽभवत् ।
- १४ अनन्तरं शमरीया ईश्वरस्य वाक्यं गृहीतवन्त इति श्रुता
यिरुशालेमस्याः प्रेरिताः पित्रं योहनस्त्र तेषां समीपं प्राहिष्ठन्,
१५ तौ च तत्रोपम्याय यथा ते पवित्रमात्मानं लभेत्सेषां निमित्तं
१६ तथा प्रार्थयाच्चकाते । यतस्तदा स आत्मा तेषां कस्याशुपरि न
पतितवान् । ते केवलं प्रभो यीशुर्नो नाम्नावगाह्यता आमन् ।
- १७ अतस्तौ तेषु हस्तार्पणमकुरुतां ते च पवित्रमात्मानमलभन्त ।
- १८ अनन्तरं प्रेरितयो हस्तार्पणेन पवित्र आत्मा वितीर्थत इति
१९ लक्षित्वा शिष्मेनस्योः समीपं लुद्रा आनीय तावत्रीत, महा-
मपीदं सामर्थ्यं दन्तं, यन्मथा यस्मिन् कास्मिंश्चिद् हस्तार्पणं क्रियते
- २० स पवित्रमात्मानं लभेतेति । पित्रस्तु तमवादीत, तव . रूपं
तथा सद्ब्रुतं विनाशमाप्नोतुं यतस्त्रमीश्वरस्य दानं सुद्राभिः क्रेतुं
- २१ क्रमिष्यत्वात् । कथायामस्त्रा कोउप्यंशः कोउप्यधिकारो वा तव

नास्ति, यत ईश्वरस्य समन्वं तव हृदयं न सरलं । अतः कुभावा- १९
दस्माम्मनः प्रत्यावर्त्य, कथच्चित् तव हृदयस्यैतसङ्कल्परूपं पापं
यमार्ज्यते तदेवेश्वरं प्रार्थयस्व च, यतोऽहं पश्यामि, त्वं तिक्तता- २१
रूपपित्ते चाधर्मीरूपबन्धने च पतितः । शिगोनस्तु प्रतिभाष- २४
माणोऽब्रवीत्, युवासेव मदर्थं प्रभुं तथा प्रार्थयेत्ता यथा युग्म-
त्कथितं किमपि मयि न वर्त्त्याते । अनन्तरं तौ साक्ष्यं दत्ता २५
प्रभो वैक्यं कथयिला च यिरूपशालेमं प्रतिजग्मतुः, गमनकाले
च शमरीयाणां बज्जग्नामेषु सुषंवादं विज्ञापयामासतुः ।

प्रभो दूतस्तु फिलिपमालप्याब्रवीत्, लमुत्याय दक्षिणां दिश- २६
मुद्दिश्य प्रस्थाय यो मार्गो यिरूपशालेमाद् घसां याति तमाल-
म्बस्त्र, स निर्जनः । ततः स उत्याय प्रस्थितः । पश्य च, कृशदेशीय २७
एको नपुंसकस्त्रासीत्, स कूशीयानां कान्दाकीत्यभिभाया महिष्या
अमात्यस्याः क्षत्त्रे धनकोषेऽधिक्षतश्च । स उपासनार्थं यिरू-
पशालेमं गला प्रत्यागमनकाले रथासीने । भाववादिनो यिशा- २८
याइस्य अन्यं पठति । आत्मा फिलिपं जगाद्, समीपं गलामुम्भिन् २९
रथेऽनुषज्यस्त् । फिलिपस्त्वमीपं धावंसेन पद्यमानानि भाववादिनो ३०
यिशायाहस्य वर्चांसि गृण्डलमाह, भवता यत् पश्यते तत् किं बुध्यते ?
स जगाद्, कथं तच्छक्यं मया बोधकहीनेन ? अनन्तरं स फिलिपं ३१
जगाद्, भवानारहम् मया सार्वभुपविशतु । शास्त्रस्य यत् प्रकरणं ३२
तेनापयत तदिदं

यथा मेषर्स्त्या सोऽपि वध्यस्यानमनीयत ।

लोमच्छेनुः समन्वस्त्र मूको मेषशिशु र्यथा ॥

तांदृगेव स्त्रवास्त्रोद्वाटनं न करोति सः ।

तथा दीनदशायात्र विचारोऽप्यपहरितः ।

३३

तात्कालिकमनुव्याणां वर्णने को भवेत् चमः ।

यतो भूमण्डलात् तस्य जीवनं व्यपद्वार्थते ॥

३४ स पृष्ठसक्तः प्रतिभाषमाणः फिलिपमत्रवीत्; भवान् मां वक्तु-

मर्हति, कथेयं भाववादिना कमुदिश्य कथते? खमुदिश्याथवा

३५ कच्छिदन्यमुदिश्य? तदा फिलिपो वक्त्रमुहाश्य तस्माच्छास्त्रीयव-

३६ चनादारभ्य तं यीशोः सुसंवादं ज्ञापयामास । अनन्तरं भार्गेण

गमनकाले तोयस्थानमेकं ताभ्यां प्रापि । तदा नपुंसक आहं,

३७ पश्चलत्र तोयं । ममावगाहनस्य का बाधा? फिलिपस्त्रमत्रवीत्,

भवान् यदि सम्यूर्णेनान्नःकरणेन विश्वसिति, तर्हि बाधा नास्ति ।

३८ स प्रतिबभाषे, यीशुः ख्रीष्ट ईश्वरस्य पुन इति विश्वसिमि । तदा-

३९ दिष्टायां तेन रथस्य गमनविरत्यां फिलिपो नपुंसकश्चोभौ तोय-

४० मवतेरतुः, स' च तमवगाहयामास । तोयमध्यान्तु तयोरारुढयोः

फिलिपः प्रभोरात्मनापहृतो नपुंसकेन च पुन न दृष्टः । स हि

४१ सानन्दं स्वगत्यमार्गेणागमत् । फिलिपस्त्रस्दोद आविष्कृतः ।

४२ ततस्थायं गच्छन् सर्वेषु नगरेषु सुसंवादं घोषयन्त्वा स क्रमेण

कैसरियायामुपतस्ये ॥ ८ ॥

४ नवमोऽध्यायः ।

१ दम्भेशक्तवरे खौट्टीयान् लेजुकान् ताडियितुं शौलगमनं मार्गमध्ये खौट्टस्य दर्श-

नस्य १० यमनियस्य नसी चक्षुदोनं तस्यावगाहनस्य ११ शौलेन समाजगत्वे

खौट्टस्य चुसंवादप्रचारण १२ तं प्रते यिङ्गदौयामां विपक्षता १३ सण्डस्याः

मासिः १४ पिच्छेनियसास्यकरण १५ पिच्छेण शर्कायै जीवनदानस्य ।

१ प्रभोः शिष्याणां भर्तुनं वधस्य तदापि शौलस्य प्राणवायुरास्तां,

२ ततो हेतोः स महायाजकस्य सूमीपं गत्वा दम्भेशकस्येभ्यः समाजेभ्यो

दर्शितव्यः पचिका उयाचे । तत्र यदि स तत्पार्गावस्थमितः

कांस्थिनुव्यान् आसादयति, तर्हि पुरुषांस्तां सा योषितो वा
पृष्ठांलैबद्धा यिरुशालेम् नेष्टतीनि तस्याभिप्राय आसीत् ।
गमनकाले तु यदा स दस्तेशकस्य निकटसुपातिष्ठत, तदा सहस्रा ३
तस्य परितो गगनात् प्रभा व्यद्योतिष्ठत । अनेन स भूमौ पतिला ४
मामालपन्तीमिमां वाणीमश्रोषीत्, शौल शौल किमर्थं मामुप-
द्रुवसि? सोऽब्रवीत्, को भवान्, प्रभो? प्रभु जगाद, तं यमुप- ५
द्रौवसि? यीशुरहं; दुष्करं तव पदाधातेन कण्ठकायाणां ताडनं ।
स कथमानश्चमत्कातश्च पप्रच्छ, प्रभो, भवान् मया कर्त्तव्यं कि ६
वाच्छति? प्रभुस्तमाह, उत्थाय नगरं प्रविश, यत् त्वया कर्त्तव्यं
तत् तु भूयं कथयिष्यते । तस्मिन्निः पान्यास्तु मौनिनोऽतिष्ठन्, यतः ७
शब्दं पृष्ठान्तोऽपि ते कमपि नापश्यन् । अनन्तरं शौलो भूमित ८
उत्तस्यौ । उक्तीलितयोस्तु तस्य नेत्रयोः स कमपि नापश्यत्, केचि-
ष्वरास्तु तस्य इस्ते धृत्वा तं दस्तेशकं निष्युः । तत्र स चौणि ९
क्षिणि दृष्टिहीनोऽवर्त्तत, भोजनं पानञ्चापि नाकरोत् ।

दस्तेशकनिवासिनां शिथाणां मध्येऽननियाख्य एको नर आसीत्, १०
प्रभु दर्शनं दत्ता तमब्रवीत्, अननिय । स प्रतिजगाद, पश्यतृप-
स्थितोऽहं प्रभो । प्रभुस्तमाह, उत्थाय सरलाभिधं मार्गं गच्छ, ११
यिङ्गदा गृहे तार्षीयं शौलमन्विच्छ च । यतः पश्य स प्रार्थयते
दश्में चेदं दृष्टवान् यदननियाख्यो नरः प्रविश्य तस्मै दृष्टिदानार्थं १२
तस्मिन् इस्तीपाणं करोति । अननियः प्रतिबभाषे, प्रभो, बद्धनां १३
मुखात् तं नरमधि मयाश्रावि यिरुशालेमे भवतः पविचजनानां
कथ्यपकारान् स क्षतवान्, अत्रापि मुख्याजकैः प्रदत्तस्तस्याधि- १४
कारोऽस्मि तेन स भवन्नामा ग्रार्थयमानान् मर्वान् बन्धुं समर्थः ।
प्रभुस्तु तं जगाद, याहि, यतः परजातीनां राजाञ्चेष्टायेष्वकामान्नाम् १५

१६ समकं मंदीयनाम्नो वहनार्थं स मल्लते वरितं भाजनं । यतो
मदीयेषाम्नः कृते कति दुखानि तेन भोक्तव्यानि तदहं तं
१७ दर्शयिष्यामि । अनन्तरमननियः प्रस्याय तद् गृहं प्रविचेष तस्मिन्
हस्तावर्पयित्वा च तमाह, भ्रातः शौल, प्रभुर्यथनस्तवागमनकाले
पथि तुभ्यं दर्शनदाता यीम्हु मां प्राहिषोत, लं यद् दृष्टिशक्तिं
१८ लंब्ध्वा पविचेणात्मना पूर्णा भविष्यमीति तस्याभिप्रायः । तत्काल
तस्य नेत्राभ्यां मीनशक्तवद् वस्तुपु पतितेषु स तदेव दृष्टि लेभे
१९ प्रोत्यायावगाह्याङ्के भोजनं गृहीत्वा सबलौवभृत च ।

अनन्तरं शौलः कर्तिपयदिवमान् दम्भेशकस्यैः शिष्यैः सार्वम-
२० वर्त्तत, अविलम्बे च समाजगृहेषु योशोरिमां कथामघोशयत् यत्
२१ स एवेश्वरस्य पुत्रः । कथेयं दैरश्रावि ते मर्चे चमलता अवदन्,
अयं किं न स मनुष्यो यो यिरुशालेम एतनाम्ना प्रार्थयमानान्
नाशितवान् स्यानमिदच्छैतदर्थमागतवान्, यत् स तान् बद्धा
२२ मुख्यायाजकानां समीपं नेष्यति? शौलस्त्वधिकं शक्तिमान् अभवत्,
असौ ग्रीष्म इति मिद्दान्तं कुर्वेष दम्भेशकनिवासिनो यिहूदीयान्
निरुक्तरान् अकरोत् ।

२३ बहुदिनेष्वित्यमतिवाहितेषु यिहूदीयास्तं हन्तुममन्तयन् ।
२४ तेषान्तु सा कुकल्पना शौलेनाज्ञाय । ते च तं हन्तुमिच्छन्तो
२५ दिवानिशं पुरदाराण्डरक्षयन् । तदा शिष्यास्तं गृहीत्वा रात्रौ पिटकं
प्रवेश प्राचीरस्य क्षिरेण रक्षुभिरोहयामासुः ।

२६ यिरुशालेम उपस्याय शौलः शिष्येष्वनुषर्तो भवितुमुत्सेहे, स
२७ तु चक्षिष्य इति न विश्वस्य सर्वे तस्माद् अभैषुः । तदा वार्णवास्त
सुपकुर्वन्, प्रेरितानां समीपं, निनाय, पथि-स कथं प्रभुं दृष्टवान्
प्रभुसु अत् तेन संखपितवान् दम्भेशके च स योशो नामा

कीदृशो निर्भयतां प्रदर्शितवांस्त् सर्वं तेभ्यो निवेदयामास च ।
अनन्तरं स यिहशालेमे तैः सह वर्तमानोग्नहप्रवेशं गृहाक्षिर्गम- १८
नश्चाकरोत् प्रभो धीशो नाश्चा निर्भयतां प्रदर्शयन्त्वा यूनानीभाषा- १९
वादिभिः सार्वमालापं मीमांसाश्चाकरोत् । ते तु तं हनुं प्राव-
न्तन् । तद्वगत्य भातरसं समुद्रतटस्यां कैमरियां नीला तार्षं २०
प्रेषयामासुः ।

तदौ यिहदियायां गालीले शमरियायाच्च सर्वत्र मण्डली २१
जिर्मिन्नतां भुञ्जाना प्रत्यष्ठाप्ततः प्रभो भीतिं पवित्रस्थाप्तनः
सान्वज्ञमाचरन्ती च मङ्गलायावर्धत च ।

तदा सर्वेषां स्थानानि पर्यटन् पित्रो लुद्धानिवासिनां पवित्र- २२
जनानामन्तिकमण्युपतस्ये । तचादौ वत्सरान् खद्वायां शयान ऐनिय- २३
नामावशाङ् एको नरस्तेनादर्शि, पित्रस्तमन्त्रवीत्, ऐनिय, यीशुः २४
खीष्टस्त्वामरोगं करोति, लमुत्थाय स्तार्थं शयां विस्तृणु । स
तस्माणमुन्तस्यौ लुद्धाशारोणयो निवासिनश्च सर्वं तं ददृशुः प्रभुं २५
प्रति मनांसि प्रत्यावर्त्त्यामासुश्च ।

तदा याकुनगरे टाबिथानाम्बेका शिवासीत्, भाषान्तरेऽस्या २६
नाम दर्का [हरिणी] । सा भित्तादानादिभिः सत्कर्मभिः पूर्णा-
सीत् । तस्मिन् काले तु आधिता सती सा ममार धौता २७
गृहेऽपरिस्थप्रकोष्ठे शायथाच्चक्रे च । लुद्धो तु याको र्निकटस्या, २८
अतः पित्रस्त्वासीति श्रुत्वा शिव्यांदौ नरौ तस्यान्तिकं प्रहित्य तं
शयाच्चिरे, भवानस्तस्यानं यावदागन्तु मा विलम्बतामिति । तदा २९
पित्र उत्थाय ताभ्यां सार्वैँ जगाम । तस्मिंस्त्वाचोपस्थिते जनैकं
प्रकोष्ठं नीते च सर्वो विधवा योषितस्य परितस्तिष्ठन्त्यो रद-
त्यस्य स्वाभिः सार्वमवस्थितिकाले दर्कया रचितान्वज्ञरक्षादीनि

४० वासांचि प्रादर्शयन् । पित्रस्तु सर्वान् वहिष्कृत्य जानुनी पातयिला
प्रार्थयेद्द्वके शवमुद्दिश्य सुखं वर्तयिला चात्रवीत्, टविये, उन्निष्ठ ।
४१ तदा सौ नेत्रे उन्मीलयामास पित्रं दृष्टोऽर्हांपविवेश च । स च
तस्यै इत्यं दत्ता तासुत्यापयामास । अनन्तरं स पवित्रजनान
४२ विधवाश्वाह्य तां जीवन्तों प्रदर्शयामास । तत्र याफौ सर्वत्र
४३ विदितमभूत् बहवश्च प्रभौ विश्वसिषुः । ततः पित्रो दीर्घकालं
याफौ शिसोननान्नः कस्यचिच्छर्मकारस्य गृहेऽवातिष्ठत ।

१० दशमोऽध्यायः ।

१ स्वर्गीयदृतैनादिष्टस्य कर्णीलियस्य पिचमाङ्गातुं लोकप्रेषणं ६ पित्रस्य दैव-
दर्शनं १० पित्रं प्रति प्रेवितानां लोकानामपस्थिति १४ तैः सह पित्रस्य
गमनं तेन सार्वं कर्णीलियस्य सक्षाषणं १४ पित्रस्य प्रत्यक्षरं सुरंवादप्रवा-
रणस्य ४४० कर्णीलियं तदौयत्तोकांच प्रति पवित्रस्थानोद्वरोद्दणं तेषां
कापनस्तु ।

१ कैसरियायाम् इतालीयाख्यसैन्यदलान्तर्गतः शतपतिरेक आस्तीन्,
२ तस्य नाम कर्णीलिय इति । कृत्वदग्नेण सहितः स भक्त
ईश्वराद् भीतश्चासीत् यिह्निजातये प्रचुरभिकादानान्यकरोत्,
३ ईश्वरमुद्दिश्य सततं प्रार्थयत च । एकदा प्रायेण समाप्ते दिवसस्य
त्रयीये प्रहरे स दर्शने स्पष्टमीश्वरस्य दूतमेकं वीक्षाद्वके यस्तस्य
४ समीपं प्रविश्य तमबादीत्, भो कर्णीलिय । स म्हिरदृष्ट्या
तमश्लोक्य भयापन्नः पप्रच्छ, भो प्रभो, किं? ६ तमवीत्,
तत्र प्रार्थना भिकादानानि च स्मरणोपाचवदीश्वरस्य समक्षमुपत-
५ प्ति स्थिरे । अत इदानीं लं कलिपयनरात् याफुः प्रहित्यं पित्राभिधं
६ शिसोनमानायथ । स ख्यातस्तुष्टुगृहनिवासिनः शिसोनमान्नः
कछुच्छुर्मकारस्यातिथिः । लया यत् कर्त्तव्यं तत् स लां वदिष्यति ।

कर्णीलियेन सार्वं भंसपति तस्मिन् दूते प्रस्थिते स खदासानां ७
द्वौ जनौ खपरिचारकाणां मध्ये भक्तेकं सैनिकनरश्चाह्यं सर्वं ८
निवेद्य तान् याफुं प्रस्थापयामास ।

परदिवसे यदा ते मार्गेण गच्छन्तो नगरान्तिकमुपातिष्ठन्ता, ९
तदा मध्याह्नकाले पित्रः प्रार्थनार्थं गृहपृष्ठमारुढवान्, त्रुत्यीडितो १०
स्थावा च भोक्तुमैच्छत् । यावत् खांद्यमुपाकल्प्यत तावत् स मूर्च्छा-
पत्रो द्वूता खर्गमुहाटितं खममीपमवतरमाणं दृहदस्ताकारमेकं १२
भाजनश्च दर्श, तच्चतुर्भिः कोण्ठराबद्धं भृतलमवारोह्यत । तत्र १३
सर्वविधा भृत्यराश्चतुष्यदा: पश्वः सरीसृपाश्च खेचरपत्रिणश्चावि-
द्यन्त, एका वाणी च तमाह, पित्र, उत्थाय मारय भुञ्च च । १४
पित्रस्त्वब्रीत्, मैव प्रभो, यतोऽखाद्यमशुचि वा किमपि कदापि १५
मथा न भुक्तः । पुन दितीयवारं वाणी तमाह, ईश्वरो यच्छुची- १६
कृतवांस्तत् लमखाद्यं भा कुरु । चिक्ल इत्यं वन्ते सति तद् १७
भृत्यनमकसात् पुनः खर्गमारोहयाच्चक्ने ।

पित्रेण दृष्टं तद् दर्शनं किमर्थकमत्र यावत् स मनसि १७
सन्दिग्ध आसीत्, पश्य तावत् कर्णीलियेन प्राहितासे नरा
अनुसन्धानेन शिमोनस्य गृहं निश्चिय द्वारदेश उपतस्थिरे उच्चै- १८
रपृच्छंश्च, पित्राभिधः शिमोनः किमतिथिः सन्त्र विद्यत इति ।

पित्रे च तद् दर्शनमनुचिन्तयत्यात्मा तमवादीत्, पश्य कतिपय- १९
मरास्त्रां गवेषयन्ते, तत् लमुत्थायावरोह निःसंशयश्च तैः सार्वं २०
याहि, यतोऽहं तान् प्राहितवान् । तदा पित्रोऽवरुद्धा कर्णीलियेन २१
खममीपं प्रेवितानां नराणां समक्षमुपस्थाय जगाद, युआभि
र्योऽस्थिव्यते सोऽहं, युआकमुपस्थितेः किं कारणं? त ऊः, २२
भ्रतपतिः कर्णीलिय इति नामा धार्मिक ईश्वराद् भीतः लक्ष्मार्या-

यिङ्गदिजात्यां सुखातश्च नरः पवित्रेण स्वर्गदूतेन स्वगृहं भवत
 २३ आनन्देन भवते युखे वाक्यश्वरणज्ञापयाच्चके । अनन्तरं स
 तानभन्त्तमानीयातीयीनिव जयाह । परदिने पित्र उत्थाय तैः
 सार्द्धे प्रतस्ये, याफुनिवासिनां भ्रातृणां केचिदपि तेन सार्द्धे जग्मः ।
 २४ तत्परदिने ते कैसरियां प्रविविशुः । कर्णेलियश्च सज्जातीन्
 २५ आत्मीयवन्धुश्च समाह्रय ताम् प्रतीच्य स्थितः । अनन्तरं पित्रो
 यदा गृहं प्राविशत् तदा कर्णेलियस्तमभ्युद्रव्य तच्चरणयोः यतिला
 २६ भजनं चकार । पित्रस्तु तमुत्थाप्याब्रवीत्, उन्निष्ठ, अहमपि मनुष्यः ।
 २७ तेन संलपंश्च प्रविश्य स बह्न् समवेतान् ददर्श, तांश्च जगाद,
 २८ अन्यजातीयस्य कस्यचिदनुषङ्गी निकटवर्ती वा भवितुं यिङ्गदि-
 नरस्य कथमवैधं तद् युशाभिरनुभृतं, मान्त्रीश्वर इदमादिष्टवान्,
 २९ लं कमपि मनुष्याभ्यवहार्यमशुचिं वा मा वदेरिति । ततो हेतोश्च
 दूतैराह्वतः सम् विना प्रतिकूलवादमागमं । अतः पुच्छामि, यूयं
 ३० किमर्थं मामानायितवन्तः? तदा कर्णेलिय उवाच, अद्य चन्द्रिरि-
 दिनानि गतान्यहमिमां घटिकां यावदपेत्य वृत्तीयप्रदरसान्ते
 स्वगृहे प्रार्थनां कृत्वा स्थितः । तदा, पश्य, शुभ्रवामा एकः पुरुषो
 ३१ सम समक्षं तिष्ठन्नाह, कर्णेलिय, तत्र प्रार्थनानुगृहीता, तत्र
 ३२ भिक्षादानानि चेश्वरस्य समक्षं स्वतानि । अतस्म याफुं दूतान्
 प्रहित्यं पित्राभिधं गिमेनमानायथ, स समुद्रंतीरनिवासिनश्चर्म-
 कारस्य गिमेनस्य गृहेऽतिशिः । स आगत्य लया सार्द्धे सम्भा-
 ३३ षियते । तत्क्षणमेवादं भवत्तं प्रति दूतान् प्राहिणवं । भवा-
 नागतवानित्युक्तममकार्षीत् । अत इदानीं सर्वे वयसीश्वरस्य
 समक्षमुपस्थिताः, भवानीश्वरेण यद्यदादिष्टस्तत् सर्वे श्रोतुमि-
 क्षमः ।

तदा पिचो वक्ष्मुहाव्य बभाषे, सत्यं मयानुभृयते यद् ईश्वरो ४४
न पच्छपाती, अपि तु सर्वस्यां जात्यां थस्साद् विभेति /धर्म- ४५
माचरति च स तस्य गात्मः । स इस्यायेलस्य सन्तानान् प्रति ४६
कथामेकां प्रेषयामास, सा यीशुना ख्रीष्टेन सन्धिसाधनस्य घोषणा ।
स एव सर्वेषां प्रभुः । योहनेन घोषितादवगाहनात् परं सा या ४७
वाणी गालोलत आरभ्य कुम्हां चिह्निदियां व्याप्तवती सा नामस-
तीयरीशोः कथा युश्मदिदिता । ईश्वरो हि पवित्रेणात्मना प्रभावेन ४८
च तमभिषिक्तवान्, स देशं पर्यटन् जनस्य हितमकरोत् दिया-
बलेनोपनिषद्यमानानां सर्वेषामारोग्यमसाधयत्, यत ईश्वरसेन
सार्वमासीत् । वयम् चिह्नदीयानां जनपदे यिरुग्मालेसे च तेन ४९
कृतानां सर्वकर्मणां साक्षिणः । ते तु दण्डकाष्ठ उद्धध तं जप्तुः ।
तमेवेश्वरस्तृतीये दिने पुनरुत्थाय प्रत्यक्षीभवितमनुमेने । स न ५०
सर्वजनस्य प्रत्यक्षीवभूव, किञ्चीश्वरेण पूर्वं पूर्वं निरूपितानां साक्षिणां ५१
तेषामस्माकं ये मृतानां मध्यात् तस्योत्थानात् परं तेन सार्वदं
भोजनपाने कृतवन्तः । स चास्मान् जनेष्विदं घोषयितुमिदं साक्ष्यं ५२
दातुश्चादिदेश, यत् स एव जीवितानां मृतानाश्चेश्वरनिरूपितो
विचारपतिः । तस्य पचे भाववादिनः सर्व इदं साक्ष्यं ददति, ५३
यत् तस्मिन् यः कक्षित् विश्वसिति स तस्य नान्ना पापकर्मां
प्राप्नोतीति ।

पित्रे कथा एता भाषमाणे, आवन्नो मनुष्या वाक्यमगृह्णन् ५४
पवित्रं आत्मा तेषु सर्वेषु पपात । तदा पवित्रात्मरूपं दानं ५५
परजातीयेष्वपि वारिवत् पातितं दृष्ट्वा पित्रेण सार्वमागता
विश्वासिनश्चक्ष्मलेचः सर्वं नराश्वमनुकृता बभृतुः, यतस्मै तेषा- ५६
मन्यभाषाकथनम् ईश्वरस्तवनश्चागृह्णन् । अनन्तरं पिचो व्याजहार,

४७ वयमिवैते ये जनाः पवित्रमात्मानं लभ्ववन्तः केऽपि किं तोयं
४८ निवारेयक्तेषामवगाहनं निषेद्धुं शक्नोति? ततः स प्रभो दीर्घोः
खीष्य नान्ना तेषामवगाहनमादिदेश । तदा ते कतिपयदिनानि
यावत् तस्यावस्थितिं प्रार्थयाङ्किरे ।

११ एकादशोऽध्यायः ।

१ अत्क्रेदिनः प्रति सुसंवादं प्रचारयितुं पित्रं प्रति लक्क्रेदिगां तर्जनं सान्
प्रति तस्योन्नरं १६ आन्तिक्षियानगरं प्रति बाणवाः प्रेरणं १५ पौलाम्बेषणं
बाणवास्तार्थनगरगमनं १७ दुर्भिक्तकारणाद् बाणवापौलाभ्यां यिरुशालैमे
धनप्रेषणम् ।

१ अनन्नरं परजातीया मनुष्या श्रीपीश्वरस्य वाक्यं गृहीतवन्त
२ इति प्रेरितैर्यज्ञदियानिवासिभि भ्रातृभिश्वाशावि । यदा च
३ पित्रो यिरुशालेममागमत्, तदा क्षित्रियचो भ्रातृरखेन साद्धुं
४ विवदमाना अब्रुवन्, त्वमच्छित्तवचां नराणां गृहं प्रविश्य तैः ॥ १८ ॥
५ सुक्रवानिति । तदा पित्र आरभ्य तेभ्यः क्रमागतं वृत्तानं कथ-
६ यन्नवादीन्, याफुनगरे वर्त्तमानोऽहुमेकदा प्रार्थनकाले मूर्च्छापन्नो
७ दर्शनं प्राप्यापश्च, चतुर्भिः कोणैरुवरोऽह्माणं वह्नैः वत्तमिव
८ भाजनमेकं सर्वादवनरति मदन्तिकं नावदायाति च । अनन्यदृश्या
९ तन्त्रिरीचमाणश्च तत्र भूत्तरान् चतुष्पदपशृणुं वन्यजीविनः सरी-
१० सूर्यान् खेचरपञ्चिणश्चापश्च दाशीमुकेमामौषधे, सा भामाह, पित्र,
११ उत्थाय मारय भुञ्च च । तदाहमवादिष्यं, मैव, प्रभो, यतो-
१२ ऽख्यायमशुचि वा किमपि कदापि मम मुखं न प्रविष्ट । पुनस्
१३ वाणी मूँ प्रतिबभाषे, ईश्वरो यच्छुचीकृतवांसंत् त्वमशुचि मा
१४ कुरु । चिरित्यं दृते सति तत् सर्वं पुनः सर्वमाकृष्टं । पश्य च

तदैव कैसरियातो मम्बमीं प्रहितास्त्वयो नरा आगत्य^१ यजाहम् ११
आसं तदृहस्य दार उपतस्थिरे । आत्मा च मां निःसंशयं तैः सह १२
गमनमादिदेश । इमे षड्भातरोऽपि मम सार्वमगमन् । अनन्तर-
मस्तासु तस्य नरस्य एहं प्रविष्टेषु सोउस्मभ्यं कथयामास, मया^{१३}
दूत एकोऽदर्शि, स मनूहस्याभ्यन्तरे तिष्ठन् मामाह, लं याफुं
नरान् प्रहित्य पित्राभिधं शिरोनमानायय, स तुभ्यं कथाः १४
कथयिष्यति, ताभिस्त्वया कृत्वेन तत्र कुलेन च परिचाणं लस्यते ।
मयि तु भाषितुमारभमाणे पवित्र आत्मा यथादावस्मासु तथा १५
तेष्वपि पपात । तदा प्रभोरेतद् वाक्यं मयास्मारि, योहनस्तोये- १६
ऽवागाहयत्, यूथनु पवित्र आत्मन्यवगाहयिष्यध्व इति । अतो यदि १७
प्रभौ योग्नौ खीष्टे कृतविश्वासेभ्योऽस्मभ्यं तेभ्यश्च समानं दानमीश्व-
रेणादायि तर्हि कः पुनरहं यदीश्वरं वारयितुं शक्याः? एतच्छुला १८
ते शान्ता बभूवुरीश्वरं प्रशंसन्तश्च जगदः, तर्हीश्वरः परजातीयेभ्यो-
ऽकिञ्चित्जीवनावहं मनःपरावर्तनं दत्तवानिति ।

स्तिफानमधि सम्भूतेन क्षेत्रेन विकीर्ण नराः फैनीकीदेशं कुप्र- १९
द्वीपमान्तियखियानगरस्य यावत् पर्यटनः केवलं यिहदीयानी-
श्वरस्य वाक्यमब्रुवन् न तु कमयन्ते । तथापि तेषां मध्ये कुप्रीयाः २०
कुरीणीयाश्च केचिक्वरा यदान्तियखियामागमस्तदा यूनानीयजनैः
सम्भावमाणाः प्रभो योग्नोः सुसंवादमज्ञापयन् । प्रभो हस्तश्च तेषां २१
सहाय आसीत्, बज्जस्त्राम् भनुव्याश्व विश्वस्य प्रभुं प्रति परावृत्तिरे ।
तेषां कथा च यिंश्चलिमस्यमण्डल्याः कर्णचरमाजगाम । अतो २२
मण्डली बाणीर्णा प्रहित्यान्तियखियां यावद् गन्तुमादिदेश । स २३
तचोपस्थायेश्वरस्यानुग्रहं दृष्ट्वा जहर्षं सर्वांश्च इदयस्य निष्पत्तेन
प्रभाववस्त्रानाथ भमाश्वासयत्, यतः स सुजनो विभासेद् च २४

पवित्रेणात्मना च पूर्णं आसीत् । तदा बड्डमनुष्टैः प्रभोः प्रजावृद्धिः
सज्जाते ।

२५ अमर्त्यरं वार्षिका पौखमन्वेष्टु तार्षं जगाम; तमास्त्रान्तिथ-
२६ खिद्यामानिनाय च । ततः परं तौ वृत्तं संवत्सरं मण्डल्यां
मिलन्त्वा बड्डजनमश्चित्यताम्, प्रथमस्त्रान्तिथखिद्यायां शिष्याः
खीष्यीया इति नाम्नाभ्यधीयन् ।

२७ तस्मिन् काले केचिद् भाववादिनो यिहूग्नालेमाद् आनेय-
२८ खिद्यामाजग्मुः । आगवनामा तेषामेक उत्थायात्मन आवेशात्
सूक्ष्यामास यत् वृत्ते सामाज्ये महादुर्भिक्षेण भवितव्यं । कैसरस्य
२९ क्लौदियस्य राजस्काले च तत् समूतं । शिष्याश्च प्रत्येकं खीय-
सम्पदमुख्यं साहाय्यं यिहूदियानिवासिनां भ्रातृणां समीपं प्रेषयितुं
३० विनिरच्छिषुः; तत् कुर्वन्तस्य वार्षिकाशौलयो इसेव्यर्थं समर्थं
प्राचीनानां समीपं प्रेषयामासुः ।

१२ द्वादशोऽध्यायः ।

१ वेरोदराजेन पितॄस्य कारार्थं बन्धनं दूतेन तस्य मीचनष्ट ११ मरियमो यहै
पितॄस्य गमनं रक्षकान् इन्द्रं वेरोदसाङ्गात्म १० अभिमानाद् वेरोदराजस्य
विनाश देवरस्य क्लौदियाः सकलता च ।

२ तस्मिन् काले राजा हेरोदो मण्डल्याः केषाच्चिदंशिनां हिंसने
३ इक्षक्षेपं चक्रे । स हि थोहनस्य भ्रातरं याकेबर्मसिना घातयामास,
४ यिहूदीयेभ्यस्य तद्रोचत इति ० त्रिलोक्य स पितॄमपि संग्रहीतुं
५ प्रवद्यते । तदा किञ्चशून्यपूपानां समयं आसीत् । स तं सञ्चाल-
कारायां निधाय रक्षार्थं चतुर्षु योद्धृचतुर्ष्यु समर्पयामास,
६ यतोऽनीते । निलारोद्धवे सूतं जनस्य समक्षमुपस्थापयिष्यतीति
७ वर्णाभिप्राप्य आसीत् । अतः पितॄः कारायामरक्ष्यत, मण्डला हु-

तस्य छत् ईश्वरसुहित्यैकापा प्रार्थनाक्रियत । अनन्तरं अस्मिन् ६
 दिने हेरोदसुं जनस्य समक्षमुपस्थापयितुमैच्छत् तत्पूर्वेनिश्चार्या
 मस्तृक्षलदयेन बद्धः पित्रो दयो चैद्धु भवेऽशेत्, रक्षकाश्च दार-
 देश्चरक्षन्, पश्य तदा प्रभोरेको दूत उपतस्यौ दीप्तिश्च तस्मिन् ७
 प्रक्रोष्टे विरराज, स दूतश्च पित्रस्य कच्चदेशं ताडयन्तं जागरयित्वा
 जगाद्, सत्वरमुत्तिष्ठ । तदा तस्य इत्याभ्यां मस्तृक्षलदयेऽवगतिं ८
 स दूतस्तमाह, कटिं बद्धा पादयोरुपानहावर्पय । स तस्यकार ।
 अनन्तरं दूतस्तमाह, स्वत्स्वं परिधाय मामनुगच्छ । ततः स ९
 निच्छ्रव्य तमनुजगाम । दूतेन तु यदसाधत तत् सत्यमिति स
 नाजानात् अपि तु दर्शनं पश्यामीत्यन्विमीत । अनन्तरं तौ १०
 प्रथमस्य द्वितीयस्य च रक्षकर्वगस्य मध्येन प्रगत्य, नगरं येन गम्यते
 तस्य लौहदारस्याक्षिकमुपतस्याते । तत् तयोः छते स्वयं सुमुचे ।
 तेन निःस्त्रैकस्या रथाया अन्तं यावत् प्रगतयोस्योः स दूतः
 सइमा तस्मात् प्रतस्ये । तदा पित्रः सचेनो भूत्वान्वीत्, इदानी- ११
 महं निश्चयं जाने, प्रभुः स्वदूतं प्रहित्य हेरोदस्य कराद् यिन्द्रिय-
 जातेः सर्वाकाङ्क्षातस्य मासुदृतवान् ।

एतदनुभूय स मार्कंभिधस्य योहनस्य मातुं र्मियमो गदा- १२
 ज्ञिकं जगाम । तत्र बहवो मिलिला प्रार्थयन् । अनन्तरं पित्रे १३
 वहिर्दारस्य कपार्ट ताडितवति रोदान्मभिका दासी अवणार्यं
 तचाजगाम । सा च पित्रस्य स्त्रमभिश्चायानन्दाद् वहिर्दारं न १४
 सुक्षाभ्यन्तरं धाविला श्चाजहार, पित्रो दारदेशे तिष्ठतीति । ते तु १५
 तामूचुः, इतज्ञानामि । सा पुनः पुनरब्रवीत्, सत्यमेव कथयामि ।
 तदा तेऽवदन्, मन्त्रे स तस्य दूतः । इतिमध्ये पित्रः पुनः पुन १६
 र्णारमताऽयत् । ततस्ये तम्यमूचुः पित्रः दृष्ट्वा समख्याता वग्नुषः ।

१७ ए तु हस्तचालनेन तेषां मौनावलम्बनार्थं सङ्केतं क्षत्रा कथं प्रभुक्षां
कारणेण उद्गृतवांस्त्रिवेदयामास, जगाद् च यूयं याकेवाय
भावभयैतस्य संवादं दत्त । इत्युक्ता स निर्गत्य स्थानान्तरं जगाम ।

१८ प्रभाते जाते तु पित्रः क्ष विद्यत इत्यत्र योद्गुणां महाक्षेत्रः

१९ सज्जातः । हेरोदश्च तं गवेषयामास न प्राप्य च रचिणां विचारं
क्षत्रा प्राणदण्डमाज्ञापयामास । ततः परं यिह्नदियातः कैसरियां
गता तत्रावर्तत ।

२० तदा स सोरसीदोनयो निवासिभ्योऽकुप्यत् । ते लेकचित्तेन
तमुपतस्युः राज्ञः श्यनागाराभ्यचं क्षास्त्रं प्रसाद्य सन्धिं यथाचिरे

२१ च, यतो राज्ञो देशात् तेषां देशो खाद्यद्रव्याण्यस्तम्भन् । अनन्तरं
निरूपिते दिवसे राजकीयपरिच्छदवेष्टिता हेरोदा भद्रासन उपविश्च

२२ पौरसमाजे तानुद्विष्ट वक्तृतामकरोत् । समवेताः पौरास्त्रोच्चर-
२३ ब्रुवन् । वाणीयमीश्वरस्य, न तु मनुष्यस्येति । सद्वसा च प्रभो
दूरतस्तमाजघान, यतः स ईश्वरस्य गौरवं न स्त्रीकृतवान् । तत
परं स क्षमिभक्तिः प्राणांस्त्वाज ।

२४ ईश्वरस्य वाक्यन्त्वर्धत बङ्गफलद्रमभवत्त । वार्णवाः शौलस्य
कर्मवां परिचर्यरं समाप्य मार्काभिधृं योहनं सहचरवद् गृहीता
च यिह्नशालेमतः प्रतिजग्मतुः ।

१३ चर्यादग्रोऽध्यायः ।

१ अन्यदेशीयान् प्रति वार्णवापौस्त्रयोः प्रेषणं ४ सर्वियपौस्त्रस्य मायाविवार्योद्दीप्त-
दृश्यामः १६ अस्त्रियविद्ययानगरे पौस्त्रस्य खीडकयाप्रचारः १९ परिचाणकया-
प्रहवाय तस्य विनयः ४१ वडकोक्तैः कथाप्रहर्ण ४४ यिह्नदीयलोकानां विप-
रीतवद्धु ।

२ श्रान्तियविद्ययां चामण्डल्यासीत् तस्मां केचिद् भाववादिषो

गुरवशाविष्यन्, ते वार्णवा नियाभिधः शिसोऽः कुरीणीयो लुकियो
राज्यपादाधिपेन हेरोदेन सार्हं पोषितो मनहेमः शौलस्त् ॥ प्रभु- २
मुद्दिष्य तेषु सेवामनुतिष्ठत्पूपवस्तु च पवित्र आत्मावादीत्, वार्णवाः
शौलस्त् यत् कर्म कर्तुं मयाहृतौ तदर्थं युशाभि र्मामुद्दिष्य
मृथक् क्रियेता । तदा त उपेष्य प्रार्थ्य च तयोः ईस्तान् अर्पयित्वा ३
च तौ विसहृजः ।

दृत्यं पवित्रेणात्मना प्रेषितौ तौ समुद्रतीरस्यां सिलूकियां ४
जग्मतुः । तस्मात् स्थानाचार्लेवयानेन कुप्रदीपं प्रतस्थाते । साक्षा- ५
म्यामुपस्थाय च यिह्दिनां समाजस्यहेष्वीश्वरस्य वाक्यमज्ञापयतां ।
भृत्य इव योहोऽपि तयोः सहचर आसीत् । अनन्तरं ते तस्य ६
हीपस्य मधेन पाँकं यावद् गला तच वार्यीर्द्विरित्यभिधं यिङ्गदि-
जातीयमेकं माध्याविनमासादयामासुः । स त्रूटभाववादी देशा- ७
ञ्चेण सर्गियपौलेन सार्हमवर्त्तत । नरोऽयं बुद्धिमान् आसीत्,
ततो वार्णवां शौलस्त्राक्षयेश्वरस्य वाक्यं श्रोतुमयतत । इत्युमा- ८
मायावी तु तयोः प्रतिरोधमकरोत् । मायावीति तदीयनामधेय-
स्थार्थः । विशासाद् देशाध्यक्षस्यापसारणाय देष्टयतत । तदा ९
पौल इति नामान्तरेण विख्यातः शौलः पवित्रेणात्मना पूर्णः
सन्ननन्दृश्या तं समालोक्याववीत् । हे यावतीयक्ष्मेन यावतीय- १०
शाकेन च परिपूर्णभाजन दियावलस्यात्मनं सर्वधर्मादेष्टिन्, प्रभोः
सरस्यानां मार्गाणां विपरीतिकरणात् कतिकालमनिदृत्य स्याद्युषि ?
अत इदानीं पश्य, प्रभो ईस्तेनावपीडितस्त्वमन्धो भविष्युषि, खप- ११
युक्तं समयं यावत् सूर्यं न द्रष्टव्युषि । तस्याणं धूमेनान्धकारेण
चाकान्तः स परिव्रजन् ईस्तधारिणोऽन्वेष्यत् । तदा यद् इत्यं तद् १२
विक्षोक्य देशाधितः प्रभोः निशायां चक्षुःष्ठैः विशासी वभृदः ।

१३ अनन्तरं पौलसासप्तिनौ च पोतेन पापात् प्रस्ताय पर्मु-
 लिष्टादेश्यपर्गायासुपतस्ति, योहनस्तु तौ विहाय चिर्षपत्तेभं
 १४ प्रत्यावद्वन्ने । तौ हु पर्गातो देशस्य मध्येन गता पिषिदिया-
 प्रदेशस्यायाम् आन्तियतिथासुपतस्याते विश्रामवारे च समाजगट्टहं
 १५ प्रविश्योपविविश्तुः । व्यवस्थाया भाववादिनां यन्यस्य च पठनात्
 परं समाजाध्यक्षाः प्रेत्येण ताववादिषुः, भातरौ, जनान् प्रति वक्तव्यं
 किमपि प्रबोधवाक्यं युवयो र्यदि विद्यते तर्हि तद् वकुमर्हयः ।
 १६ तदा पौल उत्थाय हस्तं चालयित्वा वभाषे, भो इस्यायेलीयजातेरीश्वरो-
 १७ भो ईश्वरभीतिपराः सर्वे, गृणुत । अस्या इस्यायेलीयजातेरीश्वरो-
 इस्याकं पूर्वपुरुषान् वरथामास, मिसरदेशे प्रवासिनामसम्भातीश-
 जनानामुच्चतिं साधयामास च ऊर्ध्वं बाड्जना तस्माद् देशात् तान्
 १८ वहि र्मिनाय च । अनन्तरं प्रायेण चत्वारिंशदर्षपरिमितं कालं
 १९ मरौ शिश्टपालक इव तान् अवहत् । ततः परं कनानदेशे सप्त
 २० जातीहत्याय तासां भृत्यं रिक्षमिव तेभ्यो ददौ । तदा फल्येण
 पञ्चाशदधिकचतुःशतानि वस्तुरा अतिवाहिता, चासन् । अनन्तरं
 २१ स तेभ्यो भाववादिनं शमूयेलं यावद् विचारपतीन् इदौ । ततः
 परं ते राजानं व्याचयामासुक्त ईश्वरस्तेभ्यो विचामीनीयवंशजाते
 २२ कीश्य पुचं शौलं चत्वारिंशद् वस्तुरान् यावद् ददौ । अनन्तरं स
 तं दूरीकृत्य तेषां निमित्तं नृपतिमिव दायूदसुत्यादयामास । तसे-
 वाधि स साक्षं दस्या जगाद् । उच्चितो मया धिश्यस्य पुचो
 दायूदः, स मदीयहत्याभिमतो नरः, स मम सर्वमभीष्टं साध-
 २३ यित्वति । तस्यैव वंशात् स खीयप्रतिश्वानुसारेण्यस्यायेलस्य कर्ते
 २४ चातारं द्यौश्टमुत्यादयामास । तस्यागमनात् पूर्वनु योहनः
 छालकान् दस्यायेलीयजातान् निमित्तं मनःपरावर्त्तनार्थकमवगाहनं

घोषयामास । स व्येष्टने यदा स्त्रीयधावनमसाधयत् तदावदत् २५
शूयं मां कं मन्यध्वे ? नाहै सोऽस्मि, पश्चत् हु, यस्य वृगणयो-
ह्यानहौ मोचयितुमहं नार्हामि स मत्यसादायाति ।

भो भातरः, भो अब्राहामस्य वंशोत्पन्नाः सन्तानाः, भो अचो- २६
पस्तिता ईश्वरभीतिपरा मनुष्याश्च, युध्यदन्तिकमेतत्परिचाणकथा
प्रसिद्धा । यतो यिर्षशालेमनिवासिनस्तेषां नायकाश्च तं चातारं २७
प्रतिविश्रामदिनं पद्यमाना भाववादिनामुक्तीस्त्रामभिज्ञाय तस्य
विचारं कुर्वत्तमस्त्वाः सिद्धीचक्रः, प्राणदण्डाहैं कमपि दोषमप्राय २८
पीक्षातं तस्य संदर्शारं यथाचुक्ष । तमधि यद्यस्त्रिखितमासीत् तस्मिन् २९
सर्वस्मिन् समाप्ते सति स दण्डकाष्ठादवरोहितः श्वागारे स्थापि-
तश्च । ईश्वरस्तु वृत्तानां मध्यात् तमुत्यापयामास ये च तेन साहूँ ३०
गालीलाद् यिर्षशालेममागतवन्तस्तेभ्यः स बङ्गदिनस्ति दर्शनम्- ३१
ददात्, ते पुनः प्रजानां समर्चं तस्य साचिणः सन्ति । अस्मात्पूर्व- ३२
पुरुषान् प्रति क्षतां प्रतिज्ञामध्यावामपि युआनिमं सुखंवादं ज्ञाप-
यावः, यदीश्वरक्षेष्वं सन्तानानस्मानुहित्य तीं प्रतिज्ञां सिद्धीचकार, ३३
यतः स यीशुँ पुनरुत्यापयामास । एतदधि इतीये गीते हि सिद्धि-
तमास्ते, यथा,

मदीयस्तम्येऽसि लम् अद्याहै लामजीजनम् ॥

तेन स चयस्यामं न प्रत्यावर्त्तितव्यमिति० निश्चित्येश्वरस्तु वृत्तानां ३४
मथादुत्यापिर्त्वानेतदधि सं बभास्ते ।

दायूदेनार्जितं पुण्यं पणं दास्यामि वः स्त्रिरम् ॥

तच्चिमित्तं सोऽन्यस्मिन् स्थानेऽपि वदति, यथा, ३५

लं स्त्रपुण्यतो नैव चोढासे लंथदर्शनम् ॥

ईश्वरस्य मन्त्रणातो दायूरः सक्षात्क्रिकमनुव्याप्तं उपेत्तम् ३६

गिर्दा जंगाम, स्वपूर्वपुरुषाणां समीपं सङ्कृशीतः चयं ददर्श च ।

१७ ईश्वरस्तु यमुत्यापितवान् स चयं न ददर्श । अतो, भो भातरः,

१८ युश्माभिरेहं ज्ञायतां यत् तेनैव पापचमा भवतीति संवादेऽ

१९ युश्मभ्यं दीयते, मोगे वैवस्थ्या च येभ्यो दोषेभ्यो निर्दोषीभवितुं

युश्माकमश्क्यमासीत् तेभ्यः सर्वेभ्यो विशासी सर्वमनुष्यसेनैव

४० निर्दोषीक्रियते । अतः सावधाना भवत । भावदादिनां एवे

लिखितेयमुक्ति युश्मासु मा फलतु, यथा,

४१ अवज्ञाकारिणः सर्वे कुहताचावलोकनं ।

चमत्कारस्तु मन्यध्यम् अन्तर्धानस्तु गच्छत ॥

युश्मत्काले यतः कार्यमेकं कारिष्यते मया ।

तस्मिन् विज्ञापिते यूयं विश्वासमं न करिष्यथ ॥

४२ अनन्तरं समाजगद्भात् तयो निर्गमनकाले जना इदं प्रार्थ-

याच्छक्तिरे, आगामिनि विश्रामवारे ता एव कथा अस्त्रयं कथ-

४३ मामिति । विद्वष्टे च समाजे यिह्निनां मध्ये भजनशीलानां

यिह्निमतावलम्बिनां मध्ये चानेके पौलं बार्णबाह्वानुजग्मुः । तौ च

तैः सम्भाषमाणावीश्वरस्यानुग्रहेऽवस्थानाय तान् समाश्वासयतां ।

४४ तत्परविश्रामवारे नगरस्य प्रायेण सर्वजन ईश्वरस्य वाक्यं

४५ श्रोतुं समाजगाम । यिह्निमस्तु तं जननिवहं दृष्टेर्ष्यथा पूर्णाः

सन्तः प्रतिवदमाना । शिन्द्रमस्तु पौलेन यद्यद्यकथत तप्रतिकृष्टं

४६ व्यवदन्त । तदा पौलो बार्णवास्तु स्पृष्टमूच्तुः, प्रथमं युश्मभ-

मीश्वरस्य वाक्यं कथयितथमासीत् । यूयन् तत्त्विरस्थ खान्

अनन्तजीवनस्यादोग्यान् मन्यवे च तत्त्विमित्तं पश्यत, आवाँ

४७ परजातीयानां समीपं वर्तीतव्वै, यतः प्रभुरावामिदम् आशापितवान्,

यथा ।

पृथिवीप्राणपर्यन्तं त्वं यत् चाणाकरो भवेः । १

तदर्थं परजातीनां त्वं ज्ञोति मन्त्रिरूपितं ॥

तच्छुला परजातीया हृष्टा ईश्वरस्य वाक्यं प्राशंसन् यावत्त- ४८
स्थाननजीवनाद्य निरूपिता आसंसे व्यशसिषुः । प्रभो वाक्यस्थं तं ४५
छात्मं जनपदं व्याप्नोत् । यिङ्गदिनस्तु भजनशीला विशिष्टास्य ५०
महिला नगरस्य प्रमुखानरास्य प्रचोदयन्तः पौलवार्णवधो विरुद्ध-
सुपद्रवंमुत्पाद्य स्वसीमध्यस्तौ निःसारथामासुः । तदा तेषां विरुद्धं ५२
स्वपरणेभ्यो धूलिं प्रसृज्य ताविकनियं गत्वोपतस्याने । शिष्यास्या- ५३
नन्देन पवित्रेणात्मना च पूर्णा बभूवः ।

१४ चतुर्हृष्टाऽध्यायः ।

१ इकनियगरे बार्षेवापौलवेदाडनं द्वच्छानगरे बद्धमनुष्यस्य स्वास्थ्यं तथाद्
बार्षेवापौलोऽस्तो ईवविष्णुतौ १५ प्रक्तराघातात् पौलस्य रक्षा बार्षेवापौलवो
नोक्तादेशभूमण्ड भजल्लोकोक्तां स्वैर्यकरणम् आन्तियसिशास्यमउल्लोः प्रति
खैयकक्षयां वार्षोप्रेषणम् ।

इकनिये तावेकात्र यिङ्गदिनां समाजं प्रविश्येत्यमभाषेतां येन १
यिङ्गदिनां यूनानीयानात्म बङ्गजनो व्यशसीत् । अविश्वासिनो २
यिङ्गदिनस्तु परजातीयानां मनांसि भ्रातृष्णां विरुद्धमुन्त्रेजयस्तो
हिंशायां प्रवर्त्तयामासुः । तौ हि दीर्घकालमवतिष्ठमानौ प्रभुमव- ३
स्तम्ब्याक्तोभेषोपादिशतां, सेाउपि स्त्रीयानुद्युहस्य कथां सप्रमाणाम-
करोत् तथोऽ हस्तैश्वाभिज्ञानानाम् अहृतस्त्रिणानात्म प्रदर्शनम् ४
असाधयत् । ततो नगरस्य जनमिकरो हैधीवभूव । एके यिङ्गदि-
नाम् अन्ये तु प्रेरितयोरमुषक्षिणो बभूवः । यदा तु नाथकानां ५
साक्षायेन तथोऽन्यक्षारं प्रसरायात्मकर्म्मं परजातीयानां यिङ्ग-
दिनास्य चेष्टा समजायत, तदा तौ तदृ बुद्धा पञ्चाय सुकार्यक्षिणा- ६

- ७ देशस्य सुखादव्यनिमकं नगरदयं तत्परिवरच जग्मतुः सुखंवादं
घोषयन्ते च तत्त्वावातिष्ठेतां ।
- ८ लुक्त्याम् अवश्चरण एको नर उपविश्या तिष्ठत् । स आमा-
द हजठरात् खञ्चः, कदापि न ब्रजितवान् । स पौलेन यदकथत
तदभृणोत् । पौलश्चानन्यदृश्या तं निरीक्ष्य चाणप्राप्तये तस्य
- ९ विश्वासोऽस्तीति विलोक्य च प्रोच्छैर्वाच, चरणाभ्यामुन्तिष्ठन् च्छु
१० भवेति । तदा स उत्सुक्याव्रजत् । पौलेन यदकारि तद् दृष्ट्वा
जननिवहा लुकायनीयभाषया प्रोच्छैर्वदन्, देवा मनुष्यरूपिणो
१२ भृत्यासात्समीपमवतीर्णाः । ते च वार्णवां द्युपितर इत्यभ्यदधुः,
१३ पौलम् इर्मिरिति, यतः स एव मुख्यो वक्तामीत् । तेषां नगरस्य
समुखं स्यापितस्य द्युपितरविश्वस्य याजकश्च वृषान् मालाश्च
- १४ द्वारदेशमानीय जनैः साहूं यष्टुमैक्षत् । तच्छ्रुता तु प्रेरितौ
वार्णवापौलौ स्ववासांसि विदर्थीत्सुत्य जनानां मध्यं धाविला
१५ प्रोच्छैर्वदतां, भो नराः, किमेतत् कुरुथ? आवामपि सुखदःख-
भोगेन युश्मादृशौ मनुष्यौ, युश्माश्चेम सुखंवादं ज्ञयपद्यातः, यदेतेभ्यो
इलीकेभ्यो वस्तुभ्यो जीवनमयमीश्वरं प्रति युश्माभिः प्रत्यावर्त्तयं ।
- १६ स एव स्वर्गं पृथिवीं समुद्रञ्च तेषु यद्यद् विद्यते तत् सर्वञ्च
१७ रचितवान् । अतीतायां पुरुषपरम्परायां स मर्कासां परजातीनां
१८ स्वेष्टमार्गं गमनमसहत । तथापि स्वं साक्ष्यविहीनं नात्यजत् । स हि
मङ्गलकारी सन् युश्माभ्यं गगनाद् वृष्टि फलोत्पादकान् च्छ्रुतं
१९ प्राददात् भक्ष्यैरासोदेन च युश्मदृदयान्यपूर्यन्वच । एतानि कथया-
मानौ तौ कथङ्गमपि जनान् स्वार्थं यजनान्निवारयामायतुः ।
- २० अनन्तरम् आन्तियःखियात् इकनियाष्वोपागताः कियन्तो यिद्वा-
रिनो यजननिवहान् प्रशोद्य पौलं प्रस्तरैराजमृतं मन्त्रमाना

मगराद् वहिष्ठाषुष्ट । शिथेषु तु तस्य परितः संस्थितेषु स २०
चत्याय नगरं प्रविवेश । परदिने च स बार्णवाच्च दर्बीं जग्मतुः ।
तस्मिन् नगरे सुर्सवादं ज्ञापयिता बहुजनान् शिवान् छला च २१
तौ लुक्ष्माम् इकनियम् आन्तियखियाच्च प्रत्यावृत्य जग्मतुः । तत्र २२
तौ शिवाणां मनांसि सुस्थिरात्मकुरुताम् विश्वासेऽवस्थानायाश्वा-
स्थनाववदताच्च यत् ज्ञेयबाहुल्यरूपेण द्वारेणश्वरस्य राज्यमस्माभिः
प्रवेष्टव्यमिति । तेषां निमित्तच्च मण्डलों प्रति प्राचीनवर्गं नियोज्य २३
सिवापासं प्रार्थनां छला यस्मिन् प्रभौ ते विश्वसितवन्तस्य हस्ते
तान् समर्पयामास्तुः । अनन्तरं पिषिदियाया सम्धेन गता तौ २४
पाम्बुलियप्रदेशमुपतस्थाते पर्गयाम् ईश्वरस्य वाक्यं कथयिता च २५
समुद्रतटस्याम् असंतालियां जग्मतुः । ततस्य पेतेन ताम् आन्तिय- २६
खियानगरों प्रतस्थाते, यत्र तस्य स्वसम्पन्नकर्मणों निमित्तं तौ
प्रथममीश्वरस्यानुयहे समर्पितौ जातौ । तचोपस्थाय तौ मण्डली- २७
मेवाचीचक्रतुः, ताभ्यां सार्दूमीश्वरेण साधितानि सर्वकर्माणि
परज्ञातीयानां लिमित्तच्च यत् तेन विश्वासरूपं द्वारमुहाटिं
तदपि निवेदयामास्तुच्च । ततः परं तौ दीर्घं कालं शिष्यैः २८
सार्दूमवातिष्ठेताम् ।

१५ पञ्चदशोऽध्यायः ।

१ लक्ष्मेदे विवादः ९ तस्मिन् प्रेरितानां मन्त्रणाविचारो ११ लक्ष्मेदिलोकेषु
याकेऽप्य विचारः ११ बार्णवापौम्भूतौ विश्वासेऽप्यप्रेषणं १० आन्तियखियायां
तथा निवेदनं ११ विवादेतेऽप्यभयो विच्छदत्य ।

तदानीं चिह्निदियात् आगताः केचिच्चरा भ्रातृनिदमशिष्यग्, १
यूधं यदि भोगे र्धिधत्तिर्धिक्षलचो न भवय तर्हि चाणं सम्बु-
ज शक्तुय । अत्र तान् प्रति पौर्णवार्णवयोः प्रभूतदम्भविधादयो १

जीतयोः शिव्यैरिदं निरचायि, यत् तदिनादनिर्घार्थयैः पौलो
वार्षीयाः स्वेषामन्ये केचिन्नराश्य यिहुशालेमं प्रेरितानां प्राचीना-
३ नाञ्च सैमीयं यास्यन्ति । अतो मण्डल्या प्रस्त्रपितास्ते फैनीकी-
४ ग्रमरियादेशयो मर्षेनागच्छन् परजातीयानां मनःप्रत्यावर्त्तनं निवे-
५ दयनः सर्वभावृणां महानन्दमजनयन्त्वा । यिहुशालेम उपस्थि-
६ ताश्य मण्डल्या प्रेरितैः प्राचीनैश्चानुजग्टहरे स्वैः मार्द्वमीश्वरेण
७ यत् साधितं तदृनान्तं कथयामासुश्च । फरीशिपवन्य तु केचिद्
८ विश्वासिनो नरा अनूत्यायावादिषुः, तेषां लकडेदः कर्तव्यः,
९ मोशिदन्त्यवस्थायाः पालनस्याज्ञा तेभ्यो दातव्या चेति ।

१० अनन्तरं तस्याः कथाया आलोचनार्थं प्रेरिताः प्राचीनाश्य
११ समाजगम्भुः । तदा बज्जविवादे जाते पित्र उत्थाय तान् जगाद्
१२ भो भ्रातरः, यूयं जानीय यत् प्राक्षालेऽस्माकं मध्ये ईश्वरः परजा-
१३ तीयानां मम मुखात् सुमंवादकथायाः अवणं विश्वनन्द रोचित-
१४ वान् । स चित्तज्ञ ईश्वरस्तेषु साक्ष्यमपि दन्तवान्, वस्तुतः सोऽस्मी-
१५ भ्यमिव तेभ्योऽपि पवित्रमात्रानं विततार तेषां इदयानि च
१६ विश्वासेन शुचीकृत्यास्माकं तेषां भूष्ये कमपि प्रभेदं न चकार ।

१७ अतएवेदानों किमर्थं यूयमीश्वरं परीचमाणास्तेषां शिव्याणां यीवासु
१८ तं युगमर्पयितुं यतद्वे यस्य महत्तं नास्त्रात्यूच्चपुरुषै नास्माभि वी
१९ शक्यमासीदिति बुद्धावद्यमपि ते मनुष्या इव प्रभो येषाः खीष्ट-

२० २१ स्थानुयरेण परिवाणं प्राप्ता इति विश्वामः? अनन्तरं सभ्याः
२२ सर्वे द्रुष्णीमभृवुः, वार्षीयापौलाभ्यामीश्वरः परजातीयेषु यान्यभि-
२३ त्वानार्थकर्माण्यहुतक्षणानि च साधितर्वास्ताभ्यां कथमान् तेषां
२४ द्रुक्षान्मश्रौपुश्च । समाप्त्यां तयोः कथायां यावेदाव उक्षरं
२५ कुर्व्वधाहः भ्रातरः, मम वाक्यं शूद्यतां । ईश्वरः कथं प्रथमं

खगाक्षो निमिनं परजातीनां मध्ये प्रजापुङ्गं गद्दीष्वन् तत्वावधानं
क्षतवान् तदृच्छानं शिमोनः कथयामास । अपि च भाववादिना- १५
सुक्षयस्तसम्भातः, अतो लिखितमास्ते,

इतः पश्चाद्विद्वायूदः कुटीरं पतितं भुवि । १६

अहमुत्यापयिष्यामि स्थानान्युत्पाटितानि च ।

विनिर्मास्ये पुनस्तस्य करिष्यामि च तदृजुः ॥

अत्रेदं मदभिप्रेतं सकलाः शेषमानवाः । १७

यामाञ्चोपरि मन्त्राम ख्यातं ताः परजातयः ।

सकला यत् करिष्यन्ति प्रभोरेव गवेषणं ।

दयं तस्य प्रभो वाणी यस्तस्वर्वस्य साधकः ॥

ईश्वरस्य सर्वाणि कर्माण्डनादिकालात् तेनानुभूतानि । अतो १८
मम भतिरियं, परजातीनां मध्ये ये मनुष्या ईश्वरमुद्दिश्य प्रत्या- १९
वर्त्तन्ते तेषामुपरि केऽप्यन्यो भारो मैवार्थ्यताम् आदेशोऽयन्तु
पञ्चिक्या तेभ्यो दीयतां यद् देवमूर्च्छिभ्यो व्यभिचाराद् रुद्धश्वाम- २०
जीविनां मांसात् श्रोणितभोगार्चेतेभ्योऽशौचस्य कारणेभ्यस्तैः पृथक्
स्थातव्यं । मोग्निदत्तव्यवस्थाया हि घोषका विद्यन्ते, यत् आचिर- २१
कालात् सर्वनगरेषु प्रतिविश्रामवारं सा पव्यते ।

तदा प्रेरिताः प्राचीनाश्च कृत्त्वमण्डल्या सार्वमिदं निरचेषु यत् २२
ते स्त्रेषां मध्ये द्वौ नरौ वरयिता पौलबार्णवाभ्यां सार्वम् आन्तिय-
खियां प्रहेष्यन्ति । तौ वरितौ नरौ वार्षबाभिधो यिङ्गदाः
स्त्रीलाल्य, भ्रातृषु तावयगणौ । तयो रुक्षैश्च ते पञ्चिक्येदं २३
निवेदयामासुः, आन्तियखियानगरस्य सुरियाकिलिकियादेश्योऽस्य
लिवासिभ्यः प्रजातीयभ्रातृभ्यः प्रेरितानां प्राचीनानाश्च भ्रातृणाश्च
महृष्ववादः । अतुमस्ताभि यदस्त्रीना निर्गताः किञ्चन्तोऽनरा २४

अस्मत् रादेशमप्राप्य युश्मनांसि चोभयन्तो युश्माभूत्वक्षेदः
 स्वीकर्त्तव्यो व्यवस्था पालयितव्या चेति कथाभि युश्मान् व्याकुली-
 २५ क्षतवन्तः, अत एकचित्तेन समवेता वयमिदं निरचैषम्, यद् अस्माकं
 २६ प्रियौ यौ वार्णवापौलावस्मत्प्रभो योशोः स्त्रीष्टय नान्तो निमित्तं
 स्वीयप्राणान् पणवन्निचिप्पवन्तौ ताभ्यां साद्वमसदिरितान् कति-
 २७ पयनरान् युश्मदल्लिकं प्रहेष्यामः । अतो यिह्वदां सीलाद्व प्रहि-
 २८ एमः, तावपि वाचनिकसंवादेन युश्मांसदेव ज्ञापयिथतः । फलतः
 पवित्रेणात्मनास्माभिष्वेदं निरचायि यद् युश्मास्वधिकं कमपि भार-
 २९ मनर्पयित्वा केवलमावश्यकमिममादेशं दास्यामो यद् देवमूर्जये
 दत्तेभ्य उपहारेभ्यः शोणिताद् रुद्रश्यामजीविनां मांसाद् व्यभि-
 चाराच्च युश्माभिः पृथक् स्थातयं । एतेभ्य आत्मरचां कुर्वन्तः
 चेममवास्यथ । युश्माकं मङ्गलं भूयादिति ।

३० अनन्तरं ते विस्थृष्टा आन्तियखियां जग्मुः, तत्र शिष्यनिवह-
 ३१ मेकत्रीकात्य पञ्चिकां समर्पयामासुश्च । तां पठिला सर्वं आश्रिता-
 ३२ दाननन्दुः । यिह्वदाः सीलाद्वापि भाववादिनग्रवास्ताम् अत एव
 ३३ तावपि प्रचुरवाक्यैसान् प्राश्वासयतां व्यिरानकुरुताद्व । इत्यं
 दीर्घकालं यापग्नित्वा तौ स्वप्रेरयितृणां समीपं गमनार्थं सकल्याणं
 ३४ भावभिविस्थृजते । सीलाद्व तत्रावस्थातुं रोचयामास । अपि
 ३५ च पौलो वार्णवाद्वान्तियखियायां निवसन्तावन्यैरनेकैः साद्वं प्रभौ
 वाक्यमशिक्षयन् तत्कुमंवादमज्ञात्यन्तश्च ।

३६ अतीते तु कस्मिंश्चित् काले पौलो वार्णवामवादीत, येषु
 नगरेषु प्रभो वैक्यं प्रागवाभ्या विज्ञापितं तत्र पुर्वगत्वा
 ३७ प्रतिनगरमस्मद्वाहृणां तत्वानुप्रव्यानं क्रियतां । तदां वार्णवा मार्का-
 ३८ भिषं योइनं सज्जितं कर्त्तुमैच्छत, पौष्ट्रस्वमन्यत यत् पान्तुलिङ्गा-

थाम् अस्मीतोऽपत्राम्य य आवाभ्यां सादृशं कर्म कर्तुं न गतवाण्
न युक्तमावाभ्यां तं सज्जिनं कर्तुं । अत चण्डले सज्जाते, तौ पृथग् ३६
बभूवतुः । बार्णवाश्च मार्कं सज्जिनं कृत्वा पैतेन कुप्रं प्रतस्ये ।
पौलस्तु सीखां वरयिलादाय भावभिरीश्वरस्यानुग्रहे समर्पितः सन् ४०
प्रतस्ये मण्डलीः स्थिरीकुर्वन्त्वा सुरियां किलिकियाश्च पर्याटत् । ४१

१६ षोडशोऽध्यायः ।

१ तीमथियद्य त्वक्षेदः ९ फिलिपीनगरं प्रति पौलस्य गमनं ११ लुटियानांनथाः
लिषाः सनःपरिवर्तनं १४ पौलेन गणकभूतप्रसकन्यायाः स्थाना तत्कारणाम्
सद्विषयतीना क्लीधः १५ सचात् पौलसीक्लीधेः काराबन्धनं कारारचक्कस्य
सनःपरिवर्तनं सञ्जब्दः १५ पौलसीक्लीधेः कारादो सोषनष्ठ ।

ततः परं स दर्यां लुस्त्रायाश्चोपतस्ये । प्रश्न च तत्र तीम- १
थियनामा ग्रिथ एकोऽविद्यत, स विश्वासिन्या यिङ्गदिन्या घोषितः
पुच्छस्य पिता तु घूनानीय आसीत् । लुस्त्रायाम् इकनिये च २
स्थिता भातरस्तस्य पक्षे साक्ष्यमददुः । अतः पौलः खेन सादृशं ३
तस्यैव गमनं रोचयामास, तेषु स्थानेषु विद्यमानानां यिङ्गदिनां
हेतोस्तमादाय तस्य लक्ष्मेदं चकार च, यतस्तस्य पिता वद
घूनानीयस्तत् ते सर्वेऽजानन् ।

नगराणि पर्यटनसे प्रेरितै र्युक्षशालेमस्तैः प्राचीनैश्चाभिम- ४
तानि विधानानि पालनार्थं शिष्टेषु समार्पयन् । मण्डल्यस्थानुदिनं ५
विश्वासे दृढा अभवन् सज्जायामवर्द्धनं च ।

फरगीयगालातीयदेश्य भधेन गता त आश्चियायामीश्वरी- ६
अवाक्षकथनात् प्रविषेण्यत्पना निर्वारिता, सन्तो सुश्रियावाः ७
सज्जिधानुपस्थाय विद्युनिर्था प्रवेषु सुदृशका, योशोरात्मा हुं ताम्

- ८ नानुज्ञेः । अनन्तरं ते सुशियामतीय समुद्रतटस्याः पौरी जग्मः।
 ९ तत्र रात्रौ पौलो दर्शनं लेभे । एको माकिदनीयो गरस्तिष्ठन् तं
 प्रसादयन्नवदत्, समुद्रं तरिला माकिदनियामागत्यास्मानुपकुरु ।
- १० तेन तस्मिन् दर्शने लभ्ये वयं तदेशीयान् सुषंबादं ज्ञापयितुं
 प्रभुमाहता इति निश्चित्य सत्वरं माकिदनियां प्रसादुमयतिश्विः ।
- ११ अतस्तोयातः समुद्रयात्मामारभ्य वयम्भृजुगत्या सामग्राकीदीर्घं
 १२ परदिने च नियापलों प्राय ततः किलिपीं जगाम । सा माकि-
 दनियाविभागस्य प्रथमनगरी रोमीयाणामुपनिवेशस्य । तस्मिन्
 १३ नगरे वयं कियन्ति दिनान्ययापयाम । सप्ताहस्य प्रथमे दिने च
 वयं नगरस्य वहि यत्र नदीतीरे प्रार्थनास्यानमस्तीत्यन्वगन्यामहि
 तत् स्थानं गत्वोपविश्य समवेताभ्यो नाराभ्यः कथामकथयाम ।
- १४ तदेश्वरभजनकारिणी लुदियानाम्येका योषिदगृणोत्, सा युया-
 तोरानगराया धूमवस्त्वविक्रीत्री । सा यथा पौलेन कथमानेषु
 वाक्येषु मनो निदधीत तथा प्रभुस्तस्या छद्यमुद्भाटयामासि ।
- १५ अनन्तरं तथा तस्याः क्षत्वरहेण चावगाहने स्तीकते सा मवि-
 नयमस्मानवादीत्, भवन्तो यदि मां, प्रभौ विश्वासिनीं भातवन्त-
 स्तर्हि मदृहमागत्य तचावतिष्ठव्यमिति । सायहेणास्मान् प्रवर्ज-
 यामास च ।
- १६ एकदास्मासु तत् प्रार्थनास्यानं गच्छतु देवजात्माविष्टैका दास्म-
 सात्प्रभुखमागमत् सा भाविश्वार्दट्टनेन सख्यामिनां प्रचुरमायम-
 १७ जनयत् । सा पौलमस्मांसानुब्रजन्ती प्रोक्षैवदत्, नरा इसे परा-
 त्परस्येश्वरस्य दासाः, इसेऽस्मान् परिचाणक्य पन्यानं ज्ञापयन्तीति ।
- १८ वज्रदिग्नानि तथेतदक्रियत् । भेषे पौलो व्यथितः सन् परावृत्य
 वस्त्रागमवादीत्, यीशोः यीष्वस्य नाशादं लामादिग्नानि, अस्या

निःसरेति । तस्मिन्नेव दण्डे स निःस्मार, तदास्त्रायस्याशा १६
निःस्तैति दृष्ट्वा तस्याः खामिनः पौलं सीलाश्च सङ्कृद्य कर्षक्तो
विपणिं शास्त्रुणां सम्मुखं निन्युः सेनापत्योः समीपं तावुपस्थायू च २०
जगदुः, नराविमावस्त्रगरमतीव व्याकुलीकुरुतः, इमौ यिह॒दिनौ
वयं रोमीयाः, या रीती गैश्चित्तमनुष्टातुं वा न विधेयमस्माभिस्त्वा- २१
दृशी रीतीरिमौ विज्ञापयत इति । जननिवहेऽपि तयो र्विद्व- २२
सुन्तस्यौ । तदा सेनापती तयो वासांसि विदार्थं तयो वैचाधात-
माज्ञापयामास्तुः । बङ्गाधातैस्तौ प्रहार्थं च कारारकं तयोः २३
सयन्नं रक्षणमादिश्च तौ कारागारे स्यापयामास्तुः । स च तादृश- २४
मादेशं प्राप्य तावन्तरस्यकारायां निधाय काष्ठयन्त्रेण तयोश्च-
रणान् बबन्ध ।

अर्द्धरात्रे पौलः सीलाश्च प्रार्थ्यमानावीश्वतस्य स्तवमगायती, २५
काराबद्वा जनाश्च तयो गीनमाकर्णयन् । सहसा तु महान् भूकम्यः २६
सम्भैव तेन कारागृहस्य भिन्निमूलानि विचालितानि सर्वदाराणि
युगपदुहाटितानि सर्वेषां बन्धनानि च मुकानि । तदा कारा- २७
रक्तकः भग्निद्रः सन् काराया द्वाराणि मुकानि दृष्ट्वा कोषादसि
निष्कृत्यात्मधातं कर्तुं प्रावर्तते, यतो वन्दिजना वह्निः पलायिता
इति तेनाश्वमीयत । पौलस्त्वयुच्चस्त्रेण तमाह, मैवात्महिंसां २८
कुरुष्व यतो वयं सर्वेऽत्र विद्यामह इति । तदा स दीपिका २९
याचिला सुवमानः प्रविवेश, सर्कम्पीभूय पौलमीलयोश्वरेषु
प्रणिपतात च । तौ वर्हिनीला बभाषे च, प्रभृ, परिचाणलाभार्थं ३०
मया किं कर्तव्यं? ताववदतां, प्रभौ यीशौ खीष्टे विश्वस्तां ३१
तथा हृते परिचाणं संस्थाते लया तत्त्वं गृहेण च । अनूतरं तौ ३२
तस्मै तस्य गृहे विद्यमानेभ्यः सर्वेभ्यष्व प्रभैर्वैक्यं कथयःमास्तुः,

३३ स च निश्चायास्तस्मिन् दण्डे तावादाय तयोः, ज्ञानि प्रचालया-
३४ मास, स च सर्वे तदीयजनाश्च युगपदवगाहयाच्छक्रिरे । स च
तान् ऊर्ज्ज्वला स्त्रीयवेग्म नौला भृत्याणि परिवेषयामास सपरि-
वारमीश्वरे विश्वासी भृत्वा जहर्ष च ।

३५ प्रभाते जाते सेनापती वेच्छरान् प्रहित्य तमूचतुः, तौ नरौ
३६ विस्तजेति । अतः कारारक्तकस्तां कथां ज्ञापयन् पौलमवादीत्,

३७ सेनापती युश्मादिसर्जनस्याजां प्रहितवन्तौ, अत इदानीं युवां निर्गत्य
३८ सकल्याणं प्रस्थातुर्महेयः । पौलस्तु तानुवाच, रोमीयौ नरावावां
विचारं विना सर्वजनस्य समक्षं ताभ्यां प्रहार्य कारायां स्यापितौ,

३९ इदानीं पुन गुप्तं ताभ्यां वहिष्क्रियावहे ? तन्मैव भृत्यात् । तावे-
४० वागत्य नौ वर्हिन्यतामिति । अनन्तरं ताः कथा वेच्छरैः सेना-

पतिभ्यां निवेदिताः । तदा तौ रोमीयाविति श्रुत्वा सेनापती
४१ विभृतुरागत्य च तौ प्राप्तादयतां वहिर्नीत्वा च नगरात् तयोः

४२ प्रस्थानं प्रार्थयाच्छक्राते । अनन्तरं तौ कारातो निर्गत्य लुदियाद्या
गृहं प्रविविशतुः, तत्र च भाद्रन् दृष्ट्वा समाश्याम्य च प्रतस्थाते ।

१७ सप्तदशोऽध्यायः ।

१ छिष्टलनौकीनगरे पौलेन द्वौष्ठ्य कथाप्रवारः कितिपयस्तोकानां विश्वासपलद-
च्येषां विरीधः १० पौलभीत्यो विरशानगरगमनं द्वौष्ठ्य कथाप्रचारणात्
ताडितस्तं १६ आशीनौकीराय पौलस्य गमनं लोकैः गच्छ विचारः ११ आरेयपांगो
द्वौष्ठ्य कथाप्रचारणं कियतां सेनाकानामुपृश्यः कियतां विश्वमनष्ट ।

१ अनन्तरं तावाम्पिपत्यापक्षोनिद्या च गला यिष्टनीक्या-
२ मुपतस्याते । तत्र यिङ्गदिनां समाजगृहमास्ति । पौलस्तु स्त्रीया-
भ्यासात् तेषां समाजं प्रविवेश । चिषु विश्रामवारेषु च तैः सम्भा-
३ षमभ्यः ४ शास्त्रप्रयोगेनेदमवर्णयत् प्रत्यपादयच्च यत् क्लेशभागिलं

मृतानां मैथात् पुनरुत्थानश्च खीष्टखोचितमासीत् मथा च यस्य
संवादो युग्मभ्यं कथते स यीशुरैव खीष्ट इति । तदा तेषां ४
केचिन्नरा भजनशीलानां यूनानीयानां महती सङ्घा वह्नाः प्रमुख्य-
महिलाश्च वाक्यं गृहीता पौलमीलयोः स्वपक्षा वभृवुः । अविश्वासनो ५
यिह्निदिनस्त्वीर्यामास्याय हृष्टसेविनां कांश्चिद् दुर्जनान् गृहीता
जनसंहितिं वृला च नगरं व्याकुलीचकुः, यासनश्च गृहसुपस्थाय च
तौ पौरस्माजं नेतुमयतन्न । तावप्राप्य तु यासनं कांश्चिदन्नान् ६
भातृंश्च कर्धन्तः पौरनायकानां समीपं नीला प्रोक्षैरवदन्, द्ये
भृमण्डलं विनोभितवन्तस्तेऽत्रायुपस्थिताः, यासनश्च तेषामातिथ्यं ७
कृतवान् । ते सर्वे च कैसरस्य विधीनां प्रतिकूलाचारं कुर्वन्तो
वदन्ति, यीशुवामह तदन्यो राजासीति । कथामिमां आवयन्तसे ८
जननिवहं पौरनायकांश्च व्याकुलीचकुः, ततस्ते यासनाद् अन्येभ्यश्च ९
प्रातिभाव्यमादाय तान् विस्तृजुः ।

अनन्तरं भातरः शीघ्रं निशायासेव पौलं सीलाश्च विरथां १०
प्रस्यापश्यामासुः । तृतीयपक्षाय तौ यिह्निदिनां समाजग्रहं जग्मतुः ।
यिष्ठलनीकीनिवासिभ्य इसे सुशीला आसन्, तस्मात् समूर्णेनोत्सुक्ले- ११
कैश्वरवाक्यमयचिषुः, प्रतिदिनश्च ग्रास्ताण्डालोचयन्तस्तुः कथा यथार्था
न वेत ज्ञातुमयतन्न । ततस्तेषामनेके यूनानीयानां भद्रयोपितां १२
पुरुषाणांश्चानन्त्याश्च व्यश्वसिषुः । यिष्ठलनीकैया यिह्निदिनसु विरथा- १३
यामपि पौलेनैश्वरवाक्यस्य धोषणमुवश्यैव तत्रायुपश्याय जननिवहं
व्यचालयन् व्याकुलमकुर्वन्श्च । तदा भातरस्तत्त्वणं पौलं समुद्रेण १४
जिगमिषुमिव प्रस्यापर्यामासुः, सीलाश्च तीमथियश्च तत्रावातिष्ठेतां ।
पौलस्य पश्यादर्शकास्तु, तस्मां आथीनों व्यावक्तिन्दुः, सीलाश्चीमथियश्च १५
यथाशीघ्रं भद्रनिकमागच्छतामित्याज्ञां प्राप्य 'प्रतस्थिरे च' ।

१६ आथीन्यां तौ प्रतीक्षमाणः पौलो यदा तत्परं देवप्रतिमामय-

१७ मपश्यत् तदा तस्यान्तरात्मोदत्तेजयत् । ततः स समाजगते यिङ्ग-

दिभि, र्भजश्चौलजनैश्च, विपणाच्च प्रत्यक्षं तत्र विद्यमानै मनुष्यैः

१८ सप्तभाषत । इपिक्रूरीयमतस्य स्तोयिकीयमतस्य च नियन्तो दर्शन-

ग्रास्त्वेत्तारोऽपि तेन माद्वेद्य व्यवदन्त । एके चावदन्, वाक्णाहा-

'रोऽसौ किं विवक्षिति? अन्येऽवदन्, मन्ये स विदेशिदेवानां ज्ञापक

१९ इति, यतः स तान् यीशोः पुनरुत्थितेश्च सुमंवादमकथयत् । शेषे

ते तं गृहीत्वारेयपागाभिधं सभास्यानं नीतावादिषु, भाता

कथमानेयं नवशिक्षा कीदृशी, तत् किमस्माभिरवगम्यं न वेति?

२० भवान् असम्भवक्या अस्मत्कर्णगोचरमानयति, अतस्मां किं

२१ तात्पर्यं तद् वयं ज्ञातुमिच्छाम इति । आथीनीयाः सर्वे तत्र

प्रवासिविदेशिनश्च नान्यत् किमपि कर्तुं पर्यवास्यन्, केवलं सर्वतो

नूतनतरं किञ्चित् कथयितुं श्रोतुं वा ।

२२ तदा पौल आरेयपागस्य मध्य उत्थाय जगाद्, भो श्वासी-

२३ नीयनराः, युश्मानहं सर्वविषयेऽतीव देवभक्तान् लक्ष्यामि । यतः

पर्यटनकाले युश्माकं पूज्यवस्थूनि स्मालोचयता मया यज्ञवेदिरे-

कादर्जि, तस्यां लिखितमासीत्, अविदिताय देवायेति । अतो

शूयमजानन्तो यस्य भजनं कुरुथं तस्य कथामहं युश्मान् ज्ञाप-

२४ यामि । विश्वस्य तत्र विद्यमानानां सर्वेषाच्च निर्माता य ईश्वरः स

एव खुर्गपृथिव्योः प्रभुः सन् नैव हस्तिनिर्मितेषु मन्दिरेषु निव-

२५ सति न वा कस्यापि द्रव्यस्याप्राप्तितो मानवहस्तैः सेवते, स एव

२६ चि सर्वेभ्यो जीवनस्य शास्त्रस्य सर्वस्य च दाता । स चैकम्मा-

च्छोणितान्नमनुष्याणां याद्वत्यजातिमुत्पाद्य छत्रे भूमण्डले वास-

यिवा च तेषां निवासस्य प्राणनिरूपितान् कालान् सीमाच्च निर्णि-

तवान् किमर्थं? ते कथचित् तं स्युक्त्यक्यवाप्यनि वेत्यशया यत् २७
तमन्विष्टेयुरित्यर्थं। स लक्ष्माकं कस्माच्छिद् दूरे न वर्तते, यत् २८
स्त्रिमन्नेव वयं जीवामश्वरामः स्मृश्च। तथा हि युश्माकं कैस्थित्
कविभिरपि कथितं तस्य वयं सजातीया इति। यदि च वयं तस्य २९
सजातीयास्त्रहि नानुभेदमस्माभि यद् ऐश्वरप्रकृति र्मनुष्याणां
ग्रिघ्न्याचिन्नातस्य सुतक्षितेन सर्वेन रजतेन प्रस्तरेण वा सदृशी।
अतएवेश्वरोऽज्ञानत्वस्य कालान् उपेक्ष्य साम्यतं सर्वत्र सर्वमनु- ३०
यान् मनःप्रत्यावर्त्तनमादिश्चिति। यतः स दिनमेकं निरूपितवान् ३१
घस्तिन् स खनिष्ठितेन नरेण धर्मतो भूमण्डलस्य विचारं करिष्यति,
मृतानां मर्थात् तस्योत्यापनेन च तमधि सर्वेभ्यो विश्वासयोगं
प्रमाणं दत्तवानितिः ।

तदा मृतानां पुनरुत्थानस्य कथां शुल्वा केचिदुपज्जहसुः केचि- ३२
चावादिषुः, अन्यमिन् काले वयं तव मुखादेनस्य कथां ओष्ठाम
इति। इत्यं पौलखेषां मर्थान्विर्जगाम। केचिन्नरामु तस्यानुषङ्गिणो ३३
भूल्वा अश्वमिषुः, आरेयपागीयो दियमुषियोऽपि तेषां मर्थ ३४
आसीत् तथा दामारीनाम्बेका महिला, अन्ये कियन्तस्य ताभ्यां
सार्वमासन् ।

१८ अष्टादशोऽध्यायः ।

१ पौलस्य कर्त्त्यनगरगमनम् ईश्वरकथाप्रचारणं ११ गाक्षियमः समैपेऽपवादि-
तस्यापि तस्य मुक्तिः १८ नानानगरात्पि "गल्वा" ग्रिघ्न्याणां स्वेर्यकरणं १४
आपक्षोः कथा च ।

ततः परं पौल आथीनीतः प्रस्ताय करिष्य उपतस्ये। तत्र स १
पन्नदेशजातम् आक्षिलानामानमेकं यिङ्गदिनं तत्पत्रीं प्रिष्ठिकाम्बा- २
शादथामास, स आक्षिला किञ्चित् पूर्वम् इतालियान आगतकान्,

यनः क्लौदियो रोमातः सर्वयिह्निदिनौ प्रम्भानमाङ्गापितवान् ।

२ पौलस्तावभ्यगमत् एकव्यवमायिचाच्च ताभ्यां सार्द्धं वसन् कर्मा-
४ करोत्, शतकौ दूष्यनिर्माणव्यवमायिचाच्चातां । प्रतिविश्रामवारनु-
५ स समाजगट्टे कथाप्रसङ्गं कुर्वन् यिह्निदिनो यूनानीयांश्च विश्रामिनः
कर्त्तुमयतत ।

५ माकिदनियातस्य सीलातीमध्यययोरगतयोः पौल ईश्वर-
वाक्ये निविष्टमनाः सन् योग्युरेव खीष्य एतय दृढं प्रमाणं यिह्नि-
६ दिभ्योऽददत् । तेषु तु प्रतिरोधं धर्मनिन्दात्मा कुर्वत्वं स स्वस्त्राणि
परिधूय तानवारीन्, युग्मच्छोलितं युग्माकं शिरःसु वर्जतां,
७ गुच्छिरहमयारभ्य परजातीयानां समीपं यस्यामि । अनन्तरं स
समाजगट्टं त्यक्ता युठनामकस्य कस्यचिद् ऐश्वर्यमजनशीलस्य नरस्य
८ गट्टं प्रविवेश, तस्य गट्टं समाजगट्टस्य पार्श्वं स्थितं । समाजाध्यतः
क्रीष्णश्च कत्स्तेन स्वगट्टेण सार्द्धं प्रभौ व्यशसीत्, करिण्यीयानाच्च
९ बहवः श्रुता व्यशसिषुवगाहया ज्ञकिरे च । प्रभुश्च नैगदर्शनेन
१० पौलमज्जवीत्, मा भैषीरपि तु भाषस्तु, भौती.मा भवेः, यतो-
११ इहं लया सार्द्धं वर्त्तेत्, लां हिंसितुं केऽपि तां नाकमिष्यति, यतो-
१२ नगरेऽस्मिन् समबङ्गी प्रजा विद्यते । स च वत्सरसेकं षड्मासांश्चा-
वस्थाय तत्रयानां मश्च ईश्वरस्य वाक्यमश्वितयत् ।

१३ गाज्जियनि लाखम्यापदेशस्याधिपत्ये नियुक्ते सति यिह्निदिन
एकचित्सेन पौलस्य विरुद्धमुख्याय त्रिचारामनस्य गम्भुखं नीता-
१४ वदन्, असावीश्वरस्य व्यवस्थाविरुद्धमज्जनाय मनुष्यान् प्रचोदयति ।
१५ तदा पौले सुखमुहाटयितुमुद्यने सति गाज्जिया यिह्निदिनेऽस्मवीत्,
भो यिह्निदिनः, यद्यपराधोऽथवा दुष्टक्षलः समभविष्यत् तर्हि
१६ यथार्थुकं युग्मान् असहिष्ये । यदि तु केवलं कथां नामानि युग्म-

दीयव्यवस्थामधि वा विवादः स्यात् तर्हि यूयमेव तदलोचनां
कुरुथ, यतस्तादृशानां विचारयिता भवितुमहं न रोचये । इत्य- १६
मुक्ता स तान् विचारासनसमीपात् निरास्त, तदा यूनानीयः १७
सर्वजनः समाजाधर्मं सोस्यिनि सङ्गृह्य विचारासनस्य समुखं ताइ-
यामासुः । गालिया च तत्र किञ्चिदपि न व्यचिन्तयत् ।

ततः परमपि पौलो बडिनान्यवस्थाय शेषे भावृन् आमन्त्र्य १८
सुरियादेशगमनार्थं प्रिक्षिकाक्षिलाभ्यां सहितः पोतमारुरोह ।
किञ्चिद् व्रतमास्याय स किञ्चिद्यार्थं शिरो मण्डितवान् । अनन्तरम् १९
इफिष उपस्थाय स तौ तत्र तत्याज, स्वयच्च समाजगटहं प्रविश्य
यिहूदिभिः साहृं कथाप्रसङ्गमकार्यीति । तेषु तु स्वमन्त्रिधौ तस्य २०
दीर्घतरमवस्थानं प्रार्थयमानेषु स तन्नाङ्गीचकार, अपि तु ताना- २१
मन्त्रावादीत्, यिहूश्वालेम आगामिपर्वणः पालनं सर्वेषां मया
कर्त्तव्यं । यदि त्वीश्वराय रोचते, तर्हि पश्चाद् युष्मदन्तिकं प्रत्या-
गमिष्यामि । अनन्तरं स पोतेनेफिषान् प्रतस्ये कैसरियायामुपस्थाय २२
स अलेन यिहूश्वालेम गत्वा मण्डलीमभिवन्यान्तियखियां जगाम ।

तत्र कियन्कालं यापयित्रा स प्रम्याय क्रमशो गालातियादेशं २३
फहुगियाद्वा पर्यटन् सर्वान् शिष्यान् स्थिरैकर्त्तुं प्रावर्त्तत ।

अथ सिकन्दरियानगरे जात आपकुनामैको यिहूदीफिष २४
उपस्थे, स सुवक्ता शास्त्रे शक्तश्वासीत् । ए प्रभो र्मार्गं शिक्षित २५
आत्मन्युत्तसेश्च सन् प्रभुमधि सङ्गमसुपदेशमददात् अपि तु केवलं
योहनस्यावगाहनमजानात् । स नरः समाजगटहे निर्भयेन भाषितु- २६
मारेभे । तस्योपदेशं श्रुत्वाक्षिलाः प्रिक्षिक्षा च तं स्वान्तिकमानीय
स्वत्त्वातरहृपेणेश्वरस्य पन्यानमबोधयतां । ततः परं तस्मिन् सामु- २७
द्रमार्गेणाखायां जिगमिषति भ्रातर आश्वास्य शिष्यैः यद्यनुग्रहेत

तदर्थं तेषां समीपं पविकां लिलिखुः । तत्रोपस्थाय, च सोऽनु-
२८ ग्रहेण प्राप्तविशासाजाम् अतीवोपकारी बभूव, यतो यीमुरेव
खीष्ट एतत् शास्त्रीयोक्तिभिः सप्रमाणीकुर्वन् स.उत्साहपूर्वकं जन-
समर्तं यिहदिभिः सार्वं विवदमानस्तान् अजयत् ।

१६ ऊनविंशोऽध्यायः ।'

१ पौलदारा दादशजनेभ्यः पवित्रागादानं च अनेकलोकानां विश्वसनं पोलेन
निवंदनं बड़लोकानां स्वास्थ्यं १३ अपविवतेन मित्रापत्राणां कृतज्ञतावं
२ मायाविद्यायाः पुस्तकानां दग्धत्वं ११ पौलस्य विरुद्धं द। सोचियस्तर्णकारस्य
कल्पद्रो नगराधिष्ठितभिस्त्व्य निवारणम् ।

१ करिन्य आपक्षोरविद्युतिकाले पौलः समुद्राद् दूरतराणां
प्रदेशानां पर्यटनं समाप्तेक्षिष्ठ उपतस्ये । तत्र कतिपयान् शिष्यान्
२ आमाद्य पप्रच्छ, यूद्यं विश्वासिनो भूत्वा कि पवित्रमात्मानं लक्ष-
वत्तः? ते तमूचुः, पवित्र आत्मा यदस्तीदमपि न अतमस्माभिः ।
३ स तान् पुनरवादीत्, तर्हि किमुद्दिश्यावगाहिता अभवत्? त
४ ऊनुः, योहनस्यावगाहनमुद्दिश्य । पौलस्याह, योहनो मनःप्रत्या-
वर्त्तनस्त्रुचकेनावगाहनेनावगाहयत्, अपि हु जनेभ्यो कथयत् मत-
पश्चाद् य आगमिष्यति तस्मिन्वर्यतः श्रीष्टे योशो युग्माभि विश्वभि-
५ तव्यमिति । तच्छ्रुत्वा ते प्रभो यशोर्मीमावगाहिता बभूवुः । पौलेन
६ तेषु इस्तापेण तृते च पवित्र आत्मा तेष्ववततात्, ते चात्यभाषा-
७ भिरभाषन्त भावोक्तीर्याहरंश्च । ते साकल्येन प्रायेण दादशनरा
आसन् ।

८ ततः परं स समाजग्रहं प्रविश्य त्रीन् मासम् यावत् निर्भय-
त्वमास्थायश्वरस्य राज्यमधि प्रसङ्गमकरोत् विश्वसाय च श्रोदृहना-
९ श्वासशत् । केचिन्तु कठीरा अनाज्ञाहाश्च भवन्ति जनसमर्तं धर्म-

जननिवहाद् यिङ्गदिभि निर्दिष्टः सिकन्द्रः कैश्चिद् वहिरानिन्ये,
स च सिकन्द्रो हस्तं चालयिता दोषप्रक्षालनार्थं पौरममाज-
मालपितुमुद्यतोऽभृत् । स तु यिङ्गदीति विदिते सति, प्रायेण ३४
पञ्च दाढान् यथात् क्रोशतां सर्वेषां मुखादियसेका वाणी निर-
सरत्, इफिषीयाणाम् आर्तिमी महतीति । शेषे नगरस्य कार्य- ३५
सम्बादको जननिवहं शमयित्वावादीत्, भो इफिषीयनराः, को नु
मनुष्यो नेदं जानाति यदिफिषीयाणां नगरी महादेव्या आर्तिम्या
युपितरात् पतिताया मूर्च्छाश्च मन्दिरमार्जिका ? कथेयं प्रति- ३६
वादातोतेति बुद्धा युशाभिः शान्तभावमवलम्बय स्यात्यम् अवि-
मुश्य किमपि न कर्त्तव्यं । नराविमौ युशाभिरानीतौ, तौ तु न ३७
पूतवस्त्रपद्धारकौ च वा युश्यदेव्या निन्दकौ । केनचित् सार्वं ३८
यदि दीमीत्रियस्य तस्मिन्नानं शिल्पिनाम्ब विवादो भवेत्, तर्हि
व्यवहारार्थं निरूपितानि दिनानि मन्त्रि राजप्रतिनिधयश्च विद्यते,
तैर्भिर्थो वादप्रतिवादौ क्रियेतां, अन्यत् किमपि तु यदि युशाभि ३९
र्यात्यते, तर्हि व्यवस्थानुभवायां पौरमण्डल्यां तत्त्विण्यिष्यते ।
वास्तवम् अद्यवन्तस्य कारणाद् उपश्वदोषयस्तानामिवास्ताक- ४०
मभियोगो शङ्खनीयः, यत् एतस्य बड्जनसमागमस्य व्याख्यां
कर्तुं येन शक्याम तादृशौ छेतुवादः कोऽपि न विद्यते । इदं ४१
कथयित्वा स पौरमण्डलीं विसर्जे ।

२० विश्वास्थायः ।

१ पौरस्य माकिदनिश्चादेयं गमनं ० कथाप्रचारसमय उपरिस्थवातायनात् पति-
तस्त्रीतुष्यस्य सास्थ्यं ११ मिलोत्तमगरे पौरस्योपतिष्ठतिः १० इफिषस्यप्राचौ-
चानामुपदेशः स्थितिः तेषु च भविष्यदाक्षयस्तार्थं १४ तत्त्वाद् विद्यृष्ट्वा ।

तस्य कलहस्य निष्ठत्वे: परं पौरस्य शिष्यान् स्वसंमोक्षमाङ्ग्य १

- २ मङ्गलं वदिला च माकिदनियां गन्तुकामः प्रतस्थे । तत्रायस्यानानि
३ पर्यन्तं बहुवाक्यै जनानाश्वास्य च स युतानीयदेश उपतस्थे । तत्र
मासत्रम् यापयित्वा यदा स सामुद्रमार्गेण सुरियां गन्तुमुद्यत
आसीत्, तदा यिह दिभिस्तस्य विहृद्यायां कुमन्त्वणायां कृतार्थां
४ स माकिदनियथा प्रत्यावर्त्तिं निरचैषीत् ।, आशियां यावत्
तेन सार्वभिसेऽगच्छन्, विरथीयः सोपाचः, यिषलनौकीया-
वारिष्टार्खसिकुन्दौ दर्वीयो गायस्तीमधियस्य, आशियादेशीयौ
५ तु
६ प्रत्यैचन्त । वयन्तु किञ्चणून्यपूपानां पर्वकालात् परं पोतेन
फिलिपीतः प्रस्थाय पञ्चभिर्दिनैस्त्रोयां तेषां समीपमागमाम तत्र
सप्तदिनान्ययापयाम च ।
- ७ अनन्तरं सप्ताहस्य प्रथमे दिने भ्रातृषु पूपभज्जनार्थं मिलि-
तेषु पौलः परप्रातःकाले प्रस्थातुं निश्चित्य तैः सह कथाप्रसङ्गं
८ कुर्वन्नर्धरात्रं यावत् कथयित्वातिष्ठत् । यत्र गृहेष्वरिष्ये ग्रन्थाष्टे
९ वयं मिलिता आस्म तत्र बह्यो दीपिका आमन् । तदा वातायन
उपविष्ट जतुखनामैको युवा प्रबलनिद्र्याक्राम्यत । पौले दार्थकालं
भाषमाणे स निद्रयाकृष्टृतीयायाः शेष्याः प्रकोष्ठाद् भृमौ
१० निपपात मृतोऽपनिन्ये च । पौलस्त्वरुद्धा तस्योपरि पतिला तं
समाप्तिय चावादीत् । मा ज्ञुभ्यध्यं यतोऽस्य देहे प्राणाः स्थिताः ।
- ११ अनन्तरं च पुनरुपरिष्यं प्रकोष्ठं गृला पूर्णं भङ्गाहारं छेला प्रभातं
१२ यावत् प्रचुरं सम्भाष्य च तथाविधो निर्जगाम । जनासु तं बालं
जीवन्तमानीयासामान्यमाश्वासं लभ्यवन्तः ।
- १३ प्रथमं हि वयं पोतमारुद्धासुं जिग्मिषवस्त्रैव पौलं गृही-
यन्मः प्रत्यस्यमहे, यतः स एव स्थलेन गन्तुकामस्तदाशापितवान् ।

आसेऽस्माभिः सादुँ मिलितं तं गृहीत्वा वर्यं मितुलीनों जग्मिम्, १४
तत्त्वं प्रथाय परदिने खीयस्य समुखमुपतस्थिमहे ।^१ अपरेषुः १५
सामं धावत् समुद्रं तेरिम्; त्रेषुक्षिये रात्रिं धापयित्वा च पर-
दिने मिलीतं जग्मिम्। यत आश्रियायां विलम्बः सम्भविष्यतीति १६
शङ्कया पौल इक्षिष्टमतिकम्य गत्यवमन्यत्। यतः शक्ये सति
पञ्चाशत्स्युक्षवस्य दिने यिहशालेम् उपस्थितो भवितुमिच्छातः
सेऽलगत ।

मिलीतानु स इकिषं दृतं प्रदिव्य मण्डल्याः प्राचीनान् १७
आङ्गाययामास । तेषु तस्यान्तिकमागतेषु स तान् जगाद् आशि- १८
यायां भस्मेष्टिः प्रथमं दिनमारभ्य युश्मसङ्गेऽहं समस्तकालं
कथमाचरितवांस्तद् युश्माभिरनुभूतं। सम्पूर्णनवतयाऽहं प्रचुरनेत्र- १९
जलेन सहितो यिह्विनां कुमन्वणाभिरुत्पादितानां बङ्गपरीक्षाणां
मध्ये प्रभो दीप्तवम् अकरवं । हितजनकं किमपि न प्रच्छाद्य २०
जनसम्भवं गृहे गृहे च युश्मान् सर्वं ज्ञापयितुं शिचयितुषाक्षाम्
आसम्, ईश्वरसुहिष्य मनःप्रत्यावर्त्तनं कर्त्तव्यम् अस्तप्रभुं योऽहं २१
खांशुमुहिष्य विश्वासश्च कर्त्तव्य इत्येतस्य साक्षं यिह्विभ्यो यूना-
नीयेभ्यः प्राददाम् । इदानीनु पश्यतात्मना बङ्गोऽहं यिहशालेम् २२
गच्छामि; न जाने तत्र मम किं सम्भविष्यति, केवलमिदं जानामि, २३
यदेकैकस्मिन् नगरे पवित्र आत्मा साक्षं इत्ता वदति, यद् बन्धनानि
क्षेषाश्च मां प्रतीक्षन्ते । नाहं तु किमप्यनुचिक्षयामि न वा मम २४
प्राणान् मदर्थं महामूल्यान् मन्ये, केवलं सानन्दं मम धावतं
समापयितुम् ऐश्वरानुयहप्रकाशके सुमंवादे साक्ष्यप्रदानाय प्रभो
र्यश्चो लंभां परिवर्णां साधयितुष्वाकाङ्क्षामि । इदानीच्च पश्यत २५
जानेऽहं यद् येषां मध्य ईश्वरस्य राज्ञं घोषयत्वाहं पर्याणितवाच्

२६ सर्वे ते यूयमितः परं ममास्य पुन न द्रष्ट्याथ । अतो हेतोरद्वैव

युश्मान् भाचिणः कुर्वन् वदामि, सर्वेषां शोणितपातदोषादहं

२७ शुचिः, यतो युश्मान् ईश्वरस्य समयां मन्त्रणां ज्ञापयितुमहम-

२८ कालं आस । अतो यूयं स्वेषु पवित्रं आत्मा च युश्मान् अध्यक्षान्

कृत्वा यस्य मध्ये स्थापितं स्वस्मिन् कृत्वे ब्रजे, च मनामि निध-

२९ द्वंम् ईश्वरस्य स्वशोणितेन क्रीता मण्डलीं रक्षितुं यत्थां । जानेऽहं

यन्मम प्रस्थानात् परं दुर्जया वृका युश्मन्नाथं प्रवेत्त्यन्ति ते ब्रजस्य

३० न दियन्ते । युश्मन्नः केचिन्नरा उत्पद्य कुटिलकथामिः शिष्यान्

३१ स्वानुगामित्वायापकर्षितुं यतियन्ते । अतो जाग्रत् स्मरत च यद्

वर्षत्रयं यावदहं निशायां दिवसे च सवाप्यनेत्रो युश्मान् प्रत्येकं

३२ सचेतनान् कुर्वन्न व्यरसे । इदानीम् भो भानुः, अहमोश्वरे तदो-

यानुयहस्य वाक्ये च युश्मान् समर्पयामि, स हि युश्मान् प्रतिष्ठा-

पथितुं पवित्रीकृतानां सर्वेषां मध्ये युश्मन्नं दायांशं दातुम् शकः ।

३३ कस्यचित् स्वर्णाय रूप्याय परिच्छदाय वाहं न लुभ्वान् । यूय-

३४ मेव च जानीय यन्मम मदीयसङ्ग्रिनाचावश्यकव्ययार्थं किङ्करेणे-

३५ वैतेन करदयेन परिश्रमोऽकारि । सर्वथाहं सं युश्माकमादशे कृत-

वान्, यत इत्यं परिश्रमं स्वीकृत्यास्माभि दुर्ब्बला उपकर्त्त्वाः

स्मर्त्यानि च प्रभो यीशो वाक्यानि स एव हि कर्थितवान्,

धन्यतरं दानमादानत इति ।

३६ एतत् कथयिला स जानुनी पातयिला सर्वैः सार्द्धे प्रार्थ-

३७ यास्त्वके । सर्वेषाम् तीव्रं रोदनं सञ्चातं, ते च पौखस्य कण्ठ-

३८ देशमास्त्विष्य तमचुम्बन् । विशेषतस्ते तदीयास्य पुन न द्रष्ट्यन्तीति

तेष यदुकं तस्मिन् वाक्ये तेऽतीव दुःखार्ता बभूवः । अनन्तरं ते

पोतं यावत् तेन सार्द्धे जग्मुः ।

२१ एकविंश्तोऽध्यायः ।

१ पौलस्य यिष्ठालेसगमनं ० मार्गेन्द्रे सुमंवादप्रचारकत्य फिलिपीय गेहगमनं
११ आगावदारा पौलस्य दुर्बे भविष्यद्वाक्यं १० यिष्ठालेसे तदुपस्थितिः
आचरणश्च २७ तस्मिन् लोकानां कलहः ३७ सहतस्मिनापतिना तर्कुश्चिक्षेन
सार्वं कथोपकथनश्च ।

आयासेन तेभ्यो विद्युकाः सन्तः पोतेन प्रस्थाय वयस्तज्जगमनेन १
क्रोधं परदिने च रोदं, ततश्च पातारां जग्मिम् । तत्र फैनीकी— २
देशगमिनं पोतमासाद्य तमारुच्य प्रतस्थिमहे । कुप्रदीपे चास्म- ३
द्वृष्टिगोचरीभूते तं सव्यदिशि विचाय सुरियामुद्दिश्य गत्वा सोरं
उपतस्थिमहे । यतस्त्रैव पोताद् भाण्डनिःसारणं कर्त्तव्यमासीत् । ४
वयञ्च तत्र शिष्याननुसन्धाय सप्तदिनान्यतिष्ठाम् । त आत्मन ५
आवेशान् पौलमवद्द्वयत् तेन यिष्ठालेमं न गच्छत्वं । तेषु दिनेषु ५
शेषं यावदसाभि र्यापितेषु यदा वयं नगरान्निर्गत्य प्रातिष्ठामहि ६
तदा भार्याभि बालकैश्च परिष्ट्रितास्ते सर्वेऽस्माभिः सार्वं नगरस्य
वद्धिप्रानं यावदगच्छन् तत्र समुद्रतटे च सर्वे वयं जानूनि
पातयिला प्रार्थयामहि । अनन्तरं परस्यरमभिवाद्य वयं पोत- ६
मारुहहिम ते च प्रत्येकं स्त्रस्यानं प्रत्यावद्वतिरे ।

सोराद् वयं समुद्रयानां समाय तत्त्विमायावुपतस्थिमहे शिष्या- ७
नभिवाद्य च दिनमेकं तेषां सन्निधाववातिष्ठामहि । अपरेत्युच्च ८
पौलस्तस्त्रिनश्च वयं प्रस्थाय कैसरियायामुपतस्थिमहे; सप्तानां
श्रेष्ठां गणितस्य सुखंवादघोषकस्य, फिलिपस्य गृहं प्रविश्य च ९
तस्य सन्निधाववातिष्ठामहि । तस्य चत्त्वाऽनूढा भाववादिन्यो १०
दुहितर आसन् । असासु तत्र बड्डतराणि दिनान्यवतिष्ठमानेषु १०
चिङ्गदियात आगावजामैको भाववाक्युतस्ये । सोऽस्मत्समीपमा- ११
गत्य पौलस्य कटिबन्धनं गृहीत्वा स्वहस्तौ स्वचरणौ च बङ्डाश्रवीत्,

पवित्र आत्मेदं वक्ति, इदं यत्य कटिबन्धनं, तं नरं यिहशा-
लेसे चिह्निदिन इत्यं बद्धा परजातीयानां हस्तेषु समर्पयिष्य-
१२ नीति। तच्छुलासाभिस्तत्यैश्च म भवितयमूर्चे, भवता यिह-
१३ शालेसं मा गम्यतामिति। पौलस्त्वस्मान् प्रतिबभाषे, कन्दन्तो
मम हृदयं मम्योऽयन्तर्य किं कुरुथ? प्रभो यैशो नाम्नो निमित्तं
यिहशालेसे न केवलं बद्धो भवितुमुद्यतोऽहं मर्त्तुमषुयतोऽस्मि।
१४ इत्यं तस्मिन्नसाकं याचनायामसम्मते सति वयं निवृत्यावादिष्ठ,
प्रभोरिष्वाभवत्विति।

१५ तैर्यो दिनेभ्यः परं वयं पाथेयद्यायादाय यिहशालेसम-
१६ गमास। कैमरियातोऽपि केचिच्छिष्टा अस्माभिः माद्यमगमन्
यत्य एड्डे चासाभिरतिथिभि भवेतव्यं तस्य कुत्रीयम्बासोनेतिनाम्बः
प्राचीनस्य शिष्यस्य गृहमस्माननैषुः।

१७ यिहशालेस उपस्थिता वयं भावभिः सानन्दमनुगृहीताः।

१८ अपरेद्युः पौलोऽस्मान् मङ्गिनः कुला याकोबस्य एहं प्रविशेश।

१९ प्राचीनाश्च सर्वे तत्रोपतस्यिरे। स तानभिवाद्य तस्य परिचर्यया
परजातीनां मध्य ईश्वरेण यद् यत् माधितं तत्तत् सविशेषं तेभ्यः।

२० कथयामास। ते च श्रुतेश्वरमस्तुवन्, पौलञ्जावदन् त्वं पश्यसि,
भातः, कत्युतानि यिहदिनो विश्वासिनो जाताः, ते च सर्वे

२१ अवस्थायाः पत्त उद्योगिनः। लामधि च ते भैयनमिश्रका यत्
त्वं परजातिषु वासकारिणः, सर्वान् यिहदिनो नोतितोऽपन्नमां
शिच्चयन् शिष्मूर्णा त्वक्षेदोऽकर्तव्यो रीतयश्च नाचरितव्या युग्मा-

२२ भिरिति वद्भि। अतः किं कर्तव्यं? जननिवहनवश्च मिलितव्यं,

२३ यतस्तदागमनसंवादस्तैः श्रोष्यते। अतो वद्यं तुभ्यं यत् कथया-
मस्त् कर्त्तुमर्हसि। व्रतेन बद्धा अस्माकं चलारः पुरुषा विद्यन्ते।

स्वं तानादाय तैः सार्वं स्वं पुनीष्व ते च यथा शिरोमुण्डनं कर्तुं २४
 शकुयस्था तेषां निमित्तमर्थव्ययं कुरु, तथा कृते सर्वे ज्ञास्यन्ति
 यत् लामधि ते यदुकास्तदत्यमपि तु लभपि व्यवस्थापूर्णल-
 माचरमीति । कृतविश्वासानां परजातीयानां हि वयं पत्रेणासाक- २५
 मिमां मतिं ज्ञापितवन्तो यदेतेषामन्यत् किमपि तैर्वं रक्षणीयं
 क्रेवलं देवमूर्तीनां प्रसादः शोलितं हृद्घश्वासजीविनां मांसं व्यभि-
 चारस्यैतानि तैः परिहर्षन्त्यानि । तदा पौलसान् नरानादाय २६
 परदिने तैः सार्वं स्वं पवित्रा धर्मधामं प्रविश्य तेषां निमित्तम-
 कैकश उपहारानयनं यावद् यापयितव्यानां पावनस्य दिनानां
 पूर्णां सङ्ख्यां ज्ञापयामास ।

तेषु सप्तसु दिनेषु प्रायेण समाप्तेषु आश्रियादेशीया यिङ्गदिनो २७
 धर्मधात्रि तं हृष्ट्वा प्रायेण कृत्वं जननिवहं व्याकुलीचकुस्तस्मिन्
 इस्तार्पणं कृत्वा इस्तरेणावादिषुश्च, भो इस्तायेलीयनशः साहाय्य २८
 कुरुत । अथं स मनुष्यो यः सर्वत्र सर्वेभ्यो उपादीयजाते व्यवस्थायाः
 स्थानस्यैतत्प्य च विरुद्धां शिवां ददति । अपि च स यूनानीय-
 नरानपि धर्मधात्रोऽभ्यन्तरमानीयेदं पवित्रं स्थानमपविचीकृतवा-
 निति । वस्तुतस्तप्त्यव्यं ते नगरे तस्य सङ्ग इफिचीयं चकिमं हृष्ट- २९
 वमः स पौलेन धर्मधात्रोऽभ्यन्तरं नीत इत्यनुमितवन्तस्य । अन- ३०
 अरं कृत्वं नगरे चुकुभे जननिवहाश्च सिलितुं दधावुः । पौलं
 सङ्गृष्ट्य कर्षम्भो धर्मधात्रो वह्नि र्मन्त्युश्च । तदीघगोपुराणि च
 तत्त्वाणं बद्धानि । इत्यं तेषु तं इन्द्रं यत्मानेषु सैन्यदलाध्यक्षस्य ३१
 सहस्रपते: समीपं संवादेऽयमुपतस्ये यत् कृत्वं यिङ्गश्चलेन
 प्रक्षुभ्यमिति । ततः स द्वार्ण थोदृ॒न् शृतपती॑श्च सङ्गिनः कृत्वा तेषां ३२
 विरुद्धं दधाव । सहस्रपतिं योद्धृ॒ष्ट दृष्ट्वा ते पौलं ताडिथितं

- १७ मिट्ठताः । सहस्रपतिस्तुदा निकटं गत्वा तं सज्जुद्धा शूलस्तुदयेत्
 १८ तस्य बन्धनमादिदेश । स च कः किं हतवांसेत्यप्रश्नत् । तदा
 जननिवृहस्य मध्य एक एकमन्ये चान्यद् वच उद्दैरयन् । केला-
 हस्तात् निश्चितं किमप्यवगन्तुमशकः सन् स सन्निवेशं तस्यापनय-
 १९ नमादिदेश । यदा तु स सेपान उपातिष्ठत तदा जननिवृहस्यो-
 २० यतातो योद्धृभिस्तस्य वहनमाशयकमभृत् । यतो जननिवृहा-
 इनुब्रजनुच्छैःस्त्रेरेणाब्रवीत्, अयं व्यापाद्यतामिति ।
 २१ सन्निवेशस्याभ्यन्तरं नायिष्यमाणस्तु पौलः सहस्रपतिं पप्रच्छ,
 भवन्तं किञ्चन वक्तुं किमनुज्ञायते ? सेऽब्रवीत्, यूनानीयभाषां
 २२ किं जानासि ? तर्हि नासि लं स मिस्तीयन् ये इति । कियन्कालात्
 पूर्वं विस्त्रिवं कृत्वा घातकानां चतुःसहस्राणि गृहणान् जड़ख्खभृत्यमिं
 २३ नीतवान् ? पौलः प्रतिवभाषे, अहं तार्षे जातो यिङ्गदौ, किलि-
 कियायास्तथैव प्रसिद्धस्य नगरस्य पौरोऽहं, जननिवृहमाभिष्ठु-
 २४ मिच्छन् भवन्तं तदनुमतिं प्रार्थये । इत्यायाच्च तेनानुमत्यां पौलः
 सेपाने तिष्ठन् जननिवृहस्य मौनार्थे इस्तं चालयामास । तदा
 महतो निःशब्दता सज्जाता ।

२२ द्वाविंशोऽध्यायः ।

- १ लोकेभ्यः पौलस्य निर्वेद्धनं ११ पौलस्य विद्वं लोकानां कर्यन् कर्त्या तं
 तार्षयितुं यमापतेरादेशः १० तस्य प्रवारस्य चमा यिङ्गदैयैः रुफ तस्य विचारं
 कर्मुम् आशापनष्ट ।
- २ अग्नतरं स द्वाबीभाषया प्रोचैरिदं कर्यामास, भो भातरः
 ३ पितरस्य, मध्यदानीं स्त्रपञ्चे यद् वक्तव्यं भर्वन्नस्त्र॒क्षोत्तुर्मैन्ति । तदा
 स द्वाबीभाष्यायासाकालपतीति शुद्धा तेऽधिकतरं मौनभावगातस्युः ।

स च जगद्, अहं यिह्वदी नरः, किञ्चिकियास्ये तर्थे जातोऽपि १
 खस्त्रिन नगरे गमलीयेष्य स्वरणतले पोषितः पैठकथवस्यायाः
 सुखनियमानुरूपं शिक्षितश्च भृत्वा सर्वे यूयमद्य यथा स्य तर्थे-
 वेश्वरस्य निमित्तमुद्योग्यासं । एतद्वर्ममार्गवलभिनोऽहं स्मृत्युं याव- ४
 दुपाद्रवं पुरुषान् योषितश्च बद्धा कारासु समार्पयस्त् । अत्र मम ५
 शाची महायाजकः कृत्तः प्राचीनवर्गस्त् । तेभ्य एवाहं भ्रातृभ्
 प्रति पचिका गृहीत्वैकदा दम्भेशकमगच्छं । तत्र येऽविद्यन्त तान्
 बद्धा दण्डनार्थं यिह्वशालेमं नेव्यामीति मम मनस्यमासीत् ।
 यदा तु मार्गेण गच्छन् दम्भेशकस्य सन्निधावुपातिष्ठे, तदा ६
 मध्याङ्ककाले सहस्रा गगनादवतरमाणा महती दीप्तिं र्भत्यरिते
 अशोतिष्ठ । अहम्ब रुमौ पतिला मामाल्पन्तीमिमां वाणीमश्रीषं, ७
 शौल शौल किमर्थं मासुपद्रवसीति । तदाहं प्रत्यवदं को भवान्, ८
 प्रभो? स मामवादीत्, वं यसुपद्रवसि, स नासरतीयो योश्च-
 रहमिति । मम सहचरा अपि तां दीप्तिं दृष्टवन्तो भयगस्ता ९
 जातास्त्, मामालापतो वाणीन् ते न श्रुतवन्तः । अहं पुनर- १०
 वेाचं, किं कर्तव्यं मया, प्रभो? स जगद्, उत्थाय दम्भेशकं
 आहि, तव कर्तव्यं यद्यन्निरूपितं तत् सर्वं तत्रैव तुभ्यं कथयिष्यते ।
 अनन्तरं तस्या दीप्तेः प्रतापतो हीनदृष्टिः सन्नहं खसङ्गिभि धृत- ११
 इसो दम्भेशकं प्राविशं । ततः परं तच्चिवासिषु सर्वेषु यिह्वदिषु १२
 सुख्यातो अवस्थानुरूपं भक्तोऽननियनामैको नरो ममान्तिकमा- १३
 गत्य मासुपस्थाय च मामब्रीत्, भ्रातः शौल, दृष्टिं लभस्त् ।
 तदृष्टे चाहं तं प्रति दृक्प्रातमकार्णं । स च मामवादीत्, १४
 अस्मात्पूर्वपुरुषाणामीश्वरस्येच्छाया ज्ञानार्थं तस्य धर्मवतो दर्शन-
 साभार्थं तदीयसुखाद् वास्त्वा: अवणार्थस्त् लां नियुक्तवान् । अतस्मै १५

- यद्यद् दृष्टवान् श्रुतवीच्च तस्मिन् सर्वस्मिन् सर्वमनुव्याणा समोपं
 १६ तस्य साक्षी भविष्यति । इदानीच्च किमर्थं विलम्बते ? उत्थाय.
 १७ तस्य नामाह्नयावगाहनं गृहणा खपापानि प्रकालय च । ततः
 परं यिरुशालेसे प्रत्यावृत्तोऽहं यदा धर्मधात्रि प्रार्थये तदा
 १८ मूर्च्छापन्नो भूल्वा तमदर्शं, स मामवादीत, लरामाल्याय शीघ्रं
 यिरुशालेमत् प्रतिष्ठत्वा, यतो यामधि तत्र साक्ष्यं तै न याहोत्यते ।
 १९ अहन्त्वोचं, प्रभो, ते जानन्ति, यद्हं तयि विश्वासिनो मनुव्यान्
 २० कारायां समार्पयं समाजगृहेषु प्राहारयस्त्, यदा च तत्र साक्षिणः
 स्तिफानस्य शोणितमसिच्यत तदाहं पार्श्वे तिष्ठंस्त्वा वधमन्यमोदे
 २१ तदधकारिणां वासांस्यरक्षेति । स तु मामवादीत, याहि, यतोऽहं
 लां दूरं परजातीनां समोपं प्रहेष्यामीति ।
 २२ एतद्वच्चो यावत् तस्य कथां श्रुत्वा ते प्रोच्छैरिदमुदैरयन्,
 २३ एवंविधोऽसौ श्रुतिवीतो निराक्रियतां, न युक्तं तस्य जीवनं । तेषु तु
 २४ विक्रोशत्वा वस्त्राणि त्यजत्वाकाशं प्रति धूलिं चिपत्सु च सहस्रपति
 स्तस्य विरुद्धं तेषां कोलाहलस्य कारणमवगन्तुमिच्छन् सर्विवेशस्या-
 भ्यन्तरं तस्यापनयनमादिश्य कशाधातेन तस्य परीक्षणमाज्ञापया-
 २५ मास । यदा तु स चर्मकशानां निमित्तमातन्यत तदा पौष्टः
 पार्श्वे तिष्ठन्तं शतपतिं पप्रक्ष, रोमीयस्यायवानिर्णीतदोषस्य
 २६ नरस्य कशाधातः किं विधेयो युआकं ? तच्छुलां स शतपतिर्गता।
 सहस्रपतिमवृतीत् भवान् यत् कर्तुमुद्यतस्त्र भवत्को, भवतु, यतः
 २७ स मनुष्यो रोमीयः । तदा सहस्रपतिः समीपमागत्य तं जगाद्,
 ब्रूहि मां, लं रोमीयो न वेति ? सोऽवादीत, रोमीयोऽस्मि,
 २८ सहस्रपतिः पुनरवोचत्, मङ्गता मूर्खेनाहं तं पौरबाधिकारं
 २९ क्षोकशान् । पौलो जगाद्, अहं जन्मनैव तं लभ्वान् । ततसं

परीक्षितुमुद्यता न रास्तस्त्वयं तस्मादपचक्षुः । स च रोमीष्य
इत्यवगत्य सहस्रपति रथत् तं बद्धवांसल्कारणादभैषीत् ॥

अपरेत्यु र्यङ्गदिभिस्त्वय किमभियुज्यते यथातयं तु ज्ञा- १०
तु मिछ्चन् सहस्रपतिस्त्वय बन्धनानि भोचयामास, मुख्याजकानां
कृत्प्रायाः सभायास्त्रागमनमादिदेश च । अनन्तरं पौलं नीत्वा तेषां
समत्वं स्थापयामास ।

२३ चयोविंश्टोऽध्यायः ।

१ पौलस्य विचारितत्वं तं च पेटामाहम्^१ महायाजकस्यापनम् अपवाह-
कानां भेदः ११ सं इन्द्रुं चलार्तिश्चानानां प्रतिज्ञानं १२ तस्य भागिनेयेन
मत्कथायाः सहस्रपतेः, सभौपै प्रकाशितत्वं तेजं पौलस्य मुक्तिः १३ कोऽस्ति
प्रति पौलस्य प्रेषणच ।

तदा पौलः स्थिररूप्या महासभामालोक्य जगाद् भो भातरः, १
सर्वव्योममेन संबेदेनाहमय यावद् ईश्वरभक्तिमाचरितवान् ।
अत्र महायाजकोऽननियस्तस्त्विन्द्रियै तिष्ठतो जनांसदीयमुखस्य २
ताडनमाज्ञापयामास । तदा पौलस्तमाह, भो सुधाधवलित कुञ्ज, ३
ईश्वरस्वां ताडयिष्यति, व्यवस्थानुसारेण मम विचारं कर्त्तुमुपविष्टो
यस्त्वं स त्वं व्यवस्थां लङ्घयन् मम ताडनमाज्ञापयसि । पार्श्वे तिष्ठन्तो ४
नरा अवदन्, लं किमीश्वरस्य महायाजकं धिक्करोषि? पौलोऽवा- ५
दीत, भ्रातृः स महायाजकं इति नाजानं । लिखितं द्वाक्षि,
खीयजाते मुख्यं मा श्रप्त्वेति । सभास्त्रानामेकतरोऽशः सदूकिनाम् ६
अन्यतरस्य फरीश्निमिति ज्ञात्वा पौलः सभायासुचैःस्त्रेण व्याज-
हार, भातरः, फरीश्वरं फरीश्निसुतस्त्र, मृतानां प्रत्याशां पुनरहत्या-
व्याधि मम विचारो भवतीति । तेनैवं कथिते फरीश्निः सह ७

- ८ किनाब् ,विसंवादः सभाया भेदस्तु सज्जातौ । सदूकिनोऽहि वदन्ति
पुनरुत्थाने नास्ति स्वर्गीयदूत आद्यापि वा नास्ति । फरीशिर-
- ९ स्तुभयुं स्त्रीकुर्वन्ति । इत्यं महति कोलाश्ले जाते फरीशिर्ना
स्वपक्षाः शास्त्राध्यापका उत्थाय वाग्युदृं कुर्वन्तोऽवदन्, अस्य
नरस्य कोऽपि दोषोऽसाभिर्न दृश्यते, किंस्ति, कोऽप्यात्मा स्वर्गी-
यदूतोऽनेन सक्षापितवान्, ईश्वरेण सचासाभिः किं योद्घव्यमिति ।
- १० अनन्तरं घोरे विसंवाद उत्पन्ने पौलस्तैः परिकर्षद्विद्विधा कारि-
थत इति शक्तिला सहस्रपतिः सैवं तत्र गमनं तेषां मधान्
- ११ तस्य मङ्गुहणं सन्निवेशाभ्यन्तरमपनयन्त्राज्ञापयामास । परनिशायां
प्रभुसुसुपस्थाय जगाद्, आश्वसिहि, पौल, यतो मन्दरे त्वया यथा
चिरशालेमे सात्यमदायि तथा रोमायामण्डिदातव्यम् ।
- १२ पुन दिवसे जाते यिहदिनां केचिदेकमन्त्रणा भूत्वा शपथेनेदं
प्रत्यश्रौषुः, पौलं न हत्वासाभिः खाद्यं पेयं वा किमपि न
- १३ भोक्ष्यते । चत्वारिंशतोऽधिका नराः पणमिमं कृतवन्तः । त्वे च
- १४ सुख्याज्ञानानां प्राचीनानाब् समीपं गत्वा तानवदन्, घोरशपथेन
स्वान् बद्धासाभिरिदं प्रत्यश्रावि, यत् पौलं न हत्वासाभिः कि-
- १५ मपि नास्त्रादिव्यते । अत इदानीं महासभायाः सहिता यूथं
सहस्रपतिमिदं याचध्वं, यत् पौलस्य कथां सूक्ष्मतरमनुसन्धातु-
मिच्छूनां युआकं समीपं श्वसुपस्थापयितुं सोऽर्हात्, वयस्तु
तस्योपस्थितेः प्राक् तं हनुमद्यात् ।
- १६ तस्य कुमद्वप्यस्य कथां तु पौलस्य भगिनीसुतेनाश्रावि, स
- १७ च गत्वा सन्निवेशं प्रविश्य पौलं तां ज्ञापयामास । पौलस्तदा
- मतपतीनामेकमाङ्गय जगाद्, भवान् युवानमिमं सहस्रपतेः समीपं
१८ गेतुमर्हति, असेऽनेन तस्मै किञ्चित् कथयितव्यं । अतः स

तमादाय सहस्रपते: समीपं नीत्वा ब्रवीत्, वन्दिः पौलो माम्
 आङ्ग्य प्रार्थयत, यद् भवतः समीपं युवानमिममानयामि, यतो
 भवतोऽस्य किञ्चित् कथयितव्यं । तदा सहस्रपतिस्तस्य हस्तं धत्वा १८
 निमृतं स्थानं गत्वा तं पग्रच्छ, महां किं कथयितव्यं ल्या? सोऽ- २०
 ब्रवीत्, पौलमधि सुन्दतरमनुसन्धानं कर्त्तव्यमिति कलमाल्याय
 चिह्नदिभिरिदं निरचायि, यत् श्वसेषां सभां पौलस्यानयनं ते
 भवन्तं प्रार्थयित्वन्ते । नार्हति तु भवांसेषां याच्चां यदीतुं । यत- २१
 सेषां चत्वारिंशतोऽधिका नराः कुषङ्गस्यं साधयितुं यतन्ते, तं भ
 इत्वा ते खाद्यं पेयं वा किमपि न भोक्यन्त इति प्रतिश्रुत्यं शपथं
 कृतवन्तस्य, इदानीमेव सज्जिताः सन्तो भवतस्तमङ्गीकारं प्रतीचन्ते
 च । तदा सहस्रपतिस्तं युवानं विस्तृजन् आदिदेश, लं मामिदं २२
 ज्ञापितवांस्तत् कमपि मा वद । अनन्तरं स शतपतीनां द्वै नरा- २३
 वाङ्ग्य, युवां कैसरियां यावद् गमनार्थं दे शते योद्धृन् सप्तयश्चा-
 रोद्दिष्ट्वा दे शतेऽनुचरांस्य यामिन्याः प्रथमयामस्य शेषे सज्जयतं,
 तैस्य वाहनान्युपस्थापयितव्यानि, तदारोद्दितः पौलस्य निर्विघ्नं २४
 देशाध्यक्षस्य फीलिचस्य समीपं नेतव्य इति । स एतत्कथामब्लितां २५
 पञ्चिकामपि लिलेख, महामद्दिमश्रीयुक्ताय देशाध्यक्षाय फीलिचाय २६
 क्लौदियलुषियस्य नमस्कारः । चिह्नदिभिः सङ्गृहीतं तृणं धानिष्ठ- २७
 माणस्में नरमहं समैन्य उपस्थाय रोमीयोऽयमित्यवगत्योद्धृतवान् ।
 तैस्तस्य विरुद्धोऽभियोगो यत् क्रियते तस्य कारणं जिज्ञासुश्वासं २८
 तेषां सभां तं नीतवान् । तदा मयाज्ञायि यत् तेषां व्यवस्थायाः २९
 कांश्चन प्रश्नानधि तस्य विरुद्धोऽभियोगः क्रियते, मरणार्हः गृह्ण-
 सार्हा वा दोषस्तु तस्मिन्नारोप्यते । अनन्तरं तस्य विरुद्धं चिह्न- ३०
 दिभिः कुम्भणा कारिष्यत इति संवादं प्राप्यार्हं तर्हणां भवतः

समीपं तं प्राहिणं तदभियोगिनश्चादिशं यद् भवतः समुखं
तदिरुद्धं तै कथयितव्यं । भवतः कुशलं भयात् ।

- १ अनन्तरं सैनिकनरा यथादिष्टास्था पौलमादाय तस्यां रजन्याम्
२ आन्तिपात्रों निन्युः । प्रातस्य सन्निवेषं प्रत्यावर्त्तमाना हयाङ्गाङ्गां-
३ स्तेन सार्ड्धं गमनमनुजड्जिरे । ते च कैसरियां गत्वा देशाध्यक्षाय
४ पञ्चिकां दत्ता पौलमपि तस्य समच्छुपस्थापयामासुः । तां पठिला
देशाध्यक्षः पप्रच्छ, स कस्य प्रदेशस्य नरः । स यत् किञ्चिकियाद्यां
५ जात इत्युत्तर्य च स तमाह, लदभियोगिष्ठप्यागतेष्वहं तव कथां
सयन्वं ओव्यामि । इत्युक्ता स हेरोदस्य हर्षर्म्मे तस्य रक्षणमा-
दिदेश ।

२५ चतुर्विंशोऽध्यायः ।

- १ कौलिङ्गस्य समर्तं पौलस्य विचारः, सस्यापवादकार्णा कथा १० पौलस्योत्तरं ११
तदिचारस्य विलाप्त्वं १४ कौलिङ्गेण तस्य भाष्यं च पौलस्य कथापक्ष्यन्ते ।
- २ परं महायाजकोऽननियः प्राचीनवर्णं तर्जुमानामानं
कष्टन वक्तारञ्च सङ्ग्रिनः शत्रुं कैसरियां जगाम, ते च देशाध्य-
३ चस्य समीपं पौलस्य विस्त्रुमभियोगमावेदयामासुः । तदा
तस्मिन्नाहते तर्जुक इत्यमभियोकुमारेभे, भो महामहिम फौलिङ्ग,
भवतो यदेनासाकं बड़कुशलं जातं, भवतः परिणामदर्शितया
४ सर्वदा सर्वत्र चास्या जातेहृत्तिः साधते च, तद् वयं सम्पूर्ण-
५ हृतज्ञतया स्त्रीकुर्माः । कथाधिक्येन तु भवन्तं बाधितुमनिच्छुः
सन्धिं प्रार्थये, भवान् स्त्रीयक्षान्त्यामाकं स्वत्प्रकथा आकर्णयतां ।
६ फलतो नरोऽयं मारीखरूपोः भूमण्डलस्थेषु सर्वयिङ्गदिषु विरोधो-
७ त्पादकौ नासरतीयस्य वैधर्म्यपञ्चसायणी चेत्यसाभिरनुभूतं, स

६ धर्मधारोऽप्यपविचीकर्तुमुपचक्षते, ततो वयं तं सङ्कृतास्म-
दीयव्यवस्थानुसारेण तस्य विचारं कर्तुमुद्यता अभवाम, भृहस्पति ७
र्लुष्ठिस्त्रपश्याय नवावलेनास्त्वरेभ्यस्तमपनीय तदभियोगिनो ८
भवतः समक्षमागमनमादिदेश । असाभिस्तस्य यदभियुज्यते, भवान्
परीक्षा कुर्व्वस्त्वैव प्रमाणात् तत् सर्वमवगन्तु शक्यतीति । यिन्ह- ९
दिनेऽपि खीकृत्यावदन्, प्रमाणमिदं यथार्थमिति ।

अनन्तरं देशाध्यच्छ इङ्गितेन पौलाय कथनस्थानुमतिं दत्तवति १०
स प्रतिबभाषे, भवान् आवज्जवत्सरेभ्योऽस्या जातेः शास्त्रस्तीति
विज्ञायाहं सुमनाः सन् मदर्थं प्रतिभाषे । केवलं दादशदिनेभ्यः ११
पूर्वमहं यिरुशालेम ईश्वरसुपासिथ्यन् तत्र गतवानिदं भवतावगन्तु
शक्यते । इसे च च धर्मधार्त्रि न समाजगते न नगरे वा मां १२
केनचित् सम्भाषमाणं जनान् सङ्कुलीकुर्वन्तं वा दृष्टवन् इदानीच्च १३
मयि यान् दोषान् आरोपयन्ति तेषां प्रमाणं दातुं न शकुवन्ति ।
भवतः समीपन्वहमिदं खीकरोमि यदिमे यं वैधर्म्यमार्गं वदन्ति १४
तं मार्गमवलग्न्याहमित्यं पैदृकमीश्वरमाराधयामि, वस्तुतो व्यवस्थायां
भाववादिनां गम्ये च यद्यक्षितमस्ति तस्मिन् सर्वसिन्विश्वमार्गमि, १५
धार्मिकाणामधार्मिकाणाच्च पुनरुत्थानं भविष्यतीति यां प्रत्या-
शामिसेऽपि प्रतीचनेऽहमपीश्वरमुद्दिश्य तां धारयामि च । अत्र १६
चाहमीश्वरं प्रति मनुष्यांश्च प्रति निरन्वरम् अबाधं संवेदं रक्षितुं
यते । बज्जपर्षान्ते खजातये दानानि नैवेद्यानि च चिकोर्षुरहम् १७
उपातिष्ठे । अत्रावमरेऽहं धर्मधार्त्रि पावितो न तु जननिवहेन १८
कोखाह्लेन वा साहितो दृष्टः, नैवेतैरपि त्वाश्चियाप्रदेशीयैः कैश्चिद्
यिह्निभिः । भवतः समक्षं तैरेवोपस्थायाभियोक्तव्यमाशीत्, यदि १९
स्या तेषां किमप्यपरादुः । नोचेदिम एव वदन्तु, मर्हाश्चायाः २०

२१ समतं यदाहमतिष्ठं तदा मम किमपि दुष्कृतं निरणायि न
वेति । मन्ये केवलमिदसेकं वचो यत् तेषां मन्ये तिष्ठता मयो-
दीरुतं, यथा, स्तुतानां पुनरुत्थानमन्यद्य युशाभि मम विचारेत्
क्रियत इति ।

२२ फौलिवत्सं धर्ममार्गमधि सूक्ष्मतामभिज्ञ, आसीत्, अतस्मा-
क्षुल्या स तान् विलम्बमवलम्बयन्वादीत्, सहस्रपति लुषियो
२३ यदायास्ति, तदाहं युश्मत्कथां मन्यगवगमिष्यामीति । शतपतिष्ठ
स पौलस्य रक्षणमादिशब्दात्, स क्लेशरहितस्तिष्ठतु, आत्मीयानां
केनापि तस्य परिचर्या तत्समीपं गमनं वा त्वं मानिवारयेरिति ।

२४ कतिपयदिनेभ्यः परं फौलिच्छः स्खार्थ्यर्था यिङ्गदिन्या द्रुषि-
स्या सहित उपस्थाय पौलमाङ्ग्ल्य तस्य मुख्यात् खोष्टे विश्वमन्य
२५ कथामश्रौषीत् । तदा न्यायपरतायाः परिमितभोगस्य भावि-
विचारस्य च कथायां पौलेन कथमानायां फौलिचो भयगस्तः
२६ सन् प्रतिष्ठभावे, इदानीं याहि, उपयुक्तं समयं लक्ष्याहं लूमा-
२७ झास्यामि । एतदतिरिक्तं तस्येयमाशापि समजायत, यनुकिं लिप्तुना
पौलेन तस्मै सुद्रा दायिष्यन्ते । ततो ऐतोऽस्मि स पनः पुनर्समा-
२८ झ्य तेन समभाषत । अतिवाहिते तु वर्षदद्ये पर्कियः फौष्टः
फौलिच्छोत्तराधिकारिवे नियुक्तेऽनि । तदा फौलिचो यिङ्गदिनः
प्रसादयितुमिच्छुः पौलं बङ्गुं विहाय प्रतस्ये ।

२५ पञ्चविंशोऽध्यायः ।

१ घौलिच्छस्य विनिमयेन फौष्टेधिपतौ मनि पैलस्य पुनर्विचारः १३ आदिपा-
राजस्य सद्विधा फौष्टदारा पौलस्य कथायाः प्रकाशः १३ आदिपाफौष्टाभ्यां
पैलस्य पुनर्विचारसंस्कृतं फौलस्य कथा च ।

२ अनन्तरं फौष्टः भासनीयगदेशमागत्य दिनचयात् परं कैड-
३ T. S.] 47 . 369

रियाते यिष्ठशालेमं जगाम । तदा महायाजको यिष्ठदिनां १
 मुख्यमराश्च तस्य समीपं पौलस्य विहृद्भावेदनमकार्षुस्तथ विपत्तं
 वरं प्रार्थयमानास्तेवं यथाचिरे यत् स तं यिष्ठशालेममानाययेत् । २
 अनेन ते पथिमध्ये तस्य हत्यार्थं तद्विरद्दां कुमन्वणामचिकिर्षम् ।
 फीष्टस्तु प्रतिबभाषे, पौलः कैसरियार्थं बद्धो रक्षते, अहमपि ३
 सुवरं प्रस्त्रातुमिच्छामि, अतो युश्माकं मध्ये ये शक्तिमन्तस्ते मया ४
 साङ्गे तत्र गच्छन्तु, यदि च तस्य नरस्य कोऽपि दोषो विद्यते, तर्हि
 तस्याभियोगं कुर्वन्तु । ततः परं स तेषां समीपमष्टाभ्यो दग्ध्यो ५
 वा दिनेभ्योऽनधिकं कालं यापयिला कैसरियां जगाम, परदिने च
 विचारासन उपविश्य पौलस्यानयनमादिदेश । तस्मिन्वुपस्थिते ६
 यिष्ठशालेमत आगतए यिष्ठदिनः परितस्तिष्ठनः पौले बहून् गुरु-
 तरांश्च दोषानारोपयामासुः सप्रमाणी कर्त्तुन्तु न शेकुः । स ७
 चात्मपते प्रतिजगाद्, न यिष्ठदिनां व्यवस्थाया विहृद्वं न धर्म-
 धान्नेऽवा विहृद्वं न कैसरस्य वा किमप्यपराद्वं मया । फीष्टस्तु ८
 यिष्ठदिनः प्रसन्नीकर्त्तुमिच्छुः प्रतिभाषमाणः पौलं पप्रक्ष, यिष्ठ-
 शालेमे मम समचं कथास्वेतासु तत्र विचारो यद् भवेत् तदर्थं त्वं
 किं तत् स्यानं गन्तुमिच्छसि । तदा पौलो जगाद्, कैसरस्यैव ९
 विचारासनस्य सम्मुखेऽहं तिष्ठामि, अत्र मम विचारेण भवितव्यं ।
 यिष्ठदिनां मया किमपि नापराद्वं, तद् भवतापि सम्यग् बुध्यते ।
 यद्यहमपराधी, यदि वधाहं किमपि कृतवानस्मि तर्हि मत्तुं १०
 मानस्त्रीकरोमि, एतैस्तु मम यद्यभियुज्यते तत् सर्वं यद्यतयं तर्हि
 कोऽप्येतेभ्य उपहारमिव मां प्रदातुं न शक्नोति । कैसरमहं पुनः
 विचारं प्रार्थये । तदा फोष्टो मन्त्रिभ्यः साङ्गे सम्बन्धं प्रतिजगाद्, ११
 कैसरस्यथा विचारं याचितः, कैसरस्य समीपं लं गमिष्यसि ॥

- १५ अग्नन्तरमतीतेषु कतिपयदिनेष्वाग्यिपा राजा वर्णकी च
 १६ फीष्टमभिधादितुं कैसरियामाजग्मतुः । तयोश्च दीर्घतरं कालं
 विलम्बमानयोः फीष्टो राजानं पौलस्य कथां ज्ञापयन्नब्रवीत्,
 १५ फीलिचेण कारायां परित्यको नर एको विद्यते, मयि च यिह-
 शालेम उपस्थिते यिहदिनां सुख्याजकाः प्राचीनाश्च तमधि
 मत्समीपमावेदनं क्षत्वा तस्य विश्वां दण्डाङ्गां याचितवन्तः ।
- १६ अहन्तु तान् प्रत्यक्तवान्, कस्मिंश्चिक्ननुव्ये यदि दोष आरोप्यते,
 तर्हि स यावद् दोषवक्तुन् साक्षात् दृष्ट्याभियोगस्य खण्डजार्थं
 सुयोगं न प्राप्नोति, तावद् विनाशार्थसुपहारस्येव तस्य समर्पणं
- १७ रोमीयाणामनुचितमिति । ततः परं तेषु मया सार्वमेतत्
 खानमागतेष्वहं कञ्चन विलम्बं न क्षत्वा तत्परदिवसे विचारासन
- १८ उपविश्य तस्य नरस्यानयनमादिश्च । तं परितिष्ठत्स्य दोष-
- १९ वकारस्तदा मदनुमितं कमपिदोषमनारोप्य तस्य विश्वां स्त्रीय-
 धर्मसम्बन्धीयेषु केषुचिद् विवादेषु प्रवद्यतिरे, विशेषतो यीमुना-
 मानमेकं स्त्रं नरमधि, यस्य विषये पौलोऽवदत् स जीवतीति ।
- २० एतेषां विचारे सन्दिग्धः सन्दर्हं तमप्राक्तं, कथाखेतासु तव
 विचारो यिहशालेसे यद् भवेत् तदर्थं त्वं किं तत् स्यानं
- २१ गन्तुमिच्छसीति । पौलसु पुनर्विचारं याचित्वा राजाधिराजेन
 मीमांसार्थं कारायां रक्षितो भवितुं प्रार्थयाश्वके, अतः कैसरस्य
 समीपं स यावद् प्रहायिष्यते तावदहं तस्य रक्षणमादिश्च ।
- २२ तदाग्यिपाः फीष्टमवादीत्, तस्ये नरस्य मुखात् कथां ओतुं
 ममापि मनीषा सञ्चाता । स प्रत्यवादीत्, स्वस्य कथा भवता
 अविष्यत ।
- २३ शतस्तपरदिन आग्यिपां वर्णकी च महासमारोहेण सहोप-

खाय सहस्रपतिभि र्गरस्य श्रेष्ठनरैश्च मिलिला सभामण्डपं प्रविविश्टुः । तदा फीष्टस्यादेशात् पौले समानीते फीष्टे जगाद् २० भो राजन्नायिपा, भो अस्माभिः सार्दूमत्रोपस्थिता महेच्छाः, भवन्तो मनुष्यमिमं निरीक्षितुमर्हन्ति, यमधि यिङ्गशालेमे ऽत्र च यिङ्गदिनां सर्वे जना मत्समीपमावेदयित्वा प्रोच्छैः कथितवान्, इतः परमनेत्र न जीवितव्यमिति । तेन तु वधार्हं किमपि कर्म नाकारीति मया २५ मुद्दं, तेनायधीश्वरो विचारं याचितस्तसादहं तं प्रेषयितुं मतिम- कार्णं । पचेण तु प्रभुं तमधि यजञ्जापयिव्यामि तावृशं निश्चितं २६ किमपि मम नाल्सि, ततो हेतो भवतां समां, विशेषतो भो राज- न्नायिपा, भवतः समत्वं स मयानीतः, मन्ये विचारे कृते लिखितव्यं किञ्चिन्मया खस्यते । यतः गृह्णालबद्धस्य मनुष्यस्य प्रेषणकाले २७ तस्मिन्वारोपितानां दोषाणां सूचनान्निटृत्ति र्मम युक्तिविरुद्धा प्रतिभाति ।

२६ षड्विंशोऽध्यायः ।

१ आपिष्ठा प्रति पौस्त्योत्तरं १४ फीष्टेन तस्योन्मात्रवदनं सं प्रति पौस्त्योत्तरं फीष्टेन तस्य निरपराधलवदनं राज्ञः कैसरस्य समौपं यातुं तस्याज्ञापनस्य ।

अनन्तरमायिपा: पौलं अगाद, स्वपचं कथनस्यानुमतिसुभ्यं १ दीयते । तदा पौलो हस्तं प्रसार्याभ्युयोगखण्डनार्थमकथयत् । भो राजन्नायिपा यिङ्गदिभि र्मम यद्यदभियुज्यते तत् सर्वमधि, २ भवतः समत्वमया मयात्मपत्तं कर्यथितव्यम्, अनेन स्त्रं धन्यं मन्ये, विशेषतो भवान् यिङ्गदिनामुचितेष्वाचारेषु विवादेषु चाभिज्ञसज्जा- ३ नामि । अतः प्रार्थये, भवान् सहिष्णुभुवेन मम कथां श्रोतुमर्हति । आदौ स्वजाते र्मध्ये यिङ्गशालेमे ममं यात्यकालमारभ्य प्रबुर्धित- ४

५ माचारव्यवहारं सर्वयिङ्गदिनो जानन्ति, प्रथमाक्षम्, परिचय-
 प्राप्तत्वाच् । यदीच्छन्ति तर्हीदं साक्षं दातुं शक्वन्ति यदस्मदीय-
 धर्ममत्स्य सूक्ष्मतमं पञ्चमवलङ्घ्याहं फरीगी भूत्वा जीवनमयापयन्,
 ६ अस्मात्पूर्वपुरुषान् प्रतीश्वरेण कृतमङ्गीकारमधि चाद्य ममात्रं तिष्ठते
 ७ विचारः क्रियते । तत्यैवाङ्गीकारस्य फलं प्राप्याम् इत्याशयास्मदीय-
 द्वादशवंशानां साक्षं दिवानिश्चेकायामाराधनां करोति । भो-
 राजन्नायिणा, तस्या एवाशायाः कारणाद् यिङ्गदिभिर्माभियोगः
 ८ क्रियते । ईश्वरेण स्तनाणामुत्थापनं भवत्सु किं विश्वासस्यायोग्यं
 ९ मन्यते? भवतु, मया हि नामरतीयोग्योर्नान्मो विरुद्धं बङ्गविधं
 १० प्रतिकूलाचरणं कर्त्तव्यमिति निरचायि । अहम् यिङ्गशालेमे तदेव
 कृतवान्, मुख्यायाजकेभ्यश्चाधिकारं लभ्वा पट्टिवालं बहुन् कारा-
 ११ ग्नेषु बद्धवांस्तेषां इत्याकाले स्वसम्भतिं ज्ञापितवांश्च । सर्वेषु
 समाजग्रहेभ्यं भूयो भूयस्तेषां शासनं कुर्वत्सान् धर्मनिन्दाम-
 कारयं । तेषु सातिशयमुन्मत्तो भूत्वा च विदेशीयनगराणि द्यावत्
 १२ तानपीडयम् । इत्यमेकदा मुख्यायाजकेभ्योऽधिकारं प्रतिभूतं च
 १३ लब्ध्याहं यदा दमोशकमगच्छं तदा, भो राजन्, मार्गे मध्याक्ष-
 काले सूर्यस्य तेजसोऽपि प्रखरतर्गं दीप्तिः सर्वाद्वरुद्धं मम
 १४ मदीयसहपयिकानाच्च परितो विराजतीति मयादर्शि, सर्वेषामासु
 भूमौ पतितेषु च मामालपञ्चेका वाणी मयाश्रावि, सा वाणी-
 ब्रीयभाषया मां सम्बोधयन्त्यब्रवीत्, शौल शौल किमर्थं मां
 १५ पीडयसि? कण्ठकेषु पादाहनने तव दुःसाध्यमिति, तदाद्म-
 वादिवं, को भवान्? प्रभो । स व्याजहारं अहं स यीशु
 १६ यस्तद्या पीडयते । त्वमुन्निति स्वचरणयोरेव तिष्ठ च, यतस्तुभ्य-
 मेतर्तर्ते इर्षनं दत्तवानस्मि, त्वं यद्यद् दृष्टवाम् येषु विषयेभ्यं

तुभ्यं दर्शनं दास्यामि च, तत्र लां भृत्यं साच्चिणश्च कालाधिकरि-
ष्यामि । स्वजातीयेभ्यः परजातीयेभ्यश्च मनुष्येभ्यस्त्वेऽद्वैर्णी सम्बह- १७
मिदानीमेतदर्थं तेषां समीपं लां प्रहिणोमि च, यत् लघो- १८
ह्वाटितेषु तेषां नेत्रेषु ते तिमिराद् दीप्तिं प्रति शैतानस्य कर्द-
त्वाच्चेश्वरं प्रति परावृत्य मयि विश्वसनेन पापक्षमां पवित्रीकृतानां
मध्येऽधिकारस्यांश्च लक्ष्यत्वं इति । अतो भो राजनायिपा, १९
अहं तस्य स्वर्गीयदर्शनसाज्ञालहु नाभवम् अपि तु प्रथमं दक्षेशक- २०
निवासिषु ततः परं यिहशालेमनिवासिषु यिह्विदियायाः कुर्द्धं
जनपदश्च यावत् परजातीनां मध्ये च मनुष्यानिदमज्ञापयं यत्
तैरनुतापः कर्त्तव्य ईश्वरं प्रति मनांसि परावर्त्तयित्यान्यनुतापे-
पयुक्तानि कर्माणि च कर्त्तव्यानीति । एतत्कारणाद् यिह्विदिनो २१
धर्मधात्रि मां सङ्गृह्य व्यापादयितुम् उपचक्रमिते । ईश्वरात् २२
माहात्म्यं प्राप्याच्चमद्य यावत् स्त्रिः सन् चुद्रेभ्यो महद्यश्च साक्षं
ददर्श्मि, नान्यत् किमपि तु व्याहरन् केवलं भाववादिभिर्मौशिना
चोक्ता भाविकथा इमा वदामि, यत् स्त्रीषुः दुःखभोगस्य भाजनं, २३
यत् प्रथमः स ईश्वरस्य प्रजायै परजातिभ्यश्च मृतानां पुनरुत्थानेन
दीप्तिः संवादं दातुं नियुक्त इति ।

पौलसेमं प्रतिवादं श्रुतां फीष्टः, प्रोत्सैरवादीत, उन्मनोऽसि २४
पौल, बङ्गविद्याभ्यासस्त्वाम् उन्मादं नयतीति । स लाह, भो महा- २५
महिम फीष्ट, वाहसुन्यन्तोऽपि तु सत्यस्य सुबोधस्य च कथा
व्याहरामि । राजा हि सर्वमेतदभिजानाति तसेवोद्दिश्य चाहं २६
निर्भयतरं भाषे । यतो मन्ये, कथानामेतासां मध्ये तस्याविदिता
कापि नाल्पि, यतो नैव कोणे दृक्तमेतत् । भो राजनायिपा २७
भवान् किं भाववादिषु विश्वसिति ? जानेऽहं यद् भवान् विश्वसि-

२८ ति । अनेनाग्निपाः पौलमाह, स्वन्यायासेन मां ग्नीष्टीयम् भवितुं
२९ प्रवर्त्तयसि । पौलस्तु व्याजहार, ईश्वरभिदं प्रार्थये यत् स्वत्येन वा ।
महता वायासेन न केवलो भवन् अपि तु यावन्तोऽय मम कथां
गृणेन्ति ते सर्वे भवन्तोऽपि मनुस्या भवन्तु गृह्णानीमान्य-
पदायेति ।

३० । समाप्तायां तत्य कथायां देशाध्यक्षो राजा वर्णकी च तैः
३१ सार्वमामीना नराश्च उत्तम्यः स्यानान्तरं गता च मिथः समाष-
माणा अवदन् । नरोऽयं वधार्ह वन्धनार्ह वा किमपि न करोति
३२ स्म । आग्निपाश्च फीष्यमाह, नरोऽयं चेत् कैसरं विचारं न प्रार्थ-
यिष्यत तर्हीतः पूर्वमपि मोचनं प्राप्नुमश्वत् ।

२७ सप्तविंशोऽध्यायः ।

१ पौलस्य रोमानगरगमनं ७ समुद्रमार्गं प्रचण्डपदनः ११ पौलस्योपदेशकथा
पोतायलोकानां कर्म च १२ पोतमञ्चनम् उपद्रोपसीरे लोकानामुत्तरण्डि ।

१ यदा तु समुद्रमार्गेणामाकमितालियादेशमुद्दिष्य यात्रा कर्त्तव्या
प्रत्यभात् तदा पौलोऽन्ये केचिच्चृङ्खलबद्धा मनुष्याश्च राजाधि-
राजीयस्य मैन्यदलस्य यूलियनार्थि शतपतौ समर्पयाश्चक्रिरे,
२ वश्वाग्नियादेशस्योपकूलस्य, स्यानानि गमिष्ठन्तमाद्रामुन्तीयं
पोतमेकमाहस्य प्रतस्थिमहे । माकिदिनयास्ययिष्यलनीकीनिवास्या-
३ रिष्टार्खोऽप्यस्माभिः सार्वमासीत् । परदिने सीदोन्युपस्यायासाम
विश्वमानेषु यूलियः पौलं प्रति सौजन्यं प्रदर्शयन् बन्धुनां समीपं
४ तत्य गमनं इत्युपासेवनस्यानुयज्ञे । पुनर्सेतः प्रस्याय तयं वांयुनां
५ प्रातिकूलात् कुप्रदोपस्य नैकव्येनागच्छाम । ततः परं किल-

किद्यापाम्बुलियादेशयोः समीपस्यं समुद्रं तरिला लुकियादेशस्यां
सुरामागमाम । तच शतपतिरितालियां गन्तुमुद्यतं सिकन्दरिया- ६
गगरीयमेकं पोतमासादासांस्तमेवारोहयामास ।

अनन्तरं बड्डिवसाम् श्वनैः श्वनै गच्छन्तो महायासेन क्रीदस्य ७
समुखमुपातिष्ठामहि, तत् स्थानं गमनात् तु वायुना निवारिताः सन्नः
सालमोनीनिकटस्ये क्रीतोदीपस्योपकूल उपातिष्ठामहि । अनन्तरं ८
महायासेन तस्या सालमोन्याः समीपेनायस्तरं भूला सुन्दरपोता-
श्रयनामकमेकं स्थानं प्राप्नुम । लासेयापुरी तस्य निकटस्या । दृश्यं ९
महाविलम्बे जाते तदा चाश्चिनमामीयोपत्रासकालस्यातीतत्वात्
समुद्रयाचार्यां सगद्धीभूतायां पौलस्तान् प्रवर्त्तयन्नवादीत्, महेच्छाः १०
पश्चामि यत् समुद्रयाचार्यां विपत्ति र्महाच्छतिश्च सम्भविष्यति,
न केवलं भारस्य पोतस्य च किन्त्वमत्प्राणानामपौति । शतपतिस्तु ११
पौलस्य कथाभ्यः कर्णधारस्य पोतस्यामिनश्च कथास्वधिकं व्यश्वसन्
च्छपि च स पोताश्रयः श्रीतकालयापनेऽनुपयोग्यासीत्, ततो हेतोर- १२
धिका नराः तस्मात् स्थानादपि प्रस्तातुं यदि शक्यं भवेत् तर्हि फैनिकं
गत्वा तच श्रीतकालं यापयितुं मतिमकार्षुः, तत् फैनिकं क्रीत्याः
पोताश्रयः, सुखात् तस्य तोथं दक्षिणपश्चिमदिशमुन्तरपश्चिमदिशच्च
प्रति विस्तारेण दृश्यते । अनन्तरं दक्षिणपश्चिमोरणे वहमाने ते स्थान् १३
ज्ञानार्थान् मत्वा पोतां मोत्त्वयिला क्रीत्याः समीपेनागच्छन् । अनधि- १४
ककालानुपरं तस्यास्तेनावरोहमाणोरक्षुदोननान्ती वात्योत्तेदे ।
तथाकालाः पोतो वायोरभिसुखः स्वांतुं न शशाक, वयस्य न प्रति- १५
हृष्ट्यावहामहे । ततः परं कौदानान्तः चुद्रस्य दीपस्य निकटं गत्वा १६
महतायासेन पोतस्य चुद्रां नौकां घट्टीतुमशक्तुम । तान्तु पोत- १७
स्योपरि गृहीत्वा नाक्षिका रच्चादिभिरुपाद्यैः पोतस्थाधीभागं

- दृढीकर्मयतन् । अनन्तं सूर्जिनावि सैकते बाधा सम्भविष्यतीति
 १८ भयात् ते पोतस्य कूपकमरोद्धावहन् । अनन्तं वात्ययास्मा-
 खायनिकं क्लियमानेषु ते परमिन् दिने कतिपयद्वाणि समुद्रे
 १९ चिक्षिपुस्तृतीये दिने च स्वहस्तैः पोतस्य सज्जां निश्चिपुः । ततः परं
 २० कियन्ति दिनानि यावत् न सूर्यस्य नचत्राणां वा प्रकाशे जाते
 महावात्यायास्त्र प्रबलौभूतायां ततः प्रभृत्यस्माकं रक्षायाः समस्ता-
 ग्रापहरि ।
- २१ तदा गुरुतरेऽनाशारते जाते पौलो जनानां मध्ये तिष्ठन्
 व्याजहंर, महेष्वाः, भवन्तो मम मन्त्रणां गृहीत्वा चेत् क्रीतीते
 न प्रस्थाय विपत्तिज्ञतीमे न प्रास्यंस्तर्हि तद् युक्तमभिष्यत् ।
 २२ इदानीन्तु भवन्त आश्रमितुर्मर्हथ, यतो भवतुं कस्यापि प्राणानां
 २३ हानि न भविष्यति, केवलं पोतस्य । यतोऽहं यस्मामि यस्य सेवां
 करोमि च, तस्येश्वरस्यैको दूतो गतिनिशायां मामुपस्थाय गदित-
 २४ वान्, मा भैषीः, पौल, यतः कैमरस्य ममसं लयोपस्थातयं । पश्च
 २५ च, पोतस्यास्तव सर्वे मङ्गिन ईश्वरेण तुभ्यं दत्ताः । अतो महेष्वा
 शाश्वमनु, यतोऽहमीश्वरे विश्वमिमि, यदहं यदुक्तस्तदेव सम्भविष्यति ।
 २६ अपि त्वसाभिः कस्मिंश्चिद् द्वौपे पतितयमिति ।
- २७ आदियाख्ये समुद्र इतस्तो वहमानानामस्माकं चतुर्दशायां
 निशायामुपस्थितायां मधुरात्रं पोतवाहकैरनुमीयत, यत् किमपि
 २८ स्यालं तेषां समापवर्त्तिं भवति । अतस्तोयं परिमाय विंशति व्यामासौ
 र्णिष्ठीताः । किञ्चिद्दूरं गत्वा च पेनः परिमाय पद्मदग्ध व्यामा-
 २९ निष्ठीताः । अतः पाषाणमयेषु स्थानेषु पतनभयात् ते पोतस्य
 ३० पश्चाद्वागच्छतुरः पोतभुजानवरोद्ध दिविवारयं प्रार्थयन्त । तदा
 पोतवाहेषु पोतात् पलायितुमिच्छतो मङ्गात् पोतभुजप्रसारणं

द्वलं हत्वा चुक्रां जौकां समुद्रेऽवरोऽहितवसुं पौलः । शतपति ३१
योद्धृशावादीत्, इमे चेत् पोते नावतिष्ठन्ते तर्हि यूर्यं रक्षा प्राप्तुं
न शक्यु । योद्धारस्तदा जौकाया रच्छूस्क्षित्वा तस्या निपतनमनु- ४२
जग्निरे । दिनारभस्य प्रतीक्षाकाले च पौलः सविनयं सर्वान् ४३
खाद्यानि भोक्तुमादिशब्दवादीत्, चतुर्दर्शदिनानि प्रतीक्ष्य यूर्य-
मनाहारं कालं यापयन्तः किमपि न भुक्तवन्तः । अतोऽहं सविनयं ४४
ब्रवीमि, यूर्यं भक्ष्यं यदीतुमर्हथ, तद्विद्युषाकं रक्षार्थसुपकारि ।

यतो युश्माकं कस्यापि शिरमः केशो न पतिष्ठति । इदमुक्ता स ४५
पूपमादाय सर्वेषां समक्षमीश्वरं धन्यं जगाद् भक्त्वा च भोक्तुमारेभे । ४६
तदा सर्वेषामाश्वासे जाते तेऽपि भक्ष्यमयहीषुः । तस्मिन् पोते ४७
वयं साकल्येन षट्सप्तश्चिकशतदद्यं प्रणिन आस्म । भक्ष्येण वर्त्ति ४८
प्राप्य ते गोधूमान् समुद्रे निचिपन्तः पोतं लघुतरमकाषुः ।

अनन्तरं दिने जाते ते तत् स्थलं नाभ्यजानन् वङ्गन्त्वेकनु ४९
समानतटविशिष्टमलक्ष्यन् । यदि शक्तुमस्तर्हि पोतं प्रेरयन्तसं
तटमारोहयाम इति मन्त्रणामकुर्वेत्य । अतएव ते पोतभुजां- ५०
स्क्षित्वा समुद्रे पतितुं ददु, युगपच कर्णयो र्वन्धनानि सुक्ता
वायोः सम्मुखमयभागस्यं वानवसनं विस्तार्य तं समानं तटसुद्धिश्च
पोतमचाक्षयन् । द्विसमुद्रं स्थानं तु प्राप्य पोतं सैकतोपर्यप्रेरयन् । ५१
मङ्गस्तच निष्ठुरो निष्ठुलोऽतिष्ठत्, पश्चाद्भागस्त्रम्भीणां प्रभावेण
च्छायत । तदा योद्धृणामियं मन्त्रणाजायत, यद् वन्दिनोऽभ्यामि ५२
ईनव्याः, नचेत् केऽपि सन्तरणेन पर्णायिवत् इति । शतपतिसु ५३
पौलं रक्षितुमिच्छन् तमन्त्रणासाधनात् तान् गिवर्त्यनिदमा-
शापयामास, ये सन्तरणे सक्तमाः प्रथमं ते जले निपत्य स्थलं
गच्छन्, अपरे तु केऽपि काष्ठफलकानि केऽपि क्षमा न्योतात् ५४

पतितं किमपि वस्तुवलम्ब्य यान्तु । इत्यभेदं च सर्वे रचिताः
स्थालं प्रापुः ।

२८ अष्टाविंशोऽध्यायः ।

- १ उपदीपीयासभ्यलोकेभ्यः पौज्ञस्यानुपचप्राप्तिकाश्च चलादुर्ग्रकर्परस्य निष्पत्ते
 • ० पौजेन पुच्छियनाम्नोऽधिष्ठितेरन्येषां खास्यं ११ पौजेन तस्य रोमानगर-
गमनं मांगमधे भावगणस्य साचात् करणं १५ रोमानगर उपस्थिति विहङ्ग-
दौयलोकेषु पौज्ञस्य निवेदनं सुसंवादप्रचारणम् ।

- १ रक्षाप्राप्तेः परमस्माभिरज्ञायि यत् तस्य दीपस्य नाम मिति-
 २ तेति । तत्रत्या अमभ्याते ज्ञानाशास्मान् प्रत्यमामान्यं मौजन्यं
 ३ प्रदर्शयामासुः । फलतो वर्तमानाया दृष्टेः श्रीतस्य च हेतोऽरिष्व-
 ४ नराश्मि प्रज्ञात्य सर्वानस्मान् अनुजग्नजः । तदा पौले बङ्गम्
 ५ लताखण्डान् मङ्गुह्येभ्यनराशौ निक्षिप्तवति विषधर एकस्तापात्रि-
 ६ गत्य तस्य हस्तं दृष्टावलम्बितोऽतिषिद्धत् । ते लब्धेन यदा तं
 ७ जन्मं तस्य हस्ते लम्बमानमपयन्त्सदा मिथोऽत्रुवन् सर्वथा नर-
 ८ हन्तायं मनुष्यो यतः समुद्राद् रचितस्यापि तस्य जीवनं प्रतिफल-
 ९ दाचा नानुज्ञायते । परन्तु स तं जन्मुमवधूय वज्रौ गिरिय चानिष्टं
 १० किमपि न बुभुंचे । ते तु प्रतीक्षमाणा अमन्यत यत् स धन्यते
 ११ सहस्रा गतायु निरपित्यन्ति वेति । इत्यं दीर्घकालं प्रतीक्ष्य यदा
 १२ तेऽपश्यन् यत् तस्य किमप्यशुभं न सम्भवति तदा मतान्तरं
 १३ शक्त्वावदन् स देव इति ।
- ० तस्य लानस्य सन्निधो दीपस्य प्रथमनरस्य भूम्यधिकारोऽवि-
 २ द्यत । तस्य नाम पुक्षियः, सोऽस्माननुग्रह्य दिनचयं यावत् प्रणये-
 ३ नामस्मृकमातिथ्यमकावित् । तदा च पुक्षियस्य पिता ज्वरातिशारेण

पीडितः गथागतश्चासीत् । ततः पौलस्त्वान्तिकमभ्यन्तरं गता
प्रार्थना॑ इत्पार्णण्ड्व लता॒ तं रोगमुक्तमकार्तिः । तथा॑ सति॑ ६
तस्मिन् दीपेऽपरे॒ ये मनुष्या॑ व्याधियस्ता॑ आसंसे॑ सर्वे॑यागत्या॑-
रोगीकृताः । ते॑ हि बज्जविधेन समानेनास्मान् समानयामासुः॑ १०
ग्रस्थानकाले॑ च यद्यत् प्रयोज्यं तदस्मास्त्वर्पयामासुः ।

तस्मिन् दीपे॑ सिकन्दरीय एकः पोतः॑ श्रीतकालमयापयत् तस्य॑ ११
चिङ्गमश्विनौ॑ । मासचयेऽतीते॑ वयं॑ तसेव॑ पोतमारह्या॑ प्रस्थिताः । १२
अनन्तरं॑ सुराकृष्टे॑ प्राय दिनचयमवतस्थिमहे॑ । ततश्च॑ वक्रमार्गेण॑ १३
वयं॑ रीगियं॑ प्राप्ताः । पुनरेकस्माद्॑ दिवमात्॑ परं॑ दक्षिणावायौ॑
सञ्चाते॑ वयं॑ दितीये॑ दिने॑ पुतियस्यामुपतस्थिमहे॑ । तत्र॑ भ्रातृना-१४
साय वयं॑ तेषां॑ समीपं॑ सप्तदिनान्यवस्थातुमाश्चासिताः । इत्यसेव
रोमायामुपतस्थिमहे॑ । अस्माकं॑ संवादं॑ श्रुत्वा॑ तु तत्र्या॑ भ्रातरो-१५
उस्त्रप्रत्युद्गमनार्थमाप्यिफरं॑ चिष्ठावर्णीच्च॑ यावद्॑ आगतवन्तः॑ ।
तान् इद्वा॑ पौल॑ ईश्वरं॑ धन्यं॑ वदिलाश्वासं॑ ख्यवान् ।

रोमायान्तूपस्थितेष्वस्मासु॑ शतपति॑ वर्णिद्जनान्॑ स्कन्धावारा-१६
धिपतौ॑ समर्पयामास । पौलस्तु॑ स्वरचकेण॑ पदातिना॑ साहूं॑ स्ततन्त्रे॑
वस्तुमनुज्ञे॑ ।

दिनचयात्॑ परं॑ पौलो॑ यिङ्गदिनां॑ मुख्यनरान्॑ समाक्षायथा-१७
मास । समागतेषु॑ च तेषु॑ तान्॑ अवादीत्॑, भो॑ भ्रातरः॑ अस्मदीय-
जाते॑; पैठकरीतीनां॑ वा॑ विरुद्धं॑ मया॑ किमपि॑ नाकारि॑, तथायह॑-
गृह्णात्वद्वो॑ यिङ्गदिलेसे॑ रोमीर्याण्ण॑ हस्ते॑ समर्पितः॑ । ते॑ च॑ विचारं॑ १८
हत्वा॑ मां॑ विस्तृमैच्छन्॑, यतः॑ प्राणदण्डाईः॑ कोऽपि॑ दोषो॑ मयि॑
नाविद्यत । प्रतिवदमानेषु॑ तु॑ यिङ्गदिषु॑ कैसरेण॑ विचारस्य॑ प्रार्थनं॑ १९
समावश्यकमभृत्॑, नास्ति॑ तु॑ खजाते॑ विरुद्धं॑ मया॑ कर्त्तव्यः॑ पैठय-

- २० भियोगः । अतस्मेव विवादमधि युशान् दृष्टुमालपितुच्छक्षवहं
युशान् आङ्ग्नेतवान्, यत इस्तायेस्त्वा प्रत्याशायाः कारणादहं दृष्टुः—
२१ लेनानेन वेष्टितः । तदा ते तमूचुः, लामधि चिङ्गदिशादेशाद् वयं
पविकां न सञ्चवन्तः, न वा भाद्रेण कोऽप्यागत्य तत्र कस्यापि
२२ दोषस्य संवादमानीतवान् कथां वा कथितवान् । तत्र तु मतं
किं तत् तवैव मुखाङ्गोतुमस्यभ्यं युक्तं मन्यते, यतस्तु सम्प्रदाय-
२३ मधि जानीमो यत् सर्वत्र तत्प्रतिकूलं कथ्यते । अतस्मैस्त्वा हते
दिवसे निश्चितेऽधिकतराः पान्थशालां तस्मान्तिकमाजग्मुः, स च
प्रातरांरभ्य सन्ध्यां यावत् सात्यं दत्त्वा तान् ईश्वरराज्यस्य
व्याख्यामवोधयत्, मोषे व्यवस्थातो भाववादिनां यन्येभ्यशोदृता
२४ योशोः कथा यद्हीतुं प्रावर्त्तयच्च । तदा केऽपि तस्य वाक्यानि
२५ जग्टङ्गः केऽपि च तत्र न विश्वस्तुः । शेषे ते परस्परमनैक्य-
मत्यः व्यष्टज्यन्त । पौलस्तु तानिमासेकां वाणीसुक्तवान्, पवित्र
आत्मा भाववादिना यिशायाहेन युशाकं पूर्वपुरुषानधि मन्युगिदं
कथितवान्,
- २६ जातेरस्याः समीयं लं गला ब्रूहि कथामिमां ।
ओष्ठय श्रवणेनैव किन्तु नानुभुविष्यथ ।
तथा द्रव्यय दृष्ट्या हि नैव लालचयिष्यय ॥
- २७ स्थूलीभृतं मनुष्याणाम् एतेषां हृदयं यतः ।
मन्दं गृह्णन्ति ते कर्णैः स्वत्रेच मौलयन्ति च ॥
न चेत् ते लोचनै दृष्ट्या स्वकर्णै र्विनिश्च्य च ।
बोधं सञ्च्चा खचिच्चैश्चावर्त्तयन्ति मनो यदि ।
—८८— कार्त्तेऽग्नां यद्हीतव्यं भविष्यति ॥

अतो युश्चाभिरिदं ज्ञायतां यदीश्वरस्य परिचाणोपायः परजाती- २८
यानां समीपं प्रहितं ते च श्रोव्यन्तीति । तस्मिन्नेतत् कथितवति २९
यिङ्गदिनो मिथोऽस्य विवदमानाः प्रतस्थिरे ।

अनन्तरं पौलः सम्पूर्णं वर्षद्वयं भाटकीये गृहेऽवस्थत्, यावद्वय ३०
मनुष्यास्तच तस्मभगच्छस्ताम् परिगृह्ण बाधीं विना सम्पूर्ण- ३१
साहस्रेनेश्वरस्य राज्यमघोषयत् प्रभो र्थिश्चोः खीष्टश्च कथास्त्रा-
ग्निवयत् ।

इति ॥

रोमिणः प्रति प्रेरितस्य पौलस्य पञ्चं।

००

१ प्रथमेऽध्यायः।

१ प्रेरितवपदे पौलस्य नियोगः ८ रोमानगरे सुसंवादे प्रचारयितुं तस्य
• गमनेच्छा १४ सुसंवादेन परिचालनाभः १४ सुसंवादेज्ञावे सर्वपापात्मके
कथा च।

१० ईश्वरो निजपूत्रमधि यं सुसंवादं भाववादिभि धर्मयन्ते
प्रतिश्रुतवान् तं सुसंवादं प्रचारयितुं पृथकृत आह्वनः प्रेरि-
२ तस्य प्रभो यीशुख्रीष्टस्य दासो यः पौलः स रोमानगरस्यान्
ईश्वरप्रियान् आह्वतांश्च पवित्रलोकान् प्रति पञ्चं लिखति ।
३ अस्माकं स प्रभु यीशुः ख्रीष्टः गरीरिकमम्बन्धेन दायूदो
४ वंशोद्भवः पवित्रस्यात्मनः सम्बन्धेन चेश्वरस्य प्रभाववान् पुत्र
५ इति भग्नानात् तस्योत्थानेन प्रतिपन्नं । अपरं येषां मध्ये
योशुना ख्रीष्टेन यूथमयाह्वतास्ते उन्यदेशीयलोकास्तस्य नान्ति
६ विश्वस्य निदेश्याह्विणो यथा भवन्ति तदभिप्रायेण वर्यं तस्माद्
७ अनुयहं प्रेरितवपदव प्राप्नाः । तासेनास्माकम् ईश्वरेण प्रभुणा
योशुख्रीष्टेन च युग्मभ्यम् अनुयहः भान्तिश्च प्रदीयतां ।
८ प्रथमतः सर्वस्मिन् जगति युग्माकं विश्वासस्य प्रकाशितवाद्
अहं युग्माकं सर्वेषां तिमित्तं योशुख्रीष्टस्य नाम गृह्णन् ईश-
९ रक्ष धन्यवादं करोमि । “अपरम् ईश्वरस्य प्रसादाद् वज्ज-
कालात् परं साम्यतं युग्माकं समीपं यातुं कथमपि यत्
सुधोगं प्राप्नोमि, एतदर्थं निरल्लरं युग्माकं नामान्युक्तारथन्
१० निजासु सर्वप्रार्थनासु सर्वदां निवेद्यामि, एतस्मिन् यमहं

तत्पुच्चीयसुसंवादप्रचारणेन मनसा परिचरामि स ईश्वरो मम
साक्षी विद्यते । यतो युश्माकं मम च विश्वासेन वयम् उभये ११
यथा शान्तियुक्ता भवाम इति कारणाद् युश्माकं स्वैर्यकरणार्थं १२
युश्मयं किञ्चित्परमार्थदानदानाय युश्मान् साक्षात् कर्तुं मदीया
वाऽक्ष्वा । हे भ्रातुरगण भिन्नदेशीयलोकानां मध्ये यद्यत् तद्दृ १३
युश्माकं मध्येऽपि यथा फलं भुज्वे तदभिप्रायणं मुड्जसुङ्गं युश्माकं
समीपं गम्भुम् उद्यतोऽहं किन्तु यावद् अद्य तस्मिन् गमने
मम विप्रो जात इति यूयं यद् अज्ञातालिष्ठ तदहम् उचितं
न बुधे ।

अहं सभ्यासभ्यानां विद्वविद्वतात्म सर्वेषाम् च्छणी विद्ये । १४
अतएव रोमानिवासिनां युश्माकं समीपेऽपि यथाशक्ति सुसंवादं १५
प्रचारयितुम् अहम् उद्यतोऽस्मि । यतः खीष्टस्य सुसंवादो मम १६
सज्जास्यदं नहि स ईश्वरस्य शक्तिखरूपः सन् आयिष्ठदीयभ्यो
उव्यजातीयान् यावत् सर्वज्ञातीयानां मध्ये यः कश्चिद् तत्र
विश्वसिति तस्यैव चाणं जनयति । यतः विश्वासस्य समपरिमाणम् १७
ईश्वरस्य धार्मिकता तस्मिंवादे प्रकाशते । तदधि धर्मपुस्तकेऽपि
लिखितमिदं धार्मिको जनो विश्वासेन जीविष्ठति ।

फलतो ये मानवाः पापकर्मणा सत्यतां रूप्यन्ति तेषां १८
सर्वस्य दुराचरणस्याधर्मस्य च विरुद्धं खर्गाद् ईश्वरस्य केापः
प्रकाशते । यत ईश्वरमधि यद्यद् ज्ञयं तद् ईश्वरः स्वयं तान् १९
प्रति प्रकाशितवान् तस्मात् तेषाम् अगोचरं नहि । फलतस्या- २०
नन्नाशकीश्वरत्वादीन्यदृश्यान्यपि सूर्यिकालम् आरभ्य कर्मसु प्रकाश-
मानानि दृश्यन्ते तस्मात् तेषां दोषप्रकालनस्य पन्था नास्ति ।
अपरम् ईश्वरं ज्ञात्वापि ते तम् ईश्वरज्ञानेन नाद्रियम् इतज्ञा २१

वा न जाताः; तस्मात् तेषां सर्वे तर्का विफलीभूताः, अपरच
 १९ तेषां संबेदशूलानि मनांसि तिमिरे मग्नानि । ते स्वान् ज्ञानिनो
 २१ ज्ञात्वा, ज्ञानहीना अभवन् अनश्वरस्येश्वरस्य गौरवं विहाय नश्वर-
 मनुष्यशूलपक्ष्युरोगामिपस्तेराकृतिविशिष्टप्रतिमास्तैराश्रिताः ।

२३ इत्यं त ईश्वरस्य सत्यतां विहाय स्वषामतुम् आश्रितवत्तः
 सच्चिदानन्दं स्मृष्टिकर्त्तारं त्यक्ता स्मृष्टवग्नुनः पूजां सेवाच्च छत-
 २५ वत्तः; इति हेतोरीश्वरस्तान् कुकियादां समर्थं निजनिजकु-
 चिन्ताभिलाषाभायां स्वं स्वं शरीरं परस्परम् अपमानितं कर्तुम्
 २६ अददात् । ईश्वरेण तेषु कमिलाधे समर्पितेषु तेषां योषितः
 २७ स्वाभाविकाचरणम् अपहाय विपरीतकृत्ये प्रावर्त्तनः; तथा
 पुरुषा अपि स्वाभाविकयोपित्मङ्ग्लमं विद्युय परस्परं काम-
 कृशानुना दग्धाः सून्तः पुमांसः पुंभिः साकं कुकृत्ये समाप्त्य
 २८ निजनिजभान्ते समुचितं फलम् अलभन्त । ते स्वेषां मनःखी-
 श्वराय स्यानं दातुम् अनिच्छुकास्तो हेतोरीश्वरस्तान् प्रति
 २९ दुष्टमनस्त्वत्वम् अविहितक्रियत्वं दत्तवान् । अतएव ते वर्वे
 ज्ञायो व्यभिचारो दुष्टत्वं लोभो जिघांसा ईर्ष्या वधो विवाद-
 श्वातुरी कुमतिरित्यादिभि दुष्कर्मर्भिः परिपूर्णाः सून्तः कर्णेजपा
 ३० अपवादिन ईश्वरद्वेषका हिंसका अहङ्कारिण आत्मशाधिनः
 ३१ कुकर्म्मात्पादकाः पित्रोराज्ञालङ्कका अविचारका नियमलङ्घिनः
 ३२ स्वेदहिता अतिदेविणो निर्दयात्य जाताः । ये जना एतादृशं
 कर्म्म कुर्वन्ति त एव स्त्रियोग्या ईश्वरस्य विचारमीदृशं ज्ञातापि
 त एतादृशं कर्म्म स्वयं कुर्वन्ति केवलमिति नाहि किन्तु तादृश-
 कर्म्मकारिपु लोकेष्वपि प्रत्यन्ते ।

२ द्वितीयोऽध्यायः ।

१ पापेन सर्वेषां दण्डनीयत्वस्य कथम् ११ सत्य यिङ्गदिनाम् अन्यदेविनाम् च
विशेषः १० देवी चन यथान्यं शिक्षयति तस्मात् काचित् फलोत्पत्तिः १५ यद्ब-
चाचरणं विना लकड़ेदात्र परिचाणकः ।

हे परदूषक मनुष्य, यः कश्चन लं भवसि तत्रोत्तरदानाय १
पत्त्वा नास्ति यतो यस्मात् कर्मणः परस्त्वया दूष्यते तस्मान् २
त्वमपि दूष्यसे, यतस्तु दूषयन्नपि लं तद्दृ आचरसि । किञ्चत् ३
तादृगचारिभ्यो यं दण्डम् ईश्वरो निश्चिनोति स यथार्थ इति ४
वयं जानीमः । अतएव हे मानुष, लं यादृगचारिणो दूषयसि ५
खयं यदि तादृगचरसि तर्हि त्वम् ईश्वरदण्डात् पत्तायितुं शक्ष्य-
सीति किं बुध्येत् । अपरं तव मनसः परिवर्त्तनं कर्तुम् ईश्वर- ६
स्यानुयहे । भवति तत्र बुद्धा लं किं तदीयानुयहक्षमाचिरमहि-
ष्टुलनिधिं तुच्छीकरोषि? तथा स्वान्तःकरणस्य कठोरत्वात् ७
खेदग्राहित्याचेश्वरस्य न्यायविचारप्रकाशनस्य क्रोधस्य च दिनं यावत् ८
किं स्वार्थं कोपं सञ्चिनोषि? किन्तु स एकैकमनुजाय तत्कर्मानु-
सारेण प्रतिफलं दास्ति; वस्तुतस्तु ये जना धैर्यं धृत्वा सत्कर्म ९
कुर्वन्तो महिमा सत्कारोऽमरलङ्घतानि स्मगयन्ते तेष्योऽनन्तजीवनं
दास्ति । अपरं ये जनाः सत्यधर्मम् अग्रहीत्वा विपरीतधर्मम् १०
ग्रहण्यन्ति तादृशा विरोधिजनाः कोपं क्रोधञ्च भोक्ष्यन्ते । आ ११
यिङ्गदिनो यूनानीयान् पर्यन्तं यावनः कुरुकर्मकारिणः प्राणिनः
सन्ति ते सर्वे दुःखं यातनाम् गमिष्यन्ति; किन्तु आ यिङ्गदिनो १०
यूनानीयपर्यन्ता यावनः सत्कर्मकारिणो लोकाः सन्ति ताम् प्रति
महिमा सत्कारः शान्तिं भविष्यन्ति ।

ईश्वरस्य विचारे पवपातो नास्ति । अलभ्यवत्यांशात्तै दैः ११

- १२ पापानि हतानि व्यवस्थाशास्त्रालभ्त्वानुरूपस्तेषां विनाशो भवि-
त्वति; किन्तु लभ्यवस्थाशास्त्रा ये पापान्यकुर्वन् व्यवस्थागुणारादेव ।
- १३ तेषां विचारो भविश्वति । व्यवस्थाओतार ईश्वरस्य समीपे धार्मिका
भविष्यत्तीति नहि किन्तु व्यवस्थाचारिण एव धार्मिकोकरिष्यन्ते ।
- १४ यतो उलभव्यवस्थाशास्त्रा परआतीयलोका यदि स्वभावतो व्यव-
स्थानुरूपान् आचारान् कुर्वन्ति तर्हालभ्यशास्त्राः सम्भोज्य पि ते
- १५ स्तेषां व्यवस्थाशास्त्रमिव स्वयमेव भवन्ति । तेषां मनसि साचि-
सरूपे भवति तेषां वितर्केषु च कदा तान् दोषिणः कदा वा
निर्दीषाम् हतवत्सु ते स्वाल्लिखितस्य व्यवस्थाशास्त्रस्य प्रमाणं
- १६ स्वयमेव ददति । यस्मिन् दिने मथा प्रकाशितस्य सुसंवादस्या-
नुसाराद ईश्वरो यीशुर्ग्रीष्मेन मानुषाणाम् अन्तःकरणानां गूढाभि-
प्रायाम् धूला विचारयिष्यति तस्मिन् विचारदिने तत् प्रका-
श्यते ।
- १७ पश्य त्वं स्वयं यिह्नदीति विख्यातो व्यवस्थोपरि विश्वासं
१८ करोषि, ईश्वरमुद्दिश्य स्वं स्वाधये, तथा व्यवस्था शिच्छितो
भूत्वा तस्याभिमतं जानासि, सर्वामां कथानां सारं विविच्छे,
- १९ अपरं ज्ञानस्य स्युतायाशाकारस्वरूपं शास्त्रं मम समीपे विद्यते
अतो उभलोकानां मार्गदर्शयितां तिमिरस्थितलोकानां मध्ये
- २० दीप्तिस्वरूपोऽज्ञानलोकेभ्यो ज्ञानदाता शिरूपां शिवयिता-
- २१ इमेवेति मन्यसे । परान् शिवयन् स्वयं स्वं किं न शिव-
यसि? वस्तुतश्चैर्यनिषेधव्यवस्थां प्रचारयन् त्वं किं स्वयमेव
- २२ चोरयसि? तथा परदारगमनं प्रतिषेधन् स्वयं किं परदारान्
गच्छसि? तथा त्वं स्वयं प्रतिमादेषी सत् किं मन्दिरस्य द्रव्याणि
- २३ हरसि? यस्त्वं व्यवस्थां स्वाधये स त्वं किं व्यवस्थाम् अवमत्य

नेश्वरं सम्भव्यसे? ग्रास्ते यथा लिखति परजातीयानां समीपे २४
सुमाकं दोषाद् ईश्वरस्य नामो निन्दा भवति।

यदि व्यवस्थां पालयसि तर्हि तव लक्ष्मेदक्षिया सफला २५
भवति; यदि व्यवस्थां लङ्घसे तर्हि तव लक्ष्मेदोऽलक्ष्मेदो
भविष्यति। यतो व्यवस्थाशास्त्रादिष्टधर्मकर्माचारी पुमान् अवक्- २६
क्षेदी सन्धिपि किं लक्ष्मेदिनां मध्ये न गणयिष्यते? किञ्चु लभ्य- २७
शास्त्रपिष्ठवलक् च तं यदि व्यवस्थालङ्घनं करोषि तर्हि व्यवस्था-
पालकाः सामाविकाच्छिन्नलचो लोकास्त्वां किं न दूषयिष्यन्ति;
तसाद् यो वाहो यिह्वदी स यिह्वदी नहि तथाङ्गस्य यस्त्वक्षेदः २८
स लक्ष्मेदो नहि; किञ्चु यो जन आन्तरिको यिह्वदी स एव २९
यिह्वदी अपरस्य केवललिखितया व्यवस्था न किञ्चु मानसिको
यस्त्वक्षेदो यस्य च प्रशंसा मनुष्येभ्यो न भूत्वा ईश्वराद् भवति
स एव लक्ष्मेदः।

३ तृतीयाऽध्यायः।

१ यिह्वदिनां नानाधर्मानुषानं १ अन्येषामिव व्यवस्थालङ्घने कृते तेव न
परिचाणं ११ एकलक्ष्मेदो व्यवस्थालङ्घने कृते सति न चाणं किञ्चु केवलविश्वासात्
चापच ।

अपरस्य यिह्वदिनः किं श्रेष्ठत्वं? तथा लक्ष्मेदस्य वा किं १
फलं? सर्वस्या बङ्गनि फलानि सन्ति, विशेषत ईश्वरस्य शास्त्रं २
तेभ्योऽदीयत । कैश्चिद् अविश्वसने कृते तेषाम् अविश्वसनात् किम् ३
ईश्वरस्य विश्वास्तांया हानिरूपत्यत्यते? केनापि प्रकारेण नहि । ४
अथपि सर्वे मनुष्या मिथ्यावादिनस्त्वापीश्वरः सत्यवादी । ग्रास्ते
म्यथा लिखितमास्ते,

अतस्वनु स्वाक्षेन निर्दीशो हि भविष्यति ।

विचारे चैत्र निष्पापो भविष्यति न संशयः ।

५ अस्सूक्तम् अन्यायेन यदीश्वरस्य न्यायः प्रकाशते तर्हि किं वदि-
आमः? अहं मानुषाणां कथामिव कथां कथयामि, ईश्वरः

६ समुचितं इण्डं दत्ता किम् अन्यायी भविष्यति? इत्यं न भवतु,

७ तथा सतीश्वरः कथं जगतो विचारयिता भविष्यति? मम मिथ्या-

वाक्यवदनाद् यदीश्वरस्य सत्यत्वेन तस्य महिमाः वर्द्धते तर्हि

८ कस्मादहं विचारेऽपराधित्वेन गणो भवामि? मङ्गलार्थं पापमपि

करणीयमिति वाक्यं लया कुतो नोच्यते? किन्तु यैरुच्यते ते

नितान्तं इण्डस्य पात्राणि भवन्ति; तथापि तदाक्षम् अस्माभि-

रण्युच्यत इत्यसाकं ग्लानिं कुर्वन्तः कियन्तोऽलोका वदन्ति ।

९ अन्यलोकेभ्यो व्यं किं श्रेष्ठाः? कदाचन नहि यतो यिष्ठ-

दिनो यूनानीयास्य सर्वेण यापस्यायत्ता इत्यस्य प्रमाणं वर्यं

१० पूर्वम् अददाम । लिपि व्यासे,

‘नैकोऽपि धार्मिको जनः ।

११ तथा ज्ञानीश्वरज्ञानी मानवः कोपि नास्ति हि ।

१२ विमार्गगमिनः सर्वे सर्वे दुष्कर्मकारिणः ।

एको जनोऽपि नो तेषां साधुकर्म करोति च ।

१३ तथा तेषान्तु वै कण्ठा अनावृतमशानवत् ।

स्त्रिवादं प्रकुर्वन्ति जिङ्गाभिस्ते तु केवलं ।

१४ तेषामोषस्य निष्ठे तु विषं तिष्ठति सर्प्यवत् ।

मुखं तेषां हि श्रापेन कपटेन च पूर्यते ।

१५ रक्तपाताय तेषां तु पद्मनि तिप्रगानि त्व ।

१६ पथिं तेषां मनुष्याणां नाशः क्लेशस्य केवलः ।

ते जना नहि जानन्ति पन्थानं सुखदायिनं । १७

परमेश्वाद् भयं यत्तत् तच्छुषोरगोचरं ।' १८

व्यवस्थायां यद्यक्षिण्यति तद् व्यवस्थाधीनान् लोकान् उद्दिश्य १९
लिखतीति वयं जानीमः । ततो मनुष्यमात्रो निरुत्तरः सन्

ईश्वरस्य साक्षाद् अपराधी भवति । अतएव व्यवस्थानुरूपैः २०

कर्मभिः कश्चिदपि प्राणीश्वरस्य साक्षात् धार्मिकीकृतो भवितुं
न गच्छति यतो व्यवस्था पापज्ञानमात्रं जायते ।

किन्तु व्यवस्थायाः पृथग् ईश्वरेण देया धार्मिकता व्यवस्थाया २१
भाववादिगणस्य च वच्नैः प्रमाणीकृता सती इदानों प्रकाशते ।

यीशुर्द्वाष्टै विश्वासकरणाद् ईश्वरेण दत्ता धार्मिकता सकलेषु २२

प्रकाशिता सती सर्वान् विश्वासिनः प्रति वर्तते । तेषां केषि २३
प्रभेदो नास्ति, यतः सर्वं एव पापिन ईश्वरीयतेजाहीनज्ञ जाताः ।

त ईश्वरस्यानुग्रहात् मूलं विना स्वीकृतेन परिचालेन धार्मिकी- २४

कृता भवति । यस्मात् स्वशोणितेन विश्वासात् पापनाशको बली २५

भवितुं स एव पूर्वम् ईश्वरेण निश्चितः, दत्यम् ईश्वरीयसहिष्यु-

लात् पुराकृतपापानां मार्जनकरणे स्वीकृतधार्मिकता तेन प्रकाशते,

वर्तमानकालीयाऽपि स्वधार्मिकता तेन प्रकाशते, अपरं यीशो विश्वा- २६

सिनं धार्मिकीकृत्वमपि स धार्मिकस्तिष्ठति । तर्हि कुचात्मस्त्राघा? २७

सा दूरीकृता; कथा व्यवस्था? किं कियारूपव्यवस्था? इत्यं

नहि किन्तु तत् केवलविश्वासरूपया व्यवस्थैव भवति । अतएव २८

व्यवस्थानुरूपाः क्रियां विना केवलेन विश्वासेन मानवः धार्मिकीकृतो

भवितुं शक्नोतीत्यस्य राहुनां दर्शयामः । स किं केवलचिह्निदि- २९

नाम् ईश्वरो भवति? परजातीयानाम् ईश्वरो न भवति? परजा-
नीयानामपि भवति; यस्माद् एक ईश्वरो विश्वासात् लक्ष्येदिनो ३०

विश्वासेनात्क्रेदिनस्य धार्मिकीकरिष्यति । तर्हि विश्वासेन वयं ३१ किं व्यवस्थां लुम्याम् ? इत्यं न भवतु वयं व्यवस्थां संस्थापथाम् एव । ००

४ चतुर्थोऽध्यायः ।

- १ विश्वासादु अत्राहामस्य धार्मिकतात्त्वाभिः ६ नस्यात्रात्मस्य धार्मिकता लक्ष्मद्वादश्मितु विश्वासात् प्राप्ता १८ धार्मिकता विश्वासेनासाभिः प्राप्ता ।
- २ अस्माकं पूर्वपुरुष अत्राहामः कायिकक्रियया किं लभ्यतान्
- ३ एतदधि किं वर्दिष्यामः ? स यदि निजक्रियाभ्यः धार्मिको भवेत् तर्हि तस्यात्मजाग्रां कर्तुं पन्था भवेदिति मत्यं, किन्त्वीश्वरस्य
- ४ समीपे नहि । शास्त्रे किं लिखित ? अत्राहाम ईश्वरे विश्व-
- ५ सनात् स विश्वामस्तस्मै धार्मिकतार्थं गणितो वभूव । कर्मकारिणो यद् वेतनं, तद् अनुयद्वस्य फलं नहि किन्तु तेनोपार्जितं मन्त्र-५ व्यम् । किन्तु यः पापिनं धार्मिकीकरोति तस्मिन् विश्वासिनः कर्मद्वैनस्य जनस्य यो विश्वासः स धार्मिकतार्थं गण्यो भवति ।
- ६ अपरं च त्रियाहीनम् ईश्वरः धार्मिकीकरोति तस्य धन्यवादं दायूर् वर्णयामास, यथा,
- ७ ‘स धन्युऽधानि मृष्टानि यस्यागांस्यावतानि च ।
- ८ स च धन्यः परेण याप्य यस्य न गण्यते ।’
- ९ एष धन्यवादस्त्वक्रेदिनम् अत्वक्रेदिनं वा कं प्राप्त भवति ?
- १० अत्राहामस्य विश्वासः धार्मिकतार्थं गणित इति वयं वदामः । स विश्वासस्य लक्ष्मद्वादश्मिता विश्वासेनात्क्रेदिनावस्थायां किम् अत्वक्रेदित्वावस्थायां नहि
- ११ किम्बलक्रेदित्वावस्थायां । अपरम् सं यत् सर्वेषाम् अत्वक्रेदिनां विश्वासिनाम् आदिपुरुषो भवेत्, ते च धार्मिका

गणेशन्; चे च सोकाः केवलं छिन्नत्वचो न सन्तो उस्मात्पूर्वे- १२
 पुरुष अश्राहमोऽछिन्नत्वक् सन् येन विश्वासमार्गेण गतवान्
 तेजैव तस्य पादचिक्षेन गच्छन्ति तेषां लक्ष्मेदिनामप्यादिपुरुषो
 भवेत् तदर्थम् अल्पक्षेदिनो मानवस्य विश्वासात् धार्मिकता उत्पद्यते
 इति प्रमाणस्वरूपं लक्ष्मेदिक्षं स प्राप्नोत् । अश्राहमो जगते १३
 उधिकारी भविष्यति यैषा प्रतिज्ञा तं तस्य वंशच्च प्रति पूर्वम्
 अक्रियते सा व्यवस्थामूलिका नहि किन्तु विश्वासजन्यधार्मिकता-
 मूलिका । यतो व्यवस्थावलम्बिनो यद्यधिकारिणो भवन्ति तर्च १४
 विश्वासेण विफलो जायते सा प्रतिज्ञार्पि लुप्तैव । अधिकन्तु व्यवस्था १५
 केवलं जनयति यतो उविद्यमानायां व्यवस्थायाम् आज्ञालङ्घनं न
 सम्भवति । अतएव सा प्रतिज्ञा यद् अनुग्रहस्य फलं भवेत् तदर्थे १६
 विश्वासमूलिका यतस्यात्मे तदंशमसुदायां प्रति अर्थतो ये व्यव-
 स्थया तदंशसम्भवाः केवलं तान् प्रति नहि किन्तु य अश्राहमोय-
 विश्वासेन तस्यभवास्तानपि प्रति सा प्रतिज्ञा स्यात्पुर्वति । यो १७
 निर्जीविन् सज्जीवान् अविद्यमानानि वस्तुनि च विद्यमानानि
 करोति अश्राहमस्य विश्वासमूलेस्तस्य व्यवस्था सोऽस्माकं सर्वे-
 षाम् आदिपुरुष आस्ते, यथा लिखितं विद्यते, ‘अहं लां बङ्गजा-
 तीनाम् आदिपुरुषं कृत्वा नियुक्तवान् ।’

लदीयस्तादुशो वंशो जनिष्यते यदिदं वाक्यं प्रतिश्रुतं तदनु- १८
 साराद् अश्राहमो बङ्गदेशीयलोकानाम् आदिपुरुषो यद् भवति
 तदर्थं सोऽनपेचिन्यमयपेत्तमाणो विश्वाम् कृतवान् । अपरच्च १९
 ज्ञीणविश्वासो न भूत्वा शतवत्सरवयस्त्वात् स्तम्भरीरस्य जरां
 सारानाम्नः स्वभार्याया रजोनिष्ठत्तिष्ठ वृणाय न मेने । अपरम् २०
 अविश्वासाद् ईश्वरस्य प्रतिज्ञावचने कर्मणि संशयं न चैकार;

- २१ किन्त्वीश्वरेण यत् प्रतिश्रुतं तत् साधयितुं शक्यत इति निश्चितं
विज्ञाय दृढविश्वासः सन् ईश्वरस्य महिमानं प्रकाशयास्त्वकार ।
२२ इति हेतोस्तस्य स विश्वासस्तदीयधार्मिकतेव गणयास्त्वके । धार्मि-
२३ कतेवागण्णत तत् केवलस्य तस्य निमित्तं लिखितं नहि, अस्माकं
२४ निमित्तमपि, यतोऽस्माकं पापनाशार्थं ममर्पितोऽस्माकं धार्मिकता-
२५ माप्त्यर्थस्त्रोत्यापितोऽभवत् योऽस्माकं प्रभु येग्मितस्योत्यापयितरीश्वरे
यदि वयं विश्वासस्तद्वास्माकमपि सएव विश्वासः धार्मिकतेव
राणयिष्यते ।

५ पञ्चमोऽध्यायः ।

१ विश्वासेन धार्मिकतार्था सत्यां बड़तामः १२ आदमां शथा पापं स्वतिष्ठ तथा
ज्ञौष्टेन धार्मिकता अनन्तजीवनष्ठ ।

- १ विश्वासेन धार्मिकीकृता वयम् ईश्वरेण सार्वं प्रभुणास्माकं
२ येग्मितव्वीष्टेन मेलनं प्राप्नामः । अपरं वयं यमिन् अनुशुद्धाश्रये
तिष्ठामस्तनाथं विश्वासमार्गेण तेनैवानीता वयम् ईश्वरीयविभव-
३ प्राप्तिप्रत्याशया समानन्दामः । तत् केवलं नहि किन्तु क्षेग्मोगे-
ज्यानन्दामो यतः क्षेग्माद् धैर्यं जायते इति वयं जानीमः, धैर्याच्च
४ परीचितत्वं जायते, परीचितत्वात् प्रत्याशा जायते, प्रत्याशातो-
५ ब्रीहितत्वं न जायते, यस्माद् अस्मभ्यं दत्तेन पवित्रेणात्मनास्माकम
६ अन्नकरणानीश्वरस्य प्रेमवाणिणा मिकानि । अस्मासु निरुपयेषु
सत्यु खीष्ट उपयुक्ते समये पापिनां निमित्तं स्तोयान् प्राणान्
७ अत्यजत् । हितकारिणो जनस्य कृते कोऽपि प्राणान् त्यक्तुं माहसं
कर्तुं शक्रोति, किन्तु धार्मिकस्य कृते प्राण्येण कोऽपि प्राणान् न
८ त्यजति । ९ किन्त्वस्मासु पापिषु सत्स्वपि निमित्तमस्माकं खीष्टः
१० त. s.] ५० . ३०३

खप्राणान् व्यक्तवान् तत ईश्वरोमान् प्रति निजं परमप्रेमाणं
दर्शितवान् । अतएव तस्य रक्तपातेन धार्मिकीकृता वयं नितान्तं ६
तेन कोपाद् उद्घारित्वामहे । फलतो वयं यदा रिपव आस्म १०
तदेश्वरस्य पुच्छस्य मरणेन तेन सार्वं यद्यस्माकं मेलनं जातं तर्हि
मेलनप्राप्ताः सन्तोऽवश्यं तस्य जीवनेन रक्तां लस्यामहे । तत् ११
केवलं नहि किन्तु येन मेलनम् अलभामहि तेनास्माकं प्रभुना
थीशुख्रीष्टेन साम्प्रतम् ईश्वरे समानन्दामश्च ।

तथा मनि, एकेन मानुषेण पापं पापेन च मरणं जगतीं १२
प्राविश्त अपरं सर्वेषां पापित्वात् सर्वं मानुषा मृते र्निष्ठा
अभवन् । यतो व्यवस्थादानसमयं यावत् जगति पापम् आसीत् १३
किन्तु यत्र व्यवस्था न विद्यते तत्र पापस्यापि गणना न विद्यते ।
तथायादमेन यादृशं पापं क्षतं तादृशं पापं यै नौकारि आदमम् १४
आरभ्य सोशिं यावत् तेषामयुपरि मृत्युं राजत्वम् अकरोत् स आदमो
भाव्यादमस्य निर्दर्शनमेवास्ते । किन्तु पापकर्मणो यादृशो भावस्तादृश् १५
दानकर्मणो भावो न भवति यत एकस्य जनस्यापराधेन यदि
बहूनां मरणम् अघटत तथापीश्वरानुयवहस्तदनुयहमूलकं दानक्षैकेन
जनेनार्थाद् यीशुना ख्रीष्टेन बहुषु बाह्यत्वातिशाङ्क्येन फलति ।
अपरम् एकस्य जनस्य पापकर्म यादृक् फलयुक्तं दानकर्म तादृक् १६
न भवति यतो विचारकर्मैकं पापम् आरभ्य दण्डजनकं बभूत्, किन्तु
दानकर्म बहुपापान्यारभ्य धार्मिकताजनकं बभूव । यत एकस्य १७
जनस्य पापकर्मतस्तेनैकेन यदि मरणस्य राजत्वं जातं तर्हि ये जना
अनुयवहस्य बाह्यत्वां धार्मिकतादानस्य प्राप्नुवन्ति त एकेन जनेन,
अर्थात् यीशुख्रीष्टेन, जीवने राजत्वम् अवश्यं करिष्यन्ति । एको- १८
प्रराधो, यदत् सर्वमानवानां दण्डगामी मर्गी उभवत् भद्रे एकं

धार्मिकतादानं सर्वमानवानां जीवनयुक्तधार्मिकतागामीं मार्गं एव।
 १६ अपरम् एकस्य जनस्याज्ञालङ्घनाद् यथा बहवो उपराधिनो जाता-
 २० स्तद्दृष्टिकाम्याज्ञाचरणाद् बहवो धार्मिकोक्ता भवति । अधिकन्तु
 व्यवस्थागमनाद् अपराधस्य बाह्यल्यं जाते किन्तु यत्र पापस्य
 २१ बाह्यल्यं तच्चैव तस्माद् अनुग्रहस्य बाह्यल्यम् अभवत् । तेन स्मृत्युना
 यद्वत् पापस्य राजत्वम् अभवत् तद्दृष्टिकाम्याज्ञाचरणाद् अस्माकं प्रभुयीश्वरीष्ट-
 दारानन्तजीवनद्याधिधार्मिकतयानुग्रहस्य राजत्वं भवति ।

५ पष्ठोऽध्यायः ।

१ औष्ठात् धार्मिकतायां प्राप्तार्थां पापकरणम् अनुचितं ११ तेन धार्मिके सति
 पापस्य दसमन् धर्मपालवृच्छित तेनानन्तजीवनप्राप्तवृच्छ ।
 २ प्रभूतरुपेण यद् अनुग्रहः प्रकाशते तदर्थं पापे तिष्ठाम इति
 २ वाक्यं किं वयं वदिष्यामः? तत्र भवतु । पापं प्रति स्मृता वयं
 ३ पुनस्तस्मिन् कथम् जीविष्यामः? वयं यावन्तो लोका यीश्वरीष्ट
 अवगाहिता अभवाम तावन्त एव तस्य मरणं अवगाहिता इति किं यूयं
 ४ न जानीय? ततो यथा पितुः पराक्रमेण स्मृतानां मध्यात् ख्रीष्ट उत्था-
 पितस्याथा वयमपि यत् नूतनजीविन इवाचरामस्तदर्थम् अवगाहनेन
 ५ तेन सार्वं स्मृत्युरुपे शवागरे संस्थापिताः । अपरं वयं यदि तेन
 संयुक्ताः सन्तः स इव मरणभागिनो जातास्तर्हि म. इवोत्थानभागिनो-
 ६ उपि भविष्यामः । वयं यत् पापस्य दासाः पुन न भवामस्तदर्थम्
 अस्माकं पापरूपशरीरस्य विनाशार्थम् अस्माकं पुरातनपुरुषस्तेन
 ७ साकं कुशेऽहन्तेति वयं जानीमः । यो हतः संपापात् सुक्त एव ।
 ८ अतएव यदि वयं ख्रीष्टेन सार्वम् अहन्यामहि तर्हि पुनरपि तेन
 ९ सहिता जीविष्याम इत्यचास्माकं विश्वास्या विद्यते । यतः स्मृतान्

मध्याद् उत्थापितः स्फीष्टः पुन न मियत इति वयं जानीमः । तस्मिन्
कोप्यधिकारो मृत्यो नास्ति । अपरस्त स यद् अमियत तेनैकदा १०
पापम् उद्दिश्यामियत, यस्त जीवति तेनेश्वरम् उद्दिश्य जीवति;
तद्वद् यूथमपि स्वान् पापम् उद्दिश्य मृतान् अस्माकं प्रभुणा ११
योशुख्वाष्टेनेश्वरम् उद्दिश्य जीवन्ते जानीत ।

अपरस्त कुस्तिताभिलाषान् पूर्यितुं युश्माकं मर्त्यदेहेषु पापम् १२
आधिपत्यं न करोतु । अपरं स्वं स्वम् अङ्गम् अधार्मिकताया अस्ति १३
हृत्वा पापसेवायां न समर्पयत, किन्तु मृतानां मध्याद् उत्स्तितानिव
स्वान् ईश्वरे समर्पयत स्वान्यज्ञानि च धर्मात्मस्त्रहपाणीश्वरम् उद्दिश्य
समर्पयत । युश्माकम् उपरि पापस्याधिपत्यं पुन न भविष्यति, १४
यस्माद् यूयं व्यवस्थाया अनायत्ता अनुग्रहस्य चायत्ता अभवत ।
किन्तु वयं व्यवस्थाया अनायत्ता अनुग्रहस्य चायत्ता अभवाम, इति १५
कारणात् किं पापं करिष्यामः? तत्र भवतु । यतो मृतिजनकं पापं १६
धार्मिकताजनकं निदेशाचरणस्त्वैतयोर्दयो र्यस्मिन् आज्ञापालनार्थं
भृत्यानिव स्वान् समर्पयय, तस्मैव भृत्या भवथ, एतत् किं यूयं न
जानीथ? अपरस्त पूर्वं यूयं पापस्य भृत्या आस्तेति सत्यं किन्तु १७
यस्यां शिक्षारूपायां मूषायां निचित्रा अभवत तस्या आकृतिं मनोभि
स्त्रभवत्त्वं इति कारणाद् ईश्वरस्य धन्यवादो भवतु । इत्यं यूयं १८
पापसेवातो मुक्ताः सन्तो धर्मस्य भृत्या जाताः । युश्माकं शारीरिक्या १९
दुर्बलताया ऐतो मानववद् अहम् एतद् भ्रवीमि; पुनः पुनरधर्म-
करणार्थं यद्दत् पूर्वं पापामेधयो भृत्यव्वे निजाङ्गानि समार्पयत
तद्वद् इदानीं पवित्रतार्थं धार्मिकताया भृत्यव्वे निजाङ्गानि सम-
र्पयत । यदा यूयं पापस्य भृत्या आस्ति तदा धार्मिकताया नायत्ता २०
आस्ति । तर्हि यानि कर्माणि यूयम् इदानीं सज्जाजनकानि बुध्व्वे २१

पूर्वं तैर्युशाकं को साभं आसीत्? तेषां कर्मणां फलं, मरणमेव ।
 २२ किन्तु साम्प्रतं यूयं पापसेवातो मुकाः मन्त्र ईश्वरस्य भव्या, भवते ।
 तस्माद् युशाकं पवित्रत्वरूपं लभ्यम् अनन्तजीवनरूपस्थ फलम् आस्ते ।
 २३ यतः पापस्थ वेतनं मरणं किञ्चमाकं प्रभुणा योग्युम्बायेनानन्त-
 जीवनम् ईश्वरदत्तं दानम् आस्ते ।

७ सप्तमोऽध्यायः ।

१ विश्वामिलोकानां व्यवस्थातो मन्त्रिः पौष्ट्रेन मचोदादत्तं ७ व्यवस्थाशः पवित्रत्वं
 न्यायैवं विनदायकत्वं १२ व्यवस्थालक्ष्मेन पाप आते मनि कोऽपि यदि मन्
 पापम् क्षमौयते तर्हि व्यवस्थाया उत्तमलक्षोकरणकथनम् ।

१ हे भावगण व्यवस्थाविदः प्रति भमेदं निवेदनं । विधिः केवलं
 यावज्जीवं मानवोपर्यधिपतिवं करोनीति यूयं किं न जानीय?
 २ यावत्कालं पंति जीर्वित तावत्कालम् ऊढा भार्या व्यवस्थया
 तस्मिन् बहू निष्ठति किन्तु यदि पति चिर्यते तर्हि सा नारी
 ३ पत्न्यु व्यवस्थातो सुच्यते । एतत्कारणात् पत्न्यजीर्विनकाले नारी
 यद्यन्यं पुरुषं विवहिति तर्हि सा व्यभिचारिणी भवति किन्तु यदि
 स पति चिर्यते तर्हि सा तस्या व्यवस्थाया मुका मनी पुरुषान्तरेण
 ४ यूढापि व्यभिचारिणी न भवति । हे मम भावगण, ईश्वरनिमित्तं
 यदस्माकं फलं जायते तदर्थं मृतानां मध्याद् उत्पापितेन
 पुरुषेण सह युशाकं विचाहो यद् भवेत् तदर्थं ख्रीष्णस्य शरीरेण
 ५ यूयं व्यवस्थां प्रति मृतवन्नः । यतोऽस्माकं शरीरिकाचरणममये
 मरणनिमित्तं फलम् उत्पादयितुं व्यवस्थया दूषितः पापाभिलिषो-
 द्य उस्माकम् अङ्गेषु जीवन् आसीत् । किन्तु तदा यस्या व्यवस्थाया
 वशे श्राद्धाहि साम्प्रतं तां प्रति मृतवाद् वयं तस्या श्राद्धीनलात्

मुक्ता इति हेतोरीच्छरोऽस्माभिः पुरातनस्तिखिनानुषारात् न सेवितव्यः किन्तु गवीनस्त्वभावेनैव सेवितव्यः ।

तर्हि वयं किं ब्रूमः ? व्यवस्था किं पापजनिका भवति ? नेत्यं ७
भवतु । व्यवस्थायाम् अविद्यमानायां पापं किम् इत्यहं नावेदं ; किञ्च
लोभं मा कार्षीरिति चेद् व्यवस्थायस्ये लिखितं नाभविष्ट् तर्हि
लोभः किञ्चूतस्तदहं नाज्ञायां । किन्तु व्यवस्थाया पापं क्षिद्रं प्राप्य ८
ममान्तः सर्वविधं कुत्सिताभिलाषम् अजनयत् ; यतो व्यवस्थायाम्
अविद्यमानायां पापं स्तुतं । अपरं पूर्वं व्यवस्थायाम् अविद्यमान् ९
नायाम् अहम् अजीवं ततः परम् आज्ञायाम् उपस्थितायाम्
पापम् अजीवत् तदाहम् अस्मिये । इत्यं सति जीवननिमित्ता १०
याज्ञा सा मम स्तुत्युज्जिनिकाभवत् । यतः पापं क्षिद्रं प्राप्य व्यवस्थि- ११
तादेशेन मा वश्यिला तेन माम् अहन् । अतएव व्यवस्था पवित्रा, १२
आदेशस्य पवित्रो न्यायो हितकारी च भवति ।

तर्हि यत् स्यं हितकृत् तत् किं मम स्तुत्युजनकम् अभवत् ? १३
नेत्यं भवतु ; किन्तु पापं यत् पातकमिव प्रकाशते तथा निदेशेन
पापं यदतीव पातकमिव प्रकाशते तदर्थं हितोपायेन मम मरणम्
अजनयत् । व्यवस्थात्मवेाधिकेति वयं जानीमः किञ्चहं शारीरता- १४
चारी पापस्य क्रीतकिङ्करो विद्ये । यतो यत् कर्म करोमि तत् १५
मम मनोऽभिमतं नहि ; अपरं यन् मम मनोऽभिमतं तत्र करोमि
किन्तु यद् च्छतीये तत् करोमि । तथावे यन् ममानभिमतं तद् १६
यदि करोमि तर्हि व्यवस्था सुच्छस्ति स्त्रीकरोमि । अतएव १७
सम्प्रति तत् कर्म भया क्रियत इति नहि किन्तु मम शरीरस्येन
पापेनैव क्रियते । यतो भयि, अर्थतो मम शरीरे, किमप्युच्चमं न १८
वसति, एतद् अहं जानामि ; ममेच्छुकतायां तिष्ठन्वामेष्यहम्

१६ उत्तमकर्मसाधने समर्थो न भवामि । यतो यामुच्चमां कियां
कर्तुमहं वाङ्ग्मीमि तां न करोमि किञ्चु यत् कुसितं कर्म कर्तुम्
२० अनिच्छुकोऽस्मि तदेव करोमि । अतएव यद्यत् कर्म कर्तुं
ममेच्छा न भवति तद् यदि करोमि तर्हि तन् मया न क्रियते,
२१ ममान्तर्वार्जिना पापेनैव क्रियते । भद्रं कर्तुम् इच्छुकं मां यो
२२ भद्रं कर्तुं प्रवर्त्तयित तादृशं स्वभावसेकं मर्य पश्यामि । अहम्
२३ आन्तरिकपुरुषेश्वरव्यवस्थायां मनुष्ट आसे; किन्तु तद्विपरीतं
युध्णनं तदन्यमकं स्वभावं मदीयाङ्गस्थितं प्रपश्यामि. स मदीयाङ्ग-
२४ स्थितपापस्वभावस्थायनं मां कर्तुं चेष्टते । हा हा योऽहं दर्भाग्नो
मनुजस्तं माम् एतसान् स्मताच्छरीरात् को निसारयिष्यति?
२५ अस्माकं प्रभुणा योग्युख्वाइषेन निसारयितारम् ईश्वरं धन्यं वदामि ।
अतएव शरीरेण पापव्यवस्थाया मनसा तु ईश्वरव्यवस्थायाः संवनं
करोमि ।

ट अष्टमोऽध्यायः ।

१ खीटे विश्वासिनां व्यवस्थादण्डाङ्गकि धर्माचरणच ११ ईश्वरस्य पृथ्वें विभवा-
पेच्छाणं तत्र नियुक्तालच ११ खीटेन नेषां लाभां जयय ।

१ ये जनाः खीटं यीश्वरम् आश्रित्य शारीरिकं नाचरन्त आत्मि-
२ कमाचरन्ति तेऽधुना दण्डार्हा न भवन्ति । जीवनदायकस्यात्मनो
व्यवस्था खीटयोऽनुजा पुण्यमरणयो व्यवस्थातो माममेच्छयत् ।
३ यस्माच्छरीरस्य दुर्घ्यलत्वाद् व्यवस्थया यत् कर्मामाध्यम् ईश्वरो
निजपुंचं पापशरीररूपं पापनाशकबलिरूपचं "प्रेष्य तस्य शरीरे
४ पापस्य दण्डं कुर्वन् तत्कर्म साधितवान् ।" ततः शारीरिकं नाचरि-
त्वासामृतात्मिकम् आचरण्डव्यवस्थायन्ते निर्दिष्टानि धार्मिकता-

कर्मणि सर्वानि साधने । ये शारीरिकाचारिणके शारीरिकाम् ५
विषयान् भावयन्ति ये चात्मिकाचारिणसे आत्मनो विषयान्
भावयन्ति । शारीरिकभावस्य फलं मृत्युः किञ्चात्मिकभावस्य फलं ६
जीवनं शान्तिश्च । यतः शारीरिकभाव ईश्वरस्य विरहः शत्रुताभाव ७
एव स ईश्वरस्य यूवम्याया अधीनो न भवति भवितुश्च न शक्नोति ।
एतस्मात् शारीरिकाचारिणु तोष्टुम् ईश्वरेण न शक्याः । किन्त्वी- ८
श्वरस्यात्मा यदि युश्माकं मध्ये वसति तर्हि यूयं शारीरिकाचारिणा ९
न सन्त आत्मिकाचारिणो भवत्यः । यमिन् तु खोष्टुस्यात्मा न
विद्यते स तस्मभवो नहि । यदि खोष्टो युश्मान् अधितिष्ठति तर्हि १०
पापम् उद्दिश्य शरीरं मृतं किन्तु धार्मिकतामुद्दिश्यात्मा जीवति ।
मृतगणाद् योऽश्च येनोत्यापितस्यात्मा यदि युश्मन्ये वसति ११
तर्हि मृतगणात् खोष्टस्य स उत्थापयिता युश्मन्याध्यामिना स्वकीया-
त्मना युश्माकं मृतदेशानपि पुन जीवयिष्यति ।

हे भावगण शरीरस्य वयमधमर्णा न भवामोऽतः शारीरिका- १२
चारोऽस्माभि नं कर्त्तव्यः । यदि यूयं शारीरिकाचारिणो भवेत १३
तर्हि युश्माभि र्मत्तव्यमेव किन्त्वात्मना यदि शारीरिककर्मणि
घातयेत तर्हि जीविष्यथ । यतो यावनो लोका ईश्वरस्यात्मना- १४
कृत्यन्ते ते सर्व ईश्वरस्य सन्तानां भवन्ति । यूयं पुनरपि भयजनकं १५
दास्यभावं न प्राप्नाः किन्तु येन भावेनेश्वरं पितः पितरिति प्रोच्य
समोधयथ तादृशं दत्तकपुत्रलभावम् प्राप्नुत । अपरव्य वयम् १६
ईश्वरस्य सन्ताना एतस्मिन् पवित्र आत्मा स्वयम् अस्माकम् आत्मभिः
साद्वै प्रमाणं ददाति । अतएव वयं यदि सन्तानास्तर्वधिकारिणः १७
अर्धाद् ईश्वरस्य स्वत्वाधिकारिणः खोष्टेन सहाधिकारिणश्च भवामः;
अपरं तेन साद्वै यदि दुःखभागिनो भवामस्तर्वै हि तस्य यिभवस्यापि

१८ भागिनो अविद्याम् । किञ्चन्पासु चो भाकी विभक्तः प्रकाशिष्यते

१९ तस्य समीपे वर्तमानकालीनं दुःखमहं हणाय मन्ये । अतः प्राणिः-

गण ईश्वरस्य गम्भानाम् विभवप्राप्तिम् आकाङ्क्षन् नितान्तर्मुच्येत्यते ।

२० अपरस्य प्राणिगणः स्वैरम् अलीकताया वशीष्यते नाभवत् किञ्चन्

२१ प्राणिगणोऽपि नवरताधीनवात् मुक्तः सन् ईश्वरस्य गम्भानाम् परम-

२२ मुक्तिं प्राप्त्यनीयभिप्रायेण वशीकर्ता वशीचक्रे । अपरस्य प्रसुद्यमानावर्त-

यथितः सन् इदानीं यावत् कृत्वः प्राणिगण आर्तस्वरं करोतीति

२३ वर्यं जानीमः । केवलः स इति नहि किञ्चु प्रथमजानपालस्वरूपेभ्

आत्मानं प्राप्ता वयमपि दक्षकुरुत्वपदप्राप्तिम् अर्थात् शरीरस्य

२४ मुक्तिं प्रतीक्षमाणास्तद्वद् अन्तर्भारत्वं कुर्वते । वर्णं प्रथाशया

त्राणम् अस्तभास्मिहि किञ्चु प्रत्यक्षवस्तुतो या॒ प्रथाशा सा प्रत्याशा॑

नहि, यतो मनुष्योऽयत् समीक्षते तस्य प्रत्याशा॑ कुर्वते करिष्यति?

२५ यद् अप्रत्यक्षं तस्य प्रथाशा॑ यद्विवृत्य वर्यं कुर्वीमिहि तर्हि धैर्यम्

२६ अवसरस्य प्रतीक्षाभ्यहे । ततः आत्मापि खयम् अस्तार्कं दुर्जीकृताद्याद्याः

सहाद्यत्वं वरेतीति; यतः किं प्रार्थितव्यं तद्वा॑ बोद्धु॑ वर्यं न शक्नुमः,

२७ किञ्चन्पासुष्टिरात्मरवैशात्मा॑ खयम् अस्तुनिमित्तं निवेद्यति । अपरस्य

ईश्वराभिमतरूपेण पवित्रतेकानां कृते निवेद्यति य आत्मा॑

२८ तस्याभिप्रायेऽन्तर्धामिनां ज्ञायते । अपरस्य ईश्वरीयमित्तरूपानु-

सारेणाङ्काः सन्तो ये॒ तस्मिन् प्रोयन्ते सर्वाणि॑ मिलिला॑ तेषीं

२९ मङ्गलं खाधयन्ति, एतद् कथं जानीमः । यत ईश्वरोऽब्जभावणा॑

सध्ये खपुत्रं जेष्ठं कर्त्तुम् इस्कैन् यान् पूर्वं लक्ष्याद्यतवान् तान्

३० तस्य प्रतिमूर्त्याः॑ साहृदयप्राप्त्यर्थं न्ययुक्तः । अपरस्य तेन ये निषुक्ताः॑

आङ्कता॑ अपि ये क्व तेजाङ्कतास्तेजो॑ धार्मिकीङ्कताः॑, ये॑ क्व तेजा॑ धार्मि-

कीङ्कतास्ते॑ विभवयुक्ताः॑ ।

इत्यच वयं किं ब्रूमः ? ईश्वरो यद्यस्माकं सपक्षो भवति तर्हि ३१
को विपक्षोऽस्माकं ? आत्मपुच्छं न इजिला योऽस्माकं सर्वेषां कृते ३२
तं प्रदत्तवान् स किं तेन महासम्भवम् अन्यानि सर्वाणि न
दास्थाति ? ईश्वरस्तामभिरुचितेषु केन दोष आरोपयिष्यते ? य ३३
ईश्वरस्तामधार्मिकीकरोति किं तेन ? अपरं तेभ्यो दण्डदानाङ्गा ३४
वा केन करिष्यते ? योऽस्मान्विमित्तं प्राणान् व्यक्तवान् केवलं तत्र
किञ्चु मृतगणमधाद् उत्थितवान्, अपि चेश्वरस्य इजिणे पार्श्वे
तिष्ठन् अद्यायस्माकं निमित्तं प्रार्थत एवमूर्तो यः खीषः किं तेन ?
अस्माभिः सह खीष्टस्य प्रेमविच्छेदं जनयितुं कः शक्नोति ? क्षेषा ३५
व्यसनं वा ताङ्गा वा दुर्भिक्षं वा वस्त्रहीनत्वं वा प्राणसंशयो वा
खड्गो वा किमेतानि शक्नुवन्ति ? किञ्चु लिखितम् आस्ते, यथा, ३६

‘वयं तव निमित्तं स्तो मृत्युवक्त्रोऽखिलं दिनं ।

बलिदेयो यथा भेषो वयं गण्डामहे तथा ।’

अपरं योऽस्मासु प्रीयते तेनैतासु विपक्षं वयं सम्यग् विजयामहे । ३७
यतोऽस्माकं प्रभुना यीशुखीषेनेश्वरस्य यत् प्रेम तस्माद् अस्माकं ३८
विच्छेदं जनयितुं मृत्युं जीविनं वा दिव्यदूता वा बलवन्तो मुख्य-
दूता वा वर्तमानो वा भविष्यन् कालो वा उच्चपदं ३९
वापरं किमपि मृष्टवस्तु वैतेषां केनापि न शक्यमित्यस्मिन् दृढ-
विश्वासो ममात्मे ।

६ नवमोऽध्यायः ।

१ यिह दिव्यामर्थं पौरुषं सवकापः २ अप्राप्तामस्य सर्वेषु समानेषु जातु प्रदद्वलं
३ जनुपदः किञ्चौषरीघ्नेष्वानुसारादेव भवतीति जयते १५
कुषाक्ष्य हठान्तेन दिवादिन उपरम् ईश्वरस्य याय्यत्वम् ।

अहं काञ्चिद् कल्पितां कथां न कथयामि, खीष्टस्य वाचात् १

सत्यमेव अवीमि पवित्रस्यात्मनः साक्षान् मदीयं मन एतत् साक्ष्यं
 २ ददाति । ममाक्षरतिशयदुःखं निरन्तरं खेदस्य तस्माद् अहं स्फाया-
 ३ तीयभूत्वाणां निमित्तात् स्थयं खीष्टास्त्रापाकान्तो भवितुम्
 ४ ऐक्षम् । यतस्तु इस्यायेलस्य वंशा अपि च दत्तकपुच्छं तेजो
 नियमो व्यवस्थादानं मन्दिरे भजनं प्रतिज्ञाः पिण्डपृष्ठगणस्तेषु
 ५ सर्वेषु तेषाम् अधिकारोऽस्ति । तत् केवलं नहि किन्तु सर्वायच्च;
 सर्वदा संचिदानन्दं ईश्वरो यः खीष्टः चोऽपि शारीरिकसमन्वये
 तेषां वंशसम्भवः ।

६ ईश्वरस्य वाक्यं विफलं जातम् इति नहि यत्कारणाद् इस्याये-
 ७ लस्य वंशे ये जातास्ते सर्वे वस्तुतु इस्यायेलोया न भवन्ति । अपरम्
 अब्राहामस्य वंशे जाता अपि सर्वे तस्यैव यन्नाना न भवन्ति
 ८ किन्तु इस्याकस्य नान्ना तव वंशो विख्यातो भविष्यति । अर्थात्
 शारीरिकसंसर्गात् जाताः सन्नाना यावन्तसावन्न एवेश्वरस्य सन्नाना
 न भवन्ति किन्तु प्रतिश्रवणाद् ये जायन्ते त एवेश्वरवंशो गृणन्ते ।

९ यतस्तु अतिश्रुते वौक्यमेतत्, 'एतादृशे समये उहं पुनरागमिष्यामि
 १० तत्पूर्वं सारायाः पुच्र एको जनिष्यते' । अपरमपि वदामि स्वमनो-
 अभिजापत ईश्वरेण यन्निरूपितं तत् कर्मतो नहि किन्त्याङ्गिष्ठितु
 ११ जातमेतद् यथा सिद्धाति तदर्थं रिव्कामामिकयां योषिता जनै-
 कस्याद् अर्थाद् अस्माकम् इस्याकात् पूर्वपुरुषाद् गर्भे धृते तस्याः

१२ सन्नानशोः प्रसवात् पूर्वं किञ्च तयोः शुभाशुभकर्मणः करणात
 १३ पूर्वं तां प्रतीदं वाक्यम् उक्तं, ज्येष्ठः कनिष्ठं सेविष्यते, यथा सिद्धि-
 तम् आस्ते, 'तथायेषावि न प्रीत्वा याकेवे प्रीतवान् अहं' ।

१४ तर्हि वयं किं शूमः ? ईश्वरः किम् अत्यायकारी ? यथा न
 १५ भवतु । यतः स स्थं मोश्मि अवदत्; 'अहं अस्मिन्' अनुयाह

लिक्षीर्मासि त्रयेत्तनुज्ञवामि, त्वं हृषितुम् इच्छामि तदेव श्ये ।’
आत्मेच्छां भैश्चक्षुगम त्रा मानकेन तत्र साध्यते इच्छारिषेद्वरे- १६
स्वेव ज्ञाध्यते । किंतरौसि ज्ञास्ते लिखति, ‘अहं त्वद्वारा भैश्चक्षुगम १७
स्वर्गयितुं सर्वस्मृतिक्षयां निजनाम प्रकाशितुम् तां श्वापितवामः ।’
इतः स अस्मै अनुग्रहीतुम् इच्छति त्रयेत्तनुज्ञवाति, अस्म निषेधो- १८
तुम् इच्छति तं विग्रहाति ।

यदि इच्छि तर्हि स दोषं कुतो वृत्ताति ? तदीच्छायाः १९
प्रतिवन्धकत्वं कर्तुं कस्य सामर्थ्यं विद्यते ? है इच्छरस्य प्रतिवन्ध २०
सर्वं च क्य ? इच्छदृशं मां कुतः स्मृत्वान् ? इति कथां स्मृत्वस्तु
क्षम्ये किं क्षम्यस्विष्यति ? एकस्मान् स्मृत्यिष्ठाद् उत्तमापक्षेष्ठा २१
द्विविधौ कल्पते कर्तुं किं कुशालस्य सामर्थ्यं त्रास्ति ? ईश्वरः २२
क्षेत्रं प्रकाशयितुं निजस्विं ज्ञापयितुच्छेष्ठन् यदि विग्रहात्य
भोग्यानि क्रोधभाजनानि प्रति त्रयकालं दीर्घस्विष्युताम् आशयति;
अपरस्य विभवप्रस्तर्यं पूर्वं निषुकान्त्यवयहपाचाणि प्रति निज २३
विभवस्य चक्षुक्तं प्रकाशयितुं केवलयिङ्गदिनां वहि परज्ञातीया- २४
कामयि मध्याद् अस्मान्विव तात्याक्षयति तत्र तव किं ? द्वेष्य- २५
स्मये अस्या लिखितम् न्यास्ते,

‘सो त्वयेको मम नामीत् तं वदिष्यामि मदीयकं ।

या जाति मैत्रिया त्रासीत् तां वदिष्यात्यहं प्रियां ।

यदूयं मदीयसेका न यत्वेति वाक्यमोक्षम् । २६

अमरेणांस्य भैश्चक्षुगम इति ख्यात्यन्ति तत्र ते ।’

इस्तावेदीवत्त्वेषु यिषाचाहेऽपि वासेतां प्रकारयत्, २७

‘हस्ताष्टेषु वैश्वर्यादां या कंख्या त्वा तु लिखितं ।

वायुद्रस्तिक्ताम्बुद्यमगता यदि ज्ञायते ।

नथायि केवलं सोकैस्तैस्तत्त्वां व्रौक्षयते ।
 २८ अतो व्याख्या इति कर्म परेणः साधचिष्ठति ।
 २९ केवे सर्वं संत्वेपाक्षिजं कर्म करिष्यति ।
 ३० विश्वासाहोऽपशमयि कथायामास,
 'सैन्याभ्यवपरेणेन चेत् किञ्चिन्नोदशिष्ठत ।
 तदा वयं सिद्धोभेवाभविष्यामः विनिष्ठितं ।
 यहा वष्टम् चमोराया अगमिष्याम तुस्यतां ।'
 ३० तर्हि वयं किं वंश्यामः? परजातीया सोका अपि धार्मिकतार्थम्
 ३१ अत्यन्तमाना विश्वासेन धार्मिकताम् अस्तमनः; किन्त्विष्वायेलोका
 ३२ व्यवस्थापालनेन धार्मिकतार्थे अत्यन्तास्तन् नास्तमनः। तस्य किं
 कारणं? ते विश्वासेन नहि किन्तु अत्युत्तायाः कियया चेष्टिला
 ३३ तस्मिन् स्वस्वनज्जनके पाषाणे पादस्वलं न प्राप्ताः। लिखितं याहृ-
 गम् आस्ते,
 'पश्य पादस्वलार्थं हि सीयोनि प्रक्षरन्तया ।
 बाधाकारव्यं पाषाणं परिस्त्रापितवानहम् ।
 विश्वसिष्ठति यस्त्र ए जनो न चपिष्ठते ।'

१० दशमोऽध्यायः ।

- १ यिङ्गदीयेषोकाला व्यवस्था चाषाप्राप्तिः केवलविश्वासेन चाषप्राप्तिः १४
 विश्वासेनात्यक्षेत्रोकालां चाषप्राप्तिः, चविश्वासेन यिङ्गदीवा चाषप्राप्तिः ।
- २ हे भातर इस्त्रयेष्वायेलोका यत् परिचाणं प्राप्तुवन्ति तदेव
 ३ अनस्त्राभिलाघन् ईश्वरस्य एमोये प्राप्यते । यत् ईश्वरे तेषां चेष्टा
 विश्वव्याक्षयाहं चाक्षयस्मि; किन्तु तेषां चा चेष्टा सप्ताना चहि,
- ४ यत्तस् ईश्वरदनां धार्मिकताम् अविज्ञाय खलतधार्मिकर्त्ता स्माप्त-
 यितु म् चेष्टमाका ईश्वरदनायाः धार्मिकतरथो निष्पत्तं त्वांकुर्वन्ति ।

ख्रीष्ट एकैकविश्वासिजनाय धार्मिकताम् दातुं यवस्थायाः फल- ४
 स्वरूपो भवति । यवस्थापालनेन या धार्मिकता तां मोशिर्वर्ण- ५
 यामास, यथा, ‘यो जनस्तां पालयिष्यति स तद्वारा जीविष्यति’
 किन्तु विश्वासेन या धार्मिकता ता एतादृशं वाक्यं वदति, ‘कः ६
 खर्गम् आहृष्ट ख्रीष्टम् अवरोहिष्यति ? को वा प्रेतलोकम् ७
 अवरह्य ख्रीष्टं मृतगणमधाद् आनेथतीति वाक् मनसि विद्या न
 गदितव्या ।’ तर्हि किं ब्रवीति ? ‘तद् वाक्यं तव समीपस्यम् ८
 अर्थात् तव वदने मनसि चास्ते,’ तच वाक्यम् अस्माभिः प्रचार्य-
 माणं विश्वासस्य वाक्यसेव । वस्तुतः प्रभुं यीशुं यदि वदनेन स्वीक- ९
 रोषि, तथेश्वरसं मृतगणमधाद् उदस्थापयद् इति यद्यन्तःकरणेन
 विश्वसिषि तर्हि परिज्ञाणं लक्ष्यते । यस्मात् धार्मिकता प्राप्तर्थम् १०
 अस्मातःकरणेन विश्वसितव्यं परिचाणार्थम् वदनेन स्वीकर्त्तव्यं । शास्ते ११
 यादृशं लिखति ‘विश्वसिष्यति यस्तत्र स जनो न चपिष्यते ।’ इत्यत्र १२
 यिङ्गदिनि परजातीयलोके च कोपि विशेषो नास्ति यस्माद् यः
 सर्वेषाम् अद्वितीयः प्रभुः स निजयाचकान् सर्वान् प्रति वदान्यो
 भवति । यतः,

‘यः कस्त्रित् परमेशस्य नास्ता हि प्रार्थयिष्यते । १३

स एव मनुजो नूनं परिचातो भविष्यति ।’

यस्मिन् ये जना न व्यश्वसिषुसे तमुद्दिश्य कथं प्रार्थयिष्यन्ते ? ये वा १४
 यस्याख्यानं कदापि न श्रुतवक्त्वसे तस्मिन् कथं विश्वसिष्यन्ति ? अपरं
 यदि प्रचारयितारो न तिष्ठन्ति तदा कथं ते श्रोष्यन्ति ? यदि वा १५
 प्रेरिता न भवन्ति तदा कथं प्रचारयिष्यन्ति ? यादृशं लिखितम्
 आस्ते, यथा,

‘माङ्गलिकं सुसंवादं ददत्यानीष्ट ये गराः ।

प्रचारथन्ति शान्तेष्व सुसंवादं जनास्तु ये ।
 तेषां चरणपद्मानि कीदृक् शोभान्वितानि हि ।

१५ किम् ते सर्वे ते सुसंवादं न गृह्णतवन्तः । यशायाहो यथा
 लिखितवान्,

अस्मिन्प्रचारिते वाक्ये विश्वासमकरोद्दिक् कः ।

१७ अतएव अवणाद् विश्वाम एश्वरताक्ष्यप्रचारात् अवणस्य भवति ।

१८ तर्हाहं ब्रवीमि तैः किं नाश्रावि? अवश्यम् अश्रावि, यस्मात्
 तेषां शब्दो मन्दौ व्याप्तोद् वाक्यस्य निखिलं जगत् ।

१९ अपरमपि वदामि, इसायेलीयलोकाः किम् एतां कथां न
 बुध्यन्ते? प्रथमतो मोशिरिदं वाक्यं प्रोवाच,

अहमुत्तापयिष्ये तान् अगण्यमानवैरुपि ।

क्लेच्छामि जातिम् एतास्य प्रोत्तमभिन्नजातिभिः ।

२० अपरस्य यशायाहोउतिश्याक्षोभेण कथयामास, यथा,
 अधि मा यैस्तु नाचेष्टि सम्प्राप्तसौ र्जनैरहं ।

अधि मां यै न सम्युष्टं विज्ञातसौ र्जनैरहं ॥

२१ किञ्चित्सायेलीयलोकान् अधि कथयास्वकार,
 यैराज्ञालङ्घिभि लोकै विरुद्धं वाक्यमुच्यते ।

तान् प्रत्येव दिनं कृत्वा इस्तौ विस्तारथाम्यहं ॥

११ एकादशोऽथायः ।

- १ सर्वेषाम् इसायेलीयलोकानां नायाश्वर्लं० अमनोनौतलोकानाम् अपाश्वर्लं११
 तेषां पतनाद् परजानौयानां परिचात्वं २० परजानौयानां अभिमान-
 चरणानुचितव्यं तथा न्यायतो दशात् ईश्वरस्य धनवादकरणाचित्तव्यम् ।
- २ ईश्वरेण स्वकीयलोकाः अपसारितां एहं किम् ईश्वरं वाक्यं
 ब्रवीमि? तत्र भवतु यतोऽहमपि विन्यामीनगोचीय अंगाइम-

वंशीय इस्सायेलीयलोकोऽस्मि । ईश्वरेण पूर्वं चे प्रवृद्धासे स्वकीय- २
लोका अपमारिता इति नहि । अपरम् एस्तियोपाख्याने शास्त्रे
अस्तित्वम् आस्ते तद् यूथं किं न जानीय ? ‘हे परमेश्वर ! ३
लोकास्त्वदीयाः सर्वा यज्ञवेदीरभज्ञन् तथा तव भाववादिनः
सर्वान् अप्त्वा वेत्सु एकोऽहम् अवशिष्ट आसे ते ममापि प्राणान् ४
नाशयितुं चेष्टन्ते,’ एतां कथाम् इस्सायेलीयलोकानां विस्तुम्
एस्तिय ईश्वराय निवेदयामास । ततसे प्रतीश्वरसोन्तरे किं जातं ? ५
बालनान्नो देवस्य साक्षात् यै जीनूनि न पातितानि तावृशाः सप्तं
महस्ताणि लोका अवशेषिता मथा । तद्वद् एतस्मिन् वर्तमान- ६
कालेऽपि अनुग्रहेणाभिरुचितासेषाम् अवशिष्टाः कतियथा लोकाः
सन्ति । अतएव तद् यद्यनुयहेण भवति तर्हि क्रियथा न भवति ७
नो चेद् अनुग्रहेऽननुयह एव, यदि वा क्रियथा भवति तर्ह्यनुयहेण
न भवति नो चेत् क्रिया क्रियेव न भवति । ८

तर्हि किं ? इस्सायेलीयलोका यद् अमृगदन्तं तत्र प्रापुः । ९
किञ्चन्भिरुचितसोकरसन् प्रापुस्तदन्ये सर्वे अभ्वीभूताः । अथा १०
लिखितम् आस्ते,

घोरनिद्राखुताभावं दृष्टिहीने च लोचने ।
कर्त्ता श्रुतिविशीनौ च प्रददौ तेभ्य ईश्वरः ॥

एतस्मिन् दायूदोऽपि लिखितवान् यथा, ११

अतो भुक्त्यासनं तेषाम् उच्चारयद् भविष्यति ।
वा वंशयन्ववद् बाधा दण्डवद् वा भविष्यति ॥

भविष्यन्ति तथाभ्वास्ते नेत्रैः पश्यन्ति नो यथा । १०

• केपथुः कटिरेश्य तेषां नित्यं भविष्यति ॥

पतर्णार्थं ते स्त्रियितवन्न इति वार्षी किंतु वर्णनि । तत्र ११

- भवतु किञ्चु तान् उद्योगिनः कर्त्तुं तेषां पतनात् परजातीय-
 १२ सोकैः परिचाणं प्राप्तं । तेषां पतनं यदि जगतो लोकानां साभ-
 अनकम् अभवत् तेषां द्वासेऽपि यदि परजातीयानां साभजनकोऽ-
 १३ भवत् तर्हि तेषां द्विद्विः कति साभजनिका भविष्यति ? अतो
 हे परजातीया युश्मान् सम्बोध कथयामि निजानुं शातिवभूमां
 मनःस्मृद्योगं जनयन् तेषां मध्ये कियतां लोकानां यथा परिचाणं
 १४ साधयामि । नविमित्तं परजातीयानां निकटे प्रेरितः सन् अहं
 १५ स्वपदस्य मंहिमानं प्रकाशयामि । तेषां निगडेण यदीश्वरेण सह
 जगतो जनानां मेलनं जातं तर्हि तेषाम् अनुगृहीतव्यं स्मृतदेष्टे
 १६ यथा जीवनलाभस्तद्वत् किं न भविष्यति ? अपरं प्रथमजातं फलं
 यदि पवित्रं भवति तर्हि सर्वमेव फलं पूर्वित्रं भविष्यति; तथा
 मूलं यदि पूर्वित्रं भवति तर्हि शाखा अपि तथैव भविष्यन्ति ।
 १७ कियतीनां शाखानां क्वेदने कृते लं वन्यजितवृक्षस्य शाखा भूत्वा
 यदि तच्छाखानां स्थाने रोपिता सती जितवृक्षयमूलस्य रसं
 १८ भुञ्जे, तर्हि तासां भिन्नशाखानां विश्वदं मा गव्यीः; यदि गर्वसि
 तर्हि लं मूलं यन्न धारयसि किञ्चु मूलं लं धारयतीति संसार ।
 १९ अपरस्य यदि वद्यसि मां रोपयितुं तां शाखा विभिन्ना अभवन्;
 २० भद्रम्, अविश्वासकारणात् ते विभिन्ना जातस्था विश्वासकारणात्
 लं रोपितो जातस्थाद् अहङ्कारम् अकृता समाध्वयो भव ।
 २१ यत ईश्वरो यदि स्वाभाविकीः शाखा न रक्षति तर्हि सावधाने
 २२ भव चेत् लभ्यपि न स्थापयति । इत्यत्रेश्वरस्य याहृषी लृपा ताहृषं
 भयानकलमपि लया दृश्यनां; ये पतितासाम् प्रति तस्य भयानकलं
 दृश्यतां, लभ्य यदि तत्कृपाप्रतिस्तिष्ठसि तर्हि लां प्रति लृपा
 द्रश्यते; मौ चेत् लभ्यपि तद्वत् किञ्चो भविष्यसि ।

अपरस्त्र ते यद्यविश्वासे न तिष्ठन्ति तर्हि पुनरपि रोपयिष्यन्ते २३
 यस्मात् तान् पुनरपि रोपयितुम् ईश्वरस्य शक्तिरास्ते । वन्यजित- २४
 वृक्षस्य शाखा सन् त्वं यदि ततच्छिन्नो रीतिव्यत्ययेनोत्तमज्ञितवृक्षे
 रोपितोऽभवस्तुर्हि तस्य वृक्षस्य स्त्रीया याः शाखास्ताः किं पुनः
 स्त्रवृक्षे संलग्नं न शक्तिवृत्तिः ? हे भातरो युश्माकम् आत्माभिः २५
 मानो यन्न जायते तदर्थे समेदृशी वाच्का भवति स्युयं एतच्चि-
 गूढतत्त्वम् अजानन्तो यन्न तिष्ठत्य ; वस्तुतो यावत्कालं सम्पूर्णरूपेण
 परजातीयानां संयहो न भविष्यति तावत्कालम् अंशत्वेन इस्त्वाये-
 स्त्रीयलोकानाम् अन्धता स्यास्यति ; पश्चात् ते सर्वे परिचास्यन्ते ; २६
 एतादृशं लिखितमप्यास्ते,

आगमिष्यति मीयोनाद् एको यस्ताणदायकः ।

अधर्मं याकोबो वंशात् म तु दूरीकरिष्यति ।

तथा दूरीकरिष्यामि तेषां पापान्यहं यदा । २७

तदा तैरेव साहृद्दं मे नियमोऽयं भविष्यति ।

सुसंवादात् ते युश्माकं विपक्षा अभवन् किन्त्वभिरुचितवात् ते २८
 पिण्डलोकानां कृते प्रियपात्राणि भवन्ति । यत ईश्वरस्य दानाद् २९
 आङ्गानाच्च पश्चान्तापो न भवति । अतएव पूर्वम् ईश्वरेऽविश्वा- ३०
 मिनः सन्तोऽपि यूयं यदत् सम्प्रति तेषाम् अविश्वासकारणाद्
 ईश्वरस्य कृपापात्राणि जातास्तद्दद् इदानीं तेऽविश्वासिनः सन्ति ३१
 किन्तु युश्माभि लभ्यकृपाकारणात् तैरपि कृपा लस्यते । ईश्वरः ३२
 सर्वान् प्रति कृपां प्रकाशयितुं सर्वान् अविश्वासिल्वेन गणयति ।
 अहो ईश्वरस्य ज्ञानबुद्धिरूपयोः धनयोः कौदृक् प्राचुर्ये । तस्य ३३
 राजज्ञासनस्य तन्म् कौदृग् अप्राप्यं । तस्य मार्गाच्च कौदृग्
 अनुपलक्ष्याः । परमेश्वरस्य सङ्कल्पं को ज्ञातवान् ? तस्य मन्त्री वा ३४

३५ कोऽभवत्? को वा तथोपकारी भूता तत्त्वाते तेन प्रत्युपकर्त्त्वाः?
३६ यतो वस्तुमाचमेव तस्मात् तेन तस्मै चाभवत् तदौयो महिमा.
सर्वदू प्रकाशितो भवतु । इति ।

१२ द्वादशोऽध्यायः ।

१ ईश्वरस्य कृपातो यथाशक्ति तस्य सेवनमुचितं ए प्रेमादिकर्म हिंसामर्कर्म-
पदेश्च ।

२ इ ध्यातर ईश्वरस्य कृपयाहं युग्मान् विनये यूयं खं खं ग्राहं
मजीवं पवित्रं याह्यं बलिम् ईश्वरमुहिष्य समुत्सृजत, एषा सेवा
२ युग्माकं योग्या । अपरं यूयं मांसारिका इव माचरत, किन्तु
खं खं खभावं परावर्त्य नूतनाचारिणो भवत, तत ईश्वरस्य निदेशः
कीदृग् उत्तमो यहणीयः सम्पूर्णश्चेति युग्माभिरनुभाविष्यते ।
३ कश्चिदपि जने । योग्यतादधिकं खं न मन्त्रात् किन्तु ईश्वरो
यस्मै विश्वासस्य यत्परिमाणम् अददात् म तदनुमारतो योग्यहृषं
खं मनुताम्, ईश्वराद् अनुग्रहं प्राप्तः सन् युग्माकम् एकैकं जनम्
४ इत्याज्ञापयामि । यतो यददस्माकम् एकस्मिन् शरीरे बह्यन्दक्षानि
५ सन्ति किन्तु मर्बेधामङ्गानां कार्यं ममानं नहि ; तददस्माकं बह्य-
त्वेऽपि सर्वे वयं खीष्टे एकशरीराः परस्परम् अङ्गप्रत्यङ्गत्वेन भवामः ।
६ असाद् ईश्वरानुग्रहेण विशेषं क्रियेवं दानम् असामु प्राप्तेषु मत्तु
कोपि यदि भाववाकं वदति तर्हि विश्वामस्य परिमाणानुमारतः
७ स तद् वदतु ; यदा यदि कश्चित् सेवनकारी भवति तर्हि स
तस्मेवनं करोतु ; अथवा यदि कश्चिद् अथाप्रथिता भवति तर्हि
८ सेवाधार्यतु ; तथा य उपदेष्टा भवति स उपदिश्तु ; यस्य दाता
स सरलतया ददातु, यस्त्वं धिपतिः स यन्नेनाधिपतिवं करोतु,
यस्य दयालुः स छष्टमनमा दयताम् ।

अपरक्ष युशाकं प्रेम कापश्चर्जितं भवतु ; यद् अभद्रं तद् ६
 चक्षीयध्वं यच्च भद्रं तस्मिन् अनुरज्यध्वम् । अपरं भ्रातृलप्रेता १०
 परत्यरं प्रीयध्वं समादराद् एकोऽपरजनं श्रेष्ठं जानीध्वम् । तथा ११
 कार्यं निरालाप्ता मनसि च दोषोगाः सन्तः प्रभुं सेवध्वम् अपरं १२
 प्रत्याशायाम् आनन्दिता दुःखसमये च धैर्ययुक्ता भवतः ; प्रार्थनायां
 सततं प्रवर्जन्ध्वं । पवित्राणां दीनतां दूरीकुरुध्वम् अतिथिसेवायाम् १३
 अनुरज्यध्वम् । ये जना युशान् ताडयन्ति तान् आशिषं वदत, १४
 आपम् अदत्ता दद्धमाशिषम् । ये जना आनन्दन्ति तैः सार्वद् १५
 आनन्दत ये च रुदन्ति तैः सह रुदित । अपरक्ष युशाकं मनसां १६
 परत्यरम् एको भावो भवतु ; अपरम् उच्चपदम् अनाकाङ्क्ष्य
 नीचलोकैः सहापि मार्दवम् आचरत ; सान् ज्ञानिनो न मन्यध्वं ।
 परत्याद् अपकारं प्राप्यापि परं नापकुरुत । सर्वेषां दृष्टितो १७
 थत् कर्मात्मम् तदेव कुरुत । यदि भवितुं शक्ते तर्हि यथाशक्ति १८
 सर्वलोकैः सह निर्विरोधेन कालं यापयत । हे प्रियबन्धवः, १९
 कस्मैचिद् अपकारस्य समुचितं दण्डं स्वयं न दद्धं, किञ्चलीश्वरीय-
 क्रोधाय स्थानं दत्त यतो लिखितमास्ते परमेश्वरः कथयति,
 दानं फलस्य मत्कर्म सुचितं प्रददाम्यहं ।

इतिकारणाद्

२०

रिपु यदि कुधार्त्तस्ते तर्हि तं स्वं प्रभोजय ।
 तथा यदि दधार्त्तः स्थानं तर्हि तं परिपायय ।
 तेन स्वं मस्तके तस्य ज्वलदर्शिं निधास्यसि ।
 कुक्षियथा पराजिता न सन्त उत्तमक्षियथा कुक्षियां पराजयत । २१

१३ च्योदशोऽध्यायः ।.

१ राजप्रधनिलोकानां वशीभूतलब्स् उचितं न यवस्थायाः सारं प्रेम ११ अध्य-
कारहर्षं कर्म परियज्ञ दैत्यिकर्मणोऽवश्यकर्त्तयलब्द ।

- १ युश्माकम् एकैकज्ञः शासनपदस्य निष्ठो भवतु यतो यानि
शासनपदानि सन्ति तानि सर्वाणीश्वरेण स्थापितानि; ईश्वरं
२. विना पदस्थापनं न भवति । इति हेतोः शासनपदस्य यत्
प्रातिकूल्यं तद् ईश्वरीयनिष्ठपणस्य प्रातिकूल्यमेव; अपरं ये
प्रातिकूल्यम् आश्रन्ति ते स्वेषां समुचितं दण्डं स्वयमेव घट-
३. यन्ते । शास्त्रा सदाचारिणां भयप्रदो नहि दुराचारिणामेव
भयप्रदो भवति; त्वं किं तस्मान् निर्मयो भवितुम् इच्छमि?
४ तर्हि सत्कर्माचर, तस्माद् यशो लग्न्यमे, यतस्तत्र सदाचरणाय
स ईश्वरस्य भृत्योऽस्ति । किन्तु यदि कुकर्माचरसि तर्हि त्वं
शङ्खस्य यतः स निरर्थकं खड्गं न धारयति; कुकर्माचारिणं
५. समुचितं दण्डयितुम् स ईश्वरस्य दण्डदभत्य एव । अतएव कैव-
लदण्डभयान्वहि किन्तु सदमङ्गोधादपि तस्य वश्वेन भवितव्यं ।
६ एतस्माद् युश्माकं राजकरदानमयुचितं यस्माद् ये करं गङ्गन्ति
त ईश्वरस्य किङ्करा भूत्वा सततम् एतस्मिन् कर्मणि निविष्टा-
७. स्तिष्ठन्ति । असांत् करयाहिषे करं दत्त, तथा गङ्गायाहिषे
शङ्खं दत्त, अपरं यस्माद् भेतयं तस्माद् विभीत, यस्य समाद-
रणीयसं समाद्रियध्वम्; इत्यं यस्य यत् प्राप्यं तत् तस्मै दत्त ।
८ युश्माकं परस्यरं प्रेम विनान्यत् किमपि देयम् च्छणं न
भवतु, यतो यः परस्मिन् प्रेम करोति तेन व्यवस्था सिध्यति ।
९ वस्तुतः परदारान् मा गच्छ, नरहत्यां मा काषीः, चौर्यं मा
काषीः, मिथ्यासाक्ष्यं मा देहि, लोभं मृकाषीः, एताः सर्वा-

आज्ञा एताभ्यो भिन्ना चा काचिद् आज्ञासि सापि स्वसमीपवासिनि स्ववत् प्रेम कुर्वित्यनेन वचनेन वेदिता । यतः प्रेम १० समीपवासिनोऽपुभं न जनयति तस्मात् प्रेना सर्वा व्यवस्था पाल्यते ।

विश्वासीभवनकालेऽस्माकं परिचाणस्य सामीप्याद् इदानीं तस्य ११ सामीप्यम् अव्यवहितं; अतः समयं विविच्यासाभिः साम्प्रतम् अवश्यमेव निद्रातो जागर्त्यां । बङ्गतरा यामिनी गता प्रभातं १२ सन्निधिं प्राप्तं तस्मात् तामसीयाः क्रियाः परित्यज्यासाभि वासरोयाः सज्जा परिधातव्या । अतो हेतो वर्यं दिवा विहितं सदाचरणम् १३ आचरित्यामः । रङ्गरसो मत्तलं लग्नटलं कामुकलं विवाद ईर्ष्या चैतानि परित्यज्यामः । यूयं प्रभुयौशुग्रीयूरुपं परिच्छदं परिधद्वं १४ सुखाभिलाषपूरणाय शारीरिकाचरणं माचरत ।

१४ चतुर्दशोऽथायः ।

१ खायार्थं खालगणस्य तु चूकीकरणमनुचितं १५ भवेण नहि किन्तविच्यासेन समुजानाम् अशुचिलब्ध ।

यो जनोऽदृढविश्वासस्तं युश्माकं सङ्गिनं कुरुत किन्तु सन्देह- १ विचारार्थं नहि । यतो निधिद्वं किमपि खाद्यद्रव्यं नास्ति, कस्य- २ चिक्कनस्य प्रत्ययं एतादृशे । विद्यते किन्तवृढविश्वासः कश्चिदपरो जनः केवलं शाकं भुक्ते । तर्हि यो जनः साधारणं इवं भुक्ते स ३ विशेषद्रव्यभोक्तारं जावजानीयात् तथा विशेषद्रव्यभोक्तापि साधा- ४ रणद्रव्यभोक्तारं दोषिणं न वृथ्यात्, यस्माद् ईश्वरस्तम् अग्नहात् । हे परदासस्य दूषयितस्यं कः? निजप्रभोः समीपे तेन पदस्नेन ५ पदच्युतेन वा भवितव्यं स च पदस्य एव भविष्यति इति ईश्वरस्त-

- ५ पदयं कर्तुं शकोति । अपरञ्च कश्चिज्जनोऽिनाद् दिनं विशेषं
मन्यते कश्चिन्मु सर्वाणि दिनानि समानानि मन्यते, एकैको जनः
६ खीयमुनसि विविच्य निश्चिनोतु । यो जनः किञ्चन दिनं विशेषं
मन्यते स प्रभुभक्त्या तन् मन्यते, यश्च जनः किमपि दिनं विशेषं
न मन्यते सेऽपि प्रभुभक्त्या तन्न मन्यते ; अपरञ्च यः सर्वाणि
भक्त्यद्व्याणि भुक्ते स प्रभुभक्त्या तानि भुक्ते यतः स ईश्वरं धन्यं
वक्ति, यश्च न भुक्ते सेऽपि प्रभुभक्तैव न भुज्ञान ईश्वरं धन्यं ब्रूते ।
- ७ अपरम् अस्माकं कश्चित् निजनिमित्तं प्राणान् धारयति निज-
८ निमित्तं विषयते वा तन्न ; किन्तु यदि वयं प्राणान् धारयामस्तर्हि
प्रभुनिमित्तं धारयामः, यदि च प्राणान् व्यजामस्तर्हि प्रभुनिमित्तं
९ व्यजामः, अतएव जीवने मरणे वा नयं प्रभोरेवास्तुहे । यतो
जीवन्तो मृताश्वेष्यभयेषां लोकानां प्रभुत्प्राप्यर्थं खीष्टो मृत
१० उत्थितः पुनर्जीवितश्च । किन्तु तं निजं भातरं कुतो दूषयसि ?
तथा तं निजं भातरं कुतस्तुर्हं जानामि ? खीष्टस्य विचारमिंहानस्य
- ११ समुखे सर्वैरस्माभिरुपस्यातव्यं; यादृग्ं लिखितम् आस्ते,
परेणः शपथं कुर्वन् वाक्यमेतत् पुरावदत् ।
सर्वो जनः समीपे मे जानुपातं करिष्यति ।
जिङ्गैकैका तयेश्वस्य निम्नलं स्तोकगिष्ठति ।
- १२ अतएव ईश्वरममीपेऽस्माकम् एकैकजनेन निजा कंथा कथयितश्च ।
- १३ इत्यं सति वयम् अद्यागम्य परस्परं न दूषयन्तः खभातु र्विष्वो
- १४ आघातो वा यत्र जायेत तादृशीमीहां कुर्वहे । किमपि वस्तु
स्वभावतो नाशुचि भवतीत्यहं जाने तथा प्रभुना यीशुखीष्टेनापि
- निश्चितं जाने, किन्तु यो जनो यद् द्रष्टव्यं अपवित्रं जानीते तस्य
- १५ कृते तद् अपवित्रम् आस्ते । अतएव तव भक्त्यद्व्येण तव भाता

यदि शोकान्वितो भवति तर्हि तं भ्रातरं प्रति प्रेष्ठा नाचरसि ।
खीष्टो यस्य क्षेत्रे स्वप्राणान् व्यचितवान् तं निजेन भक्ष्यद्रथेण तं
न नाशय । अपरं युद्धाकम् उत्तमं कर्म निन्दितं न भवतु । १६
भक्ष्यं पेयस्येश्वरराज्यस्य मारो नहि, किन्तु धार्मिकता शान्तिस्थ १७
पवित्रेणात्मना जात आनन्दस्थ । एतैर्या जनः खीष्टं सेवते, स १८
एवेश्वरस्य तुष्टिकरो मनुष्यैश्च सुख्यात । अतएव येनास्माकं सर्वेषां १९
परस्परम् ऐक्यं निष्ठा च जायते तदेवासामि र्यतितव्यं । भक्ष्यार्थम् २०
ईश्वरस्य कर्मणो हानि मा जनयत ; सर्वं वस्तु पवित्रमिति सत्यं
तथापि यो जनो यद् भुक्ता विज्ञं लभते तदर्थं तद् भद्रं नहि ।
तत्र मांसभक्षणसुरापानादिभिः क्रियाभि र्यदि तत्र भ्रातुः पाद- २१
स्वलग्नं विज्ञो वा चाच्छत्यं वा जायते तर्हि तद्गोजनपानयोस्यागो
भद्रः । यदि तत्र प्रत्ययस्तिष्ठति तर्हीश्वरस्य गोचरे स्वान्तरे तं २२
गोपय ; यो जनः स्वमतेन स्वं दोषिणं न करोति स एव धन्यः ।
किन्तु यः कश्चित् संशय भुक्तेऽर्थात् न प्रतीत्य भुक्ते, स एवावश्यं २३
दण्डार्हो भविष्यति, यतो यत् प्रत्ययं नहि तदेव पापमयं
भवति ।

१५ पञ्चदशीअध्यायः ।

१ दुर्ब्लस्त्रोकानाम् उपकारकरणावश्यकता च सर्वविश्वामिनो भ्रातर इत्यादेषः
१४ रोमिणां समोपं गन्तुं पौलस्य प्रतिश्वा ६० निजायं प्रार्थयनमधितेभ्यो
गिरेदनच ।

बलवद्धिरस्माभि दुर्ब्लसानां दौर्ब्लत्यं सोढव्यं न च स्वेषाम् १
इष्टाचार आचरितव्यः । अस्माकम् एकैको जनः स्वसमीपवासिनो २
शितायें निष्ठार्थत्वं तस्यैकेष्टाचारम् आचरतु । यतः खीष्टोऽपि ३
निजेष्टाचारं नाचरितवान्, यथा लिखितम् आस्ते,

लक्ष्मिन्दकगणस्यैव निन्दाभि र्विन्दितोऽस्यहं ।

४ अपरस्य वयं यत् सहिष्णुतामान्वयनयो र्बनकेन ज्ञात्वेण प्रत्याहार्ता ।

सभेमुहि तत्त्विभिन्नं पूर्वकाले लिखितानि सर्ववचनान्वयस्माकम् ।

५ उपदेशार्थमेव लिलिखिरे । सहिष्णुतामान्वयनयोराकरो य ईश्वरः ।

६ एवं करोतु यत् प्रभु योग्युत्रीष्ट इव युआकम् एकजनोऽन्य-

७ बनेन साहृद्यम् भनम् ऐक्यम् आचरेत्; यूयस्य सर्वं एकचित्ता भूत्वा ।

८ सुखैकेनेवास्तप्रभुयीशुखीष्टस्य पितुरीश्वरस्य गुणान् कीर्त्येत ।

९ अपरम् ईश्वरस्य महिमः प्रकाशार्थं स्त्रीष्टो यथा युआन् प्रत्यग्रहात् ।

१० तथा युआकमयेको जनोऽन्यजनं प्रतिग्रहातु ।

११ ईश्वरस्य सत्यता पिपुलघान् प्रति तस्य प्रतिज्ञा च यत् ।

१२ प्रामाण्यं गच्छेत् तस्य दयालुलाच परजातीया यद् ईश्वरस्य गुणान् ।

१३ कीर्त्येयुक्तदर्थं यीशुः स्त्रीष्टस्त्वक्क्षेदनियमस्य निष्ठोऽभवद् इत्यहं ।

१४ वदामि । यथा लिखितम् आसे,

अतोऽहं सम्मुखे तिष्ठन् भिन्नदेशनिवासिनां ।

१५ स्तुवस्त्वां परिगास्यामि तत्र नान्नि परेश्वर ॥

१० अपरमपि लिखितम् आसे,

१६ हे परजातयो यूयं समं नन्दत तज्जनैः ।

१७ पुनस्य लिखितम् आसे,

१८ हे सर्वदेशिनो यूयं धन्यं ब्रूत परेश्वरं ।.

१९ हे तदीयमरा यूयं कुरुध्यते तप्रशंसनं ॥

२० १२ अपर यीशायाहेऽपि लिलेखः ।

२१ यीश्वरस्य तु यत् मूलं तत् प्रकाशियते तदा ।

२२ सर्वजातीयमुण्डास्य श्रावकः समुद्रेष्वति ।

२३ तत्राम्बदेशिलोकैश्च प्रत्याशा प्रकरिष्यते ॥

अतएव यूयं पवित्रस्यात्मनः प्रभावाद् यत् सम्पूर्णं प्रत्याशां १३
क्षम्यत्वे तदर्थं तप्रत्याशाजनक ईश्वरो विश्वासेन युशान् ग्राम्या-
नन्दाभ्यां सम्पूर्णान् करोतु ।

हे भ्रातरो यूयं मङ्गवयुक्तः सर्वप्रकारेण ज्ञानेन च सम्पूर्णाः १४
परस्यरोपदेशे च तत्परा इत्यहं निश्चितं जानामि, तथाप्यहं यत् १५
प्रगत्यातरो भवन् युशान् प्रवेधयामि तस्यैकं कारणमिदं । पर- १६
जातीयाः पवित्रेणात्मनः पावितनैवेष्ट्यरूपा भूत्वा यद् गाह्या
भवेयुत्सन्निमित्तमहम् ईश्वरस्य सुसंवादं प्रचारयितुं परजातीयानां
मष्टे यीशुरुद्धीष्टैन मम साधाकरणस्य कारणम् आस्ते । परजाती- १७
यान् आज्ञायाहिणः कर्तुं खीष्टो वाकेन क्रिया च, आश्वर्य-
स्त्रक्षणैस्त्रिवक्तियाभिः पवित्रस्यात्मनः प्रभावेन च यानि कर्माणि १८
मया साधितवान्, केवलं तान्येव विनाश्य कस्यचित् कर्मणो १९
वर्णनां कर्तुं प्रगत्यो न भवामि । तस्मात् आ यिष्ठशालेम
इस्तूरिकं यावत् सर्वत्र खीष्टस्य सुसंवादं प्राचारयं । अन्येन निचि- २०
तरयां भित्तावहं यन्म निचिनोमि तम्भित्तं यत्र यत्र स्थाने
खीष्टस्य नाम कहापि केनापि न ज्ञापितं तत्र तत्र सुसंवादं प्रचार-
यितुम् अहं यते । यादृशं सिखितम् आस्ते, २१

यै वार्ता तस्य न प्राप्ता दर्शनं तैसु लक्ष्यते ।

यैश्च नैव रुतं किञ्चित् बोद्धुं शत्यन्ति ते जनाः ॥
तस्माद् युशस्तमीणगमनाद् अहं मुहुर्भुज्ज निर्वारितोऽभवं । किञ्चि- २२
दानीम् अत्र प्रदेशेषु मया न गतं स्थानं किमपि नावशिष्यते २३
युशस्तमीपं गन्तुं बङ्गवस्तरानारभ्य मामकीनाकाङ्क्षा च विद्यते
इति हेतोः स्यानिधादेशगमनकाले २४ युशस्तमीयेन गच्छन् युशान् २४

आलोकिष्य, ततः परं युश्मत्सम्भाषणेन दृप्ति परिस्त्रय तदेशगमनार्थं
 १५ युश्माभि विसर्जयिष्य, ईदृशी मदीया प्रत्याशा विद्यते । किञ्
 २६ साम्प्रतुं पवित्रलोकानां सेवनाय यिष्ठशालेमनमरं प्रजामि । यतो
 यिष्ठशालेमनस्थपवित्रलोकानां मध्ये ये दिविद्रा अर्थिश्राणेन तानु-
 पकन्तुं माकिदनियादेशीया आखायादेशीयाश्च लोका ऐच्छ ।
 २७ एषा तेषां बदिष्चा यतस्ते तेषाम् चक्षिणः सन्ति यतो इतेः
 परजातीय येषां परमार्थस्थांश्चिनो जाता ऐहिकविषये तेषामुप-
 २८ कारस्तैः कर्त्तव्यः । इतो मया तत् कर्म साधयित्वा तस्मिन् फले
 २९ तेभ्यः समर्पिते युश्मनाधेन त्यानियादेशो गमिष्यते । युश्मसमीपे
 ममागमनसमये खीष्टस्य सुमंवादस्य पूर्णवरेण सम्बलितः मन् अद्दम्
 आगमिष्यामि इति मया ज्ञायते ।

३० हे भ्रातृगण प्रभो यीशुर्गीष्टस्य नान्ना पवित्रस्यात्मनः प्रेत्वा
 ३१ च विनयेऽहं यिष्ठदादेशस्यानाम् अविश्वासिलोकानां करेभ्यो यदस्तु
 रचां लभेय मर्दीयैतेन सेवनकर्मणा च यद् यिष्ठशालेमन्याः पवित्र
 ३२ लोकामुष्येयुः, तदर्थं यूयं मत्तत ईश्वराय प्रार्थयमाणां यतक्ष्ये
 तेनाद्दम् ईश्वरेच्छया सानन्दं युश्मसमीपं गता युश्माभिः सहितः
 ३३ प्राणान् आप्यायितुं पारयिष्यामि । शान्तिदायक ईश्वरो युश्माकं
 सर्वेषां सज्जां भृत्यात् इति ।

१६ षोडशोऽध्यायः ।

- १ पौष्ट्रस्य कैवीप्रर्गसापञ्चं बडोमिलोकानां नमस्कारपूर्व १० तात्र प्रति
 पौष्ट्रस्योपदेशः ११ पौष्ट्रस्य सर्विलोकानां नमस्कारपूर्वपूर्व १५ मडलनिमित्तम्
 ईश्वरस्य धन्यवदनष्ट ।
- २ किंकीयानगरीयमण्डल्याः परिचारिका या फैवीनामिकाभ्याकं
 ३ धर्मभगिनी तस्याः क्षतेऽहं युश्मान् निषेदयामि, यूयं तां प्रभु-
 माश्रितां विज्ञाय तस्या आतिथ्यं पवित्रलोकाह्वृकुरुष्टं, युश्मत्स्तस्या

य उपकारो भवितुं शक्नोति तं कुरुध्वं, यस्मात् तथा बह्नां मम
चोपकारः स्त्रातः । अपरस्त्रीष्टस्य यीश्वाः कर्मणि मम सहकारिणौ ३
मम प्राणरक्षार्थस्त्रीष्टस्य पर्णकृतवन्नौ यौ प्रिक्षिलाक्षिलौ तौ
मम नमस्कारं ज्ञापयध्वं । ताभ्याम् उपकाराप्तिः केवलं मया ४
स्त्रीकर्त्तव्येति नहि परजातीयाभिः सर्वमण्डलीभिरपि । अपरस्त्री ५
तथो गंडे स्थितान् मण्डलीलोकान् मम नमस्कारं ज्ञापयध्वं ।
तदद्व आश्रियादेशे खीष्टस्य पते प्रथमजातफलखरूपो य इपेनित-
नामा मम प्रियबन्धुस्तमपि मम नमस्कारं ज्ञापयध्वं । अपरं बज्ज- ६
असेषास्त्रान् असेवत या मरियम् तामपि नमस्कारं ज्ञापयध्वं ।
अपरस्त्री प्रेरितेषु ख्यातकीर्तीं मदये खीष्टाश्रितौ मम स्तजातीयौ ७
सहवन्दिनौ च यावान्नीकूयनियौ तौ मम नमस्कारं ज्ञापयध्वं ।
तथा प्रभौ मतियतमम् आम्जियमपि मम नमस्कारं ज्ञापयध्वं । ८
अपरं खीष्टसेवायां मम सहकारिणम् ऊर्बाणं मम प्रियतमं ९
स्ताखुश्च मम नमस्कारं ज्ञापयध्वं । अपरं खीष्टेन परीचितम् १०
आपिक्षिं मम नमस्कारं वदत, आरिष्टवूलस्य परिजनांश्च मम
नमस्कारं ज्ञापयध्वं । अपरं मम ज्ञातिं हेरोऽदियोनं मम नमस्कारं ११
वदत, तथा नार्किसस्य परिवाराणां मध्ये ये प्रभुमाश्रितास्त्रान् मम
नमस्कारं वदत । अपरं प्रभोः सेवायां परिश्रमकारिणौ त्रुफेनाचु- १२
फोषे मम नमस्कारं वदत, तथा प्रभोः सेवायाम् अत्यन्तं परिश्रम-
कारिणी या प्रिया पर्षिसां नमस्कारं ज्ञापयध्वं । अपरं प्रभोर- १३
भिरुचितं रुफं मम धर्ममाता या तस्य माता तामपि नम-
स्कारं वदत । अपरम् असुक्तं जिगोनं इर्मं पात्रवं हर्षिम् एतेषां १४
मङ्गिभावगणश्च नमस्कारं ज्ञापयध्वं । अपरं फिललगो यूलिया १५
नीरियस्तस्य भगिन्यलुम्पा चैतान् एतैः साद्दृश्य आवन्तः पवित्रलोका

- १६ आमते तानपि नमस्कारं ज्ञापयन्वं । यूयं परस्यरं पत्रिचुम्बनेन
नमस्कुरव्यं । खीष्टस्य मण्डलीगणे युश्मान् नमस्कुरुते ।
- १७ हे भ्रातरो युश्मान् विनयेऽहं युश्माभि र्या शक्त्वा सभा ताम् अति-
क्रम्य ये विष्वेदान् विज्ञांश्च कुर्वन्ति तान् निश्चिनुत तेषां मङ्गवर्ज-
१८ यत् च । यतस्तादृशा लोका अस्माकं प्रभो र्याशुद्धीष्टस्य दासा इति
नहि किन्तु खोदरस्यैव दासाः । अपरं प्रणयवचने मंधुरवाक्यैश्च
१९ मरललोकानां मनांसि मोहयन्ति । युश्माकम् आज्ञायाहितं सर्वत्र
रवें झातं ततोऽहं युश्मासु सानन्दोऽभवं तथापि यूयं यत् सद्ज्ञानेन
२० ज्ञानिनः कुज्ञाने चातत्परा भवेतेति ममाभिलाषः । अधिकन्तु
ज्ञानिदायक ईश्वरः शैतानम् अविलम्बं युश्माकं पदानाम् अधो
मर्दिष्यति । अस्माकं प्रभु र्याशुद्धीष्टा युश्माम् प्रसादं क्रियात् । इति ।
- २१ मम सहकारी तीमर्थियो मम ज्ञातयो लूकियो यामोन्
२२ चेसिपात्रस्येमे युश्मान् नमस्कुर्वन्ति । अपरम् एतत्पत्रलेखकसुर्जित-
२३ यनामाहमपि प्रभा नाम्ना युश्मान् नमस्करोमि । तथा कृत्त-
मण्डल्या मम चातिथ्यकारी गायो युश्मान् नमस्करोति । अपरम्
एतन्नगरस्य धनरक्तक ईरासुः कार्त्तनामकस्यैको भ्राता तावपि
२४ युश्मान् नमस्कुरुतः । अस्माकं प्रभु र्याशुद्धीष्टा युश्मासु सर्वेषु
प्रसादं क्रियात् । इति ।
- २५ पूर्वकालिकयुगेषु प्रच्छक्षा या मन्त्रणाधुना प्रकाशिता भूत्वा
भाववादिलिखितयन्यगणस्य प्रमाणाद् विश्वासेन गहणार्थं मदातन-
२६ स्येश्वरस्याज्ञया सर्वदेशीयलोकान् ज्ञायते, तस्या मन्त्रणाया ज्ञानं
लब्ध्वा मया यः सुसंवादो योशुद्धीष्टमधि प्रस्तार्यते, तदमुसाराद्
२७ युश्मान् धर्मे सुस्थिरान् कर्तुं सुमर्थो योर्जदितीयः सर्वज्ञ ईश्वरस्तस्य
धन्यवादो योशुद्धीष्टेन सन्तानं भृयात् । इति ।

करिन्थनः प्रति पौलस्य प्रथमं पत्रं ।

१ प्रथमोऽध्यायः ।

१ महासाचरणं ४ करिन्थीयलोकानाम् अनुग्रहीतवेन पौलस्य धन्वादः १०
अग्रेष्यतात् तात् प्रति भर्त्येन १५ सुसंवादीयगणानां प्रशंसा १६ तेनाज्ञान-
शुद्धलोकानां परिचारम् ईश्वरस्य महिनः प्रकाशितवतः ।

यावत्तः पवित्रा लोकाः स्वेषाम् अस्माकम् वंसतिस्यानेष्वस्माकं १
प्रभो यीश्वरोः ख्रीष्टस्य नाम्ना प्रार्थयन्ते तैः सद्वाहृतानां ख्रीष्टेन
यीशुना पवित्रीकृतानां लोकानां या ईश्वरीयमण्डली करिन्थनगरे २
विद्यते तं प्रतीश्वरस्येच्छयाहृतो यीशुख्रीष्टस्य प्रेरितः पौलः साम्यि-
निनामा भ्राता च पत्रं लिखति । अस्माकं पित्रेश्वरेण प्रभुना यीशु- ३
ख्रीष्टेन च प्रसादः शान्तिस्य युग्मभ्यं दीयतां ।

ईश्वरो यीशुख्रीष्टेन युश्मान् प्रति प्रसादं प्रकाशितवान् ४
तस्मादहं युग्मन्निमित्तं सर्वदा मदीयेश्वरं धन्यं वदामि । ख्रीष्ट- ५
सम्बन्धीयं साक्षं युश्माकं मध्ये येन प्रकारेण सप्रमाणम् अभवत् तेन ६
यूयं ख्रीष्टात् सर्वाधिकृताज्ञानादीनि सर्वधनानि लभ्यवन्तः । ततो- ७
इस्तप्रभो यीशुख्रीष्टस्य पुनरागमनं प्रतीक्षमाणानां युश्माकं कस्यापि ८
वरस्याभावो न भवति । अपरम् अस्माकं प्रभो यीशुख्रीष्टस्य दिवसे ९
यूयं अनिर्द्वाषा भवेत तदर्थं सएव यावदत्तं युश्मान् सुखिरान् १०
करिष्यति । य ईश्वरः स्वपुचस्यास्तप्रभो यीशुख्रीष्टस्यांश्चिनः कर्तुं ११
युश्मान् आहृतवान् स विश्वसनीयः ।

हे भातरः, अस्माकं प्रभुयीशुख्रीष्टस्य नाम्ना युश्मान् विनयेऽहं १०
सर्वे युश्माभिरेकरूपाणि वाक्यानि कथन्तां युश्मन्धे भिन्नसङ्गाता

११ न भवन्तु मनोविधारयोरैकेन युग्माकं सिद्धुत्वं भवतु । हे मम
भातरो युग्ममध्ये विवादा जाता इति वाच्चामहं क्लोयाः परिजनै
१२ र्षापितः । ममाभिप्रेतमिदं युग्माकं कश्चित् कश्चिद् वदति पौलस्य
शिष्योऽहम् आपक्षोः शिष्योऽहं कैफाः शिष्योऽहं खीष्टस्य शिष्योऽहं-
१३ मिति च । खीष्टस्य किं विभेदः कृतः ? पौलः किं युग्मत्वाते कुशे
१४ हतः ? पौलस्य नान्ना वा यूयं किमवृगाहिताः ? क्लिष्टगायौ विना
युग्माकं मध्येऽन्यः कोऽपि मया नावगाहित इति हेतोऽरहम् ईश्वरं
१५ धन्वं वदामि । एतेन मम नान्ना मानवा मयावगाहिता इति वक्तुं
१६ केनापि न शक्यते । अपरं स्तिकानस्य परिजना मयावगाहितास्त-
दन्वः कश्चिद् यन्नयावगाहितस्तदहं न वेद्यि ।

१७ खीष्टेनाहमवगाहयितुं न प्रेरितः किञ्च सम्बादस्य प्रचारार्थमेव;
सोऽपि वाक्पृतुतया मया न प्रचारितयाः, यत्स्तथा प्रचारिते खीष्टस्य
१८ कुशे स्त्र्युः फलहीनो भवियति । यतो हेतो र्ये विनश्यन्ति ते तां
कुशस्य वाच्चां प्रलापमिव मन्यन्ते किञ्च परिचाणं लभमानेष्वसासु
१९ सा ईश्वरायशक्तिस्त्रृप्या । तस्मादित्यं लिखितमास्ते,
ज्ञानवतान्तु यत् ज्ञानं तन्मया नाशयियते ।

विलोपयित्यते तद्दृ बुद्धि बुद्धिमतां मया ॥

२० ज्ञानी कुन्त ? ग्रांत्वाध्यापको वा कुन्त ? इहलोकस्य विचारतयरो वा
२१ कुन्त ? इहलोकस्य ज्ञानं किमीश्वरेण मोहीकृतं नहि? ईश्वरस्य ज्ञानाद्
इहलोकस्य मानवाः स्वज्ञानेनेश्वरस्य तत्त्वबोधां न प्राप्तवन्नस्तमाद्
ईश्वरः प्रचाररूपिणा प्रसादेन विशासिनः परिचातुं रोचितवान् ।
२२ यिन्द्रदीयस्तोका लक्षणानि दिवृचित्ति परजातीयस्तोकामु विद्यां
२३ स्मगयन्ते, वयस्तु कुशे हतं खीष्टं प्रचारद्वामः । तस्य प्रचारो यिन्द्र-
२४ दीयैर्विन्द्र इव परज्ञमतीयैष प्रलाप इव मन्यते, किञ्च यिन्द्रदीयानां

परजातीयागांच मध्ये ये आहतासेषु स खीष्ट ईश्वरीयशक्तिरि-
वेश्वरीयज्ञानमिव च प्रकाशते । यत ईश्वरे यः प्रलाप आरोप्यते २५
स मानवातिरिक्तं ज्ञानसेव यत्तदौर्बल्यम् ईश्वर आरोप्यते तत्
मानवातिरिक्तं बलमेव ।

हे भ्रातरः, आहतयुश्मद्गणो युआभिरालोक्यतां तन्मध्ये सांसा- २६
रिक्षानेन ज्ञानवन्तः पराकृमिणो वा कुलीना वा बहवो न,
वद्यन्ते । यत ईश्वरो ज्ञानवतस्त्वपर्यितुं मूर्खसेकान् रोचितवान् २७
बलानि च तपयितुम् ईश्वरो दुर्बलान् रोचितवान् । तथा वर्त्तमान- २८
सेकान् संस्थितिभ्रष्टान् कर्तुम् ईश्वरो जगतेऽपकृष्टान् हेयान्
प्रवर्त्तमानंसाभिरोचितवान् । तत ईश्वरस्य साक्षात् केनायात्मज्ञात्या २९
त कर्त्तव्या । युद्यम्ब तस्मात् खीष्टे चीजौ संस्थितिं प्राप्तवन्तः स ३०
ईश्वराद् युआकं ज्ञानं धार्मिकत्वं पवित्रत्वं सुक्रियं जाता । अतएव ३१
यद्दृ लिखितमाले तद्वत्,

यः कश्चित् स्माधमानः स्यात् स्माधतां प्रभुना स हि ।

२ द्वितीयोऽध्यायः ।

१ पौलस्य सुसंवादप्रकाशनं वाक्पट्टताया विद्यायाच निपुणतात् न जातं
२ किञ्चु सांसारिकज्ञानात् अष्टं यद् ईश्वरीयज्ञानं सेन सुसंवादप्रशारवद्ध ।

हे भ्रातरो युश्मसमीपे ममांगमनकालेऽहं वकृताया विद्याया १
या नैपुण्येनेश्वरस्य साक्ष्यं प्रसारितवान् तवद्विः; यतो यीज्ञुर्ग्रीष्ट २
तस्य कुशे हतवद्धविना नान्यत् किमपि युक्त्याद्ये ज्ञापयितुं
विहितं बुद्धवान् । अपरस्तीति दौर्बल्यभीतिकम्ययुक्तो युआभिः ३
शर्वमासं । अपरं युआकं विश्वासो यत् मानुषिकज्ञानस्य फलं न ४
भवेत् किन्त्वीश्वरीयशक्तेः फलं भवेत् तदर्थं मम वकृता मेदीय- ५

प्रचारसु मानुषिकज्ञानस्य मधुरवाक्यसम्बलितौ जासर्वा किञ्चात्मनः
शकेष्व प्रमाणयुक्तावास्त्रा ।

६ वृद्धं ज्ञानं भाषामहे तस्य मिद्दुलोकैर्ज्ञानमिव मन्यते,
तद्दिलोकस्य ज्ञानं नहि, इहलोकस्य नश्वराणाम् अधिपतीनां वा
७ ज्ञानं नहि; किन्तु कालावस्थायाः पूर्वस्माद् यत् ज्ञानम् अस्माकं
विभवार्थम् ईश्वरेण निश्चित्य प्रच्छब्दं तत्त्वगूढम् ईश्वरीयं ज्ञानं
८ प्रभाषामहे। इहलोकस्याधिपतीनां केनापि तत् ज्ञानं न सर्वं,
९ तज्ज्ञे सति ते प्रभावविश्विष्टं प्रभुं कुर्वे नाहनिष्ठन्। तद्विलिखितमास्ते,
नेत्रेण कापि नो दृष्टं कर्णेनापि च न श्रुतं ।

मनोमध्ये तु कस्यापि न प्रविष्टं कदापि यत् ।

१० ईश्वरे प्रीथमाणानां कृते तत् तेन मस्तुतैः ।

१० अपरमीश्वरः स्वात्मना तदस्माकं साक्षात् प्राकाशयत्; यत्
आत्मा सर्वसेवानुभवते तेन चेष्टस्य मर्कतत्त्वमपि दुष्टते ।

११ मनुजस्यानां यमात्मानं विना केन मनुजेन तस्य मनुजस्य
तत्त्वं बुधते? तददीश्वरस्यात्मानं विना केनापीश्वरस्य तत्त्वं

१२ न बुधते। वयस्तेहलोकस्यात्मानं सभ्यवन्तस्तत्त्वहि किन्त्वीश्वर-
स्यैवात्मानं सभ्यवन्तः, ततो हेतोरीश्वरेण स्वप्रसादाद् अस्मभ्यं

१३ यद् यद् दन्तं तद्वर्ष्म् अस्माभिर्ज्ञातुं शक्यते। तत्त्वात्माभि-
र्मानुषिकज्ञानस्य वाक्यानि शिचित्वा कथ्यत इति नहि किञ्चा-
त्मतो वाक्यानि शिचित्वात्मिकैर्वाक्यैरात्मिकं भावं प्रकाशयद्द्विः

१४ कथ्यते। प्राणी मनुष्य ईश्वरीयात्मनः शिङ्गां न गृह्णाति यत्
आत्मिकविचारेण सा विचार्यते हेतोः स' तां प्रलापमिक

१५ मन्यते त्रीद्वृश्वं न शक्नोति। आत्मिको मानवः सर्वाणि
१६ विचारयति किन्तु स्थेयं केनापि न विच्छयते। यत् ईश्वरस्य

मनो ज्ञात्वा तसुपदेषु कः शक्नोति ? किन्तु ख्रीष्टस्य मनोऽसामि
र्त्यं ।

इ तृतीयोऽध्यायः ।

१ सांसारिकते इर्षनं ५ प्रभुं विना मेयकल्य कर्मणो मध्यात्म १० प्रभो लोका
ईश्वरस्य मन्दिरस्तपास्तेषां श्रुचिलक्षतज्ञस्योरावश्यकता च ।

हे भातरः, अहमात्मिकैरिव युआभिः समं सम्भाषितुं नाशकवं १
किन्तु शारीरिकाचारिभिः ख्रीष्टधर्मे शिष्टात्मैश्च जर्मैरिव युआभिः
सह समभाषे । युआन् कठिनभक्ष्यं न भोजयन् दग्धम् अपाययं २
यतो यूयं भक्ष्यं यहीतुं तदा नाशकुत इदानीमपि न शक्यु,
यतो हेतोरधुनापि शारीरिकाचारिण आधे । युश्मन्धे मातस्य- ३
विवादभेदा भवन्ति ततः किं शारीरिकाचारिणो नाधे मानु-
षिकमर्गेण च न चरथ ? पौलसाहमित्याप्नोरहमिति वा ४
यदावयं युआकं कैश्चित् कैश्चित् कथते तस्माद् यूयं शारीरिका-
चारिण न भवथ ?

पौलः कः ? आपकु वा कः ? तौ परिचारकमात्रौ तयो- ५
रेकैकसौ च प्रभु यादृक् फलमददात् तदत् तयोर्दारा यूयं
विश्वासिनो जाताः । अहं 'रोपितवान् आपकुश निषिकवान् ६
ईश्वरस्यावर्द्धयत् । अतो रोपियित्वेकारावमारौ वर्द्धयितेश्वर एव ७
सारः । रोपियित्वेकारौ च समौ तयोरेकैकश्च स्वअमयोग्यं ८
स्वेतनं लस्थते । आवामीश्वरेण सह कर्मकारिणौ, यूयमीश्वरस्य ९
चेत्रमीश्वरस्य निर्भितिश्च । ईश्वरस्य प्रसादात् मया यत् पदं १०
सञ्च तस्मात् ज्ञानिना गृहकारिणेव मया भित्तिमूर्त्त्वा प्राप्तं
तदुपरि चान्येन निर्भीयते । किन्तु येन यन्निचीयते तत्

११ तेन विविच्यतां । यतो यीशुख्रीष्टपं यद् भिज्ञिमूलं स्थापितं ।
 १२ तदन्यत् किमपि भिज्ञिमूलं स्थापयितुं केनापि न शक्यते । एत-
 द्विज्ञिमूलस्थोपरि यदि केचित् स्वर्णचूप्यमणिकाष्ठटणनलान् निचि-
 १३ च्छन्ति, तर्श्यकैकस्य कर्म प्रकाशिष्यते यतः स दिवसस्त् प्रकाश-
 यिष्यति । यतो हेतोस्तेन दिवसेन वक्त्रिमर्यनोदेतस्य तत् एकैकस्य
 १४ कर्म कौडृशमेतस्य परीक्षा वक्त्रिना भविष्यति । यस्य निच्छयनरूपं
 १५ कर्म स्थान्तु भविष्यति स वेतनं लाप्यते । यस्य च कर्म धृष्ट्यते
 तस्य चति र्भविष्यति किन्तु वक्त्रे निर्गतजन इव स स्यं परिचाणं
 प्राप्यति ।

१६ यूयम् ईश्वरस्य मन्दिरं युश्मन्त्ये चेश्वरस्यात्मा निवसतीति
 १७ किं न जानीय ? ईश्वरस्य मन्दिरं येन ज्ञानाश्रयते सोऽपीश्वरेण
 विनाशिष्यते यत् ईश्वरस्य मन्दिरं पवित्रमेव यूयं तु तत्त्वन्दिरम्
 १८ आध्ये । कोऽपि स्तं न वद्यतां । युश्माकं कस्यन चेदिहलोकस्य
 ज्ञानेन ज्ञानवानहमिति बुधते तर्हि स यत् ज्ञानी भवेत् तदर्थं
 १९ मूढो भवतु । यस्मादिहलोकस्य ज्ञानम् ईश्वरस्य साक्षात् मूढत्वमेव ।
 एतस्मिन् लिखितमण्यास्ते,

तोक्षणं या ज्ञानिनां बुद्धिस्थां तान् धरतीश्वरः ।
 २० पुनश्च । ज्ञानिनां कल्पना वेत्ति पूर्वमेघो निरर्थकाः ।
 २१ अतएव कोऽपि मनुजैरप्त्वानं न ज्ञाधतां यतः सर्वाणि युश्माक-
 २२ मेव, पौल वा आपस्त्रो र्वा कैफा वा जगद् वा जीवनं वा मरणं
 २३ वा वर्तमानं वा भविष्यदा' सर्वाण्येव युश्माकं, यूयम् ख्रीष्टस्य,
 ख्रीष्टेश्वरस्य ।

४ चतुर्थोऽध्यायः ।

१ जीष्णु सेवकानां भाषागाराथस्तत्र ५ तेषां दुःखं ताडना च १४ तेषामनुग्रह-
भित्त्यावश्यकत्वं १५ करिश्चनः प्रति पौष्ट्य भृथमवाक्यानि च ।

खोका अस्मद् खीष्णु परिचारकान् ईश्वरस्य निगृह्वाक्य- १
अभ्यस्थाप्त्यर्थात् मन्यन्ता । किञ्च धनाभ्युच्छेण विश्वसनीयेन भवि- २
त्यमेतदेव लोकै र्याच्छते । अतो विचारयद्वि र्युशाभिग्रन्थैः कैश्चिन् ३
मनुजे वा भम परीक्षणं मयातीव लघु मन्यते ४ हमस्यात्मानं न ५
विचारयामि । मया किमप्यपराद्भुमित्यहं न वेद्धि किञ्चेतेन ६
भम निरपराधत्वं न निष्ठीयते प्रभुरेव भम विचारयितात्ति । अत ७
उपयुक्तमयात् पूर्वम् अर्थतः प्रभोरागमनात् पूर्वं युशाभि-
र्विचारो न क्रियतां । प्रभुरागत्य तिभिरेण प्रच्छन्नानि सर्वाणि ८
दीपयिष्यति मनसां मन्त्रणात् प्रकाशयिष्यति तस्मिन् समय-
ईश्वराद् एकैकस्य प्रधंसा भविष्यति ।

हे भातरः सर्वाणेतानि मयात्मानम् आपल्लुज्ञोदित्य कवि- १
तानि वस्तैत् कारणं यूयं यथा शास्त्रीयविधिमतिक्रम्य मानवम्
अतीव नादरिष्यध्य ईत्यस्त्रैकेन वैपरीत्याद् अपरेण न स्माधिष्यध्य २
एतादृशीं शिक्षामावयोर्दृष्टान्तात् लस्यध्ये । अपरात् कस्त्वां विशेष-
यति? तु यथं यत्र इत्तं तादृशं किं धारयसि? अदत्तेनेव इत्तेन
वसुना कुतः साधसे? इदानीमेव यूयं किं वृप्ता लभ्यना वा? ४
अस्मास्त्रविद्यमानेषु यूयं किं राजलपदं प्राप्ताः? युश्माकं राजत्वं
मयाभिलक्षितं यतसेन युश्माभिः सह वयमपि राज्यांश्चिनो भवि-
आमः । ग्रेतिता वेयं ग्रेषा हलव्यास्त्रेवेश्वरेण निर्दिष्टाः । अतो ५
वयं सर्वलोकानाम् अर्थतः खर्गीयदृष्टानां मानवानाश्च कौतुका-
स्त्रियानि जाताः । खीष्णु छते वयं मूढः किञ्चु यूयं खीष्णेन १०

शानिनः, वयं दुष्कला यूयच सबलाः, यूयं समानिता वयस्मा-
११ पमानिताः । वयमद्यापि चुधान्तासृष्टान्तां वस्तव्वीनास्ताडिता.
१२ आश्रम्भरहिताश्च सन्तः कर्मणि स्वकान् व्यापारयन्त्य दःखैः

कालं यापयामः । गहितैरसाभिगशीः कथते दुरीकृतैः सद्वते
१३ निन्दितैः प्रमादते । वयमद्यापि जगतः समार्जनीयोग्या अवस्करा-
द्व एवं मन्यामङ्गे ।

१४ युश्मान् त्रपयितुमहमेतानि लिखामीति नहि किन्तु प्रिया-
१५ त्यजानिव युश्मान् प्रबोधयामि । यतः ख्रीष्टधर्मे यद्यपि युश्माकं

दशमहस्ताणि विनेतारो भवन्ति तथापि बहवो जनका न भवन्ति
१६ यतोऽइमेव सुसंवादेन यीशुर्ख्वाए युश्मान् अजनयं । अतो युश्मान्
१७ वित्तयेऽहं यूयं मदनुगामिनो भवत । इत्थर्थे सर्वासु मण्डलीषु
सर्वत्र ख्रीष्टधर्मयोग्या ये विधयो मयोपदिश्यन्ते तान् यो युश्मान्
सारयित्येवक्षूतं प्रभोः कृते प्रियं विश्वासिनश्च मदीयतनयं
तोमयियं युश्माकं समीपं प्रेषितवानहं ।

१८ अपरमहं युश्माकं समीपं न गमिष्यामीति बुद्धा॑ युश्माकं
१९ कियन्तो लोका गर्वन्ति । किन्तु यदि प्रभोरिच्छा भवति तर्हा-
इमत्रिलम्बं युश्मसमीपमुपस्थाय तेषां दर्पधातानां लोकानां वाचं
२० ज्ञास्यामीति नहि सामर्थ्येव ज्ञास्यामि । यस्माद॑अवरस्य राजवं
२१ वाग्युक्तं नहि किन्तु सामर्थ्युक्तं । युश्माकं का वाञ्छा ? युश्मसमीपे
मया किं दण्डपाणिनां गन्तव्यसुत प्रेमनन्दतात्मयुक्तेन वा ?

५ पञ्चमोऽध्यायः ।

१ एकजनस्य महापातकं १ पुरातनकिञ्चकपुदुलं त्यक्तम् उपदेशः १ महापात-
किनेऽभागुः प्रथमरस्य कथा॒ च ।

२ अपरं युश्माकं मध्ये व्यभिचारो विद्यते॑ रुपं च व्यभिचरसादृशो

यद् देवपूजकानां मध्येऽपि तत्त्वल्लो न विद्यते फलतो युश्माकमेको
अनो विमाहगमनं कुरुत इति वार्ता सर्वच व्याप्ता । तथाच यूयं १
दर्पणाता आध्ये, तत् कर्म येन कृतं स यथा युश्मान्नधाहृ दूरी-
क्रियते तथा शोको युश्माभि ने क्रियते किम् एतत्? अविद्यमाने २
मदीयशरीरे मूमात्मा युश्मान्नधे विद्यते उतोऽहं विद्यमान इव
तत्कर्मकारिणो विचारं निष्ठितवान्, अस्मत्प्रभो यीशुख्वीष्टस्य ३
नामा युश्माकं मदीयात्मनश्च मिलने जाते उप्रस्त्रभो यीशुख्वीष्टस्य ४
शक्तेः साहाय्येन स नरः श्रीरनाशार्थमसाभिः शैतानस्य इस्ते
समर्पयितव्यस्तोऽस्माकं प्रभो यीश्वो र्दिवसे तस्मात्मा रक्षां गन्तुं
शक्त्यति ।

युश्माकं दर्पो न भद्राय यूयं किमेतत्र जानीय, यथा, ५

विकारः कृत्स्नशक्तुनां स्वन्पकिएन जायते ।

यूयं यत् ननीनशक्तुस्त्रृपा भवेत तदर्थं पुरातनं किञ्चम् अव- ६
मार्ज्जत यतो युश्माभिः किञ्चशून्यै भवितव्यं । अपरम् अस्माकं
निष्ठारोत्सवीयमेषगावको यः खीष्टः सेऽस्मदर्थं बलीहतो उभवत् ।
अतः पुरातनकिञ्चेनार्थतो दुष्टाजिघांसारूपेण किञ्चेन नन्नहि ८
किन्तु सारल्यसत्यत्वरूपया किञ्चपूर्णतयासाभिरुत्सवः कर्त्तव्यः ।

व्यभिचारिणां संसर्गी युश्माभि विद्वातव्य इति मया पते ९
लिखितं । किन्त्वैषिकलोकानां मध्ये ये व्यभिचारिणो लोभिन १०

उपद्राविणो देवपूजका वा तेषां संसर्गः सर्वथा विद्वातव्य इति
नहि, विद्वातव्ये सति युश्माभि जंगतो निर्गन्तव्यमेव । किन्तु भाव- ११

वेन विल्लातः कश्चिज्जनो यदि व्यभिचारी लोभी देवपूजको
निन्दको मद्यप उपद्रावी वा भवेत् तर्हि तादृशेन मञ्जवेन मह

भोजनपासेऽपि युश्माभि ने कर्त्तव्ये इत्यधुना मया लिखितं । समाज- १२

वहिःस्थितानां लोकानां विचारकरणे मम क्रेत्रिधिकारः? किन्तु
१३ तदन्तर्गतानां विचारणं युश्माभिः किं न कर्तव्यं भवेत्? वहिः-
स्थानं तु विचार ईश्वरेण कारिष्यते । अतो युश्माभिः स पातकी
समधाद् वहिष्क्रियतां ।

६ पष्टोऽथाग्रः ।

१ आवेदनभिमित्तं करित्यनः प्रति पौलस्य भर्त्यनं ह ईश्वरस्य राज्ये पापिलोबा-
नास् अनधिकारः १५ पवित्रताया आवश्यकता च ।

- १ युश्माकमेकस्य जनस्यापरेण सह विवादे जाते स पवित्रलोकै
विचारमकारयन् किम् अधार्मिक्लोकै विचारयितुं प्रोक्षेते?
- २ जगतोऽपि विचारणं पवित्रलोकै काग्नित एतद् यूयं किं न
जानीय? अतो जगद् यदि युश्माभि विचारयितव्यं तर्हि चुद्र-
३ तमविचारेषु यूयं किमसमर्थाः? दूता अप्यसाभि विचारयिष्यन्त
इति किं न जानीय? अत ऐहिकविषयाः किम् असाभि नै
४ विचारयितव्या भवेयुः? ऐहिकविषयस्य विचारे युश्माभिः कर्तव्ये
५ ये लोकाः मण्डल्यां चुद्रतमास्त एव नियुज्यन्तां । अहं युश्मा-
चपयितुमिच्छन् वदामि युश्माध्ये किमेकोऽपि मनुष्यस्तादृग्
६ बुद्धिमान्वहि यों भावविवादविचारणे समर्थः स्नात? किञ्चेको
भाता भाचान्येन किमविश्वासिनां विचारकाण्णं माचाद् विवदते?
- ७ सुश्रवाध्ये विवादा विचल एतदपि युश्माकं दोषः। यूयं कुतो-
८ ज्यायसहनं चतिसहनं वा श्रेयो न मन्यत्वे? किन्तु यूयमपि
भाद्रनेव प्रत्यन्यायं चतिस्त्र कुरुथ किमेतत्?
- ९ ईश्वरस्य राज्येन्यायकारिणां लोकानामधिकारो नास्येतद्
यूयं किं न जानीय? मा वस्त्रवस्त्रं, ये व्युमिचारिणो देवार्चिनः

पारदारकाः स्तीवदाचारिणः पुर्मैयुनकारिणस्त्वकरा सोभिनो १०
मद्यपा निन्दका उपद्राविणो वा त ईश्वरस्य राज्यभागिनो न
भविष्यन्ति । यूयच्छेवंविधा सोका आस्त किन्तु प्रभो यर्थो ११
र्नाक्षास्त्रादीश्वरस्यात्मना च यूयं प्रकालिताः पाविता धार्मिकी-
कृताश्च ।

मदर्थं सर्वे द्रव्यम् आगतिषिद्धं किन्तु न सर्वे इहतज्ञनकं । १२
मदर्थं सर्वमप्रतिषिद्धं तथाप्यहं कस्यापि द्रव्यस्य वशीकृतो न
भविष्यामि । उदराय भक्ष्याणि भक्ष्येभ्यस्यादरं, किन्तु भक्ष्योदरे १३
ईश्वरेण नाशयिष्यते ; अपरं देहो न व्यभिचाराय किन्तु प्रभवे
प्रभुश्च देहाय । यस्तेश्वरः प्रभुमुत्तापितवान् स स्वशक्त्यासान- १४
एुत्यापयिष्यति । युश्माकं यानि शरीराणि तानि खीष्टस्याङ्गा- १५
नीति किं यूयं न जानीय ? अतः खीष्टस्य यान्यङ्गानि तानि
मयापइत्य वेश्याया अङ्गानि किं कारिष्यन्ते ? तत्र भवतु । यः १६
कश्चिद् वेश्यायाम् आसन्ते स तया सहैकदेहो भवति किं
यूयमेतत्र जानीय ? अतो लिखितमासे, यथा, तौ द्वौ जना-
वेकाङ्गौ भविष्यतः । यश्च प्रभावासन्ते स तेन सहैकात्मा १७
भवति । अतो यूयं व्यभिचारात् पराङ्मुखा भवत । मानवा १८
यान्यन्यानि कलुषाणि कुर्वते तानि वपु नं समाविशन्ति किन्तु
व्यभिचारिणा स्वविष्यहस्य विरुद्धं कस्यापं क्रियते । युश्माकं यानि १९
वपुंषि तानि युश्मदन्तःस्थितस्येश्वरास्त्रभ्यस्य पवित्रस्यात्मनो मन्दि-
राणि यूयच्छ स्वेषां स्वामिनो नाष्टे किमेतद् युश्माभिः न ज्ञायते ?
यूयं मूल्येन क्रीता अतो वपुर्मनोभ्याम् ईश्वरो युश्माभिः पूज्यतां २०
अत ईश्वर एव तयोः स्वामी ।

७ सप्तमोऽथायः ।

१ उदाहीया कथा ८ ज्ञायेषुवेरप्रथमायाः कथा ११ सप्तमस्य कथा १०
निजिनिजपदे वितिकथा १४ अनुदृष्टिकथा १९ कल्याशा विशालकथा
१८ लिखा हिंवि वहनकथा ।

- १ अपरस्य युशाभि मां प्रति यत् पञ्चमलेखि तस्योक्तरमेतत्,
- २ नोवितोऽस्यग्रन् मनुजस्य वरं; किञ्चु घभिचारभयद् एकैकस्य
युसः स्वकीयभार्या भवतु तद्दृ एकैकस्या योषितोऽपि स्वकीय-
- ३ भर्ता भवतु । भार्यायै भर्ता यद्यद् वितरणीयं तद् वितीर्यता
४ तद्दृ भर्तुऽपि भार्याया वितरणीयं वितीर्यता । भार्यायाः
खदेहे स्वत्वं नास्ति भर्तुरेव, तद्दृ भर्तुरपि खदेहे स्वत्वं नास्ति
- ५ भार्याया एव । उपोषणप्रार्थनयोः सेवनार्थम् एकमन्त्राणां युशाकं
कियत्कालं यावद् या पृथक्स्थिति भवति तदन्यो विच्छेदो
युशमन्धे न भवतु, ततः परम् इन्द्रियाणाम् अधैर्यात् शैतानो
- ६ यद् युशान् परीक्षां न नयेत् तदर्थं पुनरेकत्र मिलत । एतद् आदेशतः
७ नहि किन्वनुज्ञात एव मया कथते, यतो ममावस्थेव सर्व-
- मानवानामवस्था भवतिति मम वाच्चा किन्तीश्वराद् एवेनैको
वरोऽन्येन चान्यो वर इत्यमेकेन स्वकीयवरो लभः ।
- ८ अपरम् अहंतविवाहाद् विधवांश्च प्रति ममैतत्रिवेदम् ममेव
९ तेषामवस्थिति भद्रा; किञ्च यदि तैरिन्द्रियाणि नियमं न
इक्षते तर्हि विवाहः कियतां यतः कामदहनाद् शूद्रलं भद्रं ।
- १० ये च क्षतविवाहास्ते मया नहि प्रभुनैवैतद् आशायने भार्या
११ भर्तृतः पृथक् न भवतु । यदि वा पृथग्भूता स्नात् तर्हि
निविवाहः तिष्ठतु स्वीयपतिता वा सन्दर्धातु भर्ता पि भार्या च
स्वज्ञतु ।

इतराग् जगान् प्रति प्रभु र्ण ब्रवीति किन्त्वह ब्रवीमि; १३
 कस्यचिद् भारुर्योषिद् अविश्वासिनी सत्यपि यदि तेन सहवासे
 सुव्यति तर्हि सा तेन न त्यज्यतां । तदृत् कस्यास्मिद् योषितः १४
 पतिरविश्वासी सत्यपि यदि तथा सहवासे तुव्यति तर्हि स तथा
 न त्यज्यतां । यतोऽविश्वासी भर्ता भार्यया पवित्रीभृतः, तद्व- १५
 दविश्वासिनी भार्या भर्ता, पवित्रीभृता; नोचेद् युश्माकमप-
 स्यान्यशुचीन्यभविष्यन् किन्त्वधुना तानि पवित्राणि सन्ति ।
 अविश्वासी जनो चदि वा पृथग् भवति तर्हि पृथग् भवतु; १५
 एतेन भाता भणिती वा न निवधते तथापि वयमौश्वरेण शान्तये
 शमाङ्गताः । हे नारि तव भर्तुः परिचाणं लत्तो भविष्यति न १६
 वेति लया किं ज्ञायते? हे नर तव जायायाः परिचाणं लत्तो
 भविष्यति न वेति लया किं ज्ञायते?

एकैको जनः परमेश्वराङ्गम्यं यद् भजते यस्याज्ञावस्थायाम् १७
 ईश्वरेणाङ्गायि तदनुसारेणैवाचरतु तदहं सर्वमण्डलीस्थान् आदि-
 ग्रामि । शिवलग् भूत्वा य आङ्गतः स प्रकटलग् न भवतु, १८
 तदृ अस्त्रिक्षिलग् भूत्वा य आङ्गतः स विवलग् न भवतु ।
 लक्ष्मेदः सारो नहि तददत्तक्षेदोऽपि सारो नहि किन्त्वीश्वर- १९
 ज्ञाज्ञानी पालनमेव । यो जनो यस्यामवस्थायामाङ्गायि स २०
 तस्यामेवावतिष्ठतां । दासः सम् लं किमाङ्गतोऽपि ? तत्त्वा चिन्तय, २१
 तथाच यदि खतन्त्वो भवतुं शकुयास्तर्हि तदेव दणु । यतः प्रभु- २२
 ज्ञाङ्गतो यो दासः स प्रभो मांचितजनः । तदृत् तेनाङ्गतः खतन्त्वो
 ज्ञामेऽपि खीष्टस्य दास एव । यूयं मूल्येन कीता अतो हेतो २३
 मानवानी दासा मा भवत । हे भातरो यस्याङ्गवस्थायां २४
 यस्याङ्गान्मभवत् तथा स ईश्वरस्य साच्चात् निष्ठतु ।

३५ अपरम् अक्षतविवाहान् जनान् प्रति प्रभोः केऽप्युद्देशो यथा
 न लभ्यः किन्तु प्रभोरनुकम्यया विश्वास्यो भृतोऽहं यद् भैर्वं अन्ये
 ३६ तद् बृदामि । वर्त्तमानात् क्षेषसमयात् मनुष्यस्यानुढलं भद्रमिति
 ३७ मया बुधते । त्वं किं योषिति निवद्धोऽसि? तर्हि मोचनं प्राप्तु मा
 यतस्य । किं वा योषितो मुक्तोऽसि? तर्हि जायृ मा गवेषय ।
 ३८.विवाहं कुर्यात् तथा किमपि नापराध्यते तदद्युक्त्यामानया युवत्यापि
 किमपि नापराध्यते तथाच तादृशौ द्वौ जनौ शारीरिकं क्षेष स्थाने
 ३९ किन्तु युशान् प्रति मम करुणा विद्यते । हे भातरोऽइमिदं ब्रतीमि,
 ४० इतः परं समयोऽतीव संचिप्तः, अतः कृतदारैरक्षतदारैरिव रुदद्वि-
 शारुदद्विरिव सानन्दैश्च निरानन्दैरिव क्रेविभ्याभागिभिरिवाच-
 ४१ रितव्यं ये च संसारे चरन्ति तै नातिचरितव्यं यत इश्वरोक्त्य
 ४२ कौतुको विचलति । किन्तु यूयं यन्निष्ठिना भवेतेति मम
 वाच्च । अक्षतविवाहेण जनो यथा प्रभुं परितेष्येत् तथा प्रभुं
 ४३ चिन्तयति, किन्तु कृतविवाहेण जनो यथा भार्या परितेष्येत् तथा
 ४४ संसारं चिन्तयति । तदद्युक्त्योषितो उनूठा विश्वते । यानुढां
 सा यथा कायमनसोः पवित्रा भवेत् तथा प्रभुं चिन्तयति या चोढा
 ४५ सा यथा भर्त्तारं परितेष्येत् तथा संसारं चिन्तयति । अहं यद्
 युशान् मृगबन्धिन्या परिनिपेयं तदर्थं नहि किन्तु यूयं यद-
 निन्दिता भृत्या प्रभोः सेवनेऽवाध्म आसक्ता भवेत तदर्थमेतानि
 सर्वाणि युशाकं हितायं मृथा कर्यन्ते ।
 ४६ कर्त्त्वचित् कन्यायां यैवनभासायां यदि स तस्या अनुढलं निन्द-
 गीयं विवाहश्च साधयितव्य इति मन्यते तर्हि यथाभिलाषं करोतु,
 ४७ एतेन क्रिमेपि नापरात्यति विवाहः कियतां । किन्तु दुःखेनाङ्गिष्ठः
 कर्त्त्वचिता यदि स्त्रिमनेगतः खमनेऽभिलाषसाधने समर्थं

आत् मम कन्या मया रक्षितव्येति मनसि निजिनोति च तर्हि
स भद्रं कर्त्तुं करोति । अतो यो विवाहं करोति स भद्रं कर्त्तुं ५
करोति यस्य विवाहं न करोति स भद्रतरं कर्त्तुं करोति ।

यावत्कालं पति जीविति तावह् भार्या अवस्थया निष्ठुरा १५
तिष्ठति किञ्चु पत्न्यौ महानिद्रां गते सा मुक्तीभूय यमभिलषति
तेज सह तस्या विवाहे भवितुं शक्नोति, किञ्च्चेतत् केवलं प्रभु-
भक्तानां भवेत् । तथाच सा यदि निष्पत्तिका तिष्ठति तर्हि तस्याः २०
चेमं भविष्यतीति मम भावः । अपरम् ईश्वरस्यात्मा ममायन्त
र्विद्यते इति मया बुध्यते ।

८ अष्टमोऽथायः ।

१ देवतिवेदिसद्व्यामज्ञात्यकथा ० दुर्ब्लृष्टोकेषु लपाकरणकथमच ।

देवप्रसादे सर्वेषाम् अस्माकं ज्ञानमास्ते तद्यं विद्यः । तथापि १
ज्ञानं गर्वं जनयति किञ्चु प्रेमतो निष्ठा जायते । अतः कञ्चन २
यदि मन्यते मम ज्ञानमास्ते इति तर्हि तन यादृशं ज्ञानं चेष्टि-
तव्यं तादृशं किमपि ज्ञानमद्यापि न सर्वं । किञ्चु य ईश्वरे ३
प्रीयते स ईश्वरेणापि ज्ञायते । देवतावलिप्रसादभवणे वयमिदं ४
विद्यते यत् जगन्मध्ये कोऽपि देवो न विद्यते, एकश्वेश्वरो द्वितीयो
नास्तीति । खर्गं वृथियां वा यद्यपि केषु चिद् ईश्वर इति नामा- ५
रोपयते तादृशास्त्रं बहवं ईश्वरा बहवश्च प्रभवो विद्यन्ते तथाप्य-
स्माकमद्वितीयं ईश्वरः स पिता यस्यात् सर्वेषां यदर्थस्माकं
स्फुटि जीता, अस्माकमद्वादितीयः प्रभुः स योग्यः खोष्टो येन सर्व-
वस्तुनां घेनास्माकमपि स्फुटिः हता ।

अधिकम्पु ज्ञानं सर्वेषां नास्ति यतः केचिद्यापि देवतां

सम्मन्य देवप्रसादमिव तद् भक्ष्यं भुज्ञते तेन दुर्बलतया तेषां
८ संवेदो मलीमसो भवति । किन्तु भव्यद्व्याद् वयम् ईश्वरेण पाशा
भवामस्त्वहि यतो भुज्ञा वयसुल्कशा न भवामस्तदभुज्ञायपक्षषा
९ न भवामः । अतो युग्माकं या ज्ञमता सा दुर्बलानाम् उक्ताथ-
१० स्वरूपा यत्र भवेत् तदर्थं सावधाना भवत । यतो ज्ञानविशिष्टस्वं
यदि देवास्ये उपविष्टः केनापि दृश्यमे तर्हि तस्य दुर्बलस्य मनसि
११ किं प्रसादभूत्तण उत्साहो न जनिष्यते? तथा सति यस्य हृते
खीष्टो ममार तस्य स दुर्बलो भाता तव ज्ञानात् किं न विन-
१२ ज्ञ्यति? इत्यनेन प्रकारेण भात्तणां विरुद्धम् अपराधद्विलोषां
दुर्बलानि मनांसि व्याघ्रातयद्विश्व युग्माभिः खीष्टस्य वैपरीत्येना-
१३ पराध्यते । अतो हेतोः पिशिताशनं यदि मम भातु विनास्त्वरूपं
भवेत् तर्हाहं यत् स्वभातु विन्प्रजनको न भवेयं तदर्थं यावज्जीवनं
पिशितं न भोक्ष्ये ।

६ नवमोऽथायः ।

१ सुसंवादप्रचाररेण सुसंवादप्रचारयिष्टाणामुपजीवनकथनं १५. विना सूक्ष्मं
पौक्षस्य सुसंवादप्रचारणं १६ सर्वप्रकारसोकाम् तेषयितुं यतनं १७ षोडोय-
लोकानां याचामस्त्वयुदकथनं ।

१ अहं किम् एकः प्रेरितो नास्मि? किमइं स्तन्त्रो नास्मि?
अस्माकं प्रभु योग्युः खीष्टः किं मया नादर्थः? यूथसपि किं
२ प्रभुना मदीयश्रमफलस्त्वरूपा न भवेय? अन्यलोकानां हृते
यद्यप्यहं प्रेरितो न भवेयं तथाच युग्मते प्रेरितोऽस्मि यतः प्रभुना
३ मम प्रेतित्वपदस्य सुद्रास्त्वरूपा यूथमेवाद्ये । ये लोका मधि
४ होषमारैष्यथन्ति ताव् प्रति मम प्रत्युत्तरमेवत् । भोजनपानयोः

किमसाकं चमता भास्ति? अन्ये प्रेरिताः प्रभी भ्रातरौ कैकाश ५
 यत् कुर्वन्ति तद्वत् काञ्चित् धर्मभगिनो व्यूह्य तथा सार्द्धं पर्यटितुं
 वयं किं न शक्तुः? सांसारिकश्च मस्य परित्यागात् किं केवलमहं ६
 वार्णवाश्च निवारितौ? निजधनव्ययेन कः संयामं करोति? को ७
 वा द्रावाचेचं क्लावा तत्पक्षानि न भुक्ते? को वा पशुव्रजं
 पालयन् तत्पयो न पिवति? किमहं केवलां मानुषिकां वादं ८
 वदामि? व्यवस्थायां किमेताहृशं वचनं न विद्यते? मोशिर्व्यवस्था- ९
 यन्ये लिखितमास्ते, लं शस्यमर्द्दकवृषस्यास्यं न भौत्यसीति। ईश्वरेण
 बलीवर्हानामेव चिन्ता किं क्रियते? किं वा सर्वथासाकं कृते १०
 तद्वचनं तेनोक्तं? असाकमेव कृते तस्मिंखितं। यः चेचं कर्षति तेन
 प्रत्याशायुक्तेन कर्षयत्, यस्य शस्यानि मर्द्दयति तेन लाभप्रत्याशा-
 धुक्तेन मर्हितव्यं। युश्मतेऽसाभिः पारचिकाणि वीजानि रोपि- ११
 तानि, अतो युश्माकमैहिकफलानां वयम् अंशिनो भविष्यामः
 किमेतत् महत् कर्म? युश्मासु योऽधिकारस्यस्य भागिनो यद्यन्ये १२
 भवेयुक्ताह्यसाभिस्तोऽधिकं किं तस्य भागिभि न भवितव्यं?
 अधिकन्तु वयं तेनाधिकारेण न व्यवहृतवन्तः किन्तु ऋषीयसुभ-
 वादस्य कोऽपि व्याघातोऽसाभिर्यन्तं जायेत तदर्थं सर्वं सहामहे।
 अपरं ये पवित्रवस्तुनां परिचर्यां कुर्वन्ति ते पवित्रवस्तुतो भक्ष्याणि १३
 लभन्ते, ये च वेद्याः परिचर्यां कुर्वन्ति ते वेदिस्यवस्तुनाम्
 अंशिनो भवन्त्येतद् यूयं किं न विद? तद्वद् ये सुसंवादं घोष- १४
 यन्ति तैः सुसंवादेन जीवितव्यमिति प्रभुनादिष्टं।

अहमेतेषां सर्वेषां किमपि नाश्रितवान् मां प्रति तदमुसारात् १५
 आचरितव्यमित्याशयेनापि पञ्चमिदं सूत्या न लिख्यते यतः केनापि
 जनेत तम यशस्वे मुधाकरणात् तम मरणं वरं। सुसंवादं घोषणात् १६

मम थेण न जायते यत्स्तद्घोषणे ममावशकं यथाह सुसंवादं न
 १७ घोषयेयं तर्हि मां धिक् । इच्छुकेन तत् कुर्वता मया फलं स्थिते
 १८ किन्चनुच्छुकेऽपि मयि तत्कर्मणे भारोऽपितोऽस्मि । एतेन मया
 ख्यभ्यं फलं किं ? सुसंवादेन मम योऽधिकारः आस्ते तं यदभद्र-
 भावेन नाचरेयं तदर्थं सुसंवादघोषणमये तस्य खीटीयसुसंवादस्य
 निर्वयीकरणमेव मम फलं ।

१९ सर्वेषाम् अनायन्तोऽहं यद् भूरिशो लोकान् प्रतिपदे तदर्थं
 २० सर्वेषां दासलमङ्गीकृतवान् । यिह्वदीयान् यत् प्रतिपदे तदर्थं
 चिह्नदीयानां कृते यिह्वदीयद्वाभवं । ये च यवस्यायन्तास्तान् यत्
 प्रतिपदे तदर्थं यवस्यानायन्तो योऽहं सेऽहं यवस्यायन्तानां कृते
 २१ यवस्यायन्तद्वाभवं । ये चालश्चयवस्यास्तान् यत् प्रतिपदे तदर्थम्
 ईश्वरस्य साक्षात् अलश्चयवस्यो न भूला॑ ख्रीष्टेन लभ्यत्वस्यो
 २२ योऽहं सेऽहम् अलश्चयवस्यानां कृतेज्ञश्चयवस्य द्वाभवं । दुर्बल-
 लान् यत् प्रतिपदे तदर्थमहं दुर्बलानां कृते दुर्बलद्वाभवं ।
 इत्यं केनापि प्रकारेण कतिपया लोका यन्मया परिचार्ण प्राप्नु-
 युस्तदर्थं यो यादृश आसीत् तस्य कृते ऽहं तादृशद्वाभवं ।
 २३ ईदृश आचारः सुसंवादार्थं मया कियते यतोऽहं तस्य फलानां
 सहभागी भवितुमिच्छामि ।

२४ पण्डिताभार्थं ये धावन्ति धावन्तां तेषां सर्वेषां केवल एकः
 यणं लभते युज्ञाभिः 'किमेतत्त्वं ज्ञायते ? अतो यूयं यथा पणे
 २५ लक्ष्यत्वे तथैव धावत । मङ्गलं अपि सर्वभोगे परिमितभोगिनो
 भवन्ति ते हु॑ म्बानां सजं लिप्स्यन्ते किन्तु॒ वयम् अम्बानां
 २६ लिप्सामेव॑। तस्माद् अहम् पि धावास्मि॒ किन्तु॒ लक्ष्यमनुद्दिश्य
 धावामि॒ तत्त्वहि॑ । अहं मङ्गलव युज्ञामि॒ च॒ किन्तु॒ कायामा॒ धावा-

यन्निव युधामि तन्नहि । इतरान् प्रति सुसंवादं घोषयित्वा हं यत् २७
खयमयाद्यो न भवामि तदर्थं देहम् आहमि वशीकृत्वं च ।

१० दशमोऽध्यायः ।

१ यिह दीयले कानाम् अनुपह बृत्य कथम् ६ अतिक्षिण्यार्थं तेषां दीपकथम्
१४ प्रभो भैरव्ये कथम् ११ देवतानि वेदितसामज्ञनवारणच ।

३ ऐ भानरः, अस्मात्पितृपूरुषानधि यूर्यं यदग्नाता न तिष्ठते ति १
मम वाज्वा, ते सर्वे मेघाधःस्थिता बभूवुः सर्वे समुद्रमधेन २
वन्नजुः, सर्वे मोशिमुद्दिश्य मेघसमुद्रयोरवगाहिता बभूवुः सर्व एकम् ३
आत्मिकं भव्यं बुभुजिर एकम् आत्मिकं पेयं पपुश्य यतस्तेजुन्नरत ४
आत्मिकाद् अचलात् सर्वं तोयं पपुः सेऽचलः खीष्टएव । तथा ५
सत्यपि तेषां मध्येऽधिकेषु लोकेष्वीश्वरो न सन्तुतोषेति हेतोस्ते
प्राज्ञरे निपातिताः ।

६ एतस्मिन् ते इसाकं निर्दर्शनस्त्रूपा बभूवुः; अतस्ते यथा ६
कुसिताभिलाषिणो बभूवुरसामिस्तथा कुसिताभिलाषिभि नं
भवितव्यं । लिखितमास्ते, लोका भोक्तुं पातुञ्चापविविश्युस्तः ७
क्रीडितुमुत्तिता इत्यनेन प्रकारेण तेषां कैस्त्रिद् यदद् देवपूजा
हता युश्माभिस्तदत् न क्रियतां । अपरं तेषां कैस्त्रिद् यदद् ८
ब्यभिचारः कृतस्तेन चैकस्मिन् देने चयोविंशतिसहस्राणि लोका
निपातितास्तदद् असामि र्घमिचारो न कर्त्तव्यः । तेषां कैचिद् ९
यदत् खीष्टं परीक्षितवन्तस्ताद् भुजङ्गै नैषाश्च तदद् असामि:
खीष्टो न परीक्षितव्यः । तेषां कैचिद् यथा वाक्षलहं कृतवन्तस्त- १०
कारणात् इन्वा विनाशिताश्च युश्माभिस्तदद् वाक्षलहेऽन न क्रियतां ।
तान् प्रति याव्येतानि जघटिरे तात्यसाकं निर्दर्शनान्ति जगतः ११
गेषयुगे वर्तमानानरम् असाकं शिक्षार्थं स्त्रियितानि त्वं बभूवुः ।

१२ अतएव यः कस्ति द्वा सुन्धिरं मन्यः स यत्र पतेत् तत्र सावधानो

१३ भवतु । मानुषिकपरीक्षातिरिक्ता कापि परीक्षा युग्मान् गाक्षामत्,

ईश्वरस्य विश्वासः सोऽतिशक्तयां परीक्षार्थां पतनाद् युग्मान् रक्षिष्यति,

परीक्षा च यद् युग्माभिः सोऽुं शक्यते तदर्थं तथा सह निष्ठारस्य

पन्थानं निरूपयिष्यति ।

१४ . हे प्रियभातरः, देवपूजातो दूरम् अपसरत । अहं युग्मान्

१५ विज्ञान् मत्वा प्रभाषे मया यत् कथते तद् युग्माभि विविच्यतां ।

१६ यद् धन्वदादपात्रम् अस्माभि धर्वन्यं गद्यते तत् किं ख्रीष्णस्य शोणि-

तस्य सहभागिलं नहि? यस्य पूर्णेऽस्माभि भज्यते स किं ख्रीष्णस्य

१७ वपुषः सहभागिलं नहि? वयं बहवः मन्तोऽयेकपूर्पस्तरूपा एकवपुः-

१८ स्तरूपास्य भवामः, यतो वयं सर्वं एकपूर्पस्य सहभागिनः । यूयं

शारीरिकम् इस्तायेलौयवंशं निरीक्ष्यते । ये बलीनां मांसानि भुज्यते

१९ ते किं यज्ञवेदाः सहभागिनो न भवन्ति? इत्यनेन मया किं कथते?

देवता वास्तविकी देवतार्थै बलिदानं वा वास्तविकं किं भवेत्?

२० तत्रहि किन्तु परजातीयै र्ये बलयो दीयन्ते त ईश्वराय तत्रहि

भूतेभ्यएव दीयन्ते तस्माद् यूयं यद् भूतानां सहभागिनो भवये-

२१ त्यहं नाभिलिषामि । प्रभोः कंसेन भूतानामपि कंसेन पानं युग्मा-

भिरसार्थः; यूयं प्रभो भूतानामपि भूतानामपि भोज्यस्य सहभागिनो

२२ भवितुं न शक्यु । वयं किं प्रभुं स्यद्विष्यामहे? वयं किं तस्माद्

बलवन्नः?

२३ मां प्रति सर्वं कर्माप्रतिषिद्धं किन्तु न सर्वं हितजनकं सर्वम्

२४ अप्रतिषिद्धं किन्तु न सर्वं निष्ठाजनकं । आत्महितः केनापि न

२५ चेष्टितस्य; किन्तु सर्वैः परहितुष्वेषितस्यः न आपणे यत् क्रयं तद्

२६ युग्माभिः । सर्वेदस्यार्थं किमपि न पृष्ठा भूत्यतां यतः पृथिवी

तमग्निस्तम्भ सर्वं परमेश्वरस्य।' अपरम् अविश्वासिलोकानां केनचित् २७
निमन्त्रिता यूद्यं यदि तत्र जिग्मिषय तर्हि तेन यद् यद् उपस्था-
यते तद् युशाभिः संवेदस्यार्थं किमपि न पृष्ठा भुज्यतां। किञ्चु २८
तत्र यदि कस्ति युशान् वदेत् भक्ष्यमेतद् देवतायाः प्रसाद इति
तर्हि तस्य ह्यापयितुरनुरोधात् संवेदस्यार्थम् तद् युशाभिः न
भोक्तव्यं। 'पृथिवी तन्मध्यस्तम्भ सर्वं परमेश्वरस्य,' सत्यमेतत् २९
किञ्चु मया यः संवेदो निर्दिष्यते स तत्र नहि परस्यैव। मम या
खतन्त्रिता सा परस्य संवेदेन कुतो दूषयिष्यते? अनुग्रहपात्रेण ३०
मया धन्यवादं कृता यद् भुज्यते तत्कारणाद् अहं कुतो निन्दिष्ये?
तस्माद् भोजनं पानम् अन्यदा कर्म कुर्वन्नि युशाभिः सर्वमेवेश्वरस्य ३१
महिम्बः प्रकाशार्थं क्रियतां। यिह्वदीयानां परजातीयानाम् ईश्वरस्य ३२
मण्डल्या वा विघ्नजनकै युशाभिः न भवितव्यं। अहमप्यात्महितम् ३३
अचेष्टमानो बद्धनां परिचालार्थं तेषां हितं चेष्टमानः सर्वविषये
सर्वेषां तुष्टिकरो भवामीत्यनेनाहं यदत् ख्रीष्टस्यानुगमी तद्दद् ३४
यूद्यं ममानुगमिनो भवत ।

११ एकादशोऽध्यायः ।

१ पुरुषैयेनमाङ्ग नाच्छादनीयं योवैतेजसाङ्गमवश्यमाङ्गदनीयं १० प्रभो भर्त्य
करित्यिनः प्रति भर्त्यनं ११ कथं भोक्तव्यमिति निर्णयनं १२ सम्भिन् पौलस्योप-
देश्य ।

हे भातर, यूद्यं सर्वस्मिन् कार्यं मां संरथ मया च यादृ- १
गुपदिष्टास्तादृगाचरथैतत्कारणात् मया प्रश्नसनीया आव्ये। तथापि २
ममैषा वाच्छा यद् यूद्यमिदम् अवगता भवत्य, एकैकस्य पुरुष- ३
स्तोत्रमाङ्गस्त्रूपः ख्रीष्टः, योषितस्त्रोत्रमाङ्गस्त्रूपः पुमोऽस, ख्रीष्टस्य ४
चोत्तमाङ्गस्त्रूप ईश्वरः। अपरम् आच्छादितोत्तमाङ्गेन यैन पुंसा ५

प्रार्थना क्रियते भाववाणी कथते वा तेन स्त्रीयोज्जमाङ्गम् अव-
भायते । अनाच्छादितोज्जमाङ्गया यथा योषिता च प्रार्थना क्रियते
भावव्यष्टणी कथते वा तथापि स्त्रीयोज्जमाङ्गम् अवभायते यतः सा
इ सुलिङ्गशिरःमदृगा । अनाच्छादितमस्तका या योषित् तस्माः
शिरः सुएडनीयसेव किन्तु योषितः केशच्छेदनं शिरोसुएडनं वा
७ यदि लज्जाजनकं भवेत् तर्हि तथा स्त्रियर आच्छायतां । पुमान्
ईश्वरस्य प्रतिमूर्च्छः प्रतितेजःस्त्रहपश्च तस्मात् तेन शिरो नाच्छा-
द दनीयं किन्तु सीमन्तिनी पुमः प्रतिविम्बस्त्रहपा । यतो योषातः
९ पुमान् नोदपादि किन्तु पुंसो योषिद् उदपादि । अधिकन्तु
योषितः क्षते पुमः स्फुटि न बभूव किन्तु पुमः क्षते योषितः स्फुटि
१० बभूव । इति हेतो दूरतानाम् आदराद् योषिता शिरस्यधीनता-
११ सूचकम् आवृण्णं धर्नव्यं । तथापि प्रभो विधिना पुमांसं विना
१२ योषित्वा जायते योषित्वा विना पुमान् न जायते । यतो यथा
पुंसो योषिद् उदपादि तथा योषितः पुमान् जायते, सर्ववस्त्रनि
१३ चेत्यराद् उत्पद्यन्ते । युग्माभिरेवैतद् विविच्यतां, अर्नावृतया
१४ योषिता प्रार्थनं किं सदृश्यं भवेत्? पुरुषस्य दीर्घकेशालं तस्य
१५ लज्जाजनकं, किन्तु योषितो दीर्घकेशालं तस्या गौरवजनकं यत
आच्छादनाय तंस्यै केशा दत्ता । इति किं युग्माभिः स्त्रभावतो न
१६ शिष्ट्यते? अत्र यदि कश्चिद् विवर्दितुम् इच्छेत् तर्ह्यस्माकम् ईश्वरी-
यमएवलीनाच्च तादृशी गौति न विद्यते ।

१७ युग्माभि न भद्राय किन्तु कृत्स्निताय समागम्यते तस्माद्
१८ एतानि भाषमाणेन मया यूयं न प्रशंसनीयाः । प्रथमतः मण्डन्यां
समागतः युग्माकं मध्ये भूदाः सम्भूतिं वार्ता मया शूयते
१९ तपाध्ये किञ्चित् सत्यं मन्यते च । यतो हेतो युग्मन्ध्ये ये परा-

जितास्ते यत् प्रकाशन्ते तदर्थं भेदै र्भवितव्यमैव । एकत्र समागमै २०
युश्माभिः प्राभवं भोज्यं भुज्यते इति नहि; यतो भोजनकाले २१
युश्माकमैकैकेन स्वकीयं भव्यं द्वर्णं यस्ते तस्माद् एको जनो
बुभुचितस्तिष्ठति, अन्यश्च परिवर्त्तो भवति । भोजनपानार्थं युश्माकं २२
किं वेश्मानि न सन्ति? युश्माभि वां किम् ईश्वरस्य मण्डलों
तुच्छीकृत्य दीना लोका अवश्यायन्ते? इत्यनेन मया किं वक्तव्यं?
यूयं किं मया प्रश्नसनीयाः? एतमिन्द्र्यूयं न प्रश्नसनीयाः ।

प्रभुतो य उपदेशो मया लभ्यो युश्मासु समर्पितस्य स एषः । २३
परकरसमर्पणक्षपायां प्रभु र्येषुः पूपमादायेश्वरं धन्यं व्याहृत्य तं २४
भङ्गा भाषितवान् युश्माभिरेतद् गद्यतां भुज्यतास्त्र तद् युश्मात्वाते
भग्नं मम श्रीरीरं; मम स्मरणार्थं युश्माभिरेतद् क्रियतां । पुनस्य २५
भोजनात् परं तथैव कंसम् आदाय तेनोक्तं कंसेऽयं मम शोणि-
तेन स्थापितो नूतननियमः; यतिवारं युश्माभिरेतद् पीयते ततिवारं
मम स्मरणार्थं पीयतां । यतिवारं युश्माभिरेष पूपो भुज्यते २६
भाजनेनानेन पीयते च ततिवारं प्रभोरागमनं यावत् तस्य स्त्रयः
प्रकाशते । अपरस्य यः कञ्चिद् अयोग्यतेन प्रभोरिमं पूपम् अश्वाति २७
तस्यानेन भाजनेन पिवति ध स प्रभोः कायहृधिरयो दण्डदायी
भविष्यति । तस्मात् मानवेनायां आत्मानं परीक्ष्य पश्चाद् एष पूपो २८
भुज्यतां कंसेनानेन च पीयतां । येन चानर्द्यतेन भुज्यते पीयते च २९
प्रभोः कायम् अविमृशता तेन दण्डप्राप्तये भुज्यते पीयते च ।
एतस्कारणाद् युश्माकं भूरिशो लोकां दुर्बलां रोगिणश्च सन्ति ३०
वहवस्त्रं महानिद्रां भृताः । अस्माभि यद्यात्मविचारोऽकारिष्यत तर्हि ३१
दण्डो नालस्यत; किञ्चु यशस्माकं विज्ञारो भवति तदा दैयं जगतो ३२
जनैः सनं यद् दण्डं न लभामहे तदर्थं प्रभुमा शास्त्रिं भुज्महे ।

३६ हे मम भातरः, भोजनार्थं मिलितानां युशाकम् एकेजेतरो-
३७ उनुगद्वतां । यस्य बुभुचितः स खगड़े भुक्षां । दण्डप्राप्तये युशाभि-
र्न समुगम्यतां । एतद्विनं यद् आदेष्टव्यं तद् युशसमीपागमनकाले
मयादेव्यते ।

१२ द्वादशोऽध्यायः ।

१ आत्मनो बङ्गविषदानकथनं १२ वपुः पूर्णाय यथा नामाभानां प्रयोजनं तथा
समाजपूर्वार्थं नामादानानां प्रयोजनस्त ।

२ हे भातरः, यूयं यद् आत्मिकान् दायान् अनवगतान्निष्ठथ
३ तद्वाहं नाभिलषामि । पूर्वं परजातीया यूयं यद्वद् विनीतास्तद्
४ अवाक्प्रतिमानाम् अनुगामिन आध्वम् इति जानीय । इति
५ इतोरहं युशम्भं निवेदयामि, ईश्वरस्यात्मना भाषमाणः कोऽपि
६ यीशुः शत्र इति न व्याप्तरति, पुनश्च पवित्रेणात्मना विनीतं विनान्मः
७ कोऽपि यीशुः प्रभुरिति व्याहर्नुः न शकोति । दाया बङ्गविधाः
८ किञ्चेक आत्मा परिचर्यास्य बङ्गविधाः किञ्चेकः प्रभुः । साधनानि
९ बङ्गविधानि किन्तु सर्वेषु सर्वसाधक ईश्वर एकः । एकैकस्मै तस्मा-
१० त्वयनो दर्शनं परहितार्थं दीयते । एकस्मै तेनात्मना ज्ञानवाक्यं
११ दीयते, अन्यस्मै तेनैवात्मनादिष्टं विद्यावाक्यम्, अन्यस्मै तेनैवात्मना
१२ विश्वासः, अन्यस्मै तेनैवात्मना स्वास्थ्यदानशक्तिरन्यस्मै दुःखाधान-
१३ शक्तिरन्यस्मै च भाववाणी, अन्यस्मै चात्मनां विचारसामर्थ्यम्, अन्यस्मै
१४ परभाषाभाषणशक्तिरन्यस्मै च भाषायभाषणसामर्थ्यं दीयते । एके-
१५ नादितीयेनात्मना यथा भिलाषम् एकैकस्मै जनायैकैकं दानं वितरता
१६ तानि सर्वाणि साथस्ते ।

१७ इष्टैऽएकः सन्नपि यद्वद् बङ्गद्वयुक्तो भवति, तस्मैकस्य वपुषो
१८ अङ्गानां बङ्गवेन यद्वद् एकं वपु भवति, तद्वद् खीष्टः । यतो

हेतो र्युद्धिपरजातीयदासस्तम्भा वयं सर्वे वंगाहनेनैकेनात्मनै-
कदेहीक्षताः सर्वे चैकात्मभुक्ता अभवाम । एकेनाङ्गेन वपु नं १८
भवति किञ्चु बङ्गभिः । तत्र चरणं यदि वदेत् नाहं इस्तस्मात् १५
शरीरस्य भागो नास्तीति तर्द्धनेन शरीरात् तस्य विद्योगो न भवति ।
ओचं वा यदि वदेत् नाहं नयनं तस्मात् शरीरस्थांशो नास्तीति १६
तर्द्धनेन शरीरात् तस्य विद्योगो न भवति । क्षत्सं शरीरं यदि १७
दर्शनेन्द्रियं भवेत् तर्हि अवणेन्द्रियं कुच स्थास्यति ? तत् क्षत्सं
यदि वा अवणेन्द्रियं भवेत् तर्हि घाणेन्द्रियं कुच स्थास्यति ?
किन्चिदानीम् ईश्वरेण यथाभिलिषितं तथैवाङ्गप्रत्यङ्गानाम् एकैकं १८
शरीरे स्थापितं । तत् क्षत्सं यदेकाङ्गरूपि भवेत् तर्हि शरीरं कुच १९
स्थास्यति ? तस्माद् अङ्गान बहूनि सन्ति शरीरं लेकमेव । २०
अतएव तथा मम प्रयोजनं नास्तीति वाचं पाणिं वदितुं नयनं २१
न शक्नोति, तथा युवाभ्यां मम प्रयोजनं नास्तीति मूर्द्धा चरणौ
वदितुं न शक्नोति ; वस्तुतस्तु वियहस्य यान्यङ्गान्यसाभि दुर्बलानि २२
बुधन्ते तान्येव मप्रयोजनानि सन्ति । यानि च शरीरमधेऽत्रम् २३
न्यानि बुधन्ते तान्यसाभिरधिकं शोभन्ते । यानि च कुदृशानि २४
तानि सुदृश्यतराणि क्रियन्ते किञ्चु यानि स्वयं सुदृशानि तेषां
शोभनम् निष्प्रयोजनं । शरीरमधे यद् भेदो न भवेत् किञ्चु २५
सर्वाङ्गानि यद् ऐक्यभावेन सर्वेषां हितं चिन्तयन्ति तदर्थम्
ईश्वरेणाप्रधानम् आदरणीयं क्लावा शरीरं विरचितं । तस्माद् २६
एकस्याङ्गस्य पीडायां जातायां सर्वाङ्गानि तेन सह पीड्यन्ते,
एकस्य समादरे जाते च सर्वाणि तेन सह संहव्यन्ति । यूयम् २७
खीष्यस्य शरीरं, युआकम् एकैकश्च तस्मैकैकम् अङ्गं । केचिन् केचित् २८
मण्डलामीश्वरेण प्रथमस्तः प्रेरिता द्वितीयतो भाववादिनेस्तृतीयत

उपदेष्टारो नियुक्तः, ततः परं केभ्योऽपि चित्रकार्यसाधनसामर्थ्यम्
अनामयकरणशक्तिरूपकृतौ लोकशासने वा नैपुण्यं नानाभाषा-
२६ भाषणसामर्थ्यं वा तेन व्यतारि । सर्वे किं प्रेरिताः? सर्वे किम्
भाववादिनः सर्वे किम् उपदेष्टारः? सर्वे किं चित्रकार्यसाधकाः?
३० सर्वे किम् अनामयकरणशक्तियुक्ताः? सर्वे किं परभाषावादिनः?
३१. सर्वे वा किं परभाषार्थप्रकाशकाः? यूयं श्रष्टदायान् लक्ष्मुं यतद्वं।
अतेज यूयं मया सर्वोत्तममार्गं दर्शयितव्याः ।

१३ चयोदशोऽध्यायः ।

१ अखिलपारमार्थिकदानात् प्रेमदानसोत्तमत्वं ४ तथ्य फलकथम् विश्वासप्रत्या-
गाभ्यां तस्य अंगैतत्त्वम् ।

१ मर्त्यस्वर्गीयाणां भाषा भाषमाणोऽहं यदि प्रेमहीनो भवेयं
२ तर्हि वादकतालस्वरूपो निनादकारिभेरौस्वरूपस्य भवामि । अपरस्य
शब्दहस्तं भाववाणीविशिष्टः स्यां सर्वाणि गुप्तवाक्यानि सर्वविद्यास्त्र
जानीयां पूर्णविश्वासः सन् शैलान् स्थानान्तरौकर्तुं शकुयात्मा किञ्चु
४ यदि प्रेमहीनो भवेयं तर्हयगणनीय एव भवामि । अपरं यद्यहस्तं
अन्नदानेन सर्वस्वं त्यजेयं दाहनाय स्वशरीरं समर्पयेयत्वं किञ्चु
यदि प्रेमहीनो भवेयं तर्हि तस्वर्वं-मर्दर्थं निष्पलं भवति ।

५ प्रेम चिरसर्वाह्वाणु हितैषि च० प्रेम निर्देषम् अशठं निर्गर्वस्त्रा ।
६ अपरं तत् कुत्सितं नाचरति, आत्मचेष्टा न कुरुते सहसा न
७ क्रुद्धति परानिष्टं न चिन्तयति, अर्धमे न तुष्यति मत्य एव
८ सन्तुष्यति । तत् सर्वे तितिक्षते सर्वत्र विश्वसिति सर्वत्र भद्रं
९ प्रतीक्षते सर्वं सहते च । प्रेमो लोपः करेष्यि न भविष्यति,
भाववाणीं लोप्यन्ते परभाषाभाषणं ज्ञिवर्जिष्यते ज्ञानमपि लोप-
१० यास्ति । यतोऽस्माकं ज्ञानं खण्डमात्रम् भाववाणीकृथनमपि

खण्डमात्रं । किन्त्वस्मासु यद्गतां गतेषु तानि खण्डमात्राणि सोपं १०
यास्यन्ते । बाल्यकाले १५ बाल इवाभाषे बाल इवाचिन्तयम् किन्तु ११
यौवने जाते तत्सर्वं बाल्याचरणं परित्यक्तवान् । इदानीम् अभ्य- १२
मध्येनास्य दर्शनम् असाभि र्लभते किन्तु तदा साक्षात् दर्शनं
लक्ष्यते । अधुना मम ज्ञानम् अस्तिष्ठं किन्तु तदाहं यथावगम्य-
स्यायैवावगतो भविष्यामि । इदानीं प्रत्ययः प्रत्याशा प्रेम च त्रीये- १३
तानि तिष्ठन्ति तेषां मध्ये च प्रेम श्रेष्ठं ।

१४ चतुर्दशोऽध्यायः ।

१ नामाभाषाभाषणत उपदेशनस्य श्रेष्ठत्वं ६ उपदिश्य लोकानामवश्यबोधयितव्यतं
१० बोधयितुः फलं १६ उपदेशे भाषाभाषणे च पौरुष्य कथनं १४ समाजे
वज्ञानामप्रचारणकथनं १९ पौरुष्य शासनवाच्यम् ।

यूयं प्रेमाचरणे प्रयत्नध्यम् आत्मिकान् दायान् पि विशेषत १
भावोक्तिक्यन्तसामर्थ्यं प्राप्तं, चेष्टध्यं । यो जनः परभाषां भाषते २
स मानुषान् न सम्भाषते किन्त्वोश्वरमेव यतः केनापि किमपि न
कुधते सं चात्मका निगृह्णवाक्यानि कथयति; किन्तु यो जनो ३
भावोक्ति कथयति स परेषां निष्ठायै हितोपदेशाय सान्त्वनायै च
भाषते । परभाषावादात्मन एव निष्ठां जनयति किन्तु भाववादी ४
मण्डल्या निष्ठां जनयति । द्युभाकं सर्वेषां परभाषाभाषणम् ५
दृच्छास्यहं किन्तु भावोक्तिक्यनम् अधिकमपीच्छामि । यतः
मण्डल्या निष्ठायै येन स्वाक्यानाम् अर्थे न त्रियते तस्मात् पर-
भाषावादितो भाववादी श्रेयान् ।

हे भातरः, इदानीं मया यदि युग्मत्वमीपं गम्यते तर्हीश्वरीय- ६
दर्शनस्य ज्ञानस्य वा भाववाण्णा वा, शिक्षाया वा वोक्त्वानि न
भावित्वा परभाषां भर्षमाणेण मया यूयं किन्तु पकारिष्यते? अपरं ७

वंशीवक्षक्यादिषु निष्ठाणिषु वाद्ययन्तेषु वादितेषु र्थदि क्ला म
 विशिष्यन्ते तर्हि किं वाचं किं वा गानं भवति तत् केन बोडुं
 ८ शक्यते? अपरं रणदृश्या निस्त्वा यद्यव्यक्तो भवेत् तर्हि युद्धाय
 ९ कः सञ्जिते? तदत् जिङ्गाभि र्थदि सुगम्या नाक् युश्याभि न
 गद्येत् तर्हि यद् गद्यते तत् केन भोक्यते? वसुतेज् यूयं दिगा-
 १० ल्लापिन इव भविष्यत् । जगति कनिप्रकारा उक्तयो विद्यन्ते?
 ११ तासामेकाग्नि निरर्थिका नहि; किन्तुक्तेर्था यदि मया न बुध्यते
 १२ तर्हाहं वक्ता स्तेच्छ इव मन्त्ये वक्तापि मया स्तेच्छ इव मन्त्यते ।
 १३ तस्माद् आत्मिकदायनिष्ठवो यूयं मण्डल्या निष्ठार्य प्राप्तवज्ज्ञवरा
 १४ भवितुं यत्थं, अतएव परभाषावादी यद् अर्थकरोऽपि भवेत् तत्
 १५ प्रार्थयतां । यद्यहं परभाषया प्रार्थनां कुर्यां तर्हि मदीय आत्मा
 १६ प्रार्थयते, किन्तु सम बुद्धि र्निष्फला तिष्ठति । इत्यनेन किं
 करणीयं? अहम् आत्मना प्रार्थयिष्ये बुद्धापि प्रार्थयिष्ये; अपरं
 १७ आत्मना गास्यामि बुद्धापि गास्यामि । लं यदात्मना धन्यवादं
 करोषि तदा यद् वदसि तद् यदि शिष्येनेवोपस्थितेन जनेन
 १८ न बुद्ध्यते तर्हि तव धन्यवादस्यान्ते तशास्त्रिति तेन वक्तुं कथं
 १९ शक्यते? लं सम्यग् ईश्वरं धन्यं वद्मीति मर्यं तथापि तत्र परस्य
 २० निष्ठा न भवति । युश्याकं सर्वेभ्योऽहं परभाषाभाषणे समर्थोऽस्मीति
 २१ कारणाद् ईश्वरं धन्यं वदामि; तथापि मण्डल्यां परोपदेशार्थं
 २२ मया कथितानि पञ्च वाक्यानि वरं न च स्तुतं परभाषायानि
 वाक्यानि ।

२३ हे भूतर, यूयं बुद्धा वालकाइव मा भूतं परन्तु दुष्टतया
 २४ शिष्वद्व भूत्वा बुद्धा स्थिता भवत । शास्त्र इदं लिखितमास्ते,
 अथा,

दृष्ट्यवेष्टत् परेशोऽहम् आभासिष्य इमान् जनान् ।

भाषाभिः परकीयाभि वर्क्षैश्च परदेशिभिः ।

तथा मया क्षतेऽपीमे न यदीष्वन्ति मद्वचः ॥

अतएव तत् परभाषाभाषणं अविश्वासिनः प्रति अभिज्ञानरूपं २२

भवति न च विश्वासिनः प्रति ; किन्तु भाववाणी नाविश्वासिनः

प्रति तद् विश्वासिनः प्रत्येव । मण्डलौभुक्तेषु सर्वेषु एकस्मिन् स्थाने २३

मिलिता परभाषां भाषमाणेषु यदि ज्ञानाकाङ्क्षिणोऽविश्वासिनो वा

तत्रागच्छेयुक्तर्हि युश्मान् उम्भत्तान् किं न वदिष्यन्ति ? किन्तु २४

सर्वेषु भावोक्तिं प्रकाशयत्सु यद्यविश्वासी ज्ञानाकाङ्क्षी वा कस्ति

तत्रागच्छति तर्हि सर्वैरेव तस्य पापज्ञानं परीक्षा च आयते, २५

ततस्यान्तःकरणस्य गुप्तकल्पनासु व्यक्तीभृतासु सेऽधोमुखः पतन्

ईश्वरमाराध्य युश्मन्नर्थ ईश्वरो विद्यते इति सत्यं कथामेतां कथ-

यिष्यति ।

हे भ्रातरः, सम्प्रिलितानां युश्माकम् एकेन गीतम् अन्येनोप- २६

देशोऽन्येन परभाषान्येन ऐश्वरिकदर्शनम् अन्येनार्थबोधकं वाक्यं

रुभ्यते किमेतत् ? सर्वमेव परनिष्ठार्थं युश्माभिः क्रियतां । यदि २७

किञ्चिद् भाषामत्तरं विवक्षति तर्हकस्मिन् दिने दिजनेन चिजनेन

वा परभाषा कथ्यतां, तदधिकैर्न कथ्यतां तैरपि पर्यायानुसारात्

कथ्यतां, एकेन च तंदर्थो बोधतां । किन्चिर्थाभिधायकः कोऽपि २८

यदि न विद्यते तर्हि स मण्डल्यां वाचन्धमः स्थितेश्वरायात्मने च

कथां कथयतु । अपरं हौत्रयो वा भाववादिनः स्वं स्वमादेशं २९

कथयन्तु तदन्ये च तं विचारयन्तु । किन्तु तत्रापरेण केनचिद् ३०

अनेनश्वरीयादेशे लभ्ये प्रश्यमेन दथनात् निवर्जितव्ये । सर्वे

यत् शिर्षां सान्त्वनाद्वा लभन्ते तदर्थं यूयं सर्वे पर्यायेण ३१

६२ भावोक्ति कथयितुं शक्नुथ । भाववादिनां मनांसि तेषांम् आधीनानि
६३ भवति । यत ईश्वरः कुशासनजनको नहि सुशासनजनक एवेति
पविचलेकानां सर्वमाङ्गलीषु प्रकाशते ।

६४ अपरच्च युश्माकं वनिताः मण्डलीषु तृष्णोमूतास्तिष्ठन्तु यतः
शास्त्रलिखितेन विधिना ताः कथाप्रचारणात् निवारितास्ताभि
६५० निष्ठाभि भवितव्यं । अतस्ता यदि किमपि जिज्ञासन्ते तर्हि गेहेषु
पतीन् पृच्छन्तु यतः मण्डलीमध्ये योषितां कथाकथनं निन्दनीयं ।
६६० ऐश्वरं वचः किं युश्मानो निरगमत्? केवलं युश्मान् वा तत्
६७ किम् उपागतं? यः कश्चिद् आत्मानम् भाववादिनम् आत्मना-
विष्टं वा मन्त्रे म युश्मान् प्रति मया यद् यत् सिद्धते तत्प्रभुना-
६८ इष्टापितम् ईत्युररी करोतु । किन्तु यः कश्चित् अङ्गो भवति सोऽङ्ग
६९ एव तिष्ठतु । अतएव हे भातरः, यूयम् भावोक्तिकथनसामर्थ्यं
७० लभ्युं यतद्वं परभाषाभाषणमपि युश्माभि न निवार्यतां । सर्व-
कर्माणि च विघ्ननुसारतः सुपरिपाक्या त्रियन्तां ।

१५ पञ्चदशोऽध्यायः ।

१ प्रौढोत्थानकथनं ११ उत्थानानङ्गोकारिणो भर्त्यनं १० प्रौढोत्थानेन तत्राका-
नाम उत्थानावधारणं १० उथानेन मनि॒धर्मस्य निष्ठलत्वं ११ उत्थाने शरोरस्य
विशेषत्वं ४१ कथं उथाने भविष्यति॑ तेषु निर्णयः ५० अपदिनात्मानश्च ।

१ हे भातरः, यः सुमंवादो मन्या युश्मस्माग्रे॑ निवेदितो यूयम्ब
२ यं गृहीतवन्त आश्रितं बन्धुं तं पुन युश्मान् विज्ञापयामि । युश्माकं
विश्वासो यदि वितयो न भवेत् तर्हि सुमंवादयुक्तानि मम वाक्यानि
३ स्मरतां युश्माकं तेन सुमंवादेन परिचाणं जाधते । शुतोऽहं यद्
४ यत् शापित॑स्तदनुसारात् युश्मासु मुख्यां यां शिरां समार्पयं चेयं,
५ ग्रास्त्वात्मारात् श्रीष्टोऽमर्माकं पापमोचनार्थं प्राणान् त्यक्तवान्,

गम्भाने स्थापितश्च छतीयदिने शास्त्रानुमारात् पुनरुत्थापितः । स ५
चाये कैफै ततः परं द्वादशशिष्येभ्यो दर्शनं दत्तवान् । ततः परं ६
पञ्चशताधिकमंख्यकेभ्यो भ्रातृभ्यो युगपद् दर्शनं दत्तवान् तेषां
केचित् महानिद्रां गता बङ्गतराशाद्यापि वर्जन्नते । तदनन्तरं ७
याकोवाय तत्पूर्वात् सर्वेभ्यः प्रेरितेभ्यो दर्शनं दत्तवान् । सर्व- ८
शेषेऽकालजाततुल्यो योऽहं, सोऽहमपि तस्य दर्शनं प्राप्तवान् ।
ईश्वरस्य मण्डलीं प्रति दौरात्म्याचरणाद् अहं प्रेरितनाम् धर्तृम् ९
अयोग्यस्तस्मात् प्रेरितानां मध्ये चुद्रतमशास्त्रि । यादृशोऽस्मि १०
तादृश ईश्वरस्यानुयहेणैवास्त्रि ; अपरं मां प्रति तस्यानुयहो
निष्कलो नाभवत्, अन्येभ्यः सर्वेभ्यो मयाधिकः अमः कृतः, किन्तु
म मया कृतस्तत्रहि मत्स्वहकारिणेश्वरस्यानुयहेणैव । अतएव मया ११
भवेत् तैर्वा भवेत् अस्माभिस्त्रादृशी वार्ता घोष्यते सैव च युग्माभि
र्विश्वासेन गृहीता ।

मृत्युदशातः ख्रीष्ट उत्थापित इति वार्ता यदि तमधि १२
घोष्यते तर्हि मृतलोकात्राम् उत्थिति नास्तीति वाग् युग्माकं
मध्ये कैस्ति कृतः कथते ? मृतानाम् उत्थिति यदि न भवेत् १३
तर्हि ख्रीष्टोऽपि नोत्थापितः ख्रीष्टश्च यद्यनुत्थापितः स्थात् तर्हि स्माकं १४
घोषणं वितथं युग्माकं विश्वासेऽपि वितथः । वयञ्चेश्वरस्य मृषा- १५
साक्षिणौ भवामः, यतः ख्रीष्टस्तेनोत्थापितः इति साक्ष्यम् अस्मा-
भिरोश्वरमधि दत्तं किन्तु मृतानामुत्थिति यदि न भवेत् तर्हि १६
स तेन नोत्थापितः यतो मृतानामुत्थिति यदि न भवेत् तर्हि
ख्रीष्टोऽप्युत्थापितर्व न गतः । ख्रीष्टश्च यद्यनुत्थापितः स्थात् तर्हि १७
युग्माकं विश्वासेऽपि वितथः, यूयम् ऋद्धापि स्वपापेषु मग्नास्तिथ । १८
अपरं ख्रीष्टाश्रिता ये मानवा महानिद्रां गतास्तेऽपि नाशं गताः । १९

खीष्टो यदि केवलमिह्लोके उप्साकं प्रत्याशाभूमिः ' स्नात् तर्हि
सर्वमर्त्यभ्यो वयमेव दुर्भाग्याः ।

२० इदानीं खीष्टो मृत्युदशात् उत्थापितो महानिद्रागतानां मध्ये
२१ प्रथमफलस्त्रूपो जातस्य । यतो यदत् मातुषदारा मृत्युः प्रादु-

२२ र्भतस्तद्वात् मातुषदारा मृतानां पूनरुत्थितिरपि प्रादुर्भूता । आदमेन
२३ चथा सर्वे, मरणाधीना जातामृथं खीष्टेन सर्वे जीवियन्ते ।

२४ किन्चिकैकैच जनेन निजे निजे पर्याय उत्थातयं प्रथमत प्रथम-
जातफलस्त्रूपेन^१ खीष्टेन, द्वितीयतस्म्यागमनममये खीष्टस्य

२५ लोकैः । ततः परम् अन्तो भविष्यति तदानीं स सर्वे शामनम्
२६ अधिपतिवं पराक्रमज्ञ लुप्ता खणितगीश्वरे राजतं सर्वपर्यायिति ।

२७ यतः खीष्टस्य रिपवः सर्वे यावत् तेन खपदयोरधो न निपात-

२८ रिष्यन्ते तावत् तेनैव राजतं कर्तव्यं । तेन विजेतयो यः शेषरिपुः
२९ मृत्युरेव । लिखितमासे 'सर्वाणि तस्य पादयो वशीकृतानि ।'

३० किन्तु सर्वाणेव तस्य वशीकृतानीत्युके सति सर्वाणि देन तस्य

३१ वशीकृतानि स स्वयं तस्य वशीभृतो न जात इति अकं ।

३२ सर्वेषु तस्य वशीभृतेषु सर्वाणि येन पुनर्स्य वशीकृतानि स्वयं
३३ पुनर्वापि तस्य वशीभृतो भविष्यति तत ईश्वरः सर्वेषु सर्वे एव

३४ भविष्यति ।

३५ अपरं मृतानां विनिमयेन ये अवगाह्नन्ते तैः किं लभ्यते ? येषां

३६ मृतानाम् उत्थितिः केनापि प्रकारेण न भविष्यति नेषां विनि-

३७ मयेन कुतो अवगाहनमपि तैरङ्गीक्रियते ? वयमपि कुतः प्रतिदण्डं
३८ प्राणभीतिम् अङ्गीकुर्महे ? अस्तप्रभुना योग्यत्रीष्टेन युपत्तो मम

३९ या स्नाधासे तस्याः शपथं कृता कथियामि दिने दिनेऽहं मृत्युं
४० गच्छामि । इफिषनगंगे वन्यपशुभिः सार्वे यदि सौक्रिकभावात्

मया युद्धे कृतं तर्हि नेन मम को स्वाभः ? मृतानाम् उत्थिति
र्यदि न भवेत् तर्हि,
कुर्मा भोजनपानेऽद्य श्वसु मृत्यु भविष्यति ।

इत्यनेन धर्मात् मा भंशब्दं ।

३३

कुमसंर्गेण लोकानां सदाचारो विनश्यति ।
यूयं यथोचितं सचैतन्यास्तिष्ठत, पापं मा कुरुष्व, यतो युग्माकं ३४
मध्य ईश्वरीयज्ञानशीनाः केऽपि विद्यन्ते युग्माकं चपायै मयेदं गच्छते ।

अपरं मृतलोकाः कथम् उत्थास्यन्ति ? कौटूशं वा शरीरं ३५
खञ्चा पुनरेष्यन्तीति वाक्यं कश्चित् प्रक्ष्यति । ऐ अज्ञ त्वया यद् ३६
वीजम् उप्यते तद् यदि न विद्येत तर्हि न जीविष्यते । यद्या ३७
मूर्च्छा निर्गेन्तव्यं सा त्वया नोप्यते किन्तु शुक्रः वीजमेव ; तच्च
गोधूमादीनां किमपि वीजं भवितुं शक्नोति । ईश्वरेणेव यथा भिलाषं ३८
तस्मै मूर्च्छा दीयते, एकैकस्मै वीजाय स्वा स्वा मूर्च्छिरेव दीयते ।
सर्वाणि पलत्तानि नैकविधानि सन्ति, मनुष्यपशुपत्रिमत्यादीनां ३९
भिन्नरूपाणि पलत्तानि सन्ति । अपरं स्वर्गीया मूर्च्छयः पार्थिवानां ४०
मूर्च्छयस्य विद्यन्ते किन्तु स्वर्गीयानाम् एकरूपं तेजः पार्थिवानां
तदन्यरूपं तेजोऽस्ति । स्वर्यस्य तेज एकविधं चन्द्रस्य तेजस्तदन्यविधं ४१
ताराणां तेजोऽन्यविधं, ताराणां मध्येऽपि तेजस्त्वारतम्यं विद्यते ।
इत्यं मृतलोकानाम् उत्थितिरपि भविष्यति ।

यद् उप्यते तत् चयं यच्चोत्थास्यति तद् अक्षयं । यद् उप्यते ४२
तत् तु चक्रं यच्चोत्थास्यति तद् गौरवाचितं ; यद् उप्यते तत्रिष्वलं ४३
यच्चोत्थास्यति तत् शक्तियुक्तं । यत् शरीरम् उप्यते तत् प्राणानां ४४
मध्य, यच्च शरीरम् उत्थास्यति तद् अस्त्वनः सदा । प्राणसद्वरूपं
शरीरं विद्यते, आत्मसंज्ञरूपमपि शरीरं विद्यते । तत्र लिखित- ४५

मासे यथा, ‘आदिपुरुष आदमो जीवत्ताणी बभूव,’ किन्वन्तिम
 ४६ ‘आदमः (ग्रीष्मे) जीवनदायक आत्मा बभूव। आत्मसद्ग न प्रथमं
 ४७ किन्तु प्राणसमैव तत्पश्चाद् आत्मसद्ग। आद्यः पुरुषो मृद उत्पन्न-
 ४८ त्वात् मृणमयो द्वितीयस्य पुरुषः स्वर्गाद् आगतः प्रभुः। मृणमयो
 यादृश आमीत् मृणमयोः सर्वे तादृशा भवन्ति स्वर्गीयस्य
 ४९ ‘यादृशोऽस्ति स्वर्गीयाः सर्वे तादृशा भवन्ति। मृणमयस्य रूपं
 यदद् अस्माभि धारितं तदत् स्वर्गीयस्य रूपमपि धारयिष्यते ।
 ५० हे भातरः, युश्मान् प्रति व्याहरामि, ईश्वरस्य गजे रक्षमांमयो-
 रधिकारो भवितुं न शक्नोति, अच्छयते च ज्ञयसाधिकारो न
 ५१ भविष्यति । पश्यताहं युश्माभ्यं निगढां कथां निवेदयामि । सर्वे-
 ५२ रसाभि र्महानिद्रा न गमिष्यते किन्वन्तिः दिने तृथ्यां वादिता-
 याम् एकमिनून् विपले निमिषैकमध्ये सर्वे रूपान्तरं गमिष्यते,
 यतस्तुरी वादिष्यते, मृत्युकाक्षाच्छोभूता उत्थासन्नि वयस्य
 ५३ रूपान्तरं गमिष्यामः । यतः ज्ञयणीयेनैतेन शरीरेणाच्छयतं परि-
 ५४ हितव्यं, मरणाधीनैकैतेन देहेन चामरतं परिहितव्यं । एनेमिन्
 ज्ञयणीये शरीरे उच्चयतं गते, एतमिन् मरणाधीने देहे चामरतं
 गते शास्त्रे लिखितं वचनमिदं सेत्यर्थिति, यथा,

— — — जयेन यस्यते मृत्युः ।

५५ मृत्यो ते कण्ठकं कुञ्च परलोक जयः कं ते ॥
 ५६ मृत्यो कण्ठकं पापमेव पापस्य च बलं व्यवम्या । ईश्वरस्य धन्यो
 ५७ भवतु यतः मोउस्माकं प्रभुना यीशुग्रीष्मेनास्मान् जययुक्तान्
 ५८ विधापयति । अतो हे मम प्रियभातरः यूयं सुमिरा निश्चलाश्च
 भवति प्रभोः सेवायां युश्माकं परिश्रमो निष्कलो न भविष्यतीति
 ज्ञाता प्रभोः कार्यं संदा तत्परा भवति ।

१६० षोडशोऽध्यायः।

१ दानं कर्तुं पौलस्येऽपदेशः १० आपकुतिसम्योः पौलस्य कथनं १५ लिपान्
प्रभृतिषु भावषु पौलस्य कथनं ११ गमस्कारप्रेषणं समाप्तेः कथनवचः ।

पवित्रलोकानां कृते योऽर्थमंगलहस्तमधिं गालातीयदेशस्य मण्डल्यो १
मया यद् आदिष्टास्तद् युश्माभिरपि क्रियतां । ममागमनकाले २
यद् अर्थमंगलहो न भवेत् तत्त्विमित्तं युश्माकमैकैकेन स्तुत्यदानु-
सारात् सञ्चयं कृत्वा सप्ताहस्य प्रथमदिवसे स्वसमीपे किञ्चित् ३
निचिष्ठतां । ततो ममागमनमये यूयं यानेव विश्वास्या इति ४
वेदिष्यथ तेभ्योऽहं पत्राणि दत्त्वा युश्माकं तद्वानस्य यिरुशालेमं ५
नयनार्थं तान् प्रेषयिष्यामि । किन्तु यदि तत्र ममापि गमनम् ६
उचितं भवेद् तर्हि ते मया सह यास्यन्ति । साम्प्रतं माकिदनिया ७
देशमहं पर्यटामि तं पर्यश्य युश्मसमीपम् आगमिष्यामि । अनन्तरं ८
किं जानामि युश्मत्वन्निधिम् अवस्थाखे श्रीतकालमपि यापयिष्यामि ९
च पञ्चात् मम यत् स्थानं गन्तव्यं तत्रैव युश्माभिरहं प्रेरयितव्यः ।
अतेऽहं यात्राकाले क्षणमात्रं युश्मान् द्रष्टुं नेच्छामि किन्तु प्रभु १०
र्यद्यनुजानीयात् तर्हि किञ्चिद् दीर्घकालं युत्समीपे प्रवस्तुम्
इच्छामि । तथापि निलारोक्त्वात् परं पञ्चाशत्तमदिनं यावद् ११
ददिष्पुर्यां स्तास्यामि । यस्माद् अत्र कार्यसाधनार्थं ममान्तिके १२
बहुद् दारं सुकं बहवो विपक्षा अपि विद्यन्ते ।

तिमथि र्यदि युश्माकं समीपम् आगच्छेत् तर्हि येन निर्भयं १०
युश्ममध्ये वर्त्तत तत्र युश्माभि र्मनो निधीयतां यस्माद् अहं यादृक्
सेऽपि तादृक् प्रभोः कर्मणे यतते । केऽपि तं प्रत्यनादूरं नकरोतु ११
किन्तु स ममान्तिकं यद् आगम्नुं शक्यात् सदर्थं युश्माभिः सकु-
शलं प्रेषतां । यादृशिः शार्दूलहं तं प्रतीक्षे । आपकु भाँतरमध्येऽप्तं १२

निवेदयामि भ्रातभिः साकं सोऽपि यद् युश्माकं स्मीपं ब्रजेत्
तंदर्थं मया स पुनः पुनर्योचितः किन्तिदानों गमनं सर्वथा
१३ तस्मै न्द्रोचत, इतःपरं सुसमयं प्राप्य स गमिष्यति । यूयं जाग्रत
१४ विश्वासे सुस्थिरा भवत पौरुषं प्रकाशयत बलवन्तो भवत । युश्माभिः
सर्वाणि कर्माणि प्रेत्वा निष्पाद्यन्तां ।

१५ • हे भ्राताः, अहं युश्मान् इदम् अग्नियाचे स्तिफानस्य परिजना
आखायादेशस्य प्रथमजातफलस्त्रूपाः, पवित्रलोकानां परिचर्यायै
१६ च त आत्मनो न्यवेदयन् इति युश्माभिः ज्ञायते । अतो यूयमपि
नादृश्लोकानाम् अस्मत्सहायानां अमकारिणात्म भर्वेषां वशा
१७ भवत । स्तिफानः फूलनात आखायिकश्च यद् अत्रानामन् तेनाहम्
१८ आनन्दामि यतो युश्माभिर्यत् न्यूनितं तत् तैः समूरितं । तै युश्माकं
१९ मम च मनांस्यायाचितानि । तस्मात् तादृशा लोका युश्माभिः
सम्बन्धाः । युश्मायम् आशियादेशस्यमण्डलीनां नमस्कृतिम् आक्षिल-
२० प्रिस्तिक्षयोस्तन्मण्डपस्यमण्डल्याश्च बड्जनमस्कृतिं प्रजानोत । सर्वे
भ्रातरो युश्मान् नमस्कुर्वन्ते । सूयं पवित्रचक्रनेन मिथो नमत ।
२१ पौलोऽहं स्वकरसिखितं नमस्कृतिं युश्मान् वेदये । यदि कश्चिद्
२२ यीशुख्वाष्टे न प्रीयते तर्हि स शापयस्तो भवेत् प्रभुरायाति । अस्माकं
२३ प्रभो यीशुख्वाष्टसात्यहो युश्मान् प्रति भूयात् । ख्वाष्टं यीशुम्
२४ आश्रितान् युश्मान् प्रति मम प्रेम तिष्ठतु । इति ॥

करिन्थिनः प्रति पौलस्य द्वितीयं पत्रं ।

१ प्रथमोऽध्यायः ।

१ महासाचरणे ३ खीष्टस्य शिष्याणां दुःखसुखवेभ्यः १२ करिन्थीयमालसीं प्रति
प्रेरितानामाचरणं ५ तेषां समोर्प पौलस्य गमननिषयः १३ तस्य गमनस्य
कारणनिर्णयस्थ ।

ईश्वरस्येच्छया यीशुग्रीष्टस्य प्रेरितः पौलस्तिमधिर्भान्ता च १
द्वावेतौ करिन्थनगरम्यायै ईश्वरीयमण्डल्याय आखायादेशम्येभ्यः
सर्वेभ्यः पवित्रलोकेभ्यश्च पत्रं लिखतः । अम्माकं तातस्येश्वरस्य २
प्रभोर्येशुग्रीष्टस्य चानुग्रहः शान्तिश्च युआसु वर्त्ततां ।

कृपालुः पिता सुर्वसान्त्वनाकरेश्वरस्य योऽस्मत्प्रभोर्येशुग्रीष्टस्य ३
तात ईश्वरः स धन्यो भवतु । यतो वयम् ईश्वरात् सान्त्वनां ४
प्राप्य तया सान्त्वनया यत् सर्वविधक्षिष्ठान् लोकान् सान्त्वयितुं
शक्नुयाम् तदर्थं सेऽस्माकं सर्वक्लेशसमयेऽस्मान् सान्त्वयति । यतः ५
खीष्टस्य क्लेशा यद्द बाङ्गल्येनामासु वर्त्तन्ते तद्द वयं खीष्टेन
बङ्गसान्त्वनान्वा अपि भवामः । वयं यदि क्षिण्णामहे तर्हि ६
युआकं सान्त्वनापरिचाणयोः कृते क्षिण्णामहे यृतोऽस्माभि र्यादृ-
ग्नानि दुःखानि सहन्ते युआकं तादृशदुःखानां सहनेन तौ
साधयिष्येते इत्यस्मिन् युआनधि मम दृढा प्रत्याशा भवति ।
यदि वा वयं सान्त्वनां लभामहे तर्हि युआकं सान्त्वनापरिचाणयोः ७
कृते तामपि लभामहे । यतो यूर्यं यादृग् दुःखानां भागिनो-
भवत तादृक् सान्त्वनाया अपि भागिनो भविष्येति वयं
जानीमः । हे भातरः आशियादेशे यः क्लेशोऽस्मान् आकास्त् ८
नं यूर्यं यद् अनवर्गितास्तिष्ठत तम्या भंडं न मन्यते । तेजाति-

अक्षिक्लेशेन वथमतीव पीडितास्तस्मात् जीवनरचणि निरुपाया
जाताश्च, अतो वयं स्वेषु न विश्वस्य मृतलोकानाम् उत्थापयित-
रीश्वरे यद् विश्वासं कुर्मस्तदर्थम् असाभिः प्राणदण्डा भोक्तव्य
१० इति स्वमनसि निश्चितं। एतादृशभयङ्करात् स्मर्यो योऽस्मान्
अत्रायतेदानीमपि त्रायते स इतः परमप्यस्मान् त्रायते ऽस्माकम्
११ एतादृशी प्रत्याशा विद्यते । एतदर्थमस्तलते प्रार्थनया वयं
युश्चाभिरुपकर्त्तव्यास्थाया छते बङ्गभि याचितो यो जन्मदेऽस्मासु
वर्त्तिष्ठते तत्कृते बङ्गभिरीश्वरस्य धन्यवादोऽपि कारिष्यते ।

१२ अपरच्च मन्मारमध्ये विशेषतो युश्चनधे वयं सांसारिक्या धिया
नहि किन्चोश्वरस्यानुग्रहेणाकुटिलताम् ईश्वरीयरारख्याचरित-
वन्तोऽत्रास्माकं मनो यत् प्रमाणं ददाति तेन वयं आघासहे ।

१३ युश्चाभि र्यद् यद् पयते गृह्णते च तदन्यत् किमपि युश्चभ्यम्
असाभि न लिख्यते तत्त्वान्तं यावद् युश्चाभि र्यहोस्यत इत्यस्माकम्
१४ आशा । यूयमितः पूर्वमप्यस्मान् अंशतो गृह्णीतवन्तः, यतः प्रभो
यीश्वरीष्टस्य दिने यदद् युश्चास्तस्माकं आघात तदद् असासु
युश्चाकमपि आघात भविष्यति ।

१५ अपरं यूयं यद् द्वितीयं वर्त्त लभधे तदर्थमितः पूर्वं तथा
१६ प्रत्याशया युश्चत्समीपं गमिष्यामि युश्चेशेन माकिदनियादेशं
प्रजाला पुनस्तस्मात् माकिदनियादेशात् युश्चत्समीपम् एत्य युश्चाभि
१७ र्यक्षदादेशं प्रेषयिष्ये चेति मम वाऽक्षासीत् । एतादृशी मन्त्रणा
मया किं चास्तुलेन कृता? यद् यद् अहं मन्त्रये तत् किं
विषयिलोकद्व भक्त्याण आदौ स्तोक्त्यं पश्चाद् अस्त्रीकुर्वे?
१८ युश्चान् प्रति मया कथितानि वाक्यान्यये स्तोक्तानि शेषेऽस्तोक्त-
१९ तानि नीभवन् एतेनैश्वरस्य विश्वस्ता प्रकृशते । मया चित्तानेन

तिमर्थिना, चश्वरस्य, पुत्रो यो यीशुख्रीष्टो युश्ननमधे धोषितः स
तेन स्वीकृतः पुनरखीकृतस्य तत्रहि किन्तु स तस्य स्वीकारस्वरूप-
एव । ईश्वरस्य महिमा यद् अस्माभिः प्रकाशेत तदर्थम् ईश्वरेण २०
यद् यत् प्रतिज्ञाते तत्सर्वं ख्रीष्टेन स्वीकृतं सत्यभूतञ्च । युश्मान् २१
अस्मांश्चाभिषिच्य यः ख्रीष्टे स्वाम्बून् करोति स ईश्वर एव । स २२
चास्मान् मुद्राङ्कितान् अकार्षीत् सत्यङ्कारस्य पणस्वरूपम् आत्मानं
अस्माकम् अन्तःकरणेषु निरचिपच्च ।

अपरं युश्मासु करुणां कुर्वन् अहम् एतावत्कालं यावत् करिन्थ- २३
जगरं न गतवान् इति सत्यमेतस्मिन् ईश्वरं साक्षिणं कृत्वा मया
स्वप्राणानां शपथः क्रियते । वयं युश्माकं विश्वासस्य नियन्तारो न २४
भवामः किन्तु युश्माकम् आनन्दस्य सहाया भवामः, यस्माद्
विश्वासे युश्माकं स्थिति भवति ।

२ द्वितीयोऽध्यायः ।

१ पौलसोपस्थितौ यथा दुःखं न जायते तदर्थं विहिष्कृतलोको घट्यौय
इति मन्त्रणा ११ दुर्घटादप्रचारणेन पौलस्य कर्मणः सकलतत्त्वं ।

अपरव्वाहं पुनः शोकाय युश्मास्त्रिधिं न गमिष्यामीति १
मनसि निरचैषं । यस्माद् अहं यदि युश्मान् शोकयुक्तान् करोमि २
तर्हि मया यः शोकयुक्तस्तु विना केनापरेणाहं हर्षयिष्ये ? मम ३
यो हर्षः स युश्माके भुव्रेषां हर्षं एवेति निश्चितं मयाबोधि ; अत-
एव यैरहं हर्षयितव्यस्तौ र्मदप्यितिसमये यन्मम शोको न जाये-
त तदर्थमेव युश्मायम् एतादृशं पत्रं मर्त्या लिखितं । वसुतस्तु बहु- ४
क्षेत्रस्य मनःपौडायांस्य समयेऽहं बङ्गश्रुपातेन पत्रमेकं लिखित-
वान् युश्माकं शोकार्थं तत्रहि किन्तु युश्मासु मर्त्यप्रेमवाङ्म्यस्य
आपनार्थं । येनाहं श्रीकृष्णकृष्णतस्तेन केवलमेहं शोकयुक्तीकृतस्त- ५

अहि किञ्चंशतो यूयं सर्वेऽपि यतोऽहमत्र कप्सिंशिद् दोषमारो-
६ पथितुं नेच्छामि । बङ्गनां यत् तर्जनं तेन जनेनालभि तत् तदर्थं
७ प्रचुरं च अतः स दुःखसागरे यत्र निमज्जति तदर्थं युग्माभिः स
८ चम्पयः साक्षयितव्यश्च । इति हेतोः प्राययेऽहं युग्माभिसमिन्
९ दया क्रियतां । यूयं सर्वकर्मणि ममादेशं गृहीय न वेति परीक्षि-
१० तुम् अहं युग्मान् प्रति लिखितवान् । यस्य यो दोषो युग्माभिः
११ चम्पयते तस्य स दोषो मयापि चम्पयते यस्य दोषो मया चम्पयते स
१२ युग्माकं कृते खीष्टस्य साक्षात् चम्पयते । श्रेतानः कल्प्यनास्माभिर-
शाता नहि, अतो वयं यत् तेन न बड्चामहे तदर्थम् अस्माभिः
सावधानै र्भवितव्यं ।

१३ अपरच्च खीष्टस्य सर्वादघोषणायै मुद्यि चोयानगरमागते
१४ प्रभोः कर्मणे, च मदर्थं दारे सुके सत्यपि स्वभातुस्तौतस्याविद्य-
मानवात् मदीयात्मनः कापि शान्तिं न बभूव, तस्माद् अहं
तान् विसर्जनं याचिला माकिदनियादेशं गन्तु प्रस्यानम् अकरवं ।
१५ य ईश्वरः सर्वदा खीष्टेनासाम् जयिमः करोति सर्वत्र चास्माभि-
१६ स्तदीयशानस्य गम्यं प्रकाशयति स धन्यः । यस्माद् ये चाणं
स्तप्त्वा ये च विनाशं गमिष्यन्ति तान् प्रति वयम् ईश्वरेण
१७ खीष्टस्य मौगन्यं भवामः । वृथम् एकेषां स्तव्यवे स्तुयुगम्या
अपरेषाच्च जीवनाय जीवनगम्या भवामः, किञ्चितादृशकर्मसाधने
१८ कः समर्थोऽस्ति? अन्ये बहवो लोका यद्दृ ईश्वरस्य वाक्यं
स्तप्ताशिक्षया सिद्धयन्ति वर्यं तदत् तत्र मिश्रयन्तः यरलभावे-
नेश्वरस्य साक्षात् ईश्वरस्यादेशात् खीष्टेन कृथां भाषामहे ।

३ तृतीयोऽध्यायः ।

१ करिश्मिनः पौलस्य प्रशंसापचाणि ४ मेष्टीयं वस्त्राप्रचारणात् खीष्टस्य सुसंवाह-
प्रचारणं वरं ११ दृष्टान्तेन तत्कथायाः प्रमाणम् ।

वयं किम् आत्मप्रशंसनं पुनरारभामहे ? युग्मान् प्रति युग्मतो १
वा परेषां केषाच्चिद् इवासाकमपि किं प्रशंसापत्रेषु प्रयोजनम्
आस्ते ? यूयमेवासाकं प्रशंसापत्रं तच्चासाकम् अन्तःकरणेषु लिखितं २
सर्वमानवैश्च ज्ञेयं पठनीयम् । यतोऽसामिः सेवितं खीष्टस्य ३
पत्रं यूयमेव, तच्च न मस्या किन्त्वमरस्येश्वरस्यात्मना लिखितं
पाषाणपत्रेषु तत्रहि किन्तु क्रमयेषु छृत्पत्रेषु लिखितमिति
सुस्थृतं ।

खीष्टेनेश्वरं प्रत्यसाकम् ईदृशो दृढविश्वासो विद्यते ; वयं ४
निजगुणेन किमपि कल्पयितुं समर्था इति नहि किन्त्वीश्वराद् ५
स्थाकं सामर्थ्यं जायते । तेन वयं नूतननियमस्यार्थतो उच्चरसंस्थानस्य ६
तत्रहि किन्त्वात्मन एव सेवनसामर्थ्यं प्राप्नाः । उच्चरसंस्थानं स्त्रुजु- ७
नकं किन्त्वात्मा जीवनदायकः । उच्चरै र्विलिखितपाषाणरूपणी
या सृत्योः सेवा सा यदीदृक् तेजस्त्रिनी जाता यत्तस्याचिरस्यायि-
नस्तेजसः कारणात् मोग्ने सुख्सम्मुद्दायेलीयलोकैः संद्रष्टुं नाशक्यत, ८
तर्हात्मनः सेवा किं ततोऽपि बङ्गतेजस्त्रिनी न भवेत् ? दण्डजनिका ९
सेवा यदि तेजायुक्ता भवेत् तर्हि धार्मिकताजनिका सेवा ततो-
ऽधिकं बङ्गतेजायुक्ता भविष्यति । उभयोस्तुलनायां कृतायाम् एक- १०
स्यास्तेजो द्वितीयायाः प्रखरतरेण तेजसा हीनतेजो भवति । यस्माद् ११
यत् लोपनीयं तद् यदि तेजायुक्ता भवेत् तर्हि यत् चिरस्यायि-
तद् बङ्गतरतेजायुक्तसेवा भविष्यति । ।

— ईदृशोः प्रत्याशां लक्ष्मा वयं महतों प्रगत्थतां प्रकाशयामः । १२

४ अध्यायः ।] करिश्मितः प्रति पौलस्य द्वितीयं पर्वं । ६६

१३ ईश्वायेलौयलोका 'यत् तस्य लोपनीयस्य तेजसः 'शेषं न विलोकयेयस्तदर्थं, मोशि र्यादृग् आवरणेन स्मुखम् आच्छादयत् ।
 १४ वर्यं वादृक् न कुर्याः । तेषां मनांसि कठिनीभृतानि यतस्तेषां पठनसमये स पुरातने नियमस्तेनावरणेनाद्यापि प्रच्छब्दिष्ठिष्ठति ।
 १५ तत्त्वं न दूरीभवति यतः ख्रीष्टेनैव तत् लुप्तते मोशेः शास्त्रस्य
 १६ पाठमयेऽद्यापि तेषां मनांसि तेजावरणेन प्रच्छादयन्ते किन्तु प्रभुं
 १७ प्रति मनांसि परावृत्ते तद् आवरणं दूरीकारिष्यते । यः प्रभुः स एव
 १८ स आत्मा यत्र च प्रभोरात्मा तत्रैव मुक्तिः । वयम् सर्वेऽनाच्छादितेनास्येन प्रभोस्तेजसः प्रतिविम्बं गृह्णन्त आत्मास्वरूपेण प्रभुनारूपान्तरीक्षता वर्द्धमानतेजोयुक्तां तामेव प्रतिमूर्त्तिं प्राप्नुमः ।

४ चतुर्थोऽथायः ।

१ उसंवादप्रचारर्थाय पौलस्य सारस्यम् उद्योगस्य ० प्रचारदे तस्य षड्दुःख
 ११ किन्तु सह दुःखं तस्य साक्षात्याय द्वितीयं च ।
 १ अपरस्य वर्यं करुणाभाजो भूत्वा यद् एतत् परिचारकपदम्
 २ अस्त्वभाग्निं नात्र क्लास्यामः, किन्तु चपायुक्तानि प्रच्छब्दकर्माणि
 विहाय कुटिलात्तरणमकुर्वन्ते ईश्वरोयवाक्यं मिथ्यावाक्यैरमिश्र-
 यत्तः सत्यधर्मस्य प्रकाशनेनेश्वरस्य संक्षात् सर्वमानवानां संवेदगो-
 ३ चरे स्वान् प्रशंसनीयान् दर्शयामः । अस्माभि धौषितः सुसंवादो
 यदि प्रच्छब्दः स्वात् तृहि ये विनंक्ष्यन्ति तेषामैव दृष्टिः स प्रच्छब्दः;
 ४ यत ईश्वरस्य प्रतिमूर्त्तिर्थः ख्रीष्टस्य तेजसः सुसंवादस्य प्रभा यत्
 तान् न दीपयेत् तदर्थम् ईह लोकस्य देवोऽविश्वासिनां ज्ञाननय-
 ५ नम् अभ्यैकतवान् एतस्योदाहरणं ते भवन्ति । वर्य स्वान् धोषयाम
 इति नहि किन्तु ख्रीष्टं योग्यं प्रभुमेवास्मांस्य शीशोः छते युश्माकं
 ६ परिचारकान् धोषयामः । य ईश्वरो मर्त्यैर्मिरं प्रभां दीपनृया-

दिश्त् स यीशुख्वीष्टस्यास्य ईश्वरीयतेजसा ज्ञानप्रभाया उद्यार्थम्
अस्माकम् अन्तःकरणेषु दीपितवान्।

अपरं तद् धनम् अस्माभि स्वरूपेषु भाजनेषु धार्यते यतः ७
साहृता शक्ति नास्माकं किन्त्वीश्वरस्यैवेति ज्ञातव्यं। वयं पदे पदे ८
पीड्यामहे किन्तु नावसीदामः, वयं व्याकुलाः सन्तोऽपि निस्पाया
न भवामः; वयं प्रद्राव्यमाना, अपि न क्लाम्यामः, निपातिता अपि ९
न विनश्यामः। अस्माकं शरीरे खीष्टस्य जीवनं यत् प्रकाशेत तदर्थं १०
तस्मिन् शरीरे यीशो र्मरणमपि धारयामः। यीशो जीवनं यद् ११
अस्माकं मर्त्यर्हेहे प्रकाशेत तदर्थं जीवन्तो वयं यीशोः क्ते नित्यं
स्मर्त्यो समर्थामहे। इत्यं वयं स्मर्त्याकान्ता यूयच्च जीवनाकान्ताः। १२

विश्वामकारणादेव समभाषि मथा वचः। १३

इति यथा शास्त्रे लिखितं तथैवास्माभिरपि विश्वामजनकम्
आत्मानं प्राय विश्वामः क्रियते तस्माच्च वचांसि भाव्यन्ते। प्रभु १४
र्येषु र्येनात्मापितः स यीशुजाग्नानयुत्थापयिष्यति युश्माभिः साहृदे
स्वममीप उपम्यापयिष्यति च, वयम् एतत् जानीमः। अतएव युश्माकं १५
हिताय सर्वमेव भवति तस्माद् बहूनां प्रचुरानुग्रहप्राप्ते बर्जन्तो-
कानां धन्यवादेनेश्वरस्य महिमां सम्यक् प्रकाशिष्यते। ततो हेतो १६
वयं न क्लाम्यामः किन्तु वाह्यपुरुषो यद्यपि क्षीयते तथाप्यान्तरिकः
पुरुषो दिने दिने नूतनोयते। चण्डमात्रस्याच्च यदेतत् लघिष्ठं दुःखं १७
तद् अतिबाहुल्येनास्माकम् अनन्तकालस्याच्च गरिष्ठसुखं साधयति,
यतो वयं प्रत्यक्षान् विषयान् अनुदिष्ट्याप्रत्यक्षान् उद्दिशामः। यतो १८
हेतोः प्रत्यक्षविषयाः चण्डमात्रस्यायिनः किन्त्वप्रत्यक्षा अनन्तकाल-
स्यायिनः।

५ पञ्चमोऽथायः ।

१ विचारदिक्षेभवनप्राप्तिमवेत्य सुखादप्रचारणे पैशस्य परिचमः ११
सम्याचारप्रचारविषयम् ।

- १ अपरम् असाकम् एतस्मिन् पार्थिवे दूष्यहृपे वेशनि जीर्णे
२ सतीश्वरेण, निर्मितम् अकरण्टम्, असाकम् अनलकालस्याय
३ वेशेकं स्वर्गं विश्व इति वयं जानीमः । यतो इतोरेतस्मिन् वेशनि
४ तिष्ठन्ते वयं तं खण्डियं वासं परिधातुम् आकाङ्क्षमाणा निःश्व-
५ शामः । तथापीदानीमपि वयं तेन न नग्नः किन्तु परिहितवसना
६ मन्यामहे । एतस्मिन् दूष्ये तिष्ठन्ते वयं क्षिशमाणा निःश्वसामः,
७ यतो वयं वासं त्यक्तुम् इच्छामस्त्वं हि किन्तु तं द्वितीयं वासं
८ परिधातुम् इच्छामः, यतस्या कृते जीवर्णेन मर्त्यं यस्मिष्यते । एत-
९ दर्थं वयं येन सृष्टाः स ईश्वर एव स चासाभ्यं सत्यङ्गारस्य पण-
१० दस्त्रपम् आत्मानं दत्तवान् । अतएव वयं सर्वदोत्सुका भवामः
११ किञ्च श्रीरे यावद् असाभि न्युयते तावत् प्रभुतो दूरै प्रोष्ठत
१२ इति जानीमः, यतो वयं दृष्टिमार्गं न चरामः किन्तु विशाश-
१३ मार्गं । अपरञ्च श्रीराराद् दूरे प्रवस्तु प्रभोः सन्धिधौ निवसुञ्चा-
१४ काङ्क्षमाणा उत्कुका भवामः । तस्मादेव कारणाद् वयं तस्य सन्धि-
१५ धौ निवसन्तस्याद् दूरे प्रवसन्तो वा तस्मै रोचितुं यतामहे ।
१६ यस्मात् श्रीरावस्थायाम् एकैकेन ज्ञानानां कर्मणां शुभाशुभफल-
१७ प्राप्तये सर्वैरसाभिः खीष्टस्य विचारासनमनुख्य उपस्थातव्यं ।
१८ अतएव प्रभो भयानकलं विजाय वयं भनुजान् अनुनयामः
१९ किञ्चेश्वरस्य गोचरे सप्रकाशा भवामः, युग्माकं संवेदगोचरेऽपि
२० सप्रकाशा भवाम इत्याशंसामहे । अनेन वयं युग्माकं सन्धिधौ पुनः

खान् प्रशंसाम् इति. नहि किन्तु ये मनो विना सुखैः स्थाघन्ते
तेभ्यः प्रत्युच्चरदानाय यूयं यथासाभिः साधितुं ग्रन्थं तादृगम्
उपायं युक्ताभ्यं वितरामः । यदि वयं इतज्ञाना भवामस्तर्हि तद् १३
ईश्वरार्थकं यदि च सज्जाना भवामस्तर्हि तद् युक्तार्थकं । वयं १४
खीष्टस्य प्रेक्षा समाकृत्यामहे यतः सर्वेषां विनिमयेन यद्येको जनो-
इमित तर्हि ते सर्वे स्त्री इत्यसाभि बुध्यते । अपरज्ञे ये जीवन्ति १५
ते यत् स्वार्थं न जीवन्ति किन्तु तेषां कृते यो जनो मृतः पुनरुत्था-
पितश्च तमुद्दिश्य यत् जीवन्ति तदर्थमेव स सर्वेषां कृते मृतवान् ।
अतो हेतोरितः परं कोऽप्यसाभि जातितो न प्रतिज्ञातव्यः । यथापि १६
पूर्वं खीष्टो जातितोऽसाभिः प्रतिज्ञातस्थापादानीं जातितः पुन
र्म प्रतिज्ञायते । केनचित् खीष्ट आश्रिते गूतना स्फृष्टि भवति १७
पुरातनानि लुप्तन्ते पश्य निखिलानि नवीनानि भवन्ति । सर्वे १८
झैतद् ईश्वरस्य कर्म यतो योग्युखीष्टेन स एवामान् खेन साहूं
संहितवान् सम्भानसम्बीयां परिचर्याम् अस्मासु समर्पितवांस्य । यत १९
ईश्वरः खीष्टम् अधिष्ठाय जगतो जनानाम् आगांसि तेषाम् च्छण-
मिव न गणयन् खेन साहूं तान् संहितवान् सम्भिवार्ताम् अस्मासु
समर्पितवांस्य । अतो वयं खीष्टस्य विनिमयेन दौत्यं कर्म सम्पाद- २०
यामहे, ईश्वरस्यासाभि युक्तान् यायाच्यते ततः खीष्टस्य विनिमयेन
वयं युक्तान् प्रार्थयामहे यूयमीश्वरेण सम्भन्न । यतो वयं तेन यद् २१
ईश्वरीयधार्मिकता भवामस्तर्हि पापेन सह यस्य ज्ञातेयं नासीत् स
एव तेनासाकं विनिमयेन पापः कृतः ४

६ षष्ठोऽध्यायः।

- १ सुचादप्रचारर्थे पौलस्य विचास्या १४ देवपूजकैः साकं मिचताप्रतिवेष्य ।
- २ तस्य सहया वयं युश्मान् प्रार्थयामहे, ईश्वरस्यानुयहो युश्माभि
३ वृथा न गच्छतां । तेनोऽक्षमेतत्,
- ४ संशोऽन्नमि इुभे काले लदीयां प्रार्थनाम् अच ।
- ५ उपकारं करिष्यामि परिचानदिने तव ।
- ६ पश्यतायं शुभकांशः पश्यतेदं चाणदिनं । अस्माकं परिचर्या यत्रि-
७ ष्कलङ्घा भवेत् तदर्थं वयं कुचापि विप्लं न जनयामः, किञ्चु
८ प्रचुरमहिष्णुता क्लेशो दैव्यं विपत् ताडिना कारावस्थनं निनासहीनत्वं
९ परिश्रमो जागरणम् उपवसनं निर्मलत्वं झालं मृदुशीलता हितै-
१० षिता पवित्रं आत्मा निष्कपटं प्रेमं सत्यालापं ईश्वरीयशक्ति
११ दं दिलिङ्गवामाभ्यां करार्थां धर्माल्लधारणं मानापमानयोरख्यानि-
१२ सुखात्यो र्भागित्वम् एतैः सर्वेरीश्वरस्य प्रशंस्यान् परिचारकान्
१३ खालं प्रकाशयामः । भ्रामकसमा वयं सत्यवादिनो भवामः, अपरि-
१४ चित्समा वयं सुपरिचिता भवामः, मृतकल्पा वयं जीवामः,
१५ दण्डमाना वयं न इत्यामहे, शेरकयुक्तास्य वयं सदानन्दामः,
१६ दरिद्रा वयं बङ्गन् धनिनः कुर्मः, श्रकिष्वनास्य वयं सर्वं धारयामः ।
- १७ हे करिञ्जिनः, युश्माकं प्रति ममास्य सुकं-ममान्तःकरणम् वि-
१८ क्षितं । यूयं ममान्तरे न सङ्कोचिताः किञ्च यूयसेव सङ्कोचित-
१९ षिताः । किञ्चु ममां न्यग्यफलदानार्थं युश्माभिरपि विक्षितै
२० र्भवितव्यम् इत्यहं निजबालकानिव युश्मान् वर्दामि ।
- २१ अपरम् अप्रत्ययिभिः साहूं यूयम् एकयुगे बद्धा मा भृत,
२२ अस्माद् अर्माधर्मयोः कः समन्वोऽस्ति ? तिमिरेण साहूं प्रभाया

वा का तुलनात्मि? विलीयालदेवेन साकं खीष्टस्य वा कं सन्धिः? १५
अविशासिना सार्वं वा विशासिलोकस्यांशः कः? ईश्वरस्य मन्दिरेण १६
सह वा देवप्रतिमानां का तुलना? अमरस्येश्वरस्य मन्दिरं यूद्य-
मेव। ईश्वरेण तदुकं यथा, 'तेषां मध्येऽहं खावासं निधास्यामि
तेषां मध्ये च यातायातं कुर्वन् तेषाम् ईश्वरो भविष्यामि ते च
मङ्गोका भविष्यन्ति। अतो हेतोः परमेश्वरः कथयति यूद्यं तेषां १७
मध्याद् वह्निर्भूय पृथग् भवत, किमप्यमेष्यं न स्यृश्यत; तेनाहं
युश्मान् यहीव्यामि, युश्माकं पिता भविष्यामि च, यूद्यम्भ मम कन्या- १८
पुचा भविष्यथेति सर्वशक्तिमता परमेश्वरेणोकं' अतएत हे प्रिय- १९
तमाः, एतादृशीः प्रतिज्ञाः प्राप्नैरसामिः शरीरात्मनेः सर्वमा-
त्तिन्यम् अपस्त्रज्येश्वरस्य भक्त्या परिचाचारः साध्यता ।

७ सप्तमोऽध्यायः ।

१ करिश्चिनः प्रति पौलस्य विनयः ५ तीवेन तेषां वार्षायां प्राप्नायां पौलस्स
यत् चुप्तं तत्त्वं निर्णयत् ।

यूथम् अस्मान् गटहीत। अस्माभिः कल्याण्यन्यायो न कृतः १
कोऽपि न भंगितः कोऽपि न० वश्चितः। युश्मान् दोषिषः कर्तुमहं २
वाक्यमेतद् वदामीति नहि युश्माभिः सह जीवनाय मरणाय वा ३
वयं युश्मान् खान्तकरणी धारयाम् इति पूर्वे मयोक्तं। युश्मान् प्रति ४
मम मङ्गोसाहो जायते युश्मान् अथयहं बड़साधे च तेन सर्वक्लेश-
भमयेऽहं सान्त्वनया पूर्णो इर्षण प्रफुल्षितस्य भवामि ।

अस्मासु माकिर्दनियादेशम् आगतेष्वसाकं शरीरस्य काचिदपि ५
शास्त्रं नाभवत् किञ्च सर्वतो वहि विरोधेनान्तर्य भौत्या वयम्
अपीच्यामहि । किञ्च न व्याप्तां सान्त्वयितां य ईश्वरः स तीव्रसाग- ६

० मनेनास्तान् असान्त्वयत् । केवलं तस्यागमनेन तन्नहि किञ्चु युश्मात्तो
जातया तस्य सान्त्वनयापि, यतोऽसासु युश्माकं हार्दविलापासक-
प लेखस्थाकं समीपे वर्णितेषु मम महानन्दो जातः । अहं पत्रेण
युश्मान् शोकयुक्तान् कृतवान् इत्यमाद् अन्ततये किन्वधुना नातु-
तये । तेन पत्रेण यूयं चण्णमात्रं शोकयुक्तीभूता इति मया
६० दृश्यते । इत्यस्मिन् युश्माकं शोकेनाहं हृष्यामि तन्नहि किञ्चु मनः-
परिवर्त्तनाय युश्माकं शोकोऽभवद् इत्यनेन हृष्यामि यतोऽस्मत्तो
युश्माकं कापि चानि र्यन्न भवेत् तदर्थं युश्माकम् ईश्वरीयः शोको
१० जातः । स ईश्वरीयः शोकः परिचाणजनकं निरनुतापं मनःपरि-
११ वर्तनं साधयति किञ्चु सांसारिकः शोको मृत्युं साधयात् । पश्यत
तेनेश्वरीयेण शोकेन युश्माकं किं न साधितं? यद्वा दोषप्रचालनम्
असन्तुष्टत्वं हार्दम् आसक्तत्वं फलदानञ्चैतानि सर्वाणि । तस्मिन्
कर्मणि यूयं निर्मला इति प्रमाणं सर्वेण प्रकारेण युश्माभि दर्शनं ।
१२ येनापराह्नं तस्य कृते किंवा यस्यापराह्नं तस्य कृते मया पत्रम्
क्षलेखि तन्नहि किञ्चु युश्मानध्यस्थाकं यद्वा यद् ईश्वरस्य साक्षात्
१३ युश्मासमीपे प्रकाशेत तदर्थमेव । उक्तकारणाद् वयं सान्त्वनां
माप्ताः; तात्पु सान्त्वनां विनापरो महाङ्गादस्तीतस्याङ्गादस्माभि
१४ सर्वाः, यतस्यात्मा सर्वे युश्माभिस्तृप्तः । पूर्वं तस्य समीपेऽहं
युश्माभिर्यद् अस्त्वादे तेन नालजे किञ्चु वर्यं धृद् युश्मान् प्रति
सत्यभावेन सकलम् अभावामहि तद्वत् तीतस्य समीपेऽस्थाकं साध-
१५ नमपि सत्यं जातं । यूयं कौटुक् तस्याङ्गा अपालयत भयकम्पाभ्यां
तं गृहीतवक्ष्यैतस्य स्नारणाद् युश्मासु तस्य स्वेहो वाङ्मेयन वर्तते ।
१६ युश्मास्त्वं सर्वमाशंसे, इत्यस्मिन् ममाङ्गादो जायते ।

ट अष्टमोऽध्यायः ।

१ अन्यजनानां हष्टाकः स्त्रौहस्य प्रेता यिष्ठशब्देस्यादरिष्टेऽक्षेभ्यो हातुं करि-
न्धनः प्रति पौष्टस्य निवेदनं १९ तान् प्रति तौमस्य तदन्वभाष्यो षड्सा-
वार्ष्यं ।

हे भ्रातरः, माकिदिग्नियादेश्यासु मण्डलीषु प्रकाशितो य १
ईश्वरस्यानुग्रहस्यमहं युश्मान् ज्ञापयामि । वस्तुतो बङ्गक्षेपपरीक्षास्यमये २
तेषां महानन्दोऽतीवदीनता च वदान्यतायाः प्रचुरफलम् अफल-
यतां । ते खेच्छया यथाशक्ति किञ्चातिशक्ति दानं उद्युक्ता अभवन् ३
इति मया प्रमाणीक्रियते । वयस्य यत् पवित्रलोकेभ्यस्तेषां दानम् ४
उपकारार्थकम् अंगनस्य गृह्णामसाद् बङ्गनुयेनास्मान् प्रार्थितवन्नः ।
वयं यादृक् प्रत्येक्षामहि तादृग् अकृत्वा तेजो प्रभवे ततः परम् ५
ईश्वरस्येच्छयास्याभ्यमपि स्वान् न्यवेदयन् । अतो हेतोस्त्वं यथारभ्यवान् ६
तथैव करिश्मिः मर्घेऽपि तद् दानयह्यं साधयेति युश्मान् अधि-
वर्य तीतं प्रार्थयामहि । अतो विश्वासो वाक्पटुता ज्ञानं सर्वोत्तमा-
होऽस्मासुं प्रेम देते गुणै र्युं यथापरान् अतिशेषेभ्ये तथैवेतेन गुणे-
नाप्यतिशेषं । एतद् अहम् आश्रया कथयामीति नहि किञ्चलन्ये-
षाम उत्साहकारणाद् युश्माकर्मपि प्रेतः सारखं परीक्षितुमिच्छता
मर्यैतत् कथ्यते । यूथस्मात्प्रभो येशुख्खीष्टस्यानुग्रहं जानीय यत-
स्यस्य निर्धगतेन धूर्यं यद् धनिनो भवथ तदर्थं स धनी सन्निपि
युश्मात्तेन निर्धनोऽभवत् । एतस्मिन् अहं युश्मान् खविचारं ज्ञाप- १०
यामि । गतं संवत्सरम् आरभ्य यूर्यं केवलं कर्म कर्तुं तत्रहि किञ्चित्पि-
च्छुकर्ता प्रकाशयितुमयुपाक्राम्यध्यं ततो हेतो र्युश्मात्तेन मम
मन्त्रणा भद्रा । अतोऽधुना तत्कर्मशाध्यं युश्माभिः क्रियतां तेन ११
एतद् इच्छुकर्तायाम् उत्साहसाद्दृ एकैकस्य सम्पदनुसारैण कर्ता-

१२ साधनम् अपि जनिष्यते । यस्मिन् इच्छुकता विश्वते तेन थक्ष
धार्यते तस्मात् चेऽनुगच्छत इति नहि किन्तु यद् धार्यते तस्मा-
१३ देव । इत इतरेषां विरामेण युशाकच्छ क्लेशेन भवितव्यं तत्रहि किन्तु
१४ समतयैव । वर्तमानसमये युशाकं धनाधिक्येन तेषां धनन्यूनता पूर-
यितव्या तस्मात् तेषामपाधिक्येन युशाकं न्यूनता पूरयिष्यते तेन
१५ समता जनिष्यते । तदेव शास्त्रेऽपि लिखितम् आस्ते यथा, येनाधिकं
संगटहीतं तस्याधिकं नाभवत् येन चाल्यं संगटहीतं तस्याल्यं नाभवत् ।

१६ युशाकं हितायै तीतस्य मनसि य ईश्वर इमम् उद्योगं जनि-
१७ तवान् स धन्यो भवतु । तीतोऽसाकं प्रार्थनां गृहीतवान् किञ्च
१८ स्वयम् उद्युक्तः सन् स्वेच्छया युश्टसमीपं गतवान् । तेन सह घोड-
पर एको भ्रातासामिः प्रेषितः सुसंवादात् तस्य सुख्यात्या सर्वाः
१९ मण्डल्यो व्याप्ताः । प्रभो गौरवाय युशाकम् इच्छुकताये च स
२० मण्डलीभिरेतसै दानसेवायै असाकं सङ्ग्लिते न्ययोज्यत । यतो या
महेषापायनसेवासामिर्विधीयते तामधि वयं यत् केनापि न निव्या-
२१ महे तर्दयं यतामहे । यतः केवलं प्रभोः साक्षात् तत्त्वाहि किन्तु
२२ मानवानामपि साक्षात् सदाचारं कर्तुम् आलोचामहे । ताम्यां
सहापर एको यो भ्रातासामिः प्रेषितः चेऽसामि बङ्गविषयेषु
बङ्गवारान् परीचित उद्योगीत्र प्रकाशितश्च किञ्चधुना युश्टसु
२३ दृढविश्वासात् तस्योऽसाह्वा बङ्ग वरधे । यदि कस्त्वित् तीतस्य तत्त्वं
जिज्ञासतं तर्हि स ममं सहभागी युश्टमध्ये सहकारी च, अपरयो
र्भाचोक्त्वा वा यदि जिज्ञासन्ते तर्हि तौ मण्डलीनां दूतौ खीष्य
२४ प्रतिविम्बौ चेति तेन ज्ञाथतां । अतो हेतोः मण्डलीनां समलं
युश्टप्रेषोऽसाकं साधायात् मामाणं वान् प्रति युशामिः प्रका-
शितव्यं ।०

६ नवमोऽध्यायः ।

१ दान उद्यतान् करित्तिनः प्रति प्रश्नसा २ दानफलस्य निर्णयम् ।

पविचलोकानाम् उपकारार्थकसेवामधि युग्मान् प्रति मम सिखनं १
निष्प्रयोजनं । यत आखायादेशस्या लोका गतवर्षम् आरभ्य तत्कार्यं २
उद्यताः सन्तीति वाक्येनाहं माकिदनीयलोकानां समीपे युग्माकं ३
याम् इच्छुकतामधि ज्ञाते ताम् आवगतोऽस्मि युग्माकं तस्माद् उत्सा- ४
हास्यापरेषां बङ्गनाम् उद्योगो जातः । किञ्चैतर्भिन् युग्मान् अथ-
स्याकं ज्ञाते यद् अतथा न भवेत् यूयम् मम वाक्यातुमाराह् ५
यद् उद्यतास्तिषेत तदर्थमेव ते भातरो मथा प्रेषिताः । यस्मात् ६
मथा साहूं कैश्चित् माकिदनीयभ्रातभिरागत्य यूयमनुद्यता इति
अदि दृश्यते तर्हि तस्माद् दृढविश्वासाद् युग्माकं लज्जा जनिष्यते ७
इत्यस्माभि र्न वक्तव्यं किन्तस्माकमेव लज्जा जनिष्यते । अतः प्राक् ८
प्रतिज्ञातं युग्माकं दानं यत् सञ्चितं भवेत् तत्त्वं यद् याहकतायाः
फलम् श्रीभूत्वा दानभीलताया एव फलं भवेत् तदर्थं ममाये गमनाय
तस्यायनाय च तान् भ्रातृहृष्टुमहं प्रयोजनम् अमन्ये ।

अपरमपि व्याहरामि केनचित् चुद्रभावेन वीजेषुप्रेषु खस्यानि ९
शस्यानि कर्त्तिव्यन्ते, किञ्च केनपिद् बङ्गदभावेन 'वीजेषुप्रेषु बङ्गनि
शस्यानि कर्त्तिव्यन्ते । एकैकेन 'स्यमनस्ति यथा निष्प्रयते तथैव १०
दीयतां केनापि कातरेण भीतेन वा न' दीयतां यत ईश्वरो
इष्टमानसे दातरि प्रीयते । अपरम् ईश्वरो युग्मान् प्रति सर्वविधं ११
बङ्गप्रदं प्रसादं प्रकाशयितुम् अर्हति तेन यूयं सर्वविषये यथेष्टुं
प्राप्य सर्वेण सत्कर्मणा बङ्गफलसवन्तो भविष्यत । एतस्मिन् लिखित-
मास्ते, यथा,

वयते स जनोरायं दुर्गतेभ्यो ददाति च ।

नियम्याथी च तद्वर्ष्म् ।

१० वीजं भोजनीयम् अन्नव्य वन्ने येन विश्राण्यते स युग्मभ्यम् अपि

११ वीजं विश्राण्य बङ्गलीकरिष्यति युग्माकं धर्मफलाति वर्हयिष्यति च । तेन सर्वविषये सधनीभूतै युग्माभिः सर्वविषये दानशीलतायां

१२ प्रकाशितायाम् असाभिरीश्वरस्य धन्यवादः साधयिष्यते । एतयोपकारसेवया पवित्रलोकानाम् अर्थाभावस्य प्रतीकारो जायत दति केवलं नहि^१ किन्त्वीश्वरस्य धन्यवादोऽपि बाङ्गल्येनोत्पाद्यते ।

१३ यत एतस्माद् उपकारकरणाद् युग्माकं परीक्षितवं बुद्धा बङ्गभिः खीष्टसुषंवादाङ्गीकरणे युग्माकम् आज्ञायाहित्वात् तद्वागिले च तान् अपरांशु प्रति युग्माकं दावलाद् ईश्वरस्य धन्यवादः कारिष्यते, युग्मदर्थं प्रार्थनां कृत्वा च युग्मास्त्रीश्वरस्य गरिष्ठानुयहाद् १५ युग्मासु तैः प्रेम कारिष्यते । अपरम् ईश्वरस्यानिर्वचनीयदानात् स धन्यो भूयात् ।

१० दशमोऽध्यायः ।

१ विपक्षलोकानां सद्विधौ सत्य निर्देषत्वकरणं ० इतरलोकानां कर्म सौख्यं प्राप्तं स्वाधनाद् विपक्षाणां देषत्वकरणम् ।

१ युग्मत्प्रत्यक्षे नेत्रः किञ्च परैके प्रगल्मः पौलोऽहं खीष्टस्य

२ क्षान्त्या विनीत्या च युग्मान् प्रार्थयेऽपि । मम प्रार्थनीयमिदं वयं चैः

शारीरिकाचारीणो मन्यामहे तान् प्रति चां प्रगत्यतां प्रकाशयितुं निषिनेऽपि सा प्रगत्यता ममागतेन मयाचरित्या न भवतु ।

३ यतः शरीरे चरन्ते वयं शारीरिकं सुदृं न कुर्मः । अस्माकं

४ युद्धास्त्वाणि च न शारीरिकूनि किन्त्वीश्वरेण दुर्गमज्जनाय प्रब-

५ लानि भक्ति, तैश्च वयं वित्कान् ईश्वरीयत्वज्ञानस्य प्रतिष्ठिकां

सर्वां चित्तसमुच्छतिष्ठ निपातथामः सर्वसद्गत्पत्त्वं वन्दिनं हत्वा
खीष्टस्याज्ञायादिणं कुर्वाः युश्माकम् आज्ञायाहिते चिह्ने भवति
सर्वस्याज्ञालङ्घनस्य प्रतीकारं कर्त्तुम् उद्यता आस्थाहे च । ६

यद् इष्टिगेचरं तद् युश्माभि दृश्यतां । अहं खीष्टस्य लोक ७
इति खमनसि येन विज्ञायते स यथा खीष्टस्य भवति वयम्
अपि तथा खीष्टस्य भवाम् इति पुनर्विविच्य तेन बुधतां । ८
युश्माकं निपाताय तत्रहि किन्तु निष्ठायै प्रभुना दत्तं यदस्माकं
सामर्थ्यं तेन यथपि किञ्चिद् अधिकं साध्यं तथापि तस्मान्
चपिष्ये । अहं पञ्चे युश्मान् चासयामि युश्माभिरेतत्र मन्यतां । ९
तस्य पचाणि गुरुतराणि प्रबलानि च भवन्ति किन्तु तस्य शरीर- १०
साक्षात्कारो दुर्बल आलापस्य तुच्छनीय इति कैञ्चिद् उच्यते । किन्तु ११
परोचे पञ्चे र्भाषमाणां वयं यादृशाः प्रकाशामहे प्रत्यक्षे कर्म
कुर्वन्तोऽपि तादृशा एव प्रकाशिष्यामहे तत् तादृशेन वाचालेन
ज्ञायतां । खग्रशंसकानां केषाच्चिन्मध्ये स्वान् गणयितुं तैः स्वान् उ- १२
पमातुं वा वयं प्रगत्वा न भवामः, यतस्ये खण्डिमाणेन स्वान्
परिमिते खैश्च स्वान् उपमिते तस्मात् निर्बोधा भवन्ति च ।
वयम् अपरिमितेन न साधिष्यामहे किञ्चीश्वरेण स्वरच्छ्वा युश्मा- १३
देशगमि यत् परिमाणम् अस्मद्दर्थं निरूपितं तेनैव ज्ञायिष्यामहे ।
युश्माकं देशोऽस्मानिरपन्तव्यस्माद् वयं खसीमाम् उलङ्घामहे तत्र- १४
हि यतः खीष्टस्य सुभंवादेनापरेषां प्राग् वयमेव युश्मान् प्राप्तवनः ।
वयं खसीमाम् उलङ्घय परस्तेचेण स्वप्नामहे तत्रहि, किञ्च युश्माकं १५
विश्वासे दृढ़िं गते युश्मादेशोऽस्माकं सीमा युश्माभिर्दर्थं विश्वारयिष्यते,
तेन वयं युश्माकं पश्यमद्विक्षेषु खानेषु सुभंवादं धोषयिष्यामः, १६
इत्यं परसीमायां परेष यत् परिकृतं तेन न व्याघ्रिष्यामहे ।

१७ यः वस्ति साधमानः स्थात् साधतां प्रभुना स हि । स्वेन यः प्रश्न-
१८ स्थाते स परीक्षितो नहि किञ्चु प्रभुना यः प्रश्नस्याते स एव परीक्षितः ।

११ एकादशोऽध्यायः ।

१ अवश्यकाध्यतात् पौजस्याद्वाप्ताः १९ विपच्छेभ्यः सत्याकृद्वकरणं किञ्च
स्फीटार्थं अमे कुःखे च स्वस्य महत्त्वापनष्ट ।

२ यूं ममाज्ञानतां ज्ञेण यावत् योद्धम् अर्हथ, अतः सा
२ युश्माभिः सञ्चातां । ईश्वरे ममामकलाद् अहं युश्मानधि तपे यस्मात्
३ सतीं कन्यामिव^१ युश्मान् एकस्मिन् वरेऽर्थतः ख्रीष्टे समर्पयितुम्
४ इ अहं वाग्दानम् अकार्षं । किञ्चु सर्पेण सखलतया यद्दद्यवा
५ वश्याच्चके तदत् ख्रीष्टं प्रति सतीलाद् युश्माकं खंगः सम्भविष्यतीति
६ विभेमि । अस्माभिरनात्यापितोऽपरः कश्चिद् योग्यु र्यदि केन-
७ चिद् आगच्छुकेनाख्यायते युश्माभिः प्रांगलभ्य आत्मा वा यदि
८ स्वभ्यते प्रागगद्वीतः सुसंवादो वा यदि गद्वाते तर्हि मन्ये यूं
९ सम्भक् सहिष्यत्वे । किञ्चु मुख्येभ्यः प्रेरितेभ्योऽहं केनचित् प्रकारेण
१० न्यूनो नासीति बध्ये । मम वाकपटुताया न्यूनते सत्यपि ज्ञानस्य
११ न्यूनतं नास्ति किञ्चु सर्वविषये वयं युश्माङ्गोचरे प्रकाशमहे । युश्माकम्
१२ उम्रत्यै मया नवतां खीकृत्येश्वरस्य सुसंवादो विना वेतनं युश्माकं
१३ मध्ये यद् अघोष्यतं तेन मया किं पौपम् अकारि? युश्माकं सेवनायाहम्
१४ अन्यमण्डलीभ्यो भृतिं गृह्णन् धनमपहतवान् न्यदा च युश्मान्धेऽवर्जने
१५ तदा मनार्थाभावे जाते युश्माकं कोऽपि मया न पीडितः; यतो मम
१६ चोऽर्थाभावो माकिदनियादेशाद् आगतै भ्रातृभिर्न्यवार्यत, इत्यमहं
१७ क्वापि विषये यथा युश्मासु भारो न भवामि तथां मयात्मरक्षा कला
१८ कर्मश्च । ख्रीष्टस्य सत्यता यदि मध्यं तिष्ठति तर्हि ममैषा ज्ञाना
१९ निखिलाख्यायादेशे केषापि न रोत्स्यते । एतूस्य कारणं किं? युश्मासु

मम ग्रेम नास्येत् किं तत्कारणं ? तद् ईश्वरो वेत्ति । ये छिद्र- १३
मन्त्रिष्ठन्ति ते यत् किमपि छिद्रं न सभन्ते तदर्थमेव तत् कर्म
मया क्रियते कारिष्यते च तस्मात् ते येन साधने तेनासाकं समाना
भविष्यन्ति । तादृशा भाकप्रेरिताः प्रवचकाः कारवो भूत्वा खीष्टस्य १४
प्रेरितानां वेशं धारयन्ति । तच्चास्यैः नहि ; यतः स्वयं शैतानोऽपि १५
तेजस्त्रूतस्य वेशं धारयति, ततस्य परिचारका अपि धर्मपरि- १५
आरकाणां वेशं धारयन्तीत्यहुतं नहि ; किन्तु तेषां कर्माणि
थादृशानि फलान्यपि तादृशानि भविष्यन्ति ।

अहं पुन वैदामि कोऽपि मां निर्बोधं न मन्त्रतां किञ्च यद्यपि १६
निर्बोधो भवेयं तथापि यूयं निर्बोधमिव मामनुग्रह्य चैकं
यावत् ममात्मसाधाम् अनुजानीत । एतस्याः साधाया निमित्तं १७
मया यत् कथितव्यं तत् प्रभुनादिष्टेनेव कथ्यते त्वं हि किन्तु
निर्बोधेनेव । अपरे बहवः शारीरिकसाधां कुर्वते तस्माद् अहर्मपि १८
साधिष्ये । बुद्धिमन्तो यूयं सुखेन निर्बोधानाम् आचारं सहध्ये । १९
कोऽपि यदि युशान् दामान् करोति यदि वा युशाकं सर्वत्र २०
यस्ति यदि वा युशान् हरति यदि वात्माभिमानी भवति यदि
वा युशाकं कपोलम् आहन्ति तर्हि तदपि यूयं सहध्ये । दैर्घ्यल्याद् २१
युशाभिरवमानिता इव वयं भाषामहे, किन्त्वपरस्य कस्यचिद्
येन प्रगत्यभता जायते तेन ममापि प्रगत्यता जायत इति
निर्बोधेनेव मया वक्तव्यं । ते किम् इतिलोकाः ? अहमपीड्या । ते २२
किम् इस्त्वायेत्तियाः ? अहमपीड्यायेत्तियः । ते किम् अब्राहामस्य
वंशाः ? अहमप्यब्राहामस्य वंशः । ते किं खीष्टस्य परिचारकाः ? २३
अहं तेभ्योऽपि तस्य महापरिचारकः, किन्तु निर्बोध इव भाषे,
सेभ्योऽप्यहं बज्जपरिश्च से बज्जप्रहारे बज्जवारं कारायां बज्जवारं

२४ प्राणनाशसंशये च पतितवान् । यिहूदीयैरहं पञ्चकृत्वा ऊनचत्वारि-
ग्रतप्रश्नरैराहतस्त्वीर्विचाघातम् एककृतः प्रस्तुराघातम् प्राप्तवान् ।
२५ वारचयं पोतभंजनेन क्लिष्टोऽहम् अगाधमलीले दिनमेकं रात्रि-
२६ मेकास्त्र यापितवान् । बज्जवारं याचामि नदीनां सङ्कटै देसूनां
सङ्कटैः स्वजातीयानां सङ्कटै परंजातीयानां सङ्कटै नंगरस्य सङ्कटै
२७ मरुभूमेः सङ्कटैः सागरस्य सङ्कटै भानुध्रात्रणां सङ्कटेष्व परिश्रम-
२८ क्षेशभ्यां वारं वारं जागरणेन कुधावण्णाभ्यां बज्जवारं निराहारेण
२९ श्रीतनग्रताभाव्याहं कालं यापितवान् । तादृशं नैमित्तिकं दुःखं
विनाहं प्रतिदिनम् आकुलो भवामि सर्वासां माडलीनां चिन्ना
३० च मयि वर्तते । येनाहं न दुर्बलोभवामि तादृशं दैर्घ्यलं कः
३० प्राप्नोति ? येनाहं न तपे तादृशं विन्न वा क. प्राप्नोति ? यदि
३१ मया स्थाघितव्यं तर्हि स्वदुर्बलतामधि स्थाघित्ये । मया स्थावाक्यं
न कथयत इति नित्यं प्रशंसनीयोऽस्माकं प्रभो यीशुद्धीष्ठस्य तात
३२ ईश्वरो जानाति । दम्भेषकनगरेऽरिताराजस्य कार्याध्यक्षो मां
धर्तुम् दक्षन् यदा मैत्येषाद् दम्भेषकनगरम् अरचयत् तदीहं लोकैः
३३ पिटकमध्ये प्राचीरगवाचेणावरोऽहितस्तस्य करात् चाणं प्राप्तं ।

१२ द्वादशोऽध्यायः ।

१ स्वर्गीयदर्शनेन तस्य दुःखभागेन च सप्तस्यप्रेरितत्वस्य प्रमाणदानं ११ स्त्राभाषेः
पौष्टस्य तस्य सप्तश्लोकानां असाभावः किन्तु करिन्द्रियां सहस्रायं
असः ।

१ आत्मस्त्राघात ममानुपयुक्ता किन्वहं प्रभो दर्शनादेशानाम्
२ आत्मानां कथयितुं प्रवर्त्तेः । इतश्चतुर्दशवस्त्रेरेभ्यः पूर्वं मया परि-
चित एको जनस्तृतीयं स्वर्गमनीयत, स संशरीरेण निःशरीरेण
वा तत् स्थानमनीयत तदरुं न जानन्मि किन्त्यैश्वरो जानाति ।
३ स मानवः स्वर्गं नीतः सन अकथ्यानि मर्त्यवागतीतानि च

वाक्यानि शुतवान् । किञ्च तदानि स स्त्रीरो निःस्त्रीरो ४
 वासीत् तत्त्वाया न ज्ञायते तद् ईश्वरेणैव ज्ञायते । तमधिहं ५
 स्त्राधिष्ठे मामधि नानेन केनचिद् विषयेण स्त्राधिष्ठे केवलं स्त- ६
 दैर्घ्यल्येन स्त्राधिष्ठे । यद्यहम् आत्मस्त्राधां कर्त्तुम् दृक्षेयं तथापि ७
 निर्झोध इव न भविष्यामि यतः सत्यमेव कथयिष्यामि, किञ्चु ८
 लोका मां यादृग्ं पश्यन्ति मम वाक्यं श्रुत्वा वा यादृग्ं मां भन्त्यन्ते ९
 तस्मात् श्रेष्ठं मां यत्र गणयन्ति तदर्थमहं ततो विरस्यामि । १०
 अपरम् उत्तृष्टदर्शनप्राप्तितो यदहम् आत्माभिमानी न भवामि ११
 तदर्थं शरीरवेधकम् एकं शूलं मह्यम् अदायि तत् मदीयात्माभि- १२
 माननिवारणार्थं मम ताडयिता शैतानस्य दूतः । मनस्सस्य १३
 प्रस्तानं याचितुमहं चित्स्तमधि प्रभुमुद्दिश्य प्रार्थनां कृतवान् । ततः १४
 स मामुक्तवान् ममानुर्घस्तव सर्वसाधकः, यतो दैर्घ्यल्यात् मम १५
 शक्तिः पूर्णतां गच्छतीति । अतः खीष्टस्य शक्ति र्यन्माम् आश्रयति १६
 तदर्थं सदैर्घ्यल्येन मम स्त्राधनं सुखदं । तस्माद् खीष्टहेतो १७
 दैर्घ्यल्यनिन्दादरिद्रताविपक्षताकष्टादिषु सन्तुष्टाम्यहं । अदाहं दृष्ट- १८
 लोऽस्मि तदैव सवलो भवामि । एतेनात्मस्त्राधनेनाहं निर्झोध १९
 इवाभवं किञ्च यूयं तस्य कारणं यतो मम प्रशंसा युश्माभिरेव २०
 कर्त्तव्यासीत् । यद्यप्यहम् अगल्यो भवेयं तथापि सुख्यतमेभ्यः प्रे- २१
 तिभ्यः केनापि प्रकारेण नाहं न्यूनोऽस्मि । सर्वथाहृतक्रियाशक्तिलक्षणैः २२
 प्रेरितस्य चिङ्गानि युश्माकं सध्ये सध्यैर्यं मर्यां प्रकाशितानि ।

मम पालनार्थं यूयं मर्या भाराकृत्वा नाभवतैतद् एकं न्यून- २३
 लं विमापराभ्यः मण्डसीभ्यो युश्माकं किं न्यूनत्वं जातं? अनेन मम २४
 दोषं चमच्वं । पश्यत दृतीयवारं युश्मासीपं गच्छसुद्यतोऽस्मि २५
 तत्राप्यहं युश्मान् भासक्तान्नान् न करिष्यामि । युश्माकं सम्पत्तिमहं

न सृगच्छे किञ्चु युश्मानेव, यतः पित्रोः कृते सन्तानानां धमसम्भवो-
उनुपयुक्तः किञ्चु सन्तानानां कृते पित्रो धर्मसम्भव उपयुक्तः ।
१५ अपरत्वं युश्मासु बड्ड प्रीयमाणोऽप्यहं यदि युश्मत्तोऽन्त्यं प्रेम लभे
तथापि युश्माकं प्राणरक्षार्थं सानन्दं बड्डवयं सर्वव्यवह करिष्यामि ।
१६ यूयं मया किञ्चिदपि न भाराक्रान्ता इति सत्यं, किन्त्वहं धूर्त्तः सन्
१७० कलेन युश्मान् वस्त्रितवान् एतत् किं केनचिद् वक्तव्यं ? युश्मत्समीपं
मया ये लोकाः प्रहितात्मेषामेकेन किं मम कोऽप्यर्थलाभो जातः ?
१८ अहं तीतं विनीयै तेन सार्वं भातरमेकं प्रेषितवान् युश्मत्सतीतेन
किम् अर्थो लभ्यः ? एकमिन् भाव एकस्य पदचिह्नेषु चावां किं
१९ न चरितवन्नौ ? युश्माकं समीपे वयं पुन दीषकालमक्षयां कथयाम
इति किं बुध्यत्वे ? हे प्रियतमाः, युश्माकं निष्ठार्थं वयसीश्वरस्य
२० समतं ख्रीष्टेन् सर्वाण्णेतानि कथयामः । अहं यदागमिष्यामि तदा
युश्मान् यादृशान् द्रष्टुं नेच्छामि तादृशान् द्रक्ष्यामि, यूयमपि मां
यादृशं द्रष्टुं नेच्छय तादृशं द्रक्ष्यथ, युश्मन्नथे विवाद ईर्ष्या क्रोधो
२१ विपक्षता परापरावादः कर्णे जपनं दर्पः कलहस्तै भविष्यन्ति; तेनाहं
युश्मत्समीपं पुनरागत्य मदीयेश्वरेण नमयिष्ये, पूर्वं छतपापान्
लोकान् स्त्रीयाशुचितावेशागमनलक्षणात्ताचरणाद् अनुतापम् अकृत-
वन्तो हृष्ट्वा च तांनधि मम शोको जनिष्यत इति विभेदमि ।

१३. च्येदग्रोऽध्यायः ।

पापिनः प्रति पौजस्य शासनदाक्षं सखलौश्वलोकानामातपरीक्षामधिविनयस्य ।

- १ एतत्तृतीयवारम् अहं युश्मत्समीपं गच्छामि तेन सर्वा कथा
- २ दद्योत्स्तयाणां वा साचिणां सुखेन निष्ठेष्टते । पूर्वं ये कृत-
पापास्तेभ्योऽन्येभ्यश्च सर्वेभ्यो मृत्या पूर्वं कंथितं, पुनरपि विद्यमाने-
वेवेदानीम् अविद्यमनेन् मया कथते, यदा पुनरागमिष्यामि

तदाहं न स्मिष्ये । खीषो मया कथां कथयत्येतस्य प्रमणं यूयं ३
 भृगयष्ठे, स तु युश्मान् प्रति दुर्बलो नहि किन्तु सबल एव ।
 यद्यपि स दुर्बलतया क्रुश आरोप्यत तथापीश्वरीयशक्तया जीवति; ४
 वथमपि तस्मिन् दुर्बला भवामः, तथापि युश्मान् प्रति प्रकाशि-
 तयेश्वरीयशक्तया तेन सह जीविष्यामः । अतो यूयं विश्वासयुक्ता ५
 आधे न वेति ज्ञातुमात्मपरीक्षां कुरुध्वं खानेवानुसन्धनं । यीशुः ।
 खीषो युश्मन्यष्ठे विद्यते स्वाजधि तत् किं न प्रतिजानीय? ६
 तस्मिन् अविद्यमाने यूयं निष्प्रमाणा भवत्य । किन्तु वयं निष्प्र-
 माणा न भवाम इति युश्माभि भैरव्यते तत्र सम प्रत्याशा
 जायते । यूयं किमपि कुत्सितं कर्म यन्न कुरुथ तदहम् ईश्वर- ७
 मुद्दिष्य प्रार्थये । वयं यत् प्रामाणिका इव प्रकाशामहे तदर्थे
 तत् प्रार्थयामह इति नहि, किन्तु यूयं यत् सदाचारं कुरुथ
 वयम् निष्प्रमाणा इव भवामस्तदर्थं । यतः सत्यताया विपक्षतां ८
 कर्तुं वयं न समर्थाः किन्तु सत्यतायाः साहाय्यं कर्तुमेव । वयं ९
 यदा दुर्बला भवामस्तदा युश्मान् सबलान् दृष्ट्वानन्दामो युश्माकं
 मिद्दूलं प्रार्थयामहे च । अतो हेतोः प्रभु युश्माकं विनाशाय नहि १०
 किन्तु निष्ठाय यत् सामर्थम् अप्यभ्यं दत्तवान् तेन यद् उपस्थिति-
 काले काठिन्यं सयाचरितव्यं न भवेत् तदर्थम् अनुपस्थितेन
 मया सर्वाण्येतानि. लिख्यन्ते । हे भातरः, शेषे वदामि यूयम् ११
 आनन्दत मिद्दा भवत परस्यरं प्रबोधयर्त, एकमनसो भवत
 प्रणयभावम् आचरत । प्रेमशान्त्योराकूर ईश्वरो युश्माकं सहायो
 भृयात् । यूयं पवित्रदुम्बनेन परस्यरं नमस्कुरुध्वं । पवित्रलोकाः १२
 सर्वे युश्मान् नमन्ति । प्रभो यशुखीष्ठस्यानुग्रह ईश्वरस्य प्रेम १३
 पवित्रस्यामनो भागिनः सर्वान् युश्मान् प्रति भृयात् । बथास्तु ।

गालातिनः प्रति पौलस्य प्रेरितस्य पत्रं।

---

१ प्रथमोऽध्यायः ।

- १ मङ्गलाचरणं ६ गालातिनोकानां ख्रीष्टवर्मत्यागात् पौलस्याथर्यज्ञानं तद-
मध्यमे देशारोपणं ११ एतमिन् खर्मे प्रेरितवपदे च पौलस्य निरुक्ताव-
स्थाखामष्ट ।
- २ मनुष्येभ्यो नहि मनुष्यैरपि नहि किन्तु यीशुरखीटेन स्फुतगणमध्यात्
तस्मोत्यापविचा पित्रेश्वरेण च प्रेरितो योऽहं पौलः सेऽहं मत्स्वह-
३ वर्त्तिनो भातरश्च वयं गालातीयदेशस्थाः मण्डलीः प्रति पचं
४ लिखामः । पित्रेश्वरेणास्माकं प्रभुना यीशुना खीटेन च युश्मम्
५ अनुयहः शान्तिश दीयतां । अस्माकं तातेश्वरस्येच्छानुसारेण वर्त्त-
मानात् कुत्सितसंसाराद् अस्मान् निष्कारयितुं यो यीशुरस्माकं
५ पापहेतोरात्मोत्सर्गं कृतवान् स मर्यदा धन्यो भृत्यात् । तथास्तु ।
- ६ ख्रीष्टस्यानुग्रहेण यो युश्मान् आह्वानवान् तस्माच्चिदृश्य यूथम्
अतिर्दर्शम् अत्यं सुसंवादम् अन्वर्त्तत तत्राहं विश्वयं मन्ये ।
- ७ सेऽन्यसुसंवादः सुसंवादो नहि किन्तु केचित् मानवा युश्मान्
चञ्चलीकुर्वन्ति 'ख्रीष्टीयसुसंवादस्य विपर्ययं कर्तुं' चेष्टने च ।
- ८ युश्माकं शब्दिधौ यः सुसंवादोऽसामि र्धीषितस्यस्माद् अन्यः सुसं-
वादोऽस्माकं खर्गीयदूतातां वा मध्ये केनचिद् यदि घोष्यते तर्हि
- ९ स इत्तो भवतु । पूर्वं यदहु अकथयाम, इदानीमहं पुनस्तद्दत
कथयामि यूयं यं सुसंवादं गृहीतवल्लस्यस्माद् अन्यो येन केनचिद्
- १० युश्मस्त्रिधौ घोष्यते स शप्तो भवतु । साम्यतं कमङ्गम् अनु-
नयमिः ॥ ईश्वरं किंवा मानवान्? अहं किं मातुषेभ्यो रोचितुं

यते ? यद्यहम् इदानीमपि मानुषेभ्यो रुद्धिषेय तर्हि खीष्टस्य परिचारको न भवामि ।

हे भातरः, मथा यः सुभंवादो घोषितः स मानुषान्, सभ- ११ खद्दहं युशान् ज्ञापयामि । अहं कसाचित् मनुष्यात् तं न १२ गृहीतवान् न वा शिचितवान् केवलं यीशोः खीष्टस्य प्रकाशनादेव । पुरा यिङ्गदिमताचारी यदाहम् आसं तदा यादृशम् १३ आचरणम् अकरवम् ईश्वरस्य मण्डलीं प्रत्यतीवोपद्रवं कुर्वन् यादृक् तां व्यनाशयं तदवश्यं श्रुतं युशामिः । अपरस्य पूर्वपु- १४ रुषपरम्परागतेषु वाक्येष्वन्यापेचातीवासकः सन् अहं यिङ्गदिधर्ममते मम समवयस्कान् बहून् खजातीयान् अत्यशयि । किञ्च १५ य ईश्वरो मातृगर्भस्य मां पृथक् कृत्वा खीयानुयहेणाङ्गतवान् स यदा मथि खपुचं प्रकाशयितुं परदेशीयानां समीपे मथा १६ तं घोषयितुञ्चाभ्यस्त् तदाहं क्रयशोणिताभ्यां सह न मन्त्रयिता पूर्वनियुक्तानां प्रेरितानां समीपं यिङ्गशालेमं न गलारवदेशं १७ गतवान् पञ्चात् तत्स्यामाद् दम्भेषकनगरं पराट्यागतवान् । ततः परं वर्षचये अतीतेऽहं पितरं समाप्तितुं यिङ्गशालेमं गत्वा १८ पञ्चदशदिनानि तेन सार्वम् अतिष्ठ । किञ्चु तं प्रभो भातरं १९ याकेऽवच विना प्रेरितानां नान्यं कमयपश्य । यान्येतानि वाक्यानि २० मथा लिख्यन्ते गान्यनृतानि न सन्ति, तद् ईश्वरो जानाति । ततः परम् अहं सुरियां किञ्चिकियाङ्गदेशौ गतवान् । तदानो २१ यिङ्गदादेशस्यानां खीष्टस्य मण्डलीनां, सोकाः साकात् मम परि- २२ चयमप्राप्य केवलं जनश्रुतिमिमां सञ्चवन्तः, यो जगः पूर्वम् अस्मान् प्रत्युपद्रवमकरोत्, स तदा यं धर्ममनाशयत् तज्जेवेदानो २३ प्रशारथतीति । तस्मात् ते मामधीश्वरं धन्यमवदन् । १४

३ द्वितीयोऽध्यायः ।

१ पैषस्य यिहग्नायैमगमनं तद्य कारणनिष्ठेः ११ छोषष्ट्र्यस्य विरहाचरणात्
पिषुस्य देविकैरप्यच ।

१ अनन्तरं चतुर्दशसु वत्सरेषु गतेभ्वं बाणवा सह यिहग्नालेम-
२ नगरं पुनरगच्छं, तदानीं तीतमपि स्वसङ्गिनम् अकरवं । तत्काले-
३ इहम् ईश्वरदर्शनाद् याचाम् अकरवं मया यः परिश्रमोऽकारि-
कारिष्यते वा स अन्निष्टलो न भवेत् तदर्थं परजातीयानां मध्ये
४ मया घोष्यमाणः सुसंवादस्त्रयेभ्यो लोकेभ्यो विशेषतो मान्येभ्यो
५ नरेभ्यो मया न्यवेद्यत । ततो मम यूनानीयः सहवरस्तीतस्य
६ त्वक्केदोऽप्यावश्यको न बभूव । यतञ्जलेनागता अम्नान् दासान्
७ कर्त्तुम् ईच्छवः कतिपया भाकधातरः खांष्ट्रिन थीशुनासम्यं दत्तं
८ खातन्त्र्यम् अनुसन्धातुं चारा इव समाजं प्राविशन् । अतः
९ प्रकृते सुसंवादे युआकम् अधिकारो यत् तिष्ठेत् तदर्थं वयं
१० दण्डैकमपि चावद् आज्ञायहेन तेषां वशा नाभवाम । परन्तु
११ ये लोका मान्यास्ते ये केचिद् भवेयुक्तानहं न गणयामि यत
१२ ईश्वरः कस्यापि मानवस्य पक्षपातं न करोति, ये च मान्यास्ते
१३ मां किमपि नवीनं नाज्ञापयन् । किन्तु क्षिन्वलचां मध्ये सुसंवाद-
१४ प्रचारणस्य भारः पित्रे यथा ^१समर्पितस्त्रैवाच्छब्दलचां मध्ये
१५ सुसंवादप्रचारणस्य भारो मयि समर्पित इति तै बुवुधे । यत-
१६ प्रिष्ठबलचां मध्ये प्रेरितलकर्षणे यस्य या ग्रन्तिः पित्रमाश्रित-
१७ वती तस्यैव सा ग्रन्ति परजातीयानां मध्ये तस्मै कर्षणे माम-
१८ याश्रितवती । अतो महां दत्तम् अनुयहं प्रतिज्ञाय सम्भा इव
१९ गणिता ये याकेऽवः कैका योइनो चैते सुहायतासूचकं दक्षिण-
२० दस्युहेणं । विधाय मां बाणवास्त्रं अगदुः युवां परजातीयानां

सन्निधिं गच्छतं वयं छिक्षत्वचां सन्निधिं गच्छामः, केवलं इरिद्रा १०
युवाभ्यां स्मरणीया इति । अतस्यादेव कर्त्तुम् अहं यते स्म ।

अपरम् आन्तिर्खियानगरं पित्र आगतेऽहं तस्य दीषि- ११
त्वात् समवं तम् अभर्तुय । यतः स पूर्व्यम् परजातीयैः सा- १२
द्द्वाम् आशारमकरोत् ततः परं याकोवस्थाः समीपात् कतिपयजने-
ब्रागतेषु स छिक्षलङ्घन्येभ्यो भयिनं निष्टृत्य वृथग् अभवत् ।
ततोऽपरे सर्वे यिङ्गदिनोऽपि तेज साद्वं कपटाचारम् अकुर्वन् १३
बार्णवा अपि तेषां कापयेन विषयम् अभवत् । ततस्ये प्रकृत- १४
सुसंवादस्यपे सरलपये न चरन्तीति दृष्टाहं सर्वेषां साक्षात्
पित्रम् उक्तवान् त्वं यिङ्गदी सन् यदि यिङ्गदिमतं विहाय पर-
जातीय दूक्षाचरमि तर्हि यिङ्गदिमसाचरणाय परजातीयान् कुतः
प्रवर्त्तयचि ? आवां जन्मना यिङ्गदिनो भवाको परजातीयौ पापिनौ १५
न भवावः किन्तु व्यवस्थापालनेन मनुष्यः धार्मिको न भवति १६
केवलं यीशौ खीष्टे थो विश्वासस्तेनैव धार्मिको भक्तीति बुद्धा-
वामपि ध्यवस्थापालनं विना केवलं खीष्टे विश्वासेन धार्मिकता-
प्राप्तये खीष्टे यीशौ व्यश्वसिव यत्तो व्यवस्थापालनेन कोऽपि मानवः
धार्मिकतां प्राप्तु न ब्रह्मीति । परन्तु यीशुना धार्मिकताप्राप्तये १७
यतमानवस्थावां थदि पापिनौ भवावस्तर्हि किं कायं ? खीष्टः
पापस्य परिचारकं इति ? सत्र भवतु । मन्या यद् भग्नं तद् १८
यदि मना पुनर्निर्भयिते तर्हि मथैवाश्रद्धोऽपि प्रकाश्यते । अहं १९
यद् ईश्वराय जीवामि तदर्थं व्यवस्थाया व्यवस्थायै अस्मिये । खीष्टेन २०
षाद्वं शुभे इतोऽस्मि तथापि जीवामि किन्त्वहं जीवाभीति न चि
खीष्ट एव मदन् जीविति । साम्प्रबं सशरीरेण मन्या चल्लीवितं
धार्यते तत् मम दयाकारिणि मदर्थं 'स्त्रीयत्राणवांगिनि सेष्व-

२१ पुने विवेषता मया धार्यते । अहमीश्वरसानुग्रहं भावजानाभि
यस्माद् व्यवस्थया अदि धार्मिकता भवति तर्हि खीष्टो निर-
र्थकमस्तिथत ।

३ तृतीयोऽध्यायः ।

१ खीष्टं परित्यज्य व्यवस्थया परिचाणचेणाद् गालातिलोकान् प्रति पौलस्य
भास्येन व्यवस्थया नहि किञ्च खीष्टस्य धार्मिकतया वयं धार्मिका भवितुं
शक्तुम् इत्यस्य दण्डप्रमाणदानह ।

२ हे निर्बोधो गालातिलोकाः, युग्माकं मध्ये कुशे इति इति
यीशुः खीष्टो युग्माकं समतं प्रकाशित आसीत् अतो सूयं यथा
३ सत्यं वाक्यं न गृहीय तथा केनामुद्घात? अहं दुमतः कथा-
मेकां जिज्ञासे यूयम् आत्मानं केनालभक्षं? व्यवस्थापालनेन
४ किं वा विश्वासवाक्यस्य अवणेन? यूयं किम् ईदृग् अबोधा यद्
५ आत्मना कर्मारभ्य शरीरेण तत् साधयितुं यतव्य? तर्हि युग्माकं
गुरुतरो दुखभोगः किं निष्कलो भविष्यति? कुफलयुक्तो वा
६ किं भविष्यति? यो युग्मभ्यम् आत्मानं दञ्जवान् युग्मभ्य
आशुर्याणि कर्माणि च साधितवान् स किं व्यवस्थापालनेन
७ विश्वासवाक्यस्य अवणेन वा तत् कृतवान्? लिखितमाल्ये, “अब्रा-
हाम् ईश्वरे व्यञ्जसीत् स च विश्वासस्तस्मै धार्मिकतार्थं गणितो
८ बभूव,” अतो ये विश्वासभ्रिताल्ये एवाब्राहामस्य सन्नामा इति
९ युग्माभि ज्ञायतां । ईश्वरो परजातीयान् विश्वासेन धार्मिकी-
करिष्यतीति पूर्वं ज्ञावा शास्त्रदाता पूर्वम् अब्राहामं सुखंवादं
आवध्यन् जगाह, “त्वसो परजातीयाः सर्वे आश्रिष्यं प्राप्य-
१० न्नाति ।” अतो ये विश्वासभ्रिताल्ये विश्वासिनाब्राहामेन सार्वम्
१० धार्मिकं समन्वे । यावत्तो लेखका व्यक्तमायाः कर्माणाऽन्यमिति

ते सर्वे शाशाधीना अवक्षित् यतो लिखितमास्ते, यथा, “यः कस्ति एतस्य व्यवस्थायन्वय सर्ववाक्यानि विज्ञुदं न पालयति स शप्त इति ।” ईश्वरस्य साक्षात् केऽपि व्यवस्था धार्मिको न ११ भवति तद् व्यक्तं, यतः “धार्मिको मानवो विश्वासेन जीविष्यतीति” शास्त्रीयं वचः । व्यवस्था हु विश्वाससम्बन्धिनी न भवति १२ किञ्चेतानि यः पालयिष्यति स एव तै जीविष्यतीतिनियमसम्बन्धिनी । खीष्टोऽस्मान् परिक्रीय व्यवस्थायाः शापात् भोचितवान् १३ यतोऽस्माकं विनिमयेन स खल्यं शापास्यदमभवत् तदधि लिखित-मास्ते, यथा, “यः कस्ति तरावुल्लम्ब्यते सेऽभिष्ठत इति ।” तस्माद् खीष्टेन यीशुनामाशामस्याशीः परजातीयलोकेषु वर्तते १४ तेन वयं प्रतिज्ञातम् आत्मानं विश्वासेन लभ्युं शक्नुमः । हे १५ भावगण मानुषाणां रात्यनुसारेणाहं कथयामि केनचित् मानवेन यो नियमो निरसायि तस्य विकाति वृद्धिं वी केनापि न क्रियते । परन्वप्राहामाय तस्य वंशाय च प्रतिज्ञाः प्रतिशुश्रु- १६ विरे तत्र वंशशब्दं बङ्गवचनान्तम् अभूत्वा तव वंशयेत्येकवचनान्तं अभूत्वं स च वंशः खीष्ट एव । अतएवाहं वदामि, ईश्वरेण यो १७ नियमः पुरा खीष्टमधि निरसायि ततः परं चिंशदधिकचतुः-शतवश्वरेषु गतेषु स्थापिता व्यवस्था तं विधम् निरर्थकीकृत्य तदीयप्रतिज्ञां लोकुं ज शक्नोति । यस्मात् दायांश्वाभो धर्दि १८ व्यवस्था भवति तर्हि प्रतिज्ञया न भवति किञ्चीश्वरः प्रतिज्ञया दायांश्वम् अव्राहामायाददात् । तर्हि व्यवस्था किञ्चुता ? प्रतिज्ञा १९ अस्तै प्रतिश्रुता तस्य वंशस्यागमनं यावद् व्यभिचारणिवारणार्थं व्यवस्थापि दक्षा, सा च द्वौतैराज्ञापिता मध्यस्यस्य कर्ते समर्पिता च । वैकस्य मध्यस्यो विषये किञ्चीश्वरं एकं एव । तर्हि व्यवस्था २०

२१ किम् ईश्वरस्य प्रतिज्ञानां विशद्वा? तस्म भवतु अस्माद् यदि
सा व्यवस्था जीवनदाने समर्थाभविष्ट तर्हि व्यवस्थयैव धार्मिकता-
२२ लाभोऽभविष्टत् । किन्तु यीशुद्वीष्टे यो विश्वासस्तत्प्रभिन्नाः
प्रतिज्ञायाः फलं यद् विश्वासित्वेकेभो दीयते तदर्थं ग्रास्तदाता
२३ सर्वान् पापाधीनान् गणयति । अतएव विश्वासस्यानागतसमये
.वयं व्यवस्थाधीनाः सन्तो विश्वासस्योदयं यावद् रुद्धा इवारक्ष्या-
२४ महे । इत्यं वयं यद् विश्वासेन धार्मिकीभवामस्तदर्थं खीष्टस्य
२५ समीपम् अस्मान् नेतुं व्यवस्थायत्योऽस्माकं विनेता बभूव । किन्च-
२६ धुनागते विश्वासे वयं तस्य विनेतुरनधीना अभवाम । खीष्टे
२७ यीश्वौ विश्वसनात् सर्वे यूथम् ईश्वरस्य सन्ताना जाता । यूथं
थावको लोकाः खीष्टे अवगाहिता अभवत् सर्वे खीष्टे परिहित-
२८ वन्नः । अते युश्मन्धे यिह्नदियूनानिनो र्दासस्तन्त्रयो चैषाः-
पुरुषयोस्य कोऽपि विशेषो नाहि; सर्वे यूथं खीष्टे यीशावेक
२९ एव । किञ्च यूथं यदि खीष्टस्य भवथ तर्हि सुतराम् अत्राहामस्य
सन्तानाः प्रतिज्ञया दायहरास्याध्वे ।

४ चतुर्थोऽध्यायः ।

१ उत्तराधिकारिण इव व्यवस्थाया अधीनौभूतिं १ पुन्नलाद् दासस्य कर्माकरणं
११ गालातिलोकानां पूर्वीयप्रेमः प्रशंसनं महिलैषाकरणं ११ व्यवस्था-
उपरबाटयोर्भैदनिर्णयै ।

- १ अहं वदामि दायहरो यावद् वालस्तिष्ठति तावत् सर्वस्याध्याय-
धिपतिः सन्धिं स दासात् केनापि विषयेण न विशिष्यते किन्तु पिचा
- २ तिरुपितं समयं यावत् पाङ्ककार्णं धनाध्यजाणास्त्रं निप्रसिष्ठति ।
- ३ तददृ वस्त्रमपि वालस्याकाले दासा इव संसारस्याक्षरमालाया अधीनम

आस्तु हे । अवन्नरं समये समूर्धतां गतवति अवस्थाधीकाही मोद- ३
नार्थम् अस्त्राकं पुच्छप्राप्त्यर्थव्येश्वरः स्त्रिया आतं अवस्थाया ५
अधिगीभृतश्च स्वपुत्रं प्रेषितवान् ।

यद्यं सम्भावा अभवत तत्कारणात् ईश्वरः स्वपुत्राद्यात्मानं ६
युग्माकम् अक्षःकरणानि प्रहितवान् स जात्मा पितः पितरित्या-
ङ्गानं कारयति । अत इदानीं लं न दाष्टः किञ्चु सम्भावान् एव ७
तस्मात् सम्भावनाच खीटेनेश्वरीय द्वायहरोऽप्याद्ये । अपरद्य दं
पूर्वं यूथम् ईश्वरं न ज्ञात्वा चे स्वभावतोऽनीश्वराद्येषां द्वासत्वे-
इतिष्ठत । इदानीम् ईश्वरं ज्ञात्वा यदि वेश्वरेण ज्ञाता यूद्यं कथं ९
पुनस्तानि विफलानि हुच्छानि चाक्षराणि प्रति परावर्त्तिं शक्नुय ?
यूद्यं किं पुनरेषां दासा भवितुमिच्छ्य ? यूद्यं दिवसान् भासान् तिथीन् १०
संवद्यरांश्च सम्भव्यत्वे । युद्यदर्थं मथा चः परिश्रमोऽकारि च विफलो ११
जात इति युग्मानध्यां विभेदिनि ।

हे भातरः, अहं यादृशोऽसि यूथमपि तादृशा भवतेति प्रा- १२
र्थये अत्मोऽहमपि युग्मन्तुखोऽभवं युग्माभि र्मम किमपि जाप-
राढ़ । पूर्वमहं कलेवरस्य दौर्बल्येन युग्मान् सुसंवादम् अज्ञापय- १३
मिति यूद्यं जानीथ । तदानीं मम परीक्षकं शारीरक्षेशं दृष्ट्वा यूद्यं १४
माम् अवज्ञाय चतीयितवन्तस्त्वं विद्वि विश्वाश्वरस्य दूतमिव मा-
चात् खीटं योग्यमिव वा मां गर्हीतवन्न । अतस्तदानीं युग्माकं १५
या धन्यताभवत् सा कं गता ? तदानीं यूद्यं यदि स्वेषां नयना-
न्युत्पाद्य मध्यं दातुम् अप्यक्षत तर्हि तदप्यकरिष्यतेति प्रमाणम्
अहं ददामि । साम्प्रतमहं सत्यवादिवात् किं युग्माकं रिपु ज्ञा १६
तोऽस्मि ? ते युग्माकान् स्वर्णद्वये किञ्चु सा स्वर्णा कुम्हितां प्रतो यूद्यं १७
तागधि यत् स्वर्णध्यं तदर्थं ते युग्मान् शृणक् कर्त्तुम् वाच्छक्ति ।

१८ केवलं युश्ममीपे ममोपस्थितिसमये तं ज्ञहि, किञ्चु सर्वदैव भद्र-
 १९ मधि सर्वानं भद्रं । हे मम बालकाः, युश्मदन्त र्यावत् खीष्टो
 मूर्त्तिशान् न भवति तावद् युश्माकारणात् पुनः प्रसवबेदनेव
 २० मम वेदना जायते । अश्मिदानीं युश्माकं सन्निधिं गत्वा स्वरा-
 न्तरेण युश्मान् सभाषितुं कामये यतो युश्मानधि व्याकुलोऽस्मि ।
 २१ हे व्यावस्थाधीनताकाङ्क्षिणः, यद्यं किं व्यवस्थाया वचनं न
 २२ गृहीय? तद्वां वदत । लिखितमासे, अत्राहामस्य द्वौ पुत्रावा-
 २३ साते तथोरेको दास्यां द्वितीयस्य पत्व्यां जातः । तथो यै
 दास्यां जातः स शारीरिकनियमेन जग्ने यस्य पत्व्यां जातः स
 २४ प्रतिज्ञया जग्ने । इदमाख्यानं दृष्टान्तस्तरूपं । ते द्वे योषिता-
 वीश्वरीयसभ्यी तथोरेका सीनयपर्वताद् उत्पन्ना दासजन-
 २५ चिन्ती च सा ह इजिरा । यस्माद् इजिराशब्देनारवदेश-
 स्यसीनयपर्वतो वेष्ठते, सा च वर्तमानाया यिष्ठालेम-
 पुर्याः सदृशी । यतः स्वालैः सहिता सा दासल आसे ।
 २६ किञ्चु स्वर्गीया यिष्ठालेमपुरी पत्नी सर्वेषाम् अस्माकं माता
 २७ चाले । यादृशं लिखितम् आसे,

बन्धे सन्तानहीने लं स्वरं जयजयं कुरु ।

अप्रसूते ल्याङ्गासे जयशब्दं गीयतां ।

यत एव सनाध्याया योषितः सन्तते गणन् ।

अनाधा या भवेन्नारी तदपत्यानि भृतिः ॥

२८ हे भावण, इस्तक इव वयं प्रतिज्ञया जाताः सन्तानाः ।

२९ किञ्चु तदानीं शारीरिकनियमेन जाताः पुत्रो यद्वद् आत्मि-

३० कनियमेन जातं पुत्रम् उप्पद्वत् तथांधुनापि । किञ्चु शास्त्रे

किं लिखितं? ‘त्वम् इस्मां दासीं तस्माद् पुत्रस्तापसारच यत

एष दासीपुर्खः पद्मीपुचेण समं न दायहरो भविष्यतीति ।
अतएव हे भातरः, वयं दास्याः सन्नाना न भूत्वा पत्व्याः ११
सन्नाना भवामः ।

५ पञ्चमोऽध्यायः ।

१ लक्ष्मेदेन चाणचेष्टानिषेधः पश्यरं त्रेम कर्तुं विनयः १२ शारीरिककर्मा-
तिकर्मणोः कथनम् ।

खीष्टोऽस्मभ्यं यत् स्वातन्त्र्यं दत्तवान् यूर्यं तत्र स्थिरास्ति- १
इत दासत्वयुगेन पुन न निबध्यते । पश्यताहं पौलो युश्मान् २
वदामि घदि क्षिन्नत्वाचो भवथ तर्हि खीष्टेन किमपि नोपकार-
िष्यत्वे । अपरं यः कस्ति क्षिन्नत्वग् भवति स कृत्स्यव- ३
स्थायाः पालनम् ईश्वराय धारयतीति प्रमाणं ददामि । युश्माकं ४
यावन्तो लोका व्यवस्थया धार्मिकीभवितुं चेष्टन्ते ते सर्वे खीष्टाद् ५
भृष्टा अनुयहात् पतिताश्च । यतो वयम् आत्मना विश्वा-
सात् धार्मिकतात्काभागासिद्धिं प्रतीचामहे । खीष्टे योग्यौ लक्ष- ६
क्षेदावक्षेदयोः किमपि गुणं नास्ति किन्तु प्रेक्षा सफलो विश्वास-
एव गुणयुक्तः । पूर्वं यूर्यं चुन्दरम् अधावत किञ्चिदानन्दं केन ७
वाधां प्राप्य सत्यातां न गृह्णीय? युश्माकं सा मति युश्मादाङ्गान-
कारिण ईश्वरान्न जाता । ८

विकारः कृत्स्यशक्तूनां स्वस्पकिर्णेन जायते । ९
युश्माकं मति विकारं न गमिष्यतीत्यहं युश्मानधि प्रभुनामसे ; १०
किन्तु यो युश्मान् विशालयति स यः कस्ति भवेत् समुचितं
दण्डं प्राप्यति । परन्तु हे भातहः, अद्यहम् ददानीम् अपि ११
लक्ष्मेदं प्रथारयेयं तर्हि कुत उपर्युक्तं सुखीय? तत्त्वाते क्रुशं

१३ निर्जीवाधग् अभविष्टत् । ये जना युग्मांकं चाच्छ्वलं जनयन्ति तेषां
क्षेदनमेव मयाभिलक्ष्यते ।

१४ ते भातरः यूदं स्वातन्त्र्यार्थम् आङ्गता आध्वे किन्तु तत्सात्-
तच्चदारेण शारीरिकभावो युग्मान् न प्रविशत् । यूदं प्रेत्वा पर-

१४ स्यरं परिचर्यां कुरुध्वं । यस्मात् लं समीपवासिनि स्वत् प्रेम
१५. कुर्यां इत्येकाङ्गा कृत्वाद्या व्यवस्थायाः सारसंयहः । किन्तु यूदं

यदि परस्यरं दंदश्यध्वे यजायक्षे च तर्हि युग्माकम् एकोऽन्येन
यन्न यस्यते तत्र युग्माभिः सावधानै भवितव्यं ।

१६ अहं ब्रवीमि यूथम् आत्मिकाचारं कुरुत शारीरिकाभि-
१७ खाषं मा पूरयत । यतः शारीरिकाभिलाष आकृतेऽपरीतः,

आत्मिकाभिलाषश्च शरीरस्य विपरीतः, अनयोहमयोः परस्यरं
विरोधो विद्यते तेन युग्माभि यंद अभिलक्ष्यते तत्र कर्त्तव्यं ।

१८ यूदं यद्यात्मना विनीयध्वे तर्हि व्यवस्थाया अधीना न भवत्य ।

१९ अपरं परदारगमनं वेश्यागमनम् अशुचिता कामुकता प्रतिमापूजनम्
२० इन्द्रजालं शत्रुतं विवादोऽन्तर्जलं क्रोधः कलहोऽनैकं पार्यक्ष्यम्

२१ ईर्ष्या बधो मत्तत्वं लम्पटबमित्यादीनि स्थृत्वेन शारीरिकभावस्य
कर्माणि सन्ति । पूर्वं यद्यत् मया कथितं तद्यत् पुनरपि कथते

ये जना एतादृशानि कर्माणांचरन्ति तरीश्वरस्य राज्येऽधिकारः
२२ कदाच न लक्ष्यते । किञ्च ग्रेमानन्दः शाक्तिश्वरसहिष्णुता हितै-

षिता भद्रलं विश्वास्यतां तितिज्ञा परिमितभोजितमित्यादीन्यात्मनः
२३ फलानि सन्ति तेषां विरुद्धा कापि व्यवस्था नहि । ये तु खीष्यस्य

२४ लोकास्ते रिपुभिरभिलाषैश्च सहितं शारीरिकभावं कुशे निहतवन्तः ।
२५ यदि वयम् आत्मना जीवामस्त्रात्मिकाचांरोऽसाभिः कर्त्तव्यः, दर्श-

२६ परस्यरं विर्भव्यनं देष्यासाभि न कर्त्तव्यानि ।

६ घष्टोऽध्यायः ।

१ होपिभातु देवस्यावश्यकम्भवं ५ उपदेष्टे दार्ढं सत्कर्मयि प्रदणिकर्थम्
११ लक्ष्मेहं च मानिला छौष्टे पौष्टस्य विजापः स्नानम् ।

३ भातरः, युश्माकं कस्त्रिद् यदि कस्त्रिंश्चित् पापे पतति १
तर्णात्मिकभावयुक्ते युश्माभिस्तिक्षाभावं विधाय स पुनरुत्थायतां
यूयमपि यथा ताहृकपरीक्षायां न पतथ तथा सावधाना भवत ।
युश्माकम् एकैको जनः परस्य भारं वक्ष्वनेन प्रकारेण खीष्टस्य २
विधिं पालयत । यदि कस्त्रन् त्रुद्रः सन् स्वं मर्हान्मन् मन्यते तर्हि ३
तर्णात्मवस्त्रना जायते । अत एकैकेन जनेन खकीयकर्मणः परीक्षा ४
क्रियतां तेन परं नालोक्य केवलम् आत्मालोकनात् तस्य स्नाधा ५
सम्भविष्यति । यत एकैको जनः खकीयं भारं वक्ष्यति ।

४ यो जनो धर्मोपर्देशं सम्भते स उपदेष्टारं खीयसर्वसम्पत्ते ६
र्भागिनं करोतु । युश्माकं भान्ति न भवतु, ईश्वरो नोपहितः ७
तत्यः, येन यद् वीजम् उपयते तेन तज्जातं शस्यं कर्त्तिष्यते । खश्चरी- ८
रायं येन वीजम् उपयते तेन श्रीराद् विनाशरूपं शस्यं लस्यते
किञ्चात्मनः क्षते येन वीजम् उपयते तेनात्मतोऽनन्तजीवितरूपं
शस्यं लस्यते । सत्कर्मकरणेऽसाभिरश्चान्मै र्भवितव्यं यतोऽक्षान्मै- ९
स्त्रिहित्रस्माभिरुपयुक्तसमये तद् 'फलानि लस्यन्मै' । अतो यावत् १०
समयलिङ्गति तावद् सर्वान् प्रति विशेषतो विश्वासवेशवाचिनः
प्रत्यस्माभि र्हिताचारः कर्त्तव्यः ।

११ इ भातरः, अहं स्वाक्षेन युश्मान् प्रति कियदृष्टत् पञ्चं ११
स्त्रिहितवान् तद् युश्माभि दृश्यतां । ये शारीरिकविषये सुहृश्या १२
भवितुमिच्छन्ति ते यत् खीष्टस्य कुशस्य कारणादुपद्रवस्य भागिनो
न भवन्ति केवलं तदर्थं त्वक्क्षेदे युश्मान् प्रवर्त्तयन्ति । से त्वक् १३

द्वेदगाहिणोऽपि व्यवस्थां न पालयन्ति किन्तु युश्मच्छसीरात् स्नाघा-
१४ साभार्यं युश्माकं लक्ष्मेदम् इच्छन्ति । किन्तु येनाहं संसाराय
इतः तंसारोऽपि मम्बां हतस्तदस्तप्रभो योशुख्नीष्टस्य कुशं विना-
१५ न्यपु कुचापि मम स्नाघनं करापि न भवतु । खीष्टे चीज्ञौ
लक्ष्मेदात्वक्लक्ष्मेदयोः किद्रपि गुणं नास्ति किन्तु नवीना स्फृष्टिरेव
१६ गुणयुक्ता । अपरं यावन्तो लोका एतस्मिन् मार्गे चरन्ति तेषाम्
१७ ईश्वरीयस्य कृत्स्नायेत्स्वायेत्स्वाय शान्ति ईश्वराभ्यु भूयात् । इतः
परं कोऽपि मौ न क्लिन्नातु असाद् अहं खगाचे प्रभो
१८ योशुख्नीष्टस्य चिन्नामि धारये । हे भातरः, अस्माकं प्रभो
योशुख्नीष्टस्य प्रसादो युश्माकम् आत्मनि स्थेयात् । तथाप्तु !

इफिषिणः प्रति पौलस्य प्रेरितस्य पत्रं।

१ प्रथमोऽध्यायः ।

१ महालाल्लास्त्ररणं ३ विश्वासिलोकानाम् ईश्वरमनोजीतलकथनं १५ एवा निगूठा
कथा वैषुम् ईश्वरज्ञानार्थं प्रार्थनेष्व ।

ईश्वरस्येष्वया यीशुख्नीष्टस्य प्रेरितः पौल इफिषनगरस्यान् १
पविचान् खीष्टयीशो विश्वासिनो लोकान् प्रतिं पत्रं लिखति ।
अस्माकं तातस्येश्वरस्य प्रभो यीशुख्नीष्टस्य चानुग्रहः शान्तिस्य २
युआसु वर्ततां ।

अस्माकं प्रभो यीशोः खीष्टस्य तात ईश्वरो धन्यो भवतु ; ३
यतः स खीष्टेनासाभ्यं सर्वम् आध्यात्मिकं स्वर्गीयवरं दत्तवान् ।
वयं यत् तस्य समर्चं प्रेक्षा पविचा निक्ळलङ्काश्च भवामस्तदर्थं ४
स जगतः स्थैः पूर्वं तेनासामान् अभिरोचितवान्, निजाभिलिषिता-
तुरोधाच्च यीशुना खीष्टेन स्वस्य निमित्तं पुच्छपदेष्मान् ५
स्वकीयानुग्रहस्य महत्त्वस्य प्रशंसार्थं पूर्वं नियुक्तवान् । तस्माह् ६
अनुग्रहात् स येन प्रियतमेन पुच्छेष्मान् अनुग्रहीतवान्, वयं ७
तस्य शोणितेन सुक्रिम् अर्थतः 'पापक्रमां लभ्ववनः । तस्य य ८
ईदृशोऽनुग्रहनिघिस्मात् सेऽसाभ्यं सर्वविधिं ज्ञानं बुद्धिं वाङ्मय-
रूपेण वितरितवान् । स्वर्गपृथिव्यो र्यद्यद् विधिते तत्सर्वं स खीष्टे ९
संयमीत्यतीति हितैषिणा तेन कृतो थो मनोरथः सम्पूर्णतां गत- १०
वसु समयेषु साधयितव्यस्तमधि स स्वकीयाभिलाषस्य निगूढं
भावम् अस्मान् ज्ञापितवान् । पूर्वं खीष्टे विश्वासिनो ये वयम् ११
अस्मानो यत् तस्य महिमः प्रशंसा जाप्तते, तदर्थं यः स्वकांये-

१२ स्वायाः मन्त्रणातः सर्वाणि साध्यांति तस्य मनीरथाद् वर्णं

१३ खीष्टेन पूर्वं निरूपिताः सन्तोऽधिकारिणो जाताः । यूयमपि

सत्यं वाक्यम् अर्थतो युश्मत्यरिचाणस्य सुसंवादं निशम्य तस्मिन्ब्रव
खीष्टे विश्वसितवन्तः प्रतिज्ञातेन पवित्रेणात्मना मुद्रयेवाङ्गिताश्च ।

१४ घतस्य महिनः प्रकाशय तेन क्रीतानां लोकानां सुक्ति र्थावन्न

भविष्यति तावत् स आत्मास्माकम् अधिकारिलस्य सत्यङ्गारस्य
पणस्वरूपो भवति ।

१५ प्रभौ यीशौ युश्माकं विश्वासः सर्वेषु पवित्रलोकेषु प्रेम चाल्त

१६ ईति वार्तां श्रुत्वाहमपि युश्मानधि निरन्तरम् ईश्वरं धन्वं
वदन् प्रार्थनासमये च युश्मान् स्मरन् वरमिम् याचामि । आत्माकं

१७ प्रभो यीशुप्रीष्टस्य तातो यः प्रभावाकर ईश्वरः स स्वकीय-
तत्त्वज्ञानाय युश्मभ्यं ज्ञानजनकम् प्रकाशितवाक्यवेदाधकम्भात्मानं

१८ देयात् । युश्माकं ज्ञानचक्रूषि च दीक्षियुक्तानि कृता तस्याङ्गानं
कीदृश्या प्रत्याशया सम्बलितं पवित्रलोकानां मध्ये तेन दत्तो-

अधिकारः कीदृशः प्रभावनिधि विश्वसिषु चास्मासु प्रकीर्तमानस्य

१९ तदीयमहापराक्रमस्य महत्वं कीदृग् अनुपमं तत् सर्वं युश्मान्
२० ज्ञापयतु । यतः स यस्याः शक्तेः प्रबलतां खीष्टे प्रकाशयन्

मृतगणमध्यात् तम् उत्यापित्वान् अधिपतिवपदं ज्ञासनपदं

२१ पराक्रमो राजलघ्वेतिनामानि यावन्ति पदानीह लोके परलोके
च विद्धन्ते तेषां सर्वेषाम् ऊर्ज्ज्वरं स्वर्गं निजदक्षिणपार्श्वे तम्

२२ उपवेश्यतवान् सर्वाणि तस्य चरणयोरधेऽनिदितवान् या मण्ड-
ली तस्य शरीरं सर्वेच सर्वेषां पूर्यितुः पूरकम् भवति तं तस्या

२३ मूर्ह्यानं कृता सर्वेषाम् उपर्युपरि नियुक्तवांश्च चैव शक्तिरस्माख्यपि

तेजः प्रकाश्यते ।

२ द्वितीयोऽध्यायः ।

१ विश्वासिलोकः स्मावतः कौड़ग् चमुपचेष च कौड़क् सदात्मानं ११ खीष्टेन
वेषा परिचाणं १५ वेषा पवित्रमन्दिरखल्पमह ।

पुरा यूयम् अपराधैः पापैश्च मृताः सन्तस्तान्याचरन् १
स्तोकस्य संसारानुसारेणाकाश्चराज्यस्थाधिपतिम् अर्थतः साम्य- २
तम् आज्ञालिङ्गिवशेषु कर्मकारिणम् आत्मानम् अन्वत्रजत । तेषां ३
मध्ये सर्वे वयमपि पूर्वं शरीरस्य मनस्कामनायाच्छेषां साधयन्तः
स्तशरीरसाभिलाघान् आचराम सर्वेऽन्य इव च सभावतः कोध- ४
भाजनान्यभवाम । किन्तु करुणानिधिरीश्वरो येन महाप्रेतास्मान् ५
दद्यितवान् तस्य स्तप्रेतो षाङ्गल्याद् अपराधै मृतान्यस्मान् खीष्टेन ५
सह जीवितवान् यतोऽनुग्राहद् यूयं परिचाणं प्राप्नाः । स च खीष्टेन ६
थीशुनास्मान् तेन साद्वूम् उत्थापितवान् खर्गं उपवेश्यतवांस्तु ।
इत्यं स खीष्टेन थीशुनास्मान् प्रति स्तहितैषितया भावियुगेषु ७
स्तकीयानुग्रहस्तानुपमं निधिं प्रकाशयितुम् इच्छति । यूयम् अनु- ८
ग्रहाद् विश्वासेन परिचाणं प्राप्नाः, तत्तु युग्मनूलकं नहि किञ्ची-
श्वरस्यैव दानं, तत् कर्मणां फलम् अपि नहि, अतः केनापि ९
न साधितव्यं । यतो वयं तस्य कार्यं प्राग् ईश्वरेण निरूपिताभिः १०
सत्क्रियाभिः कालयापनाय खीष्टे थीशो तेन सृष्टाश्च ।

पुरा जग्मना परजातीया इक्षुकृतं स्तक्केदं प्राप्तै र्षीकै- ११
स्ताच्छिन्नत्वं इतिनाम्ना ख्याता ये यूयं तैर्युश्चाभिरिदं सर्वत्यं ।
यत् तस्मिन् समये यूयं खीष्टाद् भिन्ना इस्त्रायेषलोकानां १२
सहवासाद् दूरस्थाः प्रतिज्ञासम्बलितमियमानां वहिः स्त्रिताः सन्तो
निराशा निरीश्वरास्य जगत्याक्षम् इति । किन्तु धुना खीष्टे थीशा- १३
वाश्रयं प्राप्य पुरा दूरवर्जिनो यूयं खीष्टस्य शोणितेन निकट-

१४ वर्त्तिनोऽप्यवत् । यतः स एवास्माकं सन्धिः स दद्यम् एकीकृतवान्
शुनुतारूपिणीं मध्यवर्त्तिनीं प्रभेदकभित्ति भग्नवान् दण्डाज्ञायुक्तं
१५ विधिशास्त्रं स्खर्गरीरेण लुप्तवांश्च । यतः स सन्धिं विधाय तौ
द्वौ स्खस्मिन् एकं नूतनं मानवं कर्तुं स्खकीयकुशे शुनुतां निहत्य
१६ तेनैवैकमिन् शरीरे तथा दंडोरीश्वरेण सन्धिं कारयितुं निश्चित-
१७ वान् । स चागत्य दूरवर्त्तिनो युश्मान् निकटवर्त्तिनो ऽन्यांश्च
१८ सन्धे र्मङ्गलवार्तां ज्ञापितवान् । यतस्याद् उभयपक्षीया वयम्
एकेनात्मना पितुः समीपं गमनाय सामर्थ्यं प्राप्तवन्तः ।

१९ अत इदानीं यूयम् असम्पर्कीया विदेशिनश्च न तिष्ठन्तः
२० पवित्रलोकैः सहवासिन ईश्वरस्य वेशवासिनश्चाद्ये । अपरं प्रेरिता
भाववादिक्ष यत्र भित्तिमूलस्खरूपास्तत्र यूयं तस्मिन् मूले निची-
२१ यध्वे तत्र च स्खयं यीऽहुः खीष्टः प्रधानः क्लेणस्वप्रस्तरः । तेन हातन्त्रा
२२ निर्मितिः संयथमाना प्रभोः पवित्रं मन्दिरं भवितुं वर्द्धते । यूयमपि
तत्र संयथमाना आत्मनेश्वरस्य वासस्थानं भवेय ।

३ तृतीयोऽध्यायः ।

१ परजातीयान् प्रति चसंवादं प्रचारयितुं पौलस्य नियोजनं तेषां क्षते सम्भ
प्रार्थना १० ईश्वरक्षे धन्यवदनश्च ।

१ अतो हेतोः परजातीयानां युश्माकं निमित्तं यीशुख्नीष्टस्य
२ बन्दी य. सोऽहं पैलो ब्रवीमि । युश्मदर्थम् ईश्वरेण मद्यां
३ दक्षस्य वरस्य नियमः कीदृशस्तद् युश्माभिरआवीति मन्ये । अर्थतः
४ पूर्वे नया संकेपेण यथा लिखितं तथाहं प्रकाशितवाक्येनेश्वरस्य
५ निरूढं भावं ज्ञापितोऽभवं । अतो युश्माभिस्तत् पठिला खीष्टमधि
६ तस्मिन्निगृहे भावे मम शानं कीदृशं तद् भोत्स्यते । पूर्वयुगेषु

जानवसन्नानांसौ ज्ञापिता नासन् किञ्चधुना स भावतस्य पवि-
 तान् प्रेरितान् भाववादिनस्य प्रत्यात्मना प्रकाशितोऽभवत् ; अर्थत् ५
 ईश्वरस्य शक्तेः प्रकाशात् तस्यानुग्रहेण यो वरो मह्यम् अदायि
 तेनाह्य यस्य सुमन्वादस्य परिचारकोऽभवं, तद्वारा खीष्टेन परजातीया ७
 अन्यैः साद्वृम् एकाधिकारा एकशरीरा एकस्याः प्रतिज्ञाया अंशि-
 नस्य भविष्यन्तीति । सर्वेषां पवित्रलोकानां चुद्रतमाय मद्द्वां ८
 वरोऽयम् अदायि यद् परजातीयानां मध्ये बोधागम्यस्य गुण-
 निधेः खीष्टस्य मङ्गलवाचार्तां प्रचारयामि, कालांवस्यातः पूर्वस्मात् ९
 यो गिगूढभाव ईश्वरे गुप्त आसीत् तदीयनियमं सर्वान् ज्ञाप-
 यामि । यत ईश्वरस्य नानारूपं ज्ञानं यत् साम्प्रतं मण्डल्या १०
 स्वर्गं प्राधान्यपरकमयुक्तानां दूतानां निकटे प्रकाशते तदर्थं स
 खीष्टुना खीष्टेन सर्वाणि स्वष्टवान् । यतो वयं यस्मिन् विश्वस्य ११
 दृढभक्त्या निर्भयताम् ईश्वरस्य समागमे सामर्थ्यस्य प्राप्तवत्त- १२
 स्तमस्माकं प्रभुं यीश्टु खीष्टमधि स कालावस्यायाः पूर्वे तं मनो-
 रथं छातवान् । अतोऽहं युश्मनित्तं दुःखभोगेन ज्ञानिं यस्मि १३
 गच्छामीति प्रार्थये यतस्तदेव युश्माकं गौरवं । अतो हेतोः स्वर्ग- १४
 शृण्यिवोः स्थितः कृत्वो वंशो यस्य नान्ना विख्यातस्मृ अस्मद्यभो
 द्योऽसुखीष्टस्य पितरसुद्दिश्याहं 'जानुजी पातयित्वा तस्य प्रभाव- १५
 निधितो वरमित्तं प्रार्थये । तस्यात्मना युश्माकम् आन्तरिक- १६
 पुरुषस्य शक्ते दृढिः क्रियतां । खीष्टस्तु विश्वासेन युश्माकं इदयेषु १७
 जिवसतु । प्रेमणि युश्माकं बद्धमूलत्वं सुस्थिरतत्त्वं भवतु । इत्यं १८
 प्रस्तुताया दीर्घतीया गभीरताया उच्ततायास्तु बोधाय सर्वैः
 अविचलेकैः प्राण्यं सामर्थ्यं युश्माभिं संभृतां, ज्ञानातिरिक्तं खीष्टस्य प्रेम १९
 ज्ञायताम् ईश्वरस्य सम्पूर्णदृढिपर्यन्तं युश्माकं दृढिं भवतु ॥ १ ॥

३० अस्माकम् अन्तरे या शक्तिः प्रकाशते तया सर्वातिरिक्तं कर्म
कुर्वन् अस्माकं प्रार्थनां कल्पनाज्ञातिकमितुं यः शक्तोति खीष्ट-
११ यीज्ञना मण्डल्या मध्ये सर्वेषु युगेषु तस्य धन्यवादो भवतु । इति ।

४ चतुर्थोऽध्यायः ।

१ रेक्षभवत्ताय सन्त्वणा सर्वेषां पारमार्थिकवराणाम् अभिप्रायनिर्णयः १० दुष्ट-
समावत्यागार्थैस्त इकिषिणलोकेनु पौलस्य विनयः १५ धर्मकर्मकरणाय तात्
प्रति विनयस्थ ।

२ अतो बन्दिरहं प्रभो नीन्वा युग्मान् विनये यूं येनाङ्गाने-
२ नाङ्गतास्तदुपयुक्तरूपेण सर्वथा नम्रतां मृदुतां तितिर्णां पर-
३ स्यरं प्रेन्ना सहिष्णुताज्ञाचरत । प्रणयवन्धनेन चात्मन एकां
४ रक्षितुं यतव्यं । यूयम् एकशरीरा एकात्मानश्च तद्दृ आङ्गां-
५ नेन यूयम् एकप्रत्याशाप्राप्तये समाङ्गताः । युग्माकम् एकः प्रभु-
६ रेको विश्वास एकमवगाहनं, सर्वेषां तातः सर्वोपरिस्थः सर्व-
७ व्यापी सर्वेषां युग्माकं मध्यवर्ती चैक ईश्वर आस्ते । किन्तु
८ खीष्टस्य दानपरिमाणानुमाराद् अस्माकम् एकैकस्मै विशेषो वरो-
९ ऽदायि । यद्या लिखितम् आस्ते,

अर्ज्जम् आरुत्त्वं जेहृन् स विजित्य बन्दिनोऽकरोत् ।

ततः स मनुजेभ्योऽपि खीयान् व्यश्राणयद् वरान् ॥

१० अर्ज्जम् आरुत्तेतिवाक्यस्यायमर्थः स पूर्वे पृथिवीरूपं सर्वाधः-
११ स्थितं स्थानम् अवतीर्णवान्; यश्वावतीर्णवान् स एव खर्गा-
१२ णाम् उपर्युपर्याङ्गठवान् यूतः सर्वाणि तेन पूरयितव्यानि । स
एव च कांश्चिन् प्रेरितान् अपरान् भाववीदिनोऽपरान् सुक-
वादप्रचारकान् अपरान् पृष्ठकाम् उपदेशकांश्च नियुक्तवान् ।
१३ शावद् तद्यं सर्वे विश्वापस्येवरपुच्छिष्यथक्ष्य तत्त्वानश्च चैकां

सम्युर्णं पुरुषर्थस्वार्थतः खीष्टस्य सम्युर्णपरिमाणस्य समं परिमाणं ग्रामप्रमाणात् स परिच्छयाकर्मसाधनाय खीष्टस्य ग्रामरस्य निष्ठायै १३ च पवित्रलोकानां मिहूतायास्तादृशम् उपायं निश्चितवान् ।, अत- १४ एव मानुषाणां चातुरीतो भ्रमकधूर्तायाश्वलाच जातेन सर्वेण शिक्षावायुना वयं यद् बालका इव दोलायमाना न भास्याम इत्यस्माभि र्यतितव्यं, प्रेत्वा सत्यताम् आचरण्णः सर्वविषये खीष्टम् १५ उद्दिश्य वर्द्धितव्यस्त, यतः स मूर्द्धा, तस्माच्चैककस्याङ्गस्य खस्तपरि- १६ माणानुसारेण साहाय्यकरणाद् उपकारकैः सर्वैः सन्धिभिः कृत्स्नस्य ग्रामीरस्य संयोगे समिलने च जाते प्रेत्वा निष्ठां लभमानं कृत्स्नं ग्रामीरं दृढ़ं प्राप्नोति ।

युग्मान् अहं प्रभुनेदं ब्रवीम्यादिशामि च, अन्ये परजातीया १७ इव यूयं पुन र्माचरते । यतस्ते स्वमनोमायाम् आचरण्यान्त- १८ रिकाज्ञानात् मानसिककाठियाच तिभिरावृतबुद्धय ईश्वरौय- जीवनस्य वहिर्भृतायस्य भवन्ति, स्वान् चैतन्यशून्यान् कृत्स्ना च लोभेन १९ सर्वविधासौचाचरणाय लग्नितायां स्वान् समर्पितवन्तः । किन्तु २० यूयं खीष्टं न तादृशं परिचितवन्तः, यतो यूयं तं अुतवन्तो या सत्या शिक्षा यीडुतो लभ्या नदनुसारात् तदीयोपदेशं प्राप्नवन्त- २१ शेति मन्ये । तस्मात् पूर्वकालिकाचारकारी यः पुरातनपुरुषो २२ मायाभिलाषै नश्यति तं त्यक्ता युग्माभि र्मानसिकभावो नूतनी- २३ कर्त्तयः, यो नवपुरुष ईश्वरानुरूपेण धार्मिकत्वेन सत्यतासहितेन २४ शाधुलेन च सृष्टः स एव परिधातव्यश्च ।

इतो यूयं सर्वे मिथ्याकथनं परित्यज्य समीपवासिभिः सह २५ सद्यासापं कुरुत यतो वयं परस्परम् अङ्गप्रत्यक्षा भवामः । अपरं २६ कोषे जाते पापं मा कुरुध्वम्, अशान्ते युग्माकं रोषे सूर्योऽस्तं

२७ न गच्छतु । अपरं श्रैतानाथ स्थानं मा दत्त । चोरः पुनश्चौर्यं
२८ न करोतु किन्तु दीनाय दाने सामर्थ्यं यज्ञायते तदर्थं स्वकराभ्यां
२९ सदृश्या परिश्रमं करोतु । अपरं युश्माकं वदनेभ्यः कोऽपि कदा-
लापो न निर्गच्छतु, किन्तु येन ओतुरुपकारो जायते तादृशः
३० प्रयोजनीयनिष्ठायै फलदायक आलापो युश्माकं भवतु । अपरम्
. यूयं सुक्रिदिनपर्यन्तम् ईश्वरस्य येन पवित्रेणात्मना सुद्रष्टाङ्गिता
३१ अभवत तं शोकान्तिं मा कुरुत । अपरं कटुवाक्यं रोषः कोपः
कलहो निन्दा "सर्वविधदेष्वैतानि युश्माकं मध्याद् दूरीभवन्तु ।
३२ यूयं परस्यरं हितैषिणः कोमलान्तःकरणात् भवत । अपरम्
ईश्वरः ख्वाणेन यदद् युश्माकं दोषान् चमितवान् तदद् यूयमपि
परस्यरं चमध्यं ।

५ पञ्चमोऽध्यायः ।

१ अग्निक्रियाः परित्यक्तं तान् प्रति पौलस्य विनयः १५. सावधानतयाचरितुं
तान् प्रति विनयस्य सौपुरुषयोः कर्मयकर्मकथनम् ।

२ अतो यूयं प्रियबालका ईवेश्वरस्यानुकारिणो भवत, खीष
३ इव प्रेमाचारं कुरुत च, यतः सोऽस्मासु प्रेम कृतवान् अस्माकं
विनिमयेन चात्मनिषेदनं क्लावा यज्ञसुगम्भार्थकम् उपहारं बलि-
४ अश्वराय दत्तवान् । किन्तु वेशाग्नेमनं सर्वविधाशौचक्रिया लोभ-
सैतेषाम् उच्चारणमपि युश्माकं मध्ये न भूवतु, एतदेव पवित्र-
५ लोकानान् उचितं । अपरं कुत्सितालापः प्रलापः स्नेषोक्तिश्च
न भवतु यत एतान्यनुचितानि किन्त्वीश्वरस्य धन्यवादो भवतु ।
६ वेश्यागाम्यशौचांचारी देवपूजक इव गणो लोभी सैतेषां कोपि
खीष्यस्य राज्येर्थत ईश्वरस्य राज्ये कमण्डिकारं न प्राप्यतीति
७ युश्माभिः सम्यक् ज्ञायतः । अनर्थकवाक्येन् कोऽपि युश्मान् न

वस्थयतु यतस्तादृगाचारहेतीरनाज्ञायाहिषु सोकेष्वीश्वरम् बोपो
वर्षते । तस्माद् यूयं तैः सहभागिनो न भवत । पूर्वं यूयम् ७
अन्धकारखरूपा आधं किञ्चिदानीं प्रभुना दीप्तिखरूपा भवत ८
तस्माद् दीप्तेः सन्नाना इव समाचरत । दीप्ते चर्त् फलं तत् ९
सर्वविधितैषितायां धार्मिकले सत्यालापे च प्रकाशते । प्रभवे १०
यद् रोचते तत् परीक्ष्यते । यूयं तिमिरस्य विफलकर्मणाम् अंशिनो ११
न भूत्वा तेषां दोषिलं प्रकाशयत । यतस्ते लोका रहस्य यद् १२
यद् आचरन्ति तदुच्चारणम् अपि सज्जाजनकं । यतो दीप्त्या १३
पर् यत् प्रकाशते तत् तथा चकास्यते यत्तु चकास्ति तद्
दीप्तिखरूपं भवति । एतत्कारणाद् उक्तम् आस्ते, १४

हे निद्रित प्रबुधस्त्र मृतेभ्यश्चोत्तिं कुरु ।

तत्त्वते सूर्यवत् ख्रीष्टः स्त्रयं लां द्योतयिष्वति ।

अतः सावधाना भवत, अज्ञाना इव माचरत किन्तु ज्ञा- १५
निन इव सतर्कम् आचरत । समयं बड्डमूल्यं गणयध्वं यतः काला १६
अभद्राः ।० तस्माद् यूयम् अज्ञाना न भवत किन्तु प्रभोरभिमतं १७
किं तद्वगता भवत । सर्वनाशजनकेन सुरापानेन मन्त्रा मा भवत १८
किञ्चात्मना पूर्यध्वं । अपरं गौतै गौनैः पारमार्थिककीर्तनेष्व १९
परस्यरम् आलपन्नो मनसा साद्वृ प्रभुम् उद्दिश्य गायत वादयत
च । सर्वदा सर्वविषयेऽस्मद्यत्प्रभो योग्योः ख्रीष्टस्य नाना तातम् २०
ईश्वरं धन्यं वदत ।

यूयम् ईश्वराद् भीताः सन्त अन्येऽपरेषां वशीभृता भवत । २१
हे योषितः, यूयं यथा प्रभोस्तथा स्वखस्त्वामिनो वशज्ञता २२
भवत । यतः ख्रीष्टो यद्दत् मण्डला मूर्द्वा शरीरस्य चाता च २३
भवति तद्वत् स्वामी योषितो मूर्द्वा । अतः मण्डली यद्वत् २४

खीष्टस्य वशीभूता मद्दद् योविद्विरपि^१ स्वस्वामिनेऽ वशता खीक-
२५ भव्या । अपरस्य हे पुरुषाः, यूयं खीष्ट इव स्वस्योवित्सु प्रीयध्वं ।
२६ स ग्रीष्टोऽपि^२ मण्डल्यां प्रीतवान् तस्या क्वते च खप्राणान् त्यन-
वान् अतः स वाक्ये जलमज्जनेन तां परिक्षृत्य पावयितुम् अपरं
२७ तिलकवल्यादिविहीनां पविचां निष्कलङ्घात्मा तां मण्डलीं तेज-
२८ स्थिनीं कृता स्वहस्ते समर्पयितुम्भाभिलिपितवान् । तस्यात् स्वतनुवत्
खयोविति^३ प्रेमकरणं पुरुषस्योचितं, येन खयोविति प्रेम क्रियते
२९ तेजात्मप्रेम क्रियते । कोऽपि कदापि न खकीयां तनुम् चती-
यितवान् किञ्चु मर्वे तां विभवति पुण्यन्ति च । खीष्टोऽपि
मण्डलीं प्रति तदेव करोति, यतो वयं तस्य शरीरयाङ्गानि
३० मांसास्थीनि च भवामः । एतदर्थं मानवः स्वमातापितरौ परि-
३१ त्यज्य स्वभार्यायाम् आमंत्यति तौ द्वौ जनावेकाङ्गौ भवि-
३२ ष्टतः । एतनिगृहदवाक्यं गृहन्तं मया च खीष्ट मण्डल्यावधि तद्
३३ उच्यते । अतएव युग्माकम् एकैको जन आत्मवत् खयोविति
प्रीयता भार्यापि स्वामिनं समादर्शुं यततां ।

६ घष्टोऽध्यायः ।

१ वास्तकानां मातृपितोय कर्त्तव्यकर्त्त्वकथनं ५ दासानां प्रभुनां च कर्त्तव्यकर्मणः
कथनं १० ईश्वरोयमज्जायां सज्जोभूतत्वे तान् प्रति पौलस्य विनयः ११ तुविक-
क्ष्य प्रेषणं भास्तुम् प्रति नमस्काराङ्गापनष्ट ।

१ हे बालकाः, धूयं प्रभुम् उद्दिश्य पितोराङ्गायाशिषो भवत
२ यतस्तु न्यायां । त्वं निजपितरं मातृरस्य समन्वयेति यो विधिः
३ स प्रतिज्ञायुक्तः प्रथमो विधिः फलतस्तस्मान् तव कल्याणं देशे
४ च दीर्घकालम् आयु र्भविष्यतोति । अपरं हे पितरः, धूयं स्ववा-
ल्यकान्, मा रौषयत किञ्चु प्रभो विनीत्यादेश्वराभ्यां तान् विन-

यत् । हे दासाः, यूयं र्खीष्टम् उद्दिश्य सभयाः कन्धपञ्चिताश्च ५
भूता भरतान्तःकरणैरेहिकप्रभूताम् आज्ञायाहिणो भवत । दृष्टि- ६
गोचरीयपरिचर्यवा मानुषेभ्यो रोचितुं मा यतर्क्षं किन्तु र्खीष्टस्य
दासा इव निविष्टमनेभिरौश्वरस्येच्छां साधयत । मानवान् अनु- ७
दिश्य प्रभुमेवोद्दिश्य सङ्घावेन दास्यकर्म कुरुध्वं । दासस्वाधीनयो ए
र्येन यत् सत्कर्म क्रियते तेन तस्य फलं प्रभुतो लक्ष्यत इति
जानीत च । अपरं हे प्रभवः, युश्माभि र्भर्त्सनं विश्वाय ताम् ८
प्रति न्यायाचरणं क्रियतां यस्य कस्यापि पक्षपांतं न करोति ।
युश्माकमपि तादृश एकः प्रभुः सर्वे विद्यत इति ज्ञायतां ।

अधिकन्तु हे भातरः, यूयं प्रभुना तस्य विक्रमयुक्तशक्त्या १०
च बलवन्तो भवत । यूयं यत् शैतानस्य छलानि निवारयितुं ११
शकुन्य तदर्थम् ईश्वरीयसुसज्जां परिधङ्कं । यतः केवलं रक्तमांसा- १२
भ्याम् इति नहि किन्तु कर्त्तव्यपराक्रमयुक्तैलिमिराज्यस्येहलाक-
स्याधिपतिभिः सर्वगाङ्गै दुष्टात्मभिरेव सार्वम् असाभि र्युद्धं
क्रियते । अतो हेतो र्यूयं यद्य संकुले दिनेऽवस्थातुं सर्वाणि १३
पराजित्य दृढाः स्यातुच्च शक्त्यय ताम् ईश्वरीयसुसज्जां गृहीत ।
वस्तुतस्तु सत्यवेन शृङ्खलेन कटिं बङ्गा धार्मिकत्वे वर्षणा वक्त १४
आच्छाद्य शान्तेः सुवार्त्तया जार्तम् उत्साहं पादुकायुगलं पदे १५
समर्प्य तिष्ठत । देन त्वं दुष्टात्मनेऽग्निवाणान् सर्वान् निर्वाप- १६
यितुं शक्त्यय तादृशं सर्वाच्छादकं फलकं विश्वासं धारयत ।
शिरस्त्वं परिचारम् आत्मनः खङ्गस्त्रश्वरस्य वाक्यं धारयत । १७
सर्वसमये सर्वयाप्त्यनेन सर्वप्रार्थनेन चात्मना प्रार्थनां कुरुध्वं १८
तदर्थं दृढाकाङ्क्षया जायन्तः सर्वेषां पविच्छलोकानां क्षते सदा
प्रार्थनां कुरुध्वं । अहस्त्वं यद्य सुसंवादस्य शृङ्खलमद्भूः प्रचा- १९

रकदूतोऽस्मि तम् । उपयुक्तेनोत्साहेन^१ प्रचारयितुं यथा शकुर्यां
२० तथा निर्भयेन स्वरेणोत्साहेन च सुसंवादस्य निगृहवाक्यप्रचा-
राय वकृता धृत् महां दीयते तदर्थं ममापि हते प्रार्थना
कुरुध्वं ।

२१ अपरं मम यावस्थास्ति यत्र मया क्रियते तत् सर्वं यद्
युशाभि ज्ञायते तदर्थं प्रभुना प्रियधाता विश्वास्यः परिचार-
२२ कस्य तुखिको युश्मान् तत् ज्ञापयिष्यति । यूचं यद् अस्माकम्
अवस्थां जानोर्धं युश्माकं मनांसि च यत् साक्षनां लभन्ते
२३ तदर्थमेवाहं युश्माकं सन्निधिं तं प्रेषितवान् । अपरम् ईश्वरः
प्रभु यीशुरखीष्टस्य सर्वेभ्यो भावभ्यः ग्रान्तिं विश्वामसहितं प्रेम
२४ च देयात् । ये केचित् प्रभौ यीशुरखीष्टज्ञयं प्रेम कुर्वन्ति तान्
प्रति प्रसादो भूयात् । तथास्तु ।

फिलिपिनः प्रति पौलस्य प्रेरितस्य पत्रं।

१ प्रथमोऽध्यायः ।

१ मङ्गलाचरणं ३ फिलिपिनं प्रत्ययफलहेतोः पौलस्य धन्यवदनं लेषां कृते तस्य
प्रार्थना च ११ ख्रीष्टस्य सुसंवादप्रचारणे तस्य दुष्कर्कथने १२ सुसंवादस्य विश्व-
नुसारेणाचरितुं विनयः भञ्ज्यो भयं न कर्तुं तान् प्रति विनयश्च ।

पौलतीमध्यनामानौ यीशुख्रीष्टस्य दासौ फिलिपिनगरम्यान् १
ख्रीष्टयीशोः सर्वान् पवित्रलोकान् मण्डल्याध्यक्षान् परिचारकांश्च
प्रति पत्रं लिखतः । अस्माकं तात ईश्वरः प्रभु यीशुख्रीष्टस्य २
युग्मभ्यं प्रसादस्य शान्तेश्च भोगं देयास्तां ।

अहं निरन्तरं निजसर्वप्रार्थनासु युश्माकं सर्वेषां कृते सानन्दं ३
प्रार्थनां कुर्वन् यति वारान् युश्मान् स्मरामि तति वारान् आ ४
प्रथमाद् अद्य यावद् युश्माकं सुसंवादभागिल्वकारणाद् ईश्वरं धन्यं ५
वदामि ६ युश्मन्नाथे येनोत्तमं कर्म कर्त्तुम् आरम्भि तेनैव यीशु-
ख्रीष्टस्य दिनं यावत् तत् साधयिष्यत इत्यस्मिन् दृढविश्वासो ७
ममास्ते । युश्मान् सर्वान् अधि मम तादृशो भावो यथार्थो ८
यतोऽहं कारावस्थायां प्रत्युत्तरकरणे सुसंवादस्य प्रामाण्यकरणे
च युश्मान् सर्वान् मया सार्वभूमि एकानुग्रहस्य भागिनो मत्वा
ख्वहृदये धारयामि । अपरम् अहं ख्रीष्टयीशोः ख्वेहृत् ख्वेहेन ९
युश्मान् कीदृशं काङ्क्षामि तदधीश्वरो मम साच्ची विद्यते । मया १०
यत् प्रार्थते तद् इदं युश्माकं प्रेमं नित्यं वृद्धिं गत्वा ज्ञानस्य ११
विशिष्टानां परीचिकायाश्च सर्वविधिद्वाद्वै बाह्यत्वं फलतु, ख्रीष्टस्य १२
दिनं यावद् युश्माकं सारत्वं निर्विघ्नत्वज्ञं भवतु, ईश्वरस्य गौरवाच

प्रशंसायै च यीशुना ख्रीष्टेन धार्मिकतफलानां पूर्णता युग्मम्
दीयताम् इति ।

- १२ वे भातरे, मां प्रति यद् यद् घटितं तेन सुसंवादप्रचा-
रस्य बाधा नहि किन्तु वृद्धिरेव जाता तद् युग्मान् ज्ञापयितुं
१३ कामयेऽहं । अपरम् अहं ख्रीष्टस्य कृते बद्धोऽस्मीति राजपुर्याम्
१४. अन्यस्यानेषु च सर्वेषां निकटे सत्यस्म अभवत्, प्रभुसम्बन्धीया
अनेके भ्रातृतरस्य मम बन्धनाद् आश्वासं प्राप्य वर्द्धमानेनोत्साहेन
१५. निःक्रोमं कथां' प्रचारयन्ति । केचिद् देषाद् विरोधाद्यापरे
१६ केचिच्च मङ्गावात् ख्रीष्टं घोषयन्ति; चे विरोधात् ख्रीष्टं घोष-
यन्ति ते पवित्रभावात् तत्र कुर्वन्तो मम बन्धनानि बहुतर-
१७ क्लेशदायीनि कर्त्तुम् इच्छन्ति । ये च प्रेता घोषयन्ति ते सुस-
वादस्य प्रामाण्यकरणेऽहं नियुक्तोऽस्मीति ज्ञाता तत् कुर्वन्ति ।
१८ किं बङ्गनां? कापश्चात् सरलभावाद् वा भवेत्, येन केनचित्
प्रकारेण ख्रीष्टस्य घोषणा भवतीत्यस्मिन् अहम् आनन्दाम्यानन्दि-
१९ आमि च । युग्मां प्रार्थनया यीशुख्रीष्टस्यात्मनश्चोपकारेण तत्
२० मन्त्रिस्तारजनकं भविष्यतीति जानामि । तत्र च ममाकाङ्क्षा
प्रत्याशा च सिद्धिं गमिष्यति फ़लतोऽहं केनापि प्रकारेण न
लक्ष्य्ये किन्तु' गते सर्वस्मिन्' काले यद्यत् तद्दद् इदानीमपि
सम्पूर्णोत्साहद्वारा मम शरीरेण ख्रीष्टस्य महिमा जीवने मरणे
२१ वा प्रकाशिष्यते । यतो मम जीवनं ख्रीष्टाय मरणाच्च साभाय ।
२२ किन्तु यदि शरीरे मया जीवितव्यं तर्हि तत् कर्मफलं फलिष्यति
२३ तस्मात् किं वरितव्यं तत्त्वया न ज्ञायते । दाय्याम् अहं समीद्ये,
देहवासत्यजनाय ख्रीष्टेन सहवासाय च ममाभिलाषो भवति यत-
२४ स्त् सर्वोक्तमं । किन्तु देहे ममावस्थित्या युग्माक्षम् अधिक-

प्रथोजनं । शहम् अवस्थास्ये युशाभिः सर्वैः सार्वम् अवस्थितिं २५
करिष्ये च तथा च विश्वासे युशाकं दृद्धानन्दौ जनिष्येते तदहं
निश्चितं जानामि । तेन च मत्तोऽर्थतो युशस्मीपे मम पुनरूप- २६
स्थितलात् यूयं खीष्टेन यीशुना बहुतरम् आह्लादं लभ्यन्वेते ।

यूयं सावधाना भूला खीष्टस्य सुसंवादस्योपयुक्तम् आचारं २७
कुरुध्वं यतोऽहं युशान् उपागत्य साच्चात् कुर्वन् किं वा दूरे
तिष्ठन् युशाकं यां वार्तां ओतुम् इच्छामि सेयं यूयम् एकात्मान-
स्थितय, एकमनसा सुसंवादसम्बन्धीयविश्वासस्य पंचे यतध्वे, विप-
चैश्च केनापि प्रकारेण न व्याकुलीक्रियध्वं इति । तत् तेषां २८
विनाशस्य लक्षणं युशाकञ्चेश्वरदत्तं परिचाणस्य लक्षणं भविष्यति ।
यतो येन युशाभिः खीष्टे केवलविश्वासः क्रियते तत्रहि किञ्चु २९
तस्य लक्षणे क्लेशोऽपि महाते तादृशो वरः खीष्टस्यानुरोधाद्
युशाभिः प्राप्ति, तस्मात् मम यादृशं युद्धं युशाभिरदर्शिं साम्प्रतं ३०
श्रूयते च तादृशं युद्धं युशाकम् अपि भवति ।

२ द्वितीयोऽध्यायः ।

१ परस्परं प्रेम कर्तुं विनयः ५ खीष्टस्य दृष्टाकेन नघीभवितुं विनयः ११ अन्य-
लोकानां तेषां फलार्थं धर्ममाखिरितुं विनयः १७ तेषां सेवा कर्तुं पौलस्य
वाच्का तेषां निकटं तीमधियम् इपाभूतोत्तम् प्रेरयितुम् रैत्वा च ।

खीष्टाद् यदि किमपि साम्बन्धं कस्ति प्रेमजातो हर्षः किञ्चिद् १
आत्मनः समभागिलं काचिद् अनुकृत्या कृपा वा जायते तर्हि यूयं
मुमाह्लादं पूरथन्त एकभावा एकप्रेमाण एकमनस एकचेष्टास्य भवत । २
विरोधाद् दर्पाद् वा किमपि मा कुरुत किञ्चु नयतया खेभ्यो ३
उपरान् विश्विष्टान् मन्यध्वं । केवलम् आत्महिताय न चेष्टमानाः ४
परहितायापि चेष्टुध्वं ।

५ खीषुस्य यीशो र्धादृशः स्वभावेऽयुश्माकम् अपि तादृशो
६ भवतु । स ईश्वररूपी सन् स्वकीयाम् ईश्वरतुल्यता आघास्यह
७ जामगत, किन्तु स्वं शून्यं कला दासरूपो बभूव नराकृतिं लेभे
८ च । इत्यं नरमूर्तिम् आत्रित्य मस्तां स्वीकृत्य मृत्योरर्थतः
९ कुशीयमृत्योरेव भोगाद्याज्ञायाही बभूव । तत्कारणाद् ईश्वरोऽपि
१० तं सर्वेऽन्नं चकार यत्त नाम सर्वेषां नामां श्रेष्ठं तदेव तत्स्ये
११ ददौ, ततस्समै योशुनाम्ने सर्वगमर्त्यपातालस्थितैः सर्वे जानुपातः
१२ कर्त्तव्यः, तातस्येश्वरस्य महिमे च योशुग्रीष्टः प्रभुरिति जिङ्गाभिः
१३ स्वीकर्त्तव्यं ।

१४ अतो हे प्रियतमाः, युश्माभि र्घदत् सर्वदा क्रियते तदत्
केवले ममेषपस्थितिकाले तत्रहि किन्चिदानीम् अनुपस्थितेऽपि
मयि बड्डतरथ्यनेनाज्ञां गृहीत्वा भयकम्पाभ्यां स्वस्वपरिचाणं
१५ साधतां । यत ईश्वर एव स्वकीयानुरोधाद् युश्ममध्ये मनस्कामनां
१६ कर्वसिद्धिरुच विदधाति । यूयं कलशविवादवर्जितम् आचारं कुर्वन्तो
१७ उन्निनीया अकुटिला ईश्वरस्य निष्कलाशस्य समानःइव वक्र-
भावानां कुटिलाचारिणां लोकानां मध्ये तिष्ठत, यतस्तेषां मध्ये
१८ यूयं जीवनवाक्यं धारयन्तो जगतेऽदीपका इव दीपष्वे । युश्मा-
भिकृथा कृते 'मम यद्वः परिश्रमो वा न निष्कलो जात
१९ इत्यहं खीषुस्य दिने स्वाधां कर्तुं शत्याभिः ।

२० युश्मकं विश्वासार्थकाय बलिदानाय सेवनाय च यद्यथैः
निवेदितव्यो भवेत्य तथापि तेजानन्दाभिः सर्वेषां युश्माकम् आन-
२१ मृद्दुर्लाग्नी भवामि च । तददृ यूयमयानन्दत भद्रीयानन्दस्यांश्चिनो
२२ भवत च । युश्माकम् अवश्याम् अवगत्याहमपि यत् साम्बन्धां
प्राप्नुयां तदर्थं तीमथियं त्वरथा युश्मस्मीपं प्रेषंथियामीति प्रभौ

प्रत्याशां कुर्वे । यः सत्यरूपेण युश्माकं हितं चिन्तयति तादृश २०
एकभावस्तम्भादन्यः वै । पि मम सन्निधौ नास्ति । यतोऽपरे सर्वे २१
चीमोः खीष्टस्य विषयान् न चिन्तयन्त आत्मविषयान् चिन्त-
यन्ति । किन्तु तस्य परीक्षितवं युश्माभि ज्ञायते यतः पुनो २२
यादृक् पितुः सहकारी भवति तथैव सुसंवादस्य परिचर्यार्थां स
मम सहकारी जातः । अतएव मम भाविदशां ज्ञात्वा तत्कणात् २३
तमेव प्रेषयितुं प्रत्याशां कुर्वे स्वयम् अहमपि दृष्टे युश्मसमीपं २४
गमिष्यामीत्याशां प्रभुना कुर्वे । अपरं य इपाफ्रदीतो मम २५
भाता कर्मयुद्धाभ्यां मम सहायस्य युश्माकं दूतो मदीयोपकाराय
प्रतिनिधिश्वास्ति युश्मसमीपे तस्य प्रेषणम् आवश्यकम् अमन्ये ।
यतः स युश्मान् सर्वान् अकाङ्क्षत युश्माभिस्तस्य रोगस्य वार्ता- २६
आवीति बुद्धा पर्यश्चोर्चच्च । स पीडया मृतकल्पोऽभवदिति सत्यं २७
किञ्चीत्प्रस्तं दयितवान् मम च दुःखात् परं पुनर्दुःखं यत्र भवेत्
तदर्थं केवलं तं न दयित्वा मामपि दयितवान् । अतएव यूयं २८
तं विलोम्य यत् पुनरानन्देत ममापि दुःखस्य ज्ञासेऽयत् भवेत्
तदर्थम् अहं त्वरया तम् अप्रेषयं । अतो यूयं प्रभोः कृते २९
सम्पूर्णेनानन्देन तं गृहीत तादृशान् लोकांश्वादरणीयान् मन्यध्वं ।
यतो मम सेवने युश्माकं त्रुटिं पूरयितुं स प्राणान् पणीकृत्य ३०
खीष्टस्य कार्यार्थं मृतप्रायोऽभवत् ।

३ तृतीयोऽध्यायः ।

१ लक्ष्मेदादिभिः परिचाणाभावः केवलखीष्टवस्त्रासंग परिज्ञार्थं, खोदं प्राप्तं
पौलस्यायोगः १० दुष्टलोकानाम् अनुगामिनो न भवितुं स्वस्यानुगामिनो
भवितुं विनयस्य ।

२ भ्रातरः, शेषे वदामि यूयं शभावानन्दत । पूनः पुनः १

रेकस्य तचो लेखनं मम क्लेशदं नैहि युश्मदर्थस्य भ्रमनाशकं
२ भवति । यूयं कुकुरेभ्यः सावधाना भवत दुष्कर्मकारिभ्यः साव-
३ धाना भवत द्विन्नमूलेभ्यो लोकेभ्यस्य सावधाना भवत । वयमेव
४ क्षित्रतचो लोका यतो वयम् आत्मनेश्वरं सेवामहे खीष्टेन यीशुना
५ स्त्राघामहे शरीरेण च प्रगल्भतां न कुर्वामहे । किन्तु शरीरे
६ मम प्रगल्भतायाः कारणं विद्यते, अपरः कश्चिद् सदि शरीरेण
७ प्रगल्भतां चिकीर्षति तर्हि तस्माद् अपि मम प्रगल्भताया गुरु-
८ तरं कारणं विद्यते । यतोऽहम् अष्टमदिवसे लकड़ेदप्राप्त इस्ता-
९ येलवंशीयो विन्यासीनगोष्ठीय इत्रिकुलजात इत्रीयो व्यवस्थाचरणे
१० फरीशी धर्मोत्साहकारणात् मण्डल्या उपद्रवकारी व्यवस्थातो लभ्ये
११ धार्मिकत्वे चानिन्दनीयः । किन्तु मम यद्यत् लभ्यम् आसीत्
१२ तत् सर्वम् अहं खीष्टस्यानुरोधात् ज्ञातेम् अमन्ये । किञ्चा-
१३ धुनाष्टकं मव्यभोः खीष्टस्य धीशो झानस्योल्लष्टतां बुद्धा तत् सर्वं
१४ चतिं मन्ये । यतो हेतोरहं यत् खीष्टं लभेय व्यवस्थातो जातं
१५ स्कृतीयधार्मिकत्वं न धारयन् किन्तु खीष्टे विश्वसनात् लभ्य यत्
१६ धार्मिकत्वम् ईश्वरेण विश्वासं इट्टा दीयते तदेव धारयन् यत्
१७ खीष्टे विद्येय तदर्थं तस्मानुरोधपूर्वं सर्वेषां चतिं स्त्रीकृत्य तानि
१८ सर्वाण्णवकरानिव मन्ये । यतो हेतोरहं खीष्टं तस्य पुनरुत्थिते गुणं
१९ तस्य दुःखानां भागिलस्य ज्ञात्वा तस्य मृत्युराकृतिस्य गृहीत्वा येन
२० केनचित् प्रकारेण सृष्टानां मध्यात् पुनरुत्थिति प्राप्तुं यते । मया तत्
२१ सर्वम् अधुना प्राप्ति मिद्दृता वालभि तत्रहि किन्तु यदर्थम्
२२ अहं खीष्टेन धारितस्तद् धारयितुं धावामि । ऐ भातरः, मया तद्
२३ धारितम् इति न मन्यते किञ्चत्वेतदैकमात्रं वदामि यानि पञ्चात्
२४ स्थितानि, तानि विस्त्रयाइम् अप्यस्थितान्युद्दिश्य पूर्णयद्वेन खल्ल्यं प्रति

धावन् ख्रीष्टयीशुनोद्भावात् 'माम् आङ्गयत ईश्वरात् जेदप्रणं प्राप्नु
चेष्टे । असांकं मध्ये ये सिद्धास्त्रैः सर्वेस्तदेव भाव्यतां, यदि च १५
कञ्जन विषयम् अधि युश्माकम् अपरो भावो भवति तर्हीश्वर-
समपि युश्माकं प्रति प्रकाशयिष्यति । किन्तु वयं यद्यद् अवगता १६
आस्त्रास्त्राभिरेको विधिराचरितव्य एकभावै र्भवितव्यम् ।

हे भातरः, यूयं ममानुगमिनो भवत वयस्य यादृगाच्च- १७
रणस्य निर्दर्शनस्त्रूपा भवामस्तादृगाचारिणो लोकान् आलोक-
यध्वं । यतोऽनेके विषये चरन्ति ते च ख्रीष्टस्य कुशस्य शब्दव- १८
दति पुरा मया पुनः पुनः कथितम् अधुनापि रुदता मया
कथयते । तेषां शेषदशा सर्वनाश उदरस्तेश्वरो लक्ष्मा च स्त्राच्चा १९
पृथिव्याद्य लग्नं मनः । किन्चस्त्राकं जनपदः सर्वे विद्यते तस्माच्चा- २०
गमिष्यन्तं चातारं प्रभुं खीमुख्रीष्टं वयं प्रतीक्षामहे । स च यया २१
शत्र्या सर्वाणेव स्त्र्य वशीकर्तुं पारयति तयास्त्राकम् अधमं
शरीरं रूपान्तरीक्षात्य स्त्रकीयतेजामयशरीरस्य समाकारं करिष्यति ।

४ चतुर्थोऽध्यायः ।

१ विशेषं निरेदनं ४ जाना धर्मेकमार्थम् उपदेशः १० चौक्षस्य छत्रश्चालं जस-
स्त्रारप्रेरणाच्च ।

हे मदीयानन्दसुकुटस्त्रूपाः प्रियतमा अभीष्टतमा भातरः, हे १
मम स्त्रेहपाचाः, यूयम् इत्यं प्रभौ अस्त्रिरास्त्रिष्ठत । हे इवदिये हे २
सुन्नुस्ति युवां प्रभौ एकभावे भवतम् एतद् अद्वं प्रार्थये । हे मम ३
सत्यं सहकारिन् लामपि विनीय वदामि एतयोहपकारस्त्रया
क्रियतां यतस्ते लीमिनादिभिः सहकारिभिः सादृं सुषंवादप्रचार-
णाय मम साहाय्यार्थं परिश्रमम् अकुर्वतां तेषां सर्वेषां नामानि
च जीवनपुस्तके लिखितादि विद्यन्ते ।

४ यूयं प्रभौ सर्वदानन्दत् । पुन वैदामि युश्म आनन्दत् ।
 ५ युश्माकं विनीततं सर्वमानवै ज्ञायतां, प्रभुः गंगिधौ विद्यते । यूयं
 ६ किमपि न चिन्तयत किन्तु धन्यवादयुक्ताभ्यां प्रार्थनायाऽत्राभ्यां
 ७ सर्वविषये स्वप्रार्थनायम् ईश्वराय निवेदयत । तथा कृत ईश्वरीया
 या शान्तिः सर्वां बुद्धिम् अतिशेते सा युश्माकं चिन्तानि मनांसि
 ८ च ख्रीष्टे योग्यौ रचिष्यन्ति । हे भ्रातरः, शेषे वदामि यद्यत् सत्यम्
 ९ आदरणीयं न्यायं साधु प्रियं सुख्यातम् अन्येन येन केनचित्
 १० प्रकारेण वा गुणायुक्तं प्रशंसनीयं वा भवति तत्रैव मनांसि निधध्वं ।
 ११ यूयं मां इष्ट्वा श्रुत्वा च यद्यत् शिक्षितवत्तो गृहीतवल्लश्च तदेवा-
 चरत तस्मात् शान्तिदायक ईश्वरो युश्माभिः साहौं स्यास्यनि ।
 १२ ममोपकाराय युश्माकं या चिन्ता पूर्वम् शासीत् किन्तु
 कर्मद्वारं न प्राप्नोत् इदानीं मा पुनरपलत् इत्यक्षिन् प्रभौ मम
 १३ परमाहादोऽजायत । अहं यद् दैन्यकारणाद् इदं वदामि तत्रहि
 १४ यतो मम या काच्चिद् अवस्था भवेत् तत्यां सन्तोष्युम् अशिक्षयं ।
 १५ दण्डितां भोकुं शक्नोमि धनाव्यवाम् अपि भोकुं शक्नोमि सर्वथा
 सर्वविषयेषु विनातिः ॥५॥ प्रचुरतां जुधाज्ञ धनं दैन्यस्वावगतोऽस्मि ।
 १६ मम शक्तिदायकेन ख्रीष्टेन सर्वसेव मया शक्यं भवति । किन्तु
 १७ युश्माभि दैन्यनिवारणाय माम् उपकृत्य सत्कर्माकारि । हे
 १८ फिलिपीयलोकाः, सुसंवादस्थोदयकाले यदाहं माकिदनियादेश्वात्
 १९ प्रतिष्ठे तदा केवलान् युश्मान् विनापरया कथापि भण्डला सह
 दानादानयो र्मम कोऽपि सच्चन्धो नमोद् इति युश्मपि जानीय ॥
 २० यतो युश्माभि र्मम प्रयोजनाय यथपलनीकीनगरमपि मां प्रति
 २१ पुनः पुनर्दानं प्रेषितं । अहं यद् द्वान् सृगये तत्रहि किन्तु
 २२ युश्माकं साभवद्वकं फलं स्तुगये । किन्तु स्मर्ति कस्याप्यभावो नार्ति

सर्वं प्रशुरम् आसे यत ईश्वरस्य याहां तुष्टिजनकं सुगन्धिनैवेद्य-
खरूपं युक्ताकं दावै इपाप्रदिताद् गृहीताहं परिदृशोऽस्मि ।
ममेश्वरोऽपि खीष्टेन यीश्वना खकीयविभवनिर्धितः प्रयोगलीयं १८
सर्वविषयं पूर्णरूपं युग्मभ्यं देयात् । अस्माकं पितुरीश्वरस्य धन्य- १९
वादोऽनन्तकालं यावद् भवतु । आमेन् । यूयं यीश्वरीष्टिखैकैं पवि- २१
चजनं नमस्कुरत । मम सङ्गिभातरो युक्तान् नमस्कुर्वते । सर्वे
पविचलोका विशेषतः कैश्वरस्य परिजना युक्तान् नमस्कुर्वते । अस्माकं २२
प्रभो यीश्वरीष्टिखै प्रसादः सर्वान् युक्तान् प्रति भृयात् । आमेन् । २३

कलसिनः प्रति पौलस्य प्रेरितस्य पन्नं ।

१ प्रश्नमोऽध्यायः ।

१ महाकाशरथं २ कलसीयोऽकाशां विश्वासनिमित्तं पौलस्य धन्यवद्दनं ३ तेषां
पारमार्थिकमहात्म्यं तस्य प्रार्थना यीश्वरस्य प्रसादं ताव॑ प्रति योद्धामा-
नुप्राप्तः ४ सुखवादं प्रचारूयतुं पौलस्य तदनुप्राप्तिषयः ।

ईश्वरस्येच्छया यीश्वरीष्टस्य प्रेरितः पौलस्त्रीमथियो भाता १
त्वं कलसीनगरस्यान् पविचान् विश्वस्तुन् खीष्टाश्रितभात्वन् प्रति
पन्नं लिखतः । अस्माकं तात ईश्वरः प्रभु यीश्वरीष्टस्य युक्तान् २
प्रति प्रसादं शान्तिश्च क्रियासां ।

३ खीष्टे यीश्वौ युक्ताकं विश्वासस्य सर्वान् पविचलोकान् प्रति ४

- ४ प्रेक्षय वार्तां श्रुता वयं सदा युश्मदैर्यं प्रार्थना॒ कुर्वन्तः सर्वे
मिहिताया युग्माकं भाविसम्पदः कारणात् स्वकीयप्रभो र्यैशुद्ग्रीष्मस्य
५ तातम् ईश्वरं धन्यं वदामः । यूथं तस्या भाविसम्पदो वार्तां यथा
६ सुषंवादरूपिण्या सत्यवाण्या ज्ञापिताः सा यदृत् कृत्वं जगद्
अभिगच्छति तदृत् युग्मान् आप्यभगमत्, यूथस्य यद् दिनम्
.आरभ्येश्वरस्यानुयहस्य वार्तां श्रुता सत्यरूपेण ज्ञातवल्लसदारभ्य
७ युग्माकं मध्येष्यि फलति वर्द्धते च । अस्माकं प्रियः बहुदाचो
युग्माकं कृते च र्यैशुष्मस्य विश्वसपरिचारको य इपकास्तद् वाक्यं
८ युग्मान् आदिष्टवान् स एतासान् आत्मना जनितं युग्माकं प्रेम
ज्ञापितवान् ।
- ९ वयं यद् दिनम् आरभ्य तां वार्तां श्रुतवल्लसदारभ्य निरन्तरं
युग्माकं कृते प्रार्थनां कुर्वाः फलतो यूथं यत् पूर्णभ्याम् आत्मिक-
१० ज्ञानवुद्दिभ्याम् ईश्वरस्याभिमतं सम्पूर्णरूपेणावगच्छेत्, प्रभो र्योग्यं
सर्वथा सन्तोषजनकव्याचारं कुर्यातार्थत ईश्वरज्ञाने वर्द्धमाणाः
११ सर्वसत्कर्मरूपं फलं फलेत, यथा चेश्वरस्य महिमयुक्तपा ग्रन्था
सानन्देन पूर्णां सहिष्णुतां तितिचाद्याचरितुं ग्रन्थय तादृशेन
१२ पूर्णबलेन यद् बलवनो भवेत, यस्य पिता तेजोवासिनां पवित्र-
लोकानाम् अधिकारसांशिलायासान् योग्यान् कृतवान् तं यद्
१३ धन्यं वदेत वरम् एनं याचामहे । यतः सुएसान् तिमिरस्य
१४ कर्तृत्वाद् उद्भृत्य स्वकीयत्वं प्रियपुच्छस्य राज्ये स्यापितवान् । तस्यात्
१५ पुच्छाद् वयं परिचाणम् अर्दतः पापमेऽचनं प्राप्तवज्ञः । स चादृ-
१६ अस्येश्वरस्य प्रतिमूर्त्तिः कृत्वायाः स्फुरेरादिकर्त्तां च । यतः सर्वमेव
तेन सद्गुणं मिहितायाज्ञवपरकमादीनि संगमर्त्तस्यितानि दृश्या-
१७ दृश्यानि वस्तुनि सर्वमूर्त्तिनैव तस्मै च सुर्यजिरे । स वर्णवान्

आदिः सर्वेषां स्थितिकारकश्च । मएव मण्डलीरूपायास्त्रनो मूर्द्धा १८
किञ्च सर्वविषये स । यद् अग्नियो भवेत् तदर्थं स एव सृतानां
मध्यात् प्रथमत उत्तितोऽग्नेश । यत ईश्वरस्य कृत्वं ०पूर्णत्वं १९
तमेवावाप्यितुं क्रुशे पानितेन तस्य रक्तेन सन्धिं विधाय तेनैव २०
खर्गमर्त्यस्थितानि सर्वाणि स्वेन सह सन्धापयितुम्भेश्वरेणाभिलेषे ।

पूर्वे दूरस्या दुक्षियारतमनस्त्वात् तस्य रिपवशास्त ये यूयं तान् २१
युश्मान् अपि स इदानीं तस्य मांसलग्नारे मरणेन स्वेन सह
सन्धापितवान् । यतः स स्वसम्मुखे पवित्रान् निष्कलङ्घान् अनिन्द- २२
नीवांश्च युश्मान् स्यापयितुम् इच्छति । किञ्चेतदर्थं युश्माभि २३
र्बद्धमूलैः सुम्थरैश्च भवितव्यम्, आकाशमण्डलस्याधःस्थितानां सर्व-
लोकानां मध्ये च घुम्भमाणो च । सुसंवादो युश्माभिरावितज्जा-
तायां प्रत्याशायां युश्माभिरचलै भवितव्यं ।

तस्य सुसंवादस्यैकः परिचारको योग्यं पौलः सोऽहम् इदानीम् २४
आनन्देन युश्मदर्थं दुःखानि सहे ख्रीष्टस्य क्लेशभोगस्य घोंशो-
०पूर्णसमेव तस्य तनोः मण्डल्याः कृते स्वशरीरे पूरयामि च ।
यत ईश्वरस्य मन्त्रणया युश्मदर्थम् ईश्वरीयवाक्यस्य प्रचारस्य भारो २५
मयि समर्पितस्तस्माद् अहं गस्ताः मण्डल्याः परिचारकोऽभवं ।
तत् निगूढं वाक्यं पूर्वयुगेषु पूर्वपुरुषेभ्यः प्रच्छन्नम् आसीत् २६
किञ्चिदानीं तस्य पवित्रलोकानां सन्धिधौ तेन प्राकाशत । यतो २७
परजातीयानां मध्ये तत् निगूढवाक्यं कर्दृग्नोरवनिधिसम्बलितं
नन्तः पवित्रलोकान् शापयितुम् ईश्वरोऽभ्यस्त । युश्ममध्यवर्तीं
ख्रीष्ट एव स निधि गैरवाशामृभिश्च । तस्माद् वयं तमेव २८
घोषयन्तो यद् एकैकं मानवं विद्धीभृतं ख्रीष्टे स्यापयेम तदर्थ-
मैकैकं मानवं प्रवेध्यामः पूर्णज्ञानेन धैकैकं मानवं उपर्दिशामः ।

२६ एतदर्थं तस्य या·शक्तिः प्रबलरूपेण मम मध्ये गुकाश्वते तथाहं
यत्मानः आम्भासि ।

२ द्वितीयोऽध्यायः ।

१ ख्रौष्ठस्यां तान् प्रति पौलस्य विनयः ८ निरर्थककारश्चिदाया मिषेध
१९ स्वर्गदूतानां पूजाया निषेधः १० सांसारिककर्मस्त्वचं मानुषाणां विधिष्ठ
त्वं निवेदनम् ।

- १ युश्माकं लायदिकेयास्यभ्राह्णांच छते यावन्नो भ्रातरस्य
मम शारीरिकमुखं न दृष्टवन्तस्तेषां छते मम कियान् यद्वा
२ भवति तद् युश्मान् ज्ञापयितुम् इच्छामि । फलतः पूर्णबुद्धिरूप-
धनभोगाय प्रेक्षा संयुक्तानां तेषां मनांसि यत् पितुर्मैश्वरस्य
ख्रौष्ठस्य च निगूढवाक्यस्य ज्ञानार्थं मान्त्रनां प्राप्नुयुरित्यर्थमहं
३ यते । यतो विद्याज्ञानयोः सर्वे निधयः ख्रौष्ठे गुप्ताः सन्ति ।
४ कोऽपि युश्मान् विजयवाक्येन यत्र वञ्चयेत् तदर्थम् एतानि मया
५ कथन्ते । युश्मस्त्रिधौ मम शरीरेऽवर्त्तमानेऽपि ममात्मा वर्तते
तेन युश्माकं सुरोतिं ख्रौष्ठविश्वासे स्थिरत्वं दृष्ट्वा हम् अनन्दामि ।
६ अतो यूयं प्रभुं यीरुख्रौष्ठं याहृग् गृहीतवन्तस्तादृक् तम् अनुच-
७ रत । तस्मिन् बद्धमूलाः स्यापिताङ्गभवत या च शिशा युश्माभिर्लभा
तदनुभाराद् विश्वासे सुस्थिराः संन्तस्तेव नित्यं धन्यवादं कुरुत ।
८ सावधाना भवति मानुषिकशिशात् इहलोकस्य वर्णमाला-
९ तश्चास्यना ख्रौष्ठस्य त्रिपक्षा या दर्शनविद्या मिथ्याप्रतारणा च
१० तथा कोऽपि युश्माकं चक्षति न जनन्त्यतु । यत् ईश्वरस्य कृत्वा
११ पूर्णता मूर्त्तिमंती ख्रौष्ठे वसति । यूयं तेन पूर्णा भवति यतः स
१२ सर्वेषां राजलकर्तृत्वपदानां मूर्द्धात्मि, तेन च यूयम् अहस्तकृत-
त्वक्षेदेनार्थतो येन शरीरपानानां विग्रहस्त्वच्यते तेन ख्रौष्ठस्य

तत्क्रदेन किञ्चलचो जातावगाहने च तेन सार्वं ग्रन्थारे १२
संस्थापिताः पुन स्मृत्वानां मथात् तस्योत्यापयितुरीश्वरस्य शक्तेः
फलं यो विश्वाससद्वारा तस्मिन्ब्रेव स्वापने तेन सार्वम् उत्थापिता
अभवत् । स च युग्मान् अपराधैः शारीरिकाल्क्रदेन च स्मृतान् १३
दृष्ट्वा तेन सार्वं जीवितवान् युग्माकं सर्वान् अपराधान् च मितवान्,
यस्य दण्डाज्ञारूपं करणपचम् असाकं विरुद्धम् आसीत् तत् १४
प्रमार्जितवान् शस्त्राकाभिः कुर्वे बद्धा दूरीकृतवांसं । किञ्च तेन १५
राजत्वकर्तृत्वपदानि निस्तेजांसि कृत्वा पराजितान् रिपूनिव प्रगल्भा-
तथा सर्वेषां दृष्टिगोचरे हेतुपितवान् ।

अतो हेतोः खाद्याखाद्ये पेयायेये उत्सवः प्रतिपद् विश्राम- १६
वारस्मैतेषु सर्वेषु युग्माकं न्यायाधिपतिरूपं कर्मणि मा गृहीत ।
यत एतानि छायास्त्रहृष्टाणि किञ्चु मत्या मूर्च्छिः खोष्टः । अपरस्य १७
नम्रता स्वर्गदूतानां सेवा चैतादृशम् इष्टकर्माचरन् यः कश्चित् १८
परोक्तविषयान् प्रविशति स्वकीयशारीरिकभावेन च मुधा गर्वितः
सन् सन्धिभिः शिराभिस्थोपकृतं संयुक्तम् कृत्वा ग्रीरं युग्मात् मूर्द्धत १९
ईश्वरोयटद्विं प्राप्नोति तं मूर्द्धानं न धारयति तेन मानवेन युग्मतः
फलापहरणं नानुजानीत ।

यदि यूयं खोष्टेन सार्वं संसारस्य वर्णमालाचै स्मृता अभवत् २०
तर्हि यै इद्यै भीमेन कृथं गन्तव्यं तानि मा स्पृश मा भुञ्ज मा २१
गृहाणेति मानवैरादिष्टान् शिलितांश्च विधीन् आचरन्तो यूयं कुतः २२
संसारे जीवन्त इव भवय? ते विधयः स्वेच्छाभक्त्या नम्रतया २३
शरीरकंशनेन च ज्ञानविधिवत् प्रकाशन्ते तथापि तेऽगल्याः शारी-
रिकभाववर्द्धकाश्च सन्ति ।

३ तृतीयोऽध्यायः ।

१ सर्वस्याप्तीष्ठास्योपरि मनो निषाटुं पौजस्य विनयः ॥ पापदमनार्थं नानाधर्म-
कर्त्तव्यरथार्थं निवेदनं १८ खोपुष्पयो र्बासाकानां मातापित्रो दासानां
प्रभूनाश कर्त्तव्यकर्मनिर्णयः ।

१ यदि यूयं ख्रीष्टेन मार्डम् उत्थापिता अभवत तर्हि यस्मिन्
स्याने ख्रीष्ट ईश्वरस्य दक्षिणपार्श्वे उपविष्ट आस्ते तस्योद्भव्यानस्य
२ विषयान् चेष्टध्वं; पार्थिवविषयेषु न यतमाना ऊर्ध्वस्यविषयेषु
३ यतध्वं । यतो यूयं मृतवन्तो युक्ताकं जीवितस्त्र ख्रीष्टेन मार्डम्
४ ईश्वरे गुप्तम् अस्ति । असाकं जीवनस्तरूपः ख्रीष्टो यदा प्रकाशिष्यते
तदा तेन मार्डं यूयमपि विभवेन प्रकाशिष्यते ।

५ अतो वेश्यागमनम् अशुचिक्रिया रागः कुसिताभिलाषो देव-
पूजातुल्यो लोभस्तैतानि पार्थिवपुरुषस्याङ्गानि युक्ताभि निहन्तानां ।

६ यत एतेभ्यः कर्मभ्य आज्ञालङ्घिनो लोकान् प्रतीश्वरस्य क्रोधो
७ वर्तते । पूर्वं यदा यूयं तान्युपाजीवत तदा यूयमपि तान्येवाचरत ;
८ किन्त्विदानों क्रोधो रोषो जिह्विषा दुर्मुखता वदननिर्गतकदा-

९ सापस्तैतानि सर्वाणि दूरीकुरुध्वं । यूयं परस्यरं मृषाकथां न वदत
१० यतो यूयं स्वकर्मसहितं पुरातनपुरुषं त्यक्तवन्मः स्वस्थुः प्रतिमूर्त्या
११ तत्त्वानाय नूतनैकतं नवीनपुरुषं परिहितवन्तस्त्र । तेन च यिह्नदि-

परजातीययोऽस्त्रिन्नलवगच्छ्रवस्त्रो च्छ्रवस्त्रयो दासस्याधीन-
योऽस्त्र कोऽपि विशेषो नास्ति किन्तु सर्वेषु सर्वः ख्रीष्ट एवास्ते ।

१२ अतएव यूयम् ईश्वरस्य मुनोभिलषिताः पवित्राः प्रियास्त्र लोकाः
इव लोक्युक्ताम् अनुकर्त्तां हितैषितां नवतां तिंतिवां सहिष्णुतास्त्र

१३ परिषद्धं । यूयम् एकैकस्याचरणं सहक्तं येन च यस्त्र किमयपरा-
ध्वते तस्य तं दोषं स ज्ञातां, ख्रीष्टो युक्ताकं दोषान् यदत्

क्षमितवान् यूयमपि तदत् कुरुध्वं। विशेषतः सिद्धिजनकेन प्रेम- १४
बन्धनेन बहुा भवत। यस्तः प्राप्तये यूयम् एकस्मिन् शरीरे १५
समाहृता अभवत सेश्वरीया शान्ति यूशाकं मनांस्थधितिष्ठतु
यूयञ्च कृतज्ञा भवत। ग्रीष्मस्य वाक्यं सर्वविधज्ञानाय सम्पूर्णरूपेण १६
युग्मदन्तरे निवमतु, यूयञ्च गौतै गौनैः पारमार्थिकसङ्कीर्तनैश्च पर-
स्यरम् आदिगत प्रबोधयत च, अनुग्रहैतत्वात् प्रभुम् उद्दिश्य
खमनोाभि गायत च। वाचा कर्मणा वा यद् यत् कुरुत तत् १७
सर्वं प्रभो यीश्वो नाम्ना कुरुत तेन पितरम् ईश्वरं धन्यं वदत च।

हे योषितः, यूयं स्वामिनां वग्ना भवत यतस्तदेव प्रभवे १८
रोचते। हे स्वामिनः, यूयं भार्यासु प्रीयध्वं ताः प्रति परुषालापं १९
मा कुरुध्वं। हे बालाः, यूयं सर्वविषये पितोराज्ञायाहिणो भवत २०
यतस्तदेव प्रभोः सन्तोषजंनकं। हे पितरः, युश्माकं सून्ताना यत् २१
कातरा न भवेयुस्तदर्थं तान् प्रति मा रोषयत। हे दासाः, २२
यूयं सर्वविषय ऐहिकप्रभूनाम् आज्ञायाहिणो भवत इष्टिगो-
चरीयसेववा मानवेभ्यो रोचितुं मा यतध्वं किन्तु सरलान्तः-
करणैः प्रभो भीक्ष्या कार्यं कुरुध्वं। यत् कुरुध्वे तत् मानुष- २३
मनुद्दिश्य प्रभुम् उद्दिश्य प्रफुल्लमनमा कुरुध्वं, यतो वयं प्रभुतः २४
सर्वगाधिकाररूपं फलं लस्यामह इति यूयं जानीय यस्माद् यूयं
प्रभोः ख्रीष्टस्य दासा भूवय। किन्तु यः कस्त्रिद् अनुचितं कर्म २५
करोति स तस्यानुचितकर्मणः फलं लस्यते तत्र कोऽपि पच्यपातो
न् भविष्यति। अपरस्त्र हे अधिपतया, यूयं दासान् प्रति न्यायं २६
यथार्थस्वाकरणं कुरुध्वं युश्माकमयेकोऽधिष्ठितः सर्वे विद्यत इति
जानोत।

४ चतुर्थोऽध्यायः ।

१ प्रार्थनायां नित्यं प्रवक्षितुं सांमारिकलोकानां समीपे सावधानतया चरितुच
निवेदनं ० खडगणेषु नानाकथा नमस्कारप्रेषणस्तु ।

२ यूयं प्रार्थनायां नित्यं प्रवर्त्तत्वं धन्यवादं कुर्वन्तस्तत्र प्रबुद्धा-
२ स्तिष्ठत च । प्रार्थनाकाले ममापि कृते प्रार्थनां कुरुत्वं, फलतः
३ ख्रीष्टस्य यन्निगृह्णवाक्यकारणाद् अहं बद्रोऽभवं तत् प्रकाशयेत्यरो
४ यत् मदर्थं बाहदारं कुर्यात्, अहं च यथोचितं तत् प्रकाशयितुं
५ शकुयाम् एतत् प्रार्थयत्वं । यूयं समयं बड्डमूल्यं ज्ञात्वा वहिःस्यान्
६ लोकान् प्रति ज्ञानाचारं कुरुत्वं । युश्माकम् आलापः सर्वदात्म-
परस्परचको लवणेन सुखादुश्च भवतु यस्मै यदुन्नरं दातव्यं तद्
युश्माभिरवगम्यतां ।

७ मम या दशास्ति तां तु खिकनामा प्रभौ प्रियो मम भाता
८ विश्वसनीयः परिचारकः सहदासश्च युश्मान् ज्ञापयिष्यति । स यद्
युश्माकं दशां जानीयात् युश्माकं मनांसि सान्त्वयेच्च तदर्थमेवाहं
९ तस्मि ओनीषिमनामानच्च युश्मदेशीयं विश्वसं प्रियस्तु भातरं
१० प्रेषितवान् तौ युश्मान् अवयां सर्ववार्तां ज्ञापयिष्यतः । आरिष्टा-
र्खनामा मम सहवन्दी वर्णवा भागिनेयो मार्को युष्टनान्ना विष्वातो
योग्यस्तुते किन्तवचो भातरो युश्मान् नमस्कारं ज्ञापयन्ति, तेषां
११ मध्ये मार्कमधि यूयं पूर्वम् आज्ञापिताः सु यदि युश्मस्मीपम्
१२ उपतिष्ठेत् तर्हि युश्माभि गृह्णतां । केवलमेत ईश्वरराज्ये मम
१३ सान्त्वनाजनकाः सहकारिणोऽभवन् । ख्रीष्टस्य दाष्टो यो युश्मदेशीय
१४ इपक्राः स युश्मान् नमस्कारं ज्ञापयते यूधञ्चेश्वरस्य सर्वस्मिन्
१५ मनोऽभिलोषे यत् सिद्धाः पूर्णाश्च भवेत् तदर्थं स नित्यं प्रार्थनया
१६ युश्माकं कृते यतते ! युश्माकं लायदिकेंद्र्याम्यितानां हित्यरापन्नि-

स्थितानाच्च भावहणां हितार्थं सोऽतीव चेष्टत इत्यस्मिन् अहं तस्य
साक्षी भवामि । लूकनामा प्रियस्त्रिकिस्त्रिको दीमाश्च युश्मभ्यं १४
नमस्कुर्वाते । यूयं लायदिकेयास्थान् भावहृत् तुम्हां तदृष्ट्यितां १५
मण्डलीच्च मम नमस्कारं ज्ञापयत । अपरं युश्मस्त्रिधौ पचस्यास्य १६
पाठे क्षते लायदिकेयास्थमण्डल्यामपि तस्य पाठो यथा भवेत्
लायदिकेयाच्च यत् पञ्चं मया प्रहितं तद् यथा युश्माभिरपि
पचेत तथा चेष्टध्वं । अपरम् आर्खिप्पं वदत प्रभो यत् परिचर्या- १७
पदं लियाप्रापि तस्याधनाय सावधानो भव । अहं पौलः स्वहस्ता- १८
क्षरेण युश्मान् नमस्कारं ज्ञापयामि यूयं मम वन्धनं स्मरत ।
युश्मान् प्रत्यनुग्रहो भव्यात् । आमेन ।

थिष्ठलनीकिनः प्रति पौलस्य प्रेरितस्य प्रथमं पञ्चं ।

१ प्रथमोऽध्यायः ।

१ महाकाच्चरणं १ थिष्ठलनीकिनां अत्यथप्रत्याशाप्रेमाच्छपस्य प्रशंसनम् ।

पौलः चित्त्वानस्तीमयित्य पितुरीश्वरस्य प्रभो योग्युख्वाईष्ट्य १
चात्रयं प्राप्तां थिष्ठलनीकीयमण्डलीं प्रति मर्चं लिखन्ति । अस्माकं
तदृत ईश्वरः प्रभु योग्युख्वाईष्ट्य युश्मान् प्रत्यनुग्रहं शान्तिच्च
क्रियास्तां ।

वर्यं सर्वेषां युश्माकं क्षते नित्यम् ईश्वरं धन्यं वदामः प्रार्थना- २
स्मये युश्माकं नामोऽसारथामः, अस्माकां तातस्येश्वरस्य साक्षात् ३

प्रभौ यीशुख्वीष्टे युश्माकं विश्वासेन अन् कार्यं प्रेहा यः परिग्रहः
४ प्रत्याशया च या तितिचा जायते तत् सर्वं निरन्तर स्वरामस्य ।
हे प्रियभ्रातरः, यूथम् इश्वरेणाभिरुचिता लोका इति वयं
५ जानीमः । यतोऽस्माकं सुसंवादः केवलगद्बेन युश्मान् न प्रविश्य
शक्त्या पवित्रेणात्मना महोत्साहेन च युश्मान् प्राविश्यत् । वयन्तु
६ युश्माकं कृते युश्मन्नाथे कीदृशा अभवाम तद् युश्माभि ज्ञायते ।
७ यूथमपि बङ्गक्षेपभोगेन पवित्रेणात्मना दक्षेनानन्देन च वाक्यं
८ गृहीत्वास्माकं प्रभोश्चानुगमिनोऽभवत । तेन माकिदनियाखाया-
देशयो र्यावन्तो विश्वासिनो लोकाः सन्ति यूथं तेषां सर्वेषां
९ निर्दर्शनस्त्रूपा जाताः । यतो युश्मन्तः प्रतिनादितया प्रभो वास्त्वा
माकिदनियाखायादेशौ व्याप्तौ केवलसेतत्रहि किञ्चीश्वरे युश्माकं
१० यो विश्वासस्तस्य वार्ता सर्वत्रात्रावि, नस्मात् तत्र वाक्यकथनम्
११ अस्माकं निष्प्रयोजनं । यतो युश्मन्नाथे वर्यं कीदृशं प्रवेशं प्राप्नो
यूथस्य कथं प्रतिमा विहायेश्वरं प्रत्यावर्त्तध्वम् अमरं सत्यमीश्वरं
१२ खेवितुं मृतगणमधाव्य तेनोत्यापितस्य पुच्छस्यार्थत आगुमिकोधाद्
अस्माकं निस्तारयितु यथोः स्वर्गाद् आगमनं प्रतीक्षितुम् आर-
भध्वम् एतत् सर्वं ते लोकाः स्वयम् अस्मान् ज्ञापयन्ति ।

२ द्वितीयोऽध्यायः । .

१ पौ.ऽः केन प्रकारेण विष्णुवोक्तिनां सद्विष्ठो तु संवादं प्राचारयत् तदात्मानं
१२ वे कथं तु संवादं गृहीत्वा इत्यस्य कथनं १० तात् साक्षात् कर्तुं पौष्ट-
स्त्रेष्वा च । ।

१ हे भैतरः, युश्मन्नाथे, अस्माकं प्रवेशो निष्कलो न जात इति
२ यूथं स्वयं जानीय । । अपरं युश्माभिं वर्यात्रावि तथा पूर्वं

फिलिपीनगरे, क्लिष्टा निन्दिताश्च सन्तोऽपि वस्मै ईश्वराद् उत्साहं
 लब्ध्वा बड्डयं ब्रेन युश्चान् ईश्वरस्य सुसंवादम् अबोधयाम । यतो- ३
 इस्माकम् आदेशो भ्रान्तेरशुचिभावाद् वोत्पन्नः प्रवद्धनायुक्तो वा
 न भवति । किन्त्वीश्वरेणास्मान् परीक्ष्य विश्वसनीयान् मत्वा च ४
 यदत् सुसंवादोऽस्मासु समार्थत तद्दृवयं मानवेभ्यो न रुरोचिष-
 माणाः किन्त्वस्मदन्तःकरणानां परीक्षकायेश्वराय रुरोचिषमाणा ।
 भाषामहे । वयं कदापि सुर्तिवादिनो नाभवामेति यूयं जानीय ५
 कदापि द्वलवस्तेण लोभं नाच्छादयामेत्यस्मिन् ईश्वरः साक्षी
 विद्यते । वयं खीष्टस्य प्रेरिता इव गौरवाच्चिता भवितुम् अशक्त्याम ६
 किन्तु युश्चत्तः परस्माद् वा कस्मादपि मानवाद् गौरवं न लिप्त-
 माना युश्चन्नधे भृद्युभावा भृत्यावर्त्तामस्ति । यथा काचिक्षाता ७
 स्खकीयशिशून् पालयति तथा वयमपि युश्चान् काङ्क्षमाणा युश्चभ्यं ८
 केवलम् ईश्वरस्य सुसंवादं तत्रहि किन्तु स्खकीयप्राणान् अपि दातुं
 मनोभिरभ्यलघाम, यतो यूथम् अस्माकं स्वेहपात्राण्यभवत । हे ९
 भ्रातरः, द्वास्माकं अमः क्लेशश्च युश्चाभिः स्मर्यते युश्चाकं कोऽपि
 यद् भारयस्तो न भवेत् तदर्थं वयं दिवानिशं परिश्राम्यन्तो १०
 युश्चन्नधे ईश्वरस्य सुसंवादमघोषयाम । अपरश्च विश्वासिनो युश्चान् ११
 प्रति वयं कीटृक् पवित्रलयार्थलनिर्दोषलाचारिणोऽभवामेत्यस्मिन्
 ईश्वरो यूयस्त्रं संचिए आस्ते । अथरश्च यदत् पिता सवालकान् १२
 तद्दृवयं युश्चाकम् एकैकं जनम् उपदिष्टवन्तः साक्षितवन्तस्य, य १३
 ईश्वरः स्खीयराज्याय विभवाय च युश्चान् आङ्गतवान् तदुपयुक्ता-
 चरणाय युश्चान् प्रवर्त्तितवन्तस्येति यूयं जानीय ।

यस्मिन् समये यूथम् अस्माकं सुखाद् ईश्वरेण प्रतिश्रुतं वाक्यम् १४
 अश्चभ्यं तस्मिन् समये तत् मानुषाणां वाक्यं न मत्वेश्वरस्य

वाक्यं मत्ता गृहीतवन्त इति कारणाद् वयं निरन्तरम् ईश्वरं
धन्यं वदामः, यतस्तद् ईश्वरस्य वाक्यम्, इति सत्यं विश्वासिनां
१४ युग्मां मध्ये तस्य गुणः प्रकाशते च । हे भातरः, स्त्रीष्टाश्रितवत्य
ईश्वरस्य या मण्डल्यो यिह्नदादेशे मन्त्रि यूयं तामाम् अनुका-
रिणोऽभवत, तद्वक्ता लोकाश्च यदद् यिह्नदिलोकेभ्यस्तद्वद् यूयमपि
१५, स्वजातीयलोकेभ्यो दुःखम् अलभव्यं । ते यिह्नदीयाः प्रभुं धीमुं
भाववादिनश्च इतवन्तोऽस्मान् दूरोऽकृतवन्तश्च, त ईश्वराय न
१६ रोचने सर्वेषां मानवानां विषवा भवन्ति च; अपरं परजातीय-
लोकानां परिचाणार्थं तेषां मध्ये सुमवादघोषणाद् अस्मान्
प्रतिषेधन्ति चेत्यं स्वीयपापानां परिमाणम् उत्तरोत्तरं पूर्णन्ति,
किञ्चु तेषाम् अन्तकारीं कोधस्तान् उपक्रमते ।

१७ हे भातरः, मनसा नहि किञ्चु वैनैन कियन्कालं युग्मत्तो-
अस्माकं विच्छेदे जाते वयं युग्माकं सुखानि द्रष्टुम् अत्याकाङ्क्ष्या
१८ बहु यतितवन्तः । दिरेकक्षलो वा युग्मत्तमीपगमनायास्माकं
विशेषतः पौलस्य ममाभिलाषोऽभवत् किञ्चु शैतानोऽस्मधन् निवा-
१९ रितवान् । यतोऽस्माकं का प्रत्याशा को वानन्दः किं वा स्नाय-
किरीट? अस्माकं प्रभो यर्द्गुर्वीषुस्यागमनकाले तत्सुखस्या यूयं
२० किं तत्र भविष्यत? यूयम् एवैस्माकं गौरवानन्दस्वरूपा भवत्य ।

इतीयोऽध्यायः ।

१ तेषां साम्बन्धार्थं तौमर्थियूस्य प्रेषणं, तौमर्थिये प्रत्यागते तेषां वासाश्रुत्या
पौलस्य धन्यवीदः प्रार्थना च ।

१ अतोऽहं यदा सन्देहं पुनः सेन्दु नाशकुवं तदानीम् आ-
२ अग्नीनगर एकाकी शाकुं निश्चियं खंभंतुरं स्त्रीष्टस्य सुमवादे

एहकारिणश्चेश्वरस्य परिचरिकं तीमधियं युश्मत्वमीपम् अप्रेषयं ।
 वर्त्तमानैः क्लेशैः कस्यापि चाच्छ्रव्यं यथा न जायते तथा ते त्वया ४
 स्थिरीक्रियन्तां खकीयधर्ममधि समाप्तास्यन्ताच्चेति तम् आदिश्च ।
 वयमेतादृशे क्लेशे नियुक्ता आस्मह इति यूयं खयं जानीय, ५
 यतोऽस्माकं दुर्गति भविष्यतीति वयं युश्माकं समीपे स्थितिकाले-
 उपि युश्मान् अबोधयाम, तादृशमेव चाभवत् तदिपि जानीय ।
 तस्मात् परीक्षकेण युश्मासु परीक्षितेष्वस्माकं परिश्रिमा विफलो ५
 भविष्यतीति भयं सोऽनु यदाहं नाशकुवं तदा युश्माकं विश्वासस्य-
 तत्त्वावधारणाय तम् अप्रेषयं । किञ्चिधुना तीमधियो युश्मत्वमीपाद् ६
 अस्मास्त्वन्धिम् आगत्य युश्माकं विश्वासप्रेमणी अध्यस्मान् सुवार्तां
 ज्ञापितवान् वयच्च यथा युश्मान् स्मरामस्तथा यूयमप्यस्मान् सर्वदा
 प्रणयेन स्मरय द्रष्टुम् श्रीकाङ्क्ष्मेचेति कथितवान् । हे भातरः, ७
 वार्तामिमां प्राय युश्मानधि विशेषतो युश्माकं क्लेशदुखान्धिः
 युश्माकं विश्वासाद् अस्माकं सान्त्वनाजायत; यतो यूयं यदि ८
 प्रभाववतिष्ठथ तर्ह्यनेन वयम् अधुना जीवामः । वयच्चास्तदीये-
 श्वरस्य साच्चाद् युश्मतो जातेन येनानन्देन प्रफुल्ला भवामस्तस्य
 कृत्त्वस्तानन्दस्य योग्यरूपेणेश्वरं धन्यं वदितुं कथं शक्त्यामः? ९
 वयं येन युश्माकं वदनानि द्रष्टु युश्माकं विश्वासे यद् असिद्धं १०
 विद्यते तत् मिद्धीकर्त्तुव शक्त्यामस्तादृशं वरं दिवानिशं प्रार्थ-
 यामहे । अस्माकं तातेनेश्वरेण प्रभुना यैश्चित्तीष्टेन च युश्म- ११
 द्वामीपगमनायास्माकं पन्थां सुगमः क्रियतां । परस्यरं सर्वांश्च १२
 प्रति युश्माकं प्रेमं युश्मान् प्रति चास्माकं प्रेमं प्रभुना वर्षतां
 बङ्गफलं क्रियताम् । अपरमस्माकं प्रभु यैश्चित्तीष्टः खकीयैः १३
 सर्वैः पवित्रलोकैः स्माद्दै यदागमिष्यन्ति तदा यूयं स्थास्माकं

तात्स्थेश्वरस्य समुखे पवित्रतया निर्देशा भविष्यत् तथा युश्माकं
मनांसि स्थिरीकियन्तां ।

४ चतुर्थोऽध्यायः ।

१ आज्ञापालुकारणात् तेषां प्रशंसा २ अशुचिलस्य निषेधः ३ परस्यार् प्रेम
कर्तुः कर्म कर्तुषाज्ञा ४ स्तवलोकार्थम् अतिशयग्राकनिषेधः शेषदिवसौय-
घटनाया निर्णयत् ।

१ ऐ भातरः, 'युश्माभिः कीदृग् आचरितव्यं ईश्वराय रोचि-
तव्यम् तदथस्मन्तो या शिरा लभ्ना तदनुसारात् पुनरतिशयं
यत्नः क्रियतामिति वयं प्रभुयीश्वरुना युश्मान् विनीयादिशामः ।
२ यतो वयं प्रभुयीश्वरुना कीदृशीराज्ञा युश्मासु समर्पितवन्तस्तद्
यूयं जानीय ।

३ ईश्वरस्यायम् अभिलाषो यद् युश्माकं पवित्रता भवेत्, यूयं
४ अभिचाराद् दूरे तिष्ठत । युश्माकम् एकैको जनः स्वकीयं प्राणा-
५ धारं पवित्रं मान्यम् रचतु, ये च परजातीया लोका, ईश्वरं न
६ जानन्ति त इव तत् कामाभिलाषस्याधीनं न करोतु । एतस्मिन्
विषये कोऽप्यत्याचारी भूता स्वभातरं न वस्यतु यतोऽस्माभिः
पूर्वं यथोक्तं प्रमाणीकृतम् तथैव प्रभुरेतादृशानां कर्मणां समुचितं
७ फलं दास्यति । यस्माद् ईश्वरेऽस्मान् अशुचितायै नाहृतवान्
८ किञ्च पवित्रतायैवाहृतवान् । अतो हेतोऽर्थः कंशिद् वाक्यमेतत्त्वं
गृह्णाति स मनुष्यम् अवजानातीति नहि येन स्वकीयात्मा,
युश्मदन्तरे समर्पितस्तम् ईश्वरम् एवावजानाति ।

९ भ्रातृषु प्रेमकरणमधि युश्मान् प्रति मम लिखनं निष्प्रयोजनं
१० यतो यूयं परस्यार् प्रेमकरणवेश्वरशिर्णिना लोका आध्वे । कृत्वे

माकिदनियाद्वेषे च यावनो भ्रातरः सन्ति तान् सर्वान् प्रति
युशाभिस्तुतं प्रेम प्रकाशते तथापि हे भ्रातरः, वयं युशान्
विनयामहे यूयं पुन वर्जतरं प्रेम प्रकाशयत । 'अपरं ये वहिः- ११
स्थितासेषां दृष्टिगोचरे युशाकम् आचरणं यत् मनोरम्यं भवेत्
कस्यापि वस्तुनश्चाभावो युशाकं यन्न भवेत्, एतदर्थं यूयम् अस्मात्तो १२
यादृशम् आदेशं प्राप्तवन्तस्तादृशं निर्विरोधाचारं कर्तुं स्वस्त-
कर्मणि मनांभि निधातुं निंजकरैश्च कार्यं साधयितुं यत्थं ।

हे भ्रातरः, निराशा अन्ये लोका इव यूयं धैन्न शोचेद्यं तदर्थं १३
महानिद्रागतान् लोकानधि युशाकम् अज्ञानता मया नाभि-
लक्ष्यते । योऽग्नु मृतवान् पुनरुत्थितवांशेति यदि वयं विश्वसाम- १४
स्तुर्हि योऽग्नुम् आश्रितान् महानिद्राप्राप्तान् लोकानपीच्छरोऽवश्यं
तेन सार्वद्वयम् आनेष्यति । यतोऽहं प्रभो वाक्येन युशान् इदं १५
ज्ञापयामि ; अस्माकं मध्ये ये जनाः प्रभोरागमनं यावत् जीवन्तो-
ऽवशेष्यन्ते ते महानिद्रितानाम् अग्रगामिनो न भविष्यन्ति ;
यतः प्रभुः मिह्नादेन प्रधानस्तर्गदूतस्योच्चैः गद्देनेश्वरीयत्वरीवादेन १६
च स्वयं स्वर्गाद् अवरोक्ष्यति तेन खोषाश्रिता मृतलोकाः प्रथमम्
उत्थास्यन्ति । अपरम् अस्माकं मध्ये ये जीवन्तोऽवशेष्यन्ते त १७
आकाशे प्रभोः साक्षात्करणार्थं तैः सार्वं सेघकहनेन इरिष्यन्ते ;
इत्यच्च वयं सर्वदा प्रभुना सार्वं स्यास्यामः । अतो यूयम् १८
एताभिः कथाभिः परस्परं सान्वयत ।

५ पञ्चमोऽध्यायः ।

१ शेषदिनार्थं सज्जीभितुं विनयः ११ नानाप्रकारकर्मणां करणाज्ञा पञ्च-
समाप्तेः कथा च ।

हे भ्रातरः, करणान् समर्थास्थाधि युशान् प्रति मम लिखनं १

६ विष्वयोजनं, यतोऽ रात्रौ घावृक् तंस्करस्ताहृक्, प्रभो दिग्मम्
७ उपस्थास्यतीति यूयं स्थयमेव सम्यग् जानीय । आन्ति निर्विज्ञवच्च
विश्वात् इति थदा मानवा वदिष्यन्ति तदा प्रसववेदना यद्दृ
ग्बिर्णीम् उपतिष्ठति तद्दृ अकस्माद् विनाशस्ताम् उपस्थास्यति
८ तैरुद्धारो न लस्यते । किन्तु हे भातरः, यूयम् अन्धकारेणावता
९ न भवथ तस्मात् तद्दिनं तस्कर इव युश्मान् न प्राप्यति । सर्वे
यूयं दीप्तेः सन्नामा दिवायास्य सन्नामा भवथ वयं निश्चावश्चास्ति-
१० मिरवंशा वा न भवामः । अतोऽपरे यथा निद्रागताः सन्ति
तद्दृ अस्माभि न भवितव्यं किन्तु जागरितव्यं सचेतनैश्च भवितव्यं ।
११ ये निद्रान्ति ते निश्चायामेव निद्रान्ति ये च मन्ता भवन्ति ते
१२ रजन्यामेव मन्ता भवन्ति । किन्तु वयं दिवस्य वंशा भवामः;
अतोऽस्माभि वैक्षणि प्रत्ययप्रेमरूपं कवर्षं शिरसि च परिचाणा-
१३ शारूपं शिरस्तं परिधाय सचेतनै र्भवितव्यं । यत ईश्वरोऽस्मान्
क्रोधे न नियुज्यास्माकं प्रभुना यीशुख्नीष्टेन परिचाणस्याधिकारे
१४ नियुक्तवान्, जाप्तो निद्रागता वा वयं यत् तेन प्रभुना सह
१५ जीवामस्तुर्ध्यं चेऽस्माकं कृते प्राणान् त्यक्तवान् । अतएव यूयं
यद्वत् कुरुथ तद्वत् परस्यरं सान्त्वयत् सुस्थिरीकुरुध्वज्ञ ।
१६ हे भातरः, युश्माकं भव्ये ये जनाः परिश्रिमं कुर्वन्ति प्रभो
र्नामा युश्मान् अधितिष्ठन्युपदिशन्ति च तान् यूयं सक्षम्यध्यं ।
१७ स्वकर्महेतुना च प्रेक्षा तान् अतीवाहृयध्वमिति मम प्रार्थना,
१८ यूयं परस्यरं निर्विरोधा भवत । हे भातरः, युश्मान् विनयामुक्ते
यूयम् अविहिताचारिणो लोकान् भर्त्यवध्यं, ज्ञाद्रमनसः सान्त्वयत,
१९ दुर्बलान् उपकुरुत, सर्वाङ् प्रति सुहिष्णवो भवत च । अपरं
कर्मपि मत्यनिष्टच्च, फलम् अनिष्टं केनापि यन्न क्रियेत तदर्थं

भावधाना भवत, किञ्चु चरस्यरं सर्वान् सानवांशं प्रति नित्यं
हिताचारिणो भवत । सर्वदानन्दत । निरन्तरं प्रार्थनां कुरुध्वं । १६
सर्वविषये कृतज्ञतां खीकुरुध्वं यत एतदेव खीष्टथीशुना युशान् १८
प्रति प्रकाशितम् ईश्वराभिमतं । पवित्रम् आत्मानं न निर्व्वापथत । २०
भाववाणीं नावजानीत । सर्वाणि परीक्ष्य यद् भद्रं तदेव धारयत । २२
यत् किमपि पापरूपं भवति तस्माद् दूरं तिष्ठत । शान्तिदायक २३
ईश्वरः स्वयं युशान् सम्युर्णवेन पवित्रान् करोतु, अपरम् अस्त्वप्रभो
यीश्वरखीष्टस्यागमनं यावद् युशाकम् आत्मानः प्राणाः ग्रीराणि
च निखिलानि निर्देषवेन रक्ष्यन्तां । यो युशान् आङ्गयति स २४
विश्वसनीयोऽतः स तत् साधयिष्यति ।

हे भातरः, अस्माकं कृते प्रार्थनां कुरुध्वं । पवित्रसुम्बनेन २५
सर्वान् भातृन् प्रति यत्कुरुध्वं । पञ्चमिदं सर्वेषां पवित्राणां भातृणां २७
श्रुतिगोचरे युशाभिः पश्यतामिति प्रभो नौज्ञा युशान् गपयामि ।
अस्माकं प्रभो यीश्वरखीष्टस्यानुयहो युशासु भूयात् । आमेन् । २८

यिष्वलनीकिनः प्रति पौलस्य प्रेरितस्य द्वितीयं पञ्चं ।

१ प्रथमोऽध्यायः ।

१ मङ्गलाचरणं २ भक्त्याचरणार्थं दुःखसहनार्थस्तेषां प्रशंसा साम्बन्धं तेषां
क्षते प्रार्थना च ।

१ पौलः १ सिल्वानस्तीमिथ्यस्तेतिनामानो वयम् अस्मदीयतातम्
ईश्वरं प्रभुं यीशुर्क्रीष्टस्त्राप्तिर्तां यिष्वलनीकिनां मण्डलीं प्रति पञ्चं
२ लिखामः । अस्माकं तात ईश्वरः प्रभु यीशुर्क्रीष्टस्त्र युश्मास्त्रनुग्रहं
ग्रान्तिस्त्र क्रियासां ।

३ हे भ्रातर!, युश्माकं कृते सर्वदा यथायोग्यम् ईश्वरस्य धन्य-
वादोऽस्माभिः कर्त्त्याः, यते हेतो युश्माकं विश्वास उत्तरोत्तरं
४ वर्द्धते परस्यरम् एकैकस्य प्रेमं च बङ्गफलं भवति । तस्माद् युश्माभि
र्यावन्न उपद्रवकेशाः सहने तेषु यद् धैर्यं यस्त्र विश्वासः प्रकाश्यते
५ तत्कारणाद् वयम् ईश्वरीयमण्डलीषु युश्माभिः स्नाधायहे । तच्चे-
श्वरस्य न्यायिचारस्य प्रमाणं भवति यतो यूर्यं यस्य कृते दुःखं
६ सहस्रं तत्त्वेश्वरीयराज्यस्य योग्या भवत्य । यतः स्वकीयस्वर्गदूतामां
बलैः सहितस्य भ्रमो यीशोः स्वर्गाद् आगमनकाले युश्माकं क्षेत्रकेभ्यः
७ क्षेत्रेन फलदानं सार्वमस्माभिस्त्र क्षिण्यमानेभ्यो युश्मयं ग्रान्तिदानम्
८ ईश्वरेण न्यायं भीत्यते; तदानीम् ईश्वरानभिज्ञेभ्योऽस्मत्प्रभो
यीशुर्क्रीष्टस्त्र सुसंवादायाहकेभ्यस्त्र लोकेभ्यो जाज्ञ्यमानेन वह्निगा
९ समुचितं फलं यीशुना दास्यते; ते च प्रभी वैदनात् पराक्रम-
१० युक्तिभवांच सदातनविनृश्वरूपं दण्डं लस्थने, किन्तु तस्मिन्
दिने स्वकीयपवित्रलोकेषु विराजितुं युश्मान् अपरांस्त्र सर्वान्

विश्वासिलोकान् विस्मापयितुम् स आगमिष्यति यतोऽस्माकं प्रमाणे
युश्माभि विश्वासोऽकारि । अतोऽस्माकम् ईश्वरो युश्मान् तस्या- ११
ङ्गानस्य योग्यान् करोतु सौजन्यस्य इुभफलं विश्वासस्य गुणम्
पराक्रमेण साधयत्विति प्रार्थनास्माभिः सर्वदा युश्मनिमित्तं क्रियते,
यतस्था सत्यस्माकम् ईश्वरस्य प्रभो यीश्वरीष्टस्य चानुयहाद् १२
अस्मात्प्रभो यीश्वरीष्टस्य नान्मो गौरवं युश्मासु युश्माकमपि गौरवं
तस्मिन् प्रकाशिष्यते ।

२ द्वितीयोऽध्यायः ।

१ ल्लिरमे पौजस्य विवरः पापपुण्यस्य निषेदः १३ वेषां समेवीतत्वार्थम्
ईश्वरस्य धन्यवादः १५ वेषां क्षते प्रार्थना च ।

इ भातरः, अस्माकं प्रभो यीश्वरीष्टस्यागमनं तस्य समीपे- १
ऽस्माकं संस्थितिच्छाधि वयं युश्मान् इदं प्रार्थयामहे, प्रभोऽस्मद् २
द्विन् प्रायेणोपमितम् इति यदि कश्चिहु आत्मना वाचा वा
पचेण वास्माकम् आदेशं कल्पयन् युश्मान् गदति तर्हि यूयं तेज
चक्षुसमनस उद्दिग्नाय न भवत । केनापि प्रकारेण कोऽपि ३
युश्मान् न वश्यतु यतस्माद् द्विनात् पूर्वं धर्मलोपेनोपस्थातव्यं,
यस्य जनो विपचतां कुर्वन् सर्वसार्वद् देवात् पूजनीथ्यस्तुतस्वोक्त्रास्ते ४
खम् ईश्वरमिव दर्शयन् ईश्वरवद् ईश्वरस्य मन्दिर उपवेश्यति च
तेन विनाशपाचेण पापपुण्येणोदेतव्यं । यदाहं युश्माकं सन्निधावासं ५
तदानीम् एतद् अकथयमिति यूयं किं न स्मरथ? साम्प्रतं स ६
येन निवार्यते तद् यूयं जानीय, किञ्चु खस्यमयं तेनोदेतव्यं ।
विधर्मस्य निगूढो गुण इदानीमपि फलति किञ्चु यस्मां निवारयति ७
त्वेऽपि दूरीकृतो नाभवत् । तस्मिन् दूरीकृते स विधर्मर्युदेव्यति ८

किनु प्रभु यीशुः स्वमुखपवनेन तं विघ्वंसिद्ध्यति, निजोपस्थिते-
६ सोजसा विनाशयिष्यति च । शैतानस्य शक्तिप्रकाशनाद् विनाशमा-
नामां मध्ये सर्वविधाः प्रभावसिद्धाः क्रिया भ्रमिका न्यभिज्ञानानि
लक्षणान्यधर्मजातां सर्वविधप्रतारणा च तस्योपस्थितेः फलं भवि-
१० अति; यतो हेतोसे परिचालप्राप्तये सत्यधर्मस्यानुरागं न गद्वीत-
११ वक्तस्यात् कारणाद् ईश्वरेण तान् प्रति भ्रान्तिकरमायायां
१२ प्रेषितायां तैः स्वषावाक्ये विश्वसिद्ध्यन्ति । यतो यावन्तो मानवाः
सत्यधर्मे न विश्वसाधर्मेण तुष्ट्यन्ति तैः सर्वे दर्ढभाजनै भवितव्यं ।
१३ हे प्रभोः प्रिया भातरः, युग्माकं कृत ईश्वरस्य धन्यवादो-
इस्माभिः सर्वदा कर्तव्यो यत ईश्वर आ प्रथमाद् आत्मनः
पावनेन सत्यधर्मे विश्वसेन च परिचालार्थं युग्मान् वरीतवान्
१४ तदर्थसासाभि र्धाषितेन सुसंवादेन युग्मान् आह्वायासाकं प्रभो
यीशुख्रीष्टस्य तेजसेऽधिकारिणः करिष्यति ।

१५ अतो हे भातरः, यूयम् असाकं वाक्यैः पत्रैश्च यां शिर्जां
१६ स्वभवन्तस्तां कृतस्तां शिर्जां धारयन्तः सुस्थिरा भवत । असाकं
प्रभु यीशुख्रीष्टस्यात् ईश्वरस्यार्थतो यो युग्मासु प्रेम कृतवान्
नित्याच्च सान्त्वनाम् अनुयहेणोऽन्तप्रत्याशाच्च युग्मयं इत्तवान्
१७ स स्वयं युग्माकम् अन्तःकरणानि सान्त्वयतु सर्वस्त्रिन् सदाक्षे
सत्कर्मणि च सुस्थिरोक्तोरु च ।

३ तृतीयोऽध्यायः ।

१ स्वयं कृते प्रार्थनार्थं तान् प्रति पौलस्य विनयः । अनाजापाहिषेऽप्लसाच्च
प्रति सत्येऽपदेशः पचसप्ताप्तः कथा च ।

१ हे भातरः, शेषे वद्वामि, यूयम् अस्मृत्यासदं प्रार्थयक्षं यत

प्रभो र्वाक्यं, युश्माकं मध्ये यथा तथैवान्यचापि प्रचरेत् मान्यस्य
भवेत् ; यच्च वयम् अविवेच्यकेभ्यो दुष्टेभ्यस्य लोकेभ्यो रक्षा २
प्राप्नुयाम यतः सर्वेषां विश्वासेऽन भवति । किन्तु प्रभु विश्वास्यः ३
स एव युश्मान् स्थिरीकरित्यति दुष्टस्य कराद् उद्धरित्यति च ।
यूथम् अस्माभि र्यद् आदिश्यधे तत् कुरुथ करित्यथ चेति ४
विश्वासेऽन युश्मानधि प्रभुमास्माकं जायते । ईश्वरस्य प्रेति खीष्टिष्य ५
सद्विष्णुतायास्य प्रभुः स्वयं युश्माकम् अन्तःकरणानि विनयतु ।

हे भातरः, अस्मलभ्यो येशुख्वाष्टस्य नान्नावयं युश्मान् इदम् ६
आदिशामः, अस्मत्तो युश्माभि यो गिञ्चालभ्यि तां विहाय कस्त्रिद्
भ्राता यद्यविहिताचारं करोति तर्हि यूथं तस्मात् पृथग् भवत ।
यतो वयं युश्माभिः कथम् अनुकर्त्त्यासाद् यूथं स्वयं जानीय । ७
युश्माकं मध्ये वयम् 'अविहिताचारिणो नाभवाम, विनामूल्यं ८
कस्यायनं नामुञ्जहि किन्तु कोऽपि यद् अस्माभि भारग्रस्तो न
भवेत् तदर्थं अमेण क्लेशेन च दिवानिशं कार्यम् अकुर्म । अत्रा- ९
स्माकम् अधिकारो नास्तीत्यं नहि किन्त्यस्माकम् अनुकरणाय
युश्मान् दृष्टान्तं दर्शयितुम् इच्छन्तस्तद् अकुर्म । यतो येन कार्यं १०
न क्रियते तेनाहारोऽपि न क्रियतामिति वयं युश्मस्मीप उप-
स्थितिकालेऽपि युश्मान् आदिशाम । युश्मन्त्येऽविहिताचारिणः ११
कोऽपि जना विद्यन्ते ते च कार्यम् अकुर्वन्त आत्मस्यम् आचर-
न्तीत्यस्माभिः श्रूयते । तादृशान् लोकान् अस्मलभ्यो येशुख्वाष्टस्य १२
नान्ना वयम् इदम् आदिशाम आशापयामस्य, ते शान्तभावेन
कार्यं कुर्वन्तः स्वकीयमन्तं भुज्ञतां । अपरं हे भातरः, यूर्य १३
षदाचरणे न क्लान्त्यत । यदि च कस्त्रिदेतत्पत्रे लिखितांम् अस्माकम् १४
आशां न गृह्णाति तर्हि यूथं तं मानुषं लक्ष्यत तस्य संसर्गं त्यजत

१ अध्यायः।] तीमथियं प्रति॑ पौलस्य प्रथमं पर्षं ।

५३५

१५ च तेन स चपिष्यते । किञ्चु तं न शब्दु मन्यमाना॒ भ्रातरभिव
१६ चेतयत । शान्तिदाता॒ प्रभुः सर्वत्र सर्वथा॑ युश्मयं शान्तिं देयात् ।
प्रभु द्युश्माकं सर्वेषां॑ सद्गुर्भूयात् ।

१७ नमस्कार एष॑ पौलस्य मम करेण लिखितोऽभृत् सर्वस्मिन्
१८ पच एतनाम चिक्रम् एतादृशैरकरै॒ मर्या॑ लिखते । अस्माकं प्रभो
येर्शुख्नीष्टसानुग्रहः॒ सर्वेषु युश्मासु॑ भूयात् । आमेन् ।

तीमथियं प्रति॑ पौलस्य प्रेरितस्य प्रथमं पर्षं ।

१ प्रथमोऽध्यायः ।

१ महात्माचारणं॑ इ वंशावलित्यवस्थाएतुंवादप्रेरितलपदेषु॑ तीमथियं प्रति॑ पौल-
स्त्रोपदेशः॑ १८ चिरं॑ चातुं॑ विनयः॑ क्विपयत्तेऽकानां॑ अस्मेत्यागप्रकृशनम् ।

१ अस्माकं चाणकर्तुरीश्वरस्यास्माकं प्रव्याशाभृत्मेः॑ प्रभो॑ येर्शु-
ख्नीष्टस्य चाज्ञानुसारतो॑ येर्शुख्नीष्टस्य प्रेरितः॑ पौलः॑ खकीयं॑ सत्यं
२ धर्षपुत्रं॑ तीमथियं प्रति॑ पच लिखति । अस्माकं॑ तात ईश्वरो-
ज्ञस्माकं॑ प्रभु॑ येर्शुख्नीष्टश्च॑ लिय॑ श्रेनुयहं॑ दद्यां॑ शान्तिश्च॑ कुर्यास्ता॑ ।

३ माकिदन्तियादेशे॑ इम् गमनकाले॑ ल८म् इफिषनगरे॑ तिष्ठन्
इतरश्चित्ता॑ न यहीतया॑, अनन्तेषुपास्यानेषु॑ वंशावलिषु॑ च युश्माभिः॑
४ मनो॑ न निवंशितयम्॑ इति॑ कांश्चित् लाकान्॑ यद् उपदिश्वरेतत्
मयादिष्टो॑भवः॑, यतः॑ सर्वैरेतै॑ विश्वासयुक्तेश्वरीयनिष्ठा॑ न जायते
५ किञ्चु विबाहो॑ जायते । उपदेश्य लभिप्रेतं॑ प्राणं निर्मलान्तः॑करणेन

सत्संवेदेन निष्कपटविश्वासेन च युक्तं प्रेम । केचित् जनाश्च सर्वा- ६
शेतानि विहाय निरर्थककथानाम् अनुगमनेन विपथगामिनो-
ऽभवन्, यद् भाषने यत्र निश्चिन्नित तत्र बुध्यभाना व्यक्तयोप- ७
देष्टरो भवितुम् इच्छन्ति । सा व्यवस्था यदि योग्यहृपेण गृह्णने च
तद्युक्तमा भवतीति वयं जानीमः । अपरं सा व्यवस्था धार्मिकस्य ८
विरह्दा न भवति किन्त्वधार्मिको ज्वास्थो दृष्टः पापिष्ठो ऽपवित्रो,
अशुचिः पितृहन्ता मातृहन्ता नरहन्ता वेशागामी पुंसैयुनी मनव्य- ९
विक्रेता मिथ्यावादी मिथ्याशपथकारी च सर्वेषामेतेषां विरह्दा,
तथा सच्चिदानन्दश्वरस्य यो विभवयुक्तः सुसंवादो मयि समर्पित- १०
सदनुयायिहितोपदेशस्य विपरीतं यत् किञ्चिद् भवति तदिरह्दा
सा व्यवस्थेति तद्रुद्धिणा ज्ञातव्यं । महां अक्षिराता योऽस्माकं ११
प्रभुः ख्रीष्टयीशुस्तम्भं धर्यन्व वदामि । यतः पुरा निन्दक उपद्रावी १२
हिंसकस्थ भूलाप्यहं तेन विश्वास्योऽमन्ये परिचारकले न्युज्ये च ।
तद् अविश्वासाचरणम् अज्ञानेन मया कृतमिति ऐतोरहं तेनानु-
कम्भितोऽस्त्वं । अपरं ख्रीष्टे यीशौ विश्वासप्रेमभ्यां सच्चितोऽस्म- १३
लभोरनुयह्नो ऽतीव प्रचुरोऽभवत् । पापिनः परिचातुं ख्रीष्टो यीशु १४
र्जगति समवतीर्णोऽभवत्, एषा कथा विश्वसनीया सर्वे यद्द्वयीया
च । तेषां पापिनां मध्येऽहं प्रथमं आसं किनु ये मानवा अनन्त- १५
जीवनप्राप्त्यर्थं तस्मिन् विश्वसिष्यन्ति तेषां दृष्टान्ते मयि प्रथमे
योऽगुना ख्रीष्टेन स्वकौश्या कृत्वा चिरस्त्विष्णुता यत् प्रकाश्यते
तदर्थमेवाहम् अनुकर्ण्यां प्राप्नवान् । अनादिरचयोऽवृश्चो राजा १६
योऽद्वितीयः सर्वज्ञ ईश्वरस्तस्य गौरवं महिमा चानन्तकालं यावद्
भूयात् । आमेन ।

• ऐ पुच्छ तीमधिय लंयि यानि भावत्राकथानि पुरा ऋथिनानि १८

१६ तदनुसाराद् अहम् एनमादेशं लयि समर्पयामि, तस्माभिप्रायोऽयं
यत्त्वं तैर्वाक्यैरुत्तमयुद्धं करोषि विश्वासं सत्सवेदज्ञ धारयसि
२० च । अनयोः 'परित्यागात् केषाच्चिद् विश्वासतरौ भग्नाभवत् ।
ज्ञभिनायसिकन्दरौ तेषां यौ द्वौ जनौ, तौ यद् धर्मनिन्दां पुन
र्न कर्तुं शिक्षेते तदर्थं मथा शैतानस्य करे समर्पितौ ।

२ द्वितीयोऽध्यायः ।

१ सर्वेसाधारणलोकानां कृते प्रार्थयितुं पौखस्य निर्देशः ८ योगिताम् आङ्गकार-
सानुपदेशस्य च कथनम् ।

१ मम प्रथम आदेशोऽयं, प्रार्थनाविनयनिवेदनधन्यवादाः कर्त्त-
२ व्याः, सर्वेषां मानवानां कृते विशेषतो वयं यत् शान्तवेन
निर्विरोधवेन चेश्वरभक्तिं विनीतलज्जाचरण्यः कालं यापयामस्तदर्थं
३ नृपतीनाम् उच्चपदस्यानाज्ञ छते ते कर्त्तव्याः । यतोऽस्माकं
४ तारकस्येश्वरस्य साक्षात् तदेवोत्तमं याज्ञाज्ञ भवति, स सर्वेषां
५ मानवानां परिचाणं सत्यज्ञानप्राप्तिच्छ्रुतिः । यत एतोऽद्वितीय
ईश्वरो विद्यते किञ्चेश्वरे मानवेषु चैकोऽद्वितीयो मध्यस्यः स
६ नरावतारः खीष्टो यीशु विर्द्यते यः सर्वेषां सुके मूल्यम् आत्मदानं
७ छतवान् । एतेन येन प्रमाणेनोपयुक्ते समये प्रकाशितव्यं, तद्घोष-
यिता दूतो विश्वासे सत्यधर्मे च भिन्नजातीयानाम् उपदेशक-
८ शास्त्रं न्युज्ये, एतद्दहं खीष्टस्य नान्नां यथातयं वदामि नानृतं
कथयामि ।

९ अतो ममोभिमतमिदं पुरुषैः क्रोधसन्देहैः विना पवित्रकरान्
१० उत्तोल्य सर्वस्मिन् स्थाने प्रार्थना क्रियतां । तदत् नार्योऽपि-
सर्वज्ञाः, संथतमनसृश्च मृत्यो योग्यमाच्छ्रुद्धन् परिदधतु किञ्च

केशमस्कारैः क्रणकसुक्ताभिः महार्थपरिच्छदैश्वात्मभूषणं न त्वर्त्य;
स्त्रीजतेश्वरभक्तीनां योषितां योग्यैः सत्कर्मभिः स्त्रभूषणं त्वर्त्यां । १०
नारी सम्पूर्णविनीतलेन निर्विरोधां शिक्षनां । नार्थाः शिक्षादानं ११
पुरुषायाज्ञादानं वाहं नानुजानामि तया निर्विरोधत्वम् आचरि- १२
तयं । यतः प्रथमम् आदमस्तः परं च्वायाः स्त्रियै बभूव । १३
किञ्चादम् भान्नियुक्तो नाभवत् योषिदेव भान्नियुक्ता भूत्वाया- १४
चारिणी बभूव । तथापि नारीगणो यदि विश्वासे प्रेत्वि पवित्र- १५
तायां संयतमनसि च तिष्ठति तर्ह्यपत्यप्रमवंत्वंना परिचालं
प्राप्यति ।

३ तृतीयोऽध्यायः ।

१ अभ्यक्ताणां यवहारनिर्णयः २ परिचारकाणां यवहारनिर्णयः १४ तीमयिं
प्रति लिखितुं पौलस्याभिप्रायः ।

यदि कश्चिद् अध्यक्षपदम् आकाङ्क्षते तर्हि म उत्तमं कर्म १
लिप्सत दृति सत्यं । अतोऽध्यक्षेणानिन्दितेनैकस्या योषितो भर्त्रा २
परिमितभोगेन संयतमनसा सम्भेनातिथिसेवकेन शिक्षणे निपुणेन
न मद्यपेन न प्रहारकेण किन्तु सृद्धभावेन निर्विवादेन निर्लोभेन ३
स्त्रपरिवाराणाम् उत्तमशामकेन पूर्णविनीतत्वाद् वश्यानां मन्त्रा- ४
नानां नियन्त्रा च भवितव्यं । यत आत्मपरिवारान् शामितुं यो ५
न शक्नोति तेनेश्वरस्य मण्डल्यास्तत्त्वावधारणं कथं कारिष्यते?
अपरं स गर्वितो भूत्वा यत् श्रैतान दृव दण्डयोग्यो न भवेत् ६
तदर्थं तेन नवणियेण न भवितव्यं । यच्च निन्दायां श्रैतानस्य ७
जाले च न पतेत् तदर्थं तेन वहिःस्यत्तेकानामपि मध्य सुख्याति-
युक्तेन भवितव्यं । ८

८ तदत् परिचारकैरपि विनीतै दिंगिधवाक्यरहितै बङ्गमयपाने-
९ उनासकै निर्लोभैश्च भवितव्यं, निर्मलसंवेदेन च विश्वासस्य निगूढ-
१० वाक्यं धारितशब्दं । अये तेषां परीक्षा क्रियतां ततः परम्
११ अनिन्दिता भूत्वा ते परिचर्यां कुर्वन्तु । अपरं योषिद्विरपि
विनीताभिरनपवादिकाभिः सतर्काभिः सर्वत्र विश्वास्याभिश्च भवि-
१२ तयं । परिचारका एकैक्योषितो भर्तारो भवेयः, निजसन्तानानां
१३ परिजनानाञ्च सुशासनं कुर्युश्च । यतः सा परिचर्या यै भद्रदूषेण
साधते ते श्रेष्ठपैदं प्राप्नुत्तिं रवीष्टे यीशौ विश्वासेन महेऽतुका
भवन्ति च ।

१४ लां प्रत्येतत्पत्रलेखनसमये शीघ्रं लक्ष्मीपगमनस्य प्रत्याशा
१५ सम विद्यते । यदि वा विलम्बेय तर्हीश्वरस्य गहेऽर्थतः सत्यधर्मस्य
स्तम्भभिन्निमूलस्त्रूपायाम् अमरेश्वरस्य मण्डल्यां लिपा कीदृश
१६ आचारः कर्त्तव्यस्तु ज्ञातुं शक्यते । अपरं यस्य सत्त्वं सर्वस्त्रीकृतम्
ईश्वरभक्तेस्तु निगूढवाक्यमिदम् ईश्वरो मानवदेहे प्रकाशित
आत्मना धार्मिकौकृतो दूतैः सन्दृष्टः सर्वजातीयानां निकटे
घोषितो जगतो विश्वासपात्रीभृतस्तेजःप्राप्नये सर्वे नीतश्चिति ।

४ चतुर्थायः ।

१ धर्मत्वागस्य भविष्यदाक्यं ० धर्मं तीमिथियं प्रति पौलस्य नानाविधेयप्रदेशस्य ।

२ १ पवित्र आत्मा श्यट्टम् इदं वाक्यं वदति चरमकाले कतिपय-
२ लोका वक्त्रानाङ्गितलात् कठोरमनंभां कापञ्चाद् अनृतवादिनां
३ विवाहनिषेधकानां भक्ष्यविशेषनिषेधकानाञ्च भूतस्त्रूपाणां शिक्षायां
भ्रमकात्मानां वाक्येषु च मनांभि निवेश्य धर्माद् भंशिष्यन्ते ।
४ तांनि मु भक्ष्याणि, विश्वासिनां स्त्रीकृतमृत्युधर्माणाञ्च धन्यवाद-

सहिताय भोगायेश्वरेण सद्गिरे । यत ईश्वरेण यद्यत् स्मृतं तत्
सर्वम् उत्तमं यदि च धन्वादेन भुजते तर्हि तस्य किमपि
नायाह्यं भवति, यत ईश्वरस्य वाक्येन प्रार्थनया च तत् पवित्री- ५
भवति । एतानि वाक्यानि यदि लं भ्रातृन् ज्ञापयेत्सर्वं चीणु- ६
ख्रीष्टसौन्तमः परिचारको भविष्यति यो विश्वासेऽ हितोपदेशस्य
तथा गृहीतस्तदीयवाक्यैरायायिष्यते च ।

आनुपास्यानानि दुर्भावानि वृद्धयोषितामेव थोग्यानि च ७
तानि त्वया विस्त्रिताम् ईश्वरभक्तये यद्यः क्रियताच्च । यतः ८
ग्नारीरिको यद्यः स्त्रियफलदो भवति किन्त्वीश्वरभक्तिरेहिकपार-
चिकजीवनयोः प्रतिज्ञायुक्ता सती सर्वत्र फलदा भवति । वाक्य- ९
मेतद् विश्वसनीयं सर्वैः गृहणीयज्ञ वयज्ञ तदर्थमेव आम्यामो
निन्दां भुज्महे च । यतो हेतोः सर्वमानवानां विशेषतो विश्वा- १०
सिनां चाता योऽमर ईश्वरस्तस्मिन् वयं विश्वसामः । लम् एतानि ११
वाक्यानि प्रचारय समुपदिश च । अत्पवयक्त्वात् केनायवज्ञेयो १२
न भव किन्त्वालापेनाचरणेन प्रेक्षा सदात्मत्वेन विश्वासेन शुचिलेन
च विश्वसिनाम् आदर्शो भव । यावन्नाइम् आगमिष्यामि तावत् १३
लं पाठे चेतयने उपदेशे च मनो निधत्सु । प्राचीनगणहस्तापण- १४
सहितेन भाववाण्णा यद्यानं तु भूम्यं विश्राणितं तवान्नःस्ये तस्मिन्
दाने शिथिलमना मा भव । एतेषु मनो निवेशय, एतेषु वर्त्तस्तु, १५
इत्यज्ञ सर्वविषये तव गुणद्विः प्रकाशताँैः । स्त्रस्मिन् उपदेशे १६
च सावधानो भूत्वावतिष्ठत्वं तत् कृत्वा ल्यात्मपरिचाणं श्रोतृणाच्च
परिचाणं साधयिष्यते ।

पूर्वभोगधायः ।

१ भर्तेन विधवापालनम् १० प्राचीनकानां निरुपणं ११ तीमयिं प्रति
पौलस्य विशेषपदेशम् ।

१ त्वं प्राचीनं न भर्त्य किन्तु तं पितरमिव यूनश्च भ्रातृनिव
२ दृद्धाः स्त्रियश्च मातृनिव युवतीश्च पूर्णश्चिक्षेन भगिनीरिव विन-
३ यस्त् । अपरं सत्यविधवाः समन्यस्त् । कस्याश्चिद् विधवाया यदि
४ पुत्राः पौत्रां वा विद्यन्ते तर्हि ते प्रथमतः स्त्रीयपरिजनान् चेवितुं
पित्रोः प्रत्युपकर्तुच्च शिक्षनां यतस्तदेवेश्वरस्य साक्षात् उत्तमं
५ ग्राह्यश्च कर्म । अपरं या नारी सत्यविधवा नाथहीना चास्ति
सा ईश्वरस्याश्रये तिष्ठन्ती दिवानिशं निवेदनप्रार्थनाभ्यां कालं
६ यापयति । किन्तु या विधवा सुखभोगासक्ता सा जीवत्यपि मृता
७ भवति । अतएव ता यद् अनिन्दिता भक्त्युक्तदर्थम् एतानि तया
८ निदिशन्तां । यदि कश्चित् स्वजातीयान् लोकान् विशेषतः स्त्रीय-
परिजनान् न पालयति तर्हि स विश्वासाद् भ्रष्टोऽविश्वासिनो-
९ इष्यधमश्च भवति । विधवावर्गे यस्ता गणना भवति तया षष्ठि-
वस्तरेभ्यो न्यूनवयस्क्याया न भवितव्यं; अपरं पूर्वम् एकस्त्रामिका
१० भृत्या सा यत् शिशुपोषणेनातिथिसेवनेन पवित्रलोकानां चरण-
प्रकालनेन क्षिटिग्रामम् उपकारेण^{१०} सर्वविधसत्कर्माचरणेन च सत्कर्म-
११ करणात् सुख्यातिप्राप्ना भवेत् तदप्यावश्यकं । किन्तु युवती
१२ विधवा न गृहाण अतः स्त्रीष्यस्य वैपर्यायेन तासां दर्पे जाते
१३ ता विवाहम् दृच्छन्ति । तस्माच्च पूर्वधर्मं परित्यज्य दण्डनीया
१४ भवन्ति । अनन्तरं ता गृहाद् गृहं पर्यटन्ते आलस्यं शिक्षन्ते
केवलमालस्यं नहि किन्वनर्थकालापं पराधिकारचर्चास्त्रापि शिक्ष-
१५ माणी अतुचितानि व्राक्षानि भाषन्ते । अतो ममेच्छेयं यूवत्यो

विधवा विवाहं कुर्वताम् अपत्यवत्यो भवन्तु गृहकर्म कुर्वताज्ञेयं
विपक्षाय किमपि निन्दादारं न ददतु । यत इतः पूर्वम् अपि १५
काञ्चित् शैतानस्य पश्चाद्गमिन्यो जाताः । अथरं विश्वसिन्या १६
विश्वासिनो वा कस्यापि परिवाराणां भधे यदि विधवा विद्यन्ते
तर्हि स ताः प्रतिपालयतु तस्मात् मण्डल्यां भारेऽनारोपिते
सत्यविधवानां प्रतिपालनं कर्तुं तथा शक्यते ।

ये प्राच्छः मण्डलों सम्बग् अधितिष्ठन्ति विशेषतः ईश्वरवाक्ये- १७
नोपदेशेन च ये यद्यं विदधते ते दिग्गणस्थादरस्य योग्या
मान्यन्तां । यस्मात् शास्त्रे लिखितमिदमास्ते, लं ग्रस्यमद्विकटषस्यास्य १८
मा बधानेति, अपरमपि कार्यकृद् वेतनस्य योग्यो भवतीति ।
द्वौ चौन् वा साक्षिणो विना कस्तचित् प्राचीनस्य विस्त्रूम् १९
अभियोगस्त्रया न गृह्णतां । अपरं ये पापमाचरन्ति तान् सर्वेषां २०
समत्वं भर्त्यस्त्वा तेनापरेषामपि भीति र्जनिष्यते । अहम् ईश्वरस्य २१
प्रभो यर्द्दुरुग्रीष्टस्य मनोनीतिदिव्यदृतानां श्व गोचरे लाम् इदम्
आज्ञापयूमि लं कस्यायनुरोधेन किमपि न कुर्वन् विनापक्ष-
पातम् एतान् विधीन् पालय ।

कस्यापि मूर्द्रिं हस्तापणेण त्वया माकार्षीः । परपापानाञ्चांशी २२
मा भव । स्वं शुचिं रक्ष । अथरं तवोदरपीडायाः पुनः पुन २३
दुर्बलतायाश्च निमित्तं केवलं तोर्धं न पिवन् किञ्चिन् द्राच्चारसं
पिव । केषाञ्चित् मानवानां पापानि विचारात् पूर्वं केषाञ्चित् २४
पश्चात् प्रकाशन्ते । तथैव सत्कर्माण्यपि प्रकाशन्ते तदन्यथा सति २५
प्रचक्षन्नानि स्थातुं भ शक्नुवन्ति ।

•६० पष्टोऽध्यायः ।

१ दामानां कर्त्तव्यं कर्म दुष्टोपदेशकस्य त्यागो धर्मफलः ७ ११ खर्म तीमित्यं प्रति पौलस्य निवेदम् १७ घनिलोकाः किमुपदेशवास्तकस्थम् १० पञ्चस्य समाप्तिः ।

- १ यावत्तो लोकां युगधारिणो दामाः सन्ति ते स्वस्वामिनं पूर्णसमादरयोग्यं मन्यन्तां नो चेद् ईश्वरस्य नात्र उपदेशस्य च
- २ निन्दा सम्भविष्यति । येषां खामिनो विश्वामिनः भवन्ति तैसे भ्रातव्यात् नावज्ञेयाः किन्तु ते कर्मफलभोगिनो विश्वामिनः प्रियाश्च भवन्तीति हेतोः सेवनीया एव, लम् एतानि शिक्षय
- ३ समुपदिश च । यः कश्चिद् इतरशिर्हां करोति, अस्माकं प्रभो योग्युख्तीष्टस्य हितवाक्यानीश्वरभक्ते योग्यां शिक्षां न स्वीकरोति स
- ४ दर्पभातः सर्वथा ज्ञानशीनश्च विवादै वीरागयुद्धैश्च रोगयुक्त्य भवति ।
- ५ तादृशाद् भावाद् ईर्ष्याविरोधाधापवाददुर्धासूच्या भ्रष्टमनसां सत्य-ज्ञानहीनानाम् ईश्वरभक्तिं लाभोपायम् इव मन्यमानानां लोकानां
- ६ विवादाश्च जायन्ते तादृशेभ्यो लोकेभ्यस्वं पृथक् तिष्ठ । संयतेच्छया
- ७ युक्ता येश्वरभक्तिः सा महालाभोपायो भवतीति सत्यं । एतज्जगत्-प्रवेशनकालेऽस्माभिः किमपि नानायि तत्त्वजनकालेऽपि किमपि
- ८ नेतुं न शक्यत इति निश्चितं । अतएव खाद्यान्याच्छादनानि च
- ९ प्राप्यास्माभिः सक्षुष्टै र्भवितव्यं । ये हु धनिनो भवितुं चेष्टन्ते ते परीक्षायाम् उन्मादे पतन्ति ये चाभिलाषा मानवान् विनाशे
- १० नरके च मज्जयन्ति तादृशेष्वज्ञानाहिताभिलाषेष्वपि पतन्ति ।
- ११ यतोऽर्थस्युक्ता सर्वेषां दुरितानां सूलं भवति तामवलस्य केन्द्रिद् विश्वासाद् अभ्यंशन्त नानाक्षेप्ते खान् अविष्टन् ।
- १२ विश्वासः ग्रेम सहिष्णुता ज्ञानिसैतन्याचर् । विश्वासरूपम् उत्तम-

युद्धं कुरु, अतन्तजीवनम् प्रालभस्व यतस्तदर्थं लम् आहृतोऽभवः,
बड्डसाचिणां समच्छेष्टात्तमां प्रतिज्ञां खीकृतवान् । अपरं सर्वेषां १३
जीवयितुरीश्वरस्य साक्षाद् यस्य खीष्टो यीष्टः पैतीयपीतातस्य
समच्छम् उत्तमां प्रतिज्ञां खीकृतवान् तस्य साक्षाद् श्वहं लाम
इदम् आज्ञापयामि । ईश्वरेण स्वसमये प्रकाशितव्यम् अस्माकं १४
प्रभो यीर्गुखीष्टस्यागमनं यावत् लया निष्कलङ्घत्वेन निर्दीष्टत्वेन
च विधी रक्षतां । स ईश्वरः सच्चिदानन्दः, अद्वितीयसंस्माट, राज्ञां १५
राजा, प्रभूनां प्रभुः, अमरताया अद्वितीय आकर्तः, अगम्यतेजो- १६
निवासी, मर्यानां केनापि न दृष्टः केनापि न दृश्यत्वा । तस्य
गौरवपराक्रमौ सदातनौ भृयास्तां । आमेन् ।

दृष्टेषोके ये धनिनस्ते चिन्तसमुन्नतिं चपले धने विश्वासश्च १७
न कुर्वतां किन्तु भोगीर्थम् अस्याभ्यं प्रचुरत्वेन सर्वदाता योऽभ्यर
ईश्वरसम्भिन् विश्वसन्तु सदाचारं कुर्वन्तु सत्कर्मधनेन धनिनो १८
सुकला दातारस्य भवन्तु, यथा च सत्यं जीवनं पाप्युक्तया १९
पारचिकाम् उत्तमसम्पदं सञ्चिन्त्येति लयादिश्चनां ।

हे तीमथियं, लम् उपनिधिं गोपय काल्पनिकविद्याया २०
अपवित्रं प्रस्तापं विरोधोक्त्वा त्यज च, यतः कतिपया लोकास्तां २१
विद्यामवलम्ब्य विश्वासाद् भया अभवन् । प्रसीदस्तव सहायो
भृयात् । आमेन् ।

तीमथियं प्रति पौलस्य प्रेरितस्य द्वितीयं पञ्चं ।

१ प्रथमोऽध्यायः ।

१ महाज्ञाचरणं ६ सत्यविद्वाचकारणात् तौमथियं प्रति पौलस्य प्रेम ९ तथा धर्मोकर्मणि दुःखभोगे च तीमथियं प्रति पौलस्योपदेशः १३ धर्मं खातुम् उपदेशः १५ किंचनां लोकानां धर्मत्यागः, अबोधिकरस्य धर्मगौचलप्रकाशः ।

१ ख्वाईन यीशुना या जीवनस्य प्रतिज्ञा तामधीश्वरस्येच्छया यीशोः ख्वाईकैः प्रेरितः पौलोऽहं स्वकीयं प्रियं धर्मपुत्रं तीमथियं प्रति पञ्चं लिखामि । तात ईश्वरोऽमाकं प्रभु चीशु-ख्वाईश्व लयि प्रसादं दयां शान्तिस्त्र क्रियास्तां ।

२ अहम् आ पूर्वपुरुषात् यम् ईश्वरं पर्वतमनसा सेवे तं धर्मं वदम् कथयामि, अहम् अहोरात्रं प्रार्थनासमये तां निरन्तरं ४ स्मरामि । यश्च विश्वासः प्रथमे लोकोनामिकायां तष्व मातामद्याम् ऊनीकीनामिकायां मातरि चातिष्ठत् तवान्तरेऽपि तिष्ठ-५ तीति मन्ये तव तं निष्कपटं विश्वासं मनसि कुर्वन् तवाश्रुपातं स्मरन् यथानन्दनं प्रफुल्लो भवेयं तंदर्थं तव दर्शनम् आकाशे ।

६ अतो हेतो र्मम् इस्तार्पणेन लभ्यो य, ईश्वरस्य वरस्त्वयि ७ विद्यते तम् उच्चालंधितुं तां स्मारयामि । यत ईश्वरोऽस्मभ्यं भयजनकम् आत्मानम् अदत्ता इक्किप्रेमसतर्कतानाम् आकृम् ८ आत्मानं दक्षत्वान् । अतएवास्माकं प्रभुमधि तस्य ग्रन्दिदासं मामधि ए प्रमाणं दातुं न चपख्यं किन्त्वीश्वरीयशक्तया सुमंवादस्य हते ९ दुःखस्य बृहभागी भव ।० चोऽस्मान् परिवृत्ताणपात्राणि कृतवान्

पवित्रेणाङ्गानेनाङ्गतवांशः ० अस्मात् कर्महेतुनेति नहि स्त्रीयनिष्ठ-
पणस्य प्रसादस्य च कृते तत् कृतवान् । स प्रसादः स्त्रैः पूर्वकाले
ख्रीष्टेन यीशुएनास्मभ्यम् अदायि, किन्त्वधुनास्माकं परिचातु ज्योग्योः
ख्रीष्टस्यागमनेन प्राकाशत । ख्रीष्टो मृत्युं पराजितवान् सुसंवादेन १०
च जीवनम् अमरताञ्च प्रकाशितवान् । तस्य घोषयिता दूतश्च ११
परजातीयानां शिक्षकश्चाहं नियुक्तोऽस्मि । तस्मात् कारणात् ममायं १२
क्षेत्रो भवति तेन मम लक्ष्मा न जायते यतोऽहं यस्मिन् विश्व-
सितवान् तमवगतोऽस्मि महादिनं यावत् मर्मापनिधे गोपनस्य
शक्तिस्त्रय विद्यत इति निश्चितं जानामि ।

हितदायकानां वाक्यानाम् आदर्शरूपेण मत्तः श्रुताः ख्रीष्टे १३
योग्यौ विश्वासप्रेक्षोः कथा धारय । अपरम् अस्मदन्तर्वासिना १४
पवित्रेणात्मना तामुत्तर्माम् उपनिधिं गोपय ।

आश्रियादेशीयाः सर्वे मां व्यक्तवत्त इति त्वं जानामि तेषां १५
मध्ये फुगिक्षो हर्ष्मगिनिश्च विद्येते । प्रभुरनीषिफरस्य परिवारान् १६
प्रति कृपणं विदधातु यतः स पुनः पुन र्माम् आश्यायितवान्
मम शृङ्खलेन न चपिला रोमानगरे उपस्थितिसमये यदेन १७
मां द्वाग्यिला ममोद्देशं प्राप्तवान् । अतो विचारदिने स यथा १८
प्रभोः कृपाभाजनं भवेत् तादृशं वरं प्रभुस्त्रसौ देयात् । इफिष-
नगरेऽपि स कति प्रकारै र्माम् उपकृतवान् तत् त्वं मम्यग् वेत्सि ।

२ हितीयोऽध्यायः ।

१ धर्मेकमर्यादि नित्यप्रष्टति दुःखसहिष्यन्ते १४ तीमधियं प्रति कृत्स्याकर्त्तव्ययो
र्मानेपदेश्य ।

२ ए मम पुनः ख्रीष्टयीशुतो योऽनुधर्षस्य बलेन त्वं बलवान् १

२ भव । अपरं बहुभिः साक्षिभिः प्रमाणैकतां यां शिरां श्रुतवानसि
३ तां विश्वासेषु परस्मै शिक्षादाने निपुणेषु च लोकेषु संर्गपय । लं
४ थीशुत्रीष्टस्योन्मो योद्धेव क्लेशं सहस् । यो युद्धं करोति स
५ सांसारिक्ते व्यापारे मग्ने न भवति किन्तु स्वनियोजयित्रे रोचितुं
६ पूर्वेष्टते । अपरं यो मर्हे युध्यति स यदि नियमानुमारेण न
७ युध्यति तर्हि किरीटं न लस्यते । अपरं यः क्लीवलः कर्म
८ तर्हि करोति तेन प्रथमेन फलभागिनां भवितव्यं । मया यदुच्यते
९ तत् लक्ष्या बुध्यतां यतः प्रभुसुभ्यं सर्वत्र बुद्धिं दास्यति । मम
१० सुसंवादस्य वचनानुमाराद् दायूद्वंशोयं स्मृतगणमधाद् उत्था-
११ पितञ्च यीशुं खीटं स्मर । तत्सुसंवादकारणाद् अहं दुष्कर्मव
१२ बन्धनदशापर्यन्तं क्लेशं भुज्ञे किन्त्वीश्वरस्य वाक्यम् अबद्धुं तिष्ठति ।
१३ खीटेन यीशुना यद् अनन्तगौरवमहितं पैरिचालं जायते तदभि-
१४ रुचितै लोकैरपि यत् लभ्येत तदर्थमहं तेषां निमित्तं सर्वाण्ये-
१५ तानि सहे । अपरम् एषा भारती सत्या यदि वयं तेन साद्दृं
१६ मियामहे तर्हि तेन साद्दृं जीविष्यामः, यदि च क्लेशं सहामहे
१७ तर्हि तेन साद्दृं राजत्वमपि करिष्यामहे । यदि वयं तम् अनन्त-
१८ कुर्मस्तर्हि सेऽमानन्दान्नीकरिष्यति । यदि वयं न विश्वसामस्तर्हि
१९ स विश्वास्य स्तिष्ठति यतः स्वम् अपक्षोतुं न शक्नोति ।
२० १४ लमेतानि स्मारयन् ते यथा निष्कलं श्रोतृणां भंशजनकं
२१ वाग्युद्धं न कुर्युस्तथा प्रभोः समन्तं दृढं विनीयादिश । अपरं
२२ लम् ईश्वरस्य साक्षात् स्वं परोचितम् अनिन्दनीयकर्मकारिष्यम्
२३ सत्यमतस्य वाक्यानां सदिभजने निपुणं दर्शयितुं यतस्म । किन्त-
२४ पवित्रा अनर्थकक्षया दूरीकुरु यत्सदालभिन उत्तरोत्तरम्
२५ अधर्मे वर्द्धिष्यन्ते, तेषाम् वाक्यं गृहितज्ञतवत् ज्ञयवद्दुक्ते

भविष्यति तेषां मध्ये इमिनायः फिलीतस्तेतिनामानौ द्वौ जनौ
सत्यमताद् भृष्टौ जातौ, स्मृतानां पुनरुत्थिति व्यतीतेति वदन्ते १८
केषाच्छिद् विश्वासम् उत्पाटयतस्य । तथापीश्वरस्य भित्तिमूलम् १९
अचलं तिष्ठति तस्मिंस्येयं लिपि मुद्राङ्गिता विद्यते । यथा,

आनाति परस्मेशस्तु खकीयान् सर्वमानवान् ।

अपगच्छेदे अधर्षाच्च यः कश्चित् खोष्टनामक्षत् ॥

किन्तु दृहन्तिकेतने केवलं सुवर्णमयानि रौप्यमयाणि च भाजनानि २०
विद्यन्ते इति नहि काष्ठमयानि स्फृणमयान्यपि विद्यन्ते तेषाच्च
कियन्ति सम्मानाय कियन्त्यपमानाय च भवन्ति । अतो यदि २१
कश्चिद् एतादृशेभ्यः खं परिष्करोति तर्हि स पावितं प्रभोः
कार्ययोग्यं सर्वसत्कार्यायोपयुक्तं सम्मानार्थकच्च भाजनं भवि-
श्यति । यौवनावस्थायाऽ अभिलाषास्त्वया परित्यज्यन्तां धर्मो २२
विश्वासः प्रेमं ये च इत्युचिमनोभिः प्रभुम् उद्दिश्य प्रार्थनां कुर्वते
तैः सार्वम् ऐक्यभावस्तेषु लया यद्वा विधीयतां । अपरं त्वम् २३
अनर्थकान् अज्ञानांश्च प्रश्नान् वाग्यद्वोत्पादकान् ज्ञात्वा दूरी-
कुरु । यतः प्रभो दीर्घेन युद्धम् अकर्त्तव्यं किन्तु सर्वान् प्रति २४
शान्तेन शिवादानेच्छुकेन सहिष्णुना च भवितव्यं, विपक्षाच्च तेन
नम्रत्वेन चेतितव्याः । तथा कृते यदीश्वरः सत्यमतस्य ज्ञानार्थं २५
तेभ्यो मनःपरिवर्त्तनरूपं वरं दद्यात्, तर्हि ते येन शैतानेन २६
निजाभिलाषसुधनाय धृतास्तस्य जालात् चेतनां प्राप्योद्वारं
सन्तु गत्यन्ति ।

३ द्वितीयोऽध्यायः ।

१ अद्यतेकेषु भविष्यदाक्षं १० पालस्य सौयाचारस्य प्रकाशनं धर्मपुस्तकस्य
प्रशंसाच्च ।

- १ चरमदिनेषु क्लेशजनकाः समया उपस्थास्यन्तीति जानीहि ।
- २ यतसाकालिका लोका आत्मप्रेमिणोऽर्थप्रेमिण आत्माशाधिनो-
भिग्नानिनो निन्दकाः पित्रोरनाजायाहिणः कृतप्लाशपविचाः
- ३ प्रीतिवर्जिता असंख्ये मृषापवादिनोऽजितेन्द्रियाः प्रचल्डा भद्र-
४ देविणो विश्वासघातका दुःसाइसिनो दर्पश्चाता ईश्वराप्रेमिणः
- ५ किञ्चु सुखप्रेमिणो भक्तेशः किञ्च्चलीकृतभक्तिगुणा भविष्यन्ति ;
- ६ एतादृशानां लोकानां संसर्गं परित्यंज । यतो ये जनाः प्रचक्षन्तं
गेहान् प्रविशन्ति पापै र्भारयस्ता नानाविधाभिलाषैश्वालिता
- ७ याः कामिन्यो नित्यं शिवन्ते किञ्चु सत्यमतस्य तत्त्वज्ञानं प्राप्नुं
कदाचित् न शकुवन्ति ता दासीवद् वशीकुर्वते च ते तादृशा
८ लोकाः । यान्त्रि यास्त्रिश्च यथा मोश्मं प्रति विपच्चलम् शकुरुतां
तथैव भृष्टमनमो विश्वामविषयेऽग्न्याह्वास्ते लोका अपि सत्यमतं
- ९ प्रति विपच्चतां कुर्वन्ति । किञ्चु ते बज्जदूरस् अग्नसगा न भविष्यन्ति
यतस्यो मूढता यद्दत् तद्द एतेषामपि मूढता सर्वदृश्या
भविष्यति ।
- १० ममोपदेशः शिष्टताभिप्रायो विश्वामो धैर्यं प्रेम भविष्यन्ते-
- ११ पद्रवः क्लेशा आन्तियखियायाम् इकनिये सूक्ष्मायाम् मां प्रति
यद्यद् अघटत धांशोपद्रवान् अहम् असहे सर्वसेतत् त्वम् अव-
- १२ गतोऽसि किञ्चु तस्यव्यतः प्रभुं माम् उद्दृतवान् । परन्तु यावन्नो
लोकाः खोषेन योऽनेश्वरभक्तिम् आचरितुम् इच्छन्ति तेषां
- १३ सर्वेषाम् उपद्रवो भविष्यति । अपरं पापिष्ठाः खलाय्म लेङ्का
- १४ भाग्यन्तो भ्रमयन्तश्चोन्तरोन्तरं दुष्टवेन वर्द्धिष्यन्ते । किञ्चु लं
द्द यद् यद् अशिक्षायाः, यथै लयि, समर्पितम् अभृत् तस्मिन
- १५ अवतिष्ठ; यतः कस्मात् शिर्णां प्राप्नोऽसि तद् वेत्यिः, यानि च

धर्मशास्त्राणि खीष्टे यीशौ विश्वासेन परिचाणप्राप्तये लां ज्ञानिनं
कर्तुं शकुर्वन्ति तानि लं शैशवकालाद् अवगतोऽमि । तत् सर्वं १६
शास्त्रम् ईश्वरस्यात्मना दत्तं शिक्षायै दोषबोधाय शोधनाय
धर्मविनयाय च फलयुक्तं भवति तेन चेश्वरस्य लोकेऽनिपुणः १७
सर्वसौ सत्कर्मणे सुसज्ज्ञ भवति ।

४ चतुर्थोऽध्यायः ।

१ हुम्बादप्रचारणे नित्ये प्रथमितु विनयः १ निजस्त्रिभुवितुष्टाः पौलस्य
कथनं २ मानाद्वादकथा ३ नमस्कारज्ञापनष्ठ ।

ईश्वरस्य गोचरे यश्च यीष्टुः खीष्टः स्त्रीयागमनकाले स्वराज- १
लेन जीवतां मृतानाच्च लोकानां विचारं करिष्यति तस्य गोचरे-
ऽहं लाम् २दं दृढम् आज्ञापयामि । लं वाक्यं घोषय कालेऽकाले ३
चोत्सुको भव पूर्णया संहिष्णुतया शिक्षया च लोकान् प्रबोधय
भर्त्य विनयस्य च । यत एतादृशः समय आयाति यस्मिन् ४
लोका यथार्थम् उपदेशम् असम्मानाः कर्णकण्डूयनविशिष्टा भूत्वा
निजाभिलक्षयात् शिक्षकान् संग्रहीयन्ति सत्यमताच्च श्रोताणि ५
निवर्त्य विपथगार्मिनो भूत्वेषामानेषु प्रवर्त्तन्यन्ते; किन्तु लं ५
सर्वविषये प्रबुद्धो भव दुःखभोगं खीकुरु सुम्बादप्रचारकस्य कर्म
साधय निजपरिचर्यां पूर्णत्वेन कुरु च ।

मम प्राणानाम् उत्सृग्मि भवति मम प्रस्थानकालस्तोपातिष्ठत् ६
अहम् उत्तमयुद्धं कृतवान् गन्तव्यमार्गशास्त्रं यावद् धावितवान् ७
विश्वासच्च रक्षितवान् । शेषं धार्मिकत्वमुकुटं मदर्थं रक्षितं विद्यते ८
तच्च तस्मिन् महादिने यथार्थविचारकेण प्रभुना महां दायिष्यन्ते
केवलं महाम् इति नहि किन्तु धावन्तो लोकास्तस्यागमनम्
आकाङ्क्षन्ते तेभ्यः सर्वेभ्योऽपि दायिष्यते ।

६ लं लरया मत्समौपम् आगन्तु यतस्य, यतो दीमा ऐहिक-
 ७० मंसारम् ईहमनो मां परित्यज्य थिष्ठलनीकीं गतवान् तथा
 क्रीष्णं गीत्यातियां गतवान् तीतश्च दाल्मातियां गतवान् ।
 ११ केवलो लूको मया साहृदं विद्यते । लं मार्कं सङ्ग्रितं कृत्यागच्छ
 १२ यतः स परिचर्यया ममेषकारी भविष्यति, तुखिकञ्चाहम्
 १३ इफिष्टनगरं प्रेषितवान् । यद् आच्छादनवस्त्रं त्रोयानगरे कार्पस्य
 सम्बिधौ मया निचिन्नं लमागमनमये तत् पुस्तकानि च विशे-
 १४ षतस्तर्षयन्यान् आनय । कांस्यकारः सिन्द्रो मम बङ्गनिष्ठं
 १५ कृतवान् प्रभुस्तस्य कर्मणां समुचितफलं ददातु । लमपि तस्मात्
 सावधानस्तिष्ठ यतः सोऽस्माकं वाक्यानाम् अतीव विपचो जातः ।
 १६ मम प्रथमप्रत्युत्तरमये कोऽपि मम सहायो नाभवत् सर्वे मां
 १७ पर्यट्यजन् तान् प्रति तस्य दोषस्य गणना न भृयात्; किन्तु
 प्रभु र्मम सहायोभवत् यथा च मया घोषणा साधेत परजाती-
 यास्य सर्वे सुसंवादं गृणुयुक्ताया मह्यं शक्तिम् अददात् ततोऽहं
 १८ सिंहस्य मुखाद् उड्डतः । अपरं सर्वस्माद् दुष्कर्त्तः प्रभु र्माम्
 उद्भूरिष्यति निजस्वर्गीयराज्यं नेतुं मां तारयिष्यति च । तस्य
 धन्यवादः सदाकालं भृयात् । आमेन् ।
 १९ प्रिष्काम् आक्षिलम् अनीषिष्फरस्य परिज्ञानंश्च नमस्कुरु ।
 २० द्वराकाः करिष्यनगरेऽनिष्ठत् चंफिमश्च पूर्णितवलात् मिलीतनगरे
 २१ मया अदीयतः । लै हेमन्तकालात् पूर्वम् आगन्तु यतस्य ।
 उवूकः पूर्दि सौनिः क्लौदिया सर्वे भ्रातरश्च लां नमस्कुर्वन्ते ।
 २२ प्रभु येश्विः स्त्रौष्ठस्त्राव्यना सह भृयात् । युश्मास्तुयह्वा भृयात् ।
 आमेन् ।

तीर्तं प्रति पौलस्य प्रेरितस्य पञ्चं ।

१ प्रथमोऽध्यायः ।

१ महाकाचरणं ५ क्रीत्युपद्वौपे नौसत्य स्थितेरभिप्राप्तः, उग्मेऽपदेशकानां गुण-
निर्णयः, दुष्टेऽपदेशकानां गुणनिर्णयेष्य ।

अनन्तजीवनस्याश्वातो जाताया ईश्वरभक्ते योग्यस्य सत्यमतस्य १
यत् तच्छानं यस्य विश्वास ईश्वरस्याभिरुचितलोकै लंभ्यते तदर्थं
यीमुख्याइषस्य प्रेरित ईश्वरस्य दासः पौलोऽहं साधारणविश्वामात् २
मम प्रकृतं धर्मपुत्रं तौतं प्रति लिखामि । निष्कपट ईश्वर ३
आदिकालात् पूर्वं तत् जीवनं प्रतिज्ञातवान् खनिरूपितसमये
च घोषण्या तत् प्रकाशितवान् । मम चातुरीश्वरसाङ्गया च ४
तस्य घोषणं मयि समर्पितम् अभृत् । असाकं तात ईश्वरः
परिचाता प्रभु यीमुख्याइष्य तुभ्यम् अनुग्रहं दयां शान्तिश्च
वितरतु ।

बं यद् अस्मूर्णकार्याणि भूरये र्ददीयादेशाच्च प्रतिनगरं ५
प्राचीनगणान् नियोजयेत्तदर्थमहं लां क्रीत्युपद्वौपे स्थापयिता
गतवान् । तस्माद् यो नरोऽनिर्दित एकस्या योषितः स्वामी ६
विश्वासिनाम् अपचयस्यावाध्यतस्य वा दोषिणालिप्तानां च सन्ता-
नाशां जनको भवति स एव योग्यः । यतो हेतोरध्युचेणेश्वरस्य ७
मरुषाध्युचेणेवानिन्दनीयेन भवितव्यं । तेन सेष्ठाचार्सिणा कोभिना
पानासकेन प्रहारकेण लोभिना वा न भवितव्यं किन्त्वतिथिसेवकेन
सङ्कोकानुरागिणा विनीतेन न्यायेन धर्मितेण जितेद्विद्येण च ८

८ भवितव्यं, उपदेशे च विश्वसं वाक्यं त्रेत धारितव्यं यतः स यद्
यथार्थेनोपदेशेन लोकान् विनेतुं विप्रकारिणश्च निरन्तरान् कर्तुं
१० शकुयात् तद् आवश्यकं । यतसे बहवोऽवाधा अनर्थकवाक्यवादिनः
प्रवस्त्रकाश्च मन्त्रिं विशेषतस्क्रित्वर्चां मध्ये केचित् तादृशा लोकाः
११ सन्ति । तेषाच्च वाग्रोध आवश्यको यतसे कुसितलाभस्याशयान्त-
चितानि वाक्यानि शित्यन्तो निखिलपरिवाराणां सुमति नाश-
१२ यन्ति । तेषां स्वदेशीय एको भाववांदी वचनमिदमुक्तवान्, यथा,
क्रीतीयमानवाः सर्वे सदा कापश्ववादिनः ।

हिंसजलुममानासेऽलसाश्चोदरभारतः ॥

१३ साक्ष्यमेतत् तथं, अतो हेतोस्तु तान् गाढं भर्त्य ते च यथा
१४ विश्वासे स्वस्या भवेयु र्थङ्गदीयोपाख्यानेषु सत्यमतभृष्टानां मान-
१५ वानाम् आज्ञासु च मनांसि न निवेश्यैयुस्तथादिश्च । शुचीनां
कृते सर्वाणेव शुचीनि भवन्ति किन्तु कलङ्कितानाम् अविश्वासि-
नाच्च कृते शुचि किमपि न भवति यतसेषां बुद्धयः संवेदाश्च
१६ कलङ्किताः सन्ति । ईश्वरस्य ज्ञानं ते प्रतिजानन्ति किन्तु कर्म-
भिस्तद् अनङ्गीकुर्वते यतसे गर्हिता अनाज्ञायाहिणः सर्वसत्कर्म-
णश्वायोग्याः सन्ति ।

२ द्वितीयोऽध्यायः ।

१ स्वाविरस्त्रिविरायुवजन्त्वासाः कथमपदेष्या इति निर्णयः ११ सुरंवादाभिप्रायश्च ।

१ यथार्थस्त्रोपदेशस्य वाक्यानि लया वर्णनां विशेषतः प्राचीन-
२ लोका यथा प्रबुद्धा धीरा विनीता विश्वासे प्रेति सहिष्णुतायाच्च
३ स्वस्या भूवेयुक्तुदत् प्राचीनयोषितोऽपि यथा धर्मयोग्यम् आचारं

कुर्याः परनिन्दका बडमद्यपानस्य निम्नाश्च न भवेयुः किञ्चु
सुशिच्चाकारिणः सत्य ईश्वरस्य वाक्यं यत् न निन्देत तदर्थं युवतीः ४
सुशीलताम् अर्थतः पतिस्त्वेऽहम् अपत्यस्त्वेहं विनीतिं इत्तिवं
गृहिणीत्वं सौजन्यं खामिनिम्नलङ्घादिशेष्यस्तथा लक्ष्या कर्त्तव्यां । ५
तद्दृढ़ यूनोऽपि विनीतये प्रबोधय । तस्य सर्वविषये स्वं सत्कर्मणां ६
दृष्टान्तं दर्शय शिच्चायाच्चाविकृतत्वं धीरतां यथार्थं निर्दीप्तम् ७
वाक्यं ग्रकाशय तेन विपक्षो युश्माकम् अपवादस्य किमपि छिरं ८
न प्राप्य चपिष्ठते । दामाश्च यत् स्वप्रभूनां निम्नाः सर्वविषये ९
तुष्टिजनकाश्च भवेयुः प्रत्युत्तरं न कुर्याः किमपि नापहरेयुः किञ्चु
पूर्णं सुविश्वस्तां प्रकाशयेयुरिति तान् आदिश । यत् एवमप्य- १०
कारेणास्माकं चातुरीश्वरस्य शिच्चा सर्वविषये तै भूषितव्या ।

यतो हेतोस्वाणज्ञनक ईश्वरस्यानुग्रहः सर्वान् मानवान् ११
प्रत्युदितवान् स चास्मान् इदं शिच्चयति यद् वयम् अधर्मं १२
सांसारिकाभिलाषांश्चानन्नीकृत्य विनीतविन न्यायेनेश्वरभक्त्या चेष्ट-
लेन्ने आशु र्यापथामः, परमसुखस्याशाम् अर्थतोऽस्माकं महत १३
ईश्वरस्य चाणकान्तं र्यैश्चाद्यस्य प्रभावस्योदयं प्रतीचामहे । यतः १४
स यथास्मान् सर्वसाद् अधर्मात् सोचयिता निजाधिकारस्वरूपं
सत्कर्मस्वस्तुकम् एकं प्रजावर्गं पावयित् तदर्थम् अस्माकं कृते आत्म-
दानं कृतवान् । एतानि भाषस्तु पूर्णसामर्थ्येन चादिश प्रबोधय १५
च, कोऽपि तां नावमस्यनां ।

३ तृतीयोऽध्यायः ।

१ कथम् उपदेष्ट्यस्म् इत्यस्य निर्णयः ११ तौतं प्रति पौलस्ये विनंश्च पश्चस्माप्तिश्च ।

ते यथा देशाधिपानां शासकान् नाश्च निम्ना आशायाद्विषय १२

• सर्वस्मै सत्कर्मणे सुषुज्जाश्च भवेयुः किमपि न निन्देय र्निर्विरो- १३

धिनः ज्ञानाश्च भवेयुः सर्वान् प्रति च पूर्णं मृदुलं प्रकाशयेयुश्चेति
 ४ तान् आदिश । यतः पूर्वं वयमपि निर्बोधा अनाज्ञायाहिणो भान्ना
 नानाभिलाषाणां सुखानाश्च दासेया दुष्टल्लभाचारिणो घृणिताः
 ८ परस्परं देषिणश्चाभवामः । किन्त्वस्माकं चातुरीश्वरस्य या दया
 मर्त्यानां प्रति च या प्रीतिस्त्वयाः प्रादुर्भावे जाते वयम् आत्मकातेभ्यो
 ५ धर्मकर्मभ्यस्त्वच्छिं किन्तु तस्य कृपातः पुनर्जन्मरूपेण प्रक्षालनेन
 ६ पवित्रस्यात्मनो नूतनीकरणेन च तस्मात् परिचाणं प्राप्नाः म चास्माकं
 ७ त्राचार्यो द्विष्टामपुरि तम् आत्मानं प्रचुरस्वेन वृष्टवान् । इत्यं
 वयं तस्यात्मुद्ग्रहेण धार्मिकीभृत्य प्रत्याशयानन्तजीवनस्याधिकारिणो
 ८ जाताः । वाक्यमेतद् विश्वसनीयम् अते हेतोरीश्वरे ये विश्वसि-
 तवत्स्ते यथा सत्कर्माण्यनुतिष्ठेयुस्त्वया तान् दृढम् आज्ञापयेति
 ममाभिमतं । तान्येवोच्चमानि मानवेभ्यः फलदानि च भवन्ति ।

९ मूढेभ्यः प्रश्नवंशावलिविवादेभ्यो यवस्याया वितण्डाभ्यस्य नि-
 १० वर्त्तत्वं यतसा निष्कला अनर्थकाश्च भवन्ति । यो जनो षि-
 ११ भिसुस्तम् एकवारं दिर्व्वा प्रवेष्य दूरीकुरु, यतसादृशो जनो
 विपर्यगामी पापिष्ठ आत्मदोषकश्च भवतीति लिथा ज्ञायतां ।

१२ यदाह्म् आर्त्तिमां तुष्टिकं वा तव समीपं प्रेषयित्वा मि तदा
 लं नीकपलौ मम समीपम् आगेन्तु यतस्य यतस्त्वैवाह शीतकालं
 १३ यापयितुं मतिम् अकार्षं । ‘यवस्यापकः सौना’ आपस्तुश्चैतयोः
 कस्यापभावे यन्न भवेत् तदर्थं तौ यद्वेन लिया विस्त्रितेऽन् ।

१४ अपरम् असादीयलोका यन्निष्कला न भवेयुस्तदर्थं प्रयोजनोप-
 १५ काराय सत्कर्माण्यनुष्टातु शिक्षां । मम ‘सक्षिनः सर्वे त्वा
 नमस्कुर्वते । ये विश्वासाद् असासु प्रीयन्ते तान् नमस्कुरु; सर्वेषु
 युग्माखन्तुयेत् । आमेन् ।

फिल्हीमेऽनं प्रति पौलस्य प्रेरितस्य पञ्चं ।

---

१ प्रथमोऽध्यायः ।

१ महाकाचरणं ४ फिल्हीमेऽनस्य विश्वासप्रेमकारणान् पौलस्यानन्दः द्वचोनीषिं
स्तु भाष्वद् पश्चीतुष्ट फिल्हीमेऽनं प्रति पौलस्य निवेदनस्त् ।

ख्रीष्टस्य यीशो र्बन्दिदासः पौलस्तीमयिर्यनामा भ्राता २
प्रियं सहकारिणं फिल्हीमेऽनस्य प्रियाम् आप्पियां सहसेनाम् ३
आर्खिष्पं फिल्हीमेऽनस्य गृहे स्थितां मण्डलीम् प्रति पञ्चं लिखतः ।
अस्माकं तात ईश्वरः प्रभु यिशुख्रीष्टश्च युग्मान् प्रति शान्तिम् ५
अतुयहम् क्रियासां । ६

प्रभुं यीशुं प्रति सर्वान् पवित्रलोकान् प्रति च तत्र प्रेम- ७
विश्वासयो दृग्ज्ञानं निश्चयाहं प्रार्थनासमये तत्र नामोच्चारयन् ८
निरन्तरं समेश्वरं धन्यं वदामि । अस्मासु यद्यत् सौजन्यं विद्यते ९
तत् सर्वं ख्रीष्टं यीशुं प्रति भवतीति ज्ञानाय तत्र विश्वासमूलिका- १०
दानशीलता यत् सफला भवेत् तदहम् इच्छामि । हे भ्रातः, ११
लया पवित्रलोकानां प्राणा आप्यायिता अभवन् एतस्मात् तत्र
ग्रेहास्माकं महान् आनन्दः साक्षवना च जातः ।

लया यत् कर्त्तव्यं तत् लाम् आज्ञापयितुं यद्यद्यहं ख्रीष्टेना- १२
स्त्रीबोक्सुको भवेयं तथापि दृद्धु इदानीं यीशुख्रीष्टस्य बन्दि- १३
दासश्वेतम्भूतो यः ‘पौलः चोऽहं लां’ विनेतुं वरं मन्ये । अतः १०
श्वस्त्रास्त्रद्वोऽहं यमजनयं तं मदीश्वतनयम् ओनीषिमम् अधि-
स्थां विनये । स पूर्वं तंवानुपकारक श्रासीत् किन्तिहानीं तत्र ११

१२ मम चोपकारी भवति । तमेवाहं द्रव समीपं प्रेषयामि, अतो
 १३ मदीयप्राणस्त्रहपः स त्यातुगच्छतां । सुसंवादस्य क्वाँ गृह्णत-
 १४ बद्धोऽहं परिचारकमिव तं स्वमन्त्रिहौ वर्त्तयितुम् ऐच्छं । किञ्चु
 तव सौजन्यं यद् बलेन न भूत्वा स्वेच्छायाः फलं भवेत् तदर्थं
 १५ तव सम्बतिं विना किमपि कर्त्तव्यं नामन्ये । को जानाति ज्ञण-
 कालार्थं तत्त्वस्य विच्छेदोऽभवद् एतस्यायम् अभिप्रायो यत्
 १६ त्वम् अनन्तकालार्थं तं स्वस्यसे पुन दासमिव स्वस्यसे तत्रहि
 किञ्चु दासात् श्रेष्ठं मम प्रियं तव च शारीरिकसम्बन्धात् प्रभु-
 १७ सम्बन्धात् ततोऽधिकं प्रियं भातरमिव । अतो हेतो यदि माँ
 १८ सहभागिनं जानामि तर्हि मामिव तमनुगच्छा । तेन यदि
 तव किमप्यपराह्वं तुभ्यं किमपि धार्यते वा तर्हि तत् ममेति
 १९ विदिला गणय । अहं तत् परिशोक्यामि, एतत् पौलोऽहं
 स्वइक्षेन लिखामि, यतस्वं स्वप्राणान् अपि मह्यं धारयसि तद्
 २० वकुं नेच्छामि । भो भातः, प्रभोः कृते मम वाच्कां पूर्य
 २१ खीष्टस्य कृते मम प्राणान् आप्यायय । तवाज्ञायाहिते विश्वस्य
 मया एतत् लिख्यते मया यदुच्यते ततोऽधिकं लया कारिष्यत
 २२ इति जानामि । तल्करणममये मदर्थमपि वासटहं लया सञ्जी-
 क्रियतां यतो युआकं प्रार्थनीनां फलरूपो वर इवाहं युआभ्यं
 २३ दायिये ममेति प्रत्याशा जीयते । खीष्टस्य यीशोः कृते मया
 २४ सह बन्दिरपाको भम सहकारिणो मार्कं आरिष्टार्खो दीमा
 २५ खूकश्च लां नमस्कारं वेद्यन्ति । अंकाकं प्रभो यीशुखीष्टस्युनु-
 यहो युआक्त्वम् आत्मना सह भूयात् । आमेन् ।

इतिरागः प्रति पौलस्य प्रेरितस्य पञ्चं ।

१ प्रथमोऽध्यायः ।

ईश्वरस्य समीपादु अस्मान् प्रति खौष शागमनं गुणेन कर्मणा च दिव्यदूतेभ्यस्य
चेष्टन्वा ।

पुरा य ईश्वरो भाववादिभिः पिहलोकेभ्यो नानासमये १
नानाप्रकारं कथितवान् स एतस्मिन् श्रेष्ठकाले निजपुत्रेणास्मर्यं २
कथितवान् । स तं पुत्रं सर्वाधिकारिणं कृतवान् तेनैव च सर्व-
जगत्ति स्तृष्टवान् । स पुच्छस्य प्रभावस्य प्रतिविम्बस्तस्य तत्त्वस्य ३
मूर्च्छिशास्ति स्त्रीयशक्तिवाक्येन सर्वं धन्ते च स्त्रप्राणैरस्माकं पाप-
मार्जनं कृत्वा ऊर्ज्वस्थाने महामहिन्द्रो दिविणपर्यं समुपविष्टवान् । ४
दिव्यदूतगणाद् यथा स विशिष्टनाम्नोऽधिकारी जातस्था तेभ्यो-
ऽपि श्रेष्ठो, जातः । यतो दूतानां मध्ये कदाचिदीश्वरेणेदं क ५
उक्तः? यथा,

मदीयतनयोऽसि लम् ल्लद्यैव जनितो मया ।

पुनश्च ‘अहं तस्य पिता भविष्यामि स च मम पुत्रो भविष्यति’ ।
अपरं जगति स्त्रीयादितीयपुच्छस्य पुनरानयनकाले तेनोक्तं, यथा, ६
ईश्वस्य सकले दूरितरेष एव प्रणम्यतां ।

दूतान् अधि तेनेदम् उक्तं, यथा,

स करोति निजान् दूतान् गन्धवाहस्त्रहपक्षः ।

वक्षिशिखाखरूपांश्च करोति निजसेवकान् ॥

• किञ्चु पुच्छमुदिष्य तेनोक्तं, यथा,

- हे ईश्वर सदा स्थायि तव सिंहासनं भवेत् ।
याथार्थस्य भवेद्गुरो राजदण्डस्वरीयकः ।
- ६ उग्ने प्रेमं करोषि लं किञ्चाधर्मम् च्छतीयसे ।
तस्माद् य ईश ईशस्ते म ते मिच्चणादपि ।
अधिकाहादतैलेन सेचनं कृतवान् तव ॥
- १० पुनश्च, यथा,
हे प्रभो पृथिवीमूलम् आदौ संस्थापितं लया ।
तथा लदीयहस्तेन कृतं गगनमण्डलं ।
- ११ इमे विनच्यतस्त्वनु नित्यसेवावतिष्ठसे ।
इदनु मकलं विश्वं संजरिष्यति वस्त्रवत् ।
- १२ सङ्कोचितं लया तनु वस्त्रवत् परिचर्यते ।
लनु नित्यं स एवासी निरन्तरासव वस्त्राः ॥
- १३ अपरं दूतानां मथे कः कदाचिदीश्वरेणेदसुकः? यथा,
तवारीन् पादपीठं ते यावन्नहि करोम्यहं ।
मम दक्षिणदिग्भागे तावत् लं समुपाविश ॥
- १४ ये परिचाणस्थाधिकारिणो भविष्यन्ति तेषां परिचर्यार्थं प्रेषमाणाः
सेवनकारिण आत्मानः किं ते सर्वे दूता नहि?

२ द्वितीयोऽध्यायः ।

- मर्त्यानां च्छर्यार्थं छीष्टाऽवबोधे इति चेऽवेस्य दुःखभोगसावश्यकता ।
- १ अतो वयं यद् भमस्तोतमा नापनीयामहे तदर्थमस्मुभि
२ र्थद्यद् अश्विं तस्मिन् मनांसि निधातव्यानि । यतो हेतो
दूतैः कर्थितं वाक्यं यद्युभोधम् अभवद् यदि च तप्तवानकारिणे
४ तस्यागाहकाय च सर्वदै समुचितं दंखम् अदीयत, तर्द्यसा-

भिस्तादृशं महापरिचालम् अवज्ञाय कथं इत्ता प्राप्यते, यत्
प्रथमतः प्रभुना प्रोक्तं ततोऽस्मान् यावत् तस्य ओवभिः स्थिरी-
कृतं, अपरं लक्षणैरहुतकर्मभिः विविधशक्तिप्रकाशेन निजेष्वातः ४
पवित्रस्याक्षानो विभागेन च यद् ईश्वरेण प्रमाणीकृतम् अभृत् ।
वयं तु यस्य भाविराज्यस्य कथां कथामः, तत् तेन दिव्य- ५
दूतानाम् अधीनीकृतमिति नहि । किन्तु कुचापि कस्ति प्रमाणम् ६
ईदृशं दत्तवान्, यथा,

किं वसु मानवो यत् स नित्यं संसर्यते लया ।

किं वा मानवसन्नानो यत् स आलोच्यते लया ।

दिव्यदूतगणेभ्यः स किञ्चिन् न्यूनः कृतस्त्वया । ७

तज्जागौरवरूपेण किरीटेन विभृषितः ।

स्फृष्टं यत् ते कराभ्यां स तप्रभुत्वे नियोजितः ।

चरणाधश्च तस्यैव लया सर्वं वशीकृतं ॥ ८

तेन सर्वं यस्य वशीकृतं तस्यावशीभृतं किमपि नावशेषितं किञ्च-
भुनापि वयं सर्वाणि तस्य वशीभृतानि न पश्यामः । तथापि ९
दिव्यदूतगणेभ्यो यः किञ्चिन् न्यूनीकृतोऽभवत् तं यीशुं स्फृत्यु-
भोगहेतोऽस्तेजागौरवरूपेण किरीटेन विभृषितं पश्यामः, यत
ईश्वरस्यानुग्रहात् स सर्वेषां कृति स्फृत्युम् अखदत । अपरत्थ १०
यस्मै येन च क्षेत्रं वसु स्फृष्टं विद्यते बज्जसन्नानानां विभवा-
यानयनकाले तेषां परिचाणायपरस्य दुःखभोगेन सिद्धीकरणमपि
तस्योपयुक्तम् अभवत् । यतः पावकः पूयमानात्मा सर्वं एकस्मा- ११
देवोत्यन्ना भवति, इति हेतोः स तान् भाद्रौन् वदितुं न
ज्ञाते । तेन स उक्तवान्, यथा, १२

द्योतयिष्याभि ते नाम भावृणां मध्यतो मम ।

परन्तु समिते मर्थे करिष्ये ते प्रशंसनं ॥

१३ पुनरपि, यथा, तस्मिन् विश्वस्य स्थाताहं

पुनरपि, यथा,

पश्याइम् अपत्यानि च दत्तानि महाम् ईश्वरात् ।

१४ तेषाम् अपत्यानां रुधिरपल्लविशिष्टलात् सोऽपि तदत् तदि-

शिष्टोऽभृत् तस्याभिप्रायोऽयं यत् स मृत्युबलाधिकारिणं शैतानं

१५ मृत्युना बलदीनं कुर्यात् ये च मृत्युभयाद् यावज्जीवनं दास-

१६ लस्य निन्ना आसन् तान् उद्घारयेत् । स दूतानाम् उपकारी न

१७ भवति किञ्चित्त्राहामस्य वंशस्यैवोपकारी भवति । अतो हेतोः

स यथा कृपावान् प्रजानां पापशोधनार्थम् ईश्वरोद्देश्विषये

विश्वासो महायाजको भवेत् तदर्थे सर्वविषये स्वभावृणां सदृशो-

१८ भवनं तस्योचितम् आसीत् । यतः स स्यं परीक्षां गता यं

दुःखभोगम् अवगतस्तेन परीक्षाक्रान्तान् उपकर्तुं शक्नोति ।

३ तृतीयोऽध्यायः ।

१ मोर्गेस् खोष्य अेष्टत्वं ० इक्षवायक्षीयलोकदण्डात् तस्मिन्विश्वासिकोक्तानाम्
अधिकदण्डनीयत्वम् ।

२ हे स्वर्गीयस्याङ्कानस्य सहभागिनः पवित्रभातरः, अस्माकं

३ धर्मप्रतिज्ञाया दूतो महायाजकस्य यो यीशुस्तम् आलोचध्वं । मोर्गि

४ यदत् तस्य सर्वपरिवारंमध्ये विश्वास्य आसीत्, तदद् अयमपि

५ स्वनियोजकस्य सुमीपे विश्वासो भवति । परिवाराच्च यदत् तदै-

स्यापयितुरधिकं गौरवं भवति तदत् मोर्गेरयं बङ्गतरगौरवस्य

६ योग्यो भवति । एकैकस्य निर्विश्वनस्य परिज्ञनानां स्यापयिता कश्चिद्

७ विद्यते यस्य सर्वस्यापयिती स ईश्वर एव ८ मीर्गिश्व वक्ष्यमाणानां

साक्षी भृत्य इव भस्य क्षम्यपरिजनमध्ये विश्वासोऽभद्रत् किञ्चु
खीष्टस्तस्य परिजनानामध्यक्ष इव । वयं तु यदि विश्वाससोऽसाहं ए
साधनस्य शेषं यावद् धारयामस्तर्हि तस्य परिजना भवामः ।

अतो हेतोः पवित्रेणात्मना थद्वत् कथितं, तद्वत् ॥ १

अथ यूयं कथां तस्य यदि संश्रोतुमिक्ष्य । २

तर्हि पुरा परीचाया दिने प्राक्करमध्यतः । ३

मदाङ्गानियहस्याने युग्माभिस्तु कृतं यथा । ४

तथा मा कुरुतेदार्थो कठिनानि मनांसि वः । ५

युग्माकं पितरस्तत्र मत्परीक्षाम् अकुर्यत । ६

कुर्वद्भ्नि र्मेऽनुसन्धानं तैरदृश्यन्त मस्तिष्याः । ७

चत्वारिंशत्समां यावत् कुद्धाहन्तु तदन्वये । ८

अवादिषम् इमे लोका भ्रान्तान्तःकरणाः सदा । ९

मामकीनानि वर्त्मानि परिजानन्ति नो इमे । १०

इति हेतोरहं कोपात् शपथं कृतवान् इमं । ११

प्रवेद्यते जनैरेतै न विश्रामस्यालं भम ॥

हे भातरः सावधाना भवत, अमरेश्वरात् निर्वर्त्तको योऽवि- १२

शासस्तद्युक्तं दुष्टान्तःकरणं युग्माकं कस्यापि न भवतु । किञ्चु १३

यावद् अद्यनामा समयो विद्यते तावद् युग्मन्मध्ये कोऽपि पापस्य

वस्त्रमया यत् कठोरीकृतो न भवेत् तदूर्ध्यं प्रतिदिनं परस्परम्

उपदिशत । अतो वयं खीष्टस्तांश्चिनो जाताः किञ्चु प्रथमविश्वा- १४

संख्य दृढवम् अग्नाभिः शेषं यावद् असेषं धारयितव्यं । अथ १५

यूयं कथां तस्य यदि संश्रोतुमिक्ष्य, तर्द्धाङ्गालङ्गास्ताने युग्मा-

भिस्तु कृतं यथा, तथा मा कुरुतेदार्थो कठिनानि मनांसि व इति १६

तेन यदुक्तं, तदनुसाराद् ये श्रुता तस्य कथां न वृष्टौतवक्त्वा

१७ के? किं मोशिना' मिसरदेशाद् आगताः सर्वे, लोका नहि? केभ्यो वा स चत्वारिंशद्वर्षाणि यावद् अकुध्यत्? पापं कुर्वतां
 १८ येषां कुण्ठाः प्रांन्तरे उपतन् किं तेभ्यो नहि? प्रवेक्ष्यते जनैरेतै
 न विश्रामस्यां समेति शपथः केषां विरह्दं तेनाकारि? किम्
 १९ अविश्वासिनां विरह्दं नहि? अतस्ते तत् स्थानं प्रवेष्टुम् अवि-
 श्वासात् माशक्तुवन् इति वयं वीचामः ।

४ चतुर्थोऽध्यायः ।

१ विश्वासेन विश्रामप्राप्तिः ११ ईश्वरस्य वाहस्य गतिः १४ ज्ञानेश्वरसमीप-
 गमनम् ।

१ अपरं तदिश्रामप्राप्तेः प्रतिज्ञा यदि तिष्ठति तर्हसाकं कश्चित्
 चेत् तस्याः फलेन वस्त्रितो भवेत् वर्यम् एतस्माद् विभीमः ।
 २ यतो इस्माकं समीपे यदृत् तदृत् तेषां समीपेऽपि सुसंवादः
 प्रचारितो अभवत् किन्तु तैः श्रुतं वाक्यं तान् प्रति निष्पलम्
 ३ अभवत्, यतस्ते ओतारो विश्वासेन साहृदं तत्त्वामिश्रयन् । तद्
 विश्रामस्यानं विश्वासिभिरसामिः प्रविश्यते यतस्तेनोक्तं, अहं
 केषापात् शपथं कृतवान् इमं, प्रवेक्ष्यते जनैरेतै न विश्रामस्यां
 मम । किन्तु तस्य कर्माणि जगतः स्थितिकालात् समाप्तानि
 ४ सन्ति । यतः कस्मिंश्चित् स्थाने सप्तमं दिनमधि तेनेदम् उक्तं,
 यथा, ईश्वरः सप्तमे दिने स्थानतेभ्यः सर्वकर्मभ्यो विश्राम ।
 ५ किन्त्वेतस्मिन् स्थाने पुनर्स्तेनोक्तते, यथा, प्रवेक्ष्यते जनैरेतै न
 ६ विश्रामस्यां मम । फलतस्तत् स्थानं कैश्चिं प्रवेष्ट्य तेषां किन्तु ये
 ७ पुरा सुसंवादं श्रुतवन्त्वात्स्विश्रामात् तत्र प्रविष्टम्, इति हेतोः
 ८ पुश्परेत्यनामकं दिनं अनिरुद्ध दीर्घकाले गतेऽपि पूर्वोक्तां वाचं

दायूदा कथ्यति, थथा, 'अद्य यूयं कथां तस्य अदि' संओतु-
मिष्क्षय, तर्हि मा, कुरुतेदानीं कठिनानि मनांसि वः । अपरं ८
यिहेशूयो अदि तान् विश्रामयिष्यत् तर्हि ततः परम् अपरस्य
दिनस्य वाग् ईश्वरेण नाकथयिष्यत । अत ईश्वरस्य 'प्रजाभिः ९
कर्तव्य एको विश्रामस्तिष्ठति । अपरम् ईश्वरो यदत् स्वकृत- १०
कर्मभ्यो विश्राम तदत् तस्य विश्रामस्यानं प्रविष्टो जनोऽपि ।
स्वकृतकर्मभ्यो विश्राम्यति । अतो वयं तद् विश्रामस्यानं प्रवेष्टु ११
यतामहै, तदविश्रामेदाहरणेन कोऽपि न पततु ।

ईश्वरस्य वादोऽमरः प्रभावविशिष्टश्च सर्वस्माद् दिधारखङ्गादिः १२
तीक्ष्णः, अपरं प्राणात्मनो यन्मिमज्जयोश्च परिभेदाय विच्छेदकारी
मनसश्च सङ्कल्पानाम् अभिप्रेतानां विचारकः । अपरं यस्य १३
समीपे स्त्रीया स्त्रीया कथास्माभिः कथयितव्या तस्याग्रेचरः कोऽपि
प्राणी नास्ति तस्य हृष्टौ सर्वसेवानावृतं प्रकाशितस्मास्ते ।

अपरं य उच्चतमं स्वर्गं प्रविष्ट एतादृशं एको व्यक्तिरर्थत १४
ईश्वरस्य पुंचो यीश्वरस्माकं महायाजकोऽस्ति, अतो हेतो वर्यं
धर्मप्रतिज्ञां दृढम् आलम्बामहै । अस्माकं यो महायाजकोऽस्ति १५
योऽस्माकं दुःखै दुःखितो भवितुम् अशक्तो नहि किञ्चु पापं
विना सर्वविषये वयमिव परीचितः । अतएव कूपां यहीतुं प्रयो- १६
जनीयोपकारार्थम् अनुग्रहं प्राप्नुश्च वयम् उत्थाकेनात्प्रहसिष्वा-
सनस्य समीपं यामः ।

५ पञ्चमोऽध्यायः ।

१ जौष्यस्य महायाजकत्वं ४ परमेश्वरेण तस्य महायाजकत्वपदे नियुक्तत्वं ११ इति-
जोऽकानाम् अज्ञानव्यक्तारणाद् भवेत्प्रवृत्त । ०

यः क्रस्यित् महायाजके भवति सः मानवानां मध्यात् १

नीतः पन् मानवानां कृत ईश्वरोद्देश्यविषयेऽर्थत् उपहाराणां
२ पापार्थकवलीनास्त्र दान नियुज्यते । स चाज्ञानां भान्नानास्त्र
लोकानां दुःखेन् दुःखी भवितुं शक्नोति, यतो हेतोः स
३ स्वयमपि दौर्बल्यवेषितो भवति । एतसात् कारणाच्च यदत्
लोकानां कृते तद्दृश्य आत्मकृतेऽपि पापार्थकवलिदानं तेन
४ कर्त्तव्यं ।

५ स दोषपदः स्वेच्छातः केनापि न गृह्णते किन्तु हारेण
५ इव य ईश्वरेणाह्वयते तेनैव गृह्णते । एवम्यकारेण स्वीष्टोऽपि
महायाजकत्वं यहीतुं स्वीयगौरवं स्वयं न कृतवान्, किन्तु मदी-
यतनयोऽसि लम् अद्यैव जनितो मर्येति वाचं यस्तुं भाषितवान्
६ स एव तस्य गौरवं कृतवान् । तद्दृश्य अन्युगीतेऽपीदमुक्तं, वा मल्की-
७ षेषकः श्रेष्ठां धाजकेऽसि सदातनः । स च देहवासकाले बज्ज-
क्रान्दनेनाश्रुपातेन च मृत्युत उद्धरणे समर्थस्य पितुः समीपे पुनः
पुनर्विनतिं प्रार्थनास्त्र कृत्वा तत्फलरूपिणीं शङ्कातो रक्षां प्राप्य
८ च यद्यपि पुत्रोऽभवत् तथापि धैरक्षित्यत तैराज्ञायह्येणम् अशि-
९ चत । इत्यं सिद्धीभूय निजाज्ञायाद्विणां सर्वेषाम् अनन्तपरि-
१० चाणस्य कारणस्त्रूपोऽभवत् । तसात् स मल्कीषेषकः श्रेष्ठी-
भुक्तो महायाजक ईश्वरेणाख्यातः ।

११ तमस्त्वार्कं बज्जकथाः कथयितव्याः किन्तु ताः सम्भक्तैर्युशाभि-

१२ दुर्गम्याः । यतो यूयं यद्यपि समयस्य दीघ्वलात् शिरका भवि-
तुम् अशक्यत् तथापीश्वरस्य वाक्यानां या प्रथमा वर्णमाला तम्भिर्धि-
शिवाप्राप्ति, युशाकं पुनरावश्यका भवति, तथा कठिनद्रव्ये नहि किन्तु
१३ दुग्धे युशाकं प्रयोजनम् श्रीस्ते । योऽदुग्धपात्री स शिशुरेवेतिकार-
१४ णात् धर्मवाक्ये ततृपरा नास्ति । किन्तु सदस्तिवारे येषां

चेतांसि व्यवहारेण शिक्षितानि तादृशानां सिद्धुलोकानां कठोर-
द्वयेषु प्रयोजनमस्ति ।

६ षष्ठोऽध्यायः ।

१ भद्रेष्विकाभ्यासकरणार्थं विषयः ४ भद्रत्यागनिषेधः ८ षष्ठे खिरीभित्तुं
विषयः, भद्रफलं हातुम् ईश्वरस्याङ्गीकारः व्यपद्धत्य ।

वयं मृतिजनकर्मभ्यो भगःपरावर्तनम् ईश्वरे विश्वास्ये १
अवगाहनशिक्षणं स्वत्सोकानाम् उत्थानम् अनन्तकाल- २
स्थायिविषाराजा चैतैः पुनर्भित्तिमूलं न स्थापयन्तः खीष्टविषयकं
प्रथमोपदेशं पश्चात्तात्य विद्धिं यावद् अयस्रा भवाम । ईश्वर- ३
स्थानुमत्या च तद् अस्माभिः कारिष्यते ।

य एकश्वालो दीप्तिमया भूत्वा स्वर्गीयवररसम् अपस्थितिवन्तः ४
विविच्छात्प्राप्नोऽशिनो जाता ईश्वरस्य सुवाक्यं भाविकालस्य शक्ति- ५
स्वास्थितिवन्तस्य ते भ्रष्टा यदि स्वमनोभिरीश्वरस्य पुच्चं पुनः ६
कुरु त्रिलिं लक्ष्यास्यदं कुर्वते च तर्हि भगःपरावर्तनाय पुनस्तान्
नवीनीकर्तुं कोऽपि न शक्नोति । यतो या भूमिः स्वोपरि भूयः ७
पतितं इष्टिं पिवती तत्प्रसाधिकांरिणां निमित्तम् इष्टानि श्राका-
दीन्युत्पादयति सा ईश्वराद् आश्रितं प्राप्नोति । किञ्चु या भूमि ८
र्माच्छुरकण्टकवृच्छान् उत्पदयति सा न पात्रा आपार्हा च शेषे
तस्मा दाहेता भविष्यति ।

‘हे प्रियतमाः, यद्यपि वयम् एतादृशं दाक्षं भाष्महे ९
तथापि यद्यं तत उत्तमाः परिचाणपथस्य पथिकोऽभ्यास्ति रति
विश्वासमः । यतो युस्माभिः प्रविष्टलोकानां च उपकारो ऽकारि १०
लिथते च तेनेश्वरस्य, जापे प्रकाशितं प्रेम अमृष्ट विष्णुर्म

११ ईश्वरोऽन्यायकारी न भवति । अपरं थुशाकम्, एकैको जनो
यत् प्रत्याशापूरणार्थं ग्रेवं यावत् तसेव, यदं प्रकाशयेदित्यम्
१२ इच्छामि । अतः ग्रिघ्निला न भवति किञ्चु ये विश्वासेन
सहिष्णुतया च प्रतिज्ञानां फलाधिकारिणो जातास्तेषाम् अनु-
१३ गमिनो भवति । ईश्वरो यदा अब्राहामाय प्रत्यजानात् तदा
अष्टस्य कस्यायपरस्य नान्ना शपथं कर्तुं नाशकोत्, अतो
१४ हेतोः स्वनान्ना शपथं कृत्वा तेनोक्तं यथा, सत्यम् अहं ताम्
१५ आश्रिष्यं गदिव्यामि तवाम्ययं बद्धयिष्यामि च । अनेन प्रकारेण
१६ स सहिष्णुतां विधाय तस्याः प्रत्याशायाः फलं सञ्चवान् । अथ
मानवाः श्रेष्ठस्य कस्यचित् नान्ना शपन्ने, शपथश्च प्रमाणार्थं तेषां
१७ सर्वविवादाल्लोको भवति । इत्यस्मिन् ईश्वरः प्रतिज्ञायाः फलाधि-
कारिणः स्त्रीयमन्वणाया असोधतां बाड्डतो दर्शयितुमिच्छन्
१८ शपथेन स्वप्रतिज्ञां स्थिरीकृतवान् । अतएव यस्मिन् अनृतकथनम्
ईश्वरस्य न साध्यं तादृशेनाचलेन विषयद्वयेन सञ्चुस्तस्यरक्षाम्यस्य
१९ प्राप्तये पलायितानाम् असाकं सुदृढा साम्बूगा जायते । सा
प्रत्याशास्माकं मनोनौकाया अचलो लङ्घरो भृत्वा विच्छेदक-
२० वस्त्रसाभ्यन्तरं प्रविष्टा । तचैवास्माकम् अयमरो यीजुः प्रविश्च
मस्तीषेदकः श्रेष्ठां नित्यस्थायी याजकोऽभवत् ।

७ सप्तमोऽथायः ।

- १ सप्तकीषेदक०८८ श्लीष्टस्य मत्तायाजकत्वं ११ चारोषादिसप्तव्याजकेऽस्तु य
केऽप्यनुष्टुप् ।
- १ आलमस्य राजा सर्वींपरिस्थितेऽस्त्रस्य याजकस्य सन् यो नृप-
तीनां मारणात् ग्रल्लाणितम् अग्न्याशेमं श्लीकात्तात्याग्निषं गदित-

वान् यस्मै चात्राहामः सर्वद्रव्याणां दशमांशं दत्तवान् स. मल्की- १
 षेदक् खनाक्षोऽर्थेन प्रथमतेरा धर्मराजः पश्चात् शासमस्य राजा-
 र्थतः आनिरजो भवति । अपरं तस्य पिता माता वंशस्य २
 निर्णय आयुष आरभो जीवनस्य ग्रेषश्चेतेषाम् अभावो भवति,
 इत्यं स ईश्वरपुत्रस्य सदृशीकृतः, स लनन्तकालं यावद् याजक-
 क्षिष्ठति । अतएवामाकं पूर्वपुरुष अत्राहामो यस्मै लुठितद्रव्याणां ४
 दशमांशं दत्तवान् स कीदृक् महान् तद् आलोचयत । याज- ५
 कलप्राप्ता लेवे: सन्ताना व्यवस्थानुसारेण लोकेभ्योऽर्थत अत्राहा-
 मात् जातेभ्यः स्त्रीयभ्रातभ्यो दशमांशग्रहणस्यादेषां लभ्वन्तः ।
 किन्चस्मै यद्यपि तेषां वंशात् नोत्पन्नस्याप्यत्राहामाद् दशमांशं ६
 गृहीतवान् प्रतिज्ञानाम् अधिकारिणम् आर्शिं गदितवांशं । अपरं ७
 यः श्रेयान् स कुद्रतरायाशिषं ददातीत्यत्र केऽपि सन्देहो
 नास्ति । अपरम् इदानीं ये दशमांशं गृहन्ति ते मृत्योरधीना ८
 मानवाः किन्तु तदानीं यो गृहीतवान् स जीवतीतिप्रमाणप्राप्तः ।
 अपरं दशमांशग्राही लेविरप्यत्राहामदारा दशमांशं दत्तवान् एत- ९
 दपि कथयितुं शक्यते । यतो यदा मल्कीषेदक् तस्य पितरं १०
 साक्षात् कृतवान् तदानीं स लेविः पितुरुरस्यासीत् ।

अपरं यस्य सम्बन्धे लोका व्यवस्थां लभ्वन्तस्नेन लेवीययाजक- ११
 वर्गेण यदि सिद्धिः, समभविष्यत् तर्हि ह्यरोणस्य श्रेष्ठा मध्याद्
 याजकं न निरूप्येश्वरेण मल्कीषेदकः श्रेष्ठो मध्याद् अपरस्यैकस्य
 याजकस्योत्यापनं कुत आवश्यकम् अभुविष्यत्? यतो याजक- १२
 वर्गस्य विनिमयेन सुतरां व्यवस्थाया अपि विनिमयौ जायते ।
 अपरस्य तद् वाक्य यस्मैद्देशं शोऽपरेण वंशेन संयुक्तोऽस्ति तस्य १३
 वंशस्य च केऽपि कदापि वेद्याः कर्त्त न कृतवान् । वस्तुतस्य च १४

वंशमधि मोग्नि र्घजकवस्तैकां कथासूपि न कथितवान् तस्मिन्
 १५ विज्ञदावंशेऽसाकं प्रभु जन्म गृहीतवान् इति सुस्पष्टं । तस्य स्पष्ट-
 तरम् अपरं प्रभाणमिदं यत् मल्कीषेदकः सांदृश्यवतापरेण तादृ-
 १६ शेन याज्ञकेनोदेतंयं, यस्य निरूपणं शरीरमन्मध्यीयविधियुक्त्या
 १७ व्यवस्थया न भवति किन्त्वन्यजीवनयुक्त्या शक्त्या भवति । यत
 ईश्वर इदं साक्ष्यं दत्तवान्, यथा, लं मल्कीषेदकः श्रेष्ठां याजको
 १८ उसि सदातनेः । अनेनाग्रवर्त्तिनो विधे दुर्ब्धलताया निष्फल-
 तायाश्च हेतोरर्थतो व्यवस्थया किमपि सिद्धं न जातमितिहेतो-
 १९ स्तस्य लोपो भवति । यद्या च वयम् ईश्वरस्य निकटवर्त्तिनो
 भवाम एतादृशी श्रेष्ठप्रत्याशा संस्थाप्यते ।

२० अपरं यीशुः शपथं विना न नियुक्तसामादपि स श्रेष्ठनि-
 २१ यमस्य मध्यस्यो जातः । यतस्ते शपथं विना याजका जाताः
 २२ किन्त्वसौ शपथेन जातः यतः स इदमुक्तः, यथा,
 परमेश्वर इदं श्रेपे न च तस्मान्विवर्त्यते ।

लं मल्कीषेदकः श्रेष्ठां याजकोऽसि सदातनः ।

२३ ते च बहवो याजका अभवन् यतस्ते मृत्युना नित्यस्यायितात्
 २४ निवारिताः, किन्त्वसावनन्तकालं यावत् तिष्ठति तस्मात् तस्य
 २५ याजकलं न परिवर्त्तनीयं । तती हेतो च मानवास्तेनेश्वरस्य
 सन्निधिं गच्छन्ति ताम् स शेषं यावत् परिचातुं शक्नोति यत-
 २६ स्तेषां हते प्रार्थनां शर्तुं स ब्रह्मतं जीवति । अपरम् असाकं
 तादृशमहायाजकस्य प्रयोजनमासीद् यः पवित्रोऽहिंसको द्वि-
 २७ ऋक्लङ्कः पापिभ्यो भिन्नः स्वर्गादप्युच्चीकृतस्य स्थात् । अपरं महा-
 याजकानां यथा तथा तस्य प्रतिदिनं प्रथमं स्वपापानां हते ततः
 परं लोकानां पापानां हते बलिदानं ग्राहयोजनं नास्ति एत

आत्मविलिदानं कुलै तद् एकहत्येन सम्यादितं । यतो यत्- १८
स्थाय ये महायाजका निरूपयने ते दौर्बल्ययुक्ता मानवाः किञ्चु
श्वस्यातः परं शपथ्यतेन वाक्येन यो महायाजको निरपितः
यो उन्मत्तकालार्थं सिद्धः पुच एव ।

८ अष्टमोऽध्यायः ।

जीवस्य महायाजकलपदेन चारोणस्य महायाजकलपस्य सोपः सुर्वादस्य
जबोनियमेन पुरासनियमस्य सोपस्य ।

कथमानानां वाक्यानां सारोऽयम् अस्माकम् एतादृशं एको १
महायाजकोऽस्ति यः सर्वे महामहिषः सिंहसनस्य दक्षिणपार्श्वे
समुपविष्टवान् यत्त दूष्यं न मनुजैः किञ्चीश्वरेण स्यापित तस्य २
सत्यदूष्यस्य पवित्रवस्त्रनाभ्यु चेवकः स भवति । यत एकैको महा- ३
याजको नैवेद्यानां बलीनाम्ब दाने नियुज्यते, अतो हेतोरेत-
स्यापि किञ्चिद् उत्सर्जनीयं विद्यत इत्यावश्यकं । किञ्च स यदि ४
पृथिव्याम्, अस्यास्यत् तर्हि याजको नाभविष्यत्, यतो ये व्यव-
स्थानुसारात् नैवेद्यानि ददयेतादृशा याजका विद्यन्ते । ते तु ५
खर्गीयवस्त्रनां दृष्टान्तेन छायया च चेवामनुतिष्ठन्ति यतो मौख्यो
दूष्यं साधयितुम् उद्यते सतीश्वरसदेव तमादिष्टवान् फलतः स ६
तमुकवान्, यथा, अवधेहि गिरौ त्वां यद्यन्तिर्गम्नं दर्शितं तद्वत्
सर्वाणि त्वया क्रियन्तां । किञ्चिदानीम् अपौ तस्मात् शेषं चेवक- ७
पदं प्राप्तवान् यतः स शेषप्रतिज्ञाभिः स्यापितस्य श्रेष्ठनियमस्य
मर्यादाभवत् । स प्रथमो नियमो यदि निर्दृष्टोऽभविष्यत् ८
तर्हि द्वितीयस्य नियमस्य किमपि प्रयोजनं नाभविष्यत् । किञ्चु
स दोषमारेपथन् सेभ्यः कुर्याति, यथा, ‘परमेश्वर इदं भाष्वते

पश्य यस्मिन् समयेऽहम् इस्तायेलवंशेन यिङ्गदावंशेन च सार्दुम
एकं नवीनं नियमं स्थिरीकरिष्याम्येताहृशः समय आयाति ।
६ परमेश्वरोऽपरमपि कथयति तेषां पूर्वपुरुषाणां मिसरदेशाद्
आनन्दनार्थं यस्मिन् दिनेऽहं तेषां करं धृत्वा तैः सह नियमं
स्थिरीकृतवान् तद्दिनस्य नियमानुसारेण नहि यतस्मै मम नियमे
७ खड्डितेऽहं तान् प्रति चिन्तां नाकरवं । किन्तु परमेश्वरः कथ-
यति तद्दिनांत् परमहं इस्तायेलवंशोयैः सार्दुम् इमं नियमं
स्थिरीकरिष्यामि॑ तेषां चित्ते मम विधीन् स्यापयिष्यामि तेषां
हृतपत्रे च तान् लेखिष्यामि, अपरमहं तेषाम् ईश्वरो भविष्यामि
८ ते च मम लोका भविष्यन्ति । अपरं तं परमेश्वरं जानीहोति-
वाक्येन तेषामेकैको जनः खं खं समीपवासिनं भ्रातरञ्च पुन
र्न शिर्षिष्यति यत आचुद्रात् महान्तं यावत् सर्वे मां ज्ञात्यन्ति ।
९ यतो हेतारहं तेषाम् अधर्मान् क्षमिष्ये तेषां पापान्यपराधांञ्च
१० पुनः कदापि न स्मरिष्यामि ।' अनेन तं नियमं मूलमं गदित्वा
स प्रथमं नियमं पुरातनीकृतवान्; यच्च पुरातनं जीर्णञ्च जातं
तस्य लोपो निकटो उभवत् ।

६ नवमोऽथायः ।

१ अवस्थाय वलिदामादिकथनं ११०तेभ्यः सर्वेभ्यः खौष्टीयवलिदामस्य चेष्टत्वम् ।
२ प्रथमो नियमं आराधनाया विविधरीतिभिरैऽिकपवि-
३ चखानेन च विशिष्टं आवीत् । यतो दूष्यमेकं निरमीयत तु च
प्रथमकोष्ठस्य नामं परिच्छामभिष्यामात् तं च दीपदृष्टो भोज-
४ जायस्मं दर्शनीयपूपानां श्रूती चासीत् । तत्पश्चाद् द्वितीयतया-
५ सिंरक्षणिष्या अभ्यन्तरे, उतिपविच्छामन्मितिर्तामकं कोष्ठमसीत्;

तच च सुवर्णमयो धूपाधाइः परितः सुवर्णमण्डिता नियममञ्जुषा ८
 चासीत् तन्मध्ये मान्नायाः सुवर्णघटो हारोणस्य मञ्चरितदण्ड-
 स्त्रिचितौ नियमप्रस्तरौ, तदुपरि च कहस्तासने १० द्वायाकारिणौ ५
 तेजोमयौ किरवावास्ताम्, एतेषां विश्वेषठन्नान्तकथनाय नायं
 समयः । एतेष्वीदृक् निर्मितेषु याजका ईश्वरसेवाम् अनुतिष्ठन्तो ६
 दूष्यस्य प्रथमकोष्ठं नित्यं प्रविशन्ति । किन्तु द्वितीयं कोष्ठं प्रात- ७
 वर्षम् एककृत एकाकिना महायाजकेन प्रविशते ११ किञ्चात्म-
 निर्मितं लोकानाम् अशानकृतपापानाम् निर्मितम् उत्सर्जनीयं
 दृधिरम् अनादाय तेन न प्रविशते । इत्यनेन पवित्रं आत्मा ८
 यत् ज्ञापयति तदिदं तत् प्रथमं दूष्यं यावत् तिष्ठति तावत्
 महापविच्छानगामी पर्या अप्रकाशितस्तिष्ठति । तच दूष्यं वर्त्त- ९
 मानसमयस्य दृष्टान्तः, यतो हेतोः साम्प्रतं संशोधनकालं यावद्
 अस्त्रिकृष्णितं तदनुसारात् सेवाकारिणो मानसिकसिद्धिकरणेऽसम-
 र्थाभिः केवलं खाद्यपेतेषु विविधावगाहनेषु च शारीरिकरीतिभि १०
 धुक्कानि नैषेषानि बलिदानानि च भवन्ति ।

अपरं भाविमञ्जुलानां महायाजकः खीष्ट उपस्थायाहस्त- ११
 निर्मितेनार्थत एतस्यै वर्षहिर्वृत्तेन श्रेष्ठेन सिद्धेन च दूष्येण गता
 छागानां गोवत्सानां वा दृधिरम् १२ अनादाय स्त्रीयस्त्रियरम् आदा-
 यैककृत एव महोपविच्छानं प्रविश्यानन्तकालिकां सुक्रिं प्राप्न-
 वान् । यष्ठागानां दृधिरेण गवीभस्त्रनः प्रेतेषेण च यद्यगुच्छि- १३
 लेक्ष्माः शारीरिकशुचित्वाय पूर्यन्ते, तर्हि किं मन्यत्वे यः सदा- १४
 तनेनात्मना निष्कर्लङ्घवलिमिव स्वसेवेश्वराय दत्तवान् तस्य खीष्टस्य
 दृधिरेण युधाकं मनोस्यमरेश्वरस्य सेवायै किं स्वत्युजनकेभ्यः
 कर्मभ्यो न पवित्रीकारिष्यन्ते? स नूतनगियमस्य मध्यस्थोऽभवत् १५

तस्माभिप्रायोऽयं यत् प्रथमनियमलङ्घनरूपणपेभ्यो मृत्युना सुकौ
जातायाम् आहृतलोका अनन्तकालीयदायांश्च प्रतिज्ञापलं लभे-
१६ रन् । यत्र नियमो भवति तत्र नियमसाधकस्य बले मृत्युना
१७ भवितव्यं । यतोऽहतेन बलिना नियमः स्थिरभवति किन्तु
नियमसाधको बलि यावत् जीवति तावत् नियमो निरर्थक-
१८ लिष्टति । तस्मात् स पूर्वनियमोऽपि रुधिरपातं विना न
१९ साधितः । फलतः सर्वलोकान् प्रतिं व्यवस्थानुसारेण सर्वा आज्ञा
कथयित्वा भोग्यि र्जलेन सिन्दूरवर्णलोकान् एषोवष्टणेन च सार्द्धं
गोवत्सानां छागनाञ्च रुधिरं गृहीत्वा यत्ये सर्वलोकेषु च प्रक्षिय
२० बभाषे, युश्मान् अधीश्वरो यं नियमं निरूपितवान् तस्य रुधिर-
२१ मेतत् । तदत् स दूष्योऽपि सेवार्थकेषु सर्वपात्रेषु च रुधिरं
२२ प्रक्षिप्तवान् । अपरं व्यवस्थानुसारेण ग्रीयशः सर्वाणि रुधिरेण
२३ परिक्रियन्ते रुधिरपातं विना पापमोक्षनं न भवति च । अपरं
यानि स्वर्गीयवस्तुनां दृष्टान्तास्त्वेषाम् एतैः पावनम् आवश्यकम्
आसीत् किन्तु साक्षात् स्वर्गीयवस्तुनाम् एतेभ्यः श्रेष्ठै बलिदानैः
२४ पावनमावश्यकं । यतः ख्रीष्टः सत्यपवित्रस्थानस्य दृष्टान्तरूपं इत्स-
हतं पवित्रस्थानं न प्रविष्टवान् किन्त्वस्मन्निमित्तम् इदानीम् ईश्व-
२५ रस्य साक्षाद् उपस्थातुं स्वर्गमीव प्रविष्टः । यथा च महायाजकः
प्रतिवर्षं परश्चोणितमादाय महापवित्रस्थानं प्रविशति तथा ख्रीष्टेन
२६ पुणः पुबरात्मात्मर्गेण न कर्त्तव्यः, कर्त्तव्ये सति जगतः स्मृष्टिकाल-
मारभ्य बहुवारं तस्य मृत्युभोग आवश्यकोऽभवत्; किन्त्वदानीं
२७ स् आत्मोत्तर्गणं पापनाशार्थम् एकलक्ष्मो जंगतः शेषकाले प्रच-
काशे । अपरं यथा मृत्युष्यैकहत्यो मरणं तत् पश्चाद् विचारे
२८ निरूपितोऽस्मि, तदत् ख्रीष्टोऽपि बहुनां पापवहनार्थं बलिरूपे-

ऐकश्वल उत्सुर्जे, अपरं, द्वितीयवारं पापाद् भिन्नः मन् ये तं
प्रतीक्षन्ते तेषां परिचाणार्थं दर्शनं दास्यति ।

१० दशमोऽध्यायः ।

१ अवस्थानुयायिवलिदानेन सर्वथा पापमोचनाभावः ५ खीष्टस्य वलिदानेन
सर्वथा पापमोचनं ११ तस्य वलिदानस्यैकलं समूर्णलब्धं १६ तेन तदौयकोक्ता-
नामकोक्ताभः १९ धर्मार्थागमिषेषः २१ धर्मार्थं दुर्भोगसहनप्रशंसा च ।

अवस्था भविष्यन्तङ्गलानां क्वायाखरूपा न च वस्तुनां मूर्ति- १
खरूपा ततो हेतो नित्यं दीयमानैरेकविधै वार्षिकवलिभिः शरणा-
गतलोकान् मिद्वान् कर्तुं कदापि न शक्नोति । यद्यशक्त्यत् तर्हि २
तेषां बलीनां दानं किं न न्यवर्त्तिष्यत ? यतः सेवाकारिष्वेकक्षतः
पवित्रीभूतेषु तेषां कोऽपि पापबोधः पुन नाभविष्यत् । किन्तु तै ३
र्वलिदानैः प्रतिवस्तुरं पापानां स्मारणं जायते । यतो वृषाणां ४
क्वागानां वा रुधिरेण पापमोचनं न सम्भवति ।

एतत्कारणात् खीष्टेन जगत् प्रविशेदम् उच्यते, यथा, ५

नेत्वा बलिं न नैवेद्यं देहो मे निर्क्षितस्यथा ।

न च लं बलिभि र्हव्यै पापन्नै वा प्रतुष्यसि । ६

अवादिषं तदैवाहं पश्य कुर्वे समागमं ।०

धर्मगम्यस्य सर्गं मे विद्यते लिखिता कथा ।

ईश्वरं मनोऽभिलाषस्ते मया ब्रह्मूर्धिष्यते ।

इत्थस्मिन् प्रथमतो येषां दानं अवस्थानुसाराद् भवति तात्पर्य- ८
तेनेदमुक्तं यथा, वलिनैवेद्यह्यानि पापन्नश्चोपचारकं नेमानि
वाञ्छसि लं हि न चेतेषु प्रतुष्यसीति । ततः परं तेनोक्तं ९
यथा, पश्च मनोऽभिलाषाऽते कर्तुं कुर्वे समागमं; द्वितीयम्

१० एतद् वाक्यं स्थिरीकर्तुं स प्रथमं सुम्प्ति । तेन मनोऽभिलाषेण च वयं यीशुख्वाइष्यैककलः स्वशरीरोत्सुर्गात् पविचीकृता अभवतः ।

११ अपरम् एकैको याजकः प्रतिदिनम् उपासनां कुर्वन् यैश्वरापानि नाशयितुं कदापि न शक्यन्ते तादृशान् एकरूपान् बलीम् १३ पुनः पुनरुत्सृजन् तिष्ठति । किञ्चिसौ पापनाशकम् एकं बलिं १४ दच्चानन्तकालार्थम् ईश्वरस्य दक्षिण उपविश्य यावत् तस्य शब्द- १५ वस्त्रस्य पादपीठं न भवति तावत् प्रतीक्षमाणस्तिष्ठति । यत एकेन बलिदानेन सोऽनन्तकालार्थं पूर्यमानान् लोकान् साधितवान् ।

१५ एतस्मिन् पवित्र आत्मायस्माकं पञ्चे प्रमाणयति यतो हेतो- १६ स्त्रहिनान् परम् अहं तैः सार्वम् इमं नियमं स्थिरीकरिष्यामीति प्रथमत उक्ता परस्मेयरेणेदं कथितं, त्वेषां चित्ते मम विधीन् स्वापयिष्यामि तेषां मनस्सु च तान् लेखिष्यामि च, अपरस्य १७ तेषां पापान्यपराधांश्च पुनः कदापि न स्मरिष्यामि । किञ्चु यच १८ पापसोचनं भवति तत्र पापार्थकबलिदानं पुन न भवति ।

१९ अतो हे भ्रातरः, यीशो रुधिरेण पवित्रस्यानप्रवेशाया- २० स्माकम् उत्साहे भवति, यतः सोऽस्मदर्थं तिरस्करिष्यार्थतः २१ स्वप्ररीण नवीनं जीवनयुक्तज्ञैकं पन्थानं निर्वितवान्, अपरस्य- २२ श्वरीयपरिवारस्याध्यक्षं एको महायाजकोऽस्माकमनस्ति । अतो हेतो- . रसाभिः सरस्लान्तःकर्षणै दृढविश्वासैः पापबोधात् प्रज्ञालितमनोभिन्निर्विलज्जले ज्ञातश्शरीरैश्चेश्वरम् उपागत्य प्रत्याशायाः प्रतिज्ञा २४ निश्चला धारयितव्या । यतो अस्माम् अङ्गीकृतेवान् स विश्वसनीयः । २५ अपरं प्रेक्षि सक्षियासु चैकैकस्तोत्साहयद्यर्थम् अस्माभिः परस्यरं मन्त्रयितव्यं । अपरं कृतिपयलोकां यथा कुर्वन्ति तथास्माभिः

सभाकरणं न परिव्यक्तं परस्परम् उपदेष्टव्यच्च यतस्तत् महादिनम्
उत्तरोत्तरं निकटवर्त्ति भवतीति युग्माभि दृश्यते ।

सत्यमतस्य ज्ञानप्राप्तेः परं यदि वयं स्वेच्छया पापचारं २६
कुर्मस्त्विं पापानां कृते इन्यत् किमपि बलिदानं नाव्रशिष्यते
किन्तु विचारस्य भयानका प्रतीक्षा रिपुनाशकानलस्य तापश्चा- २७
वशिष्यते । यः कश्चित् सोऽस्मि व्यवस्थाम् अवमन्यते स दयां विना २८
इयोस्तिष्ठणां वा साच्चिणां प्रेमाणेन हन्यते, तस्मात् किं बुध्यत्वे २९
यो जन ईश्वरस्य पुच्छम् अवजानाति येन स पवित्रीकृतो ऽभवत्
तत् नियमस्य रुधिरम् अपवित्रं जानाति, अनुयहकरम् आत्मा-
नम् अपमन्यते स, स किञ्चन्नहाघोरतरदण्डस्य योग्यो भवि-
त्यति? यतः परमेश्वरः कथयति, ३०

दानं फलस्य मत्कर्मा सूचितं प्रददाम्यहं ।

पुनरपि, तदा विचारयिष्यन्ते परेष्वेन निजाः प्रजाः ।

इदं यः कथितवाऽन्तं वयं जानीमः । अमरेश्वरस्य करयोः पतं ३१
महाभयानकं ।

हे भ्रातरः, पूर्वदिनानि स्मरत यतस्तदानों यूयं दीप्तिं प्राय ३२
बङ्गदुर्गतिरूपं संयामं सहमाना. एकतो निन्दाक्लेशैः कौतुकीष्टता ३३
अभवत, अन्यतस्य तद्विगिनां समांशिनो ऽभवत । यूयं सम ३४
बन्धनस्य दुःखेन दुःखिनो ऽभवत; युग्माकम् उत्तमा नित्या स
सम्पत्तिः स्वर्गं विद्यते इति ज्ञात्वा सागर्द्वं सर्वस्तस्यापहरणम् ३५
असहश्रद्धच्च । अतएव महापुरस्कारयुक्तं युग्माकम् उत्पादं न परि-
त्यजत । यतो यूयं येनेश्वरस्येष्वां पांसुयित्वा प्रविज्ञायाः परम ३६
स्वभवं तदर्थं युग्माभि धैर्यावलम्बनं कर्तव्यं । येनागत्वयं स ३७
स्वल्पकालात् परम् धार्मिक्यति न स विलम्बिष्यते । धार्मिको ३८

जनो विश्वासेन जीविष्टति किन्तु यदि निवर्जते तर्हि मम
६८ मनस्तस्मिन् न तोषं याख्यति । किन्तु वयं विनाशजनिकां धर्मात्
निवृत्तिं न कुर्वाणा आत्मनः परिचालाय विश्वासं कुर्वामहे ।

११ एकादशोऽध्यायः ।

- १ विश्वासस्य निर्णयः बङ्गदण्डास्त्रीसातुफलस्य निर्णयः ११ विश्वासेन यद् आश्वर्यकम्बे
दुःखभोगसामवत् तस्य निर्णयस्थ ।
- २ विश्वास आशंसितानां निश्चयः, अदृश्यानां विषयाणां दर्शनं
२ भवति । तेन विश्वासेन प्राप्तो लोकाः प्राप्ताणां प्राप्तवतः ।
३ अपरम् ईश्वरस्य वाक्येन जगन्न्यस्तज्जन्त, दृष्टवस्तुनि च प्रत्यक्ष-
४ वसुभ्यो नोदपद्यन्तैतद् वयं विश्वासेन बुध्यामहे । विश्वासेन
५ हेतुल ईश्वरमुद्दिश्य काविलः श्रेष्ठं बलिदानं कृतवान् तस्माच्चेष्वरेण
६ तस्य दानान्यधि प्रमाणे दत्ते स धार्मिक इत्यस्य प्रमाणं लभ-
७ ५ वान् तेन विश्वासेन च स स्तुतः सन् अद्यापि भाषते । विश्वासेन
८ इनोको यथा स्तुत्युं न पश्येत् तथा लोकान्तरं नीतः, तस्मो-
९ देशस्य केनापि न प्राप्ति यत ईश्वरस्तु लोकान्तरं नीतवान्,
१० तप्रमाणमिदं तस्य लोकान्तरीकरणात् पूर्वं स ईश्वराय रोचित-
११ वान् इति प्रमाणं प्राप्तवाम् । १० किन्तु विश्वासं विना कोऽपीश्वराय
१२ रोचितुं न शक्नोति यत ईश्वरोरेषांस्ति स्वाच्छिलोकेभ्यः पुरस्कारं
१३ ० ददाति चेतिकथायाम् ईश्वरशरणागतै र्विश्वसितव्यं । अपरं तदानीं
१४ चान्यदृश्यान्यासन् तानीश्वरेणादिष्टः सन् नोहो विश्वासेन भूत्वा
१५ स्वपरिजनानां रक्षार्थं पेतां निर्मितवान् तेन च जगज्जनानां
१६ दर्शवान् दर्शितवान् विश्वासात् स्वभस्य धार्मिकत्वस्याधिकारी बभूव
१७ च । विश्वासेनब्राह्मणं आङ्गतः सन् आङ्गं गृहीत्वा यस्य स्वाम-

खाधिकारसेन प्राप्तव्यस्त् स्थानं प्रस्तुतवान् किन्तु प्रस्थानसमये
क यामीति गांजानात् । विश्वासेन स प्रतिज्ञाते देशे परदेशत् ८
प्रवसन् तस्माः प्रतिज्ञायाः समानांशिभ्याम् इस्हाका याकूबा च
सह दूष्यवास्त्वभवत् । यस्मात् स ईश्वरेण निर्मितं स्थापितम् १०
भित्तिमूलयुक्तं नगरं प्रत्येक्षत । अपरच्च विश्वासेन सारा वयोति- ११
कान्ता सन्द्यपि गर्भधारणाय शक्तिं प्राप्य पुच्छवयभवत्, यतः सा
प्रतिज्ञाकारिणे विश्वास्यम् अभव्यत । ततो हेतो ईतकन्याद् १२
एकस्माद् जनाद् आकाशीयनक्षत्राणीव गणनातीर्ताः समुद्रतीरस्य-
सिकता इव चासंस्था लोका उत्पेदिरे । एते सर्वे प्रतिज्ञायाः १३
फलान्यप्राप्य केवलं दूरात् तानि निरोच्य वन्दिला च, पृथिव्या
वयं विदेशिनः प्रवासिनश्चामह इति खीकृत्य विश्वासेन प्राणान्
तत्यजुः । ये तु जना इत्यं कथयन्ति तैः पैठकदेशो इसामि- १४
र्वन्यव्यत इति प्रकाश्यते । ते यस्माद् देशाद् निर्गतात्म यद्यम्मारि- १५.
व्यन् तर्हि परावर्जनाय समयम् इत्यस्यन् । किन्तु ते सर्वात्- १६
कृष्टम् अर्थत् खर्गियं देशम् आकाङ्क्षन्ति तस्माद् ईश्वरसानधि
न खण्डमानसेषाम् ईश्वर इति नाम गृह्णातवान् यतः स तेषां
कृते नगरमेकं संस्थापितवान् । अपरम् अब्राहामस्य परीक्षायां १७
आत्मायां स विश्वासेनेस्हाकम् उत्सर्ज, वस्तुत इस्हाकि तव
वंशो विख्यास्तत इति वाग् यमधि कथिता तम् अद्वितीयं पुच्च १८
प्रतिज्ञाप्राप्तः स उत्सर्ज । यत ईश्वरो मृत्कामप्युत्थापयितुं शक्तो- १९.
तान्ति॒ स भेने तस्मात् स उपभास्त्रं तं लेभे । अपरम् इस्हाक् २०
विश्वासेन याकूबे एषावे च भाविविषयान्विषयांशिषं देहौ । अपरं २१
याकूब् मरणकाले विश्वासेन यूषफः पुच्छयोरेकैकसौ जनायाशिषं
ददौ यज्ञा अपभागे समालम्ब्य प्रणानाम त्वः । अपरं यूषफः परम- २२

कर्त्ते विश्वासेनेस्तायेलवंशीयानां मिसरदेशाद् वर्जिगमनस्य वाचं
 २३ जगाद् निजास्मीनि चाधि समादिदेश । नवजातो भौर्गेश्वरं विश्वा-
 सात् ग्रीन् माभान् स्वपिवभ्याम् अगोयत यंतस्यौ स्वशिष्टुं परम-
 २४ सुन्दरं दृष्टवन्तौ राजाज्ञान्नं न अद्वितवन्तौ । अपरं वयःप्राप्नो
 मेष्ठि विश्वासात् फिरौणो दौहित्रं इति नाम नाड्वीचकार ।
 २५ यतः स चणिकात् पापजसखभोगाद् ईश्वरस्य प्रजाभिः साङ्कं
 २६ दुःखभोगं वर्तते । तथा मिसरदेशीयनिधिभ्यः ख्रीष्टनिमित्तां निन्दां
 महतीं सूम्यन्ति भिन्ने यतो हेतोः स पुरस्कारदानम् अपैचत ।
 २७ अपरं स विश्वासेन राज्ञः क्रोधात् न भीत्वा मिसरदेशं परितथ्याज,
 २८ यतस्तेनादृश्यं वीक्षमाणेनेव धैर्यम् आलम्बि । अपरं प्रयमजातानां
 इत्ता यत् स्त्रीयलोकान् न स्यृशेत् तदर्थं स विश्वासेन निस्तार-
 २९ पर्वीयवलिङ्गेदं रुधिरसेचनज्ञानुष्ठितवाऽन् । अपरं ते विश्वासात्
 स्यलेनेव सूफसागरेण जग्मुः किन्तु भिस्त्रीयलोकास्तत् कर्त्तुम्
 ३० उपकम्य तोयेषु ममज्जुः । अपरम् विश्वासात् तैः सप्ताहं यावद्
 ३१ यिर्गाहिः प्राचीरस्य प्रदक्षिणे कृते तत् निपपात । विश्वासाद्
 रात्मनामिका बेश्यापि प्रीत्या चारान् अनुगद्याविश्वासिभिः साङ्कं
 न विनाश ।

३२ अधिकं किं कथयिथामि ? गिदियोनो वारकः शिम्शोनो
 यिम्फेहो दायूदः शिमूयेलो भाववादिनश्चैतेषां वज्ञानकथनाय
 ३३ मम समयाभावो भविष्यति । विश्वासात् ते राज्यानि वशीकृतवन्तो
 धर्माकर्माणि साधितवन्तः प्रतिज्ञानां फलं लभ्वन्तः मिहानां
 ३४ मुख्यानि रुद्रवन्तो वक्त्रदीर्घं निर्वापितवन्तः खड्गधाराद् रक्षां
 प्राप्तवन्तो दोर्श्वले सदस्तीकृता युद्धे पराक्रमिणो जाताः परेषां
 ३५ मैत्र्यानि द्रवयितवन्तस्य । योषितः दुनरुत्थानेन सृतान् आत्म-

जान् सेभिरे, अपरे च श्रेष्ठोत्यानस्य प्राप्तिराग्या रक्षाम् अग्नहीता
ताडनेन मृतवन्मः । अपरे तिरस्कारैः कश्चाभि र्बन्धनैः कारया ३६
च परीचिताः । बहवंश्च प्रस्तराघातै ईताः करपञ्चे वौ विदीर्णा ३७
थन्त्रै वौ क्लिष्टाः खड्गधारै वौ व्यापादिताः । ते मेषाणां, क्षागाणां
वा चर्माणि परिधाय दीनाः पीडिता दुःखान्ताश्चाभास्यन् ।
संसारो येषाम् अयोग्यसे निर्जनस्यानेषु पर्वतेषु गङ्गरेषु पृथिव्या- ४८
श्चिद्रेषु च पर्यटन् । एतैः सर्वैः विश्वासात् प्रमाणं प्रापि किञ्चु ४९
प्रतिज्ञायाः फलं न प्रापि । यतस्ते यथास्मान् विना मिद्वा न ५०
भवेयुस्तदैवेश्वरेणास्माकं कृते श्रेष्ठतरं किमपि निर्दिदिशे ।

१२ दादशाऽध्यायः ।

१ विश्वासे दुःखभोगे धर्मं च क्षिरलं ११ धर्मात्यागे सावधानलं १२ यथस्याचा
महाकाश तु संबादस्य महालं महत् १५ तु संबादे इव विश्वाक्षिरलस्य ।

अतो हेतोरेतावत् साच्चिदेहै वैष्टिताः सन्तो वयमपि सर्व- १
भारम् आशुवाधकं पापञ्च निक्षिप्यास्माकं गमनाय निष्फिते
मार्गं धैर्येण धावाम । यथास्माकं विश्वासस्यायेमः सिद्धिकर्ता २
चास्ति तं चीरुं वीक्षामहै यतः स खसम्युखम्यितानन्दस्य प्राप्य-
र्थम् अपमानं तु च्छीकृत्य कुशर्थं यातनां सोढवान् ईश्वरीय-
सिंहासनस्य इच्छिणपर्वते समुपविष्टवाच्च । यः पापिभिः स्वविद्वद्भुम् ३
एतादृशं वैपरीत्यं सोढवान् तम् आलोक्यत तेन यूयं स्वमनः
सु, आन्ताः क्षान्ताश्च न भविष्यत । यूयं पापेन सह युधक्तो ४
द्योपि शोणितश्चयपर्यन्तं प्रतिरोधं नाकुरुत । तथा च पुच्छान् ५
प्रतीत्र युश्चान् प्रति य उपदेश उक्तस्तु किं विस्मृतवर्त्तः?

परेष्वेन कृतां शास्ति हे मत्पुत्र न तु च्छय ।

तेन संभर्तिंश्चापि नैव क्लाम्य कदाचन ।
 ६ परेशः प्रीयते शस्त्रिन् तस्मै शास्त्रिं ददाति यत् ।
 धनु पुत्रं स गृह्णाति तमेव प्रहरत्यपि ।

७ यदि यूयं शास्त्रिं सहध्वं तर्हश्चिरः पुत्रैरिव युआभिः सार्द्धं व्यव-
 हरति यतः पिता यस्मै शास्त्रिं न ददाति तादृशः पुत्रः कः ?
 ८ सर्वे यस्याः शास्त्रेरंश्चिनो भवन्ति सा यदि युआकं न भवति
 ९ तर्हि धूयम् आत्मजा न किनु जारिजा आध्ये । अपरम् अस्माकं
 शारीरिकुजन्मदातीरोऽस्माकं शास्त्रिकारिषोऽभवन् ते चासाभिः
 सम्भानितास्त्वाद् य आत्मनां जनयिता वयं कि ततोऽधिकं
 १० तस्य वशीभूय न जीविष्यामः ? ते लक्ष्यदिनानि यावत् स्वमने
 ११ उभिमतात्सारेण शास्त्रिं कृतवन्तः किन्त्वेषोऽस्माकं हिताय तस्य
 १२ पवित्रताया अंशिलाय चास्मान् शास्त्रिं । शास्त्रिश्च वर्तमानसमये
 केनापि नानन्दजनिका किनु श्रोकजनिकैव मन्यते तथापि ये
 तथा विनीयन्ते तेभ्यः सा पश्चात् शान्तियुक्तं धर्मफलं ददाति ।

१३ अतएव यूयं शिथिलान् इस्तान् दुर्बलानि जानुनि च सब-
 १४ लानि कुरुध्वं । यथा च दुर्बलस्य सम्भिष्यानं न भजेत स्वस्यं
 १५ तिष्ठेत् तथा स्वचरणार्थं सरलं मार्गं निर्धात । अपरञ्च सर्वे:
 शार्द्धम् ऐक्यभावं यद्व विनी परमेश्वरस्य दर्शनं केनापि न
 १६ सम्यते तत् पवित्रलं चेष्टव्यं । यथा कृशिद् ईश्वरस्यानुग्रहात् न
 . पतेत् यथा च तिक्ताया मूलं प्ररुद्ध बाधाजनकं न भवेत्
 १७ तेज च बहवोऽपवित्रा न भवेयुः । यथा च कृशित् लम्पटो वा
 एककल्प आहारार्थं स्वीयर्यष्टाधिकारविकेता य एषौस्तद् अधंस्ता-
 १८ चारी न भवेत् तथा सावधाना भवत । यतः स एषौ:
 पश्चाद् आशीर्वादाधिकारी भवितुम् इच्छन्ति पि नातुगद्दीत इति

यूयं जानीय, स च अपातेन मत्यन्तरं प्रार्थयमानोऽपि तदुपायं
न लेभे ।

अपरच्च स्यृश्यः पर्वतः प्रज्ञलितो वक्त्रः क्षणवर्णो सेघो १८
उन्धकारो इच्छा दूरीवायं वाक्यानां शब्दश्च नैतेषां सन्निधौ १९
यूयम् आगताः । तं शब्दं श्रुत्वा ओतारस्तादृशं सम्भाषणं यत्
पुन न जायते तत् प्रार्थितवन्तः । यतः पशुरपि यदि धराधरं २०
स्यृशति तर्हि स पाषाणाघातैः हन्तव्य इत्यादेशं सोऽु ते नाश-
कुवन् । तच दर्शनम् एवं भयानकं यत् सोशिनोकं भीतस्त्वास- २१
युक्तशासीति । किन्तु भीयोन्पर्वतो उमरेश्वरस्य नगरं स्वर्गस्य- २२
यिहशालेमम् अयुतानि दिव्यदूताः स्वर्गे लिखितानां प्रथमजाता- २३
नाम् उत्तरः मण्डलीश्च सर्वेषां विचाराधिपतिरीश्वरः सिद्धीकृत-
धार्मिकानाम् आत्मानो नूतननियमस्य मध्यम्यो दीशः, अपरं २४
हेवलो रक्तात् श्रेयः प्रचारकं प्रोक्षणस्य रक्तश्चैतेषां सन्निधौ दूयम्
आगताः ।

सावधाना भवत तं वक्तारं नावजानीत यतो हेतोः पृथिवी- २५
स्थितः स वक्ता यैरवज्ञानस्ते यदि रक्ता नाप्रापि तर्हि स्वर्गी-
यवकुः पराङ्मुखीभूयासाभिः कथं रक्ता प्राप्यते? तदा तस्य २६
रक्तात् पृथिवी कम्पिता किञ्चिदाद्यौ तेनेदं प्रतिज्ञातं यथा, अहं
पुनरेककृत्वः पृथिवीं कम्पयिष्यामि केवलं तत्रहि गगनमपि
कम्पयिष्यामि । स एककृत्वः शब्दो निश्चलविषयाणां स्थितये २७
निर्मितानाभिव चञ्चलवस्तुनां स्थानान्तरीकरणं प्रकाशयति । अत- २८
एव निश्चलराज्यप्राप्तैरसाभिः सोऽनुपह्व आलम्बितद्यौ येन वयं
सादरं सभयञ्च तुष्टिजनकरूपेणेश्वरं सेवितुं शक्युमाम् । यताऽस्मा- २९
कम् ईश्वरः संहारको वक्त्रः ।

१३ चर्योदग्नोऽध्यायः ।

१ भावृषु प्रेमादे: कथनं ह मानाश्चिकाभिस्थालितत्तिष्ठः १० गिर्जकाणां मानव-
कथं तं १० मङ्गलप्राप्त्यना १२ वर्षानमङ्गारप्रेषणम् ।

१ भावृषु प्रेमं तिष्ठतु । अतियिसेवा युग्माभि न विस्मर्यतां
२ यतस्तथा प्रच्छक्षवृपेण दिव्यदूताः केषाद्विद् अतिथयोऽभवन् ।
३ बन्दिनः सहबन्दिभिरिव दुःखिनश्च देहवामिभिरिव युग्माभिः
४ स्मर्यन्तां । विवाहः सर्वेषां समीपै सम्मानितव्यस्तदीयश्चाच
शुचिः किञ्चु वैश्यागमिनः परदारिकाद्युपरेण दण्डयिष्यन्ते ।
५ यूद्यम् आचारे निर्लोभा भवत विद्यमानविषये सन्तुष्टत च
यस्माद् ईश्वर एवेदं कथितवान्, यथा, तां न त्यक्ष्यामि न तां
६ इष्टामि । अतएव वयम् उत्साहेनेदं कथितुं शक्नुमः,

मत्पत्ते परमेश्वोऽस्ति न भेद्यामि कदचिन ।

यस्मात् मां प्रति किं कर्तुं मानवः पारयिष्यति ॥

० युग्माकं ये मायका युग्मभ्यम् ईश्वरस्य वाक्यं कथितवन्तस्ते युग्माभिः
स्मर्यन्तां तेषाम् आचारस्य परिणामम् आलोच्य युग्माभिसेषां
८ विश्वासेऽनुक्रियन्तां । यीशुः ख्रौष्टः श्वोऽद्य मदा चं स एवास्ते ।
९ यूद्यं मानाविधनूतनश्चिकाभि ० न परिवर्त्तत्वं यतोऽनुयहे-
णान्तःकरणस्य सुमित्रीभवनं हीमं न च खाशद्रव्यैः । यतस्त-
१० दाचारिणस्ते नैपक्षताः । ये दूष्यस्य सुवां कुर्वन्ति ते यस्या
११ द्रव्यभोजनस्थानधिकारिलस्तादृशो यज्ञवेदिरस्माकम् आस्ते । यतो
१२ येषां पशूनां शोणितं पापनाशाय महायाजकेन महापवित्रस्थान-
१३ स्थाभ्यन्तरं नौयतं तेषां शरीराणि शिविराद् वर्हि दर्द्धन्ते । तस्माद्
१४ शीशुरपि यत् स्वरधिरेण प्रूजाः पवित्रीकुर्यात् तदर्थं नगरद्वारस्य
१५ वहिं मृक्तिं भुक्तवाम् । अतेहे तोरस्माभिरंपितेष्यापमानं सहमानैः

श्विराद् वह्निस्तस्य समीपं गम्भयं । यतो इच्छाकं खायि नगरं १४
न विद्यते किञ्चु भावि नगरम् असाभिरविद्यते । अतएव १५
यीशुनाशाभि निर्विंश्टाहुपो बलिरथतस्तस्य नामाङ्गीकुर्वताम्
ओष्ठाधराणां फलम् ईश्वराय दातव्यं । अपरच्च परोपकारो दानम् १६
युशाभि न विसर्थतां यतसादृशं बलिदानम् ईश्वराय रोचते ।

यूद्धं स्तनायकानाम् आज्ञायाहिणो वश्याश्च भवत यतो १७
यैरुपनिधिः प्रतिदातव्यसादृशा लोका इव ते युश्मदीयात्मनां
रक्षणार्थं जायति, अतस्मे यथा सानन्दास्तत् कुर्यु न च सार्वत्स्तरा
अत्र यतध्वं यतसेषाम् आर्त्तस्वरो युशाकम् इष्टजनको न भवेत् ।
अपरच्च यूद्धम् अस्मच्चिमित्तं प्रार्थनां कुरुत यतो वयम् उत्तम- १८
मनोविशिष्टाः सर्वच्च सदाचारं कर्तुम् इच्छुकाश्च भवाम इति
निश्चितं जानीमः । विशेषतेऽहं यथा त्वरया युशभ्यं पुन देव्ये १९
तदर्थं प्रार्थनायै युशान् अधिकं विनये ।

अनन्तनियमस्य रुधिरेण विशिष्टो महान् मेषपालको येन २०
मृतगणमध्यात् पुनरानायि स शान्तिदायक ईश्वरो निजाभिमत-
साधनाय सर्वस्मिन् सत्कर्मणि युशान् सिद्धान् करोतु, तस्य २१
दृष्टौ च यद्यत् तुष्टिजनकं तदेव युशाकं मध्ये यीशुना खीष्टेन
साधयतु । तस्मै महिमा सर्वदा भृयात् । आसेन् ।

हे भातरः, चिनयेऽहं यूद्धम् इदम् उपदेशवाक्यं सहस्रं यतोऽहं २२
सञ्चेषणं युशान् प्रति लिखितवान् । अस्माकं भ्रातां तीमयिथो सुको २३
उभवद् इति जानीत, स च यदि त्वरया समागच्छति तर्हि तेज
साद्वैम् अहं युशान् साचात् करिष्यामि । युशाकं धर्मान् भायकान् २४
पवित्रलोकांश्च नमस्कुरत । अपरम् इताख्यादेशीयाभिः नमस्कारं
ज्ञात्यस्थ । अनुयेषा युशाकं सर्वेषां सहाय्या भृयात् । आसेन् । २५

याकोबस्य सर्वसाधारणपदं ।

१ प्रथमोऽध्यायः ।

- १ महाकाशरप्तं २ दुखेऽप्यालादनं ५ ईश्वरादु चर्यगच्छन् ८ धने गमिषाभनिषेषः
 ११ ईश्वरस्य पापमूलाखं नदिं किञ्चु सर्वेष्य महाज्ञस्य मूलत्वं ११ काल्पनिकताया
 विद्वा कथा च ।
- १ ईश्वरस्य प्रभो यीशुरप्रीष्टस्य च दासो याकोबो विकीर्णभृतान्
 दादश वेशान् प्रति नमस्त्रात्य पत्रं लिखति ।
- २ ऐ मम भातरः, यूयं यदा बज्जविधपरीक्षाषु निपतत तदा
 ३ तत् प्रूणनन्दस्य कारणं मन्यध्वं । यतो युआकं विश्वामस्य परी-
 ४ चित्तेन धैर्यं सम्याद्यत इति जानीय । तच्च धैर्यं सिद्धफलं भवतु
 तेन यूयं सिद्धाः सम्यूर्णाश्च भविष्यथ कस्यापि गुणस्थाभावश्च
 युआकं न भविष्यति ।
- ५ युआकं कस्यापि ज्ञानाभावो यदि भवेत् तर्हि य ईश्वरः
 सरलभावेन तिरस्कारञ्च विना सर्वेभ्यो ददाति, ततः “स याचतां
 ६ ततस्मै दायियते । किञ्चु स निःसन्देहः सन् विश्वासेन याचतां
 यतः सन्दिग्धो मानवो वायुना चांस्तितस्योत्सवमानस्य च समुद्र-
 ७ तरङ्गस्य सदृशो भवति । तादृशो मानवः प्रभोः किञ्चित् प्राप्य-
 ८ तीति न मन्यते । द्विमना लोकः सर्वगतिषु चञ्चलो भवति ।
- ९ यो भ्राता नमः स विजोन्नत्या आघतां । यश्च धनवान् स
 १० निजनमतया स्नाघतां यतः स दण्डपृथ्वत् च्यं गमिष्यति ।
- ११ यतः सदापेह शृण्येणोदित्य दण्डं शोष्यते तत्पुर्वज्ञ भवति तेन
 तस्य रूपस्य सौन्दर्यं नश्यति तद्व धनिलोकेऽपि खीयमूढतया
 चाप्सति ।

यो जनः परीक्षां सहते स एव धन्यः, यतः परीक्षितलं प्राप्त १२
स प्रभुना स्वप्रेमकारिभ्यः प्रतिज्ञातं जीवनमुक्तं स्थिते । ईश्वरो १३
मां परीक्षित इति परीक्षासमये कोऽपि न वदतु यतः पापाद्ये-
श्रस्य परीक्षा न भवति स च कमपि न परीक्षते । किन्तु यः १४
कश्चित् खीयमनोवाच्छ्वासमये लोभ्यते च तस्मैव परीक्षा
भवति । तस्मात् सा मनोवाच्छ्वा सगर्भा भूत्वा दुष्कृतिं प्रस्तुते १५
दुष्कृतिश्च परिणामं गता मृत्युं जनयति । हे मम प्रियभातरः, १६
यूयं न भ्राम्यत । यत् किञ्चिद् उच्चमं द्वानं पूर्णो वरस्य तत् १७
सर्वम् ऊर्जाद् अर्थते यस्मिन् दशान्तरं परिवर्त्तनजातच्छाद्या
वा नास्ति तस्माद् दीप्याकरात् पितुरवरोहति । तस्य स्मृत्वस्तुनां १८
मध्ये वयं यत् प्रथमफलस्तरूपा भवामस्तदर्थं स स्वेच्छातः सत्य-
मतस्य वाक्येनास्मान् जनयामास । अतएव हे मम प्रियभातरः, १९
युश्माकम् एकैको जनः अवणे लिपिः कथने धीरः क्रोधेऽपि
धीरो भवतु । यतो मानवस्य क्रोधं ईश्वरीयधर्मं न साधयति । २०

अतो 'हेतोऽ यूयं सर्वाम् आशुचिक्रियां दुष्टताबाङ्गल्यस्य २१
निक्षिप्य युश्मानसां परिचाणे समर्थं रोपितं वाक्यं नम्नभावेन
मरहीत । अपरस्य यूयं केवलम् आत्मवञ्चितारो वाक्यस्य श्रोतारो २२
न भवत किन्तु वाक्यस्य कर्मकारिणो भवत । 'यतो यः कश्चिद् २३
वाक्यस्य कर्मकारीः न भूत्वा केवलं तस्य श्रोता भवति स इर्षणे
खीयश्चारीरिकवदनं निरीक्षमाणस्य मनुजस्य सदृशः । आत्माकारे २४
हुद्दे स प्रस्ताय कीदृश आसीत् तत् तत्त्वणाद् विस्मरति । किन्तु २५
यः कश्चित् नत्वा सुकोः सिद्धां व्यवस्थाम् आलोक्य तिष्ठति स
विस्मृतियुक्तः श्रोता न भूत्वा कर्मकर्त्तृवं सन् खकार्ये धन्ये
भविष्यति । अनायत्तरस्तुः 'सन् यः कश्चित् खमनो वस्त्रयित्वा २६

३७ स्तं भक्तं मन्यते तस्य भक्ति सुधा भवति । केशकाले पितॄशीनानां
विधवानाञ्च यद् अवेच्छाणं समाराच्च निष्कलङ्केन यद् आत्मरक्षणं
तदेव पितॄरीश्वरस्य माचात् गृहचि निर्मला च भक्तिः ।

२ द्वितीयोऽध्यायः ।

१ धनिलोकानां समादरार्थं दरिद्रलोकानां तुच्छीकरणस्य निषेधः १४ धर्म-
रक्षितो विश्वासा मुधा, निष्कलसफलप्रतीययोः कथनम् ।

१ हे मम भ्रातरः, यूथम् अस्माकं तेजस्विनः प्रभो र्यैश्च-
२ खीष्टस्य धर्मं सुखापेक्षया न धारयत । यतो युश्माकं सभायो
खर्णाङ्गुरीयकयुके भाजिष्णुपरिच्छदे पुरुषे प्रविष्टे मलिनवस्ते
३ कमिंश्चिद् दरिद्रेऽपि प्रविष्टे यूयं यदि तं भाजिष्णुपरिच्छद-
वसानं जनं निरीक्ष्य वदेत भवान् अर्चोन्नमस्यान उपविशत्विति
किञ्च तं दरिद्रं यदि वदेत तस्म अमुस्मिन् स्याने तिष्ठ यदाच
४ मम पादपीठ उपविशेति, तर्हि मनःसु विशेष्य यूयं किं कुतकैः
५ कुविचारका न भवथ? हे मम प्रियभ्रातरः, गृहग्रुत, संघारे
ये दरिद्रास्तान् ईश्वरो विश्वासेन धनिनः स्वप्रेमकारिभ्यश्च प्रति-
६ श्रुतस्य राज्यसाधिकारिणः कर्तुं किं न वरीतवान्? किन्तु
दरिद्रो युश्माभिरवज्ञायते । धनवन्त एव किं युश्मान् नोपद्ववन्ति
७ बलाच्च विचारासनानां समीपं न नयन्ति? युश्मदुपरि परिकीर्तिं
८ परमं नाम किं तैरैवं न निन्द्यते? किञ्च त्वं स्वसमीपवासिणि
९ खात्मवत् प्रीयस्त, एतच्छास्तीयवननानुसारतो यदि यूयं त्वं
१० कीद्युवस्त्रां पालयथ तर्हि भद्रं कुरुथ । यदि च सुखापेक्षां
कुरुथ तर्हि पापम् आचरयं व्यवस्थां चाज्ञालङ्गिन इव दूष्यत्वे ।
१० यतो योः कस्ति छत्रां व्यवस्थां पालयून्ति स यद्येकमिन् विधौ

स्वस्ति तर्हि सर्वेषाम् अपराधी भवति । अतो हेतोस्तु पर- १३
दारान् मा' गच्छेति यः कथितवान् स एव नरहत्यां भा कुर्या
इत्यपि कथितवान् तस्मात् लं परदारान् न गता' यदि नरहत्यां
करोषि तर्हि व्यवस्थालड्डी भवति । सुके र्घवस्यातो येषां विचा- १४
रेण भवितव्यं तादृशा लोका इव यूयं कथां कथयत कर्म
कुरुत च । यो दयां नाचरति तस्य विचारो निर्देयेन कारिष्यते, १५
किन्तु दया विचारम् अभिभविष्यति ।

हे मम भातरः, मम विश्वासोऽस्तीति यः' कथयति तस्य १६
कर्माणि यदि न विद्यन्त तर्हि तेन किं फलं? तेन विश्वासेन किं
तस्य परिचाणं भवितुं शकोति? केषुचिद् भावपु भगिनीषु वा १७
वसनहीनेषु प्रात्यहिकाद्वारहीनेषु च सत्सु युश्माकं कोऽपि तेभ्यः १८
शरीरार्थं प्रयोजनीयानि इवाणि न दच्चा यदि तान् वदेत,
यूयं सकुशलं गलोषाणगाचा भवत व्यत चेति तर्ह्येतेन किं फलं?
तद्वात् विश्वासो यदि कर्मभि युक्तो न भवेत् तर्ह्येकाकिलात् सृत १९
एवास्ते । किञ्च कर्माद् इदं वदिष्यति तव विश्वासो विद्यते मम २०
च कर्माणि विद्यन्ते, लं कर्महीनं स्वविश्वासं मां दर्शय तर्ह्यहमपि
मत्कर्मभ्यः स्वविश्वासं लां दर्शयिष्यामि । एक ईश्वरोऽस्तीति लं २१
विश्वासिषि । भूदं करोषि । भूता अपि तत् विश्वसन्ति कम्यन्ते
च । किन्तु हे निर्बोधमृद्दनव, कर्महीनः विश्वासो सृत एवास्ते- २०
तद् अवगन्तुं किम् इच्छसि? अस्माकं पूर्वपुरुषो य अब्राहामः स्वपु- २१
स्तम् इम्हाकं यज्ञवेद्याम् उत्सृष्टवान् स किं कर्मभ्यो न धार्मिको-
हतः? विश्वासे तस्य कर्मणां सहकारिणि जाते कर्मभिः विश्वासः २२
सिद्धोऽभवत् तत् किं पश्यसि? इत्यक्षेदं शास्त्रीयवचनं सफलम् २३
अभवत्, अब्राहामः परमेश्वरे विश्वसितवाण् तत्र तस्य धार्मिकत्वा-

२४ यागण्टत स चेश्वरस्य मित्र इति नाम् खम्भवान् । पश्यत मानवः
 २५ कर्मभ्यः धार्मिकीक्रियते न चैकाकिना विश्वासेन । तद्दृढ या राहव-
 नाभिका वाराङ्गना चारान् अनुगद्वापरेण मार्गेण विमसर्ज सापि
 २६ किं कर्मभ्यो न धार्मिकीकृता ? अतएवात्महीनो देहे यथा मृतो-
 ऽस्ति तथैव कर्महीनः विश्वासेऽपि मृतोऽस्ति ।

३ तृतीयोऽध्यायः ।

१ अन्यतरं दीपिणम् अशाला सजिङ्गाया अवश्यदमनौयस्ते ११ ज्ञानिलोकस्य
 पूर्वाङ्गदोषपरिचारय ।

१ हे मम भातरः, शितकैरसामि गुरुतरदण्डो लस्यत इति
 २ शाला यूथम् अनेके शिचका मा भृत । यतः सर्वे वयं वज्ञ-
 विषयेषु स्वलाभः, यः कश्चिद् वाक्ये न स्वलति स मिद्वपुरुषः
 ३ कृत्स्नं देहं वशीकर्तुं समर्थश्चास्ति । पश्यत वयम् अश्वान् वशीकर्तुं तेषां
 ४ वक्षेषु खलीनान् निधाय तेषां कृत्स्नं शरीरम् अनुवर्त्तयामः । पश्यत
 ये पोता अतीव वृहदाकाराः प्रचण्डवातैश्च चालितास्युऽपि कर्णधा-
 रस्य मनोऽभिमताद् अतिनुद्रेण कर्णेन वाञ्छिंतं स्थानं प्रत्यनु-
 ५ वर्तन्ते । तद्दृढ रसनापि चुद्रतराङ्गं सन्ती दर्पवाक्यानि भाषते ।
 ६ पश्य कीदृश्चहरण्यं दक्षतेऽन्यै वक्तिना । रसनापि भवेद् वक्तिर-
 धर्मस्त्रूपपिष्ठपे ! असदङ्गेषु रसना तृष्णं सन्तिष्ठति मा कृत्स्नं
 ७ देहं कसङ्गयति मृष्टिरथस्य चक्रं प्रज्वलयति नरकानलेन उचलति
 ८ च । पशुपद्म्यरोगजलचराणां सर्वेषां स्वभावो दमर्यितुं अक्षयते
 ९ च मातुषिकस्त्रभावेन दमर्याच्चक्रे च । किन्तु मानवानां केनापि
 जिङ्गा दमर्यितुं न शक्यते, या न निवार्यम् अनियुं इलाहस्त्रिष्ठेण
 १० पूर्णो च । तथा द्वयं द्वितरम् ईश्वरं धन्वं वंदामः, तथा चेश्वरस्य

सादृशे सूष्टान् मागवान् शपामः । एकस्माद् वदनाद् धन्यवाद्- १०
आपौ निर्गच्छतः । हे मम भातरः, एतादृशं न कर्त्तव्यं । प्रस्तु- ११
वणः किम् एकस्मात् छिद्रात् मिष्टं तिकम्चु तोयं निर्गमयति? हे १२
मम भातरः, उडुम्बरतरः किं जितफलानि द्राक्षालता वा किम्
उडुम्बरफलानि फलितुं शक्नोति? तदद् एकः प्रस्तवणो लवणमिष्टे
तोये निर्गमयितुं न शक्नोति ।

युग्माकं मध्ये ज्ञानी सुवेधांशु कं आसे? तस्य कर्माणि ज्ञान- १३
मूलकमृदुतायुक्तानीति भद्राचारात् स प्रमाणयतु । किन्तु युग्म- १४
दलः करणमध्ये यदि तिक्रेया विवादेच्छा च विद्यते तर्हि सत्य-
मतस्य विहङ्गं न साध्यं न चानुतं कथयत । तादृशं ज्ञानम् १५
जर्ज्ञाद् आगतं नहि किन्तु पार्थिवं शरीरं भौतिकम् । यतो १६
हेतोरोर्या विवादेच्छा च यत्र विद्यते तचैव कलहः सर्वं दुष्कृ-
तस्य विद्यते । किन्तुर्ज्ञाद् आगतं यत् ज्ञानं तत् प्रथमं शुचिं ततः १७
परं ग्रान्तं ज्ञानम् आशुभैर्येयं दथादिस्तक्लैः परिपूर्णम् अस-
न्दिग्धं निष्क्रम्पत्वा भवति । ग्रान्त्याचारिभिः ग्रान्त्याधर्मकलं रोपयते । १८

४ चतुर्थोऽध्यायः ।

१ यद्यक्षेभेर्याचक्षारादीनां विषदा कथा ११ असानिकथनं १२ वायिष्यदीर्घायुगी
उदित्यं स्वाधाया अकर्मयत्वम् ।

युग्माकं मध्ये समरा रणाश्च कुत उत्पद्यन्ते? युग्मदङ्गिग्विरा- १
श्चितरभ्यः सुखेच्छाभ्यः किं नोत्पद्यन्ते? यूयं वाञ्छय किन्तु नाम्युय,
यूयं नरहत्याम् ईर्याश्च कुरुथ किन्तु क्षतार्था भर्वितुं न शक्युय,
यूयं युध्यथ रणं कुरुथ च किन्तुप्राप्तास्त्रिष्ठय, यतो हेतोः प्रार्थनां
न कुरुय । यूयं प्रार्थयैवे किन्तु न लभन्ते यतो हेतोः खसुख- २
३ ५९०

४ भोगेषु व्यथार्थं कुं प्रार्थयद्वे । हे अभिचारिणो अभिचारिणस्त्
संसारस्य यत् नैवं तद् ईश्वरस्य शाच्चवमिति यूयं किं न जानीय ?
अत एव यः कृश्चित् संसारस्य मित्रं भवितुम् अभिलषति स
५ एवेश्वरस्य गच्छ भवेति । यूयं किं मन्यद्वे ? शास्त्रस्य वाक्यं किं
फलहीनं भवेत् ? अस्मदन्तर्वामी य आत्मा स वा किम् ईर्थार्थं
६ प्रेम करोति ? तत्रहि किन्तु सु प्रतुलं वरं वितरति तस्माद्
उक्तमास्ते यथा,

आत्माभिमानलोकानां विपक्षो भवतीश्वरः ।

किन्तु तेनैव नमेभ्यः प्रसादाद् दीयते वरः ॥

७ अतएव यूयम् ईश्वरस्य वश्या भवत ग्रैतानं संहन्त्य तेन स युश्मनः
८ पलायियते । ईश्वरस्य समीपवर्त्तिनो भवत तेन स युश्माकं
समीपवर्त्ती भविष्यति । हे पापिनः, यूयं स्वकरात् परिक्षुरुद्धं ।
९ हे द्विमनोलोकाः, यूयं स्वान्तःकरणानि गुच्छीनि कुरुद्धं । यूयम्
उद्दिजध्वं शोचत विलपत च, युश्माकं हासः शोकाय, आनन्दश्च
१० कातरतायै परिवर्त्ततां । प्रभोः समर्चं नदा भवत तस्मात् स
युश्मान् उच्चीकरिष्यति ।

११ हे भातरः, यूयं परस्यारं मां दूषयत । यः कश्चिद् भ्रातरं
दूषयति भ्रातुं विचारच्च करोति स व्यवस्थां दूषयति व्यव-
स्थायाश्च विचारं करोति । तं यदि व्यवस्थाया विचारं करोषि

१२ तर्हि व्यवस्थापालयितां न भवसि । किन्तु विचारयिता भवसि ।

१३ अद्वितीयो व्यवस्थापको, विचारयिता च सु एवास्ते यो ईक्षितुं
नाशयितुश्च पारयति । किन्तु कस्त्रं यत् परस्य विचारं करोषि ?

१४ अथ शो वा वयम् असुकमग्रं गृह्णा तत्र वर्षमेकं यापयन्नो
वाणिज्यं करिष्यामः लोभं प्राप्यमस्येति । कथां भाषमाणा यूयम्

इदानोऽग्निः । शः किं घटिष्ठते तद् यूथं न जानीष यतो १४
जीवनं वा भवेत् कीदृक् तनु वास्यस्त्रूपकं, चण्मात्रं भवेद्
हृष्यं लुप्त्यते च ततः परं । तदनुक्ता युश्माकम् इदं कर्त्यायं १५
प्रभोरिच्छातो वयं यदि जीवामस्त्रौतत् कर्म तत् कर्म वा
करिष्याम इति । किनिवानो यूथं गर्ववाक्यैः साधनं कुरुत्वे १६
तादृशं सर्वं साधनं कुसितसेव । अतो यः कस्ति॑ सत्कर्म कर्तुं १७
विदिला तत्र करोति तत्त्वं पापं जायते ।

५ पञ्चमोऽध्यायः ।

१ दण्डाद् दुष्टधनिलोकानां भौतलमचितं० धार्मिकलोकानाम् अवश्यदुःखमोष-
कत्वं १२ निरर्थकदिव्यनिषेधः १३ यौडासमये प्रार्थयितव्यं १४ धार्मधातुः
परावर्तनीयत्वकथनं ।

हे धनवन्तः, यूथम् इदानोऽग्निः । युश्माभिरागमिष्यत्त्वेष- १
हेतोः क्रन्दयतां विलयतात्म । युश्माकं द्रविणं जीर्णं कीटभुक्ताः २
सुचेलकाः । ० कनकं रजतश्चापि विकृतिं प्रगमिष्यति, तत्कलङ्कश्च ३
युश्माकं पापं प्रमाणयिष्यति, उताशवच्च युश्माकं पिण्ठितं खाद-
यिष्यति । इत्यम् अन्तिमध्येषु युश्माभिः सम्भितं धनं । पश्यत यैः ४
कृषीबलैर्युश्माकं शस्यानि छिन्नानि तेभ्यो युश्माभिर्यद् वेतनं
क्षिन्नं तद् उच्चैर्धनिं करोति तेषां ग्रस्तच्छेदकानाम् आर्त्तरावः ५
सेनापतेः परमेश्वरस्य कर्णकुहरं प्रविष्टः । यूथं पृथिव्यां सुखभोगं
कामुकताद्वाचरितवन्तः, महाभोजस्य दिन इव निजान्तःकरणानि ६
परितपितवन्तश्च । अपरच्च युश्माभि धार्मिकस्य दण्डाज्ञा हया ७
चाकारि तथापि स युश्मान् न प्रतिरुद्धवान् ।

हे भातरः, यूथं प्रभोरागमनं यावद् धैर्यमालमध्यं । पश्यत ७

कषिबलो भूमे वैज्ञान्यं फलं प्रतीक्षमाणो यावत् प्रथमम् अन्तिमम्
८ वृष्टिजलं न प्राप्नोति तावद् धैर्यम् आलम्बते । यूथं पर्याप्ते धैर्यमा-
लम्ब खान्तःकरणानि स्थिरीकुरुत, यतः प्रभोहपस्थितिः समीप-
९ वर्त्तन्यभवत् । हे भ्रातरः, यूयं वद् इण्डा न भवेत तदर्थं परस्परं
१० न म्लायत, पश्चत् विचारयिता दारसमीपे तिष्ठति । हे मम
भ्रातरः, ये भाववादिनः प्रभो नौक्रा भाषितवन्तसान् यूयं दुःख-
११ सहनस्य धैर्यस्य च दृष्टान्तान् जानीत । पश्चत् धैर्यशीला असाभि
१२ धन्या उच्यन्ते । आभूवो धैर्यं युशाभिरशावि प्रभोः परिणाम-
शादर्थं यतः प्रभु वैज्ञापः सकरुणशास्ति ।

१३ हे भ्रातरः, विशेषत इदं वदामि खर्गस्य वा पृथिव्या वान्यवस्तुनो
नाम गृहीत्वा युशाभिः कोऽपि श्रप्यते न क्रियतां, किन्तु यथा इण्डा
१४ न भवेत तदर्थं युशाकं तथैव तत्रहि चेतिवाक्यं यथेष्टं भवतु ।

१५ युशाकं कश्चिद् दुःखी भवति? स प्रार्थनां करोतु । कश्चिद्
१६ वामनिदितो भवति? स गौतं गायतु । युशाकं कश्चित् पीडितो
इसि? स मण्डल्याः प्राचीनान् आङ्कातु ते च प्रभो नौक्रा तं तैले-
१७ नाभिषिच्य तस्य कृते प्रार्थनां कुर्वन्तु । तस्माद् विश्वासजातप्रार्थ-
नया स रोगी रक्तां यास्ति प्रभुश्च तम् उत्थापयिष्यति यदि च
१८ कृतपापो भवेत् तर्हि स तं कौमिष्यते । यूयं परस्परम् अपराधान्
अङ्गीकुरध्वम् आरोग्यप्राप्यर्थक्षेकजनो दुन्यस्य कृते प्रार्थनां करोतु

१९ धार्शिकस्य सयन्ना प्रार्थना वैज्ञानिकिविशिष्टा भवति । य एतियो
२० वयमिव सुखदुःखभोगी मर्त्य आसीत् स प्रार्थनयानादृष्टिं याद्वित-
२१ वान् तेन देशे सार्ववस्तुरचयं यावद् वृष्टि न बभूत । पश्चात् तेन
पुनः प्रार्थनांयां कृतायाम् आकाशस्तोयान्यवर्षेत् पृथिवी च स्वफ-
लानि प्रारोहयन् ।

हे भातरः, युश्माकं कृसिंचित् सत्यमताद् भष्टे यदि कक्षित् तं १६
परावर्जयति तर्हि यो जनः पापिनं विपथभ्रमणात् परावर्जयति स २०
तस्मात्मानं मृत्युत उद्भविष्यति बज्जपापान्यावरिष्यति चेति जानातु ।

पित्रस्य प्रथमं सर्वसाधारणपञ्चं ।

१ प्रथमोऽथायः । १

१ मङ्गलाचरणं २ चन्द्रप्रहकारणाद् ईश्वरस्य धन्यवद्दनं भाववादिभ्यः ज्ञानेन
परिचाणकथर्न ३ ईश्वरीयामोघवाक्यामुसारतो धर्मान् आचरितुं पित्रस्य
विजयत ।

पन्न-गालातया-कप्पदकिया-आशिया-विथुनियादेशेषु प्रवा- १
सिनो ये विकीर्णलोकाः पितुरीश्वरस्य पूर्वनिर्णयाद् आत्मनः पाव- २
नेन यीशुख्नीष्टसाज्ञायहणाय शोणितप्रोत्तणाय चाभिरचितासान्
प्रति यीशुख्नीष्टस्य प्रेरितः पित्रः पञ्चं स्तिष्ठति । युश्मान् प्रति
बाङ्गल्येन शान्तिरमयहस्य भृत्यासां ।

अस्माकं प्रभो यीशुख्नीष्टस्य तात ईश्वरो धन्यः, यतः स ३
खकीयवज्ज्ञपतो मृतगणमध्याद् यीशुख्नीष्टस्तोत्यानेन जीवन-
प्रत्याग्रार्थम् अर्थतो उच्यनिष्कर्लङ्घात्मानस्यत्तिग्राप्यर्थम् अस्मान् ४
पुन जनयामास । सा सम्पृच्छिः खर्गे उस्माकं कृते सचिता तिष्ठति,
यूयम्बेश्वरस्य अक्षितः शेषकाले प्रकाश्यपरिचाणः ये विश्वासेन रक्ष्याद्ये । ५
तस्याद् यूयं यश्यानन्देन प्रफुल्ला भवत्य तथापि साम्प्रतं प्रथो- ६
जनहेतोः कियत् कांस्तपथ्येन्न नानाविधिपरीक्षाभिः क्षिप्यस्ते । युतो ७
वक्षिना यश्यं परीक्षा भवति तस्यात् नश्वरसुवर्णादपि बज्जमूर्खं
युश्माकं विश्वासरूपं यत् पर्तुचितं खर्गं तेन यीशुख्नीष्टसागमन-

८ समये प्रशंसायाः, समादरस्य गौरवस्य च योग्यता प्राप्त्या । यूयं तं
खीष्टम् अदृष्टापि तस्मिन् प्रीयव्ये साम्यतं तं न पश्यन्तोऽपि तस्मिन्
विश्वसन्तोऽनिर्बन्धनीयेन प्रभावयुक्तेन चानन्देन प्रकृता भवत्य,
९ स्वविश्वासस्य परिणामरूपम् आत्मनां परिचाणं सभव्ये च । युश्मा सु
१० यो उत्तुयहेऽवर्तते तदिष्ये य ईश्वरीयवाक्यं कथितवक्त्वस्ते भाव-
११. वादिनस्य परिचाणस्यान्वेषणम् अनुसन्धानस्य कृतवनः । विशेष-
तस्मैषामन्तर्क्षासीयः खीष्टस्यात्मा खीष्टे वर्त्तिष्यमाणानि दुःखानि
तदनुग्रामिप्रभावर्चं पूर्वे प्राकाशयत् तेन कः कीदृशो वा समयो
१२ निरदिश्यते तस्यानुसन्धानं कृतवनः । ततस्मै विषयैस्ते यत्र स्वान्
किन्त्वसान् उपकुर्वन्त्येतत् तेषां निकटे प्राकाशत । यांश्च तान्
विषयान् दिश्यदूता अप्यवन्तगिरिसो निरीक्षितुम् अभिलषन्ति
ते विषयाः साम्यतं स्वर्गात् प्रेषितस्य पवित्रस्यात्मनः साहाय्याद्
युश्मतमीपे सुसंवादप्रचारयित्वाः प्राकाशन् ।

१३ अतएव यूयं मनःकटिबन्धनं कृत्वा प्रबुद्धाः सन्तो यीश्वरीष्टस्य
प्रकाशसमये युश्मा सु वर्त्तिष्यमानस्यानुग्रहस्य समूर्णां प्रत्यृशां कुरुत ।
१४ अपरं पूर्वायाज्ञानतावस्थायाः कुत्सिताभिसाधाणां योग्यस् आचारं
१५ न कुर्वन्तो युश्मदाङ्कानकारी यथां पवित्रोऽस्मि यूयमप्याज्ञायाहि-
१६ सन्ताना इव सर्वस्मिन् आचारै तादृक् पवित्रा भवत । यतो
१७ लिखितम् आस्ते, यूयं पवित्रीस्तिष्ठत युश्मादृहं पवित्रः । अपरस्य
• यो प्रिमापञ्चपातम् एकैकमानुषस्य कर्मानुशाराद् विचारं करोति
• य यदि युश्माभिस्तात् आख्यायते तर्हि स्वप्रदासस्य कालो युश्माभि
१९ भीम्या यायतीँ । यूयं निर्यकात् पैठकाचारात् ज्येष्ठीयै इष्य-
२० सुवर्णादिभिर्मुक्तिं न प्रायूऽनिष्कलङ्घनिर्मलसेषशावकस्येव खीष्टस्य
बङ्गमूलेण रुधिरेण, मुक्तिं प्राप्तवन्तु इति जानीय । स जगतो ।

भिज्ञिमूलस्थापनात् पूर्वं निद्युक्तः किञ्चु चरमदिगेषु युश्मदर्थं प्रका-
ग्नितो उभवत् । यतस्मैनेव मृतगणात् तस्मोत्यापचित्तरि तस्मै गौरव- २१
दातरि चेष्वरे विश्वसिंथ तस्माद् ईश्वरे युश्माकं विश्वासः प्रत्याग्ना-
षास्ते । यूथम् आकृत्या सत्यमतस्याज्ञायहण्डारा निष्कपटाय भाव- २२
प्रेष्टे पावितमनसो भूत्वा निर्वालान्तःकरणैः परस्परं गाढ़ं प्रेम कुरुत ।
यस्माद् यूथं ज्ञायणीयवीर्यात् नहि किन्त्वज्ञयणीयवीर्याद् ईश्वरस्य २३
जीवनदायकेन नित्यस्थायिना वाङ्केन पुनर्जन्म गृहीतवन्तः ।

सर्वप्राणी हण्डेसुखसक्षेजस्तृणपुष्पवर्तं । २४

हणानि परिष्ठुष्टन्ति पुष्पाणि निपतन्ति च ।

किञ्चु वाक्यं परेष्वस्थानन्तकालं वितिष्ठते । २५

तदेव च वाक्यं सुमंवादेन युश्माकम् अन्तिके प्रकाशितं ।

२ द्वितीयोऽध्यायः ।

१ जीवस्य भिज्ञिमूलं विश्वासितोकानां मन्दिरतुल्यात् ११ मुख्याभिज्ञापत्यागस्य
आप्तकानां वरित्वस्य चाच्छा १२ प्रभोः समीपे दासानां वरित्वस्यादेशस्य ।

सर्वान् देषान् सर्वांस्य क्लान् कापव्यानीर्याः समस्तग्लानि- १
कथास्य दूरीक्षात्य युश्माभिः परिचणाय दद्विप्राप्त्यर्थं नवजातशिशु- २
भिरिव प्रह्लातं वाग्दुर्घं पिपास्यताँ । यतः प्रभु र्मधुर एतस्यास्तादं ३
यूथं प्राप्तवन्नः । अपरं मानुषैरवज्ञातस्य किन्त्वीश्वरेणाभिरचित्तस्य ४
बड्डमूलस्य जीवत्प्रस्तारस्येव तस्य प्रभोः सञ्चिधिम् आगत्ता यूथमपि ५
जीवत्प्रस्तारा ईव निचीयमाना आत्मिकमन्दिरं खीष्टेन योशुना ६
चेष्वरंतोषकाणाम् आत्मिकबलीनां दानार्थं पवित्रो याजकुर्वन्ते ७
भवय । यतः शास्त्रे लिखितमासो यथा,

पश्य पाषाणं एकं इक्षि शीयोन्हि स्थापितो मथा ।

मुख्यकोणस्य ओग्यः स वतश्चातीव मूल्यवान् ।

यो जनो विश्वसेत् तस्मिन् स लक्ष्मा न गमिष्यति ।

० विश्वसिनां युश्माकमेव समोपे स मूल्यवान् भवति किञ्चित्विश्वसिनां
८ हते निचेहभिरवर्जातः स पाषाणः कोणस्य भिन्नमूलं भृत्या बाधा-
जनकः पाषाणः स्वल्पनकारकश्च शैलो जातः । ते चाविश्वासाद्
८ वाक्येन स्वल्पनि स्वल्पने च नियुक्ताः सन्ति । किन्तु यूयं अनाभ्य-
कारमध्यात् स्वकीयाश्चर्यदौप्तिमध्यम् आह्वतास्तस्य गुणान् प्रकाश-
यितुम् अभिरुचितो वंशो राजकीयो याजकवर्गः पवित्रा जाति-
१० रधिकर्त्त्याः प्रजाश्च जाताः । पूर्वे यूयं तस्य प्रजा नाभवत किञ्चो-
दानीम् ईश्वरस्य प्रजा आध्ये । पूर्वम् अननुकम्तिः अभवत
किञ्चिदानीम् अनुकम्तिः आध्ये ।

११ हे प्रथमाः, यूयं प्रवासिनो विदैशिनश्च लोका इव मनसः
प्रातिकूल्येन योधिभ्यः शारीरिकसुखाभिलाषेभ्यो निर्वर्त्तध्वम् इत्यहं
१२ विनये । देवपूजकानां मध्ये युश्माकम् आचार एवम् उत्तमो भवतु
यथा ते युश्मान् दुष्कर्मकारिलोकानिव पुन न निन्दन्तः कृपादृष्टिः
१३ दिने स्वच्छर्माचर्यस्त्वियाभ्य ईश्वरस्य प्रशंसां कुर्यात् । ततो हेतो
र्युयं प्रभोरनुरोधात् मानवस्थृत्यां कर्त्तव्यपदानां वशीभवत विशे-
१४ षतो भूपालस्य व्यतः स श्रेष्ठः, दैशाध्यक्षाणां च यतस्ते दुष्कर्मकारिणां
१५ दण्डदानार्थं सत्कर्मकारिणां प्रशंसार्थच्च तेन प्रेरिताः । इत्यं निष्वेदध-
१६ मानुषाणाम् अज्ञानव्यते यत् सदाचारिभिः युश्माभि र्निरुत्तरीक्रियते
१७ तद् ईश्वरस्याभिमतं । यूयं स्वाधीनां इवाचरत तथापि दुष्टाया
वेशस्वरूपां स्वाधीनतां धारयन् इव नहिं किञ्चिदैश्वरस्य दासा
१८ इव । सर्वान् समाद्रियध्वं भाववर्गे प्रीयध्वम् ईश्वराद् विभीत
भृपालं सम्पन्नध्वं ।

हे दासाः, यूय मस्युर्णादरेण प्रभृत्नां वशा भवत केवलं भद्राणां १८
दयालूनाथं नहि किञ्चनृजूनामपि । यते उन्नायेन दुःखभोगकाल १९
ईश्वरचिन्मया यत् क्षेशं यहनं तदेव प्रियं । पापं कृत्वा युश्माकं २०
चपेटाधातयहनेन का प्रशंसा ? किञ्चु मदाचारं कृत्वा युश्माकं यद्
दुःखसहनं तदेवेश्वरस्य प्रियं । तदर्थमेव यूयम् आह्वता यतः खीष्टो- २१
उपि युश्मिमित्तं दुःखं भुक्ता यूयं यथा पदचिह्ने वृजेत तदर्थं
दृष्टान्तमेकं दर्शितवान् । स किंमपि पापं न कृतवान् तस्य वदने २२
कापि छलस्य कथा नासीत् । निन्दितो उपि सन् सं प्रतिनिन्दां न २३
कृतवान् दुःखं सहमानो । पि न भर्त्तिवान् किञ्चु यथार्थविचार-
यितुः समीपे खं समर्पितवान् । वयं यत् पापेभ्यो निष्टव्य धर्मार्थं २४
जीवामस्तदर्थं स खग्गरीरेणास्माकं पापानि क्रुश ऊढवान् तस्य प्रहारै
यूयं स्वस्था अभवत् । यतः पूर्वं यूयं भ्रमणकारिमेषा इवाध्यं किञ्च- २५
धुना युश्माकम् आत्मनां पालकस्याध्यक्षस्य च समीपं प्रत्यावर्त्तिः ।

३ तृतीयोऽध्यायः ।

१ ज्ञापुरवयोः कर्त्तव्यकर्त्तव्यनिर्णयः ए परस्यारं प्रेमकथनं धर्मार्थं दुःखभोगकथगम्
आदाना पूर्वकालौ न लोकान् प्रतीचरणं कथा प्रचारणम् ।

हे योषितः, यूयमपि निजस्वामिनां वशा भवत तथा सति १
यदि केचिद् वाक्ये विश्वामिनो न सन्ति तर्हि ते विजावाक्यं योषि-
ताम् आचारेणार्थतस्तेषां प्रत्यक्षेण युश्माकं सभषसतीत्वाचारेणाकृष्टुं २
शक्ष्यन्ते । अपरं केशरचनया स्वर्णालङ्घारधारणेन परिष्कदपरिधानेन ३
वा युश्माकं वाङ्मृत्वा न भवतु, किञ्चीश्वरस्य साचाराद् यज्ञमूल्य- ४
चमाशान्तिभावात्तयरत्नेन युक्तो गुप्त आन्तरिकमानन्त एव । यतः ५
पूर्वकाले याः पवित्रस्तिय ईश्वरे प्रत्याशामशुल्कं ता अफिताद्-

- ६ शीर्षेव भूषां धारयन्यो निजस्खामिनां वशा अभवन् । तर्थैव सारा
अग्राहामस्य वशा मती तं पतिमाणातवती यूयच्च यदि सदा-
वार्षिण्यो भक्य व्याकुलतया च भीता न भवत्य तर्हि तस्याः कन्या
० आध्ये । हे पुरुषाः, यूय ज्ञानतो दुर्बलतरभाजनैरिव थोषिङ्गः
सहवासं कुरुत, एकस्य जीवनवरस्य सहभागिनीभ्यस्ताभ्यः समा-
दरं वितरत च न चेद् युश्माकं प्रार्थनानां बाधा जनिष्यते ।
- ८ विशेषतो यूयं सर्वं एकमनसः परदुखै दुःखिना भावप्रेमिणः
९ कृपावन्तः प्रीतिभावाश्च भवत । अनिष्टस्य परिशोधेनानिष्टं निन्दाया
वा परिशोधेन निन्दां न कुर्वन्त आशिषं दत्त यतो यूयम् आशि-
१० रधिकारिणो भवितुमाह्नता इति जानीय । अपरच्च,
जीवने प्रीयमाणो यः सुदिनानि दिदृच्छते ।
पापात् जिङ्गां सृषावाक्यात् स्खाधरौ स निवर्तयेत् ।
- ११ स व्यजेद् दुष्टाभागं सक्लियाङ्गं समाचरेत् ।
सृग्याणश्च शान्तिं स नित्यसेवानुधावतु ।
- १२ लोचने परमेश्वरोन्मीलिते धार्मिकान् प्रति ।
प्रार्थनायाः कृते तेषां तच्छ्रोचे सुगमे सदा ।
क्रोधास्य वरेष्य कदाचारिषु वर्तते ।
- १३ अपरं यदि यूयम् उच्चमस्यानुगामिनो भवत्य तर्हि को युश्मान्
१४ हिंसिष्यते? यदि च धर्मार्थं क्लिश्च तर्हि धन्या भविष्यत ।
तेषाम् आशिङ्गया यूयं न विभीत न विड्क वा ।
- १५ मनोभिः किन्तु मन्यधं गविनं प्रभुमीश्वरं ।
अपुरच्च युश्मांकम् आल्लरिकप्रत्याशायास्तन्त्रं यः कस्ति पुच्छति
- १६ तस्मै शान्तिभीतिभ्याम् उत्तरं दातुं सदा सुसज्जा भवत । ये च
खीष्टधर्मे युश्माकं मदुचारं दूषयन्ति ते वर्षं र्षकारिणामिव यशा-

कम् अपवादेन यत् लज्जिता भवेयुसदर्थं युशाकम् उत्तमः संवेदो
भवतु । ईश्वरस्याभिमताद् यदि युशाभिः क्लेशः योग्यस्त्वाहि सदा- १७
चारिभिः क्लेशसहनं वरं न च कदाचारिभिः । वस्माद् ईश्वरस्य १८
सन्निधिम् अस्मान् आनेतुम् अधार्मिकाणां विनिमयेन धार्मिकः
ख्नीष्टोऽप्येकक्षत्वः पापानां दण्डं भुक्तवान्, स च शरीरसम्बन्धे मारितः
किञ्चात्मनः सम्बन्धे पुन जीवितोऽभवत् । तस्मबन्धे च स याचां १९
विधाय काराबद्धानाम् आत्मनां समीपे वाक्यं घोषितं वान् । पुरा २०
नेत्रस्य समये यावत् पोतो निरमीयत तावद् ईश्वरस्य दीर्घमहि-
च्छुता यदा वल्लभत तदा तेऽनाज्ञायाहिष्ठोऽभवन् । तेन पोते-
नात्पौर्याद् अष्टावेत्र प्राणिनस्तोयम् उत्तीर्णाः । तत्रिदर्शनवावगाहनं २१
(अर्थतः शारीरिकमस्तितायायस्त्वागः स नहि किञ्चीश्वरायोत्तम-
संवेदस्य या प्रतिज्ञा सैव) यीशुख्नीष्टस्य पुनरुत्थानेनेदानीम् अस्मान् २२
उत्तारयति, यतः स खर्णे गतेश्वरस्य दक्षिणे विद्यते खर्णीयदूताः
शासका वलानि च तस्य वशीभृता अभवन् ।

४ चतुर्थायः ।

१ औषट् इव दुःखं भोक्तु सज्जीभवतेर्ति विनयः ० षष्ठ्यम् चाचरितुं विनयः ११
भक्त्यार्थं दुःखभोगिनां सान्त्वनायाः कर्यमेत्य ।

अस्माकं विनिमयेन स्त्रीष्टः शरीरसम्बन्धे दण्डं भुक्तवान् अतो १
हेतोः शरीरसम्बन्धे यो दण्डं भुक्तवान् स पंपित् सुक इतिभावेन
यूयपि सुसज्जीभृय देहवासस्यावशिष्टं समयं पुग्मानवानाम् इच्छा- २
साधनार्थं नहि किञ्चीश्वरस्येच्छासाधनार्थं यापयत् । आयुषोऽथः ३
समयो व्यतीतस्त्विन् युशाभिः यद् देवपूजकानाम् इच्छासाधनं
कामकुसिताभिलाषमयूपानरक्षूरमन्ततायुण्ठदेवपूजाचरणच्छा-

४ कारि तेन बाहुल्यं । यूयं तैः सह तु स्मिन् सर्वनाशपङ्के मज्जितुं
पून् धावय, इत्यनेनाश्चर्यं विज्ञाय ते युश्मान् निन्दितान् । किन्तु यो
जीवाणां स्मृतामात्रा । विचारं कर्त्तुम् उद्यतोऽल्लि तस्मै तैहत्तर
६ दायिथ्यते । अतोऽहेतो ये स्मृतास्तेषां यत् मानवोद्देशः शारीरिक-
विचारः किन्चित्त्वरोद्देशम् आत्मिकजीवनं भवेत् तदर्थं तेषामपि
सन्निधौ सुसमाचारः प्रकाशितोऽभवत् ।

७ सर्वेदाम् अन्तिमकाल उपम्यित्स्तस्माद् यूयं सुबुद्धयः प्रार्थनार्थं
१ जायतस्य भवते विशेषतः परस्यरं गाढं प्रेम कुरुत, यतः,
पापानामपि बाहुल्यं प्रेत्वैवाच्छादयिथते ।

८ कातरोत्तिं विना परस्याम् आतिथं कुरुत । येन यो वरो लभ्य-
१० स्तेनैव स परम् उपकरोतु, इत्यं यूयम् ईश्वरस्य बहुविधप्रसा-
१ दस्योत्तमा भाष्टागाराधिपा भवत । यो वाक्यं कथयति स ईश्वरस्य
वाक्यमिव कथयतु यस्य परम् उपकरोति स ईश्वरदत्तसामर्थ्यादि-
वेष्टकरोतु । सर्वविषये यीशुख्वीष्टेनेश्वरस्य गौरवं प्रकाशतां तर्यैव
गौरवं पराक्रमस्य सर्वदा भूयात् । आमेन ।

१२ हे प्रियतमाः, युश्माकं परीक्षार्थं यस्तापेऽयुश्मासु वर्तते तम्
१३ असम्भवघटितं मला नाश्चर्यं ज्ञानीत, किन्तु ख्वीष्टेन क्लेशानां
सहभागिलाद् । आनन्दत तेन तस्य प्रतापप्रकाशेऽयानन्देन प्रफुल्ला
१४ भविष्यथ । यदि ख्वीष्टस्य न्यमहेतुना युश्माकं निन्दा भवति तर्हि
१ यूयं धन्या यतेऽग्नैस्त्रियायक ईश्वरस्यात्मा युश्मास्तिष्ठति तेषां
१५ मध्ये स निन्द्यते किन्तु युश्मनाथे प्रशंसते । किन्तु युश्माकं कोऽपि
इत्ता वा ख्वीरो वा दुष्कर्मकृद् वा पराधिकारचर्चक इव दण्डं
१६ न भुड़क्तां । यदि च ख्वीष्टायान इव दण्डं भुड़के तर्हि स न लक्ष्मान-
१७ ख्लक्ष्मायाद् ईश्वरं प्रशंसतु । यतां विचारस्यारभसमय ईश्वरस्य

मन्दिरे युज्यते यदि चासूत्खाभभते तर्हेश्वरीयसुषंवादायाहिणां
शेषदशा का भविष्यति ?

धार्मिकोनापि चेत् चाणम् अतिक्षेपेण गम्यते । १६

तर्हेश्वरीष्मिकपापिभाम् आश्रयः कुच लस्यते ।

अत ईश्वरेच्छातो ये दुखं भुज्ञते ते सदाचारेण स्वात्मानो १६
विश्वास्यस्तुरीश्वरस्य कराभ्यां निधत्तां ।

५ पञ्चमोऽध्यायः ।

१ प्राचीनलोकानां कर्तव्यं कर्म ५ यूनामन्येषाच्च कर्तव्यं कर्म १० मङ्गलप्रार्दना
११ समाप्तिकथा नमस्कारप्रेषणच्च ।

ख्यैषस्य क्लेशानां साक्षी प्रकाशिष्यमाणस्य प्रतापस्थांशी प्राचीन- १
शाहं युश्माकं प्राचीनान् विनीयेदं वदामि । युश्माकं मध्यवर्ती य २
ईश्वरस्य भेषवन्दो यूयं तं पालयत तस्य वीच्छां कुरुत च, आवश्यक-
लेन नहि किञ्चु खेच्छातो न वा कुलोभेन किन्त्विच्छुकमनसा ।
अपरम् अंगानाम् अधिकारिण इव न प्रभवत किञ्चु वन्दस्य दृष्टान्त- ३
खरूपा भवत । तेन प्रधानपालक उपस्थिते यूथम् अस्त्रानं गौरव- ४
किरीटं लस्यधे ।

हे युवानः, यूथमपि प्राचीनलोकानां वशाभवत सर्वे च ५
सर्वेषां वशीभूय नवताभरणेण भूषिता भवत, यतः,

आत्माभिमानिलोकानां विपक्षो भक्षतीश्वरः ।

किञ्चु तेनैव नवेभ्यः प्रसादाद् दीयते वरः । ६
अतो यूथम् ईश्वरस्य बलवत्करसाधो नवीभूय तिष्ठत तेन स
उचितसमये युश्मान् उच्चीकरिष्यति । यूयं सर्वचिन्तां तस्मिन् नित्यिपत ७
यतः स युश्मान् प्रति चिन्तयते । यूयं प्रबुद्धां जापतस्य तिष्ठत यतो ८

युश्माकं प्रतिवादी यः शैतानः स गर्जनकारी सिंह इव पर्यटन् कं यसि-
त् व्यामीति स्मगयते, अतो विश्वासे सुस्थिरास्तिष्ठन्तस्तेन सार्वद्वयुष्टत,
युश्माकं जगन्निवासिभावव्यपि तादृशा क्लेशा वर्तन्त इति जानीत ।

१० चक्रिकदुःखभंगात् परम् अस्त्वयं खोषेण यीशुना स्वकीया-
नन्तगौरवदानार्थं योऽस्मान् आहतवान् स मर्वान्तुया हीश्वरः स्वयं
११ युश्मान् सिद्धान् स्थिरान् सवल्लान् निश्चलांश्च करोतु । तस्य गौरवं
पराक्रमस्थानन्तकालं यावद् भूयात् । आमेन् ।

१२ यः सित्त्वामि (मन्ये) युश्माकं विश्वास्तो भाता भवति तद्वा-
राहं संचेपेण लिखिला युश्मान् विनीतवान् यूयच्च यस्मिन् अधि-
१३ तिष्ठथ स एवेश्वरस्य सत्योऽनुग्रह इति प्रमाणं दत्तवान् । युश्माभिः
सहाभिरुचिता या मण्डली वाविलि विद्यते मा मम पुनो मार्कश्च
१४ युश्मान् नमस्कारं वेदयति । यूयं प्रेमबुद्ध्येन परस्परं नमस्कृत ।
यीशुर्ग्रीष्टाश्रितानां युश्माकं सर्वेषां शान्ति भूयात् । आमेन् ।

पित्रस्य द्वितीयं सर्वसाधारणपत्रं ।

१ प्रथमोऽध्यायः ।

१ मङ्गलाचरणस्मृत अनुग्रहार्थं क्लैज्जलं, नानाधर्मकर्म कर्तुं पित्रस्य विनयः
११ विजामरणस्य कथनं खोषेण्य सत्यनाटवकथनच्च ।

१ ये जना असाध्यभिः सार्वद्वये असदीश्वरे त्रातरि यीशुखोषेणे च
धार्मिकलसम्बलितविश्वासधनस्य समानांश्चिवं प्राप्तास्तान् प्रति यीशु-
२ रमीष्ट्वा दासः प्रेरितश्च शिसेनो पित्रः पत्रं सिखति । ईश्वरस्यांस्माकं
प्रभो योशीश्च तत्त्वज्ञानेन युश्मास्तुयहशान्यो बाह्यत्वं वर्ततां ।
३ जीवनार्थम् ईश्वरभूक्त्वर्यस्त्वा यद्यद्वं आबश्यकं तत् सर्वं गौरव-

सद्गुणाभासम् अस्मदाङ्गानकारिणसत्त्वज्ञानदारा । तस्येश्वरीयशक्तिर-
साभ्यं दत्तवती । तत्सर्वेण चास्मभ्यं तादृशा बड्डमूल्या महाप्रतिज्ञा ४
दक्षा याभि र्थूयं संसारव्याप्तात् कुत्सिताभिज्ञाषमूलात् सर्वनाशाद्
रक्षा प्राणेश्वरीयस्वभावस्यांशिनो भवितं शक्य । ततो हेतो र्थूयं ५
सम्पूर्णे यद्देव विधाय विश्वासे सौजन्यं सौजन्ये ज्ञानं ज्ञानं आयते- ६
निद्यताम् आयतेन्द्रियतायां धैर्यं धैर्यं ईश्वरभक्तिम् ईश्वरभक्तो
भ्राह्मस्वेहं भ्राह्मस्वेहं च प्रेम युड्क । एतानि यदि युश्मासु विद्यन्ते ७
वर्द्धन्ते च तर्ह्यमत्रभो यीशुख्नीष्टस्य तत्त्वज्ञाने युश्मान् अलमान् ८
निष्पत्तांश्च न स्यापयिष्यन्ति । किन्त्वेतानि यस्य न विद्यन्ते सोऽन्यो ९
मुद्रितलोचनः खकीयपूर्वपापानां मार्जनस्य विस्मृतिं गतस्य । तस्माद् १०
हे भ्रातरः, यूयं खकीयाङ्गानवरणयो दृढकरणे बड्ड यत्थ्वं, तत्
क्लवा कदाच न स्वलियथ । यतो इनेन प्रकारेणास्माकं प्रभोस्त्वात् ११
यीशुख्नीष्टस्यानन्तराच्यस्य प्रवेशेन यूयं सुक्लेन योजयिष्यन्ते ।

यद्यपि यूयम् एतत् सर्वं जानीय वर्तमाने सत्यमते सुस्मिरा १२
भवय च तथापि युश्मान् सर्वदा तत् स्मारयितुम् अहम् अयत्वान् ।
न भविष्यामि । यावद् एतस्मिन् दूष्ये तिष्ठामि तावद् युश्मान् १३
स्मारयन् प्रबोधयितुं विहितं मन्ते । यतो इस्माकं प्रभु यीशुख्नीष्टो १४
मां यत् ज्ञापितवान् तदनुसाराद् ईश्वरसेतत् मया शीघ्रं त्यक्त्यम्
इति जानामि । मम परलौकगमनात् परमपि यूयं यदेतानि सर्वां १५
शक्यथ तस्मिन् सर्वथा यत्तिष्ये । यतो इस्माकं प्रभो यीशुख्नीष्टस्य १६
पराक्रमं पुनरागमनश्च युश्मान् ज्ञापयन्तो वयं कन्तिपान्युपाख्या-
नान्यन्वगच्छामेति नहि किन्तु तस्य महिन्नः प्रत्यक्षसाक्षिणो भुला
भाषितवन्तः । यतः स पितॄरीश्वराद् गौरवं प्रशंसात् प्राप्तवान् विशेषतो १७
महिमयुक्तेजोमध्याद् एतादृशी वाणी तं प्रति निर्गतवती, यथा, एष

१८ मम प्रियं पुत्रं एतस्मिन् मम परमसन्नोषः । स्वर्गात् निर्गतेयं वाणी
 १९ पवित्रपर्वते तेन साहृद्विद्यमानैरस्माभिरश्रावि । अपरम् अस्मात्समीपे
 दृढतरं भाववाणी विद्यते यूच्च यदि दिनारम्भं युग्मन्मनःसु प्रभा-
 तीयनक्त्रस्योदयञ्च यावत् तिमिरमये स्याने ज्वलन्तं प्रदीपसिव तद्
 २० वाक्यं सम्मत्यध्ये तर्हि भद्रं करिष्य । शास्त्रीया काणि भाववाणी मनु-
 २१ श्वस्य स्वकीयभावबोधका नहि, एतद् युग्माभिः सम्यक् ज्ञायतां । यतो
 भाववाणी पुरा मानुषाणाम् इच्छामो नोत्पन्ना किन्चीश्वरस्य पवित्र-
 लोकाः पवित्रेणात्मना प्रवर्त्तिताः मन्त्रो वाक्यम् अभाषन्त ।

२ द्वितीयोऽध्यायः ।

१ मिथ्याभाववादिन उद्दिश्य कथनं ४ तेषां देषो दण्डो धार्मिकाणां रचाथा
 कथनम् ।

- १ अपरं पूर्वकाले यथा लोकानां मर्ये मिथ्याभाववादिन उपा-
 तिष्ठन् तथा युग्माकं मध्येऽपि मिथ्याशिक्तका उपम्यास्यन्ति, ते
 स्वेषां क्रेतारं प्रभुम् अनङ्गीकृत्य सलवरं विनाशं स्वेषु वर्तयन्ति
- २ विनाशकवैधर्म्यं गुप्तं युग्मन्मध्यम् आनेष्यन्ति । ततोऽनेकेषु तेषां
 ३ विनाशकमार्गं गतेषु तेभ्यः सत्यमार्गस्य निन्दा सम्भविष्यति । अपरच्च
 ते लोभात् कापद्यवाक्यै युग्मन्ते लाभं करिष्यन्ते किन्तु तेषां
 पुरातनदण्डाङ्गान् विलम्बते तेषां विनाशस्य न निद्राति ।
- ४ ईश्वरः कृतपापान् दूताण्डान् न क्षमित्वा तिमिरगृह्ण्यत्वैः पाताले
 ५ रुद्धा किंचाराद्यं समर्पितवान् । पुरातनं संसारमपि न क्षमित्वा तं
 ६ दुष्टानां संसारं जलाशावनेन मज्जयिंवा सप्तजनैः सहितं धर्मप्रद्वारकं
 नेत्राद्युं रक्षितवान् । सदोर्मा घोमरा चंतिनामंके नगरे भविष्यतां
- ७ दुष्टानां दृष्टान्तं विधाय अस्तीकृत्य विनाशेन इण्डितवान्; किन्तु
 तैः कुस्तितव्यभिचारिभिः दुष्टामभिः क्लिष्टं धार्मिकं लोटं रक्षित-

वान् । स धार्मिको जनस्तेषां मध्ये निवसन् स्त्रीयद्विष्ट्रोचंगोचरेभ्य- स्तेषाम् अधर्मांचारेभ्यः स्त्रीयधर्मिकमनसि दिने दिने तप्तवान् । प्रभु र्भक्तान् परीचाद् उद्भूत्युं विचारदिनस्य यावद् दण्डमानान् ६ अधर्मिकान् रोद्धुं पारयति । विशेषता ये इमेष्ठाभिलाषात् १० शारीरिकसुखम् अनुगच्छन्ति कर्त्तव्यपदानि चावजानन्ति तानेव (रोद्धुं पारयति ।) ते दुःसाहस्रिनः प्रगत्यास्थ । अपरं बलगौरवाभ्यां ११ श्रेष्ठा दिव्यदूताः प्रभोः सन्निधौ येषां वैपरीत्येन निन्दासूचकं विचारं न कुर्वन्ति तेषाम् उच्चपदस्थानां निन्दनाद् इसे न भीताः । किन्तु १२ ये बुद्धिहीनाः प्रकृता जन्तवो धर्त्तव्यतायै विनाश्यतायै च जायन्ते तप्तवान् इसे यन्न बुध्यन्ते तत् निन्दनाः स्त्रीयविनाश्यतया विन- क्ष्यन्ति स्त्रीयाधर्मस्य फलं प्राप्यन्ति च । ते दिवा प्रकृष्टभोजनं १३ सुखं मन्यन्ते निजक्लैः सुखभोगिनः मन्तो युश्माभिः याद्वं भोजनं कुर्वन्तः कलङ्किनो दोषिणश्च भवन्ति । तेषां लोचनानि परदाराका- १४ ञ्जीणि पापे चाश्रान्तानि ते चञ्चलानि मनांसि मोहयन्ति लोभे तत्परमनसः सन्ति च । ते शापग्रस्ता वंशाः सरलमार्गं विहाय १५ वियोरपुच्छस्य विलियमस्य विपर्येन ब्रजनो भ्रान्ता अभवन् । स विलियमो इष्यधर्मात् प्राप्ये परितोषिकेऽप्रीयत, किन्तु निजा- १६ पराधाद् भर्तुनाम् अत्यन्त यतोऽवचनशक्तिहीनं ताहनं भानुषिक- गिरम् उच्चार्थं भानवादिन् उन्मत्तताम् अबाधत । इसे निर्जलानि १७ प्रस्तवणानि प्रचण्डवायुनां चालिता सेषाश्च वेषां क्षते नित्यस्थायी घोरतराम्भकारः मद्द्वितो इक्षि । ये च जना भ्रान्त्याचारिगणात् १८ कृकृष्णोद्भूतास्तान् इसे इपरिमितदर्पकर्त्या भाषमाणः शारीरिक- सुखाभिलाषैः कामकीडाभिश्च मोहयन्ति । तेभ्यः स्त्रीधीनतां प्रति- १९ शाय स्त्रयं विनाश्यताया दासा भवन्ति, यतः

यो येनैव पराजिग्ये स जातस्तस्य किङ्करः ।
 २० चातुः प्रभो र्थिशुखीष्टस्य ज्ञानेन संसारस्य मलेभ्यं उद्भूता ये
 पुनस्तेषु निमिञ्च्य पराजीयन्ते तेषां प्रथमदंशातः शेषदशा कुञ्चिता
 २१ भवति । तेषां पञ्चे धर्मपथस्य ज्ञानप्राप्तिं वरं न च निर्दिष्टात्
 २२ पवित्रविधिमार्गात् ज्ञानप्राप्तानां परावर्तनं । किन्तु येयं सत्या
 . दृष्टान्तकथा सैव तेषु फलितवती, यथा,
 कुकुरः स्त्रीयवान्ताय व्यावर्त्तते पुनः पुनः ।
 .लुठितुं कर्दमे तदत् ज्ञालितश्चैव शूकरः ॥

३ तृतीयोऽध्यायः ।

१ छ्वीष्टस्यागमनस्य जगतो दग्धलस्य च कथनं १४ धर्मम् आचरितुं पित्रस्य
 विनायक्य ।

१ हे प्रियतमाः, यूयं यथा पवित्रभाववादिभिः पूर्वोक्तानि
 वाक्यानि चात्रा प्रभुना प्रेरितानाम् असाकम् आदेशम् स्मरय
 २ तथा युग्मन् स्मारयिता युग्माकं सरलभावं प्रवोधयितुम् अहं
 ३ द्वितीयम् इदं पन्चं स्तिखामि । प्रथमं युग्माभिरिदं ज्ञायतां यत्
 ४ शेषे काले स्वेच्छाचारिणो निन्दका उपस्थाय वदिष्वन्ति प्रभोरा-
 गमनस्य प्रतिज्ञा कुच? यतः पितॄलोकानां महानिद्रागमनात्
 ५ परं सर्वाणि स्मृष्टेरारभकाले यथा तथैवावतिष्ठन्ते । पूर्वम् ईश्वरस्य
 वाक्येनाकाशमण्डलं जलाद् उत्तेपन्ना जले मन्त्रिष्ठमाना च पृथिव्य-
 ६ विश्वैतद् अनिच्छुकतांतस्ते न जानन्ति, ततस्ताकालिकसंसारो
 ७ जलेनासावितो विनाशं गतः । किन्तु धुंना वर्तमाने आकाशभूमण्डले
 ८ तेनैव वाक्येन वक्ष्यार्थं गुणे विचारदिनं दुष्टमानवानां विनाशं च
 ९ यावद् रक्ष्येते । हे प्रियतमाः, यूयम् एतदेकं वाक्यम् अनवगता
 मा भवत यत् प्रभोः द्वाचाद् दिनमेकं वर्षसंहस्रवद् वर्षमहस्रस्य

दिनैकत्रत् । केचिद् यथा विलम्बं मन्यन्ते तथा प्रभुः स्वप्रतिज्ञायां ६
विलम्बते तन्नेहि किञ्चु को उपि चन्न विनश्येत् सर्वं एव मनः-
परावर्तनं गच्छेयुरित्यभिलषन् सोऽस्मान् प्रति दीर्घसहिष्युतां
विदधाति । किञ्चु चपायां चौर इव प्रभो दिनम् आगमिष्यति १०
तस्मिन् महाशब्देन गगनमण्डलं लोप्यते मूलवस्तुनि च तापेन
गलिष्यन्ते पृथिवी तत्पर्यस्थितानि कर्माणि च धत्यन्ते । अतः ११
सर्वैरेतैर्विकारे गलन्ते सति यस्मिन् आकाशमण्डलं दाङेन विकारि-
यते मूलवस्तुनि च तापेन गलिष्यन्ते तस्ये शरदिनस्यां गमनं प्रतीक्षमाणे- १२
राकाङ्गमाणैश्च युआभि धर्माचारे शरभक्तिभ्यां कीरूपैर्लोकैर्भवि-
तव्यं? तथापि वयं तस्य प्रतिज्ञानुमारेण धर्मस्य वासस्थानं नूतनम् १३
आकाशमण्डलं नूतनं भूमण्डलञ्च प्रतीक्षमाणे ।

अग्रेत्र हे प्रियतमाः, तानि प्रतीक्षमाणा यूयं निष्कलङ्का १४
अनिन्दिताश्च भूत्वा यत् शान्त्याश्रितास्तिष्ठयैतस्मिन् यतव्यं । अस्माकं १५
प्रभो दीर्घसहिष्युताश्च परिचाणजनिकां मन्यव्यं । अस्माकं प्रिय-
भावे पौलाय यत् ज्ञानम् अदाय तदनुसारेण सोऽपि पचे युआन्
प्रति तदेवालिखत् । स्वकीयसर्वपत्रेषु चैतान्यधि प्रसुत्य तदेव १६
गदति । तेषु पत्रेषु कृतिपथानि दुरुद्गाणि वाक्यानि विवले ये
च लोका अज्ञानाश्चश्लाश्च ते निजविनाशार्थम् अन्यगात्रांथ-
वचनानीव तान्यपि विकारयन्ति । तस्माद् हे प्रियतमाः, यूयं पूर्वं १७
बुद्धा सावधानास्तिष्ठत, अधार्मिकाणां भ्रान्तिस्तोतसापहताः स्वकीय-
सुस्थिरत्वात् मा भ्रम्यत । किंत्वस्माकं प्रभोत्त्वातु यीशुख्वीष्टस्या- १८
नुयर्हे ज्ञाने च वर्द्धेद्यं । तस्य गौरवम् इदानीं सदाकृतिश्च भृयात् ।
आमेन् ।

योहनस्य प्रथमं सर्वसाधारणपञ्चं।

१ प्रथमोऽध्यायः।

१ श्रीहनस्य कथनं ५ तेन सार्वम् अस्माकं मैत्रौ तेनास्माकं पापमोचनम् ।

१ आदितो य आसीद् यस्य वाग् अस्माभिरश्चावि यश्च वयं
खनेत्रै दृष्टवन्तो यश्च वीचितवन्तः स्तकरैः स्युष्टवनश्च तं जीव-
२ नवादं वयं ज्ञापयामः । स जीवनस्तरूपः प्राकाशत वयश्च तं
दृष्टवन्तस्तमधि साद्यं दद्यश्च, यश्च पितुः सन्निधावर्त्ततास्माकं
समीपे प्राकाशत च तम् अनन्तजीवनस्तरूपं वयं युश्माण् ज्ञाप-
३ यामः । अस्माभि यद् दृष्टं श्रुतश्च तंदेव युश्मान् ज्ञाप्यते तेना-
स्माभिः सहांश्चिलं युश्माकं भविष्यति । अस्माकश्च सहांश्चिलं पिना-
४ ततपुच्छेण यीशुख्नीष्ठेन च साहृं भवति । अपरश्च युश्माकम्
आनन्दो यत् सम्पूर्णो भवेद् तदर्थं वयम् एतत्तुनि लिखामः ।

५ वयं यां वार्तां तस्मात् श्रुता युश्मान् ज्ञापयामः सेयम् ।
६ ईश्वरो ज्योतिष्ठस्मिन् अभ्यकारस्य लेगेऽपि नास्ति । वयं तेन
सहांश्चिन इति गदित्वा यद्यन्यकारे चरामस्तर्हि सत्याचारिणो न
७ सन्तोऽनृतवादिनो भवामः । किञ्चु स थ्या ज्योतिषि वर्तते तथा
वयमपि यदि ज्योतिषि चरामस्तर्हि परस्यरं सहभागिनो भवाम-
८ लस्य पुच्छस्य यीशुख्नीष्ठेष्य स्थधिरच्चासान् सूर्यस्तात् पापात् शुद्ध-
९ यंकि । वर्णुनिष्पापा इति यदि वदामस्तर्हि स्त्रयसेव स्त्रान् वस्त्र-
१० यामः सत्यमतच्चास्माकम् अन्तरे न विद्यते । यदि स्त्रयापानि
खोकुर्महे तर्हि स विश्वास्यो योथार्थिङ्गस्त्रास्ति तस्माद् अस्माकं

पापानि ज्ञमिथ्यते सर्वसाद् अधर्माच्चास्मान् शुद्धयिथ्यति । वथम् १०
अहतपापा इति यदि वदामस्तर्हि तम् अनृतवादिग्ं कुर्मस्तस्य
वाक्यच्छास्माकम् अन्तरे न विद्यते ।

२ द्वितीयोऽध्यायः ।

१ अस्माकं पापानां ज्ञौष्टस्य प्रायश्चित्तस्तरपत्रं १ ईश्वरस्याज्ञापालनात् सदौय-
तस्यज्ञानस्य चित्तपत्रं ० परस्यरेमकर्थं ११ संसारे प्रेमजिजेषः १८ खौद्वारितः
चावशामलं कर्तुः ज्ञौष्टे विश्वसितुं मिवेदनष्ठ ।

३ हे प्रियवासकाः, युश्माभि र्यत् पापं न कियेत तदर्थं युश्मान् १
प्रत्येतानि भया लिख्यन्ते । यदि तु केनापि पापं क्रियते तर्हि
पितुः समोपे इस्माकं एकः सहायो उर्धतो धार्मिको यीशुः
खोष्टो विद्यते । स चास्माकं पापानां प्रायश्चित्तं वेवलमस्माकं २
नहि किन्तु निखिलसंसारस्य पापानां प्रायश्चित्तं ।

४ वयं तं जानीम इति तदौयाज्ञापालनेनावगच्छामः । अहं तं ३
जानामीति तदिला॒ यत्स्याज्ञा न पालयति सो उनृतवादी॑ सत्य- ४
मतष्ठ तस्यान्तरे न विद्यते । यः कश्चित् तस्य वाक्यं पालयति ५
तस्मिन् ईश्वरस्य प्रेम सत्यरूपेण सिद्धति वयं तस्मिन् वर्त्तमाने ६
तद् एतेनावगच्छामः । अहं तस्मिन् तिष्ठामीति यो गदति तस्ये- ७
इम उचितं यत् खोष्टो यादृग् आंचरितवान् सो उपि तादृग्
आचरेत् ।

८ हे प्रियतमाः, युश्मान् प्रत्यहं नूतनामाज्ञां लिखामीति नहि ८
किञ्चादितो युश्माभि र्यां पुरातनामाज्ञां लिखामि॑ । शृद्वितो ९
युश्माभि र्यद् वाक्यं श्रुतं सा पुरातनाज्ञा । पुनरपि युश्मान् प्रति
नूतनाज्ञा भया स्तिथ्यत, एतदपि तस्मिन् युश्मासु च सर्वे, यतो

८ उभ्यकारोऽव्येति सत्या ज्योतिष्ठेदानीं प्रकाशते; अहं ज्योतिषि
वर्त्ते इति गदिवा यः स्वभातरं देष्टि सेऽद्यापि तमिसे वर्तते ।
१० स्वभातरि यः प्रीयते स एव ज्योतिषि वर्तते विव्वजनकं किमपि
११ तस्मिन् ल विद्यते । किन्तु स्वभातरं यो देष्टि स तमिरे वर्तते
तमिरे चरति च तमिरेण च तस्य नयने उभीक्रियते तस्मात्
. क यामीति स ज्ञातुं न शक्नोति ।

१२ हे शिशवः, यूयं तस्य नामां पापक्षमां प्राप्तवन्तस्तमाद् अहं
१३ युशान् प्रति लिखामि । हे पितरः, य आदितो वर्तमानसं यूयं
जानीय तस्माद् युशान् प्रति लिखामि । हे युवानः, यूयं पापा-
त्मानं जितवन्तस्तमाद् युशान् प्रति लिखामि । हे बालकाः,
१४ यूयं पितरं जानीय तस्मादहं युशान् प्रति लिखितवान् । हे
पितरः, आदितो यो वर्तमानसं यूयं जानीय तस्माद् युशान्
प्रति लिखितवान् । हे युवानः, यूयं बलवन्त आधे, ईश्वरस्य
वाक्यच्च युशदन्तरे वर्तते पापात्मा च युशाभिः पराजिये तस्माद्
१५ युशान् प्रति लिखितवान् । यूयं संसारे संसरस्याक्षियेषु च मा-
प्रीयधं यः संसारे प्रीयते तस्यान्तरे पितुः प्रेम न तिष्ठति ।
१६ यतः संसारे यद्यत् स्थितम् अर्थतः शारीरिकभावस्याभिलाषो
दर्शनेन्द्रियसाभिलाषो जीवनस्य गर्वच्च सर्वसेतत् पितृतो न
१७ जायते किन्तु संसारादेव । संसरस्तदीयाभिलाषश्च व्यव्येति किन्तु
य ईश्वरस्यैषं करोति सेऽनन्तकालं यावत् तिष्ठति ।

१८ हे बालकाः, शेषकर्त्तेऽयं, अपरं खीष्टारिणोपस्थात्यर्थमिति
युशाभिः यद्या श्रुतं तथा बहुवः खीष्टारय उपस्थितालस्मादयं
१९ शेषकर्त्तेऽस्तीति वयं जामीमः । ते उस्मान्थान् निर्गतवन्तः
किन्तु साहीया नास्त्र॒ यैद्यस्मदीया पौभविष्ट्वा तर्षस्तस्मान्ते उस्मास्त्र॒

किञ्चु सर्वे उसादीया न सक्षयेतस्य प्रकाश आवश्यक आसीत् । यः २०
 पविचलसाद् यूयम् अभिषेकं प्राप्तवज्ज्ञेन सर्वाणि जानीय ।
 यूयं सत्यमतं न जानीय तत्कारणाद् अहं युआन् प्रति लिखित- २१
 वान् तत्रहि किञ्चु यूयं तत् जानीय सत्यमताच्च किमप्यनृतवाक्यं
 नेत्यप्यते तत्कारणादेव । यीशुरभिषिक्त्वातेति यो नाङ्गीकरोति २२
 तं विना को उपरोऽनृतवादी भवेत् ? स एव स खीष्टारि यः ।
 पितरं पुच्छ नाङ्गीकरोति । यः कश्चित् पुच्छं नाङ्गीकरोति स २३
 पितरमपि न धारयति यस्तु पुच्छमङ्गीकरोति स पितरमणि धार-
 यति । आदितो युआभि र्थत् श्रुतं तद् युआसु तिष्ठतु, आदितः २४
 श्रुतं वाक्यं यदि युआसु तिष्ठति, तर्हि यूयमपि पुच्छे पितरि च
 स्यास्यथ । स च प्रतिज्ञयासम्भ्यं यत् प्रतिज्ञातवान् तद् अग्रम्- २५
 जीवनं । ये जना युआन् भ्रामयन्ति तानधिइम् इदं लिखित- २६
 वान् । अपरं यूयं तस्माद् यम् अभिषेकं प्राप्तवज्ञः स युआसु २७
 तिष्ठति ततः कोऽपि यद् युआन् शिक्षयेत् तद् अनावश्यकं, स
 चाभिषेको युआन्, सर्वाणि शिक्षयति सत्यश्च भवति न चातय्य ।
 अतः स युआन् यद्दद् अशिक्षयत् तदत् तत्र स्यास्यथ । अतएव २८
 हे प्रियवालका यूयं तत्र तिष्ठतं, तृथा सति स यदा प्रकाशिष्यते
 तदा वयं प्रतिभ्राण्यता भविष्यामः, तस्यागमनसमये च तस्य
 साक्षात् चपिष्यामहे । स भ्राण्यिको उक्तोति यदि यूयं जानीय तर्हि २९
 यः कश्चिद् धर्माचारं करोति स तस्मात् जात इत्यपि जानीत ।

३ तृतीयोऽध्यायः ।

युआन् प्रतीचरसामुपस्थ, तत्कारणाद् पापत्वाग्परस्यरप्तेमध्येकमात्राद् चर-
 यकामेवत्त्व ।

१ पश्चां वयम् ईश्वरस्य सन्ताना इति जाग्राणामहे, एतेन
पितासाभ्य कीटुक् महाप्रेम प्रदत्तवान्, किञ्चु संसारसं नाजानात्
२ तत्कारणादसाम् अपि न जानाति । हे प्रियतमाः, इदानीं वयम्
ईश्वरस्य, सन्तानां आस्थाहे पश्चात् किं भविष्यामस्तद् अद्याय-
प्रकाशितं किञ्चु प्रकाशं गते वयं तस्य सदृशा भविष्याम इति
३ जानीमः, यतः स यादृशो उस्ति तादृशोऽसामि दर्शिष्यते ।
४ तस्मिन् एषा प्रत्याशा यस्य कस्यचिद् भवति स स्वं तथा पवित्रं
५ करोति, यथा स पवित्रोऽस्ति । यः कश्चित् पापम् आचरति स
६ व्यवस्थालङ्घनं करोति यतः पापमेव व्यवस्थालङ्घनं । अपरं से-
७ उस्माकं पापान्यपहर्तुं प्राकाशतैतद् यूयं जानीय, पापञ्च तस्मिन्
८ न विद्यते । यः कश्चित् तस्मिन् तिष्ठति स पापाचारं न करोति
९ यः कश्चित् पापचारं करोति स तं न दृष्टवान् न वावगतवान् ।
१० हे प्रियबालकाः, कश्चिद् युश्माकं भ्रमं न जनयेत्, यः कश्चिद्
११ धर्माचारं करोति स तादृग् धार्मिको भवति यादृक् स
१२ धार्मिकोऽस्ति । यः पापाचारं करोति स शैवानात् जातो यतः
१३ शैतान आदितः पापाचारी शैतानस्य कर्मणां लोपार्थमेवेश्वरस्य
१४ पुच्छः प्राकाशत । यः कश्चिद् ईश्वरात् जातः स पापाचारं न
१५ करोति यतस्वं वीर्यं तस्मिन् तिष्ठति पापचारं कर्तुञ्च न
१६ शक्नोति यतः स ईश्वरात् जातः । इत्यनेनेश्वरस्य सन्तानाः
१७ शैतानस्य च सन्ताना व्यक्ता भवन्ति । य कश्चिद् धर्माचारं न
१८ करोति स ईश्वरात् जातो नहि यस्य स्वभातरि न प्रीयते
१९ सोऽप्यैश्वरात् जातो नहि । यतस्य य आदेश आदितो युश्माभिः
२० शुतः स एष एव यद् असामिः परस्यां प्रेमं कर्तव्यं । पापात्मतो
जातो यः काविल् खर्णीतरं इतर्वाणं तत्त्वंशैरसामिर्णं भवितव्यं ।

स कस्तात् कारणात् तं इतवान्? तस्य कर्माणि दुष्टानि तद्भातुश्च
कर्माणि धर्माणांसन् इति कारणात् । हे मम भ्रातरः, संचारो ११
यदि युधान् देष्टि तर्हि तद् आश्चर्यं न मन्यध्वं । वयं मृत्युम् १०
उत्सीर्य जीवनं प्राप्नवन्त्वाद् भ्रातृषु प्रेमकरणात् जानीमः ।
भ्रातरि यो न प्रीयते स मृत्यौ तिष्ठति । यः कश्चित् स्वभ्रातरं १५
देष्टि स नरघाती किञ्चामन्तजीवनं नरघातिनः कस्तायन्तरे
नावतिष्ठते तद् यूथं जानीय । अस्माकं कृते स खप्राणांस्वकावान् १६
इत्यनेन वयं प्रेमस्त्वम् अवगताः, अपरं भ्रातृणां कृतेऽस्माभिरपि
प्राणांस्वकाव्याः । सांसारिकजीविकाप्राप्नो यो जनः स्वभ्रातरं दीनं १७
दृष्टा तस्मात् खीयदयां रुणद्वि तस्यान्तर ईश्वरस्य प्रेम कथं
तिष्ठेत्? हे मम प्रियबालकाः, वाक्येन जिङ्गया वास्ताभिः प्रेम १८
न कर्त्तव्यं किन्तु कार्येण सत्यतया चैव । एतेन वयं यत् सत्य- १९
मतसम्बन्धीयास्त् जानीमस्तस्य साक्षात् खालःकरणानि साक्षयितुं
शक्यामस्य । यतोऽस्मददमःकरणं यद्यसान् दूषयति तर्ह्यस्मददमः- २०
करणाद् ईश्वरो महान् सर्वज्ञस्य । हे प्रियतमाः, अस्मददमःकरणं २१
यद्यसान् न दूषयति तर्हि वयम् ईश्वरस्य साक्षात् प्रतिभास्तिता
भवामः । यत्तु प्रार्थयामहे तत् तस्मात् प्राप्नुमः, यतो वयं २२
तस्याङ्गाः पालयामस्तस्य साक्षात् तुष्टिजनकम् आचारं कुर्मस्य ।
अपरं तस्येत्यमाङ्गा यद् धयं तस्य पुच्छस्य योगुद्घीष्टस्य नानि २३
विश्वसिमस्तस्याङ्गानुसारेण च परस्यरं प्रेम कुर्मः । यस्मि तस्याङ्गाः २४
पालयति स तस्मिन् तिष्ठति तस्मिन् सोऽपि तिष्ठति; स चासान्
यम् आत्मानं इत्तत्वान् तस्मात् योऽस्मासु तिष्ठतीति जानीमः ।

४ चतुर्थाऽध्यायः ।

१ परीक्षा विना सर्वभाग् उपरेश्कात्माग् चप्राप्त्वा त ० परस्यर्थे त्रेसकरणस्य
प्राप्तनिषेयम् ।

- १ हे प्रियतमाः, यूयं सर्वभाग्यसु न विश्वित किन्तु ते
ईश्वरात् जाता न वेत्यात्मनः परीक्षध्वं यतो बहवो मृषाभाव-
२ वादिनो जगन्नाथम् आगतवन्तः । ईश्वरीयो य आत्मा स युआ-
भिरनेन परिचयतां, यीशुः खीष्टो नरावतारो भूलागत एतद्
३ येन केनचिद् आत्मना खीक्रियते स ईश्वरीयः । किन्तु यीशुः
खीष्टो नरावतारो भूलागत एतद् येन केनचिद् आत्मना
४ नाङ्गीक्रियते स ईश्वरीयो नहि किन्तु खीष्टारेरात्मा, तेन
चागन्नन्यमिति युआभिः श्रुतं, स चेदानीमपि जगति वर्तते ।
- ५ हे बालकाः, यूयम् ईश्वरात् जातास्तान् जितवन्तस्य यतः संसा-
६ राधिष्ठानकारिणोऽपि युशदधिष्ठानकारी महान् । ते संसारात्
जातास्तते इतोः संसाराद् भाषन्ते संसारस्य तेषां वाक्यानि
७ मृह्णाति । वयम् ईश्वरात् जाताः, ईश्वरं यो जानाति योऽसद्-
वाक्यानि मृह्णाति यस्येश्वरात् जातो नहि योऽसदाक्यानि न
मृह्णाति; अनेन वयं सत्यात्मानं भ्रामकात्मानस्य परिचिनुमः ।
- ८ हे प्रियतमाः, वयं परस्यर्थे प्रेम करवाम, यतः प्रेम ईश्वरात्
जायते, अपरं यः कस्ति प्रेमं करोति स ईश्वरात् जात ईश्वरं
९ वेत्ति. च । यः प्रेमं न करोति स ईश्वरं न जानाति यत ईश्वरः
१० प्रेमस्वरूपः । अस्माखीम्बरस्य प्रेमैतेन प्राक्तश्चत यत् खपुत्रेणस्मभ्यं
जीवन्दानार्थम् ईश्वरः स्त्रीयम् अद्वितीयं पुनर्वं जगन्नाथं प्रेषित-
११ वाल् । वयं यद् ईश्वरे प्राप्तवन्त इत्युच्च नहि किन्तु स यदस्मासु
प्रीतवान् अस्मात्पापाग्नं प्रायश्चित्तार्थं खुमुक्तं प्रेषितवांसेत्युच्च प्रेम

सक्षिष्ठते । हे प्रियतमाः, अस्मासु यदीश्वरेणैतादृशं प्रेमं कृतं तर्हि ११
परस्यरं प्रेमं कर्त्तुम् अस्माकमण्डुचितं । ईश्वरः कदाच केनापि न १२
दृष्टः यद्यस्माभिः परस्यरं प्रेमं क्रियते तदेश्वरो उपन्नस्ये तिष्ठति
तस्य प्रेमं चास्मासु सेत्यते । अस्माभ्यं तेन स्वकीयात्मनोऽशो दत्त १३
इत्यनेन वयं यत् तस्मिन् तिष्ठामः स च यद् अस्मासु तिष्ठतीति
जानीमः । पिता जगत्तातारं पुञ्च प्रेषितवान् एतद् वयं दृष्ट्वा १४
प्रमाणयामः । यीशुरीश्वरस्य पुञ्च एतद् येनाङ्गीकृत्यते तस्मिन् १५
ईश्वरस्थिष्ठति स चेश्वरे तिष्ठति । अस्मास्त्रीश्वरस्य यत् प्रेमं वर्तते १६
तद् वयं ज्ञातवन्तस्तस्मिन् विश्वसितवन्तस्य । ईश्वरः प्रेमखल्पः प्रेन्नि
यस्थिष्ठति स ईश्वरे तिष्ठति तस्मिंसेश्वरस्थिष्ठति । स यादृशो ऽस्मि १७
वयमण्डेतस्मिन् अगति तादृशा भवाम एतस्माद् विचारदिने उपाभि
र्धा प्रतिभा लभ्यते सामर्थ्यमन्वयीयस्य प्रेन्नः सिद्धिः । प्रेन्नि भीति १८
न वर्तते किन्तु सिद्धं प्रेमं भीतिं निराकरोति यतो भीतिः
स्यातनास्ति भीतो मानवः प्रेन्नि सिद्धो न जातः । अस्मासु स १९
प्रथमं प्रीतकान् इति कारणाद् वयं तस्मिन् प्रोद्यामहे । ईश्वरे ऽहं २०
प्रीय इत्युक्ता यः कस्ति॒ स्वभातरं देष्टि॑ चो ऽनृतवादी॑ । स यं
दृष्टवान् तस्मिन् स्वभातरि यदि॑ न प्रीयते तर्हि यम् ईश्वरं न
दृष्टवान् कथं तस्मिन् प्रेमं कर्तुं शक्यात्? अत ईश्वरे यः प्रीयते २१
स स्वीयभ्रातर्यपि प्रीयताम् इयम् आज्ञा तस्माद् अस्माभिर्लभ्या ।

५ पञ्चमोऽध्यायः ।

१ भावमिः सर्वं प्रेमकरणम् ईश्वराज्ञायाः पालनम् ईश्वरस्य लेन्निष्ठते १४
ईश्वरस्य स्वकौयकोक्तारां प्रार्थनाशब्दं सफलं करण्ण ।

यीशुरभिष्ठिकस्त्रातेति॑ यः कस्ति॒ विश्वसिति॑ स 'ईश्वरात्

जातः ; अपरं यः कश्चित् जनयितरि प्रीयते स तस्मात् जाते जने
 २ उपि प्रीयते । वयम् ईश्वरस्य मन्त्रनिषु प्रीयाभहे, तद् अनेन
 ३ जानीसा यद् ईश्वरे प्रीयामहे तस्माज्ञाः पालयामस्य । यत् ईश्वरे
 ४ यत् प्रेमं तत् तदीयाज्ञापालनेनास्माभिः प्रकाशयितव्यं, तस्माज्ञास्य
 ५ कठोरा न भवन्ति । यतो यः कश्चिद् ईश्वरात् जातः स संसारं
 ६ जयति किञ्चास्माकं यो विश्वामः स एवास्माकं मंसारजयिजयः ।
 ७ योग्युरीश्वरस्य पुच्च इति यो विश्वसिति तं विना कोऽपरः मंसारं
 ८ जयति ? सोऽभिषिक्तस्ताता योग्युस्तोयरुद्धिराभ्याम् आगतः केवलं
 ९ तोयेन नहि किन्तु तोयरुद्धिराभ्याम्, आत्मा च साक्षी भवति यत्
 १० १ आत्मा सत्यतास्त्रहृष्टः । यतो हेतोः आत्मा तोयं रुद्धिरुद्ध चीण्डे-
 ११ द तानि साक्ष्यं ददति तेषां त्रयाणाम् एकलं भवति च । मानवानां
 १२ साक्ष्यं यद्यस्माभि गर्हज्ञते तर्हीश्वरस्य साक्ष्यं तस्मादपि श्रेष्ठं यतः
 १३ खपुच्चमधीश्वरेण दत्तं साक्ष्यमिदं । ईश्वरस्य पुच्चे यो विश्वसिति
 १४ स निजान्तरे तत् साक्ष्यं धारयति ; ईश्वरे यो न विश्वसिति स तम्
 १५ अनुत्तवादिनं करोति यत् ईश्वरः खपुच्चमधि यत् साक्ष्यं दत्तवान्
 १६ तस्मिन् स न विश्वसिति । तच्च साक्ष्यमिदं यद् ईश्वरो उपर्यम्
 १७ अनन्तजीवनं दत्तवान् तच्च जीवनं तस्य पुच्चे विद्यते । यः पुच्चे
 १८ धारयति स जीवनं धारयति, ईश्वरपुच्चस्य नून्मि-विश्वासकारिन् युश्मान्
 १९ प्रत्येकुनि मया लिखितानि तस्याभिप्रायोऽयं यद् यूयम् अनन्त-
 २० जीवनप्राप्ता इति जानीयात तस्येश्वरंपुच्चस्य नान्मि विश्वसेत् ।
 २१ २१ तस्यान्तिंके उस्माकं या प्रतिभा भवति तस्माः कारणमिदं
 २२ यद् वशं यदि तस्याभिमत्तं किमपि तं याचामहे तर्हि चो उस्माकं
 २३ वाक्यं शृणोति । स उस्माकं यत् किञ्चन् याचनं शृणोतीति यदि

जानीमस्तुर्हि तस्माद् याचिता वरा अस्माभिः प्राप्यन्ते तदपि
जानीमः। कश्चिद् यदि स्वभातरम् अस्त्व्युजनकं पापं कुर्वन्ते १५
पश्यति तर्हि स प्रार्थनां करोतु तेनेश्वरस्तस्मै जीवनं दास्यति,
अर्थतो मृत्युजनकं पापं येन नाकारि तस्मै। किन्तु मृत्युजनकम्
एकं पापम् आखे तदधि तेन प्रार्थना क्रियतामित्यहं न वदामि।
सर्वं एवाधर्मः पापं किन्तु सर्वपापं मृत्युजनकं नहि। य ईश्वरात् १७
जातः स पापाचारं न करोति किन्चोश्वरात् जातो जनः स्वं रचति १८
तस्मात् स पापात्मा तं न स्युश्टीति वयं जानीमः^१ वयम् ईश्वरात् १९
जाताः किन्तु कृत्त्वः संमारः पापात्मनो वशं गतो इत्याति जानीमः।
अपरम् ईश्वरस्य पुच्छ आगतवान् वयच्च यथा तस्य सत्यमयस्य २०
ज्ञानं प्राप्नुयामस्तादृशीं धियम् अस्माभ्यं दत्तवान् इति जानीमस्तु-
स्मिन् सत्यमये उर्धतस्तस्य^२ पुच्छे योग्युद्ग्रीष्टे तिष्ठामश्च; स एव
सत्यमय ईश्वरो इन्नतज्ञावनस्त्रूपशास्ति। हे प्रियबालकाः, यूयं २१
देवमूर्च्छिभ्यः स्वान् रक्षत। आमेन्।

योहनस्य द्वितीयं पञ्चं।

^१ महाकाचरणं ४ प्रेतिः धूमाच्छृणे च निर्वपवर्त्तमं मिथ्योपदेशात् सावधानत्वं
११ समाप्तिः।

ऐ अभिरुचिते कुरिये, लो तव पुच्छांश्च प्रति प्राचीनोऽहं पञ्चं १.
लिखामि। सत्यमताद्युम्भासु मम प्रेमास्ति केवलं मर्मं नहि किन्तु
सत्यमतज्ञानं सर्वेषामेव। यतः सत्यमतम् अस्मासु तिष्ठत्यनन्त- २
काङ्गं यावच्चास्मासु स्थानस्यति। पितुरीश्वरात् तत्पितुः पुच्छाम् प्रभो ३

र्येशुख्रीष्टाच्च प्राप्योऽनुग्रहः कृपा ग्रान्तिश्च सत्यताप्रेमभ्यां साहूं
युश्मान् अधितिष्ठतु ।

- ४ वयं पिण्डो याम् आज्ञां प्राप्तवन्तस्तदनुमारेण तव केचिद्
आत्मजा; सत्यमत्म् आचरन्त्येतस्यं प्रमाणं प्राप्याहं भृशम् आनन्दित-
पूर्वान् । साम्प्रतच्च हे कुरिये, नवीनां काञ्चिद् आज्ञां न लिखन्तःहम्
आदितो लभाम् आज्ञां लिखन् त्वाम् इदं विनये यद् अमाभिः
इ परस्यरं प्रेमं कर्त्तव्यं । अपरं प्रेमेतेन प्रकाशते यद् वयं तस्याज्ञा
आचरेत् । आदितो युश्माभिर्या श्रुता सेयम् आज्ञा मा च
७ युश्माभिराचरितव्या । यतो बह्वः प्रवच्छका जगत् प्रविष्ट्य योग्य-
खीष्टो नरावतारो भृत्यागत एतत् नाङ्गीकुर्वन्ति स एव प्रवच्छकः
प खीष्टारिश्वास्ति । अस्माकं असो यत् पण्डश्वसो न भवेत् किञ्चु
सम्यूर्णं वेतनमस्माभिः लभेत् तदर्थं स्वानधि सावधाना भवत ।
८ यः कञ्चिद् विपथगामी भृत्या खीष्टस्य शिक्षायां न तिष्ठति स
ईश्वरं न धारयति खीष्टस्य शिक्षायां यस्तिष्ठति स पितरं पुत्रच्च
१० धारयति । यः कञ्चिद् युश्मात्स्त्रिधिमागच्छन् शिक्षामेनां नानयति
स युश्माभिः स्ववेश्वनि न गद्यतां तव मङ्गलं भृयादिति वागपि
११ तस्मै न कथतां । यतस्तव मङ्गलं भृयादिति वाचं यः कञ्चित्
तस्मै कथयति स तस्य दुष्कर्मणाम् अंगी भवति ।
- १२ युश्मान् प्रति मयां बह्वंनु लेखितश्यार्णि किञ्चु पत्रमसीभ्यां
तत् कर्त्तुं नेच्छामि, यतोऽस्माकम् आनन्दो यथा सम्यूर्णो भवि-
त्यति तथा युश्मात्समीपमूपस्यायाहं समुखीभृय युश्माभिः सम्भूषिष्य
१३ इति । प्रत्याशा ममास्ते । तवाभिरुचिताया भगिन्या बालकास्त्रां
नुमस्कारं ज्ञापयन्ति । असेन् ।

योहनस्य तृतीयं पञ्चं।

१ महाकाशारणं, अतिथिमेवानिमित्तं योहना गायत्र्य प्रशंसा ६ दिवचिकिं प्रति
भव्यं दीमीचियस्य प्रशंसा ११ समाप्तिः ।

प्राचीनोऽहं सत्यमताद् यस्मिन् प्रीये तं प्रियतमं गायं प्रति १
पञ्चं लिखामि । हे प्रिय, तवात्मा यादृक् शुभाच्चितस्तादृक् २
सर्वविषये तव शुभं स्वास्थ्यस्त्र भृयात् । भावभिर्गत्य तत्र सत्य- ३
मतस्यार्थतस्त्रं कीदृक् सत्यमतमाचरस्येतस्य साक्षे दत्ते मम महा- ४
नन्दो जातः । मम मन्त्रानाः सत्यमतमाचरन्तीतिवार्तातो मम य ५
आनन्दो जायते ततो महन्तरो नास्ति । हे प्रिय, भावन् प्रति ५
विशेषतस्तान् विदेशिनो भावन् प्रति लया यद्यत् कृतं तत् सर्वं ६
विश्वासिनो योग्यं । ते च मण्डल्याः साक्षात् तव प्रेमः प्रमाणं ६
दत्तवन्तः, अपरम् ईश्वरयोग्यरूपेण तान् प्रस्यापयता लया सत्कर्म ७
कारिष्यते । यतस्त्रं तस्य नान्ना याचां विधाय परजातीयेभ्यः ७
किमपि न गृह्णीतवन्तः । तस्माद् वयं यत् सत्यमतस्य सहाया ८
भवेम तदर्थमेतादृशा लोका अस्माभिरत्यग्नीतव्याः ।

मण्डलों प्रत्यहं पञ्चं लिखितवार्णं किञ्चु तेषां मध्ये यो दिय- ८
चिकिः प्रधानायते र्षी अस्मान् न गृह्णाति । अतोऽहं यदो- १०
पस्यास्यामि तदा तेन यद्यत् कियते तत् सर्वं तं सारपिष्ठमि,
यतः ११ दुर्ब्बाक्यैरस्मान् अपवदिति, तेजापि वृष्टिं न गृला स्वयमपि
भावन् नानुगृह्णाति ये चातुर्घट्टतुमिष्टन्ति तान् मण्डलितो १२
अपि विष्टकरोति । हे प्रिय, लया दुर्कर्म नानुक्रियतां किञ्चु ११
सत्कर्माव । यः सत्कर्माचारी च ईश्वरात् जलः, यो दुर्कर्माचारी

१२ म ईश्वरं न दृष्टवान् । दीमीत्रियस्य पचे सर्वैः साक्ष्यम् अदायि
विशेषतः सत्यमतेनापि, वयमपि तत्त्वे साक्ष्यं दद्याः, असाक्ष्यं
साक्ष्यं सत्यमेवेति यूयं जानीथ ।

३ लां प्रति भया बहूनि लेखितव्यानि किन्तु मसीलेखनीभ्यां
३ लेखितुं नेच्छामि । अचिरेण लां द्रक्ष्यामीति मम प्रत्याशास्ते
तदावां समुखीभूय परस्यरं समाधिष्ठावहे । तत्र ग्रान्ति भूयात् ।
अस्माकं मित्राणि लां नमस्कारं ज्ञापयन्ति त्वमग्रेकैकस्य नाम
प्रोच्य मित्रेभ्यो नमस्कुर । इति ।

यिह्वदाः सर्वसाधारणपञ्चं ।

१ मङ्गलाचरणं १ धर्मस्थिरत्वं दुष्टगित्तकाणां पापं ८४४ १६ यिह्वदा विनय-
कथनं २४ मङ्गलप्रार्थना च ।

१ यीशुख्रीष्टस्य दासो याकेऽप्य भ्राता यिह्वदास्तातेनेश्वरेण
पवित्रीकृतान् यीशुख्रीष्टेन रक्तिंश्वाहतान् लोकान् प्रति पत्रं
२ लिखति । कृपा ग्रान्तिः प्रेम च बाड्यत्यरूपेण युग्मास्त्वृधितिष्ठतु ।

३ हे प्रियाः, साधारणपरिचालमधि युग्मान् प्रति लेखितुं मम
बज्जयत्रे जाते पूर्वकाले पवित्रलोकेषु समर्पितो यो धर्मस्तदर्थं
यूयं प्राणव्ययेनापि सचेष्टा भवतेति विनयार्थं युग्मान् प्रति पत्र-
४ लेखनमावश्यकम् अमन्ये । यंसाद् एनद्रूपदैषप्राप्तये पूर्वं लि-
खितम् केचिज्जना अस्मान् उपस्थितवन्तः, ते धार्मिकलोका
अस्माकम् दृश्वरसानुयाहं ध्वजीकृत्य लक्षटताम् आचरन्ति, अद्वि-
५ तीये उधिपत्ति र्यो उसाकं प्रभु यीशुख्रीष्टस्त्रं नाङ्गीकुर्वन्ति । तस्माद्
यूयं पुरा यद् अवगतस्तुत् पुन युग्मान् स्मारयितुम् इच्छामि,
फलतः प्रभुरेकहृत्वः स्त्रीप्रजा मिश्वदेशादृ उदधर यृत् ततः परम्

अविश्वासिनो व्यनाशयत् । ये च स्वगदूताः स्वीकर्त्त्वपदे न ह
स्थिता स्वामर्यानं परित्यक्तवन्तस्तान् स महादिनस्य विचारार्थम्
अभ्यकारमये ध्याने मदास्यायिभि र्बन्धनैरवधात् । अपरं सदोमेऽ
घोमरा तन्निकटम्यलगराणि चैतेषां निवासिनस्तर्मरुपं अभिकारं
कृतवन्नो विषममैथुनस्य चेष्टया विपर्यं गतवन्तश्च तस्मात् तात्पर्यि
दृष्टान्नस्वरूपाणि भूत्वा मदातत्त्वक्षिना दण्डं भुज्जते । एवैमेऽ
स्वप्नाचारिणोऽपि स्वशरीराणि “कलङ्कयन्ति राजाधीनतां न
स्वीकुर्वन्त्युक्तपदस्यान् निन्दन्ति च । किञ्चु प्रधानदिव्यदूतो मीमांसेऽलो
यदा मोशे देहे शैतानेन विवदमानः समभाषत तदा तन्मिन्
निन्दारूपं दण्डं सर्पयितुं साहसं न कृत्वाकथयत् प्रभुस्वां भर्त्य-
यतां । किन्त्विमे यन्न बुद्ध्यन्ते तन्निन्दन्ति यत्वं निर्बोधपश्च ॥१०
द्वेन्द्रियैरवगच्छन्ति तेन नश्यन्ति । तान् धिक्, ते काविलो मार्गे ॥११
चरन्ति पारितोषिकस्याशातो विस्तियमो भ्रान्तिसनुधावन्ति कोरहस्य
दुर्मुखत्वेन विनश्यन्ति च । युआकं प्रेमभोजेषु ते विव्रजनका ॥१२
भवन्ति, आत्मभरयश्च भूत्वा निर्लक्षया युआभिः साहं भुज्जते ।
ते वायुभिश्वासिता निस्तोयमेघा हेमन्तकालिका निष्फला द्वि ॥१३
मृता उच्चूलिता दक्षाः, स्वकीयलक्ष्मीफेणोदमकाः प्रचण्डाः सामुद्र-
तरङ्गाः मदाकालं यावत् घोरतिमिरर्भागीनि भ्रमणकारीणि नक्षत्राणि
च भवन्ति । आदमतः सम्मः पुरुषो योऽहोकः स तातुद्दिश्य ॥१४
भावताक्षमिदं कथितवान्, यथा,

पश्य स्वकीयपुण्यानाम् अयतैर्वेष्टितः प्रभुः !

सर्वान् प्रति विचाराज्ञासाधनायागमिष्यति ।

तदा चाधार्मिकाः सर्वे जाता यैरपराधिनः ।

विधर्मकर्षणां तेषां सर्वेषामेव कारणात् ।

‘तथा तदैपरीत्येनायधर्माचारिपापिनां ।
उक्तकठोरवाक्यानां सर्वेषाम् पि कारणात् ।
परमेषेन दोषितं तेषां प्रकाशयिथने ॥

१६ ते वाक्यलहकारिणः स्वभाग्यगिन्द्रकाः स्वेच्छाचारिणो दर्पनादि-
१७ मुखविशिष्टा लाभार्थं मनुष्यस्तावकाशं मन्ति । किन्तु हे प्रिय-
१८ तमाः, अस्माकं प्रभो देविग्रीष्टस्य प्रेरिते देव वाक्यं पूर्वे युश्मभं
१९ कथितं तत् स्मरत, फलतः शेषसमये खेच्छातो ऽवर्माचारिणो
२० निन्दकात् उपस्थौथन्नीति ।

२१ एते लोकाः स्वान् पृथक् कुर्वन्तः मांसारिका आत्महीनाश्च
२२ मन्ति । किन्तु हे प्रियनमाः, यूयं स्वेषाम् अतिपवित्रविश्वासे
२३ निचोयमानाः पवित्रेणात्मना प्रार्थनां कुर्वन्त ईश्वरस्य प्रेना स्वान्
२४ रक्षत, अनन्तजीवनाय चास्माकं प्रभो देविग्रीष्टस्य कृपां प्रतीक्ष्यं
२५ अपरं यूयं विविच्य कांश्चिद् अनुकूल्यधं कांश्चिद् अग्नित उद्दृत्य
२६ भयं प्रदर्श्य रक्षत, शारोग्यिकभावेन कलङ्कितं वस्त्रमपि चतोयधं ।
२७ अपरच्च युश्मान् स्वललनाद् रक्षितुम् उक्तासेन स्वीयतेजसः
२८ साक्षात् निर्दीष्टान् स्वापयितुम् ममर्था योऽस्माकम् अदितीय-
२९ स्वाणकर्ता मर्वज्ञ ईश्वरस्तस्य गौरवं मर्हिमा पराक्रमः कर्त्तव्येदा-
३० नीम् अनन्तकालं यावद् भृयात् । आसेन ।

योहनं प्रति प्रकाशितं वाक्यं ।

१ प्रथमोऽध्यायः ।

१ आभासः ४ मङ्गलाचरणं ० खौटशागमनकथनं ह योहनस्य बन्धनकथनं खौटस्य
दर्शने सप्तदीपदृच्छस्त्रूपसप्तमण्डलौदार्दा दर्शनष्ट ।

यत् प्रकाशितं वाक्यम् ईश्वरः सदामानां निकटं श्रीघ्रमुप- १
स्यास्यन्तीनां घटनानां दर्शनार्थं योग्युग्मीष्टे समर्पितवान् तत् स
खीयदूतं प्रेष्य निजसेवकं योहनं ज्ञापितवान् । स चेश्वरस्य वाक्ये २
ग्रीष्टस्य मात्र्ये च यद्यद् दृष्टवान् तस्य प्रमाणं दत्तवान् । एतस्य ३
भावादिग्रन्थस्य वाक्यानां पाठकः श्रोतारस्य तन्मध्ये लिखिताज्ञा-
ग्राहिणश्च धन्या यतः स कालः सन्निकटः ।

योहन आश्रियादेशस्याः सप्त मण्डलौः प्रति पञ्चं लिखिति । ४
यो वर्तमाने भूतो भविष्यन्ते ये च सप्तात्मानस्य सिंहासनस्य
समुखे तिष्ठन्ति यस्तु योग्युग्मीष्टो विश्वस्तः साक्षी सृतानां सधे ५
प्रथमजातो भूमण्डलस्यराजानाम् अधिपतिश्च भवति, एतेभ्यो
इनुग्रहः शान्तिश्च युआसु वर्त्ततां । यो उस्सासु प्रीतवान् स्त-
रुधरेणास्मान् स्त्रपापेभ्यः पृक्षालितवान् तस्य पितुराश्वरस्य याज- ६
कान् क्वामान् राजवर्गं नियुक्तवांश्च तस्मिन् भविमा पराक्रमस्या-
नन्तकरलं यावद् वर्ततां । आमेन ।

पश्यत स सेवैराग्वच्छति तेनकैकस्य चक्षुसं द्रष्ट्युति ये ऽन तं ७
विद्धुवन्तस्ते ऽपि तं विलोक्यन्ते तस्य कृते पृथिवीस्याः सर्वे
वंशा विलपिष्यन्ति । संयम् आमेन । वर्त्तमानो भूतो भविष्यन्ते ।

यः सर्वं किमान् प्रभुः परमेश्वरः च गदति, अहमेव कः चक्षा-
र्यत आदिरन्तश्च ।

६ युश्माकं भ्राता यीशुद्वीष्टस्य क्लेशराज्यतिक्षाणां सहभागी
चाहं योहनं ईश्वरस्य वाक्यहेतों यीशुद्वीष्टस्य मातृहेतोश्च पात्मा-
१० नामकं उपदीप आसं । तत्र प्रभो दिने आत्मनाविष्टो इहं स्वपञ्चात्
११, द्वूरीध्वनिवत् महारवम् अत्रौषं, तेनोक्तम्, अहं कः चक्षार्यत
आदिरन्तश्च । लं यद् इत्यसि तदं यद्ये लिखिलाग्नियादेशस्मानं
१२ सप्त मण्डलीनां समीपम् इफिषं सुर्णां पर्गामं युयातीरां साहिं

१३ फिलादिस्फियां लायदीकेयाङ्गं प्रेषय । ततो मया सम्भाषमाणस्य
कस्य रवः अूयते तद्दर्शनार्थं सुखं परावर्त्तिं तत् परावर्त्य खण्ड-
१४ मयाः सप्त दीपद्वजां दृष्ट्याः । तेषां सप्त दीपद्वजाणां मध्ये दीर्घ-

परिच्छदपरिचितः सुवर्णगृह्णालेन वेष्टितवंचश्च मनुष्यपुच्छान्तिरेको
१५ जनस्तिष्ठति, तस्य शिरः केष्टश्च शेत्सेषलोमानीव हिमवत् शेतौ
१६ लोचने वक्त्रशिखासमे चरणौ वक्त्रकुण्डे तापितसुषिञ्चनसदृशौ
१७ रवस्य बज्जतोद्यानां रवतुल्यः । तस्य दक्षिणहस्ते सप्त नारा विद्युन्ने
वक्षात्त्वं तीक्ष्णो दिधारः खड्गो निर्गच्छति मुखमण्डलश्च खतेष्वसा

१८ देवीषमानस्य सूर्यस्य सदृशं । तं दृष्ट्याहं स्तुतकल्पस्तुतरणे पतित-

स्तः स्वदक्षिणांकरं मयि निधाय तेनोक्तम् अहम् आदिरन्तश्च ।
१९ अहम् अमरस्तुथापि स्तुतवान् किञ्चु पक्षाहम् अनन्तकालं यावत्

जीवाभिः । आमेन् । मृत्योः परलोकस्य च कुञ्जिका भम इत्यगताः ।
२० अतो यद् भूवति यच्चेत्: परं भविष्यति त्वया दृष्टं तत् सर्वं

मयाः सप्त दक्षिणहस्ते श्विता याः सप्त तारा ये च स्वर्ण-
मयाः सप्त दीपद्वजास्तथा दृष्टास्तत्तत्पर्यमिदं नाः सप्त ताराः सप्त

मण्डलीनां दूताः सुवर्णशयाः सप्त दीपद्वजश्च सप्तमण्डलः सक्षिः ।

२ द्वितीयोऽथायः ।

१ इफिषीघसमाजं प्रति खोष्यस्य कथम् ८ स्मुर्यासमाजं प्रति कथम् ११ पर्गास-
समाजं प्रति कथम् १८ ध्यानौरासमाजं प्रति कथनम् ।

इफिषस्थमण्डल्या दूतं प्रति लम् इदं लिख ; यो दक्षिण- १
करेण सप्त तारा धारयति सप्तानां सुवर्णदीपवृक्षाणां सर्षे
गमनागमने करोति च तेनेदम् उच्यते । तव क्रियाः अमः २
षहिष्णुता च मम गोचराः, लं दुष्टान् सोढुन शक्नोषि ये च
प्रेरिता न सन्तः स्वान् प्रेरितान् वदन्ति लं तान् परीक्षा सृष्टा-
भाषिणो विज्ञातवान् अपरं लं तितिक्षां विदधासि मम नामार्थं ३
बज्ज सोढवानसि तथापि न पर्यक्षाम्यस्तदपि जानामि । किञ्च तव ४
विरह्दं भयैतत् वक्तव्यं यत् तव प्रथमं प्रेम लया व्यहीयत । अतः ५
कुतः पतितो ऽसि तत् स्मृत्वा मनः परावर्त्य पूर्वीयक्रियाः कुरु न
चेत् लया मनसि न परिवर्त्तिते ऽहं द्रूष्टम् आगत्य तव दीपवृक्षं ६
स्वस्थानाद् अपसारयिष्यामि । तथापि तवेष गुणो विद्यते यत् ७
नीकस्थायतोमलोकानां याः क्रिया अहम् चक्षतीये तास्त्वमपि
चक्षतीयमे । यस्य ओचं विद्यते स मण्डलीः प्रत्युच्यमानाम् आत्मनः ८
कथां गृहणोतु । यो जनो जर्यति तसा अहम् ईश्वरस्यारामस्य-
जीवनतरोः फलं भोक्तु दास्यामि ।

अपरं स्मुर्यास्यमण्डल्या दूतं प्रतीदं लिख ; य आदिरक्ष्य ९
यो सृष्टवान् पुनर्जीवितवांश्च तेनेदम् उच्यते, तव क्रियम् क्लेशो १०
दैन्यं च मम गोचराः किन्तु लं धनवानसि ये च यिङ्गदीया न सन्तः
शैतानस्य समाजाः सन्ति तथापि स्वान् यिङ्गदीयान् वृदन्ति । तेषां
निन्दामयहं जानामि । लया यो यः क्लेशः सोढव्यस्थात् मा ११
भैषोः पश्य शैतानो युक्ताकं परीक्षार्थं काञ्चित् काराया निंचेष्यति

दश दिनानि यावत् क्लेशो युग्मासु वृत्तिष्ठते च । तं स्त्र॒युपर्यन्तं
 ११ विश्वासो भव तेनाहं जीवनकिरीटं तुभ्यं दास्यामि । यस्य श्रोतं
 विद्यते स मण्डलीः प्रत्युच्यमानाम् आत्मनः कथां पृष्ठेणोतु । यो
 जयति स द्वितीयस्त्र॒यन् न हिंसिष्ठते ।

१२ अपरं पर्गमस्यमल्ला दूतं प्रतीदं लिख, यस्तीत्त्र॒यं दिधारं
 १३ खड्डं धारयति म एत्र भाषते । तत्र क्रिया मम गोचराः, यत्र

जैतानस्य मिंहासनं तत्रैव त्वं वसंसि तदपि जानामि । तं मम
 नाम धर्मयसि मङ्गलेऽस्त्रीकारस्त्वया न कृतो मम विश्वास्यसाक्षिण
 आन्तिपाः समये ऽपि न कृतः । म तु युग्मन्त्वे ऽधानि यतः

१४ जैतानस्त्रैव निवमति । तथापि तत्र विरुद्धं मम किञ्चिद् वक्तव्यं
 यतो देवप्रसादादनाय परदारगमनाय चेस्यायेतः सन्तानानां
 समुख उन्नाथं स्यापयितुं वास्त्राक् येनाशिक्ष्यत तस्य विलियमः

१५ शिक्षावलभिनस्त्रव केचित् जानास्त्रव मन्ति । तथा नौकलायतीयानां
 शिक्षावलभिनस्त्रव केचित् जना अपि मन्ति तदेवाहम् कृतीये ।

१६ अतो हेतोस्त्रवं मनः परिवर्त्य न चेदहं लरया तत्र समीपसुपस्थाय
 १७ मदङ्गास्यखड्डेन तैः सह योक्ष्यामि । यस्य श्रोतं विद्यते म मण्डलीः

प्रत्युच्यमानाम् आत्मनः कथां पृष्ठेणोतु । यो जनो जयति तस्मा
 अहं गुप्तमानां भोक्तुं दास्यामि शुभ्रप्रस्तरमपि तस्मै दास्यामि तत्र
 प्रस्तरे नूतनं, नाम लिखितं, तत्रः यद्यन्तारं विना नान्मेन
 केनायष्वगम्यते ।

१८ अपरं युग्मातीरास्यमृण्डल्या दूतं प्रतीदं लिख । यस्य लोचने
 वक्त्रिशिखासन्तुर्गे चरणौ च सुपित्तसंसङ्गाशौ स ईश्वरपुत्रो भाषते,
 १९ तत्र क्रियाः प्रेम विश्वासः परिचर्या, सुहिष्णुता च मम गोचराः,
 २० तत्र प्रथमक्रियाभ्यः शेषक्रियाः श्रेष्ठास्त्रदूर्पि जानामि । तथापि

तव विरुद्धं मया किञ्चिद् वक्ष्य यतो या ईषेषख्नामिका
 योषित् स्त्रां भाववादिनो मन्यते वेष्टागमनाय देवप्रसादाशनाय
 च मम दासान् शिक्षयति भामयति च सा लया न निवार्यते ।
 अहं मनःपरिवर्त्तनाय तस्यै समयं दत्तवान् किन्तु सा स्वीयवेष्टा- २१
 क्रियातो मनः परिवर्त्तयितुं नाभिलषति । पश्चात् तां श्रव्यायां २२
 निचेष्यामि, ये तथा मार्द्दं व्यभिचारं कुर्वन्ति ते यदि स्वक्रियाभ्यो
 मनांसि न परावर्त्यन्ति तर्हि तानपि महाक्लेशे निचेष्यामि तस्याः २३
 मनानांश्च मृत्युना हनिष्यामि । तेनाहम् अन्तःकरणानां मन-
 माद्यानुसन्धानकारी युग्माक्षेकैकस्मै च स्वक्रियाणां फलं मया
 दातव्यमिति सर्वाः मण्डल्या ज्ञात्यन्ति । अपरम् अवशिष्टान् युग्मा- २४
 तीरस्यसोकान् अर्थतो यावन्तस्त्रां शिरां न धारयन्ति ये च
 कैषित् शैतानस्य गम्भीरायां उच्यन्ते तान् ये नावगतवन्तस्तानहं
 वद्यामि युग्मासु कमण्परं भारं नारोपयित्यामि, किन्तु यद् युग्माकं २५
 विद्यते तत् ममागमनं यावद् धारयत । यो जनो जयति ग्रेष- २६
 पर्यन्तं मम, क्रियाः पालयति च तस्या अहम् परजातीयानाम्
 आधिपत्यं दास्यामि; पितृतो मया अदृत् कर्त्तव्यं लक्ष्यं तदत् २७
 सो ऽपि लौहदण्डेन तान् चारयिथ्यति तेन मुद्भाजनानांव ते
 चूर्णा भविष्यन्ति । अपरम् अहं तस्यै प्रभातीयताराम् अपि दास्यामि । २८
 यस्य ओष्ठं विद्यते एव मण्डलीः प्रत्युच्छमानाम्, आत्मनः कथां २९
 गृष्णोतु ।

३ सूतीयोऽध्यायः ।

१ सार्विक्यसमाजं प्रति कथनं ० फिलादिस्कियास्यसमाजं प्रतिकथनं १४ साय-
दिकेयास्यसमर्जं प्रति कथनच ।

- १ अपुरं सार्विक्यमण्डल्या दूतं प्रतीदं लिख, यो जन ईश्वरस्य
सप्तामनः सप्त तारास्य धारयति स एव भाषते, तव क्रिया मम
गोचराः, त्वं जीवदाख्योऽसि तथापि मृतोऽसि तदपि जानामि ।
- २ प्रबुद्धो भवं, अवशिष्टं यद्यत् मृतकल्पं तदपि मवलीकुरु यत
ईश्वरस्य साक्षात् तव कर्माणि न मिद्धानीति प्रमाणं मया प्राप्तं ।
- ३ अतः कीदृशो गिर्जां लभत्वान् श्रुतवांशाचि तत् स्मरन् तां पालय
खमनः परिवर्त्य च । चेत् प्रबुद्धो न भवेत्सर्वं ह स्तेन इव तव
समीपम् उपस्थासामि किञ्च किञ्चन् दण्डे उपस्थासामि तन्
- ४ ज्ञास्यसि । तथापि यैः खवासामि न कंलङ्कितानि तादृशाः कति-
पयस्तोकाः सार्विनगरे ऽपि तव विद्यन्ते ते शुभ्रपरिच्छदै र्मम
पु सङ्गे गमनागमने करिष्यन्ते यतस्ते योग्याः । यो जनो जयति स
शुभ्रपरिच्छदं परिधापयिष्यते, अहम् जीवन्यथात् तस्य नाम
नान्तर्धापर्यन्तामि किन्तु मत्पितुः साक्षात् तस्य दूतानां साचाच्च
६ तस्य नाम स्त्रीकरिष्यामि । यस्य ओचं विद्यते स मण्डलीः प्रत्युच्य-
मानाम् आत्मनः कथां शृणुतु ।
- ७ अपरस्त् फिलादिस्कियास्यमण्डल्या दूतं प्रतीदं लिख, यः
पविबः सत्यमयसांस्कृदायुदस्य कुञ्जिकां धारयति च येन
मोचिते इपरः कोऽपि न रुणद्धि रुड्हे चापरः कोऽपि न मोच-
न धति स पूर्व भाषते । तव क्रिया मम गोचराः पश्य तव समीपे
.५४ मुक्तं दारं स्वापितवर्णं तत् केनापि रोद्धं न शक्यते यतस्तवाच्च
सक्षमांस्ते तथापि अं अम वाक्यं पालितवाम् मम नामो ऽस्त्रीकार

न कृतवांश् । पश्य यिङ्गदीया न सन्तो ये ऋषावादिनः स्वान् ८
 यिङ्गदीयान् वदान्तं तेषां श्रैतानममाजीयानां कांस्थिद् अहम्
 आनेष्यामि पश्य ते मंदाङ्गात् आगत्य तव चरणयोः प्रणास्यन्ति
 त्वस्मि मम प्रियो उसीति ज्ञात्यन्ति । लं मम सहिष्णुतासूचकं वाक्यं १०
 रक्षितवानसि तत्कारणात् पृथिवीनिवासिनां परीक्षार्थं कृत्वा जगद्
 येनागामिपरीक्षादिनेनाक्रमिष्यते तस्माद् अहमपि तां रक्षिष्यामि ।
 पश्य मया श्रीघ्रम् आगत्वां तं यदस्ति तत् धारय को उपि ११
 तव किरीटं नापहरतु । यो जनो जयति तमर्ह मदीयेश्वरस्य १२
 मन्दिरे स्तम्भं कृत्वा स्वापयिष्यामि स पुन न निर्गमिष्यति । अपरब्ध
 तस्मिन् मदीयेश्वरस्य नाम मदीयेश्वरस्य पुर्यो अपि नाम अर्थतो
 या नवीना यिङ्गशालेमः पुरी स्वर्गात् मदीयेश्वरस्य समीपाद्
 अवरोक्ष्यति तस्या नाम मर्मापि नूतनं नाम लेखिष्यामि । यस्य १३
 श्रोत्रं विद्यते स मण्डलीः प्रत्युच्यमानाम् आत्मनः कथां गृहणेतु ।

अपरब्धं लायदिकेयास्यमण्डल्या दूतं प्रतीदं लिख, य आसेन् १४
 अर्थतो विश्वास्तः सत्यमयश्च साक्षी, ईश्वरस्य सृष्टिरादिश्वास्ति स एव
 भाषते । तव क्रिया मम गोचराः लं श्रीतो नामि तस्मो उपि १५
 नामीति जानामि । तव शोतवं तप्तवं वा वरं भवेत्, श्रीतो न १६
 भूत्वा तस्मो उपि न भूत्वा त्वमेवमूर्तः कदुष्णो उसि तत्कारणाद्
 अहं खमुखात् लाम् उद्दिष्यामि । अहं धन्ती समृद्धशास्ति मम १७
 कस्यायभावो न भवतीति लं वदसि किञ्चु त्वमेव दुःखार्ता दुर्तो
 दरिद्रो उन्मो नगस्त्रासि तत् लया नावगम्यते । लं यद् धनी १८
 भवेत्सदर्थं मन्त्रो वज्रौ तापितं सुवर्णं क्रीणीहि नगत्वात् तव लज्जा
 यन्न प्रकाशेत तदर्थं परिधानाय मन्त्रः शुभ्रवासांसि क्रीणीहि
 यस्य तव इष्टिः प्रसर्ष्णः भवेत् तदर्थं सर्वुर्क्षेपनाथास्त्रं मन्त्रः

१६ क्रीणीश्चैति मम मूल्यणा । येष्वहं प्रीये तान् सर्वान् भर्त्यामि
 १० शास्त्रि च, अतस्मै उद्यामं विधाय भनः परिवर्तय । पश्याहं
 द्वारि तिष्ठन् तद् आहन्ति यदि कस्त्रित् मम रवं शुल्वा द्वारं
 मोचयति तद्वाहः तस्य मन्त्रिधिं प्रविश्य तेन साङ्घे भोक्ष्ये मोऽपि
 २१ मया साङ्घे भोक्ष्यते । अपरमहं यथा जितवान् मम पित्रा च
 सह तस्य सिंहासन उपविष्टशास्त्रि, तथा यो जनो जयति तमहं
 २२ मया साङ्घे मतिंहासन उपवेश्यिष्यामि । यस्य श्रोत्रं विद्यते स
 मण्डलौः प्रत्युच्चमानाम् आत्मनः कथां गृणोतु ।

४ चतुर्थोऽध्यायः ।

सर्वे ईश्वरस्य सिंहासनस्य प्राचीनस्त्रोकानां च हृषिः परिपूर्णचतुःप्राणिनां च दर्शनम्

१ ततः परं मया दृष्टिपातं शुल्वां सर्वे मुकुं द्वारम् एकं दृष्टं
 मया सहभाषमाणस्य च यस्य दृशीवाद्यतुल्यो रवः पूर्वं श्रुतः
 स माम् श्रोत्रचतुः स्थानमेतद् आरोहय, इतः परं येन येन भवि-
 २ तव्यं तद्वाहं लां दर्शयिष्ये । तेनाहं तत्क्षणादू आत्माविष्टो भृत्या
 उपश्यं सर्वे सिंहासनमेकं स्थापितं तत्र सिंहासने एको जन उप-
 ३ विष्टोऽप्नि । सिंहासने उपविष्टस्य तस्य जनस्य रूपं सूर्यकान्तमणे:
 प्रवालस्य च 'तुल्यं तत् सिंहासनम् मरकतमणिवद्रूपविशिष्टेन
 ४ मेघधनुषा वेणुतं । तस्य सिंहासनस्य चतुर्दिव्युं चतुर्विंशतिसिंहा-
 सनाद्विंशतिनिः तिष्ठन्ति तैषु सिंहासनेषु चतुर्विंशतिप्राचीनलोका उप-
 विष्टासे शुभ्रवासः परिहितास्तेषां शिरांसि च सुवर्णकिरीटैः भूषि-
 ५ ताबि । तस्य सिंहासनस्य मध्यात् तडितो रवाः स्त्रियानि च
 निर्गच्छन्ति सिंहासनस्यान्तिके च सप्त दीपा ज्वलन्ति त ईश्वरस्य
 ६ सप्तात्मानः । अपरं सिंहासनस्यान्तिके सूर्योदितुल्यः काचमयो जक्षा-

अथो विद्यते, अपरम् अग्रनः पश्चात् बङ्गचुक्षुक्षेत्रवारः प्राणिनः
सिंहासनस्थ अर्थं चतुर्दिशु च विद्यन्ते । तेषां प्रथमः प्राणी सिंहाकारो १
द्वितीयः प्राणी गोवत्साकारसृतीयः प्राणी मनुष्यवद्दमविशिष्टश-
तुर्दिश्य प्राणी उड्डीयमानकुररोपमः । तेषां चतुर्णाम् एकैकस्य प्राणिनः २
षट् पक्षाः सन्ति ते च सर्वाङ्गेभ्यभूतरे च बङ्गचुक्षुविशिष्टाः, ते
दिवानिशं च विश्राम्य गदन्ति पविचः पविचः पविचः सर्वग्रन्थिमान् ३
वर्तमानां भूतो भविष्यन्ते प्रभुः परमेश्वरः । इत्यंतैः प्राणिभिंस्तस्यानन्त-
जीविनः सिंहासनोपविष्टश्य जमस्य प्रभावे गौरवे धन्यवादे च ४
प्रकीर्तिं ते चतुर्विशिष्टतिप्राचीना अपि तस्य सिंहासनोपविष्टस्यान्तिके
प्रणिपत्य तम् अनन्तजीविनं प्रणमन्ति स्त्रीब्रह्मिराटांश्च सिंहासनस्था-
न्तिके निश्चिय बदन्ति,

हे प्रभो ईश्वरासार्कं प्रभावं गौरवं बलं । ११

तमेवार्हसि यम्प्राप्तुं यत् सर्वं समृजे तथा ।

तवाभिलाषतस्यैव सर्वं समूय निर्षमे ॥

५. पञ्चमोऽध्यायः ।

सप्तमुद्घामि भुद्गिमस्य पुक्षकस्य ददृशेन छैषेन तस्य मोचनं हिष्पूतप्राचीनसोकै ।

चतुर्मिंशः प्राणिभिर्तस्य प्रशंसन्त ।

अनन्तरं तस्य सिंहासनोपविष्टजनस्य दक्षिणाहस्ते इति व॒द्विद्य १
सिखितं पञ्चमेकं मया हृष्टं तत् सप्तमुद्घामिरक्षितं । तत्पश्चद्दृश्वो २
वक्षवान् दूतो दृष्टः स उच्चैः खरेण वाचमिमां घोषयति कः पञ्च-
मेतद् विवरीतुं तस्युद्गा मोचयितुच्चार्हति ? किञ्चु खर्गमूर्धपातप्लेषु ३
तत् पञ्चं विवरीतुं निरीचितुच्च कस्यापि सामर्थ्यं नाभवत् । अतो ४
यक्षत् पञ्चं विवरीतुं निरीचितुच्चार्हति तस्युपाजनस्याभार्द्धं च ५

५ वज्जे देहितवान् । किञ्चु तेषां प्राचीनानाम् एको जनो माम-
वदत् मा रोदीः पश्य यो यिहदावंशीयः मिहो दायूदस्य मूलस्व-
रूपशास्ति सं पत्रस्य तस्य मप्तसुद्राणां भावं मोचनाय प्रभृतवान् ।

६ अपरं मिहामनम् चतुर्णां प्राणिणां प्राचीनवर्गस्य च मध्य एको
सेषगावको मया दृष्टः स केदित इव तस्य मप्तमृट्झाणि मप्त-
लोचनानि च मन्ति तानि काङ्क्षां पृथिवीं प्रेषिता ईश्वरस्य मप्त-
७ त्वानः । सं उपागत्य तस्य मिहामनेपविष्टुजनस्य इच्छिणकरात् तत्
दं पत्रं गृहीतवान् । पत्रे गृहीते चत्वारः प्राणिनश्चतुर्विंशतिप्राचीनाश्च
तस्य सेषगावकस्यान्तिके प्रणिपतन्ति तेषाम् एकैकस्य करयो वर्णाणां
८ सुगम्भिद्वयैः परिपूर्णे स्वर्णमर्यपात्रञ्ज तिष्ठति तानि पवित्रलोकानां
९ प्रार्थनास्तरूपाणि । अपरं ते नूतनमेकं गीतमगायन्, यथा,

यहीतुं पविकां तस्या सुद्रा मोचयितुं तथा ।

त्वसेवार्हमि यस्मात् लं बलिवत् क्वेदनं गतः ।

१० सर्वाभ्यो जातिभाषाभ्यः सर्वसाद् वंशदेशतः ।

ईश्वरस्य कुते उमान् लं स्वीयरक्तेन कृतवाऽ ।

अस्मादीश्वरपते उमान् नृपतीन् याजकानपि ।

कृतवांस्तेन राजत्रं करिष्यामो महीतले ॥

११ अपरं निरीक्षमाणेन मया मिहामनस्य प्राणिचतुष्यस्य प्राचीनवर्गस्य
च परितो बहुनां दूतानां रेवः श्रुतः । तेषां मन्त्या अयुतायुतानि
१२ सहस्रसहस्राणि च । तीर्त्त्वैरिदम् उक्तं,

१३ पराक्रमं धनं ज्ञानं शक्तिं गौरवमादरं ।

प्रश्नसांज्ञार्हति प्राप्तु क्वेदितो सेषगावकः ॥

१४ अपरं स्वर्गमर्यपातालसागृषु यानि यानि विद्यन्ते तेषां सर्वेषां
१५ द्वृष्टवस्तुर्णां वागियं, मया श्रुता,

प्रशंसां गौरवं शौर्यम् आधिपत्यं सनातनं ।

सिंहासनोपविष्टश्च मेषवत्सश्च गच्छतां ।

अपरं ते चलारः प्राणिनः कथितवन्तस्थासु, ततश्चतुर्विंशतिप्राचीना १४
अपि प्रणिपत्य तम् अनन्तकालजीविनं प्राणमन् ।

६ षष्ठोऽध्यायः ।

१ जीषेन प्रथमसुद्रामोचनं ३ द्वितीयसुद्रामोचनं ५ तृतीयसुद्रामोचनं ७ चतुर्थं
सुद्रामोचनं ९ पञ्चमसुद्रामोचनं ११ षष्ठमसुद्रामोचनं १३

अनन्तरं मयि निरीक्षमाणे मेषशावकेन तामां सप्तसुद्राणाम् १
एका सुद्रा सुक्रा ततस्तेषां चतुर्णाम् एकस्य प्राणिन आगत्य
पश्येतिवाचको मेघगर्जनतुल्यो रवो मया श्रुतः । ततः परम् एकः २
शुक्राश्वो दृष्टः, तदारुढो जनो धनु धारयति तस्मै च किरीटसेकम्
अदायि ततः स प्रभवन् प्रभविष्यन्त्य निर्गतवान् ।

अपरं द्वितीयसुद्राणां तेन मोचितायां द्वितीयस्य प्राणिन आगत्य ३
पश्येति वाक् स्मया श्रुता । ततो इरणवर्णा उपर एको उशो निर्गत- ४
वान् तदारोहिणि पृथिवीतः शान्त्यपहरणस्य लोकानां मध्ये पर-
स्यरं प्रतिधातोत्पादनस्य च सामर्थ्यं समर्पितम्, एको दृहत्खड्डो
इपि तस्मा अदायि ।

अपरं तृतीयसुद्राणां तेज मोचितायां तृतीयस्य प्राणिन आगत्य ५
पश्येति वाक् मया श्रुता, ततः कालवर्ण एको उशो मया दृष्टः, त्रिदा- ६
रोहिणे हस्ते तुला तिष्ठति अनन्तरं प्राणिचतुष्टयस्य मध्याद्
वागियं मया श्रुता गोधूमानासेकः सेटको सुद्रापृष्ठैकमूल्यः
यवानाज्ञा सेटकत्रयं सुद्रापृष्ठैकमूल्यं, तैलद्राचारसाम्बूद्ध्या मा-
इंसितयाः ।

७ अनन्तरं चतुर्थमुद्रायां तेन सोचितायां चतुर्थस्य प्राणिन
८ आगत्य पश्येति वाक् मया श्रुता । ततः पाणुरुवर्णं एको उश्वो
९ मया दृष्टः, तदारोहिणो नाम स्त्र्युरितिं परलोकश्च तम् अनु-
१० चरति, खड्गेन दुर्भिक्षेण महामार्णा वन्यपशुभिश्च लोकानां वधाय
११ पृथिव्यास्तुर्थांशस्याधिपत्यं तस्मा अदायि ।

१२ अनन्तरं पञ्चममुद्रायां तेन सोचितायाम् ईश्वरवाक्यहेतोऽस्त्रच
१३ साक्ष्यदानाच्च क्वेदितानां लोकानां देहिनो वेदा अधो मया-
१४ दृश्यन्तः । त उच्चैरिदं गदन्ति, हे पवित्र मत्यमय प्रभो अस्त्राकं
१५ रक्षपाते प्रथितीनिवासिभि विवदितुं तस्य फलं दातुच्च कति कालं
१६ विलम्बसे? ततस्त्वेषाभ्यु एकैकसौ शुभः परिच्छदो इदायि वागिय-
१७ द्वाक्यत यूयमन्त्यकालम् अर्यतो युश्माकं ये महदामा भ्रातरो
१८ यूयमिव घानिष्ठन्ते तेषां संख्या चौत्रत् सम्पूर्णतां न गच्छति
१९ तावद् विरमत ।

२० अनन्तरं यदा स षष्ठमुद्राममोचयत् तदा मयि निरीक्षमाणे
२१ महान् भृकम्पो उभवत् सर्वाश्च उद्गलोमजवस्त्रवृत् क्षणवर्णश्वद्मास्य
२२ रक्षसङ्काशो उभवत् गगनस्यताराश्च प्रवलवायुना चालिनाद् उदुम्बर-
२३ दृक्षाद् निपातितान्यपक्षकलाज्ञावं भृतले न्यपतन् । आकाशमण्डलश्च
२४ सङ्कुच्यमानगम्यद्वान्तर्धानम् अग्रमत् गिरय उपद्वौपाश्च सर्वे स्थाना-
२५ नारं चालितुः पृथितीम्बां भृपालः सङ्घौकोकाः सहस्रपतयो
२६ धनिरः ० पराक्रमिणश्च लोका दासा मुकाश्च सर्वे उपि गुहास
२७ गिरिस्थशैलेषु च स्वान् प्राच्छादयन् । ते च गिरोन् शैलांश्च उदन्ति
२८ दूयम् अस्मद्द्वृपरि पतिवा मिहामनोपविष्टजनस्य दृष्टितो भेष-
२९ शावकस्य कोपाचामान्, गोपायत; चतुस्त्र्य क्रोधस्य महादिनम्
३० उपस्थितं कः स्यातुं इक्षोति? ००

७ सप्तमोऽध्यायः ।

१ ईश्वरस्य सोकानां सुद्राङ्ग्नेऽधिकारिणां संख्या ६ अन्यदेशिणां संख्या ११ छोटस्य
रक्षण तेषां चार्यं सुख्य ।

अनन्तरं चत्वारो दिव्यदूता मया दृष्टाः, ते पृथिव्याश्वतुर्जु १
कोणेषु तिष्ठन्तः पृथिव्यां समुद्रे वचेषु च वायु र्यथा न वहेत् तथा २
पृथिव्याश्वतुरो वायून् धारयन्ति । अनन्तरं सूर्योदयस्यानाद् उद्यन् ३
अपर एको दूतो मया दृष्टः सोऽमरेश्वरस्य सुद्रां धारयति, येषु ४
चतुर्षु दूतेषु पृथिवीसमुद्रयो हिंसनस्य भारो दत्तस्तान् स उच्चै-
रिदं अवदत् । ईश्वरस्य दासा चावद् असाभि भालेषु सुद्रयाङ्गिता ५
न भविष्यन्ति तावत् पृथिवी समुद्रो तरवश्च युक्ताभि न हिंसन्तां । ६
ततः परं सुद्राङ्गितलोकार्णां संख्या मयात्मावि । इस्तायेतः सर्व- ७
वंशीयाश्वतुश्वलारिंशत्सहस्राधिकलक्षणोका सुद्रयाङ्गिता अभवन्, ८
अर्थतो यिह्दावंशे द्वादश सहस्राणि रुवेणवंशे द्वादशसहस्राणि ९
गादवंशे द्वादशसहस्राणि, आश्रेवंशे द्वादशसहस्राणि नप्तालिवंशे १०
द्वादशसहस्राणि मिनशिवंशे द्वादशसहस्राणि, ग्रिमियोनवंशे द्वादश- ११
सहस्राणि लेविवंशे द्वादशसहस्राणि इषाखरवंशे द्वादशसहस्राणि, १२
सिवूलूनवंशे द्वादशसहस्राणि द्यूष्फर्कवंशे द्वादशसहस्राणि विलामीन- १३
वंशे च द्वादशसहस्राणि लोका सुद्राङ्गिताः ।

ततः परं सर्वजातीयानां सर्ववंशीयानां सर्वदेशीयानां सर्व- १४
भाषाशादिनां च महालोकारणं मया दृष्टं, तान् गणयितुं केनापि १५
न शक्यं, ते च इुभ्यपरिच्छदपरिहिताः सन्तः करैसु तालवृज्जानि १६
वहन्तः सिंहासनस्य मेषशावकस्य चान्किके तिष्ठन्ति, उच्चैःखरैरिदं

सिंहासनोपविष्ट्य परमेश्वर्य नः स्ववः ।

स्वश्च मेषवत्स्य सम्भूयात् चाणकारणात् । ०

११ ततः सर्वे दूताः सिंहासनस्य प्राचीनवर्गस्य प्राणिचतुष्टयस्य च
परितक्षिष्ठनः मिंहासनस्थान्तिके न्यूजीभयेश्वरं प्रणम्य वदन्ति,

१२ तथासु धन्यवादश्च तेजो ज्ञानं प्रशंसनं ।

शौर्यं पराक्रमस्थापि शक्तिश्च सर्वमेव तत् ।

वर्त्ततामीश्वरेऽसाकं नित्ये नित्यं तथास्त्विति ।

१३ ततः परं तैषां प्राचीनानाम् एको जनो मां सम्भाव्य जगाद्

१४ शुभ्रपरिच्छदपरिहिता इमे के? कलो वागताः? ततो मथोकं
हे महेच्छ भवानेव तत् जानाति । तेन कथितं, इमे महाक्षेत्र-

मध्याद् आगत्य मेषशावकस्य रुधिरेण स्त्रौघपरिच्छदान् प्रक्षा-
१५ लितवन्तः शुक्रीकृतवन्तश्च । तत्कारणांत् त ईश्वरस्य मिंहासनस्था-

न्तिके तिष्ठन्तो दिवाराचं तस्य मन्दिरे तं सेवन्ते सिंहासनोपविष्टो
१६ जनश्च तान् अधिष्ठायत्वात् । तेषां नुधा पिपासा वा पुन न भवि-

१७ षति रौद्रं कोष्टुञ्जापो वा तेषु न निपतिष्ठति, यतः सिंहासना-
धिष्ठानकारी मेषशावकस्तान् चारयिष्यात्, अस्तुततोयानां प्रसव-

णानां मन्त्रिधिं तान् गमयिष्याति च, ईश्वरोऽपि तेषां नयनेभ्यः
सर्वमन्त्र प्रमाद्यति ।

८ अष्टमोऽध्यायः ।

१ सप्तमसुद्दायां मोचनं ६ प्रथमतृष्णा ध्वनिः ८ द्वितीयतृष्णा ध्वनिः १० छत्रौय-
० तृष्णा ध्वनिः ११ चतुर्थतृष्णा ध्वनिश्च ।

१ अनन्तरं सप्तमसुद्दायां तेन मोचितायां सार्वदण्डकालं स्वर्गं

२ निःशब्दोऽभवत् । अप्तम् अहम् ० ईश्वरस्थान्तिके तिष्ठतः सप्तदूतान्

अपश्च तेभ्यः सप्तद्वयोऽदीयन्ते । ततः परम् अन्य एको दूत ३
आगतः स क्षर्णधूपाधारं गृहीत्वा वेदिसुपातिष्ठत् स च यत् मिंहा-
सनस्तान्तिके स्थितायाः सुवर्णवेद्या उपरि सर्वेषां पवित्रलोकानां
प्रार्थनासु धूपान् योजयेत् तदर्थं प्रचुरधूपास्तस्मै इत्ताः । ततस्य ४
दूतस्य करात् पवित्रलोकानां प्रार्थनाभिः संयुक्तधूपानां धूम ईश्वरस्य
समत्वं उदतिष्ठत् । पश्चात् स दूतो धूपाधारं गृहीत्वा वेद्या वक्षिना ५.
पूरयित्वा पृथिव्यां निक्षिप्तवान् तेन रवा सेषगर्जनानि विद्युतो
भृमिकम्यञ्चाभवन् ।

ततः परं सप्तद्वयी धारयन्तः सप्तदूतास्त्ररी वादयितुम् उद्यता ६
अभवन् । प्रथमेन द्वयां वादितायां रक्तमिश्रितौ शिलावक्त्री समूय ७
पृथिव्यां निक्षिप्तौ तेन पृथिव्यास्तृतीयांशो दग्धः, तरुणामपि
हतीयांशो दग्धः, हरिदर्णवैष्णानि च सर्वाणि दग्धानि ।

अनन्तरं द्वितीयदूतेन द्वयां वादितायां वक्षिना प्रज्ञलितो ८
महापञ्चतः सागरे निक्षिप्तस्तेन सागरस्य हतीयांशो रक्तीभृतः
सागरे स्थितानां सप्राणानां सृष्टवस्त्रनां हतीयांशो मृतः, अर्णव- ९
यानानाम् अपि हतीयांशो नष्टः ।

अपरं हतीयदूतेन द्वयां वादितायां दीप इव ज्वलन्ती एका १०
महती तारा गगनात् निष्पत्य नदीनां जलप्रस्तरैरानां बोपर्या-
वतीर्णा । तस्यास्तारां नाम नागेऽमनकमिति, तेन तोयानां ११
हतीयांशे नागदमनकीभृते तोयानां तिक्तवात् बहवो मानवा मृताः ।

अपरं चतुर्थदूतेन द्वयां वादितायां सूर्यस्य हतीयांशश्चन्दस्य १२
हतीयांशो नक्षत्राणां वृत्तीयांशः प्रहृतः, तेन तेषां हतीयांशे
उभकारीभृते दिवसस्तृतीयांशकालं यावत् तेजोदीनो भवति निश्चापि
तासेवावस्थां गच्छति । तदा निरीक्षमाणेन भयकाशमधेनांभिपतत १३

एकस्य दूतस्य रवः श्रुतः स उच्चै गंदति, अपरै यैस्तिभि दूतैस्त्वर्थ्या
वादितव्यास्तेषाम् अवशिष्टत्रौध्वनितः पृथिवीनिवासिनां सन्तापः
सन्तापः सन्तापश्च सम्भविष्यति ।

६ नवमोऽध्यायः ।

१ पञ्चमत्रौध्वनिः, तेन तारकायाः पतनं, रमातलकृपस्य भीषणं घोरतरपत
ज्ञानामुत्त्यानं १६ पठत्रूप्या ध्वनिः, तेन चतुर्दूतानां मुक्तिय ।

- १ ततः परं मैस्तमदूतेन दृथ्यां वादितायां गगनात् पृथिव्यां
निपतित एकस्तारको मया दृष्टः, तस्मै रमातलकृपस्य कुञ्जि-
र कादायि । तेन रमातलकृपे मुक्ते महाग्निरुपस्य धूम इव धूमस्त-
स्मात् कृपाद् उद्गतः । तस्मात् कृपधूमात् सर्वाकाशो तिमिरावृतो ।
- २ तस्माद् धूमात् पतञ्जेषु पृथिव्यां निर्गतेषु नगलोकस्य वशिकवत्
४ बसं तेभ्योऽदायि । अपरं पृथिव्यास्तुणानि हरिदण्डशाकादयो वृक्षाश्च
तैर्न द्विसितव्याः किञ्चु येषां भालेष्वीश्वरस्य मुद्राया अङ्गो नास्ति
- ५ केवलं ते मानवास्ते द्विसितव्या इदं त आदिष्याः । परन्तु तेषां
बधाय नहि केवलं पञ्च मामान् यावत् यातनादानाय तेभ्यः माम-
र्यमदायि । दृश्यकेन दृष्टस्य मानवस्य यादृशो यातना जायते
- ६ तैरपि तादृशो यातना प्रदर्शयते । तस्मिन् ममये मानवा मृत्युं
मृत्यिष्यन्ते किञ्चु प्राप्तुं न शक्त्यन्ति, ते प्राणान् त्यक्तुम् अभि-
- ७ लविष्युच्छिं किञ्चु मृत्युमेभ्यो दूरं पलायिष्यते । तेषां पतञ्जानाम्
८ आकारो युद्धार्थं सुमच्छितानाम् अश्रानाम् आकारस्य तुल्यः,
तेषां शिरःसु संवर्णकिरणीयं किरणीयं विद्यन्ते, सुखमण्डलानि
९ च मानुषिकमुखतुल्यानि, केंशाश्च योषितां केशान्ता मदृशाः, दन्ताश्च
१० सिंहदर्त्ततुल्याः, लौहकवचवस्तु तेषां कवचानि मत्तिः तेषां पचाणां

शब्दो रणाय धावतामश्चरथानां समुद्दस्य शब्दतुल्यः । वस्त्रिकानामिव १०
तेषां लाङ्गूलप्रनि॑ मन्ति॒, तेषु॑ लाङ्गूलेषु कण्ठकानि॑ विद्यन्ते॑, अपरं
पञ्च मासान् यावत् मानवानां हिंसनाय ते सामर्थ्याप्नाः । तेषां ११
राजा च रमातलस्य द्रूतसस्य नाम दत्रीयभाषया॑ अवद्वेन् घूना-
नीयभाषया॑ च अपञ्ज्योन् अर्थतो विनाशक इति । प्रथमः सन्नापो १२
गतवान् पश्य इतः परमपि दाभ्यां सन्नापाभ्याम् उपस्थातव्यं ।

ततः परं षष्ठदूतेन दृश्यां वादितायाम् ईश्वरस्यान्तिके॑ स्थितायाः १३
सुवर्णवेद्याश्चतुशूडातः कस्यचिद् रवो मयाश्रावि । ‘म दूरीधारिणं १४
षष्ठदूतम् अवदत् फराताख्ये महानदे ये चत्वारो द्रूता बद्धाः मन्ति॑
तान् मोचय । ततस्त्रांडस्य तद्दिनस्य तद्मासस्य तद्दस्तरस्य च कृते १५’
निरूपितास्ते चत्वारो द्रूता मानवानां दत्रीयांशस्य बधार्थं मोचिताः ।
अपरम् अश्वारोहिमैन्यानां ‘संख्या मयाश्रावि, ते विंशतिकोटय १६
आसन् । मया ये ऽश्वा अश्वारोहिणश्च दृश्यस्त एतादृशाः तेषां १७
वक्त्रिस्त्रूपाणि नीलप्रस्तरस्त्रूपाणि गन्धकस्त्रूपाणि च र्माण्या-
सन्, वाजिनाऽत्र सिंहमूर्ढमदृशा मूर्ढानः, तेषां मुखेभ्यो वक्त्रिधूम-
गन्धका निर्गच्छन्ति । एतैस्त्रिभिर्दण्डैरर्थतस्तेषां मुखेभ्यो निर्गच्छद्धि १८
वक्त्रिधूमगन्धकैर्मानुषाणां हत्रीयांगो ऽधानि । तेषां वाजिनां १९
बलं मुखेषु लाङ्गूलेषु च स्थितं, यत्स्तेषां लाङ्गूलानि॑ सर्पाकाराणि॑
मस्तकविशिष्टानि॑ च तैरेव ते॑ हिंसन्ति॑ । अपरम् अवशिष्टा ये मानवा॑ २०
तैर्दण्डैर्न हतास्ते यथा॑ दृष्टिश्रवणगमनशक्तिहीनान् स्वर्णप्रौद्य-
पित्तस्त्रप्रस्तरकाष्ठमयान् विग्रहान् भृतांश्च न प्रजायिष्यन्ति॑ तथा॑
स्वहस्तानां क्रियाभ्यः॑ स्वमनांसि॑ न परावर्त्तितवन्तः॑ स्वबध्युद्धकः॑ २१
व्यभिचारचौर्येभ्यो॑ ऽपि मनांसि॑ न परावर्त्तितवन्तः॑ ।

१० दशमोऽध्यायः ।

पुस्तकहस्तशक्तिसदिव्यदूतस्य दर्शने, ईश्वरस्य नामा तस्य शपथः, भोजनार्थं योज्जने
पुस्तकदानस्य ।

- १ अनन्तरं स्वर्गादवरोहन् अपर एको महाबलो दूतो मया दृष्टः, स परिहितमेघस्य शिरश्च मेघधनुषा भृषितं मुखमण्डलम्
- २ सूर्यतुल्यं चरणौ च वक्षिस्तम्भसमौ । स खकरेण विस्तीर्णमेकं चुद्र-
गन्धं धारयति, दर्जणचरणेन समुद्रे वामचरणेन च स्वस्त्रे तिष्ठति ।
- ३ स सिंहगर्जनवद् उच्चैःखरेण न्यनदत् निशादे कृते सप्त स्तनितानि
४ स्वकीयान् स्वनान् प्राकाशयन् । तैः सप्तस्तनितै वाक्ये कथिते
५ ह तत् लेखितुम् उद्यत आमं किञ्चु स्वर्गाद् वागियं मया श्रुता
५४ सप्तस्तनितै यद्यद्यद् उक्तं तत् सुरयाङ्गय मा लिख । अपरं समुद्र-
६ मेदिन्योस्तिष्ठन् यो दूतो मया दृष्टः स गगनं प्रति स्वदक्षिणक-
रमुत्याप्तं स्वर्गस्य तन्मध्यस्थानाद्वा मेदिन्यास्तन्मध्यस्थानाद्वा समुद्रस्य
तन्मध्यस्थानाद्वा स्तूपरनन्तजीविनो नामा शपथमिदम् अकरोत्,
- ७ पुन विस्तम्बो न भविष्यति, किञ्चु द्वरीं वादिष्युतः सप्तमदूतस्य
त्वरीवादनसमय ईश्वरस्य गुप्ता मन्त्रणा तस्य दासान् भविष्यद्यादिवः
प्रति तेन सुभवादे यथा प्रकाशिता तथैव सिद्धा भविष्यति ।
- ८ अपरं स्वर्गाद् यस्य रवो मर्यादावाविं स पुन मीं सम्भाष्यावदत् च
गला समुद्रमेदिन्योस्तिष्ठतो दूतस्य करति तं विस्तीर्णं चुद्रगन्धं
- ९ गृहणं तेत भयां दूतसमीपं गला कथितं यन्मो उसौ दीयतां ।
- १० स माम् अवदत् तं गृहीता गिल, तवोदरे स तिकरसो भवि-
ति किञ्चुं सुखे मधुवत् स्वादु र्भविष्यति । तेन भयां दूतस्य
कराद् यन्मो गृहीतो गिलितश्च । स तु सम सुखे मधुवत्
- ११ स्वादुराशीत् किञ्चुबद्धात् परं अमोदूरस्तिक्रमां गृतः । ततः स-

माम् अवदत् बङ्गम् जातिवंशभाषावादिराजान् अधि तथा पुन
भाववाक्यं वक्तव्यं ।

११ एकादशोऽध्यायः ।

१ मन्दिरमापनं, इयोः साक्षिणोः कथनं चमनं सांदर्भिनचयात् परम् उत्थानं सर्वं-
गमनम् १५ सप्तमपुर्या अविः १६ सर्वगीयमन्दिरमोचनम् ।

अनन्तरं परिमाणदण्डवद् एको नलो महामदायि, स च १
दृत उपतिष्ठन् माम् अवदत्, उत्थायेश्वरस्य मन्दिरं वेदीं तत्त्व-
त्यसेवकांश्च मिमीष्म । किञ्च मन्दिरस्य वह्निः प्राङ्मणं व्यज न मिमीष्म २
यतस्तद् अन्यजातीयेभ्यो इत्तं, पवित्रं नगरञ्च द्विचक्षारिंशन्नासान्
आवत् तेषां चरणौ र्मद्विष्टते । पश्चात् मम दाभ्यां साक्षिभ्यां मया ३
सामूर्यं दायिष्यते तावद्वलोमंजवस्त्वपरिहितौ षष्ठ्याधिकदिशताधिक-
सहस्रदिनानि यावद् भाववाक्यानि वदिष्यतः । तावेव जगदीश्वरस्या- ४
निके तिष्ठन्तौ जितवृक्षौ दीपवृक्षौ च । यदि केचित् तौ हिंसितुं ५
चेष्टन्ते तर्हि तथो वैदनाभ्याम् अग्निर्निर्गत्य तथोः शत्रून् भस्मा-
करिष्यति । यः कश्चित् तौ हिंसितुं चेष्टते तेनैवसेव विनष्टव्यं ।
तथो भाववाक्यकथनदिनेषु यथा दृष्टि र्न जायते तथा गगनं ६
रोद्धुं तथोः सामर्थ्यम् अस्ति, अपरं तोयानि शोणितेष्वपाणि कर्त्तुं
निजाभिलाषात् सुङ्गमुर्जः सर्वविधदण्डः पृथिवीम् आहन्तुञ्च तथोः ७
सामर्थ्यमस्ति । अपरं तथोः साम्ये समाप्ते सति रघातलाद् श्रेनो-
त्यितव्यं स पशुस्ताभ्यां सह द्युद्धा तौ जेष्यति हनिष्यति ८ ।
ततस्तथोः प्रभुरपि यस्यां महापुर्यां कुशे हतो उर्धतो यस्याः पारः ९
मार्धिकनाल्ली सदोमं मिथरस्त्वति तस्या महापुर्याः सन्निवेशे तथोः
कुण्डे स्थान्तः । ततो नामाजातीया नामावंशीया नानाभाषा- १०

वादिनो नानादेशीयाश्च बहवो मानवाः सार्वदिनचर्यं तथोः कुणपे
निरीक्ष्यन्ते, तथोः कुणपयोः शर्शने स्थापनं नानुज्ञास्यन्ति ।

१० पृथिवीनिवासिनश्च तथो हेतोरानन्दिष्टन्ति सुखभोगं कुर्वन्तः पर-

स्तरं दानानि प्रिष्ठिष्ठन्ति च यतस्ताभ्यां भाववादिभ्यां पृथिवी-

११ निवासिनो यातनां प्राप्ताः । तस्मात् सार्वदिनचर्यात् परम् ईश्व-

रात् जीवनदायक आत्मनि तौ प्रविष्टे तौ चरणैरुदतिष्ठतां, तेन

१२ यावन्तस्तावंपश्चन् ते उत्तीव त्रामयुक्ता अभवन् । ततः परं तौ

खर्गाद्, उच्चैरिदं कथयन्तं रवम् अग्नेणुतां युवां स्यानम् एतद्

आरोहतां ततस्तथोः शत्रुषु निरीक्षमालेषु तौ मेघेन सर्गम्

१३ आरुहृष्वन्तौ । तदेष्व महाभूमिकम्ये जाते पुर्या दशमांशः पतितः

सप्तसहस्राणि मानुषाश्च तेन भूमिक्येन हताः, अवशिष्टाश्च भयं

१४ गत्वा सर्गयिश्वरस्य प्रशंसाम् अकीर्त्यन् । द्वितीयः सन्नापो ग्रुतः

पश्च द्वितीयः सन्नापस्त्रुर्णम् आगच्छति ।

१५ अनन्तरं सप्तमदूतेन द्वर्यां वादितायां खर्ग उच्चैः खर्वांगियं
कीर्त्तिता,

राजत्वं जगतो यद्याद् राज्यं तदधुनाभवत् ।

असत्त्वभोल्दीयाभिषक्त्य तारकस्य च ।

तेन चानन्तकालीयं राजत्वं प्रकरिष्यते ॥

१६ अपरम् ईश्वरस्यान्तिके स्वकीयमिंहासनेषूफविष्टाश्चतुर्विशतिप्राचीना
सुविद्युत्तुखा भूत्वेदं प्रणम्यावदन्

१७ हे भूत वर्तमानापि भविष्यत्वं परेश्वर ।

हे सर्वेश्वरिमन् स्वामिन् वयं ते कुर्महे स्वं ।

यत् त्वया क्रियते राज्यं गद्वीला ते महाबलं ।

१८ विजातीयेषु कुष्ठसु प्रादुर्भृतां तदं कुधा ।

मृतागामपि कालो उसौ विचारो भविता थदा ।

स्मर्त्याद्यं तव धावको भविष्यदादिसाधवः ।

ये च ज्ञुदा महानो वा नामतसे हि विभवति ।

सदा सर्वेभ्य एतेभ्यो वेतनं वितरिष्यते ।

गन्तव्यश्च थदा नाशो वसुधाया विनाशकैः ॥

अनन्तरम् ईश्वरस्य सर्वस्य मन्दिरस्य द्वारं सुकृतं तमन्दिरमध्ये च १५
मियममञ्जूषा दृश्याभवत्, तेन तैडितो रवाः स्तनितानि भूमिकम्बो
गुहतरश्चिलादृष्टिष्ठैतानि समभवन् ।

१२ द्वादशोऽध्यायः ।

१ चार्यथोषिदेकाया दर्शनं तस्याः प्रसवः, पुच्छे सर्वे नामात् प्रान्तरं प्रति
पदायनं ० नीचायेत्नामगयो युद्धं नामस्य पराभवस्योषितखाडनच ।

ततः परं स्वर्गे महाचिं दृष्टं योषिदेकासीत् सा परिहित- १
सूर्यो चक्रस्य तस्याश्रुणयोरधो द्वादशताराणां किरीटम् शिरस्या-
सीत् । सा गर्भवती सती प्रसववेदनया व्यथितार्जरावम् अकरोत् । २
ततः स्वर्गे उपरम् एकं चिनं दृष्टं महानाग एकं उपातिष्ठत् स ३
ज्ञोहितवर्णस्य सप्त शिरांसि सप्त शृङ्गाणि शिरःसु च सप्त किरीटा-
व्यासम् । स स्त्रांकूलेन गृग्नस्यानस्वाधाणां द्वतीयांशम् अवस्थ्य ४
पृथिव्यां न्यपातयत् । स एव नार्गो नवजातैः सन्नामं गङ्गितुम्
उद्यतस्याः प्रसविष्वमाणाया योषितो उत्तिके उतिष्ठत् । सा तु ५
पुंसनामं प्रसूता स एव सौहमयराजदण्डेन सर्वजातीस्त्वारयिष्यति;
किञ्च तस्याः सन्नाम ईश्वरस्य समीपं तदीयं विद्वासनस्य च सर्वि-
धिम् उद्घृतः । स च योषित् प्रान्तरं परत्ययिता अतक्षरेण श्वरेण ६

१२ अश्वायः ।] योहन् प्रति प्रकाशिते वाक्यं । ६४५

निर्वितं आश्रमे पश्यधिकशतदयाधिकसहस्रदिनानि तस्माः पात्र-
नेत भवितव्यं ।

७ ततः परं स्वर्गे संग्राम उपापिष्ठत् मीखायेलस्तस्य दूताश्च तेज
नागेन सहायुधर्ण तथा स नागस्तस्य दूताश्च संग्रामम् अकुर्वन्,

८ किञ्चु प्रभवितुं नाशकुवन् यतः स्वर्गे तेषां स्थानं पुन नाविद्यत ।

९ अपरं स महामागो इर्थतो दियावलः (अपवादकः) शैतानश्च
(विपच्छः) इति नाचा विख्यातो चः पुरातनः सर्वः कृत्वं नरलोकं

भासमयति स पृथिव्यां निपातितस्तेन साहृदं तस्य दूता अपि तत्र

१० निपातिताः । ततः परं स्वर्गे उच्चै भासमाणो रवो इयं मयाश्रावि,

चाणं शक्तिश्च राजत्वमधुनैवेश्वरस्य नः ।

तथा तेनाभिविक्ष्य चातुः पराक्रमो इभवत् ॥

यतो निपातितो इस्माकं भ्रातृणां सो इभियोजकः ।

येनेश्वरस्य नः साचात् ते इद्युष्यन्त दिवानिश्च ॥

११ भेषजवस्तुस्य रक्तेन स्वसाक्ष्यवचनेन च ।

ते तु निर्जितवस्तस्तु न च स्तेहम् अकुर्वत ।

प्राणेष्वपि स्वकीयेषु मरणस्यैव सङ्कटे ।

१२ तस्माद् आनन्दतु स्वर्गे इद्युष्यन्तां तस्त्रिवासिनः ।

हा भूमिसागरौ तापौ युवामेवाक्षमिष्यति ।

युवयोरवतीर्जीं यत् शैतानो इतीर्वा कोपनः ।

अस्त्वो मे संमयो इत्येतच्चापि तेनावगम्यते ॥

१३ अनन्तरं स नागः पृथिव्यां स्वं निचित्प्रविलोक्य तां पुच्छस्तर्ता

१४ योषितम् उपुद्रवत् । ततः सा योषित् यत् स्वकीयं प्रान्तर-

स्थाश्रमं प्रत्युत्पतितुं शक्तियांत् तदर्थं महाकुररस्य पक्षद्वयं तस्यै

दक्षं, सर्वं तु तत्र नागमो दूरे कालैकं कालंदद्वं कूलाद्वं यावत् ।

पाल्यते । किञ्च म नागसां योषितं स्रोतसा ज्ञात्यितुं स्वमुखात् १५
नदीवत् तोयानि तस्याः पश्चात् प्राचिष्ठत् । किन्तु मेदिनी योषि- १६
तम् उपकुर्वती निजवदनं व्यादाय नागमुखाद् उड्डीणां नदीम्
अपिवत् । ततो नागो योषिते कुञ्जा तदंगस्यावशिष्टलोकैरर्थतो य १७
ईश्वरस्याङ्गाः पालयन्ति यीशोः सात्क्षं धारयन्ति च तैः सह योहु
निर्गतवान् ।

१३ चयोदशोऽध्यायः ।

१ सप्तशीषैदशश्चदशकिरीटविशिष्टपशोः सागरादुत्थानं तस्मै नागपराक्रमदानं
११ धरणीतो दिसीयपशोदयानं पश्चीयपशोः प्रतिमानिर्माणं सर्वे लोकैस्त्वा
जन्मते ।

ततः परमहं सागरीयसिकतायां तिष्ठन् सागराद् उड्डच्छलम् १
एकं पशुं दृष्टवान् तस्य दश दृष्टाणि सप्त शिरांसि च दश गृह्णेषु
दश किरीटानि शिरःसु चेश्वरनिन्दासु चकानि नामानि विद्यन्ते ।
मया दृष्टः स, पशुश्चित्तव्याघ्रसदृशः किन्तु तस्य चरणौ भक्षुकस्येव २
वदनश्च सिंहवदनमिव । नागेन तस्मै खीयपराक्रमः खीयं सिंहासनं
महाधिपत्यादायि । मयि निरीक्षमाणे तस्य शिरसाम् एकम् ३
अन्तकाघातेन क्षेदितमिवादृश्यत, किन्तु तस्यान्तकक्षतस्य प्रतीकारो
इकियत ततः अत्थो नरलोकस्य पशुमधि चमत्कारं गतः, यथा ४
नागस्तस्मै पश्वे सामर्थ्यं दत्तवान् सर्वे तं प्राणमन् पशुमधि प्रण-
मन्तो इक्षयन्,

को विद्यते पशोस्तुत्यस्तेन को योहुमर्हति । ५
अनन्तरं तस्मै दर्पवाक्येश्वरनिन्दावादिं वृदनं दिचत्वारिंशत्तमान् ५
यावद् अवस्थितेः सामर्थ्यं दृश्यति । ततः स ईश्वरनिन्दमार्थं मुखं ६

व्यादाय तस्य नाम् तस्यावासं सर्वगनिवासिनश्च निन्दितुम् आर-
७ भत् । अपरं धार्मिकैः मह योधनस्य तेषां पराजयेत्य चातुमतिः
सर्वज्ञातीयानां सर्ववंशीयानां सर्वभाषावादिनां सर्वदेशीयानाश्चा-
८ धिपत्यमपि तस्मी अदायि । ततो जगतः सृष्टिकालाच्छेदितस्य
मेषवत्सस्य जीवनपुस्तके यावतां नामानि लिखितानि न विद्यते
९ ते पृथिवीनिवासिनः सर्वे तं पशुं प्रलंसन्ति । यस्य श्रोत्रं विद्यते
१० स गृणेतु । यो जनो उपराज् वन्दीकृत्य नयति स स्वयं वन्दीभृत्य
स्थानान्तरं गमिष्यति, यस्य खड़ेन हन्ति स स्वयं खड़ेन घानिष्यते ।
अत्र पवित्रिलोकानां सदिष्युतया विश्वासेन च प्रकाशितव्यं ।

११ अनन्तरं पृथिवीत उद्गच्छन् अपर एकः पशु र्भया दृष्टः स
१२ मेषशावकवत् पृथग्दद्यविशिष्ट आसीत् नागवच्चाभाषत् । स प्रथम-
पश्चोरन्तिके तस्य सर्वे पराक्रमं व्यवहरति विशेषतो यस्य प्रथम-
पश्चोरन्तिकतं प्रतीकारं गतं तस्य पूजां पृथिवीं तन्निवासिनश्च
१३ कारयति । अपरं मानवानां साक्षात् आकाशतो भुवि वक्तिवर्षणा-
१४ दीनि महाचित्राणि करोति । तस्य पशोः साक्षात् येषां चित्रकर्मणां
साधनाय सामर्थ्यं तस्मै दत्तं तैः स पृथिवीनिवासिनो भ्रामयति,
विशेषतो यः पशुः खड़ेन क्षतयुक्तो भृत्याप्यजीवत् तस्य प्रतिमा-
१५ निर्माणं पृथिवीनिवासिन आदिशति । अपरं तस्य पशोः प्रतिमा
यथा भाषते यावनश्च मानवास्त्वां पृशुप्रतिमां न पूजयन्ति ते
१६ यथा हृच्यन्ते तथा पृशुप्रतिमायाः प्राणप्रतिष्ठार्थं सामर्थ्यं तस्मा-
१७ अदायि । अपरं चुदमहद्वनिदं दिर्ग्रं सुकदासान् सर्वान् दन्तिणकरे
तस्य नामः संख्याकृं वा धारयन्ति तान् विना परेण केनापि क्रय-
१८ विक्रयेकर्तुं न शक्यते । अत्र ज्ञातेनुं प्रकाशितव्य । यो बुद्धिविशिष्टः

स पश्चोः संख्यां गणथु यतः सा मानवस्य संख्या भवति । सा च
संख्या षट्पञ्चाधिकषट्टतानि ।

१४ चतुर्दशोऽथायः ।

१. सियोनपञ्चते स्वीयस्तोकैः सार्वे ज्ञौष्टस्य दर्शनं ६ सुसंवादप्रकारिणो बाबिल-
विनाशप्रकारिणो दूतस्य दर्शनं १४ ईश्वरस्य कोपस्तुप्य इस्तम्भेदनं आचाक्षण-
मद्वयस्थ ।

ततः परं निरीक्षमाणेन मया मेषशावको हृष्टः स [सियोन-] १
पञ्चतस्योपर्यन्तिष्ठत्, अपरं येषां भालेषु तस्य नाम तत्पितुष्य नाम
लिखितमासे तादृशास्तुश्वलारिंशत्सहस्राधिका लच्छलोकास्तेन
सार्वम् आसन् । अनन्तरं बङ्गतोयानां रव इव गुरुतरस्तगितस्य २
च रव इव एको रवः खर्गात् मया आवि । मया श्रुतः स रवो वीणा-
वादकानां वीणावादनस्य सदृशः । सिंहासनस्थानिके प्राणिचतुष्टयस्य ३
प्राचीनवर्गस्य चान्तिके उपि ते नवीनसोकं गीतम् अगायन् किन्तु
धरणीतः परिक्रीतान् तान् चतुर्श्वलारिंशत्सहस्राधिकलक्षलोकान्
विना नापरेण केनापि तद् गीतं शिचितुं शक्यते । इसे योषितां ४
सङ्गेन न कलंदिता यतसे उमैयुना मेषशावको यत् किमपि स्थानं
गच्छेत् तत्पर्यस्मिन् स्थाने तम् अनुगच्छन्ति यतसे मनुष्याणां
मध्यतः प्रथमफलानीवेश्वरस्य मेषशावकस्य च कृते परिक्रीताः । तेषां
वदनेषु चानृतं किमपि न विद्यते यतसे निर्देशा ईश्वरमिहासुगस्था-
निके तिष्ठन्ति ।

‘अनन्तरम् आकाशमध्येनोऽनुयमानो’ इपर एकों दूतोः मया ६
हृष्टः यो उमनकालीयं सुसंवादं धारयति स च सुसंवादः सर्व-
जातीयान् सर्ववंशीयान् सर्वभूषावादिनः सर्वदेशीयां च पृथिवीं- ०

निवाचिनः प्रति तेजु धोषितव्यः । स उच्चैःखरेणेदं गदति यूयमीश्वराद्
 विभीतं तस्य खं कुरुत च यतस्तदीयविचारस्य दण्डं उपातिष्ठत्
 तस्माद् आकाशमण्डलस्य पृथिव्या समुद्रस्य तोयप्रस्तवणानाञ्च स्वष्टा
 ८ युग्माभिः प्रणस्थनां । तत्पञ्चाद् द्वितीय एको दूत उपस्थायावदत्
 पतिता पतिता सा महाबाबिल् या सर्वजातीयान् खकीयं अभि-
 ६ चारहृष्णं क्रोधमदम् अपाययत् । तत्पञ्चात् द्वितीयो दूत उप-
 स्थायोच्चैरवदत्, यः कश्चित् तं पशुं तस्य प्रतिमाञ्च प्रणस्ति
 १० खभाले खकरे वा कलङ्कं गट्हाति च सो इपीश्वरस्य क्रोधपात्रे
 ११ स्थितम् अभिन्नितं मदम् अर्थत ईश्वरस्य क्रोधमदं पास्ति पवित्र-
 दूतानां मेषशावकस्य च सात्त्वाद् वक्षिगन्धकयो र्यातनां लस्यते
 १२ च । तेषां यातनाया धूमो इन्नकालं यावद् उद्भविष्यति ये च
 पशुं तस्य प्रतिमाञ्च पूजयन्ति तस्य नामो इङ्कं वा गट्हन्ति ते
 १३ दिवानिं कञ्चन विरामं न प्राप्यन्ति । ये मानवा ईश्वरस्ताज्ञा
 यीशौ विश्वासम्ब पालयन्ति तेषां पवित्रलोकानां सहिष्णुतयाच
 १४ प्रकाशितव्यं । अपरं सर्गात् मया सह सम्भाषमाण एको रवो
 मयाश्रावि तेनोक्तं लं लिख, इदानीमारथं ये प्रभौ चियन्ते ते
 स्वता धन्या इति; आत्मा भाषते सत्यं खश्वमेभ्यस्तै विरामः प्राप्तयः,
 १५ तेषां कर्माणि, च तान् अनुगच्छन्ति ।

१६ तदमन्तरं निरीचमाणेन मया श्वेतवर्णं एको मेघो दृष्टसन्मेघा-
 रुद्धो जनो 'मागवपुच्छात्तिरस्ति तंस्य शिरसि सुवर्णकिरीटं करे
 १७ च तीक्ष्णं दाचं तिष्ठति । ततः परम् अन्य एको दूतो मन्दिरात्
 निर्गत्योच्चैःखरेण तं मेघारुद्धं सम्भायावदत् लया दाचं प्रसार्य-
 शस्यच्छेदनं क्रियतां शस्यच्छेदनस्य समय उपस्थितो यतो मेदिन्याः
 १९ शस्यान्ति, परिपक्वानि । ततस्नेन मेघारुद्धेन पृथिव्यां दाचं प्रसार्य-

पृथिव्याः पश्चाच्छेदनं कृतं । अनन्तरम् अपर एको दूतः सर्वगस्य- १७
मन्दिरात् निर्गतः सो उपि तीक्ष्णं दाचं धारयति । अपरम् अन्य १८
एको दूतो वेदितो जिर्गतः स वज्रेरधिपतिः स उच्चैःखरेण तं
तीक्ष्णदाचधारिणं सम्भास्यावदत् लया स्वं तीक्ष्णं दाचं प्रसार्य
मेदिन्या द्राचागुच्छच्छेदनं क्रियतां यतस्तत्फलानि परिणतानि ।
ततः स दूतः पृथिव्यां खदाचं प्रसार्य पृथिव्या द्राचाफलच्छेदनम् १९
अकरोत् तत्फलानि चेश्वरस्य क्रोधस्त्रूपस्य महाकुण्डस्य मध्यं
निरचिपत् । तत्कुण्डस्यफलानि च वहि र्महिंतर्मानि ततः कुण्ड- २०
मध्यात् निर्गतं एकं क्रोधशतपर्यन्तम् अस्थानां खलीनान् आवद
आप्नोत् ।

१५०-पञ्चदशोऽध्यायः ।

१ सप्तोत्त्वात्कारिणी सप्तहुतानां इर्षेनं, पश्चजयिनां गीतं ५ ईश्वरकोपसप्तपात्राणां
प्रकाशस्त्र ।

ततः परम् अहं सर्वे उपरम् एकम् अहुतं महाचिह्नं दृष्टवान् १
अर्थतो यै देहेनीश्वरस्य कोपः समाप्तिं गमिष्यति तान् दण्डान्
धारश्चात् सप्त दूता मया दृष्टाः । वक्तिमिश्रितस्य काचमयस्य जला- २
श्यस्ताक्षतिरपि दृष्टा ये च पश्चेष्वत्प्रतिमायास्ताक्षो उद्दस्य च
प्रभूतवन्नास्ते तस्य काचमयजलाश्यस्य तीरे तिष्ठन्त ईश्वरीयवीरा
धारयन्ति, ईश्वरदासस्य मौशे गीतं भेषणावक्ष्य च गीतं गायनां ३
वदन्ति, यथा,

सर्वशक्तिविधिष्टस्वं हे प्रभो परमेश्वर ।

तदीयसर्वकर्माणि महान्ति धाहुतानि च ।

सर्वपुण्यवतां राज्ञं भाग्ना ल्याया वृत्तास्ते । ४

४ ऐ प्रभो आमधेयात्ते को न भीति गमिष्यति ।
 को वा लदीयनामस्य प्रशंसां न करिष्यति ।
 केवलैस्तं पवित्रो उमि सर्वजातीयमानवाः ।
 लाभेवाभिरण्णस्त्विं संमागत्य लदन्तिकं ।
 यस्मात्तत्र विचाराज्ञाः प्रादर्भावं गताः किल ॥

५ तदनन्तरं मयि निरीचमाणे सति खर्गे साक्षावासस्य मन्दिरं
 इरश्य द्वारं सुक्तं । ये च सप्त दूताः सप्त दण्डान् धारयन्ति ते
 तस्मात् मन्दिरात् निरगच्छन् । तेषां परिच्छदा निर्मलशुभ्रवर्णं
 उ वस्त्रनिर्मिता वचांसि च सुवर्णगृह्णत्वै वैष्टितान्यासन् । अपरं चतुर्णां
 एकस्तेभ्यः सप्तदूतेभ्यः सप्तसुवर्णकंसान् अददात् । अन-
 न्तरम् ईश्वरस्य तेजःप्रभावकारणात् मन्दिरं धूमेन परिपूर्णं तस्मात्
 हैः सप्तदूतः सप्तदण्डानां समाप्तिं यावत् मन्दिरं केनापि प्रवेष्टुं
 नाश्रयत ।

१६ योडशोऽध्यायः ।

१ पाचावतारणं २ प्रथमपाचावतारणं ३ दिनोशपाचावतारणं ४ वृत्तीयराचाव-
 तारणं ८ चतुर्थपाचावतारणं १० पञ्चमपाचावतारणं ११ षष्ठपाचावतारणं १२
 १० सप्तमपाचावतारणस्य ।

५ ततः परं मन्दिरात् तान् सप्तदूतान् सम्पादमाणं एष महा-
 रदो ग्रथ्यात्रावि, थूयं गत्वा तेभ्यः सप्तकंसेभ्य ईश्वरस्य क्रोधं
 पृथिव्यां स्वावयत ।
 ६ ततः प्रथमो हूतो गत्वा स्वकंसे यद्यद् अविद्यत तत् पृथिव्याम्
 अस्त्रावयत् तस्मात् पश्योः कलङ्कधारिणां तत्प्रतिमापूजकानां
 मानवानां शरीरेषु अथाजनका दुष्टश्रणा अभवन् ।

तैः परं द्वितीयो दूतः स्खकंसे यद्यद् अविद्यत तत् समुद्रे ५
उस्सावयत् तेनं स कुणपस्थगोणितस्यभवत् समुद्रे स्थिताश्च सर्वे
प्राणिनो मृत्युं गताः ।

अपरं द्वितीयो दूतः स्खकंसे यद्यद् अविद्यत तत् सर्वे नदीषु ८
जलप्रस्त्रवणेषु चास्सावयत् ततस्तानि रक्तमयान्यभवन् । अपरं
तोयानाम् आधिपस्थ दूतस्य वागिंयं मया श्रुताः ।

वर्तमानश्च भृतश्च भविष्यत्य परेश्वरः । ५

त्वमेव न्यायकारी यद् एताङ्कृतं व्यचारयः ।

भविष्यद्वादिसाधूनां रक्तं तैरेव पातितं । ६

शोणितं लन्तु तेभ्यो उदास्तपानं तेषु युज्यते ॥

अनन्तरं वेदीतो भाषमाणस्य कस्यचिद् अयं रवो मया श्रुताः, ७

हे परेश्वर सत्यं तत् हे सर्वशक्तिमन् प्रभो ।

सत्या न्यायाश्च सर्वा हि विचाराज्ञास्खदीयकाः ॥

अनन्तरं चतुर्थीं दूतः स्खकंसे यद्यद् अविद्यत तत् सर्वे सूर्ये ८
उस्सावयत् तस्मै च वक्षिगा मानवान् दग्धुं सामर्थ्यम् अदायि । तेन ९
मनुष्या महातापेन तापितास्तेषां दण्डानाम् आधिपत्यविशिष्ट-
स्थेश्वरस्य नामानिन्दन् तत्रशंसार्थं मनःपरिवर्त्तनं नाकुर्वन् ।

ततः परं पञ्चमो दूतः स्खकंसे यद्यद् अविद्यत तत् सर्वे पशोः १०
मिंदासने उस्सावयत् तेन तस्य राङ्गं तिमिराङ्कनम् अभवत् स्तोकाश्
वेदनाकारणात् स्खरसना अदंदयते । स्खकीथ्यथाप्रणकारणात् ११
स्खर्गस्यम् ईश्वरम् अनिन्दन् स्खक्रियाभ्यस्थ मनांसि न परावर्त्तयन् ।

ततः परं षष्ठो दूतः स्खकंसे यद्यद् अविद्यत तत् सर्वे फराताख्ये १२
महानदे उस्सावयत् तेन सूर्योदयदिशं आगमित्यतां राज्ञां मार्ग-
सुगमार्थं तस्य तोयानिं पर्यग्नुश्चन् । अनन्तरं नागस्य वंदनात् १३

पशो द्वैद्वनात् मिथ्याभाववादिनश्च वद्वनात् निर्गच्छनास्त्वयो ईशुच्य
 १४ आत्मानो मया दृष्टाते मण्डूकाकाराः । त आशुर्यकम्भिकारिणो
 भृतानाम् आत्मानः सन्ति सर्वशक्तिमतं ईश्वरस्य महादिने येन
 युद्धेन भवितव्यं तत्त्वाते क्षमत्वं जगतो राज्ञः संयज्ञीतुं तेषां सन्तिधिं
 १५ निर्गच्छन्ति । अपरम् ईश्व्रिभाषया हर्षगिद्वेनामकस्याने ते सङ्गृ-
 १६ हीताः । पश्चात् चौरवद् आगच्छामि यो जनः प्रबुद्धस्तिष्ठति यथा
 च नग्नः सन् न पर्यटति तस्य लंजा च यथा दृश्या न भवति तथा
 स्ववासमंसि रक्षति स धन्यः ।

१७ ततः परं सप्तमो दूतः स्वकंसे यद्यद् अविद्यत तत् सर्वम्
 आकाशे उस्त्रावयत् तेन स्वर्गीयमन्दिरमध्यस्थसिंहासनात् महारवो
 १८ इयं निर्गतः समाप्तिभवदिति । तदनन्तरं तडितो रवाः स्वनितानि
 चाभवन् यस्मिन् काले च पृथिव्यां मनुष्याः सृष्टात्मम् आरभ्य
 यादृक्षम्भाभृत्मिकम्यः कदपि नाभवत् तादृग् भृकम्यो अभवत् ।
 १९ तदानीं महानगरी त्रिखण्डा जाता भिन्नजातीयानां नगराणि च
 न्यपतम् महाबाबिल् चेश्वरेण स्वकीयप्रचण्डकौपमद्विरापात्रदानार्थं
 २० संस्थापता । दीपाश्च पलायिता गिरयश्चान्तर्हिताः । गगनमण्डलाच्च
 २१ मनुष्याणाम् उपर्यैकेकद्वेषणपरिमितशिलानां महावृष्टिरभवत्
 तच्छिलावृष्टेः क्लेशात् मनुष्या ईश्वरम् अनिन्दन् यतस्तज्जातः क्लेशो
 ऽतीव महान् ।

१७ सप्तदशोऽध्यायः ।

सप्तश्लोर्वदशश्लोर्विशिष्टस्य पशोदपरि वाविलभामिकाया वेश्याया चारोहणं
 सप्तश्लोर्वदशश्लोपाणां तात्पर्यं तीव्रं दण्डनं छोष्टस्य अथवच्च ।

तदेनन्तरं तेषां सप्तकंसधारिणां सुभृत्वनाम् एक आगत्य ।

मां सम्भास्यावदत् अचागच्छ, मेदिन्या नरपतयो यया वेश्या २
 शार्दूँ व्यभिचारकर्म कृतवन्तः, यस्या व्यभिचारमदेन च पृथिवी-
 निवासिनो मन्त्रा अभवन् तस्या बज्जतोयेषुपविष्टाया महावेश्याया
 दण्डम् अहं तां दर्शयामि । ततो इहम् आत्मनाविष्टसेन दूतेन ३
 प्रान्तरं नीतस्त्र निन्दानामिभिः परिपूर्णं सप्तशिरोभि दंशगृह्णैश्च
 विशिष्टं सिन्दूरवर्णं पशुमुपविष्टा योषिदेका मया दृष्टा । सा नारी ४
 क्षण्णलोहितवर्णं सिन्दूरवर्णं परिच्छदं धारयति सर्वमणिमुक्ताभिश्च
 विभृषितात्स्ति तस्या: करे घृणार्द्धद्रव्यैः स्वयभिचारजातमलैश्च परि-
 पूर्णं एकः सुवर्णमयः कंसो विद्यते । तस्या भाले निगूढवाक्यमिदं ५
 पृथिवीस्थवेश्यानां घृणक्रियाणां च माता महावाविलिति नाम
 लिखिन्तम् आस्ते । मम दृष्टिगोचरस्या सा नारी पवित्रलोकानां ६
 दधिरेण यीशोः साच्चिणां रुधिरेण च मन्त्रासीत् तस्या दर्शनात्
 ममातिशयम् आस्थर्यज्ञानं जातं । ततः स दूतो माम् अवदत् कुत् ७
 स्ववास्थर्यज्ञानं जायते? अस्या योषितस्तदाहनस्य सप्तशिरोभि दंश-
 गृह्णैश्च युक्त्या पशोश्च निगूढभावम् अहं तां ज्ञापयामि । त्वया ८
 दृष्टो इषो पशुरासीत् नेदानीं वर्तते किन्तु रसात्सात् तेनोदेतव्यं
 विनाशश्च गन्तव्यः । ततो येषां नामानि जगतः स्मृष्टिकालम् आरभ्य
 जीवनपुस्तके लिखितानि न विद्यन्ते ते पृथिवीनिवासिनो भूतम्
 अवर्त्तमानसुपस्थास्यनन्तरं तं पशुं दृष्ट्यास्यै मंसुन्ते । अच ज्ञान- ९
 युक्त्या बुद्धा प्रकाशितव्यं । तानि सप्तशिरांसि तस्या योषित
 उपवेशनस्यानखरूपाः सप्तशिरयः सप्त राजानश्च सन्ति । तेषां पश्च १०
 पतितां एकश्च वर्तमानः शेषस्याद्यायनुपस्थितः स यदोपस्थास्ति
 तदपि तेनात्पकालं स्थातव्यं । यः पशुरासीत् किन्तदानीं न वर्तते ११
 स एवाष्टमः, स सप्तमाम् एको श्चित् विनाशं गमिष्यति च । त्वया १२

दृष्टानि॑ दशगृहाण्यपि दश राजानः सन्ति॒; अद्यापि तैर् राज्यं न
प्राप्तं किञ्चु मुड्जन्ते कं यावत् पशुनां सार्द्धं ते राजान इव प्रभुलं
१३ प्राप्त्यन्ति॑ । त एकमन्त्रणा भविष्यन्ति स्वकीयशक्तिप्रभावौ पश्चेत्
१४ दास्त्रान्ति॑ च । ते मेषशावकेन सार्द्धं योत्यन्ति॑, किञ्चु मेषशावक-
स्त्रान् जेव्यति यतः स प्रभूनां प्रभू राजां राजा चास्ति॑ तस्य
१५ सज्जिनो उपाह्रता अभिरुचिता विश्वास्यास्ति॑ । अपरं स माम् अवदत्
सा वेश्या॑ यत्रोपविगति तानि॑ तोयानि॑ लोका जगता जातयो
१६ नानाभूषांवादिनश्च सन्ति॑ । लया दृष्टानि॑ दश गृहाण्यि॑ पशुश्चेते
तां वेश्याम् चत्तीयिष्यन्ते दीनां नग्नाच्च करिष्यन्ति॑ तस्या मांसानि॑
१७ भोक्ष्यन्ते वक्षिना तां दाहयिष्यन्ति॑ च । यत ईश्वरस्य वाक्यानि॑
यावत् सिद्धिं न गमिष्यन्ति॑ तावद् ईश्वरस्य मनोगतं साधयितुम्
एकां मन्त्रणां कृत्वा तस्मै पश्चेत् स्वेषां राज्यं दातुच्च तेषां मनांसी-
१८ श्वरेण प्रवर्त्तितानि॑ । अपरं लया दृष्टा योषित् सा महानगरी
या पृथिव्या राज्ञाम् उपरि राजत्वं कुरुते ।

१८ अष्टादशोऽध्यायः ।

१ वादिष्ठो ऽष्टपतनं तस्माद् ईश्वरस्य लोकानां निर्गमनं, सदर्थं राजा वाणिज्ये॑-
कारिणां पोतीयस्त्रोकानाश्च विलृप्तं, ईश्वरस्य लोकानाम् आनन्दः ११ वाविष्ठः
पतनस्य दृष्टान्तः ।

२ तदुनन्तरं स्वर्गद्वे॑ अवरोहन् अपरं एको दृतो मया दृष्टः स
३ महापराक्रमविशिष्टस्य तेजसा च पृथिवी दीप्ता । स अलवता
श्वरेण वार्षमिमाम् श्रीघोषयत् पतिता पंतिता महाबाविल्, सा
भूतानां वस्तिः सर्वेषाम् अशुच्यात्मनां कारा सर्वेषाम् अशुचीनां
४ चृष्टावाच्च पञ्चिणीं पिञ्चरस्वाभवत् । यतः सर्वज्ञातीयास्त्वा व्यभि-
५

चारज्ञतां कोपमदिरां पीतवन्नः पृथिव्या राजानुश्च तथा सुहं व्यभि-
 चारं कृतवन्नः पृथिव्या बणिंश्च तस्याः सुखभोगबाहुल्याद् धना-
 द्वातां गतवन्नः । ततः परं स्वर्गात् मयापर एष रवः श्रुतः, हे मम ४
 प्रजाः, यूयं यत् तस्याः पापानाम् अश्विनो न भवत तस्या दण्डैश्च
 दण्डयुक्ता न भवत तदर्थं ततो निर्गच्छत । यतस्यास्याः पापानि ५
 गगनस्यांश्चभवन् तस्या अधर्मक्रियाद्येष्वरेण संस्ताः । परान् प्रति ६
 तथा यद्दृ व्यवहतं तदत्तां प्रतिव्यवहरत, तस्याः कर्मणां दिगुण-
 फलानि तस्यै दत्त, यस्मिन् कंसे सा परान् मद्यम् अपाययत तस्मेव ७
 तस्याः पापार्थं दिगुणमयेन पूरयत । तथा यात्मसाधा यश्च सुख-
 भोगः कृतस्तथो दिगुणौ यातनाशोकौ तस्यै दत्त, यतः सा ८
 स्वकीयान्तःकरणे वदति, राज्ञीवद् उपविष्टाहं नानाथा न च
 शोकवित् । तस्माद् दिवस एकस्मिन् मारीदुर्भिज्ञशोचनैः सा समा-
 झोवते नारी अद्व्यते वक्षिना च सा; यद् विवाराधिपत्नस्या ९
 बलवान् प्रभुरीश्वरः, व्यभिचारस्या सादृं सुखभोगश्च यैः कृतः, ते
 सर्व एव राजानसादाहृधूमर्दशनात् प्ररोदिष्वन्ति वदांसि चाहनिव्यन्ति
 बाह्यभिः । तस्यास्ते यातनाभीते दूरे स्थिवेदमुच्यते, हा हा वाविल् १०
 महास्यान् हा प्रभावान्विते पुरि, एकस्मिन् आगता दण्डे विचाराज्ञा
 लदीयका । मेदिन्या बणिंश्च तस्याः कृते रुदन्ति शोचन्ति च ११
 यत्क्षेषां पण्डद्रव्याणि केनापि न क्रीयते । फलतः सुवर्णरौप्यमणि- १२
 मुकाः सूक्ष्मवस्त्राणि कृष्णलोहितवार्णाणि पद्मवस्त्राणि सिन्दूरवर्ण-
 वार्णाणि चन्दनादिकाष्ठानि गजादन्तेन महार्घकाष्ठेन पित्तलालौहाभ्यां १३
 मर्मरप्रस्तरेण वा गिर्धितानि सर्वविधपात्राणि लगेला धूपः सुगन्धिः-
 द्रव्यं गन्धरसो द्राक्षारसस्तैः शस्यचूर्णं गोधूमो गार्वौ मेषा अश्वा
 रथा दासेया मृत्युप्राणास्तैरानि पण्डद्रव्याणि केनापि न क्रीयन्ते ।

१४ तव मनुभिलाषश फलानां समयो गतः, तत्त्वे दूरीक्षतं/यद्यत्
शोभनं भूषणं तत्र, कदाचन तदद्देशो न पुन लक्ष्यते लक्ष्या ।

१५ तदिकेतरो थे बणिजस्तया धनिनो जीतासे तस्या यातनाया
भयाद् दूरे तिष्ठन्ते रोदिष्यन्ति शोचन्तश्चेदं गदिष्यन्ति हा हा

१६ महापुरि, लं सूच्चवस्त्वैः कृष्णलोहितवस्त्वैः मिन्दूरवणवासोभिश्चा-

१७ च्छादिता स्वर्णमणिमुक्ताभिरलङ्घता चासीः, किञ्चेकस्मिन् दण्डे
सा महासंग्रहं लुप्ता । अपरं पोतानां कर्णधाराः समूहसोका

१८ नाविकाः समुद्रव्यवसायिनश्च मर्वे दूरे तिष्ठन्तस्तस्या दाहस्य धूमं
निरीक्षमाणा उच्चैः स्वरेण वदन्ति तस्या महानगर्याः किं तुत्यं ?

१९ अपरं स्वशिरःसु स्मृतिकां निच्छिय ते रुदन्तः शोचन्तश्चेदः-
स्वरेणेदं वदन्ति हा हा यस्या महापुर्या बाङ्गल्यधनकारणात्
सम्बन्धिः सचिता सर्वैः मासुद्रपोतनांयकैः, एकस्मिन्नेव दण्डे मा
सम्पूर्णाच्छिन्नतां गता ।

२० • हे स्वर्गवासिनः सर्वे पवित्राः प्रेरिताश्च हे ।

हे भाविवादिनो यूद्यं लक्ष्यते तस्या: प्रदृष्टं ८

युश्माकं यत् तथा साहृदं यो विवादः पुराभवत ।

दण्डं समुचितं तस्य तस्यै व्यतरदीश्वरः ॥

२१ अनन्तरम् एको बलवान् दूतो इच्छत्पेषणीप्रस्तरतुल्यं पाषाण-
मेकं गद्दीला मसुद्रै निच्छिय बृथितंबान्, ईदृग्बलप्रकाशेन
बाष्पिल् महानगरी निपातयिथते ततस्तस्या उद्देशः पुन न लक्ष्यते ।

२२ वस्त्रकीवादिनां शब्दः पुन न श्रोत्यते लयि ।

गद्गुकानाश्च शब्दो वा वंशीदृथ्यदिवादिनां ।

शिल्पकर्मकरः लोा ३पि पुन न इक्ष्यते लयि ।

पेषणीप्रस्तरदीश्वानः पुन न श्रोत्यते लयि ।

२३   दीपस्थापि प्रभा तदत् पुन र्न द्रष्ट्यते लिखे
न कन्यावरयोः शब्दः पुनः संशोष्यते लिखि ।
यस्मान्मुख्याः पृथिव्या ये बणिजस्तेभवत् तव ।
यस्माच्च जातयः सर्वा भौहितास्तव मायया ।
भाविवादिपविचानां यावन्तश्च हता भुवि ।   २४
सर्वेषां शोणितं तेषां प्राप्तं सर्वं तवान्तरे ॥

१६ जनविंशोऽथायः ।

१ वाविष्णवेश्याया दण्डार्थं स्वर्गीश्योक्तानां गानं, जीष्यते धर्मविवाहः, दृत-
भजननिषेधः ११ जयजीष्य दर्शनं १० मांसमतु खगाङ्गानश्च ।

ततः परं स्वर्गस्थानां महाजनताया महाशब्दो इयं मया श्रुतः, १
ब्रूत परेश्वरं ईन्यम् अस्मदीयो य ईश्वरः ।
तस्याभवत् परिचाणं प्रभावश्च पराक्रमः ।
विचाराङ्गाश्च तस्यैव सत्या न्याया भवन्ति च ।   २
ता स्ववेश्याक्रियाभिश्च व्यकरोत् कृत्स्मेदिनीं ।
तां स दण्डितवान् वेश्यां तस्याश्च करतस्था ।
शोणितस्य स्वदासानां संशोधं स गृहीतवान् ॥

पुनरपि तैरिदमुक्तं यथा,   ३
ब्रूत परेश्वरं ईन्यं यज्ञित्यं निंयमेव च ।
तस्या दाहस्य धूमो इसौ दिशमूर्ढमुदेष्यति ॥ ४
ततः परं चतुर्भिंशतिप्राचीनाश्वलारः प्राणिनश्च प्रणिपत्य मिंहा-
सनोपविष्टम् ईश्वरं प्रणम्यावदन्,
सत्यास्तु परमेश्वरं सर्वे रेव प्रशस्यतां ॥

अनन्तरं मिंहासुन्नत्यक्षाद् एष रथो मिर्गतो, धर्षा,   ५

(हे ईश्वरस्य दासेयास्तद्वक्ता: सकला नराः ।
यूयं जुद्रा महानश्च प्रशंसत् वै ईश्वरं ॥ ८ ॥
८ ततः परं महाजनतायाः शब्द इव बहुतोयानाञ्च शब्द इव एव-
तरस्तनितानाञ्च शब्द इव शब्दी इयं मया श्रुतः,

ब्रूत परेश्वरं धन्यं राजतं प्राप्तवान् यतः ।
स परमेश्वरो इस्माकं यः सर्वशक्तिमान् प्रभुः ।
कीर्त्यामः स्तवं तस्य हृष्टाश्वोज्ञामिता वयं ।
यन्नेष्वावकस्यैव विवाहमयो इभवत् ।
वागदत्ता चाभवत् तस्मै या कन्या सा सुप्रज्ञिता ।
परिधानाय तस्यै च दत्तः शुभ्रः सुचेलकः ॥

९ स सुचेलकः पवित्रलोकानां धार्मिकत्वानि । ततः स माम् उक्त-
वाच् लिख भेषजावकस्य विवीहभोज्याय ये निमन्त्रितास्ते
धन्या इति । पुनरपि माम् अवदत्, इमानीश्वरस्य मत्यानि
१० वाक्यानि । अनन्तरम् अहं तस्य चरणयोरन्तिके निपत्य तं प्रणम्य-
सुश्रुतः । ततः स माम् उक्तवान् सावधानस्तिष्ठ स्त्रैवं कुरु यीशोः
मात्यविशिष्टेस्तव भ्रातभिस्त्वया च महदसो इहं । ईश्वरसेव
प्रणम यस्माद् यीशोः सात्यं भाववाक्यस्य सारं ।

११ अनन्तरं मया सुकः स्वर्गो दृष्टः, एकः श्रेतर्णा इश्वो इपि
दृष्टस्तदारुदो जनो विश्वास्यः सत्यमयस्ति नान्ना ख्यातः स
१२ यायार्थेन विचारं द्युदृच्छ करोति । तस्य नेत्रे इग्निखातुल्ये
१३. शिरसि च बहुकिरीटानि विद्युत्ते तत्र तस्य नाम लिखितमस्ति
१४. परिच्छदेनाच्छादित ईश्वरवाद इति नान्नाभिधीयते च । अपरं
स्वर्गस्यस्मिन्नानि शेनान्नारुदानि परिहितुं नम्मलभेतुं सूक्ष्मवस्त्राणि च
६५७ ।

भूता तमनुगच्छन्ति । तस्य वक्त्राद् एकसीत्ताणः खड्गो निर्गच्छति १५
तेन खड्गेन सर्वजातीयास्तेर्नाथाक्षितव्याः स च लौहदण्डेन तान्
चारयिष्यति सर्वशक्तिमत ईश्वरस्य प्रचण्डकोपरसेत्पादकद्रष्टाचा-
कुले यथात् तिष्ठति तत् सर्वे स एवं पदाभ्यां पिनष्टि । अपरं तस्य १६
परिष्कृद उरसि च राज्ञां राजा प्रभूनां प्रभुस्येति नाम लिखितमस्ति ।

अनन्तरं सूर्ये तिष्ठन् एको दूतो मया दृष्टः, आकाशमध्य १७
उद्धीयमानान् सर्वान् पक्षिणः प्रति स उच्चैःस्वरेण्द्रं घोषयति,
अचागच्छत । ईश्वरस्य महाभोजे मिलत, राज्ञां क्र्मवाणि सेना- १८
पतीनां क्र्याणि वीराणां क्रयाण्यश्वानां तदारुढानाच्च क्रयाणि
दासमुकानां चुद्रमहतां सर्वेषामेव क्रशाणि च युशाभि भर्त्यित-
व्यानि । ततः परं तेनाश्वारुढजनेन तदीयमैन्यैश्च सार्हदं युद्धं कर्तुं १९
स पश्चुः पृथिव्या राजानस्तेषां सैन्यानि च समागच्छन्तीति मया
दृष्टं । ततः स पश्चु ईर्षतो यश्च मिथ्याभाववादि तस्यान्तिके चित्र- २०
कर्माणि कुर्वन् तैरेव पश्चात्प्रतिमापूजकांश्च अमित-
वान् सोऽपि, तेन सार्हदं धृतः । तौ च वक्षिगम्यकञ्चित्तद्वाद
जीवन्तौ नित्यित्प्रत्यौ । अवशिष्यत्वा तस्याश्वारुढस्य वक्त्रनिर्गतखड्गेन २१
हताः, तेषां क्रयैश्च पक्षिणः सर्वे हंसिं गताः ।

२०। विंशोऽध्यायः ।

१ वर्षसच्च यावत् शैतानस्य वस्त्रं तत्काङ्गीयस्य वर्णेना, द ततः परं अजा-
माजुञ्जयेः पराजयः शैतानस्य च दण्डः ११ विचारदिनकथमस्तु ।

ततः परं खण्डाद् अवरोहिन् एको दूतो मया दृष्टस्य करे- १
रयातस्य चुञ्जिका महागृह्णलम्बैकं तिष्ठतः । अपरं नागो २
दर्थतः थो दृढः वर्षी श्वप्नवादकः शैतानस्यास्ति तमेव धृत्वा वर्ष-

३ सहस्रं यावद् बृद्धवान् । अपरं रसातले^१ तं निचिय तदुपरि
 द्वारं रुद्धा मुद्राङ्गितवान् यस्मात् तंद वर्षसहस्रं यावत् सम्पूर्णं न
 भवेत् तावत् परजातीयास्तेन पुन न भवितव्याः । ततः परम्
 ४ अत्यकालार्थं तैस्य मोचनेन भवितव्यं । अनन्तरं मया सिंहासनानि
 दृष्टानि तत्र ये जना उपाविश्न् तेभ्यो विचारभारो इतीयतः
 अनन्तरं यीशोः मात्स्यस्य कारणाद् ईश्वरवाक्यस्य कारणाच्च येषां
 शिरस्क्षेदनं कृतं पश्चोस्तदीयप्रतिमाया वा पूजा यै न कृता भाले
 करे द्वा कलंडो इपि न धृतस्तेषाम् आत्मानो इपि मया दृष्टाः,
 ते प्राप्तजीवनास्तद्वर्षसहस्रं यावत् ख्रीष्टेन साहृदे राजूलमकुर्वन् ।
 ५ किन्चवशिष्ठा सृतजनास्तस्य वर्षसहस्रस्य समाप्तेः पूर्वं जीवनं न
 ६ प्रापन् । एषा प्रथमोत्तिः । यः कश्चित् प्रथमाया उत्तिरेण्डा
 स धन्यः पवित्रश्च । तेषु दितीयस्तेयोः को इष्यधिकारो नास्ति
 त ईश्वरस्य ख्रीष्टस्य च याजका भविष्यन्ति वर्षसहस्रं यावत् तेन
 मह राजत्वं करिष्यन्ति च ।

७ वर्षसहस्रे समाप्ते शैतानः स्वकाराते^२ मोक्षयते । ततः स
 ८ पृथिव्याश्चतुर्दिन्नु स्थितान् मर्वजातीयान् विशेषतो जूजाख्यान्
 माजूजाख्यांश्च मामुद्रमिकतावद् बहुसंख्याकान् जनान् भमयित्वा
 ९ युद्धार्थं संग्रहीतुं निर्गमिष्यते । ततस्ते मेदिन्याः प्रस्त्रागत्य
 पवित्रलोकानां दुर्गं प्रियतमां नगद्वृच्छं वेष्टितवन्तः किन्त्यौश्वरेण
 १० निज्ञिष्ठो इग्निराकीशात् पतिला तान् खादितवान् । तेषां भम-
 ११ यिता च शैतानो वक्षिगन्ध्यवयो ह्रदे इर्थतः पशु मिथ्याभाववादी
 च च यत्र निष्ठतस्तर्वैव निज्ञिष्ठः, तत्रानन्तकालं यावत् ते दिवानिशं
 यातनां भोक्ष्यन्ते ।

१२ तंतः शुक्लम् एकं महासिंहासनं मया दृष्टं तदुपविष्ठो इपि

दृष्टस्थ वदनाक्षिकाद् भूमभोमण्डले पलायेतां पुनस्ताभ्यां स्थानं
न स्थं । अपरं कुद्रा मध्यमस्य सर्वे मृता मया दृष्टाः, ते १२
सिंहासनस्थान्तिके उत्तिष्ठन् यन्यास्य व्यक्तीर्थन्त जीवनपुस्तकाल्यम्
अपरम् एकं पुस्तकमपि विक्षीर्णः । तत्र गन्धेषु यथत् लिखितं
तमात् मृतानाम् एकैकस्य खक्षियानुयायी विचारः कृतः । तदानो १३
समुद्रेण खान्तरस्या मृतजनाः समर्पिताः, मृत्युपरलोकाभ्यामपि
खान्तरस्या मृतजनाः समर्पिताः; तेषाच्चैकैकस्य खक्षियानुयायी
विचारः कृतः । अपरं मृत्युपरलोकौ वक्त्रिङ्ग्रहे निश्चिप्तौ, एष एव १४
द्वितीयो मृत्युः । यस्य कल्पचित् नाम जीवनपुस्तके लिखितं १५
नाविद्यत स एव तस्मिन् वक्त्रिङ्ग्रहे न्यजिप्तन ।

२१ रङ्गविंशोऽथायः ।

१ नवानभःश्चियो दर्शनं २ नवाधर्मपुरथिक्षालेमस्य दर्शनं ३ तत्त्वज्ञानान्ति-
धनसुखानां वर्णनश्च ।

अनन्तरं नवीनम् आकाशमण्डलं नवीना पृथिवी च मया १
दृष्टे यतः प्रथमम् आकाशमण्डलं प्रथमा पृथिवी च लोपं गते
समुद्रो उपि ततः परं न विद्यते ।

अपरं खर्गाद् अवरोहन्ती परिचा नगरी, अर्थतो नवीना २
यिरुषालेमपुरी मया दृष्टाः, सा वरय विभूषिता कन्येव सुम-
च्छितासीत् । अनन्तरं खर्गाद् एष महारवें मया श्रुतः प्रश्यायं ३
मानवैः सार्हद्म ईश्वरस्यावासः, स तैः सार्हद्व वत्थति ते च तस्य
प्रजा भविष्यन्ति, ईश्वरस्य खयं तेषाम् ईश्वरो भूत्वा तैः सार्हद्व
स्थास्थति । तेषां नेत्रेभ्यस्वाश्रूणि सर्वाणीश्वरेण प्रमात्स्यन्ते मृत्युरपि ४
पुन न भविष्यति ग्रेकविकापलोका अपि पुनः न भविष्यति, यतः

५ प्रथमां त मर्वाणि व्यतीतानि । अपरं सिंहासनोपविष्टो जनेऽवदत्
 पश्याहं सर्वाणि नूतनीकरोमि । पुनरवदत् लिख यत इमानि
 हं वाक्यानि सत्त्वानि विश्वास्यानि च सन्ति । पुन र्माम् अवदत् समाप्तं,
 अहं कुः ज्ञानं अहम् आदिरल्लस्य, यः पिपासति तस्मा अहं जीवन-
 ७ दायिप्रस्त्रणस्य तोयं विनामूल्यं दास्यामि । यो जयति म सर्वे-
 पाम् अधिकारी भविष्यति, अहम् तस्येरो भविष्यामि म च मम
 ८ पुत्रो भवेष्यति । किन्तु भीर्तनाम् अविश्वासिनां घृण्यानां नरह-
 ९ न्त्वाणां वेश्यागांमिनां सोहकानां देवपूजकानां सर्वेषाम् अनृतवादि-
 नाक्षांशो वक्षिगन्धकज्जलितहृदे भविष्यति, एष एव द्वितीयो मृत्युः ।
 १० अनन्तरं शेषसप्तदण्डैः परिपूर्णाः सप्त कंसा येषां सप्तद्रूतानां
 करेष्वामन् तेषामिक आगत्य मां सभास्यावदत्, आगच्छाहं तां
 ११ कल्पाम् अर्थतो मेषशावकस्य भाविभार्यां तां दर्शयामि । ततः
 म आक्षायिष्टं माम् अत्युच्चं महापर्वतमेकं नीत्वेश्वरस्य भविधिः
 स्वर्गाद् अवरोहन्तीं यिरुग्गलेमात्यां पवित्रां नगरो दर्शितवान् ।
 १२ मा ईश्वरीयप्रतापविश्विता तस्यास्तेजो महर्घादवद् अर्थतः मूर्य-
 १३ कालमणितेजस्तुल्यं । तस्याः प्राचीरं दृहद् उच्चत्वं तत्र द्वादश
 गोपुराणि सन्ति तद्वोपुरोपर्द द्वादश स्वर्गदूता विद्युते तत्र इ-
 द्वादश नामार्थ्यं इस्तायेलीयानां द्वादशवंशानां नामानि लिखि-
 १४ तानि । पूर्वदिग्मि चौणि गोपुराणिः उत्तरदिग्मि चौणि गोपुराणि
 दक्षिणदिग्मि चौणि गोपुराणिः पश्चिमदिग्मि च चौणि गोपुराणि
 १५ मन्त्रिः । नगर्याः प्राचीरस्य द्वादश मूलानि सन्ति तत्र मेषशावकस्य
 १६ द्वादशप्रेरितहृनां द्वादश नामानि लिखितानि । अपरं नगर्या-
 स्तुलीयगोपुराणां तत्प्राचीरस्य च मापनार्थं मया सभाषमाणस्य
 १७ दूतस्यं / करे स्वर्णनीय एकः परिमूणदण्ड अंसीत् । नगर्यां

आकृतिश्वतुरसा तस्यां दैर्घ्यप्रस्थे समे । ततः परं स तेऽपि परिमाणदण्डेन ताँ नंगरीं परिमितवान् तस्याः परिमाणं द्वादशशतस्थ-
नल्लाः । तस्या दैर्घ्यं प्रस्थम् उच्चत्वं समानानि । अपरं स तस्याः १७
प्राचीरं परिमितवान् तस्य मानवस्थार्थते दूतस्यं परिमाणान्
सारतस्त् चतुश्चत्वारिंशदधिकश्टहस्तपरिमितं । तस्य प्राचीरस्य १८
निर्मितः सूर्यकान्तमणिभि नंगरी च निर्मलकाचतुर्ल्येन शुद्ध-
सुवर्णेन निर्मिता । नगर्ण्याः प्राचीरस्य मूलानि च सर्वविधमहा- १९
घमणिभि भूषितानि । तेषां प्रथमं भित्तिमूलं सूर्यकान्तस्य,
द्वितीयं नीलस्य, तृतीयं ताम्रमणे:, चतुर्थं मरकतस्य, पञ्चमं
वैदूर्यस्य, षष्ठं शोणरन्नस्य, सप्तमं चन्द्रकान्तस्य, अष्टमं गोमेदस्य, २०
नवमं पद्मरागस्य, दशमं लशूनीयस्य, एकादशं पेरोजस्य, द्वादशं
मर्टीषमणेश्वास्ति । द्वादशगौपुराणि द्वादशमुकाभि निर्मितानि, २१
एकैकं गोपुरस् एकैकया मुक्तया कृतं नगर्ण्या महामार्गश्वास्त्-
काचत्वत् निर्मलसुवर्णेन निर्मितं । तस्या अन्तर एकमपि मन्दिरं २२
मया न दृष्टं यतः सर्वशक्तिमान् प्रभुः परमेश्वरो मेषशावकश्च स्थं
तस्य मन्दिरं । तस्यै नगर्ण्यै दीप्तिहानार्थं सूर्योचन्द्रमसोः प्रयोजनं २३
त्वास्ति यत ईश्वरस्य प्रतापस्तां दीपयति मेषशावकश्च तस्या
ज्योतिरस्ति । परिचाणप्राप्तलोकनिवृहाश्च तस्या आलोके गमना- २४
गमने कुर्वन्ति पृथिव्या राज्यानश्च खंकीयं प्रतापं गौरवश्च तम-
धम् आनयन्ति । तस्या द्वाराणि दिवा कदापि न हेष्यन्ते २५
निश्चापि तत्र न भविष्यति । सर्वजातीयां गौरवप्रतापौ तमाधम्
आनेष्यन्ते । परन्त्यपवित्रं घृण्यकृद् अनृतकृद् वा किमपि तमाधम् न २६
प्रवेश्यति मेषशावकस्य जीवनपृस्तुके येषां नामानि लिखितानि लेवत्सं २७
त् एव प्रवेश्यन्ति ॥

२२ द्वार्णशास्त्राध्यायः ।

१ अस्तनदीनगर्या दर्शनं ईश्वरस्य लोकार्णा सुखं ३ दूसर्षो छयोः कथनं ए दूसर्या
खपूजानिवेदः ११ ज्ञौषध्य कथनं १८ एतम्युक्तकस्य युवाचिककरणनिवेदः
प्रभप्रार्थना च ।

- १ अनन्तरं स स्फटिकवत् निर्मलम् अस्त्रतोषयस्य स्तोतो मास्
अदर्शयत् तद् ईश्वरस्य सेषशावकस्य च सिंहासनात् निर्गच्छति ।
- २ नगर्या मार्गमधे तस्या नद्याः पार्श्वयोरस्त्रवद्वा विद्यन्ते तेषां
द्वादशफलाच्च भवन्ति, एकैको वृक्षः प्रतिमासं स्फुलं फलति
- ३ तदृक्षपञ्चाणि चान्यजातीयानाम् आरेग्यजनकानि । अपरं किमपि
शापयस्तु पुन न भविष्यति तस्या मध्य ईश्वरस्य सेषशावकस्य च
- ४ सिंहासनं स्थाप्यति तस्य दासाश्च तं सेविष्यन्ते । तस्य वदनदर्शनं
प्राप्यन्ति तेषां भालेषु च तस्य नामु लिखितं भविष्यति । तदानीं
- ५ रात्रिः पुन न भविष्यति यतः प्रभुः परमेश्वरस्तान् दीपयिष्यति ते
चानन्तकालं यावद् राजतं करिष्यन्ते ।
- ६ अनन्तरं स मास् अवदत्, वाक्यानीमार्ण विश्वास्यानि भव्यानि
च, अचिराद् यै र्भवितव्यं तानि स्वदासान् ज्ञापयितुं पनित्रभाव-
वादिनां प्रभुः परमेश्वरः स्वदूतं प्रेषितवान् । पश्चाह दूर्णम् आग-
च्छामि, एतद्वृन्धस्य भाववाक्यानि याः पाद्यति स एव धन्यः ।
- ७ योहनहम् एतानि श्रुतवान् ईष्वांश्चास्मि श्रुत्वा हृष्टा च
तदृशकदूतस्य प्रणामार्थं तस्यरस्योरन्तिके इपतं । ततः स मास्
अवदत् संविधानो भैव मैवं कुरु, लघी तव भ्रातृभिः र्भवि-
श्वद्वादिभिरेतद्वृन्धस्यवाक्यथालानकारिभित्वा सहदायो इहं । तम्
८ ईश्वरं प्रणम । सु, पुन र्मास् अवदत्, एतद्वृन्धस्यभविष्यद्वाक्यानि

लथा एव सुकार्णयित्यानि यस्तः अस्त्रीयं लिखितवत्तीर्थं अधर्माचार ११
इतः परमण्डस्त्रेण आचरतु असेषाचार इतः परमप्यसेष्यम्
आचरतु धर्माचार इतः परमप्यधर्माचम् आचरतु पवित्राचारस्तेतः
परमप्यपवित्रम् आचरतु ।

पश्चाह दूर्णम् आगच्छामि, एकैकर्ष्णैः स्त्रियानुदायिफल- १२
दानार्थं महात्यफलं मम समवर्त्ति । अहं कः चक्ष प्रथमः शेष- १३
सादिरनभ्यु । अस्त्रदृष्ट्याधिकारप्राप्यर्थं द्वारै नगरप्रवेशार्थम् १४
ये तस्याज्ञाः पालयन्ति त एव धन्याः । कुक्षुरैर्मात्यविभिः पूज्ञा- १५
मिभिः गरहितृभि देवार्चकैः सर्वैरनृते प्रीयमाणैरनृताचारिभिश्च
वहिः स्त्रात्यर्थं । मण्डलैषु युधभ्यमेतेषां साक्षदानार्थं थीश्वरहे १६
खूटते प्रेषितवान् अहमेव दायूदत्य मूलं वंशश्च, अहं तेऽयामय-
प्रभातीयतारास्त्रहृष्टः । आत्मा कन्या च कथयतः, तथागम्यतां । १७
ओतापि वदतु, आगम्यतामिति । यस्तु दृष्टार्थः स आगच्छतु
यस्तेच्छति म विना मूलं जीवमदायि जलं घृणातु ।

यः कश्चिद् एतद्ग्रन्थस्यभाववाक्यानि पृष्ठाणोति तस्मा अहं साक्ष्य- १८
मिदं ददामि, कश्चिद् यद्यपरं किमयेतेषु योजयति तर्हीश्वरो-
गूष्ठेऽस्मिन् लिखितान् दण्डान् तस्मिक्षेव योजयिष्यति । यदि १९
च कश्चिद् एतद्ग्रन्थस्यभविष्यद्वाक्येभ्यः किमयपहरति तर्हीश्वरो गूष्ठे
ऽस्मिन् लिखितात् जीवनष्टकृत् पवित्रगराज्ञ तस्यांशमपहरि-
यति । एतत् साक्ष्यं यो ददाति स एव वक्ति अत्यम् अहं दूर्णम् २०
आगच्छामि । तथास्तु । प्रभो योग्युख्नीष्टस्यात्ययः सर्वेषु युग्मासु वर्ततां । २१

नामेन ।

धर्मपुस्तकस्य ग्रेषांश्च वर्तमानः ।